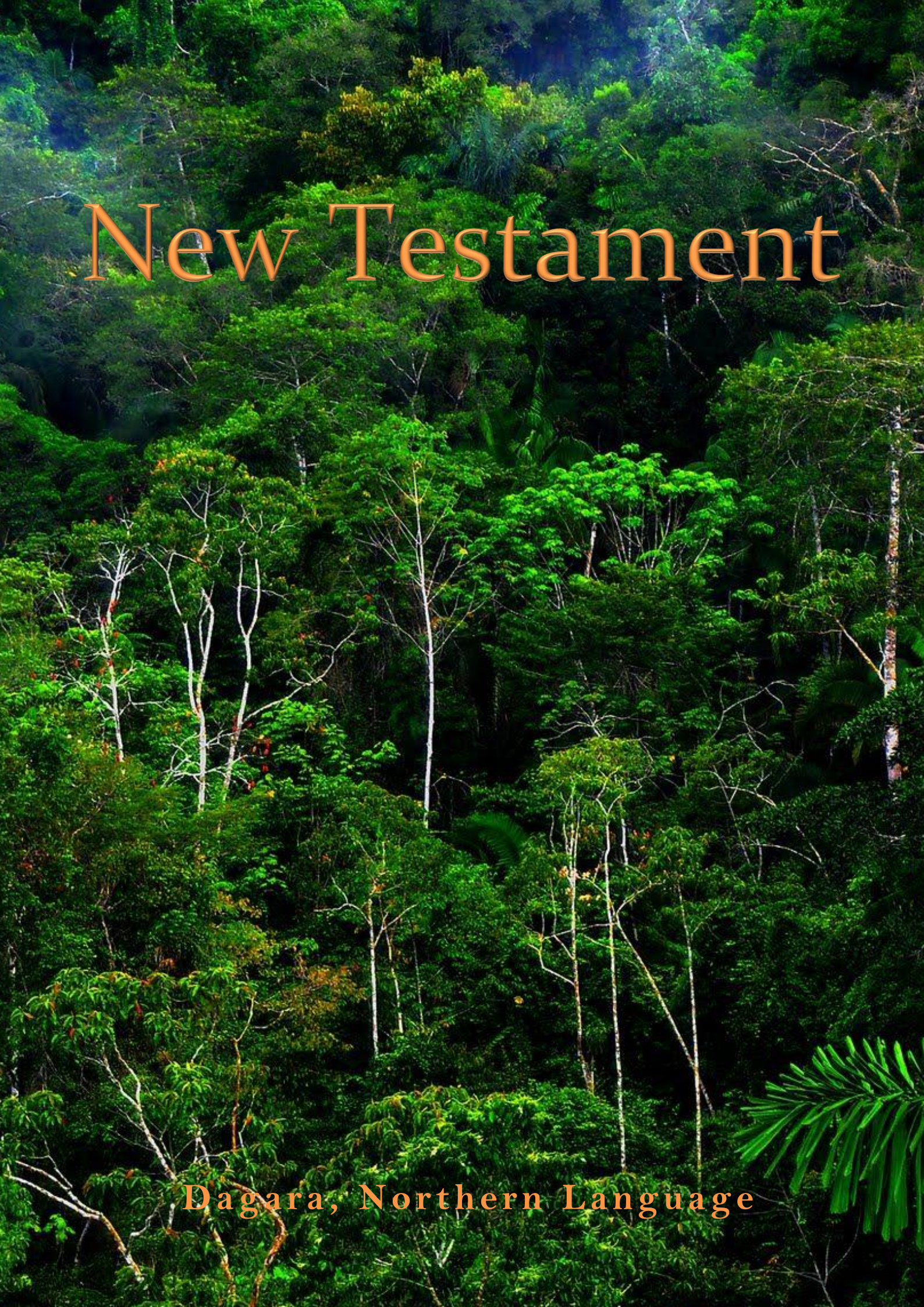

New Testament

Dagara, Northern Language

Dagara, Northern - Bible - New Testament

MATIE	3	
MARKI	59	
LUKA	94	
ZÃ	154	
NI-TONI	200	
UROM	257	
1 KORÊTI	283	
2 KORÊTI	307	
GALASI	322	
EFÊEZI	331	
FILIB	340	
KOLOSI	346	
1 TESALONIKII	352	
2 TESALONIKII	357	
1 TIMOTE	360	
2 TIMOTE	367	
TÍTÌ	372	
FILEMÕ	375	
EBIRE	377	
ZAKI	395	
1 PIËR	402	
2 PIËR	409	
1 ZÃ	413	
2 ZÃ	420	
3 ZÃ	421	
ZID	422	
YEL-WULA	424	

Dagara, Northern - Bible - New Testament

Matie

Matie 1

- ¹A Yeezu Kırta, a Daviir bi-dēb, a Abraham bi-dēb sākũ-kore yée sēbe n'i a ŋa.
- ²A Abraham ti dōw nɪ lzaakɪ, lzaakɪ dōw Zakɔb, Zakɔb dōw Zuda nɪ a v yēbr;
- ³Zuda ti páw nɪ Tamaar dōw Faresɪ nɪ Zaara, Faresɪ dōw Ǝsɪrɔm, Ǝsɪrɔm dōw Aram;
- ⁴Aram dōw Aminadab, Aminadab dōw Naasɔ̃, Naasɔ̃ dōw Salmɔ̃;
- ⁵Salmɔ̃ ti páw nɪ Araháb dōw Boozi, Boozi páw Uruti dōw Obedi, Obedi dōw Zese;
- ⁶Zese dōw a nãà Daviir. A nãà Daviir ti páw nɪ a Uri pōw dōw Salomɔ̃;
- ⁷Salomɔ̃ dōw Oroboam, Oroboam dōw Abia, Abia dōw Azafi;
- ⁸Azafi dōw Zuzefaar, Zuzefaar dōw Zoram, Zoram dōw Oziasɪ;
- ⁹Oziasɪ dōw Zoatam, Zoatam dōw Akaazi, Akaazi dōw Ezekiasɪ;
- ¹⁰Ezekiasɪ dōw Manase, Manase dōw Amɔ̃, Amɔ̃ dōw Zoziasɪ;
- ¹¹Zoziasɪ dōw Zekoniasɪ nɪ a v yēbr, a len daar be na ti diw a Israyel nibe cen nɪ a Babilɔn tēw a.
- ¹²A Babilɔn tēw diw-cenu pùorí, Zekoniasɪ ti dōw nɪ Salatɪel, Salatɪel dōw Zorobabel,
- ¹³Zorobabel dōw Abiyudɪ, Abiyudɪ dōw Eliakum, Eliakum dōw Azɔɔr,
- ¹⁴Azɔɔr dōw Sadokɪ, Sadokɪ dōw Akum, Akum dōw Eliyudɪ;
- ¹⁵Eliyudɪ dōw Eleazaar, Eleazaar dōw Matan, Matan dōw Zakɔb;
- ¹⁶Zakɔb dōw a Marya sɪr Zuzēb, a Marya na dōw a Yeezu be na bɔlɛ a Kırta a.
- ¹⁷A na ɪ a ŋa a, a sākũ-kore dōw-tu-taa ɪ n pie nɪ anaar, a Abraham ti tɔ n a Daviir, pie nɪ anaar a Daviir ti tɔ n a Babilɔn tēw diw-cenu, pie nɪ anaar a Babilɔn tēw diw-cenu ti tɔ n a Kırta dōwfu.
- ¹⁸A ŋa n'a a Yeezu Kırta dōwfu ti tu. A v mǎ Marya ti ɪ n Zuzēb yǎwnɪ-yúor, ɛ cɛ be be ti lǎw kpɛ ser ɛ, ɛ a Vɔɔɔ Sōw ɪ a Marya tɛr pɔɔ.
- ¹⁹A v sɪr Zuzēb na ti ɪ nɪ-mɪŋa a, é be ti bɔbr k'ɔɔ wo v a, ti yel a k'ɔɔ na sɔwl a zawr v ber.

²⁰A ɲa n'a v ti tiere, e wa gã zàni nyẽ Sore malki v yel v: «Daviir bi-dɛb Zuzɛb ɪ, ta zore dɛbɛ a fu pɔw Marya tɛv yãw e, a pɔɔ ɲa v na ter a yi n Vɔvɔ Sõw zie.

²¹U na dɔw ni dɛble fu por a yúor kɛ Yeezu, vlɛ n'v na faa a v ni-buvre a bɛ yel-bebe pɔɔ.”

²²A a ɲa za ti ɪ na, k'aa lɛ a Sore na ti dãw yãw a v yɛr-manɛ yel a tu:

²³«A pɔwsirale n'i ɲan na ter pɔɔ dɔw dɛble bɛ por a yúor kɛ lmanɛl, a pɛr lɛ kɛ: <ɔmun-be-n-ti zie.> “

²⁴A Zuzɛb na wa ìr a, v tu n a lɛ a Sore malki na ti yel kù v a, v ter ɪ a v pɔw Marya wa n a v yir.

²⁵E cɛ v bɛ ti bãw v e, e gu v ti dɔw a dɛble v por a yúor kɛ Yeezu.

Matie 2

¹A Yeezu na ti dɔw Betlɛm Zude tɛw pɔɔ Erɔdi naalv dib daar a, bãw-bãwnbɛ kãw ti yi n Saa-pɛrí wa ta a Zeruzalɛm.

²Bɛ ti sowr a: «Nyune n'a a Zifv mune nãa na dɔw a daar yĩ ɲa a bɛ? Ti nyẽ ni a v ɲmar-bir a Saa-pɛrí e wa kɛ ti wa pùor v ni ti tɔra siwru.”

³A nãa Erɔdi na ti wõ a yel ɲa a, pùlã vñɔ ni vlɛ ni a Zeruzalɛm tɛw dem za.

⁴U ti buɔl ɪ a bawr-maal-ni-bɛrɛ za ni a Naanmun-Wulu-sɛ-sɛbrbɛ za ãã taa, e sowri bɛ a bɛ a Naanmun Ni-kabra na na dɔw a.

⁵Bɛ ti sow na: «Betlɛm, Zude tɛw n'a. A ɲa n'a a Naanmun-yɛr-manɛ sɛb yel:

⁶<Fũv Betlɛm na bɛ a Zude tɛw pɔɔ a, fũv bɛ n'i a puri za a Zuda tɛw logɛ za pɔɔ ɪ; a fu pɔɔ suri n'a a nãa na yi, a vl na na cũne a ã ni-buvre Israyel a.> “

⁷Lɛ n'a a Erɔdi ti sowli buɔli a Saa-pɛrí bãw-bãwnbɛ, wa kpɪwri bãw a vli daar nɛ tɔr za bɛ na nyẽ a ɲmar-bir na pur a.

⁸Al pùorí, v yãw bɛ ni a Betlɛm sɔrí e yel: «Nyɪ cen ti kpɪwri bãw a bie yele, e nyune wa nyẽ v a, nyum lɛb wa yel kù m, ã mɪ cen ti pùor v ni ã tɔra siwru.”

⁹Bɛ na ti wõ a nãa yɛrv baar a, bɛ yi na lo a sɔr. Zĩ kɛ a ɲmar-bir vl bɛ na ti nyẽ a Saa-pɛrí a, ti lɛb a de bɛ niwn ti tɛw ar a zie vl a bie na bɛ a.

¹⁰Bɛ na ti nyẽ a ɲmar-bir a, nñò ti kpe bɛ ni yaga bɛ di vuo ɪ.

¹¹Bɛ ti kpe n a yir pɔɔ nyẽ a bie ni a v mã Marya, bɛ ti pùor v na ni bɛ tɔra siwru, e yuo a bɛ dawli ìr bome kù a bie: salmẽ, ti-suur-zõ na nyuur vla a, ni kãa-nyũu.

¹²Al pùorí, a Naanmun ti yel a kù bɛ zãnv pɔɔ kɛ bɛ ta lɛb cen a Erɔdi zie ɪ, lɛ so bɛ ti tu sɔr-yũo lɛb kul a bɛ tɛw.

¹³A Saa-pɛrí bãw-bãwnbɛ na wa kul a, a Zuzɛb nyẽ ni a Sore malki zãnv pɔɔ v yel v: «Ìr ter a bie ni a v mã zɔ cen ni a Ezipti tɛw, ti bɛ n a bɛ e gu ã wa ti yel kɛ fu lɛb wa. A Erɔdi na ìr a bɔbr a bie k'v kù.”

¹⁴A Zuzeb ti ìr ɪ t̃usow ter a bie nɪ a v m̃a cen nɪ a Eziptɪ t̃ew.

¹⁵U ti be n a be ε gu a Erōdɪ ti kpi, k'aa a ɲa a Sore na ti yel ɪ a v ỹer-manε nuɔr a t̃ɔo tu: «Ì b̃ɔl ɪ a Ì bie v yi a Eziptɪ t̃ew p̃ɔo.»

¹⁶A Erōdɪ na ti nyẽ k'aa Saa-perí b̃aw-b̃awnbe belɪ v na a, v nyẽ nɪ suur yaga, ε t̃ɔ nibe be cen a Betl̃em nɪ a v t̃e-kp̃owlɪ p̃ɔo, ti kú a d̃ebli za na be ti ta yome ayi a; a yome ayi a ɲa ti man na taa nɪ a le v na ti sowri a ye le a Saa-perí b̃aw-b̃awnbe manɪ kù v a.

¹⁷Le n'a a ti tu a a ɲa a Naañmun-ỹer-manε Zeremi na ti d̃aw yel a:

¹⁸«Be w̃ɔ n k̃ok̃or a Arama t̃ew p̃ɔo, kon nɪ l̃aw-m̃ɔle n'a: Arasel v kone a v bibiir, é be sawr be na m̃owl v ε, a be na be c̃aa a ỹaw.»

¹⁹A Erōdɪ k̃uu p̃uorí, a Zuzeb ti nyẽ nɪ a Sore malkɪ z̃anv p̃ɔo a Eziptɪ t̃ew

²⁰v yel v: «Ìr ter a bie nɪ a v m̃a cen nɪ a Israyel t̃ew, a belɪ dem na ti b̃obr a bie kùb a, be kpi na.»

²¹A Zuzeb ti ìr a ter a bie nɪ a v m̃a leb cen nɪ a Israyel t̃ew.

²²Ɛ ce, a Zuzeb na ti w̃ɔ ke Arkelayisɪ l̃er ɪ a v s̃aa Erōdɪ ɪ a Zude t̃ew ñaa a, v zo n d̃eb̃ie a be cenu ỹaw. Naañmun ti leb a yel kù v z̃anv p̃ɔo v cen Galile t̃ew lowr.

²³U ti cen na ti kp̃ier t̃ew k̃aw be na b̃ɔle ke Nazaretɪ a, k'aa t̃ɔo tu a le a Naañmun-ỹer-manbe na ti yel a: «Be na b̃ɔle v na ke Nazaretɪ t̃ew ñur.»

Matie 3

¹A len daar, a Z̃a-Bati ti yi n a Zude t̃ew weja-kpalε p̃ɔo ti hiere yere:

²«Nyɪ l̃ebi a nyɪ ɪb, a t̃e-vla-naalv p̃iel a.»

³A Z̃a ye le n'a a Naañmun-ỹer-manε lzayi ti d̃aw yel a ɲa: «Ñur k̃aw k̃ok̃or cure nɪ a weja-kpalε p̃ɔo yere: «Nyɪ c̃obrɪ a Sore s̃or, nyɪ maalɪ a v soli k'a tori.» “

⁴A Z̃a mí ti su n nỹɔwm̃ẽ k̃oblɪ kparv ε 'l̃ẽ nɪ g̃án-kpawr a s̃iemí; v ti 'w̃obr ɪ s̃asoge d̃ur nɪ m̃ɔo p̃ɔo stwr.

⁵A Zeruzalem t̃ew nibe, a Zude t̃ew dem za, a Zurd̃ẽ lowr dem nɪ be per, ti cere nɪ a v zie,

⁶ti yere a be yel-bebe, ε v k̃urε be a suob a Zurd̃ẽ man k̃ɔo p̃ɔo.

⁷A Z̃a na ti nyẽ a Fariz̃ie m̃unε nɪ a Sadiseỹẽ m̃unε yaga be waar a suob deb a v zie a, v yel be na: «D̃opan b̃urε be ɲa! Āa n'v wul nyɪ a le nyɪ na na ɪ ñurɪ a Naañmun ỹer-v-maalv suur na waar a ber?

⁸Nyɪ w̃onε ɪ-vielɪ w̃omε na wul ke nyɪ l̃eb ɪ a nyɪ ɪb a,

⁹ε taa wa nanɪ yere nyɪ tuɔra ke: « Abraham n'ɪ a ti s̃aa ɪ. » M̃aa n'v yere k̃urε nyɪ, a kusebe a ɲa na g̃a a, Naañmun na t̃ɔo na ɪ a l̃ebi Abraham bibiir.

¹⁰A ler ɪ ɲan na be a tur yāw baari a, tie ne za na be wone wõ-vieli a, be na ce v na ɲmāa lob yāw vūmí.

¹¹Kõõ n'a mää kùre ni nyi a suob, ké nyi tũõ liebi a nyi ib, e ce a sob ne na waar a ã pùorí a, v kpeme na zuo mē, ã be sewni na yaa a v nafawr ber v e. Ul a, Vuvu Sõw ni vūu n'a v na kù n nyi a suob.

¹²U ter ɪ a ci bũ-yela a v nũú, v na yélí ni a v ci, búr a ka-bie ni a ur, wob a ka-bie yāw a v bòwrí e nyiw a ur ber vūu na be ter kpiiru daar a puo.”

¹³Le n'a a Yeezu ti yi a Galile tēw, e wa a Zurdē mání a Zã zie k'aa Zã wa kù v a suob.

¹⁴A Zã be ti sawr e, e yere kùre v: «Mää n'v a ti sew k'ũ de a suob a fu zie, e fũv n'v nĩe waar a ã zie e!”

¹⁵E ce, a Yeezu ti sōw v na: «Ber a tu a a ɲa ser. A ɲa n'a a fer ke ti tu a le a Naanmun na bōbr a.» A Zã ti saw na.

¹⁶A Yeezu na ti de a suob wa baari a, v yi n a kũòmí. A vli per ne puo, a salom ti yuo na, e v nyẽ a Naanmun Vuvu v siwr waar a v zu mē na-ɲmam a,

¹⁷é kòkòr kãw ti yi a salom zu yere: «A sob ɲa n'ɪ a ã Bi-nõna za, a ã puo za peli ni a v yāw.»

Matie 4

¹Al pùorí, a Naanmun Vuvu ti ter ɪ a Yeezu cen ni a weja-kpale puo, k'aa Gegera ti bel v.

²U na ti ter a mvta-tuo bibie liz'a ayi ni tũsowr liz'a ayi a, kũ wa ti kpe v na.

³Le n'a a bel-bele ti taw ta yel v: «Fũv wa ɪ a Naanmun Bie a, fũv yāw a kusebe a ɲa liebi bũ-durɪ.”

⁴E ce a Yeezu ti sōw na: «Be seb ɪ a ɲa: «Bũ-durɪ tewr be n'a guole a nisaal e, yērv za na yire a Naanmun nuorí a, mì guole v na.» “

⁵Le n'a a Gegera ti ter v cen ni a Zeruzalem, na ɪ a tē-sōw a puo, ti ter v do n a Dmun-yi-kpēe nyuorí za,

⁶é yel v: «Fũv wa ɪ a Naanmun Bie a, fũv yaw ti lo a tēsow; be seb a: «A Naanmun na yāw na malki mine baabi fu a be nuru puo, a fu gber taa wa ɲmier kusier e.» “

⁷A Yeezu ti sōw na: «Be mì cãa na seb: «Fu kũ ɪ a Sore fu Naanmun kaa ɪ.» “

⁸A Gegera ti leb a ter v do n tãw-kpēe kpēe kãw zu, ti wul v a tē-daa na-mine ten za ni a vielv

⁹e yel v: «Fũv wa lo gbĩ dume pùori mē ni fu twora siwru a, ã na kù b ɪ a a ɲa za.”

¹⁰Le n'a a Yeezu yel v: «Cen taw zaa, Sitaana a! Be seb a: «A Sore fu Naanmun yõ n'v fu na mí lo gbĩ dume pùori ni fu twora siwru, vl yõ n'v fu na maale.» “

- ¹¹Lε n'a a Gegera ti ber v, é malki mune taw ta kaare a v zie ni bũ-diri.
- ¹²A Yeezu na ti wõ ké be nyow ni a Zã pàw a, v ti cen ni a Galile tẽw.
- ¹³U ti yi n a Nazareti, ε cen ti kpier Kafarnawom, a Galile kũo-kpẽe nuor, a Zabulõ ni a Nefitali ten vuo puo,
- ¹⁴k'aa yeke tũo tu mẽ a a ña a Naanmun-yẽr-mane lzayi na ti yel a:
- ¹⁵«Zabulõ tẽw ni Nefitali tẽw na be a kũo-kpẽe lowr a, a Zurdẽ man gãwn a, ni-buure yoru tẽw Galile e!
- ¹⁶A ni-buure bel na ti be lige puo a, nyẽ ni cãa kpẽe; cãa caal i a bel na ti be a kũu tẽ-lige puo a.”
- ¹⁷Lε n'a a Yeezu ti tĩ hiera yere: «Nyi liebi a nyi ib, a tẽ-vla-naalu piel a.”
- ¹⁸A Yeezu na ti cere lane a Galile kũo-kpẽe a, v nyẽ ni yebr ayi, Sumũ be na buole Pier a, ni a v yeb Ædere be lohr mẽ a kũo-kpẽe puo, zum-nyowrbe ti ne be.
- ¹⁹U ti yel be na: «Nyi wa tuur mẽ, ε i na i na nyi liebuni-nyowrbe.”
- ²⁰Daadaa le, be ti ber i a be mĩeni ε tu v.
- ²¹U ti cen na tol blã, leb nyẽ yebr ayi be mune, Zebede bi-debr, Zaki ni Zã, bele ni a be sãa Zebede be be a gbor puo maale a be mĩeni yãwn. U ti buoli be na.
- ²²Daadaa le, be ti ber i a be gbor ni a be sãa ε tu v.
- ²³A Yeezu ti cole ni a Galile tẽw za kane ni a nibe a puoru-dirũ, hiera ni a tẽ-vla-naalu Yel-nũò, ε sane baal-pe-buure za ni ni-kowlu buure za a nibe zie.
- ²⁴A v yũor ti yi n a Siiri tẽw za, é be ti ter nibe, baal-pe-buure za ni wule buure za na ti fere a, wa n a v zie: kũtũ-irbe, kũkũ-lorbe ni gbẽe. A Yeezu ti sani be na.
- ²⁵Ni-yaga yaga na be di vuo a, ti tuur v na; be ti yi n a Galile tẽw, a Dekapol tẽw, a Zeruzalem tẽw, a Zude tẽw ni a Zurdẽ man gãwn tẽw wa.

Matie 5

- ¹A Yeezu na ti nyẽ a ni-yaga yaga be ña za a, v ti nyow ni tãw do ti zĩ, ε a v po-tuurbe ti taw piel v.
- ²U ti tĩ na kane ni be yere:
- ³«Zu-nũò dem n'i a belu dem na i nan dem a be pu-tierv puo a, bele so a tẽ-vla-Naalu.
- ⁴Zu-nũò dem n'i a belu dem na kone a, be na nyẽ ni a Naanmun mowlu.
- ⁵Zu-nũò dem n'i a soci-baalu dem, be na páw ni a tẽw a Naanmun na yel k'vu na tir a a.
- ⁶Zu-nũò dem n'i a belu dem yel-muɲa kũ ni kũo-nyuur na kpier a, be na tiw na.
- ⁷Zu-nũò dem n'i a belu dem na zore a be taabe ni-baalu a, be mi na zo n be ni-baalu.

- ⁸Zu-nũò dem n'i a soci-parpar dem, be na nyẽ ni a Naanmun.
- ⁹Zu-nũò dem n'i a belɪ dem na tone yã-ɖaarv tome a, be na buɔle be ni Naanmun bibiir.
- ¹⁰Zu-nũò dem n'i a belɪ dem be na dɔwre a yel-muɗa yãw a, bele so a tẽ-vla-naalv.
- ¹¹Zu-nũò dem n'i nyi, bele wa tuur nyi zume, ε dɔwre nyi, ε ɲmare zi-pe-buure za yãwn nyi, a mǎa yãw a.
- ¹²Nyi cule ε ɲmɛr nũò celsi, a nyi sã-ya i n kpẽe a tẽ-vla puɔ; a ɲa tɔr za n'a be ti dāw dɔwri a Naanmun-yẽr-manbe na de nyi niwn a.”
- ¹³«A nyum a, nyume n'i a tẽ-daa nyaarv. E ce a nyaarv nũò wa yi a, ɲmuɲmun n'a v na i leb ti i a nyaarv? U be cǎa ter yel-ura kǎw za i, be mí lob v na ber yẽw a nibe nebr i gbɛɛ.
- ¹⁴A nyum a, nyume n'i a tẽ-daa cǎa. Tẽ-kpẽe na be tǎw zu a, kũ tũɔ sowli ε.
- ¹⁵Be be mí tǔw fɪtle ε de dɔw vɔbli pǎw ε. Be nĩe na mí dɔwl v a v dɔwlv zie, v caale a belɪ dem za na be a dǐó a.
- ¹⁶Le mì n'a, a nyi cǎa, v caale a nisaalbe, kè be tũɔ nyere a nyi i-vielɪ ε ire a nyi Sǎa na be a tẽ-vla puɔ a yúor-vielv-danv.”
- ¹⁷«Nyi taa tiere kũ wa na kũ wa ír a Mõyiir-Wulu ni a Naanmun-yẽr-manbe wulu ber ε. Ì be wa kũ wa ír a ber ε, ì nĩe na wa kũ wa i a za tu ti buli.
- ¹⁸Yel-muɗa sɪza, ì yere na kòre nyi: a len daar za a salom ni a tẽw na na cǎa be a, kan-bi-puri kǎw za ni kan-bi-ɲmale kǎw za kũ yi zaa a Wulu puɔ i, ε gu a yele za baarv daar.
- ¹⁹A le so, sob ne na zawre a ne-yãwni puɔ nɔ-puri woro sawfu a, ε wule a v taabe be mì ure a le a, v na i n a puri za a tẽ-vla-naalv puɔ; ε ce sob ne za na sawr a a, ε wule a v taabe be mì sawr a, v na i n kpẽe a tẽ-vla-Naalv puɔ.
- ²⁰Ì siri na yere kòre nyi: a nyi yel-munv be wa zuo a Naanmun-Wulu-se-sebrbe dem ni a Farizĩe mune dem a, nyi kũ kpe a tẽ-vla-Naalv puɔ i.”
- ²¹«Nyi wõ na ké be ti yel a kù a ti sǎakum mune: <Fu kũ kú nur ε; sob ne wa kú nur a, v na cen ni yẽrv-maalv zie.>
- ²²E ce mǎa yere na kòre nyi: sob ne za na nyẽ ni a v yeb suur a, na cen ni yẽrv-maalv zie ti yel a per; nur wa yel a v yeb: <Dǎbol ɲa!> v sob na cen ni a yẽrv-dib-lǎw-kpẽe niɲé. E nur wa yel v: <Yǎyaar sob ɲa!> v na sewni ni tẽ-faa vũu puɔ kpeb.
- ²³A na i a ɲa a, fũv wa cere ni a fu bawr-maal-bom a bawr-maal-kuur per, ε a be fu ti tierti bǎwni a k'aa fu yeb ter i fu ni bom a,
- ²⁴ber a fu bawr-maal-bom a bawr-maal-kuur niɲé, ε cen fũv ni a fu yeb le ti kpe taa baari, al pùorí, leb wa wa de a fu bawr-maal-bom kù a Naanmun.

²⁵l fũv nɪ a fʊ dõ sob wõ taa fõw, nyɪ na cãa be a sɔr zu cere a yɛrv-maalv zie a; alɛ bɛ ɪ lɛ, v nãá mab a nyɔw fʊ kù a yɛr-maale, a yɛr-maale de b kù a polisie munɛ, bɛ lɔb fʊ yãw gaso pɔɔ.

²⁶Yel-mɪŋa sɪza, ɪ yere na kùrɛ fʊ: fũv bɛ wa ya tɪ tɔ a wɛ-bi-pɛ-baara a, fʊ bɛ be za na yi a be ɪ.”

²⁷«Nyɪ wõ na ké bɛ tɪ yel a: <Fʊ kũ gã nɪ a fʊ tɔ pɔw ɛ.>

²⁸ɛ cɛ mãa yere na kùrɛ nyɪ: nɪr wa jɪrɛ v tɔ pɔw vɔl-jɪrv a, v gã nɪ v na baari a v tierv pɔɔ.

²⁹A fʊ dʊrv mimir wa tawr fʊ yãwn yel-bier pɔɔ a, 'lòw ír lɔb bɛr v zãá nɪ fʊ; a fʊ yãgan zie kãw saa sãw a, alɛ sa bɛ na na lɔb fʊ fʊ za yãw a tɛ-faa pɔɔ a.

³⁰ɛ a fʊ dʊrv nũu wa tawr fʊ yãwn yel-bier pɔɔ a, ŋmãa v lɔb bɛr v zãá nɪ fʊ; a fʊ yãgan bɛrmɛ been kãw saa sãw a, alɛ sa bɛ na na lɔb fʊ fʊ za yãw a tɛ-faa pɔɔ a.”

³¹«Bɛ mɪ cãa na lɛ yel: <Nɪr wa zawrɛ a v pɔw bɛrɛ a, v maalɪ a zawr-bɛrv sebe kù v.>

³²ɛ cɛ mãa yere na kùrɛ nyɪ: sob nɛ za na zawrɪ a v pɔw bɛr, ɛ a bɛ ɪ kul-taa na bɛ tɛr sɔr a yãw n'a a, v yãw v na v na maalɪ pɔw-gaa yel-bier. ɛ nɪr wa kul pɔw bɛ na zawrɪ bɛr a, v maal ɪ pɔw-gaa yel-bier.”

³³«Nyɪ cãa na lɛ wõ ké bɛ tɪ yel ɪ a tɪ sãakum munɛ: <Fʊ kũ pɔ ɛ bɛ ír a fʊ pɔɛ ɛ, ɛ cɛ fʊ na ír ɪ a pɔɛ za fʊ na pɔ n a Sore a bɛr.>

³⁴ɛ cɛ mãa yere na kùrɛ nyɪ: nyɪ ta mí pɔ towtow ɛ; nyɪ ta mí pɔ n a salom ɛ, a Naanmin naalv da-kow n'v;

³⁵nyɪ ta mí pɔ n a tɛsow ɛ, a v gbɛɛ dɔwlv zie n'a; nyɪ ta mí pɔ n a Zeruzalɛm ɛ, a Nakpɛɛ tɛ-kpɛɛ n'v.

³⁶Mɪ ta mí pɔ n a fʊ zu ɛ, fʊ kũ tũɔ ɪ a fʊ zukɔbr been kãw za v pɛɪ bu sɔb ɛ.

³⁷Ũv wa n'a a, nyɪ yel: <Ũv>; ãv'hũ wa n'a a, nyɪ yel: <Ũv'hũ>, a tɛwr a; yɛr-dɔwla za mí yi n a Faalv-sob zie.”

³⁸«Nyɪ wõ na ké bɛ tɪ yel a: <Nɪr wa kpol fʊ mimir a, fũv mɪ kpol a v mimir; ɛ nɪr wa ŋmɛ a fʊ nyúm ka a, fũv mɪ ŋmɛ a v nyúm ka.>

³⁹ɛ cɛ mãa yere na kùrɛ nyɪ: nɪr na urɛ a kpɪɛr nyɪ a, nyɪ ta mí yaa a san ɛ. Nɪr wa ɓa fʊ a dʊrv kɔrí a, fũv lɛ cuɪɪ a gɔba kɔr kù v v ɓa.

⁴⁰ɛ nɪr wa ɓɔbr k'vɔv maal ɪ fʊ yɛrv de a fʊ kpale a, bɛr v a fʊ kpar-kpɛɛ yãw pɔɔ.

⁴¹Nɪr wa fɛrɛ fʊ ké fʊ de a v tuor tuo cen nɪ kilo been a, ɪ nyɪ cen kilo ayi.

⁴²Nɪr wa zɛlɛ bom a fʊ zie a, kù v, ɛ ta gur pùor cɔw a sob nɛ na ɓɔbr pɛwfv a fʊ zie a ɪ.”

⁴³«Nyɪ wõ na ké bɛ tɪ yel a: <Fʊ na nɔnɛ nɪ a fʊ tɔ sob, ɛ hĩɛn a fʊ dõ sob.>

⁴⁴Ɛ cɛ mǎa yere na kùrɛ nyɪ: nyɪ nɔnɛ a nyɪ dɔ̃ dem, ɛ puore kùrɛ a belɪ dem na dɔwrɛ nyɪ a.

⁴⁵Lɛ n'a nyɪ na sɪrɪ ɪ a nyɪ Sǎà na be a tɛ-vla pɔɔ a bibiir; bɔ̃v n'v vɛ̃, v mí ɪ n a v mɔ̃tɔ̃w pur a poto-dem nɪ a nɪ-viɛlɪ yǎw, ɛ ɪ a saa mǐ kù a nɪ-mun nɪ a belɪ dem na be ɪ nɪ-mun a.

⁴⁶Nyume wa nɔnɛ a belɪ dem na nɔnɛ nyɪ a tɛwr a, bɔ̃v maalɔ n'a nyɪ na páw a Naanmun zie? A zuru-yar-dierbe tɛɛ za mǐ urɛ nɪ a lɛ!

⁴⁷Ɛ nyume wa puore a nyɪ yɛbr tɛwr a, yel-sɪza buor sob v nyɪ mí maaltɪ? A tɪbɛ dem tɛɛ za mǐ urɛ nɪ a lɛ.

⁴⁸Lɛ so, a nyum a, nyɪ viɛl nyɪ za, mɛ a lɛ a nyɪ tɛ-vla pɔɔ Sǎà na viɛl v za a.

Matie 6

¹«Nyɪ gùrɛ nyɪ tɔɔra vla, taa wa tuur a nyɪ puoru yel-bɛrɛ kɛ a sǎá a nɪbɛ nyɛ nyɪ ɛ, alɛ be ɪ lɛ, nyɪ kǔ páw maalɔ a nyɪ Sǎà na be a tɛ-vla pɔɔ a zie ɪ.

²A na ɪ a ɲa a, fɔ̃v wa kùrɛ bom nɪ-kɔmɛ a, ta urɛ gɔmɛ a nɪbɛ niɲɛ mɛ a lɛ a nɪsaal-libelibe na mí urɛ a puoru-diru pɔɔ nɪ a sɛɛ pɔɔ, k'aa nɪbɛ tɔ̃ɔ dane be a ɪ; yel-mɲa sɪza, ɪ yere na kùrɛ nyɪ, be páw nɪ a be maalɔ baari.

³Fɔ̃v a, fɔ̃v wa kùrɛ bom nɪ-kɔmɛ a, a fɔ gɔba nũu, v ta bǎw vlɪ bom nɛ a fɔ dɔrv nũu na urɛ a ɪ.

⁴A ɲa n'a a fɔ nɪ-kɔmɛ sɔ̃wfv na sɔwlv, ɛ a fɔ Sǎà Naanmun na mí nyɛ bom za na sɔwlv a, na maaltɪ fɔ na.”

⁵«Nyume wa puore a, nyɪ ta mí urɛ mɛ a nɪsaal-libelibe a ɪ: be mí nɔnɛ na kɛ be ar sa-yɛwn a puoru-diru pɔɔ nɪ a sɔ-carɪ pɔɔ puore, k'aa nɪbɛ za tɔ̃ɔ nyɛ be. Yel-mɲa sɪza, ɪ yere na kùrɛ nyɪ, be páw nɪ a be maalɔ baari.

⁶Fɔ̃v a, fɔ̃v wa puore a, kpɛ tɔl a fɔ di-pɛ-baara za pɔɔ, pàw a pan ɛ puore a fɔ Sǎà Naanmun na be a be, a zi-sɔwla vl pɔɔ a. A fɔ Sǎà Naanmun na mí nyɛ bom za na sɔwlv a, na maaltɪ fɔ na.

⁷Nyume mí wa puore a, nyɪ ta mí puule a yɛr-been kura lɛ mɛ a tɪbɛ dem a ɪ: be mí manɛ kɛ belɛ wa yɛrɛ yaga a n'a a Naanmun na de a be puoru.

⁸A na ɪ lɛ a, nyɪ ta urɛ mɛ a bel a ɪ, a nyɪ Sǎà Naanmun mí bǎw nɪ a nyɪ bɔ̃-bɔbra ɛ nyɪ be zɛlɪ v sɛr ɛ.

⁹A na ɪ lɛ a, a nyum, nyɪ mí puore a ɲa: <Tɪ Sǎà na be a tɛ-vla pɔɔ, a nɪbɛ za, be bǎw kɛ fɔ̃v n'ɪ a Naanmun na ɪ sɔw a,

¹⁰a fɔ naalɔ, v wa, a fɔ pɔ-tiɛrv, v maaltɪ a tɛw zu mɛ a tɛ-vla pɔɔ a.

¹¹Kù tɪ a dǎa dɪb tɪ na bɔbr a.

¹²Dɪ a tɪ sǎwna suur kù tɪ, mɛ a lɛ a tum tɛɛ za na mí dɪ suur kù a belɪ dem na sǎw tɪ a.

13Ta saw a belv ta ti ε, ε faa ti a Faalv-sob nuru pɔɔ. [Fɔv sɔrɪ so naalv nɪ kpɛnv nɪ danv, a yome yome za. Amen.]»

14Sɪza n'a, nyumɛ mɪ wa dɪ a nɪsaalbɛ sãwna suur kù bɛ a, a nyɪ Sãà na be a tẽ-vla pɔɔ a, mɪ na mɪ dɪ n a nyɪ sãwna suur kù nyɪ.

15Ɛ cɛ nyumɛ bɛ mɪ wa dɪ a nɪsaalbɛ sãwna suur kù bɛ a, a nyɪ Sãà mɪ kũ dɪ a nyɪ sãwna suur kù nyɪ ε.”

16«Nyumɛ mɪ wa ter a mɔta-tuo a, nyɪ ta mɪ kvɔlɛ mɛ a nɪsaal-libelibe a ɪ, bɛ mɪ sãw nɪ niwn k'aa nɪbɛ za nyɛ bɛ na ter a mɔta-tuo a. Yel-mɪɲa sɪza, ɪ yere na kùrɛ nyɪ, bɛ páw nɪ a bɛ maalv.

17Ɛ cɛ fɔv a, fɔv wa ter a mɔta-tuo a, fɔv pɛw a fɔ niwn ε zɛ a fɔ zu kãa-nyũu,

18a nɪbɛ ta bãwnɪ a fɔ na ter mɔta-tuo a ɪ, a fɔ Sãà Naanmun na nyɛrɛ bom za na sɔwli a, na maali fɔ na.”

19«Nyɪ ta bɔbr na-bome gbõne taa a tẽw zu ka, mɔwr nɪ zãzule na mɪ sãwne bɛrɛ, ε a nyãnyuwr mɪ kar a pame ε kpɛ zu a ɪ.

20Nyɪ nɛ bɔbr na-bome gbõne taa a tẽ-vla pɔɔ, bɛ mɔwr nɪ zãzule na bɛ sãwne bɛrɛ a, ε nyãnyuwr bɛ karɛ a pame bɛrɛ ε zure a.

21A be a fɔ na-bome na be a, bɛ n'a a fɔ tiɛrv mɪ na be.”

22«A mimie n'ɪ a yãgan fitilɛ. A fɔ mimie wa ɪ mimi-kpɛn a, a fɔ yãgan za na be n cãa pɔɔ;

23ε cɛ a fɔ mimie wa ɪ mimi-sãwnɪ a, a fɔ yãgan za na be n lige pɔɔ. A na ɪ lɛ a, a cãa na be a fɔ pɔɔ a, wa ɪ lige a, nyɛ lige na pãa sɛw a!”

24«Nɪr za kũ tũɔ ɪ na-munɛ ayi tũ-tũ-bie ɪ: v na hɛn nɪ a dãw-niwn sob, ε nɔnɛ a ayi sob; bu v na tu n a kãw pùor, ε bɛr a kãw. Nyɪ kũ tũɔ lãw ɪ a Naanmun nɪ a libir tũ-tũ-biir ε.”

25«Lɛ so, ɪ yere kùrɛ nyɪ: a nyɪ nyɔ-vuuv yãw a, nyɪ ta tiɛrɛ bũv n'v nyɪ na dɪ ε; ε a nyɪ yãgan yãw a, nyɪ ta tiɛrɛ bũv n'v nyɪ na su ε. A nyɔ-vuuv bɛ zuo a bũ-dɪrɪ ε? Ɛ a yãgan bɛ zuo a bũ-suuri ε?

26Nyɪ nyɛ a mũɔ pɔɔ lili a, a bɛ bùrɛ ɪ, bɛ ciɛr ε, bɛ suur bowe pɔɔ ɪ, ε a nyɪ Sãà na be a tẽ-vla pɔɔ a, guole a; nyɪ bɛ zuo a lili polpol lɛ ɪ?

27Nyɪ buor sob v na tiɛrɛ za, wa ɪ a v nyɔ-vuuv v wõwme dɔwli blã?

28A bũ-suuri yãw a, bũv n'v so nyɪ mɪ dɪ tuo tiɛrɛ? Nyɪ jur nyɛ a lɛ a poru mɔ-puuru na mɪ bule ìrɛ a: a bɛ tone wone tuo ε, bɛ wobɪr pɛnɛ ɪ,

29ε cɛ mãa n'v yere kùrɛ nyɪ, a Salomɔ tɔr za, nɪ a v depaalv vielv za, bɛ ti su ta a mɔ-puuru a ɲa been kãw za ɪ.

30A Naanmun mɪ wa su a poru pɔɔ mũɔ a ɲa a, al na mɪ be dĩa ε bio bɛ na lob a yãw vũùmí a, v na ɪ n ɲmun kũ su nyɪ vla zuo lɛ, nyum a Naanmun-sawfɔ na be saali a!

³¹A na ɪ lɛ a, nyɪ ta mí dɪ tuo tiɛɛ yere nɪ: bũv n'v tɪ na dɪ? Bũv n'a tɪ na nyũ? Bũv n'v tɪ na su ɛ?

³²Tɪbɛ dem nɛ bɛ mí bɔbr a a ɲa za kura lɛ. ɛ cɛ a nyɪ Sãa na be a tẽ-vla pɔɔ a, bãwnɪ a na nyɪ na tɛr a a ɲa za yel-ɪra a.

³³Nyɪ mí de niwn bɔbr a Naaɲmun-Naalɔ nɪ a v nyɔ-vuɔr-vla, vu na kù nyɪ nɪ a al za na baa cɛ a dɔwɪ.

³⁴A na ɪ lɛ a, nyɪ ta zɔɛ dẽbɛ a bio yãw ɛ, a bio na tɛr ɪ a v mɔɲa tiɛv. Bibir za nɪ v balɔ.»

Matie 7

¹«Nyɪ taa bãwnɛ nɪr kãw za yele ɪ, ɛ a Naaɲmun mì kũ bãw a nyɪ dem ɛ.

²A lɛ nyɪ na sɪrɪ bãwnɛ a nyɪ taabɛ yele a, lɛ n'a a Naaɲmun mì na bãw a nyɪ dem kù nyɪ; a bũ-mána vl nyɪ na tɛr manɛ nɪ a, vlɛ n'v v mì na man nɪ kù nyɪ.

³Bũv n'v so fɔ jɛɛ a sawle na be a fɔ yɛb mímírí a, ɛ nĩɛ bɛ nyɛ a wɛw na be a fɔ dem pɔɔ a?

⁴Ɔmɔɲmun n'a fɔ na tũɔ yel a fɔ yɛb: «l ɪ ɪr sawle bɛr a fɔ mímírí», ɛ wɛw nĩɛ be a fɔ dem pɔɔ?

⁵Nisaal-libelibe ɲa, ɪr a wɛw bɛr a fɔ mímírí baarɪ, lɛ n'a fɔ na nyɛɛ ɪr a sawr bɛr a fɔ yɛb mímírí.”

⁶«Nyɪ ta mí de a bũ-sɔw yãw baar ɛ, nyɪ mì ta mí lɔb a nyɪ legɛ yãw dobaar ɛ, a nãá mab a nɛb a, ɛ lɛbɪ a nyɪ yãw.”

⁷«Nyɪ mí zɛɪ, bɛ na kù nyɪ na; nyɪ mí bɔbr, nyɪ na páw na; nyɪ mí kpawrɪ a pan, bɛ na yuo nyɪ na.

⁸Sob nɛ za na zɛɛ a, bɛ mí kù v na, sob nɛ za na mí bɔbr a, v mí páw na; sob nɛ za na kpawrɛ a pan a, bɛ mí yuo v na.

⁹A nyɪ buor sob v, a bie na zɛɛ dipɛ v de kusɛr kù v?

¹⁰Bu v na zɛɛ zúm, v nyɔw waab kù v?

¹¹A nyum na ɪ nɪ-faar a, nyumɛ wa bãw bũ-viɛɪ mí kù a nyɪ bibiir a, ɲmɔɲmun za n'a a nyɪ Sãa na be a tẽ-vla pɔɔ a, kũ kù bũ-viɛɪ zuo lɛ, a bɛɪ dem na zɛɛ v a?

¹²A na ɪ lɛ a, bom nɛ za nyɪ na bɔbr k'aa nɪbɛ ɪɛ a nyɪ zie a, nyɪ mí ɪɛ a bɛ zie: a Wulu na be a Mõyiir-Wulu sɛbɛ pɔɔ nɪ a Naaɲmun-yɛr-manbɛ sɛbr pɔɔ a n'ɪ a ɲa.”

¹³«Nyɪ tu a dɪdɔr fura yãw kpɛ. Bũv n'v vɛ, a bɔrv dɪdɔr yɛlmɛ na, ɛ a v sɔr ɪ mɔɛ, ɛ nɪ-yaga nɛ bɛ tuur v.

¹⁴ɛ cɛ a nyɔ-vuɔrv dɪdɔr ɪ n fura, ɛ a v sɔr kpɛmɛ, ɛ nɪbɛ blã lɛ n'a mí nyɛ v.”

¹⁵«Nyi gùre nyi twɔra a Naanmun-yɛr-man-bele-bele mine yãw. Be mí sowl ɪ be twɔra ɪ mẽ pi-nyan a, waar a nyi zie, ɛ ce a be pũmí be ɪ we-ba-kari.

¹⁶A be ɪ-ɪ zie n'a nyi na bãw be. Āa dāw pɔr divẽ tur wõme go-tie zu, bu pɔr kākame sāsã-tie zu?

¹⁷Tɪ-vla za mí wõ n wõ-viɛɪ, ɛ ti-sāwna wõ wõ-faar.

¹⁸Tɪ-vla kũ tũ wõ wõ-faar ɛ, é ti-sāwna m̀ kũ tũ wõ wõ-wiɛɪ ɛ.

¹⁹Tie ne za na be wõne wõ-viɛɪ a, be mí ce v na lob yãw vũmí.

²⁰A na n̄mẽ a ɲa a, a be ɪ-ɪ zie n'a nyi na bãw a Naanmun-yɛr-man-bele-bele mine.”

²¹«A belɪ dem na mí yere a ï zie: <Sore e, Sore e>, bele be ne be na kpe a tẽ-vla-naalv pɔɔ ɪ, a bel na maale a ï Sāa na be a tẽ-vla pɔɔ a pɔ-tierv a, bele ne be na kpe a tẽ-vla-Naalv pɔɔ.

²²A yerv-maalv bibir a, nɪ-yaga na yere nɪ a ï zie: <Sore e, a fɔ yúor yãw be tũ n'a ti ti yɛr Naanmun-yɛr-manbe yerv ɛ? A fɔ yúor yãw be tũ n'a ti ti diw kõtome ɪ? A fɔ yúor yãw be tũ n'a ti ti maali nɔ-bāa-yele yaga ɪ?>

²³Lɛ n'a ï na yel kù be: <Ĭ be dāw bãw nyi towtow ɛ, nyi cen taw zaa a ï zie, nyum na ure ɪ-faar a!> “

²⁴« A na ɪ a ɲa a, nɪr za na bere wone a yɛr-bie a ɲa ï na yɛr a yere ɲa ɛ tuur a a, v n̄mẽ na taa nɪ yā-bāwne na n̄māa a v yir kuse-pan zu a.

²⁵A saa mĩ na, a kũɔnɪ da taa siw, seseb-bere fu na n̄me a yir ɲa, v be lo ɪ: be sũó nɪ a v per kusier zu.

²⁶Ɛ nɪr za na bere wone a yɛr-bie a ɲa ï na yɛr a yere ɲa ɛ be tuur a, v n̄mẽ na taa nɪ dābol na n̄māa a v yir biire zu a.

²⁷A saa mĩ na, a kũɔnɪ da taa siw, seseb-bere fu na n̄me a yir ɲa v lo, lo sãw v za.”

²⁸A Yeezu na ti yɛr a yerv a ɲa za baari a, nvɔr ti bāa nɪ a zu-sebla a v wulu yãw;

²⁹v be ti wule be mẽ a be Naanmun-Wulu-se-sebrbe a ɪ, v ti wule be na mẽ nɪr na ter a wulu fãw a.

Matie 8

¹A Yeezu na ti yi a tãw zu siwr a, nɪ-yaga yaga ti tu v na.

²Be wa bere na kōw kãw taw pɪɛl v, lo gbĩ dume a v niɲé ɛ yel v: «Sore e, fũv wa bɔbr a, fɔ na tũ na ɪ ï leb viɛɪ.”

³A Yeezu ti dol ɪ nũu tɔ n v ɛ yel: <Ĭ bɔbr a, leb viɛɪ.> Ɛ daadaa le, a v kɔnv baari.

⁴Al pùorí, a Yeezu ti yel v na: «Taa wa nanɪ mane a yel ɲa kùre nɪr za ɪ. Ɛ ce cen a bawr-maale ti jur fɔ kaa, ɛ fɔ tir a bawr-maal-bom vl a Mōyiir na yel ke be mí tur a, a wul be za ke fɔ leb a viɛɪ.”

⁵A Yeezu na ti kpier a Kafarnawom tēw puɔ a, sojarɪ kuba nɪ-kpɛɛ kãw ti taw na pɪɛl v zɛɛ v yãayãa

⁶yere nɪ: «Sore e, a ï tō-tō-bie gbɛr a gã a yir, v wone nɪ tuo yaga za.”

⁷A Yeezu ti yel v na: «Ï na cen na ti sanɪ v.”

⁸Ɛ cɛ a sojarɪ kuba nɪ-kpɛɛ ti lɛb a yel: «Sore e, ï bɛ sɛwnɪ kɛ fɜ wa kpɛ a ï yir ɛ, ɛ cɛ yɛr yɛr-bi-been yō ɛ a ï tō-tō-bie na sanɪ na.

⁹Mãa muja tɛr ɪ nɪ-bɛɛ, ɛ mɪ dɪ nɪ-kpɛɛnɜ sojarɪ zu. Ï mí yel ɪ a kãw: «Cen», v cen; ɛ yel a yɛn sob: «Wa», v wa, ɛ yel a ï tō-tō-bie: «l bom ŋa», v ɪ v.”

¹⁰A Yeezu na ti wō a yɛr-bie a ŋa a, v nyow nɪ nuɔr, ɛ yel a bɛɪ dem na ti tuur v a: «Yel-muja sɪza, ï yere na kùrɛ nyɪ: ï bɛ nyɛ a Naaŋmun-sawfɜ ŋa tɔ nur kãw za zie a lsɪrayɛl tēw puɔ ɪ.

¹¹Ï yere na kùrɛ nyɪ, nɪ-yaga na yi n saa-pɛrí nɪ mũtōw-kpɛb-zie wa lãw nɪ a Abraham nɪ a lzaakɪ nɪ a Zakɔb a tɛ-vla-naalɜ cuw dɪb puɔ,

¹²ɛ bɛ nɛ diw a tɛ-vla-Naalɜ bibiir bɛr yɛw lige puɔ; bɛ n'a bɛ na kone 'wɔbr ɪ nyímé.”

¹³Al pùorí, a Yeezu ti yel ɪ a sojarɪ kuba nɪ-kpɛɛ: «Kule! A tu a fɜ zie mɛ a lɛ fɜ na saw de a!» Ɛ a pɛr nɛ puɔ, a v tō-tō-bie ti sanɪ na.

¹⁴A Yeezu na ti cen Pɛr yir a, v ti nyɛ nɪ a Pɛr dɛm-mã v gã nɪ yã-tɜlv.

¹⁵U ti tɔ n a v nũu, a yã-tɜlv bɛr v, v ïr kaare a v zie.

¹⁶A zaanvɔra na wa ta a, bɛ tɛr ɪ kōtō-ìrbɛ yaga wa n a Yeezu zie; v ti diw nɪ a kōtō-faar nɪ yɛr-bi-been yō ɛ sanɪ a baalbɛ za,

¹⁷k'aa lɛ a Naaŋmun-yɛr-manɛ lzayi na seb yel a, tũɔ tu: «Ulɛ n'v de a ti nɪ-kɔwlv, ɛ tuo a ti baalɜ.”

¹⁸A Yeezu na ti nyɛ a zu-sɛbla na ŋmãa viiri koli v a, v yel ɪ a v po-tuurbɛ kɛ bɛ ɪ bɛ gãw a kũɔ-kpɛɛ gãwn.

¹⁹Naaŋmun-Wulu sɛ-sɛbrɛ kãw ti taw na ta yel v: «Wul-wul-kara a, ï na tuur fɜ nɪ zie nɛ za fɜ na cere a.”

²⁰A Yeezu ti sɔw v na: «A tɜrbaar tɛr ɪ bɔwrɪ kpɛr, ɛ a mũɔ puɔ lili tɛr cowr, ɛ cɛ a Nɪsaal Bie vl bɛ tɛr zie na mí gã pɛnɪ ɛ.”

²¹A v po-tuure yɛn sob kãw ti yel v na: «Wul-wul-kara a, kù m sɔr ï cen ti ùù a ï sãa baarɪ.”

²²Ɛ cɛ a Yeezu ti sɔw v na: «Tuur mɛ, ɛ bɛr a kũuni bɛ ùune a bɛ kũuni.”

²³A Yeezu ti kpɛ n a gbor puɔ, ɛ a v po-tuurbɛ biɛɛ v.

²⁴Bɛ wa bɛrɛ na sɛsɛ-kpɛɛ kãw cɛr a kũɔ-kpɛɛ zu, a kũɔ mie ti faar na ïr pàw a gbor. Ɛ cɛ a Yeezu vl ti gúre na.

²⁵A v po-tuurbe ti taw na ta s̃wne v yere ni: «Sore e, faa ti, ti kpiir a!»

²⁶U ti yel be na: «B̃v n'v so nyi zore d̃b̃ĩe, nyum a Naañmun-sawfu na be saali a?» Le n'a v ti ir ar e tanı a seseb ni a k̃w-kp̃e, a zie nm̃aa vuvu c̃u!

²⁷A nibe ti nyow ni nvor yere ni: «Ãa n'i a sob ŋa, a seseb ni a k̃w-kp̃e za wa sawr a v nvor?»

²⁸A Yeezu na ti g̃aw a k̃w-kp̃e ta a Gadara t̃ew a, k̃t̃d̃-irbe ayi k̃aw ti yi n yarv pvo tuor v. A be po-tuolu z̃u, nır za be ti saw tuur a s̃r vl e.

²⁹Be ti nm̃ier i c̃elsı yere ni: «B̃v n'a jure fu, Naañmun Bie e? Fu wa na ke fu wa sobr ti niwn e a daar be ta ser e?»

³⁰Zi ke doba-yaga yaga ti ar a z̃a bl̃a a be b̃br a b̃-dı.

³¹A k̃t̃ome ti z̃e ni a Yeezu yere ni: «F̃v wa diwr ti a, f̃v ỹaw ti cen ti kpe a dobaar a ŋa pvo.»

³²A Yeezu ti yel a na: «Nyi cen.» A ti yi na cen ti kpe a dobaar pvo. A dobaar za ti yi a t̃aw na i c̃ugbulu a zu, e d̃aw taa ti lo a k̃w-kp̃e pvo tu k̃w.

³³A doba-c̃unbe ti zo na kul a t̃ew pvo ti manı a za, l̃aw ni a k̃t̃d̃-irbe yele.

³⁴Le n'a a t̃ew dem za ti yi tuori a Yeezu; be na wa nỹe v a, be z̃e v na k'v yi zaa a be t̃ew pvo.

Matie 9

¹A Yeezu ti kpe n a gbor leb g̃aw a k̃w-kp̃e cen a v t̃ew.

²Nibe be mine ti tuo ni gber b̃-gana zu wa n a v zie. A Yeezu na ti nỹe be saw de Naañmun a, v yel i a gber: «İ bie e, g̃aa ỹaw, a fu yel-bebe suur di na.»

³Zi ke Naañmun-Wulu-se-sebrbe be mine k̃aw ti tiere ni be pvo: «A nır ŋa tvor i Naañmun zume!»

⁴A Yeezu na ti b̃aw a be tierv a, v sowri be na: «B̃v n'v so a tierv-faar a ŋa be a nyi zie?

⁵Abobe sob a i m̃ole zuo, i na na yel: «A fu yel-bebe suur di na», bu i na na yel: «İr cere a?»

⁶İ b̃br a ke nyi b̃awnı a, a Nısaal Bie ter i a yel-bebe suur di-k̃b̃ f̃aw a t̃ew zu ka.» Le n'a v ti yel a gber: «İr b̃aw a fu b̃-gana kule ni a fu yir.»

⁷A nır ne ti ir a kul a v yir.

⁸A zu-sebla na ti nỹe a ŋa a, d̃b̃ĩe ti nyow be na, e be ti ire a Naañmun yúor-vielv-danv, vl na k̃u a f̃aw ŋa to a nısaalbe a.

⁹A Yeezu na ti yi a be cere tole a, v nỹe ni deb k̃aw, a yúor na di ke Matie a, v z̃i a v tome zie, a zuru-yar deb zie. U ti yel v na: «Tuur m̃e!» A Matie ti ir a tu v.

¹⁰Zĩ ke a Yeezu na ti be a Matie yir dɛ a, zuru-yar-dierbe ni yel-bier-maalbe ti wa na wa lãw ni vɛ ni a v po-tuurbe dɛ.

¹¹A Farizĩe mune na ti nyẽ a ɛ a, be ti yel i a v po-tuurbe: «Bũv n'v so a nyi Wul-wul-kara lãw ni a zuru-yar-dierbe ni a yel-bebe dem dɛ?»

¹²A Yeezu na ti wõ a a, v yel a: «Ni-kpen be ter dowta yel-ira i, baalbe ne be mí ter a v yel-ira.

¹³Nyi cen ti zani a Seb-sõw yẽr-bie a ɲa per: «Ni-baal-zoba n'a i bõbr, bawr be n'a i. I siri be wa k'ũ wa buoli nibe na tiere ke be i n ni-mun a i, nibe na bãw ke be i n yel-bebe dem a buoli n'a i wa.»

¹⁴A Zã-Bati po-tuurbe ti taw na ta a Yeezu zie sowr v: «Bũv n'v so tum ni a Farizĩe mune mí ter a mta-tuo, e a fu po-tuurbe bel, be mí ter?»

¹⁵A Yeezu ti sow be na: «Kul-taa cuw dem na tũ na ter pu-sãwna len daar za a deb-sãan na be a be sɔgɔ a bu? E ce bibie waar a na vie, be na ír a deb-sãan a be sɔgɔ, len daar a be na mí ter a mta-tuo.

¹⁶Be be dãw de pen-paala be n kpar-kura i; a pen-paala ɲa mí tawr i a kpar-kura pen, a vuor mí leb bãw yeli.

¹⁷Be mi be dãw de divẽ paala yãw wɔ-gbã-kore puo i, ale be i ɛ, a wɔ-gban mí pur a, a divẽ cir, e a wɔ-gban sãw. Be nĩe na mí yãw divẽ paala wɔ-gbã-paale puo, ɛ n'a a za ayi mí gã.»

¹⁸A Yeezu na ti cãa yere a a ɲa a be zie a, Zifu mune ni-kpẽe kãw ti taw na ta lo gbĩ dume a v niɲe e yel: «A i powyale ɲmãa ni vuuru a yere ɲa, e ce wa ír a fu nũu dowli a v zu, vu na leb a vuure.»

¹⁹A Yeezu ti ir a tuur v, vɛ ni a v po-tuurbe.

²⁰Zĩ ke pow kãw a sie na ti cire maali yome pie ni ayi a, ti yi n a puori wa to a Yeezu kparv vuore.

²¹U ti yere ni v vuora: «Mãa tũ i mĩ i páw ni a v kparv tewr to a, i na sani na.»

²²E ce a Yeezu na ti liebi nyẽ v a, v yel v na: «I powyaa a, ta zore debĩe i, a fu Naanmun-sawfu faa fu na.» E a per ne puo, a pow baalv ti sani na.

²³A Yeezu na ti ta a ni-kpẽe yir a, v nyẽ ni nibe na peble weli a, ni zu-sebla na damne a. U ti yel a:

²⁴«Nyi taw zaa, a powle be kpi e, gũo n'a v gure.» E ce be ti ure v na laar.

²⁵Be na wa diw a nibe za be yi a, a Yeezu ti kpe na nyow a powle nũu, e v ir.

²⁶A yel ɲa ti yi na paw a zie vl za.

²⁷A Yeezu na ti yi a be cere tole a, zon ayi kãw ti tuur v na ɲmter celsi yere ni: «Daviir bi-deb i, zo ti nbaalv!»

²⁸A Yeezu na wa ta a yir a, a zɔn taw na ta a v zie, v sowri be: «Nyɪ saw na kʼɪ na tʊɔ na ɪ a lɛ ɛ?» Bɛ sɔw: «Ŭv, Sore e, ti saw na!»

²⁹Lɛ n'a a Yeezu ti tɔ a bɛ mimie ɛ yel: «A tu a nyɪ zie mɛ a lɛ nyɪ na saw de a.»

³⁰Ɛ a bɛ mimie ti nyɛɛ. Al pùorí, a Yeezu ti yel bɛ na lāw nɪ tanv za: «Nyɪ gu vla taa urɛ nɪr za wa bāwnɪ a ɪ!»

³¹Ɛ cɛ bɛ ti yire na wa baare ɛ manɪ a v ye le pàw a zie vl za.

³²Bɛ na ti yire a, nɪbɛ kāw ti tɛr ɪ wōw-takpal na íre kōtɔmɛ a, wa n a Yeezu zie.

³³A Yeezu na wa diw a kōtōn baar a, a wōw-takpal ti yɛɛ na. A ti ɪ n nɔ-ḡāa-yel a zu-sɛbla za zie bɛ yere: «Nɪr bɛ dāw nyɛ a a ɲa taabe a lsɪrayɛl tēw pɔɔ ɪ!»

³⁴Ɛ cɛ a Farizɛ mɛnɛ ti yere na: «A kōtɔmɛ za nāà fāw zūú n'a v diwr a kōtɔmɛ.»

³⁵A Yeezu ti cɔlɛ nɪ a tē-bɛɛ nɪ tēli, kanɛ nɪ a nɪbɛ a bɛ puoru-diru pɔɔ, ɛ hiere a tē-vla-naalv Yel-nūò, ɛ sanɛ a baalv za nɪ a nɪ-kōwlɔ za.

³⁶U na ti nyɛ a zu-sɛbla a, nɪbaalv ti kpɛ v nɪ a bɛ yāw; bɛ ti bal bal a ḡā mɛ píir na bɛ tɛr cūnɛ a.

³⁷A lɛ n'a v ti yel a v po-tuurbɛ: «A ci na sɛw cɛb a, ḡā na bɛ dɪ vuo ɪ, ɛ a tō-tō-biir bɛ zɛ bom ɛ;

³⁸nyɪ zɛɪ a ci sob k'vɔ yāw tō-tō-biir cen ti cɛ a v ci.»

Matie 10

¹A Yeezu ti buɔl ɪ a v po-tuurbɛ pie nɪ ayi wa kù bɛ fāw, ké bɛ diwr ɪ a kōtō-faar ɛ sanɛ a baalv za nɪ a nɪ-kōwlɔ za.

²Nyɪ nyɛ a nɪ-toni pie nɪ ayi bel yée: a dāw-niwn sob ɪ Sumḡ, bɛ na buɔlɛ Pɛɛr a, nɪ a v yɛb Ādere, Zebede bi-dɛbr Zakɪ nɪ a v yɛb Zā;

³Filib nɪ Batelemi, Toma nɪ a zuru-yar-diere Matie, Alfe bi-dɛb Zakɪ nɪ Tade;

⁴Sumḡ na pɔɔ a Zelɔtɪ mɛnɛ lāw pɔɔ a, nɪ Zuda lsɪkarɔtɪ, a vl na wa mɪl a Yeezu a.

⁵A pie nɪ ayi bɛ ɲa a, a Yeezu ti tō bɛ na, ɛ kpaalɪ bɛ a ɲa: «Nyɪ taa tuur yire a buure bel na bɛ ɪ Zifv mɛnɛ a zie ɪ, ɛ taa kpɛɛr Samaari tēw kāw za pɔɔ ɪ.

⁶Ɛ cɛ nyɪ nīɛ cen a lsɪrayɛl buure nɪbɛ na ɪ mɛ píir na bɔr a zie.

⁷Nyɪ hiere a sɔr zu k'aa tē-vla-naalv taw na pɛɪɪ.

⁸Nyɪ sanɛ a baalbɛ, nyɪ sīwnɛ a kūuni, nyɪ urɛ a kɔn bɛ lɛb vɛɪ, nyɪ diwr a kōtɔmɛ. Nyɪ pāw nɪ mɔlɛ, nyɪ mɪ tɛrɛ mɔlɛ.

⁹Nyɪ ta tɛr salmɛ bu libi-pɔrmɛ a nyɪ bŭ-zvbr pɔɔ ɪ.

¹⁰Nyɪ ta tɛr kɔr lo n a sɔr ɛ, ta tɛr kparɪ ayi ɛ, ta tɛr nafawr ɛ, ta tɛr dabɔl ɛ. A tō-tō-bie sɛwnɪ nɪ a v nɔɔr dɪb.

¹¹Tě-kpěe bu tēle za puo nyi nãá wa ta a, nyi sowri bāw a sob ne na sewni na de nyi a sãanv a, ε be a v zie ti ta a nyi leb-cenu daar.

¹²Nyume wa kpier yir puo a, nyum pùori a yir dem.

¹³A yir ne dem wa sewni a nyi puoru a, a nyi puoru na wa n ni yã-baarv a be zie, ε bele be wa sewni a nyi puoru a, a nyi puoru yã-baarv, v leb wa a nyi zie.

¹⁴Nur be wa saw de nyi a sãanv a, bu be wa bere wone a nyi yerv a, nyi yi zaa a yir ne puo bu a tēw ne puo, ε teb teb a nyi gbēe uuru ber.

¹⁵Yel-muɲa sɪza, ï yere na kùre nyi, a yerv-dib bibir a, be kũ dōwri a Sodòm ni a Gomōr ten dem man a tēw ne dem ε.”

¹⁶«A mǎa a, ï tone nyi na mē píir we-baar sɔgɔ a. A na ɪ le a, nyi ci mē wur a, ε ɪ pɔwlbē mē na-ɲmame a.

¹⁷Nyi gùre nyi tuɔra a nɪsaalbē yǎw: be na nyow nyi na cen ni yerv-dib ziir, ε fɔb nyi a be puoru-diru puo.

¹⁸Be na ter nyi na cen ni Uròm tēw na-kpěe lherbe ni na-mune niɲé a mǎa yǎw, ké nyi ti di a nyi dāsɛ a bēl ni a ni-buur-yoru niɲé.

¹⁹Bele wa nyow nyi cere ni a yerv-dib-zie a, nyi ta di tuo bɔbr a yēr-bie al nyi na na yel bu a le nyi na na yēr a ɪ; a yerv daar wa ta a, a yēr-bie al na wa n a nyi nuɔrí.

²⁰Nyume be ne be na yēre ɪ, a nyi Sǎà Naanɲmin Vuurv n'v na yēre ni a nyi nuɔr.

²¹Yeb na mí nyow ni a v yeb tur be kú, sǎà na mí nyow ni a v bie tur, bibiir na mí ír a ar a be sǎà mine zu, ε yǎw be kú be.

²²Nibe za na hien nyi na a ï yǎw. E ce sob ne wa yǎw fǎw ti ta a baarv daar a, v na nyē ni a faafv.

²³Bele wa diwr nyi tēw kǎw a, nyum zo cen tē-yũo puo; yel-muɲa sɪza, ï yere kùre nyi, nyi kũ zo cɔli a lsɪrayel ten baari ε, ε ce a Nɪsaal Bie wa.

²⁴Po-tuure be dǎw zuo a v zu-sob ε, ε tō-tō-bie mī be dǎw zuo a v tō-tō-ni-kpěe ɪ.

²⁵A po-tuure wa ɲmē mē a v zu-sob a, a sew v na; a tō-tō-bie wa ɲmē mē a v tō-tō-ni-kpěe a, a sew v na. Be nīe na buɔli a yir sob Belizebul, é be nǎá yere a yir biir i!”

²⁶«A na ɪ le a, nyi ta zɔre nur kǎw za ɪ. Bom za be be be sɔwli kũv wa sǎá ɪ, ε yel-sɔwla za be be be be kũv wa bāw ε.

²⁷Bom ne ï na mí yel kù nyi lige puo a, nyi mí yel v cǎàmí; ε bom ne be na mí waali yǎw a nyi tobe puo a, nyi mí do gǎrú hier v.

²⁸Nyi ta zɔre a belɪ dem na mí tũo kú a yǎgan yō ε kũ tũo a síe kú a ɪ; ε ce nyi nīe zɔre a Naanɲmin na na tũo kú a yǎgan ni a síe za a tē-faa puo a.

²⁹Be be tũo mí kuɔri davume ayi we-bir-been ε? E ce a been kǎw za be lore tēw ε a nyi Sǎà Naanɲmin be bǎwni a ɪ.

³⁰Ɛ a nyum a, be sori a nyi zukobe tee za baw a nuor.

³¹A na i a na a, nyi ta zore debbe i, nyi zuo ni a davume za.”

³²«Sob ne za na saw yel a nibe niné k'vu i n a i po-tuure a, i mi na saw ni a i Saa na be a tee-vla puo a niné k'vu i n a i nur;

³³Ɛ ce sob ne za na yel a nibe niné k'vu be baw me a, i mi na yel i a i Saa na be a tee-vla puo a niné k'vu be baw v Ɛ.”

³⁴«Nyi ta tiere ke ya-daaru n'a i wa yaw a tew zu Ɛ: ya-daaru be n'a i wa n Ɛ, zebr a.

³⁵I wa na wa bur nur ni v saa, powyaa ni v ma, bie-pow ni v sur-ma.

³⁶A nisaal do dem na mi i n a v yir dem tee za.

³⁷Nur na none a v saa bu a v ma zuo me a, be sewni me i; nur na none a v bi-deb bu a v powyaa zuo me a, be sewni me i.

³⁸Nur na be de a v da-gara tuo tuur i me a, be sewni me i.

³⁹Nur na bbr k'vu ter a v nyo-vuvu a, v na bor v na ber; Ɛ nur na saw bor a v nyo-vuvu ber a i yaw a, v na leb a paw v.”

⁴⁰«Sob ne za na saw de nyi a, saw na de m, Ɛ sob ne za na saw de m a, saw na de a vli sob ne na to m a.

⁴¹Nur na saw de Naanmun-yer-mane, v na i Naanmun-yer-mane a yaw a, v na paw ni Naanmun-yer-mane maalv; Ɛ nur na saw de ni-muja, v na i ni-muja a yaw a, v na paw ni ni-muja maalv.

⁴²Yel-muja siza, i yere na kure nyi, nur na yaw a bibi-capili be na kaw v nyu, female puo ko baaru saa n'a a, v na i a i po-tuure a yaw a, v ko guu a v maalv Ɛ.»

Matie 11

¹A Yeezu na ti kpaali a v po-tuurbe pie ni ayi a a na baar a, v yi n a be cen k'vu ti kane ni a nibe Ɛ hiera a Yel-nuò a vli vuo ne puo.

²Zi ke a Za-Bati na be a gaso puo a, ti wo n a Kurita tome v na tone a. Le n'a v ti to a v po-tuurbe be mine ke be ti sowri a Yeezu:

³«Fvu n'i a Naanmun Ni-kabra na na wa a, bu ti caa cele ni-yuo?”

⁴A Yeezu ti sow be na: «Nyi cen ti man a yele nyi na nyere Ɛ wone a, ku a Za:

⁵a zon nyere na, a wubr cere dede, a kon leb viel, Ɛ a won wone, a kuuni lebr yire, Ɛ a Yel-nuò hieri ta a nan dem.

⁶Zu-nuò sob n'i a vli sob ne na ko zawri a i saw-deb ber a.”

⁷Be na ti leb cere a, a Yeezu ti ti na yere a Za yeru a zu-sebla zie. U ti sowre be na: «Bvu n'v nyi cen ti nye a weja-kpale puo? Baà-keker seseb na fure damne a n'v bu?

- ⁸Bũv n'v nyi cen ti nyẽ mǎ? Nɪr na su depaal-kpari a n'v bu? E ce a depaal-kpar-suurbe a, na-mune yie pɔɔ n'a be mí kpier.
- ⁹A na ɪ le a, bũv n'v nyi cen ti nyẽ? Naaɲmin-yêr-manɛ n'v bu? Ũv, mãã n'v yere kùre nyi, v zuo nɪ Naaɲmin-yêr-manɛ.
- ¹⁰A Zã yãw n'a a Seb-sõw yel a yêr-bie a ɲa: «A ã nɪr ɪ ɲa ã tone a fɔ nidaa, v na ti cɔbr ɪ a fɔ sɔr ber fɔ.»
- ¹¹Yel-mɲa sɪza, ã yere na kùre nyi, a pɔwbe bũ-dɔwri za pɔɔ a, kãw za be be be ɪ kpẽɛ zuo a Zã-Bati ɛ, ɛ ce a tẽ-vla-naalɔ pɔɔ nɪ-pɔri pɔri ɪ n kpẽɛ zuo v.
- ¹²A Zã-Bati daar za wa tɔ dĩa a, gãdaalɔ n'a be ure nɪ a tẽ-vla-naalɔ, é gãdaar ne be mí faa v.
- ¹³A Naaɲmin-yêr-manbe za nɪ a Naaɲmin-Wulu yêr ɪ a Naalɔ ɲa yêrv ti ta n a Zã daar;
- ¹⁴nyume wa saw a, a Zã n'ɪ a Eli na na leb wa a.
- ¹⁵Sob ne na ter tobe ber-wob yãw a, v bere wone!
- ¹⁶Ãã n'v ã na de a dĩa nibe be ɲa man nɪ? Be ɲmẽ na mẽ bibiir na zĩ nɪ-yaga tuor-taa zie ɛ buɔle taa yere nɪ:
- ¹⁷«Tɪ pebl ɪ weli yãw nyi, é nyi be yãw ɛ! Tɪ ɲmãã nɪ lãw-muɔle, é nyi be kô ɪ!»
- ¹⁸Bũv n'v vẽ, Zã wa na, be dure ɪ, be nyúur ɛ, é be yel ke: «Kô-tõ-ìre n'v!»
- ¹⁹A Nɪsaal Bie wa, dure ɛ nyúur, ɛ be yel: «Bũ-di-nõwne nɪ dã-kuole n'v, zuru-yar-dierbe nɪ yel-bier-maalbe ba-per v!» E ce a Naaɲmin yã-bãwfu wul ɪ a v yel-munv a sãá a v ɪ-urɪ pɔɔ.»
- ²⁰Le n'a a Yeezu ti nyɔw a tẽ-bere al pɔɔ v na maalɪ a v nɔ-ɓãa-yele yaga zie a yere, a ten a ɲa nibe na be ti saw liebɪ a be ɪb a yãw. U ti yere na:
- ²¹«We ãi, Korazin i! We ãi, Betisayida a! A nɔ-ɓãa-yele na sɪrɪ maalɪ a nyi zie a, ale ti maalɪ Tùr nɪ Súdõ a, koro za n'a a be nibe nãá liebɪ a be ɪb, su vuɔri kparɪ ɲme n tãpelɔ.
- ²²Ale so ã yere kùre nyi, a yêrv-dɪb bibir a, a Tùr nɪ a Súdõ ten dɔwrv kũ ta a nyi dem ɛ.
- ²³E fũv Kafarnawɔm ɪ, fɔ tiere ke fɔ na do na ti tɔ a salom bu? Fɔ na siwri na ti ta a kpume tẽw. Bũv n'v vẽ, a nɔ-ɓãa-yele na maalɪ a fɔ zie a, a Sodɔm tẽw ti n'a a, v nãá cãã nɪ be nɪ dĩa.
- ²⁴Le so, ã yere kùre nyi, a yêrv-dɪb bibir a, a Sodɔm dɔwrv kũ ta a fɔ dem ɛ.»
- ²⁵A len daar, a Yeezu ti de nɪ a yêrv yel: «Ã danɛ fɔ na, ã Sãà a, salom nɪ tẽw za Sore e, fɔ na sɔwɪ a yeke a ɲa a yã-bãwnbe nɪ a bãw-bãwnbe zie, ɛ wul a a bibi-cãpili a.
- ²⁶Ã Sãà a, a ɲa n'a fɔ nɔne k'aa ɪ.»
- ²⁷A ã Sãà de nɪ bom za kù m. Nɪr za be bãw a Bie a be ɪ a Sãà n'v ɛ, ɛ nɪr za be bãw a Sãà a be ɪ a Bie n'v ɛ, nɪ vɪ sob a Bie na bɔbr wul v bãw a.

²⁸Nyi wa a ñ zie, nyum za na tuo to-tibrɔ bal a, ε ñ na kù nyi ni a pienv.

²⁹Nyi saw de a ñ ni-kpɛenv a nyi zu, ε ber ñ wule nyi, ñ i n soci-baalɔ sob ni su-siwra sob, ε nyi na nyɛ ni a pienv.

³⁰Siza, a ñ ni-kpɛenv dɔb a nyi zu sɔri be 'wɔbr ε, ε a ñ tuor i zelfel.

Matie 12

¹A len daar, a Yeezu ti tɔlɛ ni ci poru puɔ pienv-bibir kãw. Kɔ ti kpɛr i a v po-tuurbe, be ηmare a ci-zuru fuɔre 'wɔbr.

²A Farizɛ mune na ti nyɛ a lɛ a, be yel i a Yeezu: «Nyɛ, a fu po-tuurbe ure ni bom na be sɛw a pienv bibir a!»

³A Yeezu ti sɔw be na: «Nyi be kanɪ a lɛ a Daviir na ti i, a len daar kɔ na ti kpɛr vle ni a v taabe a i?»

⁴U ti kpɛ n a Naanmun yir puɔ, vle ni a v taabe, de a dipɛ be na mí kù a Naanmun a 'wɔb, a dipɛ a ηa a, a bawr-maalbe tewr ne be ti tɛr sɔr na mí 'wɔb a.

⁵Bu nyi be kanɪ a Naanmun-Wulu sɛbe puɔ, k'aa pienv-bibir a, a bawr-maalbe na be a Dmun-yi-kpɛe puɔ a, be mí tuur a pienv-bibir nuɔr na yãw a i, ε a be i sãwna a be zie i?

⁶Ɛ cɛ ñ yere na kùre nyi, nur be n a ka zuo a Dmun-yi-kpɛe.

⁷Ɛ nyume ti sɔri bãw a yɛr-bir ηa per a: «Nɪbaal-zɔba n'a ñ bɔbr, bawr be n'a a», a nɪbe be ηa na be sãw bom za a, nyi kũv yel ke be sãw na i.

⁸Bũv n'v vɛ, a Nɪsaal Bie i n a pienv-bibir sòb.»

⁹A Yeezu ti yi n a be cen a be puoru-dĩó.

¹⁰Nũ-kũu sob kãw ti be n a be. A Farizɛ mune ti sowr i a Yeezu: «Sɔr be n be ké be sanɪ nur a pienv-bibir bu?» Be ti bɔbr a ke be wa tɛr i v yɛrv.

¹¹Ɛ cɛ v ti sowri be na: «A nyi buor sob v na tɛr per-been v wa lo bɔw puɔ a pienv-bibir, v be cen ti nyɔw v ír?»

¹²Ɛ cɛ a nɪsaal zuo ni a pɛrv be pɛl ε! A na i lɛ a, sɔr be n be ke be maalɪ yel-vla a pienv-bibir.»

¹³Lɛ n'a a Yeezu ti yel a nũ-kũu sob vl: «Dɔl a nũu.» U ti dɔl i a nũu, v lɛb kpɛme mɛ a nũu ηa sob a.

¹⁴A Farizɛ mune na ti yi a, be yɛr a wɔ taa, lɛ be na na i kú v a.

¹⁵A Yeezu na wa bãwnɪ a a, v ber i a be ε cen zi-yũo. Nɪ-yaga ti tu v na ; v ti sanɪ ni a baalbe za.

¹⁶Ɛ cɛ v ti kpãa be ni kpɛw za ke be taa ure a nɪbe bãw v ε,

¹⁷k'aa yɛrv ηa a Naanmun-yɛr-mane lzayi na ti yel a tu:

- 18 «A ï tō-tō-bie n'i a ɲa ï na kaa ir a, a ï ni-nɔna za, ï pɔɔ za peli ni a v yāw. Ì na i na a ï Vɔɔɔ siw a v zu, ε v na yel i a le na tu sɔr a kù a ni-bɔɔr-yoru.
- 19 U kũ ɲmare zebr ε, kũ ure gɔmẽ i, be kũ wõ a v kɔkɔr a ni-yaga tuor-taa ziir ε.
- 20 A bàa-keker na gbɛli a, v be nebr v kare i, a fitle vũu na i kpũkpũ a, v be kpiire bere i, ε gu v ti i a le na tu sɔr a tũɔ bom za.
- 21 Ni-bɔɔr-yoru za na yāw ni a be tierv a v yāw.”
- 22 Le n'a be ti ter kōtō-ire kāw, na i zōw ε i wōw-takpal a, wa n a Yeezu zie; v ti san v na, v yēre ε nyere.
- 23 A zu-sebla ti nyɔw ni nɔr ε yere: «A Daviir bi-deb taa n'v v?”
- 24 E ce a Farizɛ mine na ti wõ a a, be yel a: «A Belizebul, na i a kōtɔme nāá a, fāw n'a a nɔr ɲa diwr i a kōtɔme.”
- 25 E ce a Yeezu na ti bāw a be tierv a ɲa a, v yel a: «Naalv tēw za, a nibe na búr zebr taa a, kũ tũɔ ar ε. Tēw za bu yir za, a nibe na búr zebr taa a, kũ tũɔ ar ε.
- 26 A na i le a, Sitaana wa diwr Sitaana a, v búr a le ɲmeli zebr i v tɔɔra; ɲmɲmin n'a a v naalv tēw na tũɔ ar?
- 27 Ale wa i Belizebul fāw n'a ï diwr i a kōtɔme a, a nyi po-tuurbe a, āa fāw n'a be diwr i a kōtɔme? A na i le a, bel tee za ne be nāá maal i nyi a yērv.
- 28 E ce ale wa i a Naanɲmin Vɔɔɔ fāw n'a ï diwr i a kōtɔme a, a wul a k'aa Naanɲmin-Naalv ta n a nyi zie baari.
- 29 Bu, ɲmɲmin n'a nɔr na tũɔ kpe nɔr na kpēme yir, de a v bome, vle be wa dāw de niwn'lē a ni-kpēw ne bin baari a? Ule wa 'lē v bin baar a n'a v na tũɔ wob a v yir bome za.
- 30 Sob ne na be lāw ni mē a, i n a ï dō dob, ε sob ne na be lāw ni mē kvole bane taa a, ɲmier a yaare.
- 31 Ale so ï yere kòre nyi, be na di n suur kù a nisaalbe, yel-bier za ni zum za be na na tv a Naanɲmin a yāw, ε ce nɔr wa tv a Vɔɔɔ Sōw zum a, be kũ di suur kù v ε.
- 32 Nɔr wa yēr yēr-faa caar i a Nisaal Bie a, be na di n suur kù v, ε ce nɔr wa yēr yēr-faa caar i a Vɔɔɔ Sōw a, be kũ di suur kù v a dīa zie ɲa pɔɔ ni a nidaar zie na waar a pɔɔ i.”
- 33 «Tie wa viel a, a v wɔme na viel a, ε tie wa i ti-sāwna a, a v wɔme na i n wō-sāwni. A tie wɔm zie n'a be mí tũɔ bāw a tie.
- 34 Dɔpan bɔɔre be ɲa! Dmɲmin n'a nyi na tũɔ yere yel-vieli nyum na kpe faar a? A alɔ bome ne na mí paali a nisaal pɔɔ a, ale n'a mí yire a v nɔrí.
- 35 A ni-vla mí íre ni bũ-vieli a v na-bũ-vieli pɔɔ, ε a ni-faa íre bũ-faar a v na-bũ-faar pɔɔ.

³⁶ Ì sùrì ná yere kùrè nyí, a yérv-maalu bibir wa vié a, a nisaalbé na man ní a yérfoli za bé na yérf a per.

³⁷ A fú yérv sùrì n'a ná wul ké fú bé ter sãwna í, é alé n'a ná wul ké fú ter í sãwna.”

³⁸ Lè n'a Naanmun-Wulu-sé-sebrbé ní Farizíe mune tí de a yérv yel a Yeezu: «Wul-wul-kara a, tí bòbr ké fú wul tí nò-bãa-yel ná í bãwfv sãá a.”

³⁹ U tí sòw bé ná: «A dĩa nibe bé ña, ná í ní-faar é bé tuur Naanmun a, bòbr í bãwfv, é cé bé kũ nyẽ bãwfv kãw za v bé í a Naanmun-yérf-mané Zonasi dem é.

⁴⁰ Mẽ a lé a Zonasi ná tí gã a zvm-kpěe púorí bibie ata ní túsòwr ata a, lé n'a a Nisaal Bie mì ná gã a tēsòw pũómí bibie ata ní túsòwr ata.

⁴¹ A yérv-díb daar a, a Nínivv tēw dem ná lãw ná ìr í a dĩa nibe bé ña, é yel a bé sãwna. Bũv n'v vẽ, a Nínivv tēw dem ná tí wõ a Zonasi kanv a, bé liébí a bé íb. É cé nùr bé n a ka zuo a Zonasi.

⁴² A yérv-díb daar a, a saa-perí-dvrv-lowr pòw-nãa ná lãw ná ìr í a dĩa nibe bé ña, é yel a bé sãwna. Bũv n'v vẽ, v yí n zì-zãana za wa ber wõ a Salomõ yã-bãwfv yérf-bie. É cé nùr bé n a ka zuo a Salomõ.”

⁴³ « Kõtõ-faa wa yí é ber nùr a, a kõtõ-faa mí còlé ní a wéja-kpalé bòbr pienvv zie, é cé v bé mí nyẽ v é.

⁴⁴ Lè n'a v mí yel v tvòra: «Ì ná lèb a cen a ì yir ì ná yí ké ber a pvò.» U mí lèb a cen tí nyẽ v gã zawla, bé purí é còbrí vla ber.

⁴⁵ Lè n'a v mí lé cen tí ter kõtõ-faar ayopõí ná kpé faa zuo v a, wa n bé wa kpé so a yir ña. A ná í a ña a, a nùr ña yele mí kpé n faa zuo a per tib daar. A ña n'a a mì ná ñmẽ a dĩa ní-faar bé ña zie.”

⁴⁶ A Yeezu ná tí cãa yérfé a zu-sebla zie a, a v mã ní a v yébr tí ta ná ar a yěw, é bòbr ké bé yérf sòw v.

[⁴⁷ Kãw sob tí yel v ná: «Nyẽ, a fú mã ní a fú yébr ar í yěw bòbr ké bé yérf sòw fú.»]

⁴⁸ A Yeezu tí sòw ní a nùr né yel: «Ãa n'í a ì mã, é tēbowle n'í a ì yébr?”

⁴⁹ U tí tur í nũu wul a v po-tuurbé é yel: «Nyí nyẽ a ì mã ní a ì yébr.

⁵⁰ Sob né za ná maale a ì Sãà ná bé a tē-vla pvò a pv-tiervv a, vlé n'í a ì yéb, a ì yeepuule ní a ì mã.»

Matie 13

¹ A vli bibir né, a Yeezu tí yí n a yir cen tí zĩ a kũò-kpěe nvòr.

² Ní-yaga yaga tí wa ná wa gbõ taa a v zie, lé n'a v tí do kpé gbor pvò zĩ. A zu-sebla za tí ar í a kũò-kpěe nvòr.

³ U tí lób í zvkpai man ní yel-yaga kù bé, v tí yere ná: «A bùr-bùrè n'í ñan yí a burv.

- ⁴U na ti b̀̀r̀e a, b̀̀-bie a m̀̀ǹe ti lo n a s̀̀r̀ ǹ̀ẁr, lili siw de di.
- ⁵A m̀̀ǹe ti lo n zi-ẁ̀c̀c̀o p̀̀ẁ, a taǹe na b̀e saali a. A ti bul ɪ daadaa l̀e, a taǹe na b̀e ti t̀̀br̀e a ỳ̀ẁ.
- ⁶A m̀̀t̀ōw na wa do a, v di a na, ɛ a na b̀e ti t̀e nyɪg̀e siw a, a ko na.
- ⁷A m̀̀ǹe ti lo n g̀̀v̀v̀r p̀̀ẁ, a g̀̀v̀v̀r ɪr furi p̀̀ẁ a kpi.
- ⁸A m̀̀ǹe ti lo n t̀̀s̀w-vla p̀̀ẁ ẁ̀: k̀̀w ẁ̀ k̀̀ba, k̀̀w lɪz'a ata, k̀̀w lɪzər nɪ pie.
- ⁹Sob ǹe na t̀er tobe b̀er-wob ỳ̀ẁ a, v b̀er wone.”
- ¹⁰A po-tuurb̀e ti taw na ta a Yeezu zie sowr v: «B̀̀v n'v so a f̀v ỳerv a b̀e zie ɪ z̀vkpai f̀v l̀br?»
- ¹¹U ti s̀w b̀e na: «A nyum a, b̀e ɪ na nyɪ b̀w a t̀-vla-naalv yel-s̀wli, ɛ c̀e a b̀e ɪ a l̀e a b̀el zie ɪ.
- ¹²Sob ǹe na t̀er a a, b̀e na k̀v v na, v t̀er a yaga yaga ; ɛ c̀e sob ǹe na b̀e t̀er a a, b̀e na faa nɪ a bl̃ al v na t̀er a.
- ¹³Al̃ so ɪ l̀br z̀vkpai k̀r̀e b̀e: b̀e na mɪ j̀r̀e ɛ b̀e nỹ bom a, b̀e na mɪ b̀er wone ɛ b̀e ẁ bom, ɛ m̀ b̀e b̀w a p̀er a ỳẁ.
- ¹⁴A ɲa n'a a Naanmun-ỳer-mañe ỳerv ɲa a l̃zayi na ti d̀w ỳer a tu a b̀e zie: «Nyum̃e saa mɪ ẁ ɛ nyɪ k̀ b̀w a p̀er ɛ, nyum̃e saa mɪ j̀r̀e, ɛ nyɪ k̀ nỹ bom ɛ.
- ¹⁵A ñb̀e b̀e ɲa k̀p̀e n mimi-k̀w, b̀e fur ɪ a b̀e tobe, b̀e p̀w nɪ a b̀e mimie, k̀e b̀e taa nyere nɪ a b̀e mimie ɪ, k̀e b̀e taa wone nɪ a b̀e tobe ɪ, k̀e a b̀e ỳa taa nyere ɪ, k̀e b̀e taa l̃b̀e a b̀e ɪb ɛ al̃ b̀e ɪ l̀e, ɪ ñā s̃ant̃ b̀e na.»
- ¹⁶ɛ c̀e a nyum a, zu-ñv̀ dem ɪ nyɪ, a nyɪ mimie na nyere, ɛ a nyɪ tobe wone a.
- ¹⁷Yel-m̃ɲa s̃ɪza, ɪ yere na k̀r̀e nyɪ, Naanmun-ỳer-mañe yaga nɪ nɪ-mun yaga ti b̀br a k̀e b̀e nỹ a ye le a ɲa nyɪ na nyere a, ɛ b̀e nỹ a ɪ, k̀e b̀e ẁ a ye le a ɲa nyɪ na wone a, ɛ b̀e ẁ a ɪ.”
- ¹⁸«A nyum a, nyɪ wone a b̀r-b̀r̀e z̀vpar p̀er.
- ¹⁹A s̀r ǹẁr a b̀-bie na lo a, ɪ n a b̀el̃ dem na mɪ ẁ a t̀-vla-naalv ỳerv ɛ b̀e b̀w a p̀er a. A Faalv-sob mɪ wa na wa ɪr a al̃ b̀e na b̀r a b̀e socir p̀w a.
- ²⁰A zi-ẁc̀c̀o p̀w a b̀-bie na lo a, ɪ n a b̀el̃ dem na mɪ ẁ a Naanmun ỳerv ɛ saw de daadaa l̀e nɪ ñv̀ a.
- ²¹ɛ c̀e b̀e b̀e mɪ b̀er a ỳerv v t̀e nyɪg̀e a b̀e p̀w ɪ, a b̀e t̃erv b̀e mɪ yaa k̀e l̃b̀ɪ ɛ. L̃e n'a a k̀p̃erv bu d̀wrv wa ta b̀e a Naanmun ỳerv ỳw a, b̀e mɪ faa na lo.
- ²²A g̀v̀v̀r p̀w a b̀-bie na lo a, ɪ n a b̀el̃ dem na mɪ ẁ a Naanmun ỳerv, ɛ a t̀w zu ka ye le t̃erv nɪ a naalv belv furi a ỳerv k̀v, v b̀e ẁ bom za a.
- ²³A t̀s̀w-vla p̀w a b̀-bie na lo a, ɪ n a b̀el̃ dem na mɪ ẁ a Naanmun ỳerv ɛ b̀w a p̀er a. B̀e mɪ ẁ n w̃m̃e: b̀e m̃ñe k̀ba, b̀e m̃ñe lɪz'a ata, b̀e m̃ñe lɪzər nɪ pie.”

- ²⁴A Yeezu ti leb a lob zokpar kãw kù be yel: «A tẽ-vla-Naalv ñmẽ na taa ni nur kãw na bür ka-buur-vla a v púo pɔɔ a.
- ²⁵Tĩsow kãw a nibe za na ti gúre a, a v dõ sob ti wa na wa bür narɪ jer ɪ a ci, ε tol cen.
- ²⁶A ci na wa bul kerɪ ti dɔw a, a narɪ mɪ ti sãá na.
- ²⁷A púo sob tō-tō-biir ti wa na wa sowr v: «Zu-sob i, ka-buur-vla be n'a fɔ bür a fɔ pu-
pɔɔ ɪ, ε nyine n'a narɪ mɪ le wa yi?»
- ²⁸U ti sow be na: «Dõ sob kãw n'v ɪ a le.» A tō-tō-biir sowr v: «A na ñmẽ a ɲa a, fɔ bɔbr
a ke ti cen ti tuur a ber bu?»
- ²⁹U sow yel be: «Ũv'hũ, nyɪ nãà mab a tuure a narɪ wa lãw vɔ n a ci».
- ³⁰Nyɪ ber a a lãw ìre ti ta a ci cɛb daar, ε a ci cɛb daar a, ã na yel ɪ a ci-cɛrbe: «Nyɪ de
niwn cɛ a narɪ 'lẽ bã taa nyɪw ber, al pùorí nyɪ cɛ a ci su a ã bòwrí.» “
- ³¹A Yeezu ti leb a lob zokpar kãw kù be: «A tẽ-vla-Naalv ñmẽ na mẽ seneve bir nur
kãw na bür a v púo pɔɔ a.
- ³²Ule n'i a pɔrɪ za a bũ-buure za pɔɔ. E vle wa bul a, v mí kerɪ na zuo a zaardẽ pɔɔ zɛ-
vai za; v mí lieb ɪ tɛ, a lili wa wobɪ a cowɪ a v wuli zu.”
- ³³A Yeezu ti leb a lob zokpar kãw kù be a ɲa: «A tẽ-vla-Naalv ñmẽ na mẽ dãbul pɔw
na de yãw peli nɛɛ ata zõ pɔɔ, ε gu a zõ za v na bu a ti ìr a.”
- ³⁴Zokpai n'a a Yeezu ti lob yel ɪ a a ɲa za kù a zu-sebla, ε v be ti yɛre a be zie a be ɪ
zokpai n'a v lɔbr ε,
- ³⁵k'aa Naanmun-yɛr-manɛ yɛrv ɲa tĩɔ tu: «Zokpai n'a ã na lɔbr; ã na hier ɪ yeke na sowli
gã a tẽ-daa iru daar za a.”
- ³⁶Le n'a a Yeezu ti ber a zu-sebla ε kul a yir. A v po-tuurbe ti taw na ta a v zie yel v:
«Ír a narɪ zokpar pɛr kù ti.”
- ³⁷U ti sow be na: «A sob nɛ na büre a ka-buur-vla a, vle n'i a Nisaal Bie;
- ³⁸a púo n'i a tẽ-daa; a ka-buur-vla n'i a tẽ-vla-Naalv nibe; a narɪ n'i a Faalv-sob nibe;
- ³⁹a dõ sob na bür a narɪ a n'i a Gegera; a ci cɛb n'i a tẽw baarv daar; ε a ci-cɛrbe n'i a
malkɪ mune.
- ⁴⁰Mẽ a le be na mí wob a narɪ bã taa yãw vũùmí a dɪ a, le n'a a na ñmẽ a tẽw baarv
daar:
- ⁴¹a Nisaal Bie na tō n a v malkɪ mune a v Naalv tẽw pɔɔ, be wa tuur ɪ a belɪ dem za na
ɪre a be taabe be fare lore a, ni a belɪ dem za na ɪre ɪ-faar a,
- ⁴²lob yãw a vũu-kpɛɛ pɔɔ, be n'a ni-yaga na kone 'wɔbr ɪ nyímé.
- ⁴³Le n'a a ni-mun na nyɪwre mẽ mũtɔw a, a be Sãà Naanmun-Naalv pɔɔ. Sob nɛ na tɛr
tobe a, v bere wone.”

⁴⁴«A tẽ-vla-Naalv ñmẽ na mẽ na-bom be na sowli púo pɔɔ a. Nɔr kãw nyẽ v na de leb bãw sowli, ɛ nũò za ɔre v, v kul ti de a v bũ-teri za kuɔri da n a púo vl.

⁴⁵A tẽ-vla-Naalv cãa na le ñmẽ taa ni ye-yere na bɔbr lew-vieli a.

⁴⁶U na wa nyẽ a lege kãw a daarv na be vuur a, v cen na ti kuɔri a v bũ-teri za da n a lege vl.”

⁴⁷«A tẽ-vla-Naalv cãa na le ñmẽ mẽ mĩe be na lob kũɔ-kpẽe pɔɔ v ti nyow zum-pe-buure za a.

⁴⁸Ule wa paali a, a zum-nyowrbe mí taw na yi n a kũɔ-kpẽe nuɔr, ɛ zĩ tuuri a zum-vieli yãw peli pɔɔ, ɛ lob a zum-faar ber.

⁴⁹A ña n'a a mì na ñmẽ a tẽw baarv daar: a malki mine na wa na wa bũr a ni-vieli ni a ni-faar,

⁵⁰be na lob i a ni-faar yãw a vũu kpẽe pɔɔ; be n'a be na kone 'wɔbr nyímé.”

⁵¹A Yeezu ti sowri be na: «Nyɔ bãw ni a a ña za per bu?» Be ti sow na: «Ũv!”

⁵²U leb yel be: «A na ñmẽ a ña a, Naanmun-Wulu se-sebre za na bãw a tẽ-vla-Naalv yele a, ñmẽ na taa ni yir sob na mí ír bũ-paale ni bũ-kore a v na-bome pɔɔ a.”

⁵³A Yeezu na ti lob a zɔkpai a ña baar a, v ti ber i a be,

⁵⁴ɛ cen a tẽw vl pɔɔ v na ti bàa a, ti kanɛ ni a nibe a be puoru-dĩo pɔɔ, kanɔ kanv a bãa be nuɔr, be yere: «Nyine n'a v páw a yã-bãwfu ña? Ŋmɔmun n'a v mí tũɔ maali a nɔ-bãa-yele a ña?

⁵⁵A da-fowre bie be tũɔ n'v ɛ? A v mã be n'i a Marya i? ɛ a v yebr be n'i Zaki, Zuzeb, Sumũ ni Zid ɛ?

⁵⁶A v yeepuuli za be tũɔ be a ti zie ka i? ɛ nyine n'a v páw a fãw ña za?”

⁵⁷A ti i na be be saw de a v yele i. Le n'a a Yeezu ti yel be: «A v tẽ-dowra ni a v yir tewr pɔɔ n'a Naanmun-yer-manɛ be nyere yãwfu ɛ.”

⁵⁸A Yeezu be ti maali nɔ-bãa-yele yaga a be i, be na be ti saw de a yãw.

Matie 14

¹A len daar, a Galile tẽw nãà Erɔdi ti wõ na be yere a Yeezu yeru.

²U ti yel i a v nibe: «Zã-Bati n'i a nɔr ña! U leb a yi a kũuni pɔɔ, ale so v ter a nɔ-bãa-yele maali fãw.”

³Bũv n'v vẽ, a Erɔdi ti yãw na be nyow a Zã 'lẽ lob yãw gaso pɔɔ, a v yeb Filib pɔw Erodiadi yãw.

⁴Bũv n'v vẽ a Zã ti yere na kũre a Erɔdi: «Sɔr be ka be fu ter a Erodiadi v i a fu pɔw ɛ.”

⁵A Erɔdi ti bɔbr i a Zã kúb, ɛ v ti zɔre ni a zu-sebla dẽbĩe, bel zie a, a Zã ti i n Naanmun-yer-manɛ.

⁶Zĩ ke a Erɔdĩ dɔwfu cuw bibir a, a Erodiadi pɔwya a ti yɔw nĩ bune a cuw dem niŋe nũdɔ ti kpe a Erɔdĩ yaga za,

⁷v pɔ yel a pɔwle kɛ vli bom nɛ za v na na zɛli a, v na kù v na.

⁸A v mã ti cã v na yãw v yel a nãa: «Kù m a Zã-Bati zu laa pvo a ka.”

⁹Nũò bè tí kpe a nãà í, é cè a pòb v na faa tí pò a, ní a cuw dem zũú, v tí yel a ké bè kù v,

¹⁰ε tō nur v cen a gaso pvo ti ce a Zã zu nũa.

¹¹Be ti wa n ni a zu laa puo wa kù a pòwsirale, v de ti kù a v mǎ.

¹²A Zã po-tuurbe ti wa na wa ðaw a kũu ti ùù, ε cen ti yel kò a Yeezu.

¹³A Yeezu na wa wõ a Zã kũu a, v yi n a be, kpɛ gbor k'uu taw yi pùor, wɛja puɔ, v yõ zie. A zu-sebla na ti bãwni a a, bɛ yi n a bɛ ten puɔ ni gbɛɛ, cere lanɛ a kũɔ-kpɛɛ tuur a Yeezu.

¹⁴U na ti siwr a gbor pɔɔ a, v nyẽ ni zu-sebla na be di vuo a; nɪbaalu ti kpe v ni a be yãw, v sanɪ a be baalbe.

¹⁵A zaanvora na wa ta a, a v po-tuurbɛ ti taw na ta a v zie yel v: «Wɛja pɔɔ n'i a ka, ɛ a zie sɔbr, bɛr a nibɛ bɛ ɲa za bɛ cen a tɛli pɔɔ ti da bũ-diri di.»

¹⁶A Yeezu ti sɔw bɛ na: «Bɛ bɛ tɛr a be cɛnu yel-ɛra ɪ: a nyum tɛɛ za, nyɪ kù bɛ a bũ-dɪrɪ.»

¹⁷Le n'a be ti yel v: «Dipẽ anũu ni zũme ayi tewr a ti ter a ka.»

18U yel bε: «Nyɪ de a wa n ka wa kù m.»

¹⁹Al pùorí, v ti yãw na a nibe zĩ a mũo zu, ε v de a dipẽ anũu ni a zúme ayi al, uori kaa a salom, ε maali a, ε nma kù a v po-tuurbe, be mì de kù a zu-sebla.

²⁰A nibe za ti di na tiw, ε be wob a bũ-ηmaare paalı peli pie ni ayi kul i.

21 Ǝ ce a beɫi dem na ti di a, ti ta n debr tur anũu, é be be ti sɔr a pɔwbe ni a bibiir yãw
ε.

²²Daadaa lɛ, a Yeezu ti fɛr ɪ a v po-tuurbɛ yǎw bɛ kpɛ a gbor de v niwn gāwnɛ a gāwn
 ɲa lowr, vv yǎwnɛ a zu-sɛbla a sɔrí.

23 U na wa yāw a zu-sebla a sɔrí baari a, v do n tãw zu k'vɔ tɪ pùori. A zaanvɔra na wa ta a, v tɪ ɪ n v yõ a be.

²⁴A gbor ti zãá nì nì a tẽw baarì; a kũo mie ti ìre na ñmìer a gbor, a sèsèb na ti fure tuore a yãw.

²⁵A zie na wa wele a, a Yeezu ti cen ni a kũo-kpẽe zu wa a v po-tuurbe zie.

²⁶A v po-tuurbɛ na wa nyɛ v v cere a kʊɔ zu a, pùlá vʊɔ bɛ na bɛ yere: «Nyãakpun n'v!» Ɛ dɛ ŋmɪɛr dɛ̃bɪɛ cɛlstɪ.

²⁷Ɛ cɛ a Yeezu ti yɛr a sɔw bɛ daadaa lɛ yel: «Nyi nyɔw nyi muɲa, mǎa n'v, nyi ta zɔrɛ dɛbɛ ɪ!”

²⁸A Pɛr ti de ni a yɛrv yel v: «Sore e, fɔv sɪrɪ wa n'v a, fɔv yǎw ɪ cen a kɔɔ zu wa a fɔv zie.”

²⁹A Yeezu sɔw yel v: «Wa.» A Pɛr ti yi n a gbor pɔɔ cere a kɔɔ zu a Yeezu zie.

³⁰Ɛ cɛ v ti nyɛ ni a sɛsɛb dɛbɛ kpɛ v, vv na ti tɪ limne a kɔɔ pɔɔ a, v lɔb ɪ cɛl: «Sore e, faa mɛ!”

³¹A Yeezu ti tur ɪ nɔu daadaa lɛ nyɔw v, ɛ yel: «Naaɲmɪn-sawfɔ pɔrɪ sob ɲa, bɔv n'v so fɔv bunɪ?”

³²Bɛ na wa do kpɛ a gbor pɔɔ a, a sɛsɛb ɲmǎa na.

³³A po-tuurbɛ bɛl na ti bɛ a gbor pɔɔ a, ti lo na gbɪ dume a v niɲɛ ɛ yel: «Yel-muɲa sɪza, fɔv ɪ n Naaɲmɪn Bie!”

³⁴Bɛ ti gǎw ni a kɔɔ-kpɛɛ ta a Zenezaretɪ tɛw.

³⁵A bɛ dem ti nyɛ ni a Yeezu bǎw, ɛ yǎw bɛ yel kɔ a vuo vl nɪbɛ za, bɛ tɛr a baalbɛ za wa n a v zie.

³⁶Bɛ ti zɛlɛ v ni yǎayǎa, k'vv saw bɛ nɛ tɔ a v kparv zɔrɛ tɛwr, ɛ a bɛlɪ dem za na mɪ ti tɔ a, mɪ ti sanɪ na.

Matie 15

¹Farizɛ mɛnɛ ni Naaɲmɪn-Wulu-sɛ-sɛbrbɛ bɛ mɛnɛ kǎw ti yi n a Zeruzalɛm wa pǎw a Yeezu sowr v:

²«Bɔv n'v so a fɔv po-tuurbɛ sǎwne a ti sǎakɔ-kore ciiru? Bɛ na bɛ mɪ pɛw a bɛ nuru mɛ a lɛ a ti puoru sɔr na yel a, ɛ bǎw dɪ a.”

³A Yeezu ti sɔw bɛ na: «Ɛ a nyum, bɔv n'v so nyi bɛ tuur a Naaɲmɪn nɔ-yǎwna a nyi sǎakɔ-kore ciiru zɔu?

⁴A Naaɲmɪn yel a: «Yǎwne a fɔv sǎa ni a fɔv mǎ», ni kɛ: «Nɪr wa tv v sǎa bu v mǎ a, a fɛr a kɛ bɛ kú v.»

⁵Ɛ nyum mɪ yel: «Nɪr wa yel v sǎa bu v mǎ: a bom nɛ ɪ nǎá sɔw ni fɔv a, ɪ de v na kɔ Naaɲmɪn a»,

⁶v bɛ mɪ lɛ cǎa tɛr a v sǎa yǎwfv san ɛ. A ɲa n'a nyi mɪ ɲmɛ a Naaɲmɪn yɛrv lɔb, a nyi ni-kore ciiru zɔu.

⁷Nisaal-libelibe bɛ ɲa! A Naaɲmɪn-yɛr-manɛ lzayi ti yɛr ɪ vla caar ɪ nyi, a lɛn daar v na ti yɛr a yɛr-bie a ɲa a:

⁸«Nɛɛ tɛwr a a nɪbɛ bɛ ɲa yǎwne ni mɛ, ɛ cɛ a bɛ pɔvr zǎá ni mɛ.

- ⁹A be puoru be na puore mē a, be ter per ε, ε a be wulu be na wule a, ɪ nɪsaalbe nē-yāwnɪ tēwr. > “
- ¹⁰Al pùorí, a Yeezu ti buol ɪ a zu-sɛbla wa yel be: «Nyɪ ber wõ vla, ε bãw a per!
- ¹¹Bom nē na kpier a nuorí a, vɛ be n'v dēwr a nɪsaal ε; bom nē na yire a nuorí a, vɛ n'v dēwr a nɪsaal.”
- ¹²Lε n'a a v po-tuurbε ti taw ta yel v: «Fv bãwnɪ a na k'aa fv yērv ɲa a Farizīe munε na wõ a, v dam be na a?”
- ¹³U ti sɔw: «Tɪε nē za, a ã Sãà na be a tē-vla puo a na be sɛl a, be na vũo v na ber.
- ¹⁴Nyɪ ber be: zɔn nē be tawr zɔn. Ε cε zõw wa tawr zõw a, be za ayi na lo n bow puo.”
- ¹⁵Pier ti de nɪ a yērv yel v: «Ír a zɔkpar-kpěw ɲa per kù ti.”
- ¹⁶A Yeezu ti yel a: «A nyum m̀, nyɪ cãa be ter yã sɛr ε?
- ¹⁷Nyɪ be bãw kε bom nē za na kpier a nuorí a, tɔlε na siwr a pùorì, ε na ti yi a sumaní ε?
- ¹⁸Ε cε a al na yire a nuorí a, socir puo sɪrɪ n'a a mí yi, ε alε n'a dēwr a nɪsaal.
- ¹⁹A nɪsaal socir puo sɪrɪ n'a a tɛr-faar, nɪbe kúb, pɔw-gaa, nɪ-fa-ɪb, nyãnyuwlu, dāsɪ-ziri nɪ zume mí yire.
- ²⁰A ɲa n'a dēwr a nɪsaal. Ε cε dɪ kε be dāw de niwn pɛw nũu mē a lε a puoru sɔr na yel a, al be dēwr nɪsaal ε.”
- ²¹A Yeezu ti yi n a be ε cen Túr nɪ Sɪdõ tēw lowr.
- ²²Kanãa tēw pɔw kãw ti yi n a be wa ɲmɛr cɛlsɪ yere nɪ: «Sore e, Daviir bi-dɛb ɪ, zɔ ã nɪbaalv! Kõton kãw dɔwre nɪ a ã pɔwyale be dɪ vuo ɪ!”
- ²³Ε cε a Yeezu be ti yēr yērv za sɔw v ε. A v po-tuurbε ti taw na ta zɛlε v yere nɪ: «Yãw v lɛb, v na ɹε gɔmē tuur ɪ ti a.”
- ²⁴A Yeezu ti sɔw na: «A lsrayel buure nɪbe, na ɪ mē píir na bɔr a, tēwr zie n'a be tō m.”
- ²⁵Ε cε a pɔw ti wa na wa lo gbĩ dume a v nɪɲé ε yel: «Sore e, sõw mē!”
- ²⁶A Yeezu ti sɔw na: «A be sɛw kε be mí de a bibiir bũ-dɪrɪ lɔb yãw bali ε.”
- ²⁷A pɔw lɛb yel v: «Yel-mɪɲa n'a, Sore e, ε cε a bali mí tuure nɪ a be nɪbe bũ-dɪ-ɲmaare na lore a dɹε.”
- ²⁸A lε n'a a Yeezu ti sɔw v: «Pɔw ɪ, a fv Naanɲmɪn-sawfv ɪ n kpěε! A tu a lε fv na bɔbr a!» Ε a tem nē puo, a v pɔwyale ti sanɪ na.
- ²⁹A Yeezu ti yi n a be cen a Galile kũo-kpěε nuor. U ti do n tãw zu ti zĩ a be.
- ³⁰Zu-sɛbla na be dɪ vuo a, ti wa n a v zie, lãw ter wubɹ, zɔn, nɪ-kɔwr, wõ-takpalε nɪ baalbe yaga. Be wa bin be nɪ a v pile v sanɪ be.

³¹A nɪbɛ na tɪ nyẽ a wõ-takpalɛ bɛ yɛrɛ a, a nɪ-kɔwr bɛ lɛb kpɛw a, a wɔbr bɛ cere dɛdɛ a, ɛ a zɔn nyɛrɛ a, a tɪ ɪ nɔ-bãa-yel a bɛ zie, bɛ írɛ a lsurayɛl Naanɲmɪn yúor-viɛlv-danv.

³²A Yeezu tɪ buɔl ɪ a v po-tuurbɛ wa yel bɛ: «A nɪbɛ bɛ ɲa ɪrɛ mɛ̃ nɪ nɪbaalv. Bibie ata n'ɪ a ɲa bɛ na be a ã zie, ɛ bɛ tɛr bũ-dɪra a. Ì bɛ bɔr k'ũ bɛr bɛ bɛ lɛb kule nɪ a kɔ̃ ɪ, bɛ nãá mab a lo a sɔr zu.»

³³A v po-tuurbɛ tɪ sowr v na: «Nyɪnɛ n'a tɪ na páw dipɛ a sɛw tũɔ tɪw a nɪbɛ bɛ ɲa za, a weja pɔɔ ka?»

³⁴A Yeezu tɪ sowri bɛ na: «Dipɛ a ɲmɪn n'a nyɪ tɛr?» Bɛ tɪ sɔw na: «Ayopɔ̃i nɪ zɔm-bili blã.»

³⁵Lɛ n'a a Yeezu tɪ yãw a nɪbɛ zĩ tɛw,

³⁶ɛ v de a dipɛ ayopɔ̃i nɪ a zúmɛ al, pùori a Naanɲmɪn barka, ɛ ɲma kù a v po-tuurbɛ, a v po-tuurbɛ de kù a zu-sɛbla.

³⁷A nɪbɛ za tɪ dɪ na tɪw, ɛ bɛ wob a bũ-ɲmaarɛ paalɪ peli ayopɔ̃i kul ɪ.

³⁸ɛ cɛ, a nɪbɛ bɛl za na tɪ dɪ a, tɪ ɪ n debr tur anaar, é bɛ bɛ tɪ sɔr a pɔwbɛ nɪ a bibiir yãw ɛ.

³⁹A Yeezu na wa bɛr a zu-sɛbla bɛ kule a, v kpɛ n a gbor pɔɔ cere a Magadã tɛw lowr.

Matie 16

¹A Farizĩɛ mɪnɛ nɪ a Sadiseyẽ mɪnɛ tɪ taw na ta a Yeezu zie bɔbr ké bɛ ɪ v kaa. Bɛ tɪ zɛlɪ v na k'vɔ wul bɛ bãwfv na yi Naanɲmɪn zie a.

²U tɪ sɔw bɛ na: «Zaanvɔra wa ta a, nyɪ mí yel a: <A salom ɪ n zie bõbõ, a zie na viɛl a>;

³ɛ a biɓaara nyɪ yel: <Dĩa a, a zie kũ viɛl ɛ, a salom na ɪ zie wɔlvɔlv a yãw.> A na ɪ lɛ a, nyɪ bãw nɪ a salom ɲmɛã jurv, ɛ kũ tũɔ bãw a dĩa zie ɲa bãwfv al jurv ɛ.

⁴A dĩa nɪbɛ, na ɪ nɪ-faar ɛ bɛ tuur a Naanɲmɪn a, zɛlɛ nɪ bãwfv. ɛ cɛ bɛ kũ wul bɛ bãwfv kãw za v bɛ ɪ a Zonasi dem ɛ.» U tɪ bɛr bɛ nɪ a be ɛ tɔl cen.

⁵Bɛ na tɪ gãwnɛ a gãwn a, a v po-tuurbɛ tɪ yiir ɪ a dipɛ deb.

⁶A Yeezu tɪ yel bɛ na: «Hei! Nyɪ gùrɛ nyɪ tvɔra a Farizĩɛ mɪnɛ nɪ a Sadiseyẽ mɪnɛ dãbɪl yãw.»

⁷A po-tuurbɛ tɪ tiɛrɛ nɪ bɛ pɔɔ yere nɪ: «Tɪ na bɛ de a dipɛ a n'a so v yɛr a a ɲa.»

⁸ɛ cɛ a Yeezu tɪ bãwnɪ a na yel bɛ: «Naanɲmɪn-sawfv purɪ dem bɛ ɲa! Bũv n'v so nyɪ tiɛrɛ nyɪ pɔɔ yere nɪ nyɪ na bɛ tɛr dipɛ a?

⁹Nyɪ cãa bɛ bãw a pɛr ɛ? Nyɪ yiir ɪ a dipɛ anũu bɛ na põ nɪbɛ tur anũu a, nɪ a peli nvɔr nyɪ na tuo kul ɪ a?

- ¹⁰Bu nyi yiir ɪ a dipɛ ayopɔi yeke be na pɔ a nɪbe tur anaar a, ni a peli nuɔr nyi na tuo kul ɪ a?
- ¹¹Ɖmuɲmun za n'a nyi be bɔw a per, kʔu be ti yere dipɛ yere a nyi zie a len daar i na ti yere kɔre nyi: nyi gure nyi tuɔra a Farizie mune ni a Sadiseye mune dabul yaw a?"
- ¹²Le n'a a v po-tuurbɛ pɔa ti bɔw k'vu be ti yel ke be gure be tuɔra dipɛ dabul yaw ɛ, ɛ ce be gure be tuɔra a Farizie mune ni a Sadiseye mune wulu yaw.
- ¹³A Yeezu na wa ta a Filib tɛw Sezaare a, v sɔw ɪ a v po-tuurbɛ: «A nɪbe zie a, ɔa n'i a Nisaal Bie?"
- ¹⁴Be ti sɔw na: «Be mune zie, Zɔ-Bati n'v, be mune zie v ɪ Eli, be mune zie v ɪ Zeremi bu Naanmun-yer-mane kaw."
- ¹⁵U leb sɔwri be: «E a nyum, nyi yel ke ɔa ne m?"
- ¹⁶Sumɔ Pier ti sɔw na: «Fvu n'i a Naanmun Ni-kabra, a Naanmun na vuure a Bie."
- ¹⁷Le n'a a Yeezu ti leb de a yere yel v: «Zu-nɔ sob ne b, Zonasɪ bi-deb Sumɔ v, nisaal be n'v wul fu a yel ɲa ɪ, a i Sɔa na be a tɛ-vla puɔ a n'v.
- ¹⁸E i yere na kɔre fu, fu ɪ n Pier, a per le ke kusier, ɛ a kusier ɲa zu n'a i na ɲmɔa a i Lɔw-yir, ɛ a kuu kpɛv vuure za kɔ tɔ ɪ v bom za ɪ.
- ¹⁹I na kɔ b ɪ a tɛ-vla-Naalv dɪdɔr pime: bom ne za fu na na 'le a tɛw zu ka a, mi na 'le ni a tɛ-vla puɔ; ɛ bom ne za fu na na cer ber a tɛw zu ka a, mi na cer ɪ a tɛ-vla puɔ."
- ²⁰Le n'a v ti kpɔa a v po-tuurbɛ ke be taa yere kɔre nur za ke vle n'i a Naanmun Ni-kabra ɪ.
- ²¹A vli daar ne n'a a Yeezu ti ti yere kɔre a v po-tuurbɛ, k'aa fer a k'vu cen a Zeruzalem, ti wɔ tuo yaga a ni-kore ni a bawr-maal-ni-berɛ ni a Naanmun-Wulu-sɛ-sɛbrɛ nuru puɔ, be kɔ v, ɛ a bibie ata sob v leb yi a kuu puɔ.
- ²²Le n'a a Pier ti ter v yi n puɔr ti nyɔw v yere: «Naanmun kɔ saw ɛ, Sore e! Uv'hɔ, a yeke a ɲa kɔ ta b ɛ!"
- ²³E ce a Yeezu ti leb a yel a Pier: «Cen taw zaa a i zie, Sitaana a! Fu piwr mɛ ni sɔr. A fu tierɔ be ɪ Naanmun dem ɛ, nisaalbe dem a."
- ²⁴Le n'a a Yeezu ti yel a v po-tuurbɛ: «Nur wa bɔbr k'vu tuur mɛ a, v ta cɔa tierɛ a vl mɲa yeke ɪ, ɛ de a v da-gara tuur ɪ mɛ.
- ²⁵Sob ne na sɪrɪ bɔbr k'vu faa a v nyɔ-vuuvu a, na bɔr v na ber; ɛ sob ne na bɔr a v nyɔ-vuuvu ber a mɔa yaw a, na pɔw v na.
- ²⁶Buvu tɔne n'a a nisaal na nyɛ, vle wa pɔw a tɛ-daa za ɛ a v nyɔ-vuuvu bɔr a? Bu buv n'v a nisaal na tɔ tur ya de ni a v nyɔ-vuuvu?
- ²⁷A Nisaal Bie na sɪrɪ na wa a v Sɔa yuɔr-vielv-danv puɔ, vle ni a v malkɪ mune, le n'a v na mi ya ɲa za man ni a v ɪb.

²⁸Yel-muɲa sɪza, ɪ yere na kùrɛ nyɪ, a nɪbɛ na be a ka a, a bɛ pɔɔ a, bɛ mɪnɛ na nyɛ nɪ a Nɪsaal Bie v waar mɛ nãa a, é bɛ bãw kpi.»

Matie 17

¹Bibie ayɔɔb pùorí, a Yeezu ti ter ɪ Pɪɛr, Zakɪ nɪ a v yeb Zã do n tãw kpɛɛ kãw zu, bɛ tɛwr zie.

²U ti lɛb ɪ nɪ-yũo a bɛ niɲé ; a v niwn ti nyɪwre na mɛ mûtõw a, ε a v bũ-suuri pelɪ mɛ cãa a.

³Bɛ wa bere na bɛ nyɛ Mõyiir nɪ Eli bɛ yɛrɛ nɪ a Yeezu.

⁴Pɪɛr ti yel ɪ a Yeezu: «Sore e, a ti ka beba viɛl a; fũv wa saw a, ɪ na maal ɪ pɛn-sewr ata a ka, fɔ so been, Mõyiir so been, Eli mɪ so been.»

⁵U na ti cãa yɛrɛ a, zũzuwr na nyɪwre a, ti pili na pàw bɛ, ε kɔkɔr ti yɛrɛ a zũzuwr pɔɔ yere: «A ɪ Bi-nɔna n'ɪ a ɲa, ɪ na pelɪ pɔɔ kaa ir a, nyɪ bɛrɛ wone a v yɛrv.»

⁶A po-tuurbɛ na ti wõ a kɔkɔr ɲa a, dɛbɛ nyɔw bɛ nɪ yaga bɛ lo vɔblɪ muru.

⁷A Yeezu ti taw na ta tɔ tɔ bɛ ε yel: «Nyɪ lɛb ir, nyɪ ta zɔrɛ dɛbɛ ɪ!»

⁸Bɛ ti zɛw nɪ a zu bɛ lɛb nyɛ nɪr za, v bɛ ɪ a Yeezu yõ ɪ.

⁹Bɛ na ti yi a tãw zu lɛb siwr a, a Yeezu kpãa nɪ a v po-tuurbɛ a ɲa: «A yel ɲa nyɪ na nyɛ a, nyɪ taa pore a yúor kùrɛ nɪr ε, ε gu a Nɪsaal Bie ti lɛb yi a kũuni pɔɔ.»

¹⁰Al pùorí, a v po-tuurbɛ ti sowr v na: «Bũv yãw n'a a Naanmin-Wulu-sɛ-sɛbrɛ yere k'aa fɛr a kɛ a Eli wa baari?»

¹¹U ti sɔw bɛ na: «Sɪza n'a, a fɛr a k'aa Eli wa, wa cɔbrɪ bom za yãw zi-yɛn.

¹²ε cɛ, mãã n'v yere kùrɛ nyɪ, a Eli wa na bɛ bɛ bãw kɛ vlɛ n'v ε, ε ɪ v lɛn za bɛ na bɔbr a; lɛ n'a bɛ mɪ na dɔwri a Nɪsaal Bie.»

¹³Lɛ n'a a v po-tuurbɛ ti bãw kɛ Zã-Bati yɛrv n'a v ti yɛrɛ a bɛ zie.

¹⁴Bɛ na ti tarɛ a zu-sɛbla zie a, nɪr kãw ti taw na ta a Yeezu zie, lo gbɪ dume,

¹⁵ε yel: «Sore e, zɔ a ɪ bie nɪbaalv. U lore nɪ kũkun ε a wone v yaga za ; v lore nɪ vũùmí nɪ kũòmí kura lɛ.

¹⁶ɪ ter v na wa n a fɔ po-tuurbɛ zie, ε cɛ bɛ bɛ tũɔ v sanɪ ε.»

¹⁷A Yeezu ti de nɪ a yɛrv yel: «Nɪsaal-faar bɛ ɲa, nɪ nɪbɛ na bɛ saw de Naanmin a! Deborah a ɪ na bɛ a nyɪ zie ti ta? Deborah a ɪ na wõ n nyɪ a tuo ti ta? Nyɪ ter a bie wa kù m.»

¹⁸A Yeezu ti tanɪ nɪ a kõtɔn, v yi zaa a bie zie, ε v ti sanɪ a pɛr nɛ pɔɔ.

¹⁹A po-tuurbɛ ti taw na ta a Yeezu sowr v a bɛ tɛwr zie: «Bũv n'v so a tum ti bɛ tũɔ v diw?»

²⁰U ti sow be na: «A nyi Naaɲmin-saw-deb na dɪ nãw a n'a so. Yel-mɔja sɪza ɪ yere na kùre nyi, a nyi Naaɲmin-saw-deb ti bermẽ mẽ seneve bir a, nyi nãá mí yel ɪ a tãw ɲa: «Ír a ka ɛ cen ka», ɛ v nãá mí cen na, ɛ nyi kũv mí ɪ bom za gu ɛ.

[²¹A kôton ɲa buure a, puoru ni muta-tuo terv tewr a na tũo ír v.»]

²²Bibir kãw a po-tuurbɛ na ti bã taa be za a Galile tẽw a, a Yeezu ti yel be na: «Bɛ na nyɔw ni a Nisaal Bie yãw a nisaalbɛ nuru puɔ;

²³bɛ na kú v na, ɛ a bibie ata sob a, v na leb a yi a kũu puɔ.» A ti ɪ n pu-sãwna yaga a v po-tuurbɛ zie.

²⁴Bɛ na ti ta a Kafarnawom a, a belɪ dem na mí dier a ɪmun-yi-kpẽɛ cierv a, ti taw na ta a Pier zie sowr v: «A nyi Wul-wul-kara be mí ya a ɪmun-yi-kpẽɛ cierv bu?»

²⁵A Pier ti sow na: «Buvu ɪ? U mí ya na.» A Pier na ti ta a yir a, a Yeezu ti dãw v na de a yerv sowr v: «Fv tier ɪ ɲmin, Sumv v? A tẽw zu ka na-mine a, tẽbowle zie n'a be mí de a cierv ni a zuru-yar? A be tẽ-biir zie n'a bu a sãanbe zie n'a?»

²⁶A Pier na ti sow k'aa sãanbe zie n'a a, a Yeezu ti leb a yel v: «A na ɪ le a, a be fere a tẽ-biir ɛ.

²⁷Ɛ cɛ ɪ be bɔbr kɛ ti sãw a nibe be ɲa tierv ɛ; le so, siw a maní ti yãw a zum-pĩi. A zum-dãw-niwn sob vl a zum-pĩi nãa wa nyɔw a, taw v yi n, yuo a v nvɔr, fv na nyẽ ni nibe ayi cierv libir, ír cen ni ti ya mãa ni a fũv dem.»

Matie 18

¹A vli tem ne, a Yeezu po-tuurbɛ ti taw na pɪel v, ɛ sowr v: «Ãa n'v ɪ kpẽɛ zuo a nibe za a tẽ-vla-naalv puɔ?»

²A Yeezu ti buol ɪ bi-cãpile wa yãw a be sɔgo,

³ɛ yel: «Yel-mɔja sɪza, ɪ yere na kùre nyi, nyume be wa liebi a nyi ɪb ɲmẽ mẽ a bibi-cãpili a, nyi kũ kpe a tẽ-vla-Naalv puɔ ɪ.

⁴Le so, vli sob na siwre v tvɔra ɲmẽ mẽ a bi-cãpile ɲa a, vle n'v ɪ kpẽɛ zuo a be za a tẽ-vla-Naalv puɔ.

⁵Ɛ sob ne na de a bi-cãpile ɲa tɔ sob a ɪ yúor yãw a, a mãa tɔr za n'v v m̀ de.»

⁶«Ɛ cɛ sob ne za na ure a bibi-cãpili be ɲa kãw na saw de m a, v lore yel-bier puɔ a, bele 'lẽ kvse-kpẽɛ yãw a v kɔkɔrí, ɛ daa v lob yãw kũo-kpẽɛ puɔ a, ale sa.

⁷Nyẽ a tẽ-daa baw-bio na sew a, a yele al za na ure a nisaalbɛ maale yel-bebe a yãw! A fer a k'aa yele a ɲa mí ɪ, ɛ cɛ baw-bio sob ɪ a nur vl na n'v mí so a ɪ a.

⁸A fv nũu bu a fv gber wa tawr fv yãwn yel-bier puɔ a, ɲmãa a lob ber a zãá ni fv; fv na na kpe a nyɔ-vuvuvu puɔ ni nũ-gãw bu gbɛ-gãw a, ale sa fv na na ter a fv nuru a za ayi bu a fv gbɛɛ a za ayi, ɛ be lob fv yãw a vũu na be ter kpiiru daar a puɔ a.

⁹Ɛ a fu mimir wa n'v tawr fu yãwn a yel-bier puɔ a, 'lòw v ír lɔb ber v zãá nɪ fu. Fu na na kpe a nyɔ-vuɔv puɔ ɛ ɪ mimi-fu a, ale sa fu na na ter a fu mimie a za ayi, é be lɔb fu yãw a tẽ-faa vũùmí a.”

¹⁰«Nyɪ gu nyɪ tuɔra taa wa jewre a bibi-cãpili be ɲa been kãw za ɪ ; ï surɪ na yere kùre nyɪ, a be malkɪ mune ar ɪ a ï Sãà na be a tẽ-vla puɔ niné kura le.

[¹¹A Nɪsaal Bie wa na wa faa a belɪ dem na tɪ bɔr a.]

¹²Nyɪ tier ɪ ɲmun? Nur wa ter píir kuba, ɛ a pɛrv been wa bɔr a, v kũ ber a kuba for bir al a tãw zu ɛ cen tɪ bɔ a vl na bɔr a ɪ?

¹³Ɛ vle wa nyẽ v a, yel-muɲa sɪza, ï yere na kùre nyɪ, nũò mí kpe v nɪ a v yãw zuo a kuba for bir al na be bɔr a yãw.

¹⁴Le mì n'a, a nyɪ Sãà na be a tẽ-vla puɔ a, be bɔr k'aa bibi-cãpili be ɲa been kãw za bɔr ɛ.”

¹⁵«A fu yeb wa ɪ sãw fu a, cen tɪ páw v, fũv nɪ vl tɛwr zie, ɛ wul v a v sãwna. Ule wa ber wõ fu a, fu na páw nɪ a fu yeb.

¹⁶Ule be wa bere wone a fu yɛrv a, fũv ter nɪ-been bu nɪbe ayi yãw puɔ a fu yãw, kè <Yel za tũò mí maalɪ dāsɛ dem ayi bu ata yɛrv zũú.>

¹⁷Ɛ ce vle be wa sawr a be yɛrv a, fũv yel kù a Lãw-yir. Ɛ vle cãa be wa wone a Lãw-yir yɛrv a, v ɪ mẽ tɪbe sob bu zuru-yar-diere a a fu zie.”

¹⁸«Yel-muɲa sɪza, ï yere na kùre nyɪ, bom ne za nyɪ na na 'lẽ a tẽw zu ka a, mì na 'lẽ nɪ a tẽ-vla puɔ, ɛ bom ne za nyɪ na na cer ber a tẽw zu ka a, mì na cer ɪ a tẽ-vla puɔ.”

¹⁹«Ĩ mì cãa na le yere kùre nyɪ, a tẽw zu ka a, nɪbe ayi a nyɪ puɔ wa wõ taa zele bom a, a ï Sãà na be a tẽ-vla puɔ a, na kù be na.

²⁰Zie ne za nɪbe ayi bu nɪbe ata na ãã taa a ï yúor yãw a, ï be n a be sɔgo.”

²¹Le n'a a Pɛr tɪ taw ta a Yeezu zie sowr v: «Sore e, a ï yeb wa sãw mẽ a, gb'a a ɲmun n'a ï na dɪ suur kù v tɪ ta? A tɪ ta gb'a ayopõi bu?”

²²A Yeezu tɪ sow na: «Ĩ be yel k'aa tɪ ta gb'a ayopõi ɛ, ɛ ce a tɪ ta gb'a a lɪz'a ata nɪ pie gb'a ayopõi.

²³A ɲa n'a a tẽ-vla-Naalv ɲmẽ taa nɪ nãà kãw na tɪ bɔbr k'vɔ bãw a v libie yeke vle nɪ a v tũ-tũ-biir a.

²⁴U na tɪ tine a, be ter ɪ a tũ-tũ-bie kãw na tɪ ter a v san be dɪ vuo a, wa n a v zie.

²⁵A tũ-tũ-bie ne na be tɪ ter a na ya a, a v nɪ-kpẽe tɪ yãw na ké be nyɔw v kuɔri, vle nɪ a v pɔw nɪ a v bibiir, nɪ a v bũ-teri za, wa ya a v san.

²⁶A tũ-tũ-bie tɪ lo na gbĩ dume a v pile zeke v yere nɪ: <Cãa ber mẽ ser, ï na ya b ɪ a fu san za.>

²⁷Nɪbaalv tɪ kpe n a v nɪ-kpẽe, v ber v, ɛ mì ber v a v san.

²⁸A tō-tō-bie ɲa ti yi na tuori a v tō-tō-bi-to sob kãw na ter a v san zaa pɔɔ a. U ti nyɔw v ni a kɔkɛɛ furi faar na kú ε yere: «Ya a fu san!»

²⁹A v tɔ sob ti lo na gbĩ dume a v pile zeɛ v yãayãa yere ni: «Cãa ber mē ser, ũ na ya b a.»

³⁰Ɛ ce v be ti saw ε, ε nĩe ti yãw be nyɔw v yãw gaso pɔɔ, ε ceɛ k'vɔ wa ya a v san.

³¹A v tō-tō-bi-taabe na ti nyē a yeɛ a ɲa na ɪ a, a be pɔɔ za ti sãw na, be cen ti manɪ a za kù a be ni-kpēɛ.

³²Lε n'a a ni-kpēɛ ti yãw be buɔɪ a tō-tō-bie ɲa, v wa yel v: «Tō-tō-bi-faa ɲa! Fu na zeli mē a, ũ leb a ber fu a fu san za.

³³A mĩ be ti fer ke fu zo a fu tɔ sob nɪbaalv mē a le ũ na zo a fu nɪbaalv a ɪ?»

³⁴A v ni-kpēɛ ti nyē ni suur yaga, ε nyɔw v tir ké be dɔwre v, ε gu v wa ti ya a v san za.”

³⁵A Yeezu ti yel a yãw pɔɔ: «A ɲa n'a a ũ Sãa na be a tē-vla pɔɔ a, mĩ na ure nyɪ, a nyɪ kãw za be mĩ wa dɪ suur kù a v yeb ni a v pɔɔ za a.»

Matie 19

¹A Yeezu na ti tir a v wulu a ɲa baar a, v yi n a Galile ε cen a Zude tēw lowr, a Zurdē man gãwn.

²Zu-sebla na be dɪ vuo a, ti tu v na cen a be, v ti sanɪ a be baalbε.

³Farizīε be mune kãw ti taw na ta a v zie sowr v ké be ɪ v kaa: «Nɪr ter ɪ sɔr na zawrɪ a v pɔw ber yel-sāsara le yãw bu?»

⁴A Yeezu sow: «Nyɪ be kanɪ a Seb-sōw pɔɔ ke: «A per tib daar a, a bome za Ire ír be ni deb ni pɔw ε?»

⁵Nɪ k'vɔ ti yel a: «Alε n'a so a deb na mí ber a v sãa ni a v mã, ε ti lãw ni a v pɔw be za ayi lebɪ ni-been.»

⁶A na ɪ le a, be be cãa ɪ nɪbe ayi ε, be ɪ n ni-been. Lε so, bom ne a Naanmun na lãw taa a, a nɪsaal, v ta búr ε.”

⁷A Farizīε mune ti leb a sowr v: «Bũv n'v so a Mōyiir yel ke nɪr wa zawre a v pɔw bere a, v maalɪ zawr-berv sebe kù v?»

⁸A Yeezu ti sow be na: «Nyɪ na be wone yērv a n'a so a Mōyiir saw ke nyɪ mí zawrɪ a nyɪ pɔwbe ber, alε be ɪ le a, a per tib daar a, a be ti ɪ a ɲa ɪ.

⁹Ũ yere na kùre nyɪ: nɪr wa zawrɪ a v pɔw ber - lãw-taa kãw na be ter sɔr a yãw be wa n'a a - ε kul pɔw-yũo a, v maal ɪ pɔw-gaa yel-bier.”

¹⁰A v po-tuurbe ti yel v na: «A yeɛ wa ɲmē a ɲa a deb zie, vɛ ni a v pɔw cara pɔɔ a, a kul-taa maalv veb sa.”

¹¹A Yeezu ti sow be na: «Nibe za be n'a na tũo bãw a yêrvu ɲa per ε, a belɪ dem tɛwr be na kù a, bele ne be na tũo bãw v.

¹²Bũv n'v vɛ̃, nibe be mine mí dɔw na ɪ vai; be mine a, nisaalbe ne be mí ɪ be ɪ a vai; ε be mine mì kaa ir, ɪ a vai a tẽ-vla-naalv yãw. Sob ne na na tũo bãw a per a, v bãw!”

¹³Nibe be mine kãw ti ter ɪ bibiir wa n a Yeezu zie, k'vũ wa ír nuru dɔwɪ a be zu ε pùori yãw be, ε ce a v po-tuurbɛ ti tanɛ be na.

¹⁴Lɛ n'a a Yeezu ti yel: «Nyɪ ber a bibiir be wa a ã zie, ε ta diwr be bere ɪ; bãv n'v vɛ̃, a belɪ dem na ɲmẽ taa nɪ be a, bele so a tẽ-vla-naalv.”

¹⁵Ɛ v na wa dɔwɪ a nuru a be zu baar a, v ber ɪ a vɪ zie ne ε tɔl cen.

¹⁶Nɪr kãw ti taw na ta a Yeezu zie sowr v: «Wul-wul-kara a, bãv yel-vla n'v a fɛr k'ũ maali tũo páw a nyɔ-vvũv na be kura lɛ a?”

¹⁷A Yeezu ti sow v na: «Bũv n'v so fɪ sowre mɛ̃ a yel-vla yele? A sob ne na vɪɛl a, ɪ n been yõ tɛ̃tɛ̃. Fũv wa bɔbr kɛ fɪ páw a nyɔ-vvũv a, sawr a Naanmun ne-yãwnɪ.”

¹⁸U lɛb sowr v: «Ne-yãwnɪ abobe?» A Yeezu sow: «Ta kú nur ε; ta maali pɔw-gaa yel-bier ε; ta zu ε; ta dɪ dāsɛ-ziri ɪ;

¹⁹yãwnɛ fɪ sãa nɪ fɪ mã; ε nonɛ fɪ tɔ mɛ̃ a fɪ muɲa a.”

²⁰A pɔl-bile yel v: «Ĩ saw nɪ a ne-yãwnɪ a ɲa za. Bũv n'v cãa ce m?”

²¹A Yeezu yel v: «Fũv wa bɔbr kɛ fɪ vɪɛl fɪ za a, cen ti de a fɪ bũ-terɪ za kvɔrɪ, de a libie kù nan dem, ε fɪ na páw nɪ na-bome a tẽ-vla pɔɔ ; al pùorí, wa, wa tuur mɛ̃.”

²²Ɛ ce a pɔl-bile na wa wõ a a ɲa a, v sãw nɪ niwn v za lɛb cere nɪ, v na ti ter a be dɪ vuo a yãw.

²³Lɛ n'a a Yeezu ti yel a v po-tuurbɛ: «Yel-muɲa sɪza, ã yere na kùrɛ nyɪ: nɪr na kpɛ naalv a, a v tẽ-vla-Naalv pɔɔ kpɛb na kpɛmɛ na.

²⁴Ĩ lɛb a yere kùrɛ nyɪ, a nyõwmɛ na na yi mɪsɪn vvɔrí a, a ɪ n mɔle zuo tera sob na na kpɛ a Naanmun-Naalv pɔɔ a.”

²⁵A v po-tuurbɛ na ti wõ a yêr-bie a ɲa a, be nyɔw nɪ nvɔr yere nɪ: «Alɛ wa ɲmẽ a ɲa a, ãa n'v pãa na tũo nyẽ a faafv a?”

²⁶A Yeezu ti jur be nɪ gbɛgbɛ ε yel: «A nisaalbe zie a, a kũ tũo ɪ, ε ce Naanmun zie a, bom za na tũo na.”

²⁷Lɛ n'a a Pɪɛr ti de a yêrvu yel v: «Nyẽ, ti ber ɪ bom za ε wa tuur fɪ, ɲmɪɲmun n'a a na ɲmẽ a ti zie?”

²⁸A Yeezu ti yel be na: «Yel-muɲa sɪza, ã yere na kùrɛ nyɪ, a lɛn daar a yele nãa wa lɛbe paale a, a lɛn daar a Nisaal Bie nãa wa zĩ a v yúor-vɪɛlv-danv naalv da-kɔw zu a, a nyum na tu m a, nyɪ mì na zĩ n naalv da-kɔwr pie nɪ ayi zu, ké nyɪ maal ɪ a lsrayɛl yie dɔwlv pie nɪ ayi a yêrv.

²⁹Ɛ sob nɛ za nãà wa bɛr yie, yɛbr, yeepuuli, sãà, mã, bibiir bu poru a mãã yãw a, v na páw nɪ a a ɲa gb'a a kɔba dɔwli, ɛ cãa páw a nyɔ-vɔvɔ na be kɔra lɛ a yãw pɔɔ.

³⁰Niwn-dierbe yaga na lɛb ɪ po-pawrbɛ, ɛ po-pawrbɛ yaga lɛbɪ niwn-dierbe.

Matie 20

¹«A tẽ-vla-naalɔ surɪ na ɲmẽ mẽ yir sob kãw na tɪ yi bibaar-sẽw, k'vɔ tɪ de tɔ-tɔ-biir yãw be cen a v divẽ-tur púo pɔɔ a.

²U lɛ nɪ a tɔ-tɔ-biir na tɪ wɔ taa a yar ɪ bibi-been sã-ya libir a, v yãw na be cen a v divẽ-tur púo pɔɔ.

³U tɪ lɛb a yi a bibaara, a mũtɔw na zɛw blã a, tɪ nyẽ be mɛnɛ be zĩ zaa lɛ a nɪbɛ tuor-taa zie.

⁴U yel be: «Nyɪ mɪ cen a ã divẽ-tur púo pɔɔ, ɛ ã na ya nyɪ nɪ a lɛ a na sɛw a.»

⁵Ɛ be tɪ cen. A yir sob tɪ lɛb a yi a mũtɔ-tuo nɪ a mũtɔw gɔwfu daar cãa lɛ tɪ ɪ a lɛ.

⁶A na wa man a zaanɔra a, v tɪ lɛb a yi tɪ nyẽ be mɛnɛ be be a be, v yel be: «Bɔvɔ yãw n'a nyɪ zĩ a ka a bibi-bil za be ure bom za?»

⁷Be tɪ sɔw v na: «Nɪr za be de tɪ a tome ɪ, so lɛ.» U yel be: «Nyɪ mɪ cen a ã divẽ-tur púo pɔɔ.»

⁸A zaanɔ-baar na wa ta a, a divẽ-tur púo sob tɪ yel ɪ a v bũ-kaare: «Bɔvɔlɪ a tɔ-tɔ-biir wa kù ɲa za a v sã-ya. Tĩ a bɛr-waarbe zie tɪ baar ɪ a dãw-waarbe.»

⁹Lɛ n'a a zaanɔra tɔ-tɔ-biir tɪ wa, ɲa za mí wa páw a bibi-been tome sã-ya libir.

¹⁰A bibaar-sẽw tɔ-tɔ-biir dem daar na wa ta a, be tɪ tiere na kɛ be na páw na dɔwli, ɛ cɛ ɲa za mɪ tɪ páw nɪ bibi-been tome sã-ya libir.

¹¹Be tɪ de na zɛbr ɪ a yir sob.

¹²Be tɪ yere na: «A bɛr-waarbe be ɲa tɔ n tem gbel-been yɔ, ɛ fu ya be mẽ a tum na nyẽ a bibi-bil balɔ ɛ dɪ a mũtɔw a!»

¹³Ɛ cɛ a yir sob tɪ yel ɪ a kãw: «Ĩ bá a, ã be nɛbr fu ɛ, a bibi-been tome sã-ya libir yãw be n'a mãã nɪ fũv wɔ taa ɪ?»

¹⁴De a fu sã-ya cere nɪ. ĩ bɔbr a k'ũ kù a bɛr-waare ɲa mẽ a fũv a.

¹⁵Ĩ be ter sɔr na ure len za ã na bɔbr a nɪ a ã bũ-teri ɛ? Bu nyuur ure fu na ã na ɪ nɪ-vla a?»

“

¹⁶A Yeezu tɪ yel a yãw pɔɔ: «A ɲa n'a a po-pawrbɛ na ɪ niwn-dierbe, ɛ a niwn-dierbe ɪ po-pawrbɛ.”

¹⁷A Yeezu tɪ duor ɪ a Zeruzalem. U tɪ ter ɪ a po-tuurbe pie nɪ ayi, vlɛ nɪ a bɛl tɛwr, tɪ yel kù be a sɔr zu be na tɪ cere a:

¹⁸«Nyi nyẽ, ti duor ɪ a Zeruzalem, be na ti nyɔw ni a Nisaal Bie yãw a bawr-maal-ni-bere ni a Naanmun-Wulu se-sebrbe nuru puɔ, be na yãw v ni kũu dɔwrv,

¹⁹ε de v kù ni-buɔr-yoru be ɪ v la, ε fɔb v, ε kpa v da-gara zu, ε a bibie ata sob a, v na leb a yi a kũu puɔ.”

²⁰Lε n'a a Zebede bi-debr mã, ti taw ta a Yeezu zie ni a v bibiir ayi; v ti lo na gbĩ dume a v pile k'vu zeli bũ-kãw.

²¹A Yeezu ti sowr v na: «Bũv n'v fu bɔbr?» U sow: «Nyẽ a ɪ bi-debr ayi be ɲa, yãw kãw zĩ a fu dɔrv lowr ε kãw zĩ a fu guba lowr a fu naalv puɔ.”

²²A Yeezu ti sow na: «Nyi be bãw a vli bom ne nyi na zele a ɪ. Nyi na tũɔ na nyũ a tuo koli-nyuura vl ɪ na na nyũ a?» Be ti sow na: «Ti na tũɔ na.”

²³U yel be: «A ɪ tuo koli-nyuura a, nyi na nyũ v na. ε ce a ɪ dɔrv ni a ɪ guba lowr zĩma be yi mã zie ɪ, a belɪ dem yãw a ɪ Sãa na cɔbrɪ a ziir a ɲa a, bele so a.”

²⁴A po-tuurbε pie na ce a, na ti wõ a a, ti nyẽ ni ni a yebr ayi be ɲa suur.

²⁵Lε n'a a Yeezu ti buɔli be wa yel: «Nyi bãwnɪ a na, a ni-buɔre na-mune mí dure ni naalv a be zu, ε a ni-bere ure a nibe bãwnɪ a be na so be a.

²⁶A ta ɪ a le a nyi zie ɪ. Sob ne nĩε wa bɔbr k'vu ɪ kpẽε a nyi puɔ a, v ɪ a nyi tō-tō-bie,

²⁷ε nɪr wa bɔbr k'vu ɪ a niwn-diere a nyi puɔ a, v ɪ a nyi gbãgbaa.

²⁸A ɲa n'a, a Nisaal Bie be wa ke be wa tone kùre v ε, v wa na k'vu wa tone kùre a nibe, ε de a v nyɔ-vuɔrv tir ya de ni ni-yaga yaga.”

²⁹Be na ti yire a Zeriko tẽw puɔ a, zu-sebla na be di vuo a, ti tuur ɪ a Yeezu.

³⁰Zɔn ayi kãw ti zĩ n a sɔr nuɔr. Be na wa wõ k'aa Yeezu n'v tole a, be cure na yere ni: «Sore e, Daviir bi-deb ɪ, zɔ ti nɪbaalv!”

³¹A zu-sebla ti tane be na ke be ber gɔmẽ. ε ce a zɔn nĩε na le ti bãw cure kpẽw za: «Sore e, Daviir bi-deb ɪ, zɔ ti nɪbaalv!”

³²A Yeezu ti tẽw na ar ε buɔli be wa sowri: «Bũv n'v nyi bɔbr k'ũ ɪ kù nyi?”

³³Be ti sow na: «Sore e, ɪ a ti mimie nyεε.”

³⁴Nɪbaalv ti kpe n a Yeezu, v tɔ a be mimie, ε daadaa le be leb nyεε, ε tuur v.

Matie 21

¹Be na ti pɪle a Zeruzalem a, ε tare a Betifaze tẽw, a Olivu-tur tãw zu a, a Yeezu tō n a v po-tuurbε ayi,

²ε yel be: «Nyi cen a tẽw ɲa na be a nyi nidaa a, nyi na ti ta n daadaa le nyẽ bõw nyãw na 'lẽ ar ɪ v bile a, nyi cer v, ε ter a wa kù m.

³ε nɪr wa yẽre a nyi zie a, nyum sow a ɲa: «A Sore ter ɪ a yel-ura.» U na ber a na kù nyi daadaa le nyi wa n.

- ⁴A ɪ n a a ɲa, k'aa Naan̄mun-ȳer-man̄e ȳer-bie a ɲa t̄ɔ tu:
- ⁵«Nyi yel a Sɪȳɔ t̄ɔw dem: a nyi n̄ā n'i ɲan waar a nyi zie, siwr v t̄ɔra zom b̄ɔw nȳāw, ε zom b̄ɔw bile, b̄ɔw nȳāw bile.» “
- ⁶A po-tuurbe ti cen na, a ti ɪ m̄ē a le a Yeezu na yel k̄ɔ be a.
- ⁷Be ti ter ɪ a b̄ɔw nȳāw nɪ a v bile wa n, wa ȳer a be b̄ɔ-suuri d̄ɔwli a zu, ε a Yeezu do zom.
- ⁸Nɪ-yaga yaga ti ȳere nɪ a be b̄ɔ-suuri a s̄ɔr zu; be mune ti kare nɪ a t̄ɔe vaar l̄ɔbr ȳāwn a s̄ɔr zu.
- ⁹A nibe na ti de a Yeezu niwn a, nɪ a bel na ti tuur a, ti caare na yere nɪ: «Ozaana a Daviir bi-d̄eb! A Naan̄mun, v maali a sob ne na waar a Sore ȳuor ȳāw a! Ozaana a salom zu za!”
- ¹⁰A Yeezu na wa kp̄e a Zeruzalem a, a zie za dam a. A nibe ti sowre na: «Āa n'i a sob ɲa?”
- ¹¹A zu-s̄ebla ti s̄ɔw na: «A Naan̄mun-ȳer-man̄e Yeezu n'v, na yi Nazaretɪ Galile t̄ɔw a.”
- ¹²A Yeezu ti kp̄e n a ɔmun-yi-kp̄ēe p̄ɔɔ diw a belɪ dem za na kv̄ɔre ε daar bome a be a; v ti ɲme n a libi-tewrbe tabale nɪ a na-ɲma-kv̄ɔrbe da-k̄ɔwr l̄ɔb.
- ¹³Al p̄uorɪ v yel be: «A Naan̄mun yel ɪ a S̄eb-s̄ɔw p̄ɔɔ a ɲa: «Be na buɔle nɪ a ɪ yir ke puoru yir.» E nyum wa de v, v ɪ nȳanyuwr s̄ɔwlv zie!”
- ¹⁴Zon nɪ w̄ɔbr ti taw na ta a Yeezu zie a ɔmun-yi-kp̄ēe p̄ɔɔ be, ε v ti sanɪ be.
- ¹⁵A bawr-maal-nɪ-bere nɪ a Naan̄mun-Wulu s̄e-s̄ebrbe na ti nȳē a n̄ɔ-b̄āa-yele v na maali a, nɪ a bibiir na ti caare a ɔmun-yi-kp̄ēe p̄ɔɔ yere nɪ ke: «Ozaana a Daviir bi-d̄eb a», a ti ɪ na m̄ē be ɪ ɲmin a.
- ¹⁶Be ti sowr v na: «Fv wone nɪ a le be na yere a?» A Yeezu ti s̄ɔw be na: «Ũv ɪ wone a na. Nyi be d̄āw kanɪ a S̄eb-s̄ɔw ȳer-bie a ɲa ɪ? «Fv ɪ n a ɪb, bibiir nɪ bɪ-pule t̄ɔe za ti dane fv.» “
- ¹⁷U ti ber be nɪ a be, ε yi a t̄ɔw p̄ɔɔ cen Betani ti ḡā.
- ¹⁸A bio daari bibaara, a Yeezu na ti leb waar a t̄ɔw p̄ɔɔ a, k̄ɔ ti nȳɔw v na;
- ¹⁹v ti nȳē nɪ k̄āk̄ā-t̄ɔe v ar a s̄ɔr nv̄ɔr, v taw ta nȳē k'v ɪ vaar t̄ɔwr. Le n'a v ti yel v: «Fv k̄ɔ le w̄ɔ w̄ɔm za ɪ.» E daadaa le a k̄āk̄ā-t̄ɔe ko ar.
- ²⁰A po-tuurbe na ti nȳē a le a, nv̄ɔr b̄āa be na be yere: «ɔmun̄mun za n'a a k̄āk̄ā-t̄ɔe ko a per ne p̄ɔɔ?”
- ²¹A Yeezu ti s̄ɔw be na: «Yel-m̄ɲa s̄ɪza, ɪ yere na k̄ɔre nyi: bibir k̄āw nyume wa ter a Naan̄mun-sawfv ε be b̄une a, a a ɲa ɪ na ɪ a k̄āk̄ā-t̄ɔe a, le t̄ɔwr be n'a nyi na mí t̄ɔɔ ɪ ε, ε ce nyume mì saa mí yel a t̄āw ɲa: «ɪr a ka ti lo a k̄ɔɔ-kp̄ēe p̄ɔɔ a», a na tu n a le.
- ²²Bom ne za nyi n̄ā wa zele a puoru p̄ɔɔ nɪ Naan̄mun-saw-deb a, nyi na páw v na.”

23A Yeezu na ti kpe a Ɖmun-yi-kpěe pɔɔ kanɛ ni a nɪbɛ a, a bawr-maal-nɪ-bɛrɛ ni a Zifv mɪnɛ nɪ-kore ti taw na ta a v zie sowr v: «Nyɪnɛ n'a fɔ pɔw a sɔr ɪrɛ a a ɲa? Ɛ ɔa n'v kù fɔ a sɔr kɛ fɔ ɪrɛ a a ɲa?»

24A Yeezu ti sow bɛ na: «Ĩ mɪ na sowri nyɪ nɪ sowr-been yɔ, nyɪnɛ wa sow kù m a, ĩ mɪ na yel a kù nyɪ a bɛ ĩ na pɔw a sɔr ɪrɛ a a ɲa a.

25A suob a Zã na ti tɪrɛ a, nyɪnɛ n'a v ti yi? Naanmun zie n'a bu nɪsaalbɛ zie n'a?» Bɛ ti tɪrɛ ɪ bɛ pɔɔ a ɲa: «Tɪnɛ wa yel kɛ Naanmun zie n'a a, v na yel ti na: «Ɛ bũv n'v so nyɪ bɛ saw de v?»

26Ɛ tɪnɛ wa yel kɛ nɪsaalbɛ zie n'a, a na fɛr a kɛ ti bɔwnɪ a a zu-sebla na kũ bɛr ti a. Bũv n'v vɛ, a nɪbɛ za zie a, a Zã ti ɪ n Naanmun-yɛr-manɛ.”

27Lɛ n'a bɛ ti sow a ɲa kù a Yeezu: «Tɪ bɛ bɔw ɛ.» U mɪ lɛb yel bɛ: «Ĩ mɪ kũ yel kù nyɪ a bɛ ĩ na pɔw a sɔr ɪrɛ a a ɲa a ɪ.”

28A Yeezu ti cãa na lɛ yel: «Nyɪ tɪrɛ ɪ ɲmun yel ɲa yãw? Nɪr kãw ti tɛr ɪ bibiir ayi. U ti yel ɪ a dɔw-niwn sob: «Ĩ bɛ ɛ, cɛn ti tɔ a divɛ-tur púo pɔɔ a dĩa.»

29A bɛ nɛ ti sow na: «Ĩ bɛ cere ɪ, ɛ blã wa pɔɔ v nyɛ a bɛ vɛl ɛ, v cɛn.

30A sãa ti cɛn nɪ a ayi sob zie ti yel a vɪ bũ-been nɛ. U ti sow na: «Ĩ sãa a, ĩ cere na», ɛ bɛ cɛn ɛ.

31A bɛ ayi pɔɔ a, buor sob v maali a v sãa pɔ-tɪrɛv?» Bɛ ti sow na: «A dɔw-niwn sob v.» Lɛ n'a a Yeezu ti yel bɛ: «Yel-mɪɲa sɪza, ĩ yere na kùrɛ nyɪ: zuru-yar-dierbɛ nɪ pɔw-yɛmɛ na dɔw nyɪ nɪ a Naanmun-Naalv pɔɔ.

32Bũv n'v vɛ, Zã ti dɔw na wa a nyɪ zie, wa wul nyɪ a yel-mɪɲa sɔr, ɛ nyɪ bɛ saw de a v yɛrv ɛ; ɛ cɛ a zuru-yar-dierbɛ nɪ a pɔw-yɛmɛ ti saw na de a v yɛrv. Ɛ a nyum, nyɪ na saa nyɛ a a ɲa a, nyɪ cãa bɛ lɛbɪ a nyɪ ɪb a pùorí kɛ nyɪ tũo saw de a v yɛrv ɛ.”

33«Nyɪ cãa lɛ bɛr wɔ zɔkpar kãw. Yir sob kãw ti bɛ n bɛ kɔ divɛ-tur púo, mɛ dacin viiri koli, tuw bɔw piir zu a wɔmɛ nɛbrv yãw, maali a bũ-gùrɛ zaba v kɛrɪ yaga; al pùorí, v de v kù tɔ-tɔ-biir na ɪ divɛ-tur po-kvɔrbɛ a, ɛ yɔ.

34A wɔmɛ pɔrv daar na wa ta a, v tɔ n a v tɔ-tɔ-biir a divɛ-tur po-kvɔrbɛ zie kɛ bɛ ti tur a v dem.

35Ɛ cɛ a divɛ-tur po-kvɔrbɛ ti nyɔw nɪ a v tɔ-tɔ-biir, pɔb a kãw, kú a yɛn sob, ɛ lɔb a kãw nɪ kvɛbɛ kú.

36U ti lɛb a tɔ tɔ-tɔ-biir bɛ mɪnɛ bɛ yãwmɛ zuo a dɔw-niwn dem. Ɛ cɛ a divɛ-tur po-kvɔrbɛ mɪ ti ɪ bɛ nɪ a lɛn tɔr za.

37U wa báa na tɔ a v bi-dɛb a bɛ zie tɪrɛ ɪ v pɔɔ: «Bɛ na ti tɛr ɪ yãwfɔ a ĩ bɛ zie.»

38Ɛ cɛ a divɛ-tur po-kvɔrbɛ na wa nyɛ a bɛ a, bɛ yel a kù taa: « A gbã-dɪrɛ n'v. Nyɪ wa ti nyɔw v kú ɛ so a gbã-dɪ-bome!»

39Bɛ ti nyɔw v nɪ a divɛ-tur púo pɔɔ lɔb bɛr da-pùorí, ɛ kú v.

⁴⁰A na ɪ a ɲa a, a divě-tur púo sob wa wa a, v na ɪ n a divě-tur po-kvɔrbe be ɲa ɲmun?”

⁴¹Be ti sow v na: «U na kú n a nɪ-faar be ɲa poto-kúb, ε de a divě-tur púo kù nɪ-yoru, a daar mí wa ta be kù v a wómě.”

⁴²A Yeezu leb yel be: «Nyɪ be dāw kanɪ a yêr-bie a ɲa a Seb-sōw puɔ ɪ? «A kusɪer vl a yir-mɪerbe na ír lɔb bɛr a, lɛb ɪ a yir per kusɪer, a Sore n'v tō a a ɲa: nɔ-bāa-yel v ti zie.»

⁴³Alɛ so ɪ yere kùrɛ nyɪ: be na de nɪ a Naanmun-Naalv a nyɪ zie, kù nɪ-bvɔr-yoru na na urɛ v wómɛ wómě a.

[⁴⁴Nɪr wa lo a kusɪer ɲa zu a, a v sob na lo na kar; ε sob nɛ zu a kusɪer ɲa nāa wa lo a, v na yêr v na ɲmɛr.]”

⁴⁵A bawr-maal-nɪ-bɛrɛ nɪ a Farizɛ mune na ti wō a v zvkpai a ɲa a, be ti bāwnɪ a na belɛ na nɛ be a Yeezu yêrɛ jɪɛrɛ nɪ a.

⁴⁶Be ti bɔbr a kɛ be nyɔw v, ε cɛ be ti zɔ n a zu-sebla dēbɛ, bɔv n'v vɛ, a zu-sebla zie a, a Yeezu ti ɪ n Naanmun-yêr-manɛ.

Matie 22

¹A Yeezu ti leb a lɔbr zvkpai kùrɛ be yere nɪ:

²«A tē-vla-naalv ɲmɛ na mɛ nāa kāw na ti maali a v bie kul-taa cuw a.

³U ti tō n a v tō-tō-biir kɛ be cen ti bvɔlɪ a nɪbe v na bvɔlɪ a cuw dɪb yāw. E cɛ be be ti bɔbr a waa ɪ.

⁴U ti leb a tō tō-tō-biir be mune kɛ be ti yel a nɪbe v na bvɔlɪ a: «Nyɪ nyɛ, ɪ cɔbr ɪ a cuw dɪb baari, ɪ kú n a ɪ na-dɛɛ nɪ a ɪ dɔn-'wɔɛ, bom za cɔbr a baari, nyɪ wa a kul-taa cuw dɪb zie.»

⁵E cɛ, be be ti cɛle be ɪ, ε ír, ɲa cere a v pu-puɔ, ɲa cere v yèrú zie,

⁶ɛ be mune nyɔw a tō-tō-biir dɔwrɪ ε kú.

⁷A nāa ti nyɛ nɪ suur, ε tō a v sojarɪ be cen ti kú a nɪ-kúrbe be ɲa, ε nyɪw a be tēw bɛr.

⁸Al pùorí, v yel a v tō-tō-biir: «A kul-taa cuw dɪb cɔbr a baari, ε cɛ a nɪbe ɪ na bvɔlɪ a, be ti sew taa nɪ ε.

⁹A na ɪ lɛ a, nyɪ yi cen a sɔ-carɪ puɔ ti bvɔlɪ a belɪ dem za nyɪ na na nyɛ a, wa n a kul-taa cuw dɪb zie.»

¹⁰A v tō-tō-biir ti yi n a sɛɛ puɔ ti bvɔlɪ a belɪ dem za be na nyɛ a bā taa, a nɪ-faar lāw nɪ a nɪ-viɛlɪ, lɛ n'a a cuw dɔo ti paali a cuw-dɪrbe.

¹¹A nāa ti kpɛ na k'vɔv ti jur a cuw-dɪrbe kaa, v ti nyɛ nɪ nɪr kāw v be su a cuw bɔ-suuri ε.

- ¹²U ti sowr v na: «Ĩ bá a, ɲmɲmɲ n'a fɔ ɪ kpe a ka ɛ be su a cuw bũ-suuri?» A sob ne ti ɪ n gbili.
- ¹³Le n'a a nãa ti yel a tō-tō-biir: «Nyɪ nyow v 'lẽ a gbɛɛ nɪ a nuru, ɛ lɔb v bɛr yẽw lige pɔɔ: be n'a v na kone 'wɔbr ɪ nyímé.»
- ¹⁴Sɪza n'a, nɪ-yaga ne be be buɔli, ɛ cɛ blã le n'a be kaa ir.”
- ¹⁵A Farizɛ mune ti cen na ti kpaa taa, ké be nyẽ a le be na na ɪ nyow a Yeezu a v yẽrv pɔɔ a.
- ¹⁶Al pùorí, be ti tō n a be po-tuurbɛ nɪ Erɔdɪ nɪbe kɛ be ti yel v: «Wul-wul-kara a, ti bãw na kɛ fɔ yere nɪ yel-mɲa, ɛ wule a nɪbe a Naanɲmɲ sɛɛ nɪ yel-mɲa, fɔ be zɔrɛ nur za ɪ, ɛ be owre ɪ.
- ¹⁷Yel a le fɔ na tiɛrɛ a, ti nyẽ: sɔr be n be ké be mí ya a zuru-yar kù a Sezaar bu sɔr be ka be?”
- ¹⁸Ɛ cɛ a Yeezu na ti bãw a be yã-faa a, v yel be na: «Nɪsaal-libelibe be ɲa! Bũv n'v so nyɪ bɔr kɛ nyɪ ɲmãa a ɪ pùor?
- ¹⁹Nyɪ wul mẽ a libir vl be na mí ya n a zuru-yar a.» Be ti wul v nɪ bibi-been sã-ya libir.
- ²⁰A Yeezu ti sowri be na: «Ãa niwn nɪ ãa yúor ɪ a a ɲa na wi a libir zu a?”
- ²¹Be ti sow na: «Sezaar dem a.» Le n'a v ti yel be: «A na ɪ a ɲa a, nyɪ mí kù a Sezaar a v bome, ɛ mì kù a Naanɲmɲ a v dem.”
- ²²A yẽr-bie a ɲa ti ðãa be nɪ nuɔr, be bɛr v ɛ tɔle cere.
- ²³A vlɪ bibir ne, Sadiseyẽ mune ti taw na ta a Yeezu zie. A Sadiseyẽ mune n'a mí yel k'aa kũu-pɔɔ-le-yib be ka ɪ. Be ti sowr v na:
- ²⁴«Wul-wul-kara a, Mõyiir yel a kɛ: «Nɪr wa kul pɔw be dɔw bie ɛ kpi a, a v yɛb, v kul a pɔw-kvɔr tũɔ dɔw bibiir kù a v yɛb na kpi a.»
- ²⁵Zĩ kɛ yebr ayopõi kãw ti be n be a ti zie ka. A dãw-niwn sob ti kul ɪ pɔw, be tɛr bibiir ɛ, ɛ kpi, ɛ bɛr a v pɔw-kvɔr a v yɛb.
- ²⁶A mì ti ɪ n a le a ayi sob zie, nɪ a ata sob, ti tɔ a be za ayopõi.
- ²⁷A be kũu pùorí a, a pɔw mì pãa wa kpi na.
- ²⁸A na ɪ a ɲa a, a kũu-pɔɔ-le-yib daar, a be ayopõi pɔɔ a, v na ɪ n buor sob pɔw? Be za na kul v liɛrɪ taa a?”
- ²⁹A Yeezu ti sow be na: «Nyɪ be n tulu pɔɔ, nyɪ na be bãw a Seb-sõn nɪ a Naanɲmɲ fãw a yãw.
- ³⁰A kũu-pɔɔ-le-yib daar a, ðɛbr be kule pɔwbɛ ɪ, pɔwbɛ be kule sɪrbɛ ɪ, be na ɪ na mẽ malkɪ mune a, a tẽ-vla pɔɔ.
- ³¹Ɛ cɛ a kũuni na lebr yire a yãw a, nyɪ be dãw kanɪ a le a Naanɲmɲ na yel kù nyɪ a ɪ?

³²«Māa n'i a Abraham Naanmun, a Izaaki Naanmun, ni a Zakob Naanmun.» U be i ni-kũuni Naanmun e, ni-vũũri Naanmun n'v'»

³³A zu-sēbla na ti wõ a v wulu ŋa a, nuor ti ðāa be na.

³⁴A Farizīe mune na wa wõ k'aa Yeezu yēr tũo a Sadiseyē mune a, be ðā n taa.

³⁵Ɛ a be yēn sob kāw, na ti i Naanmun-Wulu bāw-bāw-kara a, ti bōbr k'vũ i v kaa. U ti sowr v na:

³⁶«Wul-wul-kara a, a Naanmun-Wulu puo a, a nō-yāwna kpēe za n'i buor?»

³⁷A Yeezu ti sow v na: «Ɛv na nōne ni a Sore fv Naanmun ni a fv socir za, ni a fv síe za, ni a fv yā za.»

³⁸A nō-yāwna ŋa n'i a kpēe za ni a dāw-niwn sob.

³⁹Ɛ ce a nē-yāwni ayi sob i ŋa, mī na i kpēe sew a dāw-niwn sob a: «Ɛv na nōne ni a fv to sob mē a fv mūa a.»

⁴⁰A nē-yāwni ayi a ŋa a, ale so a Mōyiir-Wulu za ni a Naanmun-yēr-manbe wulu za.»

⁴¹A Farizīe mune na ti ðā taa a, a Yeezu ti sowri be na:

⁴²«Dmujmun n'a nyi tere a Naanmun Ni-kabra yāw? Āa buore n'v?» Be ti sow na: «Daviir buore n'v.»

⁴³A Yeezu ti yel be na: «Ɛ ŋmujmun za n'a a Vvũv Sōw na ti yāw a Daviir v yēr a, ti buole a Naanmun Ni-kabra: Sore? Ɛ ti yel a yēr-bie a ŋa:

⁴⁴«A Sore Naanmun yel i a ĩ Sore, zĩ a ĩ dũv lowr, e gu ĩ wa ti neb a fv dō dem bin a fv pile?»

⁴⁵A na i a ŋa a, a Daviir wa buole v: Sore a, ŋmujmun n'a, v i a v bie?»

⁴⁶Nir kāw za be ti tũo sow v bom e. Ɛ a na de ti tĩ a vli bibir a, nir za be ti saw le sowr v bom za i.

Matie 23

¹Le n'a a Yeezu ti yere kòre a zu-sēbla ni a v po-tuurbē:

²«A Naanmun-Wulu-sē-sēbrbe ni a Farizīe mune nē be íre a Mōyiir-Wulu pēe.

³Le so, nyi sawr a be nuor e tuur a len za be na yere kòre nyi a, e ce nyi ta cōwre a be i-iri e. Be mí yel a, e be tu a le be na yel a i.

⁴Be mí 'lē ni tuor na tibre be di vuo a, dōwli a nibe bawŋmame zu, e a bel tee za be mí saw na ír nobir to n a kaa i.

⁵A be ib za a, be mí ure na k'aa nisaalbe nyē be. Le n'a, a Naanmun-Wulu bāwfv be na mí yāw a gbēe ni a kpākpame yāw a, be mí i a yelmē, e i a kpari zvōre a wōwme. A Naanmun-Wulu bāwfv be na yāw a gbēe a (23.5).

⁶Be nɔnɛ nɪ a nɪ-bɛrɛ da-kɔwr a cuwr zie, nɪ a niɲɛ da-kɔwr a puoru-diru pɔɔ.

⁷Be nɔnɛ na k'aa nɪbɛ puore bɛ a nɪ-yaga pɔɔ, ɛ mɪ wɔ̃ bɛ buɔli bɛ kɛ: <Wul-wule.>

⁸A nyum a, nyɪ ta yǎw bɛ buɔlɛ nyɪ <Wul-wule> ɪ, Wul-wule been yɔ̃ n'v nyɪ tɛr, ɛ nyɪ za ɪ yɛbr.

⁹Nyɪ ta buɔlɛ nɪr za a tɛw zu ka kɛ nyɪ <Sǎà> ɪ, Sǎà been yɔ̃ n'v nyɪ tɛr, a vl na be a tɛ-vla pɔɔ a.

¹⁰Nyɪ mɪ ta yǎw bɛ buɔlɛ nyɪ: <Zu-sob> ɛ, Zu-sob been n'v nyɪ tɛr, a Kɪrita n'v.

¹¹Sob nɛ na ɪ kpɛɛ za a nyɪ pɔɔ a, na ɪ n a nyɪ tɔ̃-tone.

¹²Sob nɛ za na zɛwr v tɔɔra a, bɛ na siwr v na, ɛ sob nɛ za na siwre v tɔɔra a, bɛ na zɛw v na.”

¹³«Baw-bio dem ɪ nyɪ, nyum Naanɲmɪn-Wulu-sɛ-sɛbrbɛ nɪ nyum Farizɛ mɪnɛ, nɪsaal-libelibe e! Nyɪ mɪ pàw nɪ a tɛ-vla-naalɔ dɪdɔr a nɪbɛ yǎw; a nyum tɛɛ za bɛ mɪ kpɛ a v pɔɔ ɪ, ɛ a bɛli dem na bɔbr a kpɛb a, nyɪ bɛ mɪ saw bɛ na kpɛ ɪ.

[¹⁴Baw-bio dem ɪ nyɪ, nyum Naanɲmɪn-Wulu-sɛ-sɛbrbɛ nɪ nyum Farizɛ mɪnɛ, nɪsaal-libelibe e! Nyɪ mɪ de nɪ a pɔw-kɔbɛ bome za, ɛ mɪ puore puor-wowr k'aa nɪbɛ tɔ̃ nyɛ nyɪ. Lɛ so bɛ na dɪ n nyɪ a yɛrv faafaa.]

¹⁵Baw-bio dem ɪ nyɪ, nyum Naanɲmɪn-Wulu-sɛ-sɛbrbɛ nɪ nyum Farizɛ mɪnɛ, nɪsaal-libelibe e! Nyɪ mɪ zɔ na gvɔrɪ ten nɪ mame, kɛ nyɪ tɔ̃ pàw nɪ-been yɔ̃ yǎw a nyɪ puoru sɔr pɔɔ; ɛ nyumɛ wa pàw v baar a, nyum ɪ k'v sewnɪ a tɛ-faa zuo nyɪ gb'a ayi.

¹⁶Baw-bio dem ɪ nyɪ, nyum na ɪ zɔn ɛ wule nɪbɛ sɔr a! Nyɪ mɪ yel a: <Nɪr wa pɔ n a ɔ̃mun-yi-kpɛɛ a, a bɛ pɔɔ ɪ; ɛ cɛ vlɛ wa pɔ n a ɔ̃mun-yi-kpɛɛ salmɛ a, a fɛr a k'vɪr ɪr a v pɔb.>

¹⁷Dǎbole nɪ zɔn bɛ ɲa! Buor v ɪ kpɛɛ zuo: a salmɛ n'a bu a ɔ̃mun-yi-kpɛɛ na ɪ a salmɛ a lɛbɪ bɔ̃-son a?

¹⁸Nyɪ cǎa na mɪ lɛ yel: <Nɪr wa pɔ n a bawr-maal-kuur a, a bɛ pɔɔ ɪ; ɛ cɛ nɪr wa pɔ n a bawr-maal-bom na bin a bawr-maal-kuur zu a, a fɛr a k'vɪr ɪr a v pɔb.>

¹⁹Zɔn bɛ ɲa! Buor v ɪ kpɛɛ zuo: a bawr-maal-bom n'v bu a bawr-maal-kuur na mɪ ɪ a bawr-maal-bom v ɪ sɔw a n'v?

²⁰A na ɪ lɛ a, nɪr na pɔ n a bawr-maal-kuur a, a bawr-maal-kuur nɪ bom za na be a v zu a n'a v pɔ n.

²¹Nɪr na pɔ n a ɔ̃mun-yi-kpɛɛ a, v pɔ n nɪ a ɔ̃mun-yi-kpɛɛ nɪ a Naanɲmɪn na kpɪɛr a v pɔɔ a.

²²Nɪr na pɔ n a salom a, pɔ n nɪ a Naanɲmɪn-Naalɔ da-kɔw nɪ a Naanɲmɪn na zɪ a v zu a.

²³Baw-bio dem ɪ nyɪ, nyum Naanɲmɪn-Wulu-sɛ-sɛbrbɛ nɪ nyum Farizɛ mɪnɛ, nɪsaal-libelibe e! Nyɪ mɪ kù n a Naanɲmɪn a nyɪ bɔ̃-terɪ ziir pie sob, a zɛ-va-buure a mɪnɛ yǎw, mɛ a mǎti, a fenil nɪ a kimɛ a, ɛ nɛ mɪ yǎw dere a Naanɲmɪn-Wulu yel-bɛrɛ a ɲa yǎw: a

munv, a su-ḡaarv nɪ a Naaŋmun-saw-deb. Ɛ cɛ a a ŋa n'a a tɪ fɛrɛ kɛ nyɪ tuur, ɛ ta bɛr a al na cɛ a ɪ.

²⁴Nyum zɔn bɛ ŋa na wule sɔr a! Nyɪ mí cɔw nɪ a kũɔ ír pũpurme bɛr, ɛ nĩɛ vɔl nyõwmẽ.

²⁵Baw-bio dem ɪ nyɪ, nyum Naaŋmun-wulu sɛ-sɛbrbɛ nɪ nyum Farizĩɛ munɛ, nɪsaal-libelibe e! Nyɪ mí pɛw nɪ a koli-nyuura nɪ a laa zi-kur, ɛ a pɔɔ mí paalı a nyɪ nyãnyu-bome nɪ a nyɪ tɪɛr-faar.

²⁶Farizĩɛ zõw ɪ! De niwn pɛw a koli-nyuura pɔɔ, lɛ n'a a zi-kur m̀̀ na vɛl.

²⁷Baw-bio dem ɪ nyɪ, nyum Naaŋmun-Wulu-sɛ-sɛbrbɛ nɪ nyum Farizĩɛ munɛ, nɪsaal-libelibe e! Nyɪ ŋmẽ na taa nɪ yarv bɛ na bɔl a pɛlɪ a: a mí sãá na vɛl, ɛ a pũɔmɪ paalı kũuni kɔbɛ nɪ dɛwr-pɛ-buure za.

²⁸Lɛ n'a nyɪ m̀̀ ŋmẽ: nyɪ mí sãá nɪ nɪ-mun a nɪbɛ niŋɛ, ɛ cɛ a nyɪ pɔɔr ɪ yã-faa nɪ faalv tɛwr.

²⁹Baw-bio dem ɪ nyɪ, nyum Naaŋmun-Wulu-sɛ-sɛbrbɛ nɪ nyum Farizĩɛ munɛ, nɪsaal-libelibe e! Nyum na mí mɛ a Naaŋmun-yɛr-manbɛ yarv, ɛ maalı a nɪ-mun yarv a vɛl a,

³⁰ɛ mí yel: <Tumɛ tɪ vuure a tɪ sãakum munɛ daar a, tɪ kũv tɪ pɔɔ a bɛ pɔɔ kú a Naaŋmun-yɛr-manbɛ ɪ.>

³¹A ŋa n'a nyɪ mí yɛr nyɔw nyɪ tɔɔra: a bɛlɪ dem na kú a Naaŋmun-yɛr-manbɛ a, bũ-dɔwri n'ɪ nyɪ.

³²A vɛl a! Nyɪ cãa cere nɪ a lɛ, a vɪl bom nɛ a nyɪ sãakum munɛ na tĩ a, nyɪ báa kú a v nuɔr!

³³Wur nɪ dɔpan buure bɛ ŋa! Dmũŋmun n'a nyɪ na tũɔ nuri a tẽ-faa dɔwrv bɛr?

³⁴Lɛ so, nyɪ nyẽ, ã tone nɪ Naaŋmun-yɛr-manbɛ, nɪ yã-bãwnbɛ, nɪ Naaŋmun-wulu sɛ-sɛbrbɛ a nyɪ zie. Nyɪ na kú n bɛ munɛ, ɛ kpa bɛ munɛ da-gara zu, nyɪ na fɔb ɪ bɛ munɛ a nyɪ puoru-diru pɔɔ, ɛ diw bɛ tẽw ŋa tɪ sãá nɪ tẽw ŋa,

³⁵k'aa nɪ-mun za zũ na cir a tẽw zu a, tũɔ lɛb lo a nyɪ zu, a na tĩ a nɪ-muɲa Abɛl nyɪ na kú a, tɪ ta n a Barakɪ bi-dɛb Zakari nyɪ na kú a zi-sõw nɪ a bawr-maal-kuur cara pɔɔ a.

³⁶Yel-muɲa sɪza, ã yere na kùrɛ nyɪ, a a ŋa za na lɛb a lo a dĩa nɪbɛ bɛ ŋa zu.”

³⁷«Zeruzalem ɪ! Zeruzalem ɪ! Fũv na kùrɛ a Naaŋmun-yɛr-manbɛ, ɛ lɔbr a bɛlɪ dem a Naaŋmun na tone a fɔ zie a nɪ kɔsɛbɛ kùrɛ a, gb'a a ŋmun za n'a ã tɪ bɔbr k'ũ kaalı a fɔ bibiir ɓã taa, mẽ nɔ-mã na mí kaalı a v lili-pulɛ ɓã taa a v pɪgɛ pile a, ɛ nyɪ bɛ saw ɛ!

³⁸A na ɪ a ŋa a, a nyɪ yir na gã nɪ zawla.

³⁹Mãa n'v yere kùrɛ nyɪ, a na dɛ tɔ dĩa a, nyɪ kũ lɛ nyẽ m ɛ, ɛ gu a len daar nyɪ nãà wa yere: <A Naaŋmun, v maalı a sob nɛ na waar a Sore yúor yãw a!> »

Matie 24

- ¹A Yeezu na ti yi a Ɖmun-yi-kpěe puɔ cere a, a v po-tuurbe ti taw na ta a v zie, ké be wul v a Ɖmun-yi-kpěe mɛrv na viel a.
- ²U ti de ni a yɛrv yel be: «Mě nyi taa nyě a a ɲa za? Yel-mɲa sɪza, ɿ yere na kùre nyi, kusier kũ cãa dɔwli kusier zu a ka ɿ: be na ɲmɛr ɿ a za ber.”
- ³A Yeezu na ti zĩ a Olivu-tur tãw zu a, a v po-tuurbe ti taw na pɛl v be tɛwr zie ε sowr v: «Yel kù ti a len daar a yele a ɲa na na ta a, ni a vli bom ne na na ɿ a fu lɛb-waa ni a tɛw baaru bãwfu a.”
- ⁴A Yeezu ti sow na yel be: «Nyi gu nyi tɔɔra vla nɪr za taa wa tule nyi ε.
- ⁵Ni-yaga na suri na wa, yel ke a mãa yúor yãw n'a, wa yere: «Mãa n'i a Naanmun Ni-kabra», ε be na tuli ni ni-yaga.
- ⁶Nyi na wone ni zebr na zebr pɛli a gɔmẽ, ε wone be yɛre zebr na zãã a yɛrv. Nyi ta saw pɔlã vɔɔne nyi ε; a fer a k'aa ta, ε ce a cãa kũ ɿ a tɛw baaru n'a ɿ;
- ⁷tɛw ɲa na mí ɲmãa ni ni tɛw ɲa zebr, nãà ɲa na mí ír a taw tuori nãà ɲa; kɔ ni tɛsɔw kɔbr damvu na be n ziir a mune.
- ⁸A yele a ɲa za na ɿ na mẽ 'wɔbrv na mí tĩ 'wɔbr pɔw a dɔwfu daar a.
- ⁹A len daar, be na nyɔw nyi na tur ké be dɔwri nyi, be na kú nyi na. A ni-buur-yoru na hĩen nyi ni a ɿ yúor yãw
- ¹⁰A len daar, ni-yaga na faa na lo a be Naanmun-saw-deb puɔ; be na nyɔwr ɿ taa tɪre, be na hĩen ni taa.
- ¹¹Naanmun-yɛr-man-bele-bele mune na yi na be ter vuo ɿ, ε tuli ni-yaga.
- ¹²Ni-yaga nõwfu na bãa na, a faalu na na kere dɔwle cere a yãw.
- ¹³ε ce sob ne na na yãw fãw ti ta a baaru daar a, na nyě ni a faafv.
- ¹⁴A Naanmun-Naalu Yel-nũò ɲa na hier a tɔ a tɛ-daa za, k'aa v dãsɪ tɔɔ dɿ a ni-buur-yoru za zie. Len daar a, a baaru daar pãa na ta.”
- ¹⁵«Le so, a Faalu-na-be-maal-ɿ-wob yɛrv a Naanmun-yɛr-manɛ Daniɛl na ti dãw yɛr a, nyune wa nyě v, v be a zi-sɔw puɔ a, a kã-kanɛ, v bãw a per.
- ¹⁶A len daar a, belɿ dem na na be a Zude tɛw puɔ a, be zɔre kpɪer a tan puɔ.
- ¹⁷Nɪr wa be gárú a, v taa siwr dĩó k'vɔv ti de v bome ɿ.
- ¹⁸ε nɪr na na be pu-puɔ a, v taa lɛbr kule yir k'vɔv ti de v kpar-kpěe ɿ.
- ¹⁹Baw-bio dem ɿ a belɿ pɔwbe ne na na ter puɔ bu yɛne bibiir a alɿ bibie ne puɔ a!
- ²⁰Nyi puore zele k'aa nyi zɔba taa wa ɪre sa-kũɔ zi-faa daar ε, bu pienv-bibir ε.
- ²¹A vli daar ne a, kpɪerv kpěe be na be dãw nyě a tɛw iru daar wa tɔ a yɛre ɲa a, na be n be, ε a pùorí be kũ le nyě a kpɪerv ɲa tɔ ɿ.

²²A Naanmun be ti n̄māa a bibie a mune ber a, nur k̄v ti ce ɪ; ε ce v n̄māa nɪ a bibie a mune ber a v nɪ-kaa-iri zūú.

²³Le so, nur wa yel k̄v nyɪ: ⟨Nyɪ nyē a Naanmun Nɪ-kabra ka⟩, bu: ⟨U be n ka lowr a⟩, nyɪ taa sawr k̄v sɪza n'a ɪ.

²⁴Naanmun nɪ-kabr-bele-bele mune nɪ Naanmun-ȳer-man-bele-bele mune na yi na maale nɔ-ḡāa-yel-berɛ nɪ yel-bāw-guuri, ale ti t̄v a, b̄e tuli a Naanmun nɪ-kaa-iri t̄e za.

²⁵Nyɪ nyē, ɪ de nɪ niwn yel k̄v nyɪ.

²⁶Le so, bele wa yere k̄v nyɪ: ⟨Nyɪ nyē, v be n w̄eja-kpale p̄v⟩, nyɪ taa cere ɪ; bu: ⟨Ule n'ɪ n̄an s̄owli ka⟩, nyɪ taa sawr ε.

²⁷M̄e a le a saa nyɪwrv na mí yi a m̄t̄v puru zie ti ta a m̄t̄v kp̄v zie a, le n'a a Nɪsaal Bie waa m̄ na n̄m̄.

²⁸Be a b̄-k̄u na be a, be n'a a sidume na ḡ taa.”

²⁹«Daadaa le, a kp̄rv a n̄a p̄orí, a m̄t̄v na liw na, a cuw k̄v le p̄v ε, a n̄mar-bie na yi n a salom zu p̄v lore, ε a saa zu kp̄rv b̄v za na dam a.

³⁰Le n'a a Nɪsaal Bie b̄wfv na s̄ā a salom zu; le n'a a t̄v zu nɪ-b̄v za na kone; be na nyē nɪ a Nɪsaal Bie v be a z̄zuge p̄v waar nɪ f̄w na be ter vuo a, nɪ ȳor-v̄v-danv.

³¹U na t̄v n a v malkɪ mune nɪ a wɪ-kp̄e a t̄v-daa l̄bowe anaar za, be ti b̄v a v nɪ-kaa-iri a t̄v-daa zu ziir za ḡ taa.”

³²«Zvkpar v a k̄k̄-t̄v mí l̄v k̄v nyɪ: a v wuli wa vore ε v t̄vne va-pale a, nyɪ mí b̄w k'aa nȳi daar tare na.

³³Le n'a, a nyum m̄ a, nyume wa nyere a yele a n̄a za a, nyum b̄w k'aa Nɪsaal Bie p̄v a, k'v be n a nyɪ d̄v n̄v.

³⁴Yel-m̄na sɪza, ɪ yere na k̄v nyɪ, a d̄v n̄v k̄v kpi baarɪ ε, ε a yele a n̄a za ta.

³⁵A salom nɪ a t̄v na t̄v a, ε ce a ɪ ȳrv be be za na t̄v ε.”

³⁶«E ce nur za be b̄w a v̄l bibir nɪ a v̄l t̄v ne a yele a n̄a za na na ta a ɪ: a salom zu malkɪ mune t̄e za be b̄w ε, a Naanmun Bie t̄v za be b̄w ε, n̄saal za be b̄w ε, v be ɪ a Naanmun S̄ā ȳv ɪ.

³⁷A le a yele na ti n̄m̄ a Nowe daar a, le n'a a m̄ na n̄m̄ a Nɪsaal Bie waa daar.

³⁸A k̄v-paal-kp̄e na be ti ta ser a, a n̄v ti d̄v na, ε nȳur, ε kule p̄wbe, ε t̄v a be p̄wyaar be kule, ti ta n a v̄l bibir a Nowe na kp̄v a gbor-kp̄e p̄v a;

³⁹be be ti b̄wnɪ yel ε, ε ti ta a len daar a k̄v-paal-kp̄e na wa tuo be za a. A n̄a n'a a m̄ na n̄m̄ a Nɪsaal Bie waa daar.

⁴⁰D̄v ayi na be n pu-p̄v, be wa ter been ε ber been.

⁴¹P̄wbe ayi na ȳv nɪ z̄v n̄v zu, be wa ter been ε ber been.

- ⁴²A na ɪ lɛ a, nyɪ bɛr gũɔ, nyɪ na bɛ bāw a vlɪ bibir a nyɪ Sore na na wa a yāw.
- ⁴³Nyɪ bāwnɪ a na, a yir sob mí tɪ bāw tem nɛ a nyānyuwe na na wa a, v nāá mí bɛr ɪ gũɔ, ɛ kũv mí saw v kpɛ a v yir pɔɔ ɪ.
- ⁴⁴Alɛ so, a nyum mɪ a, nyɪ cɔbrɪ gùrɛ, a tem vl nyɪ na bɛ bāw a n'v a Nɪsaal Bie na wa.”
- ⁴⁵«A tō-tō-bi-vla nɪ yā-bāwnɛ pāa n'ɪ buor a? A kāw n'ɪ ŋan a v zu-sob na de a v yir nɪbɛ kù, k'vɔv mí kù bɛ a bũ-dɪrɪ a daar wa ta a.
- ⁴⁶Zu-nũò sob ɪ a tō-tō-bie ŋa, a v zu-sob nāá wa ta nyɛ v tone a ton ŋa a.
- ⁴⁷Yel-mɪŋa sɪza, ɪ yere na kùrɛ nyɪ, a zu-sob na yāw na v kaarɛ a v bũ-terɪ za zie.
- ⁴⁸Ɛ cɛ vlɛ wa ɪ tō-tō-bi-faa a, v na tɛr ɪ v pɔɔ: «A ɪ zu-sob bɛ lebr waar fōw ɛ»,
- ⁴⁹ɛ tɪ pɔbr a v tō-tō-bi-taabe, ɛ vlɛ nɪ a dā-kuolbɛ lāw dɪrɛ ɛ nyúur.
- ⁵⁰A tō-tō-bie ŋa zu-sob na wa n bibir nɛ v na bɛ cɛlɛ v a, nɪ tem vl v na bɛ bāw a.
- ⁵¹U na diw v na bɛr, ɛ yāw v nɪsaal-libelibe pɔɔ ; be n'a kon na kone 'wɔbr ɪ nyímé.»

Matie 25

- ¹«A len daar, a tē-vla-naalv na ŋmɛ na taa nɪ pɔwsurali pie kāw na tɪ de a bɛ fɪtɪlɪ kɛ be yɪ tuor ɪ a dɛb-sāan a.
- ²A bɛ anũu bɛ tɪ cɪ ɛ, ɛ anũu cɪ.
- ³A bɛl na bɛ tɪ cɪ a, tɪ de nɪ a bɛ fɪtɪlɪ ɛ bɛ tɛr kāa yāw pɔɔ ɪ.
- ⁴A bɛl na cɪ a, bɛl tɪ tɛr ɪ kāa koli pɔɔ lāw nɪ a bɛ fɪtɪlɪ.
- ⁵A dɛb-sāan na tɪ kɔwrɛ a, gũɔ tɪ ɪrɛ nɪ bɛ za, bɛ gúr gā.
- ⁶A zie na wa bɪ pō zē taa a, bɛ wō n cɛl: «A dɛb-sāan n'ɪ ŋan! Nyɪ yɪ tuor v!»
- ⁷Lɛ n'a a pɔwsurali pie bɛ ŋa tɪ zaw ɪr cɔbrɛ a bɛ fɪtɪlɪ.
- ⁸A bɛl na bɛ cɪ a, tɪ yel ɪ a bɛl na cɪ a: «Nyɪ ɪ a nyɪ kāa kù tɪ, a tɪ fɪtɪlɪ kpiire na.»
- ⁹A bɛl na cɪ a, tɪ sɔw bɛ na: «Towtow! A kũ tũɔ ta tum nɪ a nyum ɛ. Alɛ sa kɛ nyɪ cen a yɛ-yɛrɛ zie tɪ da a nyɪ dem.»
- ¹⁰Bɛ na tɪ cere a kāa dab a, a dɛb-sān tɪ ta na. A bɛl na tɪ cɔbrɪ baarɪ a, páw v na kpɛ a kul-taa cuw dɪb dĩó, ɛ bɛ kpa a pan.
- ¹¹A pɔwsurali bɛl na cɛ a, wa bɪɛr a wa, wa yere: «Sore e, Sore e, yuo tɪ a pan!»
- ¹²Ɛ cɛ v tɪ sɔw na: «Yel-mɪŋa sɪza, ɪ yere na kùrɛ nyɪ, ɪ bɛ bāw nyɪ ɛ.» “
- ¹³A Yeezu tɪ yel bɛ na: «A na ɪ lɛ a, nyɪ bɛr gũɔ ɛ gùrɛ, nyɪ na bɛ bāw a bibir nɪ a tem a yāw.”

- 14 «A yele na ɪ na mẽ nur kãw na ti yire yɔb a: v ti buɔl ɪ a v tɔ-tɔ-biir wa de a v bũ-terɪ kù be ke be kaare.
- 15 U ti de ni salmẽ libie kɔbr anũu kù a kãw. E kù kãw kɔbr ayi, e báa kù kãw kuba, man ni ɲa za fãw, e cen.
- 16 Daadaa le, a tɔ-tɔ-bie vl na ti páw a salmẽ libie kɔbr anũu a, ti cen na ti tɔ n, páw kɔbr anũu dɔwli.
- 17 A salmẽ libie kɔbr ayi sob m̀ ti ɪ n a le, páw kɔbr ayi dɔwli.
- 18 E ce a vl na ti páw a kuba a, ti cen na ti tuw bɔw e de a v ni-kpẽe libie sɔwli a be.
- 19 A ti kɔwri na, e a tɔ-tɔ-biir be ɲa ni-kpẽe wa leb wa, wa yãw ke be manɪ a v libie yele.
- 20 A vl na ti páw a salmẽ libie kɔbr anũu a, ti taw na ta wul kɔbr anũu dɔwli e yel: <Zu-sob i, salmẽ libie kɔbr anũu n'a fu ti kù m, nyẽ, kɔbr anũu n'ɪ a ɲa ã páw dɔwli.>
- 21 A v ni-kpẽe ti yel v na: <A viel a, tɔ-tɔ-bi-vla, tɔ-tɔ-bi-mɲa ne b; fu na kaa bũ-puri zie vla a, ã na kù b ɪ bũ-yaga fu kaare. Wa puɔ a fu ni-kpẽe nũò puɔ.>
- 22 A salmẽ libie kɔbr ayi sob m̀ ti taw na ta e yel: <Zu-sob i, salmẽ libie kɔbr ayi n'a fu ti kù m, nyẽ, kɔbr ayi n'ɪ a ɲa ã páw dɔwli.>
- 23 A v ni-kpẽe ti yel v na: <A viel a, tɔ-tɔ-bi-vla, tɔ-tɔ-bi-mɲa ne b! Fu na kaa bũ-puri zie vla a, ã na kù b ɪ bũ-yaga fu kaare. Wa puɔ a fu ni-kpẽe nũò puɔ.>
- 24 A vl na ti páw a salmẽ libie kuba a, m̀ ti taw na ta e yel: <Zu-sob i, ã ti bãwnɪ a na a fu yele na kpeme a: fu mí ce n a be fu na be b̀r a, e de bom be fu na be kɔ a.
- 25 Ì zo n dẽbĩe cen ti tuw bɔw sɔwli a fu libie: ale n'ɪ ɲan, de a fu bome.>
- 26 E ce v ti sɔw v na: <Tɔ-tɔ-bi-faa, yã-tuo sob ɲa! Fu ti bãwnɪ a na k'ũ mí ce n be ã na be b̀r a, e de bom be ã na be kɔ a,
- 27 fu nãá ti de ni a ã libie ti yãw ban puɔ; ã na ti leb wa a, ã nãá de ni a ã libie lãw ni dɔwle.>
- 28 Nyɪ faa a v salmẽ libie kuba kù a vli sob na ter a tur a.
- 29 Sob ne za na ter a a, be na kù v na, v ter a dɔwli; e sob ne na be ter a a, be na fa ni a blã al v na ter a.
- 30 E a tɔ-tɔ-bie ɲa na be ter yel-ura a, nyɪ nyɔw v lob ber yẽw lige puɔ, be n'a kon na kone 'wɔbr ɪ nyímé.”
- 31 «A Nɪsaal Bie wa leb wa n yúor-vielv-danv a, vle ni a v malkɪ mune za a, v na zĩ n a v naalv da-kow zu.
- 32 A tẽ-daa ni-buure za na gã n taa a v niɲé, e v na búr ɪ a nibe mẽ a le a dũ-cũne na mí ow a píir buur puɔ a.
- 33 U na yãw ni a píir a v durv lowr, e yãw a buur a v guba lowr.

³⁴Le n'a a nãa na yel a v duru lowr dem: «Nyi wa, nyum a ï Sãa na maali a, nyi wa puo a tẽ-vla-naalu puo v na cõbrɪ a nyi yãw a tẽ-daa iru daar za a.

³⁵Bũv n'v vẽ, kɔ ti kpɛ m a, nyi kù m bũ-durɪ; kũɔ-nyuur ti kpɛ m a, nyi kù m kũɔ; ï ti ɪ n sãan, nyi de m sãanv;

³⁶ï ti tɛr ɪ yãgã-zawla, nyi kù m bũ-suuri; ï ti ɪ n baal nyi wa nyẽ m; ï ti be n gaso puo, nyi biɛrɪ wa nyẽ m.»

³⁷Le n'a a ni-mun na sow v yel: «Sore e, debor daar a, ti ti nyẽ b, kɔ kpɛr fɔ, ti kù b bũ-durɪ, kũɔ-nyuur kpɛr fɔ, ti kù b kũɔ?

³⁸Debor daar a, ti ti nyẽ b, fɔ ɪ sãan, ti de b a sãanv, fɔ ɪ yãgã-zawla, ti kù b bũ-suuri?

³⁹Debor daar a, ti ti nyẽ b, fɔ ɪ baal bu be gaso puo, ɛ ti biɛrɪ wa nyẽ b?»

⁴⁰A nãa na sow be na: «Yel-muɲa sɪza, ï yere na kùrɛ nyi, sãw nɛ za nyi na ɪ a a ɲa a purmẽ be ɲa kãw zie na ɪ a ï yebr a, mãa zie n'a nyi ɪ a lɛ.»

⁴¹Len daar a, v na yel a v guba lowr dem: «Nyi cen taw zãá ni mẽ, nyum be na ɲmɛ yãw a, nyi cen a vũu na be tɛr kpiiru daar a puo, be na cõbrɪ a Sitaana ni a v malkɪ mɛ yãw a.

⁴²Bũv n'v vẽ, kɔ ti kpɛ m a, nyi be kù m bũ-durɪ ɛ; kũɔ-nyuur ti kpɛ m a, nyi be kù m kũɔ ɪ;

⁴³ï ti ɪ n sãan nyi be de m a sãanv ɛ; ï ti ɪ n yãgã-zawla, nyi be kù m bũ-suuri ɛ; ï ti ɪ n baal, ï ti be n gaso puo, ɛ nyi be wa wa nyẽ m ɛ.»

⁴⁴Le n'a be mi na sow v yel: «Sore e, debor a ti ti nyẽ b, kɔ ni kũɔ-nyuur kpɛr fɔ, bu fɔ ɪ sãan, fɔ ɪ yãgã-zawla, fɔ ɪ baal bu fɔ be gaso puo, ɛ ti be sãw fɔ?»

⁴⁵A nãa na sow be na: «Yel-muɲa sɪza, ï yere na kùrɛ nyi, sãw nɛ za nyi na be ɪ a a ɲa a purmẽ be ɲa kãw zie a, mãa zie mi n'a nyi be ɪ a lɛ ɪ.»

⁴⁶A biɛrɪ be ɲa na cen ni a dõwru na be tɛr baaru a puo, ɛ a ni-mun cen a nyo-vũurɔ na be kura lɛ a puo.»

Matie 26

¹A Yeezu na ti baari a wulu a ɲa za a, v yel ɪ a v po-tuurbe: «Nyi bãwnɪ a na, ka ni bibie ayi v na ɪ n a Zifv mɛ Tõlv cuw:

²be na nyow ni a Nisaal Bie tɪr ké be kpa v da-gara zu.»

³Le n'a a bawr-maal-ni-bere, ni a Zifv ni be ni-kore, ti bã taa a Naanmun bawr-maal-kara vl na ti di ke Kayifv a yir.

⁴Be ti wõ n taa ke be maali yã nyow a Yeezu kù.

⁵Ɛ cɛ be ti yere na: «A ta ɪ a cuw daar ɛ, lɛ n'a a kũ yãw damnv a ni be puo ɪ.»

⁶A Yeezu ti be n Betani, Sumv na ɪ kõw a yir.

- ⁷U na ti zĩ dũre a, pɔw kãw ti ter ɪ turali, a daarv na be gbɔr a, paali kuse-pla duwle; v ti taw na pueli a Yeezu, ε cir a turali a ɲa yãw a Yeezu zũú.
- ⁸A Yeezu po-tuurbe na ti nyẽ a le a, a ti ɪ na mẽ be ɪ ɲmun a. Be ti yere na: «Bũv pãa so a turali a ɲa sãw-berv a?
- ⁹Be nãá tũɔ na kvɔri a turali a ɲa, a daarv ɪ kpẽe yaga, be kù a libie nan dem.”
- ¹⁰A Yeezu na ti bãwnɪ a, v yel be na: «Bũv n'v so nyɪ sɔbr a pɔw ɲa niwn? Yel-vla n'v v maali a ã zie.
- ¹¹Sɪza n'a, nan dem na be n a nyɪ zie kvra le, ε ce mãa kũ be a nyɪ zie kvra le ɪ.
- ¹²A turali a ɲa v na cir yãw a ã yãganí a, v cɔbr ɪ mẽ nɪ a ũufv yãw.
- ¹³Yel-mɲa sɪza, ã yere na kùre nyɪ: a tẽ-daa zu zie ne za be nãa wa hiere a Yel-nũò ɲa a, be mì na mí man nɪ a vli bom ne a pɔw ɲa na ɪ a, ter ɪ a v tierv.”
- ¹⁴Le n'a a Pie-nɪ-ayi yẽn sob kãw be na bvole ke Zuda lsikariɔti a, ti cen ti páw a bawr-maal-nɪ-bere
- ¹⁵yel be: «Mãa wa nyɔw a Yeezu kù nyɪ a, bũv n'v nyɪ na kù m?» Be ti sɔr ɪ salmẽ libie lizer ɪ pie kù v.
- ¹⁶Le n'a v ti tĩ bɔbr a vo-vla v na na nyɔw a Yeezu kù be a.
- ¹⁷A dipẽ na be yãw dãbul a cuw bibi-dãw-niwn sob, a Yeezu po-tuurbe ti wa na wa sowr v: «Nyɲe n'a fv bɔbr ke ti cɔbri a Tɔlv cuw dɪb?»
- ¹⁸A Yeezu ti yel a: «Nyɪ cen a tẽw pvɔ, bon zie, ti yel v: «A Wul-wul-kara yel a: a ã daar puel a, a fv yir a mãa nɪ a ã po-tuurbe maale a Tɔlv cuw.» “
- ¹⁹A po-tuurbe ti tu n a le a Yeezu na yel a, ε cɔbri a Tɔlv cuw.
- ²⁰A zaanvɔra na wa ta a, a Yeezu ti lãw nɪ nɪ a Pie-nɪ-ayi dũre.
- ²¹Be na ti dũre a, v ti yel a: «Yel-mɲa sɪza, ã yere na kùre nyɪ, a nyɪ kãw na mul mẽ na nyɔw tũr.”
- ²²Pv-sãwna ti nyɔw be nɪ yaga, ε ɲa za mí ti sowre v: «Sore e, mãa ya n'v bu?»
- ²³A Yeezu ti sow na: «Sob ɲa nɪ mãa na lãw tɔ a nũu a laa pvɔ a, vle n'v na mul mẽ nyɔw tũr.
- ²⁴A Nɪsaal Bie kule na mẽ a le be na seb yel a v yãw a, ε ce baw-bio sob ɪ a sob ne na mul a Nɪsaal bie nyɔw tũr a, a nũr ɲa be ti dɔw a, ale sa.”
- ²⁵A Zuda na ti mule v a, ti de nɪ a yẽrv sowr v: «Mãa ya n'v bu, Wul-wul-kara a?» U ti sow v na: «Fũv n'v yel.”
- ²⁶Be na ti dũre a, a Yeezu ti de nɪ dipẽ, maali, ε ɲma pō kù a v po-tuurbe ε yel: «Nyɪ de 'wɔb, a ɲa ɪ n a ã yãgan.”

- 27 Al pùorí, v ti de ni koli-nyuura na yãw divê a, ε v na wa pùori a Naanmun yaani baar a, v de na kò a v po-tuurbe ε yel: «Nyi de a nyũ tò taa,
- 28 a a ña i n a ï zĩ, a Wõ-taa zĩ, na cir yaari a ni-yaga yãw a yel-bebe suur pawfu yãw a.
- 29 Ì yere na kùre nyi, dĩa na ta a, ï kũ le nyũ a divê a ña i, ε gùre a vlì bibir ne ï nãá leb wa lãw ni nyi nyũ divê paala a ï Sãà naalv pɔɔ a.”
- 30 Be na wa yieli a Seb-sõw yielu baar a, be yi na cere a Olivv-tur tãw zu.
- 31 Le n'a a Yeezu ti yel a v po-tuurbe: «A tũsow ña tòr za, nyi za na zò na ε ber mẽ. Be seb a: «Ì na ñme n a pi-cũne kú ε a píir zò yaari.»
- 32 E ce mãã wa leb yi a kũu pɔɔ a, ï na de nyi ni niwn a Galile tẽw.”
- 33 Pter ti de ni a yẽrv yel v: «Be za saa na zò ke ber fu a, mãã be be za na zò ke ber fu ε.”
- 34 A Yeezu ti yel v na: «Yel-muɗa siza, ï yere na kùre fu, a dĩa tũsow tòr za, nura kũ kò ser ε, ε fu ciiri gb'a ata ke fu be bãw mẽ i.”
- 35 A Pter ti yel v na: «Ì be be za na ciiri kũ be bãw fu ε, ale saa na fer ke mãã ni fũv za lãw kpi a.» A po-tuurbe za mì ti yere ni a len tòr za.
- 36 Le n'a a Yeezu ni a v po-tuurbe ti ta zie kãw be na buole Zesemani a, v yel be: «Nyi zĩ a ka, ε ï cen ka ti pùori.”
- 37 U ti ter i Pter ni Zebede bi-dẽbr be za ayi cen ni. Pv-sãwna ni pul-vũɔ ti tĩ na nyow v.
- 38 Le n'a v ti yel be: «Pv-sãwna faar a na kú m, nyi be a ka, ε lãw ni mẽ puore ε ber gũɔ.”
- 39 U ti taw na tɔl blã ε lo vɔbli muru ε puore yere ni: «Ì Sãà a, ale na na tũɔ a, fũv i a tuo koli-nyuura ña zãá ni mẽ! E ce a ta i a le mãã na bɔbr a i, a i a le fũv na bɔbr a.”
- 40 U ti ìr a wa a v po-tuurbe ata bel zie wa nyẽ be gùre. U ti yel i a Pter: «A i le nyi be tũɔ ber gũɔ ε lãw ni mẽ tem been yõ yãw v?
- 41 Nyi ber gũɔ ε puore taa wa lore a belv pɔɔ i. A nisaal mí bɔbr i siza, ε be ter fãw ε.”
- 42 U ti leb a cen a gb'a ayi sob yãw ti puore yere ni: «Ì Sãà a, ale wa i fẽrv kũ nyũ a tuo koli-nyuura ña a, a fu pv-tierv v maali.”
- 43 U ti leb a wa wa nyẽ be gùre, a gũɔ na faa ti paali a be mimie a yãw.
- 44 U ti ber be na ε leb cen ti pùori a gb'a ata sob ni a alì yẽr-bi-been ne.
- 45 Al pùorí, v ti leb a wa a v po-tuurbe zie wa yel be: «Nyi cãa na gùre, ε bãã yãw piene ε? A tem vl be na na nyow a Nisaal Bie yãw a yel-bebe dem nuru pɔɔ a ta na.
- 46 Nyi ìr! Nyi i ti cen! A ï mule n'i ñan ta.”

⁴⁷A Yeezu ti cãa na yêre, ε a Zuda na ɪ a Pie-nɪ-ayi yêñ sob a, wa ta vlɛ nɪ nɪ-yaga yaga na ter sɔ-bere nɪ dabɔle a. A bawr-maal-nɪ-bere nɪ a Zifv nɪbe nɪ-kore nɛ be ti tɔ be.

⁴⁸A v mɪle Zuda ti kù be nɪ bãwfv ɲa: «A sob nɛ ã na na nyɔw weri a, vlɛ n'v, nyɪ nyɔw v.”

⁴⁹Daadaa lɛ, v ti taw na ta a Yeezu zie yel v: «Wul-wul-kara a, fv yaant!» E nyɔw v weri.

⁵⁰A Yeezu ti yel v na: «Ĩ bá a, a vlɪ bom nɛ yãw fv na wa a, ɪ v fõw.» Lɛ n'a a nɪbe ti taw ta nyɔw a Yeezu.

⁵¹A nɪbe bel na ti be a Yeezu zie a, a be kãw ti nyɔw nɪ a v sɔ-kpɛɛ vɔɔ cɛ n a bawr-maal-kara tɔ-tɔ-bie kãw, cɛ a tobr bel.

⁵²A lɛ n'a a Yeezu ti yel v: «Lɛb su a fv sɔ-kpɛɛ a v kpar pɔɔ, belɪ dem za na dier a sɔ-kpɛɛ a be taabe yãw a, a sɔ-kpɛɛ kũu n'a be mɪ na kpi.

⁵³Fv tier k'ũ kũv tɔɔ zeli a ã Sãa v kù m malkɪ yaga yaga daadaa lɛ bu?

⁵⁴E cɛ ɲmɲmɲm n'a a Sɛb-sõw yêr-bie nãá ti tu? A yel a k'aa ɲa n'a a fɛr k'aa ye le tu.”

⁵⁵A vlɪ tɛm nɛ pɔɔ, a Yeezu ti yel ɪ a nɪbe: «Nyɪ wa n nɪ sɔ-bere nɪ dabɔle kɛ nyɪ wa nyɔw nɪ mɛ, mɛ nyãnyu-nɪ-kóre a, ε bibir za ã mí ti be a ɲmɲm-ni-kpɛɛ pɔɔ zĩ kanɛ nɪ a nɪbe ε nyɪ be nyɔw mɛ ɪ.

⁵⁶E cɛ a a ɲa za ɪ na, k'aa Naanɲmɲm-yêr-manbe yêr-bie na be a Sɛb-sõw pɔɔ a, tɔɔ tu.» Lɛ n'a a v po-tuurbe za ti zawr v ber ε zɔ.

⁵⁷A bel na ti nyɔw a Yeezu a, ti ter v na cen nɪ a bawr-maal-kara Kayifu yir; be n'a a Naanɲmɲm-Wulu-sɛ-sebrbe nɪ a Zifv nɪbe nɪ-kore ti ðã taa.

⁵⁸A Pɪer vl ti zãá na ε tuur a Yeezu, ti kpɛ a bawr-maal-kara yir; v ti lãw nɪ nɪ a tɔ-tɔ-biir zĩ jɪre a lɛ a ye le na na baar a.

⁵⁹Zĩ kɛ a bawr-maal-nɪ-bere nɪ a Zifv mɲɛ yêrv-dɪb-lãw nɪbe za ti bɔbr ɪ dãsɛ-ziri a Yeezu yãw, na na ɪ be yãw v kũu dɔwrv a.

⁶⁰Be be ti nyɛ v ε, dãsɛ-ziri dem yaga na saa ti ìr yêr a. Nɪbe ayi kãw wa bɪer a ìr

⁶¹yel: «A nɪr ɲa ti yel a: «Ĩ na tɔɔ na ɲmɛr a ɲmɲm-ni-kpɛɛ ber ε lɛb mɛ v bibie ata.» “

⁶²A bawr-maal-kara ti ìr a ar ε sowri a Yeezu: «Fv be ter sɔwfv za a ye le a ɲa be na manɛ dɔwle a fv zu a yãw bu?”

⁶³E cɛ a Yeezu ti ɪ n gbili. A bawr-maal-kara ti yel v na: «Ĩ zɛle fv na, a Naanɲmɲm na vuure a yúor yãw, kɛ fv pɔ yel kù ti: fũv n'ɪ a Naanɲmɲm Nɪ-kabra a, a Naanɲmɲm Bie e?”

⁶⁴A Yeezu ti sɔw na yel v: «Fũv n'v yel a lɛ. E cɛ ã yere na kùre nyɪ, ðã na ta a, nyɪ na nyɛ nɪ a Nɪsaal Bie v zĩ a Kpɛnv-za-sob dɔrv lowr, ε be a zũzuge zu waar.”

⁶⁵Le n'a a bawr-maal-kara ti taw a v bũ-suuri ciəri, ε yel: «U tu n Naanmun! Bunv yãw n'a ti cãa bõbr dāsie dem? Nyi za nyi wõ n a zóm v na tv a Naanmun a yêre ɲa a.

⁶⁶Nyi tier i ɲmin?» Be sɔw: «U sɛwni ni kũu.”

⁶⁷Le n'a be ti pũri mɔtaar waar v a niwn ε pɔb pɔb v; be mine mí ti ɔa v na

⁶⁸ε yel: «Bãw Naanmun-yêr-manε bãwfv kù ti, Naanmun Ni-kabra a, ãa n'v ɲmε b?”

⁶⁹A Pter ti zĩ n a yẽw a davvra pɔɔ. Tõ-tõ-bi-pɔw kãw ti taw na pɛl v yel v: «A fũv mì, fv mì ti tuur i a Galile tẽw Yeezu.”

⁷⁰ε cε a Pter ti ciiri i a nibe za niɲé, ε yel: «Ĩ be bãw vli bom nε fv na bõbr kε fv yel a i.”

⁷¹U na ti cere a davvra dīdɔr nɔɔr a, tã-tã-bi-pɔw yẽn sob ti nyẽ v na, ε yel kù a belɪ dem na ti be a be a: «A sob ɲa ti tuur i a Nazareti tẽw Yeezu.”

⁷²A Pter ti lɛb maal ciiri, ε pɔ yel: «Ĩ be bãw a nɪr ɲa i!”

⁷³Blã na wa pɔɔ a, a belɪ dem na ti be a be a, ti taw na ta a Pter zie yel v: «Bunv be ka be i, fv mì i n a be yẽn sob, a sãã ni a fv yêrv pɔɔ.”

⁷⁴Le n'a a Pter ti tĩ ɲmɛr yãwn v tvɔra, pɔre ni Naanmun yere ni: «Ĩ be bãw a nɪr ɲa i!» Daadaa le nɔra ti kô na.

⁷⁵A Pter ti lɛb a tieri bãwni a yêrv ɲa a Yeezu na ti yêr kù v a: «Nɔra kũ kô sɛr ε, ε fv ciiri gb'a ata kε fv be bãw mẽ i.» U ti yi na ti kô cir mũtã-zũ.

Matie 27

¹A biɓaar-pipi, a bawr-maal-ni-bere za ni a Zifu nibe ni-kore ti bu n taa a Yeezu yãw, ké be tũɔ yãw be kú v.

²Al pùorí, be ti nyɔw ni a Yeezu 'lẽ cen ni ti yãw a Urɔm tẽw na-kpěe liere Pilati nuru pɔɔ.

³A Yeezu mɛ Zuda, na wa nyẽ be na kú a Yeezu a, a v socir ti zεbr i v na. U ti lɛb a cen ni a salmẽ libie lizer ni pie al ti kù a bawr-maal-ni-bere ni a Zifu nibe ni-kore,

⁴ε yel: «Ĩ maal i yel-bier, ï na nyɔw nɪr na be sãw bom za a, kù nyi a.» ε cε be ti yel v na: «A be jure ti ε! Fv yele n'a!”

⁵A Zuda ti lɔb i a libie ber a Dmun-yi-kpěe pɔɔ i cen ti kpe kõtõ-suwle.

⁶A bawr-maal-ni-bere ti wob i a libie ε yel: «A be sɛw k'aa libie a ɲa kpe a Dmun-yi-kpěe libie daga pɔɔ i, nɪr zũ libie na faa n'a a.”

⁷Be na wa wõ taa baar a, be de a na da n a yaw-miere púo a ni-sãanbe ũufv yãw.

⁸Alε n'a so, wa ti tɔ dĩa, be cãa bɔɔle a púo ɲa kε: «Zũ-púo.”

⁹A le n'a, a yêr-bie a ɲa a Naanmun-yêr-manε Zeremi na ti yêr a tu: «Be de ni a salmẽ libie lizer ni pie al, a nɪr vl daarv libie nɔɔr a, a nɪr vl daarv a lsrayel biir na ti sɔr a i a.

¹⁰Be de a na da n a yaw-miere púo, mē a lē a Sore na ti yel kù m a.”

¹¹A Yeezu ti ar ɪ a Uròm tēw na-kpēē liere niñé a yērv dib yāw, v sower v: «Fūv n'i a Zifu mine nāà bu?» A Yeezu ti sōw na: «Fūv n'v yere a lē!”

¹²A bawr-maal-ni-bere ni a Zifu nibe ni-kore na ti mane a Yeezu sāwna a, v be ti haa nuor sōw towtow ε.

¹³Lē n'a a Pilati ti sower v: «Fv be wone a sāwna a ɲa be na mane dōwle a fv zu sēw a ɪ?”

¹⁴ε ce a Yeezu be ti sōw a yērv been kāw za ɪ, kē nuor ti bāa a Uròm tēw na-kpēē liere yaga za.

¹⁵A Tolv cuw za daar, a Uròm tēw na-kpēē liere mí ti yuo ni ni-pàwra kāw ber, a sob ne a zu-sebla na mí zeli k'v v yuo ber a.

¹⁶Nir na ta vl a, ti be n a gaso pvō be buole Yeezu Barabasi.

¹⁷A Pilati ti sower ɪ a zu-sebla na ti bā taa a: «Āa n'v nyi bōbr k'ū yuo ber: a Yeezu Barabasi n'v bu a Yeezu be na buole a Naanmin Ni-kabra a?”

¹⁸U ti bāwni a na nyuur yāw na n'a be nyow a Yeezu wa n a v zie a.

¹⁹A Pilati na ti zī a yērv dib zie a, a v pōw ti tō na be ti yel v: «Taa tone nūu a ni-muɲa ɲa yelev pvō ɪ. Ī wō n tuo yaga zānv pvō a dīa a v yāw.”

²⁰A bawr-maal-ni-bere ni a Zifu nibe ni-kore ti dō n a zu-sebla yāw ké be zeli be yuo a Barabasi ber ε kú a Yeezu.

²¹A na-kpēē liere ti leb a de a yērv sowri be: «A be ayi pvō a, buor sob v nyi bōbr k'ū leb ber?» Be ti sōw na: «Barabasi!”

²²A Pilati ti leb a sowri be: «ε a Yeezu be na buole Naanmin Ni-kabra a, ĩ na ɪ v ni ɲmin?» Be za ti sōw na yel: «Kpa v da-gara zu!”

²³U leb sowri be: «Būv n'v v sāw?» Be leb bāw cure kpēw za yere ni: «Kpa v da-gara zu!”

²⁴A Pilati na ti nyē v bale v tōra zaa lē a, ε ce a damnv nīe lē ti bāw zuore a, v ti de ni kōō pēw a v nuru a nibe za niñé ε yel: «Ī za n'i ɲa, ĩ be pvō a ni-muɲa ɲa kūu yelev pvō ɪ. Nyi yelev n'a.”

²⁵A zu-sebla za ti sōw na yel: «A yelev a v kūu na na wa n a, a leb lo a tum ni a ti bibiir zu!”

²⁶A lē n'a v ti yuo a Barabasi kù be ε yāw be fōb a Yeezu, ε v pāa de v kù be ké be ti kpa a da-gara zu.

²⁷A Pilati sojari ti ter ɪ a Yeezu kpe n a Pilati yir, ti buoli a be taabe za be wa ɲmāa viiri koli a Yeezu.

²⁸Be ti jaar ɪ a v bŭ-suuri ber ε de kpar-kpēē zīe su v;

- ²⁹ε wob guur kpa-wuɔ vɔbli v, ε yāw v bàa-kekera durv nūú, ε mí gbĩ dume a v niɲé ure v laar yere ni: «Zifu mune nāà a, fu yaani!»
- ³⁰Be ti puure ni mutaar waare v, ε mí de a bàa-kekera va n a v zūú.
- ³¹Be na wa ɪ v la baar a, be yaa ni a kpar-kpěe vl ber v, ε leb su v a v bũ-suuri. Al pùorí, be ti ter v na cen ni ké be ti kpa v a da-gara zu.
- ³²Be na ti yire a tēw puɔ a, be nyē Suren tēw deb kāw be na buɔle ke Sumɔ a, be ti fer v na yāw v tuo a Yeezu da-gara.
- ³³Be na wa ta a zie ne be na buɔle ke Golgota a, a per le ke Zu-ɲman zie a,
- ³⁴be de ni kalikaar yāw dāa puɔ kù a Yeezu k'vu nyū. U ti lem a kaa ε zawri a nyub.
- ³⁵Be na wa kpa v a da-gara zu baar a, be ɲme n gbāw pō a v bũ-suuri.
- ³⁶Al pùorí, be ti zĩ n a be gu v.
- ³⁷Be ti seb ɪ a v kūu per mer a v zu-sɔw yel: «A sob ɲa n'ɪ a Yeezu, a Zifu mune nāà.»
- ³⁸Be ti kpa v ni a da-gara zu lāw ni nyānyu-ni-kúrbɛ ayi, kāw a v durv lowr, ε kāw a v guba lowr.
- ³⁹A sɔr-tɔlbɛ ti tuur v na gɔwre ni zu,
- ⁴⁰yere ni: «Fūv na n'v ɲmere a Dmun-yi-kpěe ε leb muer v bibie ata a, faa fu tuɔra fūv wa siri ɪ a Naanmun Bie a, siw a da-gara zu!»
- ⁴¹A Naanmun-Wulu-se-sebrɛ ni a Zifu nibe ni-kore ni a bawr-maal-ni-bere mĩ ti ure v na laar yere ni:
- ⁴²«U faa ni be mune ε kũ tūɔ faa v tuɔra ɪ! U ɪ n a lsrayel nāà, v siw a da-gara zu yēre ɲa, ε ti na saw na de a v yele!
- ⁴³U yāw ni a v tierɪ a Naanmun yāw, a Naanmun v faa v a yēre ɲa, vle wa none v a. U yel a: «Ĩ ɪ n Naanmun Bie!» “
- ⁴⁴A nyānyu-ni-kúrbɛ bel, be na ti kpa a da-gara zu a, mĩ ti tuur v ni a le.
- ⁴⁵A mūtōw na wa do pō zē taa a, lige pàw ni a tē-daa za ti ta n a mūtōw gōwfu daar.
- ⁴⁶A mūtōw gōwfu daar, a Yeezu ti kō na curi yel: «Eli, Eli, lema sabaktani», a per le ke: «Ĩ Naanmun ɪ, ĩ Naanmun ɪ, būv n'v so fu zawri mē ber?»
- ⁴⁷A nibe na ti ar a be a, be mune ti wō a na ε yel: «Ule n'ɪ ɲan buɔle Eli.”
- ⁴⁸Daadaa le, a be kāw ti zɔ na cen ti 'lor sapɔ dā-miiru puɔ, cɔr yāw bàa-kekera yāw tur v k'vu nyū.
- ⁴⁹A ɲmaare bel ti yere na: «Nyɪ vē a Eli wa faa v ti nyē!”
- ⁵⁰Ɛ ce a Yeezu ti leb a curi kpěw za, ε ɲmāa vuuv.

⁵¹A Dmun-yi-kpěe pɔɔ pen-yawlati tĩ nɪ a saa zu ɛ ɓar ziir ayi siw ti to a perí. A tēsow kɔbr ti dam a, a pìe pure yaare,

⁵²a yarv yuori, ɛ nɪ-mun yaga na ti kpi a, yāgame leɓ yi a kũu pɔɔ.

⁵³Be ti yi n a yarv pɔɔ, a Yeezu kũu-pɔɔ-le-yib pùorí, kpe a tē-sōw Zeruzalem pɔɔ ti wul be twɔra nɪ-yaga.

⁵⁴A sojari kɔba nɪ-kpěe nɪ a sojari bel na ti gu a Yeezu a, na wa nyě a tēsow kɔbr damnu nɪ a yele a ɲa a, dēbñe ter be nɪ yaga è be yere: «Siza n'a, a sob ɲa ti ɪ n Naanmun Bie.”

⁵⁵Pɔwbe yaga ti ar a zāá ɛ jure: Galile tēw n'a be ti tĩ tuur a Yeezu ɛ kaare a v zie.

⁵⁶Madala tēw Marya, nɪ Zakɪ nɪ Zuzɛb mǎ Marya, nɪ Zebede bibiir mǎ ti pɔɔ nɪ a pɔwbe be ɲa pɔɔ.

⁵⁷Zaanvɔra na wa ta a, nũ-kpěw sob kǎw, na yi Arimate tēw be buɔle Zuzɛb a, ti wa na. U mɪ ti ɪ n a Yeezu po-tuure kǎw.

⁵⁸U ti cen na ti páw a Pilati zelɪ a Yeezu yāgan. A Pilati ti yāw na be kù v.

⁵⁹A Zuzɛb ti de nɪ a Yeezu yāgan, de pen vla pili nɪ,

⁶⁰ɛ cen nɪ ti yāw bɔw paala pɔɔ v na ti yāw be tuw pìir pɔɔ a vl muɲa yāw a, ɛ bìlì kɔse-kpěe pàw a bɔw nuɔr ɛ kul.

⁶¹Madala tēw Marya nɪ Marya ɲa sob ti be n be, zĩ tori a bɔw.

⁶²A bio daari na ɪ a Zifv mune pienv-bibir cɔbrv a, a bawr-maal-nɪ-bere nɪ a Farizñe mune ti cen na ti páw a Pilati

⁶³yel v: «Sore e, ti leɓ a bǎwnɪ ké a zir-ɲmare ɲa na ti cǎa vuure a, ti yel a: «A bibie ata pùorí, ã na leɓ ayi a kũu pɔɔ.»

⁶⁴Yāw be cen ti gu a yaa ti ta n a bibie ata, a v po-tuurbɛ taa wa mab zu a v yāgan ɛ yel kù a nibe: «U leɓ a yi a kũu pɔɔ.» A zir-pe-baara ɲa pǎa na ɪ n faa zuo a dǎw-niwn sob.”

⁶⁵A Pilati ti sɔw na yel be: «Nyɪ nyě sojari a yaa gub yāw, nyɪ cen ti gu n a yaa mē a le nyɪ na bɔbr a.”

⁶⁶Be ti cen na ti cɔbrɪ a yaa gub, kpàr a yaa nuɔr kɔstɛr ɛ yāw nibe gu.

Matie 28

¹A pienv-bibir na wa tɔl baar a, a kɔstɛra bibir biɓaar-sēw, a Madala tēw Marya nɪ a Marya ɲa sob ti wa na ké be wa nyě a yaa.

²Be wa bere na a tēsow kɔbr dam yaga za; Sore malkɪ ti yi n salom zu siw bìlì a kɔstɛr ber ɛ do zĩ a v zu.

³U ti ɲmē na mē saa nyɪwrv a, ɛ a bũ-suuri pelɪ mē cuw a.

- ⁴Dēbīe ti nyɔw ni a yaa gurbe be mawr, ε wa ɪ mē be kpi na a.
- ⁵A malkɪ ti de ni a yērv yel a pɔwbε: «A nyum, nyɪ ta zɔrε dēbīe ɪ. Ĩ bāwnɪ a na, a Yeezu be na kpa a da-gara zu a n'v nyɪ bɔbr.
- ⁶U be be ka ɪ, v leb a yi a kũu pɔɔ mē a le v na ti yel a, nyɪ wa nyē a be v na ti gā a,
- ⁷ε cen fōw ti yel a v po-tuurbe: «U leb a yi a kũu pɔɔ, ε cεε nyɪ a Galile tēw, be n'a nyɪ na nyē v.» Ĩ yel a kù nyɪ baari.”
- ⁸Be ti yi n a yaa per fōwfōw le, é dēbīe lāw ni nūò za urε be yaga za, be zɔ cen ti yel kù a v po-tuurbe.
- ⁹Be wa bere na a Yeezu tuori be yel be: «Nyɪ yaantɪ!» Be ti taw na ta lo gbī dume nyɔw a v gbεε, ε pùor v ni be tɔɔra siwru.
- ¹⁰Le n'a a Yeezu ti yel be: «Nyɪ ta zɔrε dēbīe ɪ, nyɪ cen ti yel a ĩ yebr ké be cen a Galile tēw: be n'a be na ti nyē m.”
- ¹¹A pɔwbε na ti cāa be a sɔr zu a, sojari be mune na ti pɔɔ a yaa gurbe pɔɔ a, ti wa n a tēw pɔɔ wa manɪ a yele za na ɪ a, kù a bawr-maal-ni-bere.
- ¹²A bawr-maal-ni-bere ni a Zifv nibe ni-kore ti bā n taa ε wō taa, ε kù libi-berv a sojari
- ¹³ε kpāa be a ŋa: «Nyɪ mí yel a ŋa kù a nibe: «A v po-tuurbe wa n tūsow ti na gúre a, wa zu baw a v yāgan.»
- ¹⁴ε ale wa lo a na-kpēε liere tòbrí a, ti na bāw ni le ti na na ɪ a v suur bāa, v taa wa fere nyɪ a.”
- ¹⁵A sojari ti de ni a libie ε tu a le be na yel kù be a. A ŋa n'a a yel ŋa ŋme yaari a Zifv mune sɔgo wa ti tɔ n dīa.
- ¹⁶A po-tuurbe pie ni been ti cen ni a Galile tēw, a tāw vl zu a Yeezu na ti yāw nvɔr kù be ké be cen a.
- ¹⁷Be na wa nyē v a, be lo na gbī dume pùor v ni be tɔɔra siwru, ε ce be mune ti cāa na bune.
- ¹⁸A Yeezu ti taw na puelɪ be ε yēr a be zie a ŋa: «Naaŋmun kù m ɪ fāw za a salom zu ni a tēw zu.
- ¹⁹A na ɪ le a, nyɪ cen ti ɪ a ni-bvvre za be liebi a ĩ po-tuurbe, nyɪ kùre be a suob a Sāa ni a Bie ni a Vvuv Sōw yúor yāw,
- ²⁰ε zàni ni be be tuur a al za ĩ na yāw nvɔr kù nyɪ a. ε mǎa a, ĩ be n a nyɪ zie bibie za na ti ta n a tēw baarv daar.»

MARKI

MARKI 1

- ¹A ɲa n'a a Yeezu Kiriɲa, a Naanmun Bie, Yel-nũò tĩ.
- ²Be sɛb ɪ a Naanmun-yɛr-manɛ lzayi sɛbɛ pɔɔ yel: «Nyɛ, a ɪ nɪ-tona n'ɪ ɲan ɪ tone a fu niɲé k'vɔ tɪ cɔbri a fu sɔr.»
- ³Nɪr kãw kɔkɔr cure nɪ a wɛja-kpale pɔɔ yere: «Nyɪ cɔbri a Sore sɔr, nyɪ maali a v soli yãw k'a tori.»
- ⁴Zã-Bati n'v tɪ be a wɛja-kpale pɔɔ hiere yere: «Nyɪ lɛbi a nyɪ ɪb ɛ de a suob, a Naanmun tũɔ dɪ a nyɪ yel-bebe suur kù nyɪ.»
- ⁵A Zude tẽw lowr dem, nɪ a Zeruzalem tẽw dem za, tɪ cere nɪ a v zie tɪ yere a be yel-bebe, ɛ v kùrɛ be a suob a Zurdɛ man kũɔ pɔɔ.
- ⁶A Zã mí tɪ su n nyɔwmɛ kɔblɔ kparɔ ɛ 'lɛ nɪ gán kpawr a sɛmí; v tɪ 'wɔbr ɪ sãsowe dɪrɛ nɪ mũɔ pɔɔ siwr.
- ⁷U tɪ hiere na yere kùrɛ a nɪbɛ: «A vlɪ sob nɛ na waar a ɪ pùorí a, v tɛr ɪ fãw zuo mɛ. ɪ mɪ be sɛwnɪ na dɔm ɛ cɛr a v nafawr bũ-'leni bɛr ɛ.
- ⁸Mãa a, kũɔ n'a ɪ kù n nyɪ a suob, ɛ vl a, Vuvuv Sõw n'v v na kù n nyɪ a suob.»
- ⁹A alɪ bibie nɛ pɔɔ n'a a Yeezu tɪ yi a Galile tẽw Nazaretɪ, ɛ wa a Zã wa kù v a suob a Zurdɛ man kũɔ pɔɔ.
- ¹⁰U na tɪ yire a kũɔ pɔɔ daadaa lɛ a, v tɪ nyɛ nɪ a salom v tawr yuore, ɛ a Vuvuv Sõw siwr a v zu mɛ na-ɲmam a,
- ¹¹ɛ kɔkɔr yi a salom zu yere: «Fũv n'ɪ a ɪ Bi-nɔna za, ɪ na nɔw kaa ir a.»
- ¹²Daadaa lɛ, a Vuvuv Sõw cã n a Yeezu kpɛ n a wɛja-kpale pɔɔ.
- ¹³U tɪ be n a be bibie lɪz'a ayi, é Sitaana beɛ v. Ulɛ nɪ wɛ-dɔn tɪ lãw na kpɪɛr, é malkɪ mɪnɛ kaarɛ a v zie.
- ¹⁴Be na wa nyɔw a Zã pàw baar a, a Yeezu tɪ wa n a Galile lowr wa hiere a Naanmun Yel-nũò yere nɪ:
- ¹⁵«A daar vl a Naanmun na yãw a, ta na, a Naanmun-Naalɔ dɪb pɪɛl a: nyɪ lɛbi a nyɪ ɪb ɛ saw de a Yel-nũò.»
- ¹⁶U na tɪ cere lanɛ a Galile kũɔ-kpɛɛ a, v nyɛ nɪ Sumɔ nɪ v yɛb Ādere be lɔbr mɛ a kũɔ-kpɛɛ pɔɔ: zɔm-nyɔwrbe tɪ nɛ be.
- ¹⁷A Yeezu tɪ yel be na: «Nyɪ wa tuur mɛ, ɛ ɪ na ɪ na nyɪ lɛb nɪ-nyɔwrbe.»
- ¹⁸Daadaa lɛ, be tɪ bɛr ɪ a be mɛnɪ ɛ tu v.
- ¹⁹A Yeezu na tɪ cãa tɔl blã a, v nyɛ nɪ Zebede bi-dɛbr, Zakɪ nɪ a v yɛb Zã, be be a be gbor pɔɔ maale a be mɛnɪ yãwn.

- ²⁰Daadaa lɛ, v ti buɔli bɛ na. Bɛ ti bɛr ɪ a bɛ sãà Zebede nɪ a tō-tō-biir a gbor puɔ ɛ cen ti tu v.
- ²¹A Yeezu nɪ a v po-tuurbe ti kpɛ n a Kafarnawom tɛw puɔ. A pienu-bibir na wa viere wa baare a, a Yeezu kpɛ n a bɛ puoru-dió ti kanɛ nɪ a nibe.
- ²²A v kanv ti bãa bɛ nɪ nuɔr; bũv n'v vɛ, nɪr na tɛr fãw a kanv ti n'a, v bɛ ti kanɛ nɪ bɛ mɛ a Naanmin-Wulu-sɛ-sɛbrbe a ɪ.
- ²³Zi kɛ kōtō-ìre kãw ti be n a bɛ ɲmɪɛr cɛlɪ yere nɪ:
- ²⁴«Tum nɪ fũv mɪ bunv Nazaretɪ tɛw Yeezu u? A ti yele sãwfv yãw n'a fv wa kɛ! Ì bãw fv na: a Naanmin Nɪ-sõw nɛ b!»
- ²⁵A Yeezu ti tanɪ v na yel: «Pàw a fv nuɔr ɛ yi zaa a nɪr ɲa puɔ!»
- ²⁶A kōtō-faa ti dam ɪ a nɪr ɲa yaga, ɛ curɪ kpɛw kpɛw za ɛ yi zaa a v puɔ.
- ²⁷Pul-vũɔ ti nyɔw nɪ a nibe za bɛ sowre taa yere nɪ: «Bũv n'ɪ a a ɲa? Wul-paala n'ɪ a ɲa v na wule nɪ fãw a! U dɪrɛ nɪ naalv a kōtō-faar tɛɛ za zu, ɛ a sawr a v nuɔr.»
- ²⁸Daadaa lɛ, a Yeezu yúor ti yi n a Galile tɛw vuɔ za puɔ.
- ²⁹Bɛ ti yi n a puoru-dió cen Sumũ nɪ ãdere yir daadaa lɛ, bɛlɛ nɪ Zakɪ nɪ Zã.
- ³⁰Zi kɛ yã-tulv ti gaal ɪ a Sumũ diem-mã; pɛtɛlv lɛ, bɛ ti por ɪ a yúor kù a Yeezu.
- ³¹U ti taw na ta nyɔw v nũú v ìr, a yã-tulv baarɪ ɛ v kaare a bɛ zie.
- ³²A zaanvɔra na wa ta a, a mũtõw kpɛ baarɪ a, bɛ tɛr ɪ a baalbɛ za nɪ a belɪ dem za na ìre kōtɔmɛ a, wa n a Yeezu zie.
- ³³A tɛw nibe za ti gbõ n taa a dīdɔr nuɔr.
- ³⁴A Yeezu ti sanɪ nɪ baalbɛ yaga na ti tɛr baal-pe-buvrɛ za a, ɛ mɪ diw kōtō-faar yaga bɛr a nibe zie. U bɛ ti saw a kōtō-faar yɛrɛ ɪ, a na faa ti bãw v a yãw.
- ³⁵A bio daarɪ, a Yeezu ti ìr ɪ zi-lige yi cen weja puɔ ti be a bɛ puore.
- ³⁶A Sumũ nɪ a v taabɛ ti yi na nyɔw a v bɔb.
- ³⁷Bɛ na wa nyɛ v a, bɛ yel v na: «A nibe za bɔbr fv na.»
- ³⁸A Yeezu ti yel bɛ na: «Nyɪ ɪ ti cen zi-yoru, a tɛ-kpɔwli puɔ, ì mɪ ti hieri a Yel-nũò a bɛ, al yãw n'a ì wa.»
- ³⁹Lɛ n'a v ti cɔlɛ a Galile tɛw lowr za hierɛ a Yel-nũò a puoru-dìrú, diwr ɪ a kōtō-faar.
- ⁴⁰Kõw kãw ti cen na ti páw a Yeezu, lo gbĩ dume a v niɲɛ ɛ zɛlɛ v yere nɪ: «Fũv wa bɔbr a, fv na tũɔ na ɪ ì lɛb viɛl.»
- ⁴¹Nɪbaalv ti kpɛ n a Yeezu, v dɔl nũu tɔ n v ɛ yel: «Ì bɔbr a, lɛb viɛl.»
- ⁴²Pɛtɛlv lɛ, a v kɔnv ti baar a, ɛ v lɛb viɛl.
- ⁴³Daadaa lɛ, a Yeezu ti nyɔw v na yere. U ti diw v na,

⁴⁴ε yel v: «Taa wa nãni pore a yúor kùre nɔr za ɪ, ε cε cen ti wul fɔ tɔra a bawr-maale; é fɔ na leb viel a, tur a bom vl a Mõyiir na yãw nɔr ke be mí tur a, a na wul ɪ a nibe ke fɔ leb a viel.»

⁴⁵ε cε v ti yire na wa baare, ε nyow a yel ɲa hieri, ɲme yaari a ziir za. A na ti ɪ le a, a Yeezu be mí le ti tɔ kpe tẽ-kpẽe kãw za pɔ cãàmí ε. U mí ti be n a weja pɔ, ε a nibe yire a ziir za waar a v zie.

MARKI 2

¹Bibie a ɲa le pùorí, a Yeezu ti leb a wa a Kafarnawom, ε a nibe ti wõ k'vɔ be n a yir.

²Zu-sebla ti gbõ n taa be ti ter vuo ɪ, kè arv zie be ti cãa be ɪ, ti lãw nɪ a dǐdɔr nɔr za, ε v ti mane a Naanmun yêrv kùre be.

³Nibe kãw ti wa ter ɪ gber wa n a v zie, yãw nibe anaar tuo.

⁴A nibe na ti yãwmẽ zuo be kũ tɔ ta a v niɲé a, be do n a gârú ti puo sule a be a Yeezu na be a, ε tur a gber ber v siw nɪ a v bũ-gana.

⁵A Yeezu na ti nyẽ a be Naanmun-saw-deb a, v yel ɪ a gber: «Ĩ bie e, a fɔ yel-bebe suur dɪ na.»

⁶Naanmun-Wulu-se-sebrbe be mine na ti zĩ a be a, ti tiere nɪ be pɔ:

⁷«Bvuv yãw n'a a nɔr ɲa yêre a ɲa? U tɔv ɪ Naanmun zume. Āa n'v na tɔ dɪ a yel-bebe suur, a be ɪ Naanmun yõ?»

⁸Daadaa le, a Yeezu na ti tiert bãw a be pɔ-tierv a, v sowri be na: «Bũv n'v so nyɪ ter a tierv a ɲa taabe?»

⁹Abobe sob a ɪ mɔle zuo: ĩ na na yel a gber: «A fɔ yel-bebe suur dɪ na a», bu ĩ na na yel v: «Ĩr ɓaw a fɔ bũ-gana cere nɪ a?»

¹⁰A na ɪ a ɲa a, nyɪ na bãw na ke a Nisaal Bie ter ɪ a yel-bebe suur dɪ-kùb fãw a tẽw zu ka.» ε leb yel a gber:

¹¹«Ĩ yere na kùre fɔ, ĩr ɓaw a fɔ bũ-gana kule nɪ a fɔ yir.»

¹²U ti ĩr a ɓaw a v bũ-gana daadaa le yi n a nibe za niɲé. A ti ɪ n nɔ-bãa-yel a be zie, be dane a Naanmun yere nɪ: «Tɪ be dãw nyẽ a a ɲa taabe ɪ.»

¹³A Yeezu ti leb a yi cen a Galile kũɔ-kpẽe nɔr, é nibe za ti zore waar a v zie v wa nyow nɪ be a wulu.

¹⁴U na ti tole a, v nyẽ nɪ Alfe bi-dɛb Levi v zĩ a zuru-yar-deb zie. U ti yel v na: «Tuur mẽ.» U ti ĩr a tu v.

¹⁵Al pùorí, a Yeezu ti kpe n a Levi yir ti dɪ. Zuru-yar-dierbe nɪ yel-bebe dem yaga ti lãw nɪ nɪ a Yeezu nɪ a v po-tuurbɛ dɛr; a nibe be ɲa taabe na ti tuur v a, ti sɪrɪ be dɪ vuo ɪ.

¹⁶A Naanmun-Wulu-se-sebrbe bel na ɪ Farizĩe mine a, na ti nyẽ a Yeezu v lãw ni a yel-bebe dem ni a zuru-yar-dierbe dɛ a, ti yel ɪ a v po-tuurbe: «Bũv n'v so v lãw ni a zuru-yar-dierbe ni a yel-bebe dem dɛ?»

¹⁷A Yeezu na ti wõ a a, v yel be na: «Ni-kpen be ter dõwta yel-ura ɪ, baalbe ne be ter v yel-ura. Ì sɪrɪ be wa k'ũ wa bɔɔlɪ nibe na tiere ke be ɪ n ni-mun a ɪ, nibe na bãw ke be ɪ n yel-bebe dem a bɔɔlv n'a Ì wa.»

¹⁸Bibir kãw, a Zã po-tuurbe ni a Farizĩe mine ti ìr a ter a mɔta-tuo. Le n'a nibe be mine kãw ti wa sowri a Yeezu: «Bũv n'v so a Zã po-tuurbe ni a Farizĩe mine po-tuurbe ter a mɔta-tuo, ɛ a fũv po-tuurbe bel be ter a mɔta-tuo?»

¹⁹A Yeezu ti sow na yel be: «Nyɪ tiere ke a dɛb-sãan na tũɔ na cãa be a kul-taa cuw dem sɔgɔ, ɛ be ter a mɔta-tuo bu? Len daar za a dɛb-sãan na be a be sɔgɔ a, be kũ tũɔ ter a mɔta-tuo ɪ.

²⁰Ɛ ce bio kãw na vie na, be wa ír a dɛb-sãan a be zie, a len daar a, be m̀ na ter ɪ a mɔta-tuo.

²¹Be be dãw de pen-paala be n kpar-kɔra ɪ, alɛ be ɪ le, a pen-paala mí tawr ɪ a kpar-kɔra pen, a vuɔr nĩe mí leb bãw yèlì.

²²Be m̀ be dãw de divẽ paala yãw wɔ-gbã-kore puɔ ɪ; alɛ be ɪ le a, a divẽ mí pur ɪ a wɔ-gban ber, a divẽ ni a wɔ-gban za wɛ. Divẽ paala za ni v wɔ-gbã-paalɛ.»

²³Pienv-bibir kãw, a Yeezu ti tɔle ni poru puɔ ka-burmẽ daar. A v po-tuurbe ti ɲmare ni a ci-zuru cere ni.

²⁴Le n'a a Farizĩe mine ti yel a Yeezu: «Nyẽ, bũv n'v so a fũv po-tuurbe ure bom ne na be sew ke be ure a pienv-bibir a?»

²⁵U ti sow be na: «Nyɪ be dãw kanɪ a le a Daviir na ti ɪ a ɪ? A len daar a na ti fere v, ɛ kɔ kpiɛr vle ni a v taabe a ɪ?

²⁶A le v na ti kpe a Dmun-yir puɔ, a len daar a Abiataar na ti ɪ a bawr-maal-kara a, de a dipẽ al be na mí bin a Sore niɲé a 'wɔb, ɛ m̀ kù a v taabe be 'wɔb a ɪ? Ɛ ce a dipẽ a ɲa a, bawr-maalbe tɛwr ne be ti ter sɔr ke be mí 'wɔb a.»

²⁷A Yeezu ti cãa na le yel be: «A pienv-bibir be n a nisaal maalv yãw, a nisaal be n'v be a pienv-bibir yãw ɛ.

²⁸Le so, a Nisaal Bie ɪ a pienv-bibir sòb.»

MARKI 3

¹A Yeezu ti leb a kpe a puoru-dĩó. Nũ-kũu sob kãw ti be n a be.

²A Farizĩe mine ti piwre ni a Yeezu, ké vle wa sanɪ a nɪr ɲa a pienv-bibir a, bẽe ter ɪ v yẽrv.

³A Yeezu ti yel ɪ a nũ-kũu sob: «Ìr wa a sowlisow ka.»

- ⁴Al pùorí v yel be: «Sɔr be n be ke be maali yel-vla bu be maali yel-faa a pienv-bibir bu? Bé faa nɔr bu be kú v? » E ce be ti zĩ n gbili.
- ⁵A be mimi-kõw ti ɪ v nɪ kpɛrv yaga, v nyẽ suur jɛli be kulɔlv, ɛ yel a nũ-kũu sob nɛ: «Dɔl a nũu.» U ti dɔl a, ɛ a nũu sanɪ.
- ⁶Be na ti yi a puoru-dió a, a Farizĩe mune nɪ a Erɔdi nibe ti wõ n taa daadaa le, a le be na na ɪ kú a Yeezu a.
- ⁷A Yeezu nɪ a v po-tuurbɛ ti yi n a be ɛ cen a Galile kũɔ-kpẽɛ nuɔr, é nɪ-yaga yaga ti tu v. Be ti yi n a Galile nɪ Zude,
- ⁸nɪ Zeruzalem nɪ Idume lowr, nɪ Zurdẽ man gãwn tẽw, nɪ a Tíur nɪ Súdõ ten, ɛ wa a v zie, be na ti wõ a yeke al za v na maale a yãw.
- ⁹A Yeezu ti yel ɪ a v po-tuurbɛ ké be cɔbrɪ gbor bile v pieli, a zu-sebla nãá wa nebr v a yãw.
- ¹⁰U ti sanɪ nɪ baalbe yaga, le so ɲa za na mí ti ter wɔlv a, mí ti zɔre waar k'vɔv wa tɔ v.
- ¹¹A kõtõ-faar na mí ti nyẽ v a, a mí lo na gbĩ dume a v pile ɛ cure yere nɪ: «Fũv n'ɪ a Naanmun Bie.»
- ¹²E ce v mí ti tanɪ a na yere nɪ k'aa ta ɪ a nibe bãw ke vɛ n'v ɛ.
- ¹³A al pùorí, a Yeezu ti do n tãw zu ɛ buɔli a belɪ dem v na bɔbr a, be wa a v zie.
- ¹⁴Le n'a v ti zuli a nibe pie nɪ ayi lãw, v na por a yúor ke Nɪ-toni a. U ti ɪ n a ɲa ké be tũɔ be a v zie, vɔ tũ be be ti hierɛ a Yel-nũò,
- ¹⁵ter ɪ a kõtɔmɛ diw-berv fãw.
- ¹⁶A Pie-nɪ-ayi bel v na zuli a n'ɪ be ɲa: Sumũ, v na por a yúor ke Pɛr a,
- ¹⁷Zebede bi-dɛbr Zakɪ nɪ a v yeb Zã, v na por ke «Boanɛgesɪ» a, a pɛr le ke saa bibiir,
- ¹⁸Ãdere, Filib, Batelemi, Matie, Toma, Alfe bi-dɛb Zakɪ, Tade, Sumũ Zelɔti, pãa de nɪ
- ¹⁹a Zuda Isikariɔti, a vl na wa mɪl a Yeezu nyɔw tɪr a.
- ²⁰A Yeezu ti leb a wa a yir. A nibe ti leb a maal gbõ taa yaga ti zuo, a be ti ter be bũ-dɪrɪ dɪb mɪ ɛ.
- ²¹A v yir dem na wa wõ a a, be cen na ke be ti ter v, be ti yere na: «A v zu dam a!”
- ²²A Naanmun-Wulu-sɛ-sɛbrɛ bel na ti yi a Zeruzalem wa a, ti yere na: «A kõtõ-nãà Belzebul n'v ìre v!» Nɪ ke: «A kõtɔmɛ nãà fãw n'a v diwr ɪ a kõtɔmɛ.”
- ²³A Yeezu ti buɔli be na wa lɔbr zɔkpai kùre be yere nɪ: «Imuɲmun n'a Sitaana na tũɔ le ɲmɛli diwr Sitaana?
- ²⁴Tẽw kãw nãà nibe wa búr le ɲmɛli zɛbr taa a, a tẽw nɛ naalv na lo na.
- ²⁵E yi-been nibe wa le ɲmɛli zɛbr taa a, a yir nɛ na lo na.

²⁶Sitaana wa le ηmeli zebr i v twora a, vle wa búr v twora ziir ayi a, v na lo na, a v yele baar a.

²⁷Nir kũ tũo kpe gādaa yir wob a v bome, vle be wa dāw nyow v 'lē baari a i; vle wa i a le baar a n'a, v pāa na tũo wob a v yir bome za.

²⁸Siza n'a i yere kùre nyi, be na di n a nisaalbe yel-bebe za suur kù be, lāw ni a zume al za be nāa wa tv a Naanmin a.

²⁹E ce, vli sob nāa wa tv a Vuvu Sōw zume a, v kũ páw a v yel-bebe suur di-kùb towtow ε, a v yel-bier be ter baaru daar ε.”

³⁰Be na ti yel ke kōtō-faa kāw n'v ire v a n'a so v yēr a a ηa.

³¹A Yeezu mā ni a v yebr ti ta na ar yēw, ε tō ké be buol v.

³²Ni-yaga ti zī na viiri koli v, é be wa yel v: «Ale! A fu mā ni a fu yebr ni a fu yeepuuli ne be ye yēw sowre fu.”

³³U ti sōw be na: «Āa n'i a i mā, ε tēbowle n'i a i yebr?”

³⁴Al pùorí, v ti jur i a nibe za na zī viiri koli v a, ε yel: «Nyē a i mā ni a i yebr.

³⁵Sob ne za na maale a Naanmin pu-tierv a, vle n'i a i yeb, i yeepuule ni i mā.»

MARKI 4

¹A Yeezu ti leb a maal nyow a nibe wulu a kũo-kpēe nuor. Zu-sebla ti gbō n taa a v zie be di vuo i, a ti fer k'v kpe zī gbor puo a kũòmí ε a nibe be a tēsow, a kũo-kpēe nuor.

²U ti lōbr i zvkpai wule ni be yele yaga. U ti yere ni a ηa kùre be a v wulu puo:

³«Nyí bere wone vla. A bür-büre ti yi na k'v ti bür.

⁴Zī ke v na ti büre a, a bũ-bie a mune ti lo n sör nuor, lili siw di a za.

⁵Bũ-bie a mune mī ti lo n zi-wōcō puo, be tē-buwr na be saali a; a bũ-bie ti bul i daadaa le, a tane na be ti yāwmē a yāw.

⁶E ce a mūtōw na wa do a, v di n a bũ-bule, ε a na be ti te nyige siw a, a ko.

⁷A bũ-bie a mune mī ti lo n gūr puo, a gūr ir fur a kú, a be tũo wō i.

⁸A bũ-bie a mune ti lo n tēsow-vla puo, bul kerí ε wō: a kāw bũ-bie lizer ni pie, a kāw liz'a ata, a kāw kuba.”

⁹A Yeezu ti yere na: «Sob na ter tobe ber-wob yāw a, v bere wone.”

¹⁰A Yeezu na wa taw yi pùor baar a, a bel na mí ti tuur v a, ni a v Ni-toni pie ni ayi ti sowr v ni a zvkpai v na lōbr a per.

¹¹U ti sōw na yel be: «A nyum a, be wul nyi na nyi bāw a Naanmin-Naalu yel-sowla; ε ce a bel na ce a zie a, a za mí i n zvkpai,

¹² ké be mí jure ε ta nyě bom ε, ké be mí wone ε ta bāw a per ε, be nāà mab a liebi a be ib è Naaɲmun dɪ a be yel-bebe suur kù be.”

¹³ Al pùorí, a Yeezu ti sowri be na: «Nyɪ be bāw a zɔkpar ɲa per ε? E ɲmuɲmun n'a nyɪ na bāw a zɔkpaɪ al za na ce a per?

¹⁴ A bɔ̀r-bɔ̀re bɔ̀re nɪ a Naaɲmun yɛrv.

¹⁵ A nibe be mune n'i a sɔr nuɔr be be na bɔ̀r a Naaɲmun yɛrv a: bele wa wone v wa baare a, a Sitaana mí wa na wa ír a yɛrv be na bɔ̀r a be pũɔmí a.

¹⁶ Be mune n'i a bũ-bie al na bɔ̀r a zi-wɔ́ɔ pɔɔ a: be mí wɔ́ n a Naaɲmun yɛrv ε saw de daadaa le nɪ nũ̀.

¹⁷ E ce be be mí ber v v te nyige a be pɔɔ ɪ, a be tierɔv be mí yaa ke liebi ε. A Naaɲmun yɛrv wa waar ɪ kpierɔv bu dɔwrv a, be mí faa na lo daadaa le.

¹⁸ Be mune mì cāa n'i a bũ-bie al na bɔ̀r a gɔvɔr pɔɔ a: be wɔ́ n a Naaɲmun yɛrv,

¹⁹ ε ce a tẽw zu yele, a naalɔv belɔv nɪ a bũ-bɔbrɪ mí kpe n a be socie pɔɔ furɪ a Naaɲmun yɛrv kú, v be tũɔ wɔ́ ɪ.

²⁰ A nibe be mune pāa mì ɪ n a bũ-bie al na bɔ̀r a tẽsɔw-vla pɔɔ a; be mí wɔ́ n a Naaɲmun yɛrv ε saw de, ε wɔ́ wɔ́me: be ɲa lizer nɪ pie, be ɲa liz'a ata, be ɲa kɔba.”

²¹ A Yeezu ti yere na kòre be: «Āa dāw tōw fɪtle ε de gara vɔbli pāw, bu de su gado pile? Be be tũɔ mí dɔwl v kpul zu ε! Fɪtle na dɔwli kpul zu a (4.21).

²² Yel-sɔwla za be ka be be kũv wa bāw ε, ε bom za be be be sɔwli kũv wa yi cāàmí ε.

²³ Nur wa ter tobe ber-wob yāw a, v bere wone.”

²⁴ U ti cāa na yere kòre be: «Nyɪ maal ure a yele nyɪ na mí wone a yāw: a bũ-mána vl nyɪ na ter mane nɪ a, vle n'v be mí na manɪ nɪ kù nyɪ, ε cāa kù nyɪ dɔwli.

²⁵ Bũv n'v vẽ, sob ne na ter a a, be na kù v na dɔwli, ε sob ne na be ter a a, be na de nɪ a purɪ al v na ter a.”

²⁶ A Yeezu ti cāa na yere: «A Naaɲmun-Naalɔv ɲmẽ na taa nɪ nur na bɔ̀r bũ-bɔvɔre a.

²⁷ U na gúre nɪ a tũsɔw ìre nɪ a mũtɔw, ε a bũ-bɔvɔre búle ε kere ìre, vv be bāw ɲmuɲmun za n'a ɪ.

²⁸ A tẽsɔw tɔr za mí ɪ na a bũ-bɔvɔre bul: vaar a mí de niwn be be, a pùorí a ci-zu-dɔ́wmẽ, a pùorí a bie pāa paalɪ a ci-zu-dɔ́wmẽ.

²⁹ A ci wa bure wa baare a, be mí de nɪ a ci-ɲma-sɔɔ kpe n, a ci ceb a ta.”

³⁰ A Yeezu ti cāa na yere: «Bũv n'v ti na tũɔ de a Naaɲmun-Naalɔv man nɪ wul? Bu zɔkpar buor v na tũɔ ɪ v sǎá daadaa le?

³¹ U ɲmẽ na mẽ ze-va-tie kǎw be na buɔle ke seneve a bir. Bele wa bɔ̀re v a, v mí ɪ n a purɪ woro a tẽw zu bũ-bɔvɔre za pɔɔ.

³²Ɛ cɛ bɛlɛ wa b̀r v baar a, v ḿ bul a ɪ kp̃ɛ zuo a zɛ-va-tur za. U ḿ vo n wuli-bɛrɛ, a saa zu lili ḿ wa wobr a cōw a v wuli ɔaaró.”

³³A zɔkpa-yaga a ɲa taabe n'a a Yeezu ḿ ti lɔbr hierɛ nɪ a Naanmin y̆ɛv k̀rɛ a nɪbɛ, m̃ɛ a lɛ bɛ na na t̃ɔ b̃aw a pɛr a.

³⁴U bɛ ḿ ti y̆ɛrɛ a bɛ zie ɛ bɛ lɔbr zɔkpaɪ ɪ, ɛ cɛ v ḿ ti ír ɪ a za pɛr k̀ a v po-tuurbɛ a bɛ tɛwr zie.

³⁵A vli bibir nɛ zaanvɔra, a Yeezu ti yel ɪ a v po-tuurbɛ: «Nyɪ ɪ ti g̃aw a g̃awn ɲa lowr.”

³⁶Bɛ ti bɛr ɪ a zu-sɛbla, ɛ tɛr a Yeezu a gbor vl p̃ɔ v na ti bɛ a g̃awnɛ nɪ. Gbɛɛ a minɛ m̀ ti p̃ɔ na g̃awnɛ.

³⁷Bɛ wa bɛrɛ na sɛsɛb-pɪl kp̃ɛ ír pili p̃aw bɛ, a k̃ɔ-mie ìrɛ ɲm̃ɛr a gbor v ti paalɛ k̃ɔ.

³⁸Ɛ cɛ a Yeezu ti bɛ n a gbor pɛrí k̃ow zu nɪ zu-k̃owra gúre nɪ. A v po-tuurbɛ ti s̃ɪw v na yere k̀rɛ v: «Wul-wul-kara a, a bɛ urɛ f̃v bom za ti na kpiir a ɪ?”

³⁹U ti ír a tanɪ a sɛsɛb ɛ yel a k̃ɔ-kp̃ɛ: «l gbili! Bɛr g̃om̃ɛ!» A sɛsɛb ti ɲm̃aa na ɛ a zie ɲm̃aa ṽṽṽ c̃ɪu!

⁴⁰A Yeezu ti sowri bɛ na: «B̃ṽṽ n'ṽ so d̃ɛb̃ɛ urɛ nyɪ sɛw a a ɲa? Nyɪ c̃aa bɛ saw de a ï yele ɪ?”

⁴¹D̃ɛb̃ɛ ti ny̆ow bɛ nɪ yaga bɛ sowrɛ taa: «Nɪ-b̃ṽṽ p̃aa n'ɪ a nɪr ɲa, a sɛsɛb nɪ a k̃ɔ-kp̃ɛ za wa sawr a v ñṽr?”

MARKI 5

¹Bɛ ti ta n a Galile k̃ɔ-kp̃ɛ g̃awn ɲa lowr, a Zerazɛñɛ minɛ t̃ɛw.

²A Yeezu na ti yirɛ a gbor p̃ɔ wa baarɛ a, daadaa lɛ, nɪr k̃aw k̃ɔt̃ɔ-faa na ny̆ow a, ti yi n yarv p̃ɔ tuorɛ v.

³U ti kp̃ɛr ɪ yarv b̃owri p̃ɔ ɛ nɪr za bɛ ḿ lɛ c̃aa t̃ɔ ny̆ow v 'lɛ ɪ, alɛ saa ɪ bame n'a a.

⁴Gb'aa yaga za, bɛ ti ỹaw v nɪ kpule ɛ 'lɛ a v nuru nɪ bame, ɛ cɛ v ḿ ti taw nɪ a za ɲma, ɛ nɪr za bɛ ti t̃ṽr v ɛ.

⁵Kurakura lɛ, m̃t̃ɔw nɪ t̃ɪs̃ow za, v ḿ ti bɛ n a yarv b̃owri p̃ɔ nɪ a tan p̃ɔ, ɲm̃ɛr cɛlsɪ ɛ wɛrɛ v t̃ṽra nɪ kṽsɛbɛ.

⁶U na ti c̃aa z̃aa ɛ ny̆ɛ a Yeezu a, v z̃o na wa lo gb̃ɪ dume a v ñɲɛ.

⁷U ti cur ɪ kp̃ɛw za yel: «Naanmin na-do-saa-bɛ-p̃ɛl-a Bie Yeezu u, m̃aa nɪ f̃ṽṽ m̀ b̃ṽṽ? Ì zɛlɛ f̃ṽ nɪ ỹaỹaa, a Naanmin yúor ỹaw, taa d̃owrɛ m̃ɛ ɪ.”

⁸A Yeezu na ti yel v: «Yi zaa a nɪr ɲa p̃ɔ, k̃ɔt̃ɔ-faa a!», alɛ n'a so v ti y̆ɛr a a ɲa.

⁹A Yeezu ti sowr v na: «A f̃ṽ yúor dɪ na kɛ bo?” U s̃ow: «Ì yúor dɪ na kɛ: «Bɛ-tɛr-ñṽr», ti na ỹawm̃ɛ a ỹaw.”

- ¹⁰Ɛ v ti zele v ni yāyāa za, k'vu ta diw be ber a tēw puo i.
- ¹¹Zĩ ke dobaar na be ter vuo a ti ar i a tãw yãw be bɔbr a bũ-duri.
- ¹²A kōtō-faar ti zele ni a Yeezu yāyāa yere ni: «Yãw ti cen a dobaar a ŋa zie ti kpe a puo.»
- ¹³U ti kù a ni sɔr. A ti yi na ti kpe a dobaar puo. A le n'a a dobaar za, na ti ta tur ayi a, ti yi a tãw na i cūgbulu a zu, ɛ dāw taa ti lo a kũɔ-kpěe puo tu kũɔ.
- ¹⁴A doba-cũnbe ti zo na kul ti manɪ a yel ŋa kù a nibe a tēw puo ni a gue puo, è be zo cen ke be ti nyẽ.
- ¹⁵Be ti wa n a Yeezu zie, wa nyẽ a kōtō-ìre vl na ti dāw ter a kōtō-faar yaga be ter nuɔr a, v zĩ su bome ɛ le bāw yã. Dēbĩe ti kpe be na.
- ¹⁶A belɪ dem na ti nyẽ a le a yeke na i a, ti man na kù a nibe a le a na ti i a kōtō-ìre zie ni a dobaar zie a.
- ¹⁷Le n'a a nibe ti nyow zelv a Yeezu zie, zele v yāyāa k'vu yi zaa a be tēw puo.
- ¹⁸A Yeezu na ti kpier a gbor puo a, a sob ne na ti dāw ìre a kōtome a, ti zele v ni yāyāa, k'vu saw v be a v zie.
- ¹⁹A Yeezu be ti saw ɛ, ɛ yel v: «Leb kul a fu yir, a fu yir nibe zie, ti manɪ a yeke al za a Sore na maali kù b a v su-ɔaarv puo a.»
- ²⁰A nɪr vl ti leb a kul ti nyow a manv, manɪ pàw a Dekapol vuo vl puo, a yeke al za a Yeezu na ti maali a v yãw a. A ti i n nɔ-bāan a nibe za zie.
- ²¹A Yeezu na ti leb kpe a gbor gāw a kũɔ-kpěe a, ni-yaga ti gbō n taa ŋmāa viiri koli v, ɛ v ti ar a kũɔ-kpěe nuɔr.
- ²²Puoru-dĩo ni-kpěe kãw, be na buole ke Zayiir a, ti ta na. U na ti nyẽ a Yeezu a, v lo na gbĩ dume a v pile,
- ²³Ɛ zele v yāyāa za yere ni: «Ĩ powyale ŋmaar i vuuvu, wa ír nuru dɔwli a v zu, v tũɔ nyẽ a faafv ɛ ta kpi ɛ.»
- ²⁴A Yeezu ti páw v na cere; ni-yaga yaga ti tuur i a Yeezu, é ti fure v a ziir za.
- ²⁵Pow kãw ti be n be, a sie cire ti maali yome pie ni ayi, ɛ a zũ cãa be ŋmāa i.
- ²⁶U ti wõ n tuo yaga a tĩni dem zie, sãw ni a v libie za ber ɛ a cãa be ter saba i, ɛ a bàalv nĩe le bāw kpe faa.
- ²⁷U na ti wõ a Yeezu yeke a, v yi n a pùorí, a ni-yaga puo luluw wa to a Yeezu kparv.
- ²⁸U ti tier i v puo: «Māa i mẽ ĩ tũɔ na to a v bũ-suuri tewr a, ĩ na sanɪ na.»
- ²⁹A vli per ne puo, a v zũ na ti cire a ti ŋmāa na, ɛ v nyẽ bāw k'vu sanɪ na.
- ³⁰Daadaa le, a Yeezu ti bāwni a na fāw na yi a v puo a. U ti lieb i a ni-yaga puo sowre: «Āa n'v to a ĩ bũ-suuri?»

³¹A v po-tuurbe ti sow v na: «Fv nyẽ ni a zu-sebla na nebr fv a ziir za a, ε fv sowre: «*Āa n'v tɔ m i?*» “

³²Ɛ ce a Yeezu ti jure ni a ziir za k'vũ bāw a vlt pow ne na n'v i a le a.

³³A pow na ti bāw vlt bom na i v a, dēbĩe kpe v na v mawr, ε cen ti lo gbĩ dume a Yeezu pile ε yel a yel-mɔja za kù v.

³⁴Ɛ ce a Yeezu ti yel v na: «*Ī powyaa a, a fv Naanmun-saw-deb faa fv na: cere ni yā-baarv ε a fv bàalv baarl.*”

³⁵A Yeezu na ti cāa yere a, nibe ti yi n a puoru-dĩo ni-kpẽe yir wa yere kùre a puoru-dĩo ni-kpẽe: «A fv powyaa kpi na, bvv yāw n'a fv cāa bale a Wul-wul-kara?”

³⁶A Yeezu be ti cele a be yerv a ŋa zie i, ε ti yel a puoru-dĩo ni-kpẽe: «Ta zore dēbĩe i, ber bom za ε saw de Naanmun.”

³⁷Ɛ v be ti saw nur za bielt v ε, ale be i Pier, Zakı ni a v yeb Zā a.

³⁸Be ti ta n a puoru-dĩo ni-kpẽe yir. A Yeezu nyẽ nibe na zore tvor-taa, kone ŋmier i celsi yaga za a.

³⁹U ti kpe na yel be: «Bũv n'v so nyi zore tvor taa kone ŋmier i celsi a ŋa? A powle be kpi ε, v gúre na!”

⁴⁰Ɛ ce a nibe ti ure v na laar. U ti yāw na be yi be za, vv ter a bie sãa ni a v mã ni a po-tuurbe ata bel na ti bielt v a, kpe n a be a bie na be a.

⁴¹U ti nyow ni a bie nũu ε yel v: «Talita kum», a per le ke: «Powle e, fũv n'v i yere, ir.”

⁴²Daadaa le, a powle ti ir a cere. U ti ter i yome pie ni ayi. Be na ti nyẽ a le a, a ti i n no-ḡāan a be zie be di vuo i.

⁴³Ɛ ce a Yeezu ti kpāa be ni kpẽw za, ké be taa wa saw nur za bāwni a i. Ɛ yel ke be kù bũ-duri a powle.

MARKI 6

¹A Yeezu ti yi n a be cen a v tē-dowra pvo. Ɛ a po-tuurbe ti tuur v.

²A pienv-bibir na wa vie a, v ti kane ni ni a nibe a puoru-dĩó. A ni-yaga na ti bere wone a v yerv a, ti nyow ni nvor yere ni: «Nyine n'a v páw a a ŋa? Ɛ bũv yā-bāwfv n'i a a ŋa be na kù v a, ni a no-ḡāa-yele a ŋa v na maale a?

³A da-fowre, a Marya bi-deb, be tũo n'v ε? A Zakı ni Zoze ni Zid ni Sumũ yeb ε? A v yeepuuli be tũo be a ti zie ka i?» A ti i na be faa lo a be saw-deb pvo.

⁴Le n'a a Yeezu ti yel be: «Naanmun-yer-manε mí nyere ni yāwfv zie za, ε ti ce a v tē-dowra pvo, a v nibe ni a v yir dem zie.”

⁵U be ti maalt no-ḡāa-yel kāw za a be i, a be i baalbe been been zu v na ír nuru dowlı be sant a i.

⁶A be Naanmun be-saw-deb ti fãa v ni nuor. A Yeezu ti cõle ni a Nazaretĩ tẽ-kpõwli kane ni a nibe.

⁷U ti buol i a Ni-toni pie ni ayi wa tĩ tone be ayiri-yiri, e kũ be fãw a kõtõ-faar zu.

⁸U ti yãw ni nuor kũ be yel: «Nyĩ ta ter bom kow nũu lo n a sor, v be i dabol yõ i. Nyĩ ta ter bũ-diri, ni cekolo, ni libie a nyĩ bũ-zube puo i.

⁹Nyĩ yãw nafawr ðewlikel cere ni, e ta su kpari ayi dõwli taa i.»

¹⁰U ti yel a yãw puo: «Nyumẽ wa ta zie kãw kpe yir puo a, nyĩ be a vli yir ne puo e gu a len daar nyĩ nãa wa yi a vli zie ne a.

¹¹Zie kãw dem be wa saw de nyĩ a, é be bere wone a nyĩ yẽru a, nyum yi a be e teb teb a nyĩ gbẽe uuru ber, a na wul be na ke be sãw na.»

¹²Be ti cen na ti hiere kũre a nibe k'aa fer a ke be liebi a be ib.

¹³Be ti diwr i kõtõmẽ yaga e fuore baalbe yaga ni kãa, be mí ti leb kpẽw.

¹⁴A nãa Erõdi ti wõ na be mane a Yeezu yele, a v yuor na ti yi a ziir za a yãw ; nibe be mune ti yere na: «Zã-Bati n'v leb yi a kũuni puo, ale so a no-bãa-yele maalv fãw v na ter a.»

¹⁵E ce be mune ti yere na: « Eli n'v!» E be mune yere: «Naanmun-yẽr-mane na ñmẽ taa ni a koro za dem Naanmun-yẽr-mane kãw a n'v!»

¹⁶A Erõdi na wa wõ a a ña a nibe na yẽre a, v yel a: «A Zã ne ã na yãw be ce a zu ñmãa a, vle n'v leb yi a kũu puo!»

¹⁷A Erõdi suri n'v ti yãw be nyow a Zã 'lẽ lob yãw a gaso puo, a v yeb Filib pow Erodiadi v na ti kul a yãw n'a, v ti a le.

¹⁸Bũv n'v vẽ, a Zã ti yere na kũre a Erõdi: «A be ter sor ke fu de a fu yeb pow e!»

¹⁹A le n'a a Erodiadi ti hĩen a Zã e bõbr a v kũb, e be ti tuor e;

²⁰bũv n'v vẽ, a Erõdi ti zore ni a Zã, v ti bãwni a na v na i ni-muɲa ni ni-sõw a, e v be ti sawr v yãw e. Ule wa ti bere wone a Zã yẽru a, v be mí bãw len za v na na yel a i, e mí ti cãa none a v yẽru ber-wob.

²¹E ce a bibi-vla wa vie na. A nãa Erõdi dõwfu bibir cuw na wa ta a, v buol i a v tõ-tõ-ni-bere ni a sojari ni-bere, ni a Galile tẽw ni-bere a cuw dib yãw.

²²A Erodiadi ne powyaa ti kpe n a cuw dib dĩó ti yãw bune vla, kè nũò kpe a Erõdi ni a v cuw dem. A nãa ti yel i a powle: «Zeli bom ne za fu na bõbr a, e ã na kũ fu na!»

²³E ti po yel a powle: «Uli bom ne za fu na na zeli a, ã na kũ fu na, a tẽw ña ã na so a, põ-zẽ-taa saa n'v a!»

²⁴A powle ti yi na ti sowri a v mã: «Bũv n'v ã na zeli?» A mã sow: «Zeli a Zã-Bati zu!»

²⁵A powle ti leb a páw fõw kpe a nãa zie ti yel: «Ã bõbr a k'aa yẽre ña, fu yãw a Zã-Bati zu laa puo kũ m.»

- ²⁶A ti ɪ n pɔ-sāwna yaga a nãà zie, ε ce v na faa ti pɔ a v cuw dem niné a, v be ti saw zawri ε.
- ²⁷Daadaa le, v tō n a v soja kãw na mí gùre v a, k'vɔ cen ti wa n a Zã zu. A soja ti cen na ti ce a Zã zu ñmãa a gaso pɔ,
- ²⁸ɓaw yãw laa pɔ wa kù a pɔwle, v de ti kù a v mǎ.
- ²⁹A Zã po-tuurbe na wa wõ a a, be wa na wa ɓaw a v yãgan ti ù.
- ³⁰A Yeezu Nɪ-toni ti leɓ a wa ɓã taa a v zie, ε manɪ a yele al za be na ɪ a kù v, nɪ a kanv al za be na kanɪ nɪ a nibe a.
- ³¹A Yeezu ti yel be na: «Nyɪ wa ti taw yi ti tɛwr zie weja pɔ nyɪ ti piɛnɪ blǎ.» A nibe na ti waar a, nɪ a bɛl na ti leɓ kule a, ti yãwme na zuo, a Yeezu nɪ a v Nɪ-toni be ti nyẽ vuo na zĩ dɪ mì ε.
- ³²Le n'a be ti kpɛ a gbor pɔ cere a weja pɔ a be tɛwr zie.
- ³³A nibe ti nyẽ be na be na cere ñmaare vuo a, ε yaga ɓãw ke beɛ ne be. Le n'a be ti yi a ten za, zɔre 'lawr be nɪ gbɛɛ, ti de niwn ta a be a be yãw.
- ³⁴A Yeezu na wa ta yire a gbor pɔ a, v nyẽ nɪ zu-sɛbla na be ter vuo a. Nɪbaalv ti kpɛ v nɪ a be yãw, be ti ɪ na mẽ píir na be ter cũne a. U ti nyɔw nɪ be nɪ a kanv, kanɪ nɪ be yel-yaga.
- ³⁵A zaanvɔra na ti tare a, a v po-tuurbe ti taw na ta yel v: «Weja pɔ n'ɪ a ka, ε zaanvɔra tare.
- ³⁶Ber a nibe be cen a tẽ-kpɔwli pɔ nɪ a gue pɔ ti da bũ-dɪrɪ dɪ.”
- ³⁷ε ce a Yeezu ti sow be na: «A nyum tɛɛ za, nyɪ kù be a bũ-dɪrɪ be dɪ.» Be ti sowr v na: «Tɪ na cen na ti da dipẽ nɪ bibie kɔbr ayi sã-ya libie wa kù be be 'wɔb bu?»
- ³⁸A Yeezu ti sowri be na: «Dipẽ a ñmun n'a nyɪ tɛr? Nyɪ cen ti bɛl nyẽ.» Be ti cen na ti sowri ɓãw, é wa yel v: «Dipẽ anũu nɪ zúmɛ ayi n'a.”
- ³⁹U ti yel be na ké be yãw a nibe ñma gbile-gbile zĩ a mɔ-ɓaar zu.
- ⁴⁰A nibe ti búr ɪ kɔbr bu lɪz'a ayiri nɪ piir zĩ.
- ⁴¹A Yeezu ti de nɪ a dipẽ anũu nɪ a zúmɛ ayi al, uori kaa a salom, maali, ε ñma a dipẽ kù a v po-tuurbe ké be de kù a nibe. U mì ti leɓ a de a zúmɛ ayi al ñma pō a nibe za.
- ⁴²A nibe za ti dɪ na tiw.
- ⁴³É be wɔb a dipẽ nɪ a zúmɛ ñmaare na ce a, paali peli pie nɪ ayi kul ɪ.
- ⁴⁴A nibe na ti 'wɔb a dipẽ a, ti ɪ n debr tur anũu.
- ⁴⁵ε daadaa le, a Yeezu ti fɛr ɪ a v po-tuurbe yãw be kpɛ a gbor de niwn gãwne a gãwn, a Betisayida tẽw lowr, ε a v tɔr za ti cãa yãwne a nibe a sɔrí.
- ⁴⁶U na wa yãw a nibe a sɔrí baar a, v do n tãw zu k'vɔ ti pùori.

- ⁴⁷A zaanvɔra na wa ta a, a gbor ti be n a kũɔ-kpěe sowlɔsɔw, ε v yɔ ti cãa be a tẽsɔw.
- ⁴⁸U ti nyẽ ni a v po-tuurbɛ be mɔnɛ a gbor hane ni, a sesɛb na ti fure tuore be a yãw. A zie na wa bɔbr vɛfɔ a, v ti cere ni a kũɔ zu waar a be zie, ε ti zuore be bere.
- ⁴⁹Be na ti nyẽ v v cere a kũɔ zu a, be tiere ke nyãakpɔn n'v ε ɣmɛr cɛlsɩ.
- ⁵⁰Be za ti sɩɩ na nyẽ v, ε dẽbɛ ti nyɔw be yaga za. A daadaa lɛ, v ti yɛr a sɔw be yel: «Nyɩ nyɔw nyɩ mɩja! Mãa n'v, nyɩ ta zɔrɛ dẽbɛ ɩ!”
- ⁵¹U ti do na kpɛ a be zie a gbor pɔɔ, ε a sesɛb ti ɣmãa. Nvɔr ti ɓãa be na be di vuo ɩ.
- ⁵²Be be ti bãw a dipɛ nɔ-ɓãa-yel pɛr ε, a be tierv be ti yuo a yel ɣa bãwfv yãw ε.
- ⁵³Be ti báa na gãw a kũɔ-kpěe tɔ a tẽw, a Zenezarɛti vuo pɔɔ.
- ⁵⁴Be na ti siwr a gbor pɔɔ wa baare a, a nɛbe nyẽ ni a Yeezu bãw v daadaa lɛ.
- ⁵⁵Be ti zɔ na gvɔri a lɔbowr-nũu vl za, tuo a baalbe a be bũ-ganɩ zu cen ni a be be na mí ti wɔ k'vɔ be na a.
- ⁵⁶A ziir za v na mí ti ta a, a tɛli, a tẽ-bere bu a gue pɔɔ a, be mí ti waar ɩ ni a baalbe wa gaale a ni-yaga tuor-taa ziir ε zele yãayãa, vv nĩe ber be tɔ a v kparv zɔrɛ. A belɩ dem za na mí ti tɔ v a, mí ti leb a kpẽw.

MARKI 7

- ¹A Farizɛ mɛnɛ ni a Naanmun-Wulu-sɛ-sɛbrɛ be mɛnɛ, na ti yi a Zeruzalɛm wa a, ti ɓã n taa a Yeezu zie.
- ²Be ti nyẽ ni a v po-tuurbɛ be mɛnɛ be dɩrɛ a be bũ-dɩɩ ni nũ-dɛgɛ, a pɛr lɛ ke be be pew a nuru mɛ a lɛ a Zifv mɛnɛ puoru nvɔr na bin a ɩ.
- ³Bũv n'v vɛ, a Farizɛ mɛnɛ ni a Zifv mɛnɛ za tuur ɩ a sãakũ-kore tub: be be dɩrɛ bom, é be dãw de niwn pew a nuru vla ɩ;
- ⁴é bele wa yi daa pɔɔ wa kpɛ a, bele be wa so kũɔ a, be be dɩrɛ ɩ. A be sãakũ-kore ɩ-ɩɩ a mɛnɛ be na cãa tuur a, a yãwmɛ na: mɛ a koli-nyuuri ni a ku-labe ni a zi-duwli pɛwfv, mɛ a lɛ a na fɛr ke be mí pew a.
- ⁵Lɛ n'a a Farizɛ mɛnɛ ni a Naanmun-Wulu-sɛ-sɛbrɛ be ɣa ti sowri a Yeezu: «Bũv n'v so a fv po-tuurbɛ be tuur a sãakũ-kore ɩ-ɩɩ ε mí dɩrɛ ni nũ-dɛgɛ?”
- ⁶U sɔw yel be: «Nyum nɩsaal-libelibe be ɣa! A nyɩ yãw n'a a Naanmun-yɛr-manɛ lzayi ti dãw yɛr a yɛr-bie a ɣa be na sɛb a: «Nvɔr tɛwr v a nɛbe be ɣa yãwne ni mɛ, ε cɛ a be socie zãá ni mɛ na.
- ⁷A be puoru be na puore mɛ a, be tɛr pɛr ε, a wulu be na wule a nɛbe a, tu n nɩsaalbe nɛ tɛwr be na yãw a.»
- ⁸Nyɩ mí vɩɩ ni a Naanmun nɔ-yãwna ber kôkowri, ε furɩ a nɩsaalbe sãakũ-kore ɩ-ɩɩ tɛr.”

- ⁹U ti yel a yāw pɔɔ: «Nyi sɔm a bul zawri a Naaɲmin nɔ-yāwna ber ε tuur a nyi ɪ-ɪri.
- ¹⁰A Mōyir yel a: «Yāwnε a fɔ sãà nɪ a fɔ mã.» Lε nɪ kε: «Nɪr wa tɔ a v sãà bu a v mã a, a fer a k'vɔ kpi.»
- ¹¹Ε nyum mí yel: «Nɪr wa yel a v sãà bu a v mã: a alɪ bome nε za ɪ nãa sōw nɪ fɔ a, ɪ n kɔrban», a per lε kε Naaɲmin bawr-maal-bom a,
- ¹²nyi mí saw na k'vɔ ta lε ɪ bom za kù a v sãà bu a v mã ɪ.
- ¹³A ɲa n'a nyi mí zawri a Naaɲmin yérɔ, ε tu a nyi sãakũ-kore ɪ-ɪri nyi na lɔɔrε kùrε taa wa tɔ a dĩa a. A yele a ɲa taabe yaga n'a nyi cãa maale.”
- ¹⁴A al pùorí, a Yeezu ti lɛb a buɔlɪ a zu-sebla wa yel bε: «Nyi yāw tobr nyi za, ε bāw a yel ɲa per vla:
- ¹⁵bom za na yi yēw kpɪer a nɪsaal pɔɔ a, bε dɛwr v ε, a al na yire a nɪsaal pɔɔ a, alε n'a dɛwr a nɪsaal.»
- [¹⁶Sob nε na tɛr tobe wob yāw a, v bεrε wone.]
- ¹⁷A Yeezu na wa bεr a nɪbε ε lɛb kul a yir a, a v po-tuurbε ti sowre v nɪ a zɔkpar ɲa per.
- ¹⁸U ti yel bε na: «A nyum mɪ, nyi cãa bε bāw a per ε? Nyi bε bāw kε bom za na yi yēw kpɪer a nɪsaal pɔɔ a, kũ tũɔ dɛw a nɪsaal ε?
- ¹⁹A al bε kpɪer a v socir pɔɔ ɪ, pùorí n'a a siwr ti cãa tɔlε yire a sumaní!» A ɲa n'a v ti yel kε ciiru bε ka bũ-dura kāw za yāw ε.
- ²⁰U ti yere na: «Alɪ bome nε na yire a nɪsaal pɔmí a, alε n'a dɛwr a nɪsaal.
- ²¹Sɪza n'a, a nɪsaal pɔmí, a v socir pɔɔ n'a a tɪer-faar za mí yi: a nɪ-fa-ɪb, a nyānyuwlu, a nɪbε kúb,
- ²²a pɔw-gaa-yel-bier, a tɛra-nōw-zuo, a po-tuolu, a nɪsaal-libelibe ɪb, a pɔw yele, a nyuur, a zume, a pòlv, a dābolu.
- ²³A yel-faar a ɲa za a, a nɪsaal pɔmí n'a a mí yi dɛwr a nɪsaal.”
- ²⁴A Yeezu ti yi n a be, ε cen a Tɪr tēw lowr. U ti kpε n yir kāw pɔɔ, é bε ti bɔbr kε nɪr bāwnɪ a ɪ. Ε cε v bε ti tũɔ sɔwlɪ ε.
- ²⁵Pɔw kāw, kōtō-faa na ti nyɔw a pɔwyaa a, ti wō n a Yeezu yele. U ti wa n daadaa lε wa lo gbɪ dume a v pile.
- ²⁶A pɔw nε bε ti ɪ Zifɔ buurε nɪr ε, Siiro-Fenisi tēw n'a v ti dɔw. U ti zεlε na kε a Yeezu diw a kōtō-faa bεr a v pɔwyale zie.
- ²⁷Ε cε a Yeezu ti yel v na: «Bεr a bibiir bε dɪ tɪw baarɪ, a bε sɛw kε bε de a bibiir bũ-dɪrɪ lɔb yāw bali ε.”
- ²⁸A pɔw ti sɔw v na: «Sɪza n'a Sore e, ε cε a bali mí gā nɪ a bibiir pile wobɪr a bε bũ-dɪ-ɲmaare na lore a.”

²⁹Le n'a a Yeezu leb yel v: «A fu yêr-bir ɲa yãw, kule, a kôṭōn yi na ε ber a fu pɔwya.»

³⁰U ti leb a kul ti nyẽ a bie v gã a gado zu. A kôṭō-faa ti yi na ε ber v.

³¹Al pùorí, a Yeezu ti yi n a Tûr tẽw lowr, tu Súdõ tẽw lowr kpɛ tol a Dekapol vuo pɔɔ leb wa a Galile kũɔ-kpẽe lowr.

³²Nibe kãw ti ter ɪ wõw na be twɔr yêre a, wa n a v zie wa zeɛ yãayãa k'vɔ ír nũu dɔwli a v zu.

³³A Yeezu ti ter v na yi n be tɛwr zie zãá nɪ a nibe, ti ír a v nobie tō a nur ne tobe pɔɔ, ε ɪ a v mutaar tɔ n a v zel.

³⁴Al pùorí v uori kaa a salom, é vuvri fãaa! E yel: «Efata!» a pɛr le ke: «Yuo fu twɔra!»

³⁵Daadaa le, a v tobe ti yuo na, ε a v zel cɛr v yêre welwel.

³⁶A Yeezu ti kpãa be na ke be taa wa pore a yúor kùre nur za ɪ. E cɛ a le v na ti kpãane be a, le tɔr za n'a be mí ti mane a yel ɲa a ziir za.

³⁷Nvɔr ti ɓãa be nɪ yaga be yere: «U maal ɪ a yeɛ za vla. U ure na a won wone, ε a wõ-takpale yêre.»

MARKI 8

¹A alɪ bibie ne pɔɔ, nɪ-yaga ti leb a gbõ taa a Yeezu zie, é be ti ter bũ-duri ε; le n'a a Yeezu ti buɔli a v po-tuurbe wa yel be:

²«A nibe be ɲa ure mẽ nɪ nɪbaalɔ, bibie ata n'ɪ a ɲa be na be a ã zie a, é be cãa ter bũ-dura za a.

³Mãa wa ber be be kule nɪ a kō a, be na lo n a sɔr zu, be mune yi n zi-zãana wa.

⁴A po-tuurbe ti sɔw v na: «Nyune n'a nur na páw dipẽ a weja pɔɔ ka kù be be dɪ tɪw?»

⁵A Yeezu ti sowri be na: «Dipẽ a ɲmun n'a nyɪ ter?» È be sɔw: «Ayopõi!»

⁶Le n'a v ti yãw ké a nibe zĩ tẽw; al pùorí v ti de nɪ a dipẽ ayopõi al, pùori a Naanmun barka é ɲma pō kù a v po-tuurbe ké be de pō a nibe. È be de pō a nibe.

⁷Be mì ti ter ɪ zvm-bili blã. A Yeezu ti maali a na, ε yel ké a po-tuurbe mì de pō a nibe.

⁸A nibe ti dɪ na tɪw, é be wob a ɲmaare paali peli ayopõi kul ɪ.

⁹E cɛ be ti ta n nibe tur anaar. A al pùorí, a Yeezu ber be na be kule.

¹⁰E daadaa le v kpɛ a gbor pɔɔ nɪ a v po-tuurbe cere Dalmanuta tẽw lowr.

¹¹A Farizie mune ti wa na wa tĩ ɲmɪɛr ɪ a Yeezu nɔkpen. Be na ti bɔbr ké be ɪ v kaa a, be ti yel a k'vɔ wul bãwfu na yi Naanmun zie a.

¹²A Yeezu vuvri fãaa! E yel: «Bũv n'v so a dĩa nibe be ɲa bɔbr ké be nyẽ bãwfu? Yel-mɪɲa n'a ã yere kùre nyɪ, a dĩa nibe be ɲa be nyere bãwfu been kãw za ɪ.»

- ¹³Lε n'a v ti ber be, ε le do kpε a gbor gāwne a gāwn ɲa.
- ¹⁴A po-tuurbε ti yiiri nɪ a dipē deb: dipē been yō n'v be ti ter a gbor pɔɔ.
- ¹⁵A Yeezu ti kpāane be na yere: «Nyɪ gùre nyɪ tɔɔra a Farizīe mune nɪ a Erɔɔɔ dābul yāw.»
- ¹⁶A v po-tuurbε ti ɲmɪɛr ɪ nɔkpen a be cara pɔɔ, a dipē be na be ti ter a yāw.
- ¹⁷A Yeezu na ti bāwnɪ a, v sowri be na: «Bũv n'v so nyɪ ɲmɪɛr a nɔkpen nyɪ na be ter a dipē a yāw? Nyɪ cāa be bāw a pɛr sɛr ε? Nyɪ cāa be nyɛrɛ ɪ? A nyɪ yā cāa be yuo ɪ?
- ¹⁸Nyɪ ter ɪ mimie, nyɪ be nyɛrɛ ɪ? Nyɪ ter ɪ tobe, nyɪ be wone ɪ? Nyɪ tiɛrɪ nyē,
- ¹⁹ĩ na ti ɲma a dipē anũu a nɪbe tur anũu yāw a, peli a ɲmun n'a nyɪ ti wob a ɲmaare paalɪ?» Ê be sɔw: «Pie nɪ ayi!»
- ²⁰«E ĩ na ti ɲma a dipē ayopōi a nɪbe tur anaar yāw a, peli a ɲmun n'a nyɪ ti wob a ɲmaare paalɪ?» Ê be sɔw: «Ayopōi!»
- ²¹Lε n'a a Yeezu leb yel be: «Nyɪ cāa be bāw a pɛr ε?»
- ²²Be ti ta n a Betisayida tēw. Nɪbe ti ter ɪ zōw wa n wa zele yāayāa ke a Yeezu tɔ v.
- ²³A Yeezu ti nyɔw nɪ a zōw nũú, taw v yi n a tēw pɔɔ, ti ɪ mutaar sɔ v a mimie, é ír nuru dɔwɪ a v zu ε sowr v: «Fv nyē nɪ bom ɪ?»
- ²⁴A zōw yuo a mimie ε yel: «Ĩ nyē nɪ a nɪbe, ĩ nyē be na be ɪ mē turv a, ε cε be cere na!»
- ²⁵A Yeezu ti leb a ír nuru tɔ n a nɪr nε mimie, é v nyɛrɛ vla vla, v ti sanɪ na, mí nyē a bom za vla.
- ²⁶Lε n'a a Yeezu ti ber v sɔr k'vɔv kule ε yel v: «Taa wa kpɪɛr a tēw pɔɔ mɪ ε!»
- ²⁷A Yeezu nɪ a v po-tuurbε ti cere nɪ a tēli al na pɪɛɪ a Filib tēw Sezaare a. U ti sowri be nɪ a sɔr zu: «A nɪsaalbe yere na ke āa nε m?»
- ²⁸Be ti sɔw na: «Nɪbe be mune yere na ke Zā-Bati nε b, be mune yere ke Eli nε b, be mune yere ke Naanmun-yēr-manε kāw nε b!»
- ²⁹U ti leb a sowri be: «E a nyum, nyɪ yel ke āa nε m?» Pɪɛr ti de nɪ a yērv sɔw: «Fũv n'ɪ a Naanmun Nɪ-kabra!»
- ³⁰A Yeezu ti kpāa be nɪ kpēw kpēw za, ké be taa yēre a v yērv kùre nɪr za ɪ.
- ³¹Al pùorí, a Yeezu ti tĩ na kanε nɪ a v po-tuurbε, ke a fεr a a Nɪsaal Bie wō tuo yaga, ke a fεr a a Zifv mune Nɪ-kore nɪ a bawr-maal-nɪ-bere nɪ a Naanmun-Wulu-sε-sεbrbe zawr v ber; ke a fεr a be kú v, ε cε a bibie ata pùorí v leb yi a kũu pɔɔ.
- ³²U ti yere nɪ a a ɲa za kùre be cāamí lε. Lε n'a a Pɪɛr ti taw v yi n pùor ti nyɔw v yere.
- ³³E cε a Yeezu ti liεb a jɪr a v po-tuurbε kaa ε tanɪ a Pɪɛr: «Cen taw zaa a ĩ zie, Sitaana a, a fv tierv be ɪ Naanmun tierv ε, nɪsaalbe dem a!»

³⁴Al pùorí, v ti buol i a zu-sebla ni a v po-tuurbe wa yel be: «Nur wa bɔbr k'vu tuur mē a, a fer a k'vu ta tiere a v muja yele i, v ɓaw a v da-gara tuo tuur i mē.

³⁵Bũv n'v vē, nur wa bɔbr v tuɔra nyɔ-vuuv faafv a, v na bɔr v na ber, ε nur wa bɔr a v nyɔ-vuuv ber a mǎa ni a Yel-nũò yǎw a, v na faa v na.

³⁶Bũv tɔne n'a a nisaal na nyē, vɛ wa páw a tē-daa, ε a i a v nyɔ-vuuv n'v v de da n a?

³⁷Bũv n'v a nisaal na tũɔ ya de ni a v nyɔ-vuuv?

³⁸Nur wa zɔre a mǎa ni a ï yêr-bie vī, a dīa nibe sɔgo na be tu Naanmun ε ure i-faar a, a Nisaal Bie mī na zɔ n a sob ne vī, a len daar v nǎa wa wa a v Sǎa yúor-vielv-danv puɔ, vɛ ni a malki son a.»

MARKI 9

¹A Yeezu ti cǎa na yere kùre be: «Yel-muja sɔza, ï yere na kùre nyi, a nibe na be a ka a, be mune na nyē ni a Naanmun-Naalv v ta ni fǎw, é be bǎw kpi.”

²Bibie ayuɔb pùorí, a Yeezu ti ter i Pter ni Zakɪ ni Zǎ do n tǎw-kpēē kǎw zu be tewr zie. U ti leb i ni-yũo a be niǵé.

³A v bũ-suuri ti peli na nyiwrɛ be ter tɔ i. A ti peli ni pelv kǎw buvre, fɔbr-pewre kǎw za a tēw zu na kũ tũɔ i a peli a i.

⁴Eli ni Mōyiir wa sǎa ni a be zie yêre ni a Yeezu.

⁵Pter ti yel i a Yeezu: «Arabi i, a i n vla ké ti be a ka; ti maalɪ pen-sɛwr ata: fv so been, Mōyiir so been, Eli mī so been.”

⁶U be ti bǎw lɛ v na na yel a i, dēbīe na ti nyɔw vɛ ni a v taabe ayi bel yaga a yǎw.

⁷Zūzuwr ti yi na, a ɓaarv pǎw be, é kɔkɔr yire a zūzuwr puɔ yere: «A ï Bi-nɔna za n'i a ŋa, nyi bere wone a v yêrv.”

⁸Daadaa lɛ, be piwri a be be lɛ nyē nur za i, a be i a Yeezu yō ni a bel tewr ε.

⁹Be na ti leb yi a tǎw zu siwr a, a Yeezu ti kpaali be na ke be taa wa mane a a ŋa be na nyē a kùre nur za i, ε gùre a Nisaal Bie ti leb yi a kũuni puɔ.

¹⁰Be ti saw ni a v nuɔr, ε sowre taa ké bũv n'i a kũu-puɔ-lɛ-yib v na yere a.

¹¹Al pùorí, a v po-tuurbe ti sowre v na: «Bũv n'v so a Naanmun-Wulu-sɛ-sebrbe yere ke a i n feru ke a Eli wa baari?”

¹²U ti sɔw be na: «Yel-muja n'a, a fer a ke a Eli de niwn wa, wa maalɪ bom za yǎw; ε cɛ, bũv yǎw n'a be seb ke a i n feru ke a Nisaal Bie wō tuo yaga, é be i v la?

¹³Mǎa a, ï yere na kùre nyi: a Eli wa na, ε cɛ be i v ni a lɛ za be na bɔbr a, mē a lɛ be na seb a v yǎw a.”

¹⁴Be na ti leb wa a po-tuurbe zie a, be nyē ni ni-yaga be ŋmǎa viiri koli be, é bele ni Naanmun-Wulu-sɛ-sebrbe ŋmɛr nɔkpen.

¹⁵A nɪɛ na wa nyɛɛ a Yeezu wa baare a, a ti ur ɪ bɛ za bɛ di vuo ɪ, bɛ zɔrɛ cere kɛ bɛ ti pùor v.

¹⁶U ti sowr ɪ a v po-tuurbɛ: «Bũv nɔkpen n'a nyum ni a bɛl ɲmɪɛr?»

¹⁷Nɪr kãw ti sow ni a ni-yaga pɔɔ: «Wul-wul-kara a, a ï bie n'v kôṭṭ-wôw-takpal nyow, ï ter wa n a fɔ zie.

¹⁸U mí ìr v ni zie za, nyow v lɔb tẽw, a bie mí pu mɔta-puuru ε 'wɔbr nyímé, ε dɛ mí tãa dílaa a. Ì zɛɪ ni a fɔ po-tuurbɛ kɛ bɛ diw a kôṭṭn ɲa bɛr v, ε cɛ bɛ bɛ tũɔ ɪ.”

¹⁹A Yeezu ti de ni a yɛrv yel: «Alɛ! Nyum díã nɪɛ na bɛ saw de Naanmun a! Debor daar a ï na bɛ a nyɪ sɔgo ti ta? Nyɪ bɔbr a k'ũ cãã wône ni nyɪ a tuo ε gu debor? Nyɪ ter a bie wa kù m!”

²⁰Bɛ ti ter v na cen ni ti kù v. A kôṭṭn na wa nyɛɛ a Yeezu wa baare a, v dam ɪ a bie faafaa, ɪ v lo gã tẽw pu mɔta-puuru bile ni.

²¹A Yeezu ti sowr ɪ a sãà: «Debor daar a a tĩ v?» U sow: «A v bibile daari za n'a.

²²Gb'aa yaga za, a kôṭṭn ti ɓaw v na lɔb yãw vũùmí bu kũòmí k'vɔ kú v. Fũv na na tũɔ ɪ ɪb kãw a, fũv zɔ ti nɪbaalv ε sôw ti!”

²³A Yeezu lɛb yel v: «Fũv na na tũɔ a yaa? Sob nɛ na ter Naanmun-saw-deb a, bom za mí tũɔ ni a v zie.”

²⁴Daadaa lɛ, a bie sãà ɲmɛ cɛl yel: «Ì saw na de! É cɛ sôw mɛ ï na bɛ tɔɔr saw dier vla a!”

²⁵A Yeezu na ti nyɛ a nɪɛ bɛ zɔrɛ waar wa gbone taa a, v tanɪ ni a kôṭṭn yere ni: «Kôṭṭ-wôw-takpal ɪ, fũv n'v ï yere: yi zaa a bie ɲa pɔɔ, ε taa lɛb kpɪɛr v pɔɔ towtow ε!”

²⁶A kôṭṭn ti cur a, ε dam a bie yaga ε yi. A bie ti ɪ na mɛ v kpi na a, lɛ n'a a nɪɛ za ti yere: «U kpi na!”

²⁷É cɛ a Yeezu ti nyow v ni nũú, ɪ k'v ìr ar.

²⁸A Yeezu na ti lɛb kul a yir a, a v po-tuurbɛ ti sowri v ni bɛ tɛwr zie: «Bũv n'v so a tum, ti bɛ tũɔ diw a kôṭṭn ɲa?”

²⁹A Yeezu sow bɛ: «Puoru tɛwr a na tũɔ ír a kôṭṭn ɲa bɔvrɛ.”

³⁰Bɛ na ti yi a bɛ a, bɛ tu na tɔl a Galile tẽw pɔɔ. A Yeezu bɛ ti bɔbr k'aa nɪɛ bãwnɪ a ɪ.

³¹Bũv n'v vɛ, v ti kanɛ ni ni a v po-tuurbɛ yere: «Bɛ na nyow ni a Nɪsaal Bie yãw a nɪsaalbɛ nuru pɔɔ, a nɪsaalbɛ na kú v na, ε cɛ bibie ata pùorí, v na lɛb a yi a kũu pɔɔ.”

³²É cɛ a v po-tuurbɛ bɛ ti bãw a yɛrv ɲa pɛr ε, ε ti zɔrɛ dɛbɛ a v sowru yãw.

³³Bɛ ti ta n a Kafarnawɔm. Bɛ na wa ta a yir a, a Yeezu sowr ɪ a v po-tuurbɛ: «Bũv nɔkpen n'a nyɪ ti ɲmɪɛr a sɔr zu?”

³⁴Ɛ cɛ bɛ ti ɪ n gbili, bɛ na ti ɲmɛr a nɔkpen a sɔr zu kɛ bɛ bɔw ɔa n'i a bɛ za kpɛɛ a yɔw.

³⁵A Yeezu ti buɔl ɪ a v Nɪ-toni pie ni ayi zĩ ni ɛ yel bɛ: «Nɪr wa bɔbr k'vɔ ɪ a niwn-diere a, v ɪ a bɛ za po-pawɛ ni a bɛ za tɔ-tone.»

³⁶U ti nyɔw ni bi-câpile yɔw a bɛ sɔɔ, nyɔw v weri ɛ yel bɛ:

³⁷«Sob nɛ wa de a bibi-câpile ɲa tɔ sob a ɪ yúor yɔw a, mɔa tɔr za n'v v de, ɛ sob nɛ za na de m a, mɔa bɛ n'v v de ɪ, a vli sob na tɔ m a n'v v de.»

³⁸Zã ti yel ɪ a Yeezu: «Wul-wul-kara a, ti nyɛ ni nɪr kɔw v pore a fɔ yúor diwr ɪ kɔtɔmɛ, ɛ ti ti bɔbr kɛ ti diw v bɛr, v na bɛ pɔɔ a ti pɔɔ tuur fɔ a yɔw.»

³⁹Ɛ cɛ a Yeezu ti sɔw na: «Nyɪ ta diwr v bɛrɛ ɪ, nɪr za kũ tũɔ maalɪ nɔ-bɔa-yel a ɪ yúor yɔw, ɛ a pùorɪ v lɛb sɔwne a ɪ yúor a pɛr nɛ pɔɔ ɪ.

⁴⁰Uli sob na bɛ ɪ a ti dɔ sob a, lɔw ni ti na.

⁴¹Ɛ sob nɛ za nɔa wa kù nyɪ ɲmale pɔɔ kũɔ, nyɪ na ɪ Kɪrita-nibe a yɔw a, yel-mɲa sɪza, ɪ yere na kùrɛ nyɪ, v kũ guu a v sã-ya ɪ.»

⁴²«Uli sob wa ɪ a bibi-câpili bɛ ɲa kɔw, na saw de a ɪ yele a, v lo a yel-bier pɔɔ a, beɛ de kɔsɛ-kpɛɛ 'lɛ yɔw v kɔkɔrɪ ɛ daa v lɔb yɔw kũɔ-kpɛɛ pɔɔ a, alɛ sa.

⁴³A fɔ nũu wa tawr fɔ yɔwn yel-bier pɔɔ a, ɲmɔa v bɛr; fɔ na na kpɛ a nyɔ-vuuvɔ na be kura lɛ a pɔɔ ni a nũ-ɲmɔa a, alɛ sa fɔ na na tɛr a fɔ nuru a za ayi cen ni a tɛ-faa pɔɔ a, a vũu na bɛ kpiire a pɔɔ a.

[⁴⁴A be a, a zãzule bɛ tɛr kũu daar ɛ, ɛ a vũu bɛ tɛr kpiiru daar ɛ.]

⁴⁵A fɔ gbɛr wa tawr fɔ yɔwn yel-bier pɔɔ a, ɲmɔa v bɛr ; fɔ na na kpɛ a nyɔ-vuuvɔ na be kura lɛ a pɔɔ ni a gbɛ-gɔw a, alɛ sa bɛ na na lɔb fɔ yɔw a tɛ-faa pɔɔ ni a fɔ gbɛɛ a za ayi a.

[⁴⁶A be a, a zãzule bɛ tɛr kũu daar ɛ, ɛ a vũu bɛ tɛr kpiiru daar ɛ.]

⁴⁷Ɛ a fɔ mimir wa n'v tawr fɔ yɔwn a yel-bier pɔɔ a, 'lòw v ír bɛr; fɔ na na kpɛ a Naanɲmin-Naalɔ pɔɔ ni mimi-fɔ a, alɛ sa bɛ na na lɔb fɔ yɔw a tɛ-faa pɔɔ ni a fɔ mimie a za ayi a,

⁴⁸bɛ zãzule na bɛ tɛr kũu daar, ɛ vũu mɪ bɛ tɛr kpiiru daar a.

⁴⁹Bũv n'v vɛ, bɛ na yɔw ni vũu nyaarɔ nɪsaal za yɔw.

⁵⁰A nyaarɔ ɪ n bũ-nũɔ; ɛ cɛ a nyaarɔ nũɔ wa yi a, bũv n'a nyɪ na yɔw a lɛb numɛ? Nyɪ tɛr nyaarɔ a nyɪ pũɔmɪ, ɛ urɛ yã-baarɔ ɪb kùrɛ taa.»

MARKI 10

¹A Yeezu ti yi n a be cen zude tɛw lowr, a Zurdɛ man gɔwn. A zu-sɛbla ti lɛb a maal gbɔ taa a v zie, ɛ v lɛ ti kanɛ ni bɛ, mɛ a lɛ v na mí ti urɛ a kura lɛ a.

- ²Farizîe be mune ti taw na ta a Yeezu zie; be na ti bôbr ke be ɪ v kaa a, be sowr v na: «Dêb tɛr ɪ sɔr na tũɔ zawrɪ a v pɔw bɛr bu?»
- ³U ti sɔw na: «Nɔ-buor v a Mõyiir yãw kù nyɪ?»
- ⁴Be ti sɔw na: «A Mõyiir yãw nɪ nuɔr ké be mí maalt a zawr-bɛrɔ sɛbɛ, ɛ bãw zawrɪ a pɔw bɛr.»
- ⁵A Yeezu lɛb yel bɛ: «A nyɪ zuru na kpɛmɛ a yãw n'a a Mõyiir sɛb a nɔ-yãwna ɲa kù nyɪ.
- ⁶Alɛ be ɪ lɛ, a tẽ-daa tib daar a, a Seb-sõw yel a: «Naanmun ír be na dɛb nɪ pɔw;»
- ⁷«alɛ so a dɛb na mí bɛr a v sãà nɪ a v mã ɛ ti lãw nɪ a v pɔw,
- ⁸bɛ za ayi ãã taa ɪ nɪ-been. A na ɲmẽ a ɲa a, be bɛ cã ɪ ayi ɛ, be ɪ n nɪ-been.»
- ⁹A na ɪ a ɲa a, a nɪsaal, v ta mí búr bom nɛ a Naanmun na lãw taa a ɪ.»
- ¹⁰Be na wa kul a yir a, a v po-tuurbɛ ti lɛb a sowri v a pɔw zawr-bɛrɔ yelɛ,
- ¹¹v yel bɛ: «Dêb za wa zawrɪ v pɔw bɛr ɛ lɛb kul pɔw yũo a, v maal ɪ pɔw-gaa yel-bier a dãw-niwn sob yãw.
- ¹²Pɔw mɪ wa zawrɪ v sɪr bɛr ɛ lɛb kul dɛb yũo a, v maal ɪ pɔw-gaa yel-bier.»
- ¹³Nɪbɛ kãw ti tɛr ɪ bibi-cãpili wa n kɛ a Yeezu wa ír nuru dɔwɪ a bɛ zu, ɛ cɛ a v po-tuurbɛ ti tanɛ be na.
- ¹⁴A Yeezu na ti nyẽ a lɛ a, v nyẽ nɪ suur, ɛ yel a v po-tuurbɛ: «Nyɪ bɛr a bibiir bɛ wa a ã zie, nyɪ ta diwr bɛ bɛrɛ ɪ, a bɛɪ dem na ɲmẽ taa nɪ bɛ a, bɛɪ so a Naanmun-Naalɔ.
- ¹⁵Yel-muɲa sɪza, ã yere na kùrɛ nyɪ, nɪr bɛ wa dier a Naanmun-Naalɔ yelɛ mẽ bi-bilɛ a, v bɛ be na kpɛ v pɔɔ ɪ.»
- ¹⁶Al pùorí, v nyɔw bɛ wɛrɪ ɛ maalt bɛ, ɛ ír nuru dɔwɪ a bɛ zu.
- ¹⁷A Yeezu na ti lore a sɔr a, nɪr kãw ti zɔ na wa lo gbĩ dume a v nɪɲɛ ɛ sowri v: «Wul-wul-kara a, fũv na ɪ nɪ-vla a, bũv n'v ã na ɪ tũɔ páw a nyɔ-vuuv na be kura lɛ a?»
- ¹⁸A Yeezu ti sowri v na: «Bũv n'v so fɔ buɔlɛ mẽ nɪ-vla? Nɪr za bɛ vɪɛl v bɛ ɪ Naanmun yõ ɪ.
- ¹⁹Fɔ bãw nɪ a Naanmun nɛ-yãwnɪ: «Ta kú nɪr ɛ; ta maalt pɔw-gaa yel-bier ɛ; ta zu bom ɛ; ta dɪ dãsɛ-ziri ɛ; ta sãw fɔ tɔ sob ɛ; yãwne fɔ sãà nɪ fɔ mã.» “
- ²⁰A nɪr vl ti sɔw v na: «Wul-wul-kara a, ã tu n a a ɲa za a ã pòlv daari za.»
- ²¹A Yeezu ti bɛl v na kaa ɛ nõw v. U ti yel v na: «Bũ-been yõ n'v cɛ fɔ: kul ti kuɔrɪ a fɔ bũ-tɛrɪ za, de a libie kù nan dem, ɛ fɔ na páw nɪ na-bome a tẽ-vla pɔɔ. Al pùorí, wa tuur mẽ.»
- ²²Ɛ cɛ v na wa wõ a yɛr-bir ɲa a, v sãw nɪ niwn ɛ lɛb cere nɪ pɔ-sãwna, v na ti tɛr na-bome yaga a yãw.

- 23** A Yeezu ti jur i a v po-tuurbe na viiri koli v a, ε yel be: «Pa! A tera dem Naanmun-Naalv pɔɔ kpɛb na kpeme na!”
- 24** A Yeezu yɛr-bie a ɲa ti ɲmãa ni a v po-tuurbe pùor be di vuo i. E ce a Yeezu ti leb a yel: «Í bibiir i, pa! A Naanmun-Naalv pɔɔ kpɛb kpeme na.
- 25** Nyõwmẽ na na yi mĩsun vuori a, a i n mɔle zuo a tera sob na na kpe a Naanmun-Naalv pɔɔ a.”
- 26** A v po-tuurbe le bãw nyow nuor ε sowre taa: «Ale wa i a ɲa a, ãa n'v pãa na tũo nyẽ a faafv a?”
- 27** A Yeezu ti jur be na kaa ε yel: «A nisaalbe zie a, a kũ tũo i, ε ce a be i le Naanmun zie i, Naanmun zie a, bom za na tũo na.”
- 28** Le n'a a Pɛr ti yel v: «Nyẽ, a tum, ti ber i bom za ε tuur fv.”
- 29** A Yeezu ti sow v na: «Yel-mɲa sɪza n'a ï yere kòre nyi: nɪr kũ zawri v yir, v yebr, v yeepuuli, v mã, v sãa, v bibiir ni a v poru ber, a mãa ni a Yel-nũò yãw,
- 30** é be páw a yɛre ɲa, a dĩa zie ɲa pɔɔ ti na be a, gb'aa kɔba yãw, yie, ni yebr, yeepuuli, mã mune, bibiir, ni poru lãw ni dɔwrv, ε nɪdaar v páw a nyɔ-vuuv na be kɔra le a i.
- 31** Niw-dierbe yaga na leb i po-pawrbe, ε a po-pawrbe leb i niw-dierbe.”
- 32** Be ti lo n a sɔr duor a Zeruzalem. A Yeezu ti de ni a v po-tuurbe niwn. Pɔlã ti vũone ni a v po-tuurbe, é dẽbĩe nyow a belɪ dem na tuur be a. A Yeezu ti leb a ter a Ni-toni pie ni ayi taw yi n be tɛwr zie, ti mane a yeke na na ta v a kòre be.
- 33** U ti yel a kò be: «Nyɪ nyẽ, ti duor i a Zeruzalem, be na ti nyow ni a Nisaal Bie yãw a bawr-maal-ni-berɛ ni a Naanmun-Wulu-se-sebrbe nuru pɔɔ. Be na ɲmãa ni kũu dɔwrv yãw v, ε de v kò ni-buvr-yoru.
- 34** A ni-buvr-yoru na i v na la, be na puuri mɛtaar yãw v, be na fɔb v na, be na kú v na, ε ce a bibie ata pùorí, v na leb a yi a kũu pɔɔ.”
- 35** A Zebede bi-debr, Zakɪ ni Zã ti taw na pɛlɪ a Yeezu ε yel v: «Wul-wul-kara a, ti bɔbr a ke fv nãa i a vlɪ bom ne ti na na zelɪ a fv zie a kò ti!”
- 36** A Yeezu ti sowri be na: «Bũv n'v nyɪ bɔbr kũ i kò nyɪ?”
- 37** Be ti sow na: «Saw a ti kãw zĩ a fv dɔrv lowr, ε kãw zĩ a fv gvba lowr a fv yúor-vielv-danv pɔɔ.”
- 38** A Yeezu ti yel be na: «Nyɪ be bãw a vlɪ bom ne nyɪ na zele a i. Nyɪ na tũo na nyũ a tuo koli-nyuura a na fer kũ nyũ a, ε de a kpɛrv suob a na fer kũ de a?”
- 39** Be ti sow na: «Ti na tũo na!» A Yeezu le yel be: «Yel-mɲa n'a, nyɪ na nyũ n a tuo koli-nyuura a na fer kũ nyũ a, ε de a kpɛrv suob a na fer kũ de a.
- 40** E ce, a ï dɔrv lowr bu a ï gvba lowr zĩma a, mãa be so a bãwfv ε; a belɪ dem yãw a Naanmun na cɔbri a ziir a ɲa a, bele so a.”

- ⁴¹A Nt-toni pie ḡmãa bel na ti wõ a a ḡa a, be nyẽ ni ni a Zakı ni a Zã suur.
- ⁴²A Yeezu ti buoli be na wa yel be: «Nyi bãwnı a na: a belı dem be na mí jure mẽ a ni-buur-yoru na-mune a, be mí dure ni naalı a be zu, e a zu-bere wule be a be fãw.
- ⁴³Ɛ ce a nyum zie a, a be ı a le ı: nır wa bõbr k'uu ı kpẽe a nyi puo a, v liebi a nyi tõ-tone.
- ⁴⁴Ɛ nır wa bõbr k'uu ı a nyi nĩw-diere a, v ı a nyi za gbãgbaa.
- ⁴⁵A Nisaal Bie be wa k'uu wa zĩ e ce be tone v e, v wa na k'uu wa lieb tõ-tone, e de a v nyo-vuuru tir ni-yaga faafu yãw.”
- ⁴⁶Be ti ta n a Zeriko tẽw. A Yeezu ni a v po-tuurbe ni a zu-sebla na be ter vuo a, na ti yire a tẽw puo a, Time bi-deb, Bartime, na ti ı zõw a, ti zĩ n a sör nuor zele.
- ⁴⁷U na ti wõ ke Nazareti tẽw Yeezu n'v a, v ḡmier ı celsı yere ni: « Daviir bi-deb Yeezu u, zo ã nıbaalı!”
- ⁴⁸Nı-yaga ti tane v na k'uu pãw a v nuor. Ɛ ce v nĩe na leb ti bãw cure kpẽw za yere ni: « Daviir bi-deb ı, zo ã nıbaalı!”
- ⁴⁹A Yeezu ti tẽw na ar e yel: «Nyi buol v.» Be ti buol ı a zõw e yel v: «Nyow fu muja, ir, v buole fu na!”
- ⁵⁰U ti lob ı a v kpar-kpẽe ber, e vaa ir cen a Yeezu zie.
- ⁵¹A Yeezu ti sowri v na: «Bũv n'v fu bõbr k'ũ ı kù b?» A zõw ti sow na: «Arabuni i, ã le nyere!”
- ⁵²A Yeezu yel v: «Cere, a fu Naanmun-saw-deb faa fu na!» Ɛ daadaa le, v ti leb a nyere, e tuur a Yeezu a sör zu.

MARKI 11

- ¹Be na ti tare a Zeruzalem, pıeli a Betıfaze ni a Betani ten a, a Olivu-tur tãw yãw a, a Yeezu ti tõ n a v po-tuurbe ayi
- ²e yel be: «Nyi cen a tẽw ḡa na be a nyi nıdaa a puo. Nyume wa ti kpier a tẽw puo a, nyi na nyẽ ni bõw bile na 'lẽ a. Nır za be zom v ser e, nyi cer v wa n.
- ³Ɛ nır wa sowre nyi: «Buv yãw n'a nyi ure a a ḡa?» Nyum yel v: «A Sore ter ı a bõw bile yel-ıra, e v na leb a ber v v wa a ka daadaa le.» “
- ⁴A po-tuurbe ti cen na ti nyẽ bõw bile v 'lẽ dıdör nuor a yẽw, sör puo, be cer.
- ⁵Nıbe be mune na ti be a be a, ti sowri be na: «Buv yãw n'a nyi cere a bõw bile ḡa?”
- ⁶Be ti sow na mẽ a le a Yeezu na yel kù be a, e be ber be be cere ni.
- ⁷Be ti wa n ni a bõw bile wa kù a Yeezu, e de a be bũ-suuri yér dowlı a v zu, e a Yeezu do zom.
- ⁸Nı-yaga ti yér ı a be bũ-suuri a sör zu, e be mune yér ti-vaar be na ti ce a poru puo a.

⁹A belɪ dem na ti de a Yeezu niwn a, nɪ a belɪ dem na ti be a pùorí a, ti caare na yere nɪ: «Ozaana! A Naanmun, v maali a sob ne na waar a Sore yúor yǎw a!

¹⁰Nyi zew a naalv na waar a, a ti sǎà Daviir naalv! Ozaana a saa zu za!”

¹¹A Yeezu ti kpɛ n a Zeruzalem ɔmun-yi-kpɛɛ pɔɔ. U na ti jur bom za kaa baar a, v ti yi na cen a Betani, vɛ nɪ a v Nɪ-toni pie nɪ ayi, a zie na ti sɔbr a yǎw.

¹²A bio daari, be na ti yire a Betani tɛw pɔɔ a, kɔ̃ ti nyow nɪ a Yeezu.

¹³U ti cǎa na zǎá, ɛ nyɛ kǎkǎw na ter vaar a. U ti cen na ti jur kaa k'vɔ taa ure wa wɔ̃. U na ti taw piɛɪ a, v nyɛ nɪ vaar tɛwr, a kǎkǎmɛ daar be ti n'a ɪ.

¹⁴A Yeezu ti yel ɪ a kǎkǎ-tɛ: «Nɪr be be na leb dɪ a fɔ wɔ̃mɛ ɪ!» A v po-tuurbɛ ti wɔ̃ a na.

¹⁵Be ti ta n a Zeruzalem. A Yeezu ti kpɛ n a ɔmun-yi-kpɛɛ pɔɔ diw a belɪ dem na daar, nɪ a belɪ dem na kvɔrɛ bome a be a; v ti da n a libi-tɛwrɛ tabalɛ nɪ a na-ɲmǎ-kvɔrɛ da-kɔwrɪ lɔb,

¹⁶É be ti sawr ké nɪr za tuo bom tu tɔl ɪ a ɔmun-yi-kpɛɛ pɔɔ ɪ.

¹⁷U ti kanɛ nɪ be na yere: «A Seb-sɔw pɔɔ a, a Naanmun yel: «A ɪ yir na ɪ n puoru yir a nɪ-bvɔrɛ za yǎw» ɛ cɛ nyum, nyi de v na v lieɪ nyǎnyuwr sɔwlv zie.”

¹⁸A bawr-maal-nɪ-bere nɪ a Naanmun-Wulu-sɛ-sebrɛ ti wɔ̃ n a ɲa, ɛ bɔbr a lɛ be na na ɪ kú v a. ɛ cɛ be ti zɔrɛ v na, a v kanv na mí ti dam a zu-sebla a yǎw.

¹⁹A zaanvɔra na wa ta a, a Yeezu nɪ a v po-tuurbɛ ti yi na zaa a tɛw pɔɔ.

²⁰Be na ti tɔlɛ a biɓaara a, be nyɛ nɪ a kǎkǎw v ko ti tɔ a nyige.

²¹A Pɛr na ti leb tɛrɪ bǎwnɪ a a, yel ɪ a Yeezu: «Arabi ɪ, nyɛ, a kǎkǎw vl fɔ na ɲmɛ yǎw a, v kò n v za.”

²²A Yeezu ti sɔw be na yel: «Nyi saw de Naanmun.

²³Yel-mɲa sɪza n'a ɪ yere kùrɛ nyi, nɪr wa yel a tǎw ɲa: «ɪr a ka cen ti lo kǔɔ-kpɛɛ pɔɔ», ɛ be bvɛnɛ a v tɛrv pɔɔ, ɛ saw de nɪ v pɔɔ za k'aa na tu n a lɛ a, v na nyɛ na a tu a lɛ a v zie.

²⁴Alɛ so ɪ yere kùrɛ nyi: bom ne za nyi na mí zɛlɛ a puoru pɔɔ a, nyi saw kɛ nyi páw v na, ɛ nyi na páw v na.

²⁵ɛ nyumɛ wa ar a puoru yǎw, ɛ wa ter ɪ nɪr bom a, nyi dɪ suur kù v, ké a nyi Sǎà na be a tɛ-vla pɔɔ a, mì tǔɔ dɪ a nyi yel-bebe suur kù nyi.

[²⁶ɛ cɛ nyumɛ be wa dɪrɛ suur kùrɛ a nyi taabe a, a nyi Sǎà na be a tɛ-vla pɔɔ a, mì kǔ dɪ a nyi sǎwna suur kù nyi ɛ.»]

²⁷Be ti leb a wa a Zeruzalem. A Yeezu na ti cɔlɛ a ɔmun-yi-kpɛɛ pɔɔ a, a bawr-maal-nɪ-bere nɪ a Naanmun-Wulu-sɛ-sebrɛ nɪ a nɪ-kore ti wa na wa páw v.

²⁸Be ti sowr v na: «Nyune n'a fu páw sɔr tone nɪ a a ɲa? Bu ãa n'v kù fu sɔr, ké fu ure a a ɲa fu na ure a?»

²⁹A Yeezu ti sow be na: «Ĩ na sowri nyɪ nɪ sowr-been yõ, nyune wa sow kù m a, ĩ mɪ na yel a kù nyɪ a vlɪ sob na kù m a sɔr ĩ ure a a ɲa a.

³⁰A suob a Zã na ti ture a, nyune n'a v yi? Naanmun zie n'a bu nɪsaalbe zie n'a? Nyɪ sow kù m!»

³¹Be ti tiere na yere nɪ a ɲa a be cara pɔɔ: «Tune wa yel: «Naanmun zie n'a v yi», v na sowri ti na: «Bũv n'v so nyɪ be saw de v?»

³²Ɛ ce ti na saw na yel: «Nɪsaalbe zie n'a v yi i?» » Be ti zore nɪ a zu-sebla dẽbĩe. A nibe za zie a, a Zã ti sɪrɪ na ɪ Naanmun-yer-manɛ.

³³Alɛ so be sow a Yeezu: «Ti be bãw ɛ!» A Yeezu mɪ yel be: «Ĩ mɪ kũ yel kù nyɪ a vlɪ sob ne na kù m sɔr ĩ ure a a ɲa ɪ.»

MARKI 12

¹Al pùorí, a Yeezu ti tĩ na lɔbr zɔkpaɪ kùre be. U ti yel a: «Nɪr kãw ti kɔ n divẽ-tur púo. U ti me n dacin viiri koli v, ɛ tuw bɔw a wõme nebrv yãw, ɛ maalt a bũ-gùre zaba. Al pùorí, v de v na kù nibe ké be kaare, ɛ yɔ.

²A wõme deb daar na wa ta a, v tɔ n tɔ-tɔ-bie k'vɔ cen a po-kaarbe ti pɔr a wõme ír a v dem tur.

³A po-kaarbe ti nyɔw v na pɔb pɔb, ɛ ber v v leb kul nũ-zawle.

⁴A púo sob ti leb a tɔ a kãw a be zie, be nyɔw v pɔb a zũú, ɛ tu v ber.

⁵U ti leb a tɔ a kãw. A vl a, be nyɔw v na kú. Al pùorí, v leb a tɔ tɔ-tɔ-biir yaga, be nyɔw a be mine pɔb pɔb, ɛ kú be mine.

⁶A v bi-nɔna yõ n'v pãa ti ce v. U pãa báa tɔ v a be zie ɛ tiere yere nɪ: «Be na yãwne nɪ a ĩ bie.»

⁷Ɛ ce a po-kaarbe be ɲa ti yel a kù taa: «A gbã-dire n'ɪ a ɲa! Nyɪ wa ti kú v, ɛ ti na so nɪ a púo.»

⁸Be ti nyɔw nɪ a bie a divẽ-tur púo pɔɔ kú lɔb ber yẽw.”

⁹A Yeezu ti sowri be na: «Bũv n'v a púo sob na ɪ? U na wa na wa kú a po-kaarbe ɛ de a púo kù nɪ-yoru.

¹⁰Nyɪ be kantɪ a Seb-sõw yer-bie a ɲa bu? «A kusɛr vl a yir-mierbe na ír lɔb ber a, v lieb ɪ a yir per kusɛr.

¹¹A Sore n'v tɔ a a ɲa: nɔ-ɓãa-yel v a ti zie.» “

¹²A Zifu mine Nɪ-kore ti bɔbr ɪ a Yeezu nyɔwfu, ɛ ce be ti zore nɪ a zu-sebla dẽbĩe. Be ti bãw na ke bele ne be v lɔb a zɔkpar ɲa jɛr ɪ. Be ti ber v na ɛ tɔle cere.

- ¹³Be ti tō n Farizē be mune ni a Erōdi nibe be mune a Yeezu zie, ké be ti ŋmāa pùor sowri nyōw v a v yērv pɔɔ.
- ¹⁴Be ti cen na ti yel v: «Wul-wul-kara a, ti bāw na ke fɔ yere ni yel-mɔɔ, ε be zōre nɔ za ɪ: fɔ be owre ɪ, ε wule a Naanmun sɔr ni yel-mɔɔ. Sɔr be n be ke be mí ya a zuru-yar kò a Sezaar bu? A ɪ n fɛrv ke ti mí ya bu ti ta mí ya?”
- ¹⁵ε ce a Yeezu na ti bāwni a ke be sowlɛ ni a be pɔ-tierv a, v yel be na: «Bɔv n'v so nyi yel ke nyi ŋmāa mē pùor? Nyi wa n libir ɪ jur nyē!”
- ¹⁶Be ti de ni kāw wa n, a Yeezu wa sowri be: «Āa niwn ni āa yúor ɪ a a ŋa na wi a libir zu a?» Be sɔw: «Sezaar dem a!”
- ¹⁷Lɛ n'a a Yeezu ti yel be: «Nyi kò a Sezaar a v bome, ε kò a Naanmun a v dem.» A v sɔwfv ŋa ti bāa be ni nɔɔr.
- ¹⁸Sadiseyē be mune kāw, a bɛl na mí yel ke kũu-pɔɔ-lɛ-yib be be a, ti wa na wa páw a Yeezu sowr v a ŋa:
- ¹⁹«Wul-wul-kara a, Mōyiir sɛb ɪ a nɔ-yāwna ŋa kò ti: «Nɔ wa tɛr yɛb v be dɔw bie, ε kpi ε bɛr a pɔw a, a v yɛb, v kul a pɔw-kɔɔr dɔw bibiir kò a v yɛb na kpi a.»
- ²⁰Yɛbr ayopōi kāw ti be n be. A dāw-niwn sob kul a pɔw, be dɔw bie ɪ, ε kpi.
- ²¹A ayi sob de a v pɔw, é m̀i lɛ kpi ε be dɔw bie ɪ. A m̀i ɪ a lɛ a ata sob zie.
- ²²Be za ayopōi be tɔɔ dɔw bie ɪ. Be na wa kpi baar a, a pɔw m̀i ti kpi na.
- ²³A kũu-pɔɔ-lɛ-yib daar be lɛ wa lɛb yi a, āa na so a pɔw ŋa, be za na faa kul v a?”
- ²⁴A Yeezu sɔw be: «Nyi na be bāw a Sɛb-son ni a Naanmun fāw a, al yāw be n'a nyi be tulu pɔɔ ɪ?”
- ²⁵Bɔv n'v vē, a kũu-pɔɔ-lɛ-yib daar, a dɛbr be kule pɔwbɛ ɪ, ε a pɔwbɛ be kule sɔrbɛ ɪ, be na ɪ na mē malki mune na be a tē-vla pɔɔ a.
- ²⁶ε a kũuni na lɛb yire a yāw a, nyi be dāw kanɪ a Mōyiir sɛbɛ pɔɔ a tuw na nyōw vūu dɔrɛ a ye lɛ ɪ? Be sɛb ɪ a be ke a Naanmun yel ɪ a Mōyiir: «Ī ɪ n a Abraham Naanmun, lzaaki Naanmun ni a Zakɔb Naanmun.»
- ²⁷U be ɪ kũuni Naanmun ε, v ɪ n ni-vɔvɔrɪ Naanmun. Nyi be n tulu kpēɛ pɔɔ.”
- ²⁸Naanmun-wulu sɛ-sɛbrɛ kāw na ti wō a be nɔkpen a, ε nyē ke a Yeezu sɔw ni vla kò a Sadiseyē mune a, ti taw na pɛlɪ ε sowri: «A Naanmun nɛ-yāwni za pɔɔ a, nɔ-buor ɪ a dāw-niwn sob?”
- ²⁹A Yeezu sɔw v: «Nyē a dāw-niwn sob: «Bɛrɛ wone lsrayɛl ɪ, a Sore ti Naanmun n'ɪ a Sore been yō.
- ³⁰Fɔ na nɔnɛ ni a Sore fɔ Naanmun ni a fɔ socir za, ni a fɔ síɛ za, ni a fɔ tierv za, ni a fɔ fāw za.»

³¹Ɛ nyẽ a ayi sob: «Fv na nɔnɛ nɪ a fv tɔ sob mẽ a fv muja a.» Naanmun nɔ-yãwna kãw za be leb be be ɪ kpẽe zuo a a ɲa ayi ɛ.”

³²A Naanmun-wulu se-sebre yel v: «Wul-wul-kara a, a viel ɪ yaga, yel-muja n'a fv yel: a Sore Naanmun ɪ n been yõ, kãw za be leb ka be yãw puɔ a v yãw ɛ.

³³Ɛ fv na na nɔnɛ v nɪ a fv socir za, nɪ a fv yã za, nɪ a fv fãw za, ɛ nɔnɛ a fv tɔ sob mẽ a fv muja a, a viel a zuo a nen-nyɩw-bawr nɪ a bawr buure za.”

³⁴A Yeezu na ti nyẽ v sow nɪ yã a, v yel v na: «Fv be zãá nɪ a Naanmun-Naalv ɛ!» Ɛ nur za be le ti cãa sawr sowre v bom ɛ.

³⁵A Yeezu na ti kanɛ nɪ a nibe a Dmun-yi-kpẽe puɔ a, v wa ti sowr ɪ a sowru ɲa: «Dmuɲmun za n'a a Naanmun-Wulu-se-sebrbe yel ke a Naanmun Nɪ-kabra ɪ n Daviir bi-deb?

³⁶A Vuvuv Sõw ti waal a kù a Daviir tɔr za v yel: «A Sore Naanmun yel ɪ a ã Sore: zĩ a ã durv lowr, ɛ gu ã wa ti neb a fv dõ dem bin a fv pile.»

³⁷A Daviir tɔr za buɔle v nɪ Sore, ɛ ɲmuɲmun za n'a v na tũɔ ɪ a v bi-deb?» Naanmun-Wulu-se-sebrbe yãw Zu-sebla na be ter vuo a, ti bere na wone a Yeezu yêrv nɪ nũɔ.

³⁸U ti kanɛ nɪ be na yere: «Nyɪ gùre nyɪ tũɔra a Naanmun-Wulu-se-sebrbe yãw, be mí su n kpar-wowr cɔle nɪ, ɛ mí nɔnɛ ke a nibe puore be a nɪ-yaga tuor-taa ziir;

³⁹be mí bɔbr ɪ a nidaa da-kɔwr a puoru-dìrú nɪ a cuwr zie;

⁴⁰be mí dɪre nɪ a pɔw-kɔbe lɔbr, ɛ mí belɪ puore puor-wowr. Be na nyẽ nɪ dɔwrv na ta dɔwrv a!”

⁴¹A Yeezu ti zĩ na tori a Dmun-yi-kpẽe libie daga, ɛ jure a le a nibe na yãwne a libie a daga puɔ a. Na-mune yaga ti nyare nɪ a libie yãwn.

⁴²Pɔw-kvɔr nãw sob kãw mì ti wa na wa yãw wer-bi-bele ayi.

⁴³A Yeezu ti buɔl ɪ a v po-tuurbɛ ti yel be: «Yel-muja sɪza, ã yere na kùre nyɪ, a pɔw-kvɔr nãw sob ɲa yãw na zuo a nibe za na yãw a libie a daga puɔ a.

⁴⁴A bel za a, a be libi-dɔwle n'a be yãw, ɛ ce a vl a, a v nãw puɔ a, a v tera za n'a v de tur, a al za v na ti ter a v dib yãw a.»

MARKI 13

¹A Yeezu na ti yi a Dmun-yi-kpẽe puɔ cere a, a v po-tuure kãw ti yel v na: «Wul-wul-kara a, jur nyẽ! Nyẽ kusebe na viel a! Nyẽ yir na ɲmãa nɪ depaalu a!”

²A Yeezu ti yel v na: «Fv nyẽ nɪ a yir ɲa na ɲmãa nɪ depaalu a? Kuse-been kũv wa cãa dɔwli kusier zu ɛ, be na ɲme n v za lɔb.”

³A Yeezu na ti zĩ a Olivv-tur tãw zu tori a Dmun-yi-kpẽe a, Pɪer nɪ Zakɪ nɪ Zã nɪ Ādere ti sowr v nɪ a be tɛwr zie:

⁴«Yel kù ti, debor a a yeke a ɲa na ta? Ɛ bãwfv buor v na wul ke a yeke a ɲa na ta?”

- ⁵A Yeezu ti yere na kùre be: «Nyi gu nyi twòra vla, nùr za taa wa bele nyi nyòwr ε.
- ⁶Ni-yaga na de ni a ã yúor wa yere ni: «Mãa n'i a Naaŋmun Ni-kabra.» E be na bel ni ni-yaga nyòw.
- ⁷Nyume wa wone zebr na zebr pìelì a gòmẽ a, ε mì wone be yère zi-zãana zebr yèrv a, nyi ta zòre dẽbĩe ɪ, a fer a ke a a ɲa za ta, ε ce a cãa kũ ɪ a tẽw baarv n'a ɪ.
- ⁸Tẽw ɲa na mí ìr a lo tẽw ɲa zu, nãà ɲa nibe ni nãà ɲa nibe na mí ìr a taw tuori taa. A ziir a mune a, a tẽsòw kòbr na dam a, ε kũ lo. A na ɪ na mẽ pòw pòɔ na tĩ 'wòbr v a.
- ⁹A nyum a, nyi gu nyi twòra vla. Be na nyòw nyi na cen ni a yèrv-dib-lãw nibe niɲé ni a be puoru-dìrú, be na ɲme nyi ni faafaa, be na ter nyi na cen ni na-kpẽe lierbe ni namune niɲé, a ɪ a mãa yãw, ké nyi ti di a ã dãsie a be zie.
- ¹⁰E ce a fer a ke a Yel-nũò yèrv ta a ten za baari.
- ¹¹Bele wa nyòw nyi cere ni a yèrv zie a, nyi ta di tuo bòbr a le nyi na na yel a ɪ; nyi yel a yèr-bie al nãa wa be a nyi nuorí a len daar a, nyume be ne be na yère ɪ, Vuvuv Sòw n'v.
- ¹²Yeb na mí nyòw ni a v yeb tur be kú, ε sãà nyòw a v bie tur, a bibiir na zebr ɪ ni a be sãà mune, ε yãw be ɲmãa kũu dòwrv yãw be.
- ¹³Nibe za na hĩen nyi na, a mãa yãw. E ce vli sob wa di kanyir ti ta n a baarv daar a, v na nyẽ ni a faafv.
- ¹⁴«Nyume wa nyẽ a Faalv-na-be-maal-ɪ wob- a, v be a be a na be ter sòr k'vuv be a, (a kã-kane, v bãw a per), a bel nãa wa be a Zude tẽw pòɔ a, be zò do a tan pòɔ.
- ¹⁵E vli sob ne nãa wa be gárú a, v taa siwr kpier dĩó k'vuv de bom ε.
- ¹⁶Uli sob ne wa be wɛe pòɔ a, v taa lebr pùor k'vuv ti de a v kpar-kpẽe ɪ.
- ¹⁷Baw-bio dem n'i a bel pòwbe nãa wa ter pòɔ, bu yène bibiir a alì bibie ne pòɔ a.
- ¹⁸Nyi puore a yele a ɲa taa wa tare sa-kũò zi-faa daar ε.
- ¹⁹Bũv n'v vẽ, a bibie al na ɪ n kpierv bibie, kpierv be na be nyẽ a v tò, a le a Naaŋmun na tĩ ìr a tẽ-daa ε wa ti tò a dĩa a.
- ²⁰A Sore be ti ɲmãa a bibie a ɲa ber a, nùr za kũv nyẽ a faafv ε; ε ce v ɲmãa a na ber, a v ni-kaa-iri v na kaa ir a yãw.
- ²¹Alé so, nùr wa yel kù nyi: «Nyi nyẽ, a Naaŋmun Ni-kabra be n ka», bu «Nyi nyẽ v ka lowr a», nyi taa sawr dier a v yèrv ε.
- ²²A len daar, Naaŋmun ni-kabr-bele-bele ni Naaŋmun-yèr-man-bele-bele na yi na, mí maali nò-bãa-yele ni yel-bãw-guuri, ke ale ti tũò a, bẽe tuli a Naaŋmun ni-kaa-iri.
- ²³A na ɪ le a, a nyum a, nyi gu nyi twòra vla, ã yel ɪ a a ɲa za kù nyi ε a be ta ser ε.”
- ²⁴«E ce a alì bibie ne pòɔ, a kpierv a ɲa pùorí, a mũtòw na liẽb ɪ lige, a cuw kũ cãa caale ɪ,

²⁵A ɲmar-bie na yi n a salom zu pɔrɛ lore, ɛ a salom zu kpɛv dam.

²⁶Lɛ n'a bɛ pãa na nyɛ a Nɪsaal Bie v be a zũzuwe pɔv waar nɪ fãw na bɛ ter vuo a, nɪ yúor-viɛv-danv za.

²⁷U na tɔ n a malkɪ mɪnɛ a tɛ-daa lõbowe za, a tɛw perɪ tɪ tɔ a tɛw zũú, bɛ tɪ buɔlɪ a v nɪ-kaa-iri bã taa.”

²⁸«Nyɪ wɔ a wulu na be a kãkã-tɛ zɔkpar pɔv a. Ulɛ wa vore wuli ɛ lɛb tɔmɛnɛ vaar a, nyɪ mí bãw kɛ a nyɪ tare na.

²⁹Lɛ n'a a nyum mɪ a, nyumɛ wa nyɛ a yele a ɲa a tare a, nyum bãw kɛ a Nɪsaal Bie pɪɛl ɪ yɛ lɛ, v be n a nyɪ dɪdɛ́.

³⁰Yel-mɲa sɪza n'a ɪ yere kùrɛ nyɪ, a dɪa nɪbɛ bɛ ɲa kũ kpi baarɪ sɛr ɛ, ɛ cɛ a yele a ɲa ta.

³¹A salom nɪ a tɛw na tɔl a, ɛ cɛ a ɪ yɛv bɛ be na tɔl ɛ.”

³²«Ɛ cɛ a vlɪ bibir nɪ a tɛm nɛ a yele a ɲa na na ta a, nɪr za bɛ bãw a ɪ, a tɛ-vla pɔv malkɪ mɪnɛ nɪ a Bie tɛɛ za bɛ bãw ɛ. A Sãa yɔ n'v bãw.

³³Nyɪ gu nyɪ tvɔra ɛ bɛr gũɔ, nyɪ na bɛ bãw a daar a yãw.

³⁴A na ɲmɛ na mɛ nɪr na yire yɔb a: v yi na ɛ de a yir kù a v tɔ-tɔ-biir, ɛ wul a bɛ za been been a bɛ tome, ɛ yãw nvɔr kù a dɪdɔ-gùrɛ k'vɔ bɛr gũɔ.

³⁵A na ɪ lɛ a, nyɪ bɛr gũɔ, nyɪ na bɛ bãw debor a a yir sob nãa wa a yãw: zaanvɔra n'a bu, zi-pɔ-zɛ-taa n'a bu, nvɪrɪ kon daar a bu, bɪbaara n'a bu.

³⁶Nyɪ ta saw v wa ur ta nyɛ nyɪ gúre ɪ.

³⁷A a ɲa ɪ na yere kùrɛ nyɪ a, ɪ yere na kùrɛ a nɪbɛ za: nyɪ bɛr gũɔ!»

MARKI 14

¹A Zifv mɪnɛ Tɔlv cuw, nɪ a dipɛ na bɛ yãw dãbul a cuw tɪ cɛ nɪ bibie ayi. A bawr-maal-nɪ-bɛrɛ nɪ a Naanɲmɪn-Wulu-sɛ-sebrɛ tɪ bɔbr ɪ a lɛ bɛ na na maali yã nyɔw a Yeezu kú a.

²Bɛ tɪ yere na: «A ta ɪ a cuw daar ɛ, damnv taa wa bɛrɛ a nɪbɛ pɔv ɪ!”

³A Yeezu tɪ be n Betani Sumũ na ɪ kɔw a yir. U na tɪ dɪrɛ a, pɔw kãw tɪ wa na. U tɪ tɛr ɪ kusɛr duwle na paali náàr kãa-nyũu mɲa, a daarv na bɛ gbur a. U tɪ ɲmɛr ɪ a duwle, ɛ cir a kãa yãw a Yeezu zũú.

⁴Bɛ mɪnɛ kãw na tɪ be a be a, tɪ nyɛ nɪ suur yere nɪ kùrɛ taa: «Bũv pãa so bɛ sãw a kãa a ɲa bɛr a ɲa a?

⁵Bɛ nãa tũɔ na kvɔrɪ a, a ɪ bibie kɔbr ata sã-ya libie, bɛ kù a nan dem.» Ɛ tɪ nyɔw a pɔw yere.

- ⁶Ɛ cɛ a Yeezu ti yel bɛ na: «Nyi bɛr v, bunv yãw n'a nyi bale v? Yel-vla n'v v maali a ã zie.
- ⁷Bũv n'v vɛ, nyi tɛr ɪ a nan dem kura lɛ, ɛ lɛn daar za nyi nãa mí wa bɔbr a, nyi na mí maali bɛ na; ɛ cɛ mãa a, ã kũ be a nyi zie kura lɛ ɪ.
- ⁸A pɔw ɲa ɪ n a lɛ v na tũɔ a, v de nɪ niwn zɛ a ã yãgan a kãa a ũufv yãw.
- ⁹Yel-mɲa sɪza n'a ã yere kùrɛ nyi: zie nɛ za bɛ nãa wa hiere a Yel-nũò a tɛ-daa za zu a, bɛ mì na mí manɪ nɪ a a ɲa a pɔw ɲa na ɪ a, cãa tiɛrɛ nɪ a v yele.”
- ¹⁰A Nɪ-toni pie nɪ ayi yɛn sob kãw, a Zuda lsɪkarɪɔtɪ, ti cen na ti páw a bawr-maal-nɪ-bɛrɛ k'vũ tũɔ nyɔw a Yeezu kù bɛ.
- ¹¹Bɛ na ti wõ a lɛ a, nũò kpe bɛ na, è bɛ yel ké bɛ na kù v nɪ libie. A Zuda pãa ti bɔbr vo-vla v na na nyɔw a Yeezu kù bɛ a.
- ¹²A dipɛ na bɛ yãw dãbul a cuw bibi-dãw-niwn sob, a vlɪ bibir bɛ na mí kú a péli a Tɔlv cuw dɪb yãw a, a Yeezu po-tuurbɛ ti yel v na: «Nynɛ n'a fv bɔbr ké ti cen ti cɔbrɪ a Tɔlv cuw bũ-dɪrɪ fv dɪ?”
- ¹³A Yeezu ti tō n a v po-tuurbɛ ayi ɛ yel bɛ: «Nyi cen a tẽw pɔɔ, nyi na ti tuor ɪ nɪr na tuo kũɔ nɪ yúor a, nyi tuur v,
- ¹⁴ɛ bɛ za v nãa wa kpɪɛr a, nyi yel a yir sob: «A Wul-wul-kara sowre na: nynɛ n'a a ã dño bɛ, mãa nɪ a ã po-tuurbɛ na na zĩ dɪ a Tɔlv cuw a?»
- ¹⁵U na wul nyi nɪ a gârú, bɔwpiɛ na yelmɛ a, bom za bɛ n bɛ, bɛ n'a nyi na cɔbrɪ a dɪb bɛr ti.”
- ¹⁶A po-tuurbɛ ti cen nɪ a tẽw pɔɔ ti nyɛ a za tu mɛ a lɛ a Yeezu na ti yel a, bɛ cɔbrɪ a Tɔlv cuw.
- ¹⁷A zaanvɔra na wa ta a, vlɛ nɪ a Pie-nɪ-ayi ti ta n a bɛ.
- ¹⁸Bɛ na ti zĩ dɪrɛ a, a Yeezu ti yel a: «Yel-mɲa sɪza, ã yere na kùrɛ nyi, a nyi kãw na lãw dɪrɛ nɪ mɛ a, na mɪl mɛ na nyɔw tɪr.”
- ¹⁹Nũò bɛ ti kpɪɛr a v po-tuurbɛ ɪ, lɛ n'a bɛ ti sowre v liɛrɛ taa: «Mãa ya n'v bu?”
- ²⁰U sow yel bɛ: «A Pie-nɪ-ayi yɛn sob kãw n'v, mãa nɪ a vl na lãw tone a nũu a laa pɔɔ a.
- ²¹A Nɪsaal Bie kule na mɛ a lɛ bɛ na sɛb a v yãw a, ɛ cɛ baw-bio sob n'ɪ a sob nɛ na nyɔwr a Nɪsaal Bie tiɛrɛ a, a nɪr ɲa nĩɛ bɛ ti dɔw a, alɛ ti sa.”
- ²²Bɛ na ti dɪrɛ a, a Yeezu ti de nɪ dipɛ, maali, é ɲma pō bɛ ɛ yel: «Nyi de, a ɲa ɪ n a ã yãgan.”
- ²³Al pùorí, v de nɪ koli-nyuura, pùori a Naanmin barka, ɛ kù bɛ, bɛ nyũ bɛ za.
- ²⁴Ɛ v yel bɛ: «A a ɲa ɪ n a ã zũ, a Wõ-taa zũ na cir a nɪ-yaga yãw a.

²⁵Yel-muɲa sɪza, ɪ yere na kòrɛ nyɪ, ɪ kũ lɛb nyũ a divẽ towtow ε, ε gùrɛ a vlɪ bibir nɛ ɪ na na lɛb nyũ a, a ɪ dǎ-paala a Naanmun-Naalv pɔɔ a.”

²⁶Bɛ na wa yielɪ a Sɛb-sõw yielu baarɪ a, bɛ yi na cere a Olivv-tur tãw zu.

²⁷A Yeezu tɪ yel ɪ a v po-tuurbɛ: «Nyɪ za na zawrɪ mẽ na bɛr. Bɛ seb a: «*Ĩ na ɲmɛ n a pi-cũnɛ kú, ε a píir zɔ yaarɪ.*»

²⁸Ɛ cɛ mǎa wa lɛ yi a kũu pɔɔ a, ɪ na de nyɪ nɪ niwn a Galile.”

²⁹A Pɪɛr tɪ yel v na: «Bɛ za saa na zawrɪ fɔ bɛr a, mǎa kũ zawrɪ fɔ bɛr ε.”

³⁰A Yeezu sɔw yel v: «Yel-muɲa sɪza, ɪ yere na kɔrɛ fɔ, a fũv tɔr za a, a dǎa tũsɔw, nura kũ kò gb'a ayi sɛr ε, ε fɔ ciiri gb'a ata ε fɔ bɛ bǎw mẽ ɪ.”

³¹Ɛ cɛ a Pɪɛr tɪ lɛb a bǎw yel kpɛw za: «Alɛ saa na fɛr kũ lǎw nɪ fɔ kpi a, ɪ kũ saw yel kũ bɛ bǎw fɔ ε.» Ɛ a po-tuurbɛ za mɪ tɪ yere a lɛ.

³²Bɛ tɪ ta n zie kǎw bɛ na bɔɔlɛ Zesemani a. A Yeezu tɪ yel ɪ a v po-tuurbɛ: «Nyɪ zĩ a ka, ɪ cen tɪ pùori.”

³³U tɪ tɛr ɪ Pɪɛr, Zakɪ nɪ Zǎ cen nɪ. Dẽbĩɛ nɪ pul-vũɔ tɪ tĩ na nyɔw v.

³⁴U tɪ yel bɛ na: «Pv-sǎwna tɛr mẽ na faar na kú. Nyɪ bɛ a ka ε bɛr gũɔ.”

³⁵U tɪ taw na tɔl blǎ, é lo tẽw puore kɛ alɛ wa tũɔ a, a tuo a ɲa tɔl zǎa nɪ v.

³⁶U tɪ yere na: «Aba, ɪ Sǎa a, fɔ tũɔ nɪ bom za. l a tuo koli-nyuura ɲa taw zǎa nɪ mẽ. Ɛ cɛ a ta ɪ lɛ a mǎa na bɔbr a ɪ, a ɪ lɛ fũv na bɔbr a.”

³⁷U tɪ lɛb a wa wa nyẽ bɛ gúre; v tɪ yel ɪ a Pɪɛr: «Sumũ v, fɔ gúre na a? A tɛm been yõ yǎw fɔ bɛ tũɔ bɛr a gũɔ ɪ?

³⁸Nyɪ bɛr gũɔ ε puore, taa wa lore a bɛlv pɔɔ ɪ, a nɪsaal mí bɔbr ɪ a vla ε bɛ tɛr a fǎw ε.”

³⁹U tɪ lɛb a taw yi tɪ puore nɪ a yér-bie al tɛɛ za.

⁴⁰Al pùorí, v tɪ lɛb a wa wa nyẽ bɛ gúre, a gũɔ bɛ tɪ bɛrɛ bɛ ɪ, é bɛ bɛ tɪ bǎw lɛ bɛ na na yel kù v a ɪ.

⁴¹U tɪ lɛb a wa a gb'a ata sob yǎw wa yel bɛ: «Nyɪ cǎa gúre ε piɛnɛ. A baar a, a tɛm ta na: bɛ na nyɔw nɪ a Nɪsaal Bie yǎw a yel-bebe dem nuru pɔɔ.

⁴²Nyɪ òr, nyɪ ɪ tɪ cen, a vlɪ sob nɛ na nyɔwr mẽ tɛrɛ a n'ɪ ɲan.”

⁴³A Yeezu na tɪ cǎa yérɛ a, a Zuda na ɪ a v Nɪ-toni pie nɪ ayi yẽn sob a, tɪ ta na, vlɛ nɪ nɪ-yaga na tɛr zɛbr sɔ-bɛrɛ nɪ dabɔlɛ a. A bawr-maal-nɪ-bɛrɛ nɪ a Naanmun-wulu sɛ-sɛbrɛ nɪ a Zifv mɪnɛ nɪ-kore nɛ bɛ tɪ tũ bɛ.

⁴⁴A v mɪlɛ Zuda tɪ kù bɛ nɪ bǎwfɔ ɲa: «A nɪr vl ɪ nǎa nyɔw wɛrɪ a, vlɛ n'v, nyɪ nyɔw v maal tɛr vla cen nɪ.”

- ⁴⁵A Zuda na wa tare wa baare a, v taw na puel a Yeezu e yel: «Arabi i!» E nyow v weri.
- ⁴⁶Le n'a a v pùor dem ti nyow a Yeezu.
- ⁴⁷A nibe na ti be a be a, a be kãw ti vũo ni so-kpẽe ce n a bawr-maal-kara tō-tō-bie tobr ðel.
- ⁴⁸A Yeezu ti de ni a yerv yel be: «Nyãnyu-ni-kùre ne m bu, è nyi pãa yi tōw ni zebr so-berẽ ni dabole waar i a ã nyowfu?»
- ⁴⁹Bibie za ã mí ti be n a nyi zie, a Dmun-yi-kpẽe puo, kanẽ ni a nibe, é nyi be nyow mẽ i. E ce a i n a a ña, ke a Seb-sōw yẽr-bie tũo tu.”
- ⁵⁰Le n'a a v po-tuurbẽ za ti zo yaari e ber v.
- ⁵¹Pɔl-bile kãw ti vaar i gãw tɛwr tuur i a Yeezu. Be na ti nyowr v a,
- ⁵²v ce n a gãw fuori ber, e zo n yãga-zawla.
- ⁵³Be ti ter i a Yeezu cen ni a bawr-maal-kara zie. A bawr-maal-ni-berẽ za, ni a Zifu mine ni-kore ni a Naanmun-wulu-se-sebrbe ti ðã n taa a be.
- ⁵⁴Pter ti zãá na, e tuur a Yeezu ti kpe a bawr-maal-kara yir davorá, vle ni a tō-tō-biir zĩ vure vũu.
- ⁵⁵A bawr-maal-ni-berẽ, ni a yerv-dib-lãw nibe za ti bɔbr i nibe na na dĩ dāsie yel a Yeezu sãwna be nyow v kú a, e ce be be ti nyere be i.
- ⁵⁶Ni-yaga ti wa na wa dĩ dāsie-ziri, e ce a be dāsie be ti de taa i.
- ⁵⁷Be mine kãw ti ñr a dĩ a dāsie-ziri ña:
- ⁵⁸«Tĩ ti wõ na v yel: «Ĩ na ñme n a nisaal nuru Dmun-yi-kpẽe ña ñmer, e bibie ata pùorí, ã na leb a ñmãa kãw na kũ i a nisaal nuru dem a.» “
- ⁵⁹E ce a ka mì a, a be dāsie cãa be ti de taa i.
- ⁶⁰A bawr-maal-kara ti ñr i a nibe sogo sowri a Yeezu: «A a ña za be na yere caare ni fu a, fu be sowr bom za i?»
- ⁶¹E ce a Yeezu ti i n gbili, v be ti sow bom za i. A bawr-maal-kara ti leb a sowri v: «Fõv n'i a Naanmun Ni-kabra a, a Naanmun na ter danv a Bie e?»
- ⁶²A Yeezu sow: «Mãa n'v, e nyi na nyẽ ni a Nisaal Bie v zĩ a Naanmun-kpenv-za-sob dɔrv lowr, e be a zũzuwe puo waar.”
- ⁶³A le n'a a bawr-maal-kara taw a v kpari cierti e yel: «Bunv yãw n'a ti cãa bɔbr dāsie dem?
- ⁶⁴Nyi wõ n a zvm v na tv a Naanmun a. Nyi tier i ñmin?» Be za sow k'vũ sãw na e sewni a kũu.

⁶⁵Be mune kãw ti tĩ na puvre mutaar yãwn v, ε pàwr v a nĩwn, ε ηm̃ier v yere nĩ: «Bãw, ãa n'v ηme fu.» Be ti ber ι a Yeezu kũ a tũ-tũ-biir be ãa ãa v.

⁶⁶A Pter na ti be a davura puo a, a bawr-maal-kara tũ-tũ-powle kãw ti ta na.

⁶⁷U na ti nyẽ a Pter na uvre a vũu a, v jur v nĩ vla ε yel v: «A fũv mĩ, fu mĩ ti tuur ι a Yeezu, a Nazareti tẽw nũr ηa.»

⁶⁸ε ce a Pter ti ciire na yere nĩ: «Ĩ be bãw a le fu na bõbr ke fu yel a ι, ĩ be bãw a fu yẽrv ηa per ε.» ε yi a davura puo kpe a zawle puo.

⁶⁹A tũ-tũ-powle ti nyẽ v na, ε leb maal yere kũre a belĩ dem na ti be a be a: «A be kãw n'ι a ηa!»

⁷⁰A Pter ti leb a ciiri. Blã blã, a bel na ti be a be a, mĩ ti yel ι a Pter: «Bũv be ka be ι, fu ι n a be kãw: Galile tẽw nũr ne b!»

⁷¹Le n'a a Pter ti ηm̃ier Naañmun yãwn v tuora yere nĩ: «Ĩ be bãw a nũr ηa nyĩ na yere a ι.»

⁷²ε daadaa le nũra kũ a gb'a ayi sob. A le n'a a Pter pãa leb bãwnĩ a yẽr-bir ηa a Yeezu na ti yel a: «Nũra kũ kũ gb'a ayi ser ε, ε fu ciiri gb'a ata ε fu be bãw mẽ ι.» ε ti páw tũl yi ti nyow kon.

MARKI 15

¹A biɓaar-pipi, a bawr-maal-nĩ-bere, nĩ a Naañmun-Wulu-se-sebrbe, nĩ a Zifu mune nĩ-kore, nĩ a be yẽrv-dib-lãw nĩbe za, ti wũ n taa ε nyow a Yeezu 'lẽ cen nĩ ti kũ a Pilati.

²A Pilati ti sowr v na: «Fũv n'ι a Zifu mune nãa bu?» A Yeezu sow: «Fũv n'v yel.»

³A bawr-maal-nĩ-bere ti mane nĩ sãwna yaga dõwle a v zu.

⁴A Pilati ti leb a sowri v: «Fu be sowr bom za ι? Jur nyẽ a sãwna be na mane dõwle a fu zu sew a?»

⁵ε ce a Yeezu be le ti sow bom za ι, a ι nũ-ɓãa-yel a Pilati zie.

⁶A Tõlv cuw za, a Pilati mí yuo nĩ nĩ-pàwra been ber, a vlt sob a nĩbe na mí zelt a.

⁷Zĩ ke dõo kãw, be na buole ke Barabasĩ a, ti be n a gaso puo, vle nĩ nĩbe na ti kũ nũr damnv kãw puo a.

⁸A zu-sebla ti do n a Pilati zie ti zele v k'vũ ι a le v na mí tu a kũra le a.

⁹A Pilati sow yel be: «Nyĩ bõbr a k'ũ leb ber a Zifu mune nãa kũ nyĩ bu?»

¹⁰U ti bãwnĩ a na nyuur yãw na n'a a bawr-maal-nĩ-bere nyow a Yeezu wa n a v zie a.

¹¹A bawr-maal-nĩ-bere ti do n a nĩbe yãw ké be zelt ke a Pilati nĩe ber a Barabasĩ.

¹²A Pilati ti leb a de a yẽrv sowri be: «A sob ηa nyĩ na buole a Zifu mune nãa a, ĩ ι v ηmun?»

¹³Be ti leb a cure yere ni: «Kpa v da-gara zu!»

¹⁴A Pilati sowri be: «Bũv n'v v nĩe sãw?» Be leb bãw cure kpẽw za yere ni: «Kpa v da-gara zu!»

¹⁵A Pilati na ti bõbr k'vũ ı nũò kpe a nibe a, v ti yuo ni a Barabasi ber e yãw be fõb a Yeezu, e v de v kò be ké be ti kpa a da-gara zu.

¹⁶A sojari ti ter ı a Yeezu kpe n a nãà yir dàvurá, a per le ke a piretvar pvo, e ti buoli a be taabe za.

¹⁷Be ti de ni kpar-kpẽe zie su v, e wob guur kpa-wvò vobli v.

¹⁸E pãa mí pùor v yere ni: «Yaani, Zifu mune nãa a!»

¹⁹Be mí ti de ni bàa-keker vare ni v a zũú, e puvre mutaar yãwne v, e mí gbĩ dume a v niné gũu ti to a tẽw.

²⁰Be na wa ı v la baar a, be yaa ni a kpar-zie ber v, e leb de a v bũ-suuri su v. Al pùorí, be ter v na yi n, é be ti kpa v a da-gara zu.

²¹A sojari ti fer ı deb kãw, na ti yi pu-pvo waar a, yãw k'v tuo a Yeezu da-gara. A deb ul ti yi n Suren tẽw, e a yúor di ke Sumũ, Alesãdir ni Irifisi sãà.

²²Be ti ter ı a Yeezu cen ni zie kãw be na buole ke Gõlgotã a, a per le ke zu-ɲman zie.

²³Be ti bõbr a ke be kò v divẽ na jer kãa nyũu a, e ce, v be ti saw nyũ a ı.

²⁴Al pùorí, be ti kpa v ni a da-gara zu, e ɲme gbãw pò a v bũ-suuri. Be ɲme n a gbãw ké be bãw vli bom ne ɲa za na na mí páw a.

²⁵A biɓaara gbele pi-wai daar a, be ti kpa v a da-gara zu.

²⁶Be ti seb ı a v kũu per a ɲa: «Zifu mune nãa.»

²⁷Be mì ti kpa n nyãnyu-ni-kórbe ayi da-gari zu lãw ni v, kãw a v durv lowr, e kãw a v guba lowr. Da-gari ata (15.27).

[²⁸Le n'a a Seb-sõw yẽr-bir ɲa ti tu: «Be sɔr v na yãw ni-faar pvo.»]

²⁹A sɔr-tõlbe ti tũv v na gɔwre ni zu yere: «Ale! Fũv na dare a ɔmun-yi-kpẽe lõbr e leb muer v bibie ata yãw a,

³⁰siw a da-gara zu faa fv tvora!»

³¹A bawr-maal-ni-bere, ni a Naanmun-Wulu-se-sebrbe, mì ti ure v na laar a be cara pvo yere ni: «U faa ni be mune e kũ tũò faa v tvora ı!

³²A Naanmun Ni-kabra, a Israyel nãà, v siw a da-gara zu a yere ɲa ti nyẽ e saw de a v yeke.» A bel be na ti kpa a da-gari zu lãw ni v a, mì ti tũv v na.

³³A mũtõw na wa do pò-zẽ-taa a, lige pàw ni a tẽ-daa za ti ta a zaanvora gbele ata daar.

- ³⁴A gbele ata na wa ta a, a Yeezu ɲmɛ n cɛl kpɛw za yel: «Eloɪ, Eloɪ, lema sabaktani!» A per le ke: «Ĩ Naanmun ɪ, ĩ Naanmun ɪ, bũv n'v so fu zawri mɛ ber?»
- ³⁵A nibe na ti be a be a, be mine ti wõ a na ε yere: «Nyẽ v buɔle Eli we!»
- ³⁶A be kãw ti zo na cen ti de sapõ tõ dâ-miiru pɔɔ, 'lê yãw bàa-kekɛr yãw tur v k'vũ nyũ, é yere: «Nyɪ vɛ ti nyẽ a le a Eli na na wa nyow v v siw a da-gara zu a!»
- ³⁷Ɛ cɛ a Yeezu ti lob ɪ cɛl kpɛw za ε ɲmãa a vuuvu.
- ³⁸A Dmun-yi-kpɛɛ pɔɔ pen-yawla ti tĩ nɪ a saa zu ε ɓar siw ti tɔ a pile.
- ³⁹A sojari kuba nɪ-kpɛɛ vl na ti ar a v niɲé a, ε nyẽ a le v na ɲmãa a vuuvu a, v yel a: «Siza, a nɪr ɲa ti ɪ n Naanmun Bie!»
- ⁴⁰Powbe be mine kãw mɪ ti be n be, ar zãá ε jure: Madala tẽw Marya, nɪ Zakɪ purɪ nɪ Zoze mã Marya, nɪ Salume ti pɔɔ nɪ a be pɔɔ;
- ⁴¹be ti tu n a Yeezu ε kaa v zie, a len daar v na ti be a Galile a, lãw nɪ pow-yaga na ti páw v do a Zeruzalem a.
- ⁴²A zaanvɔra ti ta na baari, ε a na ti ɪ a cɔbrv bibir a, a per le ke a pienv-bibir zãa daari a,
- ⁴³Zuzeb na yi Arimate tẽw a, ε ɪ a yɛrv-dib-lãw nɪ-yúor kãw a, ti ta na. U mí ti gùre nɪ a Naanmun-Naalv. U ti nyow nɪ socir ε kpe a Pilatɪ zie ti zeli a Yeezu yãgan.
- ⁴⁴A ti ur ɪ a Pilatɪ, v na ti wõ ke a Yeezu kpi n fõw le a. U ti yãw na be buɔli a sojari kuba nɪ-kpɛɛ wa sowri v ke koro za n'a v kpi bu.
- ⁴⁵A sojari kuba nɪ-kpɛɛ na wa sow kù v a, v saw na ke a Zuzeb de a Yeezu yãgan.
- ⁴⁶A Zuzeb ti da n pen-paala, yaw a Yeezu yãgan a da-gara zu pili nɪ, é de v ùù bɔw be na tuw piir pɔɔ a, ε bìli kuse-kpɛɛ pàw a bɔw nvɔr.
- ⁴⁷Madala tẽw Marya nɪ a Zoze mã Marya ti jure nɪ a be be na ùù a Yeezu a.

MARKI 16

- ¹A pienv-bibir na wa tol a, a Madala tẽw Marya, nɪ a Zakɪ mã Marya, nɪ a Salume, ti da n kãa-nyuure cen nɪ ke be ti ze a Yeezu yãgan.
- ²A kɔsɛra bibir biɓaar-pipi, a mũtõw na ti pure a, be ti cen nɪ a yaa per.
- ³Be ti yere na kùre taa: «Ãa n'v na ti bìli a bɔw nvɔr kusɛr ber ti?»
- ⁴Be ti zew nɪ zu nyẽ a kusɛr, na be di vuo a, v bìli gã v tvɔra zie.
- ⁵Be na ti kpe a, be nyẽ nɪ pɔl bile kãw v su kpar-pla zĩ nɪ a durv lowr, è dẽbĩe ti nyow be yaga.
- ⁶Ɛ cɛ v ti yel be na: «Nyɪ ta zɔrɛ dẽbĩe ɪ, a Nazaretɪ tẽw Yeezu be na kpa a da-gara zu a n'v nyɪ bɔbr, v leb a yi a kũu pɔɔ, v be be ka ɪ. Nyɪ nyẽ a be be na ti yãw v a.

⁷Ɛ cɛ nyɪ cen ti yel a ɲa kù a v po-tuurbe ni a Pier: v dier nyɪ ni niwn a Galile, be n'a nyɪ na ti nyɛ v mɛ a le v na yel kù nyɪ a.”

⁸Be ti yi n a yaa per be zo ti zãá, dɛbɛ na ti ter be be mawr be za a yãw. Ɛ be be ti por a yúor kù nur za ɪ, a dɛbɛ na ti ure be a yãw.

[⁹A Yeezu na ti leb yi a kũu pɔɔ a kɔsɛra bibir bibaara a, v ti de ni niwn wul v tɔɔra a Madala tɛw Marya, a vl zie v na ti diw a kɔtɔmɛ ayopɔi ber a.

¹⁰A Madala tɛw Marya ti cen na ti manɪ kù a v po-tuurbe na ti ter pɔ-sãwna kone ni a.

¹¹Ɛ cɛ be na ti wɔ ke a Yeezu vɔvɛ na a, ni ke a Madala tɛw Marya nyɛ v na a, be be ti saw de a v yɛrv ɛ.

¹²Al pùorí, a Yeezu ti leb a wul v tɔɔra ni ɲmɛa kãw, a v po-tuurbe ayi kãw na ti lo sɔr cere kura pɔɔ a.

¹³Be ti leb a wa wa manɪ kù a be ɲmãa, ɛ cɛ be mɪ be ti saw de a be yɛrv ɛ.

¹⁴A pɛ-baara a, a Yeezu ti wul ɪ v tɔɔra a Nɪ-toni pie ni been na ti lãw zĩ dɛre a. U ti yere be na, be na be ti saw de a, ɛ a be zuru kpɛmɛ zuo be be saw de a belɪ dem na ti nyɛ v v leb yi a kũu pɔɔ a yɛrv a.

¹⁵Al pùorí, v ti yel be na: «Nyɪ cen a tɛ-daa za zu ti hiere a Yel-nũò kùre a bũ-iri za.

¹⁶Uɪ sob nɛ wa saw de a, ɛ de a suob a, v na nyɛ ni a faafv; vɪ sob nɛ be wa saw de a, v na nyɛ ni dɔwrv.

¹⁷Ɛ bãwfv a ɲa n'a na tuur a belɪ dem na saw de a: a ã yúor yãw, be na diwr ɪ kɔtɔmɛ; be na yɛre ni yɛr-paale;

¹⁸bele saa nyɔw wur ni nuru bu bele saa nyũ tũ faa kãw a, a kũ ɪ be bom za ɪ. Be na mí ír ɪ nuru dɔwɪ a baalbɛ zu, è be leb kpɛw.”

¹⁹A Sore Yeezu na wa yɛr a be zie a a ɲa baar a, be ír v na do n a tɛ-vla pɔɔ, v ti zĩ a Naanmin dɔrv lowr.

²⁰A v Nɪ-toni ti cen na ti hiere a Yel-nũò a ziir za. A Sore ti lãw ni be na tone, ɛ mí wul ke a Yel-nũò yɛrv ɪ n sɪza, a nɔ-bãa-yele na ti maale pɔɔ a yãw.]

LUKA

LUKA 1

- ¹ Ì bá Teofil i, nì-yaga yāw nì fāw seḅ manì a yele al na ì a tì sògò a.
- ² Bè manì nì a yele, mē a lè tór za a belì dem na nyē a a pèr tib daar ε manì kù tì a, é bè kù bè a tō-nvòr kè bè hiere a Naanmun yērv a.
- ³ Lè so a mǎa mì, ì mì sowri vla vla bāw a yele al za na ì a pèr tib daar a, ε nyē a vièl k'ù seḅ manì a lè a na tu taa kù fù, ì bá-vla Teofil i.
- ⁴ Ì ì n a ṇa kè fù tō nyē bāw k'aa wulu, bè na wul fù a, ì n siza.
- ⁵ A len daar a Eròdì na tì dūrè naalv a Zude tēw zu a, bawr-maale kāw tì be n be a yúor dì kè Zakari; v tì ì n Abia pal pṽṽ bawr-maale kāw. A v pòw tì ì n Aarō bṽvṽ nṽr, a yúor dì kè Elizaber.
- ⁶ Bè za ayi tì ì n nì-mun a Naanmun niṇé ε tì sawr a Sore nē-yāwnì za, nì a lè v na yel a ceretete.
- ⁷ É cè bè bè tì tər bie ε, a Elizaber na tì ì pòw-āan a yāw, ε bè za ayi mì lè tì kor baar a.
- ⁸ Bibir kāw, a Zakari tì tone nì a v bawr-maale tome a Naanmun niṇé, a v pal pṽṽ nibe na nē bè tì cè na de a tome a yāw.
- ⁹ Mē a lè a bawr-maalbè na mí urè a, bè tì ṇmè n gbāw kaa ir v k'vṽ kpe tì nyìw a tì-suur-zō na nyuur vla vla a, a Sore zi-sōw pṽṽ.
- ¹⁰ A zu-sebla tì gbō n taa ar a yēw puore a tì-suur-zō nyìwfù daar.
- ¹¹ Lè n'a a Zakari tì nyē Sore malkì, v ar a tì-suur-zō nyìwfù bawr-maal-kuur dṽrv lowr. A malkì na cen tì páw a Zakari a (1.11).
- ¹² A Zakari na wa nyē v a, pùlá vṽṽ v na é dēbīe nyòw v.
- ¹³ É cè a malkì tì yel v na: «Ta zòrè dēbīe ì, Zakari i, Naanmun saw na de a fù puoru. A fù pòw Elizaber na dōw nì bi-dèble kù fù, fù por a yúor kè Zā.
- ¹⁴ Nṽṽ na kpier fù nì a v yāw, fù cile fù za; nì-yaga mì na cile nì a v dōwfù yāw.
- ¹⁵ U na ì n kpēε a Sore niṇé, v kṽ nyúur divē nì dā-bū kāw za ì; v na cāa nì a v mǎ púorí ε a Vṽvṽ Sōw paalì v.
- ¹⁶ U na tər ì a lsrayel biir yaga lèb wa n a Sore bè Naanmun zie;
- ¹⁷ v na de nì a Naanmun niwn ì a v nì-tona, ε tər a Naanmun-yēr-manε Eli yā nì a v fāw, k'vṽ ì a sǎa mune nì a bibiir lè kpe taa, ε a bè-wonbè lè tiere mē a nì-mun a, v tōṽ còbri nì-bṽvṽ na cèlè a Sore a.”
- ¹⁸ A Zakari tì sowr ì a malkì: «Omṽṽmun n'a ì na ì tì bāw kè a na tu n a a ṇa? Mǎa n'ì ṇa ì de-nyāw ε a ì pòw mì kor.”

- ¹⁹A malki ti sow v na: «Mâa n'i a Gabiyel na mí be a Naanmun niné a; v tō m a k'ũ wa y'ér sow fu, ε yel a yel-n'òò ña kù b.
- ²⁰A na i a ña a, fu na kpar i nuor, fu kũ le tũo y'ér ε, ε gu a vl bibir ne a yele a ña za nãa wa maali a, fu na be saw de a i y'erv a y'aw, ε ce a daar wa ta a, a i y'erv a ña na tu na.”
- ²¹A nibe ti ar a cele a Zakari, é be ti baw ñmun za n'a v cele a zi-sōw za puo a le a i.
- ²²U na wa yi a, v be tuor y'ere na y'ér sow be i, le so be ti baw k'v nyē ni bom a zi-sōw puo; v ti kpar i nuor ε kabre mane ni a nuru wule be.
- ²³A Zakari na wa tō a v bawr-maale tome baar a, v leb a kul a v yir.
- ²⁴Al pùorí, a v pow Elizaber wa ti ter i puo sowle ni ti ta cuwr anũ. U ti tiere ni v puo:
- ²⁵«Nyē a le a Sore na maali mē a, v saw na jur mē kaa y'ere ña, k'v ír a vī ber mē a nusaalbe niné.”
- ²⁶A Elizaber puo-terv cuwr ayvob sob daar, Naanmun ti tō n a malki Gabiyel, Galile tēw, tēle kãw puo be na buole ke Nazaret i a,
- ²⁷powsirale kãw zie na ti y'aw yúor ni Daviir yir deb kãw be na buole ke Zuzeb a: a powsirale ne yúor ti di na ke Marya.
- ²⁸A malki ti kpε n a v zie yel v: «Cule, fũv Naanmun na maali yaga za a, a Sore be n fu zie.”
- ²⁹A Marya na ti wō a y'ér-bie a ña a, pul-vũo ti ter v ni yaga, v ti sowre v tuora a puoru ña per.
- ³⁰Le n'a a malki yel v: «Ta zore dēbīe i, Marya a, fu nyē ni maalv a Naanmun zie.
- ³¹Nyē, fu na ter i puo dow deble, por a v yúor ke Yeezu.
- ³²U na i n kpēε, be na buole v ni Naanmun-na-do-saa-be-piel-a Bie. A Sore Naanmun na de ni a v sãa Daviir naalv da-kow kù v;
- ³³v na dire ni naalv kura le a lsrayel buvre zu, ε a v naalv kũ ter baarv daar ε.”
- ³⁴A Marya ti yel i a malki: «Ñmun n'a a na i ti i a le, i na be baw deb a?”
- ³⁵A malki ti sow v na: «Vuvv Sōw na siw ni a fu zu, ε a Naanmun-na-do-saa-be-piel-a fãw na piw fu na ni a v baarv; le so a bie na na dow a, na i sōw, é be buole v Naanmun Bie.
- ³⁶A fu yeb Elizaber n'i ñan mī ter puo, vl na i pow nyãw a, a v cuwr ayvob n'i dĩa, vl be na ti buole: pow-ãan a.
- ³⁷Naanmun suri kũ guu yel kãw za i.”
- ³⁸Le n'a a Marya pãa le yel: «Mâa n'i ñan, a Sore tō-tō-bi-pow ne m, a i m mē a le fu na yel a.» A malki ti ber v na ε leb cen.
- ³⁹A len daar, a Marya ti ir a lo a sor páw cen a Zude tan puo tēw kãw puo.

- ⁴⁰U ti kpe n a Zakari yir pùori a Elizaber.
- ⁴¹Zĩ ke a Elizaber na ti wõ a Marya puoru a, a bie ti dam ı a v púorí. Le n'a a Vuvuv Sõw ti paalı a Elizaber,
- ⁴²v zew kòkòr yel kpěw za: «Naaɲmun maalı fu na gãw a pɔwbe za, ε mĩ maalı a bie fu na na dɔw a.
- ⁴³Mãa mĩ n'ı ãnv, a ı Sore mã tɔr za sũomı ır wa a ı zie?
- ⁴⁴Nyẽ, a fu puoru yẽr-bie na wa lo a ı tòbrí le pe a, a bie dam ı nũò damnv a ı púorí.
- ⁴⁵Zu-nũò sob ne b, fu na saw ke a le a Sore na tũ be wa yel kù b a, na tu n a tub a.”
- ⁴⁶Le n'a a Marya ti yel: «Í síe danε nı a Sore,
- ⁴⁷ε a ı tierv za cule a Naaɲmun ı faare yãw.
- ⁴⁸U saw na jur a v tũ-tũ-bi-pɔw bãbaalv kaa. Sıza n'a, dĩa na ta a, a nıbe na dɔwr tuur taa a, na buɔle mẽ nı Zu-nũò sob,
- ⁴⁹a Naaɲmun Kpɛnv-za-sob na maalı nɔ-ɓãa-yele a ı yãw a. A v yúor ı n sãw,
- ⁵⁰v ter ı a v nãwfv kura le a belı dem na zɔre v a zie.
- ⁵¹U dɔl ı nũu wul a v kpěnv: diw a pòlv dem yaaru;
- ⁵²v cã n a kpěnv dem lɔb a be naalv da-kɔwr zuru, ε zew a bãbaalbε.
- ⁵³U paal ı a kũ dem nı a v maalv, ε ber a na-mune be leb kul nũ-zawle.
- ⁵⁴U sãw nı a lsırayel buvre, a v tũ-tũ-biir: v na leb bãwnı a v nãwfv ıb a,
- ⁵⁵a nvɔr v na yãw kù a ti sãa mune, a Abraham nı a v buvre maalv yãw kura le a.”
- ⁵⁶A Marya ti kpe n a Elizaber zie ti ta mẽ cuwr ata a, al pùorí, v ti leb a kul a v yir.
- ⁵⁷A Elizaber dɔwfv na wa ta a, v dɔw nı deble.
- ⁵⁸A v suman puɔ dem nı a v nıbe ti wõ na ke a Sore mal v nı yaga a v nãwfv puɔ, ε ti lãw nı v cule.
- ⁵⁹A bibie anĩ sob na wa vıe a, be ti wa n a bie yvɔr-ɲmãafv, ε ti bɔbr ke be por a v yúor ke Zakari mẽ a v sãa a.
- ⁶⁰Ɛ ce a mã ti yel a: «Ũv'hũ! A v yúor na dı na ke Zã.”
- ⁶¹Be ti yel v na: «A fu yir puɔ a, nır kãw za be dı a a ɲa ı.”
- ⁶²Be ti kabre na sowre a sãa ke ɲmɲmun n'a v bɔbr ke be buɔle a bie.
- ⁶³U ti yãw na be de da-pewli-sebra kù v, v seb a yẽr-bie a ɲa yãw: «A v yúor dı na ke Zã.» A ti ı n nɔ-ɓãa-yel a be zie.
- ⁶⁴A per ne puɔ, a Zakari ti leb a tvɔr yẽre, ε ti yẽre danε nı a Naaɲmun.

⁶⁵Le n'a dēbīē ti nyow a suman puo dem za, ε a Zude tan puo za, be ti yēre ni a yele a ɲa yērv.

⁶⁶A belɪ dem za na ti wone a yele a ɲa a, ti de na yāw a be socie puo, ε yere: «Omɪɲmɪn n'a a bie ɲa pāa na wa ɲmē a?» A Sore fāw ti sɪrɪ na be a v zie.

⁶⁷Vuvuv Sōw ti siw na paali a v sãà Zakari, v yēr Naanɲmɪn-yēr-manē yērv a ɲa:

⁶⁸«A Sore, a lsɪrayel Naanɲmɪn ter ɪ puoru, v jɪr ɪ a v nɪ-buvvɛ kaa ε faa be,

⁶⁹ε ɪ faafv fāw yi a ti yāw a v tō-tō-bie Daviir yir puo.

⁷⁰A a ɲa n'a v ti yāw a v yēr-man-son yel a koro za,

⁷¹k'uv na faa ti nɪ a ti dō dem nuru puo, nɪ a nɪbe na hīen ti a nuru puo.

⁷²U wul ɪ a v nōwfv a ti sãà mune, ε cāa le bāwnɪ a v Wō-ta-sōw,

⁷³a pɔb v na pɔ a ti sãakvm Abraham zie,

⁷⁴k'uv na faa ti nɪ a ti dō dem nuru puo a, nɪ k'uv na ɪ na ti ber dēbīē ε yāwne v,

⁷⁵tōɔ ɪ nɪ-son nɪ nɪ-mun a v niɲé, a ti bibi-viɛrɪ za a.

⁷⁶ε fūv bɪ-pula a, be na buole fv na ke Naanɲmɪn-na-do-saa-be-pɪɛl-a yēr-manē, fv na de nɪ a Sore niwn tōɔ cɔbrɪ a v sɛɛ,

⁷⁷ε ɪ a v nɪ-buvvɛ bāw a faafv a be yel-bebe suur pawfv zūú,

⁷⁸a ti Naanɲmɪn nōwfv na be ter baarv a bāwfv n'ɪ a ɲa. A nōwfv ɲa yāw n'a, a sa-zu mūtōw na pure a ta ti.

⁷⁹U ti pur a, k'uv caali a bel na be a ligē puo nɪ a kūu baárú a, ε ter ti lo n a yā-baarv sɔr.”

⁸⁰A bie vl a, v ti kere na ε a v yā bure; v ti be n weja kpali puo ti ta a vlɪ bibir v na wul v tɔɔra a lsɪrayel nɪbe a.

LUKA 2

¹A len daar, a Sezaar Ogusi ti yāw nɪ nvɔr ké be sɔr a tē-daa zu-sɛbla za bāw be nvɔr.

²A sɔrv dāw-niwn sob ɲa ti maal ɪ a len daar Kirinisi na ti ɪ a Urɔm tēw na-kpēɛ liɛɛ a Siiri tēw puo a.

³A nɪbe za mí ti cen na be ti sɔr be, ɲa za a v tē-yira puo.

⁴A Zuzeb mɪ ti yi n a Galile, Nazaretɪ tēw puo, ε do a Zude, a Daviir tēw vl puo be na buole ke Betulem a, v na ti ɪ a Daviir buvɛ nɪ a v yir nɪr a yāw.

⁵U ti ter ɪ a v pɔw Marya na ta dōwfv a cen nɪ a sɔrv yāw.

⁶A Marya dōwfv bibir ti páw be nɪ a be.

- ⁷A Marya ti dɔw nɪ a v pɔwsi-bie, dɛble, de penɛ pili nɪ v gaali dɔn-laa pɔɔ, bɛ na ti bɔ gaa-zie gu a sãanbɛ-dĩó a yãw.
- ⁸A vɪ tɛw nɛ pɔɔ a, dũ-cũnbɛ ti bɛ n bɛ, gánɛ a wɛ pɔɔ gùrɛ a bɛ dɔn tĩsɔwr za.
- ⁹A Sore malkɪ kãw ti sãá nɪ a bɛ zie, ɛ a Sore vɛlv cãa pili pàw bɛ, kè dɛbĩɛ dɛ nyɔw bɛ yaga za.
- ¹⁰A malkɪ ti yel bɛ na: «Nyi ta zɔrɛ dɛbĩɛ ɪ, yel-vla na na urɛ nũò a lsrayɛl bɔvrɛ za a n'v, ɪ waar k'ũ wa yel kù nyɪ.
- ¹¹Faare dɔw nɪ a nyɪ yãw a dĩa, a Daviir tɛw pɔɔ, vɛ n'ɪ a Kɪrita, a Sore.
- ¹²A v bãwfv n'ɪ ɲa: nyɪ na ti nyɛ nɪ bɪ-pula na pili penɛ gã nɪ dɔn-laa pɔɔ a.
- ¹³Bɛ wa bere na, malkɪ-yaga siw páw a dãw-niwn sob bɛ danɛ a Naanɲmɪn yere nɪ:
- ¹⁴«Naanɲmɪn so danv a sa-zu za, ɛ a v nɪ-nɔnɪ so yã-baarv a tɛw zu ka». “
- ¹⁵A malkɪ minɛ na ti bɛr bɛ ɛ lɛb do a tɛ-vla pɔɔ a, a dũ-cũnbɛ ti yere na kùrɛ taa: «Nyi ɪ ti ta a Betlɛm nyɛ a yel ɲa na ɪ a Sore yel kù ti a.”
- ¹⁶Bɛ ti páw na cen ti nyɛ a Marya nɪ a Zuzɛb nɪ a bɪ-pula na gã a dɔn-laa pɔɔ a.
- ¹⁷Bɛ na ti nyɛ baar a, bɛ ti manɪ nɪ a lɛ a malkɪ na yel kù bɛ a bie yãw a.
- ¹⁸A bɛɪ dem za na ti wonɛ a dũ-cũnbɛ manv a, mí ti nyɔw nɪ nɔɔr.
- ¹⁹A Marya vɪ ti tɛr ɪ a yelɛ a ɲa za tiɛrɛ a v socir pɔɔ.
- ²⁰Al pùorí, a dũ-cũnbɛ ti lɛb a danɛ a Naanɲmɪn kule nɪ, ɛ írɛ a v yúor a yelɛ a ɲa yãw, bɛ na ti wõ ɛ nyɛ a tu mɛ a lɛ bɛ na ti yel kù bɛ a.
- ²¹A bibie anĩ sob na wa vɛ a, ɪ a bie yvɔr-ɲmãafv bibir a, bɛ por ɪ a v yúor kɛ Yeezu. A yúor ɲa n'v a malkɪ ti tɪr, ɛ a mã bɛ tɛr a v pɔɔ sɛr ɛ.
- ²²A bibir na wa vɛ, bɛ na na tu a bɛ dɛwr-so-bɛrv tub mɛ a lɛ a Mõyiir-Wulu na yãw a, a Yeezu sãà nɪ a v mã ti báw v na cen nɪ a Zeruzalɛm, kɛ bɛ ti de v kù a Sore,
- ²³mɛ a lɛ bɛ na sɛb a Sore Wulu sɛbɛ pɔɔ a: «Pɔwsi-bie za na ɪ dɛble a, bɛ na de v na kù a Sore.”
- ²⁴Bɛ mɪ ti tɛr ɪ a bawr-maal-bom waar ɪ a bawr maalv yãw, mɛ a lɛ a Sore Wulu na yãw a: «Ɔmã-daa nɪ ɲmã-pɔw, bu na-ɲmã-pólɛ ayi.”
- ²⁵Zĩ kɛ nɪr kãw ti bɛ n a Zeruzalɛm di kɛ Sumĩɔ. U ti ɪ n nɪ-muɲa ɛ yãwnɛ a Naanɲmɪn. U ti gùrɛ nɪ a mɔwlv a lsrayɛl nãá wa nyɛ a, ɛ a Vvɔrv sɔw ti bɛ a v zie.
- ²⁶A Vvɔrv Sɔw ti ɪ na v bãwnɪ a, kɛ vɛ bɛ wa nyɛ a Sore Nɪ-kabra, k'vɔv kũ kpi ɛ.
- ²⁷A Vvɔrv Sɔw ti dam v na yãw v wa a Ɔmin-yi-kpɛɛ pɔɔ. A Yeezu sãà nɪ a v mã na ti tɛr v kpɛr ɪ kɛ bɛ ti tu a tub a v yãw, mɛ a lɛ a Sore Wulu sɛbɛ na yel a,
- ²⁸a Sumĩɔ ti de nɪ a bie Yeezu yãw a v nuru pɔɔ, ɛ pùori a Naanɲmɪn yaanɪ yel:

- ²⁹«Sore e, yêre ɲa a, fu na tũɔ na ber a fu tũ-tũ-bie v kule nɪ yã-baarv mẽ a le fu na yel a.
- ³⁰A ã mimie sɪrɪ na nyẽ a fu faafv,
- ³¹fu na cɔbrɪ a nɪ-buure za niɲé a:
- ³²v ɪ n cãa na na ɪ a tẽ-daa nɪ-buure za bãw fu a, ε ɪ a fu nɪ-buure lsɪrayel yúor-viɛlv-danv.”
- ³³Nɔ-bãan tɪ nyɔw nɪ a bie sãa nɪ a v mã, a yele a Sumĩɔ na tɪ yere caare nɪ v a yãw.
- ³⁴A Sumĩɔ tɪ maali be na ε yel a bie mã Marya: «Nyẽ, a fu bie ɲa na so na nɪ-yaga lo ε nɪ-yaga leb ɪr a lsɪrayel buure puɔ, v na ɪ n bãwfu be ɲmɪer ɪ nɔ-kpen.
- ³⁵Le n'a nɪ-yaga pu-tɪer-sowlɪ na sãá. E a fũv tɔr za a, kpɪerv na kpe b a, ɪ mẽ suɔ na cɔr a fu socir puo a.”
- ³⁶Pɔw- Naanmun-yêr-manε kãw mɪ tɪ be n a be, Ana, Fanɪel pɔwyaa, na tɪ ɪ a Aseer yir dɔwlv nɪr a. U tɪ kor ɪ yaga. U na tɪ kul a sɪr maali yome ayopɔi a n'a,
- ³⁷v ɪ a pɔw-kvɔr tɪ ta a yome lɪz'a anaar nɪ anaar. U be tɪ cere zãane nɪ a Zeruzalem ɪmun-yi-kpẽε ɪ, ε tone a Naanmun mũtɔw nɪ tũsɔw. U mí tɪ ter ɪ mvta-tuo ε puore.
- ³⁸U na tɪ ta a be a vli tɛm nε tɔr za puɔ a, v dane nɪ a Naanmun ε mane a bie yele kòre a belɪ dem za na tɪ gùre a Zeruzalem faafv a.
- ³⁹Be na tɪ tu a yele za, a Sore Wulu sebe na yãw nvɔr ke be mí tu a, be leb a cen a Galile, a be tẽw Nazaretɪ.
- ⁴⁰A bie vl tɪ kere na ε bure nɪr, yã-bãwfu tɪ be n a v zie yaga, ε a Naanmun maali tu v.
- ⁴¹Yome za, a Yeezu sãa nɪ a v mã mí tɪ cen nɪ a Zeruzalem a Zifu mune Tɔlv cuw yãw.
- ⁴²A Yeezu na wa nyẽ yome pie nɪ ayi a, be ter v na do n a cuw yãw a Zeruzalem, mẽ a le a tub na tuur a yome za a.
- ⁴³E ce a cuw na wa dɪ yi baari be leb kule a, a bie Yeezu tɪ cãa na be a Zeruzalem, ε a v sãa nɪ a v mã be bãwnɪ a ɪ.
- ⁴⁴Be tɪ tɪer k'vv be n a be sɔr-lãw-cen-taabe puɔ, ε cen mũtɔw bil za, al pùorɪ be nyɔw a v bɔb, a be nɪbe nɪ a be nɪ-bãwnɪ puɔ.
- ⁴⁵E ce be na be tɪ nyẽ v a, be leb a bɔ v tɪ sãá nɪ a Zeruzalem.
- ⁴⁶Bibie ata pùorɪ n'a be tɪ nyẽ v a ɪmun-yi-kpẽε puɔ, v zĩ a Naanmun-Wulu bãw-bãw-karɪ sɔgɔ, bere wone a be yêrv ter ɪ sowru a be zie.
- ⁴⁷A belɪ dem za na tɪ wone a v yêrv a, mí tɪ nyɔw nɪ nvɔr, a yã v na tɪ bãw a yãw, nɪ a sɔwfv v na mí tɪ sɔw a yãw.
- ⁴⁸A Yeezu sãa nɪ a v mã na tɪ nyẽ v a, nvɔr bãa be na, ε a mã yel v: «Ĩ bie e, bũv n'v so fu ɪ tɪ a ɲa? Nyẽ, mãa nɪ a fu sãa pĩ n pee bɔbr ɪ fu gvɔrɪ.”

⁴⁹U ti sow be na: «Buv yāw n'a nyi nñe bōbr mē? Nyi be ti bāw ke a fer a kũ be a ï sãa yir puo i?»

⁵⁰E ce a v yērv na v na ti yēr kù be a, be be ti bāw a v per ε.

⁵¹U ti siw na páw be, leb wa a Nazareti; v ti sawr i a be nuor. A v mã ti maal a ter a yeke a na za vla a v socir puo.

⁵²A Yeezu vl a, a yã-bāwfv, a yāgan kerv ni a pu-piēlv, a a na za ti kere ni a v zie, a Naanmun niné ni a nsaalbe niné.

LUKA 3

¹A Tibēer Sezaar naalv dib yome pie ni anũu sob daar, a len daar a Pōsi-Pilatı na ti i a Urōm tēw na-kpēe liere a Zude tēw a, a len daar a Erōdi na ti i a Galile tēw nàle a, ε a v yeb Filib i a ltuure ni a Tirakonida ten nàle a, ε Lizaniastı i a Abilen tēw nàle a,

²a len daar a An ni Kayifv na ti i a Zifv mine bawr-maal-karı a, len daar a, a Zakari bi-deb Zã ti wō a Naanmun yērv a weja-kpale puo.

³A Zã ti ìr a zō colı a Zurdē man vuo za, hier e yere ke a nibe liebi a be ib, ε saw de a suob a be yel-bebe suur di-kùb yāw;

⁴a tu mē a le a Naanmun-yēr-manε lzayi na ti seb a v sebe puo a: «Nir kãw kōkōr cure ni a weja-kpale puo: Nyi maalı a Sore sōr, nyi kō a v soli denı yāw a tori.

⁵Fvōla za na paal a do, tã-kpēe za ni tãle za na tuw na siw man, sōr za na gōw a na tori na, sōr za na i kokobokobo a na man ni taa,

⁶ε bō-vvura za na nyē ni a Naanmun faafv. “

⁷A Zã ti yere na kùre a zu-sebla na ti waar a v zie a suob deb a: «Dōpan buvre be na! ãa n'v wul nyi a le nyi na na i nuri a Naanmun yērv maalv suur na waar a ber?

⁸Nyi i a sãá a nyi i-urı puo ké nyi liebi i a nyi ib, ε taa wa tiere nyi puo yere ke: «Ti sãà n'i Abraham ε!» Mãa n'v yere kùre nyi, a kusebe a na na gã a, Naanmun na tũo na i a liebi Abraham bibiir.

⁹A ler i nan be a tur sie yāw baarı ; tie ne za na be wōne wō-vieli a, be na ce v na nmãa lob yāw vūmı.”

¹⁰A zu-sebla ti sowre v na: «Bōv n'v a fer ke ti pãa ure a?»

¹¹A Zã ti sow be na: «Nir wa ter kparı ayi a, ũv ír kù a v tō na be ter v a, ε nir na ter a dure a, v mı ure a le.”

¹²A zuru-yar-dierbe mı ti wa na wa de a suob ε sowri v: «Wul-wul-kara a, bōv n'v a fer ke ti ure?»

¹³U yel be: «Nyi ta mí nmãa libie dowlı a le be na yāw a zu ε.”

¹⁴Sojari mı ti sowri v na: «E tum, bōv n'v a fer ke ti ure?» U ti sow be na: «Nyi ta fare bu nmare ziri dier nur libir ε, nyi mí de a nyi yar tewr.”

- ¹⁵A nibe za ti gùre na ke bũ-kãw na ɪ na, ɛ tiere be puɔ ke a Zã taa ure wa n'i a Kırta.
- ¹⁶Le n'a a Zã ti yel kù be za: «Kũɔ n'a mãã kùre nɪ nyɪ a suob, ɛ ce nɪr be n a ã pùor waar, kpeme zuo mẽ, ã m̀ be sewnɪ na cer a v nafawr bũ-'lëni ɛ. Ul a, Vuvuv Sõw nɪ vũu puɔ n'a v na kù nyɪ a suob.
- ¹⁷U ter ɪ ci bũ-yela a v nũú, a v ci yélv yãw; v na yãw nɪ a ci-bie a v bòwrí ɛ nytw a ur ber, a dũre vũu na be ter kpiiru daar a puɔ.”
- ¹⁸A Zã ti cãa na ter wulu yér-bie yaga a nibe zie, ɛ a a ɲa n'a v ti hiere a Yel-nũò kùre be.
- ¹⁹U ti yere nɪ a Galile tẽw nàle Erɔdɪ, v na ti de a Erodɪadɪ na ɪ a v yeb pɔw a yãw, nɪ a yel-faar al za v na ti maalɪ a yãw.
- ²⁰Le n'a a Erɔdɪ nĩe leb ti maalɪ yel-faa ɲa dɔwli: v ti nyɔw nɪ a Zã pàw gaso puɔ.
- ²¹A nibe za na ti de a suob baarɪ a, a Yeezu m̀ de baarɪ ɛ puore a, a salom ti yuo na,
- ²²ɛ a Vuvuv Sõw siw a v zu ter yãgan mẽ na-ɲmam a; kɔkɔr ti yi n a salom zu yere: «Fũv n'i a ã Bi-nɔna, a ã puɔ pelɪ nɪ a fũ yãw.”
- ²³A Yeezu na wa ti tine a v tome a, v ter a ta yome lizer nɪ pie. A nibe ti tiere na ke Zuzeb bi-dɛb v, ɛ a Zuzeb ɪ Eli bi-dɛb,
- ²⁴Eli ɪ Matatɪ bi-dɛb, Matatɪ ɪ Levi bi-dɛb, Levi ɪ Mɛlɪkɪ bi-dɛb, Mɛlɪkɪ ɪ Yanayi bi-dɛb, Yanayi ɪ Zuzeb bi-dɛb,
- ²⁵Zuzeb ɪ Matatɪasɪ bi-dɛb, Matatɪasɪ ɪ Amɔsɪ bi-dɛb, Amɔsɪ ɪ Nawum bi-dɛb, Nawum ɪ ɛsɪlɪ bi-dɛb; ɛsɪlɪ ɪ Nagayi bi-dɛb,
- ²⁶Nagayi ɪ Maatɪ bi-dɛb, Maatɪ ɪ Matatɪasɪ bi-dɛb, Matatɪasɪ ɪ Semeyin bi-dɛb, Semeyin ɪ Yosekɪ bi-dɛb, Yosekɪ ɪ Yoda bi-dɛb;
- ²⁷Yoda ɪ Yoanan bi-dɛb, Yoanan ɪ Ereza bi-dɛb, Ereza ɪ Zorobabel bi-dɛb, Zorobabel ɪ Salatɛl bi-dɛb, Salatɛl ɪ Neri bi-dɛb,
- ²⁸Neri ɪ Mɛlɪkɪ bi-dɛb, Mɛlɪkɪ ɪ Adi bi-dɛb, Adi ɪ Kosam bi-dɛb, Kosam ɪ ɛlɪmadam bi-dɛb, ɛlɪmadam ɪ ɛer bi-dɛb,
- ²⁹ɛer ɪ Yeezu bi-dɛb, Yeezu ɪ Eliezɛer bi-dɛb, Eliezɛer ɪ Yorim bi-dɛb, Yorim ɪ Matatɪ bi-dɛb, Matatɪ ɪ Levi bi-dɛb,
- ³⁰Levi ɪ Sumĩɔ bi-dɛb, Sumĩɔ ɪ Zuda bi-dɛb, Zuda ɪ Zuzeb bi-dɛb, Zuzeb ɪ Yonam bi-dɛb, Yonam ɪ Eliakum bi-dɛb,
- ³¹Eliakum ɪ Melea bi-dɛb, Melea ɪ Mena bi-dɛb, Mena ɪ Matata bi-dɛb, Matata ɪ Natam bi-dɛb, Natam ɪ Daviir bi-dɛb,
- ³²Daviir ɪ Zese bi-dɛb, Zese ɪ Yobɛdɪ bi-dɛb, Yobɛdɪ ɪ Boozi bi-dɛb, Boozi ɪ Sala bi-dɛb, Sala ɪ Nasɔ bi-dɛb,

³³Nasō ɪ Amunadab bi-dɛb, Amunadab ɪ Adumun bi-dɛb, Adumun ɪ Arni bi-dɛb, Arni ɪ Ɛsɔrɔm bi-dɛb, Ɛsɔrɔm ɪ Faresti bi-dɛb, Faresti ɪ Zuda bi-dɛb,

³⁴Zuda ɪ Zakɔb bi-dɛb, Zakɔb ɪ lzaaki bi-dɛb, lzaaki ɪ Abraham bi-dɛb, Abraham ɪ Tara bi-dɛb, Tara ɪ Nakoor bi-dɛb,

³⁵Nakoor ɪ Serugi bi-dɛb, Serugi ɪ Arago bi-dɛb, Arago ɪ Falɛki bi-dɛb, Falɛki ɪ Ebɛɛr bi-dɛb, Ebɛɛr ɪ Sala bi-dɛb,

³⁶Sala ɪ Kayinam bi-dɛb, Kayinam ɪ Arfasadi bi-dɛb, Arfasadi ɪ Sem bi-dɛb, Sem ɪ Nowe bi-dɛb, Nowe ɪ Lamɛki bi-dɛb,

³⁷Lamɛki ɪ Matuzala bi-dɛb, Matuzala ɪ Enɔki bi-dɛb, Enɔki ɪ Yareti bi-dɛb, Yareti ɪ Maleleyɛl bi-dɛb, Maleleyɛl ɪ Kayinam bi-dɛb,

³⁸Kayinam ɪ Enɔsti bi-dɛb, Enɔsti ɪ Seti bi-dɛb, Seti ɪ Adama bi-dɛb, Adama ɪ Naanmun bi-dɛb.

LUKA 4

¹A Yeezu ti yi n a Zurdɛ mɔni lɛb wa, ɛ a Vɔvɔ Sɔw ti paali v. A Vɔvɔ sɔw ti tɛr v na kpɛ n a weja-kpalɛ pɔɔ,

²be n'a a Gegɛra ti belɪ v bibie lɔz'a ayi yɔw. U bɛ ti di bom za a bibie al pɔɔ ɪ, ɛ a na wa tɔl baar a, kɔ nyɔw v na.

³Lɛ n'a a Gegɛra ti yel v «Fɔv wa ɪ a Naanmun Bie a, fɔv yɔw a kɔstɛr ɲa v lɛbi bɔ-dura»

⁴Ɛ cɛ a Yeezu ti sɔw v na: «Bɛ sɛb a yel: <Bɔ-diri tɛwr bɛ n'a guole a nisaal ɛ.> “

⁵A Gegɛra ti tɛr v na do n zie na zɛw a zu, ti yɔw k'v bel da-yɛn daadaa nyɛ a tɛ-daa na-munɛ naalv ten za,

⁶ɛ v yel v: «Ɛ na kɔ b ɪ a kpɛnv a ɲa za, ni a yɔr a naalv ten a ɲa na waar ɪ a: mɔa n'v bɛ kɔ a a ɲa za, ɛ ɪ mi na tɔɔ na de a kɔ vlɪ sob nɛ ɪ na bɔbr a.

⁷Lɛ so, fɔv wa pɔori mɛ ni fu tɔra siwru a, fɔv na so a za.”

⁸Ɛ cɛ a Yeezu ti yel v na: «Bɛ sɛb a kɛ: <A Sore fu Naanmun yɔ n'v fu na gbine dume puore ni fu tɔra siwru, vl yɔ n'v fu na maale.> “

⁹Al pɔori a Gegɛra ti tɛr ɪ a Yeezu cen ni a Zeruzalem, ti bɔw v do n a ɔmun-yi-kpɛɛ nyɔri za ɛ yel v: «Fɔv wa ɪ a Naanmun Bie a, fɔv yi a ka, ɛ yɔw ti lo a tɛw;

¹⁰mɛ bɛ taa sɛb kɛ <Naanmun na yɔw ni nvɔr kɔ a v malki munɛ kɛ bɛ gɛrɛ fu.>

¹¹Lɛ ni kɛ: <Bɛ na baabi fu ni a bɛ nuru pɔɔ, kɛ a fu gber taa wa mab ɲmɛr kɔstɛr ɛ.> “

¹²Ɛ cɛ a Yeezu ti sɔw v na: «Bɛ yel a kɛ: <Ta belɪ a Sore fu Naanmun ɛ.> “

¹³A Gegɛra na ti belɪ v a bel-bɔvɛ za gu a, v ti cen na ɛ bɛr v, ɛ gu a daar nɔa wa ta a.

¹⁴A Yeezu ti lɛb a wa a Galile, tɛr a Vɔvɔ Sɔw kpɛnv, ɛ a v yɔr yi pɔw a zie vl za.

- ¹⁵U ti kane ni ni a nibe a puoru-diru puɔ, ε a nibe za ti dane v.
- ¹⁶A Yeezu ti wa n a Nazareti, a be v na ti baa a, wa kpe a puoru-diɔ́, mē a le v na m̀i ɪ a Zifu mune pienu-bibir za a, ε ɪr k'vu kanɪ a sebe.
- ¹⁷Be ti de ni a Naanmun-yer-mane lzayi sebe kù v, v dɔle ti nyē a zie ne be na seb a yer-bie a ɲa a:
- ¹⁸«A Sore Vuvu siw mē na, v kaa na ir mē ka nūu yāw mē k'ū ti yel a Yel-nũò kù a nan dem. U tō m a k'ū ti hieri a faafv kù a gaso puɔ dem, ε yel a zɔn ke be na leb a nyere, k'ū ti faa a belɪ dem be na dɔwre a,
- ¹⁹k'ū ti yel a Sore maalv yuon na tare a.”
- ²⁰A Yeezu ti leb a pili a sebe kù a sōwne, ε zĩ. A nibe za na ti be a puoru-diɔ́ be a, ti jure v ni gbēgbē.
- ²¹Le n'a v pāa ti nyɔw ni be a yeru yel: «A dĩa a, a Seb-sōw yer-bie a ɲa nyɪ na wō a, a tu n a nyɪ yāw.”
- ²²A nibe za ti pore ni a v yo-vla, ε mí ti nyɔw nuɔr a yer-vielɪ na ti yire a v núorí a yāw, ε ti sowre: «A Zuzeb bi-dɛb be n'i a ɲa ɪ?”
- ²³ε ce a Yeezu ti yel be na: «Mē nyɪ taa na lɔb a zukpar ɲa kù m: «Dɔwta a, sanɪ fu tɔɔra!» A ye le al za ti na wō k'aa maal ɪ a Kafarnawɔm a, m̀i maal a a fu tēw puɔ ka!”
- ²⁴A Yeezu ti leb a yel yāw puɔ: «Siza n'a ɪ yere kùre nyɪ: nur be dier Naanmun-yer-mane ye le a v tē-dɔwra puɔ ɪ.
- ²⁵Yel-mɪɲa n'a ɪ yere kùre nyɪ, a Eli daar a, pɔw-kɔbe be ti ter vuo a Israyel tēw puɔ ɪ, a le a saa na ti ɲmāa ar yome ata ni cuwr ayuɔb yāw, ε kō-kpēε ti lo a tēw za a.
- ²⁶ε ce a be been kāw za zie be n'a a Naanmun ti tō a Eli ε, pɔw-kuɔr kāw na ti kpter Sareta, Sɪdɔ tēw vuo puɔ a, vl zie n'a a Naanmun ti tō v.
- ²⁷Kɔn m̀i be ti ter vuo a Israyel tēw puɔ a Naanmun-yer-mane Elize daar ε, ε ce a be been kāw za be ti nyē sanv ε, a be ɪ Naamā na yi Siiri a ɪ.”
- ²⁸Be na ti wō a yer-bie a ɲa a, be za ti nyē ni suur yaga, a puoru-diɔ́ be.
- ²⁹Be ti ɪr a dá a Yeezu yi zaa ni a tēw puɔ. ε a be tēw na ti mē tāw zu a, be ter ɪ a Yeezu cen ni zie kāw na ɪ cūgbulu a, ke be ti daa v lɔb.
- ³⁰ε ce v ti tɔl ɪ a be sɔgɔ yi cere.
- ³¹A le n'a a Yeezu ti yi a be siw a Galile tēw kāw puɔ be na buɔle Kafarnawɔm a. U ti kane ni a nibe a Zifu mune pienu-bibir.
- ³²A v kanv ti ter ɪ fāw, a de bā be neε.
- ³³Nur kāw kōtō-faa na damne a, ti be n a puoru-diɔ́ be. U ti ɲme n cel kpēw za yel:
- ³⁴«Ale we! Tum ni f̃v m̀i bunv, Nazareti tēw Yeezu u? Fu wa na ke fu wa ɪ ti lo. ɪ bāw fu na: a Naanmun Ni-sōw ne b!”

³⁵A Yeezu ti tanɪ v na yel: «Pàw a nuɔr ɛ yi zaa a nur ɲa puɔ!» A kòtɔ-faa ti nyɔw nɪ a dɛb nɛ lɔb ɪ tɛw a nɪbɛ sɔgɔ, ɛ yi ɛ ber v, ɛ bɛ sãw v zie za ɪ.

³⁶Dɛbɛ ti nyɔw nɪ a bɛɪ dem za na ti be a be a, bɛ yere kòrɛ taa: «Yɛr-bũv n'i a ɲa? U mí tanɪ nɪ a kòtɔ-faar nɪ fãw k'aa yi, ɛ a yi.”

³⁷Ɛ a v yúor ti yi na làarɪ a ziir za, a vɪ vuo nɛ puɔ.

³⁸A Yeezu na ti yi a puoru-díó a, v cen nɪ Sumũ yir. Yã-tɔl-faa kãw ti tɛr ɪ a Sumũ diem-mã; bɛ ti zɛɛ nɪ a Yeezu k'vɔ ɪ ɪb kãw a v yãw.

³⁹U ti gãu na cɔw a baal ɛ tanɪ a yã-tɔlv, a yã-tɔlv ber v, v ɪr daadaa lɛ kaarɛ a bɛ zie.

⁴⁰A mũtɔw na wa kpɛ a, bɛ tɛr ɪ a baalɛ za, na tɛr baal-pɛ-buure za a, wa n a v zie. U mí ti ɪr ɪ nuru dɔwɪ a bɛ za been been zu sanɪ bɛ.

⁴¹Kòtɔ-faar yaga mí ti yire nɪ a bɛ yaga puɔ cure yere nɪ: «Fv ɪ n a Naanmun Bie!» Ɛ cɛ a Yeezu ti tanɛ a na, ɛ bɛ sawr a yɛrɛ ɪ, a na ti bãw kɛ vɛ n'i a Kɪrita a yãw.

⁴²A zie na wa viɛrɛ a, v yi na cen wɛja puɔ. A zu-sɛbla ti bɔbr v na; bɛ na wa nyɛ v a, bɛ bɔbr a kɛ bɛ nyɔw v tɛr, v ta cen kɛ ber bɛ ɪ.

⁴³Ɛ cɛ a Yeezu ti yel bɛ na: «A fɛr a kũ m̀ hieri a Naanmun-Naalv Yel-nũò k̀ tɛ-yoru. Bũv n'v vɛ, al yãw n'a a Naanmun tɔ m.”

⁴⁴U ti hiere nɪ a Yel-nũò a Zude tɛw puoru-dirú.

LUKA 5

¹Bibir kãw, a zu-sɛbla ti nebr ɪ taa a Yeezu zie a Naanmun yɛrv ber-wob yãw, ɛ a Yeezu tɔr za ti ar a Zenezaretɪ kũɔ-kpɛɛ nuɔr.

²U ti nyɛ nɪ gbee ayi na gã a kũɔ-kpɛɛ nuɔr a: a zvm-nyɔwrɛ ti yi na siw pɛwr a bɛ m̃ɛnɪ.

³A Yeezu ti do na kpɛ a gbor kãw puɔ, na ti ɪ Sumũ gbor a, ɛ zɛɪ v k'vɔ taw zãá nɪ a kòkowr blã. Lɛ n'a a Yeezu pãa ti zĩ a gbor puɔ ɛ kanɛ nɪ a zu-sɛbla.

⁴U na wa yɛr baar a, v yel ɪ a Sumũ: «Duwri kpɛ n a zulu puɔ, nyɪ ti lɔb a m̃ɛnɪ nyɔw a zvmɛ.”

⁵A Sumũ ti yel v na: «Wul-wul-kara a, ti bal ɪ ti tɔɔra a tũsɔw za ti viɛ nɪ zie, ɛ bɛ tuli nyɔw zvm-bile za ɪ. Ɛ cɛ fũv na n'v yel a, al yãw n'a ɪ na lɔb a m̃ɛnɪ.”

⁶Bɛ ti lɔb ɪ a m̃ɛnɪ nyɔw zvmɛ yaga yaga za, a m̃ɛnɪ ti ciɛrɛ.

⁷Lɛ so bɛ ti kabri buɔɪ a bɛ zvm-nyɔw-taabe na ti be a gbee ayi sob puɔ a, kɛ bɛ wa sɔw bɛ. A bɛ taabe ti wa na, bɛ wa yaw a zvmɛ paalɪ a gbee a za ayi a ti faar na lĩm.

⁸A Sumũ Pɛr na ti nyɛ a lɛ a, v lo na gbĩ dume a Yeezu pile ɛ yel v: «Sore e, taw zaa a ɪ zie, ɪ ɪ n yel-bier sob.”

⁹Děbĩe ti ure nɪ a Sumũ yaga, vɛ nɪ a nɪbe bɛl za na ti be a be a, a zume be na ti nyɔw sɛw a lɛ a yãw.

¹⁰Lɛ n'a a mɪ ti ɲmẽ a Sumũ zum-lãw-nyɔw-taabe zie, a Zebede bibiir, Zakɪ nɪ Zã. Ɛ cɛ a Yeezu ti yel ɪ a Sumũ: «Ta zɔrɛ dẽbĩe ɪ, dĩa na ta a, nɪbe nɛ be fɜ na nyɔwr»

¹¹Lɛ n'a be ti duwri nɪ a gbee lɛb wa a kôkowr yãw, wa bɛr bom za ɛ tu a Yeezu pùor.

¹²A Yeezu na ti be a ten al yẽn sob pɔɔ a, nɜr kãw na ti kôw v za a, mɪ ti be n a be. U na ti nyẽ a Yeezu a, v lo na vɔbli muru ɛ lɔbr nuru zɛɛ nɪ v yere nɪ: «Sore e, fũv wa bɔbr a, fɜ na tũɔ na ɪ ã lɛb viɛl.»

¹³A Yeezu ti dɔl ɪ nũu tɔ n v ɛ yel: «Ĩ bɔbr a, lɛb viɛl!» Ɛ daadaa lɛ a v kɔnv ti baari.

¹⁴A lɛ n'a a Yeezu ti kpãa v k'vɔ taa pore a a ɲa yúor kùrɛ nɜr ɛ, ɛ yel v: «Nĩe cen ti ɪ a bawr-maalbe jɜ fɜ ka a, ɛ fɜ tur a bawr-maal-bom, fɜ na lɛb viɛl a yãw, mẽ a lɛ a Mõyiir na yãw a nvɔr a: a tũɔ wul a nɪbe kɛ fɜ lɛb a viɛl.»

¹⁵A Yeezu yúor ti lɛb a bãw yire yaga, ɛ zu-sebla na be dɪ vuo a zɔrɛ gbɔne taa a v zie kɛ be tũɔ bɛr wɔ a v yêrv, ɛ v sanɪ a be bàalv.

¹⁶Ɛ cɛ a Yeezu mɪ ti taw na yi v yõ zie a wejari pɔɔ ti puore.

¹⁷Bibir kãw a Yeezu na ti kanɛ nɪ a nɪbe a, Farizĩe mune nɪ Naanmun-Wulu bãw-bãw-kari ti pɔɔ nɪ a nɪbe pɔɔ. Galile lowr tɛli za, nɪ Zude tẽw lowr tɛli nɪ Zeruzalem n'a be ti yi ɛ wa. A Sore fãw ti be n a Yeezu zie k'v sanɛ baalbe.

¹⁸Nɪbe kãw ti wa ta na tuo gber a v bũ-gana zu. Be ti bɔbr ɪ a lɛ be na na ɪ kpɛ n v bin a Yeezu niɲɛ a.

¹⁹Ɛ cɛ a zu-sebla ti gbõ n taa zuo, be be ti bãw be be na na tu n v kpɛ n a ɪ. Lɛ so be ti do a gârɔ, ɲmãa sule puo, ɛ tur v nɪ a v bũ-gana bɛr v siw a Yeezu niɲɛ a nɪbe sɔgo.

²⁰A Yeezu na ti nyẽ a be Naanmun-sawfɜ ɲa a, v yel a: «Ĩ ba a, a fɜ yel-bebe suur dɪ na.»

²¹A Naanmun-Wulu-sɛ-sebrbe nɪ a Farizĩe mune ti tiɛrɛ na: «Ãa n'ɪ a sob ɲa na tvur a Naanmun zume a? Nɪ-buor sob v na tũɔ dɪ a yel-bebe suur a be ɪ Naanmun yõ?»

²²Ɛ cɛ a Yeezu na ti bãw a be tiɛrv a, v sɔw na yel bɛ: «Bũv n'v so a tiɛrv a ɲa taabe be a nyɪ zie?

²³Abobe sob a ɪ kayãan zuo: ã na na yel a gber: fɜ páw nɪ a fɜ yel-bebe suur, bu ã na na yel v: ãr cere a?

²⁴Ɛ cɛ ã bɔbr a kɛ nyɪ bãwnɪ a, a Nɪsaal Bie tɛr ɪ fãw a tẽw zu na tũɔ dɪ a yel-bebe suur.» Lɛ n'a a Yeezu ti yel a gber: «Ĩ yere na kùrɛ fɜ, ãr báw a fɜ bũ-gana kule nɪ a fɜ yir.»

²⁵Daadaa lɛ v ãr a be niɲɛ, ɛ báw a v bũ-gana lo n a yir sɔr, danɛ nɪ a Naanmun kule nɪ.

²⁶Nvɔr ti gãa nɪ be za be danɛ a Naanmun ; dẽbĩe ti nyɔw be na be yere: «A dĩa a, ti nyẽ nɪ yel-be-dãw-nyɛrɪ.»

²⁷A yele a ɲa pùorí, a Yeezu ti yi na nyě zuru-yar-diere kãw, a yúor na di ke Levi a, v zĩ a v tome zie, v yel v: «Tuur mē!»

²⁸U ti ber i bom za, ε ìr tuur v.

²⁹A Levi ti còbr i dib a Yeezu yãw a v yir; zuru-yar-dierbe yaga ni nibe be mune ti lãw ni be na zĩ dire.

³⁰A Farizĩe mune ni a be Naanmun-Wulu-sε-sεbrbe ti 'hũ'hune na yere kùre a Yeezu po-tuurbε: «Bũv n'v so nyi lãw ni zuru-yar-dierbe ni yel-bebe dem dire ε nyúur?»

³¹A Yeezu ti de ni a yérv sów be: «Ni-kpen be ne be mí ter dówta yel-ura i, baalbe ne be.

³²ĩ suri be wa kũt wa buɔli nibe na tiere ke be i n ni-mun a i, nibe na tiere ke be i n yel-bebe dem a buɔlv n'a ã wa.»

³³A Farizĩe mune ti yel i a Yeezu: «A Zã po-tuurbε ni a ti po-tuurbε mí ter i a mvta-tuo kura le puore ni, ε cε a fv po-tuurbε cãa dire ε nyúur.»

³⁴A Yeezu ti sów na yel be: «Nyí tiere ke nyi na tũo na fer kul-taa cuw dem yãw be ter mvta-tuo ε a deb-sãan be a be zie e?

³⁵ε cε bibie na vie na be ír a deb-sãan a be zie, a len daar a, be na mí ter i a mvta-tuo.»

³⁶U ti cãa na le lób zukpar ɲa kù be yel: «Be be dãw cĩe pen kpar-paala yãw ti be n kpar-kura i, ale be i le, be na cĩe ni a kpar-paala ε a pen-paala ni a kpar-kura be de taa i.

³⁷Be mì kũ saw de divě paala yãw wɔ-gbã-kore puɔ i, ale be i le a, a divě paala na pur i a wɔ-gban ber, a divě cir ε a wɔ-gban sãw.

³⁸Be mí yãw ni divě paala wɔ-gbã-paale puɔ.

³⁹Sob ne za na nyũ divě kura mili a, be mí le bɔbr divě paala i, v mí yel a: «A divě kura n'a nɔme zuo.» »

LUKA 6

¹A Zifv mune pienv-bibir kãw, aYeezu ni a v po-tuurbε ti tɔle ni poru puɔ. A v po-tuurbε ti ɲmare ni a ci-zuru ɲmune 'wɔbr.

²Farizĩe be mune kãw ti yel be na: «Bũv n'v so nyi tone ton na be sew a pienv-bibir a?»

³A Yeezu ti sów na yel be: «Nyí nŵw be kant a le a Daviir ni a v taabe na ti tō, a kō na ti kpier be a bu?

⁴A le v na ti kpe a Naanmun yir puɔ de a dipě, be na mí bin a Naanmun niɲé a, 'wɔb ε mì kù a v taabe be 'wɔb a i? A dipě a ɲa a, nur be ter sɔr na 'wɔb a i, ale be i bawr-maalbe tɔwr a.»

⁵U ti cãa na yere kùre be: «A Nisaal Bie i n a pienv-bibir sòb.»

⁶A pienv-bibir yɛn sob, a Yeezu ti kpɛ n a Zifu mune puoru-dió kanɛ ni a nibe. Nur kãw, a dɔrv nũu na ti kpi a, ti be n a be.

⁷A Naaɲmun-Wulu bãw-bãw-karɪ ni a Farizɛ mune ti piwre ni a Yeezu, ké be nyɛ v na sanɪ ni nur a pienv-bibir bu, be tũɔ tɛr ɪ v yɛrv.

⁸Ɛ cɛ a Yeezu ti bãw ni a be tierv. Lɛ so v yel a nũ-kũu sob: «Ìr ar a ka a nibe niɲé.» U ìr ar.

⁹A Yeezu yel be: «Nyum n'a ï sowre: a pienv-bibir a, vla n'a a nur tɛr sɔr na tũɔ maali bu faa n'a? Nur v a sob tɛr sɔr na faa bu na bɛr v kpi?»

¹⁰U ti jur ɪ a be za ti tɔ, ɛ yel a nũ-kũu sob: «Dɔl a fu nũu.» U dɔl, ɛ a nũu lɛb kpɛw.

¹¹A Farizɛ mune ni a Naaɲmun-Wulu bãw-bãw-karɪ ti nyɛ ni suur pi kɔkɛɛ. Be ti tĩ na bɔrɛ taa a vɪ bom nɛ be na na tũɔ ɪ a Yeezu a.

¹²A alɪ bibie nɛ pɔɔ, a Yeezu ti tɔl a do tãw zu k'vɔ ti pùori. U ti pùor ɪ a Naaɲmun a tũsɔw-bil za.

¹³A zie na wa viɛ a, v bɔɔl ɪ a v po-tuurbɛ wa kaa ir pie ni ayi a be pɔɔ, por a be yúor kɛ ni-toni:

¹⁴Sumɔ, v na por a yúor kɛ Pɛr a, ni a v yɛb Ādere, Zakɪ, Zã, Filib, Batelemi,

¹⁵Matie, Toma, Alfe bi-dɛb Zakɪ, Sumɔ be na bɔɔlɛ kɛ Zelɔti a,

¹⁶Zakɪ bi-dɛb Zuda ni Zuda lsɪkarɪɔti na wa mɪl a Yeezu a.

¹⁷A Yeezu ti siw ni a tãw, vɛ ni a v ni-toni. U ti tɛw na ar zi-tĩtal pɔɔ. A v po-tuurbɛ yaga ti ar ɪ a be, lãw ni zu-sɛbla na be tɛr vuo ɪ yi a Zude tɛw za, ni Zeruzalɛm, ni kũɔ-kpɛɛ nvɔr ten Tũr ni Sɪdɔ wa a.

¹⁸Be ti wa na kɛ be wa bɛr wɔ a v yɛrv, ɛ v sanɪ a be bàalɔ ; v mɪ ti cãa na sanɪ a belɪ dem kɔtɔ-faar na ti fɛrɛ a.

¹⁹A zu-sɛbla za ti bɔbr ɪ a v tɔb, fãw kãw na mí ti yire a v pɔɔ sanɛ be za a yãw.

²⁰Lɛ n'a a Yeezu ti jur a v po-tuurbɛ ɛ yel be: «Zu-nũò dem n'i nyɪ, nyum nan dem: nyumɛ so a Naaɲmun-Naalɔ!

²¹Zu-nũò dem n'i nyɪ, nyum kɔ na kpɛr a yɛrɛ ɲa a: nyɪ nãa tiw na! Zu-nũò dem n'i nyɪ, nyum na kone a yɛrɛ ɲa a: nyɪ nãa laar a!»

²²«Zu-nũò dem n'i nyɪ, a len daar a nɪsaalbɛ nãa wa hĩɛn nyɪ, ɛ zawrɛ a nyɪ yelɛ ɛ tɔvɪ nyɪ, sãwne ni a nyɪ yúor a Nɪsaal Bie yãw a.

²³Nyɪ cɛlɛ yawr ɪ a len daar, a nyɪ sã-ya na ɪ kpɛɛ a tɛ-vla pɔɔ a yãw; bũv n'v vɛ, a ɲa tɔr za n'a a be sãa mune ti dɔwri a Naaɲmun-yɛr-manbɛ.

²⁴«Ɛ cɛ baw-bio dem n'i nyɪ, nyum na-mune, nyɪ páw ni a nyɪ mɔwlv baari!

²⁵Baw-bio dem n'i nyɪ, nyum na tiw a yɛrɛ ɲa a, kɔ nãa kpɛ nyɪ na! Baw-bio dem n'i nyɪ, nyum na laar a yɛrɛ ɲa a, nyɪ nãa be n wahala pɔɔ kone!

²⁶Baw-bio dem n'i nyi, a len daar a nibe za nãa wa muvre nyi a, a ɲa tor za n'a a be sãa mune ti ure a Naanmun-yêr-man-bele-bele mune!”

²⁷« E ce ï yere na kùre nyi, nyum na bere wone a ï yêrɔ a: nyi nɔne a nyi dɔ dem; a belɩ dem na hien nyi a, nyi maale be vla.

²⁸Nyi zele Naanmun maalɔ kùre a belɩ dem na ɲmɛr yãwn nyi a, nyi puore kùre a belɩ dem na ɲmare ziri yãwn nyi a.

²⁹Nɪr wa ɓa b kóri a, fũv leb cɔw a ayi sob. Nɪr wa de a fɩ kpar-kpɛɛ a, ber v v mɩ de a fɩ kpale yãw pɔɔ.

³⁰Nɪr za na zele bom a fɩ zie a, kù v, e nɪr wa de a fɩ bom a, fũv taa sowre ɪ.

³¹A le nyi na bɔbr ke a nibe ure a nyi zie a, nyi mɩ ure a le a be zie.

³²Nyume wa nɔne a belɩ dem na nɔne nyi a tawr a, bũv maalɔ n'a nyi na gùre a pɔɔ? A yel-bebe dem mɩ mí nɔne nɪ a belɩ dem na nɔne be a.

³³Nyume wa maale a belɩ dem na maale nyi a tawr a, bũv maalɔ n'a nyi na gùre a pɔɔ? A yel-bebe dem tɛɛ za mɩ ure nɪ a le.

³⁴Nyume mí wa pɛw a nyi bom kù a belɩ dem nyi na bãw ke be nãa tũɔ na leb kù nyi a, bũv maalɔ n'a nyi na páw a pɔɔ? A yel-bebe dem mɩ mí pɛwn nɪ taa bome, ké be mɩ mí wa pɛw be yaa a sãn.

³⁵«A nyum n'a, nyi nɔne a nyi dɔ dem, nyi maale be vla e pɛwn be a nyi bome, e ta gùre ke be mɩ mí wa ɪ nyi a le yaa a sãn e. Len daar a, a nyi sã-ya na ɪ berɔ, e nyi mɩ ɪ a Naanmun-na-do-saa-be-pɛl-a bibiir, vl na ɪ nɪ-vla a poto-dem zie, nɪ a belɩ dem zie fɩ na mí maalɩ vla e be be ɲmele kaar fɩ a.

³⁶Nyi ɪ nɪ-baal-zɔrbe mɛ a le a nyi Sãà na ɪ nɪ-baal-zɔre a.”

³⁷«Nyi ta bãwne a nyi taabe yele ɪ, e Naanmun mɩ kũ bãw a nyi dem e. Nyi ta mí yel ke a nyi taabe sãw na ɪ, e Naanmun mɩ kũ yel ke nyi sãw na ɪ. Nyi dirɛ suur kùre a nyi taabe, e Naanmun mɩ na dɪ n suur kù nyi.

³⁸Nyi mí tur, e Naanmun mɩ na kù nyi na. U na manɩ na paalɩ ɓol, tewtew e dɩ yãw a cire, v yãw a nyi pèlé pɔɔ. A bũ-mána vl nyi na ter mane nɪ kùre a nyi taabe a, vle n'v v mɩ na manɩ nɪ kù nyi.”

³⁹A Yeezu mɩ ti lob ɪ zɔkpar kù be yel: «Zɔw na tũɔ na tawr zɔw ɪ? Be za ayi kũ lo ɓow pɔɔ ɪ?

⁴⁰Po-tuure be zuore v nɪ-kpɛɛ ɪ, e ce po-tuure za, a v nɪ-kpɛɛ na wul vla a, na ɲmɛ na taa nɪ a v nɪ-kpɛɛ.

⁴¹Bũv yãw n'a fɩ jure a sawr na be a fɩ yeb mímirí a, e be nyɛ a wew na be a fɩ dem pɔɔ a?

⁴²Ɖmujmun n'a fu na t̃ɔ yel a fu yeb: < Ɔ yeb ɪ, alɛ Ɔ ɪr sawr ber a fu mímírí! > Ɖ a f̃v muja ñɛ bɛ nyɛ a wɛw na bɛ a fu mímírí a? Nɪsaal-libelibe ɲa! De niwn ɪr a wɛw ber a fu mímírí, lɛ n'a fu na nyɛrɛ p̃aa ɪr a sawr ber a fu yeb mímírí.”

⁴³«Tɪ-vla bɛ w̃ɔnɛ w̃ɔ-s̃awnɪ ɛ, ɛ tɪ-s̃awna m̀ bɛ w̃ɔnɛ w̃ɔ-viɛɪ ɛ.

⁴⁴Tɪɛ za w̃ɔmɛ n'a mí ɪ kɛ fu b̃aw v. Bɛ bɛ p̃ɔrɛ k̃ak̃amɛ gɔ-tur zu ɛ, bɛ m̀ bɛ p̃ɔrɛ divɛ tur w̃ɔmɛ g̃ṽṽr zu ɛ.

⁴⁵A nɪ-vla mí urɛ nɪ ɪ-viɛɪ, a v p̃ṽɔ na viɛɪ a ỹaw. Ɖ a nɪ-faa urɛ ɪ-faar, a v p̃ṽɔ na kpɛ faa a ỹaw. A alɪ bome nɛ na paalɪ a nɪsaal socir a, alɛ n'a yirɛ a v ñórí.”

⁴⁶«B̃ṽṽ ỹaw n'a nyɪ mí yɛrɛ a Ɔ zie: <Sore e, Sore e>, ɛ bɛ mí tuur a lɛ Ɔ na yɛrɛ a?

⁴⁷Sob nɛ za na waar a Ɔ zie wa bɛrɛ wone a Ɔ ỹɛrv ɛ tuur a, Ɔ na wul nyɪ nɪ a vɪ sob nɛ v na ɲm̃ɛ taa nɪ a.

⁴⁸U ɲm̃ɛ na taa nɪ nur na ɲmaarɛ yir a: v tuw nɪ b̃ow-zulu k̃ṽsɛ-pan zu ɛ s̃ṽɔ a yir pɛr. A k̃ṽɔ-paal na wa wa a, a ba-fṽɔla k̃ṽɔnɪ da n taa wa ɲmɛ a yir ɲa, ɛ bɛ dam v ɛ, v na mɛ vla a ỹaw.

⁴⁹Ɖ cɛ sob nɛ za na bɛrɛ wone a Ɔ ỹɛrv ɛ bɛ tuur a, v ɲm̃ɛ na taa nɪ nur k̃aw na bɛ tuw a yir pɛr ɛ ɲm̃aa a v yir a: a ba-fṽɔla k̃ṽɔnɪ na wa da taa wa ɲmɛ a yir ɲa a, v lo n daadaa lɛ, lo bugubugu.»

LUKA 7

¹A Yeezu na tɪ ỹɛr a a ɲa za k̃ṽ a nɪbɛ baar a, v cen nɪ Kafarnawɔm.

²Zɪ kɛ sojarɪ k̃ṽba nɪ-kp̃ɛɛ k̃aw tɪ tɛr ɪ t̃ṽ-t̃ṽ-bie v ɪ baal ɲmaar ṽṽṽṽ: a v t̃ṽ-t̃ṽ-bi-mimi-m̃ṽṽn tɪ n'v.

³U na tɪ w̃ɔ bɛ manɛ a Yeezu yelɛ a, v t̃ṽ n a Zifv m̃nɛ nɪ-kore bɛ m̃nɛ a v zie, kɛ bɛ tɪ zelɪ v k'ṽṽ wa faa a v t̃ṽ-t̃ṽ-bie.

⁴A nɪ-kore bel tɪ ta n a Yeezu zie zelɛ v suwle taa yɛrɛ nɪ: «U sɛwnɪ na kɛ fu s̃ṽw v,

⁵v ñɔnɛ nɪ a tɪ b̃ṽṽrɛ nɪbɛ, ɛ vlɛ n'v ɲm̃aa a tɪ puoru-d̃ṽṽ k̃ṽ tɪ.”

⁶A Yeezu nɪ a bɛl za tɪ l̃aw na lo a s̃ṽr cere, ɛ v bɛ tɪ c̃aa z̃aa nɪ a yir ɛ, ɛ a sojarɪ k̃ṽba nɪ-kp̃ɛɛ t̃ṽ a v barɪ bɛ m̃nɛ bɛ wa yel a Yeezu: «Sore e, ta dɪ tuo balɛ fu t̃ṽṽra ɪ, Ɔ bɛ sɛwnɪ kɛ fu kpɛ a Ɔ yir p̃ṽɔ ɪ;

⁷al ỹaw n'a m̃aa muja nyɛ Ɔ bɛ sɛwnɪ a fu zie waa ɪ, ɛ cɛ ỹɛr ỹɛr-bi-been ỹṽ a Ɔ t̃ṽ-t̃ṽ-bie sanɪ.

⁸M̃aa n'ɪ ɲa tɛr nɪ-bɛrɛ, ɛ m̀ dɪ nɪ-kp̃ɛɛnv sojarɪ zu, m̀ yel ɲa: <Cen>, v cen; ɛ yel ỹɛn sob: <Wa>, v wa; ɛ yel a Ɔ t̃ṽ-t̃ṽ-bie: <l bom ɲa>, v ɪ.”

⁹A Yeezu na tɪ w̃ɔ a ỹɛr-bie a ɲa a, v ñṽw nɪ a sojarɪ k̃ṽba nɪ-kp̃ɛɛ nɛ yelɛ; ɛ v tɪ l̃ɛb a yel a zu-sɛbla na tuur v a: «M̃aa n'v yɛrɛ k̃ṽrɛ nyɪ, a lsɪrayɛl b̃ṽṽrɛ nɪbɛ t̃ɛɛ za p̃ṽɔ a, Ɔ bɛ nyɛ a Naañmun-sawfv ɲa t̃ṽ ɪ.”

- ¹⁰A nibe bel be na ti tō a, na ti leb kul a yir a, be ti nyē ni a tō-tō-bie v ɪ ni-kpēw.
- ¹¹Al pùorí, a Yeezu ti cen ni tēw kãw be na buɔle ke Nayin a. A v po-tuurbɛ ni ni-yaga yaga ti buɛɛ v na.
- ¹²U na ti tare a tēw dīdɔr yāw a, be nyē ni nibe na tuo kũu cere ni ũufu a: pɔw-kvɔr kãw bi-deb-been ti n'v. A tēw nibe yaga ti buɛɛ ni a pɔw nɛ.
- ¹³A Sore na ti nyē v a, a v nɪbaalv ti kpē v ni yaga v yel v: «Ta kone ɪ!»
- ¹⁴Al pùorí, v taw ta tɔ a daga, a kũu-tuorbɛ tɛw ar. A Yeezu ti yel a: «Pɔl-bile e, mǎa n'v yere kùrɛ fv, ɪr!»
- ¹⁵A kũu ti ɪr a zĩ ɛ yɛrɛ. A Yeezu ti leb a de v kù a v mǎ.
- ¹⁶Dēbɛ ti nyɔw ni a nibe za. Be ti dane ni a Naaɲmin yere ni: «Naaɲmin-yɛr-manɛ kpēekpēɛ be n a ti sɔgɔ, ɛ a Naaɲmin jur ɪ a v ni-bvɛrɛ kaa.”
- ¹⁷A Yel ɲa a Yeezu na ti maali a, ti yi na làari a Zude tēw ni a v tē-kōkowe za.
- ¹⁸A Zǎ po-tuurbɛ ti wa na wa manɪ a yele a ɲa za kù a be zu-sob. A Zǎ ti buɔl ɪ a v po-tuurbɛ ayi
- ¹⁹wa tō be a Sore zie, ké be ti sowr v: «Fũv n'ɪ a Kírɪta na na wa a, bu ti cǎa cɛɛ ni-yũo?”
- ²⁰Be ti ta n a Yeezu zie yel v: «Zǎ-Bati tō ti ni a fv zie, ké ti wa sowri fv: < Fũv n'ɪ a Naaɲmin Nɪ-kabra na na wa a, bu ti cǎa cɛɛ ni-yũo?» “
- ²¹A vli per nɛ pɔɔ, a Yeezu ti santi ni ni-yaga bàalv ni a be ni-kɔwlv, diw kōtō-faar bɛr be, ɛ ɪ zɔn yaga leb nyɛrɛ.
- ²²Al pùorí, v ti sɔw na yel a nibe a Zǎ na tō a: «Nyɪ cen ti manɪ a yele a ɲa nyɪ na nyē ɛ wō a kù a Zǎ: a zɔn nyɛrɛ na, a wvbr cere dēdē, a kɔn leb a vɛɛl, wōn leb a wone, ni-kũuni leb a vɔvɛrɛ, a nan dem wone a Yel-nũò,
- ²³ɛ zu-nũò sob n'ɪ a sob nɛ na kũv zawrɪ a ɪ saw-deb bɛr a.”
- ²⁴A nibe bel a Zǎ na ti tō a, na wa leb kul a, a Yeezu nyɔw ni a Zǎ yɛrv yɛrɛ a zu-sɛbla zie yere ni: «Bũv n'v nyɪ cen a wɛja-kpale pɔɔ ké nyɪ ti nyē? Bàa-keker sɛsɛb na fure damne a n'v v?
- ²⁵Bũv n'v nyɪ cen ti nyē mǎ? Nɪr na su depaal-bome a n'v v? ɛ cɛ a depaal-kpar-suurbɛ ni a nũò-wonbɛ a, na-munɛ yie pɔɔ n'a be mí kpɪɛr.
- ²⁶ɛ bũv n'v nyɪ nɛ cen ti nyē? Naaɲmin-yɛr-manɛ n'v v? Ũv, mǎa n'v yere kùrɛ nyɪ, v zuo ni Naaɲmin-yɛr-manɛ.
- ²⁷Uɪ yāw n'a be sɛb kɛ: <Nyē, ɪ tone ni a ɪ tō-tō-bie a fv nidaa, v na cɔbrɪ ni a sɔr bɛr fv.> “
- ²⁸«ɪ yere na kùrɛ nyɪ, a pɔwbɛ bũ-dɔwrɪ za pɔɔ a, kãw za be ɪ kpēɛ zuo a Zǎ ɪ, ɛ cɛ a Naaɲmin-Naalv pɔɔ ni-pvri za zuo ni a Zǎ.

- ²⁹A nibe za ni a zuru-yar-dierbe ti ber a wõ a v yêrv, be ti nyê na bãw ke a Naanmun ter i yel-muɲa, é yãw a Zã kù be a suob.
- ³⁰Ɛ ce a Farizîe mune ni a Naanmun-Wulu bãw-bãw-kari zawr i a Naanmun pu-tierv v na ter a be yãw a, é be saw a Zã kù be a suob ɛ.”
- ³¹A Yeezu ti yel a yãw puɔ: «Ăa n'v ï pãa na de a dĩa nibe be ɲa man ni a? Ăa n'v be pãa ɲmẽ taa ni a?
- ³²Be ɲmẽ na mẽ bibiir na zĩ a ni- yaga tuor-taa zie buɔle taa yere ni: <Ti ɲme n bawr-bune, é nyi be sèb ɛ ; ti ɲmãa ni lãwni, é nyi be sɔw ɛ!>
- ³³Yel-muɲa sɪza n'a, Zã-Bati wa na, be wa dɪre i, ɛ be nyúur ɛ, ɛ nyi yere ke: <Kõtõ-ire n'v.>
- ³⁴A Nɪsaal Bie wa na, wa dɪre ɛ nyúur, ɛ nyi yere ke: <Bũ-dɪ-nõwne ni dã-nyuure n'v, zuru-yar-dierbe ni yel-bier-maalbe bá n'v.>
- ³⁵Ɛ ce a belɪ dem za na saw tu a Naanmun yã-bãwfv a, be nyê na bãw k'vɔ ter i yel-muɲa.”
- ³⁶Farizîe kãw ti buɔl i a Yeezu k'vɔ wa be lãw dɪ. A Yeezu ti kpɛ n a Farizîe ne yir zĩ a dɪb yãw.
- ³⁷Pɔw kãw ti yi n a tẽw puɔ wa kpɛ, yel-bier-maalɛ ti n'v. U ti wõ na ke a Yeezu be n a Farizîe yir dɪre, é ti de turali na yãw kɔse-pla kole puɔ a wa n,
- ³⁸wa ar i a Yeezu zikùrí, a v gbɛe yãw, é nyɔw kon, a mũtã-kũɔ cire waare a Yeezu gbɛe, v fiɛle ni a v zukɔbe bere, ɛ mɔwre, ɛ zier a a turali.
- ³⁹A Farizîe ne na ti buɔli a Yeezu a dɪb yãw a, na ti nyê a le a, v tier i v puɔ: «A nɪr ɲa ti surɪ i Naanmun-yêr-manɛ a, v nãá bãw ni ãa n'i a pɔw ɲa, ni-bũv n'i a pɔw ɲa na tuɔr v a, v nãá bãw na ke yel-bier-maalɛ n'v.”
- ⁴⁰Ɛ ce a Yeezu ti de ni a yêrv yel v: «Sumũ v, ï ter i yêrv bɔbr k'ũ yêr kù b.» U sɔw: «Yere, Wul-wul-kara a.”
- ⁴¹A Yeezu yel v: «Nɪr kãw ti ter i same dem ayi. Kãw ti ter i a v wer kɔbr anũu san, ɛ kãw ter a v wer lɪz'a ayi ni pie san.
- ⁴²A be kãw za na be ti ter a na ya a, v ber i be za ayi a be sãme. A be buor sob n'v na nõw v zuo a v tɔ?”
- ⁴³A Sumũ ti sɔw na: «Ĩ tiere ke a sob ne sãn na bermẽ zuo a v tɔ dem a n'v.» A Yeezu ti yel v na: «Fv jiel i vla.”
- ⁴⁴Al pùorí, v ti liɛb i a pɔw zie ɛ yel a Sumũ: «Fv nyê ni a pɔw ɲa a? ĩ kpɛ n a fv yir puɔ, fv be kò m kũ ï pew gbɛe i; ɛ ce vl a, a v mũtã-kũɔ n'a v pew ni a ĩ gbɛe, ɛ fiɛli a ni a v zukɔbe.
- ⁴⁵Fv be nyɔw mẽ weri pùori mẽ i; ɛ ce vl a, ĩ na de kpɛ wa tɔ ka a, v mɔwre ni a ĩ gbɛe.
- ⁴⁶Fv be cir kãa-nyũu yãw a ĩ zũu ɛ; ɛ ce vl a, v cir i turali yãw a ĩ gbɛe zu.

⁴⁷Mãa wa yere kòrɛ fɔ k'ɔɔ páw nɪ a v yel-bebe na yãwme be dɪ vuo a, suur a, v na wul nõwfu yaga a n'a so. Ɛ ce sob ne be na mí dɪ suur kò blã a, v mí wul ɪ nõwfu blã.”

⁴⁸Al pùorí, a Yeezu ti yel ɪ a pɔw: «Fɔ páw nɪ a fɔ yel-bebe suur.”

⁴⁹Ɛ ce a belɪ dem na ti lãw dɪrɛ nɪ a Yeezu a, ti tĩ na tiɛrɛ be pɔɔ: «Nɪ-bũv n'ɪ a nɪr ŋa na sũmɪ mí dɪ a yel-bebe suur a?”

⁵⁰Ɛ ce a Yeezu ti yel ɪ a pɔw: «A fɔ Naanmun-sawfu faa fɔ na, cere nɪ yã-ɖaarv.»

LUKA 8

¹Al pùorí, a Yeezu ti cɔlɛ nɪ a tẽ-bɛrɛ nɪ a tẽli kanɛ nɪ a nɪbɛ, ɛ hiere yere a Naanmun-Naalv Yel-nũò. A po-tuurbe pie nɪ ayi ti bɛlɛ v na,

²lãw nɪ pɔwbɛ be mɛnɛ a Yeezu na ti diw kòtɔ-faar ber be ɛ sanɪ a be bàalv a: Marya be na buɔlɛ kɛ Madala tẽw Marya a, a vl pɔɔ kòtɔ-faar ayopõɪ na ti yi a,

³Zãn, a Kuza na ɪ a Erɔdɪ bũ-kaare a pɔw, Sizãn nɪ pɔw-yaga be mɛnɛ, na ti kaare a Yeezu nɪ a v po-tuurbe zie nɪ a be bũ-tɛrɪ a.

⁴Nɪbɛ ti yi n ten za ɛ waar a Yeezu zie. A zu-sebla na ti gbɔne taa a, v ti lɔb ɪ zɔkpar yel:

⁵«Nɪr kãw ti yi na k'ɔɔ ti bùr a bũ-buɔrɛ. U na ti bùrɛ a, a bũ-bie a mɛnɛ ti lo n sɔr-nuɔr be nɛb, ɛ a mũɔ pɔɔ lili de dɪ.

⁶Bũ-bie a mɛnɛ ti lo n zi-wòcɔ pɔɔ: a bul a, ɛ ce a na be ti páwr ɖaarv a, a ko na.

⁷Bũ-bie a mɛnɛ mì ti lo n guɔr pɔɔ, alɛ nɪ a guɔr za lãw ìr, a guɔr furɪ kú.

⁸Bũ-bie ŋmãa ti lo n tẽsɔw-vla pɔɔ; a bul a dɔw, ka-zu za mí wò ka-bie kɔba.» A Yeezu ti zɛw nɪ kòkɔr yel yãw pɔɔ: «Sob ne na tɛr tobe ber-wob yãw a, v bɛrɛ wonɛ.”

⁹A Yeezu po-tuurbe ti sowr v nɪ a zɔkpar ŋa pɛr.

¹⁰U ti yel be na: «A nyum a, Naanmun ɪ na nyɪ bãw a v naalv yel-sɔwli; ɛ ce a ŋmaare bel na ce a zie a, a mí ɪ n zɔkpaɪ, kɛ <be tũɔ mí jure ɛ ta nyẽ bom za ɪ, bɛrɛ wonɛ ɛ ta bãw a pɛr ɛ.> “

¹¹«Nyɪ nyẽ a zɔkpar ŋa pɛr: a Naanmun yɛrv n'ɪ a bũ-buɔrɛ.

¹²Nɪbɛ be mɛnɛ ŋmẽ na taa nɪ a bũ-bie al na lo a sɔr nuɔr a: be mí wò n a Naanmun yɛrv, ɛ a Gɛgɛra wa faa a yɛrv a be socie pɔɔ kɛ be taa wa mab saw de, nyẽ a faafv ɛ.

¹³Be mɛnɛ ŋmẽ na mɛ a zi-wòcɔ bũ-bie a: be mí wò n a Naanmun yɛrv ɛ saw de nɪ nũò. Ɛ ce be be mí saw ber a Naanmun yɛrv tɛ nyigɛ a be pɔɔ ɪ, be mí saw na de blã lɛ tɛwr yãw. Ɛ a kpɛrv wa ta a lɛn daar a, be mí tiɛ nɪ a Naanmun saw-deb ber.

¹⁴A bũ-bie al na lo a guɔr pɔɔ a, n'ɪ a belɪ dem na mí wò a Naanmun yɛrv ɛ ce ber a yel-bɔbrɪ, a naalv nɪ a tẽw zu nũò furɪ be kú a be cɛnu pɔɔ, ɛ be be tũɔ wò wɔmɛ a.

15A bũ-bie al na lo a tẽsɔw-vla pɔɔ a n'i a belɪ dem na bere wone a Naanɲmin yɛrv, ɛ mí saw de nɪ be pɔɔ za a. Be be lebr pùor ɛ, ale so be mí wɔ̃ wɔmɛ.”

16«Be be dāw tɔw fɪtɪle ɛ de laa vɔbli pàw ɛ, bu de v ti su gado pile ɪ; be mí dɔwl v nɪ kpul zu v zɛw, k'aa belɪ dem na kpɪer a dɪó a, mí nyẽ a cāa.

17Yel za be be be sɔwli kũv wa yi ɛ, bom za be be be sɔwli be kũv wa bāw ɛ, vɔ yi sãá cāamɪ ɛ.

18Nyɪ ter maal-ɪb a nyɪ yɛrv ber-wob pɔɔ. Sob nɛ na ter a a, be na kù v na dɔwli, ɛ sob nɛ na be ter a a, be na faa nɪ a blā al v na tɪer k'vɔv ter a a.”

19A Yeezu mǎ nɪ a Yeezu yebr ti wa n a v nyeb. Ɛ cɛ a zu-sɛbla na ti gbɔ̃ taa be dɪ vuo a, be be ti nyẽ sɔr na ta a v zie ɪ.

20Be ti yel ɪ a Yeezu: «A fɪv mǎ nɪ a fɪv yebr a ta ar yẽw bɔbr a fɪv nyeb.”

21U ti sɔw na yel be: «A belɪ dem na bere wone ɛ tuur a Naanɲmin yɛrv a, bele nɛ be ɪ a ɪ mǎ nɪ a ɪ yebr.”

22Bibir kǎw, a Yeezu nɪ a v po-tuurbɛ ti do na kpɛ gbor pɔɔ; v ti yel be na: «Nyɪ ɪ ti gǎw a kũɔ-kpɛɛ gǎwn.» Ɛ be ti cen.

23Be na ti duwr gǎwnɛ a, a Yeezu ti gǎ na gúr. Be wa bere na sɛsɛb kpɛɛ cɛr a kũɔ-kpɛɛ zu. Kũɔ ti kpɪer a paale a gbor, ɛ a bel tɛɛ za ti bɔbr kũɔ tub.

24A Yeezu po-tuurbɛ ti taw na ta sɪw v ɛ yel: «Wul-wul-kara a, Wul-wul-kara a, ti kpiir a!» U ti zaw na ɪr tanɪ a sɛsɛb nɪ a kũɔ-mie a leɓ gǎ zoom, ɛ a zie ɲmǎa vɔvɔv cɪu.

25A Yeezu ti yel ɪ a v po-tuurbɛ: «A nyɪ Naanɲmin-sawfɪ wa?» Ɛ cɛ dɛbɪɛ ti nyɔw be na ɛ nvɔr bǎa be, be yere kùrɛ taa: «Nɪ-ɲmɪɲmin n'i a nɪr ɲa? Ule n'i ɲan mí yɛr a sɛsɛb nɪ a kũɔ zie, ɛ a saw a v nvɔr.”

26Be ti ta na siw Zerazenɪɛ minɛ tẽw, na tori a Galile tẽw kũɔ-kpɛɛ gǎwn a.

27A Yeezu na ti yire a gbor pɔɔ a, dɛb kǎw na ti dāw kpɪer a tẽw pɔɔ a, ti zɔ na tuor v. A dɛb nɛ ti ɪrɛ nɪ kɔ̃tɔmɛ. Koro za n'a v be ti cāa suur bome ɪ, ɛ be cāa kpɪer yir pɔɔ ɪ, ɛ kpɪer yarv bɔwri pɔɔ.

28U na wa nyẽ a Yeezu a, v kō na curɪ ɛ lo gbɪ dume a v pile, ɛ vaa kɔkɔr yel: «Naanɲmin-na-do-saa-be-pɪɛl-a Bie Yeezu u, mǎa nɪ fũv mɪ bɔvɔ? Ɔ zele fɪv nɪ yǎayǎa, taa dɔwre mɛ ɪ!”

29A Yeezu na ti tanɪ a kɔ̃tɔ-faa k'vɔv yi zaa a dɛb pɔɔ a, n'a so a kɔ̃tɔ-faa ti yel a a ɲa. Gbɛɛ yaga za n'a a kɔ̃tɔ-faa ɲa mí ti ɪr v. Be mí ti 'lɛ nɪ a dɛb ɲa gbɛɛ nɪ a v nuru nɪ bame k'vɔv tũɔ zɪ zi-been, ɛ cɛ v mí ti taw nɪ a bũ-'lɛni a ɲa za ɲma, ɛ a kɔ̃tɔn ter v kpɛ n weja-kpale pɔɔ.

30A Yeezu ti sowr v na: «A fɪv yuór dɪ na kɛ bo?» U ti sɔw na yel: «Ɔ yuór dɪ na kɛ <Be-ter-nvɔr.> » Kɔ̃tɔ-yaga ti sɪrɪ na kpɛ a v pɔɔ.

31A kɔ̃tɔmɛ a ɲa ti zele nɪ a Yeezu k'vɔv ta diw a yǎw a kɔ̃tɔmɛ dɔwrv bɔw-zulu pɔɔ ɪ.

- ³²Dobaar na be ter vuo a, ti ar i a tãw zu be tũre bõbr bũ-diri. A kõtõme ti zele na k'aa Yeezu saw a cen ti kpe a dobaar puo. A Yeezu ti kũ a ni sɔr.
- ³³A kõtõme ti yi n a deb ne puo ti kpe a dobaar puo. A le n'a a dobaar ti yi a tãw na i cugbulu a zu e dãw taa ti lo a kũo-kpẽe puo tu kũo a za.
- ³⁴A doba-cũnbe na ti nyẽ a le a yeke na i a, be zo na kul a tẽw puo ni a gue puo ti manɩ.
- ³⁵A nibe ti yi na ke be wa nyẽ a le a yeke na i a. Be ti ta n a Yeezu zie nyẽ a deb vl puo a kõtõme na ti yi a, v zi a Yeezu gbẽe pile, su bome e leb bãw yã. Pòlá ti vũo be na.
- ³⁶A belɩ dem na ti nyẽ a yeke za a, ti manɩ ni a le a kõtõ-ire ɲa sanv na tu a.
- ³⁷A le n'a a Zerazenĩe mine tẽw nibe za ti zele a Yeezu k'vũ yi zaa a be tẽw puo, dẽbĩe na ti ure be yaga a yãw. A Yeezu ti kpe n a gbor leb kule.
- ³⁸A deb vl a kõtõ-faar na ti yi ke ber a, ti zele ni a Yeezu k'vũ saw v tuur v. E ce a Yeezu be ti saw e, e yel v:
- ³⁹«Leb kul a fv yir, ti manɩ a a ɲa za a Naanmun na maali a fv yãw a.» A deb vl ti cen na ti hieri a tẽw za puo a le a Yeezu na ti i a v yãw a.
- ⁴⁰A Yeezu na ti yi a kũo-kpẽe gãwn leb wa ta a, a zu-sebla ti zo na tuor v, bũv n'v vẽ, be za ti gũre v na.
- ⁴¹Puoru-dĩo ni-kpẽe kãw, a yúor na di ke Zayiir a, ti wa na wa ta lo gbĩ dume a Yeezu pile e zeli v yãayãa k'vũ wa a v yir,
- ⁴²wa nyẽ a v pɔwyali-been na ɲmaar vuuvv a. A pɔwyale ti tare ni yome pie ni ayi. A Yeezu na ti be a sɔr zu cere a, a nibe ti fure v ni a ziir za.
- ⁴³Pɔw kãw ti be n be, a siẽ cire ti maali yome pie ni ayi. U ti sãw ni a v tẽra za ber a dɔwtari zie, e a be kãw za be tũo sanɩ v e.
- ⁴⁴U ti yi n a zikùrí luluw wa tɔ a Yeezu kparv vuore, e daadaa le a v zũ ɲmãa.
- ⁴⁵A Yeezu ti sowr a: «Ãa n'v tɔ m?» Ða za na mí ti yel ke vle be n'v a, a Pier ti yel a: «Wul-wul-kara a, a zu-sebla jil a pàw fv e furi fv a ziir za!»
- ⁴⁶E ce a Yeezu ti yel a: «Nur tɔ m a, i nyẽ na ke fãw yi n a i puo.»
- ⁴⁷A pɔw na ti nyẽ k'aa be ter v sowlv a, v wa na e mawr v za, wa lo gbĩ dume a Yeezu pile, e manɩ a nibe za wõ vli bom ne yãw na n'a v tɔ v a, ni a le v na sanɩ daadaa le a.
- ⁴⁸A Yeezu ti yel v na: «I pɔwyaa a, a fv Naanmun-saw-deb faa fv na, cere ni yã-baarv.»
- ⁴⁹A Yeezu yerv be ti lo tẽw ser e, e nur yi a puoru-dĩo ni-kpẽe yir wa ta yere: «A fv pɔwyale kpi na, ta cãa di tuo bale a Wul-wul-kara i.»
- ⁵⁰E ce a Yeezu na ti wõ a yerv-bir ɲa a, v yel i a Zayiir: «Ta zore dẽbĩe i, de saw de Naanmun, e a fv pɔwyale na leb a vuure.»
- ⁵¹U na wa ta a yir a, v be saw nur kãw za biel v kpe n a dĩó e, a be i Pier ni Zã ni Zakɩ, pãa de ni a bie sãa ni a v mã i.

⁵²A nɔbɛ za ti tuo ni nuru zũú kone ni a pɔwle. A lɛ n'a a Yeezu ti yel: «Nyɪ ta kone ɪ, v bɛ kpi ɛ, gũɔ n'a v gúre!»

⁵³Ɛ cɛ bɛ ti urɛ ni a Yeezu laar, bɛ na ti bãwnɪ a kɛ a pɔwle kpi na a.

⁵⁴Ɛ cɛ a Yeezu ti nyɔw ni a pɔwle nũú ɛ yel kpɛw za: «Ĩ bie e, ìr!»

⁵⁵A v vuvuvu ti lɛb a wa, v ìr daadaa lɛ. A Yeezu yãw kɛ bɛ kù v bũ-dɪrɪ.

⁵⁶A ti ɪ n nɔ-bãa-yel a bie dɔwrɛ zie. Ɛ cɛ a Yeezu ti yel bɛ na kɛ bɛ taa wa yere a yel ɲa kùrɛ nɪr kãw za ɪ.

LUKA 9

¹A Yeezu ti buɔl ɪ a ni-toni pie ni ayi ðã taa, ɛ kù bɛ fãw ni sɔr kɛ bɛ diwr ɪ a kɔtɔmɛ za ɛ sanɛ a bàalv.

²Al pùorí, v ti tɔ bɛ na kɛ bɛ cen ti hiere k'aa Naanɲun-Naalv dɪb ta na, ɛ sanɛ a baalbɛ.

³U ti yel bɛ na: «Nyumɛ wa yi lore a sɔr a, nyɪ ta tɛr bom za ɪ: dabɔl bu kɔr ɛ, dipɛ bu libir ɛ, ɲa ta mí tɛr kparɪ ayi ɛ.

⁴Yir nɛ za pɔɔ nyɪ nãa wa kpɛ bɛ de nyɪ a sãanv a, nyɪ bɛ a bɛ ti ta a nyɪ lɛb yib daar.

⁵Zie nɛ za a nɔbɛ nãa bɛ wa de nyɪ a, nyɪ yi a bɛ tɛw pɔɔ ɛ tɛb tɛb a nyɪ gbɛɛ uuru bɛr, wul bɛ kɛ bɛ sãw na.»

⁶A ni-toni ti yi na cen ti cɔlɛ a tɛli za, hiere a Yel-nũò sanɛ ni a baalbɛ a ziir za.

⁷A Galile tɛw nàlɛ Erɔdɪ ti wõ n a yele a ɲa za na urɛ a, é bɛ bãw lɛn za v na na tiɛrɛ a ɪ. Nɔbɛ bɛ munɛ ti yere na: «Zã-Bati n'v lɛb yi a kũuni pɔɔ.»

⁸Bɛ munɛ yere: «Eli n'v sãá bɛ nyɛ.» Bɛ munɛ cãa lɛ yere: «Koro za dem Naanɲun-yɛr-manɛ kãw n'v lɛb wa.»

⁹Ɛ cɛ a Erɔdɪ ti yel a: «Ĩ yãw na bɛ ɲmãa a Zã zu. Ɛ ãa n'ɪ a sob ɲa ï na wone bɛ manɛ a yele a ɲa taabɛ caarɛ ni a?» Ɛ ti bɔbr k'vɔ nyɛ a Yeezu.

¹⁰A ni-toni ti lɛb a wa wa manɪ a alɪ bome nɛ za bɛ na ɪ a kù a Yeezu. U ti tɛr bɛ na taw yi n bɛ tɛwr zie, tɛw kãw bɛ na buɔlɛ Betisayida a lowr.

¹¹A zu-sɛbla na ti bãwnɪ a, bɛ tu v na. A Yeezu ti tɛr bɛ ni vla, ɛ manɛ a Naanɲun-Naalv yele kùrɛ bɛ, ɛ sanɛ a bɛli dem na tɛr a sanv yel-ɪra a.

¹²A mũtɔw ti cãculi na siwr v za. A Pie-nɪ-ayi ti taw na ta a Yeezu zie yel v: «Bɛr a nɔbɛ bɛ ɲa za bɛ cen a tɛli ni a gue pɔɔ na piɛli a ka a, ti bɔ gaa zie ni bũ-dɪrɪ, a ka a, wɛja pɔɔ n'a ti bɛ.»

¹³Ɛ cɛ, a Yeezu ti lɛb a yel bɛ: «A nyum tɛɛ za a, nyɪ kù bɛ a bũ-dɪrɪ!» Bɛ ti sɔw na: «Dipɛ anũu ni zúmɛ ayi tɛwr a ti tɛr. Ti taa urɛ nãa wa cen ti tuɔra ti da bũ-dɪrɪ a nɔbɛ bɛ ɲa za yãw mɔ v!»

¹⁴A nibe ti ta n tur anũu. A Yeezu ti yel i a v po-tuurbɛ: «Nyi yãw be pɔ zĩ liz'a ayiri ni piir.»

¹⁵Be ti saw ni a v nuɔr ɛ yãw a nibe za zĩ.

¹⁶A Yeezu ti de ni a dipẽ anũu ni a zóme ayi al, uori kaa a salom, ɛ maali a, ɛ ɲma kù a v po-tuurbɛ ké be pɔ a nibe za.

¹⁷A nibe za ti di na tiw, é be wob a bũ-ɲmaare na guu a paali peli pie ni ayi kul i.

¹⁸Bibir kãw, a Yeezu na ti puore v yõ zie, ɛ a v po-tuurbɛ be a be a, v ti sowri be ni a sowru ɲa: «A nibe zie a, ãa ne m?»

¹⁹Be ti sow na: «Be mune zie a, Zã-Bati ne b, be mune zie fu i Eli, ɛ be mune zie fu i koro za dem Naanmun-yẽr-mane kãw na leb yi a.»

²⁰A Yeezu leb sowri be: «A nyum zie a, ãa ne m?» A Pier ti sow na yel: «A Naanmun Ni-kabra ne b.»

²¹A Yeezu ti diw be na ber, lãw ni kpãafu za, ké be taa yere a yel ɲa kùre nur za i,

²²ɛ ti ír a per a ɲa kù be: «A fer a ke a Nisaal Bie wõ tuo yaga, ke a Zifu mune ni-kore, ni a bawr-maal-ni-bere ni a Naanmun-Wulu-se-sebrbe je v ber, a fer a ke be kù v, ɛ v leb yi a kũu puɔ a bibie ata sob daar.»

²³Al pùorí, a Yeezu ti yel i a nibe za: «Uli sob wa bɔbr k'vu tuur a ï pùor a, v ber a vl muja yeke tierv, ɛ dier a v da-gara bibi-vieri za tuur i mẽ.

²⁴Nur wa bɔbr k'vu faa a v nyɔ-vuuvu a, v na bɔr v na ber. ɛ nur wa bɔr a v nyɔ-vuuvu a mãã yãw a, v na faa v na.

²⁵Bũv tɔne n'a a nisaal na nyẽ, v na na páw a tẽ-daa za, ɛ bɔr v muja bu we a?

²⁶Nur wa nyẽ mãã ni a ï yẽv ure v vĩ a, a Nisaal Bie mi na nyẽ na v ure v vĩ, a len daar v nãa wa wa a v yúor-vielv-danv puɔ a, a v Sãa ni a malki son yúor-vielv-danv puɔ a.

²⁷Yel-muja n'a ï yere kùre nyi: «Nibe be mune na be a ka a, na nyẽ ni a Naanmun-Naalv v ta, é be bãw kpi.» “

²⁸A v yẽv a ɲa pùorí, a na ti tare bibie anĩ a, a Yeezu ti ter i Pier ni Zã ni Zakí do n tãw zu k'vu ti pùori.

²⁹U na ti puore a, a v niwn ti leb a, be cãa ɲmẽ v ɲmẽa a i, ɛ a v kpari peli nyiwrɛ be di vuɔ i.

³⁰Be wa bere na nibe ayi ar a be yẽre ni v: Mõyiir ni Eli ti ne be

³¹sãã yúor-vielv-danv puɔ. Be ti lãw na yẽre ni v a kũu v na na kpi a Zeruzalem a yẽv.

³²Gũɔ be ti bere a Pier ni a v taabe i. ɛ ce be ti zaw na ïr nyẽ a Yeezu yúor-vielv-danv, ni a nibe ayi bel na ti ar a v zie a.

³³A nibe ayi be ɲa na ti bɔbr leb-cenu a, a Pɛr yel ɪ a Yeezu: «Wul-wul-kara a, a ti ka beba viel a, tí maali pen-sewr ata: fu so been, Mõyiir m̀i so been, ε Eli baa so been.» U be ti bāw bũv n'v v yere ɪ.

³⁴U ti cāa na yere a ɲa, wa bere kè zūzuwr kāw yi pāw be nɪ a v baaru. Dēbĩe ti ure nɪ a po-tuurbe be na ti nyẽ a zūzuwr v páw be a.

³⁵Kokor ti yire nɪ a zūzuwr puɔ yere: «A ã bie n'ɪ a ɲa, a ã nɪ-kaa-ira, nyɪ bere wone a v yerv.»

³⁶A kokor na wa yer baar a, a Yeezu ti leb a ɪ v yõ. A v po-tuurbe ti ɪ n bil a yel ɲa be na ti nyẽ a yāw, be be ti manɪ bom kù nɪr za a len daar ε.

³⁷A bio daari be na ti yi a tãw zu siwr a, zu-sebla na be dɪ vuo a, ti zo na tuori a Yeezu.

³⁸Deb kãw ti cur ɪ a nibe sɔgo yel: «Wul-wul-kara a, ã zele fu na, kaa a ã bie zie, a ã bi-been n'v!

³⁹Kõtõ-faa kãw mí wa ìr a nyow v, ε ɪ v ɲme cel, ε mí dam v faafaa, ε ɪ v pu muta-puuru. U mí dɔwr v nɪ yaga yaga, ε be mí yi ε ber v mɔle ɪ.

⁴⁰ĩ zeli nɪ a fu po-tuurbe ké be diw a kõtõ-faa ɲa, ε ce be diw v na gu.”

⁴¹A Yeezu ti sow na: «Nisaal-faar be ɲa, nɪ nibe na be saw de Naanmin a! Debora a ã na cāa be a nyɪ zie ti ta? Debora a, ã na cāa wõ n nyɪ a tuo ti ta? Ter a fu bie wa n a ka.”

⁴²A bie na ti tare pɛle a Yeezu a, a kõtõ-faa nyow v na lob tẽw ε dam v faafaa. ε ce a Yeezu ti tanɪ nɪ a kõtõ-faa, ε sanɪ a bie kù a sã.

⁴³A Naanmin fãw kpẽe ɲa ti ãa nɪ a nibe za nuor. A nibe za na ti cāa nyow nuor a yeke a Yeezu na ti maale a yāw a, v ti yel ɪ a v po-tuurbe:

⁴⁴«Nyɪ ber wõ a ã yer-bie a ɲa vla: be na nyow nɪ a Nisaal Bie yāw a nisaalbe nuru puɔ.”

⁴⁵ε ce be be ti bāw a yerv ɲa per ε; a yer-bir ɲa per ti sowl ɪ a be zie, ké be ta tũɔ bāw v ε. ε ce a dēbĩe be ti saw be na sowri a Yeezu ε.

⁴⁶A Yeezu po-tuurbe ti tĩ na ɲmier nɔ-kpen, ké be bāw a sob ne na ɪ kpẽe zuo a be za a.

⁴⁷A Yeezu na ti bāw a le be na tiere a, ti nyow nɪ bi-bile yāw v ar kow v,

⁴⁸ε v yel be: «Sob ne za na de a bie ɲa to sob vla a ã yúor yāw a, mãa mɲa n'v v de. ε sob ne za na de mẽ vla a, de nɪ a sob ne na tō m a; vɪ sob na ɪ bile za a nyɪ za puɔ a, vɛ n'v ɪ kpẽe zuo a nyɪ za.”

⁴⁹Zã ti de nɪ a yerv yel a Yeezu: «Wul-wul-kara a, ti nyẽ nɪ nɪr kãw v pore a fu yúor diwr ɪ kõtɔme è ti bɔbr ke ti diw v ber, v na be puɔ a ti puɔ tuur fu a yāw.”

⁵⁰A Yeezu ti yel a: «Nyɪ ta diwr v bere ɪ, bũv n'v vẽ, vɪ sob na be ɪ a nyɪ dõ sob a, puɔ nɪ a nyɪ puɔ.”

⁵¹A daar nɛ na ti tare bɛ na ír a Yeezu a tẽw ɲa zu cen nɪ a tẽ-vla a, v nyɔw nɪ nyãa ɛ lo a Zeruzalem sɔr.

⁵²U ti tɔ n nɪbɛ bɛ de v niwn. Bɛ ti ír a lo a sɔr ti kpɛ Samaari tẽw tẽle kãw pɔɔ, a v waa cɔbrɔ yãw.

⁵³Ɛ cɛ a nɪbɛ bɛ ti saw de v a sãanv ɛ, v na ti cere a Zeruzalem a yãw.

⁵⁴A v po-tuurbɛ Zakɪ nɪ Zã na ti nyẽ a lɛ a, bɛ yel a: «Sore e, fɔ bɔbr a kɛ ti yãw vũu yi sa-zu wa dɪ bɛ bu?»

⁵⁵Ɛ cɛ a Yeezu ti lɛb a nyɔw bɛ yere.

⁵⁶Bɛ ti bɛr ɪ a bɛ ɛ cen tẽ-yũo.

⁵⁷Bɛ na ti bɛ a sɔr zu cere a, nɪr kãw ti yel ɪ a Yeezu: «Ĩ na tuur fɔ nɪ zie nɛ za fɔ na cere a.»

⁵⁸A Yeezu ti yel v na: «A tɔrbaar tɛr ɪ bɔwrɪ, a mũɔ pɔɔ lili tɛr cɔwr, ɛ cɛ a Nɪsaal Bie bɛ tɛr piɛnv zie na mí gã piɛnɪ ɛ.»

⁵⁹A Yeezu ti yel ɪ a yẽn sob: «Tuur mẽ.» A sob nɛ ti sɔw na: «Kù m sɔr ĩ cen ti ũu a ĩ sãa baari.»

⁶⁰Ɛ cɛ a Yeezu ti yel v na: «Bɛr a kũuni bɛ ũune a bɛ kũuni, ɛ a fũv a, cen ti yere a Naanmin-Naalv na ta a.»

⁶¹A yẽn sob kãw ti yel ɪ a Yeezu: «Sore e, ĩ na tuur fɔ na, ɛ cɛ bɛr mẽ ĩ cen ti pùori a ĩ yir dem baari.»

⁶²A Yeezu ti sɔw v na: «Nɪr wa nyɔw a kùur ɛ lɛ ɲmɛlɛ kaar pùor a, v bɛ sɛwnɪ a Naanmin-Naalv ɛ.»

LUKA 10

¹A a ɲa pùorí, a Sore ti kaa na ír nɪbɛ lɪz'ata nɪ pie nɪ ayi a v po-tuurbɛ pɔɔ, ɛ tɔ bɛ ayiri yiri a v nidaa, a ten al za pɔɔ, nɪ a ziir al za vl mɲa na ti cere a.

²U ti yel bɛ na: «A ci na sɛw cɛb a, yãwmẽ nɪ sɪza, ɛ a tɔ-tɔ-biir bɛ zẽ bom ɛ. Nyɪ zelɪ a púo sob v yãw tɔ-tɔ-biir bɛ cen ti cɛ a ci.

³Nyɪ cen! ĩ tone nyɪ na mẽ peli wɛ-baar sɔgo a.

⁴Nyɪ ta de libie ɛ, nyɪ ta de kɔr nɪ nafawr ɛ, ɛ ta nũnɛ a sɔr zu puore nɪbɛ ɪ.

⁵Yir nɛ za pɔɔ nyɪ nãa wa kpɛr a, nyɪ de niwn yel: «A yir ɲa, v tɛr yã-baarv!»

⁶Nɪr wa be bɛ nɔnɛ a yã-baarv a, a nyɪ yã-baarv na cen nɪ a v zie, alɛ bɛ ɪ lɛ a, v na lɛb a wa a nyɪ zie.

⁷Nyɪ bɛ a yir nɛ pɔɔ, dɪrɛ ɛ nyuur a alɪ bome nɛ bɛ nãa wa kùrɛ nyɪ a: a tɔ-tɔnɛ sɛwnɪ nɪ a v sã-ya. Nyɪ ta cɔlɛ a yie ɪ.

⁸Têw nê za pɔɔ nyɪ nãa wa kpɛ è bɛ de nyɪ sãanɔ a, nyɪ dɛrɛ a alɪ bome nê bɛ nãa wa kùrɛ nyɪ a.

⁹Nyɪ sanɛ a baalbɛ a bɛ, ɛ yere kùrɛ a têw dem: «A Naaɲmun-Naalɔ ta nyɪ na.»

¹⁰Ɛ cɛ têw nê za pɔɔ nyɪ nãa wa kpɛ bɛ bɛ de nyɪ a, nyɪ yi a lai pɔɔ ti yel:

¹¹«A nyɪ têw uuru tɛɛ za na pàw a ti gbɛɛ a, ti tɛbr a na bɛrɛ kùrɛ nyɪ. Ɛ cɛ nyɪ bãwnɪ a, a Naaɲmun-Naalɔ ta na.»

¹²Mãa n'v yere kùrɛ nyɪ, a yêrv-maalɔ bibir wa viɛ a, a Sodòm têw dem dɔwrv na siwr a gãw a têw nê dem.”

¹³«We ãi, Korazin i! We ãi, Betsayida a! A nɔ-bãa-yele a ɲa na maali a nyɪ pɔɔ a, alɛ ti i mɛ a maal i a Tûr nɪ Sɪdɔ ten pɔɔ a, a ten a ɲa nɪbɛ nãa liɛb i a bɛ ib koro za, su vuɔri penɛ ɛ ɲmɛ tâpelɔ.

¹⁴Alɛ so, a yêrv-maalɔ bibir, a Tûr nɪ a Sɪdɔ ten dem kũ nyɛ dɔwrv sɛw a nyum ɛ.

¹⁵Ɛ fũv, Kafarnawòm i! Fv tier kɛ fv na zɛw nɪ fv tuɔra do ti tɔ salom bu? Fv na siw na, siw ti ta kpɪmɛ têw.”

¹⁶A Yeezu ti cãa na liɛb yel a v po-tuurbɛ: «Sob nê na bɛrɛ wone a nyɪ yêrv a, a ã yêrv n'a v bɛrɛ wone; ɛ sob nê na zawri nyɪ bɛr a, mãa n'v v zawri bɛr. Ɛ cɛ sob nê na zawri mɛ bɛr a, a sob nê na tɔ m a n'v v zawri bɛr.”

¹⁷A po-tuurbɛ lɪz'a ata nɪ piɛ nɪ ayi ti liɛb a wa, ɛ cɪlɛ bɛ za. Bɛ ti yere na: «Sore e, a kɔtɔmɛ tɛɛ za sawr i a ti nuɔr a fv yúor yãw.”

¹⁸A Yeezu ti yel bɛ na: «Ĩ mí ti nyɛ nɪ a Sitaana v yi a salom zu wa lo mɛ saa na nyɪwri a.

¹⁹Nyɪ nyɛ, nyum n'a, ã kù nyɪ nɪ fãw kɛ nyɪ mí nɛb a wur nɪ a nãn ɲmɛr, ɛ kù nyɪ fãw kɛ nyɪ tũɔ a dɔ sob kpɛnɔ buɔrɛ za, ɛ bom za kũ tũɔ i nyɪ faa ɛ.

²⁰Ɛ cɛ nyɪ ta cɪlɛ nyɪ na dɛrɛ naalɔ kɔtɔ-faar zu a i, nyɪ cɪlɛ bɛ na seb a nyɪ yée yãw a tɛ-vla pɔɔ a.”

²¹A pɛr nê pɔɔ, a Vuuvu Sôw ti i na nũò ɪrɛ a Yeezu yaga za v yel: «Ĩ danɛ fv na, ã Sãa a, salom nɪ têw za Sore e, fv na sɔwli a yeke a ɲa a belɪ dem na tɛr yã a zie, nɪ a belɪ dem na zànɪ bãw a zie, ɛ wul a a bibi-pɔrmɛ a. Ûv, ã Sãa a, fv na nɔnɛ a n'a fv i a ɲa.”

²²«A ã Sãa de nɪ bom za yãw a ã nũú, é nɪr za bɛ bãw ãa n'i a Bie a bɛ i a Sãa n'v ɛ, mɛ nɪr za na bɛ bãw ãa n'i a Sãa a bɛ i a Bie n'v a, nɪ sob nê a Bie na saw wul a.”

²³A Yeezu ti liɛb a yel kù a v po-tuurbɛ tɛwr: «Zu-nũò dem n'i a belɪ dem mimie na nyere a yeke a ɲa nyɪ na nyere a.

²⁴Ĩ surɪ na yere kùrɛ nyɪ, Naaɲmun-yêr-manbɛ yaga nɪ na-mɪnɛ yaga ti bɔbr a kɛ bɛ nãa nyɛ a nɔ-bãa-yele a ɲa nyɪ na nyere a, ɛ bɛ nyɛ a i, bɛ ti bɔbr a kɛ bɛ wɔ a nɔ-bãa-yele a ɲa nyɪ na wone a, ɛ bɛ wɔ a i.”

- ²⁵Le n'a Naanmun-Wulu bāw-bāw-kara kāw ti ír ɲmāa a Yeezu pùor sowr v: «Wul-wul-kara a, bũv n'v ã na ure páw a nyɔ-vũvũ na be kura le a?»
- ²⁶A Yeezu yel v: «Bũv n'v be seb a Naanmun-Wulu sebe pɔɔ? Bũv n'v fu mí kanɩ a v pɔɔ?»
- ²⁷A sob ne ti sow na: «Fv na nɔne nɩ a Sore fu Naanmun nɩ a fu socir za, nɩ a fu síe za, nɩ a fu fāw za nɩ a fu tierv za, ε <nɔne a fu tɔ sob mē a fu muja a.> “
- ²⁸A le n'a a Yeezu yel v: «Fv sow nɩ vla! lre a le ε fu na ter ɩ a nyɔ-vũvũ.”
- ²⁹ε ce a Naanmun-Wulu bāw-bāw-kara ne na ti bɔbr k'vũ wul a v yel-muja a, v ti leb a sowri a Yeezu: «Āa n'ɩ a ã tɔ sob?»
- ³⁰A Yeezu ti sow na: «Nɩr kāw ti yi n Zeruzalem ε siwr Zeriko, ti lo sɔr zu nyānyu-nɩ-kúrbe zu, be fa a v bome za ε nyɔw a v tɔr za pɔb ti yāw a baafv nɩ a kũu cara pɔɔ ber, ε tɔl cen.
- ³¹Zĩ ke Naanmun bawr-maale kāw mɩ ti lo n a sɔr siwr, ti nyē v, ε de tɔl zi-yũo ε ber v.
- ³²Leviti kāw mɩ le cere ti ta a be, nyē v, mɩ le biε zi-yũo tɔl ε ber v.
- ³³ε ce Samaari tēw deb kāw na ti cere v yɔb zie a, wa ta na nyē nur na gā a, è nɩbaalv kpe v.
- ³⁴U ti taw na ta de divē pew nɩ a v natie, ɩ kāa sɔ sɔ, ε 'lē pāw, ε baw a baal dɔwɩ a vl muja bũ-zɔmna zu cen nɩ sāanbe yir ti kaa v zie.
- ³⁵A bio daari, v ti ír ɩ salmē libi-mele ayi kù a yir sob ε yel: <De kaare nɩ a baal zie, ε fũv wa ír libie dɔwɩ a, māa n'v na ya a za a ã le-waa daar.>
- ³⁶«Fũv na nyē a, a nɩbe ata be ɲa pɔɔ a, buor sob v ɩ a tɔ ɩb a nɩr ɲa na lo a nyānyuwr nuru pɔɔ a zie?»
- ³⁷A Naanmun-Wulu bāw-bāw-kara ti sow na: «A sob ɲa na zɔ a v nɩbaalv a n'v.» A Yeezu ti yel v na: «Cen, ε mɩ ti ure a le.”
- ³⁸A Yeezu nɩ a v po-tuurbε na ti lo a sɔr cere a, v ti kpe n tēw kāw pɔɔ. Pɔw kāw be na buɔle Marta a, ti de v nɩ a sāanv a v yir.
- ³⁹A Marta ti ter ɩ yeb a yúor dɩ ke Marya. A Marya ti zĩ n a Sore pile bere wone a v yerv.
- ⁴⁰A Marta vl ti páwr a viire guɔr a sāan kaafv yāw. U wa taw na ta yel a Yeezu: «Sore e, a be ure fu yel za ke a ã yeb zĩ ε ber mē ã cɔbre a dib ã yō ɩ? Pāa yāw v sōw mē wε!”
- ⁴¹A Sore ti sow v na yel: «Marta a, Marta a, fu bale nɩ fu tvɔra yel-yaga yāw,
- ⁴²ε ce bũ-been yō n'v fere. A Marya n'v kaa ir a vla zie, ε nur kũ faa v a v zie ɩ.»

LUKA 11

- ¹Bibir kãw, a Yeezu ti be n zie kãw puore. U na wa pùori baar a, a v po-tuurbe yën sob ti zeli v na yel: «Sore e, zànı nı ti a puoru mẽ a le a Zã-Bati na zànı nı a v po-tuurbe a.»
- ²A Yeezu ti sów be na yel: «Nyume mí wa puore a, nyum yel: <Tı Sãà a, a nıbe za be bãw ke fũv n'ı a Naanmun na ı sów a, a fũ naalv, v wa.
- ³Kù ti a bibi-vıerı za dıb ti na bõbr a.
- ⁴Dı a ti yel-bebe suur kù ti. Bũv n'v vë, a tum tæe za mì mí dı n suur kù a belı dem za na sãw ti a. Ta saw a belv ta ti ε.> “
- ⁵A Yeezu ti cãa na yel kù be: «A nyı yën sob kãw wa ı mẽ v ter ı bá, ε ır ti páw v tũsow-bũn zele v: <İ bá a, pẽw mẽ dipẽ ata ka,
- ⁶a ı bá kãw yi n sör pvo wa ta, ε ı be ter bom na kù v ε.>
- ⁷A ɲa sob wa be a dıó ε yel v: <Ta bale mẽ ı! A pan pàw na baarı, mãa nı a ı bibiir gã na, ı kũ tũo ır kù b dipẽ ı.>
- ⁸Mãa n'v yere kùre nyı: vıe saa be wa ır kù v a báalv zũú a, v na ır a, a niwn a v bá na sobr v a yãw, ε v na kù v nı a alı bome ne za v na bõbr a.
- ⁹Le so, mãa n'v yere kùre nyı: nyı zele, be na kù nyı na; nyı bõbr, nyı na páw na; nyı kpawre a pan, be na yuo nyı na.
- ¹⁰Bũv n'v vë, sob ne za na zele a, v mí páw na, sob ne za na bõbr a, v mí nyẽ na, sob ne za na kpawre a pan a, be mí yuo v na.
- ¹¹A nyı pvo a, sãà buor v a bie na zele zúm, v nyow waab kù v?
- ¹²Bu v na zele nɔ-jel, v kù v nãw?
- ¹³A le pvo, nyum na ı nı-faar a, nyume wa bãw bũ-vıelı mí kù a nyı bibiir a, ɲmuɲmun za n'a a nyı Sãà na be a tẽ-vla pvo a, kũ kù a Vuvuv Sów a belı dem na zele v a?”
- ¹⁴Bibir kãw, a Yeezu ti diwr ı kõtɔn nur kãw zie. A kõtɔn ti ı n a nur vl v ı wõw-gbil, kũ tũo yër ε. A kõtɔn na wa yi baar a, a sob ne ti yëre na, a ti ı nɔ-ðãa-yel a zu-sɛbla zie.
- ¹⁵Ɛ ce a nıbe pvo a, be mune ti yere na: «A kõtɔme nãà, be na buole Belızebul a, fãw n'a v diwr ı a kõtɔme!”
- ¹⁶Be mune na ti bõbr ke be ı v kaa a, ti yel v na k'vũ maalı yel na ı bãwfv sãá a, wul ke Naanmun zie n'a v yi wa.
- ¹⁷A Yeezu na ti bãw a be tıerv a ɲa a, v yel be na: «Tẽw kãw nãà nıbe wa búr zebr taa a, a vlı tẽw ne wıer ı sãwfv, ε a yie lore dɔwle taa.
- ¹⁸A Sitaana mì wa búr le ɲmelı zebr ı v tvɔra a, ɲmuɲmun n'a a v naalv tẽw na ar? Nyı na yel ke Belızebul fãw n'a ı diwr ı a kõtɔme a.
- ¹⁹Ɛ ale wa ı Belızebul n'v kù m a fãw ı diwr ı a kõtɔme a, a nyı po-tuurbe, ãa n'v kù be a fãw be mì diwr ı a kõtɔme? Le so, bel tæe za ne be na dı n nyı a yërv yel a nyı sãwna.

- ²⁰Alé ure mē bom v a, Naaŋmun fāw n'a ĩ diwr ɪ a kōtōmɛ, a wul kɛ a Naaŋmun-Naalv ta nyɪ na.
- ²¹Nɪr na kpemɛ tɛr zɛbr bome gu n a v yir a, bom bɛ ure a v bũ-terɪ ɛ.
- ²²Ɛ cɛ nɪr na kpemɛ zuo v a, wa zɛb tũɔ v a, v mí faa nɪ a v zɛbr bome na mí ti ɪ v bɛr yā a, ɛ pō a v bũ-terɪ za.
- ²³Sob nɛ na bɛ lāw nɪ mē a, ɪ n ĩ dō sob ; ɛ sob nɛ na bɛ lāw nɪ mē kvɔlɛ ɖanɛ taa a, v ŋmɪɛr a yaarɛ.”
- ²⁴«A kōtō-faa wa yi kɛ bɛr nɪr a, a kōtɔn vl mí zɔrɛ na viire gvɔr a wɛja-kpalɛ pɔɔ bɔbr pɪɛnv zie. U na mí wa bɔ gu a, v mí yel ɪ v tɔɔra: «Ĩ na lɛb a cen a ĩ yir pɔɔ, a bɛ ĩ na ti bɛ wa yi a.»
- ²⁵U mí lɛb a cen ti nyē a nɪr, v ɪ mē dīo bɛ na purɪ ɛ cɔbrɪ vla bɛr a.
- ²⁶A lɛ n'a v mí cen ti tɛr kōtō-faar ayopōi, na kpɛ faa zuo v a, bɛ wa kpɛ a bɛ so a zie. Lɛ n'a a nɪr ŋa yelɛ mí lɛb bāw kpɛ faa zuo a dāwdāw.”
- ²⁷A Yeezu na ti yɛrɛ a a ŋa a, pɔw kāw ti zɛw nɪ kɔkɔr a nɪbɛ sɔgɔ yel v: «Zu-nũò sob n'ɪ a pɔw ŋa púorɪ fɪ na gā wa yi, ɛ yɛnɪ a bɪr a!”
- ²⁸Ɛ cɛ a Yeezu vl ti sɔw v na: «Zu-nũò dem nīɛ n'ɪ a belɪ dem na mí wō a Naaŋmun yɛrv, ɛ de tɛr a!”
- ²⁹A zu-sɛbla na ti gbone taa a Yeezu zie a, v yel a kù bɛ: «Nɪ-faar n'ɪ a dīa nɪbɛ bɛ ŋa! Bɛ bɔbr a kɛ bɛ nyē bāwfv na wul a Naaŋmun tome a, ɛ cɛ bɛ bɛ za na nyē bāwfv, a bɛ ɪ a Zonast bāwfv ɛ.
- ³⁰Bũv n'v vē, mē a lɛ a Zonast na ti ɪ a Naaŋmun bāwfv a Nɪnɪv tēw nɪbɛ zie a, lɛ n'a a Nɪsaal Bie mɪ na ɪ a Naaŋmun bāwfv a dīa nɪbɛ bɛ ŋa zie.
- ³¹A yɛrv-maalv bibir a, a Saa-pɛrí-dɔrv-lowr pɔw-nāà na ìr a ar tori a dīa nɪbɛ bɛ ŋa, ɛ yel a bɛ sāwna. Bũv n'v vē, v yi n zi-zāana ɛ wa bɛr wō a Salomō yā-bāwfv yɛrv. Ɛ cɛ nɪr bɛ n a ka zuo a Salomō.
- ³²A yɛrv-maalv bibir a, a Nɪnɪv tēw dem na ìr a ar tori a dīa nɪbɛ bɛ ŋa, ɛ yel a bɛ sāwna. Bũv n'v vē, a Nɪnɪv tēw dem na ti wō a Zonast kanv a, bɛ lɛb ɪ a bɛ ɪb. Ɛ cɛ nɪr bɛ n a ka zuo a Zonast.”
- ³³«Bɛ bɛ dāw tōw fɪtlɛ sɔwli bu de gara vɔbli pàw ɛ. Bɛ mí dɔwli v nɪ a v bũ-dɔwla zu, v caalɛ a belɪ dem na kpɪɛr a.
- ³⁴A fɪ mimie n'a ɪ a fɪ yāgan fɪtlɛ: a fɪ mimie wa ɪ mimi-kpɛn a, a fɪ yāgan za mí bɛ n cāa pɔɔ. Ɛ cɛ a fɪ mimie wa ɪ mimi-sāwnɪ a, a fɪ yāgan za mí bɛ n lige pɔɔ.
- ³⁵A na ɪ a ŋa a, maal bel vla, a cāa na bɛ a fɪ pɔɔ a, taa wa ɪ lige ɪ.
- ³⁶Lɛ so a fɪ yāgan za wa bɛ a cāa pɔɔ a, ɛ a v zie kāw za bɛ bɛ lige pɔɔ a, v za na bɛ n a cāa pɔɔ mē a lɛ a fɪtlɛ cāa na mí caali fɪ nɪ a v cāa na nyɪwɛr a.”

³⁷A Yeezu na ti yêr baar a, Farizîe kâw ti buol v ni a v yir, dib yâw. U ti kpê n a Farizîe vl yir zî a dib yâw.

³⁸A Yeezu na be ti pew a nuru mē a le a Zifu mune na mí ɪ a, a ti ɪ n nɔ-bāan a Farizîe ne zie.

³⁹Lɛ n'a a Sore ti yel v na: «A nyum Farizîe mune a, a ɲa n'a nyi ɲmē: nyi mí pew ni a koli-nyuura ni a laa zikur a viel, ɛ ce a nyi pɔɔ nîe paali nyānyu-tierv ni poto-ɪb.

⁴⁰Dābole be ɲa! A sob ne na ír a bome na mí sâá be nyē a, vle be n'v mî ír a nisaal pɔɔ ɪ?

⁴¹Nyi nîe de a nyi koli-nyuura pɔɔ bome ni a nyi laar pɔɔ bome sōw ni ni-kômē, ɛ bom za na ɪ n bō-vla a nyi zie.

⁴²Baw-bio dem n'i nyi Farizîe mune ɛ! A zɛ-va-foli al na mí bul a twɔra, be buole mātɪ ni uru a, lāw ni zɛ-va-nyuure ni zɛ-va-buvre za nyi na mí kɔ a, nyi mí pō a ni ziir pie ír a zi-been sob kò a Naaɲmun, ɛ nîe be mí cele a yel-munv ni a Naaɲmun nōwfv zie ɪ. ɛ ce al pùor a a mí fer ke nyi tu, ɛ ta ber a ɲmāa a ɲa ɪ.

⁴³Baw-bio dem n'i nyi Farizîe mune ɛ! Nyi nɔne ni a ni-bere da-kowr zu zîma a puoru-dîrú, ɛ nɔne ke a nibe puore nyi a ni-yaga tuor-taa ziir.

⁴⁴Baw-bio dem n'i nyi! Nyi ɲmē na mē yarv na be mí sâá, fv be bāwnɪ a ɛ do neɓ tɔl a!”

⁴⁵A le n'a Naaɲmun-Wulu bāw-bāw-kara kâw ti yel a Yeezu: «Wul-wul-kara a, fūv wa yêre a ɲa a, tum n'a fv mî tuur yâw pɔɔ!”

⁴⁶A Yeezu ti sɔw na: «A nyum Naaɲmun-Wulu bāw-bāw-kari, baw-bio dem n'i nyi: nyi mí 'lê ni tuor be di vuo ɪ, tuo a nibe be îre ni guur, é nyi kō saw ír nobir tɔ n a kaa ɪ.

⁴⁷Baw-bio dem n'i nyi! Nyi mí mɛ n a Naaɲmun-yêr-manbe yarv a viel, zî ke a nyi sâakvm mune ne be kú be.

⁴⁸A ɲa n'a nyi mí wul ke nyi saw na de a nyi sâakvm mune ɪ-ɪɪ. Bel kú n a Naaɲmun-yêr-manbe, ɛ nyum pāa maale a Naaɲmun-yêr-manbe yarv.

⁴⁹Alɛ n'a so, a Naaɲmun na bāw bom za a, ti yel a nyi yâw: «Î na tō n a î yêr-manbe ni a î ni-toni a be zie; be na kú n be mune, ɛ dɔwri be mune.»

⁵⁰A ɲa n'a a tu, ké Naaɲmun tōɔ kò dɔwrv a dîa nibe be ɲa, a Naaɲmun-yêr-manbe bel za a be sâakvm mune na kú a tēw per tib daar wa tɔ a dîa a yâw,

⁵¹a na tî a Abel ti ta n a Zakari be na kú a bawr-maal-kuur ni a zi-sōw cárá a. Yel-mɲa sɪza, î yere na kùre nyi, a dîa nibe be ɲa na nyē ni dɔwrv a yeke a ɲa yâw.

⁵²Baw-bio dem n'i nyi, Naaɲmun-Wulu bāw-bāw-kari ɪ! Nyi sɔwl ɪ a Naaɲmun yeke bāwfv dîdɔr pîi. A nyum tɛɛ za be kpier ɛ, ɛ mî be le sawr a belɪ dem na bɔbr kpɛb a, ɛ be kpɛ ɪ.”

⁵³U na wa yi a be a, a Naaŋmun-Wulu bāw-bāw-kari nɪ a Farizĩe mune ti ar ɪ v nɪ v gbɛɛ, ɛ sowre v sowru yel-pe-buure za yāw.

⁵⁴Be ti june v na bɔbr k'vɔ ure wa yɛr tuli be nyɔw v.

LUKA 12

¹A len daar, a zu-sɛbla ti bā n taa a Yeezu zie be dɪ vuo ɪ, be ti nɛbr ɪ taa. U ti tĩ na yel a v po-tuurbɛ: «Nyi gu nyi twɔra a Farizĩe mune dābul yāw, a per lɛ kɛ a be nɪsaal-libelibe yāw.

²Bom be be be sowli k'vɔ wa sǎá ɪ, ɛ yel-sowla za be be be be k'vɔ wa bāw ɛ.

³Lɛ so, bom nɛ za nyi nǎa wa yel lige pɔɔ a, nɪbɛ na wɔ v nɪ cǎāmí, ɛ bom nɛ za nyi nǎa waali yāw nur tòbrí di-lige pɔɔ a, be na hier v na yel gǎrú.”

⁴«Ĩ yere na kùrɛ nyi, nyum ĩ bari ɪ: nyi ta zɔrɛ a belɪ dem na mí kú a yǎgan yɔ, ɛ a pùorí be k'vɔ leb t'vɔ ɪ bom za a ɪ.

⁵Ĩ na wul nyi nɪ sob nɛ a na fɛr kɛ nyi zɔrɛ a: nyi zɔrɛ a Naaŋmun, vl na ter fāw na lɔb nyi yāw a tɛ-faa pɔɔ a k'vɔ pùorí a. Ũv, ĩ yere na kùrɛ nyi, vle n'v a fɛr kɛ nyi zɔrɛ.

⁶Be be t'vɔ mí kvɔri davumɛ anũu wer-bi-bɛlɛ ayi ɛ? Ɛ cɛ a Naaŋmun bāw nɪ a za been been.

⁷Mɔ mɪ, Naaŋmun bāw nɪ a nyi zukɔbɛ nvɔr. Lɛ so, nyi ta zɔrɛ dɛbĩɛ ɪ, nyi zuo nɪ a davumɛ za!”

⁸«Ĩ yere na kùrɛ nyi: sob nɛ za na saw a nɪbɛ za niŋɛ k'vɔ ɪ n a ĩ po-tuure a, a Nɪsaal Bie mɪ na saw nɪ a Naaŋmun malkɪ mune niŋɛ k'vɔ só v na.

⁹Ɛ cɛ sob nɛ za mɪ nǎa be wa saw a nɪbɛ za niŋɛ k'vɔ ɪ n a ĩ po-tuure a, a Nɪsaal Bie mɪ na yel ɪ a Naaŋmun malkɪ mune niŋɛ k'vɔ be bāw v ɛ.

¹⁰Sob nɛ za na na yɛr faa caar ɪ a Nɪsaal Bie a, Naaŋmun na dɪ n suur k'vɔ v. Ɛ cɛ sob nɛ za na na tv a Vvuru Sōw zvm a, Naaŋmun k'vɔ dɪ suur k'vɔ v ɛ.

¹¹Bɛlɛ wa nyɔw nyi cere nɪ puoru-diru pɔɔ bu na-mune nɪ niwn-dierbɛ zie yɛrv-maalu yāw a, nyi ta dɪ tuo bɔbr a lɛ nyi na na ɪ, bu yɛr faa nyi twɔra a ɪ.

¹²A Vvuru Sōw na wul nyi nɪ a per nɛ pɔɔ, lɛ a na sɛw kɛ nyi yɛr a.”

¹³Nɪr kǎw na ti be a nɪbɛ sɔgɔ a, ti yel ɪ a Yeezu: «Wul-wul-kara a, yel a ĩ yɛb k'vɔ ɪ ti pɔ a ti gbā-dɪ-bome”

¹⁴A Yeezu ti sow v na: «Ĩ bá a, āa n'v yāw mɛ k'vɔ ɪ a nyi yɛr-maale bu a nyi bũ-pone?”

¹⁵Al pùorí, a Yeezu ti yel ɪ a nɪbɛ zie: «Nyi gùrɛ nyi twɔra a libi-nɔw yaga yāw. A nɪsaal saa ter a zɛ ŋmun a, ɛ cɛ a v nyɔ-vvuru be yi a naalu v na kpɛ a pɔɔ ɪ.”

¹⁶U ti lɔb ɪ zvɛkpar ŋa k'vɔ be: «Nɪr kǎw ti be n be kpɛ naalu, ɛ a v bũ-kvɔri maali vla.

¹⁷U ti sowr ɪ v twɔra: «Ĩ na ɪ n ŋmun? Ĩ be bāw be ĩ na na yāw a ĩ bũ-dieri a ɪ! »

- ¹⁸Al pùorí, v lèb a yel v tɔɔra: «Nyẽ a vli bom nɛ ã na na ɪ a: ã na ŋmɛ n a ã bowe ŋmɛr ɛ lèb bāw mɛ a bermẽ zuo a dāwdāw dem, ã wob a ã ci za su, nɪ a ã bũ-terɪ al na cɛ a.
- ¹⁹A len daar a, ã pāa na yel ã tɔɔra: fũv v, fɪ ter ɪ bome yome yaga yāw, bāa yāw pĩenɛ, ɛ dɪrɛ, ɛ nyúur, ɛ wone nũò.»
- ²⁰Ɛ cɛ a Naaŋmun tɪ yel v na: «Dābol ŋa! A dĩa tĩsɔw tɔr za, a fɪ nyɔ-vuuvu na baar a. A a ŋa fɪ na bɔ gbɔ taa a, āa na so a?» “
- ²¹A Yeezu tɪ yel a yāw puɔ: «A ŋa n'a a mí ŋmẽ a vli sob nɛ zie na bɔbr a naalv vl yō yāw a, ɛ bɛ bɔbr k'vu kpe naalv a Naaŋmun yāw a.”
- ²²Al pùorí, a Yeezu tɪ yel ɪ a v po-tuurbɛ: «Alɛ n'a so ã yere kùrɛ nyɪ: nyɪ ta balɛ nyɪ tɔɔra a bũ-dɪrɪ nɪ a bũ-suuri yāw ɛ.
- ²³Bũv n'v vɛ, a nyɔ-vuuvu zuo nɪ a bũ-dɪrɪ, ɛ a yāgan zuo a bũ-suuri.
- ²⁴Nyɪ nyẽ a gbagbarɪ a, a bɛ mí búr ɛ, bɛ mí cɛ ɪ, a bɛ ter dīo ɛ, bɛ ter bowr mí maal bin a bũ-dɪrɪ ɛ, ɛ cɛ Naaŋmun guole a na. Nyɪ zuo nɪ a mũɔ puɔ lili yaga za.
- ²⁵A nyɪ buor sob v na tĩɔ tiɛrɛ za wa páw nyɔ-vuuvu-ŋmale dɔwli a v nyɔ-vuuvu zu?
- ²⁶Nyɪ na bɛ ter fāw a yel-cāpile ŋa tɔ yāw a, bũv n'v so nyɪ zɔrɛ dẽbĩɛ a ŋmaarɛ al na cɛ a yāw?
- ²⁷Nyɪ nyẽ a mǔ-puuru a, a bɛ tɛbr fomie ɛ, bɛ wobɪ pɛnɛ ɪ, ɛ cɛ mǎa n'v yere kùrɛ nyɪ, a Salomǔ nɪ a v vielv za bɛ tɪ su ta a been kǎw za ɪ.
- ²⁸A Naaŋmun mí wa ɪ a mǔ-puuru a vielv a ŋa a, al na mí bɛ dĩa ɛ dāw bio bɛ nyɪw a ber a, ŋmuŋmun za n'a v kũ su nyɪ, nyɪ vielv zuo lɛ, nyum a Naaŋmun-sawfu na bɛ saalɪ a?
- ²⁹A na ɪ lɛ a, nyɪ ta balɛ nyɪ tɔɔra bɔbr kura lɛ a vli bom nɛ nyɪ na na dɪ, nɪ a vli bom nɛ nyɪ na na nyũ a ɪ.
- ³⁰Tibɛ dem nɛ bɛ mí bɔbr a a ŋa za tuotuo. Ɛ cɛ a nyum n'a, a nyɪ Sāà bāwnɪ a na nyɪ na ter a a ŋa za yel-ɪra a.
- ³¹Nyɪ nĩɛ bɔbr a Naaŋmun-Naalv, vu na kù nyɪ nɪ a a ŋa za dɔwli.”
- ³²«Nyɪ ta zɔrɛ dẽbĩɛ ɪ, nyum na ɪ mẽ zaw-purɪ dɔn a, a pelɪ nɪ a nyɪ Sāà puɔ v kù nyɪ a tẽ-vla Naalv.
- ³³Nyɪ de a bome nyɪ na ter a, da sōw nɪ nɪ-kɔmẽ. Nyɪ bɔ wɛ-wuuv na bɛ zawr a, nɪ na-bome nyɪ na kũ bɔ gu a tẽ-vla puɔ a, a bɛ nyānyuge na bɛ piɛɛ a, bɛ gũme na bɛ dɪrɛ a.
- ³⁴Be a nyɪ na-bome na bɛ a, bɛ n'a a nyɪ tiɛrv mɪ na bɛ.”
- ³⁵«Nyɪ cɔbrɪ gu a tome, ɛ tǔw a nyɪ fĩtɪlɪ ter.
- ³⁶Nyɪ ɪ mẽ nɪbɛ na gùrɛ a bɛ zu-sob na yi kul-taa cuw zie waar a, ké vle wa ta daadaa kpawrɛ a pan a, bẽɛ yuo v a.
- ³⁷Zu-nũò dem n'ɪ a tō-tō-biir bel, a bɛ zu sob nāa wa ta nyẽ bɛ ber gũɔ ɛ zĩ gùrɛ v a! Sɪza n'a ã yere kùrɛ nyɪ: vl mɪŋa na su n a v tō-tō-kparɪ, ɛ yāw bɛ zĩ, v kù bɛ a bũ-dɪrɪ.

- ³⁸Ule wa leb wa a zie na bi pō a, bu a nura-dāw kon daar wa nyē be a a ḡa a, zu-nũò dem n'i a tō-tō-biir bel!”
- ³⁹«Nyi bāwni a na: a yir sob mí ti bāw tem buor v a nyānyuge na wa a, v kũv mí saw v wa kpē a v yir pɔɔ ɪ.
- ⁴⁰A nyum mī a, nyi cōbri gùre: a Nisaal Bie na na wa a vli tem ne nyi na be tiere a yāw.”
- ⁴¹Le n'a a Pìer ti sowr v: «Sore e, tum tewr a fɔ lob a zɔkpar ḡa kù bu a nibe za ne be?”
- ⁴²A Sore ti sow na: «Bũ-kaare vla buor sob v, bāw yā, a zu-sob na yāw k'v dɪ nɪ-kpēenɔ a v yir nibe zu, ké a daar mí wa ta a, ũv manɪ a ci kù be?
- ⁴³Zu-nũò sob n'i a tō-tō-bie ḡa, a v nɪ-kpēe nāa wa leb wa nyē v tone a a ḡa a.
- ⁴⁴Yel-mɔja n'a ï yere kùre nyi, v na yāw na v kaare a v bũ-teri za zie.
- ⁴⁵Ɛ ce a tō-tō-bie ḡa wa tier v pɔɔ: «A ï zu-sob cele nɪ a waa yāw», ɛ tĩ pōbr a tō-tō-biir, a debr lāw nɪ a pɔwbɛ a, ɛ mí dɪ ke nyũ ti kuoli a,
- ⁴⁶a tō-tō-bie ḡa zu-sob na wa n a vli bibir ne v na be tiere v a, nɪ a tem vl v na be bāw a; v na wa diw v na ber, ɛ yāw v a nɪ-faar pɔɔ.
- ⁴⁷A tō-tō-bie na bāw a v zu-sob pɔ-tierv ɛ be cōbri bom za a, ɛ be maali a pɔ-tierv ḡa a, v na nyē nɪ ḡmɪerv yaga.
- ⁴⁸Ɛ ce a vl na be bāw a pɔ-tierv ḡa ɛ ɪ a ɪb a sewnɪ ḡmɛb a, be na ḡmɛ v nɪ blā. Uli sob Naanḡmun nāa wa kù yaga a, v na sowr v nɪ yaga; vli sob Naanḡmun nāa wa kù yaga v bin a, v na sowr ɪ yaga a v zie.”
- ⁴⁹«Vũu n'a ï wa n wa yāw a tē-daa zu, ɛ bũv n'v ï bōbr, a be ɪ ke a dɪre?
- ⁵⁰A fer a kũ de suob kāw, ɛ ce pɔl-vũò be n'a ter mē ɪ, ɛ gu ï nāa wa de v baari a!
- ⁵¹Nyi tiere ke yā-ḡaarv n'a ï wa kù a tē-daa bu? Ũv'hũ! Māa n'v yere kùre nyi, búr-taa n'a.
- ⁵²A na ɪ a le a, yi-been pɔɔ nibe anũu na kpier a, be na mí búr ɪ taa: nibe ata zɛbr ɪ nibe ayi, ɛ nibe ayi zɛbr ɪ nibe ata:
- ⁵³be na búr a zɛbr taa, sãa nɪ v bi-dɛb, bi-dɛb nɪ v sãa, mã nɪ v pɔwyaa, pɔwyaa nɪ v mã, sɪr-mã nɪ v bie-pɔw, bie-pɔw nɪ v sɪr-mã.”
- ⁵⁴A Yeezu ti leb a yel a zu-sɛbla: «Nyumɛ mí wa nyē zũzuwe a ḡane taa a mũtōw-kpɛb-zie a, nyi mí yel ɪ daadaa le: «Saa na wa na», ɛ a saa mí sɪrɪ na wa.
- ⁵⁵Ɛ saa-perí-dɔrv lowr sɛsɛb wa fure a, nyi mí yel a: «A zie na tɔl ɪ kpākpa», ɛ a zie mí sɪrɪ tɔl.
- ⁵⁶Nisaal-libelibe be ḡa! Nyi mí tũò na bāw a salom nɪ a tēsow ḡmɛa, ɛ bũv n'v so nyi be bāwne a yere ḡa zie ḡmɛa?”
- ⁵⁷«Bũv n'v so a nyum mɔja kũ tũò bāw a le a na ter sɔr ke nyi ɪ a?

⁵⁸Fũv nɪ nɪr wa ter y̆erv a, é nyɪ za lãw cere a y̆erv-maalv zie a, yãw fãw wõ taa nɪ v a sɔr zu; alɛ bɛ ɪ lɛ, v na fɛr fɜ na cen nɪ a y̆er-maale niɲé, a y̆er-maale de fɜ yãw a polisie mine nuru pɔɔ, bɛ lɔb fɜ yãw gaso pɔɔ.

⁵⁹Ĩ yere na kòre fɜ: fũv bɛ wa tɪ ya a wɛ-bi-pɛ-baara a, fɜ bɛ yire ɪ.»

LUKA 13

¹A len daar, nɪbɛ kãw tɪ wa na wa páw a Yeezu, manɪ a Galile tẽw nɪbɛ bɛl yele kù v, a bɛl a Pilatɪ na tɪ yãw bɛ kú bawr-maalv zu a.

²A Yeezu tɪ sɔw bɛ na yel: «Nyɪ tiɛrɛ kɛ a Galile nɪbɛ bɛ ɲa ɪ n yel-bier-bɛrɛ dem zuo a Galile tẽw dem bɛl na cɛ a, so a dɔwrv ta bɛ bu?

³Mãa yel nyɪ kɛ lɛ bɛ n'a ɪ. Ɛ cɛ nyɪmɛ bɛ wa liɛbɪ a nyɪ ɪb a, nyɪ na kpi n nyɪ za mẽ a bɛl a.

⁴Ɛ a nɪbɛ pie nɪ anĩ bɛl a Silowe yi-cõcowla na lo dĩ kú a, nyɪ tiɛrɛ kɛ a bɛ sãwna zuo nɪ a Zeruzalem tẽw dem za sãwna bu?

⁵Mãa yel nyɪ kɛ lɛ bɛ n'a ɪ. Ɛ cɛ nyɪmɛ bɛ wa liɛbɪ a nyɪ ɪb a, nyɪ na kpi n nyɪ za mẽ a bɛl a.”

⁶Al pùorí, a Yeezu tɪ lɔb ɪ zɔkpar ɲa kù bɛ: «Nɪr kãw tɪ sɛl ɪ kãkã-tiɛ a v divẽ-tur puo pɔɔ. U tɪ wa na k'ɔv wa pɔr a kãkãmẽ, bɛ wa nyẽ a ɪ.

⁷Lɛ n'a v tɪ yel a divẽ-tur po-kvɔrɛ: «Nyẽ! yome ata n'ɪ yuona, ĩ na mí wa k'ũ wa pɔr kãkãmẽ a tiɛ ɲa zu, ɛ bɛ mí wa nyẽ a a. Cɛ v bɛr, bũv yãw n'a v sãwnɛ a tẽsɔw bɛrɛ?»

⁸Ɛ cɛ a po-kvɔrɛ tɪ sɔw na: «Zu-sob ɪ, cãa bɛr v a yuon ɲa, ĩ yòw yòw a tanɛ a siɛ yãw ɛ yãw pɔɔrv.

⁹A mine kãw v nãa wõ na, alɛ bɛ ɪ lɛ a, fɜ pãa na yãw na bɛ cɛ v bɛr.» “

¹⁰A Zifv mine piɛnv-bibir kãw, a Yeezu tɪ kpɛ n a puoru-dĩo kanɛ nɪ a nɪbɛ.

¹¹Pɔw kãw tɪ bɛ n a bɛ ɪ nɪ-kɔw: yome pie nɪ anĩ tɪ n'ɪ a ɲa, kõtõ-faa na tɪ nyɔw v ka gur, v kũ lɛ tũɔ dɔl towtow a.

¹²A Yeezu na wa nyẽ v a, v bɔɔl v na ɛ yel v: «Pɔw ɪ, a fɜ bàalv baar a.”

¹³U tɪ ír ɪ nuru dɔwɪ a pɔw zu, a daadaa lɛ a pɔw dɔl òr, nyɔw a Naanmin danv.

¹⁴Ɛ cɛ a puoru-dĩo nɪ-kpɛɛ tɪ nyẽ nɪ suur, a Yeezu na tɪ sanɪ nur a piɛnv-bibir a yãw. A nɪ-kpɛɛ ɲa tɪ yel ɪ a zu-sɛbla: «Bibie ayvɔb a bɛ bɛ a tome yãw, nyɪ mí wa a bibie a ɲa pɔɔ wa yãw bɛ sanɪ a nyɪ bàalv. Nyɪ ta mí wa a piɛnv-bibir ɛ.”

¹⁵A Sore tɪ sɔw v na: «Nɪsaal-libelibe bɛ ɲa! A nyɪ buor sob v bɛ mí cɛr a v naab bu a v bõw cen nɪ tɪ yãw a kũɔ a piɛnv-bibir?

¹⁶Ɛ cɛ a pɔw ɲa, na ɪ a Abraham bɔvɛrɛ pɔwyaa, a Sitaana 'lɛ yome pie nɪ anĩ n'ɪ a ɲa a, a bɛ tɪ sɛw k'ũ cɛr v bɛr a piɛnv-bibir ɛ?”

- ¹⁷U na ti yêr a a ɲa a, vî ti nyow ni a v dõ dem, é nũò ure a zu-sebla za, a tõe-vieli za v na ti tone a yãw.
- ¹⁸A le n'a a Yeezu ti yel: «Bũv n'v a Naanmun-Naalv ɲmẽ taa ni? Bũv n'v ï na de v man cõwr i?»
- ¹⁹U ɲmẽ na taa ni tie kãw be na buole ke seneve a bir, nur na bũr zaardẽ pvo a; v bul a, i tie, lili wobr cõwr a v wuli zu.”
- ²⁰A Yeezu ti yel a yãw pvo: «Bũv n'v ï na de a Naanmun-Naalv man cõwr i?»
- ²¹U ɲmẽ na mẽ dãbul pow na yãw peli nẽe ata zõ pvo, e gu a zõ za v na bu a ti ïr a.”
- ²²A Yeezu na ti lo a sɔr cere a Zeruzalem a, v ti tuur a yire a tẽ-bere ni a tẽli pvo kane ni a nibe.
- ²³Le n'a nur kãw ti sowr v: «Sore e, nibe blã le tẽwr ne be na nyẽ a faafv bu?» A Yeezu ti yel be na:
- ²⁴«Nyɪ yãw fãw tu a dĩdo-fura yãw kpɛ, ale be i le, mãa n'v yere kũre nyɪ: ni-yaga na bõbr a ke be kpɛ, e kũ tũo i.”
- ²⁵«A yir sob wa ïr pàw a pan baar a, nyumɛ wa be a yẽw e kpawre a pan yere ni: «Sore e, yuo ti», v na sow nyɪ na: «Ï be bãw nyɪ yib zie i.»
- ²⁶A len daar, nyɪ na yere na: «Ti di na e nyũ a fu niɲé, é fu kanɪ ni ti a ti tuor-taa ziir.»
- ²⁷U na sow nyɪ na: «Ï be bãw nyɪ yib zie i, nyɪ taw zaa a ï zie, nyum na maale yel-faar a.»
- ²⁸Nyɪ na kone na 'wõbr i nyumɛ, a len daar nyɪ nãa wa nyẽ a Abraham ni a lzaaki ni a Zakõb ni a Naanmun-yêr-manbe za be be a Naanmun-Naalv pvo, é be diw a nyum ber yẽw a.
- ²⁹Nibe na yi n a tẽw zu ziir za wa pvo a Naanmun-Naalv dib pvo.
- ³⁰Len daar a, be na nyẽ po-pawrbɛ be luebi niwn-dierbe e niwn-dierbe luebi po-pawrbɛ.”
- ³¹A per ne pvo, Farizĩe be mune ti taw na piɛl a Yeezu e yel v: «Ber a ka, e tɔl cen zi-yũo, Erɔdi bõbr i a fu kúb.”
- ³²A Yeezu ti sow be na: «Nyɪ cen ti yel a cibe sob ɲa: «Ï diwr i kõtõmɛ e sane baalbe dĩa ni bio, e a bibie ata sob a, a na baar a.»
- ³³E ce a fer a kũ cãa lo a ï sɔr cere dĩa ni bio ni deyere, bũv n'v vẽ, a be sew ke Naanmun-yêr-manɛ kpi zi-yũo a be i a Zeruzalem e.
- ³⁴Zeruzalem i! Zeruzalem i! Fũv na kũre a Naanmun-yêr-manbe, e lõbr i kvsebe kũre a belɪ dem a Naanmun na tone a fu zie a! Gb'aa a ɲmun za n'a ï ti bõbr kũ ɔã a fu biir taa, mẽ nõ-mã na mí kvɔli a v lili-pule ɔã taa a v bigɛ pile a, é nyɪ be saw!

³⁵Alé so, Naanmun na zawr ɪ a nyɪ yir bɛr kù nyɪ. Ɛ ɪ yere na kùrɛ nyɪ, nyɪ kũ lɛb nyɛ m ɛ ti ta a len daar nyɪ nãa wa yel: «A Naanmun, v maali a sob nɛ na waar a Sore yúor yãw a!» »

LUKA 14

¹Piɛnv-bibir kãw, a Yeezu ti kpɛ n a Farizɛ mɛnɛ nɪ-kpɛɛ kãw zie a dɪb yãw; a nɪbɛ ti piwre v na.

²Zɪ kɛ po-paal sob kãw ti ar ɪ a Yeezu niɲɛ.

³A Yeezu ti de nɪ a yɛrv sowri a Naanmun-Wulu bãw-bãw-karɪ nɪ a Farizɛ mɛnɛ: «Bɛ na tũɔ na sanɪ baal a piɛnv-bibir bu bɛ kũ tũɔ?»

⁴Ɛ cɛ bɛ ti ɪ n gbili. A lɛ n'a a Yeezu ti tɔ a baal sanɪ v, ɛ yãw v kule.

⁵Al pùorɪ v yel bɛ: «A nyɪ buor sob bie bu naab v na lo bule puɔ v bɛ cen ti ír v daadaa lɛ, a piɛnv-bibir saa n'a a?»

⁶Bɛ bɛ ti tũɔ nyɛ sowfu a ka ɪ.

⁷A Yeezu na ti nyɛ a nɪbɛ bɛ na buɔli a cuw zie, bɛ kaarɛ ire a da-kowr na bin a nisow a, v lob ɪ zokpar ɲa kù bɛ:

⁸«Bele wa buɔli fu kul-taa cuw zie a, fũv ta cen ti kaa ir zĩma zie zĩ a nisow ɛ. Bɛ nãa mab a buɔli nɪr na zuo fu a, ɛ a vli sob nɛ na buɔli nyɪ a,

⁹fũv nɪ a fu tɔ sob a, nãa mab a yel fu: «Ìr ɛ cɛ a fu zĩma zie kù v.» Fu na ìr a nɪ vĩ siw a pɛrí.

¹⁰Bele wa buɔli fu cuw zie a, fũv nɛ ti zĩ a pɛrí za. Lɛ n'a a vli sob na buɔli fu a, wa wa a, v na yel fu na: «Ì bá a, ìr tɔl do nĩdaa.» A lɛ puɔ a, fu na nyɛ nɪ yãwfu a cuw-dɪbɛ za niɲɛ.

¹¹Sob nɛ za na zɛwr v tuɔra a, bɛ na siwr v na, ɛ sob nɛ za na siwre v tuɔra a, bɛ na zɛw v na.”

¹²A Yeezu mɪ ti yel ɪ a sob nɛ na buɔl v a: «Fũv mí wa buɔle nɪbɛ dɪb yãw, gbãgbãw daar bu zaanvɔra a, ta mí buɔli a fu bari, nɪ a fu yebr, nɪ a fu nɪbɛ nɪ a fu suman dem bel na ter a a ɪ, alɛ bɛ ɪ lɛ, bɛ mí nãa buɔli fu na ti yãw fu yaa a san.

¹³A na ɪ lɛ a, fũv wa maale cuw a, fũv buɔli a nan dem, a nɪ-kowr, a wubɪr nɪ a zɔn.

¹⁴Ɛ cɛ nũò na kpɛr fu na, bɛ na kũ tũɔ kù b bom za yaa a san a. A nɪ-mɪn kũu-puɔ-lɛ-yib daar a, fu na páw nɪ a sã-ya.”

¹⁵Nɪr kãw na ti lãw dɪrɛ nɪ bɛ a, na wa wõ a yɛr-bie a ɲa a, v yel ɪ a Yeezu: «Zu-nũò sob n'ɪ a sob nɛ na na puɔ a Naanmun-Naalv cuw dɪb puɔ a!»

¹⁶A Yeezu ti yel v na: «Nɪr kãw ti cɔbr ɪ cuw dɪb buɔli nɪ nɪ-yaga.

¹⁷A dɪb daar na wa ta a, v tũ n a v tũ-tũ-bie k'vɔv ti yel a nɪbɛ v na buɔli a: «Nyɪ pãa wa, bom za cɔbr a baari!»

¹⁸Ɛ cɛ bɛ za been been ti yere na bɛ na kũ tũɔ a. A dǎw-niwn sob ti yel v na: «Ĩ da n púo daar yĩe ɲa, a fer kũu cen ti jur kaa; ĩ zele na ke fu yǎw mē gaafara.»

¹⁹A yēn sob kǎw ti yel v na: «Ĩ daar dà n nĩ-kwɔɾi pie cere ni kũu ti kɔ n kaa; ĩ zele na ke fu yǎw mē gaafara.»

²⁰Kǎw mĩ lɛ ti yel a: «Pɔw n'v ĩ cǎa kul baar a ɲa, alɛ so ĩ kũ tũɔ wa ɪ.»

²¹A tō-tō-bie ti lɛb a kul ti yel a sɔwfu a ɲa, bɛ na sɔw a, kù a v ni-kpěɛ. A yir ni-kpěɛ ti nyě ni suur ɛ yel a tō-tō-bie: «Yi cen fɔw a nibe tuor-taa ziir, ni a tēw pɔɔ sɛɛ pɔɔ ti tɛr a nan dem, a ni-kɔwr, a zɔn ni a wubr wa n a ka.»

²²A tō-tō-bie ti lɛb a wa a pùorí wa yel: «Ni-kpěɛ ɛ, ĩ tō n a lɛ fu na yel a, ɛ cɛ a zie cǎa bɛ paali ɛ!»

²³Lɛ n'a a ni-kpěɛ ti yel v: «Yi lo a poru sɛɛ, lane a dabáwr ɛ fer a nibe yǎw bɛ wa kpɛ, a ĩ yir tũɔ paali.

²⁴Mǎa n'v yere kùrɛ nyɪ, a belɪ dem ĩ na ti buɔli a, a bɛ kǎw za kũ lɛm a ĩ bũ-dɪrɪ ɛ.» “

²⁵Zu-sɛbla na bɛ dɪ vuo a, ti páw ni a Yeezu lo a sɔr cere. U ti lɛb a yel bɛ:

²⁶«Nɪr wa wa a ĩ zie ɛ bɛ nɔnɛ mē zuo a v sǎà, a v mǎ, a v pɔw, a v bibiir, a v yebr ni yeepuuli, ni a v nyɔ-vuɔrv tɔr za a, v kũ tũɔ ɪ a ĩ po-tuure ɪ.

²⁷Sob nɛ na bɛ tuo a v da-gara tuur ɪ mē a, kũ tũɔ ɪ a ĩ po-tuure ɪ.

²⁸A nyɪ buor sob v na bɔbr k'vu ɲmǎa yi-côcowla, é bɛ dǎw de niwn zĩ tēw sɔr a libie nyě, a na ta na bu a kũ ta.

²⁹Alɛ bɛ ɪ lɛ, ɛ vlɛ wa sũó a yir pɛr ɛ bɛ tũɔ mɛ baar a, belɪ dem za nǎa mí wa nyě v a, na mí urɛ v na laar,

³⁰ɛ yere: «Nyě nɪr na tĩ yir pɛr, ɛ bɛ tũɔ ɲmǎa baar a!»

³¹Bu, na-buor sob v na ìr tuore a v tɔ sob ké bɛ zɛb, é bɛ dǎw de niwn zĩ ke bel nyě, v na tũɔ na ni nibe tur pie zɛb ɪ a v tɔ sob na waar a v yǎw ni nibe tur lizer a bu?

³²Ulɛ wa nyě v kũ tũɔ a, ɛ cɛ a v tɔ sob na cǎa zǎá a, v na tō n nibe bɛ ti zɛlɪ a yǎ-daaɪv.

³³Lɛ mĩ n'a, a nyɪ pɔɔ a, nɪr bɛ wa zawrɪ a v bũ-tɛrɪ za bɛr a, v kũ tũɔ ɪ a ĩ po-tuure ɪ.”

³⁴«Sɪza n'a, a nyaarv ɪ n bũ-nũò. Ɛ cɛ a nyaarv nũò wa yi a, bũv n'v bɛ na yǎw a lɛb numě?

³⁵A bɛ cǎa viel a tēsow yǎw ni a pɔɔrv yǎw ɛ, bɛ mí lɔb a na bɛr yěw. Sob nɛ na tɛr tobe bɛr-wob yǎw a, v bɛrɛ wone.»

LUKA 15

¹A zuru-yar-dierbɛ ni a yel-bebe dem ti tawr a tare a Yeezu zie bɛ za, ké bɛ bɛr wõ a v yɛrv.

²A Farizîe mune ni a Naan̄mun-Wulu-sê-sêbrbe ti zêbr a yere ni: «A nur ɲa a, v nɔne ni a yel-bebe dem ε lãw dɛr ni bɛ!»

³Lɛ n'a a Yeezu ti lɔb zɔkpar ɲa kù bɛ:

⁴«A nyi buor sob v na tɛr píir kɔba, a pɛr-been wa bɔr, v bɛ tɛ a kɔba for bir al bɛr a wɛja pɔɔ, ε bɔ a vl na bɔr a, wa ti nyɛ v?»

⁵Ɛ v na wa nyɛ v a, v baw v na va baw

⁶cule kule ni, ti ta a yir buɔli a v barɪ ni a v suman dem yel bɛ: «Nyi wa lãw ni mɛ ti cule, ï lɛb a nyɛ a ï pɛrv na ti bɔr a.»

⁷Ƴ yere na kùrɛ nyi, a ɲa n'a a na ɪ nũò yaga a tɛ-vla pɔɔ, a yel-bier-maale been yõ na lɛbi a v ɪb a yãw, zuo a ni-mun kɔba for bir na bɛ tɛr a bɛ ɪb lɛbv yel-ɪra a.”

⁸«Bu pɔw buor sob v na tɛr salmɛ wɛr-bie pie, ε wɛr-bi-been wa bɔr, v bɛ yãw fitile, pur ɪ a yir, ε yãw fãw bɔ ti nyɛ v?»

⁹Ɛ v na wa nyɛ v a, v buɔl ɪ a v cɛnbɛ ni a v suman pɔw taabɛ yel bɛ: «Nyi wa lãw ni mɛ ti cule, ï lɛb a nyɛ a ï wɛr-bir na ti bɔr a.»

¹⁰Ƴ yere na kùrɛ nyi, a ɲa n'a a mí ɪ nũò a Naan̄mun malki mune zie, a yel-bier-maale been yõ na mí lɛbi a v ɪb a yãw.”

¹¹A Yeezu ti cãa na lɛ yel: «Nɪr kãw ti tɛr ɪ bi-dɛbr ayi.

¹²A bi-dɛb-bile ti yel ɪ a sãa: «Ƴ sãa a, a fɔ bome a na sɛw kɛ ti de a fɔ kũu pùorí a, kù mãa a ï dem.» A sãa ti de ni a v bome pō kù bɛ.

¹³Bibie blã lɛ pùorí, a bi-dɛb-bile ti wob ɪ a v bome za bã taa yi cen ni tɛ-zãana kãw, ti buɪ urɛ, sãw a za bɛr.

¹⁴U na wa dɪ a za baar a, kō-faa ti lo n a vl tɛw nɛ pɔɔ, lɛ n'a bom za nãw pãa ti nyɔw v.

¹⁵U ti cen na ti kpɛ tome a tɛw nɛ nur kãw zie, v yãw v cen a v pu-pɔɔ ti gùrɛ a dobaar.

¹⁶A bie ti tiɛrɛ na k'vɔ nãá n̄iɛ mí páw a ti-wɔmɛ al a dobaar na mí 'wɔbr a, 'wɔb paal a nyagɛ, ε nur za bɛ mí ti kù v ε.

¹⁷Lɛ n'a v ti tiɛr v pɔɔ ε yel v tɔɔra: «Ƴ sãa tō-tō-biir ɪ bɛ ɲa yãwmɛ, ε mí dɪ bũ-dɪrɪ guu bɛr, ε mãa wa zĩ ka kō kùrɛ mɛ ε!»

¹⁸Ƴ na ìr a lɛb cen a ï sãa zie ti yel v: ï sãa a, ï sãw ni a Naan̄mun ni a fũv za.

¹⁹Ƴ bɛ cãa sɛwnɪ kɛ bɛ buɔlɛ mɛ a fɔ bi-dɛb ε. lɛ mɛ, mɛ a fɔ tō-tō-bie kãw a.»

²⁰Lɛ n'a v ti ìr lɛb kule a v sãa zie.» «U na ti cãa zãá ni a yir a, a sãa ti nyɛ v na, nɪbaalv za kpɛ v; v ti zɔ na tuor v, nyɔw v wɛrɪ ε pùor v.

²¹A bi-dɛb ti yel v na: «Ƴ sãa a, ï sãw ni a Naan̄mun ni a fũv za. Ƴ bɛ cãa sɛwnɪ kɛ bɛ buɔlɛ mɛ a fɔ bi-dɛb ε...»

²²Ɛ cɛ a sãà tɪ yel ɪ a v tō-tō-biir: «Nyi kpɛ fōw tɪ de a kpar-bal-bie wa su v ; nyi yāw v nū-tuɔr a nóbírí, ɛ yāw v nafawr a gběé.

²³Nyi nyɔw a nadelí-'wɔr wa n wa kú, tɪ maal ɪ cuw wō nūò,

²⁴būv n'v vɛ, a ï bi-dɛb ŋa tɪ kpi na, ɛ lɛb wa vuɔrɛ, v tɪ bɔr a, ɛ ï lɛb wa nyɛ v.» Bɛ tɪ nyɔw nɪ a cuw dɪb.”

²⁵«A bi-dɛ-kpɛɛ vl tɪ be n a pu-puɔ. U na tɪ lɛb kule waar wa tarɛ piɛɛ a yir a, v wō n jile na ŋmɛr a, nɪ bunɛ bɛ na yāw a.

²⁶U tɪ buɔl ɪ a tō-tō-bie kāw wa sowri kaa bom nɛ na n'v urɛ a.

²⁷A tō-tō-bie nɛ yel v: «A fɔ yɛb v lɛb wa, a fɔ sãà kú a nadelí-'wɔr, v na lɛb nyɛ v k'v tɛr yā-baarv a yāw.»

²⁸Lɛ n'a a bi-dɛ-kpɛɛ tɪ nyɛ suur ɛ zawrɪ a kpɛb. A sãà tɪ yi na tɪ zɛɛ v k'v kpɛ.

²⁹Ɛ cɛ v tɪ sɔw na yel a sãà: «Nyɛ, yome a ŋa za n'a ï so a fɔ tome tone ɛ bɛ dāw zawrɪ a fɔ nuɔr ɛ ; ɛ cɛ fɔ bɛ dāw kù m bùlɛ k'ũ lāw nɪ a ï barɪ maal ɪ cuw ɛ.

³⁰Ɛ cɛ a fɔ bie ŋa, na de a fɔ bome tu n pɔwbɛ puòr sāw a za bɛr a, v na wa lɛb wa a, fɔ kú n a nadelí-'wɔr kù v!»

³¹A sãà tɪ yel v na: «Ï bie e, mǎa nɪ fūv nɛ bɛ kura lɛ, a ï bome za a, fūv so a.

³²Ɛ cɛ a tɪ fɛr a kɛ tɪ maalt cuw wō n nūò, a fɔ yɛb ŋa na tɪ kpi ɛ lɛb wa vuɔrɛ a yāw, v na tɪ bɔr ɛ ï lɛb wa nyɛ v a yāw.» »

LUKA 16

¹Al pùorí, a Yeezu tɪ yel ɪ a v po-tuurbɛ: «Nɪr kāw na tɪ kpɛ naalv a, tɪ tɛr ɪ bū-kaarɛ, è bɛ wa yel kù v k'aa v bū-kaarɛ sǎwne nɪ a v bome bɛrɛ.

²A nɪ-kpɛɛ tɪ buɔl v na wa yel v: «Ï wō na kɛ fɔ urɛ nɪ ŋmun a? Manɪ a lɛ fɔ na kaarɛ a ï bome zie a kù m, būv n'v vɛ, dīa na ta a, fɔ kũ cāa ɪ a ï bū-kaarɛ ɪ.»

³A bū-kaarɛ tɪ tɛr ɪ v puɔ: «A ï nɪ-kpɛɛ na faa nɪ a ï tome. Ï na ɪ n ŋmun? Ï bɛ tɛr fāw a tɛsɔw kɔb yāw ɛ, ɛ vī urɛ mɛ a zɛlv yāw.

⁴Ɛ cɛ ï bāw nɪ a lɛ ï na na ɪ, bɛɛ wa diw mɛ bɛr a ï bome kaafv tome puɔ a, mǎa nyɛ nɪbɛ bɛ kù m taw-lanv zie a bɛ yie puɔ a.»

⁵Lɛ n'a v tɪ buɔlɪ a v nɪ-kpɛɛ samɛ dem za, bɛ-yɛni yɛni, wa n wa sowri a dāw-niwn sob: «A ŋmun san n'a fɔ tɛr a ï nɪ-kpɛɛ zie?»

⁶U sɔw: «Kǎá dɔwr kuba san n'a!» A bū-kaarɛ yel v: «Nyɛ a fɔ san seɛɛ, zī fōw lɛ ɛ seɛ lɪz'a ayi nɪ pie.»

⁷U tɪ lɛb a sowri a kāw: «Ɛ fūv, a ŋmun san n'a fɔ tɛr?» U sɔw: «Ci vuɔrɪ kuba.» A bū-kaarɛ yel v: «Nyɛ a fɔ san seɛɛ, seɛ lɪz'a anaar.»

- ⁸A ni-kpěe ti mɔvɔɔ ɪ a bũ-kaare ɲa ɪb na be tori a, a yã-maalɔ v na ti maalɪ a yãw. A tẽw ɲa zu nɪbe surɪ na kpɛ yã a be taabe zie zuo a cãa pɔɔ nɪbe.”
- ⁹«E ce mǎa yere na kùre nyɪ, nyɪ de a nyãnyu-libie a ɲa ír ɪ barɪ, ale be wa cãa a nyɪ nũu a, a barɪ be ɲa bẽe de nyɪ a kpɛb ziir na be ter sãwfv daar a pɔɔ.
- ¹⁰Nɪr na ter yel-mɲa yel-pɔvɪ yãw a, v mɪ mí ter ɪ yel-mɲa yel-kpěe yãw; e nɪr na be ter yel-mɲa yel-pɔvɪ yãw a, v mɪ be mí ter yel-mɲa yel-kpěe yãw e.
- ¹¹Nyɪ be wul a ke nyɪ ɪ n nɪ-mun a nyãnyu-libie yele pɔɔ ɪ, e ǎa n'v na saw de bũ-sɪza kù nyɪ nyɪ kaare?
- ¹²Nyɪ be ter ɪ yel-mɲa a zawle bom kaafv pɔɔ ɪ, e ǎa n'v na de a nyɪ dem kù nyɪ?”
- ¹³«Tõ-tõ-bie kãw za kũ tũɔ nɪ-bere ayi tome tõ ɪ: ale be ɪ le, v na hĩen nɪ a dãw-niwn sob e nɔne a ayi sob; bu a dãw-niwn sob v v na tu, e be ɲmele kaar a ayi sob e. Nyɪ kũ tũɔ lãw ɪ a Naanmun nɪ a libir tõ-tõ-biir e.”
- ¹⁴A Farizĩe mune na nɔne a libie, é ti ber wõ a Yeezu yerv a ɲa za a, ti ure v na laar.
- ¹⁵A Yeezu ti yel be na: «A nyum a, nyɪ mí ure nɪ a nɪsaalbe niɲé mẽ nɪ-mun n'ɪ nyɪ a, e ce Naanmun bãw nɪ a nyɪ pɔɔ ɲmẽa: bũv n'v vẽ, Naanmun be nɔne a vli bom ne a nɪsaal na mí nyẽ v ɪ kpěe a ɪ.”
- ¹⁶«A Naanmun-Wulu nɪ a Naanmun-yerv-manbe wulu tu na ti ta a Zã-Bati daar. E ce a na tĩ a Zã-Bati daar a, a nɪbe wõ n a Naanmun-Naalv Yel-nũò be na hier a, é nɪsaal za mí yãw fãw bɔbr k'vɔv kpɛ a Naanmun-Naalv pɔɔ.
- ¹⁷A salom nɪ a tẽw na tɔl ɪ mɔle le zuo a Naanmun-Wulu yel-cãpile kãw za na na tɔl a.”
- ¹⁸«Deb za, na ber a v pɔw e kul pɔw-yũo a, maal ɪ pɔw-gaa yel-bier, é nɪr na kul pɔw a sur na ber a, v maal ɪ pɔw-gaa yel-bier.”
- ¹⁹«Nɪr kãw ti be n be kpɛ naalv yaga. U ti suur ɪ fɔbr-viɛli viɛli, a daarv na kpeme a, e dure cuw bũ-di-kãanɪ bibi-viɛrɪ za.
- ²⁰Nãw sob kãw, be na bɔɔle ke Lazaar a, ti gã nɪ a nãa dǐdɔr nɔvɔr: a v yãgan za ti ɪ n natie.
- ²¹U ti bɔbr a k'vɔv nãá mí páw a nãa bũ-di-ɲmaare na lore a tẽw a ti di tiw, e ce baar a nĩe mí ti wa lene a v natie.
- ²²E ce a nãw sob wa kpi na, a malkɪ mune ɔaw v cen nɪ a Abraham zie; a nãa mɪ kpi, be ũu v.
- ²³A ti wone v nɪ yaga a nɪ-kũuni tẽw pɔɔ be. U wa dɔvɔ nɪ zu wɪer ti nyẽ a Abraham, e a Lazaar zĩ kowli v.
- ²⁴Le n'a v ti lob cɛl yel: «Ĩ sãa Abraham ɪ, zo ĩ nɪbaalv, e yãw a Lazaar cen ti tũ nobir kũòmí wa ɔãa nɪ mẽ zel, ĩ wone nɪ tuo yaga a vũu a ɲa pɔɔ.»

²⁵Ɛ cɛ a Abraham ti yel v na: «Ĩ bie e, lɛb tɛrɪ bāwnɪ fɔ na páw a nũ̀ò a fɔ tẽw zu nyɔ-vuuvu pɔɔ, ɛ a Lazaar páw a tuo a. Yere ɲa a, v nyere ni mɔwlv a ka, ɛ fɔ mì nĩe wone tuo.

²⁶A ɲa za fɔ na saa yere a, be yāw ni gbulākowr-kpɛɛ a nyum ni a tum cárá, ké a belɪ dem nāa wa bɔbr ke be mí wa a nyɪ zie a, be ta tũ̀ɔ ɪ, ɛ nur mì ta mí yi a nyɪ zie be ɛ wa a ti zie ka ɪ.»

²⁷A nāa yel: «Alɛ wa ɪ lɛ a, ĩ zɛlɛ fɔ na, ĩ sǎa a, ke fɔ tǔ a Lazaar a ĩ sǎa yir pɔɔ.

²⁸Ĩ tɛr ɪ yebr anũu. U ti yel kù be ké be maal ɪrɛ, taa wa nanɪ waar a tuo-wob zie ka ɪ.»

²⁹A Abraham ti yel v na: «A Mōyiir ni a Naaɲmun-yɛr-manbe be n be, be bere wone a be yɛrv.»

³⁰A nāa lɛb yel: «Lɛ be n'a ɪ, ĩ sǎa Abraham ɪ, nur wa ɪ mɛ v yi n a kũuni pɔɔ cen a be zie a, be na lɛb ɪ a be ɪb.»

³¹Ɛ cɛ a Abraham ti sow v na: «Bele be wa wone a Mōyiir ni a Naaɲmun-yɛr-manbe yɛrv a, ɛ nur saa yi a kũuni pɔɔ cen a, be cǎa kũ saw ɛ.»

LUKA 17

¹A Yeezu ti yel ɪ a v po-tuurbɛ: «A be tɛr ɪb ɛ, yeke na be n be tawr a nibe yāwn a yel-bier pɔɔ. Ɛ cɛ baw-bio sob n'ɪ a sob nɛ na mí wa n a yeke a ɲa a.

²Bele ɪ mɛ be 'lɛ ni kuvɛ-kpɛɛ yāw v kòkórɪ, ɛ daa v lɔb yāw kũɔ-kpɛɛ pɔɔ a, alɛ na sa v, v na na ɪ a bābaalbe be ɲa kǎw v lo a yel-bier pɔɔ a.

³Nyɪ gu nyɪ tuɔra vla.» «A fɔ yeb wa ɪ sǎw fɔ a, wul v; é vlɛ wa saw a v sǎwna a, dɪ suur kù v.

⁴Ɛ bibi-been pɔɔ, vlɛ wa sǎw fɔ gb'a ayopɔi, ɛ a gb'a ayopɔi yāw v lɛb wa yel fɔ: «Ĩ sǎw na» a, fɔ na dɪ n suur kù v.”

⁵A ni-toni ti yel ɪ a Sore: «l a ti Naaɲmun saw-deb v bermɛ dɔwli.”

⁶A Sore ti sow na: «Nyumɛ ti ɪ mɛ nyɪ tɛr ɪ a Naaɲmun saw-deb v bermɛ mɛ seneve bir a, nyɪ nǎa ti yel ɪ a brale kǎkǎw ɲa na ar a: «Vũɔ ti ba a kũɔ-kpɛɛ pɔɔ», ɛ v nǎa saw ni a nyɪ nuɔr.”

⁷«Nyɪ buor sob v na tɛr tǔ-tǔ-bie v kuvɔr bu are ni bome, ɛ wa yi a wɛ pɔɔ wa ta v yel v: «Wa fǔw wa zĩ dɪ?»

⁸U kũ nĩe vɛ ke yel v: «Maali a bũ-durɪ kù m, su a fɔ tǔ-tǔ-kparɪ kaa ni ĩ zie, ĩ dɪ ke nyũ baari, al puorɪ, fɔ mì na dɪ na ke nyũ ɛ?»

⁹U tɛr ɪ puoru san a tǔ-tǔ-bie ɲa zie, v na tu a lɛ v na yāw a nuɔr kù v a bu?

¹⁰Lɛ n'a a mì ɲmɛ a nyɪ zie: nyumɛ wa maali a alɪ bome nɛ za a Naaɲmun na yel a, nyum yel nyɪ tuɔra: «Tǔ-tǔ-biir tɛwr ɪ ti, ti tome n'a ti tǔ.» “

¹¹A Yeezu na ti cere a Zeruzalem a, v ti tu na yi a Samaari ni a Galile ten cara pɔɔ.

- ¹²U na ti kpier tẽ-cãpile kãw puɔ a, kɔn pie ti wa na wa tuor v. Be ti tew na ar zãá,
- ¹³ε cure kpẽw za: «Yeezu, Wul-wul-kara a, zo ti nibaalv!»
- ¹⁴A Yeezu ti nyẽ be na ε yel be: «Nyi cen ti wul nyi tuɔra a Naanmun bawr-maalbe.» Zi ke be na ti be a sɔr zu cere a, be ti santi na.
- ¹⁵A be kãw na ti nyẽ v santi a, v lieb i puɔr zew kɔkɔr dane ni a Naanmun waar i,
- ¹⁶wa lo vɔbli muru a Yeezu gbɛɛ yãw, puore v yaani. E ce Samaari tẽw nur ti n'v.
- ¹⁷Lɛ n'a a Yeezu pãa ti sowri: «A be za pie be ne be santi ε? A pi-wai bel na ce a, nyine n'a be be?»
- ¹⁸A be kãw za be yel k'vɔ lieb wa dani a Naanmun, a be i a sãan ŋa yõ i?»
- ¹⁹Al puɔrí, a Yeezu ti yel v na: «Ír cere, a fu Naanmun saw-deb faa fu na.»
- ²⁰A Farizĩe mune ti sowr i a Yeezu: «Debor daar a a Naanmun-Naalv na ta?» U ti sow be na: «A Naanmun-Naalv waa kũ sãá i.
- ²¹Be kũ yel a v yãw ke: «Nyẽ v ka», bu: «Ule n'i ŋan ka lowr ε». Bũv n'v vẽ, nyi bãwni a, a Naanmun-Naalv be n a nyi sɔgo.
- ²²Lɛ n'a v ti yel a v po-tuurbɛ: «Bibie waar a na viɛ, è nyi na bɔbr ke nyi nyẽ a Nisaal Bie daar mũtõ-been yõ, ε kũ nyẽ v ε.
- ²³Be na yere na kùre nyi: «Nyi nyẽ v ka, v be n ka lowr.» Nyi taa cere i, nyi taa dãwne taa a be i.
- ²⁴Mẽ a lɛ saa na mí nyiwrɪ yi ka ti sãá ka a, lɛ n'a a Nisaal Bie mi na ŋmẽ a v waa bibir.
- ²⁵ε ce a fer a k'vɔ wõ tuo yaga, é a dĩa nibe be ŋa zawr v ber baari.
- ²⁶A lɛ a yele na ti i a Nowe daar a, lɛ n'a a mi na i a Nisaal Bie daar.
- ²⁷A nibe ti dure na ε nyúur, a debr ti kule ni pɔwbe, ε a pɔwbe kule surbe, ti ta n a vli bibir ne a Nowe na kpɛ a gbor-kpɛɛ puɔ a; lɛ n'a a kũɔ-paalv ti wa, a nibe za tu kũɔ kpi.
- ²⁸A mi na cãa na lɛ ŋmẽ mẽ a Loti daar a: a nibe ti dure na ε nyúur, be ti daar i bome ε kuɔre bome, be ti kuɔr a ε mɛr yie;
- ²⁹ε ce a vli bibir ne za a Loti na ti yi a Sodɔm tẽw puɔ a, Naanmun i na vũu ni cirbi siw a Sodɔm zu mẽ saa a, kú a nibe za.
- ³⁰A ŋa n'a a mi na ŋmẽ a vli bibir a Nisaal Bie na na wul v tuɔra a.»
- ³¹«A vli bibir ne a, sob ne wa be gáró ε a v bome be dĩó a, v ta siw k'vɔ ti de a i; lɛ mi n'a, sob ne na be pu-puɔ a, v ta lieb puɔr kul yir ε.
- ³²Nyi lieb tiɛri a Loti pɔw yele.

³³Sob ne na cure ni a v nyɔ-vuuru a, na bɔr v na bɛr; é sob ne wa bɔr a v nyɔ-vuuru bɛr a, v na páw v na.

³⁴Í yere na kùre nyɪ, a vli tūsow ne a, nibe ayi na be n gado-been zu, bɛ wa tɛr been ε bɛr been.

³⁵Pɔwbɛ ayi na lāw na yɛrɛ zɔ̃, bɛ wa tɛr been ε bɛr been.

[³⁶Dɛbr ayi na be n pu-puɔ, bɛ wa tɛr been ε bɛr been.»]

³⁷A po-tuurbɛ ti de ni a yɛrv sowr v: «Nyine n'a a a ɲa za na ɪ, Sore e?» U ti sow bɛ na: «A be a bũ-kũu na na be a, be n'a a sidume mì na gbone taa.»

LUKA 18

¹A Yeezu ti lɔb ɪ zɔkpar ɲa, k'vɔ wul a v po-tuurbɛ a na fɛr ké bɛ puore kura lɛ ε taa bɛrɛ towtow a.

²U ti yel bɛ na: «Yɛr-maale kãw ti be n tẽw kãw puɔ. U bɛ ti zɔrɛ Naanmun ε, ε v mãko bɛ ti ka nɪr za yãw ε.

³A vli tẽw ne puɔ, pɔw-kvɔr kãw mì ti be n be, mí ti wa zɛlɛ v yere ni: «Maali a yɛrv wul a ï yel-mɲa, mãa ni a ï dɔ̃ sob cara puɔ.»

⁴A yɛr-maale ti zawr a, a ti cɛli. Al pùorí, v wa yel v tɔɔra: «Mãa saa bɛ zɔrɛ Naanmun, ε ï mãko bɛ ka nɪr za yãw a,

⁵ε cɛ a pɔw-kvɔr ɲa na bale mẽ a, ï na maal ɪ a yɛrv wul a v yel-mɲa, v ta waar kura lɛ wa sɔbr mẽ niwn ε!» “

⁶A Sore ti yel a yãw puɔ: «Nyɪ maal wɔ̃ vla a lɛ a yɛr-maal-faa sob ɲa na yel a.

⁷Ɛ a Naanmun vl kũ wul a v ni-kaa-iri yel-mɲa ɪ, bɛl na kone cɔwr v mũtɔw ni tūsow za a? U na cɛli ni a bɛ sɔwfv yãw bu?

⁸Mãa n'v yere kùre nyɪ: v na wul ɪ a bɛ yel-mɲa fɔw lɛ. Ɛ cɛ a Nɪsaal Bie wa wa a, v na nĩe na nyẽ a Naanmun-saw-deb a tẽw zu u?”

⁹A Yeezu ti lɛb a lɔb zɔkpar ɲa caar ɪ nibe bɛ mine kãw na ti tiɛrɛ kɛ bɛ ɪ n ni-mun a, ε buɔlɛ a bɛ taabɛ ni-faar a:

¹⁰«Nibe ayi ti do n a Zeruzalem ɲmun-yi-kpɛɛ puɔ ké bɛ ti pùori; a kãw ti ɪ n Farizĩɛ, ε kãw ɪ zuru-yar-diere.

¹¹A Farizĩɛ ti ar ɪ sa-yẽwn, ε puore a ɲa a v socir puɔ: «Naanmun ɪ, ï puore fv ni yaani, ï na bɛ ɲmẽ mẽ a nibe za a yãw, na ɪ nyãnyuwr, yel-fa-maalbɛ, ni pĩɔ-yel-bier-maalbɛ a; ï mì cãa na puore fv yaani, ï na bɛ ɲmẽ mẽ a zuru-yar-diere ɲa a.

¹²Í mí tɛr ɪ mɔta-tuo gb'a ayi a kɔsɪɛr-been puɔ, ï mí pɔ̃ ni a ï bome ziir pie ír zi-been kò b.»

¹³Ɛ cɛ a zuru-yar-diere vl ti ar a zãá, é bɛ ti saw na dũɔ zu ε, ε ti lɔbr nɪbaal-nuru yere ni: «Naanmun ɪ, zɔ ï nɪbaalv, mãa na ɪ yel-bebe sob a.»

¹⁴Mãa n'v yere kùre nyi, a zuru-yar-diere ña ti páw ni a vielv leb siw kul i a v yir, e ber a Farizê. Sob ne za na zewr v twora a, be na siwr v na, e sob ne za na siwre v twora a, be na zew v na.”

¹⁵Nibe ti ter i bi-pule tee za wa n k'aa Yeezu wa to be. A po-tuurbe na ti nyê a le a, be ti tane be na.

¹⁶E ce a Yeezu ti yâw na be ter a bi-pule wa n a v zie, e v yel: «Nyí ber a bibiir be wa a ñ zie, nyi ta diwr be bere i: a bel dem na ñmê taa ni be a, bele so a Naañmun-Naalv.

¹⁷Yel-mija siza, ñ yere na kùre nyi: nur be wa saw de a Naañmun-Naalv mê bi-bile a, v kũ kpe a v pvo i.”

¹⁸Zifu mune ni-kpêe kâw ti sowr i a Yeezu: «Wul-wul-kara a, fũv na i ni-vla a, bũv n'v a fer k'ũ ure tũo páw a nyo-vuuv na be kura le a?”

¹⁹A Yeezu ti yel v na: «Bũv n'v so fu buole mê ni-vla? Nur za be vielv v be i Naañmun yõ i.

²⁰Fv bãw ni a Naañmun ne-yâwni: «Ta maali pow-gaa-yel-bier e; ta kú nur e; ta zu e; ta di dâsie ziri e; yâwne fu sâa ni fu mã.» “

²¹A ni-kpêe ne ti sow na: «Ñ tu n a Naañmun nee a ña za a ñ pòlv daar za.”

²²A Yeezu na ti wõ a a ña a, v yel v na: «Bũ-been yõ n'v cãa ce fu: kvori a fu bũ-teri za, de a libie põ nan dem, e fu na ter i na-bome a tẽ-vla pvo, al pùorí, wa tuur mê.”

²³A nur ne na ti wõ a yêr-bie a ña a, pv-sâwna ti nyow v na be di vuo i, v ti suri na kpe naalv yaga.

²⁴A Yeezu na ti nyê v, v sâw niwn a, v yel a: «Nyê a tera dem Naañmun-Naalv pvo kpeb na kpeme a!

²⁵Siza, nyõwmê na na yi misun vuorí a, a i n mole zuo a tera sob na na kpe a Naañmun-Naalv pvo a.”

²⁶A nibe na ti bere wone a, ti yel a: «Ale wa ñmê a ña a, ãa n'v pãa na tũo nyê a faafv a?”

²⁷A Yeezu ti sow na: «Bom ne a nisaalbe na kũ tũo i a, Naañmun mí tũo na i.”

²⁸A le n'a a Pier ti yel: «Nyê, ti ber i a ti bũ-teri za e wa tuur fu.”

²⁹A Yeezu ti sow be na: «Yel-mija siza, ñ yere na kùre nyi, sob ne na saw ber a v yir, a v pow, a v yebr, a v nibe bu a v bibiir a Naañmun-Naalv yâw a,

³⁰na páw ni a a ña za v na ber a dowlí, a yêre ña, e a pùorí v cãa le páw a nyo-vuuv na be kura le a yâw pvo.”

³¹A Yeezu ti ter i a ni-toni pie ni ayi taw yi n be tewr zie ti yel be: «Nyí nyê, ti duor i a Zeruzalem. A le za a Naañmun-yêr-manbe na ti dâw seb yel a Nisaal Bie yâw a, na tu na.

³²Be na nyow v na yãw ni-buur-yoru nuru puɔ, be ɪ v la, tu v zume, ε puuri mutaar waari v;

³³be na fɔb v na, ε kú v, ε a bibie ata sob v leb yi a kũu puɔ.”

³⁴Ɛ ce be be ti bãw a yêrv ɲa per ε. A yêr-bie a ɲa per ti sowl ɪ a be zie, be be ti bãw vli bom ne yêrv a Yeezu na yêre a ɪ.

³⁵A Yeezu na ti tare a Zeriko tẽw a, zõw kãw ti zĩ n a sɔr nuɔr zele.

³⁶U na ti wõ ni-yaga na cere tɔle a, v sowr a vli bom ne na n'v a.

³⁷Be ti yel v na ke Nazaretĩ tẽw Yeezu n'v tɔle.

³⁸A le n'a v ti ɲme cɛl yel: « Daviir bi-deb Yeezu u, zo ã nɔbaalv!”

³⁹A belĩ dem na ti cere a nidaa a, ti tane v na k'vɔ ber gɔmẽ, ε ce a zõw nĩe na le ti bãw cure kpẽw za: «Daviir bi-deb ɪ, zo ã nɔbaalv!”

⁴⁰A Yeezu ti tẽw na ar ε yel ké be ter v wa n. U na wa ta a, a Yeezu sowr v na:

⁴¹«Bũv n'v fɔ bɔbr k'ũ ɪ kù b?» U ti sow na: «Sore e, ɪ ã leb nyere!”

⁴²A Yeezu ti yel v na: «Lɛb nyere, a fɔ Naanmun saw-deb faa fɔ na.”

⁴³A per ne puɔ, v ti leb a nyere ε tuur a Yeezu, dane ni a Naanmun. A zu-sebla za na ti nyẽ a a ɲa a, be mĩ ti dane ni a Naanmun.

LUKA 19

¹A Yeezu ti kpe na tɔle a Zeriko tẽw puɔ.

²Deb kãw ti be n be, a yúor di ke Zase. U ti ɪ n zuru-yar-dierbe ni-kpẽe, ε ti kpe naalv.

³U ti bɔbr a k'vɔ nyẽ ãa n'ɪ a Yeezu, é be ti tuɔr ε, a zu-sebla na be ti di vuɔ, ε v ɪ ni-ɲmãa a.

⁴Le so v ti zo tɔl nidaa ti do brale-kãkã-tie zu, k'vɔ tũɔ nyẽ a Yeezu na na tɔl a be a.

⁵A Yeezu na wa ta a be a, v dũɔ ni zu uori kaa ε yel v: «Zase e, siw fõw, a fer a k'ũ gã a fɔ yir a dĩa.”

⁶A Zase ti siw ni fõw le, ε de a Yeezu sãanv ni nũò.

⁷A nibe na ti nyẽ a le a, be ti zebr ɪ be za yere ni: «Yel-bier-maale yir a v cen.”

⁸Ɛ ce a Zase ti ar ɪ a Sore ɲĩé ε yel v: «Sore e, nyẽ, ã na de ni a ã bũ-terĩ pō-zẽ-taa zie kò nan dem, ε mĩa wa dãw sãw nir a, ã na leb a maal v gb'a anaar dowlĩ.”

⁹Le n'a a Yeezu ti yel a v yãw: «A dĩa a, a faafɔ wa n a yir ɲa yãw, a sob ɲa mĩ na ɪ Abraham bie a yãw.

¹⁰Bũv n'v vẽ, a Nisaal Bie wa na k'vɔ wa bɔ, é faa a bel na ti bɔr a.”

- 11**A nɔbɛ na ti bɛrɛ wone a yɛr-bie a ɲa a, a Yeezu ti lɔb ɪ zɔkpar yǎw pɔɔ, v na ti piɛɛ a Zeruzalem, ɛ a nɔbɛ ti manɛ kɛ a Naanɲmun-Naalɔ na sǎá nɪ a per nɛ pɔɔ a.
- 12**U ti yel a: «Nǎà yir nɪr kǎw ti cen nɪ tɛ-zǎana, k'aa na-kpɛɛ ti kù v a naalɔ v lɛb wa n a v tɛw pɔɔ.
- 13**U na ti yire a, v bɔɔl ɪ nɔbɛ pie a v tɔ-tɔ-biir pɔɔ, wa pɔ be salmɛ-libi-be-yɛni ɛ yel bɛ: «Nyɪ yɛrɛ nɪ ɛ gu a ɪ lɛ-waa daar.»
- 14**Ɛ cɛ a v tɛw dem be ti nɔnɛ v ɛ, ɛ ti tɔ nɔbɛ a v pùorí kɛ be ti yel a na-kpɛɛ: «Tɪ be bɔbr k'vɔ dɪrɛ naalɔ a ti zu ɛ.»
- 15**Ɛ cɛ, v na wa de a naalɔ baarɪ lɛb wa a, v yǎw na be bɔɔlɪ a tɔ-tɔ-biir bɛl v na ti pɔ a libie a, k'vɔ wa bǎw a lɛ ɲa za na páw a.
- 16**A dǎw niwn-sob ti taw na ta yel: «Zu-sob i, a libir vl fɔ na kù m a, ɪ páw nɪ nɪ salmɛ-libie pie.»
- 17**A nǎà ti yel v na: «A vɛl a, tɔ-tɔ-bi-vla nɛ b! Fɔ na tu yel-cǎpile pùor vla a, dɪ naalɔ ten pie zu.»
- 18**A ayi sob ti wa na wa yel: «Zu-sob i, a libir vl fɔ na kù m a, ɪ páw nɪ nɪ salmɛ-libie anũu.»
- 19**A nǎà mɪ ti yel ɪ a ayi sob ɲa mɛ a dǎw-niwn sob a: «So ten anũu.»
- 20**A kǎw ti wa na wa yel: «Zu-sob i, nyɛ a fɔ libir, ɪ ti 'lɛ nɪ nɪ pɛn bin.
- 21**ɪ ti zɔrɛ fɔ na, a fɔ yeɛ na kpɛmɛ a yǎw: fɔ mí de nɪ bom fɔ na be bin a, ɛ cɛ ci be fɔ na be bɔr a.»
- 22**A nǎà ti yel v na: «Tɔ-tɔ-bi-faa ɲa, fɔ lɛb a ɲmɛlɪ yɛr nyɔw fɔ tɔɔra. Fɔ ti bǎwnɪ a na a ɪ yeɛ na kpɛmɛ a, ɪ mí de bom ɪ na be bin a, ɛ cɛ ci be ɪ na be bɔr a,
- 23**Ɛ bɔv n'v so fɔ be yǎw a ɪ libir ban pɔɔ? ɪ na ti lɛb wa a, ɪ nǎà de v na lǎw nɪ dɔwlɛ.»
- 24**Al pùorí, v ti yel ɪ a nɔbɛ na ti be a be a: «Nyɪ faa a v salmɛ-libir kù a sob nɛ na tɛr a pie a.»
- 25**Be ti yel v na: «Zu-sob i, v tɛr ɪ pie wɛ!»
- 26**A nǎà ti sɔw na: «ɪ yere na kùrɛ nyɪ: a sob nɛ na tɛr a a, be na kù v na dɔwli, ɛ a sob nɛ na be tɛr a a, be na faa nɪ a blǎ al v na tɛr a.
- 27**Ɛ a ɪ dɔ dem bɛl a, a nɔbɛ bɛl na be ti bɔbr k'ũ dɪ naalɔ a be zu a, nyɪ nyɔw be wa n a ɪ niɲɛ ka wa ɲmaarɪ be kɔkɛɛ.» “
- 28**A Yeezu na wa yɛr a ɲa baar a, v tɔl a de a zu-sɛbla niwn duor a Zeruzalem.
- 29**U na ti tare a Bɛtɪfaze nɪ a Bɛtani a, piɛlɪ a tǎw vl be na bɔɔlɛ a Olivɔ-tur tǎw a, v tɔ n a v po-tuurɛ ayi
- 30**Ɛ yel bɛ: «Nyɪ cen a tɛw ɲa na be a nyɪ nidaa a pɔɔ. Nyumɛ wa ti kpɛr a tɛw pɔɔ a, nyɪ na nyɛ nɪ bɔw bile na 'lɛ a, nɪr za be zɔm v sɛr ɛ, nyɪ cɛr v wa n.

³¹É nɪr wa sowre nyɪ: «Bɔv yǎw n'a nyɪ cɛrɛ a bɔw bile a?» Nyum sow: «A Sore tɛr ɪ v yel-ɪra.» “

³²A nɪbɛ ayi bɛl bɛ na tɪ tɔ a, tɪ cen na tɪ nyɛ a ɪ mɛ a lɛ a Yeezu na tɪ yel kɔ bɛ a.

³³Bɛ na tɪ cɛrɛ a bɔw bile a, a bɔw bile dem tɪ sowri bɛ na: «Bɔv yǎw n'a nyɪ cɛrɛ a bɔw bile ɲa?”

³⁴Bɛ tɪ sow na: «A Sore tɛr ɪ v yel-ɪra.”

³⁵Bɛ tɪ kpa n a bɔw bile wa n a Yeezu zie, wa de a bɛ kparɪ yér pàw v, ɛ yǎw a Yeezu do zɔm.

³⁶A Yeezu tɪ zɔm ɪ a bɔw bile cere nɪ, ɛ a nɪbɛ de niwn yére a bɛ kparɪ pàwr a sɔr.

³⁷A Yeezu tɪ cɛ nɪ blǎ na siw a Olivɔ-tur tǎw, é bɛ wa bere a v po-tuurbɛ za nɪ bɛ pɛr, cɛlɛ cɛ n a Naanmun danv, a nɔ-bǎa-yele v na tɪ maali bɛ nyɛ a yǎw.

³⁸Bɛ tɪ yere na: «A Naanmun, v maali a nǎa na waar a Sore yúor yǎw a! Yǎ-baarv, a bɛ a salom zu, bɛ cɛ a Naanmun danv a saa zu za!”

³⁹Farizɛ bɛ minɛ kǎw na tɪ be a zu-sɛbla pɔv a, tɪ yel ɪ a Yeezu: «Wul-wul-kara a, kpǎa a fɔ po-tuurbɛ!”

⁴⁰A Yeezu tɪ sow na: «Í yere na kùrɛ nyɪ, bɛlɛ wa ɪ gbili a, a kɔsɛbɛ na caarɛ na.”

⁴¹A Yeezu na tɪ pɛli a Zeruzalem nyɛ a tɛw a, v kɔ n a v yǎw.

⁴²U tɪ yere na: «A fɔv mɪ a, fɔv tɪ ɪ mɛ fɔ bǎw nɪ a dǎa bibir a lɛ fɔ na na ɪ pǎw a yǎ-baarv a! Ɛ cɛ we! A yel ɲa sowl ɪ a fɔ zie, fɔ kɔ tɔv nyɛ v ɛ.

⁴³Sɪza, bibie na viɛ nɪ a fɔ zu, a fɔ dɔ dem na mɛ dacin viiri koli fɔ, bɛ na ɲmǎa na jil fɔ ɛ gbóné fɔ a lɔbowe za.

⁴⁴Bɛ na ɲmɛr fɔ na bɛr ɛ kú a fɔ nɪbɛ, é bɛ kɔ bɛr kɔsɛr v cǎa dɔwli kɔsɛr zu ɛ, fɔ na bɛ saw bǎw a daar vl a Naanmun na wa k'vɔ wa faa fɔ a yǎw.”

⁴⁵Al pùorí, a Yeezu tɪ kpɛ n a ɔmun-yi-kpɛɛ pɔv tɪ diw a ye-yɛrbɛ.

⁴⁶U tɪ yere na kùrɛ bɛ: «Bɛ sɛb a yel: «A í yir na ɪ n puoru yir», é nyum wa de v ɪ nyǎnyuwr sowlv zie.”

⁴⁷Bibir za, a Yeezu mí tɪ be n a ɔmun-yi-kpɛɛ pɔv kanɛ nɪ a nɪbɛ. A bawr-maal-nɪ-bɛrɛ, nɪ a Naanmun-Wulu-sɛ-sɛbrɛ, nɪ a Zifv nɪbɛ nɪ-kore, tɪ bɔbr ɪ a v kúb;

⁴⁸Ɛ cɛ bɛ bɛ tɪ bǎw lɛ bɛ na na ɪ a ɪ; bɔv n'v vɛ, a nɪbɛ za tɪ ser a kpa a v yérv bɛr-wob yǎw.

LUKA 20

¹Bibir kǎw, a Yeezu tɪ be n a ɔmun-yi-kpɛɛ pɔv kanɛ nɪ a nɪbɛ ɛ hiere a Yel-nũò. Bɛ wa bere na a bawr-maal-nɪ-bɛrɛ, nɪ a Naanmun-Wulu-sɛ-sɛbrɛ, nɪ a Zifv nɪbɛ nɪ-kore, wa ta a bɛ,

- ²sowr v: «Nyine n'a fu páw a sɔr ure a a ɲa? E ãa n'v kù fu a sɔr ɲa? Yel ti nyẽ.»
- ³A Yeezu ti sɔw be na: «Ĩ mì na sowri nyi ni sowr-been. Nyi yel ã nyẽ:
- ⁴a suob a Zã na ti ture a, Naanmun zie n'a v yi bu nisaalbe zie n'a?»
- ⁵Be ti yêr a sɔw taa yel a ɲa: «Tume wa yel ke: «Naanmun zie n'a», v na sowri ti na: «Bũv so nyi be saw de a Zã ye!»
- ⁶E tume wa yel: «Nisaalbe zie n'a», a nibe na lɔb i ti ni kusebe kú, bũv n'v vẽ, be ti bãwni a na k'aa Zã i n Naanmun-yêr-manẽ.»
- ⁷Le n'a be ti sɔw: «Ti be bãw a Zã suob yi-waa zie i.»
- ⁸A Yeezu ti yel be na: «A mãa mì a, ã kũ yel kù nyi be ã na páw a sɔr ure a a ɲa a i.»
- ⁹Al pùorí, a Yeezu ti lɔb i zɔkpar ɲa kù a zu-sebla: «Nir kãw ti yãw ni puo sel divẽ-tur. U ti de v na kù nibe ké be kaare, é be wa lãw a wome, e v yi yɔb na ti kowri.
- ¹⁰A wome deb daar na wa ta a, v tɔ n a v tɔ-tɔ-bie kãw k'vɔv cen a po-kaarbe ti pɔ a tur wome ír a v dem tur. E ce a po-kaarbe ti nyɔw ni a tɔ-tɔ-bie pɔb e ber v, v leb kul nũ-zawl.
- ¹¹A púo sob ti leb a tɔ tɔ-tɔ-bie yẽn sob, be mì le ti nyɔw pɔb, e tv tv ber v kul nũ-zawl.
- ¹²A púo sob ti leb a tɔ a ata sob, v cen be ti nyɔw v pɔb yãw bàalv e diw v ber.
- ¹³A le n'a a púo sob ti yel v tɔra: «Ĩ pãa le i ɲmun? ĩ na tɔ n a ã bi-nɔna za, a mune kãw, be na ti ter i yãwfu a v zie!»
- ¹⁴E ce a po-kaarbe na ti nyẽ a bie v waar a, be ti yel a kù taa: «Nyẽ a gbã-dure! Nyi wa ti kú v e so a gbã-dɔ-bome!»
- ¹⁵Be ti nyɔw ni a bie, a divẽ-tur puo pɔv be, lɔb ber yẽw e kú.» «A na i a ɲa a, a púo sob na i be ni ɲmun?
- ¹⁶U na wa na wa kú a po-kaarbe be ɲa e de a púo kù ni-yoru.» A zu-sebla na wa wɔ a yêr-bie a ɲa a, be yel a: «Al be ure i!»
- ¹⁷E ce a Yeezu ti jur be ni gbẽgbẽ e sowri be: «Ale wa i a ɲa a, a Seb-sɔw yêr-bir ɲa per i bo: «A kusier vl a yir-mierbe na ír lɔb ber a, leb i a yir per kusier?»
- ¹⁸Nir za wa lo ɲme a kusier ɲa a, a sob na kar a, e nir za zu a kusier ɲa nãa lore a, v na ne ni a sob ɲmer.»
- ¹⁹A Naanmun-Wulu-se-sebrbe ni a bawr-maal-ni-bere ti bɔbr i a Yeezu nyɔwfu a per ne pɔv, e ce be ti zɔ n a nibe dẽbĩe; be ti bãwni a na bele na ne be v lɔb a zɔkpar jier i a.
- ²⁰A le n'a be ti ã piwre a Yeezu. Be ti tɔ n nibe a v zie, nibe na bel i ni-vieli a, ké be ti piwri nyɔw v a v yêrv pɔv. Be ti bɔbr ke be i a le nyɔw v yãw a na-kpẽe liere nuru pɔv.

21 Be ti sowr ɪ sowru ɲa a Yeezu: «Wul-wul-kara a, ti bāwnɪ a na, a fɔ yɛrɔ nɪ a fɔ wulu tu n sɔr, fɔ be jɛrɛ nɪr niwn kpiɛr a sob ɛ, fɔ wule nɪ a nɪbe a Naanmun sɔr nɪ yel-mɲa.

22 Yel ti nyɛ: sɔr be n be ké ti yarɛ a zuru-yar kùrɛ a Sezaar bu sɔr be ka be?”

23 A Yeezu na ti bāwnɪ a be yā-faa a, v yel be na:

24 «Nyɪ wul mɛ libir ɪ nyɛ. Āa niwn nɪ āa sɛbrɔ n'ɪ a a ɲa na wi a libir zu a?» Be ti sow na: «Sezaar dem a.”

25 A Yeezu yel be: «É lɛɛ, nyɪ kù a Sezaar a alɪ bome nɛ v na so a, ɛ kù a Naanmun alɪ bome nɛ a Naanmun na so a.”

26 Be be ti tɔɔ nyɔw v a v yɛrɔ pɔɔ a nɪbe ninjé ɪ. A sowfɔ ɲa nɛ na ti bāa be nɔɔr be ɪ gbili.

27 Sadiseyɛ be mɛnɛ kāw ti wa na wa páw a Yeezu. Beɛ nɛ be mí yel kɛ kũu-pɔɔ-lɛ-yib be be ɪ. Be ti sowr v nɪ a sowru ɲa:

28 «Wul-wul-kara a, a Mōyiir sɛb ɪ nɔ-yāwna ɲa kù ti: «É nɪr wa tɛr yɛb v kul pɔw be dɔw bie ɛ kpi a, ɛ ʊv kul a v yɛb pɔw-kɔɔr dɔw kù v.»

29 Lɛ n'a yɛbr ayopɔi kāw ti be be: a dāw-niwn sob kul pɔw be dɔw ɛ, ɛ kpi;

30 a ayi sob kul a pɔw-kɔɔr,

31 a pùorí, a ata sob mì kul a pɔw-kɔɔr. A be za ayopɔi ti tɔ. Be ti kpi na ɛ be dɔw ɛ.

32 Tɛr lɛɛɛ a pɔw mì pāa wa biɛrɪ kpi.

33 A na ɪ a ɲa a, a kũu-pɔɔ-lɛ-yib daar a, a pɔw ɲa na ɪ n āa pɔw, be za ayopɔi na kul v liɛrɪ taa a?”

34 A Yeezu ti yel be na: «A tɛw zu ka nɪbe nɛ be kule taa.

35 É cɛ a belɪ dem a Naanmun na nyɛ be sɛwnɪ a nɪdaar zie a, nɪ a kũu-pɔɔ-lɛ-yib a, bel be kule taa ɪ,

36 be kũ lɛ tɔɔ kpi ɛ: be ɲmɛ na mɛ malkɪ mɛnɛ a, be ɪ n Naanmun bibiir, be na lɛb yi a kũu pɔɔ a yāw.

37 É a kũu-pɔɔ-lɛ-yib yele yāw a, a Mōyiir mɲa wul a a sāá a tuw v na ti nyɛ v dɪrɛ a pɛr, a lɛ v na ti bɔɔlɪ a Sore kɛ: « Abraham Naanmun, Izaakɪ Naanmun, nɪ Zakɔb Naanmun a.»

38 Nɪ-kũuni Naanmun be n'v ɛ, nɪ-vɔvɔrɪ Naanmun n'v. Ul yāw n'a be za vɔvɔrɛ.”

39 A Naanmun-Wulu-sɛ-sɛbrɛ be mɛnɛ ti de nɪ a yɛrɔ yel: «Wul-wul-kara a, fɔ yɛr ɪ vla!”

40 Be be ti cāa saw sowre v bom kāw za ɪ.

⁴¹A le n'a a Yeezu ti yel be: «Ɔmɔmɔn n'a be na tɔɔ yel ke a Naamɔn Ni-kabra i n a Daviir bɔ-dɔwra?»

⁴²A Daviir tɔr za yel i a ɲa a Seb-sɔw yielu sebe puɔ: «A Sore Naamɔn yel i a ɪ Sore: zɪ a ɪ dɔrv lowr

⁴³ε gu ɪ wa ti fer a fu dɔ dem yɔw a fu pile, be liebi a fu gbɛɛ dɔwlv zie.»

⁴⁴A Daviir buɔle v ni v Sore, ɲmɔmɔn n'a v na i a Daviir bɔ-dɔwra?»

⁴⁵A zu-sebla za ti bere na wone a Yeezu yɛrv. U ti yel i a v po-tuurbɛ a zu-sebla niɲɛ:

⁴⁶«Nyɪ gu nyɪ tɔɔra a Naamɔn-Wulu-se-sebrbe yɔw: be mɪ bɔbr a ke be su kpar-wowr cɔle gvɔr i, ε nɔnɛ ke a nɪbe puore be a nɪ-yaga tuor-taa ziir, ε nɔnɛ a niɲɛ da-kɔwr a puoru-dirú ni a cuwr dib ziir.

⁴⁷Be dɪre ni a pɔw-kɔbe lɔbr, ε mɪ belɪ puore puor-wowr. A be dɔwrv na zuo ni a nɪbe za dem.»

LUKA 21

¹A Yeezu ti zɛw ni zu nyɛ a nɪbe na yɔwne a be de-kvb bome a Ɔmun-yi-kpɛɛ libie daga puɔ a. Tɛra dem ti ne be.

²U mɪ ti nyɛ ni pɔw-kvɔr nɔw sob kɔw v lɔb wer-bi-ɔɛɛ ayi yɔw.

³A Yeezu ti yel a: «Yel-mɔɲa sɪza, ɪ yere na kɔre nyɪ, a pɔw-kvɔr nɔw sob ɲa tur a zuo a ɲmɔa be ɲa za.

⁴Bɔv n'v vɛ, a be ɲa za a, a be libi-dɔwle puɔ n'a be ɪr tur. E ce a vl a, a v nɔw puɔ a, a al za v na ter nɔa faa ni v tɔɔra a, ale n'a v de tur.»

⁵Nɪbe be mɪne ti yɛre ni a Ɔmun-yi-kpɛɛ viɛlv yɛrv, a kvɛ-viɛlɪ ni a Naamɔn barka puoru bome na ti i v viɛl a. A Yeezu ti yel be na:

⁶«A a ɲa nyɪ na jɪre a, bibir na viɛ na kvɛ-ɲmale kɔ cɔa dɔwli kvɛɪer zu ε, be na ɲmɛr i a za ber.»

⁷Be ti sowr v na: «Wul-wul-kara a, debor daar a, a yele a ɲa na ta? E a bɔwfv n'i buor na na wul ke a ta na a?»

⁸A Yeezu ti sow na: «Nyɪ gu vla be taa wa tule nyɪ ε. Nɪ-yaga na wa na yel ke a mɔa yúor yɔw n'a, wa yere: «Mɔa n'i a Kɪrta), ni ke: «A daar ta na.» Nyɪ taa tuur be i.

⁹Nyɪmɛ wa wone be yɛre zebr ni dam-taa yɛrv a, nyɪ ta zɔre dɛbɛ i, a fer a ke a a ɲa za ta baari, ε a cɔa kɔ i a baarv n'a petelv le i.»

¹⁰A Yeezu ti yel a yɔw puɔ: «Tɛw ni tɛw na mɪ ɪr a taw tuori taa, ε nɔa ni nɔa taw tuori taa.

¹¹A tɛsɔw kɔbr na damne ni yaga. Baal-faar ni kɔ na be n a ziir a mɪne. Nyɪ na nyɛ ni pul-vɔo yele ni nɔ-bɔa-yele na yi a salom zu a.

¹²Ɛ cɛ bɛ na dāw na nyɔw nyɪ, dɔwɪ nyɪ, ɛ a a ɲa za bāw ta. Bɛ na nyɔw nyɪ na kù a Zifu mune puoru-diru ni-bere. Bɛ na yāw nyɪ ni gaso puɔ, bɛ na ter nyɪ na cen ni yɛru zie, na-mune ni a na-kpɛɛ lɛrbe niɲɛ a ɪ yúor yāw:

¹³a na ɪ na nyɪ dɪ a ɪ dāsɪɛ.

¹⁴Nyɪ ta dɪ tuo cɔbre a lɛ nyɪ na na yɛr faa nyɪ tuɔra a ɪ.

¹⁵Māa muɲa na yāw ni yɛru a nyɪ núorí, ɛ kù nyɪ yā-bāwfu na na ɪ a nyɪ dɔ dem yɛru bɔr a.

¹⁶A nyɪ sãa ni a nyɪ mā tɛɛ za na nyɔw nyɪ na, a nyɪ yebr, a nyɪ yir dem, ni a nyɪ barɪ, ɛ bɛ na yāw na bɛ kú ni-yaga a nyɪ puɔ.

¹⁷Nɪbɛ za na hɛn nyɪ ni a ɪ yúor yāw.

¹⁸Ɛ cɛ a nyɪ zukɔbr been bɛ bɔrɛ ɪ.

¹⁹A nyɪ kanyir dɪb puɔ n'a nyɪ na páw a nyɔ-vuuvu.”

²⁰«Nyume wa nyɛ sojarɪ bɛ jil koli a Zeruzalem tɛw a, nyɔm bāwnɪ a a lɛn daar kɛ a v ɲmɛr-bɛru ta na.

²¹A lɛn daar, bɛɪ dem nãa wa bɛ Zude tɛw a, bɛ zɔrɛ duor tan puɔ; bɛɪ dem nãa wa bɛ a tɛw puɔ a, bɛ yi zaa; bɛɪ dem nãa wa bɛ wɛru puɔ a, bɛ ta lɛb kule a tɛw puɔ ɪ.

²²A alɪ bibie nɛ, a Naanmun na ɪ na kpɛru páw a v ni-buvre. Lɛ n'a a yele al za na sɛb a, na tu.

²³Baw-bio dem n'ɪ a pɔwbɛ bɛɪ na na ɪ pɔw-pee bu yɛnɛ bibiir a bibie a ɲa puɔ a; wahala kpɛɛ na surɪ na lo a tɛw puɔ, ɛ a Naanmun suur ɪr a ni-buvre bɛ ɲa yāw.

²⁴A bɛ dɔ dem na kú n bɛ mune ni zebr-sɔ-bere, ɛ nyɔw a bɛ ɲmaare cen ni a ni-buvr-yoru za sɔgo. A tɪbɛ dem na ɲmɛr ɪ a Zeruzalem bɛr cɔmcɔm, ɛ gu a tɪbɛ dem naalɔ tɪ baarɪ.”

²⁵«Bāwfu na sãa ni a mɔtɔw puɔ, a cuw ni a ɲmar-bie puɔ. Ɛ a tɛw zu ka dɛbɪ-kpɛɛ na nyɔw ni a ni-buvre za, a kɔɔ-kpɛɛ damnu ni a kɔɔ-mie gɔmɛ na yāw bɛ ni pul-vɔɔ.

²⁶A kpɛru na na páw a tɛ-daa za a dɛbɛ na gbɪni ni a nɪbɛ, bɔv n'v vɛ, a salom zu bɔ-iri na dam ɪ a za.

²⁷Lɛ na bɛ na nyɛ a Nɪsaal Bie v bɛ zūzuwr puɔ waar, ter kpɛru ni yúor-vɛɛɔ-danv.

²⁸A yele a ɲa wa tɪ urɛ a, nyum dɔɔ zuru, a nyɪ faafu piɛɛ na.”

²⁹A Yeezu tɪ lɔb ɪ zɔkpar ɲa kù bɛ: «Nyɪ nyɛ a kākā-tɛ ni a turv za a;

³⁰alɛ wa tɔmne va-paale ni wuli paale a, nyɪ mí bāwnɪ a na, ɛ nur bɛ yel kù nyɪ ɛ, kɛ a nyɪɪ daar tare na;

³¹lɛ mɪ n'a, nyume wa nyɛ a a ɲa za a urɛ a, nyɪ bāw kɛ a Naanmun-Naalɔ piɛɛ a.

³²Yel-muɲa sɪza, ɪ yere na kùrɛ nyɪ, a dɪa nɪbɛ bɛ ɲa kɔ kpi baar ɛ, ɛ a a ɲa za ta.

³³A tēsow nɪ a salom na tɔl a, ɛ cɛ a ɪ yɛrv bɛ be za na tɔl ɛ.”

³⁴«Nyi gùre nyi tuɔra vla, ta saw a faalɔ, a dāa-kuolu nɪ a tēw ɲa zu nyɔ-vuuvu bɔ̃-bɔbrɪ wa dɪ a nyi socie ter ɛ, nyi ta saw a bibir ɲa wa ur viɛ a nyi zu ɛ.

³⁵U na surɪ na lo pàw a tē-daa nibe za mē mē a.

³⁶Nyi ber gɔ̃ɔ ɛ puore kura lɛ: lɛ n'a bɛ na nyē, nyi bɛ sewnɪ a yel-tuor a ɲa za na waar a ɪ, ɛ nyē nyi sewnɪ sa-yēwn arv a Nisaal Bie niɲé.”

³⁷A mūtɔw, a Yeezu mí tɪ be n a ɔmun-yi-kpēɛ puɔ kanɛ nɪ a nibe; ɛ a zie wa sob a, ɔv cen a tāw vl zu bɛ na buɔle kɛ Olivu-tur tāw a, tɪ gā.

³⁸ɛ a zie wa viɛɛ a, a nibe za mí wa n a v zie a ɔmun-yi-kpēɛ puɔ, ké bɛ wa ber wɔ̃ a v yɛrv.

LUKA 22

¹A dipē na bɛ yāw dābul a cuw, bɛ na buɔle kɛ a Zifu mune Tɔlv cuw a, tɪ piɛɛ na.

²A bawr-maal-nɪ-bɛɛ nɪ a Naanmin-Wulu-sɛ-sebrbɛ tɪ bɔbr ɪ a lɛ bɛ na na ɪ kú a Yeezu a. ɛ cɛ bɛ tɪ zɔɛ nɪ a nibe dēbīɛ.

³Lɛ n'a a Sitaana tɪ kpɛ a Zuda bɛ na buɔle lsikariɔtɪ a puɔ. U tɪ ɪ n a Yeezu nɪ-toni pie nɪ ayi yēn sob.

⁴U tɪ cen na tɪ wɔ̃ taa nɪ a bawr-maal-nɪ-bɛɛ nɪ a ɔmun-yi-kpēɛ gurbɛ nɪ-bɛɛ, a lɛ v na na ɪ ml a Yeezu nyɔw kù bɛ a.

⁵Nɔ̃ɔ tɪ kpɛ n a nibe bɛ ɲa, bɛ wɔ̃ taa kɛ bɛ na kù v nɪ libie.

⁶U tɪ saw na ɛ tɪ bɔbr a vo-vla vl, v na na tɔ̃ɔ nyɔw v kù bɛ ɛ a zu-sebla ta bāwnɪ a a.

⁷A dipē na bɛ yāw dābul a cuw bibir vl, bɛ na mí kú a Tɔlv péle a, tɪ viɛ na.

⁸A Yeezu tɪ tō n Pɪɛr nɪ Zā ɛ yel bɛ: «Nyi cen tɪ cɔbrɪ a Tɔlv cuw dɪb tɪ dɪ.”

⁹Bɛ tɪ sowr v na: «Nyune n'a fɔ bɔbr kɛ tɪ cɔbrɪ v?”

¹⁰A Yeezu tɪ sow na: «Nyi cen a tēw puɔ, nyune wa tare a, nyi na tuor ɪ nur na tuo kɔ̃ɔ nɪ yuor a, nyi tuur v tɪ kpɛ a yir nɛ puɔ v na na kpɛ a;

¹¹é nyi yel a yir sob: «A Wul-wul-kara sowre fɔ na: Nyune n'a a dɔ̃ɔ be, mǎa nɪ a ɪ po-tuurbɛ na dɪ a Tɔlv cuw dɪb?»

¹²A sob vl na wul nyi nɪ bɔwpiɛ a gārú, v yelmē na ɛ bom za be be; be n'a nyi na cɔbrɪ a yele.”

¹³Bɛ tɪ cen na tɪ nyē a za tu mē a lɛ a Yeezu na yel a, bɛ cɔbrɪ a Tɔlv cuw dɪb.

¹⁴A tɛm na wa ta a, a Yeezu tɪ zī n a dɪb yāw vlɛ nɪ a v nɪ-toni.

¹⁵U tɪ yel bɛ na: «ɪ tɪ bɔbr a nɪ ɪ puɔ za, kʼɪ lāw nɪ nyi dɪ a Tɔlv cuw ɲa ɛ bāw wɔ̃ a tuo.

- ¹⁶ Ì sùrì ná yere kùrè nyí, ì kù lè dí v towtow é, é gu v wa tí maali v za baari a Naanmun-Naalu pɔɔ.”
- ¹⁷ Lè n'a v tí de koli-nyuura, pùorí a Naanmun yaani é yel: «Nyí de a a ɲa nyũ tò taa.
- ¹⁸ Ì sùrì ná yere kùrè nyí, ì kù lè nyũ a divě ɪ, é gu a Naanmun-Naalu tí ta.”
- ¹⁹ Al pùorí, v tí de ní dipě, pùorí a Naanmun yaani, nyow ɲma, é kù bɛ é yel: «A ɲa ɪ n a ì yāgan ì ná tur a nyí yāw a. Nyí maale a a ɲa lɛb tiere ní a ì ye.”
- ²⁰ U mì tí ɪ n a lè a koli-nyuura yāw, a díb pùorí, é yel: «A koli-nyuura ɲa ɪ n a Wō-ta-paala ná bin ní a ì zũ ná cir a nyí yāw a.
- ²¹ É cɛ nyí nyě, a vlɪ sob ná mɛ mɛ a lāw ní mɛ ná, a díb zie ka.
- ²² A Nɪsaal Bie vl kule ná, mɛ a lè a ye le ná cɔbrɪ bin a, é cɛ baw-bio sob n'ɪ a nɪr vl ná mɛ v a.”
- ²³ A ní-toni tí tĩ ná sowre taa kɛ a bɛ buor sob v ná ɪ a a ɲa.
- ²⁴ A v po-tuurbɛ tí wá zɛbr ɪ taa a bɛ cara pɔɔ, ké a bɛ buor sob v ná tũɔ ɪ a bɛ za kpěɛ.
- ²⁵ É cɛ a Yeezu tí yel bɛ ná: «A ní-buure ná-mune mí dure ní naalu a bɛ nɪbɛ zu ní kpɛnv, é a bɛlɪ dem ná dure ní-kpěɛnv a bɛ nɪbɛ zu a, mí yāw ná bɛ buɔlɛ bɛ maalbɛ.
- ²⁶ A nyum zie a, a ɲa bɛ n'a ɪ. A vlɪ sob ná ɪ a nyí za kpěɛ a, v nĩ ɹɛ mɛ a nyí za bi-bile a, é a vlɪ sob ná dí ní-kpěɛnv a, ɹɛ mɛ a tō-tone a.
- ²⁷ Buor v sùrɪ ɪ kpěɛ zuo buor: a sob nɛ ná zĩ dure a n'v bu a sob nɛ ná dier a bũ-durɪ waar ɪ a n'v? A sob nɛ ná zĩ dure bɛ n'v é? É cɛ mǎa a, ì bɛ n a nyí sɔgɔ mɛ tō-tō-bie a.
- ²⁸ A nyum a, nyí ɪ n a bɛlɪ dem ná lāw ní mɛ a ì kpɪɹv pɔɔ a.
- ²⁹ É a mǎa a, ì so ní a naalu ná kù nyí, mɛ a lè a ì Sǎà ná so v kù m a:
- ³⁰ nyí ná dí ná é nyũ a ì bũ-durɪ díb zie, a ì naalu díb daar, é nyí ná zĩ n naalu dá-kɔwr zuru maal ɪ a lsɪɹayɛl dɔwlv pie ní ayi a y'ɛrv.”
- ³¹ A Sore tí yel a: «Sumũ v, Sumũ v, Sitaana zɛlɪ ná k'vɔ dam nyí mɛ pɔw ná tetɛwr zɛla a.
- ³² É cɛ ì pùor a kù b, kɛ a fɹ Naanmun-saw-deb taa bɔrɛ ɪ. Fũv wá lɛb wá baar a, fũv tiɛ a fɹ yɛbr.”
- ³³ A Pɪɛr tí yel v ná: «Sore é, ì gu n a gaso cɛnu ní a kũu, mǎa ní a fũv.”
- ³⁴ A Yeezu lɛb yel v: «Ì yere ná kùrɛ fɹ, Pɪɛr ɪ, nɹra kũ kō a dĩa sɛr é, é fɹ ciiri gb'a ata kɛ fɹ bɛ bāw mɛ ɪ.”
- ³⁵ Al pùorí, a Yeezu tí yel bɛ ná: «Ì ná tí tō nyí, é wɛr-wɔɔ, cɛkɔlɔ ní nafawr bɛ ka bɛ a, nyí bɔ n bom gu u?» Bɛ sɔw: «Tí bɛ bɔ bom gu é.”
- ³⁶ A Yeezu yel bɛ: «Yɛrɛ ɲa vl a, vlɪ sob ná tɛr wɛr-wɔɔ a, v de, vlɪ sob mì ná tɛr cɛkɔlɔ a, lɛ mì n'a; vlɪ sob ná bɛ tɛr zɛbr sɔ-kpěɛ a, v kvɔrɪ a v kpar-kpěɛ dá n.

- 37 Ì sùrì ná yere kùrè nyí: a fẹ́r a kẹ́ a sẹ́brù ọ́a tu a ì yǎw: «Bẹ́ sọ́r v ná yǎw ní-faar pọ́.» A yele ná caarí mḗ a, ná sùrì ná tu.”
- 38 A pọ́-tuurbẹ́ tí yel v ná: «Sore e, zẹ́br sọ́-bẹ́rẹ́ ayí n'í a ọ́an.» U sọ́w bẹ́: «A sẹ́w ná.”
- 39 A Yeezu tí yí ná cén a Olívù-tur tǎw zu mḗ a kúra lẹ́ a. A v pọ́-tuurbẹ́ tí páw v ná.
- 40 U ná wá ta a bẹ́ a, v yel bẹ́ ná: «Nyí puore, taa wá kpíer a bẹ́lù pọ́ ı.”
- 41 Al pùorí, v taw ná yí a bẹ́ zie, zǎá man kústẹ́r bẹ́ ná lób a, v tí gbí n dume ẹ́ puore
- 42 yere ní: «Ì Sǎà a, fǔv wá bọ́br a, fǔv ı a tuo kọ́lì-nyuura ọ́a v zǎá ní mḗ, ẹ́ cẹ́ a ta ı a mǎa pọ́-tiẹ́r v n'v maalı ẹ́, a ı a fǔv dem.»
- [43 Lẹ́ n'a v tí nyě́ malkı k'v yí a salom zu wá kùrè v fǎw.
- 44 A pọ́l-vṹ ná tí nyọ́w v a, v tí lẹ́b báw puore kpě́w za, ẹ́ a v hanv tí ı mḗ zǔ ná ọ́mare lore a tẹ́sọ́w a.]
- 45 U tí ìr ı a puoru zu, wá a v pọ́-tuurbẹ́ zie wá nyě́ a pọ́-sǎwna ı bẹ́ gúr.
- 46 U tí yel bẹ́ ná: «Bǔv n'v ı nyí gúre? Nyí ìr puore k'aa bẹ́lv taa tarẹ́ nyí ẹ́.”
- 47 U ná tí cǎa yẹ́rẹ́ a, ní-yaga wá tí sǎá ní a bẹ́. A Zuda nẹ́ sob, a Pie-ní-ayi yě́n sob kǎw, tí de bẹ́ ní niwn. U tí taw ná ta a Yeezu k'v nyọ́w v weri.
- 48 Ẹ́ cẹ́ a Yeezu tí yel v ná: «Zuda a, weru n'a fú were a Nísaal Bie ná weri nyọ́w túr ı?”
- 49 A bẹ́l dem ná tí jíl kọ́lì a Yeezu a, ẹ́ nyě́ a lẹ́ a yele ná ná ı a, tí yel v ná: «Sore e, tí cıer ı a zẹ́br sọ́-bẹ́rẹ́ bú?”
- 50 A bẹ́ yě́n sob tí cẹ́ n a bawr-maal-kara tǔ-tǔ-bie, cẹ́ a dúrv tobr 6el.
- 51 Ẹ́ cẹ́ a Yeezu tí sọ́w ná yel: «Nyí bẹ́r a, a man ná.» U tí tó n a nír nẹ́ tobr sanı v.
- 52 Lẹ́ n'a a Yeezu tí yel a bẹ́l dem ná tí wá a v nyọ́wfv a, a bawr-maal-ní-bẹ́rẹ́, a sojari ná gùrẹ́ a Ọ́mun-yí-kpě́e a ní-bẹ́rẹ́, ní a ní-kore: «Nyí yí n a ì yǎw mḗ nyǎnyu-ní-kùrẹ́ yǎw a, ní zẹ́br sọ́-bẹ́rẹ́ ní dabọ́lẹ́.
- 53 Ẹ́ cẹ́ bíbir za, ì mí tí bẹ́ n a nyí zie, a Ọ́mun-yí-kpě́e pọ́, é nyí bẹ́ ír nǔu tó n mḗ ı. Ẹ́ cẹ́ a yẹ́rẹ́ ọ́a a, a nyí tem v ta, a líge kpě́nv n'a ta.”
- 54 Bẹ́ tí nyọ́w ní a Yeezu, ter v cén ní a bawr-maal-kara yir. A Pıer vl tí zǎá ná ẹ́ tuur.
- 55 Bẹ́ ná tí gbọ́w vǔu a davura sọ́wlısọ́w bẹ́ za lǎw zǐ a bẹ́ a, a Pıer mì tí zǐ n a bẹ́ sọ́gọ́.
- 56 Tǔ-tǔ-bi-pọ́w kǎw tí nyě́ v ná, v ná zǐ a vǔu pẹ́r a, v tí jır v ní gbě́gbě́ ẹ́ yel: «A sob ọ́a mì tí bẹ́ n a Yeezu zie.”
- 57 Ẹ́ cẹ́ a Pıer tí ciir a ẹ́ yel: «Ì bẹ́ báw v ẹ́, pọ́w ı.”
- 58 Blǎ ná wá pọ́ a, nír kǎw ná tí nyě́ v a, tí yel a: «A fǔv mì a, fú pọ́ ní a bẹ́ pọ́!» Ẹ́ cẹ́ a Pıer tí yel a: «Ì bẹ́ pọ́ bẹ́ pọ́ ı.”

⁵⁹Tem bil ti cɛ ni blã na ŋmɛ tol, ɛ kãw mî yere kpɛw kpɛw za: «Yel-mɔŋa za, a sob ŋa mî ti be n a Yeezu zie, ãa n'v be nyɛ v na yi a Galile a!»

⁶⁰Ɛ cɛ a Pɛr ti yel a: «Ĩ be bãw vli bom nɛ fu na yere a ɪ.» U ti cãa na yɛrɛ, ɛ daadaa lɛ nɔra kô.

⁶¹A Sore ti lɛb a jur a Pɛr gbɛgbɛ. Lɛ n'a a Pɛr lɛb bãwnɪ a yɛrv vl a Sore na ti yɛr kò v a: «A dĩa a, nɔra kô kô ser ɛ, ɛ fu ciiri gb'a ata ɛ fu be bãw mɛ ɪ.»

⁶²U ti yi n a yɛw ti kô mûtã zũ.

⁶³A nɛbe bel na ti gu a Yeezu a, ti urɛ v na laar ɛ pɔbr v.

⁶⁴Be mí ti pàw v nɪ a niwn ɛ sowre v: «Bãw Naanmun-yɛr-manɛ bãwfu! ãa n'v ŋmɛ b?»

⁶⁵Ɛ be ti tv v nɪ zum-bi-yaga a mɛnɛ.

⁶⁶A zie na wa vɛ a, a Zifu mɛnɛ nɪ-kore nɪ a bawr-maal-nɪ-bɛrɛ, nɪ a Naanmun-Wulu-sɛ-sɛbrɛ ti ãa n taa, ɛ be tɛr a Yeezu wa n a be yɛrv-dɪb-lãw niŋɛ.

⁶⁷Be ti yel v na: «Fũv wa n'ɪ a Kɪrɪta a, fũv yel kò ti.» A Yeezu ti sow be na: «Mãa ɪ mɛ ɪ yel a kò nyɪ a, nyɪ kô saw kò m ɛ.

⁶⁸Ɛ mãa mî ɪ mɛ ɪ sowre nyɪ nɪ bom a, nyɪ be sowr ɛ.

⁶⁹Ɛ cɛ dĩa na ta a, a Nɪsaal Bie na zĩ n a Naanmun na tɛr kpɛv a dɔrv lowr.”

⁷⁰Lɛ n'a be za ti sowr v: «A ɪ lɛ fu ɪ a Naanmun Bie v?» U yel be: «Nyumɛ nɛ be yel k'ũ ɪ v na!”

⁷¹Lɛ n'a be ti yel: «Bũv yãw n'a ti cãa bɔbr dāsɛ dem? Tum mɔŋa wô a nɪ a v nɔrɪ!»

LUKA 23

¹A yɛrv-dɪb-lãw nɛbe za ti ír a tɛr a Yeezu cen nɪ a Pilatɪ zie.

²Be ti nyɔw nɪ a v sãwna manv yere nɪ: «Ti nyɛ nɪ a nur ŋa v yãwnɛ damnv a ti bɔvrɛ pɔv, ɛ diwr a nɛbe bɛrɛ kɛ be ta yarɛ a zuru-yar kòrɛ a Sezaar ɛ, ɛ yere kɛ vlɛ n'ɪ a Kɪrɪta, a Nãà.”

³A Pilatɪ ti sowr ɪ a Yeezu a ŋa: «Fu ɪ n a Zifu mɛnɛ nãà bu?» A Yeezu sow: «Fũv n'v yere.”

⁴A Pilatɪ ti yel ɪ a bawr-maal-nɪ-bɛrɛ nɪ a zu-sɛbla: «Ĩ be nyɛ yel-faa za a nur ŋa zie v sɛwnɪ dɔwrv ɛ.”

⁵Ɛ be lɛb tur yel v: «U damnɛ nɪ a nɛbe a Zude tɛw za pɔv nɪ a v kanv, ɛ cɛ a Galile tɛw n'a v tĩ wa ta n a ka.”

⁶A Pilatɪ na wa wô a yɛr-bie a ŋa a, v sowr a: «Galile tɛw nur v bu?”

⁷Ɛ v na wa bãw v ɪ Erɔdɪ tɛw nur a, v tɛ v na bɛr kɛ be cen nɪ v a Erɔdɪ zie, v mî na ti be a Zeruzalɛm a bibie al pɔv a.

⁸A Erɔdi na ti nyɛ a Yeezu a, nɔ̀ ti ure v ni yaga. Koro za n'a v ti bɔbr a v nyɛb. U ti wone na be na mane a v yele yaga a, le so v ti tiere k'vu nãa maali nɔ-bãa-yel kãw v nyɛ.

⁹U ti ter i sowru yaga a v zie, e ce a Yeezu be ti sow bom za i.

¹⁰A bawr-maal-ni-bere, ni a Naanmin-Wulu-se-sebrbe ti ar a yere kpɛw za mane a Yeezu sãwna.

¹¹A Erɔdi ni a sojari bel na gure v a, ti jewr i a Yeezu, e i v la. Be ti de ni depaal-kparv su v, e leb daa v ber a Pilati zie.

¹²A vli bibir ne tor za, a Erɔdi ni a Pilati na ti i dɔ dem a, be leb i bari.

¹³A Pilati ti buɔl i a bawr-maal-ni-bere ni a Zifu mine ni-kore bã taa,

¹⁴e yel be: «Nyɛ nyɔw ni a nur ɲa wa n a ã zie, wa yel k'vu damne ni a nibe. Mãa muɲa sowr v ni a nyɛ niɲé, é be nyɛ sãwna kãw za a yele al puɔ nyɛ na mile ni v a i.

¹⁵A Erɔdi mi be ti nyɛ sãwna a v zie i, v na leb daa v ber kù ti a. A na i a ɲa a, a nur ɲa be maali yel za na sewni kũu a i.

¹⁶Le so, ã na yãw na be fɔb v e leb ber v.»

[¹⁷A Tɔlv cuw za a, a mí ti fer a v leb ber ni-pàwra kãw kù be.]

¹⁸Be za ti lãw na cure yere ni: «Kú a nur ɲa! E leb ber a Barabasi kù ti!»

¹⁹A Barabasi ne ti kú n nur damnv kãw puɔ na ti dam a tẽw puɔ a, è be nyɔw v pàw.

²⁰A Pilati na ti bɔbr k'vu faa a Yeezu a, v ti leb a de a yerv a be zie.

²¹E ce be ti cure na yere ni: «Kpa v da-gara zu! Kpa v da-gara zu!»

²²A Pilati ti leb a yel be a gb'a ata sob yãw: «Bũnv yel-faa n'v v maali? ã be nyɛ bom za na sewni kũu a i. ã na yãw na be fɔb v, e ã leb ber v.»

²³Be ti leb a bãw ɲmier celsi yere ni k'vu kpa v da-gara zu. A be celsi ti ire na duor.

²⁴Le n'a a Pilati ti yel k'vu na saw ni a be zelv.

²⁵U ti leb a ber a sob ne na ti be a gaso puɔ damnv ni nur kúb yãw a, a vl a nibe na ti bɔbr ke be le ber a. A Yeezu vl a, v ti ber v na kù be ke be maal i a be pu-tierv.

²⁶Be na ti ter a Yeezu cere ni a, be nyɔw ni Sureɲ tẽw deb kãw na ti di ke Sumũ a, e ti yi wɛ puɔ kule a, yãw k'v tuo a da-gara tuur i a Yeezu.

²⁷A Zeruzalem tẽw dem ni-yaga ti tuur i a Yeezu. Pɔwbe ti puɔ na tuo nuru zũú kone ni a v yãw.

²⁸A Yeezu ti leb a yel be: «Zeruzalem pɔwbe e, nyɛ ta kone mãa yãw e! Nyɛ kone a nyum muɲa yãw, ni a nyɛ bibiir yãw.

²⁹Bibie waar a na vie be na yere: «Zu-nɔ̀ dem n'i a pɔw-ãanbe ni a bel na be yɛni bibiir a, ni a pɔwbe bel na be dɔw a!»

- ³⁰A len daar a, be na yere ni a tan: <Nyɪ lo guri ti!> ε yere a tāli: <Nyɪ sowli ti!>
- ³¹Bele wa ure a da-baar a ɲa a, ɲmɪɲmun n'a be nãa ɪ a da-kõw?"
- ³²Be mɪ ti tɛr ɪ yel-fa-maalbe ayi kãw lãw ni a Yeezu cere ni a kúb.
- ³³Be na wa ta a zie ne be na buɔle ke «Zu-ɲman» a, be kpa n a Yeezu a da-gara zu, lãw ni a yel-fa-maalbe, a kãw a v duru lowr, ε kãw a v guɓa lowr.
- ³⁴A Yeezu ti yel a: «Ĩ Sãà a, dɪ suur kù be: bũv n'v vẽ, be be bãw vli bom ne be na ure a ɪ.» Al pùorí, be ti gba n a v kpari pō.
- ³⁵A nɪbe ti ar a bele. A nɪ-bere bel ti kpɔwre v na yere ni: «U faa ni nɪ-yoru, v faa v twɔra, vɛ wa n'ɪ a Naanmun Nɪ-kabra, a vl v na kaa ir a."»
- ³⁶A sojari mɪ ti ure v na laar, ε mí ti taw pɛli ture v dã-miiru
- ³⁷ε yere: «Fũv wa ɪ a Zifv mune nãa a, fũv faa fv twɔra!"»
- ³⁸Be ti seb a yãw a v zu-sow: «A sob ɲa n'ɪ a Zifv mune nãa."»
- ³⁹A yel-fa-maalbe bel be na ti kpa a da-gara zu a, a kãw mɪ ti twɔr ɪ a Yeezu yere ni: «Fũv be tũv n'ɪ a Naanmun Nɪ-kabra ɪ? Faa fv twɔra lãw ni ti!"»
- ⁴⁰A v tɔ sob ti sow v na, ε nyɔw v gɔne yere ni: «Fv de be zɔre a Naanmun bu? Fũv mɪ na be a tuo-been ne pɔv a?
- ⁴¹Tum dem sew na: a ti ɪ-ɪrɪ san n'a ti yare. E ce vl be maali yel-faa kãw za ɪ."»
- ⁴²É ti yel: «Yeezu u, fũv wa dɪ a naalv a len daar a, fũv taa yiire mẽ bere ɪ."»
- ⁴³A Yeezu leb yel v: «Yel-mɪɲa sɪza n'a ĩ yere kùre fv, a dĩa, fv na lãw ni mẽ na be a paradi pɔv."»
- ⁴⁴A gbãgbãw na ti ce blã na ɲme a, lige ti yér a pàw a tẽ-daa za ti ta n a mũtõw gõwfv daar,
- ⁴⁵a mũtõw na ti bɔr a yãw. Le n'a a ɔmun-yi-kpẽe pɔv pen ti man a sowlisow ε ɓar ziir ayi.
- ⁴⁶A Yeezu ti lɔb ɪ cel yel: «Ĩ Sãà a, ĩ de ni a ĩ vuuv yãw a fv nuru pɔv.» U na wa yel a ɲa baar a, v ɲmãa ni vuuv.
- ⁴⁷A sojari kuba nɪ-kpẽe na ti nyẽ a yele a ɲa na ɪ a, v danɪ ni a Naanmun yel: «Sɪza, a nur ɲa ti ɪ n Nɪ-mɪɲa!"»
- ⁴⁸A nɪbe bel za na ti wa ar béle a, be na wa nyẽ a yele a ɲa a, be leb a kone a be sãwna kule ni.
- ⁴⁹A Yeezu nɪ-bãwnɪ za ti ar a zãá, lãw ni a pɔwbe bel na ti yi a Galile tu v wa a, be za ti béle ni a yele a ɲa.

⁵⁰Deb kãw na ti dɪ kɛ Zuzɛb a, ti pɔɔ nɪ a nɪ-bɛrɛ lãw nɛ pɔɔ na so a yɛrɔ-maalɔ a. U ti ɪ n nɪ-vla nɪ nɪ-mɔɔ, v bɛ ti saw tu a bɛ pɔ-tɛrɔ nɪ a bɛ ɪ-ɪɪ a Yeezu yãw ɛ. U ti yi n Arimate, Zude tɛw, ɛ ti gùrɛ a Naamɪn-Naalɔ.

⁵²U ti cen na ti páw a Pɪlatɪ zɛɪ a Yeezu yãgan,

⁵³yaw v a da-gara zu pili nɪ gãw, ũù yaa pɔɔ bɛ na ti tuw kɔsɪɛr pɔɔ ɛ bɛ ũù nɪr sɛr a.

⁵⁴A piɛnɔ-bibir cɔbrɔ ti n'a, ɛ a piɛnɔ-bibir ti tĩ tarɛ.

⁵⁵A pɔwbɛ bɛl na ti biɛɪ a Yeezu a Galile wa n a, ti tu n a Zuzɛb. Bɛ ti jur ɪ a yaa, nɪ a lɛ bɛ na ti gaalɪ a Yeezu yãgan a.

⁵⁶Al pùorí, bɛ ti lɛb a kul ti cɔbrɪ kãa-nyuure nɪ tɔrali. ɛ a piɛnɔ-bibir a, bɛ ti zĩ na piɛnɪ, mɛ a lɛ a nɔɔr na yãw a.

LUKA 24

¹A kɔsɪɛra bibir biɓaar-pipi, a pɔwbɛ ti ìr a cen a yaa pɛr nɪ a tɔrali nɪ a kãa-nyuure bɛ na ti cɔbrɪ a.

²Bɛ ti nyɛ nɪ a kɔsɪɛr v biɪɪ yi zaa a bɔw núorí.

³Bɛ ti kpɛ na, ɛ cɛ bɛ bɛ ti nyɛ a Sore Yeezu yãgan ɛ.

⁴Bɛ na bɛ ti bãw ŋmɔɔmɪn za n'a bɛ na tiɛrɛ a, dɛbr ayi wa ti sãá na ar a bɛ zie, su kparɪ na nyɪwrɛ a.

⁵Dɛbɛ ti nyɔw nɪ a pɔwbɛ bɛ su zuru. A dɛbr ti yɛl bɛ na: «Bũv n'v so nyɪ bɔbr nɪ-vɔvra a kũuni pɔɔ?

⁶U bɛ bɛ ka ɪ, v lɛb a yi a kũu pɔɔ. Nyɪ lɛb tiɛrɪ a lɛ v na yɛl kù nyɪ a lɛn daar v na ti cãa bɛ a Galile a:

⁷«A fɛr a bɛ mɪl a Nɪsaal Bie nyɔw yãw a yɛl-bebe dem nuru pɔɔ, ɛ bɛ kpa v da-gara zu, ɛ v lɛb yi a kũu pɔɔ a bibie ata sob daar.» “

⁸Lɛ n'a a pɔwbɛ ti lɛb tiɛrɪ bãwnɪ a Yeezu yɛr-bie.

⁹Bɛ na ti yi a yaa pɛr lɛb wa a, bɛ manɪ nɪ a za kù a Pie-nɪ-been nɪ a v po-tuurbɛ bɛl za na ti cɛ a.

¹⁰Madala tɛw Marya, Zãn nɪ Zakɪ mã Marya ti nɛ bɛ. A pɔwbɛ bɛl mɪ na ti biɛɛ bɛ a, mɪ ti manɛ nɪ a vɪ bũ-been nɛ kùrɛ a Yeezu nɪ-toni.

¹¹A ti sãá nɪ yɛrɔ na bɛ tɛr pɛr a, a bɛ zie, ɛ bɛ bɛ saw de a pɔwbɛ yɛrɔ ɛ.

¹²ɛ cɛ a Pɪɛr ti ìr a zɔ cen a yaa pɛr, ti muuli nyɛ a penɛ tɛwr. U ti lɛb a kul, ɛ nɔ-ɓãa nyɔw v yaga a yɛl ŋa na ti ɪ a yãw.

¹³A vɪ bibir nɛ tɔr za, a Yeezu po-tuurbɛ ayi kãw ti cere nɪ tɛlɛ kãw pɔɔ bɛ na buɔlɛ Emayisɪ a, na ti zãá nɪ a Zeruzalɛm mɛ kilo pie nɪ ayi a.

¹⁴A yeɛlɛ al za na ti ɪ a, alɛ n'a bɛ ti manɛ cere nɪ.

- ¹⁵Zĩ ke be na ti yẽre ɲmɛr ɪ nɔ-kpɛn a, a Yeezu muɲa ti wa na wa páw be, be za lãw cere.
- ¹⁶Be ti nyẽ v na, e bũ-kãw ɪ be be bãw ke vɛ n'v e.
- ¹⁷A Yeezu ti sowri be na: «Bũv yẽrv n'a nyɪ yẽre cere nɪ?» Be ti tɛw na ar, e sãw niɲe.
- ¹⁸A be kãw, a yúor na dɪ ke Kilopasi a, ti sow na yel: «Fũv yõ n'v ɪ sãan a Zeruzalem, be bãw a yele na ɪ a bibie a ɲa pɔɔ a ɪ?»
- ¹⁹U lɛb sowri be: «Bũv yele?» E be yel v: «A Nazareti tɛw Yeezu yele: a dɛb ɲa na ti ɪ Naanmun-yẽr-manɛ, tɛr fãw a v ɪ-ɪrɪ nɪ a v yẽrv pɔɔ, a Naanmun nɪ a nɪbe niɲé a.
- ²⁰A ti bawr-maal-nɪ-bɛrɛ nɪ a ti nɪ-kore nyɔw na tɪr be kú, be kpa v da-gara zu.
- ²¹Tum ti tiɛrɛ na ke vɛ n'v nãá wa faa a Israyel nɪbe. E cɛ bibie ata n'ɪ dĩa a yele a ɲa na ɪ a.
- ²²Yel-muɲa n'a, pɔwbe be mɛnɛ kãw na yi a ti pɔɔ a, vũɔ ti nɪ pùláy yaga za: be cen nɪ a yaa pɛr zi-lige,
- ²³be ti nyẽ a v yãgan e. E lɛb wa yel kù ti ke be nyẽ nɪ malkɪ mɛnɛ be yel be ke a Yeezu vuure na.
- ²⁴A ti taabe be mɛnɛ cen nɪ a yaa pɛr, ti nyẽ a yele a tu mɛ a lɛ a pɔwbe na manɪ a, e cɛ a Yeezu vl a, be be nyẽ v e».
- ²⁵Lɛ n'a a Yeezu yel be: «Bũv pãa ɪ nyɪ be tɛr tiɛrv, e a nyɪ socie kpɛ vanana a Naanmun-yẽr-manbe yẽrv sawfu yãw a?
- ²⁶A be ti fɛr ke a Kurta wõ tuo e bãw nyẽ a yúor-viɛlv-danv bu?»
- ²⁷U ti tĩ nɪ a Mõyiir sebr pɔɔ nɪ a Naanmun-yẽr-manbe za sebr pɔɔ, e manɪ a yele za na caari v a Seb-Son pɔɔ a kù be.
- ²⁸Be na ti tare a tɛle vl be na cere a, a Yeezu ti bãw na ke ɪ mɛ v cãa na tɔlɛ nidaa a.
- ²⁹E cɛ be be ti sawr e, e yere: «l ti za lãw tɛw a ka, a zaanvɔra ta na, e a zie kũ yaa ke sɔb e!» A Yeezu ti tɛw nɪ a be kpɛ a be zie.
- ³⁰Be na ti lãw zĩ a dɪb yãw a, v de nɪ a dipɛ, pùori a Naanmun yaanɪ e ɲma põ kù be.
- ³¹Lɛ n'a a be mimie ti yuo e be bãw ke vɛ n'v. E cɛ v ti bɔr ɪ a be niɲé be.
- ³²Be ti yere na kùrɛ taa: «A ti tiɛrv be ti damɛnɛ ti a sɔr zu e? A lɛ v na ti yẽre nɪ ti, e ire a Seb-Son yẽr-bie pɛɛ kùrɛ ti a ɪ?»
- ³³Be ti ɪr ɪ daadaa lɛ lɛb cen a Zeruzalem. Be ti nyẽ nɪ a Yeezu nɪ-toni pie nɪ been nɪ a be taabe be ã taa.
- ³⁴Be ti yel be na: «Sɪza n'a, a Sore lɛb a yi, Sumũ nyẽ v na!»
- ³⁵A bel mɪ ti manɪ nɪ a yele al na ɪ a sɔr zu a, nɪ a be mɪ na ti bãw ke a Yeezu n'v, a len daar v na ti ɲmare a dipɛ a.

- ³⁶Be ti cãa na yêre wa bere a Yeezu tɔr za ar a be sɔgɔ, ε yel be: «A yã-ɔaarɔ, v be a nyɪ zie!»
- ³⁷Pul-vũɔ nɪ dẽbĩe za ti nyɔw be na: be ti mane ke nyãakpĩn n'v be nyẽ.
- ³⁸Ɛ ce a Yeezu ti yel be na: «Bũv n'v so a dẽbĩe, ε bũv so a bɔnv nyɪ na bɔne a?
- ³⁹Nyɪ nyẽ a ã nuru nɪ a ã gbɛɛ, mãa tɔr za n'v! Nyɪ tɔ m kaa, nyãakpĩn be ter yãgan nɪ kɔbe mẽ nyɪ na nyẽ ã ter a ɪ.»
- ⁴⁰U ti yel ɪ a le, ε wul be a v nuru nɪ a v gbɛɛ.
- ⁴¹A nũò na be ti saw be na saw ke sɪza n'a a, ε a nɔ-ɔãa nyɔw be ti zuo a, a Yeezu ti sowri be na: «Nyɪ ter ɪ bũ-dura a ka a?»
- ⁴²Be ti kù v nɪ zvm-sĩena ŋmãa,
- ⁴³v de 'wɔb a be niɲé.
- ⁴⁴Al pùorí v yel be: «Yerv a ŋa n'a ã ti yêr kù nyɪ, a len daar ã na ti cãa be a nyɪ zie a: a yele al za be na seb caar ɪ mẽ a Mõyiir-Wulu seɓe pɔɔ a, a Naaŋmun-yêr-manɓe seɓr pɔɔ, nɪ a Seb-sõw yielu seɓe pɔɔ a, a fer a ke a tu.»
- ⁴⁵Le n'a v pãa ti yuo a be yã a Seb-sõw bãwfv yãw,
- ⁴⁶ε yel be: «A ŋa n'a be ti seɓ: «A Naaŋmun Nɪ-kabra na wõ n tuo, ε leb yi a kũuni pɔɔ a bibie ata sob,
- ⁴⁷é be na tĩ nɪ a Zeruzalem ε hieri yel a ɪb-lieɓv yele kù a nɪ-buure za, a v yúor yãw, be tũɔ páw a be yel-bebe suur.»
- ⁴⁸Nyume ne be ɪ a yele a ŋa dāsɪe dem.
- ⁴⁹Ɛ a mãa a, a vli bom ne a ã Sãa na yãw nuɔr k'vɔv na tur a, ã na ɪ na v wa a nyɪ zu. Nyum yãw a, nyɪ be a Zeruzalem tẽw pɔɔ ε gu nyɪ wa ti páw a fãw na yi a saa zu a.»
- ⁵⁰Al pùorí, a Yeezu ti ter be na ti ta n Betani lowr, zɛw a nuru maal ɪ be.
- ⁵¹U ti kùre be nɪ a maalv wa búr yi a be pɔɔ cen a tẽ-vla.
- ⁵²Be ti lo na gbĩ dume a v niɲé, al pùorí be leb cen a Zeruzalem, é nũò ti kpɪer be yaga.
- ⁵³Be mí ti be n a Ōmun-yi-kpěe pɔɔ kura le, dane a Naaŋmun.

ZÃ

ZÃ 1

- ¹A yele za per tib daar, a Yerv ti be na; a Yerv ti be n a Naanmun zie, ε a Yerv ti ɪ n a Naanmun.
- ²U ti be n a yele za per tib daar a Naanmun zie.
- ³Ule n'v so kè bom za be, é vl yãw be ti n'a a, bom za kũv ti be ɪ.
- ⁴A vl zie n'a a nyɔ-vuvuv ti be, ε a nyɔ-vuvuv ti n'i a nisaalbe cãa.
- ⁵A cãa caale nɪ a lige pvɔ, ε a lige be tũɔ piw v ter ε.
- ⁶Nɪr kãw a Naanmun na ti tũ a, ti yi na a yúor dɪ kε Zã.
- ⁷U ti wa na k'vuv wa ɪ dãsɛ-durɛ, durɛ a cãa dãsɛ, ké a nɪbe za tũɔ saw de a Naanmun a v yãw.
- ⁸Ul mɪja be ti n'i a cãa ɪ: a cãa dãsɛ-durɛ ti n'v.
- ⁹A Yerv ti n'i a cãa mɪja na waar a tẽ-daa zu ε caale nisaal za a.
- ¹⁰A Yerv ti be n a tẽ-daa zu, ε vɛ n'v ír a tẽ-daa, ε a tẽ-daa be wa bãw v ε.
- ¹¹U wa n a vl mɪja zi-sora pvɔ, ε a v nɪbe be wa de v ε.
- ¹²Ɛ cε, a belɪ dem za na saw de v a, ε de a v yele a, v kũ be nɪ fãw ké be lɛbɪ Naanmun bibiir,
- ¹³bel na be ɪ nisaal zũ bu nisaal pv-tierv bũ-dɔwɪ a, ε ɪ Naanmun bi-dɔwɪ a.
- ¹⁴A Yerv lɛb ɪ nisaal, v wa na wa kpε a ti sɔgɔ, ε ti nyẽ nɪ a v yúor-vɛlv-danv, a Sãa Bi-been yõ yúor-vɛlv-danv na yi a Sãa zie a, v paal ɪ nõwfv nɪ yel-mɪja.
- ¹⁵A Zã durɛ nɪ a v dãsɛ, ε hiere yere: «A nɪr ŋa yãw n'a ɪ ti dãw yel a yêr-bie a ŋa: «A vɪ sob nε na waar a ɪ pùorí a, v tɔl a de m niwn, a v na dãw be a ɪ yãw a zũú.» “
- ¹⁶Tɪ za páw nɪ bom a maalv za naalv v na kpε a pvɔ; ti páw nɪ maalv suwli taa.
- ¹⁷Mõyiir v a Naanmun ti dãw tu tur a wulu, ε cε a maalv nɪ a yel-mɪja a, Yeezu gi Kɪrta n'v wa n a.
- ¹⁸Nɪr za be dãw nyẽ a Naanmun ε, ε cε a Bi-been, na ɪ Naanmun be a Sãa zie a, vɛ n'v ɪ kε ti bãw v.
- ¹⁹A Zã dãsɛ ti n'i ŋa v na dɪ a, a lɛn daar a Zifv mɛnɛ na ti tũ bawr-maalbe nɪ Leviti mɛnɛ be yi a Zeruzalem ε wa ké be wa sowr v a: «Ãa nε b?”
- ²⁰A Zã ti yel ɪ daadaa, v be ti ciiri ε, v ti yel a: «Mãa be n'i a Naanmun Nɪ-kabra ɪ.”
- ²¹Be ti sowr v na: «Ãa nε b? Eli nε b bu?» U ti sow na «Ĩ be ɪ Eli ε.» Ɛ be lε sowri: «Fũv n'i a Naanmun-yêr-manε bu?» U sow: «Ũv'hũ.”

- ²²Le n'a be ti yel v: «*Āa ne b? Tī tǔo ti yel bom kù a bel dem na tō ti a, fu yel ke bo a fu muja yāw?*»
- ²³A Zā ti dōl i nuor yel: «*Māa n'i a <Nir ul kōkōr na cure a weja-kpale puo a: Nyi maali a Sore sor v i dēdē> », mē a le a Naanmun-yēr-mane lzayi na yel a.*
- ²⁴Zī ke Farizīe mine ti puo ni a bel dem be na ti tō a puo.
- ²⁵Be ti cāa na sowre a Zā: «*Fv be i a Naanmun Nī-kabra i, be le i Eli ε, be i a Naanmun-yēr-mane i, ε bōv yāw n'a fu ture a suob?*»
- ²⁶A Zā ti sōw na yel be: «*Kūo puo n'a māa ture a suob; ε ce nir kāw be n a nyi sōgo nyi na be bāw a.*
- ²⁷U waar i a ī pùorí, ε ī be sewni na cer a v nafawr bō-'lēni ε.»
- ²⁸Betani n'a a yeke a ŋa ti i, a Zurdē man gāwn, a be a Zā na ti ture a suob a.
- ²⁹A dāw-bio daari, a Zā ti nyē ni a Yeezu na waar a v zie a, ε ti yel: «*Nyi nyē a Naanmun péle na íre a tē-daa yel-bier bere a.*
- ³⁰A v yērv n'a ī ti dāw yēr yel: «*Nir be n a ī púor waar, ε de niwn a ī yāw: v de ni niwn be a ī yāw.*»
- ³¹Māa tōr za be ti dāw bāw v ε. *ε ce ī wa na wa ture a suob a kōo puo, ke a lsrayel nibe tōo bāw v.*»
- ³²Le n'a a Zā ti di a dāsīe a ŋa: «*Ī nyē ni a Vuvuv Sōw v yi a salom zu siwr mē na-ŋmam a, wa ar a v zu.*
- ³³Ī be ti bāw v ε, ε ce a vli sob ne na tō m k'ū ti ture a suob a kōo puo a ti yel mē na: «*A nir ul zu fu nāa wa nyē a Vuvuv Sōw v siwr ti ar a, vle n'v ture a suob a Vuvuv Sōw puo.*»
- ³⁴Māa a, ī nyē na ε dure a dāsīe ŋa, ke vle n'i a Naanmun Bie.»
- ³⁵A dāw-bio daari, a Zā ni a v po-tuurbe ayi kāw ti leb a maal ar a be.
- ³⁶A Zā ti jure ni a Yeezu na ti tole a, ε yel: «*Nyē a Naanmun péle.*»
- ³⁷A v po-tuurbe ayi bel na ti wō a le v na yel a, be tu n a Yeezu.
- ³⁸A Yeezu ti lieb a nyē be na tuur v a, ε sowri be: «*Bōv n'v nyi bōbr?*» *Ē be yel v: «Arabi i, -a yēr-bir ŋa per i Wul-wul-kara- nyine n'a fu kpier?»*
- ³⁹U yel be: «*Nyi wa wa bel nyē.*» Be ti cen na ti nyē a be v na kpier a, ε ti zī a v zie a vli bibir ne. A ti man ni a zaanvora gbele anaar daar.
- ⁴⁰Sumō Pier yeb Ādere ti n'i a nibe ayi bel kāw, na ti wō a Zā yēr-bie ε tu a Yeezu pùor a.
- ⁴¹A v yeb Sumō n'v a Ādere ti de niwn páw, yel v: «*Tī nyē ni a Naanmun Nī-kabra*», a per le ke: Kurita.

⁴²Ɛ v ti tɛr ɪ a Pɪɛr cɛn nɪ a Yeezu zie. A Yeezu ti jur ɪ a Pɪɛr gbɛgbɛ ɛ yel: «Fũv n'ɪ a Sumũ, Zã bi-dɛb, bɛ na buɔlɛ fɜ nɪ Sefas», a pɛr lɛ kɛ: Kusɪɛr.

⁴³A dãw-bio daari, a Yeezu ti yel a k'vɔ na cɛn nɪ a Galile tɛw lowr. U ti tuor ɪ Filib yel v: «Tuur mɛ!»

⁴⁴Zĩ kɛ a Filib ti yi n Bɛɪsayida, a Ādere nɪ a Pɪɛr mɛnɛ tɛw.

⁴⁵U ti tuor ɪ Natanayɛl yel v: «A nɜr vl yele a Mõyiir na manɛ a Naaɲmɛn-Wulu sɛbɛ pɔɔ a, ɛ a Naaɲmɛn-yɛr-manbɛ mɪ yɛr a v yɛrv a, ti nyɛ v na, a Zuzɛb bi-dɛb Yeezu na yi Nazaretɪ tɛw a n'v.»

⁴⁶A Natanayɛl ti sɔw v na: «Bũv bũ-vla n'v mɪ pãa na tũɔ yi Nazaretɪ tɛw?» A Filib ti yel v na: «Wa, wa nyɛ.»

⁴⁷A Yeezu ti jur ɪ a Natanayɛl na waar a v zie a, ɛ yel a v yãw: «lsɪrayɛl bie tɔr za n'ɪ ɲa, v bɛ bãw ziri ɛ.»

⁴⁸A Natanayɛl ti sowr v na: «Nyɛnɛ fɜ pãw mɛ bãw?» A Yeezu ti sɔw na: «A Filib bɛ ti buɔlɪ fɜ sɛr mɪ ɛ, ɛ ɪ ti nyɛ b fɜ be a kãkãw pile!»

⁴⁹A Natanayɛl ti lɛb a yel: «Wul-wul-kara a, fũv n'ɪ a Naaɲmɛn Bie, fũv n'ɪ a lsɪrayɛl Nãà!»

⁵⁰A Yeezu ti lɛb a sɔw: «Ĩ na yel k'ũ ti nyɛ b ɪ a kãkãw pile a n'a so fɜ saw de e? Fɜ na nyɛ nɪ yel-bɛrɛ zuo a ɲa!»

⁵¹A Yeezu ti cãa na yel yãw pɔɔ: «Yel-mɲa sɪza sɪza n'a ɪ yere kùrɛ nyɪ, nyɪ na nyɛ nɪ a salom v yuo, ɛ a Naaɲmɛn malkɪ mɛnɛ be a Nɪsaal Bie zu-sɔw siwr ɛ duor.»

ZÃ 2

¹A bibie ata sob pùorí, kul-taa cuw ti be n Kana, Galile tɛw, ɛ a Yeezu mã ti be a cuw zie.

²Bɛ mɪ ti buɔl ɪ a Yeezu nɪ a v po-tuurbɛ a kul-taa cuw zie.

³A divɛ na bɛ ti cãa be a, a Yeezu mã ti yel v na: «Bɛ bɛ cãa tɛr divɛ ɪ.»

⁴Ɛ cɛ a Yeezu ti sɔw v na: «Mãa nɪ fũv mɪ buɔv, pɔw ɪ? A ɪ daar bɛ ta sɛr ɛ.»

⁵A v mã ti yel ɪ a tũ-tũ-biir: «Bom nɛ za v nãa wa yere kùrɛ nyɪ a, nyɪ maali.»

⁶Kusɛbɛ sɪn ayɔɔb kãw ti be n be, bɛ mɪ 'wõw kũɔ yãw a Zifɜ mɛnɛ gbɛɛ nɪ a bɛ nuru pɛwɜ yãw. A sɪw za mɪ yãw na ta litɜr kɔba.

⁷A Yeezu ti yel ɪ a tũ-tũ-biir: «Nyɪ 'wõw kũɔ paali a sɪn.» Bɛ 'wõw paali a ti yãw a kɔkɛɛ.

⁸A Yeezu lɛb yel bɛ: «Nyɪ pãa 'wõw a ti kù a sãan-kaarɛ.» Ɛ bɛ ɪ ti kù v.

⁹A sãan-kaare ti fúr i a kũo na lɛbi a divẽ a kaa a, ɛ be bãw a yi-waa zie ɛ. A tũ-tũ-biir bel ti bãw ni a yi-waa zie, bel na faa ne be ti 'wõw a kũo a. Le so a sãan-kaare ti buoli a deb-sãan

¹⁰yel v: «Be mí dāw na de a divẽ-nũò tur, a nibe wa nyũ a ure be a, bẽe pãa de a al na be maal numẽ a wa n, ɛ fũv nĩe gbab a divẽ-nũò bin wa to ka za a?»

¹¹A Yel-dāw-niwn sob, na i bãwfu sãá a, ti n'i a ɲa a Yeezu na maali a; Kana, Galile tẽw n'a v ti maali v. U ti wul i a v yúor-viɛlv-danv k'v sãá, ɛ a v po-tuurbe saw de v.

¹²Al pùorí, a Yeezu ti siw ni a Kafarnawom vle ni a v mã, ni a v yebr, ni a v po-tuurbe; ɛ ce be ti maal i bibie blã le tewr a be.

¹³A Zifu mune Tolv cuw ti tare na. A Yeezu ti do n a Zeruzalem.

¹⁴U ti nyẽ ni nibe be kuore nĩ ni píir ni na-ɲmame a Ɔmun-yi-kpẽe puo, ɛ a libi-tewrbe mi zĩ zĩ.

¹⁵Le n'a, a Yeezu ti de mie maal i fuba diw ni be ber a Ɔmun-yi-kpẽe puo, lãw ni a be nĩ ni a be píir; v ti ɲme n a libi-tewrbe libie yaari, ɛ da da a be tabale lob,

¹⁶ɛ yel a belu dem na kuore a na-ɲmame a: «Nyɪ ír a a ɲa za ber a ka, ɛ ta de a ã Sãa yir v lɛbi yèrú yir ɛ!»

¹⁷A v po-tuurbe ti leb a tierɪ a yɛr-bir ɲa na seb a Seb-sõw puo a: «A fu yir nõwfu tieru na dure mẽ na mẽ vũu a.»

¹⁸ɛ ce a Zifu mune ti sowr v na: «Yel-na-i-bãwfu-sãá-a buor sob v, fu na tũo maali wul ti ke fu ter i sor na ure a a ɲa?»

¹⁹A Yeezu ti sow be na: «Nyɪ ɲme a Ɔmun-yi-kpẽe ɲa ɲmer ber, ɛ ã na leb a me v bibie ata.»

²⁰A Zifu mune ti leb a yel v: «Yome luz'a ayi ni ayuob a, be me a Ɔmun-yi-kpẽe ɲa, ɛ fũv nãa wa leb me v bibie ata a?»

²¹ɛ ce a Ɔmun-yi-kpẽe a Yeezu na ti yere a, ti i n a v yãgan.

²²Le so v wa leb yi a kũu puo baari, a v po-tuurbe leb tierɪ bãwni a, k'vu ti yel i a le, ɛ be ti saw na de a Seb-sõw yele ni a yɛrv v na ti yɛr a.

²³A vli vuo ne puo, a Yeezu na ti be a Zeruzalem a Tolv cuw yãw a, ni-yaga ti saw na de a v yele, a yele-na-i-bãwfu-sãá v na ti maali be nyẽ a yãw.

²⁴ɛ ce a Yeezu vl be ti saw de a be yele i, v na ti bãw be za ɲmẽa a yãw.

²⁵U be ti gu ké nɪr wa di a nisaal dāsɛ a v zie i, vl muɲa ti bãw ni vli bom ne na be a nisaal socir puo a.

ZÃ 3

¹Nɪr kãw ti be n be, puo a Farizĩe mune lãw puo, a yúor di ke Nikodem; v ti i n a Zifu mune ni-kpẽe kãw.

- ²U ti wa n tūsow kãw wa páw a Yeezu yel v: «Wul-wul-kara a, ti bãw na ke fu i n wul-wule na yi Naanmun zie wa a; ale be i le, nisaale za kũ tũo maali a yele-na-i-bãwfu-sãa fu na maale, Naanmun be wa be a v sob zie a i.»
- ³A Yeezu ti sow v na: «Yel-muja siza siza n'a i yere kũre fu: nur be wa leb dow a, v kũ tũo nyẽ a Naanmun-Naalv e.»
- ⁴A Nikodem ti sowr v na: «Nur na kor a, ŋmuŋmun n'a be na i leb dow v? U na tũo na leb kpe a v mã púorí wa yi bu?»
- ⁵A Yeezu ti sow na: «Yel-muja siza siza n'a i yere kũre fu: sob ne za na be leb dow kũo ni Vuvuv Sõw puo dowfu a, v kũ tũo kpe a Naanmun-Naalv puo i.
- ⁶A nisaal bũ-dowra mí i n nisaal, e a Vuvuv Sõw bũ-dowra i vuvuv.
- ⁷Ta i no-ɔãa nyow fu, i na yel kũ b ké a fer ke nyi leb dow a i.
- ⁸A seseb mí fure ni be za v na bɔbr a, fu mí wone ni a v damnv, e ce fu be mí bãw be v na yi waar ni be v na cere a i. A sob ne na leb dow a Vuvuv Sõw puo a, a ŋa n'a a mí ŋmẽ a v zie.»
- ⁹A Nikodem ti leb a sowr v: «Ōmuŋmun n'a a na tũo i a a ŋa?»
- ¹⁰A Yeezu sow v: «Fu i n wul-wule a lsrayel biir puo e be bãw a yele a ŋa i?
- ¹¹Yel-muja siza siza, i yere na kũre fu: bom ti na bãw a yerv n'a ti yere, bom ti na nyẽ a dāsie n'a ti dɔre, e nyi be saw dier a ti dāsie i.
- ¹²Mãa mí wa mane a tẽw zu yele kũre nyi é nyi be saw dier a, ŋmuŋmun n'a nyi na saw de a tẽ-vla puo yele i nãa wa yere kũre nyi a?
- ¹³Nur za be do a tẽ-vla puo i, a be i a vli nur ne yõ na yi a tẽ-vla puo siw wa a, a Nisaal Bie.
- ¹⁴Mẽ a le a Mõyiir na ti bà a dāa a weja-kpale puo yawli a kuré waab, v zew a, le n'a a fer ke be mí ba a Nisaal Bie k'v zew,
- ¹⁵ké nur za na saw de a v yele a, v páw a nyo-vuvuv na be kura le a.
- ¹⁶Naanmun suri na nõw a tẽ-daa yaga za, ti de a v Bie, v Bi-been kũ v, ké nur za na saw de v a, ta kpi e, e páw a nyo-vuvuv na be kura le a.
- ¹⁷A Naanmun be tũ a v bie a tẽ-daa zu k'vu wa maal i a tẽ-daa yerv e, v tũ v na ke a tẽ-daa wa tũo nyẽ a faafv a v yãw.
- ¹⁸Uli sob na saw de a v yele a, v yi na zaa yerv-maalv puo; vli sob na be saw de a, v i n sãwna sob baari, a v na be saw de a Naanmun Bi-been yõ a yãw.
- ¹⁹A yerv be na na maali a n'i ŋa: a cãa wa n a tẽ-daa zu, e a nisaalbe wa nõw a lige gãw a cãa, a be i-iri na be viel a zũú.
- ²⁰Yel-muja n'a, sob ne za na ure faa a, v be nõne a cãa i, e be yire cãa puo i, ké a v i-iri taa wa mab sãa i.

²¹Ɛ cɛ vɪ sob ɪb na tu a yel-mɪja a, v mɪ yire nɪ cãa pɔɔ, ké bɛ tʊɔ mɪ nyɛ a sãá kɛ a v ɪ-ɪɪ tu n a lɛ a Naanmun na bɔbr a.”

²²A yele a ɲa pùorí, a Yeezu nɪ a v po-tuurbe ti cen nɪ a Zude tɛw ti be a be, ɛ a Yeezu tɛrɛ a suob.

²³A Zã-Bati ti be n a Ayɪnɔn pɛɪɪ a Salim tɛw, a kʊɔnɪ na ti vr a, mɪ tɛrɛ a suob. A nɪbɛ ti waar ɪ a v zie wa dier a suob.

²⁴Bɛ bɛ ti nyɔw a Zã yãw a gaso pɔɔ sɛr ɛ.

²⁵Lɛ n'a a Zã po-tuurbe bɛ mɪnɛ, nɪ Zifv nɪr kãw ti ɲmɪɛr nɔkpen a dɛwr-so-bɛrv yele yãw.

²⁶Bɛ ti cen na ti páw a Zã yel v: «Wul-wul-kara a, a nɪr nɛ na ti be a fv zie a Zurdɛ man gãwn a, a vl dāsɛ fv na dɪ a, vle n'i ɲan mɪ tɛrɛ a suob, ɛ a nɪbɛ za cere a v zie.”

²⁷A Zã ti sɔw bɛ na: «Nɪr kʊ tʊɔ yel k'vɔ so nɪ bom Naanmun bɛ wa n'v kù v a ɪ.

²⁸A nyum tɛɛ za, nyɪ dɪ n a ɪ dāsɛ kʊ yel a: «Mãa bɛ n'i a Kɪrɪta ɪ. ɪ ɪ n a sob nɛ bɛ na tʊ k'vɔ de v niwn a.»

²⁹Uɪ sob na so a pɔw-sãan a, vle n'i a dɛb-sãan. Ɛ a dɛb-sãan bá a, v mɪ ar a kɔw v, bɛrɛ wone a v yɛrv, ɛ a dɛb-sãan kɔkɔr ɪrɛ v nʊò yaga. A ɪ nʊò n'i a ɲa, v viɛl a bɛ cɛ ɪ.

³⁰A fɛr a kɛ a v yúor yire, ɛ a mãa yúor baarɛ.”

³¹«Sob nɛ na yi a saa zu waar a do na gãw bɛ za. Sob nɛ na yi tɛw zu a ɪ n tɛw zu nɪr, ɛ mɪ yɛrɛ mɛ tɛw zu nɪr a. Sob nɛ na yi a salom zu waar a [do na gãw bɛ za]:

³²v dɪrɛ nɪ a bom nɛ v na nyɛ ɛ wõ a dāsɛ, ɛ nɪr za bɛ sawr dier a v dāsɛ ɪ.

³³Nɪr na saw de a v dāsɛ a, wul a kɛ Naanmun ɪ n yel-mɪja sob.

³⁴Bʊv n'v vɛ, sob nɛ a Naanmun na tʊ a yere nɪ a Naanmun yɛr-bie, a Naanmun kùrɛ v nɪ a v Vvɔrv bɛ tɛr manv ɛ.

³⁵A Sãa nʊnɛ nɪ a Bie, ɛ de bom za yãw a v nuru pɔɔ.

³⁶Sob nɛ na saw de a Bie a páw nɪ a nyɔ-vvɔrv na be kura lɛ a; ɛ cɛ sob nɛ bɛ wa saw de a Bie a, v kʊ páw a nyɔ-vvɔrv ɲa ɪ, ɛ a Naanmun suur bɛ n a v sob yãw.»

ZÃ 4

¹A Farizɛ mɪnɛ ti wõ na kɛ a Yeezu páwr ɪ po-tuurbe, ɛ kùrɛ bɛ a suob zuo a Zã.

²Ɛ cɛ yel-mɪja sa ziri, a Yeezu tɔr za bɛ ti tɛrɛ suob ɛ, a v po-tuurbe nɛ bɛ ti tɛrɛ a suob. A Yeezu na ti wõ bɛ manɛ a a ɲa a,

³v bɛr ɪ a Zude tɛw ɛ lɛb cen a Galile tɛw lowr.

⁴A ti fɛr a k'vɔ tu tɔl a Samaari tɛw pɔɔ.

⁵Le n'a v ti ta Samaari tēw kãw puɔ be na buɔle ke Sikaar a, na pɛli a zie vl a Zakɔb na kù a v bie Zuzeb a.

⁶Be n'a a Zakɔb bule mì ti be. A Yeezu na ti cen bal a, v ti zĩ n a be, a bule nuɔr. A ti man nɪ nɪ a mũtɔw na pɔ zẽ taa a.

⁷Samaari tēw pɔw kãw ti wa n kũɔ 'wɔwfu, a Yeezu wa yel v: «l kũɔ kù m ĩ nyũ.»

⁸A v po-tuurbɛ ti cen nɪ a tēw puɔ bũ-dɪrɪ dab.

⁹Ɛ cɛ a pɔw vl, a Samaari tēw pɔw nɛ, ti lɛb a yel v: «Ɔmuɲmun za n'a fu ɪ Zifu, ɛ zɛle kũɔ a ĩ zie, mãa na ɪ Samaari tēw pɔw a?» A Zifu munɛ nɪ a Samaari tēw nɪbɛ be ti tuore ɪ.

¹⁰A Yeezu ti sɔw v na yel: «Fũv ti ɪ mẽ fu bãw nɪ a Naanɲmun bũ-kòra a, nɪ ãa n'ɪ a sob ɲa na yere a fu zie: «Kù m kũɔ ĩ nyũ» a, fũv n'v nãã nĩɛ zɛli v, ɛ v nãã kù b ɪ kũɔ na bùle yire a.»

¹¹A pɔw lɛb yel a Yeezu: «Sore e, fu be ter bũ-'wɔwna ɪ, ɛ a bule zulme, nyunɛ n'a fu na páw a kũɔ na bùle yire a?

¹²Fv nɔw ɪ n kpɛɛ zuo a ti sãakum Zakɔb na kù ti a bule ɲa a, ɛ nyũ a v kũɔ, vlɛ nɪ a v bibiir nɪ a v dɔn za a?»

¹³A Yeezu ti sɔw v na: «Sob nɛ za na nyuur a kũɔ a ɲa a, kũɔ-nyuur na lɛb a kpɛr v.

¹⁴Ɛ cɛ nur nãà wa nyũ a kũɔ ĩ na na kù v a, kũɔ-nyuur kũ lɛ kpɛ v towtow ɛ. Ɛ a kũɔ ĩ na na kù v a, a na lɛb ɪ bul-nuɔr a v puɔ, a nyɔ-vuuvu na be kura lɛ a bùle yire.»

¹⁵A pɔw ti lɛb a yel a Yeezu: «Sore e, kù m a kũɔ al buvre, kũɔ-nyuur taa lɛb kpɛr mẽ ɪ, ɛ ĩ mì ta mí lɛ waar ka kũɔ 'wɔwfu ɛ.»

¹⁶A Yeezu yel v: «Cen ti buɔli a fu sir, ɛ lɛb wa a ka.»

¹⁷A pɔw ti sɔw na: «Ĩ be ter sir ɛ.» A Yeezu yel v: «Yel-mɲa n'a fu yel, fu na yel ke fu be ter sir a;

¹⁸surbe anũu n'a fu kul, ɛ a deb vl fu na lãw kpɛr ɪ a yère ɲa a, be ɪ a fu sir ɛ. A ka a, fu yel ɪ yel-mɲa.»

¹⁹A pɔw lɛb yel v: «Sore e, ĩ nyẽ na ke fu ɪ n Naanɲmun-yɛr-mane.

²⁰Tãw ɲa na ar a zu n'a, a ti sãakum munɛ ti dãw puore, ɛ a nyum Zifu munɛ wa yel ke Zeruzalem n'a a fɛr ke a Naanɲmun puoru zie be.»

²¹A Yeezu sɔw yel: «Pɔw ɪ, saw a lɛ ĩ na yere kùrɛ fu a, a daar tare na, nyɪ na kũ mí cãa do a tãw ɲa zu, bu cen a Zeruzalem ti pùori a Sãa a ɪ.

²²A nyum n'a, nyɪ puore nɪ a Naanɲmun ɛ be bãw v ɛ, tum puore v na ɛ bãw v: Zifu munɛ zie n'a a faafv yi.

²³Ɛ cɛ a daar tare na, v ta na mɔ mì, a puor-puor-min na puore a Sãa tu n vuuvu nɪ yel-mɲa. A puo-puorbe be ɲa taabe nɛ be a Sãa bɔbr.

- ²⁴Naan̄m̄n ɪ n Vv̄v̄v̄, ε a belɪ dem na puore v a, a fer a ke be puore v tu n v̄v̄v̄v̄ nɪ yel-mɪja.”
- ²⁵A p̄ow ti lɛb a yel v: «Ĩ b̄aw na ke a Kɪrɪta waar a, a vl be na buole a Kɪrɪta a. Ule wa wa a, vle n'v na ɪ ti b̄aw bom za.”
- ²⁶A Yeezu yel v: «M̄aa n'v, a m̄aa na ȳere nɪ f̄v a.”
- ²⁷A le p̄v̄ n'a a v po-tuurbe ti yi a t̄ew p̄v̄ ta. A Yeezu na ti ȳere nɪ a p̄ow a, a ti wur be na, ε ce be k̄aw za be ti saw s̄owr v: «B̄v̄ n'v f̄v b̄abr a v zie?» bu: «B̄v̄ so f̄v ȳere nɪ v ε?”
- ²⁸A le n'a, a p̄ow ti ber a v yuor a be, ε le cen a t̄ew p̄v̄ ti yel a nibe:
- ²⁹«Nyɪ wa nȳe n̄r k̄aw na yel a alɪ bome ne za ĩ na ɪ a k̄ò m a, vle taa wa n'ɪ a Kɪrɪta v?”
- ³⁰A nibe ti yi n a t̄ew p̄v̄ ε cen a Yeezu zie.
- ³¹Be na be ti ta ser a, a Yeezu po-tuurbe ti zele v na k'v̄v̄ dɪ. Be ti yel a: «Wul-wul-kara a, dɪ we!”
- ³²ε ce a Yeezu ti yel be na: «Ĩ ter ɪ b̄v̄-dura k̄aw nyɪ na be b̄aw a na dɪ.”
- ³³A le n'a, a v po-tuurbe ti sowre taa: «N̄r ya wa n nɪ b̄v̄-durɪ wa k̄ò v bu?”
- ³⁴A Yeezu yel be: «A sob ne na t̄ò m a p̄v̄-t̄erv̄ maalv nɪ a v tome tob a ɪ a ĩ b̄v̄-durɪ.
- ³⁵A nyum tee za, nyɪ be t̄v̄ mɪ yel: «Cuwr anaar a ce, ε a na ɪ a cɪrɪ c̄eb ε?» ε ce m̄aa yere na k̄òre nyɪ: nyɪ d̄v̄ zu j̄r nȳe: a ci bɪ na baarɪ gu a c̄eb.
- ³⁶A ci-cīere t̄i na p̄awr a v s̄a-ya, v dier ɪ a v bome b̄ane taa a nȳo-v̄v̄v̄v̄ na be kura le a ȳaw. Le so, a b̄v̄r-b̄v̄re nɪ a ci-cīere l̄aw na c̄le.
- ³⁷A zv̄kpar vl na yel ke: «B̄v̄re be na, cīere be» a, ter ɪ yel-mɪja.
- ³⁸Ĩ t̄ò nyɪ na, nyɪ ti ce ci puo p̄v̄ nyɪ na be t̄ò w̄v̄ tuo a, nɪ-yoru ne be t̄ò w̄v̄ n tuo ε nyɪ ĩre a be hanv̄ t̄one.”
- ³⁹Samaari t̄ew nibe yaga, a t̄ew vl p̄v̄, ti saw na de a Yeezu yele a p̄ow ȳerv̄ z̄v̄v̄, v na ti dɪ a d̄as̄ie ŋa a ȳaw: «U manɪ nɪ a alɪ bome ne za ĩ na ɪ a a k̄ò m.”
- ⁴⁰Alɛ so be na ti wa ta a v zie a, be zelɪ v na k'v̄v̄ t̄ew a be zie. A Yeezu ti t̄ew na maalɪ bibie ayi a be.
- ⁴¹Nɪ-yaga ti lɛb a p̄v̄ de a v ye, a vl mɪja ȳerv̄ z̄v̄v̄.
- ⁴²Be ti yere nɪ a p̄ow zie: «Ȳere ŋa a, f̄v̄v̄ na yel a be c̄aa n'a so ti saw ε. Tɪ m̄i w̄v̄ n a v ȳerv̄, é ti b̄aw na ke vle s̄urɪ n'ɪ a t̄e-daa Faare.”
- ⁴³A Yeezu na ti kp̄e a be bibie ayi a, v ber ɪ a be ε lɛb cen a Galile t̄ew.
- ⁴⁴Ul t̄or za n'v ti haa nv̄or yel ke Naan̄m̄n-ȳer-man̄e be nyere ȳawf̄v̄ a v t̄e-d̄owra t̄or za p̄v̄ ɪ.

⁴⁵Ɛ cɛ v na wa ta a Galile tẽw a, a be dem tuor a nyɔw v a sãanv vla, be m̀ ti cen ni a Zeruzalem a cuw, be n'a be ti t̃ɔ nyẽ a alɩ yele ne za a Yeezu na maali a.

⁴⁶Lɛ n'a a Yeezu ti lɛb wa a Kana, Galile tẽw, a be v na ti ɩ a k̃ɔ a lɛbɩ a divẽ a. Nãà t̃ɔ-t̃ɔ-ni-kpẽẽ kãw ti be n be; a v bi-dɛb ti ɩ n baal gã a Kafarnawɔm.

⁴⁷A ni-kpẽẽ ɲa na ti w̃ɔ kɛ a Yeezu yi n a Zude tẽw wa a Galile tẽw a, v wa na wa páw v zɛɛ v k'vɔ wa cen ti sanɩ a v bi-dɛb na ɲmaar vuvuv a.

⁴⁸A Yeezu ti yel v na: «A ɩ lɛ nyumɛ dɛ be nyẽ yele-na-ɩ-bãwfv-sãá ni yel-bãw-guuri a, nyɩ k̃ɔ saw de ɩ?»

⁴⁹A nãà t̃ɔ-t̃ɔ-ni-kpẽẽ yel v: «Sore e, ta a ɩ yir páw a ɩ bie, ɛ v bãw kpi!»

⁵⁰A Yeezu yel v: «Kule, a fv bie vuvre na.» A ni-kpẽẽ ɲa ti saw na de a Yeezu y̆ɛr-bir ɲa ɛ lɛb kule.

⁵¹U ti cãa ni a sɔr zu, ɛ a v t̃ɔ-t̃ɔ-biir zɔ tuor v yel v: «A fv bie vuvre na!»

⁵²U ti sowri be na kɛ debor daar a a ti ter v a saba. Be sɔw yel v: «Zãá m̃t̃ɔw g̃ɔwfv daar a a yã-tvɔv ber v.»

⁵³A sãà ti nyẽ na a ɩ a vɩ tɛm ne tɔr za a Yeezu na ti yel v a: «A fv bie vuvre na.» A lɛ n'a vɛ ni a v yir dem za ti saw de a Yeezu.

⁵⁴A yele ayi sob, na ɩ bãwfv sãá a, n'ɩ a ɲa a Yeezu na maali, a len daar v na yi a Zude tẽw lɛb wa a Galile tẽw a.

ZÃ 5

¹Al pùorí, a Yeezu ti do n a Zeruzalem a Zifu mine cuw kãw yãw.

²A Zeruzalem a, k̃ɔ-puulu zie kãw be n be pɛɩɩ a Píir-Dɩdɔr. Be buɔɛ ni a zie ne kɛ Bezata a Zifu mine kɔkɔr pɔɔ. Be-caar añu ti jil a koli a k̃ɔ-puulu zie ɲa.

³Baalbe mí ti gb̃ɔ n taa gã a be-caar al pɔɔ: zɔn, wvbr, gbɛɛ. [Be mí ti gã na gu kɛ a k̃ɔ wa buule a, b̃ɛɛ siw a k̃ɔmí.

⁴Tɛm kãw pɔɔ, Sore malkɩ mí siw na dam a k̃ɔ a buule, ɛ sob ne wa de niwn siw a k̃ɔ na buule a pɔɔ a, a v bàalv saa ɲm̃ɛ ɲmɩɲmɩn a, a mí baar a.]

⁵Nɩr kãw na ti ɩ ni-kɔw yome lizer ni pie ni añ n'ɩ a ɲa a, ti be n a be.

⁶A Yeezu na ti nyẽ v v gã a, ɛ v w̃ɔ kɛ a ɲa n'a v ɲm̃ɛ koro za a, v sowr v na: «Fv bɔbr a kɛ fv sanɩ bu?»

⁷A ni-kɔw ne ti sɔw v na yel: «Sore e, ɩ be ter nɩr v na mí nyɔw m̃ɛ yãw a k̃ɔ pɔɔ a len daar a na mí buule a ɩ, ɛ m̃ã wa yel kɛ a cenu n'a a, kãw mí de ni niwn siw a ɩ yãw.»

⁸A Yeezu yel v: «Ìr, ɓaw a fv b̃v-gana cere ni.»

⁹Daadaa lɛ, a nɩr vl ti sanɩ na, é ɓaw a v b̃v-gana cere ni. Zĩ kɛ a Zifu mine piɛnv-bibir ti n'a.

¹⁰Le so a Zifv mune ti yel a nur vl na leb kpẽw a: «Pienv-bibir i a dĩa, a be ter sor ke fu tuo a fu bũ-gana i.»

¹¹Ɛ ce v ti sow be na: «A vli sob na sanĩ mẽ a, vle n'v yel mẽ: <Baw a fu bũ-gana cere ni.> “

¹²Be ti sowr v na: «Ãa n'i a nur vl na yel fu: <Baw a fu: bũ-gana cere ni a?> “

¹³Ɛ ce a sob ne na ti sanĩ a be ti bãw ãa n'v ɛ. Bũv n'v vẽ, a Yeezu ti cen na zãã ni a zu-sebla na ti gbõ taa a be a.

¹⁴Al pùorí, a Yeezu ti wa tuor v ni a Dmin-yi-kpẽe pɔɔ yel v: «Yere ɲa a, fu leb a kpẽw, taa le maale yel-bier ɛ, bom na kpe faa zuo le a taa wa páwr fu ɛ.”

¹⁵A nur ne ti cen na ti manĩ kù a Zifv mune ke Yeezu n'v sanĩ v.

¹⁶A le n'a a Zifv mune ti tĩ be bere a Yeezu ɛ, v na ti i a a ɲa a pienv-bibir a.

¹⁷Ɛ ce a Yeezu ti sow be na: «Wa ti tɔ a ɲa a, a ã Sãa be n a tome zu, ɛ ã mì be a tome zu.”

¹⁸A na ti tĩ a le a n'a a Zifv mune ti bɔbr a v kùb tuotuo, v na tone a pienv-bibir sãwne a ciiru a, é baa zuo a za v na buole a Naanmin v Sãa tɔr za a, a i vle ni a Naanmin sew taa a.

¹⁹A Yeezu ti leb a yel be: «Yel-mɲa siza siza n'a ã yere kùre nyi: a Bie kũ tũɔ nyẽ v tɔɔra ure bom ɛ; bom ne v na nyẽ a Sãa v ure a, vl yõ n'v v mì mí ure. Bom ne a Sãa na mí ure a, a Bie mì mí ure v ni a le tɔr za.

²⁰Bũv n'v vẽ, a Sãa nɔne ni a Bie ɛ wule v bom za v na ure a. A Sãa na wul v ni tɔ-bere zuo le, na na bãa nyi nɔɔr a.

²¹Bũv n'v vẽ, mẽ a le a Sãa na mí i a kũuni be le ìr, ɛ v ure be vuure a, le n'a a Bie mì mí ure sob ne v na bɔbr a v vuure.

²²A Sãa be maale ni nur yẽv ɛ, v de ni a yẽv-maalv fãw za kù a Bie,

²³ké nibe za yãwne a Bie, mẽ a le be na yãwne a Sãa a. Nur be wa yãwne a Bie a, v mì be yãwne a Sãa na tɔ a Bie a i.

²⁴«Yel-mɲa siza siza n'a ã yere kùre nyi: sob ne na bere wone a ã yẽv ɛ saw de a vli sob na tɔ m a, v páw ni a nyɔ-vuuru na be kura le a; be be maale ni v yẽv ɛ, v yi n a kũu pɔɔ kpe a n yɔ-vuuru pɔɔ.

²⁵Yel-mɲa siza siza n'a ã yere kùre nyi, a daar waar a, é vle n'i ɲan ta, a kũuni na na wõ a Naanmin Bie kɔkɔr a, ɛ a belĩ dem na na wõ a v kɔkɔr a, be na vuure na.

²⁶Mẽ a le a Sãa na ter a nyɔ-vuuru a v pɔɔ a, le n'a v mì kù a Bie v mì ter a nyɔ-vuuru a v pɔɔ.

²⁷A Sãa kù n a Bie a yẽv-maalv fãw, v na i a Nisaal Bie a zũú.

- ²⁸A a ɲa za, a ta cãa ɪ nɔ-bãa-yel a nyɪ zie ɪ. A daar tare na, a belɪ dem za na be a yarv pɔɔ a, na na wõ a v kɔkɔr,
- ²⁹Ɛ yi a be yarv pɔɔ a. A belɪ dem na tɪ tu a vla pùor a be nyɔ-vɔɔvɔ pɔɔ a, na leb a yi páw a nyɔ-vɔɔvɔ; Ɛ ce a belɪ dem na tu a faa pùor a, na leb a yi nyẽ dɔwrv.
- ³⁰Mãa a, ɪ kũ tũɔ nyẽ ɪ tɔɔra ɪ bom kãw za ɪ. ɪ maale nɪ a yɛrv mɛ a le a Naanmun na yere kùre mɛ a, Ɛ a ɪ yɛrv-maalv tu n yel-munv; ɪ na be bɔbr mãa muja pv-tierv maalv, Ɛ bɔbr a sob ne na tɔ m a pv-tierv maalv a.”
- ³¹«Mãa tɪ le ɲmelɪ dure a ɪ dāsɪe a, a ɪ dāsɪe kũv ter per Ɛ;
- ³²Ɛ ce nɪ-yũo n'v dure a ɪ dāsɪe; Ɛ ɪ bãwnɪ a na, a v dāsɪe tu n yel-muja.
- ³³Nyɪ tɔ n nɪbe a Zã zie, Ɛ v tɪ dɪ a yel-muja dāsɪe.
- ³⁴Mãa a, ɪ be ter nisaal dāsɪe yel-ɪra ɪ, Ɛ ce ɪ yɛre nɪ a a ɲa ké nyɪ tũɔ nyẽ a faafv.
- ³⁵A Zã tɪ ɪ na mɛ fɪtle be na mí tɔw v caale a: Ɛ nyɪ saw a cãa ɲa caaltɪ nyɪ blã, Ɛ a tɪ ɪ nyɪ nũò.
- ³⁶Ɛ ce ɪ ter ɪ dāsɪe na zuo a Zã dāsɪe a: ale n'ɪ a tome a Sãa na kù m k'ũ tɔ a; ɪ tone nɪ a tome a ɲa, Ɛ ale n'a dure a ɪ dāsɪe ke a Sãa tɔ m a.
- ³⁷A Sãa na tɔ m a, vl muja n'v dɪ a ɪ dāsɪe. Ɛ ce nyɪ be dãw wõ a v kɔkɔr Ɛ, Ɛ be dãw nyẽ a v niwn Ɛ,
- ³⁸Ɛ a v yɛrv be kpier a nyɪ pɔɔ ɪ, nyɪ na be saw de a vlt sob ne v na tɔ a yãw.
- ³⁹Nyɪ yãw nɪ fãw vuole a Seb-son pɔɔ, nyɪ na tiere ke be n'a nyɪ na páw a nyɔ-vɔɔvɔ na be kura le a, Ɛ ale n'a dure a ɪ dāsɪe.
- ⁴⁰Ɛ nyɪ be bɔbr ke nyɪ wa a ɪ zie wa páw a nyɔ-vɔɔvɔ na be kura le a ɪ.
- ⁴¹«Nisaalbe zie be n'a ɪ bɔbr a danv Ɛ.
- ⁴²Ɛ ce ɪ bãw nyɪ na, a Naanmun nɔwfv be be a nyɪ zie ɪ.
- ⁴³ɪ wa n a ɪ Sãa yúor yãw, Ɛ nyɪ be wa de m Ɛ. Ɛ ce nɪ-yũo wa wa v tɔɔra yúor yãw a, nyɪ na saw na de v!
- ⁴⁴Nyɪ zɛwr ɪ taa yee, Ɛ be bɔbr a yúor vl na yi Naanmun yõ zie a ɪ, ɲmuɲmun n'a nyɪ na tũɔ saw de v?
- ⁴⁵Nyɪ taa tiere ke mãa n'v na yel a nyɪ sãwna a Sãa niɲé ɪ: Mõyiir v, vl yãw nyɪ na yãw a nyɪ tierv a, vl n'v na yel a nyɪ sãwna.
- ⁴⁶Bũv n'v vɛ, mãa yeke n'a a Mõyiir seb, le so, nyume tɪ saw de a Mõyiir a, nyɪ mɪ nãá saw na de m.
- ⁴⁷Ɛ ce nyɪ na be saw de a le a Mõyiir na seb a, ɲmuɲmun n'a nyɪ pãa na saw de a ɪ yɛrv?»

ZÃ 6

- ¹A yele a ɲa pùorí, a Yeezu ti gãw nɪ a Galile kũɔ-kpěe gãwn ɲa lowr, be m̀i na buɔle ke Tiberiyadi kũɔ-kpěe a.
- ²Nɪ-yaga yaga ti tuur v na, be na ti nyẽ a yele-na-ɪ-bãwfu-sãá v na maale sanɛ nɪ a baalbe a yãw.
- ³A Yeezu ti do n tãw zu ti zĩ, vɛ nɪ a v po-tuurbe.
- ⁴A Tolɔ cuw, na ɪ a Zifu mune cuw a, ti pɛl a.
- ⁵A Yeezu ti dɔɔ nɪ zu, ɛ nyẽ ké nɪ-yaga yaga ti waar ɪ a v zie. U ti yel ɪ a Filib: «Nyune n'a ti na da dipě a sew a nɪbe be ɲa za dɪb?»
- ⁶A Yeezu ti yel ɪ a le k'vɔ ɪ a Filib kaa: vl mɲa ti bãw nɪ a le v na na ɪ a.
- ⁷A Filib ti sɔw v na yel: «Bibie kɔbr ayi sã-ya libie dipě kũ tũɔ sew, kè ɲa za mí páw dipě ɲmale blã i.»
- ⁸A Yeezu po-tuure yẽn sob kãw, Ādere, Sumũ Pɛr yeb ti yel v na:
- ⁹«Dɛble kãw be n ka, tɛr ɔɔzv dipě anũu nɪ zúme ayi, ɛ ce bũv n'ɪ a a ɲa, a nɪbe na sew a ɲa za a yãw?» Dipě anũu nɪ zúme ayi (6.9).
- ¹⁰A Yeezu ti yel a: «Nyɪ yãw be zĩ.» Mũɔ ti be n a vlɪ zie ne yaga. Be ti zĩ na vuri na ta tur anũu.
- ¹¹A Yeezu ti de nɪ a dipě, ɛ v na wa pùori a Naanmun yaani baari a, v pɔ be na. U m̀i ti kò be nɪ a zúme sew len za be na bɔbr a.
- ¹²A nɪbe na ti dɪ tiw a, a Yeezu yel ɪ a v po-tuurbe: «Nyɪ wob a bũ-ɲmaare na ce a, kè bom za taa wa were ɪ.»
- ¹³Be ti wob ɪ a bũ-ɲmaare ɔã taa a paalɪ peli pie nɪ ayi. A ɔɔzv dipě anũu al, nɪ a zúme ayi al be na ti dɪ ɛ a guu a n'a.
- ¹⁴A nɪbe na ti nyẽ a yel ɲa na ɪ bãwfu saá a Yeezu na maalɪ a, be ti yere na: «A Naanmun-yɛr-manɛ tɔr za n'ɪ a ɲa, a vl na waar a tẽ-daa zu a.»
- ¹⁵Ɛ ce a Yeezu na ti bãwnɪ a, be na na wa nyɔw v yãw v ɪ a be nãà a, v leb a do a tãw zu ti be be v yõ.
- ¹⁶A zaanvɔra na wa ta a, a Yeezu po-tuurbe ti siw nɪ a kũɔ-kpěe nvɔr
- ¹⁷ti kpɛ a gbor tu Kafarnawɔm sɔr gãwne a kũɔ-kpěe. A zie ti sɔb a baari, é a Yeezu cãa be wa páw be ɪ.
- ¹⁸Sesɛb ti fure na nɪ fãw, a kũɔ-kpěe dãdawɛ.
- ¹⁹Be ti duwri na cen ta mẽ kilo anũu a, ɛ wa nyẽ a Yeezu v cere a kũɔ-kpěe zu tare pɛle a gbor. A le n'a dẽbĩe ti nyɔw be.
- ²⁰Ɛ ce a Yeezu ti yel be na: «Nyɪ ta zɔre dẽbĩe ɪ, mãa n'v!»

- ²¹Be na ti bɔbr kɛ bɛ de v a gbor pɔɔ a, a gbor ti tɔ n a tɛw daadaa lɛ, a vli zie nɛ bɛ na ti cere a.
- ²²A bio daari, a zu-sɛbla na ti cɛa be a kɔɔ-kpɛɛ gɛwn a, ti nyɛ na kɛ gbor been n'v ti be a be, ɛ k'aa Yeezu bɛ ti biɛli a v po-tuurbɛ a bɛ gbor pɔɔ i; bɛl tɛwr nɛ bɛ ti tɔl cen.
- ²³Ɛ cɛ gbee a mɛnɛ ti yi n a Tɪberiyadi wa ta piɛli a be a Sore na ti pùori a Naanmun yaani a dipɛ yɛw baari, ɛ bɛ 'wɔb a.
- ²⁴A zu-sɛbla na ti nyɛ k'aa Yeezu ni a v po-tuurbɛ bɛ be a be a, bɛ kpɛ n a gbee bɔbr v cere ni a Kafarnawɔm.
- ²⁵Be na ti nyɛ a Yeezu a kɔɔ-kpɛɛ gɛwn a, bɛ sowr v na: «Wul-wul-kara a, debor a fu ta a ka?»
- ²⁶A Yeezu ti sow bɛ na: «Yel-mɔɔa sɪza sɪza n'a i yere kùrɛ nyi, yel-na-i-bɔwfu-sɛa nyi nyɛ a yɛw bɛ n'a nyi bɔbr mɛ i, dipɛ nyi na pɔw 'wɔb sɛw a yɛw n'a.
- ²⁷Nyi ta tone bɔbr i dɪb na na tɔɔ wɛ a i, nyi yɛw fɔw tone bɔbr i dɪb na be be a nyɔ-vɔvɔ na be kura lɛ a yɛw a, a dɪb ɲa n'v a Nisaal Bie na kù nyi, vl a Sɛa, na i Naanmun a, na yɛw a v bɔwfu a.”
- ²⁸A lɛ n'a bɛ ti lɛb sowr v: «Bɔv n'v ti na tɛ a i a Naanmun tome ti tone?»
- ²⁹A Yeezu yel bɛ: «A Naanmun tome n'i kɛ nyi saw de a sob nɛ v na tɔ a.”
- ³⁰Ɛ bɛ lɛb sowr v: «Yel-na-i-bɔwfu-sɛa-a, buor sob v fu na maali kɛ ti tɔɔ nyɛ, ɛ saw de a fu yele? Tɔ-buor v fu na tɔ?
- ³¹Ti sɛa mɛnɛ di n mɛan a wɛja-kpale pɔɔ, a tu mɛ a lɛ a Sɛb-sɔw yɛr-bie na yel a: «U kù bɛ ni dipɛ na yi salom zu siw a.» “
- ³²A Yeezu ti yel bɛ na: «Yel-mɔɔa sɪza sɪza n'a i yere kùrɛ nyi: Mɔyiir bɛ n'v kù nyi a salom zu dipɛ i, i Sɛa n'v kùrɛ nyi a dipɛ sɪza na yi a salom zu a.
- ³³Bɔv n'v vɛ, a dipɛ a Naanmun na tɛ a, vlɛ n'i a vl na yi a salom zu siwr ɛ kùrɛ a nyɔ-vɔvɔ a tɛ-daa a.”
- ³⁴A lɛ n'a a nɪbɛ ti yel v: «Sore e, kùrɛ ti a dipɛ ɲa tɔ kura lɛ!”
- ³⁵A Yeezu yel bɛ: «Mɛa n'i a nyɔ-vɔvɔ dipɛ. Uli sob na waar a i zie a, kɔ kɔ kpɛ v towtow ɛ, ɛ vli sob na saw de m a, kɔɔ-nyuur kɔ kpɛ v towtow ɛ.
- ³⁶Ɛ cɛ i yel a kù nyi: nyi nyɛ na, ɛ nyi bɛ saw de i.
- ³⁷Bɛli dem za a Sɛa na kù m a, bɛ za na wa n a i zie; ɛ sob nɛ za na waar a i zie a, i kɔ diw v bɛr ɛ.
- ³⁸Bɔv n'v so, i bɛ yi a tɛ-vla pɔɔ siw wa kɔ wa maale a i mɔɔa pɔ-tɛrv ɛ, i wa na kɔ wa tɛ a vli sob na tɔ m a yɛ-nɔn ib za.
- ³⁹Ɛ cɛ a vli sob na tɔ m a, bɔbr a kɛ a bɛli dem za v na kù m a, a bɛ been za taa wa bɔrɛ i, kɔ i bɛ lɛb yi a kɔu pɔɔ a bibi-pɛ-baara wa vɛ a.

- ⁴⁰A ï Sãà pɔ-tierv sɔrɪ n'i ɲa: ké sob ɲa za na nyere a Bie ε sawr dier v a, v ter a nyɔ-vuuvu na be kura le a, ε a mã a, ï na ɪ na v leb yi a kũu pɔɔ a bibi-pe-baara wa vie a.”
- ⁴¹A Yeezu na ti yel: «Mãa n'i a dipẽ na yi a salom zu siw a», ale n'a a Zifu mune ti zebr ɪ v.
- ⁴²Be ti yere na: «A Yeezu be tũɔ n'i a ɲa ɪ, a Zuzeb bi-deb ε? Tɪ bãw nɪ a v sãà nɪ a v mã vla. É ɲmɲmɲm n'a v na tũɔ yere a ɲa: «Ï yi n salom zu siw wa?» “
- ⁴³A Yeezu ti sow na yel be: «Nyɪ ta zebr a nyɪ cara pɔɔ be ɪ.
- ⁴⁴Nɪr za kũ tũɔ wa a ï zie, ε a be ɪ a Sãà na tũ m a n'v taw v wa n ε, ε a mã a, ï na ɪ na v leb yi a kũu pɔɔ a bibi-pe-baara wa vie a.
- ⁴⁵Be seb ɪ a Naanɲmɲm-yer-manbe sebe pɔɔ ke: «A Naanɲmɲm muɲa n'v na ɪ a be za wule.» Nɪr za na bere wone a Sãà yeru ε dier a v wulu a, v waar ɪ a ï zie.
- ⁴⁶Nɪr za be nyẽ a Sãà ɪ, ale be ɪ a sob ɲa na yi a Naanɲmɲm zie wa a ɪ: a sob ɲa yõ n'v nyẽ a Sãà.
- ⁴⁷Yel-muɲa sɪza sɪza n'a ï yere kòre nyɪ: vli sob na saw de a, v ter ɪ a nyɔ-vuuvu na be kura le a.
- ⁴⁸A mã a, mã n'i a nyɔ-vuuvu dipẽ.
- ⁴⁹A nyɪ sãakum mune dɪ n mãan a weja-kpale pɔɔ, ε kpi.
- ⁵⁰É ce a dipẽ, na yi a salom zu siwr a, ɲmẽa ɲmẽ le, ké sob ne na 'wɔbr v a kũ kpi ε.
- ⁵¹Mãa n'i a dipẽ na vuure a, na yi a salom zu siw wa a. Nɪr wa 'wɔbr a dipẽ ɲa a, v na vuure nɪ kura le, ε a dipẽ ï na na tur a, vle n'i a ï yãgã-nen a tẽ-daa nyɔ-vuuvu pawfu yãw.”
- ⁵²A le n'a a Zifu mune ti ɲmɪer nɔkpen yaga yaga a be cara pɔɔ yere nɪ: «Omɲmɲm n'a a nɪr ɲa na tũɔ kù ti a v yãgã-nen ti 'wɔb?»
- ⁵³A Yeezu ti yel be na: «Yel-muɲa sɪza sɪza n'a ï yere kòre nyɪ: nyume be wa 'wɔbr a Nɪsaal Bie yãgã-nen, ε nyúur a v zũ a, a nyɔ-vuuvu kũ be a nyɪ zie ɪ.
- ⁵⁴Uli sob na 'wɔbr a ï yãgan-nen ε nyúur a ï zũ a, v ter ɪ a nyɔ-vuuvu na be kura le a, ε a mã a, ï na ɪ na v leb yi a kũu pɔɔ a bibi-pe-baara wa vie a.
- ⁵⁵A ï yãgã-nen sɪrɪ na ɪ bũ-di-sɪza, ε a ï zũ ɪ bũ-nyúura sɪza.
- ⁵⁶Uli sob na 'wɔbr a ï yãgã-nen ε nyúur a ï zũ a, v lãw nɪ mẽ na, ε ï mì lãw nɪ v.
- ⁵⁷Mẽ a le a Sãà na vuure a, na tũ m ε so k'ũ vuure a, le mì n'a, sob ne nãá wa 'wɔbr mẽ a, mã n'v mì na so k'v vuure.
- ⁵⁸A dipẽ na yi a salom zu siwr a n'i a ɲa. U be ɲmẽ mẽ a vl a nyɪ sãakum mune na ti 'wɔb a ɪ, a bel a, be kpi na. Uli sob na 'wɔbr a dipẽ ɲa a, v na vuure nɪ kura le.”
- ⁵⁹A kanv a ɲa n'a a Yeezu ti kanɪ nɪ a nibe a Zifu mune puoru-dĩó a Kafarnawɔm tẽw.

⁶⁰Nibe yaga, a v po-tuurbe puɔ, na ti wõ a v yêrv a, ti yere na: «A yêrv ɲa kpěw to, ãa n'v na tũɔ bere wone v?»

⁶¹A Yeezu na ti bãwni a, ε nɪr za be yel kù v, a v po-tuurbe na zêbr a, v yel be na: «A yel ɲa sãw ni a nyi suur i?»

⁶²Ɛ nyumẽ pãa wa nyẽ a Nisaal Bie v duor a be v na ti dãw be a?

⁶³A Naanmun Vvuvv n'v ture a nyɔ-vvuvv, nisaal yõ kũ tũɔ i tɔ kãw za i. A yêr-bie ï na yêr kù nyi a, a i n Vvuvv ni nyɔ-vvuvv.

⁶⁴Ɛ cẽ nibe be n a nyi puɔ be sawr dier ε.» A per tib daar za suri n'a, a Yeezu ti bãw a belɪ dem na be sawr dier a, ni a vli sob ne na na mul v nyow tur a.

⁶⁵U ti yel a yãw puɔ: «Ale n'a so, ï ti yel kù nyi ké nɪr za kũ tũɔ wa a ï zie, a Sãa be wa kù v a le a i.»

⁶⁶A vli daar ne n'a nibe yaga, a v po-tuurbe puɔ, ti zawr v ber be cãa tuur v ε.

⁶⁷Le n'a a Yeezu ti sowri a Pie- ni-ayi: «Ɛ a nyum, nyi m̀ be bɔbr ke nyi ber mẽ ε cen ε?»

⁶⁸Sumũ Pier ti sow v na yel: «Sore e, ãa zie n'a ti na cen? Fv tɛr i a nyɔ-vvuvv na be kura le a yêr-bie.

⁶⁹Tum tewr yãw a, ti saw na, ε ti bãw na ke fũv n'i a Naanmun Ni-sõw.»

⁷⁰A Yeezu ti sow be na: «Mãa be n'v kaa ir a nyum Pie-ni-ayi ε? Ɛ cẽ a nyi yẽn sob i n gegera.»

⁷¹Sumũ Isikariɔti bi-deb Zuda n'v a Yeezu ti yêre jiere ni. Bũv n'v vẽ, v na saa ti puɔ a Pie-ni-ayi puɔ a, v le n'v na mul a Yeezu.

ZÃ 7

¹Al pùorí, a Yeezu ti cɔle ni a Galile. U be ti saw cɔle a Zude tẽw ε, a Zifv mune na ti bɔbr v kùb a yãw.

²A Zifv mune Sɛwr cuw ti pɛl a.

³A Yeezu yêbr ti yel v na: «Yi a ka ε cen a Zude tẽw, a fv po-tuurbe m̀ ti tũɔ nyẽ a tome fv na tone a.

⁴Nɪr wa bɔbr ke be bãw v a, v be mí sowle maale a yele i. Fv na faa maale yele sɛw a ɲa a, i a tẽ-daa bãw fv!»

⁵A v yêbr tɛɛ za be ti saw de v ε.

⁶A le n'a a Yeezu ti yel be: «A ï daar be ta ser ε, a nyum daar mí n'v kura le.

⁷A tẽ-daa kũ tũɔ hĩen nyi ε, ε cẽ mãa a, v hĩen mẽ na, ï na dɪre a v i-faar dãsɛ a yãw.

⁸A nyum a, nyi do a cuw ɲa, mãa be duor ε, a ï daar na be ta ser a yãw.»

- ⁹A Yeezu na wa yêr a ɲa baar a, v zĩ n a Galile.
- ¹⁰Ɛ cɛ a v yebr na wa cen a cuw baar a, a Yeezu m̀ ti ìr a lo a sɔr, ɛ cɛ v ti sowl a be saw nɪr na nyẽ v ɛ.
- ¹¹A cuw zie, a Zifv mune ti bɔbr v na sowre nɪ: «Nyune n'a v pãa be a?»
- ¹²A zu-sɛbla pɔɔ a, nibe ti ɲmɪɛr ɪ nɔkpen a v yãw; be mune ti yere na: «Nɪ-vla n'v.» É be mune yere: «Ûv'hũ. Nibe n'a v beɛ.»
- ¹³Ɛ cɛ, nɪr za be ti saw yêre a v yêrv cãàmí ɛ, be na ti zɔre a Zifv mune dẽbĩe a yãw.
- ¹⁴A cuw na wa dɪ kpɛ sow a, a Yeezu do n a Zeruzalem ti kpɛ a Ɖmun-yi-kpɛɛ pɔɔ kanɛ nɪ a nibe.
- ¹⁵A Zifv mune ti nyɔw nɪ nuɔr yere nɪ: «Ɖmuɲmun n'a v be zànti sɛbe ɪ, ɛ bãw a sew a ɲa?»
- ¹⁶A Yeezu ti sow be na: «A ã kanv be yi mãa zie ɪ, a sob ne na tɔ m a zie n'a a yi.
- ¹⁷Nɪr wa bɔbr k'vɔ maale a Naanmun pɔ-tierv a, v na bãw nɪ a ã kanv yib zie: a yi n Naanmun zie bu, mãa n'v nyẽ ã tɔra yêre.
- ¹⁸Nɪr na nyẽ v tɔra yêre a, v bɔbr ɪ v tɔra yúor-vielv-danv; ɛ cɛ vɪ sob ne na bɔbr a sob ne na tɔ v a yúor-vielv-danv a, sob ne yɔ n'v yere yel-mɲa, v be bãw ziri ɛ.
- ¹⁹Mõyiir be tũɔ n'v kù nyɪ a Naanmun-Wulu ɛ? Ɛ cɛ nyɪ been kãw za be tuur a Naanmun-Wulu ɛ, bũv n'v so nyɪ bɔbr a ã kúb?»
- ²⁰A zu-sɛbla ti sow na: «Kɔtɔ-ire ne b! Āa n'v bɔbr fv kúb?»
- ²¹A Yeezu ti de nɪ a yêrv yel be: «Tɔ-been yɔ n'v ã tɔ, ɛ v bãa nyɪ nuɔr.
- ²²Mõyiir yãw nɪ nuɔr kù nyɪ ké nyɪ mí ɲma a nyɪ bi-dɛbli yɛɛ - a yel ɲa mɔ m̀ be yi Mõyiir zie ɪ, a sãakvm mune zie n'a v yi - ɛ cɛ nyɪ mí tɔ n a ton ɲa a pienv-bibir.
- ²³Beɛ mí wa tũɔ ɲmãa a yuɔr a pienv-bibir, é be sãw a Mõyiir-Wulu a, bũv n'v so nyɪ nyẽ nɪ mẽ suur ã na sanɪ nɪ-ɓil a pienv-bibir a?
- ²⁴Nyɪ ta mí maalt a yêrv mẽ a le nyɪ na nyẽ a, nyɪ mí maalt a yêrv a tu a yel-munv.»
- ²⁵Zeruzalem tẽw nibe be mune ti yere na: «A sob ɲa be tũɔ n'v be bɔbr a kúb ɛ?
- ²⁶Ɛ cɛ vɛ n'ɪ ɲa yêre cãàmí a nɪ-yaga pɔɔ, é be be yêre yêrv za v zie ɪ! A ti nɪ-bere taa wa ure wa sɪrɪ nyẽ kɛ vɛ n'ɪ a Kɪrɪta v?
- ²⁷Ɛ cɛ a sob ɲa a, ti bãw nɪ be v na yi a. Ɛ a Kɪrɪta wa wa a, nɪr za kũ bãw be v na yi a ɪ.»
- ²⁸A le n'a a Yeezu, na ti kanɛ nɪ a nibe a Ɖmun-yi-kpɛɛ pɔɔ a, ti zɛw kɔkɔr yel: «A ɪ le nyɪ bãw mẽ, ɛ bãw a ã yib zie u! Ɛ cɛ mãa be n'v nyẽ ã tɔra wa ɪ. A sob ne na tɔ m a ɪ n yel-mɲa sob. A vɪ a, nyɪ be bãw v ɛ.
- ²⁹Mãa bãw v na: a v zie n'a ã yi wa, ɛ vɛ n'v tɔ m.»

- ³⁰A le n'a be ti bɔbr ke be nyɔw v; e ce kãw za be ti saw zew nũu tɔ n v e, a v daar na be ti ta ser a yãw.
- ³¹A zu-sebla puɔ a, ni-yaga ti saw na de v e yere: «A Naanmun Ni-kabra wa wa a, v na tũɔ na maali yele-na-i-bãwfu-sãa a zuo a a ɲa a sob ɲa na maali a bu?»
- ³²A Yeezu yɛrv, a nibe na ti waale yɛre a zu-sebla puɔ a, ti lo n a Farizɛ mine tobe puɔ. A le n'a a bawr-maal-ni-bere ni a Farizɛ mine ti tɔ a Dmin-yi-kpɛɛ gurbe, ke be cen ti nyɔw a Yeezu.
- ³³A Yeezu ti yel a: «I kũ cãa be a nyi zie kowri e, i cere ni a sob ne na tɔ m a zie.
- ³⁴Nyi na bɔ m a, e nyi kũ nyɛ m e, bũv n'v vɛ, a be i na be a, nyi kũ tũɔ wa a be i.»
- ³⁵A Zifu mine ti sowre ni taa: «Nyine n'a v pãa na cen e ti bɔ v gu a? U na cen na ti páw a Zifu mine bel na zo yaari be a Gɛrɛki buure puɔ a bu? U na cen na ti wule a Gɛrɛki mine bu?
- ³⁶A yɛrv ɲa v na yɛr a per i bo: «Nyi na bɔ m a, e kũ nyɛ m e»? Ni: «Nyi kũ tũɔ wa a be i na be a i?» “
- ³⁷A cuw bibi-pe-baara, na i a bibi-kpɛɛ za a, a Yeezu ti ar a yere kpɛw za: «Kũɔ-nyuur wa kpier nir a, v wa a i zie wa nyũ,
- ³⁸«A vli sob na saw de m a, mame na zore ni kũɔ yire a v pũɔmí, mɛ a le a Seb-sõw na yel a.”
- ³⁹A Naanmun Vuurv, a beli dem na saw de v a, na waar nãá páw a, vle n'v v ti yere a le. Be be ti tur a Naanmun Vuurv ser e, a Yeezu na be ti nyɛ yúor-vielv-danv ser a yãw.
- ⁴⁰A nibe na ti wɔ a yɛrv a ɲa a zu-sebla puɔ a, be mine ti yere na: «A nir ɲa siri n'i a Naanmun-yɛr-manɛ!”
- ⁴¹E be mine yere: «Ule n'i a Naanmun Ni-kabra!» E ce be mine kãw ti yere na: «A Naanmun Ni-kabra na tũɔ na yi Galile bu?
- ⁴²A Seb-sõw yɛr-bie be tũɔ yel k'vɔ na i n Daviir buure nir e, e yi Betlɛm na i a Daviir tɛ-dowra a i?”
- ⁴³A ɲa n'a a zu-sebla ti búr taa a Yeezu yãw.
- ⁴⁴A be puɔ a, be mine ti bɔbr i a v nyɔwfu, e ce kãw za be ti saw zew nũu tɔ n v e.
- ⁴⁵A Dmin-yi-kpɛɛ gurbe na ti leb cen a, a Farizɛ mine ni a bawr-maal-ni-bere ti sowri be na: «Bũv n'v so nyi be nyɔw a Yeezu wa n?”
- ⁴⁶A Dmin-yi-kpɛɛ gurbe ti sɔw na: «Nisaale za be dãw yɛr mɛ a nir ɲa a i!”
- ⁴⁷A Farizɛ mine ti yel be na: «A nyum mɛ, nyi mɛ ber a v beli nyɔw nyi i?
- ⁴⁸Nyi jieli nyɛ, a ni-bere puɔ ni a Farizɛ mine puɔ a, ni-been yɔ saw na de a v yele e?
- ⁴⁹A zu-sebla ɲa na be bãw bom za na caari a Wulu a Mõyiir na kù ti a, bel tɛwr ne be saw de v. Baw-bio dem ne be!”

⁵⁰A Nikodem, a vl na ti sɔwri kãw cen ti páw a Yeezu a, mì ti ɪ n Farizĩe. U ti sowr a:

⁵¹«A ti Naanmun-Wulu ti na tuur a, ti na tũɔ na yãw be kú nɪr, é be dãw de niwn wõ a v sob yêrv, bãw vli bom ne v na ɪ a bu?»

⁵²Be ti sɔw v na: «A fũv mì, fɔ mí yi n a Galile bu? Jel a Seb-son kaa, é fɔ na nyẽ na ke Naanmun-yêr-mane kãw za be dãw yi Galile ɪ.»

[⁵³Al pùorí, ɲa za ti lɛb a kul a v yir.

ZÃ 8

¹A Yeezu ti tɔl a do a Olivu-tur tãw zu.

²A bibaar-pipi, v ti lɛb wa a Dmun-yi-kpɛɛ pɔɔ, ε a nɪbe za na ti zɔre waar a v zie a, v ti zĩ na ε nyɔw nɪ be a kanv.

³A Naanmun-Wulu-se-sebrbe nɪ a Farizĩe mune ti ter ɪ pɔw kãw, be na nyɔw pɔw-gaa yel-bier maalv zu a, wa n a v zie. Be ti yãw v nɪ sɔwlisɔw

⁴ε yel a Yeezu: «Wul-wul-kara a, be ur a nyɔw a pɔw ɲa pɔw-gaa yel-bier maalv zu.

⁵ε ce a Naanmun-Wulu sebe pɔɔ a, a Mõyiir yãw nɪ nuɔr kù ti ke ti mí lɔb a pɔwbe be ɲa taabe nɪ kusebe kú. Fũv a, fɔ yel ke bunv?»

⁶Be ti yêre nɪ a ɲa ké be ɲmãa v pùor ter ɪ v yêrv. ε ce a Yeezu ti gũu na, ε sebr ɪ a v nobir a tẽsɔw.

⁷Be na ti cãa sowre v a, v wa dɔɔ nɪ zu ε yel: «Sob ne na be dãw maalɪ yel-bier a nyɪ pɔɔ a, v de niwn lɔb ɪ v a kustɛr.»

⁸U ti lɛb a gũu, le sebr a tẽsɔw.

⁹Be na ti wõ a v sɔwfv ɲa a, be tĩ nɪ a nɪ-kore pɔɔ ε fore tawr yire pùor. A Yeezu wa ti ce nɪ v yõ, nɪ a pɔw na ar a v niɲé a.

¹⁰U ti dɔɔ nɪ a zu ε sowri a pɔw: «Pɔw ɪ, be wa? Nɪr za be yãw fɔ kũu dɔwrv ε?»

¹¹U sɔw: «Nɪr za be yãw mẽ kũu dɔwrv ε, Sore e.» A Yeezu lɛb yel v: «Mãa mì, ã be yãwne fɔ kũu dɔwrv ε. Cen, ε dĩa na ta a, taa le maale yel-bier ε.»]

¹²A Yeezu ti lɛb a yêr a zu-sebla zie yel: «Mãa n'ɪ a tẽ-daa cãa, sob ne na tuur mẽ a kũ cere lige pɔɔ ɪ, v na páw nɪ a cãa na tɪre a nyɔ-vuuv a.»

¹³A le n'a a Farizĩe mune ti yel v: «Fũv tɔr za n'v le ɲmɛlɪ dɪre fɔ tɔɔra dãsɛ, a fɔ dãsɛ be ɪ sɪza ɪ!»

¹⁴A Yeezu ti sɔw be na: «Sɪza n'a, ã lɛb a ɲmɛlɪ dɪre a ã tɔɔra dãsɛ, ε ce a ã dãsɛ ɪ n sɪza; bũv n'v vɛ, ã bãw nɪ be ã na yi wa a, nɪ be ã na cere a; ε ce a nyum a, nyɪ be bãw be ã na yi wa nɪ be ã na cere a ɪ.

¹⁵A nyum a, nyɪ mí maal ɪ a yêrv tu n nɪsaalv tɛwr. Mãa a, ã be maale nɪ nɪr yêrv ε.

- ¹⁶Ɛ mǎa saa wa maale a yêrv a, a mí tu n yel-muɲa, ï na be ɪ ï yō a yǎw: a sob ne na tō m a, pɔɔ nɪ a ï yǎw.
- ¹⁷A nyɪ Naanɲmɪn-Wulu sebe tɔr za pɔɔ a, be seb a ke nɪbe ayi wa dɪ yel dāsɪe a, a be dāsɪe ɪ n yel-muɲa.
- ¹⁸Ï dɪre nɪ a ï tɔɔra dāsɪe, ɛ a ï Sǎa na tō m a, mɪ dɪre a ï dāsɪe.”
- ¹⁹A le n'a be leb sowr v: «A fu Sǎa wa?» A Yeezu tɪ sow be na: «Nyɪ be bǎw mē ɪ, ɛ mɪ be bǎw a ï Sǎa ɪ. Nyɪmɛ tɪ bǎw mē a, nyɪ mɪ nǎá bǎw nɪ a ï Sǎa.”
- ²⁰A Yeezu na tɪ kanɛ nɪ a nɪbe a ɔmɪn-yi-kpēɛ pɔɔ a n'a, v tɪ yêr a yêr-bie a ɲa, a be be na bin a dawr a nɪbe yǎwnɛ a libie a. Nɪr za be tɪ saw zɛw nūu tɔ n v ɛ, a v daar na be tɪ ta ser a yǎw.
- ²¹A Yeezu tɪ cǎa na le yel be: «Ï cere na, é nyɪ na bɔ m a; ɛ ce nyɪ na kpi n nɪ a nyɪ yel-bier. A be ï na cere a, nyɪ kũ tɔɔ cen ɛ.”
- ²²A le n'a a Zifv mɪnɛ tɪ sowre: «U taa bɔbr v tɔɔra kúb v? U na le yel a ɲa a: «A be ï na cere a, nyɪ kũ tɔɔ cen ɛ.» “
- ²³A Yeezu tɪ sow be na: «Pile ka nɪbe n'ɪ nyɪ, ɛ mǎa ɪ saa zu nɪr; nyɪ ɪ n a tē-daa ɲa zu nɪbe, ɛ mǎa be ɪ a tē-daa ɲa zu nɪr ɛ.
- ²⁴Le so ï yel kù nyɪ ké nyɪ na kpi n nɪ a nyɪ yel-bebe. Nyɪmɛ be wa sɪrɪ saw kũ «ɪ n a sob ne ï na ɪ a», nyɪ na kpi n nɪ a nyɪ yel-bebe.”
- ²⁵A le n'a be tɪ sowr v: «ǎa ne b?» A Yeezu tɪ sow be na: «Mǎa n'ɪ a sob ne ï na yere kòre nyɪ a per tib daar za a.
- ²⁶Ï cǎa na tɛr yel-yaga na caari nyɪ a na yel, ɛ maal ɪ nyɪ yêrv; ɛ ce a sob ne na tō m a ɪ n yel-muɲa sob, é bom ne ï na wō a v zie a, ï yere v na kòre a tē-daa.”
- ²⁷Be be tɪ bǎw ke a Sǎa yêrv n'a v tɪ yêre a be zie ɪ.
- ²⁸A le n'a a Yeezu tɪ yel be: «A len daar nyɪ nǎá wa ba a Nɪsaal Bie v zɛw a, nyɪ na bǎw na kũ «ɪ n a sob ne ï na ɪ a», nɪ kũ be nyere ï tɔɔra ɪre bom ɛ: bom ne a Sǎa na wul mē a n'v ï mí yel.
- ²⁹A sob ne na tō m a be n a ï zie: v be ber mē ï ɪ ï yō ɪ, ï na mí ɪre a pɛɪ a v pɔɔ kura le a yǎw.”
- ³⁰A Yeezu na tɪ yêre a a ɲa a, nɪ-yaga tɪ saw na de v.
- ³¹A le n'a a Yeezu tɪ yel a Zifv mɪnɛ bel na saw de v a: «Nyɪmɛ wa de a ï yêrv be lebr pùor a, nyɪ sɪrɪ na ɪ a ï po-tuurbɛ,
- ³²nyɪ na bǎw nɪ a yel-muɲa, ɛ a yel-muɲa na ɪ na nyɪ so nyɪ tɔɔra.”
- ³³Be tɪ sow v na yel: «Abraham buvre n'ɪ tɪ, é be dǎw ɪ nɪr za gbāgbaar ɛ: ɲmɪɲmɪn n'a fu yere ke tɪ na ɪ n nɪbe na so be tɔɔra a?”

³⁴A Yeezu ti sow be na: «Yel-muɗa sɪza sɪza n'a ɪ yere na kùrɛ nyɪ, sob nɛ na maale yel-bier a, ɪ n a yel-bier gbāgbaa.

³⁵A gbāgbaa be mí kpɛr a yir puɔ kura lɛ ɪ; a yir bie vl mí kpɛr ɪ a yir puɔ kura lɛ.

³⁶A na ɪ a ɲa a, alɛ wa ɪ a Bie n'v íre nyɪ bere a gbāgbaalv puɔ a, nyɪ na surɪ na so nyɪ tɔɔra.

³⁷Ĩ bāwnɪ a na nyɪ na ɪ a Abraham buvre a: ɛ cɛ nyɪ na be dier a ɪ yǽrv a n'a so nyɪ bɔbr a ɪ kúb.

³⁸Mãa a, bom nɛ ɪ na nyɛ a ɪ Sãa zie a n'v ɪ yere, ɛ a nyum a, bom nɛ nyɪ na wõ a nyɪ sãa zie a n'v nyɪ ure.”

³⁹Be ti lɛb a yel v: «Abraham v ɪ a ti sãa.» A Yeezu yel be: «Nyumɛ wa surɪ ɪ a Abraham bibiir a, nyum tone a tome a Abraham na tō a.

⁴⁰Ĩ yel ɪ a yel-muɗa ɪ na wõ a Naaɲmun zie a kù nyɪ, è nyɪ bɔbr a ɪ kúb a yǽrɛ ɲa. Abraham be ɪ a a ɲa ɪ.

⁴¹Nyum a, a nyɪ sãa ɪ-urɪ n'a nyɪ ure.» Be ti sow v na yel: «Tɪ be ɪ sɛsɛ-biir ɛ! Sãa been yõ n'v ti ter, vlɛ n'ɪ a Naaɲmun!”

⁴²A Yeezu lɛb yel be: «A Naaɲmun ti ɪ a nyɪ sãa a, nyɪ nãá nɔnɛ mɛ na, ɪ na yi a Naaɲmun zie wa a yǽw; ɪ be nyɛ ɪ tɔɔra wa ɪ, vlɛ n'v tō m.

⁴³Bõv n'v so nyɪ be bāwnɛ a ɪ yǽrv per? Nyɪ na kũ tũɔ ber wõ a ɪ yǽrv a n'a so.

⁴⁴Gɛgɛra n'ɪ a nyɪ sãa, é nyɪ bɔbr a nyɪ sãa pu-tierv maalv. A per tib daar za n'a v ɪ nɪ-kùrɛ: v be dāw be yel-muɗa puɔ ɪ, yel-muɗa be ka a v puɔ ɪ. Uɛ wa ɲmare a ziri a, a v dem mí n'a, v na ɪ zir-ɲmare nɪ a ziri sãa a yǽw.

⁴⁵A mãa a, ɪ na yere a yel-muɗa a n'a so nyɪ be sawr dier mɛ ɪ.

⁴⁶A nyɪ buor sob v na tũɔ wul kũ maal ɪ yel-bier? É mãa wa yere yel-muɗa a, bõv n'v so nyɪ be sawr dier mɛ?

⁴⁷Sob nɛ na yi a Naaɲmun zie a bere na wone a Naaɲmun yǽrv ; nyɪ na be yi a Naaɲmun zie a n'a so nyɪ be bere wone a ɪ yǽrv ɛ.”

⁴⁸A Zifv mune ti sow na yel a Yeezu: «Tɪ na yel kɛ fɔ ɪ n Samaari tɛw nɪr, nɪ kɛ fɔ ɪ n kõtõ-ire a, ziri n'a a?”

⁴⁹A Yeezu ti sow be na: «Ĩ be ìre kõtɔmɛ ɪ, ɪ Sãa n'v ɪ yǽwnɛ, é nyum be yǽwnɛ mɛ ɪ!

⁵⁰Ĩ mì be bɔbr ɪ tɔɔra yúor-viɛlv-danv ɛ. Nɪr be n be bɔbr a ɪ yúor-viɛlv-danv ɛ maale a yǽrv.

⁵¹Yel-muɗa sɪza sɪza, ɪ yere na kùrɛ nyɪ: nɪr wa dier a ɪ yǽrv a, v be be za na kpi ɛ.”

⁵²A lɛ n'a a Zifv mune ti yel v: «Tɪ pãa bāwnɪ a na, fɔ ìre nɪ kõtɔmɛ! Abraham kpi na, a Naaɲmun-yǽr-manbe mì kpi, ɛ fũv wa yel: «Sob nɛ na dier a ɪ yǽrv a kũ kpi towtow ɛ».

⁵³Fu zuo ni a ti sãà Abraham mō bu? U kpi na. A Naanmun-yêr-manbe mî kpi! Fu de ni fu twora buole ânɔ?”

⁵⁴A Yeezu ti sow be na: «Mãa ti bɔbr ï twora yúor-viɛlv-danv a, a ï yúor kũv ter per ε. A ï Sãa n'v zewr a ï yúor, vl nyi na yel k'vɔ ɪ n a nyi Naanmun a.

⁵⁵Nyi be bãw v ε, ε mãa bãw v. Mãa ti yere k'ũ be bãw v a, ï nãa ɪ n zir-ɲmare mẽ a nyum a, ε cɛ ï bãw v na, ε dier a v yêrv.

⁵⁶A nyi sãà Abraham ti culi na, v na ti tier k'vɔ na nyẽ ni a ï waa bibir a: v nyẽ v na, é nũò kpẽ v be di vuo ɪ.”

⁵⁷A Zifu mune ti sow v na: «Fu be ter yome liz'a ayi ni pie ser ε, ε nyẽ a Abraham ɪ?”

⁵⁸A Yeezu ti sow be na: «Yel-muɲa sɪza sɪza, ï yere na kùre nyi, a Abraham na be ti be ser a, ï be na.”

⁵⁹A ka n'a be ti wob kusebe ke be lob ɪ v. É cɛ v ti sowl a yi a Dmun-yi-kpẽe pɔɔ.

ZÃ 9

¹A Yeezu na ti tolɛ a, v nyẽ ni nur kãw na lãw dɔw ni zɔnv a.

²A Yeezu po-turbɛ ti sowr v na: «Wul-wul-kara a, a sob ɲa na lãw dɔw ni a zɔnv a, ãa n'v sãw: vl muɲa n'v bu a v dɔwrbe nɛ be?”

³A Yeezu ti sow na: «U be sãw ε, a v dɔwrbe mî be sãw ε. É cɛ a ɪ n a a ɲa, ke a Naanmun tome tũɔ sãa a v zie.

⁴A zie na cãa nyere a, a fer a ke ti tone a sob nɛ na tō m a tome; a zie sobr a, nur na kũ tũɔ tō ton a.

⁵Len daar za ï na be a tẽ-daa zu a, mãa n'ɪ a tẽ-daa cãa.”

⁶U na ti yêr a a ɲa baar a, v pɔvr ɪ mvtaar a tẽw bu n tanɛ, ɪ sɔ sɔ a zõw mimie

⁷ε yel: «Cen ti so kũɔ a Silowe kũɔ-puulu zie», a Silowe per ɪ «Ni-tona». A zõw ti cen na ti so a kũɔ, ε v na ti leb wa a, v ti nyere na.

⁸A v suman dem, ni a belɪ dem na mí ti nyẽ v k'v zĩ zɛɛ a, ti yere na: «A sob ɲa be n'v mí ti zĩ a ka zɛɛ ɪ?”

⁹Be mune ti yere na: «Ule n'v!» É be mune yere: «Ule be n'v ε, v ɲmẽ-ta-tɔ n'v.» É cɛ a vl muɲa ti yere na: «Mãa tɔr za n'v.”

¹⁰A le n'a be ti sowr v: «Dmuɲmun n'a a fu mimie ɪ yuori?”

¹¹U ti sow na: «A nur vl be na buole a Yeezu a, vle n'v bu tanɛ sɔ sɔ a ï mimie ε yel mẽ: «Cen ti so kũɔ a Silowe kũɔ-puulu zie». A le n'a ï cen a be, ti so a kũɔ ε nyere.”

¹²Be leb sowr v: «É a sob nɛ wa?» U sow: «Ï be bãw ε.”

¹³Be ti ter ɪ a nur ɲa, na ti dãw zõw a, cen ni a Farizĩe mune zie.

- ¹⁴Zĩ kē pienv-bibir a a Yeezu ti bu a tanε yuo ni v a mimie.
- ¹⁵A Farizĩε mune mĩ ti sowr v na: «Ɖmuɣmun n'a fu i nyere?» U ti yel be na: «U bu n tanε so a i mimie, i so kũε ε nyere.»
- ¹⁶A Farizĩε mune puo a, be mune ti yere na: «A nur ɣa be yi Naaɣmun zie wa i, v na mí tone a pienv-bibir a.» E ce be mune ti yere na: «Ɖmuɣmun n'a yel-bier-maale na tũε mí maali a yele a ɣa taabe na i bāwfu sǎá a?» A ti i n bór-taa a be cara puo.
- ¹⁷Le so be ti leb sowri a zōw: «E fũv, fu yel ke āa n'i a sob ɣa na yuo fu a mimie a?» U sow: «Naaɣmun-yēr-manε n'v.»
- ¹⁸E ce a Zifu mune na be ti wō a nur ɣa dōwrbe ser a, be be ti saw k'vu ti zōw na ε leb wa nyere i. Le so be ti buol i a v dōwrbe wa
- ¹⁹sowri be: «A nyi bi-dēb n'i a ɣa nyi na yel k'vu lāw na dōw ni zōnv a? Ɖmuɣmun n'a v i nyere yēre ɣa?»
- ²⁰A dōwrbe ti sow na: «Ti bāwni a na v na i a ti bie, ε lāw dōw ni zōnv a.
- ²¹Ɖmuɣmun n'a v i nyere yēre ɣa a, ti be bāw ε. Āa n'v yuo v a mimie a? Ti be bāw ε. Nyi sowr v, ni-kpēε n'v, vl muɣa, v man a v yele kù nyi!»
- ²²A dōwrbe na ti zōre a Zifu mune dēbĩε a n'a so be yēr a a ɣa. A Zifu mune ti wō n taa, ké nur wa yere ke a Yeezu i n a Kiriita a, ke bēε diw a sob a puoru-dió.
- ²³Alε n'a so a dōwrbe ti yel: «Nyi sowr v, ni-kpēε n'v!»
- ²⁴A Farizĩε mune ti buol i a nur vl na ti dāw zōw a, a gb'a ayi sob, wa yel v: «Yel yel-muɣa a Naaɣmun niné. Tum a, ti bāw na ke a nur ɣa i n yel-bier-maale.»
- ²⁵U ti sow be na: «Māa a, i be bāw yel-bier-maale n'v bu yel-bier-maale be n'v a i, vli bom ne yō i na bāw a n'i ke i ti zōw na, ε yēre ɣa i leb nyere.»
- ²⁶Be leb sowr v: «Bũv n'v v i fu? Ɖmuɣmun n'a v yuo fu a mimie?»
- ²⁷U sow be: «Ĩ man na kù nyi, é nyi be ber wō i. Bũv so nyi bōbr k'ũ le maal man kù nyi? Nyi mí nōw bōbr i a v po-tuurbε liebv mō bu?»
- ²⁸Le n'a a Farizĩε mune ti nyow v tũr yere ni: «Fũv n'v i a v po-tuure! Tum a, Mōyiir po-tuurbε n'i ti.
- ²⁹Naaɣmun yēr i a Mōyiir zie ti bāwni, ε ce a sob ɣa vl a, ti be bāw v yib zie i!»
- ³⁰A nur vl ti sow na yel be: «A ɣa n'v pāa i nō-ḡāan! Nyi na be bāw a v yib zie, ε v nĩε yuo mē a mimie a!
- ³¹Ti bāwni a na: Naaɣmun be dier yel-bier-maale puoru ε, ε ce nur wa puore Naaɣmun ε maale a v pu-tierv a, Naaɣmun mí de ni a v sob puoru.
- ³²Be be dāw wō ké nur sanu ni nur na lāw dōw ni zōnv a mimie i.
- ³³A nur ɣa be ti yi Naaɣmun zie a, v kũv tũε i bom za i.»

³⁴Ɛ cɛ bɛ ti sɔw v na yel: «Fũv n'i ɲan dɔw yel-bier pɔɔ fu za, ɛ na wule ti ɪ?» Ɛ ti diw v bɛr a puoru-dĩó.

³⁵A Yeezu ti wõ na bɛ na diw v bɛr a. U na wa nyẽ v a, v sɔwr v na: «Fv saw na de a Nisaal Bie ye le e?»

³⁶U sɔw: «Ãa nĩɛ n'v, Sore e, ã na saw de a v ye le?»

³⁷A Yeezu ti yel v na: «Fv nyẽ v na, v lɛ n'v yɛrɛ nɪ fu!»

³⁸A nɪr vl ti sɔw na: «Ĩ saw na de, Sore e.» Ɛ lo gbĩ dume a v niɲé.

³⁹A lɛ n'a a Yeezu ti yel: «Yerv-maalv yãw n'a ã wa a tẽ-daa ɲa zu, kɛ a belɪ dem na bɛ ti nyɛrɛ a, bɛ nyɛrɛ, ɛ a belɪ dem na ti nyɛrɛ a, bɛ lɛbɪ zɔn.»

⁴⁰A Farizĩɛ mɛnɛ na ti bɛ a v zie a, ɛ wõ a yɛr-bie a ɲa a, ti sɔwr v na: «A tum mĩ, ti mĩ ɪ zɔn bu?»

⁴¹A Yeezu ti sɔw bɛ na: «Nyumɛ ti ɪ zɔn a, nyɪ kũv tɛr yel-bier ɛ. Ɛ cɛ yɛrɛ ɲa nyɪ yere na: «Ti nyɛrɛ na»: a nyɪ yel-bier cãa nɪ bɛ.»

ZÃ 10

¹«Yel-muɲa sɪza sɪza n'a ã yere kùrɛ nyɪ, vlɪ sob na bɛ tuur a zaw dīdɔr yãw kpɪɛr a píir zaw pɔɔ a, ɛ mí tu zi-yoru do kpɛ a, v ɪ n nyãnyuge, nyãnyu-nɪ-kóɛ.

²Ɛ cɛ vlɪ sob na mí tu a dīdɔr yãw kpɛ a, vlɛ n'ɪ a pi-cũnɛ.

³A dīdɔr-gùrɛ mí yuo v nɪ a dīdɔr, ɛ a píir bɛrɛ wone a v kɔkɔr. U mí buɔl ɪ a v píir yee been been, ɛ kpa a yi n.

⁴Ɛ vlɛ wa kpa a za yi n baar a, v mí de a nɪ niwn, ɛ a tuur v, a na bãw a v kɔkɔr a yãw.

⁵A bɛ bɛ za na tu nɪ-sãan ɛ, a na nĩɛ na mí zɔ, a na bɛ bãw a nɪ-sãanbɛ kɔkɔr a yãw.»

⁶A zɔkpar ɲa n'v a Yeezu ti lɔb kù bɛ, ɛ cɛ bɛ bɛ ti bãw bũv n'v v bɔbr k'vɔv yel kù bɛ a ɪ.

⁷A Yeezu ti lɛb a yel bɛ: «Yel-muɲa sɪza sɪza n'a ã yere kùrɛ nyɪ: mãa n'ɪ a píir zaw dīdɔr.

⁸A belɪ dem za na de niwn wa a ã yãw a, bɛ ɪ n nyãnyuwr, nyãnyu-nɪ-kúrbe, ɛ cɛ a píir bɛ bɛr wõ a bɛ yɛrv ɛ.

⁹Mãa n'ɪ a dīdɔr. Nɪr wa tuur a ã zie kpɪɛr a, v na nyẽ nɪ faafv. U na mí kpɛ na ɛ yi, ɛ v na nyẽ nɪ bũ-dɪrɪ.

¹⁰Nyãnyuge bɛ waar, a bɛ ɪ zub nɪ kúb nɪ sãw-berv tewr yãw ɛ. Mãa wa na kɛ a nisaalbe wa tũɔ páw a nyɔ-vuuv, ɛ páw v gvr bɛr.

¹¹Mãa n'ɪ a pi-cũn-vla. A pi-cũn-vla mí de nɪ a v nyɔ-vuuv tur a v píir yãw.

¹²A libi-bɔbrɛ, na bɛ ɪ a pi-cũnɛ tɔr za a, ɛ mĩ bɛ so a píir a, mí wa nyẽ a wɛ-baa v waar a, v mí zɔ na ɛ bɛr a píir, a wɛ-baa nyɔw a, ɛ diw a yaari bɛr.

- ¹³Libi-bɔbre n'v, ε v mǎko be ka a píir yǎw ε.
- ¹⁴Mǎa n'ɪ a pi-cũn-vla. Ǫ bǎw nɪ a Ǫ píir ε a Ǫ píir bǎw mē,
- ¹⁵mē a le a Ǫ Sǎa na bǎw mē ε Ǫ bǎw a Ǫ Sǎa a, ε Ǫ dier ɪ a Ǫ nyɔ-vuuvu ture a Ǫ píir yǎw.
- ¹⁶Ǫ cǎa na ter píir a-mune na be ɪ a zaw ɲa píir a; a fer a kũ mǐ cũne a; a na bere na wone a Ǫ yǣrv, le n'a zaw been yō nɪ pi-cũn-been yō na be be.» A pi-cũne nɪ a v píir (10.16).
- ¹⁷«A Sǎa nɔne mē na, Ǫ na dier a Ǫ nyɔ-vuuvu ture kũ tǔɔ leb páw v a pùorí a yǎw.
- ¹⁸Nur za be n'v íre a Ǫ nyɔ-vuuvu ε, mǎa muɲa n'v dier a Ǫ nyɔ-vuuvu ture. Ǫ ter ɪ fǎw na tǔɔ de a Ǫ nyɔ-vuuvu tur, ε ter fǎw na tǔɔ leb páw v: a nuɔr ɪ a ɲa a Ǫ Sǎa na yǎw kù m a.”
- ¹⁹A yǣr-bie a ɲa ti leb a maal yǎw búr-taa a Zifv mune cara puɔ.
- ²⁰A be puɔ a, yaga ti yere na: «U íre nɪ kǔtɔme! U yare na! Bǔv n'v so nyɪ bere wone a v yǣrv?”
- ²¹Ɛ ce be mune ti yere na: «Kǔtǔ-íre yǣrv be n'ɪ a a ɲa ɪ; kǔtǔ-faa na tǔɔ na yuo zɔn mimie e?”
- ²²A len daar, be ti maale nɪ a Ɔmun-yi-kpěe maalv cuw a Zeruzalem. Ʋo-yi-paala ti n'a.
- ²³A Yeezu ti be n a Ɔmun-yi-kpěe puɔ cɔle viire a Salomǔ be-caar puɔ.
- ²⁴A Zifv mune ti ɲmǎa na viiri koli v ε sowr v: «Fv bɔbr a ke ti buɔne a ɲa a fv yǎw ε gu debor? Fǔv wa n'ɪ a Kurita a, fǔv yel kù ti daadaa!”
- ²⁵A Yeezu ti sow be na: «Ǫ yel a kù nyɪ, é nyɪ be saw de ɪ. A tome Ǫ na tone a Ǫ Sǎa yúor yǎw a, ale n'a dure a Ǫ dǎsie.
- ²⁶Ɛ ce nyɪ be saw de m ε, nyɪ na be puɔ a Ǫ píir puɔ a yǎw.
- ²⁷A Ǫ píir bere na wone a Ǫ yǣrv, Ǫ bǎw a na ε a tuur mē.
- ²⁸Ǫ kùre nɪ a Ǫ píir a nyɔ-vuuvu na be kura le a: a kũ kpi towtow ε, ε nur kũ tǔɔ faa a a Ǫ nũú ε.
- ²⁹A Ǫ Sǎa na kù m a píir a ɪ n kpěe zuo bom za, é nur za kũ tǔɔ faa bom a Sǎa nũú ε:
- ³⁰mǎa nɪ a Sǎa za ɪ n been.”
- ³¹A Zifv mune ti leb a maal wob kuvsebe ké be lob ɪ v.
- ³²Ɛ ce a Yeezu ti leb a yel be: «Ǫ wul nyɪ nɪ tǔ-viɛɪ yaga na yi a Sǎa zie a. A tǔ-viɛɪ a ɲa buor sob yǎw n'a nyɪ bɔbr ke nyɪ lob ɪ mē a kuvsebe?”
- ³³A Zifv mune ti sow v na: «Tǔ-vla yǎw be n'a ti bɔbr ke ti lob ɪ fv a kuvsebe ɪ. Fv na tv a Naanmun a n'a so: fǔv na ɪ nisaal a, fv de nɪ fv tuɔra buɔle Naanmun.”

³⁴A Yeezu ti sɔw be na: «A nyi Naan̄mun-Wulu sebe puɔ be be t̄ɔ seɓ: «Ĩ yel a: nyi i n naan̄mume» i?

³⁵A na i a ɲa a, a belɪ dem na bere wone a Naan̄mun-ȳerɪ a, a Naan̄mun-Wulu mí t̄ɔ na buɔle be naan̄mume. E ce nɪr k̄ũ t̄ɔ lieɓi a Seb-sōw ȳerɪ ber e.

³⁶E a sob ne a Sâa na maali v i sōw, e v t̄ɔ v a t̄e-daa zu a, nyi yel v na: «Fu tuur i Naan̄mun», ĩ na haa nuɔr yel k̄ũ i n Naan̄mun Bie a ȳaw.

³⁷Mãa be wa tone a ĩ Sâa tome a, nyum ta saw de m e!

³⁸E ce mãa wa tone a a, nyume saa be saw de m a, nyum saw de a tome a ɲa, ké nyi t̄ɔ b̄aw e saw ke a Sâa suri na l̄aw nɪ m̄e, m̄e a le ĩ na l̄aw nɪ a Sâa a.”

³⁹A le n'a be leb ti maal bɔbr a v nyɔwfu, e ce be be ti páw v nyɔw e.

⁴⁰A Yeezu ti leb a cen a Zurd̄e man ḡawn, ti be a be a Zã na ti t̄i t̄re a suob a.

⁴¹Nɪ-yaga ti cen nɪ a v zie, e ti yere: «Sɪza n'a, a Zã be maali yel k̄aw za na i b̄awfu s̄aa a i, e ce a ye le al za, v na ti yel a nɪr ɲa ȳaw a, i n sɪza.”

⁴²Nɪ-yaga ti saw na de v a be.

ZÃ 11

¹Nɪr k̄aw ti be n be i baal, a yúor dɪ ke Lazaar. Betani t̄ew n'a v ti yi, a Marya nɪ a v yeb Marta t̄ew.

²A Marya ɲa tɔr za n'v ti cir a turali ȳaw a Yeezu gb̄e ȳaw, e fiɛl i a v zukɔbe; a v ye-deb ti n'i a Lazaar na i a baal a.

³A Lazaar yeepuuli ti t̄ɔ na be ti yel a Yeezu: «Sore e, a sob ne fu na nɔne a i n baal.”

⁴A Yeezu na wa w̄o a le a, v yel a: «A bàalɪ ɲa be i a v k̄ũ-kura bàalɪ e, v na i na a Naan̄mun nȳe yúor-vɛlɪ-danɪ, a Naan̄mun Bie nȳe yúor-vɛlɪ-danɪ.”

⁵A Yeezu ti nɔne nɪ a Marta nɪ a v yeb Marya, l̄aw nɪ a Lazaar za.

⁶E ce v na saa ti w̄o ke a Lazaar i n baal a, v ti c̄aa na maali bibie ayi a be v na ti be a.

⁷Al p̄uorí, v yel a v po-tuurb̄e: «Nyɪ i ti leb cen a Zude t̄ew.”

⁸A v po-tuurb̄e yel v: «Wul-wul-kara a, daar ȳe ɲa be n'a a Zifɪ mune ti bɔbr ké be lob i fu kuɛbe a be i, é fu le bɔbr a be cenu u?”

⁹A Yeezu sɔw yel be: «A m̄t̄ɔw na mí pur a, v be mí maali gbele pie nɪ ayi e kpe i? Sob ne za na cere m̄t̄ɔw a be ɲm̄ier gb̄e i, v na mí nȳe a t̄e-daa ɲa c̄aa a ȳaw.

¹⁰E ce sob ne za na cere t̄usɔw a, v mí ɲm̄ier i gb̄e, a c̄aa na be be a v zie a ȳaw.”

¹¹U na ti ȳer a a ɲa baar a, v yel a ȳaw puɔ: «A ti bá Lazaar gúr a, e ce ĩ na cen na ti s̄iw v.”

¹²Le n'a a po-tuurb̄e ti yel v: «Sore e, vle wa gúr a, v na leb a kp̄ew.”

- 13** Zĩ ke a Lazaar kũu yêrv n'a a Yeezu ti yêre, a v po-tuurbê tiere k'vũ siri na gúr.
- 14** Le n'a a Yeezu ti yel kù be cãmí le: «A Lazaar kpi na,
- 15** ε ce a nyum yãw a, nũò kpier mẽ na ã na be ka be a, a na ı na nyi saw de m. Nyi ı ti cen a v zie.”
- 16** A le n'a Toma, be na buòle Didim a, ti yel a taabe: «Nyi mì ı ti cen, tum ni vl ti lãw kpi!”
- 17** A Yeezu ti wa na wa nyẽ be ùu a Lazaar maali bibie anaar.
- 18** A Betani na ti pueli a Zeruzalem ta mẽ kilo ata a,
- 19** Zifu mune yaga ti wa na ké be wa pùori a Marta ni a Marya a be ye-deb kuor.
- 20** A Marta na ti wõ ke a Yeezu waar a, v yi na zò tuor v. A Marya vl ti cãa na zĩ a yir.
- 21** A Marta ti yel ı a Yeezu: «Sore e, fũv ti be ka a, a ã ye-deb kũv ti kpi ε.
- 22** ε ce a yêre ña mì a, ã bãwnı a na, bom ne za fu na na zeli a Naanmun zie a, a Naanmun na kù b a.”
- 23** A Yeezu yel v: «A fu ye-deb na leb a yi a kũu pvo.”
- 24** A Marta leb yel v: «Ĩ bãw na k'vũ na leb a yi a kũu pvo a kũu-pvo-le-yib daar, a bibi-pe-baara wa vie a.”
- 25** A Yeezu leb yel v: «Mãa n'i a Kũu-pvo-le-yib ni a Nyɔ-vvuvv. Uli sob na saw de m a, vle saa kpi, ε v na vvure na;
- 26** ε sob ne za na vvure ε saw de m a, v kũ kpi towtow ε. Fu saw ni a a ña bu?”
- 27** A Marta sɔw: «Bũv ı? Sore e, ã saw na ke fũv n'i a Kurita, fũv n'i a Naanmun Bie, a sob ne na waar a tẽ-daa zu a.”
- 28** A Marta na wa yêr baar a, v cen na ti buoli a v yeb Marya ε waali yel kù v: «A Wul-wul-kara be n ka, ε buòle fu.”
- 29** A Marya na wa wõ a a ña a, v vaa na ìr daadaa le zò tuori a Yeezu.
- 30** A Yeezu be ti kpe a tẽw pvo ser ε, v ti cãa na be a be a Marta na ti tuor v a.
- 31** A Zifu mune ti lãw ni ni a Marya be a dĩó mowle v. Be na wa nyẽ v v vaa ìr yire a, be mì ti ìr a tuur v, ε tier ke a yaa per a v yire k'vũ ti kō.
- 32** A Marya na ti ta a be a Yeezu na be a, v na de wa nyẽ a Yeezu a, v lo na gbĩ dume a v pile ε yel v: «Sore e, fũv ti be ka a, a ã ye-deb kũv ti kpi ε.”
- 33** A Yeezu na wa nyẽ v, vle ni a Zifu mune bel na bièle v a, be za kone a, tierv ti dam v na, é pùlá vũ v.
- 34** U ti sowri be na: «Nyine n'a nyi ùu v?» Be ti yel v na: «Wa nyẽ, Sore e.”
- 35** A Yeezu ti kō na cir mĩtã-kũ.

- ³⁶A Zifv mune ti yel a: «Nyẽ v na ti nonẽ v sɛw a!»
- ³⁷Ɛ cɛ a bɛ pɔɔ a, bɛ mune ti yel a: «A vl na yuo a zõw mimie a, v kũv tũɔ ɪ a Lazaar v ta kpi ɛ?»
- ³⁸A Yeezu tierv ti leb a dam v, ɛ v ta a yaa pɛr. Tãw bɔw ti n'v, bɛ fũr a nuɔr ni kusier.
- ³⁹A Yeezu ti yel a: «Nyɪ ír a kusier ber.» A kũu yeepuule Marta yel v: «Sore e, v nyuur a baari, a v bibie anaar ɪ dĩa v na be a ka a.»
- ⁴⁰A Yeezu leb yel v: «Ĩ bɛ tũɔ yel kù b, ké fũv wa saw de a, fv na nyẽ ni a Naanmun yúor-viɛlv-danv ɛ?»
- ⁴¹Lɛ n'a bɛ ti ír a kusier ber. A Yeezu ti uor a kaa a salom, ɛ yel: «Ĩ Sãà a, ĩ puore fv ni yaani, fv na saw de a ĩ zelv a yãw.
- ⁴²Mãa tɛwr yãw a, ĩ bãw na kɛ fv mí saw ni a ĩ zelv kura lɛ. Ɛ cɛ a zu-sɛbla na jil pàw mẽ a yãw n'a ĩ yɛr, ké bɛ saw de kɛ fũv n'v tō m.»
- ⁴³Al pùorí, v tanɪ na yel kpɛw za: «Lazaar ɪ, wa yi yẽw!»
- ⁴⁴A sob nɛ na ti kpi a, ti ír a yi, a gbɛɛ ni a nuru vilivili pɛnɛ, ɛ a pɛn kãw páw a niwn. A Yeezu ti yel bɛ na: «Nyɪ cɛr v ber, ɛ ber v v cere.»
- ⁴⁵A Zifv mune na ti wa a Marya zie a, ɛ nyẽ a yel ŋa a Yeezu na maali a, ni-yaga ti saw na de a Yeezu yele a bɛ pɔɔ.
- ⁴⁶Ɛ cɛ bɛ mune ti cen na ti páw a Farizĩe mune manɪ kù bɛ a vli bom nɛ a Yeezu na ɪ a.
- ⁴⁷A bawr-maal-ni-bere ni a Farizĩe mune ti buɔl ɪ a Zifv mune yɛrv-dib-lãw ni-bere ðã taa ɛ yel: «Tɪ na ɪ n ŋmun? A nɪr ŋa maale ni yele-na-ɪ-bãwfv-sãá a, bɛ dɪ vuo ɪ,
- ⁴⁸tune wa cãa ber v v ure a ŋa a, nibe za na saw na de v, yãw a Urɔm nibe ìr wa sãw a ti zi-sõw ber, ɛ kú a ti buure páw pɛr.»
- ⁴⁹A bɛ kãw na dɪ kɛ Kayifv a, ɛ ti ɪ a bawr-maal-kara a vli yuon a, ti yel a: «Nyɪ bɛ bãw bom za ɪ!
- ⁵⁰Nyɪ bɛ nyẽ kɛ a nyɪ vla n'a kɛ ni-been yõ kpi a nibe za faafv yãw ɛ, ɛ a ti buure za ta kpi ɛ?»
- ⁵¹Uɛ bɛ ti n'v nyẽ v tuɔra yɛr a yɛr-bie a ŋa ɪ; ɛ cɛ v na ti ɪ bawr-maal-kara a vli yuon nɛ a n'a so v yɛr Naanmun-yɛr-manɛ yɛrv, k'aa fɛr a kɛ a Yeezu kpi a Zifv buure yãw.
- ⁵²Ɛ cɛ a bɛl tɛwr yãw kũ n'a ɪ, a mì na ɪ n a Naanmun bibiir na yaari a ziir za a yãw, k'vɔ lɛ ðã bɛ taa bɛ ɪ been.
- ⁵³A vli bibir nɛ n'a bɛ ti yel kɛ bɛ na kú n a Yeezu.
- ⁵⁴Alɛ n'a so a Yeezu bɛ mí ti cãa cɔlɛ cãàmí lɛ a Zifv mune sɔgɔ ɛ: v ti cen ni a tẽw vl bɛ na buɔlɛ Efarayim a, a tẽw ŋa ti piel ɪ a weja-kpale. Be n'a v ti be, vɛ ni a v po-tuurbɛ.

⁵⁵A Zifv mune Tolv cuw ti puel a. Ni-yaga ti yi n a be ten pvo do a Zeruzalem, ké be ti so a be dewr ber e a cuw wa baw ta.

⁵⁶Be ti bobr i a Yeezu a cuw zie. A Dmin-yi-kpêe pvo be na ti be a, be ti sowre ni taa: «Nyɪ tier i ɲmin? U kũ saw wa a cuw e!»

⁵⁷A bawr-maal-ni-bere ni a Farizîe mune ti yãw ni nuɔr, ké sob ne wa baw be v na be a, a fer a k'vu yel be cen ti nyow v.

ZÃ 12

¹A Tolv cuw na ti ce bibie ayvob a, a Yeezu ti ta n a Betani. Be n'a a Lazaar, v na ti i v leb ir a kũuni pvo a, ti kpier.

²Be ti i n bũ-duri a v yãw: Marta ti dier i a bũ-dure tre, e a Lazaar ti pvo a nibe pvo zĩ a dib yãw.

³A Marya ti de ni litir ɲmãa kãa-nyũu kãw be na maal i náar mɲa a, e a daarv be vuur a, cir yãw a Yeezu gbêe yãw e fieli a ni a v zukobe. A nyũu ti ir a paali a yir za.

⁴A le n'a a po-tuurbe yẽn sob, a Zuda Isikarioti, a vl na na ml a Yeezu nyow tur a, ti yel:

⁵«Bũv pãa i be be kvori a kãa-nyũu a ɲa, bibie kobr ata sã-ya libie kũ a nan dem a!»

⁶Nan dem sɔwfv tierv be n'a v ti ter yẽr i a a ɲa i. Nyãnyuge ti n'v. Ule n'v mí ti ter a be wer-wv zure íre a libie be na mí yãwne a.

⁷A le n'a a Yeezu ti yel: «Ber v! U tu n a a ɲa a ã ũufv yãw.

⁸Nan dem be n a nyɪ zie kvra le, e ce a mãa a, ã be be a nyɪ zie kvra le i.»

⁹A Zifv mune yaga yaga ti wõ na ke a Yeezu be n a Betani. Be ti zore na waar ké be wa nyẽ v, e mĩ nyẽ a Lazaar v na ti i v leb ir a kũuni pvo a.

¹⁰A le n'a a bawr-maal-ni-bere ti yel ke be mĩ na kũ n a Lazaar,

¹¹vle na n'v so a Zifv mune yaga saw de a Yeezu e zawri be ber a.

¹²A dãw-bio daari, a zu-sebla na be di vuo na ti wa a cuw yãw a, ti wõ na ke a Yeezu tare ni a Zeruzalem.

¹³Be ti kar i kpãkparmẽ wuli yi tuore ni v, caare ni yere ni: «Ozaana! A Naanɲmin, v maali a sob ne na waar a Sore yúor yãw a! A Naanɲmin, v maali a Israyel nãà! “

¹⁴A Yeezu ti nyẽ ni bõw bile do zĩ a v zu, a tu a Seb-sõw yẽr-bie a ɲa:

¹⁵« Sɪyõ tẽw i, ta zore dẽbĩe i. A fv nãà n'i ɲan waar, zom bõw-nyãw bile!»

¹⁶A Yeezu po-tuurbe be ti baw a yel ɲa per a daadaa le i. E ce a Yeezu na wa leb yi a kũu pvo baari nyẽ yúor-vielv-danv a, be leb a tieri baw ke a Seb-sõw ti yel i a a ɲa a v yãw, ni ke a yel ɲa n'v a nibe ti tu a v yãw.

- 17** A zu-sɛbla na ti be be a vli bibir a Yeezu na buoli a Lazaar v yi a yaa puɔ a, ε v i v leb vuure a, be ti dure ni a v dāsɛ.
- 18** Be na ti wõ k'vu maal i a yel ɲa na i bāwfu sǎá a, alɛ n'a so be ti zo tuor v.
- 19** A lɛ n'a a Farizɛ mune ti yere kùre taa: «Nyɪ nyɛ a na: nyɪ kũ tũɔ i bom za i: a tẽ-daa nibe za n'i be ɲa tuur v!»
- 20** Gureki buure be mune kǎw m̀ ti puɔ na wa a Zeruzalem a cuw daar, ké be wa pùori a Naanmun ni be tɔra siwru.
- 21** Be ti taw na ta a Filib zie na yi Betsayida a, Galile tẽw a, yel v: «Sore e, ti bɔbr a ke ti nǎá nyɛ a Yeezu.»
- 22** A Filib ti cen na ti yel kù Ādere, a Ādere ni a Filib za cen ti yel kù a Yeezu.
- 23** A Yeezu ti sɔw be ni a ɲa: «A daar vl a Nisaal Bie na na nyɛ a yúor-vielv-danv a pǎa ta na.
- 24** Yel-mɲa sɪza sɪza n'a ĩ yere kùre nyɪ: a ka-bir wa lo a tẽw be we a, v mí gǎ ni v yõ. E ce vle wa we a, v mí wõ n wõme yaga.
- 25** Uli sob na nɔne a v nyɔ-vuuvu a, v bɔre v na bere, ε vli sob na hĩen a v nyɔ-vuuvu a tẽ-daa ɲa zu a, v na maal a ter v a nyɔ-vuuvu na be kura lɛ a yǎw.
- 26** Nɪr wa bɔbr k'vu tone a ĩ tome a, v tuur mẽ; ε zie ne za ĩ na be a, be n'a a ĩ tō-tone m̀ na be. Nɪr wa tone a ĩ tome a, a ĩ Sǎà na yǎwne v na.»
- 27** «E ce a yɛre ɲa a, a ĩ tierv dam a. Ĭ yel ke bo? Ké a ĩ Sǎà faa mẽ a daar ɲa yel-kpieri puɔ bu? E ce a yel-kpieri daar ɲa tɔr za yǎw n'a ĩ wa.
- 28** Ĭ Sǎà a, i a fu yúor nyɛ vielv danv.» Kɔkɔr kǎw ti yɛr a yi a salom zu yel: «Ĭ i na v nyɛ a vielv danv, ε na lɛ i v nyɛ v.»
- 29** A zu-sɛbla na ti ar a be ε wõ a a, ti yel a ke saa n'v tanɪ. Be mune ti yel a ke malkɪ n'v yɛr a v zie.
- 30** A Yeezu ti leb a yel: «Mǎa yǎw be n'a a kɔkɔr ɲa yɛr nyɪ wõ i, nyum yǎw n'a.
- 31** A yɛre ɲa n'a be na maal i a tẽ-daa ɲa a yɛrv; yɛre ɲa n'a be na diw a tẽ-daa ɲa nǎà ber.
- 32** E a mǎa a, bele wa ba m a tẽsɔw kĩ zɛw do a, ĩ na taw ni a nisaalbe za wa n a ĩ zie.»
- 33** U ti yɛr i a a ɲa wul a kũu ne buure v nǎà kpi a.
- 34** A zu-sɛbla ti sɔw v na: «A ti Naanmun-Wulu sɛbe puɔ, ti wõ na ke a Kɪrta na be n kura lɛ. Omumun n'a fu na tũɔ yel ke a fer a be ba a Nisaal Bie v zɛw do? Āa n'i a Nisaal Bie ɲa?»
- 35** A Yeezu ti sɔw be na: «A cǎa na cǎa ni a nyɪ sɔgo blǎ lɛ yǎw. Nyɪ na ter a cǎa a, nyɪ cere, kè lige taa pile pàwr nyɪ ε; sob ne na cere lige puɔ a be bāw be v na cere a i.

³⁶Nyi na ter a cãa a, nyi saw de a cãa, tũo lĩebi cãa bibiir.» A Yeezu na ti yĩer a a ƚa baar a, v tol a cen ti sowli zãá ni be.

³⁷A Yeezu na saa ti maali a yeke-na-i-bãwfu-sãá sew a ƚa za a be niƚe a, be be ti saw de v e.

³⁸Le n'a a Naanmun-yĩer-mane lzayi yĩer-bie a ƚa ti tu: «Sore e, ãa n'v saw de a ti yĩer? ãa n'v a Sore wul a v kpenu?»

³⁹A lzayi been ne n'v ti yel a vli bom ne na n'v so be kũ tũo saw de a.

⁴⁰«Naanmun i na be zõw, e v i a be socie kpawli, ke be ta tũo nyẽ ni a be mimie i, ke be ta tũo bãw a per e, ke be ta tũo lĩebi a be ib e, e i nãá sani be na.»

⁴¹A lzayi na ti de niwn nyẽ a Yeezu yũor-vielv-danv, e yĩer a v yĩer a n'a so v yĩer a a ƚa.

⁴²E ce a Zifu mune ni-bere puo a, ni-yaga ti saw na de a Yeezu. E ce be ti zore ni a Farizĩe mune, le so be be mí ti saw yĩer a yi e, ke be taa wa diw be ber a puoru-diõ e.

⁴³Be ti nonne ni a yũor a nisaalbe zie zuo a yũor vl na yi a Naanmun zie a.

⁴⁴A Yeezu ti zew ni kòkòr yel: «Sob ne na saw de m a, mãa be n'v v saw de i, a sob ne na tõe m a n'v v saw de.

⁴⁵Sob ne na nyẽ m a, mi nyẽ ni a sob ne na tõe m a.

⁴⁶A mãa na i a cãa a, i wa n a tẽ-daa zu ke sob ne za na saw de m a, ta be lige puo i.

⁴⁷Nir wa wõ a i yĩer e be dier a, mãa be n'v maale ni a v sob a yĩer e: i be wa kũ wa maal i a tẽ-daa yĩer e, i wa na kũ wa faa a tẽ-daa.

⁴⁸Sob ne na zawri mẽ ber e be dier a i yĩer a, ter i a v yĩer-maale: a yĩer i na yĩer a, na yel i a v sãwna a bibi-pe-baara wa vie a.

⁴⁹I be nyẽ i tuora yĩer e, e ce a Sãa na tõe m a n'v wul mẽ a le i na na yĩer a, ni bom ne a na sew kũ wul a.

⁵⁰E i bãw na ke a v wulu tũe ni nyõ-vũũũ na be kura le a: bom ne za i na yere a, i yere na mẽ a le a Sãa na yel kũ m a.»

ZÃ 13

¹A Tolv cuw zãa daari ti n'a. A Yeezu na ti bãw ke a daar vl, v na na yi a tẽ-daa ƚa zu le cen a v Sãa zie a, ta na a, v na ti nõw a v nibe na be a tẽ-daa zu a, v nõw be na ti buli.

²A zaanvõra dib daar, a Gegera na ti yãw a Simũ bi-deb Zuda Isikarioti a tierv k'vũ ml a Yeezu nyõw tir a,

³e a Yeezu mi ti bãw ke a Sãa de ni bom za yãw a v nuru puo a, k'vũ yi n a Naanmun zie wa e leb cere a Naanmun zie a,

- ⁴U ti ìr ɪ a dɪb zie, yaa a v kpar-kpɛɛ bin, ɛ de pen sɛ a v sɛmí.
- ⁵Al pùorí, v de nɪ kɔɔ cir yãw ku-laa pɔɔ, ɛ nyɔw a v po-tuurbɛ gbɛɛ pɛwfu, ɛ ti fiɛlɛ nɪ a pen v na sɛ a sɛmí a.
- ⁶U na wa ta a Sum̃ Pɪɛr zie a, a Sum̃ Pɪɛr yel v na: «Sore e, fũv na pɛw mǎa gbɛɛ ɛ?»
- ⁷A Yeezu ti sɔw v na: «A a ɲa ã na ure a, fu be bǎw a per ser ɛ, a pùorí fu na bǎw na.”
- ⁸A Pɪɛr lɛb yel v: «Towtow, fu be be na pɛw a ã gbɛɛ !» A Yeezu yel v: «Mǎa be wa pɛw a fu gbɛɛ a, fu kũ lǎw nɪ mɛ ɪ.”
- ⁹A Sum̃ Pɪɛr yel v: «Ale wa ɲmɛ lɛ a, Sore e, ta pɛw a ã gbɛɛ tɛwr ɛ, pɛw lǎw nɪ a ã nuru nɪ a ã zu za!”
- ¹⁰A Yeezu yel kù v: «Nɪr na so kɔɔ yi a, gbɛɛ pɛwfu tɛwr a cɛ v, v viel ɪ v za baari. A nyum a, nyɪ viel a, ɛ cɛ nyɪ za be n'a ɪ.”
- ¹¹U ti bǎw nɪ a vli sob nɛ na na mɪl v a, alɛ so v ti yel: «Nyɪ za be nɛ be viel ɛ.”
- ¹²U na wa pɛw be a gbɛɛ baar a, v de nɪ a v kpar-kpɛɛ su, lɛb zĩ nɪ a dɪb zie, ɛ yel bɛ: «A a ɲa ã na ɪ a nyɪ zie a, nyɪ bǎw nɪ a per bu?
- ¹³Mɛ nyɪ taa buɔlɛ mɛ Wul-wul-kara nɪ Sore: yel-mɲa n'a nyɪ mí yel: ã ɪ v nɪ sɪza.
- ¹⁴A na ɪ lɛ a, a mǎa na ɪ a nyɪ Wul-wul-kara nɪ a nyɪ Sore, ɛ wa pɛw a nyɪ gbɛɛ a, a nyum mɛ, a fer nyɪ na ké nyɪ mɛ pɛwr taa gbɛɛ.
- ¹⁵ã ɪ na wul nyɪ, ké nyɪ mɛ tɔɔ ure mɛ a lɛ ã na ɪ a nyɪ zie a.
- ¹⁶Yel-mɲa sɪza sɪza n'a ã yere kùrɛ nyɪ: tɔ-tɔ-bie be zuore a v nɪ-kpɛɛ ɪ, ɛ nɪr be na tɔ a, be zuore a vli sob nɛ na tɔ v a ɪ.
- ¹⁷Nyɪ na bǎw a a ɲa a, zu-nũɔ dem n'ɪ nyɪ nyumɛ wa tuur a.
- ¹⁸Nyɪ za yãw be n'a ã yɛrɛ ɪ; ã bǎw nɪ a belɪ dem ã na kaa ir a. ɛ cɛ a fer a kɛ a Seb-sɔw yɛr-bie a ɲa tu: «A sob nɛ na ti lǎw nɪ mɛ dɪrɛ a, lɛb ɪ a ã dɔ-sob.»
- ¹⁹ã de nɪ niwn yere a yel ɲa kùrɛ nyɪ a yɛrɛ ɲa ɛ v be ta ser ɛ, kɛ a len daar v nǎá wa ta a, nyum saw de k'ũ «ɪ n a sob nɛ ã na ɪ a.»
- ²⁰Yel-mɲa sɪza sɪza n'a ã yere kùrɛ nyɪ, nɪr na sawr dier a sob nɛ ã na tɔ a, mǎa tɔr za n'v v sawr dier, ɛ nɪr na dier mɛ a, v mɛ saw na dier a sob nɛ na tɔ m a.”
- ²¹A Yeezu na wa yɛr a a ɲa baar a, a v tiɛrv dam v nɪ yaga za, v yɛr a v pɔɔ yɛrv a ɲa: «Yel-mɲa sɪza sɪza, ã yere na kùrɛ nyɪ, a nyɪ yɛn sob na mɪl mɛ na nyɔw tɪr.”
- ²²A po-tuurbɛ na be ti bǎw sob nɛ a Yeezu na yere a, be ti jɪrɛ nɪ taa.
- ²³A po-tuure yɛn sob, a vl a Yeezu na ti nɔnɛ a, ti zĩ na kɔw a Yeezu.
- ²⁴Sum̃ Pɪɛr ti kabr a yel v: «Sowri kaa a sob nɛ v na yere a.”
- ²⁵Lɛ n'a a po-tuure vl ti culɪ cen a Yeezu nyǎa yãw ɛ sowr v: «Sore e, ǎa n'v?»

²⁶A Yeezu ti sɔw na: «A sob ne ã na na tɔ a dipẽ a laa pɔɔ ɛ ír kù a, vɛ n'v.» U ti de ni a dipẽ v na tɔ a laa pɔɔ a kù a Sumũ bi-dɛb Zuda Isikariɔti.

²⁷A pɛr ne pɔɔ a Yeezu na kù v a dipẽ a n'a a Sitaana kpɛ a Zuda pɔɔ. A lɛ n'a a Yeezu ti yel v: «A ton vl a na fɛr kɛ fɔ tɔ a, tɔ v fɔw.”

²⁸A belɪ dem za na ti be a be a, been kãw za bɛ ti bãw bũv yãw n'a a Yeezu yel a lɛ a ɪ.

²⁹A Zuda na n'v ti tɛr a wɛr-wɔɔ a, bɛ munɛ ti manɛ kɛ a Yeezu yel v na k'vɔ da a bome al za na sɛw a cuw yãw a, bu k'vɔ kù bom kãw a nan dem.

³⁰A Zuda na ti de a dipẽ 'wɔb a, v ti ìr a yi daadaa lɛ: zie ti sob a.

³¹A Zuda na wa yi baar a, a Yeezu yel a: «Yɛrɛ ɲa a, a Nɪsaal Bie pãa nyẽ ni yúor-viɛlv-danv, ɛ Naanɲmun nyẽ yúor-viɛlv-danv a v pɔɔ.

³²[ɛ a Naanɲmun yúor-viɛlv-danv wa sãá a v zie a], a Naanɲmun na kù v ni a vl mɲa yúor-viɛlv-danv, ɛ v kũ yaa kɛ kù v ɛ.

³³ĩ bibiir i, ã cãa na be a nyɪ zie, ɛ cɛ blã lɛ tɛwr yãw n'a. Nyɪ na bɔ m a, ɛ cɛ mɛ a lɛ ã na yel kù a Zifv munɛ a, ã mɪ yere na kùrɛ nyɪ a yɛrɛ ɲa: a be ã na cere a, nyɪ kũ tũɔ wa ɪ.

³⁴ĩ yãwne ni nɔ-paala kùrɛ nyɪ: nyɪ nɔnɛ taa. Mɛ a lɛ ã na nɔw nyɪ a, a nyum mɪ, nyɪ nɔnɛ taa.

³⁵Uli bom ne na na wul a nɪbɛ za kɛ nyɪ ɪ n a ã po-tuurbɛ a, vɛ n'ɪ a nɔwfv nyɪ na na nɔnɛ taa a.”

³⁶Sumũ Pɪɛr ti sowr v na: «Sore e, nyɪnɛ n'a fɔ cere?» A Yeezu ti sɔw na: «Fv kũ tũɔ tu m a yɛrɛ ɲa cen a be ã na cere a ɪ. ɛ cɛ a pùorí a, fɔ na tu mɛ na.”

³⁷A Pɪɛr ti sowr v na: «Sore e, bũv n'v so ã kũ tũɔ tu fɔ a yɛrɛ ɲa? ã na de ni a ã nyɔ-vvɔrv tɪr a fɔ yãw!”

³⁸A Yeezu ti yel v na: «Fv na de ni a fɔ nyɔ-vvɔrv tɪr a ã yãw yaa? Yel-mɲa sɪza sɪza, ã yere na kùrɛ fɔ, nvra kũ kɔ sɛr ɛ, é fɔ na ciiri gb'a ata kɛ fɔ bɛ bãw mɛ ɪ.»

ZÃ 14

¹A Yeezu ti yel bɛ na: «Nyɪ ta ɪ a nyɪ tɪɛrv damne nyɪ ɛ: nyɪ saw na de a Naanɲmun, nyɪ mɪ saw de m.

²Ziir yaga be n a ã sãà yir pɔɔ, alɛ bɛ ti ɪ lɛ a, ã nãá tũɔ na yel k'ũ cere na k'ũ ti cɔbrɪ zie ber nyɪ ɪ?

³ɛ mãa wa cen ti cɔbrɪ a zie ber nyɪ baar a, ã na lɛb a wa wa tɛr nyɪ, ɛ a be ã na be a, be n'a nyɪ mɪ na be.

⁴ɛ a be ã na cere a, nyɪ bãw ni a sɔr.”

⁵Toma ti yel v na: «Sore e, ti bɛ bãw a be fɔ na cere a ɪ, ɛ ɲmɲmun n'a ti na tũɔ bãw a sɔr?”

- ⁶A Yeezu yel v: «Măa n'i a sɔr, a yel-muɲa nɪ a nyɔ-vuuvu. Nɪr za kũ tũɔ cen a Săă zie, a be ɪ măa zie k'v tu ɛ.
- ⁷Nyume wa bāw mẽ a, nyɪ mɪ na bāw nɪ a ɪ Săă, nyɪ bāw v na baari mɪ, ɛ nyẽ v.”
- ⁸Filib tɪ yel v na: «Sore e, wul tɪ a Săă, ɛ a na sew tɪ na.”
- ⁹A Yeezu yel v: «Ĩ be n a nyɪ zie tɪ cɛɪ sew a ɲa za, ɛ fɪ cāa be bāw mẽ ɪ, Filib i? Ulɪ sob na nyẽ m a, v nyẽ nɪ a Săă. ɪmuɲmun za n'a fɪ yel: «Wul tɪ a Săă?»
- ¹⁰Fɪ be saw k'ũ lāw nɪ nɪ a ɪ Săă ɛ a ɪ Săă lāw nɪ mẽ ɪ? A yɛrv ɪ na yɛre kùre nyɪ a, măa muɲa be n'v ɲme nyāa yɛre ɪ. A Săă na kpɛr a ɪ puɔ a tone nɪ a vl muɲa tome.
- ¹¹Nyɪ saw de m, ɪ lāw nɪ nɪ a Săă, ɛ a Săă lāw nɪ mẽ. Nyume be wa sawr dier a ɪ yɛrv a, nyum saw de a tome a ɲa zũú.
- ¹²Yel-muɲa sɪza sɪza n'a ɪ yere kùre nyɪ, vlɪ sob na saw de m a, v mɪ na tũ n a tome ɪ na tũ a, v na tũ n tũ-bere gāw lɛ mɪ: ɪ na cere a Săă zie a yāw.
- ¹³Bom nɛ za nyɪ na na zɛɪ a ɪ yúor yāw a, ɪ na ɪ na, a Săă tũɔ nyẽ yúor-vɛlv-danv a Bie puɔ.
- ¹⁴Nyume wa zɛle bom a ɪ zie a ɪ yúor yāw a, ɪ na ɪ na.”
- ¹⁵«Nyume wa nɔnɛ mẽ a, nyɪ na sawr ɪ a ɪ nɛ-yāwnɪ vla.
- ¹⁶Ɛ ɪ na zɛɪ nɪ a Săă v kù nyɪ Gure yɛn sob v be a nyɪ zie kura lɛ.
- ¹⁷A yel-muɲa Vuuvu n'v, a vl a tẽ-daa na kũ tũɔ saw de a, v na be mí nyẽ v, ɛ mɪ be bāw v a yāw. Nyum bāw v na, v na kpɛr a nyɪ zie ɛ be a nyɪ puɔ a.
- ¹⁸Ĩ kũ ber nyɪ nyɪ ɪ bi-kpebe ɪ, ɪ na lɛb a wa a nyɪ zie.
- ¹⁹Blā blā, ɛ a tẽ-daa kũ lɛ nyẽ m ɛ. Ɛ cɛ a nyum, nyɪ na nyẽ m a, ɪ vuure, ɛ nyɪ mɪ na vuure na.
- ²⁰A vlɪ bibir nɛ a, nyɪ na bāw na k'ũ lāw nɪ nɪ a ɪ Săă, ké nyɪ lāw nɪ mẽ na, ɛ ɪ mɪ lāw nɪ nyɪ.
- ²¹Ulɪ sob na sawr a ɪ nɛ-yāwnɪ ɛ tuur a vla a, a sob ɲa n'v nɔnɛ mẽ. Ɛ vlɪ sob na nɔnɛ mẽ a, a ɪ Săă na nɔnɛ v na, ɪ mɪ na nɔnɛ v na, ɛ ɪ na wul ɪ tũɔra a v sob.”
- ²²A Zuda, na be ɪ Zuda lsikariɔtɪ a, tɪ sowr v na: «Sore e, bũv n'v so a fɛr kɛ fɪ wul fɪ tũɔra a tum, ɛ ta wul fɪ tũɔra a tẽ-daa?”
- ²³A Yeezu tɪ sow v na: «Nɪr wa nɔnɛ mẽ a, v na tɛr ɪ a ɪ yɛrv vla, a ɪ Săă na nɔnɛ v na, ɛ tɪ na wa na wa kpɛr a v sob zie.
- ²⁴Nɪr na be nɔnɛ mẽ a, v be dier a ɪ yɛrv ɛ. Ɛ cɛ a yɛrv nyɪ na wone a, a be yi măa zie ɪ, a Săă na tũ m a zie n'a a yi.
- ²⁵Ĩ yel ɪ a yelev a ɲa kù nyɪ, ɪ na cāa be a nyɪ zie a.

²⁶Ɛ ce a Gure, a Vvuru Sõw, a Sâà na na ber k'v wa a nyi zie, a ï yúor yãw a, vl na wul nyi ni a za. U na leb a sîw a nyi tierv a yeke al za ï na yel kù nyi a yãw.

²⁷Yã-baarv n'a ï bere kùre nyi, a ï yã-baarv n'a ï kùre nyi. Ì be kùre nyi mẽ a le a tẽ-daa na mí tir a yã-baarv a i. Nyi ta i pul-vũo ni dẽbĩe ter nyi ɛ.

²⁸Nyi wõ n a le ï na yel kù nyi a, ï cere na, ɛ na leb wa a nyi zie. Nyume ti nɔne mẽ a, nũò nãá ure nyi na, ï na cere a Sâà zie a: a Sâà i n kpẽe zuo mẽ.

²⁹Ì yel i a yeke a ɲa za kù nyi a yẽre ɲa, ɛ a be ta ser ɛ, ke ale wa ta a, nyũm saw ke siza n'a.

³⁰Dĩa na ta a, ï kũ le yẽr i nyi celi ɛ, bũv n'v vẽ, a tẽ-daa ɲa nãà waar a. Siza n'a, v be ter ï yel-ura i,

³¹Ɛ ce a ɲa n'a a tẽ-daa na bãw k'ũ nɔne ni a Sâà ɛ ure a len tɔr za a Sâà na yãw nvor kù m a. Nyi ìr ti cen!»

ZÃ 15

¹«Mãa n'i a divẽ-ti-siza ɛ a ï Sâà n'i a divẽ-ti-kvɔre.

²Wùle za, na be a ï yãw, ɛ be wõne a, v mí ce v na ber, ɛ wùle za na wõne a, v mí belbel i a wuli-berme ber k'vũ tũo wõ dowlu.

³Nyũm a, nyi viel a baari, a kanv ï na kanu ni nyi a yãw.

⁴Nyi lãw ni mẽ, mẽ a le ï na lãw ni nyi a. Mẽ a le wùle na kũ tũo wõ wõme v yõ, vle be wa nyow a tie a, le n'a nyi kũ wõ wõme i, nyume be wa lãw ni mẽ a.

⁵Mãa n'i a divẽ-tie ɛ nyume n'i a wuli. Uli sob na lãw ni mẽ, ɛ ï lãw ni v a, v mí wõ n wõme yaga, mãa yãw suri be wa n'a a, nyi kũ tũo i bom za i. A divẽ tie ni a wuli (15.5).

⁶Nir be wa lãw ni mẽ a, be na lob v na ber yẽw mẽ a tie wule a, v ko, ɛ a wuli-kon a, be mí wob a na lob yãw vũùmí a dɪ.

⁷Nyume wa lãw ni mẽ ɛ ter a ï yerv a, nyi zeli a vli bom ne nyi na bɔbr a, é nyi na páw v na.

⁸A ɲa n'a a ï Sâà yúor mí yi, nyi na mí wa wone wõme yaga, ɛ wul a a ɲa ke nyi i n a ï po-tuurbɛ a.

⁹Mẽ a le a Sâà na nõw mẽ a, le n'a ï mì nõw nyi. Nyi be a ï nõwfu pvo.

¹⁰Nyume wa sawr a ï ne-yãwni a, nyi na be n a ï nõwfu pvo, mẽ a le ï na saw a ï Sâà ne-yãwni ɛ be a v nõwfu pvo a.”

¹¹«Ì yel i a a ɲa kù nyi ke a nũò na kpier mẽ a, v mí kpier nyi, ɛ a nyi nũò tũo viel v za.

¹²A ï nɔ-yãwna n'i ɲa: nyi nɔne taa mẽ a le ï na nõw nyi a.

¹³Nõwfu be le ka be i kpẽe zuo a fu bari fu na nõw ti de a fu nyɔ-vvuru tir a be yãw a i.

¹⁴Nyi i n a ï bari nyume wa maale a le ï na yãw a nvor kù nyi a.

¹⁵Ĩ be cãa buole nyi tō-tō-biir ε, a tō-tō-bie na be bāw vli bom ne a v ni-kpēε na ure a yāw. ĩ buole nyi ni bari, ĩ na i nyi bāw a yeke al za a ĩ Sãà na wul mẽ a.

¹⁶Nyume be ne be kaa ir mẽ i, mãã n'v kaa ir nyi, ε yāw ke nyi cen ti wō wōmε, ε a nyi wōmε be kura le. Le n'a a Sãà na kù nyi bom ne za nyi nãá zεle a v zie a ĩ yúor yāw a.

¹⁷A nuor ĩ na yāwne kùre nyi a, vle n'i ké nyi nōne taa.”

¹⁸«A tē-daa wa hñen nyi a, nyi bāw ke mãã n'v v ti dāw de niwn hñen.

¹⁹A tē-daa ti so nyi a, v nãá nōne ni a v bñ-sora; ε ce a tē-daa be so nyi ε; mãã n'v kaa ir nyi a tē-daa zu, nyi be nyi twora, ale so a tē-daa hñen nyi.

²⁰Nyi le tieri a yēr-bir ña ĩ na ti yel kù nyi a: «Tō-tō-bie be zuore a v ni-kpēε i.» Bele wa dōwri mẽ a, be mì na dōwri nyi na; bele wa saw de a ĩ yērv a, be mì na saw na de a nyi dem.

²¹Be na i nyi ni a a ña za a mãã yúor yāw, be na be bāw a sob ne na tō m a yāw.

²²Mãã be ti wa a, mãã be ti yēr sow be a, be kñv ti ter yel-bier ε, ε ce a yēre ña a, a be yel-bier be le ter zeli ber ε.

²³Sob ne na hñen mẽ a, mì hñen ni a ĩ Sãà.

²⁴Ĩ tō n tome a be sōgo nisaale za na be tō a. Mãã be ti tō a tome a ña a, be kñv ti ter yel-bier ε, ε ce yēre ña be na nyē a a, be cãa na hñen mãã ni a ĩ Sãà.

²⁵ε ce a a ña za i na ke a yēr-bir ña na seb a be Naañmun-Wulu sebe puo a tñ tu: «Zaa le n'a be ti hñen mẽ.»

²⁶Ĩ na kù nyi ni Gure na na yi a Sãà zie a. Ule n'i a yel-muñ Vuvuv na yi a Sãà zie a; vle wa wa a, vl muñ na di n a ĩ dāsie.

²⁷ε a nyum mì, nyi na di n a ĩ dāsie, nyi na be a ĩ zie a per tib daar za a yāw.»

ZÃ 16

¹«Ĩ yel i a a ña za kù nyi ké nyi taa faare lore a nyi Naañmun-saw-deb puo, a len daar be nãá wa dōwre nyi ké be i nyi kaa a i.

²Be na diw nyi na ber a Zifu mune puoru-dirú. Mō mì, bio waar a na vie, be na mí nyow nyi kú ε tiere ke bawv v be maali kù Naañmun.

³A ña n'a be na ure, be na be bāw a Sãà ε mì be bāw mẽ a yāw.

⁴ε ce ĩ yel i a a ña kù nyi, ke a daar wa ta a, nyum le tieri bāwni kñv ti yel a na kù nyi.» « ĩ be ti yel a yel ña kù nyi a per tib daar ε, ĩ na ti cãa be a nyi zie a yāw.

⁵ε ce yēre ña a, ĩ cere ni a sob ne na tō m a zie, é nyi kãw za be sowre mẽ: «Nyune fu cere i?»

⁶ε ce ĩ na yel a a ña kù nyi a n'a so pu-sāwna ter nyi yaga za.

- ⁷Ɛ cɛ yel-muɲa n'a ɩ yel kù nyɩ: a nyɩ vla yǎw a, a fer a kʼu cen; mǎa bɛ wa cen a, a Gure kǔ wa a nyɩ zie ɩ; ɛ cɛ mǎa nɛ wa cen a, ɩ na ti tǔ v na v wa a nyɩ zie.
- ⁸Ɛ vlɛ wa wa a, v na wul ɩ a tɛ-daa k'vɔv tuli nɩ a yel-bier yǎw, a yel na tu sɔr a yǎw, nɩ a yɛrv-maalv yǎw.
- ⁹U tuli nɩ a yel-bier yǎw, v na bɛ saw de m a;
- ¹⁰v tuli nɩ a yel na tu sɔr a yǎw: ɩ cere nɩ a Sǎa zie é nyɩ kǔ lɛb nyɛ m ɛ;
- ¹¹v tuli nɩ a yɛrv-maalv yǎw: bɛ maal ɩ nɩ a tɛ-daa ɲa nǎá a yɛrv baari.”
- ¹²«Yel-yaga cǎa nɩ bɛ ɩ na yel kù nyɩ, ɛ cɛ yɛrɛ ɲa a, nyɩ bɛ ter fǎw a deb yǎw ɛ.
- ¹³A yel-muɲa Vvɔrv wa wa a, v na wul nyɩ nɩ a yel-muɲa za. Ulɛ bɛ n'v na nyɛ v tɔɔra yɛrɛ ɩ, alɩ bom nɛ za v na na wǔ a, alɛ n'a v na yel, ɛ v na yel ɩ nɩdaar yele kù nyɩ.
- ¹⁴U na ɩ na a ɩ yúor yi, mǎa bǔ-sora na n'a v na de wa yel kù nyɩ a yǎw.
- ¹⁵A Sǎa bǔ-sora za ɩ n a ɩ dem, alɛ n'a so ɩ yel: «Mǎa zie n'a a Vvɔrv na mí de a yele wa yel kù nyɩ.» “
- ¹⁶«Ka nɩ blǎ nyɩ kǔ lɛb nyɛ m ɛ, ɛ a pùorí, a kǔ cɛɩ ɛ, é nyɩ lɛb nyɛ m.”
- ¹⁷A lɛ n'a a v po-tuurbɛ bɛ minɛ ti sowre taa: «Bǔv n'v v bɔbr k'vɔv yel kù ti nɩ a yɛr-bir ɲa: «Ka nɩ blǎ nyɩ kǔ lɛb nyɛ m ɛ, ɛ a pùorí, a kǔ cɛɩ ɛ, ɛ nyɩ lɛb nyɛ m»? Nɩ kɛ: «ɩ cere nɩ a Sǎa zie.» “
- ¹⁸Bɛ ti yere na: « «A ka nɩ blǎ ɲa» pɛr ɩ bo? Ti bɛ bǎw vlɩ bom nɛ v na bɔbr k'vɔv yel a ɩ!”
- ¹⁹A Yeezu na ti bǎw kɛ bɛ bɔbr a kɛ bɛ sowr v a, v yel bɛ na: «A ɩ yɛr-bie a ɲa pɛr v nyɩ bɔbr ɩ? «Ka nɩ blǎ nyɩ kǔ lɛb nyɛ m ɛ, ɛ a pùorí, a kǔ cɛɩ ɛ, ɛ nyɩ lɛb nyɛ m.»
- ²⁰Yel-muɲa sɩza sɩza n'a ɩ yere kùrɛ nyɩ, nyɩ na ter ɩ pv-sǎwna kone ɲmɩɛr ɩ cɛɩ ɛ a tɛ-daa cɩlɛ; nyɩ na ter ɩ pv-sǎwna, ɛ cɛ a nyɩ kpɛrv na lɛb ɩ nǔò.
- ²¹A pɔw na mí dɔwr a, v mí wone nɩ tuo yaga, a v tem na ta a yǎw; ɛ cɛ vlɛ wa dɔw baar a, v mí yiir ɩ a v tuo, nǔò mí paal v na v na dɔw nɩsaal a yǎw.
- ²²A ɲa n'a nyɩ mì wone tuo a yɛrɛ ɲa; ɛ cɛ ɩ na lɛb a nyɛ nyɩ, ɛ a len daar a, nǔò na paalɩ nyɩ na, é nɩr za kǔ tǔɔ faa a nǔò ɲa a nyɩ zie ɩ.”
- ²³«A na ɩ a ɲa a, a vlɩ bibir nɛ a, nyɩ kǔ lɛb sowre mɛ bom za ɩ. Yel-muɲa sɩza sɩza n'a ɩ yere kùrɛ nyɩ, nyume wa zɛlɛ bom a ɩ Sǎa zie a ɩ yúor yǎw a, v na kù nyɩ na.
- ²⁴Wa ti tɔ dǎa a, nyɩ bɛ zɛɩ bom za a ɩ yúor yǎw ɛ: nyɩ zɛɩ ɛ nyɩ na páw na, lɛ n'a a nǔò na paalɩ nyɩ bɛ cɛ ɩ.”
- ²⁵«ɩ lɔb ɩ zvkpai yel ɩ a a ɲa za kù nyɩ. Ɛ cɛ bio waar a na viɛ, ɩ kǔ cǎa yɛrɛ a a ɲa a nyɩ zie ɩ, ɩ na manɛ nɩ a Sǎa yele kùrɛ nyɩ cǎamí lɛ.
- ²⁶A vlɩ bibir nɛ, nyɩ na zɛlɛ nɩ a ɩ yúor yǎw. Ɛ cɛ ɩ bɛ yere kùrɛ nyɩ kʼu na pùor ɩ a Sǎa kù nyɩ ɛ,

- ²⁷a Sãa tɔr za nɔnɛ nyɪ na, nyɪ na nɔw mɛ ɛ saw de kʊ yi n a Naanmin zie a yãw.
- ²⁸ĩ yi n a Sãa zie ɛ wa a tẽ-daa zu; yɛrɛ ɲa a, ɪ bɛrɛ nɪ a tẽ-daa ɛ cere a Sãa zie.”
- ²⁹A v po-tuurbe ti yel v na: «Yɛrɛ ɲa a, fu bɛr ɪ a zvkpai ɛ yɛrɛ cãàmí lɛ;
- ³⁰yɛrɛ ɲa a, ti bãw na kɛ fu bãw nɪ bom za, ɛ a bɛ fɛrɛ kɛ bɛ sowri fu bom ɛ. Alɛ n'a so ti saw de kɛ fu yi n a Naanmin zie wa.”
- ³¹A Yeezu ti sow bɛ na: «Yɛrɛ ɲa n'a nyɪ pãa saw de e?
- ³²Daar waar a na ta, ɛ vlɛ n'i ɲa ta baari, bɛ na diw nyɪ yaari, ɲa za mí cere a v cɛnu zie, ɛ nyɪ bɛr mɛ ɪ ɪ yɔ. Ɛ cɛ ɪ bɛ ɪ ɪ yɔ ɪ, mãa nɪ a Sãa nɛ bɛ.
- ³³Ĩ yel ɪ a a ɲa kù nyɪ kɛ nyɪ lãw nɪ mɛ tɛr a yã-baarv. Pv-sãwna pvɔ n'a nyɪ bɛ a tẽ-daa ɲa zu, ɛ cɛ nyɪ yãw fãw, ɪ zɛb a tũɔ a tẽ-daa.»

ZÃ 17

- ¹A Yeezu na wa yɛr a ɲa baar a, v uor a kaa a salom ɛ yel: «Ĩ Sãa a, a daar ta na, ɪ a fu Bie nyɛ yúor-viɛlv-danv, a fu Bie mì tũɔ ɪ fu nyɛ yúor-viɛlv-danv.
- ²Lɛ n'a v na kù a nyɔ-vuuvu na bɛ kura lɛ a belɪ dem za fu na de kù v a, a fãw fu na kù v bũ-vuura za zu a yãw.
- ³Ɛ a nyɔ-vuuvu na bɛ kura lɛ a, n'i kɛ bɛ bãw fu, fũv yɔ na ɪ a Naanmin-sɪza a, ɛ mì bãw a sob nɛ fu na tɔ a, a Yeezu Kiritɔ.
- ⁴Ĩ ɪ n a fu yúor nyɛ viɛlv-danv a tẽ-daa zu. A ton fu na kù m a, ɪ tɔ na baari.
- ⁵Yɛrɛ ɲa a, pãa ɪ ɪ nyɛ yúor-viɛlv-danv a fu zie, ɪ Sãa a, nɪ a yúor-viɛlv-danv vl ɪ na ti tɛr a fu zie, ɛ fu bɛ ír a tẽ-daa sɛr a.
- ⁶A nɪbɛ bel fu na ír a tẽ-daa pvɔ kù m a, ɪ ɪ na kɛ bɛ bãw a fu yúor. Fũv ti so bɛ, ɛ de bɛ kù m, ɛ bɛ tɛr ɪ a fu yɛrv vla.
- ⁷Yɛrɛ ɲa a, bɛ bãw na kɛ a alɪ bome nɛ za fu na kù m a, a yi n a fu zie.
- ⁸A yɛrv al fu na yɛr kù m a, ɪ yɛr a kù bɛ, ɛ bɛ saw na de, bɛ bãw nɪ yel-mɪɲa kʊ yi n a fu zie, bɛ saw na de kɛ fu tɔ m a.”
- ⁹«A bel yãw n'a ɪ puore, ɪ bɛ puore a tẽ-daa yãw ɛ. A belɪ dem fu na kù m a yãw n'a ɪ puore: fũv so bɛ,
- ¹⁰ɛ ɪ bũ-sora za ɪ n fu bũ-sora, mɛ a lɛ fu bũ-sora za na ɪ ɪ bũ-sora a, ɛ ɪ nyɛ nɪ yúor-viɛlv-danv a bɛ yãw.
- ¹¹Ĩ bɛ cãa a tẽ-daa zu ɛ, ɛ cɛ bel cãa nɪ a tẽ-daa zu, ɛ mãa waar a fu zie. ĩ Sãa sɔw ɪ, a belɪ dem fu na kù m a, gùrɛ bɛ a fu yúor yãw, kɛ bɛ ɪ been mɛ a tum a.
- ¹²Ĩ na ti bɛ a bɛ zie a, ɪ ti gùrɛ bɛ nɪ a fu yúor yãw, a fu yúor fu na kù m a. ĩ gu bɛ nɪ vla, ɛ a bɛ been kãw za bɛ bɔr ɛ, a bɛ ɪ a vli sob nɛ a na ti fɛr k'uv bɔr, a Sɛb-sɔw yɛr-bie tũɔ tu a ɪ.

- ¹³Ɛ ce yere ɲa a, ɪ waar ɪ a fu zie, ɛ yere a yeke a ɲa a tẽ-daa zu ka ɪ na cãa a, ké be ter a ɪ nõò v paali be ti tɔ a v tɔb zie.
- ¹⁴Ɔ kù be ni a fu yẽv, ɛ a tẽ-daa be nõw be ɪ, be na faa be ɪ a tẽ-daa nibe a, mẽ a mãa muja na be ɪ a tẽ-daa nɪr a.
- ¹⁵Ɔ be zeke ké fu ír be a tẽ-daa zu ɛ, ɪ zeke na ké fu gùre be a Faalv-sob yãw.
- ¹⁶Be be ɪ a tẽ-daa nibe ɪ, mẽ a mãa na be ɪ a tẽ-daa nɪr a.
- ¹⁷Maali be ni a yel-muja be ɪ son: a fu yẽv ɪ n yel-muja.
- ¹⁸Mẽ a le fu na tɔ m a tẽ-daa zu a, a mãa mì, ɪ tone be ni a tẽ-daa zu.
- ¹⁹Ɔ maale ni ɪ twɔra kũ ɪ sɔw a bel yãw, ké be mì ɪ son a fu yãw ni yel-muja.”
- ²⁰«A bel tɔwr be ne be ɪ puore kùre ɪ, ɪ puore na kùre a bel dem mì nãá wa saw de m a be yẽv zũú a:
- ²¹É be za ɪ been, mẽ a le fũv ɪ Sãà, fu na lãw ni mẽ ɛ ɪ mì lãw ni fu a. A bel mì, be lãw ni ti, a tẽ-daa tũ saw ke fu tɔ m a.
- ²²Ɛ a mãa a, ɪ kù be ni a yúor-vielv-danv vl fu na kù m a, ké be ɪ been mẽ ti na ɪ been a:
- ²³Ɔ lãw ni be, ɛ fu lãw ni mẽ, ké a be lãw-taa viel v za: le n'a a tẽ-daa na bãw ke fu tɔ m a, ɛ ɪ nõw be mẽ fu na nõw mẽ a.
- ²⁴Ɔ Sãà a, a bel dem fu na kù m a, ɪ bɔbr a ke a be ɪ na be a, be mì be a be lãw ni mẽ, ɛ nyẽ a ɪ yúor-vielv-danv, a yúor-vielv-danv vl fu na kù m a, a fu na ti nõw mẽ ɛ be ír a tẽ-daa ser a yãw.
- ²⁵Ɔ Sãà yel-muja za sob i, a tẽ-daa be bãw fu ɛ, ɛ ce mãa bãw fu na, ɛ a bel mì a, be nyẽ na bãw ke fu tɔ m a.
- ²⁶Ɔ ɪ na kè be bãw a fu yúor, ɛ na cãa ɪ be bãw v: a nõwfu vl fu na nõw mẽ a, v tũ be a be zie, ɛ ɪ mì be a be zie.»

ZÃ 18

- ¹A Yeezu na ti yẽr a ɲa baar a, vle ni a v po-tuurbe yi na lo gãw a Sedurɔ ba-fvɔla. Zardẽ kãw ti be n be. Be n'a v ti kpe ni a v po-tuurbe.
- ²A v mɛ Zuda mì ti bãw ni a vli zie ne: a Yeezu na mí ti cere a be kura le ni a v po-tuurbe a yãw.
- ³A Zuda ti ter ɪ a sojari ni a Ɔmun-yi-kpẽe-gurbe a bawr-maal-ni-bere ni a Farizĩe mune na ti kù v a, cen ni a be. Be ti ter ɪ mɔ-lena vũuni ni lãpari ni zebr bome.
- ⁴A Yeezu na ti bãw bom ne za na na ɪ v a, v tuor a sowri be: «Ãa n'v nyi bɔbr?»
- ⁵Ɛ be yel v: «Yeezu na yi Nazareti a n'v ti bɔbr.» A Yeezu yel be: «Mãa n'v.» A v mɛ Zuda ti ar ɪ a be sɔgɔ.
- ⁶A Yeezu na wa yel: «Mãa n'v», be tĩwni ni pùor, ɛ lo tẽsɔw.

- ⁷A Yeezu ti leb a sowri be: «Ãa n'v nyi bɔbr?» E be leb yel: «Yeezu na yi Nazareti a n'v ti bɔbr.»
- ⁸A Yeezu sow yel be: «Ĩ yel nyi na ke mǎa n'v. Ale wa ɪ mǎa n'v nyi bɔbr a, nyi ber a be ɲa kè be cere.»
- ⁹A ɲa n'a a yêr-bir ɲa v na ti dǎw yel a tu v tub: «A belɪ dem fɔ na kù m a, ĩ Sǎa a, ĩ be bɔr be been za ɪ.»
- ¹⁰Sumũ Pier na ti ter sɔ-kpɛɛ a nyɔw v na vũɔ, pɛl ɪ a bawr-maal-kara tō-tone kǎw dɔrv tobr ɲmǎa. A tō-tone ne yúor ti dɪ na ke Malkisi.
- ¹¹E ce a Yeezu ti yel ɪ a Pier: «Leb su a fɔ sɔ-kpɛɛ a v kpar pɔɔ. ĩ ta nyũ a tuo koli-nyuura a ĩ Sǎa na kù m a bu?»
- ¹²A sojari nɪ a be nɪ-kpɛɛ nɪ a Zifv mune ɔmun-yi-kpɛɛ-gurbe ti nyɔw nɪ a Yeezu 'lě.
- ¹³Be ti de nɪ niwn ter v cen nɪ a An zie. U ti ɪ n a bawr-maal-kara na dɪ ke Kayifv a dɛm. A Kayifv n'v ti ɪ a bawr-maal-kara a vɪt yuon ne.
- ¹⁴A Kayifv ɲa tɔr za n'v ti wul a yǎ ɲa a Zifv mune: «A nyi vla n'a ke nɪ-been yō kpi a nɪbe za yǎw.»
- ¹⁵A Sumũ Pier nɪ a Yeezu po-tuure yěɛn sob ti tu n a Yeezu. A po-tuure vɪ ti tu n a Yeezu kpɛ a bawr-maal-kara dǎvɔrá, v na ti ɪ a bawr-maal-kara nɪ-bǎwna a yǎw.
- ¹⁶A Pier vɪ ti ar ɪ a yěw, a dǐdɔr nɔɔr. A po-tuure vɪ na ti ɪ a bawr-maal-kara nɪ-bǎwna a, ti leb a yi ti yêr ɪ a pɔw na gùre a dǐdɔr a, e ɪ a Pier v kpɛ.
- ¹⁷A le n'a a tō-tō-bi-pɔw na gùre a dǐdɔr a ti yel a Pier: «A fũv mɪ a, fɔ be ɪ a nur ɲa po-tuure kǎw bu?» A Pier ti yel a: «Ĩ be ɪ v e.»
- ¹⁸A tō-tō-biir nɪ a ɔmun-yi-kpɛɛ-gurbe ti gbɔw nɪ vũu vɔre, yǎwr na ti ure a yǎw. A Pier ti pɔɔ na ar vɔre a vũu.
- ¹⁹Le n'a a bawr-maal-kara ti sowr ɪ a Yeezu a v po-tuurbe ye le nɪ a v kanv ye le.
- ²⁰A Yeezu ti sow v na: «Cǎàmí le n'a ĩ mí yêre a nɪbe za nɪɲé, e kanɛ nɪ be a puoru-dírú nɪ a ɔmun-yi-kpɛɛ pɔɔ, a be a Zifv mune za na mí bǎ taa a. ĩ be dǎw sɔwɪ yêr yêrv e.
- ²¹Bũv n'v ɪ fɔ sowre mɛ? Sowri a bel na ber wō a ĩ kanv a, be bǎw nɪ a vɪt bom ne ĩ na yel a.»
- ²²A yêr-bie a ɲa be ti lo tẽw ser e, e a ɔmun-yi-kpɛɛ gùre yěɛn sob kǎw, na ti ar a be a, ba v e yel: «A ɲa n'a fɔ sowr a bawr-maal-kara yêrv bu?»
- ²³A Yeezu ti sow v na: «Mǎa wa yêr faa a, wul mɛ a faa lowr; e mǎa wa yêr vla a, bũv n'v so fɔ ɲme m?»
- ²⁴Le n'a a An ti yǎw be ter a Yeezu 'lě cen nɪ a bawr-maal-kara Kayifv zie.

²⁵A Sumõ Pter vl ti ar a vvre a vñu. Be ti sowr v na: «Fv mî be ı a v po-tuure kãw bu?» A Pter ciiri: «Î be ı v ɛ.»

²⁶A bawr-maal-kara tō-tō-bie kãw, na ı a vli sob ne a Pter na ti dãw pel a tobr ñmãa a nur a, ti sowr v na: «Î be tñ dãw nyẽ b a zaardẽ pɔɔ, fñv nı a Yeezu ɛ?»

²⁷Ɛ ce a Pter ti leb a maal ciiri, ɛ daadaa le nura kō.

²⁸Al pùorí, be ti ter ı a Yeezu yi n a Kayifu zie cen nı a Uròm tẽw na-kpẽe liere yir. Biɓaara ti n'a. Be be ti kpe a Uròm tẽw na-kpẽe liere yir ɛ, ké be taa wa páw dẽwr ɛ, tñ dı a Tolv cuw.

²⁹Alɛ so a Pilatı yi wa a yẽw wa sowri be: «Bñv sãwna n'a nyı yere a nur ña yãw?»

³⁰Be ti sow v na: «A nur ña be ti maalı yel-faa a, ti kñv ti nyow v wa n a fv zie ı.»

³¹A Pilatı leb yel be: «Nyı de v maal ı a yẽrv tu n a nyı Naanmun-Wulu.» A Zifu mune yel v: «Tı be ter sɔr na kú nur kãw za ı!»

³²A ña n'a a ti fer ke a yẽrv vl, a Yeezu na ti yẽr mant wul a kñu ne bvure v na na kpi a, tu.

³³A Pilatı ti leb a kpe a dĩó, ɛ bvɔl a Yeezu sowr v: «Fv ı n a Zifu mune nãa bu?»

³⁴A Yeezu sow v: «Fv muja n'v bãw sowre bu, nı-yoru ne be yel kò b?»

³⁵A Pilatı sowr v: «Î mî ı n a Zifu mune nı-bvure nur kãw bu? A fv nı-bvure nı a bawr-maal-nı-bere nyow fv na wa n a ï zie, bñv n'v fv ı?»

³⁶A Yeezu sow: «A ï naalv be yi tẽ-daa ña zu ɛ. A ï naalv ti yi a tẽ-daa ña zu a, a ï nibe nãa zeb a faa mẽ ber, ï ta lo a Zifu mune nuru pɔɔ ı. Ɛ ce yẽre ña a, ï naalv be ı tẽ-daa ña zu naalv ɛ.»

³⁷Lɛ n'a a Pilatı sowr v: «A ı le fv ı nãa v?» A Yeezu sow: «Fñv n'v yere kñı ı n nãa. Î dɔw na, ɛ ï wa n a tẽ-daa zu kñı wa dı a yel-muja dāsıɛ. Nur za na ı yel-muja nur a, bere na wone a ï yẽrv.»

³⁸A Pilatı yel v: «Bñv n'ı a yel-muja?» A yẽr-bie a ña zu n'a, v leb yi a Zifu mune zie ti yel be: «Î be nyẽ sãwna za a v zie ɛ.

³⁹Ɛ ce mẽ a le a ıb na ure a nyı zie a, ï mí leb a ber nı-pàwra kãw kò nyı a Tolv cuw bibir. Nyı bɔbr a kñı leb ber a Zifu mune nãa bu?»

⁴⁰Be ti ñmter ı celsı be za: «Ta ber a vl ɛ, ber Barabası!» Zĩ ke a Barabası ne ti ı n nyãnyu-nı-kúre.

ZÃ 19

¹Lɛ n'a a Pilatı ti yãw be nyow a Yeezu cen nı ti fɔb.

²A sojarı ti wób ı gvvr kpa-wɔɔ vɔbli v, ɛ de kpar-kpẽe zie kãw su v.

³Be mí ti taw na piɛl v, ɛ yel v: «Yaani, Zifu mune nãa a!» Ɛ mí ɓa v kɔrí.

⁴A Pilatı ti leb a yi ti yel a nibe: «Nyı nyẽ, ı na ter v na yi wa n a yẽw ka, k  nyı t o nyẽ b w k'ıu be nyẽ s wna za a nır  a zie na s w k  be k  a ı.»

⁵A Yeezu ti yi na v bli a g ur kpa-w o,   su a kpar-kp  e z  . A Pilatı ti yel be na: «Nyı nyẽ a nır!»

⁶  ce a bawr-maal-nı-bere nı a be nibe na wa nyere v le pe a, be  mier ı c lsı yere nı: «Kpa v da-gara zu! Kpa v da-gara zu!» A Pilatı leb yel be: «Nyı m  de v kpa a da-gara zu, m a y w a, ı be nyẽ s wna za a v zie ı.»

⁷A Zifv m ne leb yel v: «Tı ter ı Naan min-Wulu,   a wulu  a tub y w a, a fer a k' v kpi: v na b  le v t  ra Naan min Bie a y w!»

⁸A Pilatı na wa w  a y r-bie a  a a, d b e leb a b w kpe v yaga za.

⁹U ti leb a kpe a d  o ti sowri a Yeezu: «Nyıne fu yi?»   ce a Yeezu be ti haa n  r s w v  .

¹⁰Le n'a a Pilatı leb yel v: «Fu be y re y rv s wr m  ı? Fu be b w k'ıu ter ı f w na t o kpa b a da-gara zu, bu leb ber fu  ?»

¹¹  ce a Yeezu ti s w v na: «Naan min be ti k  b a f w a, fu k v ti ter f w k w za a ı zu  . Ale so, a nır vl na ml m  ny w y w a fu nuru p o a ter ı s wna zuo fu.»

¹²A le n'a a Pilatı ti b br a Yeezu leb-berv.   ce a Zifv m ne ti  mier ı c lsı yere nı: «F v wa leb ber a nır  a a, fu be ı a Sezaar b  ı! Nır za na b  le v t  ra n   a ı n a Sezaar d -sob.»

¹³A Pilatı na wa w  a le a, v y w na be ter a Yeezu yi wa n; v do z  a y rv-d b da-k w zu, a zie ne be na b  le ke K se-pame-dav ra a,   Ebire b  le Gabata a.

¹⁴A T lv cuw z a daari ti n'a, man a m t w na p  z  taa a. A Pilatı ti yel ı a Zifv m ne: «Nyı nyẽ a nyı n  !»

¹⁵  ce be ti  mier ı c lsı: «U kpi! U kpi! Kpa v da-gara zu!» A Pilatı leb yel be: «  kpa a nyı n   a da-gara zu bu?» A bawr-maal-nı-bere s w: «Sezaar y  n'ı ti n  .»

¹⁶Le n'a v ti ber a Yeezu k  be k  be ti kpa v a da-gara zu. A le n'a be ti ny w a Yeezu yi n.

¹⁷A Yeezu ti tuo nı a v da-gara v m  a yi n a t w p o, cen nı a zie k w na dı ke Zu- man-zie,   be b  le G lgota a Ebire y rv p o a.

¹⁸Be n'a be ti kpa v a da-gara zu nı nibe ayi a v l bowe y w,   a Yeezu be a s  o.

¹⁹A Pilatı ti y w na be seb a sebrv  a mer a da-gara zu: «A Yeezu na yi Nazareti a, Zifv m ne n  .»

²⁰A Zifv m ne yaga ti kanı nı a sebrv  a. A zie ne be na ti kpa a Yeezu a da-gara zu a na be ti z   nı a t w p o a y w,   a sebrv ti seb ı Ebire nı Lat  nı Gureki y rv a.

²¹A Zifv m ne bawr-maal-nı-bere ti yel ı a Pilatı: «Ta seb ke: <Zifv m ne n   ı,   ce seb ke: <A nır  a yel a: ı ı n a Zifv m ne n  .>  

²²A Pilatı sowl be: «A le ñ na seb a, seb na.»

²³A sojarı na wa kpa a Yeezu a da-gara zu baar a, be de nı a v kparı pō ziir anaar, ké ɲa za tōo páw. E pāa ti ce a kpar-kpēe: v be ti ter sierv ε, wobru n'a be ti tĩ a zu ε wob v za bil ti baari.

²⁴A sojarı ti yere na kùre taa: «Tı ta cierti a kparv ɲa pō ı, ti ɲme gbāw de.» A yele a ɲa za ı na, ke a Seb-sōw yēr-bie tōo tu vla: «Be pō nı a ñ fōbr za, ε de a ñ kpar-kpēe dı n gbāw.» A le tōr za n'a a sojarı ti ı.

²⁵A Yeezu mǎ nı a v mǎ yeb Marya, Kilofaar pōw, nı Madala tēw Marya ti ar a pieli a Yeezu da-gara.

²⁶A Yeezu na wa nyē a v mǎ nı a v po-tuur-nōna na ar pieli v a, v yel ı a v mǎ: «Pōw ı, nyē a fū bie.»

²⁷E leb yel a po-tuure ne mǐ: «Nyē a fū mǎ.» E a na de ti tĩ a vli daar ne a, a po-tuure ter v na kul ı a v yir.

²⁸Al pùorí, a Yeezu na ti bāw ke a yele za nvor kú na a, v yel ı a ɲa, k'aa Seb-sōw tōo tu ti buli: «Kōo-nyuur kpier mē na.»

²⁹Duwle kāw ti be n be paali dǎ-miiru. Be ti de nı sapō tō a dǎ-miiru ne pvo ε cōr ba ızopı dale yāw tur v a nùorí.

³⁰A Yeezu ti nyū n a dǎ-miiru, al pùorí v yel: «A yele za nvor kú na!» E pāa gvō a zu, ε ɲmāa vuvuv.

³¹A cuw zāa daari ti n'a. A Zifu mune be ti bōbr k'aa kūuni cāa yawlı a da-garı zu a pienv-bibir ε, a vli pienv-bibir na baa ti ı bibi-kpēe a yāw. Be ti cen na ti zeli a Pilatı k'v v yāw be kar a kūuni gbēe, ε yaw be a da-garı zu.

³²Le n'a a sojarı ti wa wa kar a nibe ayi bel gbēe, be na ti lāw kpa n a Yeezu a da-garı zu a.

³³Be na wa ta a Yeezu zie a, be nyē v na v kpi baari; ale so be be kar a v gbēe ı.

³⁴E ce a soja kāw ti cōr ı a v lõbowr puo nı kafin. Daadaa le zū nı kōo lāw pili taa yi.

³⁵A sob ne na nyē a dı n a dāsıe, ε a dāsıe v na dı a ı n yel-muɲa. A Sob ɲa bāw k'v v yere nı yel-muɲa ké nyı mǐ saw de.

³⁶A yele a ɲa za ı na ke a Seb-sōw yēr-bie a ɲa tu vla: «Be kũ ka a v kōbr been kāw za ı.»

³⁷Zie kāw, a Seb-sōw leb a yel: «Be na jıre nı a vli sob ne be na cōr col a.»

³⁸A al pùorí, Zuzeb na yi Arimate tēw a, na ti ı a Yeezu po-tuure kāw ε sowle bere a Zifu mune dēbīe yāw a, ti zeli nı a Pilatı k'v v saw v de a Yeezu yāgan. A Pilatı ti kù v a sōr, v cen ti de a Yeezu yāgan.

³⁹Nikodem mǐ ti wa na, vle nı a Yeezu na ti nyē taa tūsow kāw a. U ti ter ı kǎa-nyūu be na dvw nı alowesi vaar a, ta mē kilo lizer ı pie a, wa n.

⁴⁰Be ti de ni a kãa a ɲa ze a Yeezu yãgan, ε de penε vili ni v mē a le a Zifu mune na mí còbrɪ a be kūuni a.

⁴¹Zaardē kãw ti piɛl ɪ a zie nε be na kpa a Yeezu a da-gara zu a. E a zaardē nε pɔɔ, bɔw-paala ti be n be, be be ũ̀ nɪr za a v pɔɔ sɛr ε.

⁴²A na ti ɪ a Zifu mune cuw zãa daari a, ε a bɔw nε ti piɛl a, be n'a be ũ̀ a Yeezu.

ZÃ 20

¹A kɔstɛra bibir, Madala tẽw Marya ti ìr ɪ bifaar-pipi, a zie na ti cãa liw a, cen a yaa per. U ti nyẽ na be bìlì a kusɛr ber a bɔw nuɔr yãw.

²U ti zɔ na cen ti páw a Sumõ Pɛr ni a Yeezu po-tuur-nɔna yel be: «Be ír ɪ a Sore a yaa pɔɔ é ti be bãw be be na yãw v a ɪ.»

³Le n'a a Pɛr ti yi, vlε ni a po-tuure vl, be cen a yaa per.

⁴Be za ayi ti lãw na zɔrε; ε cε a po-tuure vl ti zɔ na zuo a Pɛr ber ε ti dãw ta a yaa per.

⁵U ti muul a nyẽ a penε na gã a, ε cε v be ti kpε ɪ.

⁶A Sumõ Pɛr na ti tuur v a, mì pãa ti ta na. U ti kpε n a yaa pɔɔ nyẽ a penε na gã a

⁷v mì ti nyẽ ni a pen vl na ti páw a Yeezu zu a; v be ti bin lãw ni a pen-taabe ɪ, v ti puuli na gã v yõ zie.

⁸Le n'a a po-tuure vl mì pãa kpε, vl na ti de niwn ta a yaa per a. U ti nyẽ na ε saw de.

⁹Wa ti tɔ a len daar a, a po-tuurbε cãa be ti bãwnɪ a kε a fεr a kε a Yeezu lεb yi a kūuni pɔɔ, mē a le a Sɛb-sõw na yel a ɪ.

¹⁰Al pùorí, a po-tuurbε ti lεb a kul.

¹¹A Marya ti ar ɪ a yẽw, a yaa per, kone. U ti cãa na kone ε wa muul ɪ a bɔw pɔɔ

¹²nyẽ malkɪ mune ayi be su bũ-pele zĩ ni a be tɔr za be na ti gaali a Yeezu yãgan a, kãw ti zĩ n a zu yãw, ε yẽn sob zĩ a gbεε yãw.

¹³Be ti sowr v na: «Pɔw ɪ, bũv tɛr fɔ fɔ kone?» U ti sow be na: «Be ír ɪ a ï Sore, ε ï be bãw be be na yãw v a ɪ.»

¹⁴U na ti cãa yẽrε a, v wa lɛb a nyẽ a Yeezu v ar a be, ε v be bãw kε vlε n'v ε.

¹⁵A Yeezu ti sowr v na: «Pɔw ɪ, bũv tɛr fɔ fɔ kone? ãa n'v fɔ bɔbr?» E cε a Marya vl ti mane kε a zaardē-gùrε n'v ε yel v: «Sore e, fũv wa n'v de v a, fũv wul mē a be fɔ na yãw v a, ε ï na cen na ti ɓaw v!»

¹⁶A Yeezu ti yel v na: «Marya!» U ti yãw na lɛbɪ ε yel v ni a Ebire yẽrv: «Arabuni!» A per le kε: «Wul-wul-kara.»

¹⁷A Yeezu yel v: «Ta nyɔw mē tɛr ε! Bũv n'v vẽ, ï be do a ï Sãa zie sɛr ε. Fũv a, cen ti páw a ï yebr yel be k'ũ duor ɪ a ï Sãa mì na ɪ a nyɪ Sãa a zie, a ï Naanmun, mì na ɪ a nyɪ Naanmun a zie.»

18A lɛ n'a a Madala tɛw Marya ti cen ti yel kù a po-tuurbe: «Ĩ nyɛ ni a Sore. Ɛ a ɲa n'a v yel kù m.»

19A vɪ kɔsɪɛra nɛ tɔr za bibir zaanvɔra, a Yeezu po-tuurbe ti zĩ n yir kãw pɔɔ ɛ kpa a pamɛ, a Zifu mɛnɛ dɛbɛ yãw. Bɛ wa bere na a Yeezu wa ar a bɛ sɔɔ ɛ yel bɛ: «A yã-ɓaarv, v be a nyɪ zie!»

20U na ti yɛr a a ɲa baar a, v wul bɛ ni a v nuru ni a v lõbowr. Nũò ti ɪɛ ni a v po-tuurbe yaga, a bɛ na ti lɛb nyɛ a bɛ Sore a yãw.

21U ti lɛb a maal yel bɛ: «A yã-ɓaarv, v be a nyɪ zie! Mɛ a lɛ a Sãa na tɔ m a, lɛ n'a ĩ m̀ tone nyɪ.»

22U na wa yel a ɲa baar a, v pɛbl ɪ pɛlv yãw a bɛ zu ɛ yel bɛ: «Nyɪ de a Vvuv Sõw!

23Nyɛmɛ wa dɪ nɪbɛ yel-bebe suur kù bɛ a, Naanmun m̀ na dɪ na kù bɛ, ɛ nyɛmɛ wa zawr nɪbɛ yel-bebe suur dɪb a, Naanmun m̀ na zawr ɪ a dɪb.»

24A Pie-nɪ-ayi yɛn sob kãw, na dɪ kɛ Toma, ɛ bɛ bvɔlɛ Didim a, bɛ ti pɔɔ a bɛ pɔɔ a lɛn daar a Yeezu na ti wa a bɛ zie a ɪ.

25A v po-tuur-taabe ti yel a kù v: «Tɪ nyɛ ni a Sore!» A Toma lɛb yel bɛ: «Mãa bɛ wa nyɛ a pĩ-bie bãwfv a v nuru pɔɔ a, mãa bɛ wa ír nobir tɔ n a pĩ-bie bãwfv a ɲa a, mãa bɛ wa ír nũu tɔ a v lõbówrɪ a, ĩ kũ saw de ɪ.»

26Bibie anĩ pùorí, a Yeezu po-tuurbe ti lɛb a maal ɓã taa a yir pɔɔ, a Toma m̀ pɔɔ. A pamɛ ti cãa na kpa, ɛ a Yeezu wa kpɛ ar a bɛ sɔɔ ɛ yel bɛ: «A yã-ɓaarv, v be a nyɪ zie!»

27Al pùorí, v ti yel ɪ a Toma: «Wa n a fv nobir ka, bɛl a ĩ nuru nyɛ, wa n a fv nũu wa tɔ a ĩ lõbówrɪ, bɛr a nɔkpen ɛ saw de.»

28A Toma ti sɔw na yel: «Fv ɪ n ĩ Sore ni ĩ Naanmun!»

29A Yeezu ti yel v na: «Fv na nyɛ m a bɛ n'a fv saw de e? Zu-nũò dem n'ɪ a bɛl na bɛ nyɛ ɛ saw de a!»

30A Yeezu ti cãa na maalɪ yele yaga na ɪ bãwfv sãá a, a v po-tuurbe ninjé, ɛ cɛ bɛ bɛ tũɔ seb a za yãw a seɓɛ ɲa pɔɔ ɪ.

31A a ɲa bɛ na seɓ yãw a, bɛ seɓ a yãw ké nyɪ saw de kɛ a Yeezu sɪrɪ na ɪ a Kırta, a Naanmun Bie, ɛ a nyɪ sawfv zũú n'a nyɪ na páw a nyɔ-vvuv a v yúor yãw.

ZÃ 21

1A Yeezu ti lɛb a wul v tvɔra a v po-tuurbe a Tiberiyadı kũɔ-kpɛɛ nvɔr. Nyɪ nyɛ a lɛ a na ti tu a.

2Sumv Pɛr ni Toma, bɛ na bvɔlɛ Didim a, ni Natanayɛl na yi Kana a Galile tɛw a, a Zebede bibiir ni a Yeezu po-tuurbe ayi kãw ti nɛ bɛ.

- ³A Sumõ Pier ti yel ɪ a bɛ zie: «Mãa cere nɪ zúmɛ nyɔwɸv.» Bɛ yel v: «Tɪ mɪ na páw ɸv na cen.» Bɛ ti yɪ na kpɛ a gbor, ɛ cɛ a vɪ t̃úsɔw nɛ bɛ bɛ ti nyɔw bom za ɪ.
- ⁴A zie na wa viɛɛ a, a Yeezu ti ar ɪ a k̃ɔɔ-kp̃ɛɛ nʊɔɔ, ɛ cɛ a v po-tuurbɛ bɛ ti bãw kɛ vɛ n'v ɛ.
- ⁵A Yeezu ti yel bɛ na: «Bibiir i, nyɪ tɛɪ ɪ zúmɛ ɛ?» Bɛ sɔw: «Ũv'hũ.»
- ⁶U yel bɛ: «Nyɪ lɔb a m̃ɛ a gbor dʊɪv lowr, é nyɪ na páw na.» Lɛ n'a bɛ ti lɔb a m̃ɛ, é bɛ lɛb tʊɔɔ v tawɪ yire nɪ ɛ: v ti paal ɪ a zúmɛ zuo.
- ⁷A po-tuure nɛ a Yeezu na ti nɔnɛ a ti yel ɪ a Pier: «A Sore n'v!» A Sumõ Pier na wa wõ kɛ a Sore n'v a, v su n a v kparv - v ti ɪ n yãgã-zawla - yãw lo n a k̃ɔ̀mí.
- ⁸A v po-tuur-taabɛ ti waar ɪ nɪ a gbor, lãw tawɪ ɪ a m̃ɛ na paalɪ a zúmɛ: bɛ bɛ ti zãá nɪ a k̃ɔkɔwɪ ɛ, a ti ta na m̃ɛ metɪɪ kɔba a.
- ⁹Bɛ na ti siw a, bɛ nyẽ nɪ zúmɛ ṽũu-bie zu nɪ dipẽ.
- ¹⁰A Yeezu ti yel bɛ na: «Nyɪ ír a zúmɛ nyɪ na nyɔw a ỹɛɛ ɲa a wa n.»
- ¹¹A Sumõ Pier ti lɛb a do a gbor pʊɔ, ɛ taw a m̃ɛ yɪ n a k̃ɔɔ nʊɔɔ, a m̃ɛ ti paal ɪ zúm-bɛɛ lɪz'a ayop̃ɔi nɪ pie dɔwɪ zúmɛ ata. ɛ a zúmɛ na saa ti yãwm̃ɛ zẽ a ɲa a, a m̃ɛ bɛ ti cɛɪɪ ɛ.
- ¹²A Yeezu ti yel bɛ na: «Nyɪ wa dɪ.» A po-tuurbɛ been kãw za bɛ ti saw sowre v ɛ: «Ãa nɛ b?» Bɛ ti bãwnɪ a na a Sore na n'v a.
- ¹³A Yeezu ti taw na ta de a dipẽ k̃ɔ bɛ, ɛ mɪ lɛ ɪ a lɛ nɪ a zúmɛ.
- ¹⁴A gb'a ata sob ti n'ɪ a lɛ a Yeezu na ti wul v tʊɔɔ a v po-tuurbɛ a v k̃ũuni-pʊɔ-lɛ-yib p̃uorí a.
- ¹⁵Bɛ na wa dɪ baar a, a Yeezu yel ɪ a Sumõ Pier: «Sumõ, Zã bi-dɛb ɪ, ɸv nɔnɛ m̃ɛ na zuo a bɛ ɲa bu?» U sɔw: «Ũv, Sore e, ɸv bãwnɪ a na ã na nɔnɛ ɸv a.» A Yeezu yel v: «C̃ũnɛ a ã peli.»
- ¹⁶A Yeezu ti lɛb a sowr v a gb'a ayi sob yãw: «Sumõ, Zã bi-dɛb ɪ, ɸv nɔnɛ m̃ɛ na a?» U sɔw: «Ũv, Sore, ɸv bãwnɪ a na ã na nɔnɛ ɸv a.» A Yeezu yel v: «l a ã pi-c̃ũnɛ.»
- ¹⁷U ti lɛb a yel a gb'a ata sob yãw: «Sumõ, Zã bi-dɛb ɪ, ɸv nɔnɛ m̃ɛ na a?» Pʊ-sãwna ti tɛɪ ɪ a Pier, a Yeezu na ti sowr v a gb'a ata sob yãw a: «Fv nɔnɛ m̃ɛ na a?» ɛ v ti sɔw na: «Sore e, ɸv bãw nɪ bom za, ɸv bãwnɪ a na ã na nɔnɛ ɸv a.» A Yeezu yel v: «C̃ũnɛ a ã píir.
- ¹⁸Yel-mɲa sɪza sɪza n'a ã yere k̃ɔɛ ɸv: ɸv na ti ɪ pɔlbile a lɛn daar a, ɸv mí ti sɛ n a ɸv kpawɪ ɸv tʊɔɔ cere nɪ bɛ ɸv na bɔbr a; ɸv wa kor a, ɸv na mí zɛw nɪ a kpãkpãmɛ ɛ nɪ-yũo sɛ b a kpawɪ, ɛ tɛɪ ɸv cere nɪ vɪ zie nɛ ɸv na bɛ bɔbr a.»
- ¹⁹A Yeezu ti yel ɪ a a ɲa, k'vʊ wul a k̃ũu nɛ bʊvɛ a Pier nãá wa kpi ɪ k̃ɛ Naanmun nyẽ ỹuor-viɛlv-danv a. A Yeezu na ti yel a ɲa baar a, v yel ɪ a Pier: «Tuur m̃ɛ!»

²⁰A Pter na ti ɲmɛli kaa a pùorí a, v nyě ni a po-tuure vl a Yeezu na nɔnɛ a, a vl na ti culi cen a Yeezu nyãa yãw a dɪb daar sowr v: «Sore e, ãa n'i a sob ne na na ml fɔ nyɔw tir a?»

²¹A Pter na ti nyě v a, v sowr i a Yeezu: «E a ɲa sob, Sore e, bũv n'v na i v?»

²²A Yeezu ti sow v na: «Mãa wa bɔbr k'vɔ be be ɛ gùre ã ti lɛb wa a, a jɪrɛ fɔ na bu? A fũv a, tuur mɛ!»

²³A lɛ n'a be ti ɲmɛ yaari a yɛbr sɔgo kɛ a po-tuure ɲa kũ kpi ɛ. E cɛ a Yeezu be ti yel v k'vɔ kũ kpi ɛ. U ti yel a: «Mãa wa bɔbr k'vɔ be be ɛ gùre ã ti lɛb wa a, a jɪrɛ fɔ na bu?»

²⁴A po-tuure ɲa n'v dɪrɛ a yeke a ɲa dãsɛ, ɛ vlɛ n'v seɓ a, ɛ ti bãwni a na, a v dãsɛ tu n yel-mɲa.

²⁵A Yeezu cãa na lɛ maali yel-yaga yaga: bɛlɛ ti seɓr a za been been a, ã ti tɛrɛ k'aa tɛ-daa za kũv tũo de a seɓr be nãá seɓ a i.

NI-TONI

NI-TONI 1

¹Bá Teofil i, A ñ seb dāw-niwn sob puɔ a, ñ manɩ nɩ a ɩ-ɩɩ al za a Yeezu na ɩ a, nɩ a wulu al za v na wul a per tib daar za

²ti ta n a vlɩ bibir nẽ be na ír v do n a tẽ-vla a. A Vuvu Sõw n'v ti yāw v yêr a v yêr-pe-baara kù a v nɩ-toni v na ti kaa ir a, ε pãa bāw do a tẽ-vla puɔ.

³A v kũu pùorí a, beɛ ne be v ti ɩ be nyẽ v, ε v wul be gb'a a ŋmun za k'vɩ ɩ n nɩ-vuvra: bibie lɩz'a ayi yāw, v ti wul ɩ v tɔra a be zie ε yêr a Naanmun-Naalv yêrv kù be.

⁴Bibir kāw, v na ti lāw nɩ be dɛre a, v ti yāw nɩ nvɔr kù be ké be taa cere zāane nɩ a Zeruzalem ε, ε gùre a bom ne a Naanmun Sāa na yāw nvɔr k'vɩ na kù be na a. U ti yel be na: «A nvɔr a Naanmun Sāa na yāw a nyɩ zie a, mǎa nvɔrɩ n'a nyɩ wõ v.

⁵Nyɩ bāwnɩ a, kũɔ n'a a Zā-Bati kù n a nɩbe a suob, ε ce a nyum a, ka nɩ bibie a ŋa le tɛwr yāw a, Vuvu Sõw puɔ n'a nyɩ na de a suob.”

⁶Le n'a a po-tuurbɛ na ti ɓā taa a Yeezu zie a, ti sowr v: « Sore e, a yêre ŋa n'ɩ a daar vl fɩ na na leb zuɩ a lsrayel buvre naalv a bu?”

⁷U ti yel be na: «A daar al, nɩ a bibie al a Sāa na nōw yāw a, nyume be so a bāwfv ε.

⁸ε ce a Vuvu Sõw na siw nɩ a nyɩ zu, kù nyɩ fāw, é nyɩ na ɩ n ñ dāsĩe nɩbe a Zeruzalem, a Zude nɩ a Samaari ten za puɔ, ti tɔ n a tẽw baarv ziir za.”

⁹U na ti yêr a yêr-bie a ŋa baar a, be ti nyẽ v na v ìr duor a salom zu, zūzuwr wa yi pàw v, be be cāa nyẽ v ε.

¹⁰Be na ti cāa ar uore a Yeezu na duor a salom zu a, be wa bere na nɩbe ayi kāw su kpar-peɛ wa ta ar ɩ a be zie,

¹¹ε sowri be: «Galile tẽw dem i, bũnv yāw n'a nyɩ ar uore a salom a a ŋa? A Yeezu ŋa be na ír a nyɩ sɔgo do n a salom zu a, v nāa leb a wa, mẽ a a ŋa nyɩ na nyẽ v k'v duor a salom zu a.”

¹²Le n'a a nɩ-toni ti yi a tāw vl zu be na buɔle Olivv-tur tāw a leb cen a Zeruzalem; a tāw ŋa ti pɛɩ ɩ a Zeruzalem yĩ le, man a le a na sew ké be mí cen zāá a Zifv mune pienv-bibir a.

¹³Be na ti leb wa a, be do n a bɔwpiɛ puɔ na ti ɩ a be beba zie a. Pɛr, Zā, Zakɩ nɩ Ādere, Filib nɩ Toma, Batelemi nɩ Matie, Alfe bi-deb Zakɩ nɩ Sumũ Zelɔti nɩ Zakɩ bi-deb Zuda ti ne be.

¹⁴A be ŋa za ti lāw nɩ taa mẽ nɩ-been a, puore nɩ kura le, beɛ nɩ pɔwbe be mune kāw, a Yeezu mǎ Marya nɩ a Yeezu yebr ti puɔ nɩ a be puɔ.

¹⁵A alɩ bibie ne puɔ, a Pɛr ti ìr a ar a yebr sɔgo, na ti ɓā taa ta nɩbe lɩz'a ayvɔb a, ε yel:

¹⁶«Yēbr ɪ, a Sēb-sōw yē-ɓie a Vuur Sōw na ti dāw yel ɪ a Daviir nuɔr a Zuda yāw a, a ti fēr a k'aa tu; a Zuda ŋa n'v ti tēr a nibe wa n be wa nyow a Yeezu.

¹⁷U ti puɔ ni a ti puɔ ti lāw a tome.

¹⁸Zĩ k'vɔ ti da n puo ni a yel-faa v na maali a sã-ya libie: v lo na tuuri, a puór pur, a pu-sabe za yi gã.

¹⁹A Zeruzalem tēw nibe za wõ n a yel ŋa. Le so be buole a puó ŋa ni a be yērv ke: «Akeldama» a per le ke: «Zĩ puó.»

²⁰Ɛ ce be sēb ɪ a Sēb-sōw yielu sēbe puɔ ke: «A v kpēb zie, v gã zawla, nur za taa kpiɛr a v puɔ ɪ.» Ni ke: «Ni-yũo, v de a v tō-nuɔr.»

²¹Le so, a nibe bel na puɔ a ti puɔ, a vli daar ne za a Sore Yeezu na ti be a ti sɔgo a,

²²a na tĩ a Zã suob v na de a, ɛ ti ta a vli bibir ne be na leb ír v a ti sɔgo a, a fēr a k'aa be yēn sob kãw puɔ a ti puɔ ɪ a v kũu-puɔ-le-yib dāsɛ sob.”

²³Be ti wul ɪ nibe ayi: Zuzēb, be na ti buole Barsabasi, é kpowre buole ke Zitisi a, ni Matiasi.

²⁴A nibe za ti lāw na pùori a ŋa: «Sore e, fũv na bāw a nibe socie a, wul a vli sob fu na kaa ir a nibe be ŋa ayi puɔ,

²⁵k'vɔ ɪ a ni-tona liɛr de a zie a ni-tona tome puɔ, a Zuda na ber ke cen a v mĩ zie a.”

²⁶Al pùorí, be ti ŋmɛ n a gbāw, v lo Matiasi zu, è be de v yāw a ni-toni pie ni been puɔ.

NI-TONI 2

¹A Pātíkɔti cuw bibir na wa viɛ a, a yēbr ti bā n taa be za zi-been.

²Be wa bere na damnv yi a salom zu, ɪ mē sēsēb kpēɛ na fure a; v ti fu na paali a yir vl za puɔ be na ti be a.

³Le n'a be ti nyē bom na ŋmē mē vūu a, v siw pō yaari mē zele a, dowlɪ a be za been been zu.

⁴A le n'a a Vuur Sōw ti paali be za be tĩ yēre buur-yoru yērv. Na za mí ti yēre na mē a le a Vuur Sōw na kù v k'vɔ yēre a.

⁵A ti car ɪ na ké Zifu be mine kãw na nōw a puoru a, mĩ ti be n a Zeruzalem be; a ni-buure bel za na ti be a tē-daa zu a, a bel puɔ n'a be ti yi ke wa.

⁶A nibe na ti wõ a damnv a, be ti zo na wa bā taa be ter vuo ɪ. A ti ur be na be di vuo ɪ, a ŋa za na mí ti wone be yēre a v sãà buure yērv a yāw.

⁷A be tierv za ti nyaw ni taa ɛ nɔ-bāan nyow be be yere: «A nibe be ŋa na yēre a, Galile tēw dem be tũo n'ɪ be za ɪ?

⁸Ɛ ŋmuŋmun n'a ti za been been wa wone a be yērv, ŋa za a v sãà buure kəkər puɔ?

⁹Pártì mune n'i be ɲa, Médì nì Elamutì mune, a Mezopotami tẽw dem, Zude nì Kapadòsì nibe, Põw nibe, Azi nibe,

¹⁰Firizi nì Pãfili ten dem mì, Eziptì tẽw nibe nì Libi na pìelì a Sureñ tẽw a nibe, Uròm tẽw dem na kpier a ka a,

¹¹a bel na dõw ɪ a Zifv mune buure a, nì a bel na kpɛ a Zifv mune puoru a, Kiretì tẽw dem nì Arabv mune za, tì za wone na be hie a Naanmun nõ-bãa-yele a tì buure yẽrv puo.”

¹²A be tierv za tì nyaw nì taa, é be na be tì bãw le be na na tiere a, be sowre nì taa: «A yel ɲa pɛr ɪ bo?”

¹³Ɛ cɛ be mune tì ure be na laar hele yere nì: «Be kuol ɪ dãa be za!”

¹⁴Lɛ n'a a Pter tì ìr ar, vɛ nì a nì-toni pie nì been bel na tì cɛ a, é zɛw kòkòr yẽr a ɲa: «Zude tẽw dem i, nì nyum za na kpier a Zeruzalem ka a, nyi bãw a yel ɲa na ure a vla, nyi yãw tobr a ï yẽrv yãw.

¹⁵Nyi na tier kɛ a nibe be ɲa kuol a a, le be n'a ɪ. Be be nyũ ɛ, biɓaara gbele pi-wat sob tɛwr n'i a ɲa na ɲmɛ a.

¹⁶Ɛ cɛ, a le a Naanmun-yẽr-manɛ Zowɛl na tì dãw yel a, alɛ n'i a a ɲa na tuur a:

¹⁷«A ɲa n'a a Naanmun yẽrɛ: a bibi-pe-baari wa vie a, ï na yãw nì a ï Vuvuv nisaal za; a nyi bi-debr nì a nyi pɔwyaar na lieb ɪ Naanmun-yẽr-manbe, a nyi pɔl-bili na nyere nì bũ-nyeri, zánv na waar ɪ a nyi de-nyame,

¹⁸mõ mì, a alì bibie nɛ puo, ï na yãw nì a ï Vuvuv a ï tō-tō-biir, a debr nì a pɔwbe, é be na lieb ɪ Naanmun-yẽr-manbe.

¹⁹Ï na maal ɪ yel-bãw-guuri a salom zu, nì nõ-bãa-yele a tẽw zu: zũ, vũu nì zùúr na ɲmɛle duor a.

²⁰A mũtõw na lieb ɪ lige ɛ a cuw mũo mɛ zũ a, ɛ a Sore bibir wa bãw vie, bibi-kpɛɛ, yúor-vielv-danv bibir.

²¹Lɛ n'a, sob nɛ za nãa wa buɔɛ a Sore a, na nyɛ a faafv.» “

²²«Israyel biir i, nyi yãw tobr a ï yẽrv yãw: a Nazaretì tẽw Yeezu, a deb ɲa a Naanmun na de a yele, ɛ yãw k'v maali nõ-bãa-yele a nyi sɔgo, lãw nì yel-bãw-guuri nì yele na ɪ bãwfv sãá a, mɛ a le nyum muja na bãw a,

²³a deb ɲa nyi na mul nyɔw, a tu a le a Naanmun pu-tierv na tì dãw bãwnì a yele cɔbrì a, nyi kú v na, yãw nì-faar kpa v da-gara zu.

²⁴Ɛ cɛ Naanmun ɪ na v leb yi a kũu puo, ɪ a v kũu kpierv za baari: a be tì ter sɔr kɛ a kũu ter fãw v zu ɛ.

²⁵Daviir tì yel ɪ a v yãw kɛ: «Ï tì nyɛ nì a Sore v be a ï niɲé kura le, v be n a ï lõbówrì k'ũ taa lore ɪ.

- 26 Ale n'a so, a ï socir cile, ε a ï nuor yiele nũò yielu. A ï yãgan tor za na ber i tierv, ε bãa yãw piene:
- 27 fu kũ tũo je mē ber a kpume tēw ε, fu mĩ kũ tũo ber a fu Nĩ-sōw k'v pũo i.
- 28 Fu wul mē nĩ a nyo-vuuvu sēε, fu na i na kĩ be a fu zie cile yaga.» “
- 29 «Yēbr i, ï na tũo na bãa yãw yel kũ nyi: a ti sãakũ-kura Daviir kpi na, be ũù v na, nĩ dĩa, a v yaa cãa na be a ti zie.
- 30 E ce, v ti i n Naanmun-yēr-manε, é ti bāwni a ke Naanmun ti po na yel k'v na zuli nĩ a v bũ-dowra kãw a v naalv da-kow zu.
- 31 A na i a ŋa a, v de nĩ niwn nyē a Kiritakũu-pvɔ-lε-yib. E a vl yãw n'a v ti yel: «Be be je v ber a kpume tēw ε, ε a v yãgan be pũo i.» “
- 32 «A Yeezu ŋa a, Naanmun i na v leb yi a kũu pvɔ, tum za dĩ n a dāsie.
- 33 A Naanmun durv zew v na v do. Le so v páw a Vuuvu Sōw a Naanmun na yãw nuor k'v na tur a a; vle n'v i a Vuuvu Sōw siw pō yaari a ti zu, ε ale n'a nyi nyere ε wone.
- 34 A Daviir tor za be do a salom zu ε, ε ce v yel a: «A Sore yel i a ï Sore: zĩ a ï durv lowr,
- 35 ε gu ï wa ti neb a fu dō dem bin a fu pile fu dowlĩ a fu gbεε.»
- 36 A Israyel buvre za, be bāwni a vla: a Yeezu ŋa tor za nyi na kpa a da-gara zu a, Naanmun i na v i Sore nĩ Kĩta.”
- 37 Be na ti wō a le a, a ti dam be nĩ yaga, be yel a Pter nĩ a nĩ-toni ŋmãa bel na ce a: «Yēbr i, bũv n'v ti na i?”
- 38 A Pter ti yel be na: «Nyi lēbi a nyi ib, é ŋa za mí de a suob a Yeezu Kĩta yúor yãw, a nyi yel-bebe suur pawfu yãw, ε nyi na páw nĩ a Naanmun maalv na i a Vuuvu Sōw a.
- 39 A nyum nĩ a nyi bibiir yãw n'a a Naanmun ti dāw yãw a nuor ŋa, nĩ a belĩ dem na zãá a yãw, a belĩ dem za a Sore ti Naanmun na na buoli a.”
- 40 A Pter ti cãa na yēr yēr-bie a mune dĩ n a Yeezu dāsie, é ti kpaale be yere nĩ: «Nyi faa nyi tuora yi zaa a dĩa nibe be ŋa pvɔ na i nĩ-faar a.”
- 41 A belĩ dem na ti saw a Pter yērv a ti de nĩ a suob. A vlĩ bibir ne a, a nibe na ti saw de pvɔ a be pvɔ a, ti faar a na ta tur ata.
- 42 Be za ti yãw nĩ fãw tuur a nĩ-toni wulu kura le, ε lãw pone a dipē, ε lãw puore mĩ.
- 43 Dēbĩε ti tēr i a nibe za: a nĩ-toni ti surĩ na maale yel-bãw-guuri nĩ nɔ-bãa-yele yaga.
- 44 A belĩ dem za na ti saw de a Yeezu yele a, ti lãw nĩ taa, é mí ti de a be bome za bã taa lãw.
- 45 Be mí ti de nĩ a be bũ-sori nĩ a be bũ-teri za kvori, lãw pō a libie: be mí ti kũ n ŋa za man a v yel-feri.

⁴⁶Bibi-vieri za, be mí ti lãw ni soci-been cere ni a Ìmun-yi-kpěe pɔɔ be ter nawfu ε, be mí ti lãw na ɣmare a dipě pone a yie pɔɔ, ε lãw dure a be bũ-duri ni nũò ni pɔ-pielv.

⁴⁷Be ti dane ni a Naaɣmun, ε a nibe za nɔne be ε yãwne be. Bibie za, a Sore ti ure na a belɪ dem na nyẽ a faafv a, be kpier pɔɔre a lãw pɔɔ.

NI-TONI 3

¹A Pier ni Zã ti duor i a Zeruzalem Ìmun-yi-kpěe pɔɔ, a zaanvɔra gbele ata puoru yãw.

²Nibe kãw mí ti tuo ni deb na dɔw i gber a wa n. Bibir za, be mí ti wa na wa ber v v zĩ a Ìmun-yi-kpěe dīdɔr vl yãw be na buɔle ke «Dīdɔr-vla» a, k'vũ tũɔ mí zele a nibe na kpier a Ìmun-yi-kpěe pɔɔ a libie.

³U na ti nyẽ a Pier ni a Zã na bɔbr ké be kpe a Ìmun-yi-kpěe pɔɔ a, v zeli ni a libie a be zie.

⁴Le n'a a Pier ni a Zã ti jur v gbēgbē, ε a Pier yel v: «Jure ti!»

⁵U ti jure be ni gbēgbē tiere k'vũ na páw ni bũ-kãw a be zie.

⁶Le n'a a Pier ti yel v: «Ĩ be ter libie ni salmẽ i, ε ce a vli bom ne ĩ na ter a, vle n'v ĩ kùre fv: a Nazareti tẽw Yeezu Kurita yúor yãw a, ìr cere!»

⁷U ti nyɔw v ni a durv nũú, i k'v ìr. Daadaa le, a gber gbɛɛ ni a v gbenakɔɛ ti kpɛme na.

⁸U ti vaa na ìr cere. U ti páw be na kpe a Ìmun-yi-kpěe pɔɔ, cere, yawr duor saa, ε dane a Naaɣmun.

⁹A nibe za ti nyẽ v na v cere ε dane a Naaɣmun.

¹⁰Be ti nyẽ v na bãw: vl tɔr za n'v mí ti zĩ zele a libie a Ìmun-yi-kpěe Dīdɔr-vla yãw. Dēbĩe ni nɔ-ḡāan ti nyɔw ni a nibe yaga za, a yel ɣa na ti ta v a yãw.

¹¹A nɪr ne ti sēbr a tuur a Pier ni a Zã; a ti i n nɔ-ḡāa-yel a zu-sɛbla za zie. Be ti zɔ na wa ɣmāa viiri koli be a be-caar ne pɔɔ, be na buɔle ke «Salomɔ be-caar» a.

¹²A Pier na ti nyẽ a le a, v yel i a zu-sɛbla: «lsɪrayel nibe ε, bũv n'v so nyi nyɔw nuɔr a yel ɣa yãw? Bu, bũv yãw n'a nyi jure ti, mẽ ti fãw bu ti puoru n'a i a nɪr ɣa v cere?

¹³A Abraham, lzaaki ni Zakɔb Naaɣmun, a ti sãakvum mine Naaɣmun kù n yúor-vielv-danv a v tō-tō-bie Yeezu, a nyum na nyɔw tɪr, ε je v ber a Pilati niɣé, vl na nĩe ti bɔbr a v le-berv a.

¹⁴Nyi zawr i a Nɪ-sōw ni a Nɪ-mɪɣa ber, ε nĩe zeli ké be yuo ni-kúre a gaso pɔɔ kù nyi.

¹⁵A ɣa n'a nyi i kú a nyɔ-vuuvv za sob. E ce Naaɣmun i na v leb yi a kũuni pɔɔ, ti i n a v dāsie dem.

¹⁶A Yeezu saw-deb zũú n'a, a v yúor v i a nɪr ɣa nyi na jure ε bãw a, v leb kpɛme; a Yeezu saw-deb a i k'v leb kpẽw v za a nyi za niɣé.”

¹⁷«E ce, ĩ bãwni a na, yebr i, zɔnv n'a nyum ni a nyi ni-berɛ tō.

- ¹⁸Ɛ a ɲa n'a a Naanmun m̀ tu maali a vli bom ne v na dāw yāw a v yē-manbe za yel a: a v Ni-kabra na na wō a tuo a.
- ¹⁹A na ɪ a ɲa a, nyi liebi a nyi ib ɛ leb wa a Naanmun zie, v de a nyi yel-bebe ber a baari.
- ²⁰Le n'a a Sore na ɪ a pienvu voru a ta, ɛ v tō a Yeezu na ɪ a Kirta a, vl v na ti dāw kaa ir a nyi yāw a.
- ²¹Yere ɲa a, a fer a k'aa Yeezu Kirta be a tē-vla puo ti ta a daar vl bom za na na liebi bō-paala, mē a le a Naanmun na ti dāw hieri yel ni a v dāwdāw yē-man-son nuor a.
- ²²Mōyiir ti yel a: «A Sore Naanmun na ɪ na yē-manē yi a nyi yebr puo a nyi yāw, ɲmē mē a mǎa a. Nyi na bere na wone a le za v na yere kōre nyi a.
- ²³Sob ne za be wa bere wone a yē-manē ɲa a, be na ír v na ber a Naanmun ni-buvre puo.»
- ²⁴A Naanmun-yē-manbe za, a na tĩ a Samiel ni a v liebe za a, m̀ yē a por a bibie a ɲa yúor.
- ²⁵Nyume ne be ɪ a Naanmun-yē-manbe bibiir: nyume so a Wō-taa a Naanmun na maal ɪ a nyi sākum mune a len daar v na ti yel a Abraham: «A fu buvre yāw, a tē-daa ni-buvre za na páw ni a tĩ maal» a.
- ²⁶Nyume de niwn so a Tō-tō-bie a Naanmun na ɪ v leb yi a kūuni puo, ɛ v tō k'vu wa maal nyi ɪ kè nyi za been been mí ber a nyi ɪ-faar a.»

NI-TONI 4

- ¹A Pier ni a Zā ti cāa na yēre a zu-sebla zie wa bere a bawr-maalbe, a Ōmun-yi-kpēe sojari ni-kpēe ni a Sadiseyē mune wa ta.
- ²Suur ti ure be na be di vuo ɪ, be na ti nyē a Pier ni a Zā be kane ni a zu-sebla ɛ yere k'aa Yeezu leb a yi a kūu puo, a wul k'aa kūuni le-yib be na a.
- ³Be ti yāw na be nyow a Pier ni a Zā lob yāw gaso puo cele ni a bio daari, a zie na ti faa sobr a yāw.
- ⁴A nibe bel na ti ber wō a Pier mune yēru a, be yaga zie ti saw na de. Be ti faar a na ta nibe tur anūu.
- ⁵A bio daari n'a, a Zifu mune ni-bere, ni a ni-kore ni a Naanmun-Wulu-se-sebrbe bel na ti be a Zeruzalem a ti gā taa.
- ⁶A Naanmun bawr-maal-kara An, ni Kayifu, ni Zā ni Alesādur, ni a bawr-maal-ni-bere yie dem za ti be n be.
- ⁷Be ti yāw na be ter a Pier ni a Zā wa n a be niḡé, be wa ter ɪ be sowru: «Āa n'v kù nyi a fāw, bu āa yúor yāw n'a nyi tō a a ɲa?»
- ⁸Le n'a a Vuvu Sōw ti paali a Pier v yel be: «Nyum, nibe ni-bere ni ni-kore e,

- ⁹be na sowre ti dĩa, yěrv zie, yel-vla ti na maalɩ nɩ-baal yǎw a, nɩ a le a na tu v ti sanɩ a,
- ¹⁰a fer a ke nyɩ za bǎw vla, lǎw nɩ a lsɩrayel nɩbe za: a Yeezu Kɩrita na yi Nazareti a yúor yǎw n'a a nur ɲa le ɩ nɩ-kpěw ar a nyɩ niné, a Yeezu Kɩrita ɲa nyɩ na kpa a da-gara zu a, e a Naanɲmin ɩ v leb yi a kũuni pɔɔ a.
- ¹¹Ule n'ɩ <A kɔstɛr vl, a nyum yi-mɛrbe na ír lɔb ber a, e ce v leb ɩ a yir per kɔstɛr.>
- ¹²Faafv be le yi nur kǎw za zie a be ɩ a vl yô zie ɩ. Yúor be le ka zie za a tẽw zu, a Naanɲmin kù a nisaalbe, v na tũɔ faa ti e.”
- ¹³Nɔ-ɔǎan ti nyɔw nɩ a Zifv mune yěrv-dɩb-lǎw nɩbe. Be ti nyě na ke a Pɛr nɩ a Zǎ yěre na be zɔre nɩ bom za ɩ, e ɩ nɩ-zawle na be bǎw sebe a. Be ti nyě na bǎw be ɩ a Yeezu po-tuurbe.
- ¹⁴Be mɩ ti nyě nɩ a nur vl na sanɩ a, v ar kɔw a Pɛr nɩ a Zǎ, é be be ti nyě a le be na na yel a ɩ.
- ¹⁵Le n'a be ti yǎw be ter a po-tuurbe yi n a yěrv dɩb dĩó, é be wô taa.
- ¹⁶Be ti sowre nɩ taa: «Tɩ na ɩ n a nɩbe be ɲa ɲmun? Bũv n'v vế, be maal ɩ nɔ-ɔǎa-yel na be sowli a, a sǎá nɩ a Zeruzalem nɩbe za zie, ti kũ tũɔ ciiri e.
- ¹⁷E ce, nyɩ ɩ ti kpǎa be kè be taa le pore a yúor ɲa nisaale kǎw za zie ɩ, a yel ɲa ta yi tɔl yě a nɩbe pɔɔ ɩ.”
- ¹⁸Le n'a be ti yǎw be le buɔli be wa n, be wa yǎw nvɔr kù be ké be taa le pore a Yeezu yúor towtow e, bu be taa le kane nɩ nur a Yeezu yúor e.
- ¹⁹E ce a Pɛr nɩ a Zǎ ti sɔw be na: «Abohe sob a sew a Naanɲmin zie: ti sawr a nyɩ nvɔr bu ti sawr a Naanɲmin nvɔr? Nyume so na bǎw!
- ²⁰Tum yǎw a, ti kũ tũɔ be mane a alɩ bome ne ti na nyě e wô a ɩ.”
- ²¹Be ti leb a kpǎa be e ber be: be be ti tũɔ nyě a le be na na ɩ yǎw be dɔwrv a ɩ, e a ɩ a zu-sebla yǎw; bũv n'v vế, a nɩbe za ti dane nɩ a Naanɲmin a yel ɲa na ti maalɩ a yǎw.
- ²²A nur vl, be na ti maalɩ a nɔ-ɔǎa-yel sanɩ a, ti ter ɩ yome lɩz'a ayi nɩ dɔwle.
- ²³Be na ti leb ber a Pɛr nɩ a Zǎ a, be cen na ti páw a be taabe, manɩ kù be a le za a bawr-maal-nɩ-bere nɩ a Zifv mune nɩ-kore na ti yel kù be a.
- ²⁴Be ti ber a wô a Pɛr nɩ a Zǎ manv. Al pùorí, be za ti lǎw nɩ nɔ-been pùori a Naanɲmin a ɲa: «Bome za zu sob i, fũv n'v ír a salom, a tẽw, a kũɔ-kpěe nɩ bom za na be a pɔɔ a.
- ²⁵Fũv n'v ɩ a Vuvrv Sôw yǎw a yěrbie a ɲa a fɩ tō-tō-bie ti sǎakvm Daviir nvɔrí: <Bũv n'v so a ten nɩbe ure gɔme a ɲa? E bũv n'v so a nɩ-buvre bale bal-zawle a ɲa?
- ²⁶A tẽw na-mune nyɔw nɩ taa, e a nɩ-bere bǎ taa ɩ been, ír a Sore nɩ a v Nɩ-kabra yǎw.>
- “
- ²⁷«Sɩza, be surɩ na bǎ taa a tẽ-kpěe ɲa pɔɔ: Erɔdɩ nɩ Pôsi Pilati, lǎw nɩ a nɩ-buvr-yoru nɩ a lsɩrayel buvre nɩbe wô n taa a fɩ tō-tō-bi-sôw Yeezu yǎw, a vl fɩ na ka nũu yǎw a.

- ²⁸A a ɲa be na ɪ a, be tu n a le za fu na ti bɔbrɛ cɔbrɪ a yele ni kpɛv bin a.
- ²⁹Yere ɲa a, Sore e, bāwnɪ a kpāafu a ɲa be na kpāane ti a, ε ɪ a fu tō-tō-biir bāa yāw hiere a fu yērv.
- ³⁰A le yāw a, wul a fu kpɛv, kè baalbe sanv, ni nɔ-bāa-yele ni yel-bāw-guuri maale a fu tō-tō-bi-sōw Yeezu yúor yāw.”
- ³¹Be na ti pùori baar a, a dĩó ne pvɔ be na ti bā taa a, ti dam a: a Vuvuv Sōw ti paal ɪ be za, be bāa yāw hiere a Naanmun yērv.
- ³²A ni-yaga bel za, na ti saw de a Yeezu yele a, ti lāw ni soci-been ni tɛr-been. Kāw za be ti yere ke vl yō so a v bŭ-teri ε, ε ce a be bŭ-teri za mí ti ɪ n a be za dem.
- ³³A ni-toni ti dire ni a Sore Yeezu kŭu-pvɔ-le-yib dāsɛ ni fāw kpěe, ε a Naanmun maalv yaga ti be a be zie.
- ³⁴A be been kāw za be ti ɪ ni-kɔmɛ ɪ, bŭv n'v vĕ, belɪ dem za na ti ter poru ni yie a, mí ti de a na da, wa n a libie
- ³⁵wa bin a Yeezu ni-toni niɲé. Be mí ti de ni a libie pō be za, man a been been yel-bɔbrɪ.
- ³⁶A ɲa n'a Zuzeb, a ni-toni na kpɔwre buɔle Banabasi, a per le ke Mow-mowle a, ti ter puó. U ti ɪ n Leviti ε yi Supv.
- ³⁷U ti de ni a v puó kvɔrɪ wa n a libie wa bin a ni-toni niɲé.

NI-TONI 5

- ¹Dɛb kāw be na buɔle ke Ananiasɪ a, ni a v pɔw Safur, ti wō n taa kvɔrɪ puó,
- ²ε gbab a libie a mune ter, ε cen ni a ɲmāa ti bin a ni-toni niɲé.
- ³Le n'a a Pɛr ti yel v: «Ananiasɪ ɪ, bŭv n'v so a Sitaana só fu ti zĕ a ɲa, kè fu ɲmāa ziri kò a Vuvuv Sōw? Fu gbab ɪ a puó libie ɲmāa ter.
- ⁴Fu nāa tŭɔ na be kvɔr v ε, ε fu na wa kvɔr v baar a, fu nāa tŭɔ na ter a libie ure ni le fu na bɔbr a. Dmɲmun za n'a a tɛrv ɲa tɔ ɪ ti wa a fu zie? Nɪsaalbe zie be n'a fu ɲmāa a ziri ε, Naanmun zie n'a.”
- ⁵A Ananiasɪ na ti wō a yĕr-bie a ɲa a, v lo na kpi. Dĕbĩ-kpěe ti ter ɪ a nɪbe bel za na ti wone a yel ɲa a.
- ⁶A pɔl-bili ti wa na wa de pen pili pàw a kŭu, ε ɓaw cen ni ti ũù.
- ⁷A ti maal ɪ gbele ata, ε a v pɔw wa ta kpɛ, é be bāw vli bom ne na ɪ a ɪ.
- ⁸Le n'a a Pɛr ti sowr v: «Yel ĩ nyĕ, a puó daarv sɪrɪ n'ɪ a a ɲa a?» U ti sow na: «Ũv, a daarv sɪrɪ n'ɪ a le!”

⁹Le n'a a Pter ti yel v: «Dmujmun za n'a nyi wõ taa yel ke nyi i a Sore Vuurv ke nyẽ? Nyẽ, a bel dem na cen ti ùù a fũ sur a yẽre ɲa a, bele n'i be ɲa ta a dīdɔr nuɔr, be mī na ɓaw fũ na ti ùù.»

¹⁰A per ne puɔ, a pɔw ti lo n a Pter niɲé be kpi. A pɔl-bili ti kpe na nyẽ v v kpi, be ɓaw yi cen ni ti ùù pɛli a v sur.

¹¹Dēbĩ-kpěe ti nyɔw ni a Lāw-yir za ni a bel dem za na ti wone a yele a ɲa a.

¹²A Yeezu ni-toni ti maale ni nɔ-ɓāa-yele ni yel-bāw-guuri yaga a nibe sɔgo. A bel dem za na ti saw de a Yeezu yele a, mī ti lāw ni taa be a Salomō be-caar na yāw kpule cɔri cen a puɔ.

¹³Ni-yũo be mī ti sawr kpier a be puɔ i, a nibe na saa ti dane be yaga za a.

¹⁴A nibe bel na ti saw de a, ε ti wa wa lāwne ni a Sore a, a be nuɔr ti kere ni kura le, debr ni pɔwbe yaga yaga.

¹⁵A nibe ti tuore ni a be baalbe yire ni ti gaale a see puɔ, gadori zu ni sen puɔ, k'aa Pter wa tɔle a, a v dasule ɓaarv tɔwr ũv nĩe pàw a be kãw.

¹⁶Ni-yaga yaga ti yire ni a Zeruzalem tē-kpɔwli yāw zɔre waar. Be mī ti ter i baalbe ni nibe a kōtō-faar na fere a wa n, é be za mī ti san na.

¹⁷Le n'a a bawr-maal-kara ni a v nibe, a per le k'aa Sadiseyẽ mune lāw nibe, ti nyẽ suur be di vuo i.

¹⁸Be ti yāw na be nyɔw a ni-toni lɔb yāw a nibe za gaso puɔ.

¹⁹ε ce Sore malki ti wa n tūsɔw wa yuo a gaso dīdeε pame ε yāw be yi, ε v yel be:

²⁰«Nyi cen a Dmun-yi-kpěe puɔ ti be a be hiere a nyɔ-vuurv yēr-bie a ɲa za kùre a nibe!»

²¹Be ti saw na de a malki yerv, ε a zie na wa viere wa baare a, be cen ni a Dmun-yi-kpěe puɔ ti be a be kanε ni a nibe. A bawr-maal-kara ti ta na; vle ni a v nibe ti buɔl i a Zifu mune yerv-dib-lāw nibe ɓā taa, ε pāa tō ké be cen a gaso puɔ ti ter a ni-toni wa n.

²²ε ce a tō-tō-biir na ti ta a, be be nyẽ be a gaso puɔ i. Le n'a be ti leb wa mani

²³a ɲa: «Ti cen na ti nyẽ a gaso pame a cāa pàw vla vla, ε a dīdɔ-gurbε ar a dīdɔr nuɔr gu; ε ce ti na wa yuo a pame a, ti be nyẽ nur za a gaso puɔ i.»

²⁴A Dmun-yi-kpěe sojarɩ ni-kpěe ni a bawr-maal-ni-bere na ti wõ a a ɲa a, be be ti bāw le be na na tiere a i, é ti sowre taa vli bom ne na n'v i a ni-toni a.

²⁵ε ce nur kãw ti wa na wa yel kù be: «A nibe bel nyi na nyɔw pàw a, bele ne be be a Dmun-yi-kpěe puɔ kanε ni a nibe.»

²⁶Le n'a a Dmun-yi-kpěe sojarɩ ni-kpěe ti ter a v nibe cen ni ké be ti ter a ni-toni wa n. ε ce be be ti i n fāw ε, be ti zɔre ni dēbĩe a nibe nāa wa lɔbr i be kuvεbe a yāw.

²⁷Be ti ter be na wa n, wa yāw be ar a yerv-dib-lāw niɲé, ε a bawr-maal-kara sowri be:

²⁸«Tɪ tɪ diw nyɪ na bɛr lãw nɪ kpãafu ké nyɪ ta kanɛ nɪ a nɪbɛ a nɪr ɲa yúor yãw ɛ? Ɛ cɛ nyumɛ n'ɪ bɛ ɲan paali a Zeruzalem za nɪ a nyɪ kanu! Nyɪ bɛ yel ké nyɪ ɪ lɛ a yeɛ a nɪr ɲa kũu na na wa n lɛb lo tɪ zu u!»

²⁹Ɛ cɛ a Pɛr nɪ a nɪ-toni tɪ sɔw nɪ a ɲa: «Naaɲmun nuɔr sawfu n'v fɛrɛ zuo a nɪsaalɛ nuɔr sawfu.

³⁰A tɪ sãakum minɛ Naaɲmun ɪ n a Yeezu ɲa, nyɪ na yãw bɛ kpa a da-gara zu kú a, v lɛb yi a kũu puɔ.

³¹Uɛ n'v a Naaɲmun zɛw nɪ a v duɔv nũu, ɪ k'v ɪ nɪ-kpɛɛ nɪ faarɛ, k'vu tũɔ ɪ a lsɪrayɛl bibiir lɛbɪ a bɛ ɪb ɛ páw a bɛ yel-bebe suur.

³²Tɪ dɪ n a yeɛ a ɲa dãsɛ, tum nɪ a Vuvuv Sɔw a Naaɲmun na kù a belɪ dem na sawr a v nuɔr a.»

³³A yɛrv-dɪb-lãw nɪbɛ na tɪ wɔ a yɛr-bie a ɲa a, bɛ tɪ pi n kɔkɛɛ bɔbr ɪ a nɪ-toni kúb.

³⁴Ɛ cɛ nɪr kãw tɪ ɪr ɪ a bɛ sɔgo; Farizɛ tɪ n'v, a yúor dɪ kɛ Gamaliɛl. U tɪ ɪ n Naaɲmun-Wulu bãw-bãw-kara a nɪbɛ za na yãwne a. U tɪ yãw na kè bɛ tɛr a nɪ-toni yi n yẽw blã,

³⁵ɛ v yel: «lsɪrayɛl nɪbɛ ɛ, nyɪ gu nyɪ tuɔra vla a lɛ nyɪ na bɔbr ké nyɪ ɪ a nɪbɛ bɛ ɲa a.

³⁶Daar daar ɲa, Tedaɪ nɛ kãw tɪ ɪr a, yel kɛ vɛ mɪ n'v; nɪbɛ kɔbr anaar tɪ ɪr a tu a v puɔr. Ɛ cɛ bɛ tɪ kú v na; a belɪ dem na tɪ tu a v puɔr a, tɪ zɔ na yaari, a v dem baari.

³⁷Al puɔrí, a nɪbɛ sɔrv daar lɛ, Galile tẽw Zuda mɪ tɪ ɪr a, nɪ-yaga mɪ tu a v puɔr. Bɛ mí tɪ kú v na, ɛ a belɪ dem za na tɪ tu v a zɔ yaari.

³⁸Yɛrɛ ɲa a, ɪ yere na kòrɛ nyɪ: nyɪ ta kaarɛ a nɪbɛ bɛ ɲa zie ɪ, nyɪ bɛr bɛ. A lɛ bɛ na tɛrɛ nɪ a lɛ bɛ na urɛ a, alɛ wa yi nɪsaalɛ zie a, a na bɔr ɪ a tuɔra.

³⁹Ɛ alɛ wa ɪ Naaɲmun zie n'a a yi a, nyɪ kũ tũɔ ɪ a bɔr ɛ. Nyɪ taa urɛ wa nanɪ zɛbr ɪ Naaɲmun ɛ!» Bɛ tɪ saw na de a v yɛrv,

⁴⁰ɛ yãw bɛ lɛ buɔɪ a nɪ-toni wa n, wa yãw bɛ fɔb bɛ, ɛ yel kù bɛ kɛ bɛ taa lɛ wa yɛrɛ a Yeezu yúor yãw towtow ɛ, ɛ lɛb bɛr bɛ.

⁴¹A nɪ-toni tɪ lɛb a yi a yɛrv-dɪb-lãw zie, ɛ nũɔ urɛ bɛ yaga, a Naaɲmun na tɪ nyẽ bɛ bɛ sewnɪ zume a Yeezu yúor yãw a.

⁴²Bibie za, a Ɔmin-yi-kpɛɛ puɔ nɪ a yie puɔ, bɛ mí tɪ kanɛ nɪ nɪ a nɪbɛ, ɛ hiere a Yeezu, Kɪrɪta, Yel-nũɔ bɛ tɛr ɲmãafu ɛ.

NI-TONI 6

¹A alɪ bibie nɛ puɔ, a po-tuurɛ nuɔr na tɪ kɛrɛ dɔwle a, a bel na wone a Gurekɪ minɛ yɛrv a, tɪ zɛbr ɪ nɪ a bel na wone a Ebire minɛ yɛrv a. Bɛ tɪ yel a k'aa bibi-vɛrɪ za sɔwfu pob puɔ a, bɛ bɛ kaarɛ a bɛ pɔw-kɔbɛ zie vla ɪ.

²Lɛ n'a a nɪ-toni pie nɪ ayi tɪ buɔɪ a po-tuurɛ za ðã taa ɛ yel bɛ: «A bɛ sew kɛ tɪ bɛr a Naaɲmun yɛrv hieru ɛ kaarɛ bũ-duɪ yeɛ zie ɪ.

³A na ɪ lɛ a, yɛbr ɪ, nyɪ bɔ debr ayopɔi a nyɪ pɔɔ, nɪbɛ na ɪrɛ vla, ɛ a Vɔvɔ Sɔw nɪ yã-bãwɔv be a bɛ zie a, ɛ ti na de nɪ a ton ŋa kù bɛ.

⁴Tum yãw a, ti na su n zu a puoru yãw nɪ a Naanmun yɛrv manv yãw.”

⁵A bɛ yɛrv ŋa ti numɛ nɪ a bɛ za zie, lɛ n'a bɛ ti kaa ir ltien, na ti tɛr Naanmun-saw-deb yaga ɛ Vɔvɔ Sɔw mɪ be a v zie yaga a, nɪ Filib, Porokɔɔr, Nɪkanɔɔr, Tumɔ, Parmena nɪ Nɪkola na yi Ȃtɔsɪ ɛ kpɛ a Zɪfv mɛnɛ puoru a.

⁶Bɛ ti tɛr ɪ a nɪbɛ bɛ ŋa wa n a nɪ-toni niŋɛ, bɛ wa pùori kù bɛ ɛ ír nuru dɔwɪ a bɛ zu.

⁷A Sore yɛrv ti yaare nɪ a ziir za, a po-tuurbɛ nuɔr mɪ ti kɛrɛ nɪ yaga za a Zeruzalem. A Zɪfv mɛnɛ bawr-maalbɛ yaga yaga ti sawr a dier a Yeezu yele.

⁸A Naanmun maalv nɪ a Naanmun fãw ti be n a ltien zie, v maale yel-bãw-guuri nɪ nɔ-bãa-yel-bɛrɛ a nɪbɛ sɔgɔ.

⁹Puoru-dĩo kãw ti be n be, bɛ buɔlɛ kɛ Gbãgbaar na lɛ so bɛ tɔɔra a puoru-dĩo. A puoru-dĩo ŋa nɪbɛ bɛ mɛnɛ nɪ Suren tɛw nɪbɛ kãw, lãw nɪ Alesãdiri tɛw dem bɛ mɛnɛ nɪ Silisi nɪ Azi tɛw dem ti wa ŋmɪɛr ɪ nɪ a ltien nɔkpen.

¹⁰Ɛ cɛ a Vɔvɔ Sɔw na ti ɪ a ltien yɛrɛ nɪ yã-bãwɔv a, bɛ bɛ ti tũɔ yɛrɛ tũɔnɛ v ɛ.

¹¹Lɛ n'a bɛ ti ya nɪbɛ yãw kɛ bɛ yel a ŋa: «Tɪ wɔ na v tɔ a Mõyiir nɪ a Naanmun zɔmɛ.”

¹²Bɛ ti ɪ na a nɪbɛ, nɪ a nɪ-kore nɪ a Naanmun-Wulu-se-sɛbrbɛ damnɛ damnv na bɛ vɛl a, ɛ bɛ cen ti ur nyɔw a ltien, tɛr v cen nɪ a Zɪfv mɛnɛ yɛrv-dɪb-lãw zie.

¹³Bɛ mɪ ti wa n nɪ dãsɛ-ziri dem, bɛ wa yel: «Kura lɛ n'a a nɪr ŋa yɛrɛ yɛrv na bɛ vɛl a, caare nɪ a ti Ɖmun-yi-kpɛɛ sɔw nɪ a Naanmun-Wulu.

¹⁴Tɪ wɔ na v yel kɛ a Yeezu ŋa, na yi Nazaretɪ a, na ŋmɛr ɪ a Ɖmun-yi-kpɛɛ bɛr ɛ lɛbɪ a ɪb a Mõyiir na wul ti tuur a.”

¹⁵A belɪ dem za na ti zĩ a yɛrv dɪb zie a ti jure nɪ a ltien gbɛgbɛ, ɛ bɛ ti nyɛ nɪ a v niwn v ŋmɛ mɛ malkɪ niwn a.

NI-TONI 7

¹A bawr-maal-kara ti sowr ɪ a ltien: «A surɪ na ɪ a ŋa bu?”

²A ltien ti sɔw na: «Ĩ yɛbr nɪ ĩ sãa mɛnɛ ɛ, nyɪ cɛlɛ vla, a yúor-vɛlv-danv Naanmun ti wul ɪ v tɔɔra a ti sãakɔm Abraham, a lɛ v na ti be a Mezopotami ɛ wa bãw kpɛ a Karan a.

³U ti yel v na: «Bɛr a fv tɛ-kpɪɛra nɪ a fv sãa yir, ɛ cen a tɛw vl pɔɔ ĩ na na wul fv a.»

⁴Lɛ n'a a Abraham ti bɛr a Kaldeyɛ mɛnɛ tɛw ɛ cen ti kpɪɛr a Karan. A Abraham sãa na wa kpi a, a Naanmun ɪ na v yi a be, ɛ wa a tɛw ŋa pɔɔ nyɪ na kpɪɛr a dĩa a.

⁵A be a, Naanmun bɛ ti kù v zie ɪ, zie zaa purɪ na yɛlmɛ man gbenabɛl a ɪ. Ɛ cɛ v ti yãw nɪ nuɔr k'vɔv na kù v nɪ a tɛw nɛ v ɪ a v bũ-sora, nɪ a v bũ-dɔwri bũ-sora a v kũu pùorí, a Abraham na saa bɛ ti tɛr bie a lɛn daar a.

⁶A Naanmun ti yel v na: «A fɔ buure na zĩ n tẽ-yoru puɔ, be na ɪ na be liebi gbãgbaar a be, be dɔwɪ be yome kɔbr anaar.

⁷Ɛ ce a tẽw ne na na ɪ be ɪ a v gbãgbaar a, ɪ na dɪ n v nɪ yẽrv. Al pùorí, be na yi n a be ɛ wa a ka wa puore mẽ.»

⁸A Naanmun ti maal ɪ Wõ-taa nɪ a Abraham, ɛ a Wõ-taa ne bãwfv ɪ a yuɔr-ɣmãafv. Le so a Abraham na wa dɔw a lzaakɪ a, v ɣmãa nɪ a v yuɔr a bibie anĩ sob. Le n'a a lzaakɪ mɪ ti tu a Zakɔb zie, a Zakɔb mɪ ti tu a le a sãakũ-kore pie nɪ ayi zie.”

⁹«A Sãakũ-kore ti nyuur ɪ nɪ a Zuzeb, nyɔw v da yãw be cen nɪ Eziptɪ. Ɛ ce a Naanmun ti be n a v zie.

¹⁰U ti faa v nɪ a v kpɛrv za puɔ, ɛ kù v maalv nɪ yã-bãwfv a Eziptɪ nãa Faarɔ niné, v de v v kaare a Eziptɪ tẽw zie, lãw nɪ a nãa yir bome zie.

¹¹Kɔ wa ti lo n a Eziptɪ nɪ a Kanãa, wa n kpɛrv yaga. A ti sãakvm mune be ti cãa páwr a dure ɪ.

¹²A Zakɔb na ti wõ ke bũ-durɪ be n a Eziptɪ a, v tɔ n a ti sãakvm mune a gb'a a dãw-niwn sob yãw.

¹³U na ti leb tɔ be a gb'a ayi sob yãw a, a Zuzeb ti ɪ na a v yebr bãw ke vle n'v, ɛ a Faarɔ mɪ ti bãw a v yib zie.

¹⁴Le n'a a Zuzeb ti yãw be cen ti ter a v sãa Zakɔb nɪ a v yir dem za wa n; be za ti ɪ n nɪbe lɪz'a anaar ɣmãa nũu.

¹⁵A ɣa n'a a Zakɔb ti siw a Eziptɪ, be n'a v ti kpi, vle nɪ a ti sãakvm mune.

¹⁶Be ti tuo be na wa n a Sisem, wa ũù a yaa bɔw ne puɔ a Abraham na ti da a Amɔɔr bibiir zie a Sisem a.”

¹⁷«A daar ne, a Naanmun na na tu a nuɔr v na yãw kù a Abraham a, ti pɛle na. A ti nɪ-buure ti yèr a yãwme dɔwɪ a Eziptɪ puɔ.

¹⁸Na-yũo kãw, na be ti bãw a Zuzeb a, ti de nɪ a naalv a Eziptɪ.

¹⁹A nãa ɣa ti belɪ nɪ a ti buure ɛ dɔwre a ti sãakvm mune, mí ti fer be yãw be zawrɪ a be bɪ-pule ber ké be kpi.

²⁰A vɪ vuo ne puɔ n'a a Mõyiir ti dɔw, ɪ bi-vla na pelɪ a Naanmun puɔ a. Be ti ter v na guoli a v sãa dió ti maali cuwr ata.

²¹A len daar be na wa zawr v ber a, a Faarɔ pɔwyaa de v na guoli mẽ a v bi-dɔwra a.

²²A ɣa n'a be ti zànɪ nɪ a Mõyiir a Eziptɪ yã-bãwfv za, vɔv ti ter ɪ fãw a v yẽrv puɔ nɪ a v ɪ-ɪrɪ puɔ.

²³U na wa ter yome lɪz'a ayi a, a tierɪv wa v na k'vɔv cen ti nyẽ a v yebr lsrayel biir.

²⁴U na ti nyẽ Eziptɪ tẽw nur v dɔwre a be kãw a, v ɣmãa na yi de a sob ne be na dɔwre a zebr, ɛ lier v ɣme a Eziptɪ tẽw nur ne kú.

- ²⁵U ti tiere k'aa v yebr na bãwni a na ke Naanmun n'v tu a v Mõyiir kùre be a faafv, e ce be be ti bãw ke le n'a i.
- ²⁶A bio daari, v ti nyẽ ni lsrayel buure nibe ayi be pabr taa, v yel k'v faari ber. U ti yel be na: «İ ba mune e, nyi i n yebr, bũv n'v so nyi dõwre taa?»
- ²⁷E ce a sob ne na ti dõwre a v tã a ti daa ni a Mõyiir ber e yel a ɲa: «Åa n'v yãw fv ké fv i a ti ni-kpẽe ni a ti yẽr-maale?»
- ²⁸Fv bõbr a ke fv kú m mẽ a le fv na zãa kú a Ezipti tẽw nur a bu?»
- ²⁹A Mõyiir na ti wõ a yẽr-bie a ɲa a, v zõ na cen ti kpier Madia. U ti dõw ni debli ayi a be.”
- ³⁰«A ti maal i yome liz'a ayi, é malki ti wul v twõra a Mõyiir Sinayi tãw weja pvo, tuw kãw vũu zele pvo.
- ³¹A Mõyiir na ti nyẽ a yel ɲa a, a ti bãa v ni nuõr v tawr ptele k'v maal jur kaa. Le n'a v ti wõ kãkõr v yere:
- ³²«Mãa n'i a fv sãakum mune Naanmun, a Abraham, a lzaaki ni a Zakõb Naanmun.» A Mõyiir ti mawr i v za, é be le saw na zew zu jur kaa i.
- ³³Le n'a a Sore ti yel v: «Fowri a fv nafawr ber, a ka fv na ar a, i n zi-sõw.
- ³⁴Siza, İ nyẽ ni a İ ni-buure kpieru a Ezipti, İ wõ n a be kon. İ siw na wa k'ũ wa faa be. Yere ɲa a, İ tone fv na, cen a Ezipti.» “
- ³⁵«A Mõyiir ɲa a lsrayel nibe na ti je ber a, a vl be na ti sowri: «Åa n'v yãw fv fv i ni-kpẽe ni yẽr-maale a?» Ule n'v a Naanmun tã a be zie, k'v i a be ni-kpẽe ni a be faare. A tã-nuõr ɲa n'v a Naanmun ti tã a malki k'v ti kù a Mõyiir, a len daar v na ti wul v twõra a tuw pvo a.
- ³⁶A Mõyiir v ter be yi n a Ezipti e maali yel-bãw-guuri ni nã-bãa-yele a Ezipti tẽw ni a Kũõ-kpẽe-zie yãw ni a weja-kpale pvo yome liz'a ayi.
- ³⁷Ule n'v ti cãa yel a lsrayel biir: «Naanmun na i na yẽr-manẽ na ɲmẽ mẽ a mãa a, v yi a nyi pvo a nyi yãw.»
- ³⁸A weja-kpale pvo lãw daar a, a Mõyiir v ti be a ti sãakum mune ni a malki cárá, e a malki yẽre ni v a Sinayi tãw zu. Ule n'v de a nyõ-vuuv yẽr-bie wa kù ti.
- ³⁹E ce a ti sãakum mune be ti saw a Mõyiir nuõr e; be zawr v na ber, e le tiere a Ezipti cenu.
- ⁴⁰Le n'a be ti yel a Aarõ: «Maali ɲmune kù ti, a de ti niwn. A Mõyiir ɲa na ter ti yi n a Ezipti a, ti be bãw vli bom ne na i v a i.»
- ⁴¹A alı bibie ne pvo n'a be ti maali na-dele e maali bawr kù v, e maali cuw kpẽe a be nuru bũ-maala yãw.

⁴²Le n'a a Naanmun gùr pùor còw be, ε ber be be su zu maale a salom zu bũ-caali, a tu a le a Naanmun-yêr-manbe na ti seb yel a: «Israyel yir nibe ε, yome liz'a ayi za nyi na kpe a weja-kpale puo a, nyi kú n dòn kù m í? Nyi maal í bawr kù m í?»

⁴³Nyi tuo ni nmin Molokí pen-sew ni a nyi nmar-bi-nmin Erefã dasule. A tibe a na n'a nyi maali gbine dume puore. Le so, ï na ír nyi ni a nyi tẽw puo cen ni ti zuo ni Babilon ber.» “

⁴⁴«A weja-kpale puo a, a ti sãakum mine ti ter í a Naanmun Wõ-taa pen-sew. A Naanmun ti yel a kù a Mõyiir k'vũ maali a pen-sew na v nme taa ni a vl v na ti nyẽ a.

⁴⁵A ti sãakum mine lɔrɪ ni a pen-sew na kù taa. A len daar a Zozue na wa ti de be a niwn a, be ti cãa na ter a pen-sew na. A Zozue n'v ti ter be ti kpe n a tẽw vl puo, a Naanmun na diw a tẽ-biir, ε a Israyel biir zeb de a. A pen-sew na ti be n a be ti ta a Daviir daar.

⁴⁶A Daviir ti peli ni a Naanmun puo. Ule n'v ti zeli k'vũ tũo nmãa yir kù a Zakob Naanmun.

⁴⁷ε ce Salomõ n'v wa nmãa yir kù a Zakob Naanmun.

⁴⁸ε ce a Naanmun-na-do-saa-be-piel-a, be kpier nisaalbe nuru yi-miɛrɪ puo í, mẽ a le a Naanmun-yêr-manɛ na yel a:

⁴⁹«A Sore yel a: a salom í n a ï naalv da-kow, ε a tẽsow í a ï gbɛɛ dowlv zie. Yir buor v nyi na nmãa kù m? Nyine n'a na í a ï pienv zie?

⁵⁰A ï nũu be n'v maali a a na za a í?» “

⁵¹«Zukpen dem n'í nyi! A nyi tobe ni a nyi socie be wone a Naanmun buolv ε. Nyi mɔrɪ í ni a Vuvuv Sõw kura le. Nyi suri na nme mẽ a nyi sãa mine a.

⁵²Naanmun-yêr-man-buor sob v a nyi sãa mine be dɔwri? Be kú n a bel na ti dãw hiere a ni-muɲa waa a. A Ni-muɲa na tɔr za nyi na pãa ml kú a,

⁵³nyum Naanmun na tu malki mine kù a v Wulu é nyi zawri a tub a.”

⁵⁴A Zifv mine yêrv-dib-lãw nibe ti pi n kɔkɛɛ dvne ni nyume a ltien yãw, a v yêr-bie a na zũú.

⁵⁵ε ce a Vuvuv Sõw ti paal í a ltien, v uori a salom nyẽ a Naanmun yúor-vielv-danv ni a Yeezu na ar a Naanmun dɔrv lowr a.

⁵⁶U ti yel a: «Ï nyẽ ni a salom k'v yuo, ε a Nisaal Bie ar a Naanmun dɔrv lowr.”

⁵⁷A belɪ dem na ti be a be a, ti pàw ni a be tobe nmier í celɪ. Be za ti lãw na zo mẽ ni-been a

⁵⁸ti lo nyow v vir yi n a tẽw puo, ti tĩ lɔbr í v kusebe. A yel-min-dem ti bin ni a be bũ-suuri pol-bile kãw zie be na buole ke Sol a.

⁵⁹Be na ti lɔbr í v a kusebe a, a ltien ti puore ni a na: «Sore Yeezu u, de a ï vuvuv!»

⁶⁰Al pùorí, v ti gbĩ n dume ε yel kpěw za: «Sore e, taa dier a yel-bier ɲa dɔwle a be zu ε.» U na ti yel a ɲa baar a, v gur ɪ a kũu gũɔ.

NI-TONI 8

¹A Sol mì ti saw na ké be kú a ltien. A vlɪ bibir ne tɔr za, dɔwrv kpěe ti lo n a Zeruzalem Lãw-yir zu. Be za ti zɔ na yaari cen a Zude ni a Samaari ten pɔɔ, ε ti ce a ni-toni tɔwr.

²Nibe na nɔw a puoru a, ti ɓaw ni a ltien cen ni ti ũù, ε kô v yaga za.

³A Sol vl a, v ti yãw ni fãw dɔwre a Lãw-yir. U mí ti kpe n a yie pɔɔ nyɔw nibe, debr ni pɔwbe za, ti lob yãw a gaso pɔɔ.

⁴A bel na ti zɔ yaari a, ti cɔle na hiera a Yel-nũɔ.

⁵Le n'a a Filib ti siw a Samaari tẽ-kpěe kãw pɔɔ ti mane a Kɪrita yeke kùre a nibe.

⁶A zu-sɛbla ti gel a tu a v kanv pùor: be za ti wone na be na mane a nɔ-ɓãa-yele v na maale a, bu be tee za mì mí ti nyẽ a na.

⁷A kôṭṭ-faar ti ɲmɪɛr ɪ celsɪ yire ni a kôṭṭ-irbe yaga zie. Ni-yaga na ti lore wɔblv bu gber a ti sanɪ na.

⁸Nũɔ-kpěe ti paali a tẽw ne.

⁹Deb kãw be na buɔle ke Sumũ a, ti dãw na be a tẽw ne pɔɔ. U ti tone ni titible tome, a mí ɪ nɔ-ɓãan a Samaari tẽw dem za zie. U ti yel a ke vle mì n'v,

¹⁰ε a nibe za ti tu a v pùor, a bibiir ti lãw ni a ni-bere. Be ti yere na: «A deb ɲa n'i a Naanmun fãw, a fãw vl be na buɔle a fãw kpěe a.»

¹¹Be ti tu n a v pùor, v na ti ɪ a v titible ɪ-ɪɪ a nyɔw be a koro za a yãw.

¹²ε ce a Filib na wa hieri a Naanmun-Naalv Yel-nũɔ ni a Yeezu Kɪrita Yel-nũɔ a, be ti saw na de a Filib yěrv ε de a suob, debr ni pɔwbe.

¹³A Sumũ tɔr za mì ti saw na de ε de a suob, é mí ti sèb mer a Filib kura le. ε a nɔ-ɓãa-yel-bere ni a yel-bãw-guuri v na ti nyere a, ti ɪ v ni nɔ-ɓãan.

¹⁴A ni-toni, na ti be a Zeruzalem a, ti wõ na ke a Samaari tẽw dem saw na de a Naanmun yěrv. Le n'a be ti tō Pɪer ni Zã a be zie.

¹⁵Be na ti ta a, be pùor ɪ Naanmun kò a Samaari tẽw dem, ké be tũɔ páw a Vuvrv Sõw,

¹⁶v na be ti siw a be been kãw za zu ser a yãw: a suob tɔwr v be ti de a Sore Yeezu yúor yãw.

¹⁷A Pɪer ni a Zã ti íre ni nuru dɔwle a be zu, é be ti páwr a Vuvrv Sõw.

¹⁸A Sumũ ti nyẽ na ke a ni-toni mí wa dɔwlv nuru a nɪr zu a, a v sob mí páw ni a Vuvrv Sõw. Le so v ti ír libie zeke ni a Pɪer ni a Zã

- ¹⁹yere ni: «Nyɪ de, ε m̀ k̀ m a fãw ɲa, ké a bɛɪ dem zu ɪ nãá mí wa ír a nuru dowlɪ a, bɛ m̀ mí páw a Vuvu Sõw.»
- ²⁰Ɛ cɛ a Pɛr ti yel v na: «Fũv ni a fɔ libie za a, nyɪ wɛ! Fɔ na tiɛɛ ké fɔ na tũɔ na da n libie a Naaɲmun maalv v na tiɛɛ zawla lɛ a!
- ²¹A fɔ tiɛv na bɛ tori a Naaɲmun zie a, fɔ bɛ tɛr sɔr na páw bom za a yele a ɲa na tiɛ a ka a pɔɔ ɪ.
- ²²A na ɪ lɛ a, zawrɪ a fɔ yel-faa ɲa bɛɛ ε pùori a Sore: a mɛnɛ kãw v na dɪ n a tiɛr-faa ɲa, na wa a fɔ zie a, sãwna suur k̀ b.
- ²³Yel-mɲa sɪza, ɪ nyɛ a na fɔ kpɛ n nyuur yaga za, ε a yel-bier 'lɛ fɔ mɛ miwr a.»
- ²⁴A Simũ ti sɔw na: «A nyum tɛɛ za, nyɪ pùori a Sore k̀ m, kɛ a a ɲa kãw za nyɪ na yel a taa páwr mɛ ɪ.»
- ²⁵A Pɛr ni a Zã na ti dɪ a dãsɛ ε hieri a Yel-nũò a be a, bɛ lɛb a cen a Zeruzalɛm. Bɛ ti hiere ni a Yel-nũò a Samaari lowr tɛli yaga pɔɔ cere ni.
- ²⁶A Sore malkɪ ti yɛr ɪ a Filib zie yel v: «Ìr tu a saa-pɛrí-dɔv lowr, de a sɔr vl na yi a Zeruzalɛm ε siwr a Gaza a, nɪr bɛ be a v zu ε.»
- ²⁷A Filib ti ìr cen daadaa lɛ. Zĩ kɛ dɛ-vár kãw, Etiopi tɛw pɔw-nãã Kãdasɪ tō-tō-nɪ-kpɛɛ, na ti kaarɛ a v na-bome zie a, ti cen ni a Zeruzalɛm ti pùori
- ²⁸ε lɛb kule. U ti zĩ n a v torko pɔɔ kanɛ a Naaɲmun-yɛr-manɛ lzayi sɛbɛ.
- ²⁹A Vuvu Sõw ti yel ɪ a Filib: «Cen ta a torko ɲa zie.»
- ³⁰A Filib ti zɔ na pɛɪ wõ a dɛ-vár v kanɛ a Naaɲmun-yɛr-manɛ lzayi sɛbɛ, v sowr v: «Fɔ nĩɛ na bãw a kanv ɲa fɔ na kanɛ a pɛr ɪ?»
- ³¹U ti sɔw na: «Nɪr bɛ wa ír a pɛr k̀ m a, ɲmɲmun za n'a ɪ na ɪ ti bãw?» U ti yel ɪ a ɲa, ε yãw a Filib do kpɛ zĩ pɛɪ v.
- ³²A Sɛb-sõw yɛr-bie a ɲa n'a v ti kanɛ: «Mɛ pɛrv bɛ na nyɔw cere ni a kùb zie a, mɛ péle bɛ na ɲmare a kɔblv ε v ar gbili a, v bɛ haa nɔɔr ε.
- ³³Bɛ siwr v na, é bɛ dɪ a yɛrv ni minv k̀ v ε. ãa n'v yɛr a v buurɛ yɛrv? Bũv n'v vɛ, bɛ ír ɪ a v nyɔ-vuvu a tɛw zu.»
- ³⁴A dɛ-vár sowr ɪ a Filib: «Ì zɛɛ fɔ na, yel ɪ nyɛ, ãa yɛrv n'a a Naaɲmun-yɛr-manɛ yɛrɛ? Ul mɲa yɛrv n'a v yɛrɛ bu nɪ-yũo yɛrv n'a?»
- ³⁵Lɛ n'a a Filib ti dɛ a yɛrv, tĩ a Sɛb-sõw yɛr-bie a ɲa zie ε hieri a Yeezu Yel-nũò k̀ v.
- ³⁶Bɛ na ti cãa lo a sɔr cere a, bɛ ti ta n kũɔ zie. A dɛ-vár ti yel ɪ a Filib: «Nyɛ kũɔ, bũv n'v be bɛ ɪ kũ tũɔ de a suob?»
- [³⁷A Filib ti yel v na: «Fũv wa saw de ni a fɔ pɔɔ za a, fɔ na tũɔ na de a suob.» A dɛ-vár yel v: «Ì saw na de k'aa Yeezu Kɪrɪta ɪ n a Naaɲmun Bie.»]

³⁸U ti yãw na be ɪ a torko v ar, ε vle ni a Filib siw be za ayi a kũòmí, a Filib kù v a suob.

³⁹Be na wa leb yi a kũɔ puɔ a, a Sore Vuuu ír ɪ a Filib. A de-vár be le ti cãa nyẽ v ε, ε cãa lo a v sɔr kule ni nũò.

⁴⁰A Filib vl wa ti nyẽ na v be Azɔti. Al pùorí, v ti hiere ni a Yel-nũò a ten al za puɔ v na ti tuur tole a, ti sãá ni Sezaare.

NI-TONI 9

¹A Sol vl cãa be ti bere a Sore po-tuurbɛ ɪ, ε bɔbr a be kúb. U ti cen na ti páw a bawr-maal-kara,

²ε yãw v kù v sɛb-tuɔli a Damasi tẽw puoru-diru ni-bere yãw, ké vle wa ti nyẽ nibe, debr bu pɔwbe, be tuur a Yeezu sɔr a, ʋv nyɔw be yãw bame wa n a Zeruzalem.

³U ti lo n a sɔr cere ti pɛle a Damasi, wa bere cãa yi a salom zu wa caali pili pàw v.

⁴U ti lo na gã tẽw ε wõ kɔkɔr v yere a v zie: «Sol i, Sol i, bʋv n'v so fu dɔwre mẽ?»

⁵A Sol ti sowr v na: «Ãa ne b, Sore e?» U ti sow na: «Mãa n'i a Yeezu, mãa n'v fu dɔwre.

⁶ε ce ìr kpe a tẽw puɔ, be na ti yel a kù b a vli bom ne a na fer ke fu ɪ a.”

⁷Dẽbĩe ti gbĩni ni a Sol sɔr-lãw-cen-taabe be ar gbili: be ti wone ni a kɔkɔr, ε ce be be ti nyẽ nur za ɪ.

⁸A Sol ti leb a ìr. ε ce v na saa ti yuo a mimie a, v be ti nyere ɪ. A v sɔr-lãw-cenbe ti nyɔw v ni nũú taw ti kpen a Damasi.

⁹U ti maal ɪ bibie ata, ε cãa be nyere ɪ. ε a bibie ata a ɲa za v be di bom ε, ε be nyũ bom ε.

¹⁰Yeezu po-tuure kãw, na di ke Ananiasɪ a, ti be n a Damasi. U ti nyẽ ni a Sore v buɔl v: «Ananiasɪ ɪ! » U sow: «Mãa n'i ɲan Sore e.”

¹¹A Sore ti yel v na: «Ìr yi a sɔr vl zu be na buɔle a <Sɔr-dẽdẽ> a, ti kpe a Zuda yir sowri nur kãw na di ke Sol a, Tarsɪ n'a v yi. U puore na,

¹²ε nyẽ nur na di ke Ananiasɪ a, v wa kpe ír nuru dɔwli a v zu k'vʋ tũɔ le nyere.”

¹³A Ananiasɪ ti sow na: «Sore e, ã wõ n ni-yaga na ýer a nur ɲa ýerv a, ni a dɔwrv al za v na dɔwri a fu nibe a Zeruzalem a.

¹⁴A bawr-maal-ni-bere kù v ni sɔr v wa a ka, k'vʋ wa nyɔw a belɪ dem za na buɔle a fu yúor a yãw bame.”

¹⁵ε ce a Sore ti yel v na: «Cen, a nur ɲa ɪ n tũ-tũ-bom ã na kaa ir k'vʋ ɪ a ã yúor yi ta a ni-bʋvʋr-yoru, a na-mune ni a lsrayel biir zie a.

¹⁶Mãa muɲa na wul v ni a tuo al za a na fer k'vʋ wõ a ã yúor yãw a.”

- ¹⁷A Ananiastí ti cen na ti kpe a yir pɔɔ, dɔwli a nuru a v zu ε yel: «Í yeb Sol i, a Sore n'v tɔ m. A Yeezu vl na wul v tuɔra fu nyɛ v a sɔr vl fu na ti lo waar a zu a, vle n'v tɔ m k'ũ wa i fu leb nyere ε a Vɔvɔ Sɔw paali fu.»
- ¹⁸Daadaa le bome kãw, na i mɛ zɔm-pege a, ti yi n a v mimie pɔɔ lawri lo, ε v leb nyere ε de a suob.
- ¹⁹Al pùorí, v ti dɪ na leb páw fãw. A Sol ti maal i bibie blã a Damastí, vle nɪ a Yeezu po-tuurbɛ na ti be a be a.
- ²⁰U ti tĩ nɪ daadaa le hiere a Zifv mune puoru-dirú ke a Yeezu n'i a Naanmin Bie.
- ²¹A belɪ dem za na ti bere wone a v kanv a, mí ti nyɔw nɪ nɔɔr yere nɪ: «A nɪr ɲa be tũɔ n'v be ti bere a belɪ dem na buɔle a Yúor ɲa a Zeruzalem a i? E a be nyɔwfu yãw be n'a v sũɔmɪ bul wa a ka, k'vɔ wa nyɔw be 'lɛ cen nɪ ti kù a bawr-maal-nɪ-bere i?»
- ²²E ce a Sol ti nyere nɪ fãw dɔwle, é mí ti yɛr tũɔ a Damastí tẽw Zifv mune, v na mí ti mane wule k'aa Yeezu sɪrɪ n'i a Kɪrta a.
- ²³A wa ti kɔwri na, ε a Zifv mune be ɲa wa ír bu taa ké be kú a Sol.
- ²⁴A Sol ti wõ n a be bu-taa ɲa yele. A Zifv mune mí ti gu n a tẽw dĩdɛɛ mũtõw nɪ tũsɔw za, ké be tũɔ piw nyɔw v kú.
- ²⁵E ce tũsɔw kãw, a Sol po-tuurbɛ ti ɓaw v na yãw zãgba pɔɔ ε 'lɛ nɪ mie tur ber dapùorí v siw.
- ²⁶A Sol na ti ta a Zeruzalem a, v ti bɔbr a k'vɔ pɔɔ a Yeezu po-tuurbɛ pɔɔ; ε ce be za ti zɔre nɪ a v dẽbĩɛ, ε be ti saw tiere ke sɪza n'a v lɛbɪ a Yeezu po-tuure i.
- ²⁷Le n'a a Banabastí pãa ti ter v cen nɪ ti wul a nɪ-toni, ε manɪ kù be a le a Sol na ti nyɛ a Sore a sɔr pɔɔ v yɛr a v zie a, nɪ a le a Sol na ti nyɔw socir ε kanɪ nɪ a nɪbe a Yeezu yúor yãw a Damastí a.
- ²⁸Le n'a a Sol pãa ti pɔɔ a be pɔɔ, kpɛr ε yire a Zeruzalem, ε nyɔw socir kanɛ nɪ a nɪbe a Sore yúor yãw.
- ²⁹A Zifv bel na yɛre a Gɛrɛkɪ a zie n'a v mí ti yɛre, ε vle nɪ a bel ɲmɛr a nɔkpen. E ce a nɪbe be ɲa ti bɔbr i v kúb.
- ³⁰A yebr na ti bãwnɪ a, be ter v na cen nɪ Sezaare, ti yãw k'v cen Tarsɪ.
- ³¹A Lãw-yir ti ter i yã-ɓaarv a Zude tẽw za pɔɔ, nɪ a Galile tẽw nɪ a Samaari tẽw; v ti mɛr a yeɛ ε ter a Sore zɔba, a Vɔvɔ Sɔw mɔwlv ti be n a v zie yaga v kere nɪ.
- ³²A Pɛr na ti cɔle a ziir za a, v mɪ ti tɔl a siw a Lɪda a Kɪrta-nɪbe zie.
- ³³U ti nyɛ nɪ nɪr kãw na dɪ ke Ene a, v gã sɛw pɔɔ. Yome anĩ n'i a ɲa v na ti gber gã a.
- ³⁴A Pɛr ti yel v na: «Ene e, a Yeezu Kɪrta sanɪ fu na; ír pili a fu sɛw fu tuɔra.» U ti ír i daadaa le.

³⁵A Lida tēw dem za, nɪ a Saarõ tēw nɪbɛ za na ti nyẽ v a, bɛ ti lɛb ɪ a bɛ ɪb saw de a Sore.

³⁶Pɔw kãw ti be n a Zope tēw ɪ a Sore po-tuure. U ti dɪ na kɛ Tabita, é bɛ buɔlɛ Dɔrkasi a gɪrɛkɪ kɔkɔr pɔɔ, a pɛr lɛ kɛ Wala. A ɪ-vɛlɪ maalɔ nɪ a nɪ-kɔmɛ sɔwɔv ti n'ɪ a v tome.

³⁷U wa ti lo n bàalɔ a alɪ bibie nɛ pɔɔ kpi. Bɛ ti sò v nɪ a kũɔ, ɓaw do n ti bin a bɔwɔpɛ pɔɔ.

³⁸A Lida nɪ a Zope pɪɛl ɪ taa. A Kɪrita-nɪbɛ na ti wõ kɛ a Pɪɛr be n a Lida a, bɛ tɔ n nɪbɛ ayi ké bɛ ti buɔl v nɪ a yɛr-bie a ɲa: «Wa fõw za a ti zie.»

³⁹A Pɪɛr ti ɪr ɪ daadaa lɛ páw bɛ cen. U na ti ta a, bɛ tɛr v na do n a bɔwɔpɛ pɔɔ. A pɔw-kɔbɛ za ti ɓã n taa a be, kone wule nɪ a Pɪɛr a kpali nɪ a kpar-bɛrɛ al a Dɔrkasi na ti wóbr a v cãafɔ daar a.

⁴⁰A Pɪɛr ti yãw nɪ a nɪbɛ za bɛ yi, ε v lo gbĩ dume pùori. U na wa pùori baar a, v ti lɛb ɪ niwn cɔw a kũu ε yel: «Tabita a, ɪr!» U yuo a mimie, ε v na ti nyẽ a Pɪɛr a, v ɪr a zĩ.

⁴¹A Pɪɛr ti nyɔw v nɪ nũú v ɪr, vɔ buɔlɪ a Kɪrita-nɪbɛ nɪ a pɔw-kɔbɛ wa wul bɛ a Tabita na lɛb vuurɛ a.

⁴²A Zope tēw nɪbɛ za ti wõ n a yel ɲa, é bɛ yaga zie ti saw na de a Sore.

⁴³A Pɪɛr ti kpɛ n a Zope kɔwɪ. U ti kpɪɛr ɪ gãn-nɔné kãw bɛ na buɔlɛ Sumɔ a yir.

NI-TONI 10

¹Dɛb kãw ti be n a Sezaare a yúor dɪ ké Kɔrɲɛɪ. U ti ɪ n sojarɪ kuba nɪ-kpɛɛ, a Urɔm sojarɪ bɛl pɔɔ bɛ na buɔlɛ Itali sojarɪ a.

²Ulɛ nɪ a v yir dem za ti zɔrɛ na ε yãwɲɛ a Naanɲmin; v ti sɔwɲɛ nɪ a Zifɔ mɲɛ nɪ-kɔmɛ bɛ dɪ vuo ɪ, ε puorɛ a Naanɲmin kura lɛ.

³Bibir kãw, a na ti cen man zaanvɔra gbele ata daar a, v ti caar a nyẽ Naanɲmin malkɪ v wa kpɛ a v zie buɔl v yel: «Kɔrɲɛɪ ɪ!»

⁴A Kɔrɲɛɪ ti jur v nɪ gběgbě, é dɛbɲɛ nyɔw v, v sɔw: «É bɔvɔ, Sore e?» A malkɪ ti lɛb yel v: «Naanɲmin nyẽ nɪ a lɛ fɔ na sɔwɲɛ a nɪbɛ a, v saw na de a fɔ puoru, v bɛ yiiri fɔ bɛr ε.

⁵Yɛrɛ ɲa a, tɔ nɪbɛ a Zope bɛ ti tɛr nɪr kãw na dɪ Sumɔ, é bɛ buɔlɛ Pɪɛr a, wa n.

⁶U be n nɪr kãw mɪ na dɪ kɛ Sumɔ a yir. A Sumɔ ɲa vl nɔné nɪ game ε a v yir be a kũɔ-kpɛɛ nɔr.»

⁷A malkɪ na ti yɛrɛ a v zie a, na wa cen baar a, daadaa lɛ a, a Kɔrɲɛɪ buɔl ɪ a v yir nɪbɛ ayi de nɪ soja kãw, na nɔnɛ puoru ε be a v zie koro za a,

⁸wa manɪ a za kù bɛ ε tɔ bɛ a Zope.

- ⁹A bio daari, be na ti lo a sɔr piɛɛ a Zope a, a Pɛr vl ti do n a gârú k'vɔ ti pùori. A ti mane na mẽ gbãgbãw daar a.
- ¹⁰Kɔ̃ ti kpɛr ɪ a Pɛr v bɔbr k'vɔ dɪ. Bɛ ti cãa na ɹɛ a v bũ-dɪrɪ, ɛ wa bere v nyẽ bũ-nyera.
- ¹¹U ti nyẽ nɪ a salom v yuo; bom kãw nɪr na kũ tũɔ bãw a, ti yi n a salom zu siwr a tẽw. U ti ɪ na mẽ pen-kpẽɛ-kpẽɛ, be na nyɔw a nɛɛ anaar yãw, ɛ ber v siwr a tẽw a.
- ¹²Dũ-pe-bvɔrɛ za ti be n a v pɔɔ: a bũ-gbɛɛ anai, a bũ-vuri nɪ a bũ-pɪgɛ.
- ¹³Kɔkɔr ti yel ɪ a Pɛr: «Pɛr ɪ, ɪr nyɔw kú 'wɔb!»
- ¹⁴A Pɛr ti sɔw na: «Towtow Sore e, bũv n'v vɛ, ɪ na cɔ ke dɔw a, ɪ be dãw dɪ bũ-dɪ-ciira ɪ, bu bũ-dɪ-dɛwr ɛ.»
- ¹⁵A kɔkɔr ti leb a yɛr a v zie a gb'a ayi sob yãw yel: «Bom Naanmun na ɪ v vɛl a, fũv kũ tũɔ yel k'vɔ ɪ n bũ-dɛwr ɛ!»
- ¹⁶A ti ɪ n a a ɲa ti ta gb'a ata, ɛ a bom nɛ leb do a salom zu daadaa ɛ.
- ¹⁷A Pɛr ti cãa na zĩ tiɛrɛ bɔbr k'vɔ bãw a bũ-nyera ɲa pɛr, ɛ ti bãwne guur. U wa bere na, a nɪbɛ a Kɔrɛɪ na tɔ a, sowri bãw a Sumũ yir zie wa ta ar a dǐdɔrí.
- ¹⁸Bɛ ti bvɔl a sowri: «Sumũ be na bvɔlɛ Pɛr a, a yir ɲa pɔɔ n'a v kpɛr ɪ?»
- ¹⁹A Pɛr ti cãa na su zu tiɛrɛ a v bũ-nyera. A Vvɔrv Sɔw ti yel v na: «Dɛbr ata n'ɪ be ɲa na ar sowre fɪv a,
- ²⁰siw a yɛrɛ ɲa pãw be lo a sɔr. Ta bɪnɛ ɪ, mãã n'v tɔ be.»
- ²¹A Pɛr ti siw nɪ a nɪbɛ bɛl zie ti yel bɛ: «Nyɪ nyẽ m. Mãã n'ɪ a sob nɛ nyɪ na bɔbr a. Bũv yãw n'a nyɪ wa?»
- ²²Bɛ ti sɔw na yel: «A sojarɪ kɪba nɪ-kpẽɛ vl na dɪ Kɔrɛɪ a, vɛ n'v tɔ ti. U ɪ n nɪ-mɲa, v zɔrɛ nɪ Naanmun, ɛ a Zifv mɪnɛ za mɔvɛrɛ v. Malkɪ sɔw wa na wa yel k'vɔ tɔ bvɔlɪ fɪv a v yir, fɪv wa manɪ yele v ber wɔ̃.»
- ²³A Pɛr ti ter be na kpɛ n ti ter be a sãanv. A bio daari tɔr za, bɛɛ nɪ a Pɛr ti yi na lo a sɔr. A Zope tẽw Kɪrɪta-nɪbɛ be mɪnɛ ti bɛl ɪ a Pɛr.
- ²⁴A deyere daari, be ti ta n a Sezaare. A Kɔrɛɪ nɪ a v yir dem za, lãw nɪ a v ba-túor v na ti bvɔlɪ a, ti gùrɛ be na.
- ²⁵A Pɛr na ti tarɛ a Kɔrɛɪ yir a, a Kɔrɛɪ ɪr a tuor v, ti lo gbĩ dume a v pile pùor v.
- ²⁶Ɛ cɛ a Pɛr ti nyɔw v na v leb ɪr, ɛ v yel: «Ɔr, a mãã mɪ a, nɪsaal tɛwr nɛ m.»
- ²⁷Lɛ n'a v ti cãa yɛrɛ nɪ a Kɔrɛɪ ti kpɛ n a dǐó, nyẽ nɪ-yaga be ɔã taa.
- ²⁸U ti yel be na: «Nyɪ bãwnɪ a na, a be sɛw ke Zifv bvɔrɛ nɪ nɪ-bvɔr-yoru nɪr cere tɔɔr taa ɪ; a mɪ be sɛw ke Zifv bvɔrɛ kpɛ nɪ-bvɔr-yoru yir ɛ. Ɛ cɛ daar tɛwr, Naanmun daar wul mẽ na ke a be ter sɔr k'ũ yel ké nɪr ɪ n nɪ-ciira bu nɪ-dɛwr ɛ.

²⁹Alɛ n'a so, fu na tɔ́ kɛ́ bɛ́ buɔ́lɪ mɛ́ a, ɪ̀ ɪ̀r wa daadaa lɛ́. Ɛ́ cɛ́ ɪ̀ pãa bɔ́br a k'ũ bãw a fu buɔ́lv pɛ́r.”

³⁰Lɛ́ n'a a Kɔ́rnɛɪ tɪ́ de a yɛ́rv yel: «Bibie ata n'ɪ́ a ɲa, a a ɲa tɔ́ wɔ́n, zaanvɔ́ra gbele ata sãw, ɪ̀ tɪ́ be n a ɪ̀ yir puore, wa bere nɪ́r kãw na su fɔ́br na nyɪ́wɛ a, wa ar a ɪ̀ niɲé,

³¹ɛ́ yel mɛ́: «Kɔ́rnɛɪ ɪ́, Naanmun wɔ́ n a fu puoru, v bɛ́ yiiri a fu nɪ́-kɔ́mɛ sɔ́wfu bɛ́r ɛ́.

³²Tɔ́ nɪ́r a Zope v tɪ́ buɔ́lɪ a Sumɔ́ bɛ́ na buɔ́le Pɛ́r a, v wa a ka. Sumɔ́ na nɔ́nɛ́ game a, é kpɛ́r a kũɔ́-kpɛ́ɛ nuɔ́r a, vl yir a v be.»

³³A pɛ́r nɛ́ puɔ́, ɪ̀ tɔ́ na kɛ́ bɛ́ wa ter fu wa n, é fu surɪ́ saw a ɪ̀ buɔ́lv wa a tɪ́ zie ka. Yɛ́rɛ ɲa a, tɪ́ za n'ɪ́ bɛ́ ɲa a Naanmun niɲé, kɛ́ tɪ́ bɛ́r wɔ́ bom nɛ́ a Sore na yãw kɛ́ fu yel kù tɪ́ a.”

³⁴Lɛ́ n'a a Pɛ́r pãa tɪ́ de a yɛ́rv yel: «ɪ̀ pãa nyɛ́ nɪ́ yel-mɪ́ɲa kɛ́ Naanmun bɛ́ owre a nɪ́bɛ́ a v ɪ́b puɔ́ ɪ́:

³⁵buvɛ́rɛ nɛ́ kãw za puɔ́, nɪ́r na zɔ́rɛ v ɛ́ tuur a yel-minv a, a v yele mí numɛ́ nɪ́ a Naanmun zie.

³⁶U tur ɪ́ a v yɛ́rv kù a lsɪ́rayɛl bibiir, kɛ́ a Yeezu Kɪ́rita wa yel a yã́-baarv Yel-nṹò kù bɛ́: a Yeezu na ɪ́ a nɪ́saalbɛ́ za Sore a.

³⁷Nyɪ́ bãw nɪ́ a yel vl na ɪ́ a Zifv mɪ́nɛ́ tɛ́w za puɔ́ a, a Galile a na tɪ́ a pɛ́r a Zã suob hieru pùorɪ́ a:

³⁸a Nazaretɪ́ Yeezu yelee, Naanmun paal v na nɪ́ a Vuvɪ́rv Sɔ́w fãw. Be n za v na mí tɪ́ tɔ́lɛ a, v mí tɪ́ maale nɪ́ a nɪ́bɛ́ vla, é sanɛ́ a belɪ́ dem na be a Gegɛ́ra gbãgbaalv puɔ́ a. Naanmun tɪ́ surɪ́ na be a v zie.

³⁹Ɛ́ a tum a, tɪ́ nyɛ́ nɪ́ a tome v na tɔ́ a Zifv mɪ́nɛ́ tɛ́w nɪ́ a Zeruzalɛ́m a, tɪ́ dɪ́ n a tome a ɲa dã́sɛ́. A vl bɛ́ na tɪ́ nyɔ́w yawlɪ́ da-gara zu kù a,

⁴⁰Naanmun ɪ́ na v lɛ́b yi a kũu puɔ́, a v kũu bibie ata sob, ɛ́ ɪ́ v wul v tɔ́ɔra.

⁴¹Ɛ́ cɛ́ v bɛ́ wul v tɔ́ɔra a lsɪ́rayɛl nɪ́bɛ́ za ɪ́, v wul ɪ́ v tɔ́ɔra a dã́sɛ́ dem bel a Naanmun na tɪ́ dã́w kaa ir a, a tum na lã́w nɪ́ v dɪ́ ɛ́ nyṹ a v kũu-puɔ́-lɛ́b-yib pùorɪ́ a.

⁴²U yã́w nɪ́ nuɔ́r kù tɪ́ kɛ́ tɪ́ hiere kùrɛ́ a lsɪ́rayɛl nɪ́bɛ́, ɛ́ dɪ́rɛ́ a dã́sɛ́ kɛ́ vlɛ́ n'v a Naanmun kaa ir, k'vɔ́ wa dɪ́ n a nɪ́-vuvɪ́rɪ́ nɪ́ a nɪ́-kũuni a yɛ́rv.

⁴³A Naanmun-yɛ́r-manbɛ́ za dɪ́ n a dã́sɛ́ ɲa a v yã́w: nɪ́r za, na saw de a v yelee a, na páw nɪ́ a yel-bebe suur a v yúor yã́w.”

⁴⁴A Pɛ́r tɪ́ cãa na yɛ́rɛ́ wa bere, a Vuvɪ́rv Sɔ́w siw a belɪ́ dem za na tɪ́ bɛ́rɛ wone a v yɛ́rv a zu.

⁴⁵A Kɪ́rita-biir bel na ɪ́ a Zifv buvɛ́rɛ nɪ́bɛ́ ɛ́ biɛlɪ́ a Pɛ́r wa n a, nɔ́-bãa tɪ́ nyɔ́w bɛ́ nɪ́ yaga, a nɪ́-buvɪ́r-yoru mì na tɪ́ páw a Vuvɪ́rv Sɔ́w a yã́w.

⁴⁶Bɛ́ tɪ́ surɪ́ na wone bɛ́ yɛ́rɛ́ yɛ́r-buvɛ́rɛ kãw, ɛ́ dané a Naanmun kpɛ́nv. Lɛ́ n'a a Pɛ́r tɪ́ yel:

⁴⁷«Áa n'v na t̃ɔ sɪb a suob k̃ɔ, ɛ yel kɛ a nɪbɛ bɛ ɲa ta de a suob, bɛl na páw a Vuvu Sõw mɛ a tum a?»

⁴⁸U ti yãw na bɛ kù bɛ a suob a Yeezu Kírta yúor yãw. A nɪbɛ bɛl ti zɛlɪ nɪ a Pɪɛr k'vɔ kɛ a bɛ bibie blã.

NI-TONI 11

¹A nɪ-toni nɪ a yɛbr na ti bɛ a Zude a, ti wõ na k'aa nɪ-buvr-yoru mɪ saw na de a Naanmun yɛrv.

²A Pɪɛr na wa lɛb wa a Zeruzalem a, a Kírta-nɪbɛ bɛl na ɲma a yɛɛ a, ti ɲmɪɛr ɪ v nɪ nɔkɛn.

³Bɛ ti yere na: «Fv kɛ n nɪbɛ na bɛ ɲma a yɛɛ a zie, f̃v nɪ bɛl lãw dɪ!»

⁴Lɛ n'a a Pɪɛr ti t̃ɪ manɪ a lɛ a yele na ɪ tu taa a, kù bɛ. U ti yel a:

⁵«Í ti bɛ n Zope puore, wa bere í nyɛ bũ-kãw nɪr na kũ t̃ɔ bãw a, v yi a salom zu siwr; v ti ɪ na mɛ pɛn-kpɛɛ bɛ na nyɔw a nɛɛ anaar yãw a, v ti yi n a salom zu ɛ siwr waar wa pɛlɪ mɛ.

⁶Í na ti jɛɛ v gbɛgbɛ a, í nyɛ nɪ dũ-gbɛɛ anai, wɛ-dɔn, bũ-vuri nɪ bũ-pɪgɛ za a v pɔɔ.

⁷Lɛ n'a í ti wõ kɔkɔr v yel mɛ: «Pɪɛr ɪ, ɪr nyɔw kú 'wɔb!»

⁸ɛ ɛ í ti sɔw na: «Towtow Sore ɛ, b̃v n'v vɛ, í na c̃ɔ kɛ dɔw wa tɔ d̃ia a, bũ-ciira nɪ bũ-dɛwr za bɛ kɛ í nɔrí ɛ.»

⁹A kɔkɔr ti yɛr ɪ a salom zu a gb'a ayi sob yãw yel: «Bom nɛ a Naanmun na ɪ v vɛl a, f̃v kũ t̃ɔ yel k'vɔ ɪ n bũ-dɛwr ɛ.»

¹⁰A ɲa n'a a ti ɪ gb'a ata, ɛ a za lɛb do a salom zu.

¹¹A pɛr nɛ pɔɔ, dɛbr ata ti ta n a yir nɛ pɔɔ ti na ti bɛ a; Sezaare n'a bɛ ti t̃ɔ bɛ a í zie.

¹²A Vuvu Sõw ti yel mɛ na k̃u ta bunɛ ɪ, ɛ páw bɛ cen. A yɛbr ayvɔb bɛ ɲa ti bɛlɪ mɛ na cen nɪ a Sezaare, ti za ti kɛ a Kɔrɛɪ yir.

¹³U ti man na kù ti a lɛ v na nyɛ malkɪ v wa a v yir wa yel v: «T̃ɔ nɪr a Zope, v ti bɔɔlɪ Sum̃ bɛ na bɔɔlɛ Pɪɛr a.

¹⁴U na wa manɪ nɪ yele kù b, na na faa f̃v nɪ a fv yir dem za a.»

¹⁵Í ti tine nɪ a yɛrv wa baarɛ, a Vuvu Sõw siw a bɛ zu, mɛ a lɛ v na ti siw a ti zu a pɛr tib daar a.

¹⁶Lɛ n'a í ti lɛb tɛrɪ a yɛrv ɲa a Sore na yɛr a: «K̃ɔ n'a a Zã tɪr ɪ a suob, ɛ ɛ nyum a, Vuvu Sõw pɔɔ n'a nyɪ na de a suob.»

¹⁷A Naanmun wa kù bɛ a maalv been nɛ ti na ti páw, a lɛn daar ti na saw de a Sore Yeezu Kírta yele a, mãa mɪ n'í ãnv na yel kɛ a Naanmun ta ɪ a lɛ?»

¹⁸Be na ti wõ a yêr-bie a ɲa a, be ti leb a nyow be tɔɔra ε dane a Naanmun yere ni: «A na ɪ a ɲa a, a Naanmun mî sɪrɪ na kù a ni-buɔr-yoru a fãw ké be mí liebi a be ɪb páw a nyɔ-vuɔɔrɔ.»

¹⁹A dɔwɔɔ na ti wa a ltien kũu daar a, ti ɪ na a saw-dierbe zo yaari, be mine zo ti sãá Fenisi, Supɔr ni Ātɔsɪ; ε ce a ten a ɲa pɔɔ a, Zifu mine tɛwr zie n'a be ti hiere a Naanmun yêrɔ.

²⁰Ɛ ce a be mine, na yi Supɔr ni Suren ten a, na wa ta a Ātɔsɪ a, be mî ti hiere ni a Sore Yeezu Yel-nũò kùre a Gɛrɛkɪ mine.

²¹A Sore ti tɛ be na ter kpɛw za a be Yel-nũò hieru tome pɔɔ, le so ni-yaga ti liebi a be ɪb ε saw de a Sore.

²²A Zeruzalem Lãw-yir dem na wa wõ a yel ɲa a, be kaa na ir Banabasɪ tɔ a Ātɔsɪ.

²³A Banabasɪ na ti ta a Ātɔsɪ nyɛ a le a Naanmun na maali a nibe be ɲa a, nũò kpe v na. Le n'a v ti kpaale be, ké be za yãw fãw tu a Sore pùor ni a be pɔɔ za.

²⁴A Banabasɪ ti ɪ n ni-vla, v ti ter ɪ Naanmun sawfu, ε a Vuɔɔrɔ Sõw ti be a v zie. Ni-yaga yaga ti saw na de a Sore.

²⁵Le n'a a Banabasɪ ti cen a Tarsɪ k'vɔv ti ter a Sol wa n.

²⁶U ti nyɛ v ni a be, ter v wa n a Ātɔsɪ, be wa lãw tɔ yuon bil a Ātɔsɪ Lãw-yir pɔɔ kanɪ ni ni-yaga. A Ātɔsɪ n'a be ti zànɪ buɔli a po-tuurbe ke Kurta-nibe.

²⁷A alɪ bibie ne pɔɔ, Naanmun-yêr-manbe ti yi n Zeruzalem ε siw wa a Ātɔsɪ.

²⁸Vuɔɔrɔ Sõw ti caal ɪ a be yêr sob, na dɪ ke Agabisɪ a, v yel ke kɔ-kpɛɛ kũ yaa ke lo a tɛ-daa za zu ε. A kɔ vl wa sɪrɪ na lo a Urɔm tɛw na-kpɛɛ Kuloor daar.

²⁹Le n'a a po-tuurbe ti yel ke ɲa za na mí tur ɪ le v na tũɔ a, è be tur sɔwfu kù a yebr na kpɛr a Zude a.

³⁰A le n'a be ti ɪ, ε de a be bome yãw Banabasɪ ni Sol nuru pɔɔ, ké be ti kù a Zude tɛw ni-kore.

NI-TONI 12

¹A vli daar ne, a nãà Erɔdɪ ti ìr a nyow a Lãw-yir nibe be mine dɔwɔɔ.

²U ti yãw na be kú a Zã yeb Zakɪ ni sɔ-kpɛɛ.

³U na ti nyɛ a nume a Zifu mine zie a, v ti yãw na be mî nyow a Pɛr. A dipɛ na be yãw dãbil a cuw bibie pɔɔ ti n'a.

⁴Be na ti nyow a Pɛr baari a, a Erɔdɪ ti yãw na be pàw v gaso pɔɔ, ε yãw sojari anaar ziir anaar gùre v. A Erɔdɪ ti bɔbr a k'aa Tɔlv cuw dɪ yi baari, v bãw maal ɪ v a yêrɔ a nibe niɲé.

⁵Ɛ ce a Pɛr na ti be a gaso pɔɔ a, a Lãw-yir ti puore ni a Naanmun kpɛw kpɛw za kùre v.

⁶A Erɔɖɪ nǎá tɪ maal ɪ v a yɛrv a nɪbɛ niɲé a bio daari a, lɛ n'a a vlɪ tɪsɔw nɛ tɔr za, a Pɪɛr tɪ bɛ sojari ayi cara puɔ gúre. Bɛ tɪ 'lɛ v na nɪ bame ayi, é nɪbɛ tɪ ar gu a dǐdɔr.

⁷Bɛ wa bɛrɛ na k'a Sore malkɪ ar a bɛ, ɛ a gaso caali v za. A malkɪ tɪ tɔ n a Pɪɛr lɔ́bówrí sɪw v ɛ yel: «Ìr fǔw!» A bame tɪ yɔl ɪ a v nuru yǎw lo.

⁸A malkɪ tɪ yel v na: «Sɛ a fɔ kpawr ɛ yǎw a fɔ nafawr.» A Pɪɛr ɪ a lɛ. A malkɪ lɛb yel v: «Su a fɔ kpar-kpɛɛ ɛ tuur mɛ.»

⁹U tɪ yi na tuur v, é bɛ tɪ bǎw k'aa yele a malkɪ na urɛ a ɪ n sɪza ɪ: v tɪ manɛ kɛ bũ-nyɛra kǎw n'v v nyɛ.

¹⁰Bɛ tɪ tɔl a gǎw a dǐdɔ-gurbɛ dǎw-niwn dem bɛr, ɛ lɛ gǎw bɛ mɛnɛ, ɛ ta a kure dǐdɔ-kpɛɛ yǎw, na ɪ a yɛw dǐdɔr a, v yuo v twɔra a bɛ niɲé. Bɛ tɪ tɔl a yi lo sɔr kǎw cere, wa bɛrɛ a malkɪ bɔr a bɛ ɛ bɛr a Pɪɛr.

¹¹A Pɪɛr niwn tɪ cɪ na v yel: «Yɛrɛ ɲa a, ï bǎwnɪ a nɪ yel-mɲa kɛ a Sore tɔ n a v malkɪ v wa faa mɛ a Erɔɖɪ nuru puɔ, nɪ a lɛ a Zifv mɛnɛ na tɪ gùrɛ kɛ bɛ wa ɪ m a.»

¹²A Pɪɛr na wa bǎw a pɛr a, v cɛn nɪ Zǎ bɛ na buɔlɛ Markɪ a mǎ, Marya, yir. Nɪ-yaga tɪ ɓǎ n taa a bɛ puore.

¹³A Pɪɛr tɪ kpawr ɪ a dǐdɔ-kpɛɛ yǎw, tǔ-tǔ-bi-pɔwle kǎw, na dɪ kɛ Orodɛ a, wa k'vɔ wa yuo.

¹⁴U tɪ wɔ n a Pɪɛr kɔkɔr bǎw, nũ̀̀̀ kpe v, v bɛr a pan yuofv, ɛ zɔ kpe tɪ yel kù a nɪbɛ kɛ Pɪɛr v ar a dǐdɔrɪ.

¹⁵A nɪbɛ tɪ sɔw v na: «Fv yaar a bu?» ɛ cɛ a tǔ-tǔ-bi-pɔwle tɪ cǎa na yere kɛ sɪza n'a. A lɛ n'a bɛ tɪ lɛb yel v: «Alɛ wa ɪ lɛ a, a v malkɪ n'v!»

¹⁶ɛ cɛ a Pɪɛr vl tɪ cǎa na kpawrɛ a pan. Bɛ na pǎa wa tɪ nanɪ yuo a pan a, bɛ nyɛ na a ɪ vlɛ n'v, a ɪ nɔ-ɓǎan a bɛ zie.

¹⁷A Pɪɛr tɪ kabr a yel kɛ bɛ bɛr gɔmɛ, ɛ v manɪ kù bɛ a lɛ a Sore na ɪ tɛr v yi n a gaso puɔ a. U na wa yɛr baar a, v cǎa na lɛ yel bɛ: «Nyɪ cɛn tɪ manɪ kù a Zakɪ nɪ a yɛbr bɛl na cɛ a.» Al pùorí, v tɪ yi na lo a sɔr cɛn zi-yũ.

¹⁸A zie na wa viɛ a, a tɪ ɪ n damnv yaga a sojari sɔgɔ: bɛ tɪ sowrɛ nɪ taa a lɛ a Pɪɛr na ɪ a.

¹⁹A Erɔɖɪ tɪ yǎw na bɛ bɔ a Pɪɛr, é bɔ tɪ gu. Lɛ n'a v tɪ yǎw bɛ tɛr a gaso gurbɛ wa n, v wa maal ɪ bɛ yɛrv yǎw bɛ kù bɛ. Al pùorí, v tɪ yi n a Zude ɛ tɔl cɛn Sezaare tɪ kpe a bɛ blǎ.

²⁰A Erɔɖɪ suur tɪ ìr ɪ yaga a Tùr nɪ a Sɪdɔ tɛw dem yǎw. Lɛ n'a a Tùr tɛw dem nɪ a Sɪdɔ tɛw dem tɪ wɔ taa kɛ bɛ cɛn tɪ pǎw a Erɔɖɪ. Blasitisi na kaarɛ a nǎa di-gana zie a n'v tɪ tɛ bɛ a yele a ɲa puɔ. A ɲa n'a bɛ tɪ cɛn kɛ beɛ nɪ a Erɔɖɪ tɪ lɛ kpe taa, a nǎa tɛw na n'a a bɛ bũ-dɪrɪ mí yi wa a yǎw.

²¹A bibir na wa viɛ a, a Erɔɖɪ tɪ su n a v nǎa bũ-suuri do zĩ nɪ a v naalv da-kɔw zu, ɛ yɛr a v yɛrv kù bɛ a nɪbɛ za niɲé.

²²A nibe ti caare na yere ni: «Naaŋmun kãw n'v yêre, nisaal be n'v e!»

²³Ɛ ce be wa bere na Sore malki ŋme a Erɔdi, v na be ti saw dani a Naaŋmun a yãw: zãzule ti di v na, v kpi.

²⁴A Naaŋmun yêrv ti yêre na dɔwle cere.

²⁵A Banabasi ni a Sol bel a, be na ti tɔ a be tome baari a Zeruzalem a, be ter i a Zã be na buɔle Marki a leb i.

NI-TONI 13

¹A Ātɔsi Lãw-yir puɔ, Naaŋmun-yêr-manbe ni kã-kanbe ti be n be: Banabasi ni Sumiɔ be na kpɔwre buɔle Ni-sebla a, Lisiisi na yi Sureni a, ni Manayen na i a Galile tẽw nãle Erɔdi bibi-daari tu-ta-to a, pãa de ni Sol.

²Bibir kãw be na ti ɓã taa puore a Sore, ter i mũta-tuo a, a Vuvuv Sõw ti yel be na: «Nyɪ ír a Banabasi ni a Sol ber mɛ: ï buɔli be ni tɔ-nuɔr kãw yãw.»

³Le n'a, be na ti ter a mũta-tuo baari e puori baari a, be ír nuru dɔwli a be zu, e ber be be cen.

⁴A Vuvuv Sõw na ti tɔ a Banabasi ni a Sol a a ŋa a, be ti cen ni Selesi ti kpe gbor a be cere Supur, na ti be a kũɔ-kpɛɛ sɔgo a.

⁵Be na ti ta a Salamin a, be nyɔw ni a Naaŋmun yêrv hieru a Zifu mune puoru-diru puɔ. A Zã-Marki ti be n a be zie sɔwne be.

⁶Be ti yi n a be, e tu tol a Supur tẽw vl za puɔ, na i kũɔ-kpɛɛ sɔgo tẽw a, ti sãa Pafosi. Be n'a be ti nyɛ titible kãw na ti buɔle v tuɔra Naaŋmun-yêr-manbe a. U ti i n Zifu buvre, e di ke Baar Yeezu.

⁷A Urɔm tẽw na-kpɛɛ liere Serzi-Polisi, na i nur na ter yã a, zie n'a v ti be. A Serzi-Polisi ti bɔbr a k'vɔ wɔ a Naaŋmun yêrv, le so v ti buɔli a Banabasi ni a Sol.

⁸Ɛ ce a titible Elimasi, - a yúor per i a le a gureki kɔkɔr puɔ - ti piw be ni sɔr, é be bɔbr k'aa na-kpɛɛ liere saw de a Yeezu Kirita i.

⁹Le n'a a Vuvuv Sõw ti paali a Sol, mi na di ke Pol a, v jur a titible gbɛgbɛ

¹⁰Ɛ yel: «Gegera bie ŋa, ni-neb yã ni po-tuolu tɛwr a fu bãw, fũv na i yel-munv za dɔ sob a! Debor a fu na ber a Sore pu-tierv na i dɛdɛ a sãw-berv?

¹¹Yere ŋa a, cɛle, a Sore zɛw ni nũu k'vɔ ŋme n fu: fu na zɔw na ti ta tab kãw, e kũ le nyɛ a mũtɔw cãa i.» Daadaa le, lige ti pili na pàw a Elimasi v bɔble viire bɔbr i tawre.

¹²A na-kpɛɛ liere na ti nyɛ a a ŋa a, v saw na de a Yeezu Kirita; a kanv na ti caari a Sore a, ti tɔ v na be di vuo i.

¹³A Pol ni a v taabe ti de ni a gbor a Pafosi cen Perze na be Pãfili a. Be n'a a Zã-Marki ti ber be, e leb cen a Zeruzalem.

- ¹⁴A bel a, be ti yi n a Perze ε cen ti ta Ātiosɪ na be a Pisidi a. A pienv-bibir na wa vie a, be kpe n a puoru-dĩó zĩ.
- ¹⁵A kanv na wa kanɪ a Naanmun-Wulu nɪ a Naanmun-y̆er-manbe sebr pɔɔ baar a, a puoru-dĩó nɪ-bere ti y̆aw na be yel be: «Yēbr ɪ, nyume wa ter sōwfv y̆er-bie na t̃ō y̆er sōw a nibe a, nyɪ de a y̆erv.»
- ¹⁶Lε n'a a Pol ti ɪr zew a ñu ε yel: «lsrayel biir i, nɪ nyum na zore a Naanmun a, nyɪ bere wone.
- ¹⁷A lsrayel buvre Naanmun ti kaa na ɪr a ti s̃āa mune. U ti ɪ na a v nɪ-buvre y̆er, a len daar be na ti be a Eziptɪ a, ε v wa ɪ n g̃ādaalv be yi a be.
- ¹⁸U ti guoli be nɪ a wɛja-kpalε pɔɔ ti ta m̃ε yome lɪz'a ayi a.
- ¹⁹Al p̃uorí, v ti kú n Kañāa t̃ēw ten ayop̃oi nibe p̃aw per, ε de a be ten kù a v nɪ-buvre be so a,
- ²⁰ti ta m̃ε yome k̃obr anaar d̃owlɪ lɪz'a ayi nɪ pie a. A yele a ɲa p̃uorí, v ti kù be nɪ y̆er-maalbe ti ta n a Naanmun-y̆er-manε Samiɛl daar.
- ²¹A len daar a, a lsrayel nibe ti zelɪ ñāā. A Naanmun ti kù be nɪ Kisi bi-dɛb Sawul na ɪ B̃ezame d̃owlv nɪr a. A Sawul ti dɪ n naalv yome lɪz'a ayi.
- ²²A Naanmun na wa zawrɪ a Sawul ber a, v ɪr ɪ Daviir kù be v ɪ a be ñāā, ε v dɪ a v d̃āsɛ yel: «Ĩ ny̆ē nɪ a Zese bi-dɛb Daviir, a ɩ y̆ā nɪr v, v na maal ɪ a ɩ pv-t̃erv za.»
- ²³ε cε m̃ε a lε a Naanmun na ti y̆aw a nṽor a, v ɪ na faare yi a Daviir buvre pɔɔ a lsrayel nibe y̆aw, vlε n'ɪ a Yeezu.
- ²⁴U na be ti wa sɛr a, a Z̃ā ti de nɪ niwn hieri yel kù a lsrayel nibe k̃é be l̃ɛbɪ a be ɪb ε de a suob.
- ²⁵A Z̃ā tome na ti ta baarv a, v ti yere na: «Nyɪ t̃ier k̃ε āa ñε m? Ĩ be ɪ a sob ñε nyɪ na g̃ure a ɪ, ε cε vlε n'ɪ ɲan be a ɩ p̃uor waar, ε ɩ be s̃ewnɪ na cer a v nafawr b̃ū-l̃ēni ε.» “
- ²⁶«Yēbr ɪ, nyum na ɪ a Abraham buvre a, nɪ nyum na be a ka pɔɔ a Naanmun puoru pɔɔ a, tum za ñε be be t̃ō be wa yel a faafv y̆erv ɲa kù.
- ²⁷A Zeruzalem nibe nɪ a be nɪ-bere be ti b̃āw a Yeezu ε, é be na ti y̆aw v a k̃ūu d̃owrv a, a Naanmun-y̆er-manbe y̆erv be na mí kanε a pienv-bibir za a, alε n'a be tu.
- ²⁸Be na saa be ti ny̆ē yel na s̃ewnɪ k̃ūu a, be y̆aw na k'aa Pɪlatɪ kú v.
- ²⁹Be na ti tu a yele a za, na s̃eb a v y̆aw a baarɪ a, be yaw v nɪ a da-gara zu ti ũù.
- ³⁰ε cε Naanmun ɪ na v l̃eb yi a k̃ūu pɔɔ,
- ³¹ε wul v tṽora bibi-yaga a belɪ dem na ti p̃āw v a Galile do a Zeruzalem a, bel na ɪ a v d̃āsɛ dem y̆ere ɲa a lsrayel nibe zie a.
- ³²A tum m̃i a, a Yel-ñōò ɲa n'v ti hiere k̃ore nyɪ: a nṽor a Naanmun na y̆aw kù a ti s̃āakvm mune a,

³³ v tu v na ti ðulɪ, a tum na ɪ a be bibiir a yãw, a len daar v na ɪ a Yeezu v leb yi a kũu pɔɔ, a tu mẽ a le be na seb a Seb-sõw yielu ayi sob pɔɔ a: «Fũv n'i a ï bi-deb, a mãa a, ï dõw fɔ nɪ a ðia.»

³⁴ A Naanmun ti dãw na yel k'vɔv na ɪ na v leb yi a kũu pɔɔ taa wa bãwnɛ pɔɔfɔ ɛ. A ɲa n'a v ti dãw yɛr a yel ɲa yɛrv: «Ĩ na kù nyɪ nɪ maalɔv na ɪ son é be ter bunv a, ï na ti yãw nvɔr k'ũ na kù n a Daviir a.»

³⁵ Le so v le ti yel a Seb-sõw pɔɔ zie kãw: «Fv kũ ber a fɔ Nɪ-sõw v pɔɔ ɪ.»

³⁶ ɛ ce a Daviir na ti tõi a v daar, mẽ a le a Naanmun na cɔbrɪ a yele bin a, v kpi n a pùorɪ, be ùù v pɛli a v sãakvm mune, v pɔɔ.

³⁷ ɛ ce a vlɪ sob ne a Naanmun na ɪ v leb yi a kũu pɔɔ a, v be pɔɔ ɪ.

³⁸ Le so, yebr ɪ, nyɪ bãwnɪ a, a yel-bebe suur dɪ-kùb be na hieri kù nyɪ a, a Yeezu zie n'a a yi, ɛ a minv nyɪ na be ti tũɔ páw a Naanmun-Wulu pɔɔ a Mõyiir na tur a,

³⁹ a vl zie n'a nur za na saw de a Naanmun a, mí páw v.

⁴⁰ Nyɪ gùre nyɪ tvɔra vla, a a ɲa a Naanmun-yɛr-manbe na seb a, taa tare nyɪ ɛ:

⁴¹ «Nyɪ bel nyẽ, nyum pòlv dem ɪ, nɔ-ðãan a nyɔw nyɪ, é nyɪ bɔr! Bũv n'v vẽ, ï na tõi n ton a nyɪ cãafv daar, kè nur ti n'v mane kùre nyɪ a, nyum be saw ke sɪza n'a ɪ.» “

⁴² Be na wa yi a, a nibe zeli nɪ a Pol nɪ a Banabasi ké be leb wa a pienv-bibir pùorɪ sob wa cow a yɛrv ɲa.

⁴³ A nibe na wa yaari baar a, Zifv nibe yaga nɪ nɪ-yaga na ti tu a be Naanmun sɔr a, ti tu n a Pol nɪ a Banabasi pùor. A be yɛrv pɔɔ a, a Pol nɪ a Banabasi ti yere na kùre be ké be yãw fãw ter a Naanmun maalɔv vla.

⁴⁴ A pienv-bibir na le wa ta a, a tẽw nibe za, ɛ ti ce blã, ti ðã n taa a Sore yɛrv ber-wob yãw.

⁴⁵ A Zifv mune na ti nyẽ a nibe be yãwmẽ sew a le a, nyuur ti ure be nɪ yaga, be ti sɔwr a Pol yɛrv tvɔr ɪ v.

⁴⁶ Le n'a a Pol nɪ a Banabasi pãa ti nyar be za ɛ yel be: «Nyume ne be a ti fer ké ti de niwn manɪ a Naanmun yɛrv kù, ɛ ce nyɪ na be sawr dier a, ɛ nyẽ nyɪ be sewnɪ a nyɔ-vvɔrv na be kura le a, ti cere nɪ a nɪ-bvɔrv-yoru zie.

⁴⁷ A ɲa sɪrɪ n'a a Sore yãw a nvɔr kù ti: «Ĩ yãw na fɔ ɪ a nɪ-bvɔrv-yoru cãa, ké fɔ tũɔ ɪ a faafv ta a tẽ-daa ziir za.» “

⁴⁸ A nɪ-bvɔrv-yoru nibe na ti wõ a yɛr-bie a ɲa a, nũð ti ure be na, be dane a Sore yɛrv; ɛ a belɪ dem za, be na ti bãwnɪ a nyɔ-vvɔrv na be kura le a, ti saw na de a Naanmun.

⁴⁹ A Sore yɛrv ti ɲmɛr a yaare a zie vl za pɔɔ.

⁵⁰ ɛ ce a Zifv mune ti dɔ na yãw a pɔw-tibre tibre bel na puore a Naanmun a, bele nɪ a tẽw nɪ-berɛ, be dɔwre a Pol nɪ a Banabasi, ɛ ti diw be ber a be tẽw pɔɔ.

⁵¹A Pol nɪ a Banabasi ti tɛb ɪ a bɛ gbɛɛ uuru yǎw bɛ ɛ cen lkonɪɔm.

⁵²A po-tuurbɛ bɛl a, nǔ̀ò ti urɛ bɛ nɪ yaga, ɛ a Vuvu Sõw ti bɛ a bɛ za zie.

NI-TONI 14

¹A lkonɪɔm a, a Pol nɪ a Banabasi mí ti kpɛ n a Zifu mɛnɛ puoru-dĩó ti yɛr a yɛrv vla kɛ Zifu yaga nɪ Gɛrɛkɪ yaga saw de a Yeezu yele.

²Ɛ cɛ a bɛlɪ Zifu nɛ na bɛ ti saw de a Yeezu a, ti ɪ na a nɪ-buvu-yoru tiɛrv bɛ viel a yɛbr yǎw ɛ.

³A na saa ti ɪ a ɲa a, a Pol nɪ a Banabasi ti kpɛ n a lkonɪɔm kowri; bɛ bɛ ti búne a bɛ yɛrv puɔ ɪ. Bɛ ti yǎw nɪ a bɛ tiɛrv za a Sore yǎw. A Sore mí ti kù bɛ nɪ fǎw bɛ maale nɔ-bǎa-yele nɪ yel-bǎw-guuri, vu durɛ a dǎsɛ kɛ a kanv bɛ na kanɛ càare nɪ a v maalv a ɪ n sɪza.

⁴A tɛw nɪbɛ ti búr a: bɛ mɛnɛ ti tu n a Zifu mɛnɛ, ɛ ɲmaare tu a nɪ-toni.

⁵A nɪ-buvu-yoru nɪ a Zifu mɛnɛ, lǎw nɪ a bɛ nɪ-bɛrɛ, ti bɔbr a kɛ bɛ dɔwri a Pol nɪ a Banabasi, ɛ lɔb ɪ bɛ kuvɛbɛ kú.

⁶A Pol nɪ a Banabasi na wa bǎwnɪ a, bɛ zɔ na cen Likaoni lowr, Lisitr nɪ Derbe ten nɪ a tɛ-kòkowe puɔ.

⁷A bɛ a, bɛ mì ti hiere nɪ a Yel-nǔ̀ò.

⁸A Lisitr tɛw bɛ a, nɪr kǎw ti bɛ n bɛ gbɛr zĩ; a v dɔwfv daar za n'a v ti ɪ a nɪ-kow, ɛ bɛ dǎw cen towtow ɛ.

⁹U ti bɛrɛ na wone a Pol yɛrv. A Pol ti jur v nɪ gbɛgbɛ, ɛ nyɛ v ter a Naanmun sawfv a na tǔɔ faa v.

¹⁰A Pol ti zɛw nɪ kɔkɔr yel v: «Ìr ar dǎdǎ!» U ti vaa na ìr cere.

¹¹A zu-sɛbla na ti nyɛ a a ɲa a Pol na ɪ a, bɛ ti yere na nɪ a Likaoni tɛw nɪbɛ yɛrv: «A ɲmume liɛb a ɲmɛ taa nɪ a nɪsaalbɛ, ɛ siw wa a ti zie.”

¹²Bɛ ti buɔlɛ nɪ a Banabasi Zesi, ɛ buɔlɛ a Pol Ɛrmesi, vlɛ na n'v mí de a yɛrv a.

¹³A Zesi puoru yir ti bɛ n a tɛw dĩdɔ-nvɔr. A Zesi bawr-maale ti yǎw na bɛ nyɔw na-dɛɛ, bɛ na yǎw ti-puuru piɛmɛ a, wa n v wa wõ taa nɪ a zu-sɛbla kɛ bɛ maalɪ bawr kù a Pol nɪ a Banabasi.

¹⁴A nɪ-toni Banabasi nɪ Pol na wa wõ a a, bɛ taw nɪ a bɛ bũ-suuri ciɛrɪ, ɛ ɲmɛ cɛlsɪ zɔ cen nɪ a zu-sɛbla zie,

¹⁵ti yel: «Alɛ! Ba-mɛnɛ ɛ, bũv n'v so nyɪ urɛ a a ɲa? Ti mì ɪ n nɪsaalbɛ mɛ a nyum a! A Yel-nǔ̀ò ti na hiere kùrɛ nyɪ a, vlɛ n'ɪ kɛ nyɪ bɛr a bũ-zawle a ɲa ɛ saw de a Naanmun na vuurɛ a, vlɛ n'v ír a salom, a tɛw, a kũɔ-kpɛɛ nɪ a bome za na bɛ a puɔ a.

¹⁶A koro za, v ti bɛr ɪ a nɪ-buvuɛ za bɛ tuur a bɛ sɛɛ.

¹⁷Ɛ cɛ v ti cãa na wule be a v ɪ-vielɪ: mí kù nyɪ a saa ɛ ɪ a bũ-kvɔri a maali a daar, v mí kù nyɪ ni bũ-duri ɛ ɪ kè nũò ɪrɛ nyɪ yaga za.”

¹⁸Be na saa ti yɛr a a ɲa a, be ti diw ni a zu-sebla ber hanɪ ni ké be ta maali bawr kù be ɪ.

¹⁹Ɛ cɛ a Ǻtiɔsi ni a lkonɔm tɛw Zifu mine ti wa na wa liebi a zu-sebla tierv, yǽw be tu be, ɛ lob a Pol ni kvsebe, ɛ nyɔw v vu yi n ber a tɛw pvɔ, ɛ tiere k'vu kpi na.

²⁰Ɛ cɛ a po-tuurbe na ti wa gbõ taa ɲmãa viiri koli v a, v ti leb a ɪr kpe a tɛw pvɔ. A bio daari, v ti tol a cen Derbe, vle ni a Banabasi.

²¹A Pol ni a Banabasi ti hier ɪ a Yel-nũò a Derbe, páw po-tuurbe yaga a be. Al pùori, be ti leb a cen a Lisitur ni lkonɔm ni a Ǻtiɔsi vl na be a Pisidi a.

²²Be ti ɪ na a po-tuurbe kpe socie ɛ ber dɛbĩe. Be ti kanɛ ni be na yere ké be yǽw fǽw ter a Naaɲmin sawfu kura le, be mì ti yere ni a ɲa kùre be: «A fer a ke ti nyɛ dɔwrv yaga a Naaɲmin-Naalv pvɔ kpeb yǽw.”

²³Be ti kaa na ɪr ni-kore a Lǽw-yie been been kaafv yǽw, é be na ti pùori ter ɪ mvta-tuo wa baar a, be de ni a nibe be ɲa, na ti yǽw a be tierv a Sore yǽw a, kù v.

²⁴Lɛ n'a be ti tu tol a Pisidi cen Pǽfili.

²⁵Be na wa manɪ a Naaɲmin yɛrv kù a Perze tɛw dem baar a, be siw ni Atalia.

²⁶Be n'a be ti kpe a gbor cen a Ǻtiɔsi vl na be a Siiri a, a be a nibe na ti dǽw zeli ké a Naaɲmin maalv tu be, a tome a ɲa be na tō baari a yɛre ɲa a yǽw a.

²⁷Be na ti ta a daadaa le a, be buɔl ɪ a Lǽw-yir dem ɓã taa, ɛ manɪ a yele al za a Naaɲmin na ti lǽw ni be maali a, ni a le v na yuo a v saw-deb dǽdɔr kù a ni-bvur-yoru a.

²⁸A Pol ni a Banabasi ti kpe n a po-tuurbe zie be kɔwri.

NI-TONI 15

¹Nibe be mine kǽw, na ti yi a Zude siw wa a Ǻtiɔsi a, ti tĩ na kanɛ ni a yebr yere a ɲa: «Nyume be wa yǽw be ɲma nyɪ a yɛɛ, mɛ a le a Mõyiir nvɔr na yǽw a, nyɪ kũ tũɔ nyɛ a faafv ɛ.”

²A ti ɪ n taw-taa gǽ, ɛ nɔkpen na be viel a be a Pol ni a Banabasi ni a nibe bel cara pvɔ. Lɛ n'a be pǽa ti wõ ta, ɛ yel ke a Pol ni a Banabasi ni nibe be mine na do n a Zeruzalem, ti páw a ni-toni ni a ni-kore a taw-taa ɲa yǽw.

³A Ǻtiɔsi tɛw Lǽw-yir ti sów be na be cen. Be ti tu na tol a Fenisi ni a Samaari ten pvɔ, mane kùre a nibe a be, a le a ni-bvur-yoru na saw de a Sore a. A mí ti ɪ n nũò kpɛɛ a yebr zie.

⁴Be na ti ta a Zeruzalem a, a Lǽw-yir ni a ni-toni ni a ni-kore ti de be ni a sǽanv, é be ti manɪ a alɪ bome ne za a Naaɲmin na ti lǽw ni be maali a kù be.

⁵A Farizîe mune lãw nibe be mune, na ti saw de a Yeezu yele a, ti ìr a yel: «A fèr a be ñma a ni-buur-yoru bel na saw de a Yeezu yele a yee, e yãw be tuur a Mõyiir-Wulu.”

⁶A ni-toni ni a ni-kore ti kpaa ni taa ké be jel a yel ña kaa.

⁷Be na ti ñme a nokpen a ti celi a, Pter ti ìr a yel: «Yebr i, nyi bãwni a na a Naanmun na kaa ir mē koro za a nyi puo, k'aa ni-buur-yoru t̃wō wō a Yel-ñb̃ō a ã ñórí e saw de a.

⁸A Naanmun na bãw a nisaalbe socie a ti di n a be dāsie, a len daar v na ti kù be a Vuurv Sōw mē a tum a.

⁹A Naanmun be owri owru kãw za tum ni a bel e, a be Naanmun-saw-deb zūú n'a v pew a be socie a viel.

¹⁰A na i a ña a, buuv yãw n'a nyi yel ke nyi i a Naanmun kaa? Nyi na de tuor, tum ni a ti sãa mune na be t̃wō tuo a, bōbr ke nyi tuo a po-tuurbē a?

¹¹Î leb maal yel: ti tiere na k'aa Sore Yeezu maalv zūú n'a ti páw a faafv mē a len t̃or za be na páw a.”

¹²Le n'a a kpaa-ta-kp̃ē dem za ti ñmãa vuuv, e be ber wō a Pol ni a Banabasi manɩ a ñ-ḡãa-yele ni a yel-bãw-guuri al za a Naanmun na ti yãw be maalɩ a ni-buur-yoru zie a.

¹³Be na wa ỹer baar a, Zaki m̃i ti de ni a ỹerv yel: «Yebr i, nyi bere wone.

¹⁴A Sum̃ō leb a manɩ kù ti a ỹere ña, a le a per tib daar, a Naanmun na kaa a ni-buur-yoru zie, e kaa ir ni-buure a be puo ke be i a v nibe a.

¹⁵A yel ña ni a Naanmun-ỹer-manbe ỹerv de ni taa, be na seb yel ke:

¹⁶«Al p̃uorí, ã na leb wa wa me a Daviir yir na lo a, ã na leb a libri a v deboru, e i v le ar.

¹⁷Le n'a a nisaalbe bel na ce a na bōbr a Sore, a ni-buure bel za ã na buoli ke be wa i a ã ni-sori a. A ña n'a a Sore yere,

¹⁸vl na i be bãw a v pu-tierv yele a koro za a.» “

¹⁹«Le so, m̃ã saw na k'aa ni-buur-yoru nibe bel na saw de a Naanmun a, ti ta bale be zawla le i.

²⁰E ce ti seb yel kù be ké be ciir a bawr nene, ni a p̃t̃o yele, be taa 'wōbr d̃w be na be ñmãa a k̃ok̃or a nen e, be taa 'wōbr a zū e.

²¹B̃v n'v ṽē, a t̃ē-kor daar za wa t̃o a d̃iã a, nibe be n a ten za mane a Mõyiir-Wulu yele, e pienv-bibir za, be mí kanɩ v ni a puoru-diru puo.”

²²A Yeezu ni-toni ni a ni-kore, ni a Lãw-yir za, ti wō n taa yel ké be na kaa na ir nibe a be puo t̃ō a Ātĩasi, bele ni a Pol ni a Banabasi. A belɩ nibe ne ti i n ni-yee a yebr puo: Zuda be na buole Barsabasi ni Silasi ti ne be.

²³Sebe ɲa n'v be ti kù be ké be cen ni: «A Yeezu ni-toni ni a ni-kore, nyi yebr, puore ni a be yebr bel na ɪ a ni-buɔr-yoru nibe ε be a Ātɔsi, ni a Siiri ni a Silisi ten puɔ a.

²⁴Ti wõ na k'aa ti nibe be mine, ti na be tō a, wa na wa yāw buɔv a nyi zie, ε dam a nyi tierv ni a be yērv.

²⁵Ti wõ n taa lāw nɔ-been, kaa ir nibe tone a nyi zie, bele ni a ti yeb-nɔni Banabasi ni Pol,

²⁶na de a be nyɔ-vuɔv za kù a ti Sore Yeezu Kirita a.

²⁷A na ɪ le a, Zuda ni Silasi ne be ti tone a nyi zie, ké be wa haa nuɔr yel a yele a ɲa kù nyi.

²⁸A Vuɔv Sōw ni a tum tæ za siri na yel ke ti kũ tũɔ le yāw fērv kāw za dɔwli a nyi zu, a be ɪ a yel-fērv a ɲa na be ter nur-berɔv a ɪ:

²⁹nyi ta 'wɔbr a bawr-maal-nene ɪ, ni a zũ ni dũw be na be ɲmāa a kɔkɔr a nen ε, nyi ber a pĩɔ yele. Nyime wa yāw fāw ber a a ɲa za a, nyi na maal ɪ vla. Nyi zĩ vla.”

³⁰A nibe bel be na ti kaa ir a, be ti ber be ni sɔr be tɔl siw a Ātɔsi, ti buɔli a Lāw-yir nibe fã taa ε de a sebe kù be.

³¹A v kanv ti ɪ be ni nũò, a sōwfv v na ti wa n a be zie a yāw.

³²A Zuda ni a Silasi mi na ti ɪ Naanmun-yer-manbe a, be ti yer ɪ yaga a be zie, ké be tũɔ sōw be ε tie be a Naanmun-saw-deb puɔ.

³³Be ti kpɛ n a be zie kɔwri blã. Al pùorí, a yebr ti ter be na yāw sóri pùori be, ké be leb kul vla a belɪ dem na ti tō be a zie.

[³⁴ε ce a Silasi ti yel a k'vu na kpier ɪ a be.]

³⁵A Pol ni a Banabasi bel ti kpier ɪ a Ātɔsi. Bele ni ni-yaga be mine ti kanɛ ni ni a nibe, ε hiere a Yel-nũò na ɪ a Sore yērv a.

³⁶A na wa kɔwri blã a, a Pol ti yel ɪ a Banabasi: «l ti leb cen ti nyẽ a yebr a ten al za puɔ ti na hieri a Sore yērv a, ti ti nyẽ ɲmɲmɲ n'a a ɲmẽ a be zie.”

³⁷A Banabasi ti bɔbr a ké be mi ter a Zã, be na buɔle Marki a, cen ni;

³⁸ε ce a Pol be ti bɔbr k'vu le ter nur, na ti zawri be ber Pãfili ε be puɔ a be tome puɔ a, v biel v ε.

³⁹Be ti ɲme n a nɔkpen faafaa ti bór ɪ taa. A Banabasi ti ter ɪ a Marki kpɛ n gbor cere Supr.

⁴⁰A Pol vl ti ter ɪ a Silasi, ε a yebr na wa zeli a Sore maalv kù v baar a, v cen na.

⁴¹U ti cɔle ni a Siiri ni a Silisi ten nyuwle a Lāw-yie Naanmun-saw-deb.

NI-TONI 16

- ¹A Pol ti ta n Derbe, al pùorí v ta Lísitur. Po-tuure kãw na dı Timote a ti be n be. A mã ti ı n Zifv na saw de a Yeezu yele a, ε a sãà ı Gırėkı.
- ²A yebr na ti kpier a Lísitur nı a lkonıom a ti pore nı a v yúor yo-vla.
- ³A Pol ti bõbr a k'v̄v ter v cen nı, le n'a v ti de v ηmãa a yv̄or, a Zifv mune na ti kpier a alı voru ne pv̄o a yãw. Bv̄v n'v v̄ẽ, be za ti bãwnı a na a v sãà na ı Gırėkı a.
- ⁴A ten al za pv̄o a Pol nı a Silası na mı ti t̄ole a, be mı ti mane nı a nee al za a nı-toni nı a Zeruzalem nı-kore na yãw a, k̄ure a nıbe, ε yere k̄ure be ké be tuur.
- ⁵A Lãw-yie Naan̄mun sawfv ti bure na, ε a nıbe na ti kpier pv̄ore a Lãw-yie pv̄o a ti yãwm̄e na d̄owle bibie za.
- ⁶A Pol nı a Silası ti colı nı a Firizi nı a Galasi vuo. Bv̄v n'v v̄ẽ, a Vv̄urv Sõw be ti saw be na hieri a Naan̄mun ȳerv a Azi ε.
- ⁷Be na ti ta a Mizi tvr-bõw yãw a, be ti tiere na ke be t̄ol a Bitini, ε ce a Yeezu Vv̄urv ti piw be nı s̄or.
- ⁸Le n'a be ti tu t̄ol a Mizi siw a Tv̄rwasi.
- ⁹T̄usõw kãw, a Pol ti nȳẽ nı Masedvan nur, v ar zele v yere nı: «Gãw wa a Masedvan wa s̄ow ti!»
- ¹⁰A yel ηa a Pol na ti nȳẽ a pùorı, ti ti ır ı daadaa le bõbr ke ti lo a Masedvan s̄or. Tum zie a, bv̄v be ti ka be ı, Naan̄mun n'v ti bv̄ole ti ké ti cen ti hieri a Yel-n̄v̄ò a be.
- ¹¹Tı ti kpe n gbor a Tv̄rwasi, lıebi daadaa le tu n a Sam̄otrası s̄or, ε a bio daarı, ti lıebi tu a Neyapolisı s̄or.
- ¹²Be n'a ti ti yi ε cen a Filib t̄ew, na ı a Masedvan t̄ew vuo pv̄o t̄e-kp̄ee za a, ε ı Ur̄om t̄ew nıbe zi-sora a. Tı ti kpe n a t̄ew vl pv̄o k̄owrı blã.
- ¹³A Zifv mune pıenv-bibir na wa vıe a, ti yi n a t̄ew pv̄o lanı baà kãw cen zie kãw ti na tiere ke puoru zie be n a be a. Tı ti zı na ȳer ı p̄owbe na ti bã taa a be a.
- ¹⁴A be ȳen sob kãw, na dı ke Lidi a, ti ı n ye-yere na kv̄ore pen-zur, pen-vıelı vıelı a; Tiatur a v ti yi, ε tu a Naan̄mun puoru s̄or. U ti yãw nı tobr a ȳerv yãw, a Sore ti sırtı na ı v cele a Pol ȳerv zie vla.
- ¹⁵U na wa de a suob, v̄le nı a v yir dem za a, v bv̄olı ti na yere nı: «Nyı na tīer bãw k'ı̄ı saw na de a Sore a, nyı wa kpier a ı̄ yir.» É ti fer ti yãw ti saw a v bv̄olv.
- ¹⁶Bibir kãw ti na ti cere a puoru zie a, t̄õ-t̄õ-bi-p̄owle kãw ti cen na tuori ti: K̄õt̄õ-faa na ı v bãwne nıdaar yele a, ti nȳow v na, ε v ti páwr libie yaga k̄ure a v nı-bere, nı a nıdaar yele v na mı ti mane a.
- ¹⁷U ti ta na tu tum nı a Pol, ε ηm̄ier celı yere nı: «Naan̄mun-na-do-saa-be-pıel-a t̄õ-t̄õ-biir ı a nıbe be ηa, a faafv s̄or v be hiere k̄ure nyı.»
- ¹⁸Bibi-yaga n'a v ti ı a a ηa. A wa ti zuo nı a Pol v lıeb yel a k̄õt̄õn: «A Yeezu Kırıta yúor yãw, ı̄ yãwne nı nv̄or k̄ure fv: yi zaa a p̄owle ηa pv̄o!» A k̄õt̄õn ti yi n a per ne pv̄o.

- ¹⁹A pɔwle ɔl nɪ-bɛɛ na tɪ nyɛ bɛ kũ cãa páwr tɔnɛ a, bɛ nyɔw nɪ a Pol nɪ a Silasɪ taw cen nɪ a nɪbɛ tuor-taa zie, a nɪ-bɛɛ nɪɲé.
- ²⁰Bɛ tɪ tɛr bɛ na tɪ wul a Urɔm tɛw yɛr-durbɛ ɛ yel: «A nɪbɛ bɛ ɲa yǎwnɛ nɪ damnu a tɪ tɛw pɔɔ. Bɛ ɪ n Zifu bɔɔɛ,
- ²¹ɛ wule a nɪbɛ ké bɛ tuur ɪ-ɪɪ tum Urɔm tɛw nɪbɛ na kũ tũɔ saw ɛ mɪ kũ tũɔ tuur a.”
- ²²Lɛ n'a a zu-sebla tɪ ɪr lo a Pol nɪ a Silasɪ zu. A yɛr-durbɛ tɪ yǎw na bɛ yaari a bɛ fɔbr ɛ fɔb ɪ bɛ fɔbr.
- ²³Bɛ na wa fɔb bɛ vla vla a, bɛ nyɔw bɛ na lɔb yǎw gaso pɔɔ ɛ yel a gaso gùrɛ k'ɔɔ taa yire bɛ pùor ɛ.
- ²⁴A kpǎafɔ ɲa zũú, a gaso gùrɛ tɪ yǎw bɛ nɪ a gaso di-pɛ-baara pɔɔ, ɛ yǎw bɛ kpule a gbɛɛ yǎw.
- ²⁵A tũsɔw zi-po-zɛ-taa vuo pɔɔ, a Pol nɪ a Silasɪ tɪ puore na yiele danɛ nɪ a Naanmin, ɛ a nɪ-pàwɪ ɲmaare bel bɛɛ wone.
- ²⁶Bɛ wa bɛɛ na a tɛsɔw kɔbr dam kpɛw kpɛw za, dam a gaso yir pɛr. A gaso yir pame za tɪ yuori nɪ a pɛr nɛ pɔɔ, ɛ a nɪ-pàwɪ za bame kpa lo.
- ²⁷A gaso gùrɛ na wa zaw ɪr a, ɔ nyɛ nɪ a gaso dɪdɛɛ pame na yuori a, lɛ n'a ɔ tɛr kɛ a nɪ-pàwɪ yi na zɔ, ɛ tɪ vũɔ a ɔ sɔɔ k'ɔɔ kú n ɔ tɔɔra.
- ²⁸Ɛ cɛ a Pol tɪ tanɪ na nɪ kɔkɔr kpɛw yel ɔ: «Taa wa nanɪ kùrɛ fɔ tɔɔra ɪ, tɪ za bɛ n ka!”
- ²⁹A gaso gùrɛ tɪ yǎw na bɛ kù ɔ vũu, ɔ caali zɔ tɪ kpɛ n a gaso pũɔmɪ, tɪ lo gbɪ dume a Pol nɪ a Silasɪ pile ɛ mawɪ ɔ za.
- ³⁰Al pùorɪ, ɔ tɪ tɛr bɛ na yi n ɛ sowri bɛ: «Ĩ ba mine ɛ, bũɔ n'ɔ a fɛr kũ ɪ páw a faafɔ?”
- ³¹Bɛ tɪ sɔw ɔ na: «Saw de a Sore Yeezu ɛ fɔ na páw nɪ a faafɔ, fũɔ nɪ a fɔ yir dem za.”
- ³²Lɛ n'a bɛ tɪ hieri a Sore yɛrɔ kù ɔ, lǎw nɪ a nɪbɛ bel za na tɪ kpɛr a ɔ yir a.
- ³³A ɔlɪ pɛr nɛ pɔɔ, a tũsɔw-bũn, a gaso gùrɛ tɪ tɛr bɛ na cen nɪ k'ɔɔ tɪ pɛw a bɛ natɛ; al pùorɪ, ɔ tɪ de nɪ a suob daadaa lɛ, ɔlɛ nɪ a ɔ nɪbɛ za.
- ³⁴U tɪ tɛr ɪ a Pol nɪ a Silasɪ do n a ɔ yir tɪ ɪ bũ-dɪɪ kù bɛ, é ɔlɛ nɪ a ɔ yir dem za tɪ cɪlɛ, bɛ na saw de a Naanmin a.
- ³⁵A zie na wa viɛ a, a yɛr-durbɛ tɪ tũ n a bɛ sɔw-sownbɛ ké bɛ tɪ yel a gaso gùrɛ: «Yuo a nɪbɛ bel bɛr!”
- ³⁶A gaso gùrɛ tɪ yel ɪ a ɲa kù a Pol: «A yɛr-durbɛ tũ na yel ké bɛ yuo nyɪ bɛr. A na ɪ a ɲa a, nyɪ yi cere nɪ yǎ-ɔaarɔ!”
- ³⁷Ɛ cɛ a Pol tɪ sɔw na: «Tum na ɪ Urɔm tɛ-biir a, nɪ-yaga nɪɲé n'a bɛ fɔb tɪ, é bɛ maal ɪ tɪ yɛrɔ wul a tɪ sǎwna ɪ, ɛ nyɔw tɪ pàw. Ɛ yɛrɛ ɲa bɛ bɔbr kɛ bɛ pǎa sɔwɪ yuo tɪ bɛr ɪ? A lɛ kũ ɪ ɛ! A bel tɛɛ za, bɛ wa yuo tɪ bɛr!”

³⁸A yêr-durbe sôw-sownbe ti cen na ti manî kù a yêr-durbe. Be na ti wô ke Urôm tẽ-biir ne be a, dẽbĩe nyow be na.

³⁹Le n'a be ti wa wa yel ke be sãw na. Al pùorí be ti yuo be na ber, ε zele ké be yi za a tẽw puɔ.

⁴⁰A Pol nɪ a Silasɪ na wa yi a gaso puɔ a, be cen na ti páw a Lidi, ε nyẽ a yebr pùori be ε yel kù be ke be cãa yãw fãw. Al pùorí be ti leb a yi cere.

NI-TONI 17

¹Be ti tu na yi a Āfipolisi nɪ a Apoloni ε ta a Tesaloniki. A Zifu munε ti tɛr ɪ puoru-dĩo a be.

²Mẽ a le v na mí tu a kura le a, a Pol ti cen na ti páw be hieri a yêrv kù be pienv bibie ata tu taa. A Sɛb-sôw yêr-bie n'a

³v mí ti de manε nɪ kùrε be, ε wule ke a ti fɛr a a Kırta wô tuo ti kpi, ε leb yi a kũu puɔ. U ti yere na: «A Kırta a, vlε n'i a Yeezu ɲa ĩ na hiere kùrε nyɪ a.”

⁴A Zifu be munε nɪ a Gırkı bel na tu a Naanmun puoru sɔr a, m̀ na be dɪ vuo a, lãw nɪ a tẽw puɔ pɔw-tibrε tibrε, ti saw na de ε tu a Pol nɪ a Silasɪ pùor.

⁵Ɛ cε a Zifu munε ti nyẽ nɪ suur be dɪ vuo ɪ. Be ti buɔl ɪ a nɪ-guuri na cɔle gvɔr a sɛε puɔ a, bã taa ırε nɪ gɔmε damne nɪ a nɪbe, ti dam ɪ a tẽw nyaw taa. Be ti ta n a Zazõ yir sowre a Pol nɪ a Silasɪ. Be ti bɔbr a ke be nyow be cen nɪ a zu-sɛbla niɲé.

⁶Be na ti bɔ a Pol nɪ a Silasɪ gu a, be nyow nɪ a Zazõ nɪ a yebr be munε cen nɪ a tẽw yêr-durbe zie, ti ɲm̄er celsɪ yere nɪ: «A nɪbe be ɲa na dam a tẽ-daa za a, yêrε ɲa a, be be n a ka.

⁷Zasõ de be nɪ a v yir. A be kãw za ɪ-ɪrɪ be tu a nɛε a Urôm tẽw na-kpẽε na yãw a ɪ. Be yere na ke nãa kãw m̀ leb a be be dɪ ke Yeezu.”

⁸A celsɪ a ɲa ti dam ɪ a zu-sɛbla nɪ a yêr-durbe,

⁹be fɛr yãw a Zasõ nɪ a v taabe bin libie ε be bãw ber be.

¹⁰A zie na wa sɔb a, a yebr ti yãw nɪ a Pol nɪ a Silasɪ lo a Beere sɔr daadaa le. Be na ti ta a Beere a, be cen nɪ a Zifu munε puoru-dĩó.

¹¹A Beere tẽw Zifu munε ti bãw nɪ yã zuo a Tesaloniki Zifu munε. Be ti saw na de a Naanmun yêrv nɪ pu-pla, é bibie za be mí jele nɪ a Sɛb-sôw yêr-bie ké be nyẽ, le n'a a ye le sɪrɪ tu u.

¹²A be yaga zie ti saw na de a Yeezu ye le, lãw nɪ Gırkı pɔw-tibrε nɪ dɛbr yaga.

¹³Ɛ cε, a Tesaloniki tẽw Zifu munε na de wa wone ke a Pol le hiere nɪ a Naanmun yêrv a Beere a, be ır a wa ké be leb wa maal dam a nɪbe.

¹⁴Daadaa le, a yebr ti yãw nɪ a Pol de a kũɔ-kpẽε sɔr, ε a Silasɪ nɪ a Timote cãa be a Beere.

- ¹⁵A bɛl na ti buɛle a Pol a, ti tɛr v na ti ta n a Atɛn ɛ lɛb wa, ɛ a Pol tɔ bɛ kɛ bɛ ti yɛl a Silasi nɪ a Timote, kɛ bɛ wa fɔw wa pɔw v a Atɛn.
- ¹⁶A Pol na ti bɛ a Atɛn cɛle a Silasi nɪ a Timote a, a v pɔv ti sɔw na v na ti nyɛ a tɛbɛ paali a Atɛn a yɔw.
- ¹⁷U mɪ ti kpɛ n a puoru-dɔɔ ti yɛrɛ nɪ a Zifv mɛnɛ, nɪ a bɛl na tu a Naanmun puoru sɔr a. Ɛ bibir za, v yi a nɛbɛ tuor-taa zie ti ar yɛrɛ nɪ nur za v na nyɛ a.
- ¹⁸Yɔ-bɔwnbɛ bɛ mɛnɛ kɔw, bɛ na buɛle Epikiir nɛbɛ nɪ Sitoyisɛ mɛnɛ a, mɪ ti bɛ n bɛ yɛrɛ nɪ a Pol. Bɛ mɛnɛ ti yɛrɛ na: «Bɔv n'v a gɔmɛ sob ɲa yɛrɛ?» Ɛ bɛ mɛnɛ yɛrɛ: «Ɔmun-sɔanbɛ bɛ mɛnɛ kɔw yɛle tɔw n'a v manɛ.» A Yeezu yɛle nɪ a kɔu-pɔv-lɛ-yib yɛle n'a a Pol ti hiɛrɛ kɔrɛ bɛ.
- ¹⁹Bɛ ti nyɔw v na cɛn nɪ a Atɛn tɛw yɛrv-dib-lɔw nɛbɛ niɲɛ, bɛ na buɛle kɛ Aropazi a, ti sowr v: «Ti na tɔv na bɔw a wul-paala ɲa fɔ na wule a?
- ²⁰Fv kpole ti nɪ tobe nɪ yɛl-bɔ-bome kɔw, ti bɔbr a kɛ ti bɔw a pɛr.”
- ²¹A Atɛn tɛw dem za, nɪ a nɪ-sɔanbɛ na kpɛr a Atɛn a, mɪ ti nɔnɛ nɪ a yɛl-paale al na bɛrɪ yi a manv nɪ a bɛr-wob.
- ²²A Pol ti ɪr a ar a Aropazi nɛbɛ sɔgɔ ɛ yɛl: «Atɛn nɛbɛ ɛ, ɪ nyɛ nɪ a nyɪ yɛle za pɔv kɛ nyɪ puore na bɛ dɪ vuo ɪ.
- ²³ɪ na cɔle a nyɪ sɛɛ pɔv ɛ jɛrɛ a nyɪ ɲmɛnɛ maalv ziir a, ɪ wa ti nyɛ nɪ bawr-maal-kuur bɛ sɛb a v zu: «Ɔmun ti na bɛ bɔw a so v.» A bom vl nyɪ na yɔwnɛ a a ɲa ɛ bɛ bɔw a, vlɛ n'v ɪ waar k'ɪ wa yɛl kɔ nyɪ.
- ²⁴A Naanmun vl na ɪr a tɛ-daa nɪ a v pɔv bome za a, a vl na ɪ a salom nɪ a tɛw Sore a, v bɛ kpɛr nɪsaal nuru yi-mɛrɪ pɔv ɪ,
- ²⁵ɛ mɪ bɛ tɛr nɪsaal nuru yɛl-ɪra a v tome yɔw, mɛ v tɛr ɪ bom kɔw yɛl-ɪra a ɪ, vl na kɔrɛ a nɛbɛ za a nyɔ-vɔvɔv, a pɛlv nɪ a ɲmɔa al za na cɛ a.
- ²⁶Nɪ-been yɔ n'v v de maal ɪ a nɪ-bɔvɛ za yɔw bɛ kpɛr a tɛw za zu. U yɔw nɪ daar kɔ a nɪsaalbɛ, ɛ tɔv a bɛ kpɛb zie tɔr-bɔwrɪ wul bɛ.
- ²⁷A ɲa n'a a Naanmun tu, ɛ bɛ bɔble bɔbr ɪ v, a mɛnɛ kɔw bɛ nɔa wa nyɛ v na, vl na bɛ zɔa nɪ ti kɔw za a.
- ²⁸Uɛ n'v so ti ɪ nɛbɛ vɔvɛ ɛ damnɛ, ɛ bɛ mɛ a lɛ a nyɪ yɔ-bɔwnbɛ bɛ mɛnɛ na yɛl a: «Ti ɪ n a v bɔvɛ.»
- ²⁹A na ɪ lɛ ti ɪ a Naanmun bɔvɛ a, a bɛ tɛr sɔr kɛ ti tiɛrɛ kɛ a naanmunv ɲmɛ na taa nɪ salm-zɛ, salm-pla bu kɔsɛ-vla tub nɪsaal bɔwfv nɪ a v yɔ na maali a ɪ.
- ³⁰Ɛ cɛ a Naanmun viɛ nɪ a zɔnv daar yɛle a ɲa bɛr, ɛ pɔa buɛle a nɪsaalbɛ za a ziir za, kɛ bɛ za lɛbɪ a bɛ ɪb.

³¹Sıza n'a, v yāw nɪ bibir v na na maal ɪ a tē-daa yērv na tu yel-mɪɲa a. U kaa na ir nur a yērv-maalv ɲa yāw. A ɲa n'a v ti ɪ a sǎa a nɪbɛ za zie, a len daar v na ti ɪ a nur ɲa lɛb yi a kũuni pɔɔ a.”

³²Be na ti wone a kũuni-pɔɔ- lɛ-yib yēr-bir wa baare a, be mɪnɛ ti ɪrɛ v na laar, ɛ be mɪnɛ yere: «A na ta ka a, bibir kǎw n'a ti na lɛb bǎw ber wõ a fɔ yērv a yel ɲa yāw.”

³³A ɲa n'a a Pol ti ber be ɛ cen.

³⁴Ɛ cɛ be mɪnɛ ti tu n a Pol, be ti saw na de a Yeezu yele. Deni, na ɪ a yērv-dɪb lǎw nur kǎw a, nɪ pɔw kǎw na dɪ Damarist a, nɪ be mɪnɛ kǎw ti pɔɔ nɪ a bɛl na saw de a pɔɔ.

NI-TONI 18

¹Al pùorí, a Pol ti yi n a Aten ɛ cen Korêti.

²U ti páw nɪ Zifv nur kǎw, na dɪ Akɪlast a, a be. Pɔw n'a a Akɪlast ti yi. A Itali n'a vlɛ nɪ a v pɔw Puristl ti yi wa ta paalv. Kuloor, na ti so a Urɔm a, ti yāw nɪ nɔɔr kɛ a Zifv mɪnɛ za yi zaa a Urɔm. A Pol ti cen na ti páw be.

³Uɛ nɪ a bɛl na ti lǎw tō-nɔɔr wobɪ penɛ yie a, v ti be n a be zie tone.

⁴Pɪɛnv-bibir za, v mí ti de nɪ a yērv a puoru-dǐó, yāw fǎw kanɛ kɛ a Zifv nɪ a Gɪrɛkɪ mɪnɛ saw de a Yeezu yele.

⁵Ɛ cɛ a Sɪlast nɪ a Timote na ti yi a Masedvan wa ta a, a Pol ti ber ɪ bom za, ɛ tu a Yel-nũò hieru tɛwr pùor. U mí ti wul a a sǎa a Zifv mɪnɛ zie, kɛ a Yeezu n'ɪ a Kɪrita.

⁶Ɛ cɛ be na ti zawɪ a saw-deb ɛ tɔɔr a Pol a, v ti pǐ n a v bũ-suuri uuru yāw be ɛ yel: «Nyɪmɛ wa bɔr a, a be yi mǎa zie ɪ! Ǫ zaa n'ɪ ɲa! Dǎa na ta a, nɪ-bɔɔr-yoru zie n'a Ǫ na cen.”

⁷U ti yi n a be ɛ cen dɔɔ kǎw na dɪ kɛ Tɪsiyusɪ Zitist a yir. A dɔɔ ɲa ti yāwne nɪ a Naanɲmɪn. A v yir ti gbab ɪ a puoru-dǐo.

⁸Kɪrɪsɪpɪstɪ, na ti ɪ a puoru-dǐo nɪ-kpɛɛ a, ti saw na de a Sore, vlɛ nɪ a v yir dem za. A Korêti tɛw nɪbɛ yaga, na ti ber wõ a Pol yērv a, ti lɛbɪ a be ɪb ɛ saw de a Sore, ɛ be kò be a suob.

⁹Tɪsɔw kǎw, a Pol ti nyɛ nɪ a Sore v yel v: «Ta zɔrɛ dēbɛ ɪ, cǎa yēre, taa berɛ ɪ.

¹⁰Ǫ surɪ na be a fɔ zie. Lɛ so, nur za be íre nũu tɔɔr ɪ fɔ k'vɔ dɔwɪ fɔ ɛ. Bũv n'v vɛ, Ǫ tɛr ɪ nɪbɛ yaga a tē-kpɛɛ ɲa pɔɔ.”

¹¹A Pol ti kpɛ n a be yuon ɔil nɪ cuwr ayvɔb, wule be a Naanɲmɪn yērv.

¹²A len daar a Galɔ na ti ɪ a Akayi tɛw kaare a, a Zifv mɪnɛ za ti wa ɪr ɪ a Pol yāw, nyɔw v cen nɪ yērv-maalv zie.

¹³Be ti ta na manɛ a v sǎwna yere nɪ: «Naanɲmɪn puoru na be tu sɔr a pɔɔ n'a a nur ɲa tawɪ a nɪbɛ yāwn.”

¹⁴A Pol ti maal a k'vɔ haa a nɔɔr, a Galĩ ñmãa de a yẽrv sɔw yel a Zifv mune: «Zifv mune ɛ, ale ti kaar mẽ v kú n nɔr bu v sãw nɔ kpẽẽ kãw a, a nãã ter ɪ sɔr k'ũ ber wõ a nyɪ dem.

¹⁵Ɛ ce a na ɪ nɔkpen na caari yẽr-bie, nɪ yée, nɪ a nyɪ wulu a, mãa be bɔbr k'ũ dɪ a yele a ña taabe yẽrv ɛ.”

¹⁶Ɛ ti diw be ber a yẽrv-maalu zie be.

¹⁷Lɛ n'a be za ti lɛb lo a Sɔsɪtɛn zu, nyɔw v ñmɛr a yẽrv-dɪb zie be. Uɛ ti n'ɪ a puoru-dĩo nɪ-kpẽẽ. Ɛ ce a be ti ure a Galĩ bom za ɪ.

¹⁸A Pol ti cãa na kpɛ a Korẽti kɔwri. Al pùorí, v ti ber ɪ a yebr ɛ kpɛ gbor, vɛ nɪ a Pɪrɪsɪl nɪ a Akɪlasɪ, cere a Siiri. A Pol ti yãw na be fɔr v zu a Sãkire, nɔɔr kãw v na ti kɔ a zũú.

¹⁹Be na ti ta a Efɛɛzɪ a, a Pol ber ɪ a Akɪlasɪ mune ɛ tɔl kpɛ a Zifv mune puoru-dĩó ti yẽr ɪ a Zifv mune.

²⁰Be ti zeɛ na ke a Pol kpɛ a be kɔwri. Ɛ ce a Pol ti zawr a,

²¹ɛ yel be: «Naanmun wa saw a, ñ na lɛb a wa a nyɪ zie nɪdaar kãw.» Al pùorí, v ti ber ɪ a be ɛ kpɛ a gbor a Efɛɛzɪ

²²ti siw a Sezaare, tɔl do ti pùori a Zeruzalem Lãw-yir, ɛ siw a Ātɔsɪ.

²³U ti kpɛ n a be kɔwri blã. Al pùorí, v ti yi na cɔɪ a Galasi tẽw vuo, ɛ cɔɪ a Firizi, nyuwle a Yeezu po-tuurbɛ za Naanmun-sawfu.

²⁴Zifv kãw, na dɪ Apɔɔɔsɪ ɛ yi Alɛsãdiri a, ti wa ta n a Efɛɛzɪ. U ti bãw nɪ yẽrv vla vla, ɛ bãw a Sɛb-sõw be dɪ vuo ɪ.

²⁵U ti bãw nɪ a Sore sɔr yele ɛ tɔɛ a yãw, hierɛ wule a nɪbɛ a Yeezu yele. A v wulu ti tori na, ɛ ce, a Zã suob yõ n'v v ti bãw.

²⁶Lɛ n'a v ti ðãa yãw hierɛ a Yeezu yele a Zifv mune puoru-dĩó. Ɛ ce a Pɪrɪsɪl nɪ a Akɪlasɪ na wa ber wõ a v yẽrv a, be ter v nɪ be tɛwr zie ti manɪ kù v a lɛ a Naanmun sɔr yele na sɪrɪ tu a.

²⁷A Apɔɔɔsɪ na ti bɔbr k'vɔ cen a Akayi a, a yebr ti saw na kù v, ɛ maali sɛbɛ yel kù a be dem Yeezu po-tuurbɛ ké be ter v a sãanv vla. U na ti ta a be a, a belɪ dem na ti saw de a Yeezu yele a Naanmun maalu zũú a, v sõw be nɪ yaga za.

²⁸Lɛ n'a v mí ti yẽr tũɔ a Zifv mune a nɪ-yaga puɔ. A Sɛb-sõn n'a v mí ti de wul ɪ be ke a Yeezu n'ɪ a Kɪrɪta.

NI-TONI 19

¹A len daar a Apɔɔɔsɪ na ti be a Korẽti a n'a, a Pol ti tu Azi Munɛer tan puɔ sɔr wa ta a Efɛɛzɪ. U ti nyẽ nɪ po-tuurbɛ be mune a Efɛɛzɪ,

- ²sowri be: «A len daar nyi na ti saw de a Yeezu yele a, nyi ti páw ni a Vuurv Sõw i?» Be ti sow na yel v: «Ti be dāw wõ be yêr Vuurv Sõw yêrv ε!»
- ³A Pol ti leb a sowri be: «É suob buor v be kù nyi?» Be ti sow na yel: «Zã suob v.»
- ⁴A Pol ti leb a yel be: «lb-liebv suob v a Zã ti kùre a nibe yere ni ké be saw de a vli sob na be a v pùorí waar a, a per le ke be saw de a Yeezu.»
- ⁵Be ti ber a wõ a Pol yêrv ε de a suob a Sore Yeezu yúor yāw.
- ⁶A Pol ti ír i nuru dōwli a be zu, a Vuurv sōw siw be, be yêre yêr-pe-buvre be na be ti dāw wone a, ε yêre Naanmun-yêr-manbe yêrv.
- ⁷Be za ti ta n nibe pie ni ayi.
- ⁸A Pol mí ti cen ni a puoru-díó ti bāa yāw yêre a Naanmun-Naalv yêrv. Cuwr ata n'a v yāw fāw tu a a ŋa, ké a nibe na bere wone a v yêrv a, be saw de ke siza n'a.
- ⁹ε ce be mune ti kpāa ni tobr, ε zawri a yêrv saw deb ε sāwne a Sore sōr yúor a nibe puv. Le so a Pol ti ber be, é bibir za, v mí ter a po-tuurbē tewr kpe n a Tiranosi nakol-yir ti kane ni be.
- ¹⁰A ŋa n'a a tu ti maali yome ayi, a Azi tēw nibe tūo páw a Sore yêrv wõ, a Zifv mune ni a Gireki mune.
- ¹¹Naanmun mí ti tu n a Pol maali nō-bāa-yele na be ter manv a.
- ¹²Le so be mí ti de niwn-pen-fiel, bu pene na to a Pol yāgan a, ti dol pāw a baalbe. A baalbe mí ti sanu na, ε a kōtō-faar yi ε ber be.
- ¹³Zifv be mune kāw na mí ti diwr kōtōme colē ni a, mì wa ti ír a pore a Sore Yeezu yúor yāwne a kōtō-irbe; be mí ti yel i a kōtō-faar: «A Yeezu ŋa a Pol na hierē a yúor yāw, nyi yi!»
- ¹⁴A ŋa n'a Zifv bawr-maal-kara kāw, na di Seva a, ti ter bibiir ayopōi be ure a a ŋa.
- ¹⁵Bibir kāw, a kōtō-faa wa ti yel be na: «A Yeezu a, i bāw v na, ε mì cāa le bāw a Pol. ε a nyum, ā-mune n'i nyi?»
- ¹⁶A kōtō-ire ti ír a lo a be za zu, tūo be za ε pōb be faafaa, be wa ti yi a v yir zo n pe-zawle, ε i natie tewr.
- ¹⁷A Efēezi tēw nibe za, a Zifv mune ni a Gireki mune za, ti wõ n a yel ŋa. Dēbīe ti nyow ni be za. Be ti dane ni a Sore Yeezu yúor na i kpēε a.
- ¹⁸A Kırta-nibe yaga mí ti wa na wa haa nvōr wo a be i-faar.
- ¹⁹Nibe yaga na ti ter a sō-ib a, ti wob i a be sebr bā taa nyiw ber a nibe za niñé. Be na wa man a sebr a ŋa daarv a, be nyē na a ta salmē libie tur liz'a ayi ni pie.
- ²⁰A ŋa n'a a Sore fāw zūú, a Naanmun yêrv ti yêre pāwr a be za. ε a mí ti sāá ke a yêrv ŋa ter i fāw.

²¹A yele a ɲa pùorí, Vuvu Sōw ti caal ɪ a Pol v yel k'vu na tu na yi Masedvan nɪ Akayi ten puɔ cen Zeruzalem. U ti yere na: «Māa wa ta a be a, a m̀i na fer k'ĩ ta a Urɔm.»

²²Lɛ n'a v ti tō a v sōw-sōwnbɛ ayi kãw, Timote nɪ Erasi, a Masedvan. Ɛ cɛ a vl tɔr za ti cãa na kpɛ a Azi kɔwɪ blã.

²³A vuo nɛ puɔ n'a a Efɛɛzɪ ti dam yaga yaga a Sore sɔr yele yãw.

²⁴Dɔɔ kãw ti be n be dɪ Demetriyisi, é ti maale salmẽ bome. U mí ti nyul ɪ a salmẽ maal ɪ yili na ɲmẽ taa nɪ a ɲmun-pɔw Atemisi yir a. A ɲa n'a v ti ure nyere tɔne kùrɛ a belɪ dem na ti tone nɪ a be nuru a.

²⁵U ti buɔl ɪ a nɪbɛ be ɲa bã taa, lãw nɪ a bel tome m̀i na ti ɲmẽ taa nɪ a be dem a, ɛ yel be: «Ĩ ba mune ɛ, nyum mɪɲa za bãwnɪ a na, a tō-nvɔr ɲa puɔ n'a a ti tɛra yi.

²⁶Ɛ cɛ nyɪ nyẽ a na, bu nyɪ wō a na: a Pol yɛrv damne nɪ nɪ-yaga yaga a Efɛɛzɪ ka, ti faar na ta n a Azi za. U ɪ na a nɪbɛ saw kɛ a ɲmume ti na maale nɪ a ti nuru a, ɛ a be ɪ ɲmume ɪ.

²⁷A na ure nɪ a ɲa, be kũv wa cãa yɛrɛ vla a ti ton ɲa yãw ɛ. Ɛ lɛ waar, a ti ɲmun-pɔw kpɛɛ Atemisi yir kũ cãa ter yúor ɛ. Ɛ alɛ wa ɪ a a ɲa, a ɲmun-pɔw ɲa kũ cãa ter yúor ɛ, vl be na puore ɛ yãwnɛ a Azi ka nɪ a tẽ-daa za zu a.”

²⁸Be na wa wō a ɲa a, be nyẽ nɪ suur ɛ cure be ter bɛrv daar ɛ, yere nɪ: «A Efɛɛzɪ Atemisi ɪ n kpɛɛ!”

²⁹A damnv ti dam a pàw a tẽw za. A zu-sɛbla ti dare nɪ taa zɔrɛ wɛr ɪ a dienv yir kpɛɛ puɔ. Be ti ɲmãa na nyɔw Gayisi nɪ Arisitaki na yi Masedvan, é ti biɛlɛ a Pol a v cɔlv puɔ a.

³⁰A Pol ti ìr a yel k'vu na cen nɪ a zu-sɛbla zie be, ɛ cɛ a po-tuurbɛ ti piw v nɪ sɔr.

³¹A Azi tẽw tō-tō-nɪ-bɛrɛ be mune kãw, na ti ɪ a Pol bart a, ti tō na be ti yel v k'vu taa wa burbure yel k'vu cere nɪ a dienv yir kpɛɛ nɛ puɔ ɪ.

³²A be a, ɲa mí ti ar a kɔw a v tɔ ɛ cure yɛr-bie kãw, ɛ a v tɔ m̀i vaa kɔkɔr cure bũ-yoru, a dɛ ti ɪ gɔmɛ culwɪlɪ a be za! A be yaga zie be ti bãw bom nɛ yãw be na bã taa m̀i a ɪ.

³³Nɪbɛ kãw, a zu-sɛbla puɔ, wa ti manɪ nɪ a yele per kù dɔɔ kãw na dɪ Alesãdur a, a Zifu mune na ti daa yãw a yele niɲé a. A Alesãdur ti zɛw nɪ nũu kabɪ yel a zu-sɛbla, kɛ be ber gɔmɛ v tũɔ manɪ a per kù be.

³⁴Ɛ cɛ be na wa bãw kɛ a Alesãdur ɪ n Zifu a, be za ti lãw na cure mẽ nɪ-been a, ti ta tɛm gbele ayi. Be ti yere na: «A Efɛɛzɪ Atemisi ɪ n kpɛɛ!”

³⁵A tẽw sɛ-sɛbrɛ ti wa nanɪ na baalɪ a nɪbɛ be ber a gɔmɛ, ɛ v yel be: «Efɛɛzɪ tẽw nɪbɛ ɛ, ãa n'v be bãwnɪ a, a Atemisi tẽ-sōw na n'ɪ a Efɛɛzɪ a? A Atemisi dasule na yi a salom zu wa lo a, ãa n'v m̀i cãa be lɛ bãwnɪ a?

³⁶Bɔnɔ be wa ka be a ka a, nyum nyow nyi twɔra ber a damnu, ε gu taa wa tone dābɔl-tome ɪ.

³⁷A nɛbe be ɲa nyi na ter wa n a ka a, be be tɔ bũ-kāw za a ɲmumε yie pɔɔ ɪ, ε be le tɔ a ti ɲmun-pɔw zɔm ε.

³⁸Demetɪyisi nɪ a nuru tɔ-tɔnbε na tu a v pùor a, bom wa be be le nɪ nɪr cara pɔɔ a, yɛrv maalɔ zie be n be, yɛr-maalbe be n be, be cen a be be ti bāw a yel-mɪɲa kù be.

³⁹ε nyumε wa cāa ter bom bɔbr kε nyi bāw a pɛr a, a yɛrv-dɪb-lāw na tu n a le a na sew ke a tu a kù nyi.

⁴⁰A kpaa-taa ɲa ti na ar ɪ a dīa a, be na tũɔ na yel ke a tẽw nāa ɲmε-lɔbɔ n'a ti bɔbr. Yel-mɪɲa za be ka be ti na tũɔ manɪ wul ke a bā-taa ɲa sew na ɪ.”

⁴¹U na wa yɛr a a ɲa baar a, v yāw nɪ a zu-sebla be yaari leɓ kule.

NI-TONI 20

¹A damnu na wa baar a, a Pol bɔɔl ɪ a po-tuurbε bā taa ε yel be ké be cāa yāw fāw a Naanmun-saw-deb pɔɔ. U na ti yɛr a ɲa baar a, v pùori be na ε yi lo a Masedvan sɔr.

²U ti tu na tɔl a voru al pɔɔ, kpaali a po-tuurbε gb'aa yaga za ké be yāw fāw a Naanmun-saw-deb yāw. Al pùorí, v ti cen nɪ a Giresɪ

³ti kpe cuwr ata. U ti cɔbri na k'vɔ de a gbor cen Siiri, ε wa wɔ ke Zifv mune bure nɪ taa a v kùb yāw, le so v ti yel k'vɔ na tu n Masedvan sɔr.

⁴Piirisi bi-deb Sopatorɔsɪ na yi Beere a, nɪ Tesaloniki tẽw Arɪstakɪ nɪ Sekũdisi nε be ti biele v, be le nɪ Derbe tẽw Gayisɪ nɪ Timote, lāw nɪ Azi tẽw Tɪsɪkɪ nɪ Torofim.

⁵A nɛbe be ɲa ti de nɪ niwn ti ta a Turɔwasɪ ce le ti.

⁶A tum a, a dipẽ na be yāw dābɪl a cuw bibie na wa tɔl baar a, ti ti yi n a Filib cen ti kpe a gbor cere ké ti ti páw be. Bibie anũu pùorí n'a ti wa ti páw be a Turɔwasɪ, tẽw maali kɔsɪer-bil.

⁷A kɔsɪera zāa daari zaanvɔra, ti ti bā n taa ké ti ɲma a dipẽ pɔ. A Pol ti yire nɪ a bio daari, le so v ti nyow nɪ a yebr a yɛrv leεε ti ta n tũsɔw pɔ-zẽ-taa.

⁸Kanīa vũuni ti vr ɪ a bɔwpiε vl pɔɔ ti na ti bā taa a.

⁹Pɔl bile kāw, na dɪ Etikɪ a, ti zĩ n a tokoro nɔɔr. A Pol na ti yɛrε be ter ɲmāafv daar a, gũɔ ti nyow nɪ a pɔl bile vl v gur gbɪlfulɔ. U wa ti yi n a bɔwpi-suwle ata sob pɔɔ 'law ti lo a dapùorí. Be na ti bɔbr ké be nyow v v ìr a, be ti nyẽ na v kpi.

¹⁰Le n'a a Pol ti siw ti gũu ɓaw v a v nuru pɔɔ ε yel: «Nyɪ ber dēbĩε, v vɔvɔre na.”

¹¹U na wa leɓ do a, a Pol ɲmā n a dipẽ ír 'wɔb, ε cāa cow a v yɛrv ti vɪε nɪ a zie, ε pāa yi lo a sɔr cere.

¹²A pɔl vl a, v ti vɔvɔre na be ter kul ɪ. A ti bāa be nɪ yāw be za.

- ¹³Ti ti kpɛ n gbor kpɛɛ kãw de niwn cere Asɔsi. Be n'a a ti sɛw ké ti de a Pol, na ti yel ke vl na tu n a sɔr cen a.
- ¹⁴U na wa páw ti a Asɔsi a, ti de v ni a ti gbor pɔɔ ti cere Mitɛn.
- ¹⁵Ti ti ɪr ɪ a be cãa cow a ti sɔr, ti ta Kio a bio daari. A deyere daari ti ta Samɔsi. A detere bibir, ti ti ta n a Mɛleti.
- ¹⁶A Pol ti de n a Efɛɛzi ber, ké ti ta kɔwri zawla lɛ a Azi ɛ. U ti páwr a, bɔbr ke alɛ wa tũɔ a, ɔv ta a Zeruzalem a Pãtkɔti cuw bibir.
- ¹⁷A Mɛleti n'a a Pol ti be, ɛ tɔ bɔɔli a Efɛɛzi Lãw-yir ni-kore.
- ¹⁸Be na ti wa páw v a, v yel be na: «A vli bibir ï na nẽ gber a Azi wa tɔ dĩa a, nyi bãw ni lɛ ï na ɪ a nyi zie kura lɛ a.
- ¹⁹Ï siwr ɪ ï tɔɔra tɔ n a Sore tome ni kòn ni kpɛrv, a Zifv mune na ti mí bu taa a ï kúb yãw a zũú.
- ²⁰Bom nɛ za a na sɛw ké nyi bãw a, ï be sɔwl v a nyi zie ɪ; ï nĩ na kanɪ ni nyi, ï wul nyi ni a nibe pɔɔ bu a nyi tɛwr zie.
- ²¹A dãsɛ ï na di a, ti bɔbr a ke a Zifv mune ni a Gɛrɛki mune lɛb wa a Naanmun zie, ké be saw de a ti Sore Yeezu.
- ²²Yere ɲa a, mãa n'i ɲan lo a Zeruzalem sɔr, mɛ a lɛ a Vɔvɔv Sɔw na fere mɛ kũ ɪ a, é be bãw vli bom nɛ na gùre mɛ a be a ɪ.
- ²³Ɛ cɛ alɛ saa ɲmɛ ɲmɲmun za a, tɛw za pɔɔ ï na tuur tɔle a, a Vɔvɔv Sɔw yere na kùre mɛ, ké bame ni kpɛrv n'a gùre mɛ.
- ²⁴Mãa zie a, a ï nyɔ-vɔvɔv be ɪ bũ-sɪza kãw ɛ. Bom nɛ ï na bɔbr tuo tuo a, vle n'i kũ tũɔ tɔ a ï tɔ-nvɔr ti buli, lãw ni a ton a Sore Yeezu na kù m a: a Naanmun maalv Yel-nũò hieru.”
- ²⁵«Dĩa na ta a, ï bãwnɪ a na, nyum za sɔgo ï na tu yi hieri a Naanmun-Naalv dɪb a, nyi kũ lɛ nyẽ ï niwn ɛ.
- ²⁶Lɛ so ï yere kùre nyi za a dĩa, nyi kãw za wa bɔr a, a be yi mãa zie ɪ.
- ²⁷A lɛ a Naanmun na cɔbri a yeke bin a, ï manɪ ni a za kù nyi, ï be sɔwli bom za a nyi zie ɪ.
- ²⁸Nyi kaare nyi tɔɔra zie vla lãw ni a Naanmun Lãw-yir, a Vɔvɔv Sɔw na yãw ke nyi gùre a. Nyi kaare a Naanmun Lãw-yir zie vla. A v zũ tɔr za n'a v páw ni a Lãw-yir ɲa.
- ²⁹Ï bãwnɪ a na, mãa wa cen baar a, nibe na ɪ mɛ wɛ-ba-faar a, na kpɛ n a nyi pɔɔ be bere a zaw dɔn ɛ.
- ³⁰Mɔ mɪ, zi-ɲmarbe na yi n a nyi pɔɔ belɪ a po-tuurbɛ be tu a be pùor.
- ³¹Lɛ so, nyi cɛle vla ɛ lɛ tɛrɪ bãwnɪ a ke yome ata za, mũtɔw ni tũsɔw za, ï mí ti kpaalɛ ni a nyi za been been ti lãw ni kon.

³²Yere ɲa a, ñ dier nyi na kùre a Naanmun, ε dier nyi kùre a Naanmun y'erv na ture maalɔ a. A Naanmun ter ɪ fãw na tũɔ me a yir, ε ɪ a belɪ dem za na ɪ ni-son a be páw a gbã-dɪ-bom.

³³Ñ be ti bɔbr nisaale kãw za libir, bu a v salme, bu v penε ɪ.

³⁴Nyi muja za bãwnɪ a na, a ñ nuru tome puɔ n'a ñ páw mãa ni a ñ taabe bũ-bɔbrɪ.

³⁵Kura le, ñ wul nyi na ké nyume wa hane a ɲa a, le n'a nyi na tũɔ sɔw a bãbaalbe, cãa ture ni a y'erv-bie a ɲa a Sore Yeezu muja na ti yel a: «A bom turv waar ɪ ni nũɔ zuo a bom pawfu.» “

³⁶A Pol na wa y'erv a a ɲa baar a, v gbi n dume, vle ni a bel za, ε pùori.

³⁷Le n'a be za ti nyɔw kon, ε yãwr nyɔwr a Pol were ké be pùor v.

³⁸A Pol na ti yel ke be kũ le nyẽ a v niwn a, ale n'a baa so a pu-sãwna na ti ter be a. Al pùorí be ti biel v na cen ni a v gbor per.

NI-TONI 21

¹Ti na wa ti ber taa a, ti kpe n a gbor cen Kɔsi daadaa. A bio daari, ti ti ta n Urɔdi, yi a be cen Patara.

²Ti ti nyẽ ni gbor kãw a be v cere Fenisi, ti kpe a v puɔ cen.

³Ti na ti piele Supur nyẽ a tẽw v sãá a, ti ɲme na liebi a kũɔ-kpẽε sɔgɔ tẽw durv lowr, tu a Siiri lowr sɔr, ti ta siw a Tũr. Be n'a a gbor puɔ túor ti siwr.

⁴Ti ti nyẽ ni po-tuurbε a be, le so ti ti kpe a be bibie ayopɔi. A Vuvu Sɔw ti yãw be na be yel a Pol k'vu ta do a Zeruzalem ε.

⁵Ti na ti kpe a be ti ta a bibie ayopɔi a, ti leb a lo a sɔr. Ti na ti cere a, be za, ti lãwnɪ a pɔwbe ni a bibiir, ti bielɪ ti na ti yi n a tẽw puɔ. Ti na ti ta a kũɔ-kpẽε nuɔr a, ti gbĩ n dume lãw pùori.

⁶Al pùorí, ti ti pùori taa ε ti kpe a gbor, ε be le kule.

⁷A tum na ti kpe a gbor a, ti ti yi n a Tũr ε cen ti ta Pitolemayisi. Ti ti siw na pùori a yebr na be a be a, ε lãw zĩ ni be bibi-been.

⁸A bio daari, ti ti duw na ti ta Sezaare, cen ti kpier Yel-nũɔ hiere Filib yir. A Filib ti ɪ n a nibe ayopɔi bel kãw be na ti kaa ir a Zeruzalem a.

⁹U ti ter ɪ pɔwyabe anaar na be kul surbe a, ε y'ere Naanmun-y'erv-manbe y'erv a.

¹⁰Ti na ti cãa be a be maalɪ bibie a ɲa a, Zude tẽw Naanmun-y'erv-manε kãw na dɪ Agabisi a ti wa ta na.

¹¹U ti wa n a ti zie wa de a Pol kpawr 'lẽ ni a vl tɔr za gbεε ni a nuru ε yel: «A ɲa n'a a Vuvu Sɔw yere: «A a ɲa tɔr za n'a a Zifu mune na 'lẽ a kpawr ɲa sob a Zeruzalem, ε de v yãw a ni-buvr-yoru nuru puɔ.» “

- ¹²Ti na ti wõ a a ɲa a, tum ni a yebr, na be a Sezaare a, ti zeli ni a Pol yãayãa k'vɔ ta do a Zeruzalem ɛ.
- ¹³Lɛ n'a v ti sɔw yel ti: «Bũv yãw n'a nyi kone ɛ sãwne mẽ pɔɔ a ɲa? Mãa a, 'leb yõ be n'a i gu ɛ, i mi gu n a kũu a Zeruzalem a Sore Yeezu yúor yãw.»
- ¹⁴U na be ti sawr dier a ti yêrv a, ti ti ber v na ɛ yel: «A Sore pɔ-tierv, v maali!»
- ¹⁵Ti na ti kpe a be bibie blã a, ti cɔbr i a ti túor yi lo n a Zeruzalem sɔr.
- ¹⁶Sezaare tẽw po-tuurbe, mi na ti páw ti duor a Zeruzalem a, ti ter ti na cen ni Supɔr, Minasɔ yir, ti ti be a be. A Minasɔ ɲa ti saw na de a Yeezu yele a per tib daar za.
- ¹⁷Ti na wa ta a Zeruzalem a, a yebr tuor a nyɔw ti ni nũ.
- ¹⁸A bio daari, tum ni a Pol ti cen ni a Zakɪ zie. Be n'a a Lãw-yir ni-kore za mi ti bã taa.
- ¹⁹A Pol na wa pùori be baar a, v manɪ na owri a yele al za a Naanmun na ti tu a v tome pùor maali a ni-bvɔr-yoru zie a.
- ²⁰Be na ti wõ a v manv a, be dani ni a Naanmun ɛ yel a Pol: «Yeb i, nyẽ, Zifv mune ta n ture ture na liebi a Kurita-nibe a. Be za tu n a Naanmun-Wulu pùor siza.
- ²¹Ɛ ce be wone ni a le a nibe na yere a fv yãw a: a nibe yere na ké fv wule ni a Zifv mune na kpier a ni-bvɔr-yoru pɔɔ a, ké be ta tuur a Wulu a Mõyiir na yãw a i; ké fv cãa na mi le yere kòre be ké be ta ɲmare a be bibiir yee i, ɛ mi ta tuur a Zifv mune i-iri ɛ.
- ²²Ɔmunmun za n'a ti na i? Bvɔv be ka be i, be na wõ na ke fv be n ka.
- ²³Lɛ so, saw tu a a ɲa ti na na yel kò b a. Ti ter i debr anaar na kò nvɔr a.
- ²⁴Ter be nyi za lãw tu a dewr-so-berv tub, é fv ya a be bũ-daari kò be, be tũɔ for a be zuru. Lɛ n'a nɪr za na bãw ke a le be na yere a fv yãw a, be ter per ɛ, é ke a fũv mi, fv tuur i a Naanmun-Wulu.
- ²⁵Ɛ ce, a ni-bvɔr-yoru nibe bel na liebi a Kurita-nibe a, ti seb a yel kò be ké be ciir a bawr nene ni a zũ, ké be ciir dõw be na be ɲmãa a kòkɔr a nen, ké be ta maale pĩ yele i.»
- ²⁶Lɛ n'a a Pol ti ir a bio daari ter a debr anaar bel ti ni a dewr-so-berv tub. U ti kpe n a Ɔmun-yi-kpẽe pɔɔ k'vɔ ti yãw a bibir vl be nãa wa tu a dewr-so-berv tub baari, é be maali a bawr a be been been yãw a.
- ²⁷A bibie ayopõi na ti waar na baar a, Azi tẽw Zifv be mune kãw ti nyẽ ni a Pol a Ɔmun-yi-kpẽe pɔɔ. Be ti yêr a yãw a zu-sebla dam a v yãw, é be nyɔw v.
- ²⁸Be ti cure na yere ni: «Israyel biir i, nyi wa faa ti! Nyi nyẽ v! A nɪr ɲa wule ni a nibe a ziir za ké be hien a ti ni-bvɔre ni a ti zi-sõw ɲa, ké be ta tuur a Wulu a Mõyiir na yãw kò ti a i. U sũm a bul ter Gureki mune kpe n a Ɔmun-yi-kpẽe pɔɔ, dew ni a zi-sõw ɲa ber.»

²⁹Efɛɛzi tẽw Torofim ni a Pol ne be be ti nyẽ be cole a tẽw puɔ. Le n'a be ti mane ke a Pol ter v na kpe n a Dmun-yi-kpẽe puɔ.

³⁰A damnu ti to n a tẽw nibe za, e a zu-sebla zo wa gbõ taa. Be ti nyow ni a Pol vur yi n ber a Dmun-yi-kpẽe puɔ e paw a pame daadaa le.

³¹Be ti bɔbr i a Pol kúb a len daar a sojari tur ni-kpẽe na ti wõ a yel ɲa a: «A Zeruzalem dam a nyaw taa v za!»

³²Daadaa le, a sojari tur ni-kpẽe ti buɔl i a sojari kuba ni-bere ni a sojari zo cen ni a zu-sebla zie. Be na wa nyẽ a soja-ni-kpẽe ni a sojari a, be ber i a Pol ɲmɛb.

³³A sojari tur ni-kpẽe ti taw na ta yãw be nyow a Pol 'lẽ ni bame ayi. Al pùorí v ti sowr a ke ãa n'v? Ni ke bũv n'v v i?

³⁴E ce a zu-sebla puɔ a, ɲa za mí ti cure ni a ɲa, e a v to mí ti cure a mine. A na be ti ter a sojari tur ni-kpẽe na bãw yel-mɲa kãw za a damnu zũú a, v ti yãw na ké be ter a Pol kpe n a yir-kpẽw vl puɔ a sojari na mí be gu a tẽw a.

³⁵A Pol na wa nyow a tane der duor a yir puɔ a, a ti fer a ke a sojari báw v, a zu-sebla na ti damne taa yaga a v yãw a zũú.

³⁶Be za ti tuur v na cure yere ni: «Nyí kú v!»

³⁷A na ti ce blã be na na i a Pol kpe a sojari yir puɔ a, v sowr i a sojari tur ni-kpẽe: «Ĩ na tũɔ na yẽr a fv zie e?» A soja-ni-kpẽe ti sow v na yel: «Fv wone ni a Gireki yẽrv v?»

³⁸A i le fv be i a Ezipti tẽw dɔɔ vl na daar ir wa n a damnu, e ter ni-kúrbe tur anaar zo kpe n weja puɔ a v?»

³⁹A Pol ti leb a yel v: «A mãa a, Zifu ne m. Silisi Tarsu n'a ĩ dɔw. Tẽw na ter yúor a tẽ-bie ne m. ĩ zele fv na, saw ĩ yẽr a zu-sebla zie.»

⁴⁰A sojari tur ni-kpẽe ti saw na kù v. A Pol ti ir a ar a tane de-mimie zu, e zew nũu kabri yel a nibe ké be ber gome. A nibe ti ɲmãa ni vuuvu e a Pol de a yẽrv ni a arameyẽ kɔkɔr yel:

NI-TONI 22

¹«Ĩ yebr ni ĩ sãa mine e, nyi pãa wõ a yẽrv ĩ na ter a nyi zie, kũ yẽr faa ĩ tuɔra a.»

²Be na ti wõ a Pol yẽre a be zie a arameyẽ kɔkɔr puɔ a, be ti leb a bãw nyow be tuɔra e ɲma vuuvu. Le n'a a Pol ti yel:

³«Zifu ne m, Silisi Tarsu n'a ĩ dɔw. E ce a Zeruzalem ka n'a ĩ baa, Gamaliel pile n'a ĩ zànɪ a yele na caari a ti sãa mine Naanmun-Wulu a. Mẽ a nyum za a dĩa a, ĩ mì be ti sawr a Naanmun yele yãw e.

⁴A belɪ dem na tuur a sɔr ɲa a, ĩ mí ti dɔwri be na ti kú. ĩ nyow ni dɛbr ni powbe 'lẽ lob yãw gaso puɔ.

⁵A bawr-maal-kara ni a ni-kore-lāw nibe za na t̃ɔ na di a yeke a ɲa dāsɛ. Beke ne be ti kù m seb-tvɔli a ti yebr yāw, a len daar ï na ti cen a Damasi a; é be t̃ɔ m k̃u ti nyɔw a bel na be a be a, 'lê wa n a Zeruzalem be wa yāw be dɔwru a.”

⁶«Le n'a ï ti lo a sɔr cere ti pɛle a Damasi. A ti man ni gbāgbaw daar, wa bere cāa kp̃e kāw yi a salom zu wa pili pāw m̃e.

⁷Ï ti lo na gā t̃ew ε w̃ɔ kɔkɔr v sowre m̃e: <Sol i, Sol i, b̃v yāw n'a fu dɔwre m̃e?>

⁸Ï ti sɔw na yel: <Āa ne b, Sore e?> A kɔkɔr ti leb a yel m̃e: <Nazareti Yeezu ne m, m̃a n'v fu dɔwre.>

⁹A ï taabe ti nỹe ni a cāa, ε ce be be ti wone a kɔkɔr na ỹere a ï zie a ɪ.

¹⁰Le n'a ï ti leb sowri: <B̃v n'v a fer k̃u ɪ, Sore e?> A Sore ti sɔw na yel m̃e: <Ïr cen a Damasi, be na ti yel a kù b a be a alɪ bome ne za a Naanmun na yel ke fu ɪ a.>

¹¹A cāa kp̃e ti del ɪ a ï mimie ï be nyere ɪ. A ï sɔr lāw-cenbe ti nyɔw m̃e ni ñu taw cen ni a Damasi.”

¹²«Dɔɔ kāw ti be n be di Ananiasɪ. U ti nɔne ni puoru ε tuur a Naanmun-Wulu vla. A Zifu mine za na ti kp̃er a be a ti nɔne ni a v yeke.

¹³U ti wa na wa pāw m̃e yel: <Ï yeb Sol i, leb nyere!> Daadaa le ï ti leb a nyere, nỹe v.

¹⁴A le n'a v ti yel m̃e: <A ti s̃a mine Naanmun ti dāw na bāwnɪ fu kaa ir, ké fu wa bāw a v pu-t̃erɔ, ké fu wa bāw a ni-m̃ɲa ε w̃ɔ a v tɔr za kɔkɔr.

¹⁵A fer a ké fu di a v dāsɛ a nisaalbe za niné, a yeke a ɲa fu na nỹe ε w̃ɔ a yāw.

¹⁶A na ɪ a ɲa a, b̃v yāw n'a fu pāa na le b̃ne a? Ïr de a suob b̃vli a v yúor a fu yel-bebe p̃ewfu yāw.> “

¹⁷«Ï na ti leb wa a Zeruzalem a, ï wa yi n bibir kāw kpe a Ìmun-yi-kp̃e puɔ ti be be puore wa nỹe b̃v-nyera.

¹⁸Le n'a ï ti nỹe a Sore v ti yere k̃ore m̃e: <Yi zaa f̃w le a Zeruzalem t̃ew puɔ. A ka a, be k̃u saw de a ï dāsɛ fu na na di a ɪ.>

¹⁹Ï ti sɔw na yel v: <Sore e, be bāwnɪ a na m̃a na n'v mí ti cen a puoru-dirú, ti yāw be nyɔw a belɪ dem na saw de fu a, lɔb yāw gaso puɔ ε fɔb a.

²⁰ε le waar, a len daar be na ti k̃ore a fu dāsɛ-d̃re lt̃en a, ï ti be n be, ï ti saw na ké be kú v. M̃a n'v ti ar gu a be b̃v-suuri.>

²¹ε ce v ti yel m̃e na: <Cere, zi-zāana, ni-b̃vur-yoru zie n'a m̃a na t̃ɔ fu.> “

²²A Zifu mine na ti ber w̃ɔ a Pol ỹerɔ wa ti ta a ỹer-bie a ɲa a, be ti ɲm̃er ɪ c̃elsɪ yere ni: «Nyɪ ɪ a ñr ɲa t̃ɔ ta cāa a t̃ew zu ε! A be s̃ew k'ṽv cāa ṽṽre ɪ!”

²³Be ti ɲm̃ere ni k̃okee, yaare ni a be kpar-bere, ε 'w̃ɔwne tane lɔbr sa-zu a ure uuru.

²⁴A le n'a a sojarɪ tur ni-kp̃e ti yāw ké be ter a Pol kpe n a sojarɪ yir ti yāw v fuba, sowri bāw b̃v n'v so a g̃ome a ɲa a v yāw.

²⁵Be ti nyow ni a Pol 'lê ké be fob. Le n'a v ti sowri a sojari kuba ni-kpêe vl na ti ar a be a: «Urôm tē-bie be na be maal i yêrv a, nyi ter i sôr ké nyi fob v bu?»

²⁶A sojari kuba ni-kpêe na wa wõ a a ña a, v cen na ti yel a sojari tur ni-kpêe: «Ale! bõv n'v fu ti bõbr ké fu i a? A nur ña i n Urôm tē-bie de!»

²⁷Le n'a a sojari tur ni-kpêe ti leb wa wa sowri a Pol: «Yel ï nyê, Urôm tē-bie sri ne b i?» A Pol ti sow na ké òv.

²⁸A sojari tur ni-kpêe ti leb a yel: «Mâa a, libi-tibrv n'v ï ya tũo i a Urôm tē-bie.» Le n'a a Pol ti yel v: «É mâa, ï lãw na dõw ni.»

²⁹A bel na ti cõbr i ké be yãw v a fuba sowri v a, ti ber v ni daadaa le. A sojari tur ni-kpêe na wa bãw ké Urôm tē-bie n'v v yãw bame a, dẽbĩe nyow v na.

³⁰A sojari tur ni-kpêe ti bõbr a k'v sri bãw a sãwna ne a Zifu mune na ti ñmaare yãwn a Pol a. Ale so a bio daari v ti cer a v bame ber, ε buoli a bawr-maal-ni-bere ni a Zifu mune yêrv-dib-lãw nibe za. U ti yãw ni a Pol siw a be zie ké be ti maali a yêrv.

NI-TONI 23

¹A Pol ti jir i a Zifu mune yêrv-dib-lãw nibe gbêgbê ε yel: «Yêbr i, tier-vla n'v ï tõ n a Naanmun tome wa to a dĩa.»

²Le n'a a bawr-maal-kara Ananias i yãw a belu dem na ar pueli a Pol a, be ñme v a nuorí.

³Le n'a a Pol ti yel v: «Dacĩ-pla ña! Naanmun n'v na ñme b. Fu do na zĩ a yêrv-maalv da-kõw zu ké fu maal i mẽ a yêrv tu n a Naanmun-Wulu, ε ñĩe gãw a Wulu ña ber ε yãw ké be ñme m i?»

⁴A belu dem na ti ar pueli a Pol a ti yel v na: «A Naanmun bawr-maal-kara n'v fu tuur i?»

⁵A Pol ti sow na yel: «Yêbr i, ï be bãw ké a bawr-maal-kara n'v ε. Ale be i le a, a Seb-sõw yel a: «Fu kũ tv a fu ni-buure ni-kpêe i.» “

⁶U na ti bãw ké a yêrv-dib-lãw nibe ñmãa i n Sadiseyê, ε a ñmãa i Farizĩe mune a, v zew ni kòkòr yel a yêrv-dib-lãw nibe sògo: «Yêbr i, ï i n Farizĩe, ï sãa ni ï mã i Farizĩe. Ti na tiere ké a kũuni mí leb a yi a, ale so ï ar a ka be maale ni mẽ a yêrv.”

⁷A yêr-bie a ña be ti lo tẽw ser ε, ε taw-taa gã a Farizĩe mune ni a Sadiseyê mune cárá, a lãw nibe búr.

⁸Bõv n'v vê, a Sadiseyê mune yere na ké kũuni leb-yib be ka i, ké malki mune ni a bome al na i vuurv tewr a mì be be i. É a Farizĩe mune bel saw de ké a a ña za be na.

⁹A be za ti i n gome tewr. Naanmun-Wulu-se-sebrbe be mune kãw, na ti i Farizĩe mune a, ti ir a de a yêrv tanu kpêw za yel: «Ti be nyê sãwna kãw za a nur ña zie i. É vuurv kãw bu malki wa n'v yêr a v zie?»

- ¹⁰A taw-taa ti waar a na ɪ faa, alɛ so a sojarɪ tur nɪ-kpɛɛ yǎw a v sojarɪ siw ti tɛr a Pol lɛ do n a sojarɪ yir pɔɔ. U ti zɔrɛ nɪ dɛ̃bɛ be nǎa wa ɪr taw a Pol bɛl a.
- ¹¹A vɪ tɪsɔw, a Sore ti wa n a Pol zie wa yel v: «Yǎw fǎw! Fv dɪ n a ɪ dǎsɛ a Zeruzalem ka. Lɛ n'a a fɛr kɛ fv mɪ dɪ a ɪ dǎsɛ a Urɔm.”
- ¹²A zie na wa vɛ a, a Zifv munɛ bu n taa ɛ pɔ kɛ beɛ be wa kú a Pol a, bɛ kũ dɪ bom kũ nyũ kũ ɪ.
- ¹³Bɛ ti ɪ n lɪz'a ayi nɪ dɔwlɛ na ti pɔ a pɔb ɲa a.
- ¹⁴Lɛ n'a bɛ ti cen ti páw a bawr-maal-nɪ-bɛrɛ nɪ a Zifv munɛ nɪ-kore yel: «Tɪ pɔ na kɛ tum bɛ wa kú a Pol a, bom bɛ kpɛr a ti nuɔrí ɛ.
- ¹⁵A na ɪ a ɲa a, nyɪ cen ti wɔ̃ taa nɪ a yɛrv-dɪb-lǎw nɪbɛ, ɛ zɛɪ a sojarɪ tur nɪ-kpɛɛ yel kɛ nyɪ bɔbr a k'vɔ tɛr a Pol wa n, nyɪ wa lɛ bǎw jɛl a v yelɛ vla kaa a. Tum yǎw a, ti cɔbr a baarɪ, ti na ɲmɛ v na kú a sɔr zu, ɛ v bɛ ta a ka sɛr ɛ.”
- ¹⁶Ɛ cɛ a Pol arbile kǎw ti wɔ̃ n a bɛ bu-taa ɲa. U ti cen nɪ a sojarɪ yir ti kpɛ yel kù a Pol.
- ¹⁷A Pol ti buɔl ɪ a sojarɪ kuba nɪ-kpɛɛ kǎw wa yel v: «Tɛr a pɔl bile ɲa cen nɪ a sojarɪ tur nɪ-kpɛɛ zie, v tɛr ɪ yɛrv na yɛr kù v.”
- ¹⁸Lɛ n'a a sojarɪ kuba nɪ-kpɛɛ ti tɛr v cen nɪ a sojarɪ tur nɪ-kpɛɛ zie ti yel v: «A nɪ-pǎwra Pol, vlɛ n'v buɔlɪ mɛ ti yel kũ tɛr a pɔl bile ɲa wa n a fv zie, k'vɔ tɛr ɪ yɛrv na yɛr kù b.”
- ¹⁹A sojarɪ tur nɪ-kpɛɛ ti nyɔw v nɪ nũú, taw yi n bɛ tɛwr zie ti sowr v: «Bũv n'v fv bɔbr kɛ fv yel kù m? “
- ²⁰A pɔl bile ti yel a: «A Zifv munɛ wɔ̃ n taa, kɛ bɛ wa zɛɪ fv tɛr a Pol wa n a yɛrv-dɪb-lǎw nɪbɛ zie a bio, ɛ yel k'aa v yelɛ n'a bɛ bɔbr kɛ bɛ lɛb bǎw jɛl kaa vla.
- ²¹Fũv v, taa wa nǎnɪ sawr ɛ. Bɛ zuo nɪ nɪbɛ lɪz'a ayi na na sɔwɪ gu v a. Bɛ pɔ na kɛ beɛ bɛ wa kú a Pol a, bom bɛ lɛ kpɛr bɛ nuɔrí ɛ. Bɛ cɔbr ɪ a bɛ yelɛ za baarɪ, fũv yɔ̃ n'v bɛ cɛɛ kɛ fv saw.”
- ²²A sojarɪ tur nɪ-kpɛɛ ti kpǎa nɪ a pɔl bile yel v: «Taa wa manɛ kùrɛ nɪr kɛ fv yel ɪ a bɛ bu-taa ɲa kù m ɛ!» Al pùorí, v ti bɛr v v lɛb kule.
- ²³Al pùorí, a sojarɪ tur nɪ-kpɛɛ ti buɔl ɪ sojarɪ kuba nɪ-bɛrɛ ayi wa yel bɛ: «Nyɪ cɔbrɪ Sezaare cɛnu a dǎa tɪsɔw gbeɛ pi-waɪ daar. A lɛ yǎw, nyɪ tɛr sojarɪ kɔbr ayi, soja-wi-zɔmnɛ lɪz'a ata nɪ pie, kafine dem kɔbr ayi.
- ²⁴Nyɪ mɪ cɔbrɪ wue tɛr ɪ a Pol ti ta n a Urɔm tɛw na-kpɛɛ lɛrɛ Felisɪ zie, ɛ bom za ta ɪ v ɛ.”
- ²⁵Al pùorí, v ti sɛb ɪ a sɛb-tɔɔla ɲa:
- ²⁶«Mǎa Kulodiyisɪ Lɪzɪasɪ, ɪ puore fv na, Urɔm tɛw na-kpɛɛ lɛrɛ Felisɪ ɪ!

²⁷A nur ɲa ɪ na ture kùre fu a, Zifu mune ne be ti nyow v bɔbr v kúb. ɪ na wa wõ ke Uròm tẽ-bie n'v a, ɪ ìr a nɪ a ɪ sojarɪ cen ti faa v.

²⁸ɪ ti bɔbr a k'ũ bãw a v sãwna a Zifu mune na yere a, al yãw n'a ɪ ti ter v cen nɪ a be yêrv dɪb zie.

²⁹ɪ ti nyẽ na ke a v sãwna be na yere a, caar ɪ nɔkpen be na ɲmɪer a be Naanɲmɪn-Wulu yãw a, ale be ɪ le, sãwna be ti ka a v zie sew nɪ kũu bu gaso ɪ.

³⁰ɪ wa wõ na ké be cɔbre na ké be sowli kú v. Le so ɪ ture v kùre fu, ε mɪ yere kùre a belɪ dem na ter ɪ v a yêrv a, ké be wa a fu niné wa manɪ a v sãwna.”

³¹A sojarɪ ti tu n a le a sojarɪ tur nɪ-kpɛɛ na ti yãw a nuɔr kù be a. Be ti yi n tũsow ter a Pol ti ta n Ȧtɪpatɪrɪsɪ.

³²A bio daari, be ti ber ɪ a soja-wi-zɔmnbe be cãa cere, é be leb wa a sojarɪ yir.

³³Be na de ti ta a Sezaare a, a soja-wi-zɔmnbe ír ɪ a sebe kù a Uròm tẽw na-kpɛɛ liere, ε wul v a Pol.

³⁴A Uròm tẽw na-kpɛɛ liere ti de nɪ a sebe kanɪ, ε sowr a Pol ke tẽ-buor a v yi. U na wa ti bãw a ɪ Silisi a,

³⁵v yel v na: «A belɪ dem na yere a fu sãwna a wa ta a, ɪ na ber a wõ a fu yêrv.» É ti yãw ke be yãw v a Erɔdɪ yir, ε gu v.

NI-TONI 24

¹Bibie anũu pùorí, a bawr-maal-kara Ananiasɪ ti ter ɪ nɪ-kore be mune, nɪ dɔɔ kãw na dɪ Tertilisɪ a, siw nɪ a Uròm tẽw na-kpɛɛ liere zie ké be ti manɪ a Pol sãwna. A Tertilisɪ ti ɪ n yêrv-maalv zie yêr-bãw-yêre na mí yêr kpɛ nur bu yêr wul nur sãwna a.

²Be ti buɔl ɪ a Pol v wa. A Tertilisɪ ti tĩ na mane a Pol sãwna yere: «Felisɪ ɪ, a yã-baarv za ti na ter a, fũv zie n'a a yi, ε mɪ yi a yeke fu na bãw vla kaa a tẽw ɲa liebɪ a.

³Kura le nɪ ziir za, ti puore fu nɪ yaga za a yel-vielɪ a ɲa yãw.

⁴ɪ be bɔbr k'ũ bale fu ε. Le so ɪ na yêr ɲmãa le, ε zeke ké fu saw yãw tobr vla ber wõ a ti yêrv.

⁵Tɪ nyẽ na ke a dɛb ɲa ɪ n zi-sãwne mɲa: v na ɪ a Nazaretɪ tẽw nibe lãw nɪ-kpɛɛ a, v yãwne nɪ damnv a Zifu mune za sɔgo a tẽ-daa za zu.

⁶U wa ìr a bɔbr k'vɔv dɛw a ti ɔmɪn-yi-kpɛɛ. Le n'a ti nyow v. [Tɪ ti bɔbr a ke ti maal ɪ v a yêrv mẽ a le a ti Naanɲmɪn-Wulu na bin a.

⁷É ce a sojarɪ tur nɪ-kpɛɛ Lɪziasɪ wa na wa faa v nɪ fãw a ti nuru pɔɔ,

⁸ε yel ke a belɪ dem na ter ɪ a nur ɲa yêrv a, be wa a fu zie.] Fũv mɲa wa sowr v a, fu na nyẽ na ke a v sãwna al za ti na mane a ɪ n yel-mɲa.”

⁹A Zifu mune ti saw na de a sãwna manv ɲa, ε yel yãw pɔɔ ke a ɲa n'a a yeke sɪrɪ tu.

- ¹⁰A Uròm tẽw na-kpẽe liere na ti kabr i yel a Pol k'vu de a yẽrv a, a Pol ti yel a: «Ĩ bãwni a na, a yome yãwme na fu na i a yẽr-maale a ti tẽw yãw a, le so, ĩ na ber i tierv e yẽr wul a ĩ yel-muɲa a fu niɲé.
- ¹¹A be zuo bibie pie ni ayi e, ĩ na do a Zeruzalem k'ũ ti pùor a, fũv muɲa na tũo na sowri bãw sɪza n'a bu ziri n'a.
- ¹²E ce nur be dãw nyẽ m ĩ ar a Dmun-yi-kpẽe pɔɔ, bu a puoru-dirú, bu a tẽw pɔɔ mää ni nur ɲmɪer nɔkpen e, bu ĩ yãwne damnv a zu-sebla pɔɔ i.
- ¹³A nibe be ɲa na mane a ĩ sãwna kòre fu a yẽre ɲa a, be kũ tũo wul fu a sãá k'ũ sãw na i.
- ¹⁴Bom ne ĩ na bãw k'ũ i na a n'i ɲa: ĩ tu n a Sɔr-paala, tone a ti sãà mune Naanmun tome. A sɔr ɲa n'v bel buɔle ke lãw na be sew a. ĩ saw na de a yele al za na seb yãw a Naanmun-Wulu sebe pɔɔ ni a Naanmun-yẽr-manbe sebr pɔɔ a.
- ¹⁵Ĩ tiere na ke a kũuni le-yib be n a nisaalbe za yãw, a ni-mun lãw ni a ni-faar. A bel tee za mi tiere ni a a ɲa.
- ¹⁶A le yãw n'a ĩ mi mí fer ĩ tũora ter tierv na viel a, a Naanmun niɲé ni a nisaalbe niɲé.”
- ¹⁷«Yome yaga ti tol a, e ĩ wa leb wa a Zeruzalem ni sɔwfu a ĩ ni-buure yãw, ni Naanmun dekvb-bome.
- ¹⁸A ĩ dewr-so-berv tub yãw, ĩ na ti be a Dmun-yi-kpẽe pɔɔ a, ti baare na. Be n'a be wa nyẽ m. Nibe be ti bã taa a ĩ zie i, e damnv mi be ti ka be i.
- ¹⁹Azi tẽw Zifu be mune kãw ne be ti be a be. Bele ne be nãa ar a fu niɲé ka yel a ĩ sãwna, bele ti ter i mẽ bom a.
- ²⁰Mõ mi, a nibe be ɲa na zĩ a ka a, be yel a sãwna ne, be na nyẽ a ĩ zie a vli bibir ĩ na ti yẽr a yẽrv-dib-lãw niɲé a.
- ²¹Ĩ ti ìr a ar a be sɔgo e yel kpẽw za: «A kũuni leb-yib yãw n'a ĩ ar a nyi niɲé ka be maale ni mẽ yẽrv a ãã.» A yẽr-bir ɲa taa wa n'i a ĩ sãwna v?”
- ²²A Felisɪ ti bãw ni a Sɔr-paala yele vla. U ti lieb i a be yẽrv dib yãw bibir kãw, e yel be: «A sojari tur ni-kpẽe Liziasɪ wa wa a, len daar a ĩ na di a yẽrv bãw a nyi yel ɲa.”
- ²³U ti yãw na ké a sojari kɔba ni-kpẽe cãa ter a Pol a gaso pɔɔ, e ce ta piw v sɔr a yele za yãw e, k'vu mí saw ber a v nibe za be kaare a v zie.
- ²⁴Bibie a ɲa le pùorí, a Felisɪ ti wa na, vle ni v pɔw Dirisil, na ti i Zifu buure a. A Felisɪ ti yãw na ké be ter a Pol wa n v wa yẽr a Yeezu Kɪrita saw-deb yẽrv v ber wõ.
- ²⁵E ce a Pol na wa tĩ mane a yel na tu sɔr a, ni a tũora nyɔwfu yele ni a yẽrv-maalv na waar a yele a, dẽbĩe ti ure ni a Felisɪ. Le n'a v ti yel a Pol: «A na ta ka a, leb kpe, mää wa nyẽ vuo a, ĩ na leb a buɔli fu.”
- ²⁶U mí ti tiere na ke a Pol na kù v ni libie, ale so v mí ti buɔl v kura le k'vu wa be yẽre.

²⁷Yome ayi pùorí, Pòrsiyisi Fesitisi ti lɛr ɪ a Felisi ɪ a Uròm tẽw na-kpěe lɛrɛ. Ɛ cɛ a Felisi na ti bɔbr k'vɔ ɪ nɔ̃ò kpɛ a Zifv mune a, v ti cãa na ber a Pol a gaso pɔɔ.

NI-TONI 25

¹A Fesitisi na wa de a v tome maalɪ bibie ata a, v yi n a Sezaare ɛ cen a Zeruzalem.

²A bawr-maal-nɪ-bere nɪ Zifv mune nɪ-kore ti wa n a v zie ké be wa manɪ a Pol sãwna. Be ti zele nɪ maalv a Fesitisi zie,

³k'vɔ saw leb yãw be tɛr a Pol wa n a Zeruzalem. Be ti bɔbr ke be sowlɪ gu v, wa kú v a sɔr zu.

⁴Ɛ cɛ a Fesitisi ti sɔw na yel be ke a Pol pawfv zie n'ɪ a Sezaare, ɛ lɛ waar, ke vl muja kũ yaa ke leb kul ɛ.

⁵U ti yel be na yãw pɔɔ: «Nɪbe wa be a nyɪ pɔɔ na na tũɔ a, be tu m siw a Sezaare be le wa ti nyẽ a dɔɔ ɲa sãwna a, bẽe yel.»

⁶A Fesitisi ti maal ɪ bibie anɪ bu pie tɛwr a be zie. Al pùorí, v ti leb a kul a Sezaare. U na ti viere bio wa baare a, v ti kpɛ na ti zĩ a yẽrv dɪb zie ɛ yãw be tɛr a Pol wa n.

⁷U na wa ta a, a Zifv mune bel, na ti yi a Zeruzalem wa a, ti ɲmãa na viiri koli v ɛ mane a v sãwna a be ti dɪ vuo ɪ, ɛ kpɛ faa yaga. Ɛ cɛ be be mí ti tũɔ manɪ wul k'aa ɪ n sɪza ɪ.

⁸A Pol vl ti cãa na tɛr kpẽw za k'vɔ be sãw ɛ. U ti yere na: «Ĩ be sãw yel na caari a Zifv mune Naanmun-Wulu a ɪ, mɪ be le sãw a Dmun-yi-kpěe yãw ɛ, cãa be le tɛr sãwna a na-kpěe zie ɪ.»

⁹A Fesitisi na ti bɔbr k'vɔ ɪ a pelɪ a Zifv mune pɔɔ a, v yel ɪ a Pol: «Fv na saw na do a Zeruzalem be ti maal ɪ fv a yẽrv a ĩ niɲé e?»

¹⁰A Pol ti sɔw na yel v: «A Uròm tẽw na-kpěe yẽrv maalv zie n'ɪ a ka ĩ na be a, a ka n'a a sɛw ké be maal ɪ mẽ a yẽrv. Fũv muja za nyẽ a na, ĩ be sãw a Zifv mune yel kãw za yãw ɛ.

¹¹Mãa wa surɪ ɪ sãwna sob a, mãa wa ɪ bom kãw sãw sewnɪ kũu a, ĩ be nure a kũu bere ɪ. Ɛ cɛ, a sãwna a ɲa a nɪbe be ɲa na dier dɔwle a ĩ zu a, alɛ be wa tɛr niwn a, nɪr be tɛr sɔr na de mẽ yãw a be nuru pɔɔ ɪ. A Uròm tẽw na-kpěe zie n'a ĩ bɔbr k'ũ ta.»

¹²Lɛ n'a a Fesitisi ti sowri a v yã-wulbe le a na sew a; al pùorí v ti yel a: «Fv na bɔbr ke fv ta a Uròm tẽw na-kpěe zie a, fv na ta na.»

¹³Bibie a ɲa lɛ pùorí, a nãà Agurɪpa nɪ Berenisɪ ti wa n a Sezaare ké be wa pùori a Fesitisi.

¹⁴Be na ti be a be na ta bibie a ɲa lɛ a, a Fesitisi ti manɪ nɪ a Pol yele kù a nãà. U ti yel a: «Nɪr kãw, Felisi na ber a gaso pɔɔ a, be n a ka.

¹⁵Ĩ na ti do a Zeruzalem a, a bawr-maal-nɪ-bere nɪ a Zifv mune nɪ-kore ti wa na wa yere k'vɔ sãw na, ɛ bɔbr k'ũ yãw be kú v.

¹⁶A le n'a ï ti sow kù be ke tum Uròm tẽ-biir zie a, a be ter sɔr ke fu kù nɪr, ɛ a v sob be de niwn nyẽ vuo manɪ a v yel-muɲa a sãwna al be na yel k'vɔ sãw na a yãw, a v dõ dem niɲé ɪ.

¹⁷Le n'a be ti páw mẽ wa a ka, ï be wa vẽ ɪ, ɛ a bio daari tɔr za, ï zĩ a yẽrv maalv zie ɛ yãw be ter a nɪr nɛ wa n.

¹⁸A v dõ dem na wa viiri koli v a, be be manɪ yel-faa kãw za mãa na nĩe ti tiere a ɪ.

¹⁹A be taw-taa ti caar ɪ a be puoru sɔr, nɪ Yeezu kãw nɛ na kpi ɛ a Pol yel k'vɔ vuure na a.

²⁰Ï be ti bãw ɲmɪɲmun za n'a ï na ɪ a yel ɲa yãw ɛ. Le so ï ti sowr v k'vɔ taa ure wa bɔbr k'vɔ do a Zeruzalem be ti dɪ a yel ɲa yẽrv a be.

²¹Ɛ ce a Pol ti yel a k'vɔ bɔbr a ke a v yele tɔl nidaa. U bɔbr a ke a na-kpẽe tɔr za maal ɪ v a yẽrv. Le so ï cãa ber v a gaso puɔ gùre nɪ k'ũ wa tɪr v kù a na-kpẽe.”

²²Le n'a a Aguripa ti yel a Fesitisi: «Ï mɪ bɔbr a k'ũ nãa wõ a nɪr ɲa yẽrv.» A Fesitisi ti sow v na yel: «Bio tɔwr fu na wõ n a v yẽrv.”

²³A bio daari, a Aguripa nɪ a Berenisi ti wa na wa kpɛ a yẽrv dɪó nɪ depaalu. Sojari nɪ-bere nɪ a tẽw nɪ-bere ti biɛɛ be na. A Fesitisi ti yãw na be ter a Pol wa n.

²⁴Le n'a a Fesitisi ti de a yẽrv yel: «Nãa Aguripa a, nɪ nyum za mɪ na lãw nɪ ti a ka a, nyɪ jur a nɪr ɲa vla. A Zifv mune tẽw nibe za wa na wa páw mẽ a v yãw a Zeruzalem, ɛ cãa tu mẽ do wa a ka wa cure k'u ta ber v v cãa vuure ɪ.

²⁵Mãa be nyẽ bom a v ɪ-ɪrɪ puɔ na sɛw k'vɔ kpi a ɪ. Ɛ ce v na bɔbr ke a na-kpẽe tɔr za dɪ a v yẽrv a, ï na tɪr v na kù v.

²⁶Ɛ ce yel kãw za na be nyere ï na seb manɪ kù a na-kpẽe a, ale so ï yel k'vɔ wa yɛr a nyɪ za niɲé, baa zuo a za, a fũv nãa Aguripa niɲé, ké a yẽrv puorí a, ï tũɔ ter bom seb kù a ti na-kpẽe.

²⁷Mãa zie a, fu na na ber nɪ-pàwra v cen a Uròm, ɛ fu be manɪ a sãwna na be a v zu a, a ɪ na mẽ dãbolu n'a a.»

NI-TONI 26

¹A Aguripa ti yel ɪ a Pol: «Fu ter ɪ sɔr na yɛr faa fu tɔra.» Le n'a a Pol ti dɔl nũu ɛ de a yẽrv yel:

²«Nãa Aguripa a, a dĩa ï na na yɛr faa ï tɔra a fu niɲé, a ziri al za yãw a Zifv mune na ɲmare dɔwle a ï zu a, nũò kpier mẽ na be ter vuo ɪ.

³Bũv n'v vẽ, fu bãw nɪ a Zifv mune ɪ-ɪrɪ za, nɪ a yele al za yãw be na ter a taw-taa a. Le so, ï zeɛ fu, saw ber wõ mẽ nɪ su-nũò.”

⁴«A Zifv mune za bãw nɪ a ï pòlv daar nyɔ-vuuvv a ï nɪ-buure sɔgo, a Zeruzalem.

- ⁵Be bāw mẽ nɪ koro za, beɛ wa bɔbr a, be na tɔɔ na dɪ a dāsɛ, a Farizɛ mune lāw na tuur a ti puoru yele ceretete a, vl puɔ n'a ɪ ti puɔ.
- ⁶Ɛ mǎa wa ar a ka be maale nɪ mẽ yɛrv a dǎa a, ɪ na tiere ke a nuɔr, a Naaɲmun na yǎw kù a ti sǎakvm mune a, k'vɔ na tu na a, al zūú n'a.
- ⁷A Israyel yie dowlv pie nɪ ayi, na tu a Naaɲmun puoru yele mǔtɔw nɪ tǔsɔw za be ter berv daar a, mǐ tiere na ke a nuɔr ɲa na tu na. Nǎà Aguripa a, a tierv ɲa yǎw n'a a Zifu mune ter ɪ mẽ a yɛrv.
- ⁸Bǔv yǎw n'a a nyum Zifu mune, nyɪ tiere ke a be ter sɔr ke nur saw de ke Naaɲmun mǐ ɪ na a kũuni be leb ɪr?
- ⁹Mǎa a, ɪ ti tiere na k'aa ɪ n fɛrv k'ũ ɪ len za ɪ na na tɔɔ a, a Nazareti Yeezu yúor ta yi ɛ.
- ¹⁰Lɛ tɔr za n'a ɪ ɪ a Zeruzalem. ɪ nyɔw nɪ nɪ-son yaga yaga lɔb yǎw gaso puɔ. A bawr-maal-nɪ-bere ti kù m ɪ fǎw a al yǎw. Mǔ mǐ, be na mǐ ti kúre be a, ɪ mǐ ti saw na.
- ¹¹Kura le, ɪ mǐ ti cɔle nɪ a puoru-diru za puɔ dɔwre be viire nɪ, ɛ fere be ké be zawrɪ a Yeezu saw-deb. A ɪ su-yǎyaar a be yǎw ti ɪ na ɪ mǐ diw biert be ti sǎá nɪ tẽ-yoru puɔ.”
- ¹²«A ɲa n'a bibir kǎw, a bawr-maal-nɪ-bere ti saw ber mẽ sɔr bom za yǎw, ɛ tɔ m ɪ cere a Damasi.
- ¹³Nǎà a, ɪ ti lo n a sɔr cere, gbāgbāw ti pɛle na, wa bere ɪ nyẽ cǎa na caale zuo a mǔtɔw a, v yi a salom zu wa caalɪ pili pàw mẽ, mǎa nɪ a ɪ sɔr-lāw-cen-taabe.
- ¹⁴Tɪ za ti lo na gǎ tẽw, ɛ ɪ wɔ kɔkɔr v yɛre nɪ mẽ arameyẽ yere: <Sol i, Sol i, bǔv n'v so fɔ dɔwre mẽ? Fǔv n'v le ɲmɛlɪ ure a kpier fɔ tɔra, mẽ dǔw na lɛb ba gber a dabɔl be na kpare nɪ v a yǎw a.>
- ¹⁵ɪ ti sowr v na: <ǎa ne b Sore e?> A Sore ti leb a yel: <Mǎa n'ɪ a Yeezu, mǎa n'v fɔ dɔwre.
- ¹⁶Ɛ ce ɪr ar. ɪ wul ɪ ɪ tɔra a fɔ zie k'ũ ɪ fɔ lɛbɪ a ɪ tɔ-tɔ-bie. Fɔ na dɪ n a ɪ dāsɛ manɪ a le fɔ na nyẽ m a dǎa a, ɛ hiere a yele al ɪ na na wul fɔ nyẽ a pùorí a.
- ¹⁷ɪ na piw fɔ na ter a Zifu bɔvre yǎw nɪ a nɪ-bɔvr-yoru bel zie ɪ na tone fɔ a yǎw.
- ¹⁸ɪ tone fɔ na ké fɔ ti yuo be a mimie, ké fɔ ti ter be a lige puɔ yi wa n a cǎa puɔ, ké fɔ ti taw be a Sitaana naalv puɔ yi wa n a Naaɲmun zie, be wa tɔɔ páw a be yel-bebe suur, ɛ lāw nɪ a nɪ-son páw gbā-dɪ-bom, beɛ wa saw de a ɪ yele a.> “
- ¹⁹«A na ti ɪ a a ɲa a, nǎà Aguripa a, ɪ be zawrɪ na tu a nyeb ɲa na yi a sa-zu wa ɪ nyẽ a ɪ.
- ²⁰ɪ nĩ na ti ɪr tĩ a Damasi tẽw be, nɪ a Zeruzalem nɪ Zude tẽw za puɔ, ti lǔɔ nɪ a nɪ-bɔvr-yoru ten puɔ, hiere ke a fer a ké be lɛbɪ a be ɪb ɛ leb wa a Naaɲmun zie, wa vɔvre nyɔ-vɔvrv na wul ké be lɛbɪ a be ɪb a.
- ²¹A a ɲa yǎw n'a Zifu mune ti wa nyɔw mẽ a ɲmun-yi-kpɛe puɔ bɔbr a ɪ kúb.

²² Ì bāwni a na, Naanmun gu mē ni a len daar za wa ti to a dĩa, ale so ì cāa dūre a dāsie a bibiir ni a ni-bere zie. A Naanmun-yēr-manbe ni a Mōyiir ti dāw na hieri yel a yele na waar na ta a, ì be yere bom za dōwle a be yērv zu ε.

²³ Be ti dāw na yel ke a Kırta na wō n tuo ε leb de niwn yi a kūuni puo, k'vu na hier i a faafv cāa kù a ti buvre ni a ni-buvr-yoru.”

²⁴ A ka n'a a Pol ti manı a v yele wa ta, ε a Fesitisi nmāa de tanı yel: «Pol i, fv yare na! Fv zani ni a yele a ti yāw fv yāyaar!”

²⁵ E ce a Pol ti sow na: «Ì be yare i, Fesitisi i! Ì bāw ni yā ε yēre yel-mıya yērv.

²⁶ A nāa ɲa zie ì na bāa yāw yēre a, v wō n a yele a ɲa, ε ì bāwni a na been kāw za na be sowli a v zie a, bvu n'v vē, gōgon kāw puo be n'a a yele a ɲa i ε.

²⁷ Nāa Agırıpa a, mē fv taa saw de a Naanmun-yēr-manbe yērv? Buvv be ka be i, ì bāwni a na ke fv saw na de.”

²⁸ Le n'a a Agırıpa leb yel a Pol: «Fv tier ke fv i ì lebı Kırta-nır fōw le a ɲa v?”

²⁹ A Pol ti sow na: «Fōw le n'a bu a celı n'a a, a Naanmun, v saw fvu ni a belı dem za na bere wone a ì yērv a dĩa a, nyi wa nmē taa ni mē, ε ti ce a bame a ɲa!”

³⁰ A nāa ti ir a, vle ni a Urōm tēw na-kpēe liere lāw ni a Berenisi ni a be lāw-zīnbe.

³¹ Be ti yēre na yire ni yere: «A nır ɲa be i bom za na sewni a kūu bu a bame i.”

³² A Agırıpa ti yel i a Fesitisi zie: «A nır ɲa be ti yel k'aa v yele ta a na-kpēe a, be na tūo na leb ber v.»

NI-TONI 27

¹ Be na wa yel ke ti na kpe n a gbor cen a ltali a, be de ni a Pol ni ni-pāwri be mine yāw sojari kuba ni-kpēe na di ke Ziliyisi a nūú. U ti i n sojari kuba ni-kpēe a Urōm tēw na-kpēe liere sojari puo.

² Ti ti kpe n Adıramııom tēw gbor kpēe kāw na ti cere a Azi tēw gbee siwfv zie a. Masedvan tēw dōo kāw, na yi Tesaloniki be buole Arııtakı a, ti pāw ti na.

³ A bio daari, ti ti ta n Sıdō siw. A Ziliyisi ti maal a ter a Pol ni nısaalv, v ti kù v ni sör k'vu cen ti pùori a v barı, be tūo kaa a v zie.

⁴ Ti ti yi n a be le kpe a gbor, ε cen lāni a kūo-kpēe sōgo tēw Supur lōbowr vl na pı a sesēb a, a sesēb na ti fure tuore ti a yāw.

⁵ A kūo-kpēe vl na lāni a Silisi ni a Pāfili a zu n'a ti ti duw ti ta siw Mur Lisi lowr.

⁶ A sojari kuba ni-kpēe ti nyē ni Alesādiri gbor a be v cere a ltali lowr, v yāw ti kpe.

⁷ Bibi-yaga za yāw, ti duwri ni bel bel ε hanı lee wa ti ta a Kinidi yāw. A sesēb na ti tuore ti, ti kū tūo cāa tori niwn cere a, ti ti tu n Salumone tēw nyō-mula lowr, ké ti tūo lāni a kūo-kpēe sōgo tēw Kireti lōbowr vl na pı a sesēb a.

- ⁸Ti ti lāni ni a tēw kōkowr hanı ni, ε wa ta tēw kāw be na buole ke Gbee-siwfu-zie-na-viel-a, na pıelı Lasaya a.
- ⁹Ti ti kōwr ı a be yaga, ε a gbor duwfu wa ti ure dēbīe, bōv n'v vē, a mta-tuo bibir ti tōl a baari. Le n'a a Pol ti yel a le v na nyē a:
- ¹⁰«İ ba mine ε, İ nyē na ke tum wa yel ke ti cāa duwr a, ti na sāw ni yel-yaga, a gbor ni a v tuor yāw, ε a tum tēε za mī kō cīε ı.»
- ¹¹ε ce a sojarı kuba ni-kpēε ti de ni a gbor sob ni a gbor duwre dem, ε ber a Pol yērv.
- ¹²A tēw ne gbee siwfu zie be be ti ter kpēb a sīo vuo ne pvo ı. Ale so nıbe yaga zie ti saw ké be le kpε a gbor cere. Be ti bōbr a ke ale wa tōo, bēε ta Fenisi, be a be a sīo. U ti ı n a Kireti tēw gbee siwfu zie na be a mōtōw-kpēb-zie-guba lowr ni durv lowr a.
- ¹³Sesεble kāw ti yi n a saa-perı-durv lowr fure. Le n'a be ti tier ke be na tōo na maalı a be pu-tıerv. Be ti ır ı a gbor kpawbir ber, ε cere lane a Kireti.
- ¹⁴ε ce, a be ti celı ε, é sesεb kpēε kāw, be na buole Erakılō a, yi a kōo-kpēε sogo tēw tan pvo ε fu siw.
- ¹⁵A sesεb ti ηme na baw a gbor, v kō le tōo duw tuori a sesεb ε. Le n'a ti ti ber a sesεb baw ti cere ni.
- ¹⁶Kōo-kpēε sogo tēle kāw be na buole ke Koda a, ε v ti pı a sesεb blā a, a v lobōwr vl na be a saa-perı-durv lowr a, vle n'v ti tu lāni tōl, ε hanı leeε wa ti tōo nyow a gbor bile ter.
- ¹⁷Be na wa taw v do n yāw a gbor-kpēε pvo baari a, be ı n a le be na tōo a: be de ni mie 'lē ni a gbor viiri koli, é be na ti zore dēbīe be nāa wa cen ti kpa gbεε a biire na be a Libi tē-kōkowr yāw a, be lob ı a gbor kpawbir yāw a kōòmı, ε pāa ber a sesεb dare be cere ni.
- ¹⁸A bio daari, a sesεb ti cāa be bere ti ε. Le n'a be ti wob a gbor tuor lob yāw a kōòmı.
- ¹⁹A bibie ata sob, a gbor duwrbe tēε za ti wob ı a gbor duwfu bome lob yāw a kōòmı.
- ²⁰Bibie a ηmun za, mōtōw be ti cāa pure ı, ηmarbie mī be ti cāa yire ı, a sesεb kpēε na ti pili pāw ti a, ti cāa na fure ni fāw be dı vuo ı. Ti be ti cāa tiere ke ti na cīε na ı.
- ²¹A ti kōwrı na be na be dı bom a. Le n'a a Pol ti ır ar a be sogo ε yel be: «İ ba mine ε, nyı nāa ti ber a wō a İ yērv ε ti ti cāa be a Kireti, a bome kōv sāw ε we a a ηa ı.
- ²²ε ce yēre ηa a, İ yere na kùre nyı ké nyı cāa yāw fāw, nyı been kāw za be kpiir ε, a gbor yō n'v na we.
- ²³Bōv n'v vē, a tūsow a, a İ Naanmun İ na tone a, malkı kāw wa n a İ zie
- ²⁴wa yel mē: «Ta zore dēbīe ı, Pol ı, a fer a ké fu ta a na-kpēε niηé, ε a Naanmun nōne na kù b k'aa belı dem za ni fōv na lāw duwre a, be kō kpi ε!»
- ²⁵Le so, nyı yāw fāw, İ ba mine ε! İ ber ı tierv, a Naanmun na tu n a le v na yel kù m a.

- ²⁶A fɛr a kɛ tɪ tɔ kũɔ-kpɛɛ sɔgɔ tɛw kãw kôkowr ar.”
- ²⁷A tũsɔwr pie nɪ anaar sob tɪ n'ɪ a ɲa a sɛsɛb na tɪ darɛ tɪ gvɔr ɪ a Mediterane kũɔ-kpɛɛ zu a. A na tɪ manɛ a tũsɔw zi-põ-zɛ-taa a, a gbor duwrɛ tɪ nyɛ na k'aa ɪ na mɛ tɪ piɛlɛ nɪ tɛw a.
- ²⁸Bɛ tɪ lɔb ɪ a kũɔ-kpɛɛ zulu bũ-mána nyɛ a ɪ mɛtɪr lɪz'a ayi ɲmãa nũu dɔwɪ ayi. Bɛ tɪ cɛn nɪ blã ɛ lɛ lɔb nyɛ mɛtɪr lɪzɛr ɪ anɪ.
- ²⁹Bɛ na tɪ zɔrɛ dɛbɛ a gbor nãa wa cɛn tɪ ɲmɛ piɛ a, bɛ lɔb ɪ kpawbie anaar a gbor pùorí yãw a kũòmí, ɛ bɛ pãa gùrɛ kɛ a zie viɛ fɔw.
- ³⁰Ɛ cɛ a gbor duwrɛ tɪ bɔbr a kɛ bɛ zɔ ɛ bɛr a gbor; bɛ tɪ ɓaw nɪ a gbor bile yãw a kũòmí, ɛ belɪ yɛl kɛ kpawbie n'a bɛ bɔbr kɛ bɛ cɛn tɪ yãw a kũòmí a gbor nisɔw.
- ³¹Lɛ n'a a Pol tɪ yɛl a sojarɪ kɩba nɪ-kpɛɛ nɪ a sojarɪ: «A nɪbɛ bɛ ɲa bɛ wa cãa bɛ a gbor pɔɔ a, nyɪ kũ tũɔ faa nyɪ tɔɔra ɪ.”
- ³²Lɛ n'a a sojarɪ tɪ ɲma a gbor bile mie bɛr, ɛ bɛr v cere.
- ³³Bɛ na tɪ zĩ cɛlɛ a zie viɛfɪ a, a Pol tɪ kpaalɛ nɪ bɛ za kɛ bɛ dɪ. U tɪ yɛrɛ na: «Bibie pie nɪ anaar n'ɪ a ɲa nyɪ na wonɛ a tuo ɛ bɛ dɪ bom za a.
- ³⁴Lɛ so, ã zɛlɛ nyɪ kɛ nyɪ dɪ bom kãw, a nyɪ faafɪ yãw n'a. ã lɛb yɛl yãw pɔɔ, a nyɪ bɛɛn kãw za zukɔbr bɛɛn sɪrɪ kũ bɔr ɛ.”
- ³⁵U na tɪ yɛr a ɲa baar a, v dɛ nɪ dipɛ, pùori Naanmun yaanɪ a bɛ za niɲɛ, ɛ nyɔw ɲma, tĩ 'wɔbr.
- ³⁶Lɛ n'a bɛ za mɪ pãa tɪ yãw fãw dɪ.
- ³⁷Tɪ za na tɪ bɛ a gbor pɔɔ a, tɪ ɓã n taa ɪ nɪbɛ kɔbr ayi dɔwɪ lɪz'a anaar ɲmãa nũu dɔwɪ nɪ-bɛɛn.
- ³⁸Ɔa za na wa dɪ tiw baar a, bɛ ír ɪ a ci-vɔɔrɪ lɔb yãw a kũòmí kɛ a gbor ta cãa tɪbrɛ ɪ.
- ³⁹A zie na wa viɛ a, a gbor duwrɛ bɛ tɪ bãw vlɪ tɛw nɛ na n'v a ɪ. Ɛ cɛ bɛ tɪ nyɛ nɪ a kũɔ-kpɛɛ zie kãw na ɪ goraa a, ɛ gbãgbala piɛɪ a. Bɛ n'a bɛ tɪ bɔbr kɛ alɛ na na tũɔ a, bɛɛ ɪ a gbor v ta.
- ⁴⁰Bɛ tɪ cɛr ɪ a kpawbie mie bɛr, ɛ bɛr a a siw a kũòmí lãw nɪ a gbor vue mie. Al pùorí, bɛ tɪ 'lɛ nɪ pɛn kɛ a sɛsɛb kpɛ v pi tũɔ darɛ a gbor cere nɪ a gbãgbala vl pɛr. Gbor kũɔ mie na ɲmɛr v dãdawɛ a (27.40).
- ⁴¹Ɛ cɛ bɛ tɪ tuor ɪ zi-biire, a gbor kpɛ nɛr a bɛ. A gbor niɲɛ tɪ kpɛ na nɛr a biire pɔɔ kũ lɛ tũɔ dam ɛ, ɛ a kũɔ mie ɲmɛr a gbor pɛr wɛlɛ.
- ⁴²Lɛ n'a a sojarɪ tɪ tɛr kɛ a nɪ-pàwɪrɪ na lo n a kũòmí duwri yi zɔ, ɛ bɔbr kɛ bɛ kú bɛ.
- ⁴³Ɛ cɛ a sojarɪ kɩba nɪ-kpɛɛ, na tɪ bɔbr k'vɔ faa a Pol a, tɪ piw bɛ nɪ sɔr a lɛ yãw. U tɪ yɛl ɪ a belɪ dem na bãw a duwfɪ a, kɛ bɛ dɛ niwn lo a kũòmí duwri ta a tɛw;

⁴⁴ε a ɲmaare, ké be nyow dapawli bu a gbor na wel yaari a bũ-kãw tuur ι. A ɲa n'a be ι be za tũo ta a tẽw, ε bom be ι a be kãw za ι.

NI-TONI 28

¹Tι na wa cĩe baar a, ti wõ na ke a kũo-kpẽe sogo tẽw ne di na ke Malti.

²A tẽ-biir ti ter ti ni vla. Saa na ti waar ε yawr ure a, be gbow ni vũu-kpẽe ε yãw ti za taw ta.

³A Pol ti wob ι dali-kon k'vυ ti yãw a vũùmí. E ce a tulv ti ι na dɔpan yi dũ mer a Pol nũu.

⁴A tẽ-biir na wa nyẽ a waab ɲa v mer a Pol nũu yãw a, be yere na kùre taa: «Nι-kùre n'ι a nur ɲa, a kũo-kpẽe ber v na v cĩe, ε ce a Naanmun na tuur yel-munv a, be saw v na vuure ι.»

⁵E ce a Pol ti mur ι a waab yãw a vũùmí é be wõ bom za ι.

⁶Bel ti tiere na k'vυ na mɔr ι a per ne pvo, bu k'vυ na lo na kpi. E ce a ti kowri na, ε be nyẽ bom za be ure a Pol ε. A le n'a a be tierv ti liebι be yel: «Dmun kãw n'v!»

⁷Zie kãw ti puelι a be, be yel ke a kũo-kpẽe sogo tẽw nι-kpẽe za, na di Pibiliyisι a, ε vle so v. U ti ter ti na mẽ v barι a, è ti kpe a be bibie ata.

⁸Yã-tulv ni bin-zũ ti gaal ι a v sãà. A Pol ti cen na ti pùori yãw v, ε ír nuru dowlι v sanι v.

⁹Al pùorí, a kũo-kpẽe sogo tẽ-biir za na ti ι baalbe a, ti waar ι a v zie v wa sane be.

¹⁰Be ti wul ι yãwfu be ter vuo ι, a ti zie. E ti na wa yi le kpier a gbor a, be kù ti ni bom za a ti sɔr yãw.

¹¹Tι ti kpe n a be ti maalι cuwr ata, ε bãw yi de gbor kãw na ti gã a be cele ke a sĩo tɔl baar a. Alesãdiri n'a a gbor vl ti yi, é be buole ke Dɔsikiir.

¹²Tι ti tew na ar Srakizi maalι bibie ata.

¹³Tι ti yi n a be, ε lanι a tẽw kôkowr ti ta Erezio. A bio daari, a saa-perí-durv-lowr sesɛb ti cer a, ti maalι bibie ayi ε ta Puzol.

¹⁴Tι ti nyẽ ni yebr a be, be buolι ti ké ti wa kpe a be zie ti ta kɔsiera. A a ɲa n'a ti cen a Uròm.

¹⁵A yebr na ti be a Uròm a, na wa wõ a ti yebe a, be tuori ti ni a Apiyisi-daa pvo, ni a be be na buole: Sãanbe-yie-ata a. A Pol na wa nyẽ be a, v pùor ι a Naanmun yaani. U ti leb a nyẽ v tvɔra.

¹⁶Tι na wa ta a Uròm a, a Pol zelι na be saw v ter v tvɔra yir, é soja gùre v.

¹⁷Bibie ata pùorí, a Pol ti buol ι a Zifu mune nι-kore a v yir. Be na wa bã taa a, v yel be na: «Yebr ι, ï be sãw a ti nι-buure ι, é be le tuli a ti sãakum mune nee yãw ε, ε ce mǎa

n'i ɲa ɪ nɪ-pàwra, a len daar za a Zifv mune na nyɔw mẽ a Zeruzalem yãw a Urɔm tẽw nibe nuru puɔ a.

¹⁸Be na ti sowri mẽ bãw a yel-mɲa a, a Urɔm tẽw nibe bel ti bɔbr a ké be leb ber mẽ. Bel zie a, be be ti nyẽ bom na sewnɪ kũu a ɪ.

¹⁹Ɛ ce, a Zifv mune be ti saw ɛ. Le so a ti fer mẽ ã ta n a ã yele a na-kpẽe zie. Ɛ ce a ã tierɔ be ti n'i kũu ter ɪ a ã nɪ-bɔɔre yẽrɔ ɛ.

²⁰Alɛ so ã bɔbr kũu nyẽ nyɪ ti yẽr sɔw taa. Alɛ ure mẽ bom a, a vɪ bom ne a lsrayel nibe na tiere a, vɪ zũú n'a ã yãw a bame a ɲa.”

²¹Be ti sɔw na yel v: «Ti be páw sebe za v yi a Zude wa mane a fɔ yele ɪ, é ti yeb kãw mɪ be yi a be wa ta manɪ yel kù ti a fɔ yãw, bu manɪ yel-faa v na wõ a fɔ yãw a ɪ.

²²Ɛ ce ti bɔbr a ke fũv tɔr za manɪ a fɔ tierɔ ti wõ. Bũv n'v vẽ, ti bãwnɪ a na a nibe na be dier a fɔ puoru sɔr ɲa a ziir za a.”

²³Be ti wõ n taa yãw bibir. A bibir na wa viɛ a, be wa n yaga dɔwɪ wa páw a Pol a v yir ne puɔ. A v manɔ puɔ a, a Pol ti dɛrɛ nɪ a Naanmun-Naalɔ dāsɛ, ɛ a biɓaara ti ta n a zaanvɔra a, v mí ti de nɪ a Mõyiir-Wulu sebe nɪ a Naanmun-yẽr-manbe sebr mane nɪ a Yeezu yele, ɛ yãw fãw bɔbr k'vɔv yẽr tũɔ be.

²⁴Be mune ti saw na de, ɛ be mune zawri.

²⁵Be na ti leb kule a, be cãa be ti wõ taa a ɪ. A le n'a a Pol ti yel a ɲa tewr kù be: «A Vɔɔrv Sõw ter ɪ yel-mɲa, a len daar v na ti yẽr a nyɪ sãakvm mune zie nɪ a Naanmun-yẽr-manɛ lzayi nvɔr a. U ti yel a:

²⁶«Cen ti páw a nɪ-bɔɔre be ɲa yel be: nyɪ na mí wone na ɛ kũ bãw a pɛr ɛ. Nyɪ na mí jure na ɛ kũ nyẽ bom ɛ.

²⁷Bũv n'v vẽ, a nibe be ɲa kpɛ n mimi-kõw; be fur ɪ a be tobe, be pàw nɪ a be mimie ké be taa nyere nɪ a be mimie ɪ, ké be taa wone nɪ a be tobe ɪ, ké a be yã taa nyere ɪ, ké be taa lɛbe a be ɪb ɛ, alɛ be ɪ le ã nãa sanɪ be na.»

²⁸Le so nyɪ bãwnɪ a, nɪ-bɔɔr-yoru ne be a Naanmun tir a faafv ɲa kù. Bel na ber a wõ.»

[²⁹Be na ti wõ a Pol yẽr-bie a ɲa a, a Zifv mune ti ɲmɛr ɪ nɔkpen yaga kule nɪ.]

³⁰A Pol ti kpɛ n a yir ne puɔ yũo-bile ayi, yare a yir. A belɪ dem za na mí ti wa a v zie a, v mí ter be na

³¹hiere a Naanmun-Naalɔ kùrɛ be, é ɓãa yãw ber bom za ɛ mane a Sore Yeezu Kɪrɪta yele kùrɛ be, é bom za be piw v sɔr ɛ.

URŌM

URŌM 1

- ¹A mǎa Pol, Yeezu Kírta tō-tō-bie, a Naanmun buɔli mē na k'ũ wa ɪ nɪ-tona, v kaa na ir mē a v Yel-nũò hieru yǎw.
- ²A Yel-nũò ŋa a, a Naanmun ti dǎw na yel a v yér-manbe zie, a Sɛb-son puɔ, k'vu na yel a.
- ³U caar ɪ a v Bie, a ti Sore Yeezu Kírta: Daviir buvre nur ti n'v a v nisaale dɔwlv puɔ;
- ⁴ɛ cɛ a Vuvuv Sōw lowr a, be ti wul a nɪ kpɛnv a sǎá v na ɪ Naanmun Bie a, a v kũuni-puɔ-lɛ-yib zũú.
- ⁵A vl yǎw n'a ã páw a maalv liebi nɪ-tona, k'ũ ter a nɪ-buv-yoru nibe za wa n be wa saw de v, ɛ sawr a v nvɔr, a v yúor zɛwfv yǎw.
- ⁶Nyi mì puɔ nɪ a be puɔ, nyum a Yeezu Kírta na buɔli a.
- ⁷Mǎa n'v sɛbr nyi, nyum na be a Urɔm a, nyum za a Naanmun na nɔnɛ ɛ buɔli ké nyi wa ɪ a v nɪ-sori a. A Naanmun ti Sǎa nɪ a ti Sore Yeezu Kírta kù nyi a maalv nɪ a yǎ-baarv.
- ⁸A Yeezu Kírta yǎw n'a ã de niwn puore a ã Naanmun yaani a nyi za yǎw, be na yère a nyi saw-deb yérv a tē-daa za zu a yǎw.
- ⁹Naanmun n'i a ã yel-mɪŋa sob, vl ã na puore nɪ ã puɔ za ɛ hiere a v Bie Yel-nũò a. ã mí ter ɪ a nyi tierv kura lɛ,
- ¹⁰zɛlɛ nɪ a ã puoru puɔ kura lɛ, k'ũ wa nani nyē vuo wa a nyi zie, vle wa bɔbr a.
- ¹¹A nyi nyɛb vula sɪrɪ na ter mē yaga, k'ũ wa tũò kù nyi Vuvuv Sōw maalv kǎw, na na ɪ nyi ter fǎw a,
- ¹²nyunɛ n'a mǔ, k'ũ wa tũò nyē mɔwlv lǎw nɪ nyi a nyi zie be, a Naanmun-saw-deb ti na lǎw a zũú, mǎa nɪ a nyum za a.
- ¹³Yɛbr ɪ, ã bɔbr a ké nyi bǎwnɪ a, kura lɛ n'a ã tiere a nyi zie waa, k'ũ wa páw a ã tome tɔnɛ a nyi zie, mē a lɛ ã na páw a a nɪ-buv-yoru be mɪnɛ zie a, ɛ cɛ ã cǎa be nyē vuo wa tɔ dǎa ɪ.
- ¹⁴ã dɪ n a sɛb-bǎwnbe nɪ a sɛb-be-bǎwnbe san, a yǎ-bǎwnbe nɪ a dǎbole san.
- ¹⁵Lɛ so tierv ŋa na be a ã zie, k'ũ hieri a Yel-nũò kù a nyum mì na kpɛr a Urɔm a.
- ¹⁶ã be zɔrɛ vǐ a Yel-nũò hieru yǎw ɛ: bũv n'v vǎ, v ɪ n Naanmun kpɛnv na faare nur za na saw de a, a Zifv mɪnɛ n'i a dǎw-niwn dem, al puòrí a bel na be ɪ Zifv mɪnɛ a.
- ¹⁷A Yel-nũò mí sɪrɪ na wule a lɛ a Naanmun na mí ɪ a nisaalbe ɪ nɪ-mun a v niné a: a saw-deb yô zũú n'a, a tib daar ti ta n a baarv daar, mē a lɛ a Sɛb-sōw na yel a: «Sob nɛ na ɪ nɪ-mɪŋa, a saw-deb zũú a, na vuvre na.»

¹⁸A Naanmun suur suri na ìre a salom zu sãá, a nisaalbe Naanmun-be-yãwfu ib za yãw, ni a be ib za na be tu sor a yãw, bel na mí piwr a yel-muɗa tere ni ɪ-ɪɪ na be tu yel-muɗa a.

¹⁹A Naanmun be na na tũɔ bãw a, a sãá ni a be zie: a Naanmun muɗa wul be na a sãá.

²⁰Bũv n'v vɛ, a tẽ-daa iru daar za a, a Naanmun muɗa vielv na sowli a, a per le k'aa v kpɛnv na be kura le a, ni a v naanmunv, a sãá ni a v tome puɔ a nisaal yã na tũɔ bãw. A na ɪ le a, be kũ tũɔ yel ke be be bãw ke le n'a ɪ.

²¹Bũv n'v vɛ, be bãw ni a Naanmun é be zew a v yúor-vielv-danv ε, be pùor v yaani na sew taa ni v a ɪ. A be tierɪv nĩe na liebi tier-zawle, é a be gẽgẽ-yã be lige puɔ v za.

²²Be na de be tuɔra buɔle yã-bãwnbe a, be lieb ɪ dãbole;

²³be de ni a Naanmun na be ter kũu daar a yúor-vielv-danv tew ni nisaal na ɪ bũ-kpiira a dasule, tew ni bũ-pige ni dũ-gbɛɛ-anai ni bũ-vuri dasuli.

²⁴Alɛ so a Naanmun ber be kù a be socie vula, be ter a pĩɔ ɪ-ɪɪ ure ni vĩ yele a be cara puɔ.

²⁵Be de ni a yel-muɗa na caari a Naanmun a, tew ni a ziri; be yãw na ε maali a bũ-ira, é ber a Íre, vl na sewni puoru yome yome za a! Amɛn.

²⁶Alɛ so a Naanmun ber be kù a be socie vula na ure vĩ a, a so be. A be powbe de ni a deb ni pow lãw-taa na tu sor a tew ni a lãw-taa na be tu sor a.

²⁷Le n'a a debr mi ber a deb ni a pow lãw-taa na tu sor a, ε bɔbr taa deb ni deb, ure ni vĩ yele deb ni deb zie, é páwr a be tulu dɔwrv vl na sew taa ni be a, a bel muɗa zie.

²⁸Be na zawri na bãw a Naanmun a, v ber be na kù a be dãbolu, a ɗa n'a be ure a le a na be ti sew ke be ure a.

²⁹l-buure za na be tu sor a, ni faalv, ni tera vula, ni po-tuolu nibe ne be; be ɪ n nyuur tewr, ni ni-kúrbe, ni nɔhaarv, ni nyãnyu-yã, ni ni-fa-ib tewr. Be mí sãwne ni a be taabe yee,

³⁰é mane a be taabe yele; Naanmun dɔ dem ne be, zɛbr-ɗmaarbe, pòlv dem, nibe na mí pɔre zaa le a, nibe na ter yã a yel-faar maalv yãw a, na be sawr a be dɔwrbe nuɔr a.

³¹Nibe na be ter yã a ne be, nibe na mí yɛr ε be tu a, nibe na be ter nɔwfv a, na be zɔre ni-baalv a.

³²Be na saa bãw a le a Naanmun na yɛr bin, ké belɪ dem na maale a yel-faar a ɗa taabe a, sewni ni kũu a, be maale na, ε cãa mí le kpe a belɪ dem na ure a a ɗa a.

URUM 2

¹A na ɪ a ɗa a, fũv saa ɪ ni-ɗmuɗmun a, fu kũ tũɔ yel ke fu be bãw ke le ɪ, fũv na bãwne a fu tɔ yele a. Fu na bãwne a fu tɔ yele a, a fu muɗa sãwna n'a fu wule, fũv mi na mí ure a le tɔr za a.

²Ɛ ɛɛ, ti bāwni a na, a belɪ dem na mí ter a ɪ-ɪri a ɲa taabe a, Naanmun mí maal ɪ be ni a yɛrv a tu yel-muɲa.

³Fũv na bāwne a fɔ taabe yel-faar é m̀i ter a alɪ yel-faar ne a, fɔ tiere ke fɔ na tũɔ na nuri a Naanmun dɔwrv ber bu?

⁴Bu fɔ be ɲmele kaar a Naanmun ɪ-vielɪ na be di vuo a, ni a v su-be-páwra ni a v su-nyɔwra v na ter a fɔ zie a ɪ? Fɔ be bāwni a k'aa Naanmun ɪ-vielɪ a ɲa fere fɔ na ke fɔ liebi a fɔ ɪb ɛ?

⁵A fɔ zu-kpɛnv yāw, ni fɔ na yel ke fɔ kũ liebi a fɔ ɪb a, fɔ cɔbre ni dɔwrv na ta dɔwrv a a fɔ muɲa yāw, gũre ni a Naanmun suur bibir ni a v yɛrv maalv na tu yel-muɲa a bibir nāa wa vie a,

⁶a bibir vl v na na k̀v ɲa za man ni a v ɪb a.

⁷A belɪ dem na su zu ure vla bɔbr ɪ a yúor-vielv-danv ni a yāwfv, ni a nyɔ-vuuv na be kura le a, bele so a nyɔ-vuuv na be kura le a.

⁸Ɛ ɛɛ, a belɪ dem na ɪ a nisaal-gaari, be sawr a yel-muɲa ɛ tuur a ɪ-faar a, Naanmun suur, su-tlv, na ɪr ɪ a be zu.

⁹Nisaal za na maale faa a, vle so kpɛrv ni pul-vũɔn, a Zifv n'ɪ a dāw-niwn sob, al p̀uorí, a sob ne na be ɪ Zifv a.

¹⁰Ɛ ɛɛ, sob ne za na ure vla a, vle so yúor-vielv-danv, yāwfv ni yā-ɓaarv, a dāw-niwn sob n'ɪ a Zifv, al p̀uorí sob ne na be ɪ Zifv a.

¹¹Naanmun sɪrɪ be mí kpɛ ɲa ɛ ber ɲa ɪ.

¹²Belɪ dem za na be ti bāw a Mōyiir-Wulu ɛ maali yel-bier a, be na kpi n a Wulu be-bāwfv kũ. Ɛ ɛɛ belɪ dem za na ti bāw a Wulu ɛ maali yel-bier a, a Wulu ɲa n'v be na maal ɪ be a yɛrv.

¹³Belɪ dem na mí bere wone a Wulu ber-wob tɛwr a, bele be ne be mí páw a munv a Naanmun zie ɪ, belɪ dem na mí dier a Wulu a, bele ne be na páw a munv.

¹⁴A len daar ni-buvr-yoru, na be bāw a Naanmun-Wulu a, na mí wa nyɛ be tɔɔra ure m̃ɛ a le a Wulu na yāw a nuɔr a, bel muɲa mí bāw ni a le a na sew ke be ure a, bel na saa be bāw a Naanmun-Wulu a.

¹⁵Be mí wul a, k'aa le a Wulu na bɔbr ke nur za ure a, seb ɪ a be p̃ɔmí. A be p̃ɔ mí m̀i di n a yel ɲa dāsɛ, lāw ni a be tierv na mí yel a mine kāw ké be sāw na a, ɛ a mine kāw v yel ke be be sāw a.

¹⁶A yele a ɲa n'a na sāá a bibir vl, a Naanmun na na yāw a Yeezu Kurta maal ɪ a nisaalbe yɛrv a be yel-sowli yāw a, m̃ɛ a le a Yel-nũò ɪ na hiere a na yel a.

¹⁷Ɛ ɛɛ fũv a, fũv na di ke Zifv a, fɔ ure na yāwn a Naanmun-Wulu yāw ɛ nyuvr a fɔ Naanmun yāw;

¹⁸fɔ bāw ni a le v na bɔbr a, ɛ a v Wulu wul fɔ, fɔ bāw a vla kaa-irv;

- ¹⁹fũv zie a, bũv be ka be ɪ, fũ ɪ n a zɔn tãwɾɛ, a belɪ dem na be a lige pɔɔ a cãà,
- ²⁰a belɪ dem na be bãw bom za a wul-wule, a belɪ dem na be bãw bom sɛr a wul-wule, fũ na bãw k'aa Naaɲmun-Wulu ɪ n a bãwfũ nɪ a yel-muɲa ɲmẽa tɔr za a yãw.
- ²¹A na ɪ a ɲa a, fũv na wule a fũ tɔ a, bũv n'v so fũ be wule fũ tɔɔra? Fũv na kane ké be ta zure a, bũv n'v so fũ zure?
- ²²Fũv na yere ké be ta maale pɔw-gaa-yel-bier a, bũv n'v so fũ maale a pɔw-gaa-yel-bier? Fũv na hĩen a tɪbe a, bũv n'v so fũ wòbr a tɪbe diru pɔɔ bome?
- ²³Fũv na ɪɾe pòlv nɪ a Naaɲmun-Wulu a, bũv n'v so fũ zawɾɛ a Wulu, sãwne nɪ a Naaɲmun yúor?
- ²⁴Bũv n'v vẽ, a Seb-sõw yel a: «Nyime ne be so a nɪ-bũv-yoru ɪɾe a Naaɲmun laar.»
- ²⁵Fũv wa dier a Naaɲmun-Wulu a, a yvɔr-ɲmãafũ ter ɪ yel-ɪra a fũ zie; ɛ cɛ fũv wa zawɾɛ a Naaɲmun-Wulu a, fũv nɪ a fũ yvɔr-ɲmãafũ za, fũ ɪ na mẽ nɪr na be ɲmãa a.
- ²⁶A nɪr na be ɲmãa a, vɛ wa sawr a neɛ a Naaɲmun-Wulu na yãw a, Naaɲmun kũ saw kù v k'aa yvɔr-be-ɲmãafũ ɪ n ɲmãafũ bu?
- ²⁷ɛ a nɪr vl na be ɲmãa a yãgan ɲmãafũ a, é mí tu a Naaɲmun-Wulu tɪ bulɪ a, v na wul ɪ a fũ sãwna, fũv na bãw a Naaɲmun-Wulu na seb, ɛ ɲmãa a yvɔr, ɛ zawɾɛ a Wulu a.
- ²⁸Sɪza n'a, a Zɪfv tɔr za be n'ɪ a sob ne na sãá Zɪfv a ɪ, é bom na sãá a yãganí a, be n'ɪ a yvɔr-ɲmãafũ ɛ.
- ²⁹ɛ cɛ a Zɪfv tɔr za n'ɪ a sob ne na ɪ v nɪ v pɔɔ a, ɛ a ɲmãafũ ɪ socir pɔɔ ɲmãafũ a, ɲmãafũ na yi Naaɲmun Vvũv zie ɛ be yi Wulu na seb a pɔɔ a. A Zɪfv tɔr za ɲa be nyere a v danv nɪsaalbe zie ɪ, Naaɲmun zie n'a v nyere a v danv.

URJ̄M 3

- ¹A na ɪ a ɲa a, a Zɪfv ɪb ter ɪ tɔne kãw bu? A yvɔr-ɲmãafũ ter ɪ yel-ɪra bu?
- ²A tɔne be dɪ vuo ɪ, a za lɛ pɔɔ. A dãw-niwn sob a, Zɪfv mune ne be a Naaɲmun yêr a v yêrv kù ké be maal ter.
- ³ɛ bũv? Be mune kãw wa leb pùor a be Naaɲmun-saw-deb pɔɔ a, a be pùor-lebrv na ɪ na a Naaɲmun mɪ leb pùor bu?
- ⁴Lɛ be n'a towtow ɛ! A fɛr a kɛ Naaɲmun mí sãá ɪ yel-muɲa sob, nɪsaal za saa ɪ zi-ɲmare a, mẽ a ɲa a Seb-sõw na yel a Naaɲmun yãw a: «A fɛr a kɛ be mí nyẽ b fũ ter yel-muɲa a fũ yêrv pɔɔ, fũ mí tũɔ yêr yi, bele wa maale nɪ fũ yêrv a.»
- ⁵ɛ cɛ a tɪ yel-muɲa be-terv mí wa ɪ a Naaɲmun yel-muɲa sãá a, tɪ lɛ yel kɛ bo? A wul a kɛ a Naaɲmun be ter yel-muɲa v na mí nyẽ nɪ tɪ suur a bu? (ĩ yêre na mẽ nɪsaalbe a.)
- ⁶Lɛ be n'a towtow ɛ! Alɛ be ɪ lɛ, ɲmuɲmun n'a a Naaɲmun na tũɔ maal ɪ a tẽ-daa a yêrv?
- ⁷ɛ cɛ, a ã ziri mí wa ɪ a Naaɲmun yel-muɲa v sãá cãámí, a v yúor-vɛlv-danv yãw a, bũv yãw n'a be cãa dɔwɾɛ mẽ, mẽ yel-bier sob a?

⁸Alé wa ɪ a ɲa a, bunv yāw n'a ti kũ maale a faa k'aa vla wa tũɔ yi a be, mē a le be mune kãw na ɲmare ziri yāwn ti ké le n'a ti yere a? A nibe be ɲa sewni ni a dōwrv be na na páw a.

⁹É bunv? A tum Zifv mune, ti zuo ni a nibe bu? Le be n'a ɪ! Ǫ dāw na manɪ wul k'aa nibe za, a Zifv mune ni a bel na be ɪ Zifv a, k'aa yel-bier di n naalv a be za zu,

¹⁰mē a le tɔr za a Seb-sōw na yel a: «Ni-muɲa be ka be a ɲan vv ɪ been ε,

¹¹yā-bāwne be ka be ɪ, nɪr kãw za be su zu bɔbr a Naanmun ε.

¹²Be za ber ɪ a sɔr vla, be lãw na liebi nibe na be ter bir a. Kãw za be ure vla ɪ, fɔ kũ nyē v, vv ɪ been ε.

¹³A be kɔkɔrvvɔ ɪ na mē yaa bɔw-kpol a, belv nvɔr v be yāw, dɔpan low n'a yire a be nvɔrí,

¹⁴a be nvɔr yēre ni ɲme-yāw yērv ni nɔ-tuo tɔwr.

¹⁵A be gbεε tũɔ ni zɔba a nɪr kúb yāw,

¹⁶be n za be na tuur tɔle a, yel-sāwni ni kpierv mí gã na,

¹⁷be be bāw a yā-baarv sɔr ε.

¹⁸Be be zɔre a Naanmun towtow ε.”

¹⁹Tɪ bāw na k'aa alɪ bome ne za a Naanmun-Wulu na yere a, v yere na kùre a Zifv mune a Wulu ɲa na fere a, ké nɪr za ta tũɔ haa nvɔr manɪ a v yel-muɲa ɪ, é be nyē a tē-daa za na ter sãwna a Naanmun niɲé a.

²⁰A le n'a so nɪr za kũ tũɔ le ɪ ni-muɲa a Naanmun niɲé, a Wulu v na na yāw fāw sawr a yāw ε; bũv n'v vē, a yel-bier tɔwr v a Naanmun-Wulu mí ɪ be bāw.

²¹É ce yēre ɲa a, a Naanmun wul ti ni a le v na mí ɪ ti ɪ ni-mun a v niɲé, ε a be yi a Wulu zie a. A Naanmun-Wulu ni a Naanmun-yēr-manbe sebr ti dāw na di a yel ɲa dāsie a ɲa:

²²Naanmun mí ɪ na a nisaalbe ɪ ni-mun a v niɲé, a Yeezu Kɪrɪta be na mí saw de a zũú. A belɪ dem za na saw de a Kɪrɪta a yāw n'a v mí ɪ a le, bũv n'v vē, v be owre ɪ:

²³be za ne be maalɪ a yel-bier, be za ne be be páw a Naanmun yúor-vielv-danv ε.

²⁴É ce, a v nōwfv zũú a, Naanmun ɪ na be ɪ ni-mun a v niɲé zawla le, a faafv be na páw a Yeezu Kɪrɪta yāw a zũú.

²⁵A Naanmun maal ɪ v ni bawr, k'aa Kɪrɪta zũ yāw, v páw a yel-bebe suur kù a belɪ dem na saw de v a. A ɲa n'a a Naanmun wul k'vv ɪ n ni-muɲa kura le: v ti ɪ v ni a koro za, a len daar v na ti nyɔw v tvɔra be dōwri a nisaalbe a be yel-bebe yāw a; v ɪ v ni a dĩa zie ɲa pɔɔ, v na ɪ ni-muɲa, ε mì ɪ a belɪ dem za na saw de a Yeezu a be ɪ ni-mun a.

²⁷Nyun lowr a ti na le cãa ure pòlv? A yi na zaa! Bunv zũú? A Wulu ɪ-ɪrɪ zũú bu? Towtow! É ce a Kɪrɪta saw-deb zũú n'a.

²⁸Bũv n'v vễ, ti tiere na k'aa Naanmun mí ɪ na a nisaal ɪ nɪ-mɔja a v niɲé v na saw de a zũú, ɛ a be ɪ a Wulu v na sawr a yãw n'a ɪ.

²⁹Bu a Naanmun taa ure wa ɪ Zifu mune tewr Naanmun v? A nɪ-buur-yoru Naanmun mɪ be tũɔ n'v ɛ? Buvu ɪ! A nɪ-buur-yoru Naanmun mɪ n'v,

³⁰bũv n'v vễ, Naanmun been yõ n'v be. A saw-deb a v na ɪ n a Zifu mune ɪ nɪ-mun a v niɲé, a saw-deb cãa n'a v na ɪ n a belɪ dem na be ɪ Zifu mune a, be ɪ nɪ-mun a v niɲé.

³¹A pãa ɪ le, a saw-deb zũú, ti yel k'aa Wulu be cãa ter per towtow v? Le be n'a ɪ, ti nĩe na ɪ a Wulu per siza v sãá.

URƆM 4

¹A na ɪ a ɲa a, bũv n'v ti na yel a ti sãakum Abraham yãw? Bũv n'v v páw, v na ɪ nisaal a?

²Bele wa yel k'aa Abraham ɪ n nɪ-mɔja a v ɪ-urɪ zũú a, v na tũɔ na pɔre a al yãw, ɛ ce Naanmun niɲé be n'a v na pɔre ɪ.

³A Seb-sõw yere na ke bo? «K'aa Abraham ti saw na de a Naanmun, a Naanmun saw kù v a al yãw k'vɔ ɪ n nɪ-mɔja.»

⁴Nur na tone a, be be mí nyẽ a v sã-ya v ɪ bũ-mɔle be kù v ɛ, v mí ɪ n bom a na fer ke be kù v a.

⁵Ɛ ce, nur na be ure yãwn a v tome yãw a, ɛ saw de a Naanmun na mí ɪ a nur na be yãwne v, v liebɪ nɪ-mɔja a, a Naanmun mí nyẽ nɪ a v saw-deb, ɛ saw kù v k'vɔ ɪ n nɪ-mɔja.

⁶A nur vl a Naanmun na mí saw kù k'vɔ ɪ n nɪ-mɔja, ɛ a be ɪ a v ɪ-urɪ zũú n'a a, a ɲa n'a a Daviir yere a sob ne zu-nũò yere:

⁷«Zu-nũò dem ɪ a belɪ dem a Naanmun na dɪ a be sãwna suur kù, ɛ ír a be yel-bebe ber a.

⁸Zu-nũò sob ɪ a nur vl a Sore na be de a v yel-bier bin gùre nɪ v a.»

⁹A na ɪ a ɲa a, a zu-nũò ɲa a, a belɪ dem yee na ɲma a tewr yãw n'a v be, bu a belɪ dem na be ɲma a yãw mɪ n'a? Ti yel ɪ a yere ɲa k'aa «Naanmun ti nyẽ nɪ a Abraham saw-deb, ɛ saw kù v a al yãw k'vɔ ɪ n nɪ-mɔja.»

¹⁰Ɛ ce debor daar a Naanmun ti saw kù v a le? A Abraham na ti ɲmãa a yvɔr baar a n'a bu, v na be ti ɲmãa ser a n'a? U na ti ɲmãa baar a be n'a ɪ, v na be ti ɲmãa ser a n'a.

¹¹Pùorí n'a v ti páw a yvɔr-ɲmãafv v ɪ bãwfv na wule k'aa Naanmun ti saw na kù v k'vɔ ɪ n nɪ-mɔja a saw-deb zũú, v na saa be ti ɲmãa a yvɔr ser a. A ɲa n'a a Abraham liebɪ a belɪ dem za na saw de, é be ɲma a yee a sãà, k'aa Naanmun tũɔ saw kù be ké be mí ɪ n nɪ-mun.

¹²U mɪ ɪ n a belɪ dem yee na ɲma a sãà, a per le ke a belɪ dem na be jure a be yee ɲmab tewr a, ɛ cɔwre a ti sãà Abraham saw-deb v na ti ter é be ɲmãa a yvɔr ser a.

¹³Naan̄mun yel ɪ a Abraham nɪ a v buure ké be na so nɪ a tẽ-daa. A Wulu a Abraham na ti saw a yãw be n'a a Naan̄mun ti yel a a ɲa kù v ε, a Naan̄mun na ti saw kù v k'vɔ ɪ n nɪ-muɲa a v saw-deb zũú a, al yãw n'a.

¹⁴A belɪ dem na sawr a Wulu a tɛwr wa ne be páwr a bome a Naan̄mun na yel k'vɔ na tir a a, a saw-deb be cãa ter per ε, ε a le a Naan̄mun na yel a be cãa pɔɔ ɪ.

¹⁵Bũv n'v vɛ̃, a Wulu-be-sawfɔ n'v mí so a Naan̄mun suur nyeb; ε ce be wulu na be wul a, wulu zawrv m̀ be ka be ɪ.

¹⁶A na ɪ a ɲa a, a vɪ bom ne a Naan̄mun na yel k'vɔ na tir a a, a saw-deb zũú n'a, k'vɔ tũɔ ɪ maalɔ v na tɛr zawla a, ε a m̀ ɪ a Abraham buure za yãw a, a belɪ dem na sawr a Wulu a, nɪ a belɪ dem na saw de, m̃ a le a Abraham na ti saw de a, vɪ na ɪ a ti za sãa a.

¹⁷Bũv n'v vɛ̃, a Seb-sõw yel ɪ a ɲa: «Ĩ ɪ na fɔ ɪ nɪ-buur-yaga yaga sãa.» U ɪ n a ti sãa a Naan̄mun v na saw de a niɲé, a Naan̄mun vɪ na mí ɪ a kũuni be vuure a, ε ɪ a bome na be ti be, a be a.

¹⁸A Abraham ti saw na de ε tiere, a na saa ti ɪ m̃ zaa le n'a v tiere a. A ɲa n'a v ti liebɪ «nɪ-buur-yaga sãa», a tu a y̆erɔ ɲa a Naan̄mun na ti y̆er kù v a: «A ɲa n'a a fɔ buure nãa yãwme sew.”

¹⁹A Abraham ti ter a ta yome kɔba, ε ce a v saw-deb be ti bal ε, a len daar v na ti nyẽ a v yãgan v kpi v za baari a, nɪ a v pɔw Saara v ɪ pɔw-ãan a.

²⁰U be ti buɪ nɪ a le a Naan̄mun na yel a ɪ; a v saw-deb n̄e na le ti ɪ v kpeme ε danɪ a Naan̄mun.

²¹U ti bãwnɪ a na k'aa Naan̄mun ter ɪ fãw na maalɪ a le v na yel a.

²²A le n'a so be yel caar ɪ a Abraham, k'aa v saw-deb zũú, «Naan̄mun saw na kù v k'vɔ ɪ n nɪ-muɲa.”

²³ε ce vɪ yõ yãw be n'a a y̆er-bie a ɲa seb k'aa «Naan̄mun saw na kù v k'vɔ ɪ n nɪ-muɲa ɪ.”

²⁴A tum yãw m̀ n'a a seb, tum a na fer ké be nyẽ ti ɪ nɪ-mun a, tum na saw de a Naan̄mun na ɪ a ti Sore Yeezu v leb yi a kũuni pɔɔ a.

²⁵A Naan̄mun de v na tir a ti yel-bebe yãw, be kù v, ε v ɪ v leb yi a kũu pɔɔ ké ti tũɔ páw a munv.

URDM 5

¹A na ɪ a ɲa ti liebɪ nɪ-mun a ti saw-deb yãw a, yã-ɗaarv be n tum nɪ a Naan̄mun cara pɔɔ, a ti Sore Yeezu Kirita zũú.

²U le n'v puo a Naan̄mun maalɔ sɔr kù ti, a saw-deb zũú, é ti be a maalɔ ɲa pɔɔ. ε bom ne na ure ti n̄ò a, a ɪ n ti na tiere ke ti nãa páw nɪ a Naan̄mun yúor-vielv-danv a.

³ε a za cãa be n'a ɪ, n̄ò ure ti nɪ a ti kp̄erɔ tee za yãw, ti na bãw k'aa kp̄erɔ waar ɪ nɪ a kanyir a,

- ⁴a kanyir waar ɪ be na ɪ b kaa fu be dam a, é be na ɪ b kaa fu be dam a, waar ɪ tierv fu na yāw a Naanmun yāw a.
- ⁵A tierv ɲa be bèlɛ ɪ; bũv n'v vɛ̃, Naanmun yāw nɪ a v nɔ̃wfu a ti socie puɔ, a Vuvuv Sɔw v na kù ti a zūú.
- ⁶Tɪ na be ti ter fāw na ɪ bom za a, lɛ n'a, a Naanmun daar na wa ta a, a Kɪrita kpi yel-bebe dem yāw.
- ⁷Fv na na saw kpi nɪ-mɲa yāw a, mɛ̃ a mí kpeme na; kāpaw fu na saw na kpi nɪ-vla yāw.
- ⁸Ɛ cɛ, a vlɪ bom nɛ na wul k'aa Naanmun nɔnɛ ti nɪ yaga za a, vlɛ n'ɪ a Kɪrita na kpi a ti yāw, a lɛn daar ti na cāa ɪ yel-bebe dem a.
- ⁹Ɛ a v zū na ɪ ti lɛbɪ nɪ-mun a Naanmun zie yɛrɛ ɲa a, bɔnv be ka be ɪ, v na faa ti na zuo lɛ a Naanmun suur nāa wa ɪr a yāw.
- ¹⁰Tɪ ti ɪ n a Naanmun dɔ̃ dem, vɔ ɪ tum nɪ vl lɛb kpɛ taa a v Bie kũu zūú. Yɛrɛ ɲa tum nɪ vl na lɛb kpɛ taa baari a, bɔnv be ka be ɪ, v na faa ti nɪ zaa lɛ a v Bie nyɔ-vuvuv yāw.
- ¹¹Ɛ a za cāa be n'a ɪ, a Naanmun yāw n'a nũò ɪrɛ ti a ti Sore Yeezu Kɪrita zūú, vl na n'v so tum nɪ a Naanmun lɛb kpɛ taa yɛrɛ ɲa a.
- ¹²Nɪ-been yɔ̃, a Adama, vlɛ n'v so a yel-bier wa a tɛ-daa zu, ɛ a yel-bier v wa n a kũu. Ɛ a a ɲa n'a a kũu lɔ̃ a nɪsaalbe za, be za na maalɪ a yel-bier a yāw.
- ¹³A Naanmun na be ti kù a v Wulu a Mõyiir sɛr a, a yel-bier ti de nɪ niwn be a tɛ-daa zu; ɛ cɛ a Wulu na be ti be be sɛr a, nɪr be mí ti dɪ yel-bier san ɛ.
- ¹⁴Ɛ cɛ a Adama daar ti ta n a Mõyiir daar a, a kũu dɪ n naalv a nɪbe za zu, ti lāw nɪ a belɪ dem na be maalɪ a nvɔr zawrv yel-bier mɛ̃ a Adama a. A Adama ti n'ɪ a sob nɛ na na wa a pùorí a ɲmɛ-ta-tɔ.
- ¹⁵Ɛ cɛ a maalv a Naanmun na tɪrɛ zawla a, nɪ a Adama sāwna a, a be zɛ̃ taa ɪ. Yel-mɲa n'a, nɪ-yaga kpi n nɪ-been yɔ̃ sāwna zūú; ɛ cɛ a Naanmun maalv, a maalv v na tu nɪ-been yɔ̃, a Yeezu Kɪrita, kùrɛ nɪ-yaga zawla a, v ɪ n kpɛ̃ ti zuo.
- ¹⁶A yelev a Naanmun maalv na wa n a, nɪ a yelev nɪ-been yɔ̃ yel-bier na wa n a, mɪ be zɛ̃ taa ɪ: bũv n'v vɛ̃, nɪ-been yɔ̃ yel-bier yāw a, a yɛrv maal a, a ti yi dɔwrv, ɛ sāwna yaga yaga yāw, a Naanmun maalv v na tɪrɛ zawla a, mí ɪ na be ɪ nɪ-mun.
- ¹⁷Nɪ-been yɔ̃ yāw sɪrɪ n'a, nɪ-been yɔ̃ sāwna n'a so a kũu dɪ naalv, ɛ cɛ a Yeezu Kɪrita, v yɔ̃ yāw a, a belɪ dem na páwr a Naanmun maalv yaga za a, nɪ a maalv na ɪ kɛ be lɛbɪ nɪ-mun a, na vuvuv na ɛ dɪrɛ naalv zuo lɛ.
- ¹⁸A na ɪ a ɲa a, mɛ̃ a lɛ a dɔwrv na lo a nɪsaalbe za zu, nɪ-been yɔ̃ sāwna yāw a, lɛ mɪ n'a nɪ-been yɔ̃ munv ɪ a nɪsaalbe za ɪ nɪ-mun ɛ ter a nyɔ-vuvuv.
- ¹⁹Mɛ̃ a lɛ nɪ-yaga yaga na lɛbɪ yel-bebe dem nɪ-been yɔ̃ na zawrɪ a nvɔr a yāw a, lɛ mɪ n'a nɪ-yaga yaga na lɛbɪ nɪ-mun nɪ-been yɔ̃ na saw a nvɔr a yāw.

²⁰A Naanmun-Wulu wa na k'aa sãwna tũ bówli pàw a ziir za; ε ce a be a yel-bier na ti bówli a, a Naanmun maalɔ̀ m̀ ti ɔr a ti zuo.

²¹A na ɪ a ŋa a, mɛ̃ a lɛ a yel-bier na tɪ wul a kũu fãw v na ter a, lɛ m̀ n'a a Naanmun maalv wule faafv fãw, k'v̥v̥ t̥v̥ ter tɪ cen nɪ a nyɔ-vv̥v̥v̥ na be kura lɛ a p̥v̥, a Yeezu Kirita tɪ Sore yãw.

URDM 6

¹A na ɪ a ŋa a, tɪ na yel a kɛ bo? Ké tɪ cãa be a yel-bier pɔɔ a Naan̄mɪn maalv tũɔ vr bu?

²Le be n'a towtow ε! Tı kpi na, be cãa pɔɔ yel-bier pɔɔ ı: ɣmɣmɣn n'a tı na tũɔ cãa be a yel-bier pɔɔ?

³Bu nyi be bāw k'aa tum za na de a suob ké tɪ lāw nɪ a Yeezu Kɪrita a, tɪ de nɪ a suob lāw nɪ v kpi v?

⁴A na i a ɲa a, a suob ti na de a zũú, ti lãw ni ni a Kirita kpi, be ùù ti lãw ni v, ke mẽ a le a Kirita na leb yi a kũuni pɔɔ ni a v Sãà yúor-viɛɔ-danɔ fãw a, a tum mè, ti vɔvɛ ni nyɔ-vɔvɛ-paala.

⁵Bũv n'v vễ, tume wa lăw nı v kpi kũu na ɲmễ taa nı a v dem a, ti mị na lăw nı v na kũu-puɔ-le-yib puɔ na ɲmễ taa nı a v dem a.

⁶Ti bāwni a yel ŋa vla: a nisaal vl ti na ti i a koro za a, be kpa v ni a da-gara zu lāw ni a Kɪrɪta, k'aa yel-bier nɪr vl ti na i a, ta cāa i, é ti m̀i ta cāa i a yel-bier gbāgbaar ɛ.

⁷Bũv n'v vễ, sob nẹ na kpi a, v be cãa dı a yel-bier san a Naanmun-Wulu zie i.

⁸É ti na lãw ni a Kírta kpi a, ti bãwni a na ke ti mì na lãw ni v na vuure.

⁹Bũv n'v vễ, tĩ bãw na k'aa Kĩrĩta na lẹb yĩ a kũu pũo a, v be lẹ kpĩir ẹ, a kũu be cãa dĩ naalv a v zu ẹ.

¹⁰U kpi n gb'a been daadaa k'vu tũo a yel-bier; ε v na vuure a, Naanjmun yãw n'a v vuure.

¹¹A nyum mî a, nyî bāw kɛ nyî kpi na bɛ cāa pɔɔ a yel-bier pɔɔ ɪ, ɛ vuure a Naanmun vāw lāw nɪ a Yeezu Kɪrɪta.

¹²A na ɪ a ɲa a, a yel-bier bɛ tɛr sɔr k'ʊʊ cãa dɛr naalɔ a nyɪ yãgan na ɪ bũ-kpiira a zu, yãw kɛ nyɪ tuur a yãgan ɲa yel-bɔbrɪ ɛ.

¹³Nyi ta cãa dier a nyi yãgan ðermẽ a lĩbi yel-bier tũ-tũ-bome, nyi ure ni a lĩ na be tu sũr a i. Nyi nĩẽ vẽ ke de nyi muja kũ a Naanmun, mĩ nũbe na ti kpi e lĩb wa vuure a, e nyi tone a v tome, i mĩ tũ-tũ-bome a yel-vla maalv yãw a.

¹⁴Bũv n'v vễ, a yel-bier kũ cãa đưε naalv a nyi zu ε, a Naanmun-Wulu na be cãa so nyi, é Naanmun maalv so nyi a vẫw.

¹⁵Ɛ bɔnɔ? Tɪ na maale nɪ a yel-bier, a Naanmun-Wulu na be cãa so ti ɛ Naanmun maalɔ so ti a bu? Le be n'a towtow ɛ!

¹⁶Nyɪ be bãwnɪ a ke nyumɛ wa de nyɪ twɔra kù nɪr, ké nyɪ ɪ gbãgbaar sawr a v nɔɔr a, nyɪ lieb ɪ a sob ne nɔɔr nyɪ na sawr a gbãgbaar ɛ? A yel-bier wa n'v a, nyɪ be bãwnɪ a k'vɔ wɪer ɪ nyɪ nɪ kũu pɔɔ ɪ? A nɔɔr sawfɔ wa n'v a, k'vɔ wɪer ɪ nyɪ nɪ a minv pɔɔ ɪ?

¹⁷Ɛ ce Naanmun so puoru: nyɪ ti dāw na ɪ a yel-bier gbãgbaar, yêre ɲa a, a wulu be na wul nyɪ a sɛw ke nɪbe za tuur a, nyɪ saw na de v nɪ nyɪ pɔɔ za.

¹⁸Be faa nyɪ nɪ a yel-bier nuru pɔɔ, nyɪ liebɪ a minv gbãgbaar.

¹⁹Nɪsaalɔ n'a ɪ yêre, a nyɪ bãbaalɔ zũú. Mẽ a le nyɪ na ti de nyɪ mɪɲa za tu n a faalɔ nɪ a Wulu zawrɔ pùor, ɪ mẽ gbãgbaar a, ɛ a ɪ nyɪ ɪ nɪ-gaarɪ a Naanmun zie a, a yêre ɲa a, nyɪ mɪ de nyɪ mɪɲa za tu n a minv ɪ mẽ gbãgbaar a, ké nyɪ tũɔ vɔɔre nyɔ-vɔɔrɔ na ɪ sôw a.

²⁰A len daar nyɪ na ti ɪ a yel-bier gbãgbaar a, nyɪ be ti ɲmɛle kaar a minv ɛ.

²¹A ɪ-urɪ a ɲa na ure vɪ a dĩa a, bɔnɔ tone n'a nyɪ ti nyẽ a pɔɔ, a len daar nyɪ na ti ter a ɪ-urɪ a ɲa a? Kũu n'a a waar ɪ.

²²Ɛ ce yêre ɲa a, be faa nyɪ nɪ a yel-bier nuru pɔɔ, nyɪ liebɪ Naanmun gbãgbaar ter ɪ-urɪ na tɪre sonu a, ɛ a baarɔ daar a waar ɪ nyɔ-vɔɔrɔ na be kɔra le a.

²³Bũv n'v vẽ, a yel-bier sã-ya n'ɪ a kũu; ɛ ce a maalɔ a Naanmun na tɪre zawla a, vɛ n'ɪ a nyɔ-vɔɔrɔ na be kɔra le fɔ na mí ter lāw nɪ a Yeezu Kirita ti Sore a.

URDM 7

¹Nyɪ be bãwnɪ a v, yebr ɪ? Nɪbe na bãw a Naanmun-Wulu a zie n'a ɪ yêre: a nɪsaal cãafɔ daar yô n'a, a Naanmun-Wulu ferɔ be a v zu.

²Mẽ a ɲa a, pɔw na kul sur a, a v sur na cãa vɔɔre a yô n'a, a Naanmun-Wulu 'lẽ vɛ nɪ a v sur; ɛ ce a sur wa ɪ mẽ v kpi na a, a kul-taa nɔɔr na dāw 'lẽ be a, be cãa fere v ɛ.

³A na ɪ a ɲa a, a v sur wa cãa vɔɔre, vɔ be deb yũo zie a, be na buɔle v nɪ pɔw-gaa- yel-bier-maale; ɛ ce a v sur wa kpi a, v so nɪ v twɔra a Naanmun-Wulu niɲé, na tũɔ ɪ deb yũo pɔw ɛ be maalɪ pɔw-gaa-yel-bier ɛ.

⁴Ɛ yebr ɪ, le n'a a mɪ ɲmẽ a nyɪ zie. A Naanmun-Wulu niɲé a, nyɪ ɪ na mẽ nɪ-kũuni a, nyɪ na lāw nɪ a Kirita a v yãgan pɔɔ a. A na ɪ a ɲa a, nɪ-yũo so nyɪ a yêre ɲa, a sob ne na leb yi a kũuni pɔɔ ké ti tũɔ ure ɪ-vɛɛɪ na nɔmɛ a Naanmun zie a.

⁵A len daar ti na ti cãa ter a ti nɪsaale ɪb tɛwr a, a Naanmun-Wulu mí ti ɪ na a pɔ-tɪer-faar tone a tome a ti nulɔ za pɔɔ, mí ti yāw ti ter ɪ-urɪ na wɪer ɪ ti kũu pɔɔ a.

⁶Ɛ ce yêre ɲa a, be ír ti na ber a Wulu ferɔ pɔɔ; bãv n'v vẽ, a vɪ bom ne na ti so ti ɪ gbãgbaar a, ti ɪ na mẽ ti kpi na be cãa pɔɔ v pɔɔ a. A na ɪ a ɲa a, ti na tũɔ na tone a Naanmun tu n pɔl-paala a Vɔɔrɔ na wule a, ɛ ta cãa tuur ɪ a pɔl-kɔra a Wulu na sɛb a na wule a ɪ.

⁷Ti na yel a ke bo? K'aa Naanmun-Wulu i n yel-bier bu? Le be n'a towtow e! E ce a Wulu n'u i i baw buu n'i a yel-bier. Buu n'u so, a Wulu be ti yel a yer-bie a na: «Ta nyẽ a fu to bom bobr e», i ku baw buu n'i nyẽ a fu to bom bobr e.

⁸A yel-bier tur a de a no-yawna, yaw a to bom bob tieru buure za a i zie. Buu n'u vẽ, Wulu be wa ka be a, a yel-bier i n bu-kuu.

⁹A koro za a, i na be ti baw ke Naanmun-Wulu be n be a, i ti vuure ni zoom le; e ce a no-yawna na wa wa a, a yel-bier vula ti na kper me,

¹⁰Le n'a a i me i kpi na a. A no-yawna na ti sew k'uu wa n nyo-vuuru a, be wa bere na ma zie v wa n kuu.

¹¹Buu n'u vẽ, a yel-bier tur a de a no-yawna belu ni me, e ku m ni a no-yawna.

¹²A na i a na a, a Naanmun-Wulu i n sow e a no-yawna i sow, tu sor e viel.

¹³A pa i le bu-vla wa liebu kuu bom ma zie v? Le be n'a towtow e! A yel-bier zie n'a a yi. A na n'a v i, a v nmea tor za saa: v de ni bom na i bu-vla a ku n me. E ce a a na n'a, a no-yawna zuu, a yel-bier pa le baw kpe faa ti zuo.

¹⁴Ti baw na k'aa Naanmun-Wulu be yi nisaal zie i; e ce ma i n nisaal be na kuori ku a yel-bier i i a v gbgbaa a.

¹⁵I suri be baw a le i na ure a per e: i be ure a le i na bobr ku naa ure a i, e ne ure a vli bom ne i na be none a.

¹⁶Ma wa ure a vli bom ne i na be bobr a, i saw na k'aa Naanmun-Wulu viel a.

¹⁷A na i le a, ma be n'u ure a a na i, a yel-bier na be a i zie a n'u.

¹⁸Buu n'u so, i bawni a na a vla na be be a i zie a, a per le k'aa babaal na i na i a. Yel-muna n'a, a vla maalv tieru be n a i zie, e ce a maalv faw be ka be i.

¹⁹Buu n'u vẽ, i be mi maali a vla i na bobr a i, e ne mi maali a faa i na be bobr a.

²⁰Ma mi wa i a vli bom ne i na be bobr a, a len daar a, ma be caa n'u mi ure i, a yel-bier na be a i zie a n'u.

²¹A na i a na a, yel na n'u i nyẽ: ma na mi bobr a vla maalv a, faa tewr a i mi too maali.

²²A i puomi nur none ni a Naanmun-Wulu yaga za.

²³E ce i nyẽ ni wulu kaw a i puo v muor i a Wulu vl a i ya na saw de a. U i na ki i a yel-bier wulu na be a i puo a gbgbaa.

²⁴Woi, zu-bio sob i! Aa n'u na faa me ber a yagan na yaw, na wter i me a kuu puo a?

²⁵Naanmun so puoru, a Yeezu Kirita ti Sore yaw! A na i a na a, i i n a Naanmun-Wulu gbgbaa a i ya puo, e ce a i babaalv puo, i i a yel-bier wulu gbgbaa.

URJM 8

- ¹A na ɪ a ɲa a, a yɛrɛ ɲa a, a belɪ dem na lāw nɪ a Yeezu Kirita a, sāwna dōwru kāw za be cāa be a be yāw ɛ.
- ²Bɔv n'v vɛ, a Vuvru Sōw Wulu na tɛr a nyɔ-vuvru a Yeezu Kirita yāw a, v ɪr fɪ na ber a yel-bier nɪ a kuu wulu puɔ, fɪ so fɪ tɔra.
- ³A vlɪ bom nɛ, a Mōyiir-Wulu na tɪ be tɔr ɪrɛ a, a nɪsaal bābaalɔ na tɪ ɪ v be tɛr fāw a yāw a, Naanmun vlɪ ɪ v na: a yel-bier ɪr-bɛrɔ yāw a, v dōwr ɪ a v Bie a nɪsaal yel-bier yāw, v na tō a vl mɲa Bie v wa ɪ nɪsaal, ɲmɛ taa nɪ a nɪsaal na ɪ yel-bier sob a.
- ⁴A Naanmun ɪ n a a ɲa, k'aa munɔ a Wulu na bɔbr kɛ tɪ tɛr a, tɔɔ paalɪ tɪ, tum na be tuur a tɪ nɪsaalɔ ɛ tuur a Vuvru Sōw a.
- ⁵Bɔv n'v vɛ, a belɪ dem na tuur a nɪsaalɔ a, a nɪsaalɔ yel-bɔbrɪ tɛrɔ n'a mɪ be a be zie.
- ⁶A nɪsaalɔ yel-bɔbrɪ pùor-tub a, kuu n'a; ɛ cɛ a Vuvru Sōw yel-bɔbrɪ pùor-tub a, nyɔ-vuvru nɪ yā-ɓaarɔ n'a.
- ⁷Bɔv n'v vɛ, belɪ dem na tuur a nɪsaalɔ yel-bɔbrɪ pùor a, be ɪ n Naanmun dɔ dem, be be sawr dier a Naanmun-Wulu ɛ, be mɪ kũ tɔɔ mɪ ɛ.
- ⁸Belɪ dem na ber a nɪsaalɔ tɔɔ be a, be kũ tɔɔ pelɪ a Naanmun puɔ ɪ.
- ⁹Nyum yāw a, nyɪ be ber a nɪsaalɔ so nyɪ ɛ; a Vuvru Sōw n'v so nyɪ, vlɛ wa n'v surɪ kpɪr a nyɪ puɔ a. Nɪr be wa tɛr a Kirita Vuvru a, v be ɪ a v nɪ-sora ɪ.
- ¹⁰A Kirita wa be a nyɪ zie a, yel-mɲa n'a, a nyɪ yāgan be n kuu yāw a yel-bier zūú, ɛ cɛ a Vuvru ɪ n a nyɪ nyɔ-vuvru, a Naanmun na ɪ nyɪ liebɪ nɪ-mun a yāw.
- ¹¹A sob nɛ na ɪ a Yeezu v leb yi a kuuɪ puɔ a, a v Vuvru wa kpɪr a nyɪ puɔ a, a sob nɛ na ɪ a Kirita v leb yi a kuuɪ puɔ a, mɪ na kù n nyɔ-vuvru a nyɪ yāgame na ɪ bũ-kpiiri a, a v Vuvru na kpɪr a nyɪ puɔ a yāw.
- ¹²A na ɪ a ɲa a, yebr ɪ, tɪ dɪ n san, ɛ cɛ a be ɪ a tɪ nɪsaalɔ zie n'a ɪ, è tɪ na ɪrɛ mɛ a le v na bɔbr a ɪ.
- ¹³Bɔv n'v vɛ, a nyɪ nyɔ-vuvru wa tu a nɪsaalɔ a, nyɪ na kpi na. ɛ cɛ a Vuvru Sōw yāw, nyume wa kú a nɪsaalɔ ɪ-ɪrɪ a, nyɪ na vuure na.
- ¹⁴Belɪ dem za na ɪrɛ mɛ a le a Naanmun Vuvru na wule be a, bele nɛ be ɪ a Naanmun bibiir.
- ¹⁵A Vuvru nyɪ na páw a, v be yāwne nyɪ gbāgbaar ɪb tɛrɔ nyɪ na leb maal zɔrɛ dɛbɛ ɪ; Vuvru Sōw na mɪ ɪ nyɪ liebɪ Naanmun bibiir a n'v. Vlɛ n'v tɪ mɪ lāw nɪ cure buɔle a Naanmun kɛ: «Aba, ɪ Sāà a!»
- ¹⁶A Vuvru Sōw ɲa tɔr za lāw nɪ nɪ a tɪ tɛrɔ dɪrɛ a dāsɛ ké tɪ ɪ n Naanmun bibiir.
- ¹⁷Tɪ na ɪ a v bibiir a, tɪ mɪ puɔ nɪ a maalɔ puɔ a Naanmun na yel k'vɔ na kù n a v nɪ-buure a, tɪ puɔ na lāw nɪ a Kirita; bɔv n'v vɛ, tume wa ɪ mɛ tɪ lāw nɪ nɪ a Kirita wone a tuo a, tɪ mɪ nāà lāw nɪ v na a v yúor-vielɔ-danɔ puɔ.

- 18 Ì bāwni a na k'aa tuo ti na wone a yēre ŋa a, a be bibli a yúor-vielv-danv a Naanmun nāa wa wul ti v sǎa a.
- 19 A Naanmun bũ-iri za mĩine na gùre ni a daar vl a Naanmun na na wul a v bibiir yúor-vielv-danv v sǎa a.
- 20 A Naanmun bũ-iri lieb i bũ-zawle, e a be i ale n'a bo i, e i a Naanmun na n'v bɔbr i a liebi a bũ-zawle a. E ce a mi cǎa na tiere
- 21 ke be na ír a na ber bibir kǎw a pũɔfv a na fer k'aa pũɔ a puɔ, a tũɔ puɔ a Naanmun bibiir twɔra-sob puɔ ni a be yúor-vielv-danv puɔ.
- 22 Tɪ bāwni a na, wa ti tɔ a yēre ŋa a, a Naanmun bũ-iri za cǎa na kone e wone 'wɔbrv mē pɔw na dɔwr a.
- 23 E ce al tɛwr be n'a i: a tum tɛɛ za na páw a Naanmun maal-dǎw na i a Vɔɔrv Sǔw a, ti mi waale na kone gùre ni k'aa Naanmun wa de ti, ti liebi a v bibiir, vɔ faa ti ti buli.
- 24 Tɪ nyē ni a faafv, e ce v cǎa na i bom ti na tiere a. Fũv wa nyē a vli bom fv na tiere a, v be cǎa i tierv fv tiere i: a bom fv na nyē a, fv na i n ŋmun cǎa tiere v?
- 25 E ce tume wa yǎw a ti tierv bom ti na be nyere a yǎw a, ti di n kanyir gùre ni v.
- 26 Le mi n'a, a Vɔɔrv Sǔw mí wa na wa sǔw a ti bābaalv. Bũv n'v vē, ti be bāw a puoru vla k'a sew e; a Vɔɔrv Sǔw mɪja n'v mí puore kùre ti ni zelv puoru na be ter manv a.
- 27 E a Naanmun na mí nyē a le a nisaal puɔ na ŋmē a, v bāw ni a Vɔɔrv Sǔw pu-tierv: bũv n'v vē, a Vɔɔrv Sǔw mí puore na kùre a Kurita-nibe ni zelv na tu a le a vl Naanmun na bɔbr a.
- 28 Tɪ bāw na k'aa belɪ dem na nɔne a Naanmun a, a yeke za mí cen na tuori taa a be maalv yǎw, bel v na buɔli a tu a le v na cɔbri a yeke bin a.
- 29 Bũv n'v vē, a belɪ dem a Naanmun na ti dǎw de niwn bāw a, v mi bāwni be na yǎw be i a v Bie ŋmē-ta-taabe, k'aa Bie ŋa tũɔ i yebr na yǎwme yaga a kpēe.
- 30 A belɪ dem a Naanmun na ti dǎw bāwni a, v buɔli be na mi; a belɪ dem v na buɔli a, v mi i na be liebi ni-mun; a belɪ dem v na i be liebi ni-mun a, v mi i na kè be puɔ a v yúor-vielv-danv puɔ.
- 31 A na i a ŋa a, ti na le yel a ke bunv a yel ŋa yǎw? A Naanmun wa kpe ti a, āa n'v na di n ti yerv?
- 32 U be juri a vl mɪja Bie ber e, v nĩe na de v tur be kú a ti za yǎw: ŋmuŋmun za n'a v kũ kò ti bom za zawla lǎw ni a v Bie?
- 33 A belɪ dem a Naanmun na kaa ir a, āa n'v na yel ke be ter i sǎwna? Nɪr be ka be i. A Naanmun na n'v wule ké be be ter sǎwna a yǎw.
- 34 Āa n'v na maal i be yerv? Nɪr be ka be i. Bũv n'v vē, a Yeezu Kurita kpi na, mō mi v leb a yi a kũu puɔ, v be n a Naanmun dɔrv lowr zeke v a ti yǎw.

³⁵ Ǻa n'v na tǔo búr tum nɪ a Kírta a v nǔwfv pɔo? Kpɛrv bu? Pɔl-vǔo bu? Nɪsaalbe dǔwrv bu? Kǔ bu? Bom-be-terv bu? Bǔ-faa bu? A kǔu bu?

³⁶ Mǔ a lɛ a Sɛb-sǔw na yel a: «A fǔv yǎw n'a, a kǔu jɛrɛ tɪ kɔra lɛ, be ɪrɛ tɪ mǔ píir be na cere nɪ kúb zie a.»

³⁷ Ɛ cɛ a a ɲa za pɔo a, tɪ zɛb a tǔo pǐlǐpǐlǐ, ɛ a ɪ a sob nɛ na nǔw tɪ a zǔú n'a.

³⁸ Bɔvɔv be ka be ɪ, ɪ bǎwnɪ a na k'aa kǔu nɪ a nɔo-vɔvɔv, a malkɪ mɪnɛ nɪ a saa zu kpɛvɔv bɔvɔrɛ za, a yǐrɛ ɲa nɪ a nɪdaar, a kpɛvɔv bɔvɔrɛ za,

³⁹ a saa zu fǎw nɪ a pile fǎw, bǔ-ira kǎw za, bom za kǔ tǔo búr tum nɪ a Naanɲmɪn a v nǔwfv pɔo ɪ, a nǔwfv ɲa v na wul v sǎá a tɪ Sore Yeezu Kírta zie a.

URƆM 9

¹ Ǫ na lǎw nɪ a Kírta a, yel-mɲa n'a ɪ yere, ɪ be ɲmare ziri ɛ; a Vɔvɔv Sǔw caal ɪ a ɪ pɔo v dɪrɛ a ɪ dǎsɛ,

² ké pɔ-sǎwna ter mǔ nɪ yaga, ɛ 'wǔbrɔv kǎw 'wǔbr mǔ be ter bɛrv daar ɛ.

³ Yel-mɲa, a ɪ na mǔ ɪ nǎá ɪ nɪr be na ɲmɛ yǎw a, ɛ mǎa nɪ a Kírta búr taa ɪ lɛrɪ a ɪ yɛbr a, a bel na ɪ a ɪ bɔvɔrɛ a.

⁴ Be ɪ n a lsɪrayɛl bɔvɔrɛ nɪbɛ: Naanɲmɪn ɪ na be lɛbɪ a v bibiir, v kǔ be nɪ a v yúor-vɛlv-danv nɪ a wǔ-taar v na maal ɪ be a, a Wulu nɪ a puoru, a nɛɛ v na yǎw k'vɔv na maalt be na a.

⁵ Be ɪ n a sǎakǔ-kore bɔvɔrɛ, ɛ a be bɔvɔrɛ pɔo n'a a Kírta yi ɪ nɪsaal, vl na zuo bom za, ɪ Naanɲmɪn na ter danv kɔra lɛ a. Amen.

⁶ Ɛ cɛ, a be wul k'aa lɛ a Naanɲmɪn na yel a be cǎa pɔo ɪ. Bǔv n'v vǔ, a lsɪrayɛl bɔvɔrɛ za be nɛ be ɪ a lsɪrayɛl nɪbɛ yel-mɲa ɪ.

⁷ Ɛ a Abraham bɔvɔrɛ be ɪ a v bibiir be za ɪ. Bǔv n'v vǔ, Naanɲmɪn tɪ yel ɪ a Abraham a ɲa: «A lzaakɪ bɔvɔrɛ nɛ be be na bɔvɔlɛ a fv bɔvɔrɛ.»

⁸ A pɛr lɛ k'aa bibiir be na dǔw a dǔwfv tu a nɪsaalv dǔwfv tɛwr a, bɛlɛ be nɛ be ɪ a Naanɲmɪn bibiir ɛ; a bibiir be na dǔw, a dǔwfv tu a lɛ a Naanɲmɪn na yel a, bel tɛwr nɛ be ɪ a Abraham bɔvɔrɛ tɛɛ za.

⁹ Bǔv n'v vǔ, a yǐr-bir ɲa tɪ ɪ n nɔvɔr a Naanɲmɪn yǎw: «A a ɲa tǔ-won ɪ na lɛb a wa, ɛ a Saara na ter ɪ bie.»

¹⁰ A za cǎa be n'a ɪ; Erebeke mǐ n'ɪ ɲa: a v yɪbr ayi tɪ lǎw nɪ sǎà been, a tɪ sǎakvɔm lzaakɪ.

¹¹ Ɛ cɛ Naanɲmɪn mǐ kaa na ɪr a nɪbɛ tu n a lɛ v na cǔbrɪ a yele bin a: a v kaa-íru mǐ tu n a bɔvɔlv v na bɔvɔlɛ be a, v be mǐ tu a be ɪ-ɪrɪ ɛ. A Naanɲmɪn na bǔbr k'vɔv wul k'aa lɛ v na cǔbrɪ a yele bin a, a gǎ nɪ kɔra lɛ a, v tɪ yel ɪ a Erebeke, a lɛn daar a v yɪbr na be tɪ dǔw sɛr, ɛ mǐ be tɪ maalt vla bu faa sɛr a: «A kpǔɛ na ɪ n a bile tǔ-tone.»

- ¹³A tu n a a ɲa a Sɛb-sõw na yel a: «Zakɔb v ɪ nõw zuo a Ezawu.»
- ¹⁴Tɪ na yel a kɛ bo? A Naanmun taa ure bɛ wa tuur yel-munv v? Lɛ bɛ n'a towtow ɛ!
- ¹⁵Bõv n'v vɛ, v ti yel ɪ a Mõyiir zie a ɲa: «Ĩ na zɔ n sob nɛ nɪ-baalv ɪ na bɔbr a, ɛ ter su-
baarv sob nɛ zie ɪ na bɔbr a.»
- ¹⁶A na ɪ a ɲa a, a bɛ yi nɪsaal na bɔbr a zie, nɪ fãw v na yãw a zie ɪ, Naanmun na zɔrɛ
nɪ-baalv a zie n'a a yi.
- ¹⁷A Sɛb-sõw pɔɔ a, Naanmun yel ɪ a ɲa a Eziptɪ tɛw nãà Faarɔ zie: «Ĩ ɪ na fɔ ɪ a nãà,
k'ũ tũ wul a ɪ kpɛnv a fɔ zie, ɛ a ɪ yúor yi a tɛw zu ziir za.»
- ¹⁸A ɲa n'a a Naanmun mí zɔ sob nɛ v na bɔbr a nɪ-baalv, ɛ ɪ zu-kpɛnv ter sob nɛ v na
bɔbr a.
- ¹⁹Kãpaw fɔ na yel mɛ na: «Bunv yãw n'a a Naanmun na cãa yere ti? ãa n'v na tũ yel
k'aa v pɔ-tierv ta maali?»
- ²⁰Ɛ cɛ ãa nɛ nɛ b, nɪsaal ɪ, na yɛrɛ liɛrɛ nɪ a Naanmun? Yawra bũ-miɛra na tũ na yel a
v miɛrɛ kɛ bunv yãw n'a v mɛ v a a ɲa bu?
- ²¹A yaw-miɛrɛ bɛ ter sɔr na ure lɛ za v na bɔbr a nɪ a yawra bu? U kũ tũ mɛ bom na
ter yúor a, bu bom na ɪ sãsara lɛ, a nɪ a yaw-been v na naw a bu? Yaw-miɛrɛ nɪ duwle
(9.21).
- ²²Naanmun ti bɔbr a k'vɔ wul a v suur, ɛ ɪ kɛ bɛ bãw a v kpɛnv. A bɛlɪ dem a na ti sɛw
k'vɔ nyɛ nɪ suur a, ɛ bɛ ti ta a dɔwrv kerkɛr lɛ a, v nyɔw nɪ v tɔɔra yaga a bɛ yãw.
- ²³Ɛ v mɪ ti bɔbr a wul a lɛ a v yúor-viɛlv-danv na ɪ kpɛɛ sɛw a bɛl na cɛ a zie a, a bɛl a
na ti sɛw k'vɔ zɔ bɛ nɪbaalv a, a bɛl v na dãw de niwn cɔbrɪ kɛ bɛ wa pɔɔ a v yúor-
viɛlv-danv pɔɔ a.
- ²⁴Tɪ mɪ pɔɔ na, tum v na buɔlɪ, a bɛ ɪ a Zifv mɛ tɛwr pɔɔ ɛ mɪ ɪ a nɪ-buvr-yoru pɔɔ a.
- ²⁵A a ɲa tɔr za n'a v yere a Naanmun-yɛr-mane Oze seɛ pɔɔ: «A nɪbɛ bɛl na bɛ ti ɪ ɪ
nɪbɛ a, ɪ buɔlɛ bɛ nɪ ɪ nɪbɛ, ɛ a nɪ-buvrɛ ɪ na bɛ ti nɔnɛ a, ɪ na buɔlɛ bɛ nɪ ɪ nɪ-nɔnɪ.
- ²⁶Ɛ a bɛ tɔr za bɛ na ti yel bɛ: «Nyi bɛ ɪ ɪ nɪbɛ a», bɛ na buɔlɛ bɛ nɪ a bɛ: «Naanmun na
vuvrɛ a bibiir.» “
- ²⁷Naanmun-yɛr-mane lzayi n'ɪ ɲan ka lowr mɪ yere kpɛw za a lsɪrayɛl nɪbɛ yãw: «A
lsɪrayɛl bibiir mɪ saa ti yãw mɛ man a kũɔ-kpɛɛ nvɔr biire a, a bɛ ɲmãa na cɛ a tɛwr a
nãá nyɛ a faafv;
- ²⁸Bõv n'v vɛ, a vɪlɪ bom nɛ a Sore na yel a, v na maal v nɪ v za fõw lɛ a tɛw zu.”
- ²⁹A lzayi n'v mɪ ti cãa dãw yel: «A tɛ-daa za Sore bɛ ti cɛ buvrɛ blã bɛr ti a, ti nãá ti ɪ
na mɛ Sodɔm tɛw a, ti nãá ɲmɛ na taa nɪ Gomɔɔr tɛw.”
- ³⁰Tɪ na yel a kɛ bo? A ɲa n'a ti na yel: nɪ-buvr-yoru nɪbɛ, na bɛ ti bɔbr a munv a, páw
nɪ a munv a Naanmun zie, a munv vɪ na yi a saw-deb zie a n'v ɪ yere;

³¹ε ce a lsrayel nibe na ti bɔbr ke be ɪ ni-mun a Naanmun zie, Wulu sawfu zũú a, be be páw a vli bom ne a Wulu na bɔbr a ɪ.

³²Bũv n'v so? Be be ti bɔbr ke be peli a Naanmun puɔ a saw-deb zũú ε, ε tiere ke be peli a v puɔ a be ɪ-urɪ zũú. Be ηme n gber a gbe-ηme-kusier yãw,

³³a kusier vl a Seb-sõw na yere a ηa a: «Mãa n'i ηan yãwne gbe-ηme-kusier a Siyõ tẽw puɔ, piir kusier na ure be lore a. Ε ce sob ne na saw de v a, v kũ nyẽ vĩ ε.»

URJM 10

¹Yebr ɪ, a vli bom ne ẽ na bɔbr ɪ ẽ puɔ za, ε zele a Naanmun zie a Zifu mune yãw a, vle n'i ké be nyẽ a faafv.

²Siza n'a, ẽ na tũɔ na dɪ a be dāsɛ be na tvle a Naanmun yele puor-tub yãw a, ε ce a tvlv ηa be na tvle a, be tu Naanmun bãwfu siza ɪ.

³Bũv n'v vẽ, be be ti bãw a le a Naanmun na mí ɪ a nisaalbe be liebɪ ni-mun a v niné a ɪ, é ti bɔbr ke be ter be tvɔra tub a al yãw. A ηa n'a be be ti saw de a le a Naanmun na mí ɪ a nisaalbe ɪ ni-mun a v niné a ɪ.

⁴Bũv n'v vẽ, a Kurita maal ɪ a vli bom ne a Mõyiir-Wulu na ti bɔbr k'vɪ ɪ a, ké sob ne za na saw de a tũɔ liebɪ ni-mɪηa a Naanmun niné.

⁵A ηa n'a a Mõyiir seb caar ɪ a munv na na tũɔ yi a Wulu puɔ a: «Sob ne na saw a Wulu ne-yãwnɪ a, a na ɪ na k'v vuvre.»

⁶Ε ce a ηa n'a a yêrv na yêr caar ɪ a munv na na tũɔ yi a saw-deb puɔ a yêr: «Taa tiere fu puɔ yere: ãa n'v na do a salom zu?» (A per le k'vɪ ti ɪ a Kurita v siw).

⁷Bu: «Ãa n'v na siw a kpume tẽw?» (A per le k'vɪ ti ɪ a Kurita v yi a kũuni puɔ do wa).

⁸A na ɪ a ηa a, a yêrv yêr a ke bo? Ke: «A yêrv piel ɪ fu na, v be n a fu nvɔrí nɪ a fu socir puɔ.» A yêrv ηa ɪ n a yêrv na caarɪ a saw-deb a, a yêrv ηa n'v ti hiere.

⁹A fu nvɔr wa haa yel k'aa Yeezu n'ɪ a Sore a, é fũv wa saw de nɪ fu puɔ za k'aa Naanmun ɪ na k'v leb yi a kũuni puɔ a, fu na nyẽ nɪ a faafv.

¹⁰A saw de nɪ a puɔ za, alɛ n'a waar ɪ a munv, ε a nvɔr na haa yel a puɔ n'a a faafv yire.

¹¹Bũv n'v vẽ, a Seb-sõw yere nɪ a ηa: «Sob ne za na saw de v a, v kũ nyẽ vĩ ε.»

¹²A na ɪ a ηa a, owru be ka a Naanmun zie a Zifu mune nɪ a bel na be ɪ Zifu mune a yãw ε: be za lãw nɪ a Sore been, na mí kù a v na-bome a belɪ dem za na buɔle v a.

¹³Bũv n'v vẽ, a Seb-sõw yel a ke: «Sob ne za na buɔle a Sore yúor a na nyẽ nɪ a faafv.»

¹⁴Ε ce ηmujmun n'a be na buɔli v, é be saw de v? Ε ηmujmun n'a be na saw de v, é be wõ a v yele? Ε ηmujmun n'a be na ɪ wõ a v yele, nɪr be wa be be hiere a v yele a?

¹⁵Ε ηmujmun n'a be na ɪ hiere a v yele, bele be wa tō nibe a al yãw a? Mẽ a le a Seb-sõw na yel a: «Nyẽ a yel-vielɪ yerbe waa na viel a!»

¹⁶Ɛ cɛ a nɪbɛ za bɛ nɛ bɛ saw de a Yel-nũò ɪ. Bũv n'v vɛ̃, lzayi yere nɪ a ɲa: «Sore e, ɛ̃a n'v saw de a yel tɪ na hieri a?»

¹⁷A na ɪ a ɲa a, a saw-deb mí yi n a yel fɪ na wõ a zie, ɛ a yel fɪ na wõ a, ɪ a Kɪrɪta yɛrv.

¹⁸Lɛ n'a ã pãa sowre: a Zifv munɛ taa ɪrɛ bɛ wa wõ a yel ɲa v? Bũv ɪ, bɛ wõ v na! A ɲa n'a a Sɛb-sõw yere: «A bɛ kɔkɔr yi na làari a tẽw za, ɛ a bɛ yɛrv tɔ a tẽw baarv ziir za.”

¹⁹Lɛ n'a ã pãa sowre a: a lsɪrayɛl nɪbɛ bɛ bãw a pɛr bu? Bũv ɪ, Mõyiir de nɪ niwn yel a ɲa: «A Naanɲmun yere na: Ì na ɪ na nyɪ nyuur ɪ nɪbɛ na bɛ ɪ nɪ-buure mɪ a, ã na ɪ na a nyɪ suur ír nɪ-buure na bɛ ter yã a yãw. “

²⁰lzayi vl svøm a saw yel: «A Naanɲmun yere na: A belɪ dem na bɛ tɪ bɔbr mɛ̃ a, bɛ nyɛ m a, a belɪ dem na bɛ tɪ sowre mɛ̃ a, ã ɪ na bɛ nyɛ m. “

²¹Ɛ cɛ a ɲa n'a v yel caar ɪ a lsɪrayɛl nɪbɛ: «Ì tur ɪ nuru bibi-ɓil za cɔw nɪbɛ na bɛ sawr nuɔr ɛ ɪ nɪ-gaari a.»

URJ̄M 11

¹A na ɪ a ɲa a, sowru n'a ã sowre: a Naanɲmun ya je n a v nɪ-buure lsɪrayɛl bɛr a baari bu? Lɛ bɛ n'a towtow ɛ! Bũv n'v vɛ̃, a mǎa tɔr za ɪ n lsɪrayɛl nur, Abraham buure, Bẽzame dɔwlv nur.

²Naanɲmun bɛ je a v nɪbɛ v na tɪ dǎw kaa ir a bɛr ɛ. Mɛ̃ nyɪ taa bãw a lɛ a Sɛb-sõw na yel a v zie kǎw, a lɛ a Naanɲmun-yɛr-manɛ Eli na tɪ manɛ a lsɪrayɛl nɪbɛ sǎwna a Naanɲmun zie a?

³«Sore e, bɛ kú n a fɪ yɛr-manbɛ, ɛ da a fɪ baw-maal-kube lɔb: mǎa yõ n'v cɛ, ɛ̃ bɛ bɔbr a ã kúb.”

⁴Ɛ cɛ bũv n'v a Naanɲmun sɔw v? «Ì cǎa na bɛr nɪbɛ tur ayopõi a ã yãw, a bel na bɛ gbĩ dume a tub na dɪ Báàl a niɲé a.» Tub na dɪ Báàl a (11.4).

⁵Lɛ mɪ n'a, a yɛrɛ ɲa, nɪbɛ ɲmǎa blǎ lɛ, a Naanɲmun na kaa ir a v maalv zũú a, mɪ cǎa bɛ bɛ.

⁶Ulɛ wa kaa ir bɛ a v maalv zũú a, a bɛ ɪ-ɪrɪ zũú bɛ n'a ɪ, alɛ bɛ ɪ lɛ a, a maalv bɛ cǎa ɪ maalv ɛ.

⁷Ɔmunɲmun za n'a? A lsɪrayɛl nɪbɛ bɛ páw a vlɪ bom nɛ bɛ na tɪ bɔbr a ɪ; ɛ cɛ a belɪ dem a Naanɲmun na kaa ir a, bel páw v na; a ɲmaare bel a, bɛ kpawl ɪ bɛ za,

⁸mɛ̃ a Sɛb-sõw na yere a: «Wa tɪ tɔ a dǎa bibir a, Naanɲmun ɪ na a bɛ tɛrv v gbini, v yãw bɛ nɪ mimie ké bɛ ta nyɛrɛ nɪ ɛ, yãw bɛ tobe ké bɛ ta wone nɪ ɛ.”

⁹A nǎa Daviir mɪ yere nɪ a ɲa: «A bɛ cuw dɪb, a ɪ bɛrɪ nɪ mɛ̃ a bɛ zie, a ɪ fa-loba zie nɪ dɔwrv na sɛwnɪ bɛ a pawfɪ zie.

¹⁰A bɛ mimie, a zõwnɛ ta tɪ cǎa nyɛrɛ ɪ; ɪ bɛ tuo tuór kura lɛ gvr ɪ zigɛ.”

11A na ɪ a ɲa a, sowru n'a ɪ sowre: lo ɛ ta le ɪr yǎw n'a a Zifu mune ɲme a gber bu? Le be n'a towtow ɛ! Ɛ ce a be sǎwna ɪ na a ni-buur-yoru nyɛ a faafu, ké nyuur tɔɔ ure a Zifu mune.

12A be sǎwna wa yǎw a tɛ-daa naalɔ a, a be nuɔr na siwri a wa yǎw a ni-buur-yoru naalɔ a, ɲmɲmun n'a a pǎa nǎa ɲmɛ a len daar be za nǎa wa nyɛ a faafu a!

13Yere ɲa a, a nyum ni-buur-yoru zie n'a ɪ yere: mǎa n'ɪ a ni-buur-yoru ni-tona, ɛ a le puɔ a, ɪ ire ni a ɪ tɔ-nuɔr ɲa yúor,

14tiere ni kʼu ɪ a ɪ buure nyuur ɪr, ɪ tɔɔ faa be mune.

15A be vuri-berɔ wa ɪ a Naanmun ni a tɛ-daa le kpe taa a, a pǎa na ɲmɛ n ɲmun a len daar v nǎa wa leb de be a? A na siri na ɪ kuu puɔ be na yi kpe nyɔ-vuuru puɔ a!

16Bele wa de a dipɛ-dǎw kù a Naanmun a, a dipɛ za n'a be mì de kù v. Bele wa de tie kǎw nyige kù a Naanmun a, be mì de ni a wuli kù v.

17A Israyel nibe wa ɪ mɛ olivu-ti-kuɔra a Naanmun na ce a wuli a mune ber a, ɛ a fɔv, na be ɪ Zifu ɛ ɪ mɛ mɔɔ puɔ olivu-tie a, a Naanmun wa de fu ɔeri ni a olivu-ti-kuɔra, fu puɔ a v wuli na ce a puɔ páwr a ti-nyige kɔɔ a,

18ta zɛwr fu tuɔra mɛ fu zuo ni a wuli be na ce ber a ɪ; fɔv wa zɛwr fu tuɔra mɛ fu zuo a na a, fɔv bǎwnɪ a fɔv na be n'v so a ti-nyige be a, a ti-nyige n'a so fu be.

19Mɛ fu taa na yel mɛ: «Be ce n a wuli a ɲa ɲma, ké be tɔɔ de mɛ ɔeri ɪ a tie lier ɪ a.»

20Siza n'a, be ce a na ɲma ber, a na be saw de a yǎw, ɛ fɔv a, a fu saw-deb zúú n'a fu lier a. Ɛ ce taa wa ure pɔl-ɪb ɛ, nɛ vɛ ke zɔre a Naanmun.

21Bɔv n'v vɛ, a Naanmun be wa juri a tie wuli tee za ber a, a per le k'aa Zifu mune a, v mì kɔ juri fu ber ɛ.

22A na ɪ a ɲa a, jur nyɛ a le a Naanmun vielɔ na ɪ a, ni a Naanmun na be ter dɛenu a: v be ter dɛenu a belɪ dem na lo a zie ɪ, ɛ ter a v vielɔ ɪb a fu zie. Ɛ ce a fer a fu cǎa ure yǎwn a vielɔ ɲa yǎw, ale be ɪ le be mí na ce b a ɲmǎa ber mɛ wule a.

23A Zifu mune yǎw a, bele wa le saw de a, Naanmun na ɪ na be le ɔeri a tie, bɔv n'v vɛ, v ter ɪ fǎw na ɪ be le ɔeri a tie.

24Fɔv a, fu ɪ n mɔɔ puɔ olivu-tie wule tor za, a Naanmun na ɲmǎa wa ɔeri ni olivu-ti-kuɔra a, ɛ ce a ɲa be n'a a ure ɪ. A Zifu mune bel a, be ɪ n a olivu-ti-kuɔra ɲa wuli tee za: a na ɪ a ɲa a, Naanmun na pǎa nɛ na tɔɔ ɪ a le ɔeri a al mɲa tie yǎw mɔle le.

25Yebr ɪ, ɪ bɔbr a kʼu ɪ nyɪ bǎw a Naanmun yel-sowla ɲa, kè nyɪ taa wa de nyɪ tuɔra buɔle yǎ-bǎwnbe ɪ: a Israyel nibe ɲmǎa na kpawl a, ɛ gu a ni-buur-yoru za ti nyɛ a faafu.

26Ɛ a a ɲa n'a a Israyel nibe za na nyɛ a faafu, mɛ a ɲa a Seb-sów na yere a: «Siyɔ tɛw n'a a Faare na yi wa, v na ɪ na a Naanmun be-yǎwfu ɪ-urɪ a baari a Zakɔb buure zie.

27Ɛ a Wɔ-taa n'ɪ ɲa ɪ na na maal ɪ be a, a len daar ɪ nǎa wa ɪr a be yel-bebe ber a.»

²⁸A be Yel-nũò be-saw-deb yǎw wa n'a a, be ɪ n Naanmun dõ dem a nyum vla yǎw; ɛ ce ale wa ɪ a kaa-iru a Naanmun na kaa ir be a yǎw n'a a, v cãa na nɔne be, a be sãakum minɛ zũú.

²⁹Bũv n'v vɛ, a Naanmun maalv nɪ a v buɔlv be ter lie-berɔ ɛ.

³⁰A koro za a, nyɪ ti zawr ɪ a Naanmun nuɔr, ɛ ce yɛrɛ ɲa a, v zo n a nyɪ nɪ-baalv, a lsɪrayel nibe na zawr a nuɔr a yǎw;

³¹Ie n'a a bel mɪ a yɛrɛ ɲa, be zawrɪ a Naanmun nuɔr, k'vũ tũɔ zo a nyɪ nɪ-baalv, ké a bel mɪ tũɔ páw a nɪ-baalv zoba ɲa tɔr za a yɛrɛ ɲa.

³²Bũv n'v vɛ, Naanmun pàw nɪ a nɪsaalbe za a nuɔr-zawrv gaso puɔ, k'vũ tũɔ wul be za a v su-ɔaarv.

³³Nyɛ a Naanmun naalv na be vuur a! Nyɛ a v yã-bãwfv nɪ a v yele bãwfv na zulme a! Nyɛ a v yɛrv dɪb na be ter bãwfv, ɛ a v sɛɛ be ter bierv a!

³⁴Mɛ a ɲa a Seb-sõw na yere a: «Ãa n'v bãw a Sore tierv? Bu ãa n'v dãw wul v yã?

³⁵Bu ãa n'v dãw de niwn kù v bom, a fer k'vũ mɪ kù v yaa a san?"

³⁶Bũv n'v vɛ, vl zie n'a bom za yi, vle n'v so bom za be, vl yǎw n'a bom za be; vle so yúor-vielv-danv a yome yome za! Amen.

URDM 12

¹A na ɪ a ɲa a, yebr ɪ, ã zeɛ nyɪ na, a Naanmun su-ɔaarv zũú, ké nyɪ mí de nyɪ tuɔra kù a Naanmun mɛ baw-maal-bũ-vube na ɪ son ɛ nuɛ a v zie a: Ie n'ɪ a nyɪ Naanmun puoru na ɪ sɪza a.

²Nyɪ ta de a nyɪ ɪb tuur ɪ a dĩa zie ɲa ɪb ɛ, ɛ ce nyɪ ber a Naanmun v liebɪ nyɪ ɛ kù nyɪ yã-paala. Le n'a nyɪ na mí tũɔ jel bãw a Naanmun pu-tierv: vli bom nɛ na viel a, vli bom nɛ na pelɪ a v puɔ a, vli bom nɛ na viel v za be ce a.

³A maalv a Naanmun na kù m a zũú, ã yere na kùrɛ nyɪ za: nyɪ ta mí tiere ké nyɪ zuo nɪ za ɪ, nyɪ nĩɛ mí vɛ ke ter tuɔra siwru tierv, mɛ a le a Naanmun na põ a saw-deb kù ɲa za a.

⁴Mɛ a le ti na ter yãgã-been yõ, ɛ a ɔermɛ yãwɛ ɛ be lãw tō-nuɔr a,

⁵Ie mɪ n'a, ti yãwɛ ɛ lãw nɪ a Kɪrita ɪ yãgã-been, é ti za lãw nɪ taa mɛ yãgã-been ɔermɛ a.

⁶Tɪ ter ɪ maalv dɛdeni, mɛ a le a Naanmun na mí kù ɲa za mɔle a. Ale wa ɪ Naanmun-yɛr-manɛ maalv n'v ti kãw páw a, v manɛ a Naanmun yɛrv tuur ɪ a Naanmun-saw-deb.

⁷Yɛn sob wa páw maalv a tome yǎw a, v tone. Sob nɛ na páw maalv a wulu yǎw a, v wule.

⁸Sob nɛ na páw maalɔ a taabe kpaalɔ yǎw a, ɔ kpaale be. Sob nɛ na pone a ɔ bũ-terɪ a, ɔ ta ture zɔmnɛ nɪ ɛ. Sob nɛ na ter a niwn-diere tome a, ɔ yǎw fǎw tone. Sob nɛ na sǔwne a bǎbaalɛ a, ɔ sǔwne nɪ pɔ-pɛlɔ.

⁹Nyɪ nɔnɛ taa sɪza. Nyɪ hɛn a yel-faa ɛ tu a yel-vla pùor.

¹⁰Nyɪ nɔnɛ taa mɛ yɛbr a, nɪ nyɪ pɔɔ za; nyɪ yǎwnɛ taa ciere taa.

¹¹Nyɪ tone ɛ ta kpe yǎ-tuo ɪ. Nyɪ tulɛ a Sore tome tob yǎw.

¹²Nyɪ culɛ, a nyɪ tierv nyɪ na yǎw a Sore yǎw a zũú; nyɪ nyɔw nyɪ twɔra a kpɛrv pɔɔ; nyɪ puore kra le.

¹³Nyɪ sǔwne a nyɪ yɛbr a na fɛrɛ a, ɛ páwr a sǎanɔ deb yǎw.

¹⁴Nyɪ mí yɛr nɔ-vla a belɪ dem na dǔwre nyɪ a yǎw, nyɪ mí yɛr nɔ-vla ɛ ta ɲmɛr yǎwn be ɪ.

¹⁵Nyɪ culɛ lǎw nɪ a belɪ dem na culɛ a, ɛ kone lǎw nɪ a belɪ dem na kone a.

¹⁶Nyɪ yǎw fǎw wone taa vla. Nyɪ ta bɔbr a yúor ɛ, ɛ cɛ nyɪ tuur a ye le al na waar ɪ twɔra siwru a pùor. Nyɪ ta mí de nyɪ twɔra buɔle yǎ-bǎwnbe ɪ.

¹⁷Nyɪ ta yarɛ nɪr kǎw za yel-faa san ɛ. Nyɪ yǎw fǎw ure a vla a nɪsaalɛ za niɲé.

¹⁸Alɛ na na tũɔ a, nɪ a le a na yi a nyɪ zie mì a, nyɪ ɪ yǎ-baarɔ be nyum nɪ a nɪsaalɛ za cara pɔɔ.

¹⁹Ì nɪ-nɔnɪ ɪ, nyɪ ta mí le ɲmɛlɪ yaa a ɪ-faa san ɛ, nyɪ ber a Naanɲmun suur ɔ tone, bũv n'v vɛ, a Sɛb-sǔw yere nɪ a ɲa: «Mǎa so a san-yaafɔ, mǎa n'v na yaa a san», a Sore n'v yere.

²⁰Le nɪ ke: «Kɔ wa kpɛr a fɔ dɔ sob a, fũv kù ɔ bũ-dɪrɪ ɔ dɪ; kũɔ-nyuur wa kpɛr ɔ a, fũv kù ɔ kũɔ ɔ nyũ; bũv n'v vɛ, fɔ na ure a a ɲa a, a ɪ na mɛ vũu-bie n'a fɔ mũɔnɛ dǔwle a ɔ zũú a.»

²¹Ta mí ber a yel-faa ɔ tũɔ fɔ ɛ, nɛ mí maali a yel-vla tũɔ nɪ a yel-faa.

URJOM 13

¹Nɪsaal za n'v a fɛr k'vɔ sawr a nɪ-bɛrɛ na dɪrɛ nɪ-kpɛnv a nɔɔr. Bũv n'v so, nɪ-kpɛnv za yi n Naanɲmun zie; a nɪ-kpɛnv na be be a, Naanɲmun n'v mí yǎw a.

²A na ɪ a ɲa a, sob nɛ na be sawr a nɪ-kpɛnv dɪrɛ a ɔ zu a, ɔ be sawr a le a Naanɲmun na bɔbr k'aa ye le tuur a ɪ. ɛ a belɪ dem na be sawr a nɪ-kpɛnv a, na bɔ n dǔwrv yǎw be twɔra.

³A yɛr-durɛ be ɪ nɪ-zɔrɪ sob nɛ na ure vla a zie ɪ, sob nɛ na ure faa a zie n'a be ɪ nɪ-zɔrɪ. Fɔ bɔbr a ke fɔ ta zɔrɛ a nɪ-kpɛ ɪ? lre vla, vɔ na mɔvre fɔ na,

⁴bũv n'v vɛ, Naanɲmun tǔ-tone n'v, k'vɔ tũɔ mí yǎw fɔ ure vla. ɛ cɛ fũv wa ure faa a, fũv zɔrɛ ɔ. Bũv n'v vɛ, zawla le yǎw be n'a ɔ ter a dǔwrv fǎw ɛ. Ule wa dǔwre nɪr a, a Naanɲmun tome n'a ɔ tone, k'vɔ wul a Naanɲmun suur na ìr a yel-fa-maale yǎw a.

⁵Alé n'a so a fër k'aa nɪ-bere nʊɔr sawfʊ be be, ɛ a ta ɪ a Naaŋmun suur dēbīe tɛwr yāw ɛ, ɛ mɪ ɪ a vla a socir na wule a yāw.

⁶Alé cāa n'a so nyɪ yarɛ a zuru-yar; bʊv n'v vɛ, a belɪ dem na dier a a, Naaŋmun n'v kù be a tō-nʊɔr ŋa ké be tone vla.

⁷Nyɪ mí kù ŋa za a vlɪ bom a na fër kɛ nyɪ kù v a: a zuru-yar, a sob nɛ na dier a zuru-yar a; a bome a mɛnɛ samɛ, a belɪ dem na dier a samɛ a ŋa libie a; a zoba, a sob nɛ a na fër kɛ nyɪ zɔrɛ a; a yāwfʊ, a sob nɛ a na fër kɛ nyɪ yāwnɛ a.

⁸Nyɪ ta mí tɛr san kāw za nɪr za zie v be ɪ a nyɪ nōw-taa ɪ. Bʊv n'v vɛ, sob nɛ na nɔnɛ a v tɔ a, v saw nɪ a Naaŋmun-Wulu v za.

⁹A Naaŋmun nɛ-yāwnɪ a ŋa: «Ta maalt pɔw-gaa-yel-bier, ta kú nɪr, ta zu bom, ta tiɛrɛ kɛ fʊv nāá so a fʊ tɔ bom», nɪ a Naaŋmun nɛ-yāwnɪ al za na cɛ a, a za tuor ɪ taa be a Naaŋmun nɔ-yāwna ŋa yō pʊɔ: «Fʊ na nɔnɛ nɪ a fʊ to-sob mɛ a fʊ muɖa a.»

¹⁰Nōwfʊ be maale faa kāw za tɔ zie ɪ; lɛ so fʊv wa nɔnɛ a fʊ tɔ a, fʊ saw nɪ a Naaŋmun-Wulu v za.

¹¹Nyɪ ta diɛnɪ nɪ a yel ŋa ɪ, nyɪ na bāw a daar vl pʊɔ ti na be a: a tɛm ta na ké nyɪ ber a nyɪ gʊɔ lɛ, ɛ ɪr. Bʊv n'v vɛ, a faafʊ pɛl ti nɪ a yɛrɛ ŋa zuo a len daar ti na tĩ kɛ saw de a Naaŋmun a.

¹²A tūsɔw cen na kpɛ sɔw, a zie viɛrɛ na. A na ɪ lɛ a, nyɪ ɪ ti lɔb a lige pʊɔ ɪ-ɪrɪ bɛr, ɛ cɔbrɪ a cāa pʊɔ zɛbr yāw.

¹³Nyɪ ɪ ti cere cɛnu na viel a, mɛ mʊtōw daari a, ɛ bɛr a dɪ-gbogbo nɪ a dāa kuolu, a pĩ yele nɪ a nɪ-fa-ɪb, a zɛb-taa nɪ a nyu-yele.

¹⁴Nyɪ su a Sore Yeezu Kɪrɪta, ɛ ta saw a yāgan nʊò-faar vula a so nyɪ ɛ.

URŌM 14

¹Nyɪ mí saw de sob nɛ na be tɛr fāw a v Naaŋmun-saw-deb pʊɔ a, ɛ ta bāwnɛ a lɛ v na tiɛrɛ a ɪ.

²Mɛ a ŋa a, kāw tiɛrɛ na k'vʊ na tʊɔ na dɪrɛ bom za, ɛ kāw na be tɛr fāw a v saw-deb pʊɔ a, dɪrɛ zɛ-vaar tɛwr.

³Sob nɛ na dɪrɛ a za a, v ta jewre a sob nɛ na be dɪrɛ a za a ɪ, ɛ sob nɛ na be dɪrɛ a za a, v ta bāwnɛ a sob nɛ na dɪrɛ a za a yele ɪ; bʊv n'v vɛ, a Naaŋmun mɪ saw na de v.

⁴A fʊv a, āa nɛ b, na bāwnɛ nɪ-yūo tō-tō-bie yele? U ar ɪ saa-yéwn bu v lo na a, a v tō-tō-nɪ-kpɛɛ n'v a jɪrɛ. U na kpɛmɛ na ar mɪ, bʊv n'v so, a Sore tɛr ɪ fāw na tiɛ v tɛr.

⁵Kāw zie a, a bibie be ɪ been ɛ, ɛ kāw zie a bibie za ɪ been. Ŋa za ta mí bʊnɛ a v tiɛrv ŋa pʊɔ ɪ.

⁶Sob nɛ na mí bāwnɪ bibir kāw a, a Sore yāw n'a v mí ɪ a lɛ; sob nɛ na dɪrɛ a za a, a Sore yāw mɪ n'a v ɪrɛ a lɛ, bʊv n'v vɛ, v mí pùor ɪ a Sore yaani. Sob nɛ na be dɪrɛ a za a, v ɪrɛ nɪ a lɛ a Sore yāw, ɛ a vl mɪ a, v mí pùor ɪ a Sore yaani.

⁷Bɔv n'v vɛ, ti been kãw za be vuure vl muja yãw ε, ε ti been kãw za mî be kpiir vl muja yãw ε.

⁸Tumε wa vuure a, a Sore yãw n'a ti vuure, ε tumε wa kpiir a, a Sore yãw n'a ti kpiir: ti vuure na o, ti kpi na o, a Sore so ti.

⁹Bɔv n'v vɛ, a Kirita kpi na ε leb vuure, k'vu i a ni-kũuni ni a ni-vuuri za Sore.

¹⁰ε ce fɔv a, bunv yãw n'a fu bãwnε a fu yeb yele? ε fɔv, bunv yãw n'a fu jewre a fu yeb? Ti za na cen ni a Naanmun yɛrv dib zie.

¹¹Bɔv n'v vɛ, a Seb-sõw yere ni a ɲa: «A Sore yere na: Î taa be wa be, a nisaalbe za na lo na gbĩ dume a î niné, be za na haa ni nuɔr danε ni a Naanmun.”

¹²A na i a ɲa a, a ti kãw za n'v na mí man i a v yel-muja kù a Naanmun.

¹³A na i a ɲa a, nyi i ti ta cãa bãwnε taa yele i. Nyi nĩε bãwni a a na fer ké nyi ta i a nyi yeb v ɲme gber bu v lo a tulu pɔɔ a i.

¹⁴A Sore Yeezu yãw a, î bãwni a ni yel-muja, ké bom be be be a ɲa i bũ-dewr ε. ε ce nur wa tiere ké bom i n bũ-dewr a, v mí i n bũ-dewr a v zie.

¹⁵Fɔv wa dure bom, a waar i pv-sãwna a fu yeb zie a, a fu ib be cãa tuur a nõwfu ε. Gu vla taa ure, a sob ɲa yãw a Kirita na kpi a, v wa kpiir bũ-dura tewr yãw ε.

¹⁶A bom ne na i bũ-vla a nyi zie a, be mune taa wa yɛre faa a v yãw ε.

¹⁷Bɔv n'v vɛ, a Naanmun-Naalv be i dib ni nyub yele i, v i n minv, yã-ɓaarv ni nũɔ a Vuurv Sõw na ture a.

¹⁸Uli sob na tone a Kirita a ɲa a, v mí peli ni a Naanmun pɔɔ ε a nisaalbe de a v yele.

¹⁹A na i a ɲa a, nyi i ti bɔbr a yele al na waar i a yã-ɓaarv a, ni a al na mí i ti lãw kere a saw-deb pɔɔ a.

²⁰Ta sãw a Naanmun ton ber bũ-dura yãw ε. Siza n'a, bũ-dura za viel a, ε ce fɔv wa dure bom yãw a fu yeb v lo a, a be viel ε.

²¹A vli bom ne na viel a, vle n'i ta 'wɔb nen, ta nyũ dãa, vle n'i a ber bom za na na tɔɔ i a fu yeb v lo a.

²²A le fu na saw de k'aa i n yel-muja a fu zie a, ter a le a Naanmun niné. Zu-nũɔ sob i a sob ne na be nyẽ k'vu ter i sãwna a v kaa-iru pɔɔ a!

²³ε ce sob ne na ter bunv a v socir pɔɔ bũ-dura yãw ε dure a, v sãw na, a v ib na be tu saw-deb v na nyẽ bãw ké siza n'a a i. ε ce ib za na be tu a saw-deb a, i n yel-bier.

URDM 15

¹A tum na ter fãw a saw-deb pɔɔ a, a fer a ké ti mí sõw a bãbaalbe a be bãbaalv pɔɔ, ε ta bɔbr ké ti ure le na numε a ti zie a i.

²Da za a ti puɔ, v mí bɔbr k'vɔ ure nũò kpier a v to-sob a v vla yãw, k'vɔ tũɔ sɔwne v v kere a v saw-deb puɔ.

³Bũv n'v vɛ, a Kırta be ti bɔbr k'vɔ ure le na nume a v zie a ɪ, ε ce a nĩe na ti ɪ mẽ a ɲa a Seb-sɔw na yere a: «A fu zum-tvɔrbe zume lo n a ɪ zu.»

⁴A yele al za na seb a Seb-sɔw puɔ a koro za a, tum wulu yãw n'a a seb, k'aa su-nyɔwra nɪ a mɔwlv a na kùre ti a zũú, ti tũɔ ter a tɛrv a Naanmun yãw.

⁵A Naanmun na ɪ su-nyɔwra nɪ mɔwlv sob a, v ɪ nyɪ cɔwre a Yeezu Kırta, wone taa vla a nyɪ cara puɔ.

⁶Le n'a nyɪ na lãw ter tɛr-been nɪ nɔ-been dane nɪ a Naanmun, ti Sore Yeezu Kırta Sãa.

⁷A na ɪ le a, nyɪ dier taa, mẽ a le a Kırta na de nyɪ, Naanmun tũɔ nyɛ danv a.

⁸Bũv n'v vɛ, ɪ yere na kùre nyɪ, a Naanmun na ɲmẽ v ɲmẽa a zũú n'a, a Kırta liebɪ a Zifu mune tɔ-tone, k'vɔ tu a nee a Naanmun na yãw kù a be sãa mune a.

⁹A bel na be ɪ Zifu mune a, a Naanmun nɪ-baal-zoba zũú n'a be dane v, a tu mẽ a le a Seb-sɔw na yel a: «Ale n'a so ɪ na dane fu nɪ-bvɔr-yoru sɔgo, ɪ na yiele na yãwne nɪ a fu yúor.»

¹⁰A Seb-sɔw mɪ leb a yel: «Nɪ-bvɔre ε, nyɪ cɪle lãw nɪ a Sore nibe!»

¹¹ε le maale: «Nɪ-bvɔre ε, nyɪ dane a Sore nyɪ za, nyum, nibe za, nyɪ íre a v yúor!»

¹²Izayi mɪ cãa na yere: «A Zese bvɔre nɪr na wa na, v na ìr a dɪre naalv a nɪ-bvɔr-yoru zu, é be na yãw nɪ a be tɛrv a v yãw.»

¹³A Naanmun na n'v ti mí tɛre a, v ɪ ke nũò nɪ yã-baarv paalɪ nyɪ a nyɪ saw-deb puɔ, k'aa nyɪ tɛrv, nyɪ na yãw a Naanmun yãw a, ɪ kpɛɛ yaga za a Vvɔrv Sɔw fãw zũú.

¹⁴ɪ yebr ɪ, ɪ muja za bãwnɪ a na nyɪ na ter tɛr-vɪelɪ yaga ε bãw bom za vla, na tũɔ wule nɪ taa yã a.

¹⁵ε ce ɪ nyɔw nɪ nyãa bvɔre kãw seb ɪ nyɪ a ɪ sebe ziir a mune, k'ɪ tũɔ sɪw a nyɪ tɛrv. ε mãa wa seb a le a, a ɪ n a maalv a Naanmun na kù m a zũú n'a,

¹⁶k'ɪ ɪ a Yeezu Kırta tɔ-tɔ-bie a nɪ-bvɔr-yoru yãw. Tɔ-sɔw n'v ɪ tone hiera a Naanmun Yel-nũò, k'aa nɪ-bvɔr-yoru liebɪ baw-maal-bom na nume a Naanmun zie a, baw-maal-bom Vvɔrv Sɔw na ɪ k'v ɪ sɔw a.

¹⁷A na ɪ le a, mãa nɪ a Yeezu Kırta na lãw taa a, ɪ na tũɔ na nyvɔr a ɪ ton yãw, ɪ na tone a Naanmun yãw a.

¹⁸Bũv n'v vɛ, mãa wa sũɔmɪ saw yere bom kãw yere a, a ɪ n a vɪlɪ bom ne a Kırta na tu a ɪ zie maalɪ, k'vɔ ɪ a nɪ-bvɔr-yoru sawr a Naanmun nvɔr a. Yerv nɪ ɪ-urɪ n'a v maal ɪ a yel vl,

¹⁹nɪ yele na ɪ bãwfv sãa a fãw, nɪ yel bãw-guuri nɪ a Naanmun Vvɔrv Sɔw fãw. A ɲa n'a, ɪ ɪ a Zeruzalem ε yel a Kırta Yel-nũò vla za gvɔr ɪ ti ta n llurɪ.

²⁰Ɛ cɛ ɪ bɛ saw yel a Yel-nũò be nɪbɛ na wõ a Kırta yele a ı, k'ũ taa wa mɪɛr a dachine dɔwle yir pɛr zu nɪ-yũo na lɔb a ı.

²¹A na ı ɲa a, ɪ tu na mɛ a lɛ a Sɛb-sõw na yel a: «A bɛɪ dem bɛ na bɛ tɪ yel a v yel kù a, bɛ na nyɛ v na, ɛ a bɛɪ dem na bɛ tɪ wõ a v yele a, na bãw nɪ a pɛr.”

²²A yel ɲa n'v bɛ sɪrɪ saw ɪ wa a nyɪ zie gb'aa ɲmun za ı.

²³Ɛ cɛ yɛrɛ ɲa a, zie bɛ cɛ ɪ bɛ tɔ a voru a ɲa pɔɔ ı. A yome yãwme na ɪ na bɔbr a nyɪ zie waa a,

²⁴Ɛ ɪ bɔbr a kɛ mɔa wa cere a Ɛsɪpanyɪ a, mɔa tu a be. Bũv n'v vɛ, ɪ tɪɛrɛ na kɛ mɔa wa tɔlɛ a, mɔa nyɛ nyɪ, ɛ nyɪ sõw mɛ ɪ cen a tɛw ɲa; ɛ cɛ ɪ na de nɪ niwn be a nyɪ zie blã lɛ wõ nũò baarɪ.

²⁵Yɛrɛ ɲa a, Zeruzalem a ɪ cere a Kırta-nɪbɛ tome yãw.

²⁶Bũv n'v vɛ, a Masedvan nɪ a Akayi Kırta-nɪbɛ yel a kɛ bɛ na cɪɛr ı bome sõw nɪ a Zeruzalem Kırta-nɪbɛ na bɛ tɛr a a.

²⁷Bɛɪ muɲa nɛ bɛ nyɛ bɛ twɔra ı a lɛ, ɛ cɛ yel-muɲa za, a tɪ fɛr a kɛ bɛ sõw bɛ. Bũv n'v so, a Zifv Kırta-nɪbɛ ı n a Naanmun maalv kù a nɪ-bvur-yoru; a na ı lɛ a, a fɛr a k'aa nɪ-bvur-yoru mɪ sõw bɛ a bɛ yãgame yel-bɔbrɪ pɔɔ.

²⁸Mɔa wa tu a yel ɲa pùor baarɪ, kù bɛ a cɪɛrv bome a, ɪ na tu n a nyɪ zie cen a Ɛsɪpanyɪ.

²⁹Ɛ ɪ bãwnɪ a na kɛ mɔa wa waar a nyɪ zie a, a Kırta maalv yaga za n'a ɪ na wa n.

³⁰Ɛ cɛ yɛbr ı, bom ɲa n'v ɪ zɛlɛ a nyɪ zie, a tɪ Sore Yeezu Kırta yãw, nɪ a nɔwfv a Vvurv Sõw na tɪɛr a yãw: nyɪ lãw nɪ mɛ a ɪ mɔb pɔɔ, puore a Naanmun kùrɛ mɛ.

³¹Nyɪ puore k'ũ taa lore a Zude tɛw nɪbɛ bɛɪ na bɛ saw de a nuru pɔɔ ı, ɛ a sɔwfv ɪ na cere nɪ a, a Kırta-nɪbɛ saw de v vla.

³²Lɛ n'a ɪ na tɛr pɔ-pɪɛlv wa n a nyɪ zie, Naanmun wa saw a, wa lãw nɪ nyɪ pɪɛnɪ blã.

³³A Naanmun na ı a yã-daarv sob a, v be a nyɪ za zie. Amen.

URDM 16

¹ɪ zɛlɛ na kɛ nyɪ tɛr maal-ɪɛ a tɪ yeepuule Febe yãw, na kaarɛ a Sãkire Lãw-yir zie a.

²Nyɪ saw de v vla a Sore yúor yãw, mɛ a lɛ a na sew taa nɪ Kırta-nɪbɛ zie a, ɛ nyɪ sõw v yel za yãw, v nãa wa tɛr a nyɪ yel-ɪra a. Bũv n'v vɛ, v sõw nɪ nɪ-yaga nɪ a mɔa muɲa.

³Nyɪ pùori Pırɪsɪl nɪ Akɪlasɪ kù m, na ı a ɪ lãw-tõ-taabɛ a Yeezu Kırta tome pɔɔ a.

⁴Bɛ tɪ cɛ nɪ blã na kpi a ɪ faafv yãw. Mɔa yò bɛ n'v tɛr a bɛ maalv ɲa tɪɛrv ɛ, a nɪ-bvur-yoru Lãw-yie za mɪ tɛr ı a v tɪɛrv.

⁵Nyɪ mɪ pùori a Lãw-yir vl nɪbɛ na ɓanɛ taa a bɛ yir a. Nyɪ pùori a ɪ ba Epenɛtɪ, na ı a dãw-niwn sob na saw de a Kırta a Azi tɛw a.

- ⁶Nyɪ pùori a Marya na hanɪ hanɪ a nyɪ yǎw a.
- ⁷Nyɪ pùori Ādoronikɪsɪ nɪ Ziniasɪ na ɪ a ɪ nɪbɛ, ɛ lǎw nɪ mɛ̃ kpɛ a gaso a. Nɪ-toni na ɪ nɪ-toni a nɛ bɛ, ɛ bɛ mɔ̃ mɪ de nɪ niwn saw de a Kɪrita a ɪ yǎw.
- ⁸Nyɪ pùori Āpɪlyatɪsɪ ɪ na nɔnɛ a Sore pɔɔ a.
- ⁹Nyɪ pùori Irbɛ̃, tɪ lǎw-tō-tɔ a Kɪrita tome pɔɔ, nɪ a ɪ ba Sitakɪsɪ.
- ¹⁰Nyɪ pùori Apɛl na wul a sǎá v na saw de a Kɪrita a. Nyɪ mɪ pùori a Arɪtobul yir dem.
- ¹¹Nyɪ pùori a ɪ nɪr Erođɔ̃, ɛ mɪ lɛ pùori Narsɪsɪ yir dem na saw de a Sore a.
- ¹²Nyɪ pùori Tɪrɪfɛn nɪ Tɪrɪfozi na hanɪ a Sore yǎw a, ɛ mɪ pùori a ɪ sɛn Pɛrsɪsɪ na hanɪ yaga za a Sore yǎw a.
- ¹³Nyɪ pùori Irɪfɪsɪ, a Sore tō-tō-bi-yúor, nɪ a v mǎ mɪ na ɪ mǎ a ɪ zie a.
- ¹⁴Nyɪ pùori Asɛ̃kɪrɪtɪ, nɪ Fɪlegɔ̃, nɪ ɛrmɛsɪ nɪ Patorobasɪ nɪ ɛrmasɪ nɪ a yɛbr bɛl na be a bɛ zie a.
- ¹⁵Nyɪ pùori Fɪlɔlɔgɪ nɪ Zili, Nere nɪ a v yeepuule Olɛ̃pasɪ nɪ a Kɪrita-nɪbɛ bɛl za na be a bɛ zie a.
- ¹⁶Nyɪ wɛrɪ taa pùori taa nɪ nɔ̃wfv na vɛl a. A Kɪrita Lǎw-yie za puore nyɪ na.
- ¹⁷Yɛbr ɪ, ɪ kpaaɛ nyɪ na, kɛ nyɪ gùrɛ nyɪ tɔ̃ra a bɛlɪ dem na bɛ dɪɛr a wulu bɛ na kù nyɪ a yǎw, ɛ mɪ yǎwne búr-taa a Kɪrita-nɪbɛ sɔgɔ, ɛ ɪrɛ bɛ bɔrɛ a. Nyɪ taw zǎá nɪ bɛ,
- ¹⁸bũv n'v vɛ̃, a nɪbɛ bɛ ɲa taabɛ bɛ kaarɛ a Kɪrita tɪ Sore yɛlɛ zie ɪ, bɛl nyagɛ zie n'a bɛ kaarɛ. Yɛr-vɛlɪ nɪ nɔ-kǎa n'a bɛ mɪ tɛr bɛlɛ nɪ a nɪbɛ bɛl na bɛ tɛr a mɛ̃ kǎw a.
- ¹⁹A Sore nɔ̃r nyɪ na sawr a, a nɪbɛ za wɔ̃ n a yɛlɛ. Lɛ so nũ̀ò ɪrɛ mɛ̃ a nyɪ yǎw, ɛ cɛ̃ ɪ bɔbr a kɛ nyɪ ɪ yǎ-bǎwnbɛ ɪrɛ a vla, ɛ vɛl dɛrɛ a faa.
- ²⁰A Naañmun, na ɪ a yǎ-ɔaarv sob a, kũ yaa kɛ yɛr a Sɪtaana ɲmɛr bin a nyɪ gbɛɛ pile ɪ. A tɪ Sore Yeezu maalv, v be a nyɪ zie!
- ²¹A ɪ lǎw-tō-tɔ Timote puore nyɪ na, vlɛ nɪ Lɪsiisɪ nɪ Zazɔ̃ nɪ Sosɪpateɛr na ɪ a ɪ nɪbɛ a.
- ²²ɛ mǎa, Tɛrsiisɪ, na sɛb a sɛbɛ ɲa a, ɪ lǎw nɪ nɪ a Sore puore nyɪ.
- ²³Gayɪsɪ, na de mǎa nɪ a Lǎw-yir za a sǎanv a, puore nyɪ na. ɛrasɪ na ɪ a tɛw libi-bine a, puore nyɪ na, vlɛ nɪ a tɪ yɛb Kartɪsɪ.
- [²⁴A tɪ Sore Yeezu Kɪrita maalv, v be a nyɪ za zie. Amɛn.]
- ²⁵Naañmun so danv! U tɛr ɪ fǎw na ɪ tɪ kpɛmɛ a saw-deb pɔɔ tu n a Yɛl-nũ̀ò ɪ na hiere manɛ nɪ a Yeezu Kɪrita yɛlɛ a, ɛ mɪ tu n a Naañmun pv-tɛr-sɔwla v na ɪ tɪ bǎw a. A pv-tɛrv ɲa tɪ sɔwl ɪ a dɪta-pɛ-yome za,
- ²⁶ɛ cɛ̃ yɛrɛ ɲa a, a Naañmun-yɛr-manbɛ sɛbr ɪ na k'v yi cǎàmí; mɛ̃ a lɛ a Naañmun na be kura lɛ a na yǎw a nɔ̃r a, bɛ ɪ na a nɪ-buure za bǎw a pv-tɛrv ɲa, kɛ bɛ tũ̀ɔ saw de a Naañmun ɛ sawr a v nɔ̃r.

²⁷A Naan̄m̄n yō na ɪ yã-bãwnɛ a, vɛ so yúor-viɛlv-danv a Yeezu Kírta yãw, a yome yome za! Amen.

1 KORÊTI

1 KORÊTI 1

- ¹A mǎa Pol, a Naan̄mun na nǎw yǎ buɔli kʼɛ wa ɪ a Kiriṭa Yeezu ni-tona a, mǎa n'v sebr nyi, mǎa ni a ti yeb Sɔsiten.
- ²Nyum na ɪ Naan̄mun Lǎw-yir be a Korêti a, nyum na páw a sonu lǎw ni a Kiriṭa Yeezu a, nyum be na buɔle ni-son lǎw ni a belɪ dem za na buɔle a ti Sore Yeezu Kiriṭa yúor zie ne za be na be a, vl na ɪ a tum ni a bel za Sore a, nyi za ne be ɪ sebr.
- ³A Naan̄mun ti Sǎà ni a Sore Yeezu Kiriṭa maalv ni yǎ-ḡaarv, a be a nyi zie.
- ⁴Ɛ puore ni a ɪ Naan̄mun yaani kura le a nyi yǎw, a maalv v na kù nyi a Kiriṭa Yeezu puɔ a yǎw.
- ⁵Bǔv n'v vɛ, nyi na lǎw ni v a n'a nyi kpe naalv buure za, a yɛrv bǎwfv naalv ni a yele bǎwfv naalv.
- ⁶A dǎsɛ be na di a Kiriṭa yǎw a, ter ɪ fǎw a nyi zie,
- ⁷kè Naan̄mun maalv kǎw za be ce nyi ɛ, nyum na gùre ke a ti Sore Yeezu Kiriṭa wa sǎá a.
- ⁸Ule n'v mǐ na ɪ nyi kpeme ti ta n a baarv daar, ké nɪr ta nyɛ sǎwna kǎw za yere a nyi zie a ti Sore Yeezu Kiriṭa waa bibir ɛ.
- ⁹A Naan̄mun ɲmɛ n v ɲmɛa, vl na buɔli nyi ké nyi wa lǎw ni a v Bie ti Sore Yeezu Kiriṭa a.
- ¹⁰Yebr ɪ, ɪ zele nyi ni yǎayǎa a ti Sore Yeezu Kiriṭa yúor yǎw, nyi za nyi lǎw nuɔr, nyi ta ɪ búr-taa be a nyi cara puɔ ɪ; nyi lǎw yǎ ɛ ter tier-been.
- ¹¹Bǔv n'v vɛ, ɪ yebr ɪ, Kulowe yir dem yel a kù m ke taw-taa be n a nyi cara puɔ.
- ¹²Ɛ manɪ nyi nyɛ: a nyi puɔ a, ɲa mí yel a: «Pol so m», ɲa ke: «Apɔlɔsi so m», ɲa yel ke: «Pier so m», ɛ ɲa ke: «Kiriṭa so m».
- ¹³Nyi tierɛ ké a Kiriṭa búr a bu? Pol v be kpa a da-gara zu a nyi yǎw ɪ? Pol yúor yǎw n'a be kù nyi a suob ɪ?
- ¹⁴Naan̄mun barka! Ɛ be kù nyi been kǎw za suob ɛ, a be ɪ Kiriṭisiṭi ni Gayisi ɛ.
- ¹⁵A na ɪ a ɲa a, nɪr za kǔ saw yel ke mǎa yúor yǎw n'a be kù nyi a suob ɛ.
- ¹⁶ǎà! Siza n'a, ɪ cǎa na le kù Sitefanasi yir dem a suob. A al pùorí, ɪ be tier bǎw kʼɛ leɔ a kù nɪr suob ɛ.
- ¹⁷A Kiriṭa be tō m kʼɛ ti tier suob ɛ, v tō m a kʼɛ ti hierɛ a Yel-nǔò, ɛ ta hierɛ v tu n a yɛr-bǎw ɛ, wa mab ɪ a Kiriṭa da-gara zu kǔu ɪ zawla ɪ.
- ¹⁸A Kiriṭa da-gara zu kǔu ti na hierɛ a, a ɪ n gɛgɛ-ɪb a belɪ dem na bɔre a zie; ɛ ce a belɪ dem na lo a faafv sɔr a, a tum zie, a ɪ n Naan̄mun kpɛnv.

¹⁹A ɲa n'a a Seb-sõw yere: «Ĩ na sãw nɪ a yã-bawnbɛ yã-bãwɖu bɛr, ɛ ɪ a bãw-bãwnbɛ bãwɖu bɔr.»

²⁰A na ɪ a ɲa a, nyɪnɛ n'a a yã-bãwnɛ be? Nyɪnɛ n'a a Naaɲmun-Wulu bãw-bãw-kara be? A dĩa zie ɲa pɔɔ yɛr-bãw-yɛrɛ wa? A Naaɲmun bɛ ɪ a tẽ-daa yã-bãwɖu liɛɪ gɛgɛmi ɪ?

²¹Bũv n'v vɛ, a tẽ-daa nɪbɛ nɪ a bɛ yã-bãwɖu za na faa bɛ tũɔ bãw a Naaɲmun a v yã-bãwɖu ɪb pɔɔ a, alɛ so a Naaɲmun yel k'vɔ na faa nɪ a belɪ dem na saw de v a, nɪ a da-gara zu kũu hieru na sãá mɛ gɛgɛ-ɪb a a.

²²A Zifv munɛ zɛɛ nɪ yele na ɪ bãwɖu sãá a, ɛ a Gurekɪ munɛ bɔbr yã-bãwɖu;

²³ɛ cɛ tum a, Kurita bɛ na kpa da-gara zu a n'v tɪ hierɛ: v ɪ n yel-faa na bɛ sɛw taa nɪ a, a Zifv munɛ zie, ɛ ɪ gɛgɛmi a nɪ-bvɔr-yoru zie.

²⁴ɛ cɛ a belɪ dem a Naaɲmun na bvɔɪ a zie a, bɛ ɪ n Zifv bu Gurekɪ a, a bel zie a, v ɪ n a Kurita, vl na ɪ a Naaɲmun kpɛv nɪ a Naaɲmun yã-bãwɖu a.

²⁵Bvɔv bɛ ka be ɪ, a al na sãá ɪ Naaɲmun gɛgɛ-ɪb a, cãa na ɪ yã-bãwɖu zuo a nɪsaalɛ yã-bãwɖu, ɛ a al na sãá ɪ Naaɲmun bãbaalɔ a, cãa na tɛr fãw zuo a nɪsaalɛ fãw.

²⁶Yɛbr ɪ, nyɪ nyɛ a lɛ nyɪ na ɲmɛ a, nyum a Naaɲmun na bvɔɪ a: a nɪsaalɛ niɲɛ a, yã-bãwnbɛ bɛ yãwmɛ a nyɪ pɔɔ ɪ, kpɛv dem bɛ yãwmɛ ɪ, nɪ-yee mɪ bɛ yãwmɛ ɪ.

²⁷ɛ cɛ a al na ɪ gɛgɛmi a tẽ-daa zie a, alɛ n'a a Naaɲmun kaa ir k'vɔ yãw nɪ a yã-bãwnbɛ vɪ; a alɪ bome nɛ na bɛ tɛr fãw a tẽ-daa zie a, alɛ n'a a Naaɲmun kaa ir k'vɔ yãw nɪ a al na tɛr fãw a vɪ;

²⁸a alɪ bome nɛ na bɛ tɛr yúor a tẽ-daa zie a, a al bɛ na jewre a, a al na bɛ ɪ bom a, alɛ n'a a Naaɲmun kaa ir k'vɔ sãw nɪ a al na ɪ bũ-sɪza a bɛr,

²⁹ké nɪsaal za taa wa zɛwr v tɔɔra Naaɲmun niɲɛ ɪ.

³⁰A Naaɲmun n'v so nyɪ lãw nɪ a Kurita Yeezu, vl a Naaɲmun na ɪ v liɛɪ a tɪ yã-bãwɖu, a tɪ munv, a tɪ sonu, nɪ a tɪ faafv a.

³¹A ɲa n'a a ɪ ké: «Uɪ sob na zɛwr v tɔɔra a, v zɛwr v tɔɔra a Sore yãw», mɛ a lɛ a Seb-sõw na yel a.

1 KORÊTI 2

¹Yɛbr ɪ, a mãa muɲa na tɪ wa a nyɪ zie a, yɛr-bãw bu yã-bãw bɛ n'a ã tɪ manɪ nɪ a Naaɲmun pɔ-tɛr-sowla kò nyɪ ɛ.

²Bũv n'v vɛ, ã tɪ yel a kũ kũ bãw bom za a nyɪ sɔgo, a bɛ ɪ a Yeezu Kurita yô ɪ, a Yeezu Kurita ɲa bɛ na kpa a da-gara zu a.

³Alɛ so ã wa a nyɪ zie ɪ bãbaal, é dɛbɛ ɪ ã mawr ã za;

⁴a ã yɛrv nɪ a ã Yel-nũò hieru bɛ tɪ tu nɪsaal yã-bãwɖu yɛr-bie kũ yɛr tũɔ nɪ nyɪ ɛ, a tɪ ɪ n wulu a Vvɔrv Sõw na mí tɪ wul a sãá a,

⁵K'aa nyi saw-deb ta yi nisaalbe zie ɪ, ε yi a Naanmun kpɛnu zie.

⁶Yã-bãwfu yɛru n'a ti suri yɛre a Kurita-nibe bel na bi nibe a be Naanmun-saw-deb puɔ a sɔgɔ, yã-bãwfu na be ɪ tẽw ɲa zu dem, be le ɪ tẽw ɲa zu na-mine dem a n'v, bel be n kũu yãw.

⁷Ɛ ce a yã-bãwfu vl tum na yere a, v ɪ n Naanmun yã-bãwfu ti na kũ tũɔ bãw tɔ a, ε v sɔwli gã a. A yã-bãwfu vl a Naanmun na ti dãw bãwni ti cɔbri a ti yúor-vielv-danu yãw, ε a dita-pe-yome za be be ser a.

⁸A tẽw ɲa zu nãà kãw za be ti bãw a yã-bãwfu ɲa ɪ. Bele ti ɪ mẽ be bãw v na a, be kũv ti kpa a yúor-vielv-danu za Sore a da-gara zu ε.

⁹Ɛ ce, mẽ a le be na seb a: «Bom ne mimir na be nyẽ a, bom ne tobr na be wõ a, bom ne a tierv na be tɔ a nisaal a, vle n'v a Naanmun cɔbri a bel dem na nɔne v a yãw.»

¹⁰Tume ne be a Naanmun suri yãw a Vuvu Sõw wul a yel ɲa v ɪ cãa. Bũv n'v vẽ, a Vuvu n'v jele a yele za, mí ti lãw ni a Naanmun yel-sɔwli za.

¹¹A nisaalbe puɔ a, ãa n'v pãa bãw bom ne na be a nisaal pũmí a, a be ɪ a nisaal tierv na be a nisaal puɔ a? Le mi n'a, bom ne na be a Naanmun puɔ a, nur za be bãw v a be ɪ a Naanmun Vuvu ε.

¹²Tum a, ti be páw a tẽ-daa vuvu ε, Vuvu na yi Naanmun zie a n'v ti páw, ké ti tũɔ bãw a maalv a Naanmun na kù ti a.

¹³Ti be yɛre a maalv a ɲa yɛru ni nisaal yã-bãwfu yɛr-bie ɪ, ti yɛre ni a yɛru ni a Vuvu yã-bãwfu, mane bom na ɪ vuvu bom a, ni a Vuvu yɛr-bie.

¹⁴A nisaal ni a v nisaalv tewr kũ tũɔ saw de a yel na yi Naanmun Vuvu zie a ɪ. A yel ɲa mí ɪ n gẽgẽmi a v zie v kũ tũɔ bãw v ε, a Vuvu Sõw yõ na n'v mí ɪ be bãw a per a yãw.

¹⁵Ɛ ce nur na ter a Naanmun Vuvu a, v mí bãwne ni yele za, é nur za kũ tũɔ bãw a v yele ɪ.

¹⁶Bũv n'v vẽ, be seb a ke: «Ãa n'v bãw a Sore pu-tierv? Ãa n'v na tũɔ wul v yã?» Ɛ tum a, ti ter ɪ a Kurita pu-tierv.

1 KORÊTI 3

¹Yebr ɪ, ï be tũɔ yɛr a nyi zie mẽ nibe na ter a Naanmun Vuvu a ɪ; ï yɛr ɪ a nyi zie mẽ nibe na ɪ nisaalbe tewr a, mẽ bibi-purmẽ a Naanmun-saw-deb puɔ a.

²Buru n'a ï kù nyi nyi nyũ, bũ-di-tierv be n'a ɪ: nyi kũv ti tũɔ a ter ε. Ɛ a dĩa mi a, nyi cãa kũ tũɔ a ɪ,

³nyi na cãa ɪ nisaalbe tewr a yãw. Nyuur ni taw-taa na be a nyi cárá a yãw, nisaalv nibe be n'i nyi ε? Ɛ nisaalv ib tewr be n'a nyi ure ɪ?

⁴Kãw na mí wa yel ke: «Pol so m», ε kãw ke: «Apolɔst so m» a, nisaalbe ib tewr be n'a nyi mí ure ɪ?

⁵A ɪ lɛ ʔa n'ɪ a Apɔlɔsɪ? ʔa n'ɪ a Pol? Tɪ ɪ n tɔ-tɔ-biir na ɪ nyɪ pɔw a Naanmun-saw-deb a; tɪ kɔw za tɔ n a v tome tu n a maalv a Sore na kù v a.

⁶Mɔa sel ɪ a tɛ, Apɔlɔsɪ cɔr, ɛ cɛ Naanmun n'v tɪ urɛ v kɛrɛ.

⁷A na ɪ a ɲa a, a sob nɛ na sel a nɪ a sob nɛ na cɔr a, bɛ ɪ bom ɛ, Naanmun yɔ n'v ɪ bom, vl na urɛ a tɛ v kɛrɛ a.

⁸A sob nɛ na sel a, nɪ a sob nɛ na cɔr a, ɪ n been, ɛ ɲa za na pɔw nɪ a v sɔ-ya sɛw taa nɪ a v tome.

⁹Naanmun lɔw-tɔ-taabe n'ɪ tɪ, ɛ nyumɛ nɛ bɛ ɪ a Naanmun púo. Nyumɛ nɛ bɛ mɪ ɪ a yir a Naanmun na mɛr a.

¹⁰Mɛ a lɛ a Naanmun na kù m a maalv a, ɪ sɔ́ nɪ a yir pɛr mɛ nɪr na sɪrɪ bɔw a yir ɲmɔafv yele a, ɛ nɪ-yúo mɛr dɔwle. ɛ cɛ ɲa za, v mɪ gu vla a lɛ v na mɛr a.

¹¹ɛ a yir pɛr a, nɪr kù tɔ́ sɔ́ kɔw yɔw pɔv a vl na be be a yɔw ɛ: a pɛr lɛ kɛ a Yeezu Kɪrɪta.

¹²Salm-pele bu salm-zur a bɛ mɛr ɪ dɔwle a yir pɛr ɲa zuo o, kuse-vielɪ bu daar a o, mɔ́ bu kɛkɛ n'a o,

¹³ɲa za tome nɔa sɔ́ nɪ cɔ́mɪ lɛ. A yɛrv-maalv bibir na ɪ na bɛ bɔw a ɲa za tome, vúu na n'a mɪ ɪ a bibir ɲa v sɔ́ a yɔw, ɛ a vúu na ɪ n ɲa za tome kaa bɔw a ɲmɛa.

¹⁴Sob nɛ mɛrv ton bɛ wa dɪ vúu a, v na pɔw nɪ sɔ-ya.

¹⁵ɛ sob nɛ mɛrv ton wa dɪ vúu a, v kù pɔw sɔ-ya ɪ; a vl tɔr za na pɔw nɪ a faafv, ɛ cɛ a na ɪ na mɛ a lɛ bɛ na mɪ tu tɔl a vúu pɔv pɔw a faafv a.

¹⁶Nyɪ bɛ bɔw kɛ nyɪ ɪ n a Naanmun yir, nɪ k'aa Naanmun Vuvuv kɪɛr ɪ a nyɪ pɔv ɪ?

¹⁷Nɪr wa sɔw a Naanmun yir bɛr a, Naanmun mɪ na sɔw nɪ a v sob bɛr. Búv n'v vɛ, a Naanmun yir ɪ n sɔw, ɛ nyumɛ n'ɪ a yir ɲa.

¹⁸Nɪr kɔw za taa wa nanɪ bèlɛ v tɔra ɪ: nɪr wa be a nyɪ pɔv tiɛrɛ k'vɪ ɪ n yɔ-bɔwne a tɛw ɲa zu a, v lɛbɪ gɛgemi sob, tɔ́ ɪ yɔ-bɔwne;

¹⁹búv n'v vɛ, a tɛw ɲa zu yɔ-bɔwfv ɪ n gɛgemi Naanmun zie. A Seb-sɔw sɪrɪ na yel a ɲa: «Naanmun mɪ nyɔw nɪ a yɔ-bɔwnbɛ a bɛ cɪbɛ pɔv»;

²⁰lɛ nɪ kɛ: «A Sore bɔw nɪ a yɔ-bɔwnbɛ pv-tiɛrv, v bɔwnɪ a na a na ɪ tiɛr-zawle a.”

²¹A na ɪ a ɲa a, nɪr za taa wa zɛvr v tɔra nɪsaalbe yɔw ɛ; nyumɛ sɪrɪ so bom za:

²²Pol, Apɔlɔsɪ bu Pɛr, a tɛ-daa, a nyɔ-vuvuv bu a kúu, a dɪa bu a nɪdaar, nyumɛ so a za;

²³ɛ cɛ a Kɪrɪta so nyɪ, ɛ Naanmun so a Kɪrɪta.

1 KORÉTI 4

¹A na ɪ lɛ a, a nɪbɛ, bɛ jɛrɛ tɪ mɛ a Kɪrɪta tɔ-tɔ-biir na kaarɛ a Naanmun yel-sɔwli zie a.

- ²Ɛ cɛ bom nɛ bɛ na mí bɔbr a bũ-kaarbɛ zie a, vɛ n'i kɛ bɛ tone a bɛ tome vla taa lɛbr pùor ɛ.
- ³Mãa yǎw a, ï bɛ zɔrɛ a yɛrv nyi na na maal i mɛ a i, bu a nɪsaalbɛ yɛrv-maalv ɛ. A mãa tɔr za a, ï bɛ maale ni ï tɔra yɛrv ɛ.
- ⁴Sɪza n'a, a ï pɔv bɛ ter yel ɛ, ɛ cɛ al yǎw bɛ n'a ï na yel k'ũ i n ni-mɪja i. A sob nɛ na maale ni mɛ a yɛrv a, vɛ n'i a Sore.
- ⁵A na i lɛ a, nyi ta de niwn maale a yɛrv ɛ a daar bɛ ta sɛr ɛ, ɛ a Sore waa bɛ ta sɛr ɛ. Uɛ n'v na caali bom za na sɔwli bɛ lige pɔv a, ɛ i a nɪsaalbɛ yel-sɔwli a sǎá. Lɛ n'a ɲa na mí páw a danv na sɛw taa ni v a, a Naanmun zie.
- ⁶Yɛbr i, a nyi wulu yǎw n'a ï dǎw de a yele man cɔwr i mãa ni a Apɔlɔsi. ï bɔbr a k'ũ man cɔwr i ti a ɲa nyi tũɔ bǎw a zukpar ɲa pɛr: «A sɛw na kɛ bɛ ta mí gǎw a lɛ na sɛb a bɛr ɛ.» A bɛ ter sɔr k'aa nyi kǎw zɛwr v tɔra, mí kpɛ a ti kǎw ɛ bɛr a yɛn sob ɛ.
- ⁷Ǻa n'v i fɔ zuo a fɔ taabɛ? Bũv n'a fɔ ter ɛ a bɛ i kùb a bɛ kù b? Ɛ alɛ wa i kùb a bɛ kù b a, bunv yǎw n'a fɔ na zɛwr i fɔ tɔra mɛ kùb bɛ n'a bɛ kù b a?
- ⁸Mɛ nyi taa tiw baari! Mɛ nyi taa kpɛ naalv baari! Nyi lɛb i na-mɛnɛ baari ɛ bɛr ti! Mɛ a ɲa a v? Bũv pǎa i nyi bɛ suri i a na-mɛnɛ a? Ti mì nǎa lǎw ni nyi na dɪrɛ a naalv.
- ⁹Sɪza n'a, a tum ni-toni a, a i na mɛ a Naanmun i na ti pàw pùor a. Ti i na mɛ nɪbɛ bɛ na yǎw kũu dɔwrv a: ti i n nɪbɛ bɛ na wul k'aa tɛ-daa, a malki mɛnɛ ni a nɪsaalbɛ jɪrɛ a.
- ¹⁰Ti i n gɛgemi dem a Kɪrita yǎw, ɛ nyum i yǎ-bǎwnbɛ nyi na lǎw ni a Kɪrita a; ti bɛ ter fǎw ɛ, ɛ nyum ter fǎw; nyi ter i yúor, ɛ tum bɛ nyɛrɛ yǎwfv ɛ.
- ¹¹Cǎa wa ti tɔ a yɛrɛ ɲa a, kɔ ni kũɔ-nyuur kpɪr ti na, ti i n yǎgǎ-zawle ɛ bɛ dɔwre ti, ti i n ni-yɔvri
- ¹²ɛ hanɛ tone ni a ti nuru. Bɛ mí tɔvɛr ti na, ɛ ti yɛrɛ nɔ-vla; dɔwre ti, ɛ ti saw de a ni kanyir.
- ¹³Bɛ ɲmare ni ziri yǎwn ti, ɛ ti mɔwle bɛ. Cǎa wa ti tɔ a yɛrɛ ɲa a, ti i na mɛ a tɛ-daa sage a, nɪbɛ za tǎ-púo.
- ¹⁴ï bɛ sɛbr nyi a ɲa k'ũ yǎw nyi vĩ ɛ, ï bɔbr a k'ũ kpaali nyi mɛ ï bi-nɔni a.
- ¹⁵Sɪza n'a, nyumɛ saa na ter wul-wulbɛ bɛ ta tur pie a Kɪrita pɔv a, ɛ cɛ nyi bɛ ter sǎa yaga i. Mãa n'v i nyi lɛbi Kɪrita-nɪbɛ, a Yel-nũò ï na hieri kù nyi a zũú.
- ¹⁶Lɛ so ï zɛlɛ nyi: nyi cɔwre mɛ.
- ¹⁷Al yǎw suri n'a ï tɔ a ï bi-nɔna Timote, na bɛ lɛbr pùor a Sore tome pɔv a, a nyi zie; v na lɛb a sǐw a nyi tɪrv a sɛɛ al ï na tuur a ï Kɪrita-nɪr nyɔ-vɔvrv pɔv a yǎw, mɛ a lɛ ï na wule a a ziir za, a Lǎw-yie za pɔv a.
- ¹⁸Bɛ mɛnɛ na ti tɪr k'ũ kũ lɛb wa wa nyɛ nyi a, ti i n pɔl-ib bɛ di vuo i;
- ¹⁹ɛ cɛ a Sore wa saw a, ï kũ yaa kɛ wa a nyi zie i, ɛ a lɛn daar a, a nɪbɛ bɛ ɲa na zɛw bɛ tɔra a, a bɛ yɛrv tɛwr bɛ n'a ï na bǎw ɛ, ï mì na bǎw ni a bɛ i-urɪ.

²⁰Bũv n'v vễ, a Naan̄min-Naalv be ɪ ȳerv yele ɪ, ɪ-urɪ yele n'a.

²¹Abobe sob a nyɪ bɔbr: kũ wa a nyɪ zie nɪ dabɔl bu kũ wa nɪ nɔwfv nɪ su-baalv?

1 KORÊTI 5

¹A nɪbe wone na be yere a ziir za ke p̄ɔ-ɪb k̄aw be n a nyɪ zie, ε a p̄ɔ-ɪb ne kpe faa tɪ zuo, nɪ-buuv-yoru nɪbe t̄eε za kũ saw maaltɪ a yel-bier ɲa tɔ ɪ. Be mane na k'aa nyɪ k̄aw ter ɪ a v s̄aà p̄ow v ɪ a v p̄ow.

²A tɪ s̄ew na k'aa ɪ kp̄erv a nyɪ zie, é be diw a nur ɲa tɔ ber a nyɪ sɔgɔ, nyum n̄e ber ε z̄ewr nyɪ t̄wɔra.

³M̄aa ȳaw a, a ã ȳagan be be a nyɪ zie ɪ, ε a ã t̄erv be n be a sob ne na ɪ a ɪb ɲa tɔ a, ã maal ɪ v nɪ a ȳerv baart̄ m̄e ã be n be a.

⁴Nyume wa ã taa ε a ã t̄erv be a nyɪ sɔgɔ a, a Sore Yeezu ȳuor ȳaw nɪ a v f̄aw zũú,

⁵nyɪ de a nur ɲa tɔ ȳaw Sitaana nũú a v ȳagan kũu ȳaw, k'aa v s̄ie páw a faafv a Sore waa bibir.

⁶A bom ne ȳaw nyɪ na z̄ewr nyɪ t̄wɔra a, be viel ε. Nyɪ be b̄aw ke d̄ābul bl̄a le n'a mí ɪ a z̄ɔ za ãr ε?

⁷Nyɪ so a d̄ābul-k̄ura d̄ewr ber t̄wɔ ɪ z̄ɔ-bu-paala, be na be ȳaw d̄ābul a. Bũv n'v vễ, a K̄urita na ɪ a tɪ Pakɪ péle a, be kú v na.

⁸A na ɪ le a, tɪ maale a cuw, ε ce tɪ ta maale v nɪ d̄ābul-k̄ura ɪ, tɪ ta maale v nɪ a potuolu nɪ a faalv d̄ābul ε, tɪ maale v nɪ dip̄e na be ȳaw d̄ābul a: a vielv nɪ yel-m̄ɲa dip̄e na be ȳaw d̄ābul a.

⁹ã seb nyɪ na ké nyɪ ta p̄ele a p̄ɔ-yel-maalbe ɪ.

¹⁰A t̄e-daa ɲa p̄ɔ-yel-maalbe bu a bel na mí nȳe a be tɔ bom a mimir zaale a, bu a t̄e-daa ɲa nȳanyuwr nɪ a t̄be dem za be n'a ã yere ɪ, ale be ɪ le, a n̄aa fer a k̄e nyɪ yi zaa a t̄e-daa p̄vɔ.

¹¹ã seb nyɪ na ké nyɪ ta p̄ele nur na dɪ ke K̄urita-nur a, vle wa ɪ p̄ɔ-yel-maale, nur na mí nȳe a v tɔ bom a mimir zaale a, bu vle wa maale t̄be bu ɪ gegera, d̄ā-kuole nɪ nȳanyuge a. Nyɪ m̄i ta mí l̄aw nɪ a nur ɲa tɔ dɪ bom ε.

¹²A belɪ dem na be ɪ K̄urita-nɪbe a, a be yele b̄awfv ya j̄re m̄e na bu? Belɪ dem na ɪ K̄urita-nɪbe a yele be n'a nyɪ b̄awn̄e ɪ?

¹³A bel na be ɪ K̄urita-nɪbe a, Naan̄min n'v na b̄aw a be yele. «Nyɪ ír a nɪ-faa ber a nyɪ sɔgɔ», m̄e a le a Seb-s̄ow na yel a.

1 KORÊTI 6

¹A nyɪ ȳen sob na mí wa ter ɪ a yeb k̄aw ȳerv a, ɲm̄ɲmun za n'a v mí s̄ɔmɪ ber a l̄aw nɪbe, ε cen tɪ ȳaw nɪbe na be ɪ K̄urita-nɪbe a, be maale nɪ be a ȳerv?

²Nyi nõw be bāw k'aa lāw nibe ne be na maal ɪ a tē-daa a yērv bu? E nyume wa ne be na maal ɪ a tē-daa a yērv a, nyi ɪ n ŋmun be sew taa ni na maali a yērv a yel-purmē a ŋa yāw?

³Nyi be bāw ke ti na maali ni a malki mune a yērv bu? É be nāa yere a tēw ŋa zu nyovvuvu ye! e!

⁴E ce nyi na mí wa ter a yērv-maalu a ŋa taabe a, bũv yāw n'a nyi mí de nibe, a Lāw-yir na be de a be ye! e a, yāw be ɪ a yēr-maalbe?

⁵Í yere ni a a ŋa ké nyi nyē vī. A ɪ le, nisaal za be bāw yā a sew a nyi puo na tũo maali a yērv a v yebr cara puo v?

⁶È yeb pāa mí ter ɪ yeb yērv nibe na be saw de Naanmun a niné!

⁷Alé saa ŋmē ŋmuŋmun a, nyi sāw na baari, nyi na ter ɪ taa yērv a yāw. Bũv n'v so nyi nīe be sawr be nebr nyi? Bũv n'v so nyi nīe be bere be fare a nyi bome za?

⁸É nyume nīe ne be nebr a nyi taabe, e fare a be bome za, e a nyi yebr ne be nyi ure a le.

⁹Nyi nõw be bāw k'aa belɪ dem na nebr a be taabe a, kũ kpe a Naanmun-Naalu puo v? Nyi ta bele nyi tũora a ɪ! A pĩo-yel-maalbe, ni a bel na maale a tibe a, a pōw-gaa yel-bier-maalbe, ni a de-bere na gāne ni a debli a,

¹⁰a nyānyuwr, a bel na mí nyē a be to bom a mimir zaale a, a dā-kuolbe, a gegeri, lāw ni a bel na fare a be taabe bome a, be kũ kpe a Naanmun-Naalu puo ɪ.

¹¹A ŋa n'a nyi mune ti ŋmē. E ce be so n a nyi dewr ber nyi, be ɪ na nyi liebi ni-son ni ni-mun a Sore Yeezu Kirita yúor yāw ni a ti Naanmun Vuvuvu Sōw yāw.

¹²Nyi mune mí yel a: «Í ter ɪ sɔr na tũo ɪ bom za», siza n'a, e ce «bom za be n'a maale nyi e.» Í na tũo na yel: «Í ter ɪ sɔr na tũo ɪ bom za», e ce Í kũ saw ɪ bom za gbāgbaa ɪ.

¹³Nyi mī mí yel a: «Púor yāw n'a a bũ-diri be, e bũ-diri yāw n'a a púor mī be.» E Naanmun na sāw ni a bũ-diri ber, e sāw a púor ber. E ce a yāgan be be a pĩo-yele maalu yāw e, a Sore yāw n'a v be, e a Sore mī be a yāgan yāw.

¹⁴E a Naanmun na ɪ a Sore leb yi a kũu puo a, mī na ɪ na ti leb yi a kũu puo ni a v fāw.

¹⁵Nyi be bāw ke a nyi yāgame ɪ n a Kirita yāgan berme bu? Í na saw na de a Kirita yāgan berme yāw a liebi pōw-yem yāgan bermē bu? Ũv'hũ! Towtow!

¹⁶Nyi be bāw ke nɪr na gā ni a pōw-yem a, v lāw ni v na be ɪ yāw-been e? Bũv n'v vē, be yel ɪ a ŋa: «A be za ayi na ɪ n ni-been.”

¹⁷E ce vli sob na lāw ni a Sore a, v lāw ni v na be ɪ vuvuvu-been.

¹⁸Nyi zɔrɛ dɛrɛ a pĩo-yele. Yel-bier kāw za nisaal na mí maali a, be banɛ a v yāgan e, e ce a pĩo-yel-bier-maale a, a v yāgan tɔr za n'v v mí maali a yel-bier kũ.

¹⁹Bu nyi taa be bāw ke a nyi yāgan ɪ n a Vuvuvu Sōw yir u? A Vuvuvu Sōw na be a nyi puo e yi Naanmun zie wa a? Nyi be bāwni a nyi na be so nyi tũora bu?

²⁰Naaɲmun da nyi na ni libie na be vuur a. A na i le a, nyi ire a Naaɲmun yúor-vielu-danu ni a nyi yãgame.

1 KORÊTI 7

¹Yere ɲa a, ti pãa yêr a yele al nyi na seb kù m a yêru. A deb zie a, a viel a v na be kul pow a.

²Ɛ ce a pão-yele zũú a, ké deb za mí kul v pow, é pow za kul v sur.

³A sur, v tone a sur tome a v pow zie, ɛ a pow mì tone a pow tome a v sur zie.

⁴A pow be n'u so a v muja yãgan ɛ, a v sur so v. Le mì n'a, a sur be n'u so a v muja yãgan ɛ, a v pow so v.

⁵Nyi ta sibr taa a lãw-taa, ɛ a be i ké nyi wõ n taa ɲmãa ber blã le yãw ké nyi tũo pùori ɛ; al pùorí, nyi le lãwne taa, ale be i le, nyi nãa tere ni nyi tuora guur lo a Sitaana belu puo.

⁶A a ɲa ã na yêre a, sawfu n'a ã saw kù nyi k'aa mí i a le, feru be n'a i.

⁷Ã bõbr a k'aa nibe za nãa ɲmẽ mẽ a mãa a; ɛ ce a Naaɲmun mí kù n ɲa za a v maalv: ɲa mí páw ni maalv ɲa, ɲa páw maalv ɲa.

⁸Le so ã yere kùre a belu dem na be ter powbe a, ni a pow-kõbe, k'aa viel a ké be cãa ɲmẽ a be ɲmẽa mẽ a mãa a.

⁹Ɛ ce bele na kũ tũo nyow be tuora a, be kul powbe bu surbe. Bõv n'u vẽ, a pow kulu bu a sur kulu sa, a pow vula bu a deb vula na na dure fu a.

¹⁰A bel na kul taa a, ã yere na kùre be, (ɛ ce mãa be n'u ɛ): a Sore n'u: a pow v ta yi ɛ ber a v sur ɛ,

¹¹Ɛ vle wa yi ɛ ber v a, v ta le kul sur ɛ, bu v i vle ni a v sur le kpe taa, ɛ sur mì ta zawr v pow ber ɛ.

¹²A ɲmaare bel na ce a zie a, ã yere na, (mãa n'u yêre, a Sore be n'u ɛ): Kırta-nır na ter pow na be saw de a Kırta a, a pow wa saw lãw kpter i v a, v ta zawr v ber ɛ.

¹³Ɛ Kırta-nır na i pow a, wa ter sur na be saw de a Kırta a, a v sur ɲa wa saw lãw kpter i v a, v ta zawr v ber ɛ.

¹⁴Bõv n'u vẽ, a pow na i Kırta-nır a, mí i n a v sur na be saw de a Kırta a, v liebi ni-sõw; ɛ a sur na i Kırta-nır a, i a v pow na be saw de a Kırta a, v liebi ni-sõw. Ale be ti i a ɲa a, a nyi bibiir nãa i n dewr nibe, ɛ ce be i n ni-son.

¹⁵A vl na be saw de a Kırta a, wa bõbr k'uv yi a, v yi. A sur bu a pow na i a Kırta-nır a, so ni v tuora a ka. Yã-ɗaarv puo n'a Naaɲmun buoli nyi ké nyi wa vuure.

¹⁶Yel-muja n'a, ɲmuɲmun za n'a a fũv pow na bãw ke fu na faa ni a fu sur? Bu a fũv sur ke fu na faa ni a fu pow?

- ¹⁷A yel ɲa yāw be wa n'a a, ɲa za, v mí vuure tu n a le a Sore na kù v a, nɪ a le v na ti ɲmẽ a len daar a Naanmun na buɔl v a. A ɲa n'a ã wule a Lāw-yie za puɔ ké be tuur.
- ¹⁸A nyɪ yẽn sob ti ɲmāa nɪ yuɔr a len daar a Naanmun na buɔl v a bu? U ta sowle a v yuɔr-ɲmāafu ε. Kāw be ti ɲmāa yuɔr ser ε? U ta yāw be ɲmāa v ε.
- ¹⁹A yuɔr-ɲmāafu be ɪ bom ε, a yuɔr-be-ɲmāafu mɪ be ɪ bom ε. Naanmun ne-yāwnɪ sawfu n'a ɪ bom.
- ²⁰Da za, v mí cāa ɲmẽ a le v na ti ɲmẽ a len daar a Naanmun na ti buɔl v a.
- ²¹Fu ti ɪ n gbāgbaa a len daar a Naanmun na buɔlɪ fu a bu? A ta yāwne fu tierv ε. E ce fũv wa na na tũɔ liebi nur na so v tuɔra a, taa bere a tɔle ɪ.
- ²²Bũv n'v vẽ, a gbāgbaa a Sore na buɔlɪ a, v liebi ɪ nur a Sore na faa ε so v a. Le mɪ n'a, a sob ne na so v tuɔra ε a Sore buɔl v a, v ɪ n a Kɪrita gbāgbaa.
- ²³Naanmun ya na de nyɪ: nyɪ ta liebi nɪsaalbe gbāgbaar ε.
- ²⁴Yebr ɪ, ɲa za, v mí be a Naanmun niɲé ɲmẽ a le v na ti ɲmẽ a len daar a Naanmun na buɔl v a.
- ²⁵A belɪ dem na be kul taa a, ã be ter wulu na yi a Sore zie a, na yel ké be tuur ε. Le māa na nyẽ a n'a ã yere, māa nɪsaal na sɛwnɪ ké nɪbe ta buɛ nɪ mẽ a Sore su-ɖaarv zũu a.
- ²⁶A yɛre ɲa kpierv zũú, māa tier k'aa viel a, ke ɲa za mí ɲmẽ a le v na ɲmẽ a.
- ²⁷Fu kul ɪ pɔw ɪ? Taa bere v ε. Fu be kul pɔw ε? Ta bɔbr pɔw ε.
- ²⁸E ce fũv wa kul pɔw a, fu be maali yel-bier ε. E pɔwsɪrale wa kul sɪr a, v be maali yel-bier ε. E ce a bel na kul taa a, be na páw nɪ kpierv yaga, ε ale n'a ã bɔbr ké nyɪ ta páw ε.
- ²⁹Yebr ɪ, yel ɲa n'v ã bɔbr k'ũ yel: a nɪdaar be cāa zāá ɪ. Dĩa na ta a, a pɔw-terbe, be ɪ mẽ be be ter pɔwbe a,
- ³⁰a belɪ dem na kone a, be ɪ mẽ be be kone a, a belɪ dem na cɪle a, be ɪ mẽ be be cɪle a, a belɪ dem na daar bome a, be ɪ mẽ be be ter bom a,
- ³¹belɪ dem na nyere tɔne nɪ a tẽw ɲa bome a, be ɪ mẽ be be nyere tɔne a. Bũv n'v vẽ, a tẽ-daa ɲa ɲmẽa tɔle na.
- ³²Ã bɔbr a ke nyɪ nāa ta ter niw-sɔba kāw za ɪ. Dɛb na be kul pɔw a, a Sore yele tierv n'a v mí ter, v mí bɔbr a k'vɔ ɪre a pelɪ a Sore puɔ.
- ³³E ce a dɛb vl na kul a pɔw a, a tẽ-daa zu yele tierv n'a v mí ter: v mí bɔbr ɪ le v na na ɪre a nɔme a v pɔw zie a,
- ³⁴le n'a a v tierv de mí pɔ. Le mɪ n'a, pɔw na be kul sɪr a, bu a pɔwsɪrale a, a Sore yele tierv n'a v mí ter. U mí bɔbr a k'aa Sore so v, a v yāgan puɔ nɪ a v tierv puɔ. E ce a pɔw na kul sɪr a, a tẽ-daa zu yele tierv n'a mí be a v zie: v mí bɔbr a k'vɔ ɪre a nɔme a v sɪr zie.

³⁵A nyi vla yāw n'a ĩ yere a a ɲa, bera puɔ be n'a ĩ yāwne nyi ε, ĩ nĩe na bɔbr ké nyi ure bom na viel sewni yāwfu a, ké nyi lāw ni a Sore ta bāw taw-taa kāw za ɪ.

³⁶Pɔl-bile wa nyẽ v sāwne a v yāwni-yúor puɔ, v na kũ kul v a, a pɔw vuɔa wa kpier v ti zuo, ε v bāw k'aa ti sew na ke be kul taa a, bẽe kul be taa mẽ a le v na bɔbr a. U be maale yel-bier ε.

³⁷Ɛ ce, nur feru kāw za na be be v zie, ε v tier v puɔ k'uu be be za na kul pɔw a, vle na na tu a le v na bɔbr a, ε yel a v tieru puɔ k'uu kũ lāw ni a v yāwni-yúor a, v maal ɪ vla.

³⁸A na ɪ le a, nur na kul a v yāwni-yúor a, maal ɪ vla, ε nur na be kul v a, maal ɪ vla zuo le.

³⁹A pɔw be n a v sur yāw len daar za a v sur na vuure a. A v sur wa kpi a, v so ni v tuɔra na tũo kul sob ne v na bɔbr a, ε ce a sob ne a, v ɪ Kirita-nur.

⁴⁰Ɛ ce mǎa zie a, vle wa be be mẽ a le v na ɲmẽ a, v na wone ni nũò zuo. ĩ tier bāw k'ũ mĩ ter ɪ a Naanmin Vuuru.

1 KORĒTÌ 8

¹Ɛ a nene al be na mí kú yāw a tibe yāw a, «ti za ter ɪ a yele-bāwfu», mẽ a le nyi na mí yel a. Ɛ ce a yele-bāwfu mí ɪ n a nisaal zewr v tuɔra, ε nōwfu mí ɪ a Lāw-yir v kere dɔwle.

²Nur wa tiere k'uu bāw ni bom kāw a, v cǎa be bāw mẽ a le a na sew k'uu bāw a ɪ.

³Ɛ ce nur wa nɔne Naanmin a, a Naanmin mí bāw v na.

⁴Ɛ a nene al be na mí kú yāw a tibe yāw a 'wɔbru yāw a, ti bāwni a na ke tub kāw za be ɪ bũ-siza ɪ, é ɲmin kāw za be be a tẽ-daa zu a be ɪ a Naanmin been yõ ɪ. Gureki mine tibe (8.4).

⁵Ɔmin-yaga na saa be a salom zu bu a tẽw zu be buɔle ɲmine a - ε ɲmin-yaga ni sorbe yaga suri na be be –

⁶tum zie a, Naanmin been yõ n'v be, a Sǎa na ír bom za ε ti vuure a v yāw a, ni Sore been yõ, Yeezu Kirita, na so bom za be ε so ti vuure a.

⁷Ɛ ce nibe za be ne be ter a yele-bāwfu ɲa ɪ. Be mine na mili ni a tibe a, 'wɔbr ɪ a tibe bawr-nene mẽ a tibe suri so a a; a be tieru be kpeme ɪ, le so be mí nyẽ a nen ɲa wa n dewr a be zie.

⁸Bũ-dira be n'v na taw ti puel ɪ a Naanmin ε; tume be wa di a, a kũ ɪ ti bom za ɪ, ε tume saa wa di a, ti kũ páw bom za dɔwli ε.

⁹Ɛ ce nyi gu vla k'aa nyi so-nyi-tuɔra taa ure a bǎbaalbe be lore ɪ.

¹⁰Bũv n'v vẽ, nur wa nyẽ a fũv na bāw a, fu zĩ a tibe yir puɔ dure a, mẽ v taa mĩ na bɔbr a tibe bawr-nene 'wɔbru, vl a tieru na be kpeme a?

¹¹Ɛ a fũv na bāw a zũú, a bǎbaal na kpi na, a yeb ɲa yāw a Kirita na kpi a.

¹²Nyume wa sãwne a nyi yebr a ɲa a, ε sãwne a be tierv na be kpeme a, Kurita n'v nyi sãwne.

¹³Lε so, bũ-dura na na ɪ a ã yeb lo a sãwna puɔ a, ã na ciir ɪ a nen kura lε, kũ taa ure a ã yeb lore sãwna puɔ ɪ.

1 KORÊTI 9

¹Ã be so ã twɔra bu? Ì be ɪ nɪ-tona bu? Ì be nyẽ a Yeezu ti Sore ɪ? Nyume be ne be ɪ a ton ã na tō a Sore puɔ a ɪ?

²Be mune zie mǎa be wa ɪ nɪ-tona a, a nyum zie vl a, ã ɪ v na. Bũv n'v vẽ, nyi na lǎw nɪ a Sore a, nyume ne be ɪ a ã nɪ-tona tome bǎwfv.

³A ɲa n'a ã na yẽre, kũ wul a ã yel-muɲa a belɪ dem na mane a ã sãwna a zie:

⁴ti be ter sɔr na dɛre ε nyuur a ti tome zũú bu?

⁵Tɪ be ter sɔr na ter pɔw na ɪ Kurita-nur a, v biɛɛ ti mẽ a lε a nɪ-toni ɲmaare, a Sore yebr nɪ a Pɛr na ure a bu?

⁶Mǎa yō nɪ a Banabasi, tume ne be be ter sɔr na ber a tome ɪ?

⁷Ǻa n'v dǎw de v muɲa libie tone nɪ sojarɪ tome? Ǻa n'v dǎw sel divẽ-tiε ε ciir a wōme? Bu Ǻa n'v dǎw are nɪ dɔn ε a dɔn burv be guole v?

⁸Yele na caari a nɪsaal nyɔ-vuvuv tɛwr a n'a ã yere e? A Wulu tɔr za mɪ be yere a len tɔr za ɪ?

⁹Bũv n'v vẽ, be seb ɪ a Mōyiir-Wulu puɔ kε: «A naab na vare a ci a, fv kũ 'lẽ a v nuɔr pǎw ε.» A Naamun nōw tiere nɪ nĩ yele bu?

¹⁰Tum yǎw be n'a v surɪ yẽre ɪ? Sɪza n'a, tum yǎw n'a be seb a a ɲa; bũv n'v vẽ, a fer a ke a ka-kuvra kuvr tiere nɪ k'vɔ nǎa cε na, ε ci-vare vare tiere nɪ k'vɔ nǎa pǎw a na.

¹¹Tume wa bũr a Vuvuv Sōw bũ-buvre a nyi puɔ a, ε wa de a nyi bũ-terɪ a, bɔ-zuo n'a bu?

¹²Be mune wa ter sɔr na ure a lε a nyi zu, bũv n'v so tum kũ nĩ ure a lε zuo lε? ε cε ti be ɪ a a ɲa ti na ti ter sɔr na ure a ɪ. Tɪ nĩ na saw de bom za, ké yel za ta piw a Kurita Yel-nũò ε.

¹³Nyi be bǎw k'aa belɪ dem na tone a ɔmun-yi-kpẽε puɔ a, a ɔmun-yi-kpẽε n'v guole be ɪ? ε a belɪ dem na tone a bawr-maal-kuur zu tome a, be puɔ nɪ a bawr-maal-kuur zu de-kvɔ bome puɔ ɪ?

¹⁴Lε mɪ n'a, a Sore yel ɪ a belɪ dem na hiere a Yel-nũò a, kε a Yel-nũò ton guole be.

¹⁵ε cε mǎa a, a a ɲa za ã na ti ter sɔr nǎa ure a, ã be ɪ a towtow ε, ε mɪ be lε sebr a a ɲa kũ tũɔ ure a ɪ. Mǎa nĩ kpi a, alε sa. Nɪr be be na faa a nyuvr bom ɲa a ã zie ɪ.

¹⁶Bũv n'v vẽ, a Yel-nũò ã na hiere a, a be ɪ yúor ã bɔbr ε, ferɔ ton n'v. Baw-bio sob ne m, mǎa be wa hiere a Yel-nũò a.

¹⁷Mãa muja ti n'v nɔnɛ tone a ton ɲa a, ã ti ter ɪ sɔr nãa páwr sã-ya. Ɛ ce vɛ wa ɪ fɛrv ton a, v ɪ n ton bɛ kù m.

¹⁸A na ɪ lɛ a, a ã sã-ya pãa n'i buor a? Uɛ n'i k'ũ hierɛ a Yel-nũò kùrɛ a nɪbɛ zawla lɛ, ɛ ber a tɔnɛ al za ã na ter sɔr nãa páwr a Yel-nũò hieru pɔɔ a.

¹⁹Mãa na so ã tɔɔra bɛ ɪ nur za gbãgbaa a, ã saw na lɛbɪ nɪbɛ za gbãgbaa, k'ũ tũɔ páw a bɛ bɛrv zie kù a Kírta.

²⁰A Zifv mɛnɛ zie a, ã mí urɛ na mɛ Zifv a, k'ũ tũɔ páw a Zifv mɛnɛ; a belɪ dem a Wulu na fɛrɛ a zie, ã mí urɛ na mɛ a Wulu fɛrɛ mɛ na, ɛ ce a Wulu bɛ fɛrɛ mɛ ɪ, k'ũ tũɔ páw a belɪ dem a Wulu na fɛrɛ a.

²¹A belɪ dem na bɛ bãw a Mõyiir-Wulu a zie a, ã mí urɛ na mɛ a bel a, k'ũ páw a belɪ dem na bɛ bãw a Mõyiir-Wulu a, zĩ ke ã bɛ ɪ nur na bɛ bãw a Naaɲmun-Wulu a ɪ, Kírta na n'v ɪ a ã wulu a yãw.

²²Ã mí lɛb ɪ bãbaal a bãbaalbɛ zie, k'ũ páw a bãbaalbɛ. ã mí lɛb ɪ bom za a bɛ za zie, ke alɛ saa ɲmɛ ɲmuɲmun a, mãa tũɔ faa bɛ mɛnɛ.

²³A Yel-nũò yãw n'a ã urɛ a a ɲa, k'ũ tũɔ pɔɔ a v maalv pɔɔ.

²⁴Nyɪ bɛ bãw k'aa belɪ dem na mí dãwne taa a diɛnv zie a, bɛ za nɛ bɛ mí zɔrɛ, ɛ ce been yô n'v mí wa páw a zɔ-tũɔfv bom ɛ? A na ɪ a ɲa a, nyɪ zɔrɛ zɔba na na ɪ nyɪ páw a zɔ-tũɔfv sã-ya a.

²⁵A dɛɛ-diɛnbɛ za mí yãw nɪ a bɛ yãgan dɔwrv yaga; depaal-kpa-wɔɔ na mí wɛ a yãw n'a bɛ mí urɛ a lɛ, ɛ ce tum a, depaal-kpa-wɔɔ na bɛ ter nãa wɛ a yãw n'a.

²⁶A na ɪ a ɲa a, a ɲa n'a mãa zɔrɛ: ã bɛ bɔnɛ zɔrɛ ɪ; ɛ a ɲa n'a ã ɲmɛr a cɔrɛ: ã bɛ ɲmɛr vuo pɔɔ ɪ.

²⁷Ɛ ce ã 'wɔnɛ nɪ a ã yãgan ɛ dɔwre v, k'ũ tũɔ so v, k'ũ taa wa mab hieri a Yel-nũò kù a nɪbɛ, ɛ bɛ nyɛ ã bɛ sɛwnɪ v ɛ.

1 KORÊTI 10

¹Yɛbr ɪ, a yele na ta a ti sãakvm mɛnɛ a Mõyiir daar a, ã bɛ bɔbr ké nyɪ ɪ zɔn a yãw ɛ. Bɛ za nɛ bɛ a zũzũwr ti piw ter, bɛ za nɛ bɛ ti kpɛ gãw a Kũɔ-kpɛɛ-zɛ.

²Bɛ za nɛ bɛ ti lãw nɪ a Mõyiir de a suob a zũzũwr pɔɔ nɪ a Kũɔ-kpɛɛ-zɛ pɔɔ.

³Bɛ za nɛ bɛ ti dɪ a Naaɲmun Vɔvrv bũ-dɪ-been,

⁴ɛ nyũ a Naaɲmun Vɔvrv bũ-nyuura-been: Naaɲmun Vɔvrv piir kãw, na ti bɛlɛ bɛ a pɔɔ n'a kũɔ ti yire bɛ nyuur: a piir nɛ ti ɪ n a Kírta.

⁵Ɛ ce a bɛ yaga zie bɛ ti pɛlɪ a Naaɲmun pɔɔ ɪ, lɛ so bɛ ti kpi pàw a wɛja-kpale.

⁶A yele a ɲa ɪ na, k'aa tũɔ ɪ wulu a ti zie, ké ti taa bɔbr a yel-faa mɛ a bel na ti dãw bɔ a ɪ.

⁷Nyi taa liebe nibe na maale tibe a ɪ, mē a le be mine kãw na ti ɪ a be puɔ a ɪ, mē a le be na seb a: «A ni-bɔɔre ti zĩ na ké be di ε nyũ, al pùorí be ìr ké be dieni.»

⁸Ti mi ta tuur a pĩɔ-yele pùor mē a le a be mine kãw na ti ɪ a be puɔ a ɪ: be kpi n bibi-been ta nibe tur lizer ni ata.

⁹Ti mi ta ure a Sore kaar ε, mē a le a be mine kãw na ti ɪ a be puɔ a ɪ: wur kú be na.

¹⁰Nyi ta buule zebr ɪ mē a le a be mine kãw na ti ɪ a be puɔ a ɪ: a kũu malki ti kú be na pàw per.

¹¹A yeke a ɲa ti ta be na k'aa ɪ wulu, é be seb ɪ a yeke a ɲa a tum wulu yãw, tum na be a yeke baaru vuɔ puɔ a.

¹²A na ɪ a ɲa a, nur wa tiere k'ɔɔ ar ɪ sa-yẽwn a, v gu vla taa lore ɪ.

¹³A belv al za na ta nyi a, ɪ n a al na tare a nisaalbe a. A le a Naaɲmun na yel k'ɔɔ na ɪ na a, v be mí lieb a ber ε, ε be mí le saw kè belv na zuo a nyi fãw a ta nyi ε. A belv wa ta nyi a, v na kù nyi ni a fãw nyi tũɔ a belv, ε yi zaa a belv puɔ.

¹⁴Ale so, ã ni-nɔni ɪ, nyi zore dɛre a tibe maalv.

¹⁵ĩ yere ni a nyi zie mē nibe na bãw yã a zie; nyi muɲa za nyi jieli nyẽ a le ã na yere a.

¹⁶A yaani koli-nyuura ti na mí puore ni a yaani a, a Kiriɓa zũ puɔ be n'a ti mí puɔ ɪ? A dipẽ ti na mí ɲmare pone a, a Kiriɓa yãgan puɔ be n'a ti mí puɔ ɪ?

¹⁷Dipẽ-been na n'v a, a tum ni-yaga be ɲa za, ti ɪ n yãgã-been, a ti za na mí lãw 'wɔb a dipẽ-been a yãw.

¹⁸Nyi nyẽ a Israyel bɔɔre nibe a: a belɪ dem na 'wɔbr a nene be na de kù a Naaɲmun a, be be mí lãw ni a Naaɲmun na so a bawr-maal-kuur a bu?

¹⁹Bũv n'v ã bɔbr k'ũ yel? K'aa nen be na kú yãw a tub yãw a, bu k'aa tub ɪ n bũ-sɪza bu?

²⁰Ũv'hũ! ã yere na k'aa bawr-maal-nene a tibe dem na kúre a, kɔtɔme n'a be kúre kùre, Naaɲmun be n'v ε. É ã be bɔbr ke nyi lãw ni kɔtɔme ɪ.

²¹Nyi kũ tũɔ mí nyũ a Sore koli-nyuura ε mi le nyũ a kɔtɔme dem ε, nyi kũ tũɔ mí puɔ a Sore dib puɔ ε mi le puɔ a kɔtɔme dem puɔ ɪ.

²²Bu ti bɔbr a ke ti ɪ a Sore nyuur ìr bu? Ti ter ɪ fãw zuo v bu?

²³Nyi mí yel a: «Sɔr be n be bom za yãw». Sɪza n'a, ε ce bom za be sew taa ni ε! «Sɔr be n be bom za yãw», ε ce a za be maale a lãw ε.

²⁴Kãw za ta mí bɔbr a v tɔne tɛwr ε, v mí bɔbr a v tɔ dem.

²⁵Bom za be na kvɔre daa puɔ a, nyi dɪre v ε ta ber a nyi tierv sowre nyi bom ε.

²⁶Bũv n'v vẽ, mē a le be na seb a: «A Sore so a tẽsɔw ni a v puɔ bome za.»

²⁷Nir na be saw de a Sore a, vle wa buoli nyi nyi saw cen a v buoli a, nyi ti dire bom ne za v na kure nyi a, e ta ber a nyi tieru sowre nyi bom e.

²⁸E ce nir wa yel ku nyi: «Be ku n a nen na yaw tub yaw», nyi taa 'wabr v e, a sob ne na yel ku nyi a zuu, ni a nyi tieru zuu.

²⁹A ka a, a nyi tieru yeru be n'a i yere i, a sob ne na yel ku nyi a, tieru n'u i yere. Bu n'u ve, bu yaw n'a ni-yuo tieru na bawne a i twora sob yele?

³⁰Maa mi wa pùori a Naanmin yaani e di a i bu-dira a, bu yaw n'a be na yere me bu-dira yaw i na pùori a Naanmin yaani a?

³¹A na i a na a, dib a nyi dire bu nyub a nyi nyuur a, bom ne za nyi na ure a, nyi ure a za a Naanmin yuor-vielu-danu yaw.

³²Nyi ta ure bom na na i nir faa lo a i, a Zifu mune zie bu a bel na be i Zifu mune a zie bu a Naanmin Law-yir zie i,

³³me a le a maa tor za na yaw faw ure a yele za puo ke a nume a nibe za zie a, maa na be babr i tone, e babr a nibe yaga zie tone, ke be tuo nye a faafu a.

1 KORÉTI 11

¹Nyi cowre me, me a le maa muja na cowre a Kurita a.

²I muure nyi na nyi na ter a i tieru a yele za puo a, e maal tuur a wulu i na lori ku nyi a.

³E ce, i babr a ke nyi baw a yel na per vla: deb za zu-sob i a Kurita; a pow zu-sob i a deb, e a Kurita zu-sob i a Naanmin.

⁴Deb za na puore bu yere Naanmin-yer-mane yeru e 'le a v zu paw a, v be yawne a v zu-sob e.

⁵E ce pow za na puore bu yere Naanmin-yer-mane yeru e be 'le bom paw a v zu a, v be yawne a v zu-sob e, bu n'u ve, a i na me v for i a zu a.

⁶A pow be wa 'lene fatara a, bu yaw be po v a zu. E ce a zu pob bu a zu foru wa ure vi pow zie a, bu 'le fatara.

⁷Deb vl a, v be ter sor na 'le a v zu paw e; v i n a Naanmin nmaaru ni a v yuor-vielu-danu, e a pow i a deb yuor-vielu-danu.

⁸Bu n'u ve, deb be n'u be ir a pow puo i, pow n'u be ir a deb puo.

⁹E pow yaw be n'a be ir a deb e, deb yaw n'a be ir a pow.

¹⁰Ale so a fer ke a pow yaw a vl muja ni-kpeenu bawfu a v zuu, a malki mune yaw.

¹¹E ce tum ni a Sore law-taa puo a, a deb ni a pow be be za na bur taa i.

¹²Bu n'u ve, me a le a pow na yi a deb zie a, le mi n'a a pow mi dow a deb, e a za yi Naanmin zie.

- ¹³Nyum tɛɛ za nyi jieli nyɛ a: a sɛw na kɛ pɔw puore Naanmun ɛ bɛ 'lɛ a v zu pàw bu?
- ¹⁴A yele na ɛɛ a lɛ a, bɛ tɔɔ wule nyi kɛ dɛb na tɛr zukɔbr wowr a, bɛ yǎwne v tɔɔra ɪ,
- ¹⁵ɛ cɛ a pɔw zie, a ɪ depaalu ɛ? Bɔv n'v vɛ, bɛ kù v nɪ a zukɔbr wowr k'aa ɪ a v fātara.
- ¹⁶ɛ nur wa cǎa bɔbr k'vɔv ɲmɛr nɔkpen a yel ɲa yǎw a, vɔv bǎw k'aa tum nɪ a Naanmun Lǎw-yie bɛ lɛ tɛr tub a mɛnɛ kǎw a puoru yele yǎw ɛ.
- ¹⁷A yel ɲa na gǎ zi-been baar a, a nyi kpaa-taa yǎw a, ɪ bɛ mɔvɛ nyi ɛ. Bɔv n'v vɛ, a sɛw na k'aa maale nyi, ɛ cɛ a nɛ na sǎwne nyi bɛ dɪ vuo ɪ.
- ¹⁸A yel dǎw-niwn sob ɪ ɲa: bɛ yel a kù m, kɛ nyi na mí wa bǎ taa a, ɛ búr-taa mí bɛ n a nyi cara pɔɔ, ɛ ɪ tɛr kɛ a a ɲa bɛ na yel a, a mɛnɛ ɪ n yel-mɲa.
- ¹⁹Mɔ mɪ, a sɛw na kɛ búr-taa bɛ a nyi sɔgɔ, kɛ bɛ tɔɔ bǎw a belɪ dem na sɪrɪ bɛ lɛbr pùor a nyi pɔɔ a.
- ²⁰Nyi na mí wa bǎ taa a, a Sore dɪb bɛ n'v nyi mí dɪɛ ɪ.
- ²¹Bɔv n'v vɛ, a dɪb daar na mí wa ta a, ɲa za mí maw na dɪ a v dem, kɛ kɔ mí kpɛr kǎw ɛ yɛn sob kuole.
- ²²A ɪ lɛ, nyi dɛ bɛ tɛr yie na mí zɪ a bɛ dɪɛ ɛ nyuur bu? Bu a Naanmun Lǎw-yir v nyi bɛ bɔɔlɛ bom, ɛ bɔbr kɛ nyi tɔvɛr a belɪ dem na bɛ tɛr bom a? ɪ pǎa yel kɛ bunv kù nyi a? ɪ mɔvɛrɪ nyi bu? Towtow! A a ɲa yǎw a, ɪ bɛ mɔvɛrɪ nyi ɛ.
- ²³Bɔv n'v vɛ, yel ɲa n'v ɪ pǎw a Sore zie ɛ mɪ lɔvɪ kù nyi: a vɪ tɪsɔw nɛ bɛ na tɪ nyɔw a Sore Yeezu tɪr a, v tɪ de nɪ dipɛ,
- ²⁴ɛ v na wa pùori a Naanmun yaani baar a, v nyɔw v na ɲma ɛ yel: «A ɲa ɪ n a ɪ yǎgan a nyi yǎw, nyi maale a a ɲa tɛrɛ nɪ a ɪ yele.”
- ²⁵A dɪb pùorɪ, v mɪ tɪ ɪ n a lɛ a koli-nyuura yǎw yere nɪ: «A koli-nyuura ɲa ɪ n a Wō-ta-paala na bin nɪ a ɪ zɪ a, nyi mí maale a a ɲa tɛrɛ nɪ a ɪ yele, lɛn daar za nyi na mí wa nyuur a a.”
- ²⁶Bɔv n'v vɛ, lɛn daar za nyi na mí 'wɔbr a dipɛ ɲa ɛ nyuur a koli-nyuura ɲa pɔɔ divɛ a, a Sore kùu n'a nyi mí yere gùrɛ nɪ a v waa. Dipɛ nɪ divɛ (11.26).
- ²⁷Alɛ so, sob nɛ nǎá wa 'wɔbr a Sore dipɛ, 'wɔbrv na bɛ sɛw a, ɛ nyuur a koli-nyuura pɔɔ divɛ, nyub na bɛ sɛw taa nɪ a, na yǎw na v mɲa ɪ sǎwna sob a Sore yǎgan nɪ a v zɪ yǎw.
- ²⁸A na ɪ a ɲa a, ɲa za mí sowr v tɔɔra kaa ɛ bǎw 'wɔb a dipɛ ɲa, ɛ nyũ a divɛ a ɲa;
- ²⁹bɔv n'v vɛ, sob nɛ na 'wɔbr a dipɛ ɛ nyuur a koli-nyuura pɔɔ divɛ, ɛ bɛ tɛrɪ bǎw k'aa Sore yǎgan n'v a, a v sob bɔbr ɪ yɛrv yǎwne v tɔɔra.
- ³⁰Alɛ n'a so a baalbɛ nɪ a nɪ-kɔwr bɛ dɪ vuo a nyi pɔɔ ɪ, ɛ yaga kpi.
- ³¹Tumɛ mí tɪ sowrɪ tɪ tɔɔra kaa a, bɛ kũv wa tɪ maale nɪ tɪ yɛrv ɛ.
- ³²ɛ cɛ a Sore mí maal ɪ tɪ nɪ yɛrv ɛ kpǎa tɪ, kɛ tɪ taa wa lǎw nɪ a tɛ-daa nyɛ dɔwrv ɛ.

³³A na ɪ a ɲa a, yebr ɪ, nyume mí wa bã taa a Sore dib yãw a, nyi mí zĩ gu taa;

³⁴kõ wa kpier nɪr a, õv di a v yir, a nyi bã-taa ta mí ɪ a nyi dɔwrv yãw ε. E a yeke al na ce a, ã na maal a na mãã wa ta a nyi zie a.

1 KORÊTI 12

¹Yebr ɪ, ã be bɔbr ké nyi ɪ zɔn a maalv a Vuvrv Sõw na tire a yãw ε.

²Nyi bãwnɪ a na, a len daar nyi na ti cãã ɪ a tibe nibe a, a be mí ti ter nyi na kũ cen a tibe na be ter nvɔr yere a zie ɪ.

³Alɛ n'a so ã bɔbr ke nyi bãw a yel ɲa: nɪr za Naanmin Vuvrv na yãw v yere a, be yere: «A Yeezu, v ɪ nɪ-ɲmɛ-yãwna ɪ», ε alɛ be ɪ a Vuvrv Sõw zũũ a, nɪr kũ tũɔ yel: «A Yeezu ɪ n Sore ɪ.»

⁴A Naanmin maalv ɪ n tɛtɛɛ, ε yi a Vuvrv Sõw been zie.

⁵A tũ-nɛɛ ɪ n tɛtɛɛ, ε ce a Sore been n'v be tone.

⁶A yeke na maale a ɪ n tɛtɛɛ, ε ce Naanmin-been n'v maale a za a nibe za zie.

⁷A Vuvrv Sõw maalv mí sãã nɪ ɲa za zie a be za vla yãw.

⁸A kãw a, yerv na tu yã-bãwfv a n'v a Vuvrv Sõw kũ v, ε a kãw yerv tu zanu v na zànɪ bãw a, ε a cãã yi a Vuvrv Sõw been nɛ zie.

⁹Naanmin-saw-deb na be ter v tɔ a n'v kãw páw a Vuvrv ɲa tɔr za zie, ε yèn sob páw baalbe sanv maalv a Vuvrv Sõw been yõ ɲa zie.

¹⁰Kãw páw nɪ nɔ-bãa-yeke maalv fãw, yèn sob páw Naanmin-yer-manɛ tome maalv, ɲa sob vl páw nɪ maalv mí bãw a vuvr-bele-bele nɪ a Vuvrv Sõw tɔr za; kãw páw nɪ a yer-buvre yerv fãw, ε kãw bãw a yerv a ɲa pɛɛ iru.

¹¹E ce a Vuvrv Sõw been yõ ɲa tɔr za n'v maale a a ɲa za. Ule n'v pone a maalv tɛtɛɛ kũre a nibe been been, mẽ a le v na bɔbr a.

¹²Mẽ a le a yãgan na ɪ been ε ter berme yaga a, ε a berme na saa yãwmẽ a, bã taa ɪ yãgan been yõ a, le n'a a mì ɲmẽ a Kirita zie.

¹³Bũv n'v vɛ, Vuvrv been pɔɔ n'a ti za de a suob ké ti tũɔ ɪ yãgan been, tume saa ɪ Zifv bu be ɪ a Zifv a, gbãgbaar bu nibe na so be tvɔra a, ε a ti za a, a Vuvrv Sõw been yõ n'v bãa a ti kũɔ-nyuur.

¹⁴Berme been yõ be n'v a yãgan mí ter ε, berme yaga n'a.

¹⁵A gbér ti ɪ mẽ v yel a: «Ã be ɪ nũu ε, ã be pɔɔ a yãgan pɔɔ ɪ», al yãw n'a v kũv cãã pɔɔ a yãgan pɔɔ bu?

¹⁶A tobr ti ɪ mẽ v yel a: «Ã be ɪ mimir ε, ã be pɔɔ a yãgan pɔɔ ɪ», al yãw n'a v kũv cãã pɔɔ a yãgan pɔɔ bu?

- ¹⁷A yãgan za ti ɪ mimir yõ a, nyune n'a a tobe nãá ti be? E v za ti ɪ tobe a, nyune n'a a nyvɔr nãá be?
- ¹⁸E ce Naanmun yãw ni ðerme been been a yãgan mẽ a le v na bɔbr a.
- ¹⁹A za ti ðã taa ɪ ðerme been yõ têtê a, nyune n'a a yãgan nãá be?
- ²⁰A na ɪ le a, ðerme yaga n'a be be, e v ɪ yãgan been yõ.
- ²¹A mimir kũ tũɔ yel a nũu: «Ĩ be ter fu yel-ura ɪ», e a zu mì kũ tũɔ yel a gbɛɛ: «Ĩ be ter nyɪ yel-ura ɪ.»
- ²²Mõ mì, a yãgan ðerme al na mí sãá mẽ a be ter fãw towtow a, a fer a ke a be be;
- ²³E a al ti na mí nyẽ a be sewni yãwfu yaga a, ale n'a ti nĩe mí yãwne yaga; a yãgan ðerme al na ure ti vĩ a, ti yãwne a ni yaga,
- ²⁴a al na be ure ti vĩ a, yãwfu be fere ɪ. Naanmun maal ɪ a yãgan, ké a ðerme al na be maal ter yãwfu a, nyere yãwfu.
- ²⁵U ɪ n a ɲa, ké búr-taa ta be a yãgan pɔɔ ɪ, e ce a yãgan ðerme lãw kaare taa zie.
- ²⁶A yãgan ðerme kãw wa wone tuo a, a yãgan ðerme za lãw ni v na wone a tuo; a yãgan ðerme kãw wa nyere yãwfu a, a yãgan ðerme za pɔɔ ni a v nũò pɔɔ.
- ²⁷Nyɪ ɪ n a Kurita yãgan, é ɲa za ɪ a yãgan ɲa ðerme.
- ²⁸A belɪ dem na be a Lãw-yir pɔɔ a, a ɲa n'a a Naanmun cɔbrɪ be yãw: a de niwn sob a, a ni-toni ne be, a ayi sob a, a Naanmun-yêr-manbe, e a ata sob ɪ a wul-wulbe; al pùorí a belɪ dem na ter a nɔ-ðãa-yele maalv fãw a, al pùorí a bel na ter a baalbe sanv maalv a, a nibe sɔwfu ni a nibe kaafv maalv a, ni a bel na ter a yêrv nur na be wone a fãw a.
- ²⁹Be za ne be ɪ ni-toni bu? Be za ne be ɪ Naanmun-yêr-manbe e? Be za ɪ n wul-wulbe e? Be za maale ni nɔ-ðãa-yele bu?
- ³⁰Be za ne be páw a baalbe sanv maalv v? Be za ne be yêre a yêrv nur na be wone a bu? Be za ne be bãw a yêrv a ɲa taabe pɛɛ-iru bu?
- ³¹Nyɪ bɔbr a Naanmun maal-beɛ beɛ. ĩ na cãa na wul nyɪ sɔr kãw na viel gãw a za a.

1 KORÊTI 13

- ¹Mãa saa ɪ mẽ ĩ yêre ni a yêr-buure za a, a nisaalbe dem ni a malkɪ mune dem a, e mãa be wa ter a nõwfu a, ĩ ɪ na mẽ kúre be na ɲmɛr v kone yire a, bom be na ɲmɛr v pàwr gɔmẽ a.
- ²Mãa saa páw a Naanmun-yêr-manɛ maalv, bãw a Naanmun yel-sowlɪ za, e mí zàni bom za bãw a, mãa saa ter a Naanmun-saw-deb v za, a vl na na tũɔ ðaw a tan ti bin zi-yoru a, mãa be wa ter a nõwfu a, ĩ be ɪ bom za ɪ.
- ³Mãa saa de a ĩ bũ-terɪ za pō kù a kō dem, mãa saa de a ĩ yãgan yãw vũùmí a, mãa be wa ter a nõwfu a, ĩ be páwr bom za a pɔɔ ɪ.

⁴A nõwfu ter ɪ su-nyɔwra, v sɔ̃wne nɪ nɪbɛ, ɛ bɛ kpɛ nyuur ɛ, v bɛ wule v tɔ̃ra ɪ, v bɛ ure pɔ̃lɔ ɛ,

⁵v bɛ ure vɪ yele ɪ, bɛ bɔbr vl yɔ̃ tɔ̃nɛ ɪ, v bɛ nyere suur ɛ, bɛ ter pɔ̃-bier ɛ,

⁶v bɛ cɪlɛ a yel na bɛ tu sɔr a yāw ɛ, yel-mɪŋa yāw n'a v mɪ cɪlɛ.

⁷A nõwfu mɪ de nɪ yel za bɛr a baari, v mɪ ter ɪ a Naanmun-saw-deb a yele za pɔ̃ɔ, lāw nɪ a tierv v na yāw a Naanmun yāw a, ɛ mɪ nyɔw v tɔ̃ra bom za yāw.

⁸A nõwfu bɛ ter nāà tɔl ɛ. A Naanmun-yɛr-manɛ tome na baar ɪ bibir kāw, a yɛr-buure yɛrv na kpiir a, a bāwfu na baar a.

⁹Bɔ̃v n'v vɛ̃, a tɪ bāwfu ɪ n ŋmaare ŋmaare lɛ, ɛ a tɪ Naanmun-yɛr-manɛ tome ter tɛwfu zie.

¹⁰ɛ cɛ a vielɔ za bio wa vie a, a al na viel cɛ ŋmāa a, na baar a.

¹¹ĩ na tɪ ɪ bi-bile a, ĩ tɪ yɛrɛ na mɛ bi-bile a, ĩ tɪ tiere na mɛ bi-bile a, ɛ a ĩ yā tɪ ɪ bibi-yā. ɛ cɛ ĩ na wa ɪ nɪ-kpɛɛ baar a, ĩ bɛr ɪ a bi-bi-ɪb.

¹²Yɛrɛ ŋa a, caala pɔ̃ɔ n'a tɪ jɪrɛ mɪ nyɛ̃ a bom v bɛ maal sāá ɪ, ɛ cɛ a nɪdaar a, tɪ na mɪ caar a nyɛ̃. A yɛrɛ ŋa a, a ĩ bāwfu ter ɪ tɛwfu zie, nɪdaar a, ĩ na bāw nɪ a Naanmun vla mɛ a lɛ v na bāw mɛ a.

¹³A na ɪ a ŋa a, a yɛrɛ ŋa a, a Naanmun-saw-deb, a yāw a tierv a Naanmun yāw, nɪ a nõwfu bɛ n bɛ a za ata, ɛ cɛ a za ata pɔ̃ɔ a, a nõwfu n'ɪ a kpɛɛ.

1 KORĒTɪ 14

¹Nyɪ bɔbr a nõwfu. Nyɪ mɪ bɔbr a maalɔ a Vɔ̃vrv Sɔ̃w na tire a, baa zuo a za a Naanmun-yɛr-manɛ tome maalɔ.

²Bɔ̃v n'v vɛ̃ vlɪ sob na yɛrɛ yɛrv nur na bɛ wone a, nɪsaalbɛ zie bɛ n'a v yɛrɛ ɪ, Naanmun zie n'a, nur za na bɛ wone a v yɛrv a yāw. A Vɔ̃vrv Sɔ̃w mɪ yāw v nɪ yā v manɛ yele nɪsaal yā na kũ tũɔ bāw tɔ a.

³ɛ cɛ sob nɛ na yɛrɛ Naanmun-yɛr-manɛ yɛrv a, v yɛrɛ nɪ a nɪsaalbɛ zie, k'vɔ ɪ a bɛ Naanmun-saw-deb kɛrɛ dɔ̃wlɛ, k'vɔ kpaalɪ bɛ, k'vɔ mɔ̃wlɪ bɛ.

⁴Uɪɪ sob na yɛrɛ yɛrv nur na bɛ wone a, v yɔ̃ n'v nyere a tɔ̃nɛ, ɛ cɛ sob nɛ na yɛrɛ a Naanmun-yɛr-manɛ yɛrv a, a lāw nɪbɛ za nɛ bɛ nyere a tɔ̃nɛ.

⁵Māa zie a, ĩ bɔbr a kɛ nyɪ za nāá yɛrɛ yɛrv nur na bɛ wone a, ɛ cɛ nyɪ yɛrɛ Naanmun-yɛr-manɛ yɛrv, alɛ n'a ĩ nɔ̃nɛ zuo. A sob nɛ na yɛrɛ yɛrv nur na bɛ wone a, vlɛ bɛ mɪ wa ír a pɛr a lāw nɪbɛ tũɔ nyɛ̃ tɔ̃nɛ a, a sob nɛ na yɛrɛ a Naanmun-yɛr-manɛ yɛrv a zuo v na.

⁶Yɛbr ɪ, alɛ ɪ mɛ ĩ wa n a nyɪ nyɛb a yɛrɛ ŋa, wa ta yɛrɛ yɛrv nur na bɛ wone a, bɔ̃v yel-ura n'v ĩ na ter a nyɪ zie? A ĩ yɛrv bɛ wa manɪ yel-sɔ̃wla kāw kù nyɪ a, vlɛ bɛ wa wa n bāwfu kāw a, bɛ yɛr Naanmun-yɛr-manɛ yɛrv kù nyɪ bu kù nyɪ wulu kāw a, bɔ̃v yel-ura n'v ĩ na ter a nyɪ zie?

⁷Le n'a a mî ñmẽ a yielu bome zie. Mẽ a ña a, a wele nî a korijom kòkèè bè wa yire dèdèni a, ñmũmun n'a bè na bãw vli bom a weli-peble na peble a, bu a korijom ñmĩere na ñmĩer a?

⁸A wî-peble bè wa pebli a wĩe v yi vla a, ãa n'v na còbrî gu a zèbr?

⁹Le mî n'a a nyî zie. A nyî nuòr wa yère yèr-bie nûr na kũ tũ bãw a, ñmũmun n'a bè na bãw a nyî yèrv per? Nyî na dè na yère bere vuo può.

¹⁰A yèr-pèè bè ter nuòr a tẽ-daa zu ε, ε cè been kãw za bè be be a yèr-bie bè ter per ε.

¹¹É cè mãa bè wa wone yèrv kãw a, ï na ı n nî-bula a sob nè na yère a zie, ε a sob nè na yère a, ı nî-bula a ï zie.

¹²Le n'a, a nyum mî, nyî na yãw fãw bòbr a Vuurv Sõw maalv a, nyî bòbr kè nyî kpè a al na sòwne a Lãw-yir meb yãw a, naalv zuo a za.

¹³Alè so, sob nè na yère yèrv nûr na bè wone a, a fer a k'vũ puore tũ pãw a yèrv a ña pèè-iru maalv.

¹⁴Mãa wa puore yère yèrv nûr na bè wone a, a ï tierv mí surî na puore, ε cè a ï yã bè urè bom za ı.

¹⁵A na ı a ña a, ï ı ñmũn? Ï na puore nî nî a Vuurv Sõw, ε mî puore nî a ï yã; ï na yiele na nî a Vuurv Sõw, ε mî yiele nî a ï yã.

¹⁶Bũv n'v vè, a Vuurv Sõw yò wa n'v yãw fũ puore yaanî puoru a, ñmũmun n'a a lãw può nî-zawle na yãw «Amen» sòw a fũ yaanî puoru, bè na bè bãw a lè fũ na yere a yãw?

¹⁷A fũ yaanî puoru saa vîel yaga za a, ε cè a fũ tò sob bè nyẽ maalv a può ı.

¹⁸Naañmun so yaanî, ï na yère yèrv nûr na bè wone a zuo a nyî za a.

¹⁹É cè a lãw nîbe sògò, ï mí nyẽ na yèr-bie anũu na ter wob a nîbe zie a, ï na na yèr wul ı bè a, a sa yèr-bie tur pie ï na na yèr ı yèrv nûr na bè wone a.

²⁰Yèbr ı, nyî ta ter bi-bi-yã a yele bãwfv yãw ε; nyî ı bi-biir a yel-faa maalv yãw, ε cè a yele bãwfv yãw a, nyî ı nî-bèrè.

²¹Bè sèb ı a ña a Naañmun-Wulu sèbe può: «A Sore yel a: nîbe na yère yèr-yoru a nè bè ï na yãw bè yèr a nî-buure bè ña zie, nî-sãanbe nuòr v ï na yèr ı a bè zie, ε a lè mî a, bè cãa kũ ber wõ a ï yèrv ε.»

²²A na ı a ña a, a yèrv nûr na bè wone a maalv bè ı bãwfv a Naañmun saw-dierbe yãw ε, v ı n bãwfv a Naañmun bè-saw-dierbe yãw. A Naañmun-yèr-manè maalv vl a, v bè ı bãwfv a Naañmun bè-saw-dierbe yãw ε, v ı n bãwfv a Naañmun saw-dierbe yãw.

²³Mẽ a ña a, alè ı mẽ a Lãw-yir nîbe za gã n taa, é bè za yère yèrv nûr na bè wone a, a nî-zawle bu a Naañmun bè-saw-dierbe wa kpier a, bè kũ tier kè nyî yare na ı?

²⁴É cè, bè za nĩe wa yère Naañmun-yèr-manè yèrv a, ε Naañmun bè-saw-diere bu nî-zawla wa kpè a, v na nyẽ nî a v sãwna bè za na yere a, nî a v yele bè za na bãwne a.

²⁵A v pu-tier-sowla na sãá na; v na lo n tẽw vobli muru, v na puore ni Naanmun ni v twora siwru e yere ke Naanmun suri na be a nyi sogo.

²⁶Yebr i, a na i a na a, i i nmun? Nyi na mi wa ba taa a, a nyi kaw na mi too na yiele yielu, kaw ture wulu, bu yel-sowla kaw, kaw yere yervu nur na be wone a e ire a pee; e ce a a na za a, a ure a law v kere.

²⁷Nyi mune wa yere yervu nur na be wone a, be i nibe ayi, be ta zuo nibe ata i, e na mi yer, e ku na v yer, e nur be be ire a pee.

²⁸Nur be wa ka be na ire a yervu nur na be wone a pee a, a sob ne na yere a yervu a na a, v zi gbili a law puo, v yere ni v twora e yere ni a Naanmun.

²⁹A Naanmun-yer-mane yervu yaw a, nibe ayi bu ata mi yere, e a nmaare jiele a be yervu.

³⁰Nur kaw na be a law puo wa paw yel-sowla kaw bawfu a, a fer a k'aa vli sob na ti yere a, nmaa a v yervu ber.

³¹Nyi za na too na yere Naanmun-yer-mane yervu, e ce, nyi yere here taa, k'aa nibe za too nyẽ wulu ni mowlv.

³²A Naanmun-yer-mane so a Naanmun-yer-mane tieru na yaw v yere a.

³³Bvu n'v vẽ, Naanmun be i bune-ure Naanmun e, v i n ya-daaru Naanmun. Me a le a na ure a Kurita-nibe Law-yie za puo a,

³⁴a powbe, be mi zi gbili a nyi law puo: a be ter sor ke be de yervu a be i. Me a le a Naanmun-Wulu na bin a, a fer a ke be mi ter nor-sawfu e zi gbili.

³⁵Bele wa babr ke be baw yel kaw per a, bee sowri a be sur a yir. A be sew ke pow yere a nyi law puo i.

³⁶Nyum zie n'a a Naanmun yervu ti bu? Nyum tewr ne be paw v bu?

³⁷Nur wa tier k'vu i n Naanmun-yer-mane bu k'vu ter i Vuvu Sow maalv kaw a, a fer a k'vu nyẽ Sore no-yawna a sebru a na i na kore nyi a puo.

³⁸Nur be wa nyẽ Sore no-yawna a puo a, a wul a ke Naanmun mi be baw v e.

³⁹A na i le a, yebr i, nyi babr ke nyi i Naanmun yer-manbe, e ta diwr yervu nur na be wone a bere i,

⁴⁰e ce a za a, a mi ure me a le a na sew a, e ta bune ure i.

1 KORÊTI 15

¹Yebr i, i leb a siwne a nyi tieru a Yel-nũò i na man ku nyi a yaw, a Yel-nũò na nyi na wõ e saw de v kpew za a.

²Ule n'v na faa nyi, nyume wa ter v vla me a le i na wa wa man v ku nyi a; ale be wa i le a, nyi naa wa saw na de zawla.

- ³A wulu ɲa mǎa muɲa na ti páw a, ã de ni niwn luor v kù nyi: Kírta kpi n a ti yel-bebe yǎw, mǎ a le a Seb-son na ti yel a.
- ⁴Be ùù v na, v leb a yi a kũu pɔɔ a bibie ata sob, mǎ a le a Seb-son na yel a.
- ⁵U wul i v tɔra a Pɛr, al pùorí v wul v tɔra a ni-toni pie ni ayi.
- ⁶A pùorí, v leb a wul v tɔra yebr kɔbr anũu ni dɔwle, be za lǎw nyẽ v. A be yaga zie cǎa na vuure, e ce be mune kpi na.
- ⁷Al pùorí v wul v tɔra Zakí, e le wul v tɔra a ni-toni za.
- ⁸U na wul a v tɔra a be ɲa za baar a, v pǎa mì wa bɛr a wul v tɔra a mǎa mì, mǎa na i mǎ be dɔw mǎ na ã be ta a.
- ⁹Bũv n'v vɛ, ã i n a ni-toni za pɔɔ puri woro, ã mì be sɛw ké be buole mǎ ni-tona i, ã na dɔwri a Naanmun Lǎw-yir a yǎw.
- ¹⁰Naanmun maalv n'a so ã ɲmǎ a a ɲa ã na ɲmǎ a, e a v maalv a ã zie be i zawla i. ã nĩ na tɔ zuo be za: mǎa be n'v e, a Naanmun maalv na be a ã zie a n'v.
- ¹¹A na i a ɲa a, a mǎa n'v o, a beɛ ne be o, a yel ɲa n'v ti hiere yere kùre nyi, é vɛ n'v nyi saw de.
- ¹²Ti hiere na ke a Kírta leb a yi a kũu pɔɔ, ɲmuɲmun za n'a nyi mune yere ke kũuni le-yib be ka?
- ¹³Kũuni le-yib be wa ka be a, a Kírta mì be leb yi a kũuni pɔɔ i;
- ¹⁴e a Kírta be wa leb yi a kũu pɔɔ a, a yele ti na hiere yere kùre nyi a, i n zawla, e a nyi Naanmun-saw-deb mì i n zawla.
- ¹⁵Le waar mì, a nibe na nyẽ ti na ti i Naanmun dǎsɛ-ziri dem, bũv n'v vɛ, ti yel a k'vɔv i n a Kírta leb yi a kũu pɔɔ, zĩ k'vɔv be i a le i, alɛ wa i sɪza n'a k'aa kũuni be lebr yire a.
- ¹⁶E a kũuni be wa lebr yire a, a Kírta mì be leb yi a kũu pɔɔ i.
- ¹⁷E a Kírta be wa leb yi a, a nyi Naanmun sawfu i n zawla, é nyi cǎa na be a nyi yel-bebe pɔɔ.
- ¹⁸E alɛ wa i a ɲa a, a belɪ dem mí na saa saw de a Kírta e kpi a, be we na.
- ¹⁹Tume wa yǎw a ti tieru a Kírta yǎw tɛw zu ka nyɔ-vuuvu ɲa tɛwr yǎw a, ti yúor i we a nisaalbe za pɔɔ.
- ²⁰E ce le be n'a i! Kírta leb a yi a kũuni pɔɔ, wul k'aa belɪ dem na kpi a, mì na leb a yi.
- ²¹Ni-been na n'v so a kũu be a, ni-been n'v mì so a kũuni-pɔɔ-le-yib be.
- ²²Mǎ a le a nisaalbe za na lǎw ni a Adama kpiir a, le n'a be za na lǎw ni a Kírta leb vuure,
- ²³ɲa za a v pal pɔɔ: a dǎw-niwn sob n'i a Kírta, al pùorí a belɪ dem na na i a Kírta ni-sori a v leb-waa daar a.

- ²⁴Al pùorí, a yele za nuor na kù na, a len daar a Kírta nãà wa sãw ni-kpěenu dɔb za ber a, sãw fãw za ni kpěw buure za ber ε de a naalv kù a Naanmun Sãa a.
- ²⁵Bũv n'v vế, a fer a k'aa Kírta dũre naalv ε gu Naanmun wa ti neb a v dõ dem za bin a v pile.
- ²⁶A dõ-sob-pe-baara be na na sãw ber a, n'ɪ a kũu.
- ²⁷Bũv n'v vế, a Seb-sõw yel a: «Naanmun nẽ ni bom za bin a Kírta pile.» E ce a Seb-sõw yér-bie a ɲa: «Naanmun nẽ ni bom za bin a Kírta pile», wule ni cãamí le k'aa Naanmun, na nẽ bom za bin a Kírta pile a, be puo ɪ.
- ²⁸E a Bie wa so bom za a, a Naanmun na yãw v so bom za a, mì na so v na, le n'a Naanmun na dũre naalv bom za zu.
- ²⁹Alɛ be wa ɪ a ɲa a, a belɪ dem na mí yãw be kù be a suob a kũuni yãw a, bũv n'v be pãa mì tiere ké be na páw na? Alɛ wa ɪ sɪza n'a k'aa kũuni be lebr yire a, bũv so be mí yãw be kù be a suob a kũuni yãw?
- ³⁰E a tum tee za, bũv so a kũu mí jiere ti kura le.
- ³¹Yebr ɪ, bibir za n'a ï kpiir, a yel ɲa ɪ n sɪza, mẽ a le nyɪ na sɪrɪ ɪ a ï depaal-bom, mãa ni a ti Sore Yeezu Kírta na lãw taa a yãw a.
- ³²Alɛ ti ɪ nɪsaalv tɛwr yãw n'a a, bũv yãw n'a ï ti zeb ɪ a wɛ-dɔn a Efɛɛzi? A kũuni be wa lebr yire a, mẽ a le a zɔkpar na yel a: «Tɪ dũre ε nyúur, ti na na kpi bio a yãw.»
- ³³Nyɪ ta bele nyɪ twɔra ɪ: a tu-taa na be viɛl a, sãwne ni a nyɔ-vuɔr-vla bere.
- ³⁴Nyɪ yãw fãw leb bãw yã ε ber a yel-bier maalv. Ì yel yãw nyɪ vɪ: nyɪ mune be bãw a Naanmun ε.
- ³⁵E ce nibe na sowre na: «Dmuɲmun n'a a kũuni lebr yire? Yãgã-buor v be mí leb yi n?»
- ³⁶Dãbol ne b! A bũ-bir fɔ na mí bùr a, vle be wa kpi a, v na ɪ n ɲmun bul?
- ³⁷Bũ-bul be n'v fɔ mí bùr ε, bũ-bir v, ka-bir bu bũ-kãw bir.
- ³⁸Pùorí n'a Naanmun mí ɪ a bũ-bir bul ter a yãgan vl a Naanmun na bɔbr a, bũ-buure ɲa za mí bul a ter v yãgan.
- ³⁹Yãgã-nɛn za be n v twɔra: a nɪsaal yãgã-nɛn ni a dɔn dem, ni a lili dem ni a zume dem be ɪ been ε.
- ⁴⁰Salom zu bome yãgame be n be, tɛw zu bome yãgame mì be be, ε a viɛlv be ɪ been.
- ⁴¹A mũtõw nyɪwrv be n v twɔra, a cuw dem mì be v twɔra, ɲmar-bie dem mì be v twɔra, ɲmar-bir kãw mí nyɪwre na zuo v tɔ mì.
- ⁴²Le mì n'a a ɲmẽ a belɪ dem na na leb yi a kũuni puo a zie. Yãgã-kpiira n'v be mí ùù, ε vle wa leb yi a kũuni puo a, v be mí le ter kũu daar ε.

⁴³Yāgā-jewra n'v be mí ũù, ε v leb yi n vielv. Bābaalv yāgan n'v be mí ũù, ε v leb yi ter fāw be di vuo i.

⁴⁴Nisaal yāgan tewr v be mí ũù, ε v leb yi i yāgan Naanmin Vuvuv na so a. Nisaal yāgan tewr na be be a, yāgan Vuvuv na so a mī be n be.

⁴⁵Al yāw n'a a Seb-sōw yel a yēr-bie a ŋa: «A nisaal-dāw-niwn sob, a Adama, ti i n bũ-vuvra; a Adama-pe-baara, i n Vuvuv nur na tre nyɔ-vuvuv a.”

⁴⁶ε ce a Vuvuv nur be n'i a dāw-niwn sob ε, a vl na i nisaal tewr a n'v, a Vuvuv nur pāa tu.

⁴⁷A Nisaal dāw-niwn sob, be na maal i tēsow tane a, i n tēsow bom. A nisaal ayi sob vl yi n salom zu.

⁴⁸A tēsow bome ŋmē na taa ni a vl be na ti maal i tēsow tane a, ε ce a salom zu bome mī ŋmē taa ni a vl na yi a salom zu a.

⁴⁹Mē a le ti na ŋmē taa ni a tēsow nur a, le n'a ti mī nāá ŋmē taa ni a nur vl na yi a salom zu a.

⁵⁰Yel ŋa n'v i bōbr k'ũ yel, yebr i: nisaal na i yāgan ni zũ tewr a, kũ tũɔ kpe a Naanmin-Naalv puɔ i, é bũ -kpiira kũ tũɔ puɔ bũ-be-kpiira yeke puɔ i.

⁵¹Nyi vē i yel yel-sowla kāw kù nyi. Ti za be kpiir ε, ε ce ti za na lieb a,

⁵²dayēn daadaa, ti na lieb i fōw le a wɪ-pe-baara wa pebli a. Bũv n'v vē, a wɛ wa pebli a, a kũuni na leb a yi kũ leb kpi towtow ε, ε a tum yāgame na lieb a.

⁵³Bũv n'v vē, a fer a ke a nur vl na na wɛ a, su a nur vl na be were a; a nur vl na na kpi a, su a nur vl na be kpiir a.

⁵⁴A nur vl na na wɛ a, wa su a nur vl na be were a, ε a nur vl na na kpi a, su a nur vl na be kpiir a, le n'a a Seb-sōw yēr-bie a ŋa na tu: «Be zeb a tũɔ a kũu pēlēpēlē.

⁵⁵Alé kũu u, nyin lowr a fu zeb tũɔ? Alé kũu u, a fu pīi-zel wa mō?”

⁵⁶A kũu pīi-zel n'i a yel-bier ε a yel-bier fāw n'i a Mōyiir-Wulu.

⁵⁷Naanmin so puoru, vl na tre kè ti zebr tũɔne, ε a i a ti Sore Yeezu Kiriita yāw n'a a.

⁵⁸A na i le a, i yeb-nɔni i, nyi yāw fāw kpeme, ε taa bāwne damnu ε. Nyi kere kura le a Sore tome puɔ, ε bāwni a, ké nyi be hane lāwne ni a Sore zawla i.

1 KORĒTI 16

¹A cierv nyi na ciere bané taa a Kiriita-nibe yāw a, nyi mī tuur a le i na wul a Galasi Lāw-yie a.

²Kosiēra bibir za, bom ne ŋa za na tũɔ páw a v yir ber a, v mí taw v bin kōkówri, kè be ta gùre k'ũ wa wa be pāa ciere i.

- ³Mãa wa ta a, ï na to n a belı dem nyı nãá kaa ir a, be ter seb-tvɔlı cen nı a Zeruzalem ti tur a nyı cierv libie.
- ⁴Alɛ wa sɛw k'aa mãa muja cen a, be na páw mẽ na ti cen.
- ⁵Ï na tu na tol a Masedvan wa a nyı zie; tu-tɔlv tɛwr a ï na tu tol a be,
- ⁶ɛ a mune kãw, ï na kpɛ n a nyı zie kowri blã; a mune kãw mĩ ï na be n a be, a zie ti yi, kè nyı sɔw mẽ ï cãa lo a ï sor.
- ⁷Ï be bɔbr k'ũ wa tɔle nyẽ nyı nyeb tɛwr ɛ, ï tiere na k'ũ be a nyı zie blã, a Sore wa saw a.
- ⁸Ɛ cɛ, ï na kpɛ n a Efɛɛzi ti ta a Pâtıkotı,
- ⁹bũv n'v vɛ, ï nyẽ na ï na tũɔ tɔ a ï tome vla vla za a be, a dɔ dem na saa be dı vuo a.
- ¹⁰A Timote wa wa a, nyı yãw fãw ter v vla, v ta kpier a nyı zie nı dɛbĩɛ ı, v na tone a Sore tome mẽ a mãa a yãw.
- ¹¹A na ı le a, nır za taa wa mane k'vɔ be ter bir ɛ. Nyı sɔw v v leb wa a ï zie nı yã-baarv, mãa nı a yebr gũre v na.
- ¹²Ɛ a ti yebr Apɔlostı vl a, ï kpaal v nı gb'aa yaga za k'vɔ wa a nyı zie vle nı a yebr, ɛ cɛ v be bɔbr towtow k'vɔ wa a yẽre ɲa ı. Ule wa nyẽ a vuo a, v na wa na.
- ¹³Nyı ber gũɔ, nyı kpeme a saw-deb pɔɔ, nyı ı dɛbr, nyı ter fãw.
- ¹⁴Nyı ure bom za nı nɔwfv.
- ¹⁵Yebr ı, ï kpaale nyı na: nyı bãwnı a na k'aa Sitefanasi nı a v yir dem ne be de niwn liebi a Kırta-nibe a Akayi ɛ saw tɔ a lãw tome.
- ¹⁶Lɛ so, nyı sawr a nibe be ɲa taabe nvɔr, nı a belı dem za na lãw nı be tone ɛ hane a.
- ¹⁷A Sitefanasi, nı a Förtinatisi nı a Akayikisi waa ure mẽ nı nũɔ yaga. Be lieri nyı nı a ï zie ka.
- ¹⁸Bũv n'v vɛ, be ı na mãa nı a nyum za ber tierv. Lɛ so, nyı mí nɔne a nibe be ɲa taabe ye.
- ¹⁹A Azi Lãw-yie puore nyı na. Akılası nı Pırısıl nı a Lãw-yir na mí bã taa a be yir a, lãw nı nı a Sore puore nyı yaga za.
- ²⁰A yebr za puore nyı na. Nyı nyɔw taa weri pùori taa mẽ yebr a.
- ²¹A mãa Pol, mãa muja nũu n'v seb a puoru yẽr-bie.
- ²²Nır be wa nɔne a Sore a, v ı nı-ɲmẽ-yãwna. Marana ta (Tı Sore e, wa!)
- ²³A Sore Yeezu maalv, v be a nyı zie.
- ²⁴Ï lãw nı nı a Yeezu Kırta nɔne nyı za.

2 KORĚTI

2 KORĚTI 1

¹A mǎa Pol, Naanmun na nǒw yǎ yǎw ǐ ɪ a Kírta Yeezu nɪ-tona a, nɪ a tɪ yɛb Timote, tumɛ nɛ bɛ kòrɛ a sɛbɛ ɲa a Naanmun Lǎw-yir na bɛ a Korĕti tɛw a, lǎw nɪ a Kírta-nɪbɛ za na bɛ a Akayi a.

²A Naanmun tɪ Sǎa nɪ a Sore Yeezu Kírta maalɔ nɪ yǎ-ɓaarɔ, a bɛ a nyɪ zie.

³A Naanmun, tɪ Sore Yeezu Kírta Sǎa, su-ɓaarɔ Sǎa nɪ mǒwɔ za Naanmun tɛr ɪ puoru.

⁴U mí mǒwɛ tɪ nɪ a tɪ kpɛrɔ za puɔ, ké tɪ mì tǔɔ mǒwɛ a bɛɪ dem za na bɛ kpɛrɔ puɔ a, a mǒwɔ a tum mɲa na páwr a Naanmun zie a yǎw.

⁵Mě a lɛ tɪ na puɔ a Kírta tuo puɔ yaga za a, lɛ mì n'a tɪ mí páw mǒwɔ yaga za a Kírta yǎw.

⁶Tɪ bɛ n kpɛrɔ puɔ bu? A nyɪ mǒwɔ nɪ a nyɪ faafɔ yǎw n'a. Tɪ nyě nɪ mǒwɔ bu? A nyɪ mǒwɔ n'a, ké nyɪ tǔɔ saw de a tuo al tɛɛ za tɪ mì na wonɛ a.

⁷Ɛ a tiɛrɔ tɪ na tɛr a nyɪ yǎw a bɪ na; tɪ bǎwnɪ a na: nyɪ na lǎw nɪ tɪ a tuo puɔ a, nyɪ mì lǎw nɪ tɪ nɪ a mǒwɔ puɔ.

⁸Bǔɔ n'v vě, yɛbr ɪ, tɪ bɛ bɔbr ké nyɪ ɪ zɔn a kpɛrɔ na ta tɪ a Azi a yǎw ɛ: a kpɛ tɪ na tɪ gǎw a tɪ fǎw, ɛ tɪ bɛ tɪ tiɛɛ kɛ tɪ na cǎa na vuurɛ ɪ.

⁹Tum tɛɛ za yǎw a, tɪ tɪ yɛl a kɛ tɪ kpi na baari, lɛ so tɪ bɛ tɪ cǎa yǎw a tɪ tiɛrɔ a tum mɲa yǎw ɛ, tɪ tɪ de nɪ a tɪ tiɛrɔ yǎw a Naanmun yǎw, vl na mí ɪ a kũuni bɛ lɛb yi a.

¹⁰Uɛ n'v faa tɪ a kũu ɲa tɔ yǎw, ɛ na cǎa faa tɪ; vl yǎw n'a tɪ yǎw a tɪ tiɛrɔ, v na cǎa na faa tɪ.

¹¹Ɛ a nyum tɛɛ za mì sǒwnɛ tɪ na nɪ a nyɪ puoru, k'aa maalɔ tɪ na na páw a nɪ-yaga puoru zũú a, ɪ nɪ-yaga puore a Naanmun yaani a tɪ yǎw.

¹²A dǎsɛ ɲa a tɪ tiɛrɔ na dɪ a tɪ yǎw a n'ɪ a tɪ depaal-bom: a tɪ ɪb a tɛw zu a, baa zuo a za a nyɪ zie a, bɛ tɪ tɛr a munɛ kǎw ɛ, ɛ ɪ viɛɔ tɛwr, ɛ a za yi a Naanmun zie; nɪsaal yǎ-bǎwɔ bɛ n'a tɪ tɪ urɛ nɪ ɛ, Naanmun maalɔ n'a.

¹³Tɪ bɛ sɛbr nyɪ bũ-yoru kǎw za, a bɛ ɪ a al tɔr za nyɪ na kanɛ ɛ wonɛ a ɪ. Ɛ ǐ tiɛɛ na ké nyɪ na tǔɔ na bǎw a yɛl ɲa pɛr za,

¹⁴vl nyɪ na bǎw cɛ ɲmǎa a yɛrɛ ɲa a: a tɪ Sore Yeezu waa bibir a, tɪ na ɪ n a nyɪ depaal-bom, mẽ a lɛ nyɪ na ɪ a tɪ depaal-bom a.

¹⁵A tiɛrɔ ɲa na bɛ buɛ a zũú n'a, ǐ tɪ de niwn yɛl k'ũ na wa n a nyɪ zie wa ɪ nyɪ páw maalɔ gb'aa ayi dɔwɪ,

¹⁶Ɛ ǐ yi a nyɪ zie cen Masedvan, ɛ pǎa tɪ yi a Masedvan lɛb wa a nyɪ zie, nyɪ wa sǒw mẽ ǐ cen a Zude.

¹⁷A a ɲa ɪ na ti tier k'ũ ɪ a, ɪ be ti tieri to bu? Bu a le ɪ na tieri k'ũ maalɪ a, ɪ n nisaalbe pu-tierv tewr? A ɪ le ɪ mí lãw yel a «ũv» nɪ a «ũv'hũ» v?

¹⁸A Naanmun dɪ n a ɪ dāsɛ k'aa ti yērv a nyi zie be ti ɪ «ũv» nɪ «ũv'hũ» ε.

¹⁹Bũv n'v vɛ, a Naanmun Bie Yeezu Kɪrɪta ti na hieri yel kù nyi a, mãa nɪ a Sɪlvɛ nɪ a Timote a, v be ti ɪ «ũv» nɪ «ũv'hũ» ε, v ti ɪ n «ũv» tewr kura le.

²⁰A maalv al za a Naanmun na yel k'vɔ na tir a a, a v puɔ n'a a za «ũv» be. A na ɪ le a, a Yeezu Kɪrɪta n'v so ti mí sɔw «Amen», a Naanmun yúor-viɛlv-danv yãw.

²¹A sob ne na mí ɪ ti kpemɛ lãw nɪ nyi ε lãw nɪ a Kɪrɪta a, ε v ze ti a kãa sɔw a, a Naanmun n'v,

²²vɪ na ɲmãa a v bãwfv yãw ti, ε yãw a Vuvuv Sɔw a ti socie puɔ, v ɪ a maalv ti nãa páw a bãwfv a.

²³Mãa a, Naanmun n'v a ɪ dāsɛ sob, v ɪ ɪ kpi mãa wa ɲmare ziri a: a nyi vla yãw n'a ɪ be leb wa a Korɛti ε.

²⁴Tɪ be bɔbr ke ti fere nyi a nyi Naanmun saw-deb puɔ ɪ, bũv n'v vɛ, nyi kpemɛ nɪ a saw-deb puɔ; ε ce ti bɔbr a ke ti lãw nɪ nyi tone kè nyi wone nũò.

2 KORËTI 2

¹A na ɪ a ɲa a, ɪ yel a k'ũ be lebr waar a nyi zie ɪ, ɪ na be bɔbr ké nyi leb ter pu-sãwna a yãw.

²Bũv n'v vɛ, mãa wa ɪ nyi ter pu-sãwna a, ãa n'v na leb ɪ nũò kpe m, a be ɪ a sob ne ɪ na ɪ v ter pu-sãwna a?

³Alɛ so ɪ seɓ nyi a a ɲa, k'aa belɪ dem nãá ti yãw mɛ nũò a, be ta ɪ pu-sãwna ter mɛ a len daar ɪ nãa ta a nyi zie a ɪ. A nyum yãw a, ɪ be bɔne ɪ, a ɪ nũò mɪ na ɪ n a nyi za dem.

⁴Sɪza n'a, kpɛrv nɪ pu-sãwna yaga ter mɛ na, ɪ seɓr nyi kone nɪ marmar yãw puɔ, ε ce a be ɪ k'ũ ɪ nyi ter pu-sãwna ɪ, ε ɪ k'ũ ɪ nyi bãw ɪ na nɔne nyi be ter manv a.

⁵Nɪr wa n'v so pu-sãwna be be a, mãa be n'v v yãw a pu-sãwna ɪ, a nyi za ne be, bu, ti ta dɔwli kũɔ ε, a nyi mune ne be.

⁶A nyi yaga zie wa yel k'aa nɪr ɲa to sãw na a, a man v na.

⁷É ce nyi nĩe dɪ suur kù v ε mɔwl v, k'v taa wa mab ter pu-sãwna zuo ε.

⁸Alɛ so ɪ zeɛ nyi, ké nyi wul nɔwfv ɪb a v zie.

⁹Bom ɲa yãw n'a ɪ ti seɓ nyi: ɪ ti bɔbr a k'ũ ɪ nyi kaa nyɛ, nyi cãa na sawr a ɪ nuɔr kura le bu.

¹⁰Sob ne sãwna nyi na mí de ber a baari a, ɪ mɪ mí de na ber a baari, sãwna wa sɪrɪ be be a fer k'ũ de ber a baar a. É mãa a, mãa wa de nɪr sãwna ber a baari a, a nyi yãw n'a ɪ ɪ a le a Kɪrɪta nɪɲé,

- ¹¹k'aa Sitaana ta bèli ti nyɔw ε; bɔv n'v vɛ, ti be ɪ zɔn a v pu-tierv yɔw ε.
- ¹²Ĩ na ti ta a Tɔrɔwasɪ a Yeezu Kɪrɪta Yel-nɔ̀ò hieru yɔw a, a Sore na saa ti saw ĩ na tɔ̀o tone vla vla za a,
- ¹³a ĩ tierv be ti gã zi-been ε, ĩ na be ti nyɛ a ĩ yeb Títì a zũú. Lε so ĩ ti ber a Tɔrɔwasɪ tɛw dem ε cen a Masedvan.
- ¹⁴Naaɲmun so yaani! A Kɪrɪta yɔw a, v mí yɔw na ti puɔ a v zeb-tɔ̀ɔfɔ nɪbe puɔ kura lε, ε a tum zũú, v ɪ be bɔw a Kɪrɪta ziir za mɛ turali a nyũ na yi pàw a ziir za a.
- ¹⁵Sɪza n'a a Naaɲmun zie a, ti ɪ na mɛ turali na nyuur vla a Kɪrɪta de kòrɛ a Naaɲmun a. Tɪ ɪ n a lε a bèli dem na be a faafɔ sɔr zu a yɔw, nɪ a bèli dem na bɔrɛ a yɔw.
- ¹⁶Be ɲa zie a, kũu nyũu na waar ɪ kũu a n'a, ε be ɲa zie a ɪ nyɔ-vuuvɔ nyũu na waar ɪ nyɔ-vuuvɔ a. Ɛ ɔa n'v sɛw taa nɪ a ton ɲa tɔ?
- ¹⁷Tum be ɲmɛ mɛ a nɪbe yaga zie na de a Naaɲmun yɛrv v ɪ yèrú bom a ɪ. Tum a, a Naaɲmun n'v tɔ ti, ti yɛrɛ a v yɛrv nɪ yel-mɲa a v niɲé, lɔw nɪ a Kɪrɪta.

2 KORÊTÌ 3

- ¹Tɪ lɛb a maal tĩ wule a tum mɲa ti na ɪ nɪ-viɛlɪ a bu? Bu a fer a kɛ ti mì mí ter bɔwɔv sɛb-tɔ̀lɪ wa n a nyɪ zie bu? Bu ké nyɪ mí kù ti bɔwɔv sɛb-tɔ̀lɪ mɛ a nɪbe be mɛnɛ a bu?
- ²Nyume nɛ be ɪ a ti sɛb-tɔ̀la, sɛb-tɔ̀la be na sɛb yɔw a ti socie puɔ a, sɛbe nɪsaalbɛ za na na tɔ̀o bɔw ε kanɪ a.
- ³Sɪza n'a, a sãá nɪ cãamɪ lɛ ké nyɪ ɪ n a sɛb-tɔ̀la a Kɪrɪta na sɛb è ti de lɔrɪ tur a. Sɛb-kɔ̀ɔ be n'a be sɛb ɪ ε, a Naaɲmun na vuuvɛ a, Vuuvɔ Sõw n'v; kɔsɛ-pamɛ zu be n'a be sɛb ε, a nɪsaalbɛ socie puɔ n'a.
- ⁴A ɲa n'a ti mí ber tierv a Naaɲmun niɲé a Kɪrɪta zũú.
- ⁵A be kaar mɛ ti na tɔ̀o na tɔ a ton ɲa tɔ nɪ a tum mɲa fɔw, a ɪ mɛ tum zie n'a a yi ε; tumɛ wa ter fɔw a, a ti fɔw yi n Naaɲmun zie.
- ⁶Ule n'v ɪ ti tɔ̀o lɛbɪ Wõ-ta-paala tɔ-tɔ-biir. Sɛbrɔ Wõ-ta-paala be n'v ε, Vuuvɔ Wõ-ta-paala n'v, bɔv n'v vɛ, a sɛbrɔ kúre na ε a Vuuvɔ ture nyɔ-vuuvɔ.
- ⁷Be ti sɛb ɪ a Naaɲmun-Wulu yɛr-bie kɔsɛ-pamɛ zu, é a Naaɲmun yúor-viɛlɔ-danɔ ti sãá nyɔwre a len daar. A Mõyiir niwn ti nyɔwre na k'a lsɔrayel biir be tɔr jure a v niwn nɪ mimie ɪ, ε cɛ a viɛlɔ ɲa ti ɪ n bɔ-tɔla. A Naaɲmun-Wulu a tɔ-nvɔr na ti n'ɪ k'vɔ kúre a, a Wulu ɲa wa sãá nɪ yúor-viɛlɔ-danɔ sɛw a ɲa a,
- ⁸ɲmɲmun za n'a a tɔ-nvɔr, a Vuuvɔ Sõw na tone a, kɔ ter yúor-viɛlɔ-danɔ zuo lɛ?
- ⁹A tɔ-nvɔr na waar ɪ kũu a nɪsaalbɛ zie a ti ter ɪ yúor-viɛlɔ-danɔ; ɲmɲmun za n'a a tɔ-nvɔr, na so a nɪsaalbɛ mí ɪ nɪ-mun a Naaɲmun niɲé a, kɔ ter yúor-viɛlɔ-danɔ zuo lɛ?
- ¹⁰Mɔ̀ mì, a dɔwdɔw yúor-viɛlɔ-danɔ bɔr ɪ a yɛrɛ ɲa yúor-viɛlɔ-danɔ niɲé, v na zuo v polpol lɛ a yɔw.

¹¹Bɔv n'v vɛ, a bom vl na tɔlɛ a, wa ti dɔw ter yúor-vielv-danv a, ɲmɲmun za n'a a bom nɛ na bere kura lɛ a kũ ter yúor-vielv-danv zuo lɛ?

¹²A yel ɲa yɔw ti na yɔw a ti tierv a n'a so, ti bɔa yɔw ber dɛbɛ.

¹³Ti bɛ urɛ mɛ a Mɔyiir na mí ti de pen pɔw a niwn k'aa lsrayel biir ta nyɛ a yúor-vielv-danv ɲa, na i bũ-tɔla a, baarv ɛ.

¹⁴Ɛ cɛ a bɛ tierv ti kpawl a, ɛ wa ti tɔ dɔa a, bɛlɛ mí wa kanɛ a Wɔ-ta-kura sɛbr a, a pen-been nɛ n'v mɛ cɔa pɔw a bɛ tierv. Bɔv n'v vɛ, a Kɪrita cɔa n'v írɛ a pen ɲa berɛ.

¹⁵Cɔa wa ti tɔ a dɔa mɛ a, a lɛn daar za bɛ na mí wa kanɛ a Mɔyiir sɛbr a, pen mí pɔw nɛ a bɛ tierv.

¹⁶A fɔ na liɛbi a fɔ ib tu a Sore a pɔv n'a bɛ mí ír a pen ɲa ber.

¹⁷Bɔv n'v vɛ, a Sore n'i a Vuvuv Sɔw, ɛ bɛ a Sore Vuvuv na bɛ a, bɛ n'a a tɔra-sob bɛ.

¹⁸Tum za bɛ na ír a pen ber ti a niwn yɔw a, ti urɛ nɛ a Sore yúor-vielv-danv sɔanɛ mɛ caala pɔv a, ti liɛb a ɲmɛ taa nɛ a Sore, vl na i a Vuvuv a, vlɛ n'v mí i ti yi yúor-vielv-danv pɔv kpɛ yúor-vielv-danv na viel zuo a pɔv.

2 KORÊTI 4

¹Su-ɔaarv zũú na n'a Naanmun kũ ti a tɔ-nvɔr ɲa a, alɛ so ti bɛ bɛ na bal ber ɛ.

²Ti zawr i ib za bɛ na mí sɔwli urɛ a, nɛ bom za na urɛ vɛ a. Ti bɛ ter yɔ-ib bɛlɛ nɛ nɛbe i, ti bɛ tɛwr a Naanmun yɛrv tule nɛ a nɛbe i, ti nɛ na urɛ k'aa yel-mɲa sɔá, bɔbr i k'aa nɛbe za nyɛ kɛ ti i n nɛ-mun a Naanmun niɲɛ.

³Ɛ cɛ a Yel-nũɔ ti na manɛ a, wa cɔa i mɛ v sɔwli a a, a belɛ dem na bɔrɛ a zie n'a v sɔwli,

⁴a Naanmun bɛ-saw-dierbɛ, bel a tɛ-daa ɲa naanmun na zɔw a bɛ tierv, kɛ bɛ ta nyɛ a Kɪrita Yel-nũɔ yúor-vielv-danv cɔa a, a Kɪrita ɲa na i a Naanmun ɲmɛ-ta-tɔ tɔr za a.

⁵Tum mɲa bɛ nɛ bɛ ti hiere yere kòrɛ a nɛbe i, Sore Yeezu Kɪrita n'v. Tum a, ti yere na kɛ ti i n a nyɛ tɔ-tɔ-biir a Yeezu zũú.

⁶Bɔv n'v vɛ, a Naanmun vl na yel kɛ: «A cɔa, v caali a lige sɔgo a», vl mɲa n'v caali a ti socie pɔv, k'vɛ i ti bɔw a v yúor-vielv-danv cɔa na caalɛ a Kɪrita niwn yɔw a.

⁷Ɛ cɛ ti ter i a na-bũ-sɪza ɲa mɛ yawra duwli pɔv n'a ti yɔw a, k'aa kpɛnv ɲa na bɛ ter tɔ a, ta yi tum zie i, v yi Naanmun zie.

⁸Kpɛrv bɔvrɛ za ta ti na, ɛ a bɛ dɛ ti kú ɛ; a mí i na mɛ ti na tɔl a gu a, ɛ ti tũɔ tɔl;

⁹bɛ diw ti na gvɔr i, ɛ bɛ pɔw ti ɛ; bɛ lɔb ti nɛ tɛw, ɛ cɛ bɛ kú ti ɛ.

¹⁰Kura lɛ n'a a Kɪrita kũu bɛ a ti yɔganí, k'aa v nyɔ-vuvuv mɛ tũɔ sɔá a ti yɔganí.

¹¹Ti na saa cɔa vuvuv a, ɛ cɛ a kũu jɛrɛ ti nɛ kura lɛ a Yeezu yúor yɔw, k'aa v nyɔ-vuvuv mɛ tũɔ sɔá a ti yɔgan na i bũ-kpiira a pɔv.

¹²A na ɲmẽ a ɲa a, a kũu tone nɪ a ti zie, ε a nyɔ-vuuru tone a nyɪ zie.

¹³A Seb-sõw yel a: «Ĩ saw na de, alɛ so ĩ yêr.» A tum mɪ, a saw-deb-been ɲa tierv ti na ter a n'a so ti mɪ saw de, ε alɛ n'a so ti yêrɛ.

¹⁴Bũv n'v vɛ, ti bãwnɪ a na, a sob nɛ na ɪ a Sore Yeezu v lɛb yi a kũu puɔ a, mɪ na ɪ na ti lãw nɪ a Yeezu lɛb yi a kũu puɔ, ε v na de ti na lãw nɪ nyɪ a v zie.

¹⁵A nyum yãw n'a ti sawr tuo za, k'aa Naanmun maalv tare nɪ-yaga dɔwlɛ, lɛ n'a nɪ-yaga na puore a Naanmun yaanɪ a v yúor-viɛlv-danv yãw.

¹⁶Alɛ so ti bɛ bɛ za nãa bal ber ε. A ti nɪsaal vl na sãá a, saa sãwnɛ cere a, a ti nɪsaal vl na be a pũɔmɪ a, lɛbɛ nɪ paala bibir za.

¹⁷A kpɪerv ti na páwr a yêrɛ ɲa a, bɛ zẽ bom a yúor-viɛlv-danv na bɛ dɪ vuo ε be kura lɛ a yãw ε. A yúor-viɛlv-danv ɲa yãw n'a a kpɪerv a ɲa cɔbrɛ ti.

¹⁸Bom nɛ ti na bɔbr ké ti páw a, v bɛ ɪ bom bɛ na mí nyẽ a ɪ, bom bɛ na bɛ mí nyẽ a n'v. Bom bɛ na mí nyẽ a be n be ser, ε cɛ a bom bɛ na bɛ mí nyẽ a, be kura lɛ.

2 KORÊTI 5

¹Ti bãwnɪ a na, a pen yir vl puɔ ti na be kpɪer a (a per lɛ k'aa ti tẽw zu ka yãgan) vle wa sãw a, Naanmun cɔbrɛ nɪ kpɛb-zie bɛrɛ ti a tẽ-vla puɔ, kpɛb-zie na bɛ ɪ nɪsaal nuru bũ-maala a, ε be kura lɛ a.

²Ɛ ti kone na bɔbr ɪ tuotuo kɛ ti ta a tẽ-vla puɔ kpɛb-zie, a ɪ mɛ kparv ti na su dɔwli a tẽw zu ka kpɛb-zie zu a.

³Bũv n'v vɛ, ti na su n bom, ti kũ ɪ yãgã-zawla ɪ.

⁴Sɪza n'a, a tum na be a pen yir ɲa puɔ a, ti kone na mɛ nɪbɛ na tuo tuor ñrɛ nɪ guur a. Ti bɛ bɔbr kɛ ti yaa a tẽw zu ka kpɛb-zie bɛr ε, ti bɔbr a kɛ ti su a tẽ-vla puɔ dem dɔwli, k'aa nyɔ-vuuru vol a vli bom nɛ na ɪ bũ-kpiira.

⁵A sob nɛ na cɔbrɪ ti a a ɲa yãw a, vle n'ɪ a Naanmun, na kù ti a Vuuru Sõw, v ɪ a maalv ti nãa páw a bãwfv a.

⁶A na ɪ a ɲa a, bunv kãw za bɛ ka a ti zie towtow ε, ti bãwnɪ a na, lɛn daar za ti na kpɪer a yãgan ɲa puɔ a, ti yi na zaa a ti kpɛb-zie zãá nɪ a Sore.

⁷Bũv n'v vɛ, Naanmun saw-deb a so ti cere, nyɛb bɛ n'a so ɪ.

⁸Bunv kãw za bɛ ka a ti zie ɪ, é ti nyẽ a sa kɛ ti yi ε bɛr a yãgan ɲa, ε cen ti be a Sore zie.

⁹Ɛ cɛ bom nɛ ti na bɔbr zuo a za a, n'ɪ kɛ ti pɛli a v puɔ, tume saa na be a yãgan ɲa puɔ bu yi kɛ bɛr v a.

¹⁰Bũv n'v vɛ, a fɛr a ké ti za cen a Kɪrita yêrv-maalv zie v ti maal ɪ ti a yêrv. Lɛn daar a ɲa za na páw bom nɛ na sew taa nɪ v a, a vla bu a faa, a tu a lɛ v na vuuri a tẽw zu a.

¹¹A na ɪ a ɲa ti bāw vli bom ne na n'i a zore-a-Sore a, ti bɔbr a ke ti ɪ a nisaalbɛ za saw ke sɪza n'a. Naanmun bāw ti na ti tɔ, ɛ ɪ tier ke nyi mɪ bāw mɛ na ni a nyi puɔ ti tɔ.

¹²Ti be leb maal ti wule nyi ti na ɪ ni-vieli a ɪ, ti bɔbr a ké ti ɪ nyi nyuur a ti yāw, ké nyi tɔɔ mí ter sɔwfu sɔw kù a bel dem na nyuur ɪ-ɪ na sǎa a yāw, ɛ be nyuur a socir puɔ ɪ-ɪ yāw a ɪ.

¹³Tumɛ wa ɪ dābol-ɪb a, Naanmun yāw n'a ti ɪ a dābol-ɪb; tumɛ wa ɪ yā-bāw-ɪb a, nyum yāw n'a.

¹⁴Bɔv n'v vɛ, a Kurita nɔwfu furi ti na ter, tum na bāw ke ni-been yɔ kpi n a nibe za yāw a, ɛ k'aa na ɪ le a, be za lāw ni v na kpi a.

¹⁵ɛ v kpi n a be za yāw, k'aa ni-vuurɪ ta cǎa vuure bel muja yāw ɛ, ɛ vuure a vli sob ne yāw na kpi ɛ leb yi a be yāw a.

¹⁶Le n'a so ti be cǎa bāw nɪ za nisaalbɔ bāwfu tɛwr ɛ. Tumɛ saa ti dāw bāw a Kurita nisaalbɔ bāwfu a, yɛrɛ ɲa a, ti be cǎa bāw v a le ɪ.

¹⁷Le so nɪ wa lāw ni a Kurita a, v lieb ɪ ni-paala. Bɔ-kura tɔl a ɛ bɔ-paala n'v be be.

¹⁸Naanmun zie n'a a za yi, vl na ɪ tum ni vl le kpe taa a Kurita yāw, ɛ v de vle ni a nibe le-kpe-taa tɔ-nvɔr kù ti a.

¹⁹Bɔv n'v vɛ, a Kurita zūú, a Naanmun n'v tone ké vle ni a nisaalbɛ za le kpe taa, le so v mí ti de a be sǎwna ber a baari, ɛ yāw a le-kpe-taa yɛr-bie a ti nvɔrí.

²⁰A na ɪ a ɲa a, a Kurita n'v tɔ n ti a tɔ-nvɔr ɲa a nyi zie, ɛ a ɪ mɛ a Naanmun muja n'v yere kùrɛ nyi ni a ti nvɔr a: ti zele nyi ni yāyāa, a Kurita yúor yāw, nyi saw kè nyum ni a Naanmun le kpe taa.

²¹A Kurita be ti ter yel-bier ɛ, ɛ a Naanmun tuo v a ti yel-bier, ké ti tɔɔ lāw ni v liebɪ ni-mun a Naanmun ninjé.

2 KORÉTI 6

¹ɛ ti na lāw ni a Naanmun tone a, ti zele nyi na ké nyi ta ber a v maalv nyi na páw a lo tɛw wɛ ɪ.

²Bɔv n'v vɛ, Naanmun yere na: «A daar na wa ta a, ɪ saw ni a fu zelv, ɛ a faafv bibir na wa vie a, ɪ sɔw fu na.» ɛ ce a daar ɪ a ɲa na ta a, a faafv bibir ɪ a ɲa na vie a.

³Ti be bɔbr k'aa ti tɔ-nvɔr ter sǎwna be yere ɪ, ale so ti tone ké ti ta ɪ nɪr kǎw za maali yel-bier ɛ.

⁴Ti nɛ na bɔbr ke ti suri sǎa ɪ Naanmun tɔ-tɔ-biir a yeze za puɔ: ti dure ni kanyir yaga ɛ ter tvɔra-nyɔwfu a kpierv puɔ, a fɛrv puɔ ni a pul-vɔɔ daar.

⁵Be pɔb ti na, ɛ nyɔw ti yāw gaso puɔ. Be dam ɪ a zu-sebla yāw v ɪr a ti yāw, ti tɔ na ti bal, ti be ũù mimir ɛ, ti be dɪ bom ɛ.

⁶Ti bɔbr a k'aa ti vielu ni a ti bāwfu, a twɔra-nyɔwfu ni a ɪ-vielɪ, a Vuvu Sōw tome ni a nōwfu sɪza ti na nɔnɛ a nibe a, ti bɔbr a k'aa wul a sǎa ke ti ɪ n Naanmun tō-tō-biir;

⁷a yel-mɔja ti na kanɛ kùrɛ a nibe a puɔ n'a, ni a Naanmun fāw zūú n'a ti bɔbr ké ti wul ke ti ɪ n Naanmun tō-tō-biir. A munv ɪ-urɪ a Naanmun niné n'ɪ a zɛbr bome ti na ter zɛbr ɪ, ɛ gùrɛ ni ti twɔra a.

⁸Be mí yāwne ti na bu jewre ti, be mí pore ni a ti yúor yo-vla bu pore a ti yúor yo-faa. Zir-ɲmarbe n'ɪ ti a nibe zie, zĩ ke yel-mɔja n'a ti yere;

⁹ti sǎa na mē nibe be na be bāw a, é ti ɪ nibe be na bāw vla a; be de ti na buɔlɛ na-kpi-bio munɛ, é tum n'ɪ be ɲan vuurɛ. Be dɔwri ti na, é be kú ti ɛ;

¹⁰be yāwne ti ni pu-sāwna, é nǔɔ̀ kpiɛr ti bibie za; ti ɪ n nan dem, é urɛ ni-yaga liɛbe namunɛ; tum na ter bom za a, a sǎa na mē ti be ter bom a.

¹¹Korɛti tēw dem ɪ, ti dɔl ɪ nuɔr yɛr a nyɪ zie ni ti puɔ za.

¹²Ti nōw nyɪ na ni a ti puɔ za, ɛ cɛ nyumɛ nɛ be be nōw ti ni a nyɪ puɔ za ɪ.

¹³Lɛ so ɪ yɛrɛ a nyɪ zie mē a ɪ bibiir zie a: «Nyɪ m̀ nōw ti ni nyɪ puɔ za.»

¹⁴Nyɪ ta ɪ nyum ni a Naanmun be-saw-dierbe lāw taa mē nĩ-kuɔrɪ be na caw taa ni da-been a nyuru zu a ɪ. Dmuɲmun za n'a a munv ni a faalu na tǔɔ lāw taa? Dmuɲmun za n'a cǎa ni lige na tǔɔ lāw taa?

¹⁵Bǔv wō-taa n'a na tǔɔ be a Kɪrita ni a Belyaar cara puɔ? Bǔv n'a Naanmun saw-diere ni Naanmun be-saw-diere na tǔɔ lāw?

¹⁶Bǔv wō-taa n'a na tǔɔ be a Naanmun yir ni a tibe cara puɔ? Bǔv n'v vɛ, tume nɛ be ɪ a Naanmun na vuurɛ a yir, mē a lɛ a Naanmun tɔr za na yel a: «Ĩ na kpiɛr ɪ a be puɔ, é cere a be sɔgɔ, ĩ na ɪ n a be Naanmun, é be ɪ a ĩ ni-buurɛ.»

¹⁷Alɛ so a Sore yere: «Nyɪ yi zaa a nibe be ɲa puɔ, nyɪ taw zǎa ni be. Nyɪ taa twɔr bom za na ter dewr a ɪ, ɛ ĩ na de nyɪ na.

¹⁸Ĩ na ɪ n sǎa a nyɪ zie, é nyɪ ɪ bi-dɛbr ni powyaar a ĩ zie, a Sore kpɛnv-za-sob v yere.»

2 KORĒTI 7

¹Ĩ ni-nɔni ɪ, a a ɲa za a Naanmun na yel k'uv na ɪ na kù ti a zūú, nyɪ ɪ a tum tɛɛ za so a dewr za na dewr a yāgan ni a sɛ a, ti so a za ber, ɛ yāw fāw ɪ ni-son yāwne a Naanmun.

²Nyɪ ter a ti tiɛrv a nyɪ socie puɔ. Ti be sǎw nur kǎw za ɪ, be di nur kǎw za lɔb ɛ, be nɛb nur za ɪ.

³Ĩ be yere a a ɲa k'ũ yel ké nyɪ sǎw na ɪ. Bǔv n'v vɛ, mē a lɛ ĩ na dāw yel a, ti nɔnɛ nyɪ na be di vuo ɪ, lāw baa bu lāw kpi n'a.

⁴Ĩ ber ɪ tiɛrv yaga za a nyɪ yāw, ɛ nyuur yaga za a nyɪ yāw. A ti kpiɛrv za puɔ a, ĩ nyɛ ni mowlv yaga ɛ nǔɔ̀ kpe m be di vuo ɪ.

⁵Ti na ti ta a Masedvan a, ti be nyẽ pienu towtow ε, kpieru buure za n'a ti nĩ nyẽ a ziir za: zebr ti n'a a yẽw, ε a ti pũmí a ı dẽbĩε.

⁶Ɛ ce Naanmun na mowle a belı dem na mí siwre be twɔra a, mowlı ti nı a Títı waa puɔ.

⁷Ɛ ce a v waa puɔ tewr be n'a ti nyẽ a mowlv ε, ti mĩ nyẽ nı mowlv, a mowlv vl muja na páw a nyı zie a puɔ. U manı na kù m ké nyı bɔbr ı tuotuo ké nyı nãa le nyẽ m, ε manı a nyı pu-sãwna lãw nı a le nyı na tole a ı yãw a. Ale n'a so nũò le bãw kpier mẽ yaga za.

⁸A seb-twɔla ı na seb nyı a wa yãw nyı pu-sãwna a, ı be yere kũ nãá bãw ke le ı. ı na wa nyẽ v yãw nyı pu-sãwna blã le tewr yãw a, ı yel a ke maa ti bãw ke le.

⁹Ɛ ce yere ɲa a, ı cile na, ε a be kaar mẽ a nyı pu-sãwna yãw n'a ı cile ı, ı cile na a pu-sãwna ɲa na ı nyı liebı a nyı ıb a yãw. Bũv n'v vẽ, a pu-sãwna ɲa tu n a le a Naanmun na bɔbr a. Le so, ti be sãw nyı bom za yãw ε.

¹⁰A pu-sãwna na tu a Naanmun pu-tieru a waar ı nı ıb-liebu na ture faafv a, ε nãa-bãw-ke-le kãw za be ka v puɔ ı. A pu-sãwna na tu a tẽ-daa ɲa a waar ı nı kũu.

¹¹Nyı nyẽ bom ne a pu-sãwna na tu Naanmun a na yãw nyı ı a: v yãw na nyı tole, ε zele a nyı sãwna suur; bũv suur nı bũv dẽbĩε n'a v be yãw nyı! U yãw na nyı bɔbr ke nyı nãa le nyẽ m, nyı tole a yel-fa-maale kpãafv yãw. Nyı ı n bom za wul ké nyı be ter sãwna a yel ɲa puɔ ı.

¹²A na ı a ɲa a, a seb-twɔla ı na seb nyı a, be ı a yel-fa-maale yãw ε, be le ı a vli sob ne v na sãw a yãw ε. ı ti bɔbr a, a Naanmun niné, ké nyı nyẽ a le nyı na surı tole a ti yãw a.

¹³Ale n'a so ti na nyẽ a mowlv a. Mowlv tewr be n'a ti nyẽ ı. A Títı nũò ı na nũò kpe ti ti dowlı. Sıza n'a, a nyı za ıb ı na v ber tieru.

¹⁴Bũv n'v vẽ, vı be ure mẽ ı na nyuur a nyı yãw a v zie a ı. Ɛ ce mẽ a le ti na mí yel a yel-muja kura le a, le n'a a nyuur, ti na nyuur a nyı yãw a Títı zie a, wa ı sıza.

¹⁵A nõwfv v na nõw nyı a mí le b a ı kpẽε dowlı, v na mí le tierı a le nyı za na saw a v nuɔr nı a le nyı na tuori nyɔw v nı yãwfv lãw nı zɔba a.

¹⁶ı cile na ı na na tũɔ ber tieru a nyı yãw a ye le za puɔ a.

2 KORÊTI 8

¹Yebr ı, ti bɔbr a ke ti ı nyı bãw a maalv a Naanmun na kù a Masedvan Lãw-yie a.

²Kpieru ta n a be Kirita-nibe yaga za, ε ce be ti cãa cile yaga za é tur a be bũ-terı yaga yaga zawla le, be na saa be ti ter a a.

³ı dı n a be dãsıε, be tur a mẽ a le be na tũɔ a, é tur gãw le mɔ mĩ, é nyẽ be twɔra tur.

⁴Be lob ı nuru zeli nı ti yãayãa, ké ti saw be puɔ sɔw kè be tur bom kù a Zude tẽw Kirita-nibe.

⁵Be ı na gãw a le ti na ti tierε a: be de nı niwn de be twɔra kù a Naanmun, al pùorı, Naanmun saw be mí de be twɔra za kù ti.

- ⁶Alé n'a so ti zeli a Títì k'vɔ sɔw a nɔwfu ton ɲa tɔɔ tɔ vla a nyi zie, mɛ a lɛ v na ti tĩ v a.
- ⁷É bom za na vr a nyi zie a: a Naanmun saw-deb, a yɛrv bāwfu, a ye-le-bāwfu, ye-le yāw nyi na tɔlɛ bɛ ter bɛrv, lāw nɪ a nɔwfu ti na wul nyi a, a a ɲa za na vr a nyi zie a, nyi mɪ saw tur yaga za a yel ɲa yāw.
- ⁸Ĩ bɛ yāwne nɔɔr kòrɛ nyi a ka ɪ, ɛ cɛ ĩ manɛ nɪ lɛ ɲmaare bɛ mune na tɔlɛ a, k'ũ zaw a nyi tierɔ nyi mɪ tɔɔ wul k'aa nyi nɔwfu ɪ n sɪza.
- ⁹Nyi bāw nɪ a lɛ a ti Sore Yeezu Kırta na maalɪ ti a, vl na ti kpe bom za naalɔ a, v lɛb ɪ nāw sob a nyum yāw, k'vɔ ɪ nyi kpe naalɔ nɪ a v nāw.
- ¹⁰Māa na nyɛ lɛ a n'a ĩ yere kòrɛ nyi a yel ɲa yāw: a ɲa n'a sewnɪ nyi, nyume na nɛ bɛ dɪyā de niwn tone a ton ɲa, é mɪ ti de niwn yel kɛ nyi na tɔ v na a.
- ¹¹A na ɪ a ɲa a, yɛrɛ ɲa a, nyi tɔ v ti bɔli, lɛ n'a a nyi tier-vielɪ na man taa nɪ a ɪ-ɪɪ nyi na ɪ mɛ a lɛ nyi na tɔɔ a.
- ¹²Bɔv n'v vɛ, a fu tierɔ wa sɪɪ viel a, Naanmun mɪ saw na de a bũ-kura é bɛ sowre bom fu na bɛ ter a ɪ, a lɛ fu na ter a n'a v mɪ jɛrɛ.
- ¹³Bɛ bɛ yel kɛ nyi wɛ a nyi taabe ɛ yāw nyi tɔɔra fɛrv pɔɔ ɪ, ɛ cɛ ɪ k'a sew taa ye-le n'a.
- ¹⁴A yɛrɛ ɲa a, a nyi tera dɔwle na sɔw nɪ a bɛ bom-bɛ-terɔ; lɛ n'a bibir kāw, a bɛ tera dɔwle mɪ na sɔw a nyi bom-bɛ-terɔ, lɛ n'a a tera na sew taa,
- ¹⁵a tu a a ɲa a Sɛb-sɔw na ti yel a: «Uli sob na ti wob yaga a, bɛ ti ter a dɔwli ɛ, é sob nɛ na wob pɔɪ a, bɛ ti bɔ bom gu ɛ.»
- ¹⁶Naanmun ter ɪ puoru, vl na yāw a Títì v mɪ tɔlɛ a nyi yāw a.
- ¹⁷U saw nɪ a ti zelv, ɛ tɔlɛ a tome yāw ti zuo, lɛ so v nyɛ v tɔɔra wa a nyi zie.
- ¹⁸Tɪ tɔ v na, vle nɪ a yeb vl a Lāw-yie za na mɔvɛ a Yel-nũɔ tome v na tone a zũú.
- ¹⁹ɛ lɛ waar, a Lāw-yie kaa na ir v, k'vɔ lāw nɪ ti yi lo a sɔr a nɔwfu ton ɲa pɔɔ, a ton ɲa ti na tone a Sore tɔr za yúor-vielɔ-danɔ yāw a, nɪ kɛ ti wul a ti pɔ-tier-vielɪ a.
- ²⁰Tɪ bɛ bɔbr kɛ nɪr kāw za wa yere ti, kɛ ti bɛ maal ter a libi-yaga a ɲa bɛ na kù ti a ɪ.
- ²¹Tɪ bɛ bɔbr a vla maalɔ Sore yɔ zie ɪ, ti mɪ bɔbr ɪ a lɛ a nɪsaalbe zie.
- ²²Tɪ tone nɪ a ti yeb lāw nɪ bɛ; gb'a a ɲmun za, ti ɪ v na kaa, ɛ v wul v na tɔlɛ a tome yāw a. Yere ɲa a, v tɔlɛ nɪ a tome yāw zuo lɛ, v na de a nyi ye-le yaga za a yāw.
- ²³A Títì vl a, v ɪ n a ĩ tu-ta-tɔ nɪ a ĩ lāw-tɔ-tɔ na bɛ a nyi zie a; ɛ a yebr bel na bɛli v a, a Lāw-yie n'a tɔ bɛ, é bɛ tone k'aa Kırta páw yúor-vielɔ-danɔ.
- ²⁴A na ɪ a ɲa a, nyi wul bɛ kɛ nyi nɔnɛ bɛ nɪ yel-mɪɲa, nɪ kɛ nyume nɛ bɛ ɪ a ti nyuvɔr-bom a bɛ zie a Lāw-yie niɲé.

2 KORÊTÌ 9

- ¹A sōwfu nyi na ter a Zude tēw Kíríta-níbe yāw a, a be ter k'ũ seb nyi ε.
- ²Ĩ bāw nɪ a nyi tier-viɛlɪ a yel ɲa yāw, é nyuɔr a nyi yāw a Masedvan tēw dem zie yere nɪ: «A Akayi Kíríta-níbe cɔbrɪ ɪ a sōwfu baari diyā za.» E a tɔlv nyi na tɔlɛ a tome yāw a, a zaw nɪ a Lāw-yie yaga zie tierɔ a mɪ yāw fāw.
- ³Ĩ tone nɪ yebr a nyi zie, k'aa nyuɔr ĩ na nyuɔr a nyi yāw a yel ɲa yāw a, ta ɪ zawla ɪ, é nyi sɪrɪ cɔbrɪ baari gu, mē a lɛ ĩ na dāw yel a.
- ⁴Alɛ be ɪ lɛ, Masedvan tēw níbe wa páw mē wa, wa nyē nyi be cɔbrɪ baari a, a tierɔ tɪ na yāw a nyi yāw be buɛ a, nāa ɪ tɪ nɪ vī be dɪ vuo ɪ, ε ĩ be saw yere k'aa tɪ vī ɲa na ɪ n a nyi vī ε.
- ⁵Alɛ so ĩ nyē k'aa fer a, k'ũ zɛlɪ yebr be de tɪ niwn a nyi zie wa cɔbrɪ a nyi sōwfu bũ-tɪrɪ, nyi na yel kɛ nyi na tɪr a a. Māa wa ta a, a na cɔbr a baari, lɛ n'a a na wul kɛ nyi tɪrɛ na nɪ pɔ-pla, kɛ nyi be kpɛ mimir a tɪrɔ yāw ε.
- ⁶Nyi lɛ tierɪ a yel ɲa: Sob nɛ na bùr za pɔrɪ a, za pɔrɪ lɛ n'a v na cɛ; ε sob nɛ na bùr yaga a, yaga n'a v na cɛ.
- ⁷A na ɪ a ɲa a, ɲa za mí tɪr mē a lɛ v na tier k'ɔv na tɪr a a, v ta tɪrɛ nɪ pɔ-sāwna ɪ, é a mɪ ta ɪ ferɔ ε, bũv n'v vē, Naanɲmin nɔnɛ nɪ a sob nɛ na mí tɪr a bom nɪ pɔ-pla a.
- ⁸Naanɲmin ter ɪ fāw na tũɔ paalɪ nyi nɪ maalɔ buɔrɛ buɔrɛ za, nyi mí ter bom za na sɛw a kɪra lɛ, ε ter a dɔwɪ yel-vla za maalɔ yāw.
- ⁹Mē a lɛ a Seb-sōw na yel a: «U pō nɪ a v bome, v de a na kù nan dem a v munv be n kɪra lɛ.»
- ¹⁰A Naanɲmin na kùrɛ a bũ-buɔrɛ a bùr-bùrɛ a, ε kùrɛ v a bũ-dɪrɪ na guole v a, mɪ na kù nyi nɪ a bũ-buɔrɛ, v na ɪ na a yèr, ε ɪ a nyi yel-munv ɪ-viɛlɪ wɔmɛ yāwmē.
- ¹¹U na ɪ na nyi kpɛ naalɔ a man kɪra lɛ, kè nyi tũɔ tɪrɛ taa bɛrɛ ɪ, lɛ n'a nɪ-yaga na puore a Naanɲmin yaani a bome tɪ na tɪr kù be a nyi yúor yāw a.
- ¹²Bũv n'v vē, a ciɛrɔ ton ɲa a, a Kíríta-níbe yel-ferɪ tɛwr sōwfu yāw be n'a ɪ, a fer a k'aa ɪ nɪ-yaga puore a Naanɲmin barka.
- ¹³Nɪ-yaga na na nyē a nyi ton ɲa viɛl sɛw a ɲa a, be na írɛ nɪ a Naanɲmin yúor-viɛlv-danɔ, nyi na saw a nuɔr a yāw. A nyi nuɔr-sawfu ɲa wul a kɛ nyi de nɪ a Kíríta Yel-nũò. Be mɪ na írɛ nɪ a Naanɲmin yúor-viɛlv-danɔ, nyi na saw de a nyi bũ-terɪ tɪr be pō kù be, lāw nɪ a ɲmaare bel za na cɛ a.
- ¹⁴Be na ɪ na a sǎá, a puoru be na puore kùrɛ nyi a pɔɔ, kɛ be nɔnɛ nyi na, a maalɔ na be dɪ vuo a Naanɲmin na kù nyi a zūú.
- ¹⁵Naanɲmin so puoru, a maalɔ na be ter manv v na tɪrɛ a yāw.

2 KORĚTI 10

- ¹A mǎa Pol, be na yel k'ũ mí siwre nɪ ã tɔra yaga za mǎa wa be a nyɪ sɔgɔ a, ɛ kpe pɔra a len daar ã na mí wa zǎá a, mǎa tɔr za n'v kpaale nyɪ a Kírɪta su-baalv nɪ a v vɛlv zũú:
- ²ĩ zele nyɪ na, nyɪ ta saw ã wa wul nyɪ k'ũ kpe n pɔra mǎa wa wa a nyɪ zie a ɪ. Bũv n'v vɛ, ã be tier k'ũ na ber ɪ a belɪ dem na yere k'aa tɪ ɪ-ɪɪ tu n nisaalv tewr a ɪ.
- ³Tɪ na saa ɪ nisaalbe a, tɪ be zebr a zebr mɛ a le tewr nisaalbe na mí zebr a ɪ.
- ⁴A tɪ zebr bome be yi nisaalbe zie ɪ, Naanmun zie n'a a tɪ zebr bome fǎw yi, k'aa tũɔ mí ŋme a yi-kpen lɔb. Tɪ mí ŋme n a tierɪ na be tu yel-mɪɲa a lɔb,
- ⁵tɪ mí tũɔ nɪ fǎw za na zewr v tɔra be sawr ké be bǎw a Naanmun a ɪ. Tɪ mí tũɔ nɪ nisaal tierɪ za, a ɪ mɛ gaso pɔɔ n'a tɪ nyɔw v yǎw a, ké tɪ ɪ v sawr a Kírɪta nvɔr.
- ⁶Ɛ nyime de wa sawr nvɔr tɪ bulɪ a, tɪ cɔbr a baari gu ké tɪ dɔwri nvɔr-zawrv za.
- ⁷Nyɪ jure a le a yele na sɪrɪ ŋmɛ a: nɪr wa bǎw k'aa Kírɪta so v a, v páw bǎwnɪ a: a Kírɪta wa so v a, a Kírɪta mɪ so tɪ.
- ⁸Bũv n'v vɛ, vɪ be ure mɛ mǎa saa pɔre nɪ a fǎw a Sore na kù tɪ a ɪ, v kù tɪ nɪ a fǎw ŋa a nyɪ vla yǎw, a nyɪ loba yǎw be n'a ɪ.
- ⁹ĩ be bɔbr k'ũ ɪ mɛ ã yǎwne nyɪ nɪ dɛbɛ nɪ a ã sebr ɛ.
- ¹⁰Bũv n'v vɛ, be yere na: «A Pol sebr yɛr-bie mí tɪbre na ɛ kpeme, ɛ ce a vl tɔr za wa be a tɪ sɔgɔ a, v be mí ter fǎw ɛ, a v yɛrv be mí ter per ɛ.»
- ¹¹A sob ne na yere a a ŋa a, v páw bǎwnɪ a: a le tɪ na yɛre a tɪ sebr pɔɔ tɪ na zǎá a, le tɔr za n'a tɪ na ŋmɛ a tɪ ɪ-ɪɪ pɔɔ, tume wa be a nyɪ sɔgɔ a.
- ¹²Tɪ kũ kpe pɔra yel ke tum nɪ a nɪbe be mine kǎw, na mí mane a be tɔra ɪ-vɛlv a, sew nɪ taa a ɪ, bu tɪ kũ de tɪ tɔra mane nɪ be ɪ. Dǎbole ne be, be na de be tɔra be liebɪ bũ-mána be mane nɪ be tɔra a yǎw.
- ¹³Tum a, tɪ kũ pɔre tɪ col ɪ ɛ. Tɪ na mí pɔ na tɪ ta n a be a Naanmun na yǎw a tɪ tome zie tɪ tie a, v na saw tɪ wa ta a nyɪ zie a yǎw.
- ¹⁴Bũv n'v vɛ, tɪ be zuore a tɪ tur-bɔw bere ɪ, mɛ a le nǎa tɪ n'a, tume be tɪ wa a nyɪ zie a. Tume ne be sɪrɪ de niwn ta a nyɪ zie kù nyɪ a Kírɪta Yel-nũð.
- ¹⁵Tɪ be de tome nɪ-yoru na tũ a, pɔre nɪ yaga za zuo ɛ. Ɛ ce, tɪ nɛ na tierɛ k'aa nyɪ Naanmun sawfv na kere na dɔwle, nɪ ke tɪ na tũ na tũ tũ-kpɛɛ zuo le a nyɪ sɔgɔ, ɛ ce a cǎa ɪ a tɪ tome tur-bɔw pɔɔ.
- ¹⁶Al pùorí, tɪ na tũ na hieri yel a Yel-nũð ten na be a nyɪ tẽw nidaa pɔɔ, ɛ kũ pɔre nɪ tome nɪ-yoru na tũ a bel mɲa tome puo pɔɔ a ɪ.
- ¹⁷Mɛ a le a Seb-sɔw na yel a: «Uli sob wa zewr v tɔra a, v zewr v tɔra a Sore yǎw.»
- ¹⁸A sob ne na nyɛ v tɔra v ɪ nɪ-vla a, v yele be n'a be mí de ɪ, sob ne a Sore na yel k'vɔ ɪ n nɪ-vla a n'v.

2 KORÊTI 11

¹Bõv pãa ɪ a! Nyɪ nãa saw kù m ï tō yāya-tome blā! Ûv nyɪ saw kù m!

²Nyuur na yi Naaɲmun zie a ure mẽ nɪ a nyɪ yāw. Deb-been yō tētē n'v ï yāw nɪ nyɪ a yúor, k'ũ tūo de nyɪ kù a Kírta mẽ pòwsirale na be ter dèwr a.

³Ɛ ce, mẽ a le a waab na ti belɪ a Awa a, dēbīe ure mẽ na, a nyɪ tierv nãa wa lēbe tierv faar ɛ tawr nyɪ zāane nɪ a Kírta puor-tub vl na be bāw a mune kāw a.

⁴Bõv n'v vē, nyɪ mí saw na de nɪ-sāsara le na hiere yere Yeezu-yūo na be ɪ a vl ti na hieri yel kù nyɪ a ɪ, ɛ saw de yā-yūo nɪ wul-yūo na be ɪ a Vuvuv Sōw nɪ a Yel-nūò nyɪ na páw a ti zie a dem a ɪ.

⁵Ɛ ce, ï be tierv ke a nyɪ nɪ-ton-kazawr be ɲa zuo mẽ nɪ yel kāw za yāw ɛ.

⁶Sɪza n'a, ï tōw be bāw yērv ɛ, ɛ ce a yele-bāwfv lowr a, a be ɪ a le ɪ: bom za yāw, yele za pɔo, ti wul nyɪ na a sãá.

⁷Ï na siwri ï tɔra manɪ a Naaɲmun Yel-nūò kù nyɪ mɔle le k'ũ zew nyɪ a, sãwna n'a bu?

⁸Lāw-yie a mune n'a ï kpow, ï saw na be kaare a ï zie k'ũ tone a nyum.

⁹Ɛ ï na ti be a nyɪ zie, a wa fere mẽ a, nɪr kāw za be hanɪ a ï yāw ɛ, a yebr na ti yi a Masedvan wa a ti kù m ɪ a ï bũ-bòbrɪ; a yele za pɔo, ï be saw nyɪ hanɪ a ï yāw ɛ, é mɪ be be za na saw ɛ.

¹⁰A Kírta yel-mɲa na be a ï pɔo a yāw, ï yere nɪ a ɲa: nɪr za kũ tūo ɪ ï be nyuvur a yel ɲa yāw a Akayi ten pɔo ɪ.

¹¹Ɛ bõv so ï yērv a a ɲa? Ï na be nɔne nyɪ a n'a bu? Naaɲmun yō n'v bāw!

¹²Ï na cãa na ure a a ɲa ï na ure a, k'ũ ɪ a belɪ dem na pɔre ké be zē ti na a, ta cãa ter pɔb bom ɛ.

¹³A nbe be ɲa a, nɪ-ton-bele bele mune ne be, tō-tō-biir na be ter yel-mɲa a, ɛ belɪ ɪ Kírta nɪ-toni a.

¹⁴A a ɲa za de be ɪ nɔ-ḡãan ɛ: a Sitaana tɔr za mí belɪ na ɪ cãa malkɪ.

¹⁵Le so a Sitaana tō-tō-biir mɪ na belɪ ɪ yel-mɲa tō-tō-biir a, yel-purɪ n'v a be zie. A be baarv na tu n a le a be ɪ-urɪ na ɲmẽ a.

¹⁶Ï leb a yere a yel ɲa: nɪr kāw za taa wa tierv k'ũ yare na ɪ. Bu nɪr wa tiere k'ũ yare na a, nyum saw k'ũ yare na, ï mɪ tūo zew ï tɔra blā.

¹⁷Sɪza n'a, a yele na wa yāw mẽ ï na zewr ï tɔra a, ï be yērv mẽ a le a Sore nãa ti bòbr k'ũ yērv a ɪ, ï yērv na mẽ yāyaar sob a.

¹⁸Nɪ-yaga na faa pɔre a be nɪsaalv yel-vielɪ yāw a, mǎa mɪ na pɔre na.

¹⁹Nyum na bāw yā a, nyɪ mí nōw na saw de a dābole.

²⁰Nyi mí saw na ke be ure nyi mē gbāgbaar a, ε saw be nebr nyi, nyi mí saw na be fare a nyi bome za ε pōre a nyi zu, bare ni nyi.

²¹Vĩ ure mē ni a yelu yāw: ti wul a ke ti maal a ɪ bābaalbe ti zuo! Ĩ yēre na mē yāyaar sob a, a bom ne yāw a nibe na zewr be twōra a, mǎa mǐ na tǔo na zew ĩ twōra.

²²Mē be taa ɪ Ebire nibe? A mǎa mǐ! Be ɪ n Israyel buure yaa? A mǎa mǐ! Be ɪ n Abraham ni-buure ε? A mǎa mǐ!

²³Be ɪ n Kırta tō-tō-biir yaa? A ka a, ĩ na yēr ɪ yāya-yērv: ĩ ɪ v na zuo be. A balv pvo n'a o, ĩ zuo be na, a gaso pvo kpēb yāw n'a o, ĩ gāw be na, a ḡmīerv lowr wa n'a a, be ḡme mē na zuo be; gb'a a ḡmun za, ĩ ti ce ni blā nǎa kpi.

²⁴Gb'a anūu n'a a Zifu mune yāw mē a fuba nee lız'a ayi for bir,

²⁵gb'a ata n'a a Urōm tēw nibe fōb mē, gb'a-been n'a a nibe lōb ɪ mē kuvēbe; gb'a ata n'a a ĩ gbor tu kǔo, ε gb'aa been ĩ gā a kǔo-kpēe pvo bibi-bil ni tūsōw-bil.

²⁶Gb'aa yaga za, gbēe n'a ĩ cen ni a ta-ten, a barv kǔo-paalv ni a nyānyu-ni-kūrbe yāwne mē kūu dēbīe, lāw ni a ĩ yebr na ɪ a ĩ buure nibe a, ni a zawle bel na be ɪ a ĩ buure nibe a, a tēw pvo bu a we-kar pvo, a kǔo-kpēe zu bu a yeb-bele bele mune sogo.

²⁷Tō-kpen yāw mē ni balv ni hanv; gb'a a ḡa za, ĩ be ũù mimir ε; kō ni kǔo-nyuur kpe m a; gb'a a ḡmun za ĩ ter ɪ muta-tuo; yāwr kpe m a, ĩ be ti ter bũ-suuri ε.

²⁸Ĩ be yēre a al za na ce a yērv ε, a yel vl na yāwne mē a tierv bibie za a: a Lāw-yie za kaafv tierv.

²⁹Āa n'v ɪ bābaal, ũ be lāw ni v ɪ a bābaal? Āa n'v leb pūr a saw-deb pvo, ε a be dure mē mē vūu a?

³⁰Alε wa fer k'ũ zewr ĩ twōra a, a ĩ bābaalv yāw n'a ĩ na zewr ĩ twōra.

³¹A Naanmun ti Sore Yeezu Sāà, na ter yāwfv yome yome za a, bāwni a na k'ũ be ḡmare ziri ε.

³²A Damasi ĩ na ti be a, a na-kpēe liere vl na lieri a nǎa Aretasi a, ti yāw na be gu a tēw ké be nyōw mē.

³³ε ce zāgba pvo n'a be ti yāw mē tur ber tokoro vūrí, ĩ lani a dacin siw zo cīe, v be páw mē ɪ. A zāgba pvo be na yāw a Pol a (11.33).

2 KORĒTI 12

¹A na ɪ a ḡa a, alε saa be ter per a, ĩ mǐ na zew ni ĩ twōra. Yere ḡa a, a bũ-nyeri a Sore na yāw ĩ nyē a, ni a yel-wuli v na wul mē a, al yērv n'a ĩ na yēr.

²Ĩ bāw ni Kırta-nur kǎw, yome pie ni anaar ɪ dīa, be na ír do n ti gāw ni a salom a. Ĩ be bāw a v yāgan n'v be ír ɪ v do n bu a v yāgan be n'v a, Naanmun yō n'v bāw.

³Ĩ bāwni a na, a nur ḡa a, be ír v na do n ni a v yāgan, bu be be ír v do n ni a v yāgan a, Naanmun yō n'v bāw,

⁴be ír v na do n ti ta n a Paradi, be n'a v wõ yêr-bie v na kũ tũo manı a, é nısaal be ter sör k'vũ leb yel a.

⁵A nır ęa yãw a, ĩ na zewr ı ĩ tũora. E ce, mãa a, a ĩ bãbaalv yãw n'a ĩ na zewr ĩ tũora.

⁶Bũv pãa ı? Mãa ti bõbr k'ũ zewr ĩ tũora a, a kũv ı yãyaar a ı, a nãá ı n yel-mıęa tewr ĩ yere, e ce ĩ be ure a le ı, ĩ na be bõbr ké be ter tierv a ĩ yãw, v zuo a le be na nyẽ m ĩ ure a, bu v zuo a le be na wone ĩ yere a ı.

⁷E a yele a ęa be na wul mẽ ĩ nyẽ a, a na ti ı nõ-6ãa-yele a zũú n'a, be yãw 'wõbrv kãw a ĩ yãgání, Sitaana malkı be na yãw k'vũ ęmier mẽ k'ũ taa wa nanı zewr ĩ tũora a.

⁸Gb'a ata za n'a ĩ zeli a Sore k'vũ ír a 'wõbrv ęa ber mẽ.

⁹E ce v ti yel mẽ na: «A ĩ maalv sew fv na, a bãbaalv pũo n'a a ĩ fãw mí sãá v za be nyẽ.» Le so ĩ na nĩe zewr ĩ tũora a ĩ bãbaalv yãw, k'aa Kırta fãw tũo be a ĩ zie.

¹⁰Le zũú n'a nũò cãa kpierv mẽ a bãbaalv, a zume ni a yel-ferı pũo, a dõwrv ni a pul-vũo pũo, ĩ na saw de a Kırta a yãw. Bũv n'v vẽ, a len daar ĩ na mí ı bãbaal a, len daar a, ĩ mí kpeme.

¹¹Mãa n'ı ęan yêre yãya-yêrv, e ce nyume ne be fer mẽ yãw. Nyume ne be a ti sew ké nyı mane a ĩ ı-vieli. Bũv n'v vẽ, ĩ na saa be ı nır a, a ni-ton-kazawr be ęa kãw za be zuo mẽ bom kãw za yãw e.

¹²A yele al na wul k'ũ ı n ni-tona a, maal ı a nyı sõgo ni tũora nyõwfv na viel be ce a: yele na ı bãwfv sãá a, yel-bãw-guuri ni nõ-6ãa-yele.

¹³Bũv n'v a Lãw-yie al na ce a ter zuo nyı? Ale be ı ĩ na be yãw nyı hanı a ĩ yãw a? Nyı dı suur kũ m a yel ęa na be tu sör a yãw.

¹⁴Mãa n'ı ęan cõbrı a nyı zie waa baarı, ĩ na na wa a gb'a ata sob a, e ce ĩ cãa kũ yãw nyı hanı a ĩ yãw e. Bũv n'v vẽ, a nyı bũ-terı be n'a ĩ bõbr e, a nyum tee za n'a ĩ bõbr. Bibiir be ne be a fere ke be bõbr bine a dõwrbe yãw e, dõwrbe ne be a fer ke be ure a le a bibiir yãw.

¹⁵E mãa a, mãa saa na sãw a ĩ bũ-terı za ber a nyı yãw a, e de ĩ tũora za tur a nyı yãw a, nũò na kpierv mẽ na. Mãa wa nõne nyı sew a ęa a, nyı na saw na be nõw mẽ man a le bu?

¹⁶A na ı le a, nyı saw na ké nyı be hanı a ĩ yãw e. E ce be na yel a k'ũ na ı ni-bele a, ké yã n'a ĩ maalı nyõw ni nyı.

¹⁷A nıbe bel ĩ na tũ a nyı zie a, ĩ yãw ni be kãw neb nyı a ĩ yãw bu?

¹⁸Ĩ zeli ni yãayãa k'aa Títı wa a nyı zie, e ĩ tũ v na vle ni a yeb vl yêrv ĩ na yêr a. A Títı neb nyı na bu? Yã-been be n'v mãa ni a vl ti ter vuur ı a nyı zie ı? Sör-been be n'v ti tu e?

¹⁹A mune kãw, nyı tiere ni koro za, ke ti bõbr a ke ti manı a ti yel-mıęa a nyı nięé. Le be n'a ı, Naanmun nięé n'a ti lãw ni a Kırta yêre. E a a ęa za a, ĩ ni-nõni ı, a nyı maalv yãw n'a.

²⁰ Ì zore ni dēbīe ì nāà wa ta a nyi zie nyē nyi, nyi be ɲmē a le ì na bɔbr a ɪ, é nyi mī nyē m ì be ɲmē a le nyi na bɔbr a ɪ. Ì zore ni dēbīe ì nāà wa ta a nyi zie nyē taw-taa ni nyuur, suur ni cier-taa, tu-taa ni zu-yel-taa, nyuur ni damnu a.

²¹ Ì zore ni dēbīe ì nāà leb wa a be, a ì Naaɲmun wa ɪ ì nyē vī a nyi niɲé, ε a fer k'ū kō a nyi yaga yāw a, a bel na dāw maali a yel-bier ε be liebi a be ib so a be dewr ber, é be zawri a pīo yeke ni a faalu ber a.

2 KORĒTI 13

¹ A gb'a ata sob ɪ a ɲa ì na waar a nyi zie a. Mē a le a Seb-sōw na yel a: «Dāsɛ dem ayi bu ata yērv zūú n'a yel za na mí maali.»

² Ì ti dāw na yel, ε le yel a le ì na ti wa nyē nyi a gb'a ayi sob a, ε a dīa ì na be ka a nyi sogo a, ì leb a yere kùre a bel dem na ti dāw maali a yel-bier a, ni a bel za na ce a: māa wa leb wa a nyi zie a, ì kō ure a nyi zie ni mimi-ɖaar ε,

³ mē nyi taa bɔbr k'ū wul k'aa Kiriṭa yēre ni a ì zie! A nyi yāw a, v be ɪ bābaal ε, v mí wul ɪ a v fāw a sǎá a nyi sogo.

⁴ Siza n'a, v ti ɪ n bābaal a len daar be na ti kpa v a da-gara zu a, ε ce Naaɲmun fāw ɪ na v vuure. É a tum na lāw ni v a, ti mī ɪ n bābaalbe, ε ce ti na wul nyi na a sǎá, a Naaɲmun fāw na ɪ na ti lāw ni v ɪ ni-vuuri.

⁵ A nyum tee za, nyi ɪ nyi twɔra kaa, nyi jel nyi muɲa nyē, nyume wa be a Naaɲmun saw-deb puɔ a. Mē nyi taa nyē bāw ke a Yeezu Kiriṭa be n a nyi sogo? Bu nyi jel ɪ a nyi twɔra kaa nyē nyi sǎw?

⁶ Ì tier a ké nyi na nyē na bāw ké ti be guu ε.

⁷ Ti puore na ké Naaɲmun ta saw nyi maali yel-faa kāw za ɪ. Ti be bɔbr ke ti ɪ a le wul ti na be guu a ɪ, ti bɔbr a ke ti nyē nyi, nyi ure a vla, ale saa sǎá mē ti guu na a.

⁸ Bōv n'v vē, ti kō tōɔ ɪ bom za sǎw a yel-muɲa ɪ, vl tewr yāw n'a ti na tōɔ ɪ bom.

⁹ Ti mī cile na, ti na mī wa ɪ bābaalbe ε ce nyi ter fāw a. Le so ti mí puore ké nyi viel be ce ɪ.

¹⁰ Ale n'a so ì zǎá ni nyi ε sebr nyi a yel ɲa; ì be bɔbr k'ū wa ta mūɔ mimir yāw nyi ε, mē a le a Sore na kù m a fāw a ɪ. A nyi maalv yāw n'a v kù m a fāw ɲa, a nyi loba yāw be n'a ɪ.

¹¹ Yere ɲa a, yebr ɪ, nyi cile, nyi yāw fāw ure ké nyi viel ti tɔ, nyi kpaale taa, nyi lāw-taa tierɔ, nyi ter a yā-ɖaarv, ε a nōwfv ni a yā-ɖaarv Naaɲmun na be n a nyi zie.

¹² Nyi nyow taa weri pùori taa mē yebr a. A Kiriṭa-biir za puore nyi na.

¹³ A Sore Yeezu Kiriṭa maalv, a Naaɲmun nōwfv ni a lāw-taa na yi a Vuuvu Sōw zie a, a be a nyi za zie.

GALASI

GALASI 1

- ¹A mǎa Pol na ɪ nɪ-tona a, ɛ a bɛ ɪ nɪsaalbɛ nɛ bɛ so, bu nɪsaal zie n'a a yi a, ɛ ɪ a Yeezu Kɪrita zie nɪ a Naanmun Sǎà, na ɪ a Yeezu Kɪrita v lɛb yi a kũuni pɔɔ a zie n'a a,
- ²mǎa nɪ a yebr za na be a ɪ zie ka a, tɔmɛ nɛ bɛ sɛbr a sɛbɛ ɲa kòrɛ a Galasi tɛw Lǎw-yie:
- ³a Naanmun tɪ Sǎà nɪ a Sore Yeezu Kɪrita, bɛ kù nyɪ maalɔ nɪ yǎ-ɖaarv.
- ⁴A Kɪrita de nɪ v tɔɔra tɪr, a tɪ yel-bebe yǎw, k'vɔ tɔɔ faa tɪ a dǎa zie ɲa na bɛ viɛl a pɔɔ, mɛ a lɛ a Naanmun tɪ Sǎà na bɔbr a.
- ⁵A Naanmun so yúor-viɛlɔ-danv yome yome za. Amen.
- ⁶Nɔɔr ɖǎa mɛ na, nyɪ na gùr pùor fɔw lɛ kù a Naanmun na bɔlɪ nyɪ a Kɪrita maalɔ zũú a, ɛ tu Yel-nũò yũo pùor a.
- ⁷A bɛ kaar mɛ Yel-nũò kǎw lɛb a be be ɪ, nɪbɛ bɛ mɔnɛ kǎw nɛ bɛ be be damnɛ nyɪ, ɛ bɔbr kɛ bɛ lɛbɪ a Kɪrita Yel-nũò.
- ⁸Ɛ cɛ nɪr wa ɪ mɛ v manɛ nɪ Yel-nũò kòrɛ nyɪ, na bɛ ɪ a vl tɪ na manɪ kù nyɪ a, tɔmɛ saa nɛ bɛ bu malkɪ na yi salom zu a saa n'v a, a Naanmun ɲmɛ-yǎw a tuur v!
- ⁹Tɪ tɪ dǎw na yel kù nyɪ, ɛ ɪ lɛb yere kòrɛ nyɪ a yɛrɛ ɲa: nɪr wa manɛ Yel-nũò kòrɛ nyɪ na bɛ ɪ a vl nyɪ na wɔ a, a Naanmun ɲmɛ-yǎw a tuur v!
- ¹⁰A yɛrɛ ɲa a, nɪsaalbɛ nɛ bɛ ɪ bɔbr kɛ bɛ kpɛ m bu Naanmun n'v? Nɪsaalbɛ nɛ bɛ ɪ bɔbr k'ũ urɛ nũò kpɛr bu? Mǎa tɪ cǎa ɪ mɛ ɪ bɔbr a k'ũ urɛ nũò kpɛr a nɪsaalbɛ a, ɪ k'vɔ ɪ a Kɪrita tɔ-tɔnɛ ɪ.
- ¹¹Yebr ɪ, ɪ yere na kòrɛ nyɪ, a Yel-nũò ɪ na manɪ kù nyɪ a bɛ yi nɪsaal zie ɪ.
- ¹²Ɔ mɪ bɛ pǎw v nɪsaal zie ɪ, ɛ nɪsaal mɪ bɛ n'v zànɪ nɪ mɛ ɪ bǎw v ɛ, a Yeezu Kɪrita mɲa n'v wul mɛ.
- ¹³Nyɪ wɔ na bɛ na manɪ a ɪ ɪb, a lɛn daar ɪ na tɪ cǎa be a Zifv mɔnɛ puoru pɔɔ a: a lɛ ɪ na tɪ dɔwɛ a Naanmun Lǎw-yir bɛ dɪ vuo a, ɛ yǎw fǎw urɛ k'vɔ lo a.
- ¹⁴Ɔ tɪ gǎw nɪ a ɪ yebr yaga zie na ɪ a ɪ lǎw-dɔw-taabe a, a Zifv mɔnɛ puoru yele pɔɔ. Ɔ tɪ tvle na gǎw bɛ a tɪ sǎakũ-kore yele pɔɔ.
- ¹⁵Ɛ cɛ, a Naanmun na kaa ir mɛ bɔlɪ mɛ a v maalɔ zũú a v tome yǎw a, Ɔ cǎa a ɪ mǎ pùorɪ a, v na tɪ nyɛ a sɛw
- ¹⁶k'vɔ wul mɛ a v Bie, ɪ tɔɔ manɛ v kòrɛ a nɪ-bɔvɔr-yoru a, ɪ bɛ tɪ sowri bom nɪsaal kǎw za ɪ;
- ¹⁷Ɔ mɪ bɛ tɪ do a Zeruzalem a bel na tɪ de niwn ɪ nɪ-toni a ɪ yǎw a zie ɪ; ɛ cɛ ɪ tɪ ɪr ɪ daadaa lɛ cen a Arabi, a pùorɪ ɪ lɛb wa a Damasi.

¹⁸Yome ata pùorí n'a, ï ti do a Zeruzalem k'ũ ti bãw a Pïer, ε ï ti maal ı bibie pie ni anũu a v zie.

¹⁹Ï be ti nyẽ ni-tona kãw za yãw puɔ, v be ı a Sore yeb Zakı ε.

²⁰A a ɲa ï na sebr nyi a ı n sıza, Naaɲmun niɲé n'a ï yere, ï be ɲmare ziri ε.

²¹Al pùorí, ï cen a Siiri ni a Silisi ten voru puɔ.

²²Ɛ ce a Zude tẽw Kırta Lãw-yie nibe be ti caari bãw mẽ ı.

²³Wob tẽwr a be ti wõ be yere ke: «A sob ne na ti dãw dõwre ti a, a yẽre ɲa a, v mane ni a Naaɲmun-saw-deb v na ti ure k'vu lo a.»

²⁴É be ti dane ni a Naaɲmun a ï yãw.

GALASI 2

¹Yome pie ni anaar pùorí, ï ti leb a cen a Zeruzalem, mãa ni Banabasi. Ì mì ti ter ı Títì yãw puɔ.

²Yel-wula Naaɲmun na ı ï bãw a n'a so ï ti do. Ì ti man ni a Yel-nũò ï na hiere a ni-buur-yoru sɔgo a kù a Kırta-nibe, al pùorí, ï man v kù a ni-bere be tẽwr zie. Ì be ti bõbr k'aa tome ï na tõ, ε cãa tone a, ı zawla ı.

³Ɛ ce a Títì na biẽle mẽ, ε ı Gırɛkı a, be be ti fer v k'vu ı be ɲmãa a v yuɔr ε,

⁴yeb-bele-bele be mune kãw na saa ti kpe jer a ti puɔ, é bõbr ke be ɲmãa v a yuɔr a. A nibe be ɲa ti sowl a kpe a ti puɔ, ké be piwre a so-ti-tuɔra ti na páw a Yeezu Kırta zie a, ε le ter ti ti yãw a Naaɲmun-Wulu sawfu gbãgbaalu puɔ.

⁵Ti be ti saw kù a nibe be ɲa ε a ı zaa puri le ı, k'aa Yel-nũò yel-muɲa cãa be be a nyi yãw.

⁶Ɛ ce a ni-bere yãw a, - belı nibe ne buure be na ti ı a len daar a, ï be cele a ı, bũv n'v vẽ, Naaɲmun be jure nur niwn ε - a ni-bere be ɲa be ti yãw mẽ feru kãw dowlı ε.

⁷Be nĩe na ti nyẽ k'aa Naaɲmun kù m ı a Yel-nũò hieru bon a bel na be ı Zifu a yãw, mẽ a len tɔr za v na ti kù a Yel-nũò hieru ton a Pïer a Zifu mune yãw a.

⁸Bũv n'v vẽ, a Naaɲmun na yãw a Pïer v ı a ni-tona a Zifu mune zie a, le mì n'a v yãw ï ı a ni-tona a ni-buur-yoru zie.

⁹A Zakı, Pïer, ni Zã, bel a nibe na ti nyẽ be ı mẽ a Lãw-yir kpule a, ti nyow ti ni nũú pùori, mãa ni a Banabasi, a wul ke tum ni bel lãw ni taa. A ɲa n'a ti za lãw wõ taa, ké tum na cen ni a ni-buur-yoru zie, ε bel cen a Zifu mune zie.

¹⁰A be zelv tẽwr ti n'i ke ti ter a Zeruzalem Lãw-yir nan dem tieru, é len tɔr za n'a ï yãw fãw ı.

¹¹Ɛ ce, a Pïer na ti wa a Ātiɔsi a, ï ti zeb ı v ni cãàmí le, v na ti sãw a yãw.

¹²Bũv n'v vễ, a nibe a Zakı na ti tũ a, na be ti ta ser a, a Pter mí ti lãw na dure ni a Kırta-nibe bel na be ı a Zıfı mune a; e ce be na wa ta baar a, v taw na yi pũor be cãa lãwne ni be ı; a bel na tu a yvør-ɣmãafv pũor a dẽbĩe n'a v ti zore.

¹³A Zıfı ɣmãa bel na ce a, mĩ na ti ure a le a Pter na ı a, a Banabası tər za mĩ ti ber ı a be nısaal-libelibe ıb a ɣa belı nyow v, v mĩ ure mẽ a bel a.

¹⁴E ce ı na wa nyẽ k'aa be ıb be tori tu a Yel-nũd yel-mıɣa a, ı yel ı a Pter a nibe za niɣe: «Fũv na ı Zıfı a, fv be ure mẽ Zıfı a ı, e ure mẽ ni-bvør-yoru nır a, ɣmıɣmun za n'a, fv na tũ fer ni-bvør-yoru nibe yãw be ure mẽ Zıfı mune a?»

¹⁵A tum a, ti dõw na ı Zıfı mune, ti be yi ni-bvør-yoru pvõ ı, bel na be bãw a Naanmun-Wulu a.

¹⁶E ce, ti bãwnı a na a nısaal na be mí ı ni-mıɣa a Naanmun niɣe a Mõyiir-Wulu sawfv ı-ıı zũú a, a Yeezu Kırta saw-deb tẽwr zũú mí n'a. A tum a, ti saw na de a Yeezu Kırta ké ti tũ pãw a minv a Kırta saw-deb zũú, e a ta ı Wulu sawfv ı-ıı yãw n'a ı. Bũv n'v vễ, nır za be be na ı ni-mıɣa a Wulu sawfv ı-ıı zũú e.

¹⁷E ce tum na bõbr ké ti ı ni-mun a Kırta yãw a, tume wa sãá ı yel-bebe dem mĩ a, a wul a k'aa Kırta tone ni yel-bier tome bu? Le be n'a towtow e!

¹⁸Bũv n'v vễ, mãa wa leb de a Wulu ı na zawrı ber a, mãa mıɣa n'v wul k'ũ ı n nõ-zawre.

¹⁹Bũv n'v vễ, ale wa ı a Naanmun-Wulu yãw a, ı kpi na, e a ı kũu yi a Naanmun-Wulu zie, k'ũ tũ vvre a Naanmun yãw. Be kpa m ı a da-gara zu lãwnı a Kırta.

²⁰İ vvre na, e ce mãa be cãa n'v vvre ı, Kırta n'v vvre a ı pvõ. Bũv n'v so, a ı nısaal nyõ-vvrv a yere ɣa a, ı vvre v na a Naanmun Bie saw-deb pvõ, vl na nõw mẽ e de v tvõra tir a ı yãw a.

²¹İ be zawre a Naanmun maalv bere ı; bũv n'v vễ, ale wa ı a Wulu sawfv zũú n'a a nısaal mí pãw a minv a Naanmun niɣe a, a Kırta kpi n zawla le.

GALASI 3

¹Woi Galasi tẽw dãbole be ɣan ı! Åa n'v ı a v sõ-ıb nyow ni nyı? Nyum na wõ a Yeezu Kırta yele vla, a ı mẽ a nyı mĩmié n'a be kpa v a da-gara zu a?

²Nyı caalı mẽ niwn a yel ɣa tẽwr yãw: a Naanmun-Wulu sawfv zũú n'a nyı pãw a Vvrv Sõw bu nyı na ber wõ e saw de a Yel-nũd a yãw n'a?

³A ɣa n'a nyı bol sew ı? A yel nyı na tĩ ni a Naanmun Vvrv a, yere ɣa nyı bõbr a ké nyı baar v ni nyı mıɣa fãw v?

⁴Zawla le yãw n'a nyı bãw a yele sew a ɣa bu? A kũ tũ ı zawla le ı.

⁵A Naanmun na kũre nyı a v Vvrv e maale a nõ-ðãa-yele a nyı sõgo a, a Wulu sawfv zũú n'a bu nyı na ber wõ e saw de a Yel-nũd a n'a so?

⁶A ɲa n'a a ti ɲmẽ a Abraham zie. Bũv n'v vẽ, a Seb-sõw yel a: «A Abraham ti saw na de a Naanmun, a Naanmun saw k'vɔɔ ɪ n ni-muɲa, a v Naanmun-saw-deb zũú.»

⁷A na ɪ a ɲa a, nyi bãw vla: a belɪ dem na saw de a Naanmun a, beɛ ne be sɪɪ ɪ a Abraham bibiir.

⁸A Seb-sõw na ti bãw ke Naanmun na ɪ n a ni-bvɔɔr-yoru be ɪ ni-mun a be Naanmun-saw-deb zũú a, v ti de ni niwn yel a yel-vla ɲa kù a Abraham: «A ni-bvɔɔr za na páw ni maalv a fu yãw.»

⁹A Abraham ti saw na de é páw a maalv, le mì n'a a belɪ dem na saw de a, mí páw a maalv mẽ a Abraham.

¹⁰Ɛ ce a belɪ dem na ure yãwn a Naanmun-Wulu sawfu yãw tewr a, ɲmɛ-yãw tuur be na; mẽ a Seb-sõw taa yel a ɲa: «Sob ne za na be tuur a al za na seb a Wulu sebe pɔɔ kura le a, ɲmɛ-yãw a páw v.»

¹¹A mɔ̀ mì ɪ n cãa ké nɪr kũ tũɔ ɪ ni-muɲa a Naanmun-Wulu sawfu tewr zũú ɛ. Bũv n'v vẽ, be seb ɪ a ɲa: «Sob ne na ɪ ni-muɲa a, a saw-deb zũú a, na vɔɔrɛ na.»

¹²Ɛ ce a Naanmun-Wulu be yi a Naanmun-saw-deb pɔɔ ɪ, be nĩe na mì cãa seb: «Sob ne na tuur a Wulu ne-yãwnɪ a, a na ɪ na v vɔɔrɛ.»

¹³A Kɪɪta ya na ír ti ber a Naanmun-Wulu ɲmɛ-yãw pɔɔ, vl muɲa na lieɪ ni-ɲmɛ-yãwna a ti yãw a. Bũv n'v vẽ, a Seb-sõw yel ɪ a ɲa: «Nɪr za na yawɪ daa zu a ɪ n ni-ɲmɛ-yãwna.»

¹⁴A ɲa n'a a ɪ, k'aa maalv a Naanmun na yel k'vɔɔ na kù n a Abraham a, mì ta a ni-bvɔɔr-yoru a Yeezu Kɪɪta yãw, é a saw-deb zũú, ti za páw a Vɔɔrv a Naanmun na yel k'vɔɔ na tɪr a a.

¹⁵Yebr ɪ, ã na de ni manv a nɪsaalbe ɪ-urɪ pɔɔ: nɪr na maalɪ a v kũu daar pɔ-tierv sebe mẽ a le a na tu sɔr a, nɪr kũ tũɔ sãw a sebe ɲa ber bu yãw bom dɔwɪ ɛ.

¹⁶Ɛ ce, a Abraham ni a v bũ-dɔwra ne be a Naanmun ti yãw a v maalv nee kù. A Seb-sõw be yel ke ni a v bũ-dɔwri ɛ, mẽ ni-yaga ne be be yere a ɪ, v yel a ke: «Nɪ a fu bũ-dɔwra», a wul ke ni-been yɔ n'v be yere, a Kɪɪta.

¹⁷A ɲa n'a ã bɔbr k'ũ yel: Naanmun ti de ni niwn maalɪ Wõ-taa ɛ yel k'vɔɔ na maal a tɛr v. A Naanmun-Wulu na wa wa yome kɔbr anaar dɔwɪ lɪzɛr ni pie pùorí a, kũ tũɔ sãw a wõ-taa ber ɛ ír a maalv nvɔr a Naanmun na yãw a ber ɛ.

¹⁸Ɛ ce, a gbã-dɪ-bom pawfu wa yi Naanmun-Wulu sawfu zie a, a be cãa ɪ nvɔr Naanmun na yãw a zũú n'a ɪ; ɛ ce nvɔr Naanmun na yãw a zũú n'a v kù a v maalv a Abraham.

¹⁹A na ɪ a ɲa a, a Naanmun-Wulu yel-ɪra ti n'ɪ bo? Be yãw v na dɔwɪ k'vɔɔ tũɔ mí wul a nvɔr-zawrv ɪ-urɪ a sãá, gùre ni a Abraham bũ-dɔwra vl be na yãw a maalv nvɔr kù a. Malkɪ mɪne ne be tu lɔlvɔrɛ yãw a Wulu ɲa.

²⁰Ɛ ce lɔlvɔrɛ be dãw lɔ ni-been yeɛ ɪ. Ɛ a yeɛ caar ɪ Naanmun yɔ.

²¹A pãa ɪ lɛ a Wulu diwr a maalɔ nɛɛ a Naanmun na yãw a bere bu? Lɛ bɛ n'a towtow ɛ! Alɛ ti ɪ mɛ bɛ tɪr ɪ wulu kãw na na kù a nisaalɛ a nyɔ-vuɔɔ a, wulu sawfɔ pɔɔ sɪrɪ n'a a nisaal nãa mí ɪ nɪ-mɪja a Naanmun niɲé.

²²Ɛ cɛ a Sɛb-sõw yel a k'aa yel-bier fãw so nɪ a tɛ-daa za, k'aa maalɔ a Naanmun na yel k'vɔ na tɪr a a, tũɔ ta a belɪ dem na saw de a, bɛ na saw de a Yeezu Kɪrita a zũú.

²³A Naanmun-saw-deb na bɛ ti wa sɛr a, a Naanmun-Wulu ti tɛr ti nɪ a v gaso pɔɔ gùrɛ nɪ a Naanmun-saw-deb bɛ nãa wa wul v sãá a.

²⁴A na ɪ a ɲa a, a Naanmun-Wulu n'v ti piwre ti, ti ta n a Kɪrita waa daar, ké ti ɪ nɪ-mɪn a Naanmun niɲé, a Naanmun-saw-deb yãw.

²⁵Ɛ cɛ a Naanmun-saw-deb na wa wa baar a, a sob nɛ na ti piwre ti a bɛ cãa so ti ɛ.

²⁶Bũv n'v vɛ, nyɪ za ɪ n Naanmun bibiir, a Naanmun-saw-deb na ɪ nyɪ lãw nɪ a Yeezu Kɪrita a yãw.

²⁷Nyɪ za na sɪrɪ lãw nɪ a Kɪrita a suob deb pɔɔ a, nyɪ su n a Kɪrita.

²⁸Nyɪ za lãw nɪ nɪ a Kɪrita ɪ nɪ-been, a na ɪ lɛ a, Zifɔ nɪ nɪ-buɔr-yoru yele bɛ cãa be ɪ, gbãgbaa nɪ nɪr na so v tɔɔra a yele bɛ cãa be ɪ, dɛb nɪ pɔw yele bɛ cãa be ɪ.

²⁹Ɛ a Kɪrita wa so nyɪ a, nyɪ ɪ n a Abraham bũ-dɔwɪ, é nyɪ na páw nɪ a gbã-dɪ-bom a Naanmun na yel k'vɔ na tɪr a a.

GALASI 4

¹A na ɪ a ɲa a, a ã tɛrɔ n'ɪ ɲa: len daar za a gbã-dɛrɛ na cãa ɪ bibile a, vlɛ nɪ a gbãgbaa za ɪ n been, v na saa so bom za a.

²Ɛ cɛ nɪbɛ na kaarɛ a v zie ɛ kaarɛ a v bome zie a, mí so v ti ta n a daar vl a v sãa na yãw a.

³Lɛ n'a a mɪ ɲmɛ a ti zie, a len daar ti na ti cãa ɪ mɛ bibiir a, ti ti ɪ n a tɛ-daa bũ-bale gbãgbaar.

⁴Ɛ cɛ a daar vl, a Naanmun na yãw a, na wa ta a, v to n a v Bie, pɔw dɔw v, ɛ a Naanmun-Wulu sawfɔ fɛrɛ v,

⁵k'vɔ tũɔ ya de a belɪ dem na be a Naanmun-Wulu fɛrɔ pɔɔ a, ɪ ti lɛbɪ Naanmun bibiir.

⁶A Naanmun na bɔbr k'vɔ wul ké nyɪ sɪrɪ na ɪ a v bibiir a, v to n a v Bie Vuɔɔ a ti socie pɔɔ, v mí cɛrɛ yere: «Aba, ã Sãà a!»

⁷A na ɪ a ɲa a, fɔ bɛ cãa ɪ gbãgbaa ɪ, bie nɛ b; ɛ fɔ na ɪ a v bie a, Naanmun na kù b ɪ a gbã-dɪ-bom v na bin a v bibiir yãw a.

⁸A dãwdãw nyɪ na bɛ ti bãw a Naanmun a, nyɪ ti ɪ n naanmumɛ na bɛ ɪ naanmumɛ a gbãgbaar.

⁹Ɛ ce yêre ɲa nyi na bāw a Naanmun a, bu a Naanmun na nîe n'v bāw nyi a, ɲmɲmun za n'a nyi leb cere a bome a ɲa na be ter fāw, be ter bom za a zie, bɔbr ké nyi ɪ a gbāgbaar?

¹⁰Nyi be yāwne dere a bibie a mune, a cuwr a mune, a voru a mune, ni a yome a mune yāw ɛ.

¹¹Nyi ɪ na ɪ zore dēbîe ɪ nāa wa bal ɪ twɔra a nyi yāw zawla le a.

¹²Yēbr ɪ, ɪ zele nyi na, nyi lebɪ ɲmē taa ni mē, mē a le ɪ na saw ɲmē taa ni nyi a. Nyi be sāw mē yel kāw za yāw ɛ.

¹³Nyi bāwni a na, bàalv n'a ti so ɪ hieri a Yel-nũò kò nyi a dāw-niwn sob daar.

¹⁴A ɪ yāgan-baal nyéb ti ɪ n kpɛrv a nyi zie, ɛ ce nyi be jewri mē ɪ, be pī m ɛ; nyi nîe na de m mē Naanmun malki bu a Kɪrita Yeezu tɔr za a.

¹⁵A nũò na ti dāw ɪre nyi a, nyune n'a v cen mō? Bũv n'v vē, ɪ dɪre ni a dāsɛ ɲa a nyi yāw: nyume ti tũɔ a, nyi nāa lowr ɪ a nyi mimie yāw mē.

¹⁶Yere ɲa ɪ na yel a yel-mɲa kò nyi a, ɪ leb ɪ a nyi dō sob bu?

¹⁷Be mune kāw miine ni a nyi yāw, ɛ ce a be tierv be viɛl ɛ. Bom ne be na bɔbr a n'i ke be búr maa ni a nyum, nyi tũɔ miine a be yāw.

¹⁸Fv na miine a vla yāw a, bũ-vla n'v, ɛ ce a mí ɪ kura le, ɛ ta ɪ ɪ na mí wa be a nyi sogo a tɔwr ɛ.

¹⁹Ì bibiir i, ɪ leb a wone tuo a nyi yāw mē pɔw na dɔwr a, ɛ gu a wa ti ɪ cāa k'aa Kɪrita be n a nyi sogo.

²⁰Bũv pāa ɪ ɪ be be a nyi zie a yêre ɲa a! ɪ nāa yêr a gaali a kɔkɔr. Bũv n'v vē, ɪ be mí bāw a le ɪ na na ɪ a nyi zie a ɪ.

²¹Nyum na bɔbr k'aa Wulu so nyi a, nyi be wone a le a Wulu ɲa na yere a ɪ?

²²Be seb a k'aa Abraham ti ter ɪ bibiir ayi, kāw ɪ a pɔw-gbāgbaa Agaar bie, ɛ kāw ɪ a pɔw na be ɪ gbāgbaa a, a Saara bie.

²³Ɛ ce a pɔw-gbāgbaa ti dɔw ni a v bie nisaal dɔwfv, ɛ a pɔw na be ɪ gbāgbaa a dɔw a v bie a tu a le a Naanmun na yel a.

²⁴Zukpar ɪ a ɲa be na lɔb a: a pɔwbe be ɲa ayi ɪ n wō-taar ayi: a kāw, a Agaar na wule a, ɪ n a Sinayi tāw zu wō-taa; gbāgbaar a v dɔwr.

²⁵A Agaar ɪ a Sinayi tāw na be Arabi a, v ɲmē na taa ni a yêre ɲa Zeruzalem na ɪ gbāgbaa, vle ni a v bibiir za a.

²⁶Ɛ ce a Zeruzalem na be a saa zu a be ɪ gbāgbaa ɪ, ɛ vle n'i a ti mǎ.

²⁷Bũv n'v vē, be seb a yel: «Pɔw-āan ɪ, cule, fũv na be ti dɔw a, ɲmɛr nũò celsi, fũv na be wō a dɔwfv 'wɔbrv a ; a pɔw-zaw-bera bibiir na yāwmē na zuo a pɔw na ter sir a bibiir.”

²⁸Nyum, yebr ɪ, nyɪ dɔw na mɛ̃ lzaaki a, a tu a nuɔr Naanmun na yǎw a.

²⁹Ɛ ce mɛ̃ a le a koro za, a bie vl na ti dɔw a dɔwfu tu nɪsaal dɔwfu a, na ti dɔwre a bie vl na dɔw a tu Vɔɔɔ Sɔw a, le n'a a mɪ cǎa ɲmɛ̃ a yɛre ɲa.

³⁰Ɛ ce a Seb-sɔw yel a ke bo? Ɛ «Fu diw a pɔw-gbāgbaa nɪ a v bie ber; bɔv n'v vɛ̃, a be ter sɔr k'aa pɔw-gbāgbaa bie nɪ a pɔw na be ɪ gbāgbaa a bie lǎw a gbā-dɪ-bom ɛ.»

³¹Yebr ɪ, a na ɪ a ɲa a, ti be ɪ pɔw gbāgbaa bibiir ɛ, ti ɪ n pɔw na be ɪ gbāgbaa a bibiir.

GALASI 5

¹A Kɪrita ɪr ti na ber a gbāgbaalɔ pɔɔ, ké ti surɪ so ti tɔɔra. A na ɪ a ɲa a, nyɪ yǎw fǎw ta leɓ de a gbāgba-mie ɪ.

²Nyɪ nyɛ̃, a mǎa Pol, ɪ yere na kòre nyɪ: nyume wa yǎw be ɲma nyɪ a yɛɛ a, a Kɪrita kɔ̃ cǎa ter yel-ɪra kǎw za a nyɪ zie ɪ.

³Ɛ ɪ leɓ a maal yere kòre nɪsaal za na yǎw be ɲmǎa v a yɔɔr a, k'aa fer a v sawr a Wulu v za.

⁴Nyum na bɔbr k'aa Wulu ɪ nyɪ ɪ nɪ-mun a, a baar a nyum nɪ a Kɪrita cara pɔɔ, é nyɪ mɪ kɔ̃ le páw a Naanmun maalɔ ɛ.

⁵Ɛ ce a tum a, ti yǎw nɪ a ti tierɔ a Naanmun yǎw, vl na na ɪ ti ɪ nɪ-mun a v niné a; a yel ɲa n'v ti gùre nɪ a Vɔɔɔ Sɔw fǎw, vl na tone a ti Naanmun-saw-deb pɔɔ a.

⁶Bɔv n'v vɛ̃, sob ne na lǎw nɪ a Yeezu Kɪrita a, a yɔɔr-ɲmǎafɔ bu a be-ɲmǎafɔ be ɪ bom za ɪ, a bom n'ɪ a Naanmun-saw-deb na ter nɔwfu ɪ-ɪrɪ a.

⁷Nyɪ ti tɪ na zɔre vla za! Āa n'v wa piw nyɪ a sɔr, be bɔbr ke nyɪ tuur a yel-mɲa?

⁸A a ɲa be na yɛr nyɪ saw a, a be yi a Naanmun na buɔle nyɪ a zie ɪ.

⁹Mɛ̃ a le be na mí yel a: «Dǎbɪl blǎ mí ɪ n a zɔ̃-bura za ɪr.»

¹⁰Mǎa a, a Sore ɪ na ɪ ber tierɔ a nyɪ yǎw: ɪ bǎwnɪ a na nyɪ na kɔ̃ tierɛ bɔ̃-yoru a. Ɛ ce sob ne na yǎwne a damnu a nyɪ pɔɔ a na páw nɪ dɔwɔ, vle saa ɲmɛ̃ ɲmɲmun a.

¹¹Mǎa yǎw a, yebr ɪ, mǎa ti ɪ mɛ̃ ɪ cǎa na kane k'aa fer a ke be mí ɲmǎa a yɔɔr a, bɔv yǎw n'a be nǎá cǎa dɔwre mɛ̃? A le pɔɔ a, a Kɪrita da-gara zu kɔ̃u yɛrɔ kɔ̃v damne nur za ɪ.

¹²A belɪ dem na yǎwne a damnu a nyɪ pɔɔ a, be nǎa mí ter leɛɛ ti ɪr a be lame mɪ.

¹³Yebr ɪ, a nyum a, a tɔɔra-sob yǎw n'a be buɔli nyɪ. Ɛ ce nyɪ taa wa yel ke a tɔɔra-sob ɲa yǎw é tuur a nyɪ nɪsaal yel-bɔbrɪ na be viel a ɪ. Nyɪ nɛ̃e mí kaare taa zie a nɔwfu zɔ̃u.

¹⁴Bɔv n'v vɛ̃, a Naanmun-Wulu za zu n'ɪ: «Fu na nɔne nɪ a fu tɔ sob mɛ̃ a fu mɲa a.»

¹⁵Ɛ ce, nyume wa dɔne taa ɛ vɔle taa mɛ̃ we-dun-faar a, nyɪ gu vla, nyɪ na baarɪ taa.

¹⁶A na ɪ a ɲa a, yel ɲa n'v ɪ bɔbr kɔ̃u yel kò nyɪ: nyɪ ber a nyɪ nyɔ-vɔɔɔ kò a Vɔɔɔ Sɔw ɛ nyɪ kɔ̃ ure a le a nyɪ nɪsaalɔ na bɔbr a ɪ.

¹⁷Bɔ̃v n'v vɛ̃, a ti nɪsaalv yel-bɔ̃brɪ nɪ a Vɔ̃vɔ̃ Sɔ̃w dem be lãw taa ɪ, ε a Vɔ̃vɔ̃ Sɔ̃w yel-bɔ̃brɪ nɪ a ti nɪsaalv dem mɪ be lãw taa ɪ, mɔ̃b a be a za ayi cara pɔ̃ɔ. Alɛ n'a so, nyɪ be tɔ̃r ɪrɛ a lɛ nyɪ na bɔ̃br a ɪ.

¹⁸A Vɔ̃vɔ̃ Sɔ̃w wa n'v wule nyɪ a, a Mɔ̃yiir-Wulu be cãa fɛrɛ nyɪ ε.

¹⁹A nɪsaalv tɔ̃-toni sãá nɪ nyɪraa lɛ, alɛ n'ɪ a ɲa: pɔ̃ɔ yele, dɛwr, faalv,

²⁰tɪbɛ maalv, svɔ̃lv, dɔ̃, zeb-taa, nyúur, suur, cɪer-taa, be-wɔ̃-taa, búr-taa,

²¹nyɛ a fɔ̃ tɔ̃ bom bɔ̃br, dãa kuolu, dɪ ti gã nɪ taa, nɪ a yele a ɲa taabɛ. Nyɪ páw bãwnɪ a, mɛ a lɛ ɪ na ti dãw yel kù nyɪ a, a belɪ dem na tɛr a ɪ-ɪrɪ a ɲa taabɛ a, kũ nyɛ zie a Naanɲmin-Naalv pɔ̃ɔ ɪ.

²²ε cɛ a Vɔ̃vɔ̃ Sɔ̃w bom ɪ: nɔ̃wfv, nũò, yã-ɓaarv, su-nyɔ̃wra, vɪelv, nɪ-vla-ɪb, Naanɲmin-saw-deb,

²³nɪsaal baalv-ɪb, tɔ̃ra-nyɔ̃wfv; a Mɔ̃yiir-Wulu be diwr a yele a ɲa taabɛ bɛrɛ ɪ.

²⁴A belɪ dem a Kɪrɪta na so a, be kpa n a nɪsaalv a da-gara zu lãw nɪ a v vɔ̃la bɔ̃vɛrɛ na mí be a v zie a, nɪ a v yel-bɔ̃brɪ.

²⁵A Vɔ̃vɔ̃ na n'v so ti vɔ̃vɛrɛ a, ti mɪ bɛr ti tɔ̃ra kù v.

²⁶Tɪ ta mí pɔ̃rɛ ɪ, a nɔ̃-haarv nɪ a nyu-ɪb, a ta be a ti cara pɔ̃ɔ ɪ.

GALASI 6

¹Yɛbr ɪ, alɛ wa ɪ mɛ be nyɔ̃w nɪ nɪr sãwna pɔ̃ɔ a, a nyum na tɛr a Naanɲmin Vɔ̃vɔ̃ a, nyɪ tɛr v lɛb wa yãw a sɔ̃r vla pɔ̃ɔ; ε cɛ nyɪ ɪrɛ bel bel a v zie. ε a fɔ̃v mɪ a, gurɛ fɔ̃v tɔ̃ra vla: fɔ̃v tɪɛr kɛ be mɪ kũ tɔ̃ɔ belɪ fɔ̃v bu?

²Nyɪ tuore taa tuor, lɛ n'a nyɪ na saw a Kɪrɪta Wulu.

³Bɔ̃v n'v vɛ̃, nɪr na tɪɛr k'vɔ̃ ɪ n nɪr, ε nɛ be ɪ nɪr a, v belɛ nɪ v tɔ̃ra.

⁴Da za mí jɪr a v tome kaa, alɛ wa sɛw k'vɔ̃ nyɔ̃vɔ̃r a, vl yãw n'a v na nyɔ̃vɔ̃r, a kũ ɪ v na de v tɔ̃ra man nɪ nɪr a yãw n'a ɪ.

⁵Bɔ̃v n'v vɛ̃, ɲa za na mí tuo nɪ a v mɲa tuor.

⁶A sob nɛ be na zane nɪ a Naanɲmin yɛrv a, a fɛr a k'vɔ̃ mí ɪ a v bũ-terɪ kù a sob nɛ na zane nɪ v a.

⁷Nyɪ ta belɛ nyɪ tɔ̃ra ɪ: Naanɲmin be sawr be ɪrɛ v laar ε. Uɪ bom nɛ a nɪsaal na búr a, vlɛ n'v v na cɛ.

⁸Sob nɛ na búrɛ a alɪ bome nɛ a nɪsaalv na bɔ̃br a, na cɛ n a wɔ̃mɛ a nɪsaalv na waar ɪ a, a pɛr lɛ k'aa kũu. ε cɛ sob nɛ na búrɛ a alɪ bome nɛ a Vɔ̃vɔ̃ Sɔ̃w na bɔ̃br a, v na cɛ n a wɔ̃mɛ a Vɔ̃vɔ̃ na waar ɪ a, a pɛr lɛ k'aa nyɔ̃-vɔ̃vɔ̃ na be kura lɛ a.

⁹Nyɪ ɪ ti taa balɛ a vla maalv yãw ε; bɔ̃v n'v vɛ̃, tɪmɛ be wa bal tɪɛ bɛr a, ε a daar wa ta a, ti na cɛ na.

¹⁰A na ɪ a ɲa vuo cãa be a yaa, nyɪ ɪ tɪ ɪrɛ vla a nɪbɛ za zie, ɛ baa zuo a za a bɛl na ɪ a tɪ yɛbr a saw-deb pɔɔ a zie.

¹¹A kan-bi-bɛrɛ a ɲa nyɪ na nyɛ a, mǎa mɪɲa nũu n'v ɪ sɛb ɪ nyɪ.

¹²A bɛlɪ dem na bɔbr kɛ be fɛr nyɪ nyɪ ɲma a nyɪ yɛɛ a, be ɪ n nɪbɛ na bɔbr kɛ be sǎá nɪ-vɛlɪ a nɪsaalɔ yele pɔɔ a. A be bũ-bɔbra tɛwr n'ɪ kɛ be ta mɪ páw dɔwrɔ a Kɪrɪta da-gara yǎw ɛ.

¹³Bũv n'v vɛ, a bɛl tɛɛ za na mɪ yǎw be ɲma be a yɛɛ a, be mɪ tuur a Naaɲmun-Wulu ɛ; be mɪ bɔbr a kɛ nyɪ ɲma a yɛɛ be tũɔ zɛwr be tɔɔra, be na fɛr nyɪ yǎw nyɪ tɛr a bǎwfv ɲa a nyɪ yǎgání a.

¹⁴Mǎa yǎw a, a tɪ Sore Yeezu Kɪrɪta da-gara yɔ yǎw n'a ɪ bɔbr k'ɪ zɛwr ɪ tɔɔra. Uɛ n'v so a tɛ-daa kpi a ɪ zie, ɛ ɪ mɪ kpi a tɛ-daa zie.

¹⁵Bũv n'v vɛ, fv na ɲmǎa a yɔɔr bu fv na be ɲmǎa a, be ɪ bom ɛ, fv na ɪ Naaɲmun bũ-ir-paala a, vɛ n'v ɪ bom.

¹⁶A Naaɲmun yǎ-ɖaarɔ nɪ a v nɪ-baal-zɔba, a be a bɛlɪ dem za na tuur a wulu pɔl ɲa a zie, ɛ mɪ be a v nɪ-bɔurɛ za zie.

¹⁷Dǎa na ta a, nɪr za taa ɛ sɔbr mɛ niwn ɛ; bũv n'v vɛ, a fɛlɛ na be a ɪ yǎgání a wule na k'aa Yeezu so m.

¹⁸Yɛbr ɪ, a tɪ Sore Yeezu Kɪrɪta maalɔ, v be a nyɪ za zie. Amen.

EFEEZI

EFEEZI 1

- ¹A mää Pol, Naanmun na nõw yã yãw ï ı a Yeezu Kırta nı-tona a, mää n'v sebr a Kırta-nıbe na be a Efezi tẽw a, é saw de a Yeezu Kırta be lebr pùor a.
- ²A Naanmun ti Sää nı a Sore Yeezu Kırta kù nyı maalv nı yã-baarv.
- ³A Naanmun, ti Sore Yeezu Kırta Sää, ter ı puoru. Ti na lãw nı a Kırta a, v maalı ti nı a tẽ-vla pvo, nı maal-pe-buure za Vuvuv Sõw na ture a.
- ⁴U be ti ír a tẽ-daa ser ε, ε de niwn kaa ir ti a Kırta yãw, ké ti wa liebi nı-son na be ter sãwna be yere a, a v nõwfv pvo, a v niné.
- ⁵U ti de nı niwn bãwnı ti, k'vuv wa de ti ti ı a v bibiir a Yeezu Kırta yãw. A ɲa n'a v ti nɔne ε bɔbr.
- ⁶A na ı a ɲa a, nyı ı ti dane a Naanmun na yãw a v Bi-nɔna kù ti a maalv sew a ɲa zawla le a.
- ⁷A Kırta zũ n'a cir yaarı faa ti, è ti páw a ti sãwna suur. A ɲa n'a a Naanmun wul k'aa v maalv be ter manv ε.
- ⁸A v maalv ɲa pvo n'a a Naanmun paalı ti nı a yã-bãwfv za, nı a yã za:
- ⁹v ı na ti bãw a v yel-sowla za v na ti dãw nɔne cɔbrı, k'aa Kırta wa tu
- ¹⁰a ti faafv tome daar nãa wa ta a. U ti tiere na k'vuv ðã bom za na be a salom zu nı tẽw zu a taa, v ðã a za taa na-kpẽε been pile na ı a Kırta a.
- ¹¹Tı na lãw nı a Kırta a, ti páw nı a bom vl a Naanmun na yãw nvɔr k'vuv na kù ti na a: bũv n'v vẽ, v ti de nı niwn kaa ir ti a tu a le v na cɔbrı a yele bin a; ε a Naanmun mí maal ı a yele za mẽ a le v na yel ε bɔbr a.
- ¹²A na ı a ɲa a, nyı ı ti dane a Naanmun yúor-vielv-danv, tum na ı a de niwn dem na yãw a ti tierv a Kırta yãw a.
- ¹³A Kırta nyı na lãw nı a yãw n'a nyı wõ a yel-mɲa yerv, a Yel-nũò na faare nyı a. A vl nyı na lãw nı a yãw mì cãa n'a nyı saw de, é be ɲmãa a Vuvuv a Naanmun na tur a bãwfv yãw nyı, a Vuvuv Sõw na ı
- ¹⁴a ti gbã-di-bom bũ-dãw ti páw ser, gùre nı a faafv za ti nãa wa páw a Naanmun yúor-vielv-danv yãw a.
- ¹⁵Alé n'a so, a mää mì na wõ ké nyı saw na de a Sore Yeezu ε nɔne a Kırta-biir za a,
- ¹⁶ï puore a Naanmun yaanı kura le, ï na mí wa ter a nyı tierv a ï puoru pvo a.
- ¹⁷A ti Sore Yeezu Kırta Naanmun, vl na ı Sää so yúor-vielv-danv za a, v kù nyı yã-bãwfv nı yel-sowlı bãwfv yã, kè nyı tũò bãw v siza.

¹⁸U saw caali a nyi socie ni a v cãa, nyi tũo bãw a tieru vl a v buolu na i ke nyi ter a, ni a v gbã-di-bom na viel be ter to, v na cobri cele ni a v ni-sori a.

¹⁹U i nyi bãw a v kpenu vl na i kpẽe be ter manu a, v na wul v sãá a tum na saw de a yãw a. A v fãw tome a, a v kpenu na be di vuo a, v i na a sãá a Kirita zie,

²⁰a len daar v na i a Kirita leb yi a kũuni puo, e v yãw v zĩ a v duru lowr a tẽ-vla puo,

²¹do gãw a naalu-dib za, fãw za, kpenu za ni zie-sób za, ni bom za na ter yúor be pore a dĩa zie ña puo ni a nidaar zie puo a.

²²Naanmun dĩ ni bom za bin a Kirita pile, e yãw v do ti be bom za zu-sow, i a Lãw-yir zu,

²³a Lãw-yir na i a v yãgan a Kirita paali v za kpêlêkpêlê a, a Kirita na paali bom za a.

EFEEZI 2

¹A nyum a, nyi ti dãw na i ni-kũuni a nyi sãwna ni a nyi yel-bebe zũú.

²A len daar a, nyi ti ure ni a tẽ-daa ña zu ib, nyi ti tuur i a vuuru vl na i a salom zu kpenu buure za ti na be nyere a ni-kpẽe a, a vuuru ña na damne a ni-gaari yãwn be ure a ni-gari ib a.

³A tum za mi ti puo ni a nibe be ña puo, tum na ti tu a nisaal yãgan yel-bobri na be viel a, puor tewr a: ti ti maale ni a nisaal yãgan pu-tieru e tuur a v yã-faa. A ña n'a a ti nisaal ñmẽa i ti i nibe Naanmun suur nãa wa ir a ti yãw, mẽ a ñmaare be ña yãw a.

⁴E ce a Naanmun na dure su-ðaarv naalu a, e nõw ti ni nõwfu na be di vuo a,

⁵al yãw n'a v i ti leb vuure lãw ni a Kirita, tum na ti kpi baari a ti sãwna yãw a. Naanmun maalv zũú suri n'a nyi nyẽ a faafv.

⁶A Yeezu Kirita ti na lãw ni a, vl puo n'a a Naanmun i ti leb yi a kũu puo lãw ni v, e v i ti lãw ni v zĩ a tẽ-vla puo.

⁷A Naanmun vielv ib v na i a ti yãw a sãá a Yeezu Kirita zie a zũú n'a, v ti bobr k'aa yome na tuur taa a puo, v wul a v maalv na bermẽ be ter vuo a.

⁸Siza, a Naanmun maalv yãw n'a nyi nyẽ a faafv, nyi na saw de v a zũú. A faafv ña be yi nyi zie i, Naanmun maalv n'v v kò zawla le.

⁹U be yi a nyi i-iri zie i, ké nur za taa wa dier v pore ni e.

¹⁰Naanmun mija n'v maali ti, vle n'v ir ti ti lãw ni a Yeezu Kirita, ké a ti i-iri tũo viel, a i-iri a ña a Naanmun na cobri ber a koro za ké ti wa ure a.

¹¹Nyi leb tieri a le nyi na ti ñmẽ a koro za a. Nyi ti ter i a ni-buur-yoru bãwfu a nyi yãgan puo; a bel dem na ti yel ke be ñmã n a be yee a, ti buole nyi ni nibe be na be ñma a, bel na ter a ñmãafv ña bãwfu a be yãgan puo a zũú.

¹²Nyi le tieri bāwni a k'aa len daar nyi be ti bāw Kirita i, be be ti sɔr nyi yāw a Israyel buure puɔ i, nyi ti i n sãanbe a Wō-taa yāw a Naanmun na yāw nuɔr maal i a v ni-buure a, nyi be ti yāw a nyi tieru bom kāw za yāw ε, é be ter Naanmun a tēw zu ε.

¹³ε ce yere ŋa nyi na lāw ni a Yeezu Kirita a, nyum na ti be zi-zāana a, a v zū i na nyi taw pɛli.

¹⁴A Kirita muja n'v i a ti yā-ɖaarv. A Israyel ni a ni-buɔr-yoru na ti i buure ayi a, v ɖā be ni taa be i buɔr-been. A v yāgan puɔ, v daa ni a donv dacin vl na ti búr be a lɔb.

¹⁵U sāw ni a Mōyiir-Wulu ni a v ne-yāwni lāw ni a tub ber. A ŋa n'a v i, bɔbr k'vɔ ɖā a buure be ŋa ayi taa, ε i be liebi ni-paala been lāw ni v.

¹⁶U ti bɔbr a ké bele ni a Naanmun le kpe taa, a v da-gara zu kūu yāw, ε k'aa buure be za ayi tōo lāw taa i yāw-been. A vl muja puɔ n'a v kú a donv.

¹⁷U wa na wa hieri yel a yā-ɖaarv kù a nyum na ti zāá a, ni a belɔ dem na ti pɛli a.

¹⁸ε vle n'v so a ti buure be ŋa ayi, ti mí tōo taw pɛli a Naanmun Sāà, a Vuɔrv been yō yāw.

¹⁹A na i a ŋa a, a nyum ni-buɔr-yoru be cāa i ni-sāanbe ni nuɔri ε, nyi i n a Naanmun ni-buure tē-bi-taabe, nyi puɔ ni a v yir nibe puɔ.

²⁰Be de nyi na yāw a yir mɛrv puɔ, a vl be na sūó a per a ni-toni ni a Naanmun-yér-manbe zu, ε a Yeezu Kirita muja i a yir per kusier a.

²¹Ule n'v mí so a mɛrv za mí kpeme ε kere duor ti i Dmin-yi-sōw a Sore yāw.

²²Nyi na lāw ni v a n'a, nyi m̀ puɔ a mɛrv puɔ, ké nyi wa i Naanmun kpeb zie a Vuɔrv Sōw yāw.

EFEEZI 3

¹Alɛ n'a so a mǎa, Pol, ï puore a Naanmun. Ì be n a gaso puɔ a Yeezu Kirita tome ï na tone a nyum ni-buɔr-yoru yāw a zūú.

²Nyi bāw ni a maalv a Naanmun na kù m a nyi yāw a v pu-tierv maalv yāw a,

³a le v na wul mē ï bāw a v yel-sowla a, mē a le ï na seb ŋmǎa-ŋmǎa kù nyi a.

⁴Nyume wa kane a ï sebe a, nyi na nyē ni a le ï na bāw a yel-sowla na caari a Kirita sew a.

⁵A Naanmun yel-sowla ŋa a, v be ti wul v a koro za nibe mē a le v na yāw a Vuɔrv Sōw wul v a yere ŋa a v ni-toni na i son a, ni a v yér-manbe a i.

⁶A Naanmun yel-sowla vl n'i ŋa: a Yel-nūò zūú, a Yeezu Kirita puɔ, v i na a ni-buɔr-yoru m̀ puɔ a gbā-di-bū-been ne puɔ, be puɔ a yāgā-been ne puɔ, ni a nò-been ne v na yāw a puɔ.

⁷Ì lieb i a Yel-nūò tō-tō-bie, a maalv a Naanmun na kù m ni fāw a zūú.

⁸A mǎa na ɪ a pɔrɪ woro a Kɪrita-nɪbɛ za pɔɔ a, mǎa n'v a Naanɲmɪn kù a maalɔ ɲa, k'ŋi hieri yel a Kɪrita Naalɔ na bɛ vɔvɔ a Yel-n'ŋò kù a nɪ-bɔvɔr-yoru,

⁹ɛ ɪ a ɪ cǎa a nɪsaalbɛ za zie, a lɛ a Naanɲmɪn na mí ɪ a v yel-sowla tu a v tub a; vl na ɪ bome za íre a, v ɪ n a v yel-sowla ɲa gǎ koro za a vl mɲa pɔɔ.

¹⁰A ɲa n'a a yɛrɛ ɲa, a Lǎw-yir yǎw, a salom zu naalɔ-durbɛ nɪ fǎw dem bǎw a Naanɲmɪn yǎ-bǎwɔ pɔlɛ za.

¹¹A a ɲa za tu n a lɛ a Naanɲmɪn na tɪ cɔbrɪ a yele bɪn kɔra lɛ a, a yele v na maalɪ a tɪ Sore Yeezu Kɪrita pɔɔ a.

¹²A Kɪrita tɪ na saw de ɛ lǎw nɪ a yǎw n'a, tɪ mí s'ɔmɪ saw bɛr dɛb'ɛ ɛ ar a Naanɲmɪn nɪɲé.

¹³A na ɪ a ɲa a, ï zɛlɛ nyɪ na, nyɪ ta saw a kpɛrɔv ï na sawr dier a nyɪ yǎw a t'ɔɔ nyɪ ɛ, a ɪ n a nyɪ yúor-vɛlɔ-danɔ.

¹⁴Alɛ n'a so ï gbɪne dume a Naanɲmɪn Sǎa nɪɲé,

¹⁵vl zie dɔwɔ za na yi, a salom zu nɪ a tɛw zu ka a.

¹⁶Ul na kpɛ yúor-vɛlɔ-danɔ naalɔ a, ï zɛlɛ na k'vɔ ɪ a Vɔvɔr kù nyɪ a fǎw, k'aa nyɪ p'ɔmɪ nɪr tɛr fǎw.

¹⁷U saw a Kɪrita kpɛr a nyɪ socie pɔɔ, a nyɪ Naanɲmɪn-sawɔv zǔú, nyɪ tɛ nyɪɛ ɛ kpɛmɛ a n'ɔwɔv pɔɔ.

¹⁸Lɛ n'a nyɪ na t'ɔɔ bǎw, lǎw nɪ a Kɪrita-nɪbɛ za, a lɛ a Kɪrita n'ɔwɔv na yɛlmɛ ɛ w'ɔwme a, na kɛrɪ ɛ zulme a,

¹⁹ɛ bǎw a Kɪrita n'ɔwɔv na gǎw bǎwɔv za a, lɛ n'a a Naanɲmɪn na paalɪ nyɪ v za.

²⁰A Naanɲmɪn, na na t'ɔɔ mí maalɪ yel za tɪ zuo nɪ a lɛ tɪ na zɛlɛ bu tɛrɛ a, a v fǎw na tone a tɪ pɔɔ a zǔú a,

²¹vlɛ so yúor-vɛlɔ-danɔ a Lǎw-yir pɔɔ a Yeezu Kɪrita yúor yǎw, kɔra lɛ nɪ yome yome za. Amen.

EFɛɛzɪ 4

¹A mǎa na bɛ a gaso pɔɔ a Sore yúor yǎw a, ï zɛlɛ nyɪ na, nyum a Naanɲmɪn na buɔɪ a, kɛ nyɪ vɔvɛrɛ nyɔ-vɔvɔrɔ na sɛw taa nɪ a buɔɪ ɲa nyɪ na w'ɔ a.

²Nyɪ tɛr nyɪ t'ɔɔra siwru yaga, nyɪ tɛr su-baalɔ nɪ su-nyɔwra, nyɪ dier taa sǎwna bɛrɛ nɪ n'ɔwɔv.

³A lǎw-taa a Vɔvɔr S'ɔw na tɛrɛ a, nyɪ yǎw fǎw tɛr v vla, a yǎ-baarɔv na lǎw nyɪ taa a zǔú.

⁴Mɛ a lɛ a nyɪ buɔɪ na buɔɪ nyɪ tɛr-been pawɔv yǎw a, lɛ n'a yǎgǎ-been y'ɔ be, Vɔvɔr been y'ɔ mɪ be.

- ⁵Sore been yõ n'v be, Naanmun-sawfu been yõ, suob been yõ,
- ⁶Naanmun been yõ na ɪ a be za Sãa a, na so be za a, na tone be za zie a, ε lãw nɪ be za a.
- ⁷Ɛ ce a maalv al a Kırta na tur a, tɪ za been been páw nɪ maalv kãw a pɔɔ.
- ⁸Lε so a Seb-sõw yêr-bir ɲa yel: «U na do a sa-zu a, v nyɔw nɪ nɪbe be ɪ gaso nɪbe, ε v kò bũ-kuri a nisaalbe.”
- ⁹A «v do na» ɲa per ɪ bo? Alε be ɪ k'vɔv mɪ siw nɪ a tẽw pɔðmí za?
- ¹⁰A sob nε na siw a, mɪ cãa n'ɪ a sob nε na do tɪ gãw bom za a sa-zu, k'vɔv tẽɔ paali bom za a.
- ¹¹Ɛ a bũ-kuri v na tur a n'ɪ a nɪ-toni nɪ a Naanmun-yêr-manbe, a Yel-nũò hierbe nɪ a nɪbe kaarbe nɪ a wul-wulbe,
- ¹²k'vɔv tẽɔ cɔbri a Kırta-biir vla a be tome yãw: a Kırta yãgan mɛb yãw,
- ¹³gùre nɪ a len daar tɪ za na na lãw taa ɪ been a Naanmun-sawfu pɔɔ ε bãw a Naanmun Bie a, a len daar tɪ na na ɪ nɪ-bere, ta mẽ a Kırta na ta a v tab za a.
- ¹⁴Lε n'a tɪ kũ cãa ɪ bibiir wul-pe-buvre za sesɛb-pul nɪ kũɔ-mie na dare viire nɪ, ε a nisaalbe nɪ a be cɪbe bele yãwn tulu pɔɔ a ɪ.
- ¹⁵Tumε nĩε wa yere a yel-muɲa nɪ nõwfu a, tɪ na kere nɪ a yele za pɔɔ tare a Kırta na ɪ a zu a.
- ¹⁶A vl zũú n'a a yãgan ãã taa ɪ been ε kpemε, a kòbe tuor-taa ziir na ɪ a ziir za nyɔw taa vla vla a yãw. A na ɪ a ɲa a, a yãgan ãermẽ za wa tone vla a, a nur yãgan za mí bure na ε tare a nõwfu zũú.
- ¹⁷A na ɪ a ɲa a, bom ɲa n'v ï yere kùre nyɪ lãw nɪ kpaalv a Sore yúor yãw: nyɪ ta cãa tre mẽ a nɪ-buvr-yoru na tuur a be tier-zawle a ɪ.
- ¹⁸Lige liw na pàw a be yã, be be pɔɔ a nyɔ-vuvru a Naanmun na tre a pɔɔ ɪ, bũv n'v vẽ, a be zɔnv kpawl ɪ a be socie.
- ¹⁹Be be cãa bãw bũv n'ɪ vĩ ε, alε so be so pĩɔ yele tewr maale, mí nyɔw be tuɔra gu ɪ-fa-buvre za maalv yãw.
- ²⁰A nyum a, a ɲa be n'a be wul nyɪ a Kırta nyɪ bãw ε.
- ²¹A v yele n'a nyɪ wõ, ε vlε n'v be wul nyɪ a tu a yel-muɲa na be a Yeezu pɔɔ a.
- ²²A koro za ɪ-ɪri n'a a fer ké nyɪ ber, ε ír a nisaal kura ber, a v belv tieru ɪ na v wɪer a loba.
- ²³Nyɪ saw be ɪ nyɪ lɛbi nɪ-paale a nyɪ yã pɔɔ nɪ a nyɪ tieru pɔɔ;
- ²⁴nyɪ de a nɪ-paala ɪ-ɪri, a vl a Naanmun na ír v ɲmẽ taa nɪ v, ε mí sãá nyɔ-vuvru na tu sɔr ε ɪ sõw a pɔɔ, ε yi yel-muɲa zie a.

²⁵A na ɪ a ɲa a, nyɪ ber a ziri: ɲa za mí yel a yel-muɲa kù v tɔ-sob, tɪ za na ɪ yãgã-been ðermẽ a yãw.

²⁶Nyɪ ya nyẽ nɪ suur bu? Nyɪ taa maale yel-bier ε; mũtɔw ta kpe ε a nyɪ suur cãa be ðãa ɪ.

²⁷Nyɪ ta ber vuo kù a Gegera v so nyɪ ε.

²⁸Sob ne na tɪ dāw zure a, v ber a nyãnyuwlu ε nĩe yãw fãw tone nɪ a v nuru, mẽ a le a na sew a, tũɔ mí páw bom ɪ kù sob ne na be ter a.

²⁹Yer-faa za be sew k'vɔ yi a nyɪ nuɔrí ε, ε ce nyɪ yẽre yẽr-bie na ter yel-ura a, na na tũɔ sɔw ε wa n maalv a belɪ dem na bere wone nyɪ a zie.

³⁰Nyɪ ta ɪ a Vuvuv Sɔw ter pv-sãwna ɪ, vle n'ɪ a bãwfv a Naanmun na yãw nyɪ, gùre nɪ a faafv bibir nãa wa vie a.

³¹Bom ne za na ɪ pv-sãwna, suur, su-ib, zebr-gomẽ bu zume a, nyɪ ɪ a za bɔr a nyɪ zie, lãw nɪ a po-tuolu buure za.

³²Nyɪ ɪ nɪ-vielɪ a nyɪ cara pvɔ, ε zɔre taa nɪ-baalv dure nɪ suur kùre taa, mẽ a le a Naanmun na dɪ suur kù nyɪ a Kɪrita yãw a.

EFEEZI 5

¹A na ɪ a ɲa a, nyɪ cɔwre a Naanmun, nyɪ na ɪ a v bi-nɔnɪ a yãw.

²Nyɪ ter nõwfv ɪ-ɪrɪ mẽ a Kɪrita a, v nõw tɪ na, ε de v tuɔra tir a tɪ yãw, ɪ dekvb-bom nɪ bawr-maal-bom na nyuur nũò nũò a Naanmun zie a.

³Nyɪ pvɔ nɪ a Naanmun nɪ-buure pvɔ, le so a be sew ké be le por pĩɔ yele nɪ nɪ-fa-ib buure kãw za lãw nɪ nyuur yúor a nyɪ pvɔ ɪ.

⁴A mì be sew ké yẽr-pɔme bu dãbol-yẽrv bu dienv yẽr-faar yire a nyɪ nuɔrí ε. Nyɪ mí vẽ ke puore a Naanmun barka.

⁵Nyɪ bãwnɪ a vla, pĩɔ yel-maale za a, ɪ-fa-maale za nɪ mimir sob, na ɪ tub-maale a, be kãw za be puore a Kɪrita nɪ a Naanmun Naalv gbã-dɪ-bom pvɔ ɪ.

⁶Nyɪ ta saw nɪr kãw za belɪ nyɪ nɪ yẽr-zawle ɪ, a a ɲa za n'a mí sɪrɪ ɪ a Naanmun suur ɪr a nɪ-gaari yãw.

⁷Nyɪ ta pvɔ a be ɪ-faar maalv pvɔ ɪ.

⁸Nyɪ tɪ dāw na be lige pvɔ; yẽre ɲa a, nyɪ lãw nɪ nɪ a Sore be cãa pvɔ, nyɪ ure mẽ cãa pvɔ bibiir a.

⁹ε a cãa wõme dɪ na ke vielv, minv, nɪ yel-muɲa.

¹⁰Nyɪ mí yãw fãw bãw bom ne na pelɪ a Sore pvɔ a.

¹¹Nyɪ taa puore a lige tũ-toni pvɔ towtow ε, a be ter tɔne kãw za ɪ, nyɪ nĩe vẽ ke wore a.

¹²A alɪ bome ne a nɪbe be ɲa na mí sɔwle ure a, a manv mí ure nɪ vĩ.

- ¹³Ɛ cɛ bom nɛ na yi cãa pɔɔ a, a cãa mí wul ɪ a bom nɛ ɲmɛ̃a za.
- ¹⁴Ɛ bom za na sãá cãmí a ɪ n cãa. Alɛ so bɛ mí yel: «Ìr, fũv na gúre a, lɛb ìr a kũuni pɔɔ, ɛ a Kíríta na caalı fɔ na.”
- ¹⁵A na ɪ a ɲa a, nyɪ ter maal-ɪb a nyɪ cɛnu pɔɔ: nyɪ ta cere mɛ̃ dãbole a ɪ, nyɪ cere mɛ̃ yã-bãwnbɛ
- ¹⁶na ter maal-ɪb a vuo ɲa pɔɔ a, a dĩa zie ɲa sɪrɪ bɛ viɛl ɛ.
- ¹⁷A na ɪ a ɲa a, nyɪ ta ure dãbol-ɪb ɛ, nyɪ yãw fãw bãw a Sore pɔ-tiɛv vla.
- ¹⁸Nyɪ ta kuole dĩa ɪ, alɛ n'a waar ɪ a faalɔ; ɛ cɛ nyɪ ɪ a Vɔvɔv Sõw paalı nyɪ.
- ¹⁹Nyɪ lãw yiele Seb-sõw yielu, nɪ danɔ yielu nɪ yielu na yi Vɔvɔv Sõw zie a. Nyɪ yiele dane nɪ a Sore nɪ nyɪ pɔɔ za.
- ²⁰Nyɪ puore a Naaɲmɪn Sãà yaanı kura lɛ bom za yãw, a tɪ Sore Yeezu Kíríta yúor yãw.
- ²¹Nyuum na yãwnɛ a Kíríta a, nyɪ sawr taa nɛɛ.
- ²²Pɔwbɛ ɛ, nyɪ sawr a nyɪ surbɛ nɔɔr, mɛ̃ a lɛ nyɪ na sawr a Sore nɔɔr a.
- ²³Bũv n'v vɛ̃, a sɪr n'ɪ a pɔw nɪ-kpɛ̃ɛ mɛ̃ a len tɔr za a Kíríta na ɪ a Lãw-yir nɪ-kpɛ̃ɛ a, vl na ɪ a v yãgan faare a.
- ²⁴Ɛ cɛ mɛ̃ a lɛ a Lãw-yir na sawr a Kíríta nɔɔr a, a pɔwbɛ, bɛ sawr a bɛ surbɛ nɔɔr a yeke za pɔɔ.
- ²⁵Surbɛ ɛ, nyɪ nɔnɛ a nyɪ pɔwbɛ mɛ̃ a lɛ a Kíríta na nɔw a Lãw-yir tɪ de v tɔɔra tɪr a v yãw a.
- ²⁶U ɪ n a ɲa bɔbr k'vɔ pɛw v nɪ a kũɔ nɪ a Naaɲmɪn yɛrv, v ɪ sɔw.
- ²⁷U tɪ bɔbr a ké a Lãw-yir ar a v nɪjé viɛl nyɪwre, ɛ ta ter dɛwr ɛ, ta vár yãgan ɛ, ta ter faalɔ za ɪ, v tɪ bɔbr a k'aa Lãw-yir ɪ sɔw ɛ ta ter sãwna nɪr yere ɪ.
- ²⁸A ɲa n'a a fer kɛ a surbɛ nɔnɛ a bɛ pɔwbɛ, mɛ̃ a bɛ mɪja yãgan a. Uɪ sob na nɔnɛ a v pɔw a, v tɔɔra n'v v nɔnɛ.
- ²⁹Nɪr za bɛ dãw hɛn a v mɪja yãgan ɛ, v nĩɛ na mí vɛ̃ kɛ guole v, ɛ kaare a v zie vla, mɛ̃ a lɛ a kíríta na ure a v Lãw-yir yãw a,
- ³⁰a Lãw-yir na ɪ a v yãgan, ɛ tɪ za ɪ a v yãgan ɲa bɛrme a.
- ³¹Alɛ n'a so, mɛ̃ a lɛ a Seb-sõw na yel a: « A dɛb na mí bɛr a v sãà nɪ a v mã, ɛ tɪ lãw nɪ a v pɔw, bɛ za ayi lɛbɪ nɪ-been.”
- ³²A yel ɲa, na bɛ ter bãw baarɔ a, ɪ n yel kpɛ̃ɛ: mãa yere na k'vɔ caar ɪ a Kíríta nɪ a Lãw-yir.
- ³³Alɛ saa ɲmɛ̃ ɲmɪɲmɪn a, a fer a kɛ nyɪ kãw za mí nɔnɛ a v pɔw mɛ̃ a vl mɪja a, ɛ pɔw za yãwnɛ a v sɪr.

EFEEZI 6

- ¹Bibiir i, nyi sawr a nyi dōwrbe nuor a Sore niñé, a ɲa n'a sɛw.
- ²«Yāwne fu sãà nɪ fu mǎ» n'i a Naanmun no-yāwna dāw-niwn sob, a Naanmun na yāw lāw nɪ maalv nuor ɲa a:
- ³«Ké fu tũɔ wōne nũò ɛ páw nyɔ-vuɔr-wogo a tẽw zu.»
- ⁴Nyum dōwrbe ɛ, nyi ta gaare a nyi bibiir bere ɪ, nyi guole be nɪ wulu nɪ kpaalv na yi a Sore zie a.
- ⁵Gbāgbaar ɪ, nyi sawr a nyi tẽw zu ka nɪbe na so nyi a nuor, nɪ yāwfu nɪ zoba, nɪ nyi puɔ za mẽ a Kurita nuor v nyi sawr a.
- ⁶Nyi ta ure a a ɲa be na piwre nyi a zũú ɛ, mẽ nyi bōbr a ke nyi ure a pelɪ nɪsaalbe puɔ a ɪ; ɛ ce nyi ure mẽ Kurita gbāgbaar na páwr a Naanmun pu-tierv maalv yāw a.
- ⁷Nyi tone nɪ pu-pla, mẽ a Sore muɲa n'v nyi tone, ɛ a be ɪ nɪsaalbe ne be a ɪ.
- ⁸Nyi bāwnɪ a na, bũ-vla ne ɲa za na maali a, v ɪ n gbāgbaa bu nɪr na so v tuɔra a, v na lɛb a páw v a Sore zie.
- ⁹ɛ nyum na so a gbāgbaar a, nyi m̀i ure a lɛ a be zie. Nyi ber a be tanv. Nyi bāwnɪ a na, nyum nɪ a bel za Sore be n a sa-zu, ɛ vl be ter owru kǎw za a nɪsaalbe yāw ɛ.
- ¹⁰A al na ce a n'i ké nyi ter fāw na yi nyum nɪ a Sore lāw taa puɔ a, nyi ter fāw na yi a v fāw na kpeme be ter tɔ a puɔ.
- ¹¹Nyi de a Naanmun zebr bome, tũɔ zeb tũɔ nɪ a Gegera yā-maalv.
- ¹²Nɪsaal be n'v tɪ zebr ɪ ɛ, niwn-dierbe nɪ kpɛnv dem a, a belɪ dem na so a lige tẽ-daa ɲa a, nɪ a kǔtǔ-faar na be a salom zu a, bele ne be tɪ zebr ɪ.
- ¹³A lɛ so, nyi de a Naanmun zebr bome, lɛ n'a a bibi-faa-bibir, nyi kũ saw be tũɔ nyi ɛ, ɛ cǎa tũɔ ar sa-yẽwn a a ɲa za pùorí.
- ¹⁴A na ɪ lɛ a, nyi ìr cōbrɪ gu: nyi de a yel-muɲa se s̄iemí mẽ kpawr a, ɛ su a munv mẽ zebr nyāa-kpale a.
- ¹⁵ɛ a yā-ɓaarv Yel-nũò hieru ton na faare a, ɪ nafawr nyi yāw.
- ¹⁶ɛ baa zuo a za, nyi de a Naanmun-sawfu v ɪ a kur-pāgala, v na sōw nyi na nyi kpiiri a pime vūu a Faalv-sob na tebr ɪ nyi a.
- ¹⁷Nyi saw de a faafv mẽ kpawɔ-kpow nyi na vɔblɪ a, ɛ ter a Vuuv Sōw zebr sɔ-kpěɛ, a per lɛ ke a Naanmun ȳerv. A zebr bome (6.14-17).
- ¹⁸Nyi puore zele a a ɲa za a Naanmun zie. A Vuuv Sōw, v sōwne nyi, nyi puore kura lɛ. A lɛ yāw a, nyi ber gũɔ ɛ taa lebr pùor ɛ. Nyi puore kùre a Naanmun nɪ-buure za;
- ¹⁹nyi m̀i puore kùre mẽ, ké Naanmun yāw a ȳer-bie al na sɛw a a ï nuorí, kĩ tũɔ ɓāa yāw manɪ a Yel-nũò yel-sowla wul v sǎá.

²⁰Ĩ na saa be a gaso puɔ a, ĩ cãa na ɪ nɪr be na tɔ a Yel-nũ̀ ña yúor yǎw a. Lɛ so, nyɪ puore kùrɛ mɛ̃, k'ĩ tũɔ bǎa yǎw manɛ v mɛ̃ a lɛ a na fɛr k'ũ urɛ a.

²¹A ti yɛb-nɔna Tɪsɪkɪ mɪ na lǎw nɪ mɛ̃ tone a Sore be lɛbr pùor a, na manɪ nɪ a ĩ yele za kù nyɪ, nyɪ tũɔ bǎw lɛ a na ŋmɛ̃ a ĩ zie a, nɪ bom nɛ ĩ na urɛ a.

²²Ĩ sũom a tɔ v a nyɪ zie, k'vɔ wa manɪ a ti yele kù nyɪ ɛ mɔwɪ nyɪ.

²³A Naanɲmɪn Sǎà nɪ a Sore Yeezu Kɪrɪta kù a yɛbr za yǎ-baarv, nɔw-taa nɪ Naanɲmɪn-sawfv.

²⁴A bɛɪ dem za na nɔnɛ a ti Sore Yeezu Kɪrɪta nɪ nɔwfv na be tɛr sǎwfv a, a Naanɲmɪn maalv, v be a be zie.

FILIB

FILIB 1

- ¹Pol ni Timote, na ɪ a Yeezu Kırta tō-tō-biir a, ne be kùre a sebe ɲa a Filib tēw nibe bel za a Yeezu Kırta na ɪ be pɔɔ a Naanmun ni-bɔɔre pɔɔ a, bele ni a be kaarbe ni a be diakir mine.
- ²A Naanmun ti Sâa ni a Sore Yeezu Kırta maalɔ ni yã-faarɔ, a be a nyi zie.
- ³Mãa mí wa le tiere a nyi yele a, ã mí puore ni a ã Naanmun yaani.
- ⁴Kura le mãa wa puore kùre nyi a, ã mí puore ni ni nũò,
- ⁵nyi na lãw ni mẽ a Yel-nũò hieru yãw a zũú, a per tib daar za wa ti tɔ a dĩa a.
- ⁶ĩ be bɔne ni a yel ɲa ɪ: a Naanmun na tĩ a tō-vla vl a nyi zie a, na cãa na cow v ti baari a Yeezu Kırta le-waa bibir.
- ⁷A sew na kũ ter a tierv a ɲa taabe a nyi za yãw. ĩ ter ɪ a nyi za tierv a ã socir pɔɔ; bũv n'v vẽ, nyi za pɔɔ ni a maalɔ a Naanmun na kù m a pɔɔ, a yere ɲa ã na be a gaso pɔɔ a, ni a len daar ã na mí zebr a Yel-nũò yel-muɲa zebr a.
- ⁸Naanmun di n a ã dāsie, kũ nɔne nyi na ni a Yeezu Kırta nɔwfu tor za.
- ⁹ε a ã puoru n'i ɲa: ké a nyi nɔwfu kere dɔwle ni bɔwfu muɲa ni nyerv na viel v za a,
- ¹⁰nyi tũò mí bɔw bom ne na viel a. Le n'a nyi na viel nyi za, é be ter sãwna a Kırta waa bibir ε.
- ¹¹A yel-minv yel-vielɪ a Yeezu Kırta na maali a nyi zie a, na ɪ na nyi kpe naalɔ, a Naanmun yúor zɔwfu ni a v danv yãw.
- ¹²Yebr ɪ, ã bɔbr a ké nyi bɔwni a: a yele za na ta m a, nĩe na ɪ a Yel-nũò hieri tɔl nĩdaa.
- ¹³A Urɔm tēw na-kpěe liere yir za pɔɔ ni a ziir za a, nur za bɔwni a ni yere ɲa, ké a Kırta yãw n'a ã be a gaso pɔɔ.
- ¹⁴A ã gaso pɔɔ pawfu ɪ na yebr yaga zie gãa yãw ber tierv a Sore yãw, be leb bɔw yãw fãw ber dẽbĩe za ε hiere a Naanmun yerv.
- ¹⁵Siza n'a, nyuur a be mine ure ni mẽ hiere a Kırta, ter ɪ cier-taa tierv a ã zie; ε cɛ be mine hiere a Kırta ni tierv na viel a.
- ¹⁶A be ɲa tone na ni nɔwfu, be bɔw na kũ be n a ka kũ zeb faa a Yel-nũò.
- ¹⁷ε a bel a, cier-taa yã n'a be hiere ni a Kırta. A be tierv be viel ε, be tier ke le n'a be na ɪ a ã gaso pɔɔ pawfu le bɔw wone mẽ.
- ¹⁸ε cɛ, a na ɪ m ɪ ɲmun? Ale saa ɲmẽ ɲmuɲmun za a, tier-faar a be ter, bu yel-muɲa pɔɔ n'a be be a, be hier ɪ a Kırta, ε nũò kpier mẽ a al yãw; mɔ mĩ, ã na cãa na cule a al yãw.
- ¹⁹Bũv n'v vẽ, ã bɔw ke a na wa n ni faafv a ã yãw a nyi puoru zũú, ni a Yeezu Kırta Vɔɔrv na sɔwne mẽ a zũú.

²⁰Mě a le ã na tiere kpěw za gùre nì a, ã kũ nyě vĩ towtow ε; ã bãwnì a na, be bune zaa puri mĩ ε, a yěre ña nì kura le, a Kirita na nyě nì danv a ã nur ib za pɔɔ, ale saa ã a ã cãafv pɔɔ n'a, bu a ã kũu pɔɔ n'a a.

²¹Bũv n'v vễ, mãa yãw a, a nyɔ-vũvũv n'ì a Kirita, ε a kũu be ã loba a ã zie ã.

²²ε ce, mãa na na cãa ter yel-ura kãw a ã cãafv pɔɔ a, a ka n'a ã pãa be bãw bũv n'v ã na kaa ir ε.

²³Ziir a ayi n'a ã ar ã de be bãw ε: ã bɔbr a kũ nãá kpi cen tì lãw nì a Kirita, le n'a nãá viel tì zuo;

²⁴ε ce a nyum yãw a, a cãa vuvre a tẽw zu ka n'a fere zuo.

²⁵Ã muña za bãwnì a na, ã bãw na kũ na be n be, ã na be n be pĩel nyi za, cãa sɔwne nyi, nyi kere dɔwle ε ter nũò a nyi Naanmun sawfv pɔɔ.

²⁶Le n'a mãa wa leb wa be a nyi zie a, a danv nyi na ter lãw nì a Kirita a, na kere a mãa yãw.

²⁷Ale saa ñmẽ ñmuñmun a, nyi ã a nyi nyɔ-vũvũv tuur a Kirita Yel-nũò, kè mãa wa wa a nyi nyeb bu mãa be wa ka be a, mãa wone ké nyi lãw nì taa ter tier-been kpěw za, ké nyi lãw nì soci-been zɛbr a Naanmun sawfv na yi a Yel-nũò pɔɔ a zɛbr,

²⁸é be saw a nyi dɔ dem vũɔ nyi pùlá zaa puri ε, le n'a a na wul be ké be bɔre na, ε ce a nyum be a faafv sɔr zu, ε a za yi Naanmun zie.

²⁹Bũv n'v vễ, v kù nyi nì a maalv ña ké nyi tone a Kirita tome, na be ã a v saw-deb tɛwr a, é mĩ cãa ã a tuo nyi na wone a v yãw a,

³⁰zɛbr ã a zɛb-been ne nyi na nyě ã zɛb, é nyi bãwnì ã cãa zɛbr a.

FILIB 2

¹A na ã a ña a, nyume wa suri mɔwle taa, nyume nì a Kirita na lãw taa a zũú a, nyume wa kpaale taa a nɔwfv pɔɔ a, lãw-taa wa be be a Vuvũv Sɔw pɔɔ a, nɔwfv nì nì-baal-zɔba wa be be a,

²nyum ã a ã nũò paali tì tɔ. Nyi ã a nyi socie lãw taa, a nyi nɔwfv nì a nyi tierv a ã been. Nyi bɔbr ké nyi lãw taa ã been.

³Nyi ta ure bom nì cier-taa yã, bɔbr ã yúor ε. ε ce, nyi ure nì tɔra-siwru, é mĩ saw ké a nyi taabe zuo nyi na.

⁴Da za ta mĩ tiere vl yõ yele ã, v mĩ mĩ tiere a v taabe yele.

⁵Nyi ure a a ña a nyi cara pɔɔ, mẽ a le be na mĩ ure bele wa lãw nì a Yeezu Kirita a.

⁶Ul na ter a naanmunv a per tib daar za a, v be tì furì vle nì a Naanmun sew-taa ña ter be sawr ã ε.

⁷U nĩe na tì yàali v tɔra, ε de tɔ-tɔ-bie ñmẽa, ñmẽ mẽ nisaal a, ε a tì sãá a v ñmẽa pɔɔ k'vũ ã n nisaal.

- ⁸U siwr i v tuora liebi nɔ-sawre ti kpi n, ti kpi n a da-gara zu kũu.
- ⁹Al zũú n'a Naanmun zew v yaga za, ε por v yúor na yi zuo a yée za a,
- ¹⁰ke a Yeezu yúor yãwfu yãw, bũ-vuuri za gbine dume a salom zu, a tẽw zu ni a tẽw pile,
- ¹¹é be za saw yere ke a Yeezu Kirita n'i a Sore, a Naanmun sãà yúor-vielv-danv yãw.
- ¹²A na i a ɲa a, ï ni-nɔni i, nyum na sawr a ï nuor kura le a, nyi cãa ure a le, ï na mí wa be a nyi sɔgo a, ε mì ure gãw le a yère ɲa ï na be ka be a. Nyi ter zoba ni mawfu, tone ni a nyi faafv tome.
- ¹³Bũv n'v vẽ, Naanmun be n a nyi sɔgo tone, vle n'v mí yãw nyi bɔbr ε maale bom ne na tu a v pv-tierv a.
- ¹⁴Bom ne za nyi na ure a, nyi ta ure zɛbr i bu ɲmɛr i nɔkpen ε;
- ¹⁵le n'a nyi kũ ter sãwna be yere i, ε viel, i Naanmun bibiir na be ter faalv a, vuure ni a tẽ-daa zu nibe sɔgo, na fa ε sãw be za a, nyiwrɛ a be sɔgo mẽ ɲmar-bie salom zu a,
- ¹⁶nyum na ter a nyɔ-vuuv yèrv a: a ɲa n'a nyi na zew a ï yúor a Kirita waa bibir, bũv n'v vẽ, a ï tome ni a ï hanv kũ i zawla i.
- ¹⁷É ale mì saa na fer a ï zũ cir mẽ dekvb-bom, yãw pvɔ a bawr yãw a nyi Naanmun-saw-deb na maale kùre a Naanmun a, ï cule na, é cule lãw ni a nyi za.
- ¹⁸Le mì n'a, a nyum, nyi cule, é lãw ni mẽ cule.
- ¹⁹A Sore Yeezu wa saw a, ï tiere na ke ka ni blã blã a, ï na tɔ n a Timote a nyi zie, ké vle wa leb wa n a nyi yele wa manɩ kù m a, mãã mì tũɔ nyẽ mɔwlv a pvɔ.
- ²⁰Alɛ be i a vl yõ a, ï be nyẽ nur na tiere a nyi yele mẽ a mãã a i:
- ²¹be za tiere ni a bel tewr yele, ε ber a Yeezu Kirita dem.
- ²²Ɛ cɛ, nyum tɛɛ za bãw ni le a Timote na ɲmẽ a: v lãw ni mẽ na tone a Yel-nũò hieru tome mẽ bie na be v sãà zie a.
- ²³Ule n'v ï tiere kũ tɔ a nyi zie, mãã de wa nyẽ a ï yele ter niwn a.
- ²⁴Mɔ̀ mì, ï bãwni a na, a Sore wa saw a, ka ni blã a, ï muɲa na wa n a nyi zie.
- ²⁵Ɛ cɛ, ï nyẽ na a sew kũ leb ber a ti yeb Epafoditi kù nyi, v i n a ï lãw-tɔ-tɔ, ε lãw ni mẽ a zɛbr pvɔ, vl nyi na ti tɩr kù m k'vũ sɔwne mẽ, a len daar ï na ti bɔbr v a.
- ²⁶U ti bɔbr i yaga za k'vũ le nyẽ nyi za; v zĩne na guur, nyi na wõ a v bàalv a yãw.
- ²⁷Siza n'a, v ti i n baal cɛ blã na kpi. Ɛ cɛ Naanmun zɔ n a v ni-baalv, ε a be i vl yõ n'v ε, v mì zɔ n a ï ni-baalv, kũ ta páw pv-sãwna dɔwli pv-sãwna zu ε.
- ²⁸Alɛ n'a so ï páw le bere v kure nyi, ké nyi tũɔ nyẽ v cule a v yãw, ε a ï pv-sãwna siwri blã.
- ²⁹A na i a ɲa a, nyi tuori nyɔw v ni nũò a Sore yãw, ε nɔne a nibe be ɲa taabe,

³⁰v na ti ɛ blã na kpi a Kırta tome yãw a; v saw ni a kũu, k'vɔ lɛrɪ nyi tɔ a tome nyum muja nãã kũv tũɔ tɔ a ã yãw a.

FILIB 3

¹Yere ɲa a, yebr ɪ, nyi cɪɛ nyi na lãw ni a Sore a. A be kpier mɛ ã na sebr a alɪ bũ-been ne kũre nyi a ɪ, a na ɪ na nyi le kpeme.

²Nyi gũre nyi twɔra a nisaal-baar yãw! Nyi gũre nyi twɔra a Yel-nũò tɔ-tɔ-bi-faar yãw! Nyi gũre nyi twɔra a belɪ dem na belɪ ɲma a yee a yãw!

³Tume ne be siri ɲma a yee, tum a Vɔvɔv sɔw na yãw ti puore a Naanmun a, tum na zewr ti twɔra ti na lãw ni a Yeezu Kırta a, é be de a ti tierv yãw a tum tee za yãw a.

⁴Ɛ ɛ ã mɪ na tũɔ na yãw a ã tierv a mãa muja yãw. Ni-yũo wa tiere k'vɔ na tũɔ na yãw a v tierv vl muja yãw a, ã na tũɔ na ɪ a le zuo.

⁵Ɔ dow na maalɪ bibie anɪ, é be ɲmãa a ã yvɔr; Israyel bɔvɔrɛ nur ne m, Bẽzame yir dɔwlv pɔɔ n'a ã yi, Ebire, a ã sãa ni ã mã ɪ Ebire; a Naanmun-Wulu tub yãw ã ɪ Farizɛ,

⁶tvle a Naanmun yele yãw ti dɔwre ni a Lãw-yir; ɛ a munv a Naanmun-Wulu na wule a yãw, ã be ter sãwna be yere ɪ.

⁷Ɛ ɛ, a tɔne a ɲa za ã na ti ɪ mɛ ã páw na a, ã nyẽ a na a ɪ loba a Kırta zũú.

⁸Sɪza n'a, ã nyẽ a na a ɪ loba, a yel-vla ɲa na zuo bom za a yãw: a ã Sore Yeezu Kırta bãwfv. A vl yãw n'a ã be le cãa ter bom za ɪ, ɛ bom za ɪ mɛ sage a, a ã zie, k'ũ tũɔ páw a Kırta;

⁹a vl ã na lãw ni a yãw n'a a Naanmun na nyẽ m ã ɪ ni-muja. A munv ɲa be yi mãa zie ɪ, v be yi Naanmun-Wulu sawfv pɔɔ ɪ, v yi n a Kırta ã na saw de a zie; munv na yi Naanmun zie a n'v, ɛ a v per sũó a Naanmun sawfv pɔɔ.

¹⁰A Kırta n'v ã bɔbr k'ũ bãw, k'ũ nyẽ a le a v kũu-pɔɔ-le-yib kpɛnv na sew a, k'ũ lãw ni a tuo v na wɔ a pɔɔ, k'ũ ɲmɛ taa ni a v kũu-pɔɔ,

¹¹kè alɛ wa tũɔ a, mãa mɪ lɛb yi a kũu pɔɔ.

¹²Ɔ be ta a tab zie ser ɛ, ɛ mɪ be le vɛl baarɪ ser ɛ; ɛ ɛ, ã cãa na yãw fãw zɔre k'ũ ti páw a ã zɔba bom nyɔw, bũv n'v vɛ, a Yeezu Kırta tɔr za n'v nyɔw a mãa muja.

¹³Yebr ɪ, ã be tiere k'ũ nyɔw v na baarɪ ser ɛ. Bũ-been yɔ n'v ã bɔbr: k'ũ yiiri a pùorí yele ber, ɛ tori niwn a nidaa dem yãw;

¹⁴Ɔ zɔre na wɛr a tab zie, k'ũ ti tũɔ páw a sã-ya vl a Naanmun na bɔvle ti ke ti wa páw a Kırta yãw a sa-zu a.

¹⁵A na ɪ a ɲa a, tum za na bi nibe baarɪ a Kırta sɔr pɔɔ a, ti ure a a ɲa; é yel kãw yãw nyume be wa ure a a ɲa a, Naanmun na cãa na caalɪ a nyi yã a al yãw.

¹⁶Alɛ saa ɲmɛ ɲmɲmun a, nyi ɪ ti cãa lo a vlɪ sɔr-been ne.

¹⁷Yēbr ɪ, nyɪ za nyɪ cɔwɾɛ mɛ̃, ɛ tori niwn jɾɛ a belɪ dem na ɾɛ mɛ̃ a lɛ tɪ na ɪ wul nyɪ a.

¹⁸ɪ tɪ yel a kù nyɪ gb'aa ŋmun za, ɛ lɛ yere kùrɛ nyɪ a dɪa kone nɪ, nɪbɛ yaga be n be ɾɛ mɛ̃ a Kɪrɪta da-gara dɔ̃ dem a.

¹⁹A be kũu na ɪ n wɛb be wɛ; a be nyagɛ n'a ɪ a be Naanmun, ɛ a yele na sɛw k'aa mí ɾɛ be vɪ a, alɛ n'a ɪ a be yúor bom, tɛw zu ka yele tɛwr yǎw n'a be yǎw a be tiɛrv.

²⁰ɛ a tum a, a tɪ tɛ-kpɪɛra n'ɪ a tɛ-vla, be n'a tɪ gùrɛ k'aa Sore Yeezu Kɪrɪta yi wa mɛ̃ a faarɛ a,

²¹ɪl na na lɛbɪ a tɪ bǎbaalɪ yǎgame a ŋmɛ̃ taa nɪ a v yúor-vɪɛlɪ-danɪ yǎgan a, nɪ a fǎw v na ter na mí tɔ̃ dɪ naalɪ bom za zu a.

FILIB 4

¹A na ŋmɛ̃ a ŋa a, ɪ yeb-nɔnɪ ɪ na bɔbr k'ũ lɛb nyɛ tuo tuo a, nyum na ɪ a ɪ nɔ̃ nɪ a ɪ depaal-bom a, nyɪ yǎw fǎw ter nyɪ tɔ̃ra vla a a ŋa lǎw nɪ a Sore, ɪ nɪ-nɔnɪ ɪ.

²ɪ zɛlɛ nɪ a Evodi nɪ a Sɛtɪsi yǎayǎa, kɛ be ter wɔ̃-taa lǎw nɪ a Sore.

³ɛ a fũv, na ɪ a ɪ lǎw-tɔ̃-tɔ̃ mɪɲa a, ɪ zɛlɛ fɪ na: sɔw be, bũv n'v vɛ̃, be lǎw nɪ mɛ̃ na tɪ zɛb a Yel-nɔ̃ yǎw, lǎw nɪ a Kilimǎ nɪ a ɪ lǎw-tɔ̃-taabe bel za na cɛ a. A be yɛe sɛb a yǎw a nyɔ-vuuv sɛbɛ pɔ̃.

⁴Nyɪ cɪlɛ kɪra lɛ nyɪ na lǎw nɪ a Sore a, ɪ lɛb a yere: nyɪ cɪlɛ.

⁵Nyɪ ɪ a nyɪ nɔ̃wfv ɪb sǎá nɪbɛ za nyɛ̃. A Sore pɪɛl a.

⁶Nyɪ bǎa yǎw ber tiɛrv, ɛ a yele za pɔ̃ a, nyɪ mí puore zɛlɛ nɪ a Naanmun yǎayǎa ɛ lǎw nɪ barka puoru, v tɔ̃ mí bǎw a nyɪ bũ-bɔbra.

⁷Lɛ n'a a Naanmun yǎ-baarv, na zuo a nɪsaal yǎ a, na gu a nyɪ socie nɪ a nyɪ tiɛrv, a lǎw nɪ a Yeezu Kɪrɪta.

⁸Alɛ saa ŋmɛ̃ ŋmɪɲmun za a, yēbr ɪ, bom za na ɪ sɪza ɛ sɛw taa nɪ a, bom za na tu yel-mɪɲa ɛ be ter dɛwr a, bom za na sɛw nɪ nɔ̃wfv nɪ yǎwfv a, bom nɛ za be na buɔlɛ ɪ-vɪɛlɪ-ɪb ɛ v maal ɪ danɪ a, nyɪ ter a al za tiɛrv.

⁹Bom nɛ nyɪ na zànɪ ɛ páw a ɪ zie a, bom nɛ nyɪ na nyɛ̃ a ɪ zie ɛ wɔ̃ a, nyɪ ter a ɾɛ, ɛ a yǎ-baarv Naanmun na be n a nyɪ zie.

¹⁰A ɪ m ɪ nɔ̃ yaga za ɪ na lǎw nɪ a Sore a, nyɪ na ɪ a ɪ tiɛrv nyɪ na ter a, v pǎa lɛb sǎá a yǎw. Sɪza, nyɪ ter ɪ a ɪ tiɛrv, ɛ cɛ vuo n'v nyɪ be tɪ nyɛ̃ na ɪ v sǎá ɪ.

¹¹A be kaar mɛ̃ fɛrv n'a yǎw ɪ yɛrɛ ɪ, ɪ bǎw nɪ ɪ tɔ̃ra terɪ a yele za pɔ̃.

¹²ɪ bǎw nɪ ɪ tɔ̃ra terɪ a nǎw pɔ̃ nɪ a tera pɔ̃. A yele za pɔ̃ nɪ ziir za, ɪ bǎw nɪ a tiwr nɪ a kɔ̃ terɪ, a bũ-dɪrɪ na vr a, nɪa na be nyere a.

¹³ɪ mí tɔ̃ nɪ bom za, a Kɪrɪta na kùrɛ mɛ̃ a fǎw a zũú.

¹⁴Ɛ cɛ a m̀i cãa na viɛl, nyɪ na lãw nɪ mɛ a ɪ kpɛrɔ pɔɔ a.

¹⁵A nyum Filib tɛw Kɪrɪta-biir, nyɪ mɪja za bãwnɪ a na, a Yel-nũò hieru tib daar, a len daar ɪ na tɪ ber a Masedvan tɛw a, Lãw-yir kãw za be tɪ sɔw a ɪ wɔɔ v kpe bu v be kpe ɪ, a be ɪ a nyum tewr ɛ.

¹⁶A len daar ɪ na tɪ be a Tesaloniki a, gb'a a ɲa za, nyɪ tur ɪ a ɪ bũ-bɔbrɪ kù m.

¹⁷A be kaar mɛ ɪ bɔbr a kɛ nyɪ kùrɛ mɛ bome ɪ. Bom ne ɪ na bɔbr a n'ɪ kɛ be sɔr a ɪ-viɛlɪ wɔmɛ a ɲa yãw a nyɪ tɛra pɔɔ.

¹⁸Mɔ m̀i, ɪ tɛr ɪ bom za na sew k'ũ tɛr a, ɛ tɛr dɔwlɪ m̀i. Bom be cɛ mɛ ɪ, ɪ na páw a bom vl nyɪ na kù a Epafoditɪ k'ɔɔ wa kù m a. A ɪ na mɛ tɔralɪ na nyùur vla vla a, ɛ ɪ bawr na nɔmɛ Naanmɪn zie v saw de a.

¹⁹A ɪ Naanmɪn na sɔw nyɪ nɪ vla za nɪ a v maalɔ na yi a Yeezu Kɪrɪta zie a, nyɪ páw a nyɪ bũ-bɔbrɪ za kpɛlɛkpɛlɛ.

²⁰A Naanmɪn tɪ Sãa so yúor-viɛlɔ-danɔ a yome yome za, amɛn.

²¹Nyɪ pùori a Kɪrɪta-nɪɛ za been been a Yeezu Kɪrɪta yúor yãw. A yebr na be a ɪ zie a, puore nyɪ na.

²²A Kɪrɪta-nɪɛ za puore nyɪ na, baa zuo a za a bɛl na tone a Urɔm tɛw na-kpɛɛ tome a.

²³A Sore Yeezu Kɪrɪta maalɔ, v be a nyɪ za zie.

KOLCSI

KOLCSI 1

- ¹A mǎa Pol, Naanmun na nǒw yǎ yǎw ǐ ɪ Yeezu Kırta nı-tona a, nı a tı yeb Timote,
- ²tune ne be kùre a sebe ɲa, a nyum, Kolcsi tēw Kırta-biir na ɪ a tı yebr na lǎw nı a Kırta be lebr pùor a. A Naanmun tı Sǎà, v kù nyı maalv nı yǎ-ǎaarv.
- ³A puoru tı na mí puore kùre nyı a kura le a, tı mí pùor ɪ a Naanmun, a tı Sore Yeezu Kırta Sǎà, yaanı.
- ⁴Tı wǒ n a le nyı na saw de a Yeezu Kırta a, nı a nǒwfv nyı na ter a Kırta-biir za yǎw a,
- ⁵ε a ɪ nyı na tiere a vli bom ne na gùre nyı a tē-vla pvo a yǎw n'a a. A Yel-nǔò na ɪ yel-muɲa yerv a, vl na lvori wa ta nyı a, vl pvo n'a nyı páw a tierv ɲa.
- ⁶A Yel-nǔò mane na yaare é wone wómē a tē-daa za zu, mē a le v na tı ɪ a nyı sogo a vli bibir ne za nyı na wǒ be yer a Naanmun maalv yerv, é nyı nyē le v na siri ɲmē a.
- ⁷A tı ba Epafarasi, na ɪ a tı lǎw-tǒ-tǒ a, vle n'v wul nyı a a ɲa. U lleri tı na tone a nyı yǎw, mē Kırta tǒ-tone na be lebr pùor towtow a.
- ⁸Ule n'v manı kù tı a nǒwfv a Vuvuv Sǒw na ɪ nyı ter a.
- ⁹A le n'a so a vli bibir za tı na wǒ a nyı yele wa tı tǒ a dǎa a, tı mǐ be ber a nyı puor-kùb ε. Tı zele na ke a Naanmun ɪ nyı bǎw a v pv-tierv za. Al yǎw n'a a Vuvuv Sǒw kùre nyı a yǎ-bǎwfv nı a yǎ.
- ¹⁰A ɲa n'a nyı na maale a Naanmun yǎ-non za, ε vuore nyɔ-vuvuv na sew taa nı v a. Nyı na maale nı ɪ-vieli vuore vuore za, ε le bǎwne a Naanmun dǎwle.
- ¹¹A Naanmun na ɪ n a v yúor-vielv-danv fǎw nyuwli nyı a yele za yǎw, nyı mí dı kanyir saw de bom za.
- ¹²Nyı puore a Naanmun Sǎà yaanı nı nǔò, vl na ɪ nyı na tǔo páw a na-bǔ-vieli v na cǎbri bin a tē-vla cǎa pvo cele nı a v nı-sori a.
- ¹³U faa tı nı a lige kpenv pvo, tı yǎw a v Bi-nona naalv pvo.
- ¹⁴Ul zǔú n'a a Naanmun faa tı ε dı a tı yel-bebe suur kù tı.
- ¹⁵A Kırta n'ı a Naanmun tı na be nyere a, ɲmē-ta-tǒ, ε le ɪ a Naanmun bi-dǎw-dǎwra na de niwn a v bǔ-iri za pvo a.
- ¹⁶Bǔv n'v vē, vle n'v Naanmun yǎw k'v ír a bome za, a sa-zu nı a tēw zu, a bǔ-nyeri nı a bǔ-be-nyeri, a al na zine naalv da-kǎwr zuru a, nı a al na so a ziir a, a na-durbe nı fǎw vuore za. Ule n'v Naanmun yǎw v ír a za a vl muɲa yǎw.
- ¹⁷U de nı niwn be bom za yǎw, ε vle n'v ɪ a bome za a ar.

¹⁸Ule n'v ɪ a v Lāw-yir yāgan zu, vle n'i a bome za per-tib zie, a bi-dāw-dōwra na de niwn leb yi a kũuni pɔɔ a, k'vɔ tɔɔ ɪ a niwn-diere a yeke za pɔɔ a.

¹⁹Bɔv n'v vɛ, a Naaɲmun nōw na paali v ni a naaɲmunv za,

²⁰k'aa vl zūú, Naaɲmun ɪ vle ni bom za le kpe taa, a tēw zu ni a sa-zu. A v Bie zū na cir a da-gara zu a yāw n'a, a Naaɲmun ɪ a yā-baarv be.

²¹Ɛ nyum na ti dāw zāá ni a Naaɲmun a, nyum na ti dāw ɪ a v dō nibe a nyi ɪ-faar zūú a,

²²yēre ɲa a, a kũu a v Bie nisaal yāgan na kpi a zūú n'a, Naaɲmun ɪ nyum ni vl le kpe taa, k'vɔ tɔɔ ɪ nyi ar a v niɲé ɪ ni-son na be ter dēwr kāw za, é be ter sāwna nɪr yere a.

²³Ɛ ce a fer a ke a nyi Naaɲmun sawfv ɪ nyi kpeme, bà gber ar, ta saw bom za taw nyi zāá ni a nyi tierv vl nyi na ter a ɪ, a len daar za nyi na ti wō a Yel-nɔ̀ a. A Yel-nɔ̀ ɲa hier a ta bɔ-ira za a tēw zu, ɛ a mǎa Pol, ɪ lieb ɪ a Yel-nɔ̀ ɲa tō-tone.

²⁴A yēre ɲa a, ɪ cule na ɪ na be a tuo pɔɔ a nyum yāw a. A Kɪrita tuo al na ce a, ɪ nyere a na a mǎa mɲa yāgan pɔɔ, a Kɪrita yāgan yāw na ɪ a Lāw-yir a.

²⁵ɪ lieb ɪ a Lāw-yir tō-tō-bie, a tō-nvɔr a Naaɲmun na kù m a nyi yāw a zūú. Ɛ a tō-nvɔr ɲa n'i k'ũ hieri a Naaɲmun yērv v za kù nyi,

²⁶a per le ke a yel na sowli a dɪta-pe-yome za a nibe na dōwr tuur taa zie a, ɛ a yēre ɲa a Naaɲmun wul v sǎá a v ni-sori zie a.

²⁷Naaɲmun saw na ɪ be bāw, a tibe dem sɔgɔ, a naalv ni a yúor-vielv-danv na be ter tɔ, a yel ɲa na waar ɪ a: a Kɪrita be n a nyi sɔgɔ, vl na só nyi tiere a yúor-vielv-danv a.

²⁸A Kɪrita ɲa yeke n'a ti mane, kpaale ni nɪr za, wule ni nɪr za ni yā-bāwfv, ké ti tɔɔ ɪ nɪr za viel v za lāw ni a Kɪrita.

²⁹A a ɲa yāw n'a ɪ tone ɛ mvɔr, ni a fāw ɪ na páw a Yeezu Kɪrita zie a, ɛ a fāw ɲa tone a ɪ pɔɔ kpēw kpēw za a.

KOLISI 2

¹Sɪza n'a, ɪ bɔbr a ké nyi bāwni a, k'ũ mvɔr ɪ mɔb na ɪ mɔb a, a nyi yāw, a Lawdise tēw dem yāw, ni a ɲmaare yaga bel za na be dāw nyɛ m towtow a yāw.

²ɪ bɔbr a k'ũ ɪ a ɲa be kpe socir yaga za, be lāw taa nɔne taa, tɔɔ páw a yā za naalv kpe, tɔɔ bāw a Naaɲmun yel-sowla na ɪ a Kɪrita a.

³Ul zie n'a a yā-bāwfv na-bome ni a yeke bāwfv na-bome sowli gā.

⁴ɪ yere ni a ɲa ké nɪr za ta tɔɔ bel nyi ni nɔ-kāa yērv ɛ.

⁵Mǎa saa be be a nyi sɔgɔ a, a ɪ tierv za be n a nyi zie, ɛ nɔ̀ kpier mē na, ɪ na nyɛ nyi be leb pùor ɛ cǎa kpeme a nyi Kɪrita saw-deb pɔɔ a.

⁶A na ɪ a ɲa nyi saw de ke a Yeezu Kɪrita n'i a Sore a, nyi lāw ni v vuvre.

- ⁷Nyi te nyige a v puo, e yāw a nyi nyo-vuuru yele za tieru a v yāw, le n'a nyi na kpeme a Naanmun sawfu puo, mē a le be na wul nyi a, e puore Naanmun yaani be di vuo i.
- ⁸Nyi gu vla nɔr za taa bele nyi nyowr ni a nisaalbe yā-bāwfu ni a be bāw-voru na mí tu sākō-kore yele ni a tē-daa bō-bale, e be tu a Kírta a i.
- ⁹Būv n'v vē, a Kírta yāgan puo a, naanmunv za be n be,
- ¹⁰E a v puo n'a nyi páw bom za, vl na i na-durbe za ni fāw buure za yib zie a.
- ¹¹Nyi na lāw ni v a, be ŋmāa nyi ni a yuor, ŋmāafv kāw buure nisaal nūu na be puo a, e a ŋmāafv ŋa i nyi be cāa i yel-bier nibe a. A ŋa n'a a ŋmāafv na yi a Kírta zie a ŋmē.
- ¹²Nyi na de a suob a, be ũu nyi na lāw ni a Kírta a bōw puo. Be mí i na nyi lāw ni v leb yi, a nyi na saw ke a Naanmun ter i fāw a zūú, a fāw ŋa na i a Kírta v leb yi a kūuni puo a.
- ¹³E a nyum na ti dāw i kūuni a nyi yel-bebe zūú, ni be na be ti ŋma a nyi yee a, a Naanmun kò nyi ni nyo-vuuru lāw ni a Kírta: v di n a ti yel-bebe za suur kò ti.
- ¹⁴A sān-sebe vl na ti fere ti, a le a ne-yāwni na ti dī ti a, a Naanmun sāw ni a vli sān-sebe ber: v i na v bōr, v kpa v ni a da-gara zu.
- ¹⁵U zeb a tōo a na-durbe buure za ni a fāw za, v i na a liebi bō-i-làarí a nibe niŋé, a i a gbāgbaar a v Bie na zeb tōo, be cōri tuur v a.
- ¹⁶A na i a ŋa a, nyi ta saw nɔr za tere ni nyi yērv bō-dura bu bu-nyuura kāw yāw e, cuw kāw yāw, cuw-paala yāw bu pienv bibir yāw e.
- ¹⁷A a ŋa za i n a nidaar yele dasule, e ce a le a yele na sɔri ŋmē a, Kírta zie n'a a yi.
- ¹⁸Nyi ta saw a belɔ dem na nōne tōra-siwru i-iri a nibe niŋé a, bu na ter a malki mune yāwfu a, é mí nyē a be yel-nyeri a i bō-siza zuo a, nyi ta saw be wa yel ke nyi sāw na i. A nibe be ŋa taabe mí ire ni pōl-ib zawla, be na mí tiere a yele mē nisaal tewr a yāw.
- ¹⁹Be be lāw ni a Kírta na i a yāgan zu a i. E ce a Kírta zūú n'a a yāgan za páwr a dib, e a kōbe tuor-taa ziir ni a jiile i v nyow taa, e kere mē a le a Naanmun na bōbr a.
- ²⁰A na i le nyi lāw ni a kírta kpi yi zaa a tē-daa bō-bale puo a, būv yāw n'a nyi fere nyi tōra tuur a nee a ŋa taabe, mē a tē-daa n'v cāa so a nyi nyo-vuuru a:
- ²¹ta de bom ŋa i, ta lem bom ŋa ka a i, ta tō bom ŋa i?
- ²²E a a ŋa za caar i bome na kū cāa be, bele wa tone ni a a. Nisaalbe ne-yāwni ni a be wulu sɔri n'i a a ŋa.
- ²³Siza n'a, a mí sāá na mē yā-bāwfu be n a nee a ŋa puo a, būv n'v vē, a mí yēre ni ŋa za ni v puoru yērv, tōra-siwru yērv, yāgan dōwrv yērv, e ce a be ter tōne kāw za i, nisaal yāgan yā-nōn tewr a a maale.

KOLISI 3

- ¹Nyi na lãw ni a Kırta lëb yi a kũu puɔ a, nyi bɔbr a sa-zu bome, be a Kırta na be zĩ a Naanmun duru lowr a.
- ²Nyi bɔbr a sa-zu bome, nyi ta bɔbr tẽw zu ka dem ɛ.
- ³Nyi suri na lãw ni a Kırta kpi, ɛ a nyi nyɔ-vuuru lãw ni v sowli be a Naanmun zie.
- ⁴A Kırta na ɪ a nyi nyɔ-vuuru a, vɛ wa sãá a len daar a, nyi mi na lãw ni v na sãá a yúor-viɛɔ-danu puɔ.
- ⁵A na ɪ a ɲa a, nyi kú bom nɛ za na ɪ tẽw zu yele a, a nyi puɔmí: a pĩɔ yele, a faalu, a yãgan nũɔ-faar, a yel-faar vula, ni a mimir na ɪ tɛbe yãwfu a.
- ⁶A yel-faar a ɲa taabe n'a mí ɪ a Naanmun suur ir.
- ⁷A ɲa n'a nyi ti dãw ure, a ɲa n'a nyi ti dãw vuure.
- ⁸A na ɪ a ɲa a, a yẽre ɲa a, nyi ír a a ɲa za ber a nyi nyɔ-vuuru puɔ: a suur, a jeb, a potolu, a zume, ni yẽr-faa za na yire a nyi nũɔrí a.
- ⁹Nyi ta cãa ɲmare ziri yãwne taa ɪ, bũv n'v vẽ, nyi yaa ni a nisaal-kura ni a v ɪ-urɪ za ber,
- ¹⁰ɛ su a ni-paala vl a v Íre na maale kura le v ure paala, ɛ ɲmẽ taa ni v a, k'vu tũɔ bãw v vla za a.
- ¹¹A le puɔ a, Zifu ni nur na be ɪ Zifu a be cãa be ɪ, nur na ɲmãa yvɔr ni nur na be ɲmãa a, be cãa be ɪ, nasa-zõw daar nur ni tẽ-kor daar nur be ka be ɪ, gbãgbaa ni nur na so v tũɔra a, be cãa be ɪ; Kırta yõ n'v be, ɪ bom za a be za puɔ.
- ¹²Nyi na ɪ a Naanmun ni-kaa-iri a zũú, ɛ v ɪ nyi ɪ son, ɛ v nõw nyi a, nyi ɪ su-ɓaaru nibe, nisaal-powlbe, nyi siwre nyi tũɔra, nyi ɪ su-nũɔ ni su-zãani nibe.
- ¹³Nyi saw dier taa ɪ-urɪ ɛ dure suur kure taa, kãw wa sãw a v tɔ a: mẽ a le a Sore na di suur kù nyi a, nyi mi dure suur kure taa.
- ¹⁴ɛ cɛ baa zuo a za, nyi de a nõw-taa bin a nyi sɔgo, vɛ n'v mí kú a yele za nvɔr a viɛ be cɛ ɪ.
- ¹⁵A Kırta yã-ɓaaru, v di naalu a nyi socie puɔ, a yã-ɓaaru ɲa puɔ n'a v buɔli nyi ké nyi wa lãw taa mẽ yãw-been a. Nyi ter barka puoru tieru a nyi nyɔ-vuuru puɔ.
- ¹⁶A Kırta yẽru, v be a nyi puɔ yaga za. Nyi wule taa ɛ kpaale taa ni yã-bãwfu. Nyi yiele puore ni a Naanmun yaani ni nyi puɔ za, ni Seb-sõw yielu, ni danu yielu, ni yielu Vuuru Sõw na waali kù nyi a.
- ¹⁷Bom nɛ za nyi na ure a, a nyi nvɔr yẽru puɔ n'a bu a nyi ɪ-urɪ puɔ n'a a, a mí ɪ a Sore Yeezu yúor yãw n'a, nyi ure a le puore ni a Naanmun Sãà barka a Sore Yeezu zũú.
- ¹⁸Powbe ɛ, nyi sawr a nyi surbe nvɔr mẽ a le a na sew a Sore zie a.
- ¹⁹Surbe ɛ, nyi nɔne a nyi powbe, nyi ta mí sãwne niwn yãwne be ɪ.
- ²⁰Bibiir i, nyi sawr a nyi dɔwrbe nvɔr a yele za puɔ, le n'a viɛ a Sore zie.

²¹Sãà mune ε, nyi ta ure a nyi bibiir nyere suur ε, nyi nãa mab a i be bal.

²²Gbãgbaar i, nyi sawr a nyi tẽw zu ka ni-bere nuor a yele za puo. Nyi ta tone be, be na piwre nyi a yãw ε, a i mẽ nyi bõbr a ke nyi ure a pelt nisaalbe puo a i; nyi tone ni a nyi puo za, mẽ a le a belt dem na zore a Sore a na mí ure a.

²³Ton za nyi na tone a, nyi tone ni nyi puo za mẽ a Sore yãw n'a a, a ta i a nisaalbe yãw ε,

²⁴ε bãwni a ke nyi na páw ni a sã-ya na i a gbã-di-bom a, a Sore zie. A Ni-kpẽε za n'i a Kiriata, nyum be n a v tome yãw.

²⁵Nir za na maale faa a, na páw ni a faa sã-ya, owru be ka be i.

KOLISI 4

¹Ni-bere ε, nyi kaare a nyi gbãgbaar zie ni yel-minu ni le a na sew a, ε mi bãwni a nyi na ter Ni-kpẽε a salom zu a.

²Nyi su zu a puoru yãw, a i nyi ber gũo ε puore a Naanmin barka.

³Nyi mi cãa puore kure ti: ké a Naanmin saw ti nyẽ vo-vla hiere a v yerv, kũu mane a Kiriata saw-deb yel-sowla, a vl yãw n'a i be a gaso puo.

⁴Nyi puore kũu mane a yel-sowla ña pàwr a ziir za mẽ a le a na fer kũu ure a.

⁵Nyi ure a yẽw dem zie ni yã-bãwfu, nyi taa bere vo-vla za v tɔle i.

⁶Nyi mí i a nyi yerv nume kura le, mẽ bom be na yãw nyaaru a, ε sowne a nibe. Nyi mí bãw a sowfu, sow vla kù ña za.

⁷A i yeb-nona Tisiki, na i tũ-tũ-bi-dẽdẽle ni i lãw-tũ-to a Sore tome puo a, na man ni a i yele za kù nyi.

⁸I sũom a bul tone v a nyi zie, k'uu wa man a ti yele kù nyi ε mowli nyi.

⁹A ti yeb tor za ni ti bá Onezim, na i a nyi nir a, biẽle v na. Be na man ni bom za na ure a ka a kù nyi.

¹⁰Aristaki, mãa ni vl na be a gaso puo a, puore nyi na lãw ni a Banabasi yeb Marki. Be yel a kù nyi a le nyi na na ure a Marki yãw a: vle wa wa a nyi zie a, nyi de v vla.

¹¹A Yeezu be na buole Zitisi a, mi puore nyi na. A Zifu mune puo a, bel tewr ne be lãw ni mẽ tũ a Naanmin Naalu tome. Be mowli mẽ ni yaga.

¹²A Epafarasi na i a nyi nir a, mi puore nyi na. A Yeezu Kiriata tũ-tũ-bie ña tɔle ni a puoru yãw, puore kure nyi kura le, ké nyi tũ tẽ nyige ε bi nibe baar a Kiriata sor puo, maale a Naanmin pu-tierv za.

¹³I dure ni a v dãsie v na wone tuo a nyi yãw be di vuo a, ni a Lawdise dem ni a Ierapolisi dem yãw a.

¹⁴A ti ba Luka na i a dowta a, ni Demasi puore nyi na.

¹⁵Nyi pùori a yebr na be a Lawdise a, nɪ a Nêfa, lãw nɪ a Lãw-yir na ðane taa a v yir a.

¹⁶Nyume wa kanɪ a ã sebe baar a, nyum ɪ v ta a Lawdise Lãw-yir pɔɔ be mɪ kanɪ v. Ɛ nyɪ mɪ kanɪ a Lawdise Lãw-yir sebe be na na tɪr kù nyɪ a.

¹⁷Nyi yel a ɲa kù a Arsɪv: «Kaare a Sore ton fɪ na páw a zie vla, ɛ yãw fãw tone v vla.»

¹⁸A mãa Pol nũu, na seb a yaanɪ puoru a, n'ɪ ɲa: nyɪ taa yiire ã na be a gaso pɔɔ a ɪ. A Naanmun maalɪ, v be a nyɪ zie.

1 TESALONIKII

1 TESALONIKII 1

¹A mǎa Pol, nɪ Silvê, de nɪ a Timote, tɪ ture nɪ a seɓe ɲa kùre a nyum Tesaloniki tẽw Lãw-yir, a Naanmun Sǎa nɪ a Sore Yeezu Kırta na so a. A maalɔ nɪ a yǎ-ɗaarɔ, a be a nyɪ zie.

²Tɪ mí puore nɪ Naanmun yaanɪ kura le a nyɪ za yǎw, ε tiere a nyɪ yele kura le a tɪ puoru puɔ.

³Bũv n'v vê, a Naanmun tɪ Sǎa niɲé a, tɪ mí leb a bãwnɪ a nyɪ Naanmun-saw-deb tome, a nyɪ nõwfu na nyere balɔ a, nɪ a tierv nyɪ na yǎw kpẽw za a tɪ Sore Yeezu Kırta yǎw a.

⁴Tɪ bãwnɪ a na, yebr ɪ, a Naanmun na nõw nyɪ ε kaa ir nyɪ a.

⁵Bũv n'v vê, a Yel-nũò tɪ na wa manɪ kù nyɪ a, be tɪ ɪ yerv tewr tɪ yér ε, a tɪ lãw nɪ nɪ kpenu nɪ sɔwfu na yi a Vuvru Sõw zie a, bunu mɪ be tɪ ka be ɪ. E nyɪ bãw nɪ a le tɪ na ɪ a nyɪ sɔgɔ a nyɪ vla yǎw a.

⁶E a nyum a, nyɪ cɔwri tɪ na, tum nɪ a Sore, nyɪ tɪ be n kpierɔ na be dɪ vuo a puɔ, ε saw de a Naanmun yerv, nɪ nõò na yi a Vuvru Sõw zie a.

⁷Le n'a nyɪ lieɓɪ nibe a Masedvan nɪ a Akayi ten Naanmun saw-dierbe za na cɔwre a.

⁸Bũv n'v vê, a Masedvan nɪ a Akayi ten tewr be n'a a Sore yerv yi a nyɪ zie ε hieri tɪ to ɪ, a nyɪ Naanmun saw-deb yele ta n a ziir za, a de be le ter tɪ na yere a yerv ε.

⁹A nibe za na yere a tɪ yerv a, mí mane nɪ a le nyɪ na de tɪ a sãanɔ a len daar tɪ na tɪ wa a nyɪ zie a, nɪ a le nyɪ na tɪ zawri a tibe ber ε tu a Naanmun, ké nyɪ tone v, vl na ɪ Naanmun-vuvra nɪ Naanmun-sɪza a.

¹⁰Nyɪ gùre nɪ a Yeezu, a v Bie na na yi a tẽ-vla puɔ leb wa a, vl v na ɪ k'v leb yi a kũuni puɔ a, vl na faare tɪ a Naanmun yerv maalɔ bibir na pɛl a yǎw a.

1 TESALONIKII 2

¹Yebr ɪ, nyum muɲa za bãwnɪ a na: tɪ be wa a nyɪ zie zawla le ɪ.

²Nyɪ mɪ bãwnɪ a na, a daar yĩ ɲa be na tu tɪ ε dɔwri tɪ a Filib tẽw a. E ce Naanmun tɪ kù tɪ nɪ fãw tɪ manɪ a v Yel-nũò kù nyɪ, a na saa tɪ ɪ mɔb yaga a.

³A kpaalɔ tɪ na kpaale a nibe za a, a be ɪ ziri ε, be yi tier-faar puɔ ɪ, é tɪ mɪ be bèle nur za ɪ.

⁴Tɪ nĩe na mí yere kura le mẽ a le a Naanmun na bɔbr a, bũv n'v vê, v ɪ tɪ na kaa ε de a Yel-nũò kù tɪ. Nɪsaalbe be ne be tɪ bɔbr ke tɪ ure nõò kpier ε, Naanmun n'v tɪ bɔbr ke tɪ ure nõò kpier, vle na n'v mí ɪ a tɪ socie kaa bãw a ɲmẽa.

⁵Nyɪ mɔ mɪ bãwnɪ a na, tɪ be dǎw yér nɔ-kǎa a nyɪ zie ɪ, Naanmun dɪ n a tɪ dǎsie.

⁶Ti na ɪ a Kirita ni-toni a yāw, tɪ nǎá tǔɔ na dɪ ni-kpɛɛnu a nyi zu. E ɛ tɪ be dāw bo yúor nɪr za zie ɪ, a nyum zie bu ni-yoru zie ɪ. Tɪ nǐe na ter su-baalɔ yaga a nyi sɔgɔ, mɛ mā na kaare a v bibiir zie nɪ nǔwfu a.

⁸Ti na ti nɔnɛ nyi yaga za a n'a so, ti be ti bɔbr ké ti manɔ a Naanmin Yel-nũbè tɛwr kù nyi ɛ, ti m̀i ti bɔbr a ké ti nãã lãw de ni ti twɔra za kù nyi, nyi na liebi ti ni-nɔni za a yãw.

⁹Yēbr ɪ, nyɪ lɛ tɛrɪ a tɪ kpɛrɔ nɪ a tɪ balɔ: tɪ tɪ tone nɪ mʉtɔw nɪ tʉsɔw za, ɛ cãa hiere a Yel-nʉò kùre nyɪ, ké nyɪ kãw za ta bale v tɔra a tɪ yãw ɛ.

¹⁰Nyi dɪ n a tɪ dāsɛ, Naanmɪn mɪ dɪ a dāsɛ k'aa tɪ ɪb a nyum Naanmɪn saw-dierbe zie tɪ tu n sonu, minv, ɛ be tɛr sãwna be yere ɪ.

11É nyɛ bɛw na ke ti i n a nyɛ been been zie mɛ le sãã na mí ure a v bibiir zie a.

¹²Ti kpaali nyi na, ti yel a ké nyi yāw fāw, ti zeli nyi ni yāayāa k'aa nyi cenu sew taa ni a Naanmun na buole nyi ké nyi wa puo a v naalu puo ni a v yúor-vielv-danv puo a.

¹³Le so ti mí puore a Naanmin yaani kura le. Nyi na ti wõ a Naanmin yerv a ti nòrí e saw de a, nyi be saw de v mẽ nisaalbe yerv a i, nyi saw na de v mẽ a le tor za v na i a, Naanmin yerv na tone a nyum na saw de a zie a.

¹⁴Siza, yebr ı, nyi cōwr ı a Naanmun Lāw-yie na be a Zude tēw ε saw de a Kırta Yeezu a. Būv n'v vē, a dōwrv a na nyē a Zifv mune zie a, nyi mī nyē a nı a nyi tē-bi-taabe tēε za zie.

15 A Zifv mine ne be kú a Sore Yeezu ni a Naanmun yér-manbe, e mi dōwri ti, be be ure
a pele a Naanmun puo i, e i a nisaalbe za dõ dem.

¹⁶Be be sawr ti na yēre a Naanmun yērv kùre a nɪ-buɐr-yoru be nyē a faafv ε, a ŋa n'a be ɪ a yel-bebe be na maale kura le a, a nuɔr paali. E ce a Naanmun suur wa lo n a be zu a baarv daar.

¹⁷Tum yāw a, yebr ι, tum ni nyum búr ι taa blā le yāw, a yāgame zāá taa ε a tierv be zāá taa ι. A nyi nyéb vula ti kpier ti na be di vuo ι, so ti leb ti bāw yāw fāw ure ké ti tũo nyē nyi.

¹⁸Al yāw n'a tɪ tɪ bɔbr kɛ tɪ wa a nyɪ zie, ɛ a mǎa Pol a, ɪ ɪ na kaa gb'a ŋmɪn za, ɛ cɛ a Sitaana tɪ piw tɪ nɪ a sɔr.

¹⁹Bũv n'v vĕ, a nyum a, nyumε ne be ɪ a ti tierv, a ti nũð, nɪ a ti zeb-tũɔfv bāwfv, na na ɪ a ti pòlv bom a ti Sore Yeezu Kırta niné a v le-waa daar a. Nyumε ne be, nɪ-yũo kāw za be n'v ε.

²⁰Σίζα ν'α, νύμει νε βε ζεωρ α τι γύορ, ε ι α τι νῶò.

1 TESALONIKİLİ 3

¹Le so, ti wa vuvu gu, e nyẽ a sa ké ti be a Aten a ti yõ,

- ²ε tō a ti yeb Timote a nyi zie, k'vu wa i nyi kpeme ε yāw fāw a nyi Naaṃmun saw-deb yāw, vl na i Naaṃmun lāw-tō-to a Kurita Yel-nũò hieru tome puo a,
- ³k'aa kpieru ti na nyere a yere ṇa a, taa wa damne nyi kāw za i. Bũv n'v vë, nyum muja za bāwni a na ti na be a kpieru a ṇa yāw a.
- ⁴A len daar ti na ti cāa be a nyi zie a, ti ti de niwn yel kù nyi k'aa na fer a ti nyë kpieru, ale n'i a a ṇa na ta a, nyi bāwni a na.
- ⁵Al yāw n'a, i ti vuuri gu ε tō ké be wa nyë a le a nyi Naaṃmun saw-deb na i a, k'aa Bel-bele taa wa mab belu nyow nyi, é ti hanu zawla le i.
- ⁶Yere ṇa a, a Timote yi n a nyi zie be leb wa ta a ti zie ka, ε yel a nyi Naaṃmun-saw-deb ni a nyi nõwfu na viel a yele kù ti. U yel a kù ti ké nyi cāa na tiere a ti yele vla, ε bõbr ke nyi leb nyë ti, mẽ a le ti mi na bõbr ké ti leb nyë nyi a.
- ⁷A ṇa n'a, a ti kpieru ni a ti vuur za puo, ti nyë mowlu a nyi yāw, yebr i, a nyi Naaṃmun saw-deb zũu.
- ⁸É yere ṇa a, ti leb a vuure, nyi na yāw fāw lāw ni a Sore a yāw.
- ⁹Omumun n'a ti na tũo pùori a Naaṃmun yaani a nyi yāw k'a sew, a nũò al za nyi na ure ti nyere a v niné a yāw?
- ¹⁰Mũtõw ni tũsow za, ti mí zele ni a Naaṃmun kpẽw kpẽw za, k'vu saw ti leb nyë nyi tũo kù nyi a alu bome ne za na cāa ce a nyi Naaṃmun-saw-deb yāw a.
- ¹¹A ti Sāa Naaṃmun muja, ni a ti Sore Yeezu, be bieli a ti gbæe wa ta n a nyi zie.
- ¹²A Sore, v i a nõwfu nyi na nõne taa ε mi nõne a nibe za a, v i v kere dõwle mẽ a nõwfu ti na nõne nyi a.
- ¹³A Sore, v i a nyi socie kpeme, nyi tũo i ni-son ni nibe na be ter sãwna be yere a Naaṃmun ti Sāa niné a, a len daar a ti Sore Yeezu nãa wa leb wa ni a v ni-son za a i.

1 TESALONIKII 4

- ¹Le waar mi, yebr i, ti zie n'a nyi wõ a le a na fer ké nyi ure peli a Naaṃmun puo a, ε le n'a nyi ure. E ce a yere ṇa a, ti zele nyi na ε kpaale nyi a Sore Yeezu yuor yāw: nyi cāa ure vla dõwle.
- ²Bũv n'v vë, nyi bāw ni a wulu al a Sore Yeezu na yāw ti wul nyi a.
- ³A Naaṃmun pu-tieru n'i ké nyi i ni-son, ké nyi ber a pĩ yele.
- ⁴Ké ṇa za a nyi puo mí bāw a pow deb, mí de ni sonu ni yāwfu,
- ⁵ε ta saw a tier-faar so v mẽ a ni-buur-yoru na be bāw a Naaṃmun a i.
- ⁶A yel ṇa yāw a, nur za taa wa sãwne a v yeb, bu nebr v ε; bũv n'v vë, mẽ a le ti na yel kù nyi ε kpāa nyi a, a Sore na dõwr i a belu dem na ure a i-faar a ṇa taabe a.
- ⁷Naaṃmun be buoli ti faalu yāw ε, sonu yāw n'a v buoli ti.

⁸Le so, sob ne na zawre a wulu a ɲa bere a, nisaal be n'v v zawre bere ɪ, a Naanmun na kùre nyɪ a Vuurv Sõw a n'v.

⁹A yebr nõwfv yãw a, a be ter ké be sebr nyɪ ε, bõv n'v vë, nyum muɲa zàni nɪ a Naanmun zie a le nyɪ na na nɔne taa a,

¹⁰ε le n'a nyɪ ure a yebr za zie a Masedvan tẽw za pɔɔ; yebr ɪ, tɪ kpaale nyɪ na, ké nyɪ cãa ure a viel dõwle.

¹¹Nyɪ yãw fãw be yã-ɓaarv pɔɔ, nyɪ kaare a nyɪ muɲa yele zie, ε tone nɪ a nyɪ nuru mẽ a le tɪ na yel kù nyɪ a.

¹²Le n'a, a nyɪ cenu na mí ɪ a yẽw dem yãwne nyɪ, é nyɪ kũ ɪ nur za hane a nyɪ yãw ε.

¹³Yebr ɪ, tɪ bɔbr a ké nyɪ bãw a yel-muɲa na caari a belɪ dem na mí kpi a, kè nyɪ ta ter pɔ-sãwna mẽ a belɪ dem na be yãw a be tierv a Naanmun yãw a ɪ.

¹⁴Tɪ saw na de k'aa Yeezu kpi na ε leb yi a kũu pɔɔ; le n'a tɪ mì saw k'aa belɪ dem na lãw nɪ a Yeezu a be kũu pɔɔ a, Naanmun na de be na lãw nɪ v.

¹⁵A Sore wulu zũú n'a tɪ yere a ɲa kùre nyɪ: a tum nɪ-vuurɪ na na cãa be tɪ ta a Sore waa daar a, tɪ be be za na de a belɪ dem na kpi a niwn ε.

¹⁶Bõv n'v vë, a cɛl wa ɲmɛ a, a malkɪ kpẽε kɔkɔr wa yi a, a Naanmun wɛ wa pebli a, a Sore muɲa na yi n a salom zu siw; le n'a a kũuni bel na lãw nɪ a Kɪrita a, na de niwn leb yi a kũu pɔɔ.

¹⁷Al pùorí, a tum na na cãa vuure a len daar a, be na ɓaw tɪ na lãw nɪ be a zũzuge pɔɔ, tɪ tuori a Sore a salom zu, ε le n'a tɪ na tɪ be a Sore zie kura le.

¹⁸A na ɪ a ɲa a, nyɪ mɔwle taa nɪ a yêr-bie a ɲa.

1 TESALONIKII 5

¹A daar vl tɔr za, nɪ a vuo vl pɔɔ a yele a ɲa za na na ɪ a, yebr ɪ, a be ter ké be sebr nyɪ a al yãw ε.

²Bõv n'v vë, nyɪ muɲa za bãwnɪ a nɪ vla vla a Sore bibir na na vie mẽ nyãnyuge na mí wa tũsow a.

³A len daar a nibe nãà wa yere: «Yã-ɓaarv bɔkɔɔ! Damnv za yee!» Len daar a a yele na ur sãw a be zie mẽ 'wɔbrv na nyow pɔw-pɔɔ a, é be kũ tũɔ zɔ cĩε ɪ.

⁴Ɛ cɛ nyum a, yebr ɪ, nyɪ be be lige pɔɔ ɪ, a bibir ɲa nãà wa ur nyɪ mẽ nyãnyuge a ɪ.

⁵Bõv n'v vë, nyɪ za ɪ n cãa bibiir nɪ mũtõw daari bibiir, tũsow nɪ lige be so tɪ ε.

⁶A na ɪ a ɲa a, tɪ ta gúre mẽ a bel na cɛ a ɪ, tɪ ber gũɔ ε ter maal-ure a dɪb nɪ a nyub yãw.

⁷A gũɔ-gurbe a, tũsow n'a be mí gúre, ε a dã-kuolbe a, tũsow n'a be mí kuoli a dãa.

⁸Ɛ cɛ tum na ɪ mūtōw daari nibe a, nyi ɪ ti mí nyow ti tɔra a dɪb ni a nyub yāw. Ti de a Naanmun-saw-deb ni a nōwfu a ɪ mē a zebr-kparu na mí pāw a nyāā ti tɔ a sie a, ɛ de a faafu tieru mē zebr kpawo-kpow a.

⁹Būu n'v vē, a Naanmun be ír ti yāw a v suur yāw ɛ, v ír ti na yāw ké ti wa páw a faafu a ti Sore Yeezu Kirita yāw.

¹⁰A Kirita kpi n a ti yāw k'vu ɪ ti lāw ni v vuure, tume saa kpi bu cāa vuure a.

¹¹Lɛ so nyi mowle taa a saw-deb puo, mē a lɛ nyi na ure baar a.

¹²Yebr ɪ, ti zele nyi na, nyi yāwne a belɪ dem na hane a nyi sogɔ, ɛ a Sore mí yāw be kaare a nyi zie ɛ kpāane nyi a.

¹³Nyi de a be yeke vla, ɛ nɔne be a be tō-nuor zūú. Nyi ter yā-daaru a nyi cara puo.

¹⁴Yebr ɪ, ti kpaale nyi na: nyi kpāane a yā-to-dem, nyi mí yel a belɪ dem na zore dēbē a, ké be yāw fāw ber a dēbē, nyi sōwne a bābaalbe, nyi ter su-nyowra a nibe za zie.

¹⁵Nyi gu vla, nɪr za taa mí wa maale faa yāare ni a faa san ɛ. Ɛ cɛ nyi nīe mí yāw fāw maale a vla kura lɛ, a nyi cara puo ni a nibe za zie.

¹⁶Nyi cule kura lɛ,

¹⁷nyi puore kura lɛ,

¹⁸nyi puore Naanmun yaani bom za yāw; a Naanmun pu-tieru n'i a ŋa a nyi zie, nyi na lāw ni a Yeezu Kirita a.

¹⁹Nyi ta piwr a Vuuru Sōw tome ɪ;

²⁰nyi ta dier a Naanmun yēr-manbe yēru a ɪ bū-zawle ɪ.

²¹Ɛ cɛ, nyi mí jel bom za kaa ɛ kaa ir a vl na viel a ter,

²²ɛ gūre nyi tɔra vla yel-faa-buure kāw za yāw.

²³A yā-daaru Naanmun tɔr za, v ɪ nyi ɪ son nyi za, v gu a nyi nulu za, a tieru, a síe ni a yāgan, v taa wa ter sāwna be yere a ti Sore Yeezu Kirita waa daar ɛ.

²⁴A sob ne na buole nyi a, ŋmē n v ŋmēa, v na maal ɪ a a ŋa za.

²⁵Yebr ɪ, nyi mī puore kùre ti.

²⁶Nyi weri a yebr za pùori be.

²⁷ĩ zele nyi ni yāayāa a Sore yúor yāw, nyi kanɪ a sebe ŋa kù a yebr za.

²⁸A ti Sore Yeezu Kirita maalv, v be a nyi zie.

2 TESALONIKII

2 TESALONIKII 1

¹A mǎa Pol, nɪ Sɪlvě de nɪ Timote, tʉmɛ nɛ bɛ tʉrɛ a sɛbɛ ɲa kùrɛ a nyum Tesaloniki Lǎw-yir, a Naanmɪn tɪ Sǎà nɪ a tɪ Sore Yeezu Kɪrɪta na so a.

²A Naanmɪn tɪ Sǎà nɪ a Sore Yeezu Kɪrɪta, bɛ kù nyɪ a maalʊ nɪ a yǎ-ɓaarʊ.

³Yɛbr ɪ, a fer a ké tɪ mí puore a Naanmɪn yaanɪ kura le a nyɪ yǎw. Ɛ a mì sɛw na ké tɪ ʉrɛ a le, bǔv n'v vɛ, a nyɪ Naanmɪn-saw-deb kɛrɛ na dɔwle bɛ dɪ vuo ɪ, ɛ a nǔwfu nyɪ na nɔnɛ taa a, kɛrɛ dɔwle a nyɪ za been been zie.

⁴Le so, tɪ mí nyùvɔr a nyɪ yǎw a Naanmɪn Lǎw-yie sɔgɔ, nyɪ na mí dɪ kanyir ɛ tɛr a Naanmɪn-saw-deb, a nyɪ dɔwrʊ za, nɪ a nyɪ kpɛrʊ za nyɪ na nyɛrɛ a yǎw a.

⁵Naanmɪn yɛrv maalʊ na tu yel-mɪɲa a bǎwfu n'ɪ a ɲa, bǔv n'v vɛ, a kanyir nyɪ na mí dɪ a, na ɪ na nyɪ sɛw taa nɪ a Naanmɪn Naalʊ, a Naalʊ ɲa yǎw nyɪ na wone a tuo a.

⁶A sɛw na ké Naanmɪn mí ɪ kpɛrʊ pǎw a belɪ dem na ʉrɛ a kpɛr nyɪ a, yaa a san,

⁷É kù piɛnv a nyum na wone a tuo lǎw nɪ a tum, a len daar v na na sǎá a salom zu nɪ a v kpɛnv malkɪ mɛnɛ a;

⁸v na wa n vǔu zeɛ pʊɔ, k'vʊ wa dɔwrɪ a belɪ dem na bɛ bǎw a Naanmɪn a, é bɛ tuur a tɪ Sore Yeezu Yel-nǔɔ a.

⁹A bɛ dɔwrʊ na ɪ n wɛb bɛ wɛ kura le, zǎá nɪ a Sore niwn nɪ a v kpɛnv yúor-vielʊ-danʊ,

¹⁰a len daar v na na leɓ wa wa nyɛ yúor-vielʊ-danʊ a v nɪ-son zie, ɛ belɪ dem za na saw de v a, uore a v niwn vielʊ a vɪ bibir nɛ a; ɛ a nyum a, nyɪ saw na de a dǎsɛ tɪ na dɪ a.

¹¹Alɛ so tɪ puore kùrɛ nyɪ kura le, k'aa tɪ Naanmɪn ɪ nyɪ sɛw taa nɪ a nyɔ-vuʊrv vɪ yǎw v na buɔɪ nyɪ a, k'vʊ sǔwne nyɪ nɪ a v fǎw, nyɪ mí maalɪ a vla za nyɪ na bɔbr a, vʊ ɪ a nyɪ saw-deb tone vla vla za.

¹²A ɲa n'a nyɪ na írɛ a tɪ Sore Yeezu yúor, ɛ mì nyɛrɛ yúor a v zie, a tu a tɪ Naanmɪn nɪ a tɪ Sore Yeezu Kɪrɪta maalʊ.

2 TESALONIKII 2

¹Yɛbr ɪ, a tɪ Sore Yeezu Kɪrɪta waa, nɪ tɪ na na ɓǎ taa a v zie a yǎw a, tɪ zeɛ nyɪ na:

²nɪr wa yel k'aa Sore bibir ta na a, nyɪ ta saw a nyɪ tɛrv dam nyɪ fǔw le ɪ, é nyɪ ta zɔrɛ dɛbɛ ɪ; belɛ saa yel kɛ tʉmɛ nɛ bɛ yɛr Naanmɪn-yɛr-manɛ yɛrv bu yɛr yɛrv kǎw bu tɪr sɛbɛ a, nyɪ taa sawr ɛ.

³Nyɪ ta saw nɪr kǎw za belɪ nyɔw nyɪ nɪ bel-buʊrɛ kǎw za ɪ. Bǔv n'v vɛ, a fer a ké a Naanmɪn jɛ-berʊ ta baarɪ, ké a Faalʊ nɪr, na ɪ nɪ-wɛra a, sǎá baarɪ, ɛ a bibir ɲa bǎw ta.

⁴Bom ne za a nisaalbe na buole ke ɲmun a, ε puore v a, a Faalv nur na ir i ni pòlv i a v dǎ sob, ε v na ter i leee ti kpe zĩ a Naanmun yi-kpěe pɔɔ, ε yel k'vɔ i n Naanmun.

⁵Nyi yiir a ã na ti yel a yel ɲa kù nyi, a len daar ã na ti be a nyi zie a bu?

⁶Ɛ yěre ɲa a, nyi bāwni bom ne na n'v nyow a Faalv nur ter ser, ε gu k'vɔ wa sǎá a v daar a.

⁷Bũv n'v vế, a faalv kpenv na sowl a tĩ na tone baari; ε ce a sob ne na nyow v ter a, wa ber v vuo a, v na yi n cǎàmí v za.

⁸Le n'a a Faalv nur na sǎá, a Sore Yeezu pebl v kú, ε i v bɔr ni a v waa cǎa.

⁹A Faalv nur na wa n ni a Sitaana kpenv za, wa maale ni nɔ-ɓǎa-yel-bvure za ni yel-bāw-guuri na tule nibe a;

¹⁰a i-fa-pe-bvure za n'a v na bele ni a belɪ dem na bɔre a, be na be saw de ε be nɔne a yel-mɲa a yǎw, ε ce a yel-mɲa n'v nǎá tũɔ faa be.

¹¹Le so Naanmun kùre be bɔrv fǎw, na mí i be saw de a ziri a,

¹²k'aa belɪ dem za nǎa be wa saw de a yel-mɲa ε nǔw a faalv a, be nyě dɔwrv.

¹³Yēbr i, tum yǎw a, a fer a ké ti mí puore a Naanmun yaani a nyi yǎw kura le, nyum a Sore na nɔne a. Bũv n'v vế, Naanmun kaa na ir nyi a per tib daar, k'aa Vvurv Sōw na ture a sonu a zũú, ni a yel-mɲa nyi na saw de a yǎw, nyi nyě a faafv.

¹⁴A yel ɲa yǎw n'a v buɔli nyi, a ti Yel-nũò ti na manɪ kù nyi a zũú; v buɔli nyi na ké nyi wa ter a ti Sore Yeezu Kɪrita yúor-vielv-danv.

¹⁵A na i a ɲa a, yēbr i, nyi yǎw fǎw, ε maal ter a wulu al ti na lvɔri kù nyi ni a ti nvɔr yěrv bu ni a ti sebe a.

¹⁶A ti Sore Yeezu Kɪrita mɲa ni a ti Sǎa Naanmun na nǔw ti, ε a v maalv zũú v kù ti mɔwlv na be kura le ni tier-vla ti na yǎw a v yǎw a,

¹⁷be mɔwle nyi ε kùre nyi fǎw a vla maalv yǎw kura le a nyi i-iri pɔɔ, ni a nyi nvɔr yěrv pɔɔ.

2 TESALONIKII 3

¹Le waar mǐ, yēbr i, nyi puore kùre ti, k'aa Sore yěrv yère fǔwfǔw ε nyere yǎwfv, mē a le v na nyě yǎwfv a nyi zie a.

²Nyi mǐ puore k'aa Naanmun faa ti a ni-faar ni a poto-dem nuru pɔɔ; bũv n'v vế, a nibe za be ne be ter a Naanmun-saw-deb ε.

³Ɛ ce a Sore ɲmē n v ɲmēa: v na kù nyi ni fǎw ε piw nyi ter a Faalv-sob yǎw.

⁴A nyum yǎw a, ti ɓǎa ni yǎw ber tierv a Sore zie: bom ne za ti na mí yel ké nyi maali a, nyi mí maal a, ε na cǎa maale.

⁵A Sore, v i a nyi socie a ter a Naanmun nǔwfv ni a Kɪrita kanyir.

- ⁶Yebr ɪ, a Sore Yeezu Kirita yúor yǎw, tɪ yere na kùrɛ nyɪ: nyɪ ta piɛɛ yeb na kpɛ yǎ-tuo, ɛ be tuur a wulu tɪ na lɔɔɪ kù nyɪ a ɪ.
- ⁷A nyum a, nyɪ bǎw nɪ a lɛ a na fɛr ké nyɪ cɔwɛ tɪ a: bǔv n'v vɛ, tɪ be ɪ yǎ-to-ɪb a nyɪ sɔgɔ ɪ.
- ⁸Tɪ be yǎw nɪr kǎw za kù tɪ bǔ-dɪrɪ mɔɛ ɪ, tɪ nĩɛ na tɪ saw a hanv nɪ a balv ɛ tɔ mǔtɔw nɪ tĩsɔw, k'aa nyɪ been kǎw za taa wa bale v tuɔra a tɪ yǎw ɛ.
- ⁹A be kaar mɛ tɪ be tɛr sɔr a nyɪ sɔwfv bom yǎw ɛ, ɛ cɛ tɪ tɪ bɔbr a ké tɪ ɪ a lɛ wul nyɪ kè nyɪ cɔwɛ tɪ.
- ¹⁰Bǔv n'v vɛ, a lɛn daar tɪ na tɪ be a nyɪ zie a, tɪ yel ɪ a ɲa kù nyɪ: nɪr be wa bɔbr k'vɔ tone a, v mɪ ta dɪrɛ ɪ.
- ¹¹ɛ cɛ tɪ wone na be yere ké nɪbe be n a nyɪ pɔv ɪrɛ yǎ-to-ɪb, be ɪrɛ bom za ɪ, ɛ bǎwne a be taabe yeɛ.
- ¹²Tɪ yere na kùrɛ a nɪbe be ɲa, ɛ kpaale be a Sore Yeezu Kirita yúor yǎw, ké be tone zoom lɛ, ɛ dɪrɛ a be nuru bome.
- ¹³ɛ a nyum, yebr ɪ, nyɪ taa wa bale a vla maalv yǎw ɛ.
- ¹⁴Nɪr be wa tuur a wulu tɪ na kùrɛ nyɪ a sebe ɲa pɔv a, nyɪ bǎw v ber, ɛ ta cǎa lǎwne nɪ v ɛ, kè vɪ kpɛ v.
- ¹⁵ɛ cɛ nyɪ ta ɪrɛ a v zie mɛ nyɪ dɔ sob v a ɪ, nyɪ kpǎane v mɛ yeb a.
- ¹⁶A Sore na ɪ a yǎ-ɖaarv yib zie a, vl muja, v kùrɛ nyɪ a yǎ-ɖaarv kura lɛ, alɛ saa ɲmɛ ɲmujmun a.
- ¹⁷A mǎa Pol, mǎa muja nũu n'v seb a puoru ɲa. A ɲa n'a ã mí yǎw a ã bǎwfv a sebe za zu: a ã sebrv n'a.
- ¹⁸A tɪ Sore Yeezu Kirita maalv, v be a nyɪ za zie.

1 TIMOTE

1 TIMOTE 1

- ¹A mǎa Pol, a Naan̄m̄n tɪ Faare nɪ a tɪ tierv-nur Kirita Yeezu, na yǎw ɪ a Kirita Yeezu nɪ-tona a,
- ²mǎa n'v sebr a fũv Timote, na surɪ ɪ a ɪ bie a Naan̄m̄n-saw-deb pɔv a. A Naan̄m̄n tɪ Sǎa nɪ a Kirita Yeezu tɪ Sore, be kù b maalv nɪ su-ɖaarv nɪ yǎ-ɖaarv.
- ³Mě a le ɪ na tɪ yel kù b ɛ cere a Masedvan a, kpɛr a Efɛzi tẽw be, tũv mí yel kù a be mɛnẽ kǎw, ké be ta wule wul-yoru a nɪbe ɪ,
- ⁴ké be ber a suolu a ɲa nɪ a sǎakum mɛnẽ dɔw-tu-taa na be ter tɛwfv zie a manv; a waar ɪ nɪ nɔkpen tɛwr, é be sɔwne a Naan̄m̄n pɔv-tierv bǎwfv na mí tu a v tub a saw-deb pɔv a ɪ.
- ⁵Yel a a ɲa, k'aa nɪbe tũv ter nɔwfv na yi soci-pla parpar pɔv a, nɪ tier-vla nɪ Naan̄m̄n-saw-deb na tori dẽdẽ a pɔv.
- ⁶Be mɛnẽ na ber a sɔr ɲa a, a be yẽr-foli bɔr ɪ be na.
- ⁷Be mí yel a ke a Naan̄m̄n Wulu-bǎw-bǎw-karɪ nɛ be, zĩ ke be be bǎw bom nɛ be na yere a ɪ, nɪ bom nɛ yẽrv be na yẽrɛ mɛnẽ nɪ zu a ɪ.
- ⁸Tɪ bǎwnɪ a na, a Naan̄m̄n-Wulu viel a, tɛnẽ wa de v ɛrɛ nɪ mẽ a le v na wul a.
- ⁹Tɪ bǎw a yel ɲa pɛr vla: nɪ-mɲa yǎw be n'a a Naan̄m̄n-Wulu be ɪ; be-wonbe nɪ nɪ-gaari yǎw n'a, nɪbe na be zɔrɛ Naan̄m̄n a, nɪ yel-bier maalbe, belɪ dem na be yǎwne Naan̄m̄n nɪ a bũ-son a yǎw n'a, sǎa-kúrbe nɪ mǎ-kúrbe, nɪ-kúrbe,
- ¹⁰pɔv yel-maalbe, deb-bere na gáne nɪ debli a, nɪbe na kɔrɛ gbǎgbaar a, zir-ɲmarbe yǎw n'a, nɪbe na mí pɔ ɛ be ír a be pɔe a yǎw n'a, nɪ bom za na be tu a wul-vla a.
- ¹¹A wulu ɲa be n a Yel-nũv be na kù m a pɔv; a Yel-nũv ɲa yi n a yúor-vielv-danv Naan̄m̄n zie, vl na ɪ a nũv yib zie a.
- ¹²Barka yaga za n'a ɪ puore a sob ɲa na kù m a fǎw a, a tɪ Sore Kirita Yeezu: v ber ɪ tierv a ɪ yǎw, ɛ de m ɪ tone a v tome,
- ¹³a mǎa na tɪ dǎw sǎwne a v yúor, dɔwre v ɛ tɔv v a. Be-bǎwfv n'a tɪ so a a ɲa za ɪ na tɪ ɛrɛ a, a Naan̄m̄n-saw-deb be tɪ be a ɪ zie ɪ. ɛ cɛ, a Naan̄m̄n zɔ n ɪ nɪbaalv.
- ¹⁴Sɪza, a tɪ Sore maalv siw nɪ a ɪ zu yaga za, lǎw nɪ a Naan̄m̄n-saw-deb nɪ a nɔwfv na be a Kirita Yeezu pɔv a.
- ¹⁵A yẽrv na be ter bɔnv towtow, ɛ sɛw ké nɪbe za saw de daadaa a n'ɪ ɲa: a Kirita Yeezu wa n a tẽ-daa zu k'vɔv wa faa a yel-bebe dem, ɛ mǎa n'v kpɛ faa zuo be za.
- ¹⁶ɛ cɛ, Naan̄m̄n zɔ n a ɪ nɪ-baalv, k'aa Kirita Yeezu tũv de niwn tĩ a ɪ zie, mǎa na kpɛ faa zuo a nɪbe za a, wul a v su-be-páwra ɪb za, a sǎa ɪ bǎwfv a belɪ dem za nǎa wa saw de a Naan̄m̄n, ké be tũv páw a nyɔ-vɔvɔv na be kɔra le a.

¹⁷A yome za Nãa, a Naanmun been yõ têtê na be ter kũu daar, é nur kũ tũo nyẽ ni mimir a, vle so yãwfu ni yúor-viêlv-danv, a yome yome za. Amen.

¹⁸Î bie Timote e, a wulu n'i ɲa î na kùre fu tu n a Naanmun-yêr-manbe yêr-bie be na ti dâw yêr a fu yãw a. A yêr-bie a ɲa a, a i fu kpeme tũo zeb a zeb-vla,

¹⁹ni Naanmun-saw-deb ni tier-vla. Be mune zawr i a be tier-vla ɲa tub, a be Naanmun-saw-deb tu kũo.

²⁰Imene ni Alesâdur puo ni a nibe be ɲa puo; î de be na yãw Sitaana nuru puo ké be zànɪ yã, taa leb tuur Naanmun zum ε.

1 TIMOTE 2

¹A yele za puo a, î zele na ké be mí de niwn ter zelv puoru, yãayãa zelv ni barka puoru a nisaalbe za yãw,

²a na-mune ni a belɪ dem za na dɪ ni-kpěenu a yãw: kè ti taa nyere damnu ε, ε ter yã-baarv a ti nyo-vuuru puo, yãwne a Naanmun ε ter ib na sew taa ni a.

³A ɲa n'a viel ε pelɪ a Naanmun ti Faare puo,

⁴vl na bɔbr ke a nisaalbe za tũo nyẽ a faafv, ε páw a yel-muɲa bãw a.

⁵Bũv n'v vɛ, Naanmun been yõ n'v be, lɔlvɔre been yõ n'v mɪ be, a Naanmun ni a nisaalbe cará: vle n'i a Kɪrita Yeezu na i nisaal a,

⁶vle n'v de v tɔɔra tir k'vu ya de a nisaalbe za. A daar na wa ta a, v dɪ n a dãsɛ ɲa

⁷be na ír mɛ k'ũ hiere yere, ε i a ni-tona a, ε i a ni-buur-yoru wul-wule, ké be tũo saw de a Naanmun ε bãw a yel-muɲa a. Yel-muɲa n'a î yere, ziri be n'a i.

⁸Le so, î bɔbr ke a ziir za, a debr mí zew nũ-viêlv cɔw a salom ε puore, ε ber a suur ni a taw-taa.

⁹Î mɪ bɔbr a k'aa pɔwbe mí su suuru na sew taa ni a, ε yãw a pieme a man: ta 'lɛ zu ti yãw bũ-yãwnɪ ε, ta yãw salmɛ tokpame bu lew-viêlv ε, ta su depaal-kpar-viêlv vielɪ ε.

¹⁰ε ce a be i-viêlv, a nĩe mí i a be pieme, mɛ a le a na sew taa ni pɔwbe na yel ke be yãwne ni Naanmun a.

¹¹A fer a ke a pɔw mí saw bom za ε zĩ gbili a wulu daar.

¹²Î be sawr ke pɔw wule nibe i, bu v dɪre ni-kpěenu a deb zu ε. A na i a ɲa a, a pɔw, v mí zĩ gbili.

¹³Bũv n'v vɛ, Adama n'v be de niwn ír, ε wa ír a Awa a pùorí.

¹⁴ε Adama be n'v be belɪ nyɔw ε, a pɔw n'v be belɪ nyɔw v zawrɪ a Naanmun nuor.

¹⁵ε ce vle wa dɔw bibiir a, v na nyẽ ni faafv, vle wa sɪrɪ saw be a Naanmun-saw-deb puo, a nõwfu ni a sonu puo ni tɔɔra siwru a.

1 TIMOTE 3

- ¹A yêrvu ɲa ɪ n sɪza: nɪr wa bɔbr k'vɔ tone a Lãw-yir kaafv tome a, ton vla n'v v bɔbr.
- ²A lɛ yãw, a fɛr a kɛ a Lãw-yir-kaare ta tɛr sãwna bɛ yere ɪ, v kul pɔw been yõ, é mí nyɔw v tɔɔra a dɪb nɪ a nyub yãw, v bãw yã, ε bãw v tɔɔra maal-tɛrv, v nɔnɛ a sãanbɛ tɛrv, é ɪ nɪr na na tũɔ wule a nɪbɛ a;
- ³v ta ɪ dã-nyuure ɪ, ε ta ɪ nɔ-haa-bɔbrɛ ɪ. U ɪ nɪsaal baalv, v ta ɪ zɛb-ɲmare nɪ libi-nõwne ɪ.
- ⁴U bãw a v mɲa yir kaafv, ε ɪ a v bibiir bɛ ɪ nɔ-sawrbɛ na yãwne v yaga za a.
- ⁵Bũv n'v vɛ, nɪr na bɛ bãw a v mɲa yir kaafv a, ɲmɲmɪn za n'a v na tũɔ kaa Naanɲmɪn Lãw-yir zie?
- ⁶U ta ɪ nɪr na saw de Naanɲmɪn paalv a ɪ, alɛ bɛ ɪ lɛ, v nãa ure nɪ pòlv tɪ nyɛ nɪ dɔwrv mɛ a Gɛgɛra a.
- ⁷Ɛ lɛ waar mɪ, a fɛr a kɛ a yẽw dem dɪrɛ dãst-vla a v yãw, lɛ n'a a nɪbɛ kũ ure v laar ε, ε v kũ kpɛ a Gɛgɛra bɛrɪ pɔɔ ɪ.
- ⁸A diakɪr mɪnɛ mɪ a, a sɛw na kɛ bɛ ɪ nɪbɛ na yãwne bɛ tɔɔra a, bɛ ta tɛr yɛr- nɛɛ ayi ε, ta nɔnɛ dãa ɪ, ε ta tu tɛra na waar ɪ vɪ a pùor ε;
- ⁹Bɛ maal tɛr a Naanɲmɪn-saw-deb yel-sɔwla tɛr-vla pɔɔ.
- ¹⁰A fɛr a kɛ bɛ mí de niwn ɪ bɛ kaa, bɛlɛ bɛ wa nyɛ yel-faa kãw za a bɛ zie a, bɛ na tũɔ na tone a diakɪr tome.
- ¹¹A bɛl na ɪ a pɔwbɛ a, a mɪ sɛw na kɛ bɛ yãwne bɛ tɔɔra; bɛ ta manɛ a nɪbɛ yel-faar ε, ε mí nyɔw bɛ tɔɔra a dɪb nɪ a nyub yãw, ε tu a yelev za vla taa lɛbr pùor ε.
- ¹²A diakɪr mɪnɛ, bɛ kul pɔw bɛ-yɛni ε kaare a bɛ bibiir nɪ a bɛ yir zie vla.
- ¹³A bɛlɪ diakɪrɪ na tone a bɛ tome vla a, bɛ mí nyɛrɛ nɪ yãwfv a nɪbɛ za zie, ε mí bãa yãw yɛrɛ a saw-deb na ɪ tɪ lãw nɪ a Kɪrɪta Yeezu a yêrv.
- ¹⁴ĩ sɛbr ɪ a a ɲa kòrɛ fv, tɛrɛ nɪ kɛ ka nɪ blã a, ã na wa na wa páw fv.
- ¹⁵Ɛ cɛ, mãa wa ɪ mɛ ã kɔwrɛ na a, fv na bãwnɪ a lɛ a na sɛw kɛ fv ure a Naanɲmɪn yir pɔɔ na ɪ a Naanɲmɪn na vuurɛ a Lãw-yir a, a Lãw-yir ɲa na ɪ a yel-mɲa kpul ε tɛ a yel-mɲa tɛr a.
- ¹⁶Yel-mɲa sɪza, bɔnv bɛ ka bɛ ɪ, a tɪ Naanɲmɪn-saw-deb yel-sɔwla ɪ n kpɛɛ. A Kɪrɪta wa na mɛ nɪsaal a, Vuuv Sõw wul a a sãa k'vɔ ɪ n nɪ-mɲa, malkɪ mɪnɛ nyɛ v na, bɛ hier a yel a v yelev a nɪ-buvr-yoru zie, yaga saw na de a v yelev a tẽ-daa zu, bɛ zɛw v na do n a sa-zu yúor-viɛlv-danv pɔɔ.

1 TIMOTE 4

- ¹A Vuuv yel ɪ a ɲa cãamí lɛ: a yelev za baarv vuo pɔɔ a, bɛ mɪnɛ na zawr ɪ a Naanɲmɪn-saw-deb bɛr, ε tuur bɛl-bɛlbɛ dier ɪ wulu na yi kõtɔmɛ zie a.

²A zir-ɲmarbe na mí sowle a be pu-tierv a, na taw be na bɔr ɪ, a zir-ɲmarbe be ɲa tierv be na cu bāwfu yāw nɪ kure na mōō vūūmí a.

³A nibe be ɲa na diwr ɪ a kul-taa bere, ε yel ke a bũ-duri a mune ciir a. E ce Naanmun ír a na, ke a belɪ dem na saw de v a, bel na bāw a yel-muɲa a, be mí dure a puore nɪ v barka.

⁴Bũv n'v vễ, bom za Naanmun na ír a, ɪ n bũ-vla, ε bom za be ɪ bũ-ciira ɪ, bele wa dier v puore nɪ Naanmun barka a.

⁵A Naanmun yěrv nɪ a puoru mí ɪ na v liebi bũ-sōw.

⁶Mani a a ɲa za kù a yebr, le n'a fu na ɪ a Kurita Yeezu tō-tō-bi-vla, a Naanmun-saw-deb yěrv-bie nɪ a wul-vla na guoli a, a wul-vla ɲa pùor fu na tu a.

⁷A suolu al na be tu a Naanmun-saw-deb ε ɪ dābol-yěrv a, zawr a ber. Nĩe yāw fāw yāwne a Naanmun.

⁸A yāgan be na mí damne k'vu kpeme a, a mí ter ɪ yel-ura yel-puri yāw; ε ce a Naanmun fu na zore a, a ter yel-ura a yele za yāw. A nyɔ-vuuvu a Naanmun na yāw a vuor k'vu na tir a a, a yěre ɲa nyɔ-vuuvu nɪ a nidaar nyɔ-vuuvu, Naanmun fu na yāwne a puo n'a a be.

⁹A yěrv ɲa ɪ n siza, ε sew ke nir za saw de v siza.

¹⁰Bũv n'v vễ, tume wa hane ε vuor a, ti na yāw a ti tierv a Naanmun na vuure a yāw a n'a so, vl na ɪ a nisaalbe za faare a, baa zuo a za a bel na saw de v a.

¹¹Kpaale ε wule a yele a ɲa za.

¹²Nir za ta ure fu laar fu na ɪ pol-bile a yāw ɪ. Nĩe ɪ a belɪ dem na saw de a Naanmun a cōwre fu, a fu yěrv puo, a fu cenu puo, a fu nōwfu puo, a fu Naanmun-saw-deb puo, a fu vielv puo.

¹³Tori niwn kanε a Seb-sōw kùre a nibe, kpaale be, wule be gùre nɪ a ï waa daar.

¹⁴Maal ter a Vuuvu Sōw maalv fu na páw a, Naanmun-yěrv-manbe yěrv-bie n'a ɪ fu páw v, nɪ a nɪ-kore lāw nibe na ti ír nuru dōwlɪ a fu zu a.

¹⁵Kaare a a ɲa za zie nɪ fu puo za, ε yāw fāw a al yāw. Le n'a a nibe za na nyẽ a fu yele na viel dōwle a.

¹⁶Gu fu vuora vla ε mì gu a fu wulu vla. Su zu a al yāw. Fũv wa surɪ ure a a ɲa a, fu na faa nɪ fu muɲa lāw nɪ a belɪ dem na bere wone a fu wulu a.

1 TIMOTE 5

¹Deb-nyāw wa sāw a, ta yere v tane nɪ v ε, ε ce kpaale v mẽ fu sãa n'v a. Ire a pol-bili zie mẽ yebr ne be a,

²a pōw-bere zie mẽ mã mune a, a pōwsurali zie mẽ yeepuuli a, nɪ tier-vielv tēwr.

³Yāwne a pōw-kobe, a bel na surɪ be ter nir a.

- ⁴Pɔw-kʊɔr wa ter bibiir bu yān a, beɛ nɛ bɛ a fɛrɛ kɛ bɛ de niwn ter a Naanmun bɛ na yāwne a ɪ-ɪɪ, a bɛ muja yir yāw, ɛ maali a bɛ dɔwrbe yaa a san. A ŋa n'a sɪɪ viɛl a Naanmun zie.
- ⁵ɛ a pɔw-kʊɔr vl na sɪɪ ɪ a pɔw-kʊɔr a, a vl na cɛ bɛ v yō tētē a, v yāw nɪ a v tiɛv za a Naanmun yāw, ɛ yāw fāw loɪr nuru puore mūtōw nɪ tūsow za zeɛ nɪ a v sōwfv.
- ⁶ɛ cɛ a vl na tiɛrɛ a nūò wob tɛwr a, vle saa cāa vuore a, vv kpi na.
- ⁷A yeɛ a ŋa n'a a fɛr kɛ fv kpaale bɛ, bɛ ta ter sāwna bɛ yere ɪ.
- ⁸Nɪr bɛ wa kaare a v nibe zie a, baa zuo a za a bɛl na kpɪɛr a v yir puɔ a, v zawr ɪ a Naanmun-saw-deb ber, v kpɛ n faa zuo sob nɛ na bɛ ter a Naanmun-saw-deb a.
- ⁹Pɔw-kʊɔr na bɛ ter yome lɪz'a ata nɪ dɔwle, ɛ kul dɛb been a, a bɛ ter sɔr kɛ bɛ seb a v yúor yāw a pɔw-kɔbɛ puɔ ɪ.
- ¹⁰A fɛr a kɛ bɛ bāw v, a v ɪ-viɛl zūú: v na guoli bibiir a, v na kaa sāanbe zie a, v na pɛw a Kurita-nibe gbɛɛ a, v na mɔwli a bɛli dem na bɛ kpɪɛrv puɔ a, v na yāw fāw tu ɪ-viɛl za pùor a.
- ¹¹ɛ a pɔw-kɔ-pólé a, ta yāw bɛ a pɔw-kɔbɛ lāw puɔ ɪ. Būv n'v vɛ, a dɛb vula na mí wa taw bɛ zāá nɪ a Kurita a, bɛ mí bɔbr ɪ sɪr lɛb-kulu,
- ¹²a ŋa n'a bɛ mí ɪ yāw a yɛrv-maalu lo a bɛ zu, bɛ na sāw a bɛ nɔ-dāw-niwn sob bɛ na yāw a ber a.
- ¹³ɛ lɛ waar mɪ, bɛ na bɛ ter yel-ɪra a, bɛ mí zɔrɛ na cɔlɛ a nibe yie. A bɛ kaar mɛ yel-ɪra yō n'a bɛ bɛ ter ɛ, bɛ nɔnɛ nɪ yɛrv yāw puɔ, nɪ yeɛ na bɛ jɪrɛ bɛ a, ɛ bɪnɛ yɛrɛ sāsara lɛ.
- ¹⁴A na ɪ a ŋa a, ɪ bɔbr a kɛ a pɔw-kɔ-pólé mí lɛb kul sɪrbe dɔw bibiir, kɛ bɛ kaare a bɛ yir zie, a tɪ dō dem ta tūò nyɛ yel-faa kāw za yel ɛ.
- ¹⁵Būv n'v vɛ, bɛ mɪnɛ bɛ n bɛ tu a Sitaana bɔr baari.
- ¹⁶Pɔw na saw de Naanmun a, wa ter pɔw-kɔbɛ a v nibe puɔ a, v sōwne bɛ, a Lāw-yir ta so a bɛ kaafv ɛ, lɛ n'a a Lāw-yir na tūò sōwne a bɛl na sɪɪ ɪ a pɔw-kɔbɛ a.
- ¹⁷A nɪ-kore na tone a nɪ-kpɛɛv tome vla a, sewnɪ nɪ yāwfv gb'a ayi, baa zuo a za, a bɛl na hane a Naanmun yɛrv yāw nɪ a wulu yāw a.
- ¹⁸A Seb-sōw yel a: «A naab na vare a fv ci a, fv kū 'lɛ a v nuɔr pàw ɛ», nɪ kɛ: «A tō-tō-bie sewnɪ nɪ a v sā-ya.» A naab na vare a ci a (5.18).
- ¹⁹Nibe ayi bu ata bɛ wa dɪ nɪ-kura sāwna dāsɛ a, fūv taa sawr dier kɛ sɪza n'a ɪ.
- ²⁰Mí yel a sāwna dem sāwna a nibe za niɲé, kɛ a bɛl na cɛ a, tūò zɔrɛ dēbɛ.
- ²¹ɪ zeɛ fv nɪ yāayāa a Naanmun nɪ a Kurita Yeezu niɲé, lāw nɪ a malkɪ mɪnɛ a Naanmun na kaa ir a niɲé, tuur a nɛɛ a ŋa za ɛ ta owre a tub puɔ, maale bɛ mɪnɛ ɛ sāwnɛ bɛ mɪnɛ a fv ɪ-ɪɪ puɔ ɪ.

²²Ta zēzē ír nuru dowlí nír kãw za zu kù v tō-nv̄or kãw a Lãw-yir pvo ɪ, ta pvo fɔ tɔ yel-bebe pvo ɪ. Ɛ a f̄v̄v̄ muja a, yãw fãw ter a fɔ vielv̄.

²³Ta cãa nyuur kũ tɛwr ɛ. Mí nyũ divē blã, a fɔ pv̄-wobe nɪ fɔ na be mí yaa ke lo bàalv̄ a yãw.

²⁴Nɪbe be mune be n be a be yel-bebe mí sãá cãàmí, é be be maal ɪ be a ȳerv̄ ser ɛ; ɛ be mune a, a ȳerv̄ maalv̄ pùorí n'a a be yel-bebe mí sãá cãàmí.

²⁵Lɛ mì n'a, a ɪ-vielv̄ mí sãá nɪ cãàmí, ɛ a al na saa be mí sãá ser a, kũ tũo sowlí gã ɪ.

1 TIMOTE 6

¹A belɪ dem za na ɪ gbãgbaar a, a fer a ké be bãwnɪ a, a be nɪ-bere na sew nɪ yãwfv̄ yaga za a, a Naan̄mun yúor nɪ a wulu ta nyē zume ɪ.

²A belɪ gbãgbaar ne a nɪ-bere na saw de Naan̄mun a, be ta yel ke be na ɪ yebr a zũú, é be ter yãwfv̄ a be zie ɪ. Be n̄e yãw fãw tone vla kùre be, be na bãw ke nibe na saw de Naan̄mun nɪ yeb-nɔnɪ ne be be tone kùre a. A a ɲa n'a a fer ke fɔ wule ɛ kpaale.

³Nur wa wule wul-yũo a, vlɛ be wa tu a tɪ Sore Yeezu Kırta ȳer-bi-vielv̄ nɪ a wulu na tu a tɪ Naan̄mun yãwfv̄ a,

⁴a v nyv̄v̄r ɪ na v zõw. U be bãw bom za ɪ, nɔkpen nɪ ȳer-foli bàalv̄ nyow v na. Alɛ n'a waar ɪ a nyuur, a taw-taa, a zume, a tier-faar a tɔ sob yãw,

⁵a nɔkpen-faa na be ter baarv̄ daar a yã-faar dem zie, na be bãw a yel-muja ɛ tier ke a Naan̄mun yãwfv̄ ɪ n tɔne bɔb zie a.

⁶Sıza, a Naan̄mun yãwfv̄ ter ɪ tɔne yaga sob ne na saw ter a bom ne tɛwr v na ter a zie.

⁷Tɪ be wa n bom za a tē-daa zu ɛ; lɛ mì n'a, tɪ kũ tũo de bom a tē-daa zu leb ɪ ɛ.

⁸A na ɪ a ɲa a, tume wa ter bũ-dɪrɪ nɪ bũ-suuri a, a na sew tɪ na.

⁹Ɛ cɛ a belɪ dem na bɔbr ké be kpe naalv̄ a, be mí lo n a belv̄ pvo, ɛ kpe dãbol-yel-bɔbrɪ na be vielv̄ a berɪ pvo, a yel-bɔbrɪ a ɲa na lore a nisaalbe ɛ ɪre be bɔre a.

¹⁰A faalv̄ za nyɪwr sɪrɪ n'ɪ a libi-nõw. Be mune na tu a pùor a, be bɔr a zãá nɪ a Naan̄mun-saw-deb ɛ yãw be tv̄ora kp̄erv̄ yaga pvo.

¹¹F̄v̄v̄ a, Naan̄mun nír ɪ, zɔre dɛre a yelev̄ a ɲa. Tu a mɪnv̄ pùor, a Naan̄mun yãwfv̄, a Naan̄mun-saw-deb, a nõwfv̄, a kanyir nɪ a su-baalv̄ pùor.

¹²Zɛbr a Naan̄mun-saw-deb zɛb-vla; yãw fãw páw a nyɔ-vv̄v̄v̄ na be kura lɛ a, a v pawfv̄ yãw n'a Naan̄mun bɔv̄lɪ fɔ, a len daar fɔ na hieri a fɔ Naan̄mun-saw-deb vla, yel-mun dem yaga niyé a.

¹³Ĩ zɛle fɔ nɪ a Naan̄mun niyé, vl na kùre nyɔ-vv̄v̄v̄ a bome za a, nɪ a Kırta Yeezu niyé, vl na dɪ a dãst-vla a Põst Pılatı niyé, a Naan̄mun-saw-deb v na hieri a pvo a, ĩ zɛle fɔ na:

¹⁴ter a Naanmun nɔ-yāwna vla, v taa sāwne ɪ, a ta le ter nɪr yɛrv ɛ, ɛ gu a len daar a ti Sore Yeezu Kirita na na leb wa a.

¹⁵A vl sob na na wul a Kirita a daar nāa wa ta a, vle n'i a Na-kpɛɛ been na ɪ zu-nũò sob a, a na-mune za Nāa nɪ a sorbe za Sore,

¹⁶a vl yō na be ter kũu daar a, ɛ kpɛr cāa na be ter tab a pvo a, vl nisaal kāw za na be nyɛ ɛ kũ tũ nyɛ a. Ule so yāwfv nɪ kpɛnv kura le. Amen.

¹⁷Yel kù a tēw ŋa zu tɛra dem, ké be ta zɛwr be tɔɔra ɪ, ké be ta yāw a be tierv a na-bome a ŋa na na tol a yāw ɛ, ké be yāw a be tierv Naanmun yāw, vl na kùre ti bũ-viɛli za be di vuo ké ti wone nɪ nũò a.

¹⁸Yel kù be ké be maale a vla, ɛ kpɛ ɪ-viɛli naalv, ké be saw tɛre yaga ɛ pone a be bome kùre a be taabe.

¹⁹Lɛ n'a be na páw na-bũ-viɛli na kũ sāw a gbõ taa, a bel mɪŋa yāw a nɪdaar yāw, ké be wa tũ páw a nyo-vvuvv tɔr za.

²⁰Fũv Timote e, maal ter a bom be na kù b a; gùr pùor cɔw a yɛr-zawle na be tu Naanmun-saw-deb a, mɪ gur pùor cɔw a nɔkpen, a belɪ dem na yel kɛ be bāw na a, na mí ŋmɛr a.

²¹Be mune na tu a bāwfv ŋa tɔ pùor a, be bɔr a zāá nɪ a Naanmun-saw-deb. A Naanmun maalv, v be a nyɪ zie!

2 TIMOTE

2 TIMOTE 1

- ¹A mǎa Pol, Naan̄mun na nǒw yǎ yǎw ɿ a Kírta Yeezu nɪ-tona a, a tu a lɛ v na yel k'vɔ na kù tɪ nɪ a nyɔ-vvɔrv a Kírta Yeezu yǎw a,
- ²mǎa n'v sebr a fǔv ɿ bi-nɔna Timote. A Naan̄mun Sǎa nɪ a tɪ Sore Kírta Yeezu, be kù b maalv, su-ɓaarv nɪ yǎ-ɓaarv.
- ³ɿ na mí wa pore a fɔ yúor a ɿ puoru pɔɔ, mǔtǔw nɪ tǔsɔw za a, ɿ mí puore nɪ a Naan̄mun barka yaga za, a Naan̄mun ɿ na tone nɪ tɛr-vla mɛ a ɿ sǎakǔ-kore a.
- ⁴Mǎa wa lɛ tiere a fɔ mǔta-kǔɔ a, ɿ mí bɔbr a nɪ ɿ pɔɔ za k'ɿ nǎá lɛb nyɛ b kè nǔò kpe m.
- ⁵ɿ lɛb a bǎwnɪ a Naan̄mun saw-deb mɿɲa fɔ na ter a. A fɔ mǎkvm Loyisɪ nɪ a fɔ mǎ Enisɪ ne be de niwn ter a Naan̄mun saw-deb ɲa, ɿ na bǎwnɪ fɔ mɪ ter a.
- ⁶Alɛ n'a so ɿ kpaale fɔ, ké fɔ lɛb sǐw a maalv a Naan̄mun na kù b, a len daar ɿ na ír a nuru dɔwli a fɔ zu a.
- ⁷Bǔv n'v vɛ, dǛbǐe vvɔrv be n'v a Naan̄mun kù tɪ ɛ, fǎw nɪ nǒwfɔ nɪ tvɔra-nyɔwfɔ vvɔrv n'v.
- ⁸Lɛ so, ta zɔre vɿ a tɪ Sore dǎsɛ dɪb yǎw ɛ; a mǎa mɪ na be a gaso pɔɔ a v yúor yǎw a, a ta ɛ fɔ vɿ ɛ. Nǐe vɛ ke saw lǎw nɪ mɛ wone a tuo, nɪ Naan̄mun fǎw, a Yel-nǔò yǎw.
- ⁹A Naan̄mun faa tɪ na, ɛ bɔɔli tɪ nɪ bɔɔl-sǔw. ɛ cɛ a be kaar mɛ a tɪ ɪ-vɛli n'a so ɪ, a v pɔ-tɛrv nɪ a v maalv na tu a lɛ a n'a. A maalv ɲa a, a Kírta Yeezu n'v v kù n tɪ, ɛ a dɪta-pe-yome za wa bǎw be.
- ¹⁰Yere ɲa a, a maalv ɲa pǎa sǎá na, a tɪ Faare Kírta Yeezu na wul v tvɔra a zǔú. Ulɛ n'v ɪ a kǔu kpɛnv baari, ɛ ɪ a nyɔ-vvɔrv na be ter kǔu a, v sǎá a Yel-nǔò manv pɔɔ.
- ¹¹A Yel-nǔò ɲa n'v Naan̄mun yǎw k'ɿ hiere, ɿ na ɪ nɪ-tona nɪ wul-wule a.
- ¹²Alɛ n'a so ɿ wone a tuo a ɲa. ɛ cɛ vɿ be ɛ mɛ ɪ, ɿ bǎw nɪ sob ne yǎw ɿ na yǎw a ɿ tierv a, ɛ ɿ be bune ɪ, ɿ bǎwnɪ a na k'vɔ ter ɪ fǎw na ter a bom v na kù m k'ɿ tele a, tɪ ta a n yǛrv-maalv bibir.
- ¹³Tuur a yel-mɿɲa yǛr-bie al ɿ na yǛr kù b a Kírta Yeezu saw-deb nɪ a v nǒwfɔ pɔɔ a.
- ¹⁴Maal ter a bǔ-vla ɲa be na kù b a, nɪ a Vvɔrv Sǔw fǎw, vl na kpɛr a tɪ pɔɔ a.
- ¹⁵Fɔ bǎwnɪ a na, a Azi tǛw dem za zawrɪ mɛ na ber, Fɪzɛl nɪ ɛrmozen mɪ pɔɔ nɪ a be pɔɔ.
- ¹⁶A Sore, v ter su-ɓaarv ɪb yaga za a Onezifɔɔr yir dem yǎw. Gb'a a yaga za, a Onezifɔɔr ɓaal ɪ a ɿ tierv, ɛ be zɔ a ɿ gaso bame vɿ ɛ.
- ¹⁷ɛ cɛ v na wa tare a Urɔm tǛw wa baare a, v yǎw nɪ fǎw bɔ tɪ nyɛ m.

¹⁸A Sore, v ɪ v páw su-ɗaaru a Naanmun zie a yêrv-maalu bibir. E a tome al za, v na tɔ kù m a Efɛzi tɛw a, fu baw a ni vla zuo nur za.

2 TIMOTE 2

¹A na ɪ a ɲa a, fũv ã bie e, yãw fãw kpeme a maalu na yi a Kirita Yeezu zie a puɔ.

²A bom ne fu na wõ a ã zie, dãsɛ dem yaga niné a, man v kù nibe bel yãw fu na ber tierv a, é be mi na na tɔw wul v ni-yoru a.

³Lãw ni mɛ wone a tuo mɛ Kirita Yeezu soja-vla a.

⁴Nur za na kpe sojari tome puɔ a, mí ber ɪ a ni-zawle nyɔ-vuuru yele, vle wa bɔbr k'vu pelɪ a v ni-kpɛɛ puɔ a.

⁵E le mi n'a a dienu mɔb puɔ. A sob ne na muɔr a, mí páw ni a mɔ-tɔɔfu bom, vle wa mɔ mɛ a le a nɛɛ na bin a.

⁶A ka-kɔɔra na tɔ hanɪ ni a, vle n'v a sew k'vu mí de niwn de a v bũ-dieri.

⁷Baw a a ɲa ã na yêre a per. Mɔ mi, a Sore na ɪ na fu baw a za per.

⁸Leb tierv a Yeezu Kirita yele, vl na ɪ Daviir buure nur a: v leb a yi a kũuni puɔ mɛ a le a ã Yel-nũɔ na yere a.

⁹A Yel-nũɔ ɲa yãw n'a ã wone a tuo, be ti nyɔw mɛ 'lɛ ni bame mɛ yel-fa-maale a. E ce be be 'lɛ a Naanmun yêrv e!

¹⁰Alɛ n'a so ã saw de a tuo za, a belɪ dem a Naanmun na kaa ir a yãw, ké a bel mi, be tɔw páw a faafv a Kirita Yeezu yãw, lãw ni a yúor-vielv-danv na be kura le a.

¹¹A yêrv ɲa ɪ n sɪza: «Tumɛ wa lãw ni v kpi a, ti mi na lãw ni v na vuure;

¹²tumɛ wa di kanyir a, ti mi na lãw ni v na di naalv; tumɛ wa zawr v ber a, v mi na zawrɪ ti na ber;

¹³tumɛ wa tie v ber a, vl ɲmɛ n v ɲmɛa, v na kũ tɔw zawrɪ v tuɔra ber a yãw.”

¹⁴Leb sɪw be za tierv a yele a ɲa yãw, é zelɪ be yãayãa Naanmun niné, ké be ta zebr taa yêr-bie yãw e, a zebr a ɲa taabe be ter yel-ira za yãw puɔ a bɔrv a yêr-bie a ɲa na mí bɔr ɪ a nibe na bere wone a ɪ.

¹⁵l fãw ar a Naanmun niné mɛ nur be na ɪ kaa a, mɛ tɔ-tɔ-bie na be zɔre a v tome vɪ a ɪ, ɪ mɛ tɔ-tɔ-bie na mane a yel-mɲa yêrv vla vla za a.

¹⁶E a yêr-zawle na be tu Naanmun-saw-deb a, nure a bere. Belɪ dem na yêre a yêr-zawle a ɲa a, Naanmun-be-yãwfu ɪb a be na ure dɔwle cere ni.

¹⁷A be yêrv ɪ na mɛ gbɔtor na luwr cere a. A ɲa n'a a lmene ni a Filetɔsɪ ɲmɛ.

¹⁸Be bɔr a zãá ni a yel-mɲa, be na yere ke ti leb a yi a kũu puɔ baari a, a ɲa n'a be ure sãwne ni-yaga Naanmun-saw-deb.

¹⁹Ɛ cɛ yir per na kpɛmɛ ɛ Naanmun bin a, cãa nɪ be. Yer-bie a ɲa n'a be wi yãw a v zu: «A Sore bãw nɪ a v nɪbe», le nɪ: «Sob ne za na buɔle a Sore yúor a, v taw zãá nɪ a ɪ-faar.»

²⁰Yi-kpɛɛ pɔɔ a, a pɔw-bome be mí ɪ salm-pele nɪ salm-zur tɛwr ɛ, daar dem nɪ yawra dem m̀ mí be n be. A munɛ a bibi-bere yãw, ɛ a munɛ a bibie za yãw.

²¹Sob ne na sò a faalu a ɲa dɛwr ber a, na ɪ na mɛ a bibi-bere pɔw-bome a, v vɛlt v za, a Sore ter v yel-ira, é v cɔbri gu yel-vla za maalɔ.

²²Dere a fu pòlv daar bũ-nɔnɪ; ɛ lãw nɪ a belɪ dem na buɔle a Sore nɪ soci-pla parpar a, tu a munɔ pùor, a Naanmun-saw-deb, a nõwfu nɪ a yã-ɔaarɔ pùor.

²³Ɛ cɛ, ber a nɔkpen zawle na be ter per a ɲmɛb. Fu bãwnɪ a na ké ale n'a waar ɪ a zɛbr.

²⁴Ɛ cɛ Sore tɔ-tɔ-bie be sew ke vɛ nɪ nur zɛbr taa ɪ. A sew na k'vɔ ter nõwfu a nɪbe za yãw, k'vɔ tɔɔ wule a nɪbe, ɛ sawr dier a nɪbe poto-yele.

²⁵Baalɔ baalɔ le n'a a sew k'vɔ mí wule a belɪ dem na mí ɲmɛ a v yɛrv lɔb a. Āa bãw, Naanmun nãa ɪ na be liebi a be ɪb, bãw a yel-muɲa,

²⁶ɛ leɔ bãw yã yi zaa a Gegera berɪ pɔɔ, vl na ti nyɔw be yãw be maale a v pɔ-tierv a.

2 TIMOTE 3

¹Bãw a yel ɲa vla vla: a bibi-pe-baari daar, a zie na kpɛmɛ na.

²Bũv n'v vɛ, a nɪbe na tiere nɪ bel tɛwr yeɛ, ɛ ɪ libi-nõwnbe; be na pɔre nɪ zaa le ɛ ire pòlv, be na tuur ɪ Naanmun zɔmɛ, ɛ be sawr a be dɔwrbe nuɔr ɛ; fu na mí maali be na, é be be ɲmɛlt kaa fu ɛ, be na sãwne nɪ a bũ-son bere.

³Be kũ ter nõwfu ɛ, ɛ be ter nɪ-baal-zɔba ɪ. Be na ɪ n gegeri, ɛ kũ tuur nuɔr kãw za ɪ, poto-faar nɪbe na ciir yel vla a.

⁴Be na mɛ nɪ taa, ɛ ɪ suur tɛwr, pòlv tɛwr nɪbe, é nɔne a yãgan nũò ɛ nĩe ber a Naanmun.

⁵Be na sãá nɪ nɪbe na yãwne Naanmun a, ɛ cɛ be na zawr ɪ a Naanmun yãwfu fãw ber. Ɔmɛlt kpaar cɔw a nɪbe be ɲa m̀!

⁶A be nɪbe n'ɪ a bel na mí kpɛ a yie pɔɔ belɪ nyɔw pɔwbe na be ter fãw, na tuo yel-bebe ɛ tu a be pɔ-tier-buure za pùor a;

⁷a pɔwbe be ɲa taabe be n a zanɔ zu kɔra le, ɛ be be za na tũɔ bãw a yel-muɲa ɪ.

⁸Mɛ a le a Zaneɪ nɪ a Zãbureɪ na be ti saw de a Mõyiir yɛrv a, le n'a a nɪbe be ɲa m̀ be saw de a yel-muɲa ɪ. Yã-faar nɪbe ne be, a be Naanmun-saw-deb be ter bir ɛ.

⁹Ɛ cɛ be kũ tol yĩe ɪ, a be dãbolu na sãá na nɪbe za nyɛ, mɛ a le a nɪbe ayi be ɲa dem na ti sãá a.

¹⁰Ɛ cɛ a fũv a, fu tu mɛ nɪ vla a ɪ wulu pɔɔ, nɪ a ɪ cɛnu pɔɔ, a le ɪ na mí tier kũ ɪ a, nɪ a ɪ Naanmun-saw-deb pɔɔ, a ɪ tuɔra-nyɔwfu pɔɔ nɪ a nõwfu pɔɔ, a kanyir pɔɔ,

¹¹a dɔwɔv pɔɔ nɪ a kpɪɛv pɔɔ ɪ na páw a Ǻtɔsɪ a, a lkonɪɔm nɪ a Lisɪtɪr tɛw a. Bɔv dɔwɔv n'a ɪ bɛ nyɛ! Ɛ a Sore faa mɛ a za pɔɔ!

¹²Mɔ mɪ, a bɛɪ dem za na bɔbr ké bɛ vɔvɛ nɪ Naanɲmɪn yǽwɔv lǽw nɪ a Kɪrɪta Yeezu a, bɛ na nyɛ nɪ dɔwɔv.

¹³Ɛ a nɪ-faar nɪ a nɪ-bɛɪbɛ a, ɪ-faar a bɛ na ɪɛ dɔwɛ cere nɪ, tule nɪ a bɛ taabɛ ɛ tule a bɛɪ tɛɛ za.

¹⁴Ɛ cɛ a fɔv a, a yele al fɔ na zàɪ ɛ nyɛ a ɪ sɪza a, maal ter a kpɛw za. Fɔ bǽw nɪ a bɛɪ dem zie fɔ na zàɪ a yele a ɲa a.

¹⁵A fɔ bibile daari za n'a fɔ bǽw a Seb-son. A ter ɪ fǽw na kù b a yǽ-bǽwɔv na na ɪ fɔ páw a faafɔ a Kɪrɪta Yeezu saw-deb pɔɔ a.

¹⁶Seb-sɔw za a, Naanɲmɪn Vɔvɔv n'v mɪ yǽw bɛ seb, v ter yel-ɪra a wulu yǽw, a ziri gɔb yǽw, a yele lɛ dɛv yǽw, a mɪv sɔr wulu yǽw,

¹⁷k'aa Naanɲmɪn nɪr mɪ cɔbrɪ v za yel-vla za maalv yǽw.

2 TIMOTE 4

¹Ɔ zɛɛ na kpaalɛ nɪ fɔ, a Naanɲmɪn nɪɲɛ nɪ a Kɪrɪta Yeezu nɪɲɛ, vl na na lɛb wa, wa maal ɪ a nɪ-vɔvɪ nɪ a nɪ-kũuni yɛv a, a v lɛb-waa nɪ a v naalv zũú,

²hiere yere a Naanɲmɪn yɛv, alɛ saa ɲmɛ ɲmɲmɪn a, manɛ v, mɪ man v wul a bɛɪ dem na yel kɛ ziri n'a a, yǽwɛ bɛ dɛbɛ, mɪ nyɔw fɔ tɔɔra kpaalɛ bɛ, ter ɪ a wulu tɛv kɔra lɛ.

³Daar kǽw sɪɪ na waar na ta, bɛ mɪnɛ kũ cǽa sawr a wul-vla ɪ, ɛ cɛ mɛ a lɛ bɛ na bɔbr a, bɛ na ter ɪ wul-wulbɛ yaga yaga bɛ manɛ yele na nɔmɛ a bɛ tobe wob yǽw a.

⁴Bɛ na fur ɪ a bɛ tobe a yel-mɲa yǽw, ɛ tu suolu pùɔr.

⁵Ɛ cɛ a fɔv a, nyɔw fɔ tɔɔra a yele za pɔɔ, saw de a tuo, tone a Yel-nɔò hieru tome, tone a fɔ Naanɲmɪn tɔ-tɔ-bie tome za vla.

⁶Mǽa a, bɛ maal ɪ mɛ nɪ a bawr baari, a ɪ kulu daar ta na.

⁷Ɔ zɛb ɪ a zɛb-vla, ɪ zɔ na ta a dǽw-taa zɔ-tab zie, ɪ maal a ter a Naanɲmɪn saw-deb.

⁸Yɛɛ ɲa a, a mɪv sǽ-ya gùɛ mɛ na; a yɛv-maalv bibir wa vɛ a, a Sore na ɪ yɛr-maalɛ na tuur yel-mɲa a, na de v na kù m; ɛ cɛ mǽa yɔ kũ n'v ɛ, v mɪ na de v na kù a bɛɪ dem za na gùɛ nɪ nɔwɔv a daar vl v nǽa wa sǽa a.

⁹Yǽw fǽw wa fɔw wa páw mɛ.

¹⁰Bɔv n'v vɛ, Demasɪ zawrɪ mɛ na bɛɛ ɛ tɔl cen Tesaloniki, v na nɔw a tɛw ɲa zu yele a yǽw. Kɪrɛsǽɪ cen nɪ Galasi, Títɪ cen Dalmasi.

¹¹Luka yɔ n'v bɛ a ɪ zie. Ter a Markɪ wa n, v na sɔw mɛ nɪ a ɪ tome pɔɔ bɛ dɪ vuo ɪ.

¹²Ɔ tɔ n Tɪsɪkɪ Efɛɛzɪ tɛw.

¹³Fũu wa waar a, fũu ter a kpar-kpěe ã na ber a Karpõsɩ zie a Turɔwasɩ a, waar ɩ, lãw nɩ a sebr, baa zuo a za a game sebr.

¹⁴A sãa-kpiere Alesãdur ɩ na a kpɛ m yaga. «A Sore na ya v na man nɩ a v ɩ-ɩɩ.»

¹⁵A fũu mɩ, gu fɩ tɔɔra a v yãw. U be saw de a tɩ yɛrɩ towtow ε.

¹⁶Ã na tɩ cen a yɛrɩ zie a dãw-niwn sob, kũu tɩ yɛr faa ã tɔɔra a, nɩr za be tɩ tu a ã pùor ε, be za tɩ zawrɩ mẽ na ber. Naanmun taa wa sowre be bom ε.

¹⁷A Sore vl sôw mẽ na. U kù m ɩ fãw yaga kũu tũo hieri yel a Yel-nũò, ε ɩ a nɩ-buur-yoru za wõ v. U faa mẽ nɩ a gbẽw nuorí.

¹⁸A Sore na cãa na le faa mẽ yel-faa za puo. U na faa mẽ na ε yãw ã kpɛ a v tẽ-vla Naalɩ puo. Ule so yúor-viɛlɩ-danɩ a yome yome za. Amen.

¹⁹Puori a Pɩɩsɩl nɩ Akɩlasɩ kù m, lãw nɩ a Onezifɔɔr yir dem.

²⁰Erasi cãa na be a Korɛtɩ. Torofim ɩ n baal, ã ber v a Muletɩ.

²¹l fãw wa ε a ũon-yi-paala wa bãw ta. Ebul nɩ Pidãsɩ nɩ Lẽ puore fɩ na, de nɩ Kulodia nɩ a yebr za.

²²A Sore v be a fɩ zie. A Naanmun maalɩ, v be a nyɩ zie.

TÍTÌ

TÍTÌ 1

- ¹Pol, na ɪ Naanmun tō-tō-bie nɪ Yeezu nɪ-tona a, be yāw na kʼɪ ɪ a Naanmun nɪ-kaa-iri ter Naanmun-saw-deb, ε bāw a yel-muɲa na tu a Naanmun yāwfu a,
- ²ké be tiere a nyɔ-vuuvu na be kura le a. A Naanmun na be ɲmare ziri a, ti yāw nɪ nuɔr kʼvu na kù be nɪ a nyɔ-vuuvu ɲa, ε a dita-pe-yome za wa bāw be.
- ³A daar na wa ta a, v ɪ n a v yêrv sâá hieru v na tō m kʼɪ hiera a puɔ, mē a le a Naanmun ti Faare na yāw a nuɔr a.
- ⁴Māa nʼv kure fu a seb-tuɔla ɲa, Títì ɪ, fūv na ɪ ã bie tɔr za a Naanmun-saw-deb ti na lāw a puɔ a. A Naanmun Sāà nɪ a ti Faare Kɪrita Yeezu, be kù b maalv nɪ yā-ɓaarv.
- ⁵Māa wa ber fu a Kureti tēw a, ã bɔbr a ke fu baa cɔbrɪ a yele a be, ε zuli nɪ-kore tēw-kpēε za puɔ, mē a le ã na wul fu a.
- ⁶A fer a ke be za been been ta ter sāwna be yere ɪ, be kul pɔw beyēni, ter bibiir na ter Naanmun-saw-deb a, é nur kũ tūɔ yel ke be be ure vla a, bu be ɪ n be-wonbe a.
- ⁷Būv nʼv vē, a fer a kʼaa Lāw-yir-kaare ta ter sāwna be yere ɪ, v na kaare a Naanmun yele zie a yāw: v ta ure pòlv ε, ta ɪ suur sob ε, v ta ɪ dā-nyuure nɪ nɔ-haa-bɔbre ɪ, v ta ure nyānyu-ɪb ε.
- ⁸A fer a kʼvu nɔne a sāanbe nyɔwfu, v nɔne a vla, v bāw yā, ε ɪ nɪ-muɲa nɪ nɪ-sōw, bāw v tuɔra terv;
- ⁹a fer a kʼvu tu a yêrv na sewnɪ saw deb a pùɔr sɪza, mē a le a wulu na bin a. A ɲa nʼa v na tūɔ kpaale a nɪbe a wul-vla puɔ, ε wule a be tulu a belɪ dem na ɲmɪer a v yêrv lɔbr a.
- ¹⁰Be-wonbe surɪ be dɪ vuo ɪ, baa zuo a za a Zifu mine bel na lɛbɪ a Kɪrita-nɪbe a puɔ; be nɔne nɪ yêr-zawle tule nɪ a nɪbe.
- ¹¹A fer a ke fu ɪ be pàw a be nεε, būv nʼv vē, yi-ɓile nɪbe tierv nʼa be damn nyawr taa, be na mí wule le a na be sew ke be wule a, ε a ɪ nyānyu-tera yāw a.
- ¹²A be puɔ a, bel muɲa yêr-manε kāw ti yel a: «A Kureti tēw nɪbe ε, zir-ɲmarbe nε be kura le, wε-dɔn-faar nε be, yā-to dem na gu dɪb tɔwr a.”
- ¹³É yel-muɲa nʼɪ a a ɲa v na yel a. Alε so, kpāa be sɪza be tūɔ ter Naanmun-saw-deb na tori a,
- ¹⁴ε ta tuur a Zifu mine suolu pùɔr ε, nɪ nisaalbe na gùr pùɔr cɔw a yel-muɲa a nε-yāwnɪ ε.
- ¹⁵Bom za viel ɪ parpar, belɪ dem na viel parpar a zie. É cε belɪ dem dewr na mar, é be be ter saw-deb a, bom za be viel parpar a be zie ɪ, a be yā nɪ a be tierv nīε na mar dewr.
- ¹⁶Be mí yel a ke be bāw nɪ a Naanmun, ε cε a be ɪ-urɪ wule ke le be nʼa ɪ. Be kpε n faa be pɪel ε, zu-kpen dem na kũ tūɔ yel-vla kāw za maalɪ a nε be.

TÍTÌ 2

¹Ɛ a fũv a, wule a nibe a le na tu a wul-vla a.

²Yel a deb-nyame ké be mí nyow be twɔra a dib nɪ a nyub pɔɔ, ké be yãwne be twɔra, ké be bãw yã, ɛ ter Naaɲmun-saw-deb na viel a, nɪ nõwfu nɪ kanyir.

³Le mɪ n'a, yel kù a pɔw-nyame ké be vuure mẽ nɪ-son a; be ta ɪ gegeri ɛ, ɛ ta ɪ dā-nyuurbe ɪ. Ké be wule a vla,

⁴le n'a be na wul a pɔw-pólé be nɔne a be surbe nɪ a be bibiir,

⁵be bãw yã, ɛ ta ter pɔɔ ɪ-ɪrɪ ɛ, be ɪ nɪ-vielɪ ɛ yãw fãw kaare a be yir zie, sawr a be surbe nuɔr, ké nɪr za ta tv a Naaɲmun yêrv zum ɛ.

⁶Mi kpaale a pólé ké be bãw yã

⁷a yeke za pɔɔ. Ɛ a fũv tɔr za a, ɪ a nibe cɔwre fu, a fu ɪ-vielɪ zũú: a fu wulu, v viel ɛ sew taa nɪ.

⁸A fu yêrv, a viel, nɪr ta tũɔ nyẽ yel-faa a pɔɔ ɪ, le n'a a dõ-sob na nyẽ vɪ, v na kũ nyẽ yel-faa kãw za yêrv yêr a ti yãw a.

⁹A gbãgbaar, be sawr a be nɪ-bere nɛɛ a yeke za pɔɔ. Be ure nũò kpier a be nɪ-bere: ta yêre liere nɪ be ɪ,

¹⁰ta zure be bom kãw za ɪ. Be ure vla kura le taa lebr pùor towtow ɛ; le n'a be na ter yãwfu a Naaɲmun ti Faare wulu yãw a yeke za pɔɔ.

¹¹Bũv n'v vẽ, Naaɲmun ɪ n a v maalv, na ɪ a nisaalbe za faafv yib zie a, v sãá.

¹²U wule ti na ke ti zawri a ɪ-faar nɪ a tẽw ɲa zu yel-bɔbri ber, tũɔ bãw yã, ɛ ɪ nɪ-mun na ter Naaɲmun yãwfu a, vuure nɪ a dĩa zie ɲa pɔɔ,

¹³gùre nɪ a bibi-vla ti na tiere a. A bibi-vla vl a ti Naaɲmun-kpẽɛ nɪ ti Faare Yeezu Kurita yúor-vielv-danv nãà wa sãá a.

¹⁴U de nɪ v twɔra tir a tum yãw, k'vɔ faa ti a faalv za pɔɔ, é ɪ ti liebi nɪ-buure na viel é vl yõ so a, nɪ-buure na tɔle a ɪ-vielɪ maalv yãw a.

¹⁵A ɲa n'a a sew ké fu yêre, ké fu kpaale be, ɛ kpãane be nɪ fãw. Nɪr za taa wa nyẽ fu ɪ pɔri ɛ.

TÍTÌ 3

¹Le yel kù a Kurita-nibe za, k'aa fer a ké be saw a niwn-dierbe nɪ a tẽw nɪ-bere so be. K'aa fer a ké be sawr a be nɛɛ, ɛ cɔbri be twɔra gu yel-vla za maalv.

²Ké be ta twɔr nɪr za ɪ, ké be ciir nɔ-haarv ɛ ter su-ɔaarv ɪb, ɛ ɪ nisaal-baalv kura le a nibe za zie.

³Bũv n'v vɛ̃, a tum, ti mî ti dāw na ɪ dābole ni be-wonbe, ni-bɔri na ɪ yel-bɔbri buure za ni nũ̀-ɓa-faa-buure za gbāgbaar a, nibe na kpe po-tuo ni nyuur a. Ti ti kpe n faa be di vuo ɪ, ɛ hĩen taa.

⁴Ɛ ce a len daar a Naanmin ti Faare na wa wul a v socir vielv ni a v nōwfv a sãá a nisaalbe za yāw a,

⁵v faa ti na, ɛ a be ɪ yel-mɔja ti na ter a ti ɪ-ɪri pɔɔ a n'a so ɪ, a v su-ɓaaru zūú n'a, v sò ti a suob kũɔ ti leb dōw, ɛ v kv ti a Vuurv Sōw ti liebi ni-paale.

⁶U paali ti ni yaga za ni a Vuurv Sōw ɲa a ti Faare Yeezu Kirita zūú,

⁷k'aa v maalv ɲa ɪ ti ɪ ni-mun a v niɲé, é ɪ nyɔ-vuurv na be kura le a gbã-durbe, mɛ a le ti na tiere a.

⁸A yêrv ɲa ɪ n siza. ĩ bɔbr a ké fv yêr gb'a a yaga a yele a ɲa yāw, k'aa belɪ dem za na saw de Naanmin a, be yāw fāw ure vla dōwle a be ɪ-vielɪ pɔɔ. A ɲa n'a viel ɛ ter yel-ira a nisaalbe zie.

⁹Ɛ ce a bɔ-zawle ni a dōw-tu-taa manv a, a zeb-taa ni a taw-taa al za na caari a Naanmin-Wulu a, dere a: a be ter yel-ira ɪ, ɛ mî be le ter per ɛ.

¹⁰A sob ne na ter wulu na búre a nibe a, kpaal v gb'a-been, ɛ le kpaal v gb'a ayi, ɛ a puorí fv ow v ber.

¹¹Fv bāwnɪ a na k'aa nɪr ɲa tɔ ber ɪ a sɔr-vla, ɪ yel-bier-maale na yāwne v tuɔra dōwrv a.

¹²Māa wa tō a Atemasi bu Tɪsɪkɪ a fv zie baari a, fũv yāw fāw wa páw mɛ a Nikopolisɪ tēw. Bũv n'v vɛ̃, be n'a ĩ na be ɛ gu a zie ti yi.

¹³Kaa a Naanmin-Wulu bāw-bāw-kara Zenasi ni a Apɔlɔsɪ zie, a be sɔr loba yāw, be taa bɔbr bom guur ɛ.

¹⁴A fer a k'aa ti nibe mî bāwnɪ a, k'aa fer a be yāw fāw mí de niwn a tō-vielɪ tob yāw, tōɔ mí tu a yel-ferɪ puor, le n'a a be nyɔ-vuurv na ter tɔne.

¹⁵A belɪ dem za na be a ĩ zie a puore fv na. Puori a belɪ dem na nɔne ti a Naanmin-saw-deb pɔɔ a. A Naanmin maalv, v be a nyɪ za zie.

FILEMÕ

FILEMÕ 1

- ¹A mǎa Pol, na be a gaso puɔ a Yeezu Kɪrɪta yǎw a, nɪ a tɪ yeb Timote, tɪ tɪrɛ nɪ a sɛbe ɲa kùrɛ fɹ, fǹv Filemõ, na ɪ a tɪ ba-nɔna nɪ tɪ lǎw-tõ-to a,
- ²fǹv nɪ a tɪ yeepuule Afia, nɪ a Asɪpɪ na ɪ a tɪ soja-to a, de nɪ a Lǎw-yir nɪbe na mí bǎ taa a fɹ yir a.
- ³A Naanɲmɪn tɪ Sǎa nɪ a Sore Yeezu Kɪrɪta, be kù nyɪ a maalɹ nɪ a yǎ-ɔaarɹ.
- ⁴Kɹra le mǎa wa puore a, ɪ mí tɪrɛ nɪ a fɹ yele, ɛ puore a ɪ Naanɲmɪn yaanɪ.
- ⁵Bǹv n'v vǎ, ɪ wone na be na manɛ a le fɹ na nǔw a Kɪrɪta-nɪbe za a, nɪ a le fɹ na saw de a Sore Yeezu a.
- ⁶ɪ zele nɪ a Naanɲmɪn k'aa saw-deb tum nɪ fǹv na lǎw a, v tɛr ɪ-ɪrɪ a fɹ zie, mí tǔɔ ɪ be bǎw vla a yel-vielɪ al za tɪ na tɛr a tɪ nyɔ-vuɹɹ puɔ lǎw nɪ a Kɪrɪta a.
- ⁷Yeb ɪ, a fɹ nǔwfɹ kù m ɪ nǔò yaga nɪ mǔwɹ, bǹv n'v vǎ, a fɹ nǔwfɹ sɪrɪ na ɪ a Kɪrɪta-nɪbe socie a le kpeme.
- ⁸Alɛ n'a so, mǎa saa na tǔɔ yel bom nɛ a na fɛr ke fɹ ɪ a kv b a, a Kɪrɪta ɪ na lǎw nɪ a zǔú a,
- ⁹ɪ nyɛ na a sa, k'ɪ zeli fɹ bǹ-kǎw a nǔwfɹ zǔú. A a ɲa ɪ na ɲmɛ a, a mǎa Pol na ɪ de-nyǎw a, ɛ be a gaso puɔ yǣrɛ ɲa a Yeezu Kɪrɪta yǎw a,
- ¹⁰ɪ lɔbr ɪ nuru zele nɪ fɹ yǎayǎa a Onezim yǎw, vl na saw de a Yeezu Kɪrɪta lɛbɪ a ɪ bi-deb a gaso puɔ ka a.
- ¹¹Koro za a, v be tɪ tɛr yel-ɪra a fɹ zie ɪ, ɛ yǣrɛ ɲa a, v tɛr ɪ yel-ɪra mǎa nɪ a fǹv za zie.
- ¹²ɪ berɛ v na, vv lɛb wa a fɹ zie, vl na ɪ mɛ a mǎa mɲa a.
- ¹³ɪ nǎá tɪ tɛr v nɪ a ɪ zie ka, v lɛrɪ fɹ sǔwne mɛ a gaso puɔ ka ɪ na be a Yel-nǔò yǎw a.
- ¹⁴ɛ cɛ, ɪ be tɪ bɔbr k'ɪ ɪ bom za a fɹ puorí ɛ, k'aa yel-vla ɲa ta ɪ mɛ fɛrv n'a a fɹ zie ɪ, ɛ ɪ fǹv n'v nɔnɛ.
- ¹⁵A mɹnɛ kǎw, a Onezim zɔ na zǎá nɪ fɹ blǎ le tɛwr yǎw, ké fɹ wa tǔɔ lɛb páw v, v be a fɹ zie kɹra le,
- ¹⁶vv ta cǎa ɪ gbǎgbaa ɪ, ɛ zuo gbǎgbaa: v ɪ yeb-nɔna za. U ɪ v nɪ yaga za mǎa zie, ɲmɲmɪn n'a v kǔ ɪ v a fɹ zie zuo le, a v nɪsaalɹ puɔ nɪ a v Kɪrɪta-nulɹ puɔ.
- ¹⁷Fǹv wa sɪrɪ nyɛ m ɪ ɪ a fɹ yeb a Naanɲmɪn sawfɹ puɔ a, fǹv saw de a Onezim mɛ a mǎa mɲa n'v fɹ de a.
- ¹⁸Ule wa sǎw fɹ a, bu tɛr fɹ san a, fǹv de a za dɔwlɪ a ɪ zu.
- ¹⁹A mǎa Pol, mǎa mɲa n'v sebr ɪ a ɪ nǔu yere kùrɛ fɹ: mǎa n'v na ya b. ɛ ɪ be yere kùrɛ fɹ a fɹ nyɔ-vuɹɹ san fɹ na dɪ a ɪ zie a ɪ.

²⁰Siza, yeb ɪ, ɪ zɛɛ fɪ na, saw kù m a maalɔ ɲa a Sore nɔ̃wɔfɪ zũú: ɪ a ɪ socir nyɛ mɔwɔɔ, tum nɪ a Kɪrɪta na lãw taa a yãw.

²¹ɪ na bãwnɪ a fɪ nɔ̃r sawfɪ a n'a, ɪ sɛbr fɪ, ɛ ɪ mɪ bãwnɪ a na fɪ na na maalɪ zuo a lɛ ɪ na yere a.

²²Mɪ maalɪ gaa-zie bɛr mɛ, bũv n'v vɛ, ɪ tiɛrɛ k'aa nyɪ puoru zũú a, bɛ na lɛb a bɛr mɛ kù nyɪ.

²³A Epafarasɪ na lãw nɪ mɛ be a gaso pɔɔ a, a Yeezu Kɪrɪta yãw a, puore fɪ na,

²⁴a Markɪ, Arɪsɪtakɪ, Demasɪ nɪ a Luka, na ɪ a ɪ lãw-tô-taabe a, mɪ puore fɪ na.

²⁵A Sore Yeezu Kɪrɪta maalɔ, v be a nyɪ zie.

EBIRE

EBIRE 1

- ¹A dāwdāw a, Naanmun ti yāw na a v yēr-manbe yēr yēr-pe-buvre za, gb'aa nmun za, a ti sãa mune zie,
- ²ε ce yēre na a, a yele baaru vuo na puo a, a v Bie n'v v yāw v yēr a ti zie. Ule n'v a Naanmun yāw k'v ír bom za ε so bom za.
- ³A Bie na n'i a Naanmun yúor-vielv-danv na nyiwre a, ni a le tor za a Naanmun na nme a, ε vle n'v nyow a tē-daa ter ni a v yērv fāw. U na wa pew a nisaalbe yel-bebe dēwr ber baar a, v zĩ n a Naanmun na i kpēε kpēε za a, durv lowr a saa zu.
- ⁴A Bie wa i n kpēε zuo a malki mune, a Naanmun kù v yúor na zuo a be dem a.
- ⁵Bũv n'v vë, a malki buor v a Naanmun dāw yel: «Ĩ bie ne b, ĩ dōw fv ni a dĩa?» Le ni ke: «Ĩ na i n sãa a v zie, ε v i bie a ĩ zie?»
- ⁶ε ce a len daar a Naanmun na ti yāw a v Bi-dāw-dōwra v waar a tē-daa zu a, v ti yere na: «A Naanmun malki mune za, be gbine dume a v nĩjé.»
- ⁷A malki mune yāw a, v yel i a na: «A Naanmun mí i na a v malki mune i sēsēb, ε a v tō-tō-biir i vūu-zēε.»
- ⁸ε ce a v Bie yāw a, a na n'a v yel: «Naanmun i, dĩa ni bio a, a fv naalv da-kōw ba na, fv kaare ni a fv naalv tēw zie ni munv.
- ⁹Fv nōne ni a munv ε hĩen a faalv, ale so a Naanmun, a fv Naanmun, cir a culv kãá yāw a fv zūú, kaa ir i fv a v yāw, ε ber a fv taabe.»
- ¹⁰U mĩ cãa na le yel: «Sore e, fũv n'v ír a tēw a per tib daar, ε a salom i a fv nuru bũ-maala.
- ¹¹Al na wε na, ε ce fũv be na. A za na kor a mē kparv a,
- ¹²fv na pili pili a na mē kpar-kpēε a, fv na luer a na mē kparv a, ε ce fũv nme n fv nmea, ε a fv yome be ter baaru daar ε.»
- ¹³ε a malki buor sob v a Naanmun dāw yel: «Zĩ a ĩ durv lowr, ε gu ĩ wa ti fer a fv dō dem yāw be liebi a fv gbēε dōwlv zie?»
- ¹⁴A malki mune za be i bũ-vube na ter tō-neε, Naanmun mí tō ké be ti sōw a belu dem na na nyē a faafv a i?

EBIRE 2

- ¹A le n'a so, a fer ke ti cele a yele ti na wō a zie vla, kē ti taa wa bore i.
- ²A yērv a malki mune na ti dāw yēr a, wa sãá na i yēr-sıza, ε sob ne za na ti gāw a yērv na ber bu be saw de v a, ti páw ni dōwrv mē a le a na sew a.

³Ɛ ɲmɲmɲ n'a a tum na ɪ cɛ, tumɛ bɛ wa cɛɛ a faafv kpɛɛ ɲa tɔ zie a? A Sore mɲa n'v de niwn yɛr a faafv ɲa yɛrv; al pùorí, a belɪ dem na wõ a Sore yɛrv a, m̀ yel k̀ tɪ ke sɪza n'a.

⁴A Naanmɲ m̀ tu n a bɛ d̄asɛ pùor maalɪ yele na ɪ b̄awfv s̄aa a, nɪ yel-b̄aw-guuri nɪ nɔ-b̄aa-yel-bvure za, ɛ m̀ c̄aa lɛ tu a pùor nɪ a Vvurv Sõw maalv v na põ m̄ a lɛ v na bɔbr a.

⁵A nɪdaar t̄ɛw yɛrv tɪ na yɛrɛ a, malkɪ mɲɛ bɛ nɛ bɛ a Naanmɲ ȳaw bɛ dɪ naalv a v zu ɛ.

⁶K̄aw sob n̄ɛ na yel a ɲa a Seb-sõw pɔɔ zie k̄aw: «Naanmɲ ɪ, b̄v n'ɪ a nɪsaal, fv t̄ɛrɛ a v yele? Bu, b̄v n'ɪ a nɪsaal-bie, fv kaarɛ a v zie?

⁷Fv siwr v nɪ bl̄a lɛ ȳaw, v bɛ ta a malkɪ mɲɛ ɪ, fv ɪ na v tɛr yúor ɛ nyɛrɛ ȳawfv,

⁸fv d̄ɪ nɪ bom za bin a v pile.» A Naanmɲ wa ȳaw a nɪsaal dɪ naalv bom za zu a, v bɛ cɛ bom ber a nɪsaal na bɛ dɪ naalv a v zu a ɪ. Ɛ cɛ a yɛrɛ ɲa a, tɪ bɛ nȳɛ k'aa nɪsaal dɪ n naalv bom za zu sɛr ɛ.

⁹Yel ɲa n'v tɪ nȳɛ: bɛ siwr ɪ a Yeezu bl̄a lɛ ȳaw, v bɛ ta a malkɪ mɲɛ ɪ, k'aa Naanmɲ maalv z̄úú, ú kpi a nɪsaal za ȳaw; é tɪ nȳɛ v nɪ yɛrɛ ɲa v tɛr yúor ɛ nyɛrɛ ȳawfv, a k̄u kpierv v na nȳɛ a ȳaw.

¹⁰A Naanmɲ ȳaw bom za na bɛ, vv so bom za bɛ a, v na tɪ bɔbr k'vv tɛr bibiir yaga bɛ tɪ pɔɔ a v yúor-vielv-danv pɔɔ a, a tɪ sɪrɪ na sɛw, k'aa Yeezu na na ɪ a bɛ faafv sɔr niwn-diere a, v ɪ v k'v wõ tuo viel v za.

¹¹B̄v n'v v̄ɛ, a Yeezu na t̄rɛ a sonu a, nɪ a belɪ dem na páwr a sonu a, bɛ za l̄aw nɪ S̄aa, alɛ so v̄ɪ bɛ ɪrɛ v, v na na bvɔlɛ bɛ a v yebr a ɪ.

¹²U yel ɪ a ɲa: «Naanmɲ ɪ, ɪ na yɛr ɪ a fv yɛrv a ɪ yebr zie, ɪ na danɪ fv nɪ a l̄aw nɪbɛ sɔgɔ.»

¹³U m̀ c̄aa na yel: «ɪ na ȳaw nɪ a ɪ t̄erv a fv ȳaw.» Nɪ ke: «M̄aa n'ɪ ɲan, m̄aa nɪ a ɪ bibiir a Naanmɲ na k̀ m a.»

¹⁴A na ɪ a ɲa, a bibiir bɛ ɲa ɪ nɪsaalbɛ a, a Yeezu m̀ ɪ na m̄ a bel a, v pɔɔ nɪ a bɛ nɪsaalv pɔɔ, k'aa v k̄u z̄úú, v t̄v a sob nɛ na tɛr a k̄u f̄aw a, a pɛr lɛ k'aa Gegera,

¹⁵ɛ faa a belɪ dem na mí tɪ ɪ gb̄agbaar a bɛ nyɔ-vvurv daar za, a k̄u d̄ɛb̄ɛ z̄úú a.

¹⁶Malkɪ mɲɛ s̄wfv ȳaw sɪrɪ bɛ n'a v waar ɛ, Abraham bvure s̄wfv ȳaw n'a.

¹⁷Lɛ so a tɪ fɛr k'vv ɲm̄ taa nɪ a v yebr a yele za pɔɔ, ɪ bawr-maal-kara na tɛr su-baarv ɛ bɛ lɛbr pùor a Naanmɲ tome tob pɔɔ a, t̄v mí ɪr a nɪbɛ yel-bebe ber.

¹⁸U na wõ tuo ɛ nȳɛ belv a, v na t̄v na mí s̄w a belɪ dem na nyɛrɛ a belv a.

EBIRE 3

- ¹Yebr Kırta-nıbe ε, a Naanmun so nyi, vl na buoli nyi a. A na i le a, nyi jure a Yeezu, a Naanmun-saw-deb ti na hiera a ni-tona ni bawr-maal-kara.
- ²Sıza n'a, a Naanmun na kù v a tō-nv̄or ɲa a, de ni a v yele, mē a le tōr za v na ti de a Mōyiir yele a v yir za pɔ a.
- ³A yir-mīere mí nyere ni yāwfu zuo a yir tōr za. Le n'a a Yeezu mī sew k'vu ter yúor-vīlv-danv na gāw a Mōyiir dem a.
- ⁴Yir za mí suri na ter a v mīere, ε Naanmun n'i bom za mīere.
- ⁵A Mōyiir a, a Naanmun ti de ni a v yele a v yir za pɔ mē tō-tō-bie na na di a yērv dāsie, a Naanmun na na yēr a.
- ⁶ε ce a Kırta vl a, Naanmun de ni a v yele mē Bie na i a Naanmun yir sob a. ε tume n'i a yir dem, tume wa bāa yāw ber tierv, ε a ti nyv̄úr i a tierv ti na yāw a Naanmun yāw a.
- ⁷Le so, mē a le a Vuvuv Sōw na yel a: «A dīa bibir a, nyume wa wō a Naanmun kōkōr a,
- ⁸nyi ta kpāa tobr mē a len daar nyi na ti zēbr i v a i, a vli bibir nyi na ti i v kaa a weja-kpale pɔ a i.
- ⁹A be a, a nyi sākum mune ti jī mē na ké be i m kaa, é be ti nyē ni a i tome
- ¹⁰yome lız'a ayi. A le n'a so i nyē ni a nıbe be ɲa suur ε yel: «Kura le n'a a be tierv bōre, be be bāw a i see i.»
- ¹¹Le n'a i nyē suur pɔ a ɲa: be be be za na ta a i pienv zie i!”
- ¹²Yebr i, nyi gu vla k'aa nyi kāw za taa wa ter soci-faa na be saw de a, v wa bór vle ni a Naanmun na vuve a i.
- ¹³A na i le a, a «Dīa bibir» ɲa yúor na cāa pore a, nyi kpaale taa bibir za, k'aa yel-bier taa wa belı a nyi been kāw za v kpāa tobr ε.
- ¹⁴Bv̄v n'v vē, ti lieb i a Kırta taabe, tume wa ter a ti tierv kpēw za ti ta n a baarv daar a.
- ¹⁵Be yel i a ɲa: «A dīa bibir nyume wa wō a Naanmun kōkōr a, nyi ta kpāa tobr mē a len daar nyi na ti zēbr i v a i.”
- ¹⁶ε ce ā-mune ne be ti wō a Naanmun kōkōr ε zeb i v? A belı dem za a Mōyiir na ti ter yi n a Ezipti tēw a be ne be i?
- ¹⁷ε ā-mune ne be a Naanmun ti nyē ni suur yome lız'a ayi? A belı dem na ti maalı a yel-bier ε lo kpi a weja-kpale pɔ a be ne be i?
- ¹⁸ε ā-mune zie n'a a Naanmun ti pō ké be kō ta a v pienv zie, a be i a be-wonbe be ɲa zie n'a?
- ¹⁹ε ti suri na nyē ké be be tōo ta a pienv ɲa zie i, a be na be saw de a zūú.

EBIRE 4

- ¹A Naanmun nuɔr na cãa yãw gã, ké ti na tũɔ na ta a v pienu zie a, nyi i ti gu vla be taa wa nyẽ k'aa nyi kãw be tũɔ ta i.
- ²Bũv n'v vẽ, a Yel-nũò yɛrv ta ti na, mẽ a len tɔr za v na ti ta a nibɛ bel na ti be a wɛja-kpale puɔ a. Ɛ cɛ a yɛrv be na ti wõ a, be ti maali be towtow za i, be na ti wõ ɛ be saw de a yãw.
- ³Tum na saw de a, ti na ta n a pienu ɲa zie, vl yãw a Naanmun na yel: «Ĩ nyẽ ni suur pɔ: be be be za na ta a ĩ pienu zie i!» Ɛ cɛ a v tome ti tũ na baari a tẽ-daa iru daar, ɛ v yel a a ɲa.
- ⁴A Sɛb-sõw puɔ zie kãw a, be suri na yel a ɲa a bibie ayopõi sob yãw: «Naanmun zĩ na pɛni a bibie ayopõi sob, a v tome za na ti tũ baari a yãw.»
- ⁵Ɛ cãa le yel a be m̀: «Be be be za na ta a ĩ pienu zie i.»
- ⁶A belɪ dem na ti de niwn wõ a Yel-nũò a, be ti ta a pienu zie i, a be be-wonu zũú. A na i a ɲa a, nibɛ be mune na tũɔ na cãa ta a pienu zie.
- ⁷A le n'a so a Naanmun lɛb yãwne bibir na dɪ kɛ «Dĩa bibir» a. U wa yãw na Daviir yɛr a yɛrv pùorí pùorí za, a Sɛbe zie vl ti na dãw yel kɛ: «A dĩa bibir nyume wa wõ a Naanmun kòkòr a, nyi ta kpãa tobr ɛ.»
- ⁸A Zozue ti suri i mẽ v ter be na ta n a pienu zie a, a Naanmun kũv le yɛrɛ bibi-yũo yɛrv a pùorí ɛ.
- ⁹A na i le a, pienu bibir pienu cãa ni be gùre a Naanmun ni-buvre.
- ¹⁰Bũv n'v vẽ, sob nɛ na ta a Naanmun pienu zie a, mí baar i a v tome ɛ pɛni, mẽ a le a Naanmun na baari a v dem ɛ pɛni a.
- ¹¹A na i a ɲa a, nyi i ti yãw fãw ta a pienu ɲa zie, a ti sãakum mune be-wonu taa ure ti kãw za v lore i.
- ¹²Bũv n'v so, a Naanmun yɛrv i n bũ-vuvra na tone a, ɛ dure gãw sɔ-kpɛɛ za na dure a loge a za ayi a. U mí cɔr a kpɛ ti põ a síe ni a tierv, a kòbɛ tuor-taa ziir ni a kòbɛ buge. U mí jel i a nisaal socir bũ-bòbri ni a nisaal socir tierv.
- ¹³Bũ-ira kãw be be be sowlɪ a v zie i. Bom za mí sãá ni nyuraa le a v niɲé, v na sowri ti ni bom.
- ¹⁴A na i le ti ter Naanmun bawr-maal-kara v tɔl gãw a salom ti ta a Naanmun zie a, a Yeezu, Naanmun Bie, nyi i ti ter a saw-deb ti na hiere a kpɛw za.
- ¹⁵Bawr-maal-kara na kũ tũɔ lãw ni ti gu a ti bãbaalu puɔ a be n'v ti ter ɛ; be nĩɛ na i v kaa a za puɔ mẽ a tum a, ɛ v be maali yel-bier ɛ.
- ¹⁶A na i le a, nyi i ti ber tierv ɛ taw ta a Naanmun naalv da-kòw per maalv na vr a. Ti na páw ni su-ɔaarv ɛ nyẽ maalv a be, k'aa daar wa ta a, tum nyẽ sòwfv.

EBIRE 5

¹Naaŋmun baw-maal kara za a, a nisaalbe puɔ n'a be mí kaa ir v a nisaalbe yǎw, a be Naaŋmun yele kaafv puɔ, k'vɔ mí tɪr a de-kvɔ bome ε maalt bawr a yel-bebe suur pawfv yǎw.

²U na tǔɔ na mí bǎw a per kù a belɪ dem na ɪ zɔn a, nɪ a belɪ dem na mí tule a, vl muja a bǎbaalv na fere a yǎw.

³Ɛ a vl muja na ɪ bǎbaal a yǎw n'a, a fer k'vɔ mí maalt a bawr a vl muja yel-bebe yǎw, mē a le v na mí maalt a nibe dem yǎw a.

⁴Nɪr be n'v mí kù v tɔɔra a bawr-maal-kara yǎwfv ε, Naaŋmun n'v mí buɔlɪ a sob yǎw v, mē a le a na tɪ ɪ a Aarɔ zie a.

⁵A ŋa n'a a Kɪrita m̀ be kù v tɔɔra a bawr-maal-kara yǎwfv ε. A Naaŋmun na y̆er a a ŋa a v zie a, vle n'v kù v: «Ǽ bie ne b, ǽ dɔw fv nɪ a dǽa.»

⁶U m̀ le yel ɪ a Sɛb-sɔw puɔ zie kǎw: «Fv ɪ n Naaŋmun bawr-maale na be kura le a Melkisedekɪ pal puɔ a.»

⁷A v tēw zu ka nyɔ-vuuvv daar a, a Kɪrita tɪ ŋmε n celsɪ cir ɪ mutǎ-kǔɔ, ε pùori lɔb ɪ nuru zelɪ nɪ a Naaŋmun yǎayǎa, vl na na tǔɔ faa v a kũu puɔ a. A Naaŋmun tɪ saw na de a v puoru, a Kɪrita na yǎwne v a zũú.

⁸Nɪ a Naaŋmun Bie za v na ɪ a, v zàntɪ nɪ a nuɔr sawfv, a tuo v na wǔ a puɔ.

⁹Ɛ v na wa tɪ páw a v vielv za baar a, v lieb ɪ a faafv na be kura le a yib zie, a belɪ dem za na sawr a v nuɔr a yǎw.

¹⁰Bǔv n'v vē, a Naaŋmun yel a k'vɔ ɪ n bawr-maal-kara a Melkisedekɪ pal puɔ.

¹¹A yel ŋa yǎw a, tɪ tɛr ɪ yel-yaga na yel, ε a pɛε-iru kpeme, a nyɪ na kpe vanana a wob yǎw a zũú.

¹²A len daar za wa tɔ ka a, a tɪ sɛw na ké nyɪ ɪ wul-wulbe, ε cε nyɪ cǎa na bɔbr ke nur wule nyɪ a Naaŋmun y̆erv yele al be na mí zàntɪ a per tib daar a. Nyɪ ɪ n lɛεε wa tɪ cǎa bɔbr buvv, ε be bɔbr saab ε.

¹³Sob ne za na cǎa bɔbr buvv a, bɪ-pula n'v, v be bǎw a minv y̆erv yele ɪ.

¹⁴A nɪ-bere bel a, saab ɪ a be bǔ-dra, bel na mili nɪ a be tierv a vla nɪ a faa owru a.

EBIRE 6

¹A na ɪ le a, nyɪ ɪ tɪ ber a Kɪrita yele al be na mí tǽ zàntɪ a, ε tu wulu na sɛwnɪ nɪ-bere a pùor, tɪ be leb dier a wulu per-sǔɔfv yele ɪ: a liebɪ-a-ɪb ber a ɪ-faar na waar ɪ kũu a, nɪ a Naaŋmun-saw-deb,

²a wulu na caart a suob a, nɪ a nuru ir-dɔwlv yele, a kũuni-puɔ-le-yib nɪ a y̆er-pe-baara maaltv.

³A a ŋa n'a tɪ na ɪ, Naaŋmun wa saw a.

⁴Nibe na dǎw páw a cǎa a, na lem a saa zu maaltv kaa a, na páw a Vuuvv Sɔw a,

- ⁵na nyẽ a lɛ a Naanmun yɛrv na numɛ a, na bãw a lɛ a nɪdaar zie kpɛnv na ɲmẽ a,
- ⁶é lɛb de a bɛ nyɔ-vuuv-kura a, a bɛ tɛr bɛ na lɛb lɛbɪ a bɛ ɪb a gb'a ayi sob yãw ɛ, bɛl tɛɛ za n'a mí lɛ kpare a Naanmun Bie a da-gara zu, ɛ yi n v yẽw yãw bɛ tuuv a.
- ⁷Tɛsɔw, saa na waar yãwn kura lɛ, ɛ v búlé bũ-buli na tɛr yel-ɪra a bɛlɪ dem na yãw bɛ kuvɔr v a zie a, Naanmun mí maale v na.
- ⁸Ɛ cɛ vlɛ wa búlé gvuv nɪ karnyã a, v bɛ tɛr pɛr ɛ, Naanmun kũ yaa kɛ ɲmɛ yãw v ɛ, ɛ nyɪwfv n'a bɛ nãà baa nyɪw v bɛr.
- ⁹Nyum yãw a, ï ba mɪnɛ ɛ, ti na saa yɛrɛ a a ɲa a, ti bãwnɪ a n'a nyɪ na lo a sɔr-vla a, a faafv sɔr.
- ¹⁰Naanmun ɪ n nɪ-mɲa, v kũ yiiri a nyɪ tome bɛr ɛ, nɪ a v nõwfv nyɪ na wul v sãá, nyɪ na ti dãw kaa Kɪrɪta-nɪbɛ zie ɛ cãa kaarɛ a bɛ zie a yɛrɛ ɲa a.
- ¹¹Ɛ cɛ ti bɔbr a kɛ nyɪ za been been mí cãa tvlɛ a lɛ ti ta n a baarv daar, kɛ a tɛrv nyɪ na yãw a Naanmun yãw a, tũɔ maalɪ v za vla.
- ¹²A na ɪ lɛ a, nyɪ taa kpɪɛr ũnɔnv ɛ, ɛ cɛ nyɪ cɔwre a bɛlɪ dem na mí dɪ kanyir saw de, ɛ mí páw a vɪ bom nɛ a Naanmun na yãw nvɔr k'vɔ na tɪr a a.
- ¹³A len daar a Naanmun na ti yãw a v nvɔr kò a Abraham a, a vl mɲa n'v v ti pɔ n, v na bɛ ti nyẽ nɪr v ɪ kpɛɛ zuo v, v na pɔ n a.
- ¹⁴U ti yel a: «Yel-mɲa za, ï na maalɪ fv na, ɛ ɪ a fv buvrɛ bɛ yãwme yaga za.”
- ¹⁵A Abraham na ti dɪ kanyir ɛ gu a, v nyẽ nɪ a Naanmun nvɔr v tu.
- ¹⁶Nɪr na ɪ kpɛɛ zuo bɛ a n'v a nɪsaalbɛ mí pɔ n, ɛ a pɔb a bɛ mí pɔ, ɪ nɔkpen za baarɪ a bɛ cara pɔɔ.
- ¹⁷A lɛ n'a so a Naanmun ti yãw a nvɔr pɔ n, v na ti bɔbr k'vɔ wul a bɛlɪ dem na na páw a nvɔr v na yãw a maalv, a nĩ lɛ bãw ɪ cãa a, k'aa lɛ v na yel a bɛ tɛr lɛbv a.
- ¹⁸A na ɪ a ɲa a, yelɛ ayi na bɛ tɛr lɛbv a pɔɔ, Naanmun na kũ tũɔ ɲmãa ziri a, alɛ n'a kùrɛ ti sɔwfv kpɛɛ a tum na zɔ sɔwɪ a v zie a. Lɛ n'a ti na tũɔ nyɔw a tɛrv ti na yãw a Naanmun yãw a kpɛw za, a tɛrv ɲa bɛ na kùrɛ ti a.
- ¹⁹A tɛrv ɲa a Naanmun yãw a, v ɪ na mẽ a ti nyɔ-vuuv gbor kpawbir a, buuv bɛ ka a v yãw ɛ, vv kpemɛ, ɛ mí tɔl kpɛ a zi-sɔw pũɔmɪ za, a pen na yawɪ a pùorí,
- ²⁰bɛ a Yeezu na de ti niwn ti kpɛ a tum yãw a, vl na lɛbɪ bawr-maal-kara na bɛ kura lɛ a Melkisedɛkɪ pal pɔɔ a.

EBIRE 7

- ¹A Melkisedɛkɪ ɲa, na ti ɪ Salem tẽw nãà ɛ ɪ a Naanmun-na-do-saa-bɛ-pɪɛl-a bawr-maale a, ti tuor ɪ a Abraham ɛ maalɪ v, a len daar a Abraham na ti zɛb tũɔ a na-mɪnɛ ɛ lɛb waar a.

²A Abraham ti kù v nɪ a bome v na zɛb de a ziir pie sob. A dāw-niwn sob a, a Melkisedeki yúor per ɪ: «Munv nãà», ɛ leb waar, v ɪ Salem nãà, a per ɛ kɛ: «Yã-ɓaarv nãà».

³U be ter sãà ɪ, be ter mã ɪ, be ter sãakũ-kura kãw za ɪ; be mî be por a v dɔwfv nɪ a v kũu yúor zie za ɪ. U ɣmẽ na taa nɪ a Naanmun Bie: v ɪ n bawr-maalɛ kura ɛ.

⁴Nyɪ nyẽ v na ɪ kpẽɛ sew a! Ul a sãakũ-kura Abraham na kù a bome v na zɛb de a, a bũ-viɛɪ zie ziir pie sob a!

⁵A Levi bibiir bel na ɪ a bawr-maalɛ a, be yãw nɪ nuɔr kù be, ké be mí de a bũ-terɪ ziir pie sob, mẽ a le a Naanmun-Wulu na yel a, a Israyel nibe zie, a per le k'aa be yebr zie, mî na saa mî ɪ a Abraham buure a.

⁶A Melkisedeki nɪ a bel be ti lãw sãakvm ɛ, ɛ cɛ v ti de a Abraham bome ziir pie sob, ɛ maali a sob ne a Naanmun na ti yãw a neɛ kù a.

⁷ɛ cɛ nokpen de be ka be ɪ, a kpẽɛ n'v mí maali a bile.

⁸A Levi bibiir, na dier a bũ-terɪ ziir pie sob a, ɪ n nɪsaalbɛ na ɪ bũ-kpiiri a; ɛ cɛ a Melkisedeki lowr a, nur na be kpiir a n'v de, mẽ a le a Sɛb-sõw na dɪ a dāsɛ a.

⁹Mõ mî, ti na tũɔ na yel k'aa Abraham na tur a bũ-terɪ ziir pie sob a, a Levi na dier a bũ-terɪ ziir pie sob a, mî tur ɪ a bũ-terɪ ziir pie sob.

¹⁰Bũv n'v vɛ, a Levi be ti dɔw sɛr ɛ, ɛ ɪ mẽ v cãa na be a v sãakũ-kura pvɔ, a len daar a Melkisedeki na ti tuori a Abraham a.

¹¹A bawr-maalɛ ɪb a Levi pal pvɔ n'v ti so a nuɔr be na kù a Israyel nibe a. ɛ cɛ a Levi pal pvɔ bawr-maalɛ ti tũ ton na viel v za a, a kũv ɛ fɛrɛ ké baw-maal-yũo yi ɪ mẽ a Melkisedeki na ti ɪ a bawr-maalɛ a ɪ, ɛ be ɪ mẽ a le a Aarõ na ti ɪ a bawr-maalɛ a ɪ.

¹²Bũv n'v vɛ, a ɛ be na mí ɪ a bawr-maalɛ a, wa liebi a, a fer a k'aa Naanmun-Wulu mî liebi.

¹³ɛ a ti Sore, a yɛr-bie a ɣa na caari a, pvɔ nɪ dɔwl-yũo pvɔ, a nur kãw za na be dāw tũ a bawr-maal-kuur tome a.

¹⁴Nibe za bãwnɪ a na v na ɪ Zuda dɔwlv nur a, a dɔwlv ɣa yãw Mõyiir na be yel yel za, a le v na ti yɛrɛ a bawr-maalɛ yɛrv a.

¹⁵A yele nĩɛ na ɛ bãw ɪ cãa, a baw-maal-yũo na yi ɣmẽ taa nɪ a Melkisedeki a,

¹⁶v be liebi a bawr-maalɛ a tu nuɔr na tu nɪsaalbɛ dɔwfv a ɪ, ɛ liebi a bawr-maalɛ nyɔ-vuuv na be ter sãwfv a fãw zũú.

¹⁷Bũv n'v vɛ, a Sɛb-sõw dɪ n a v dāsɛ a ɣa: «Fv ɪ n bawr-maalɛ kura le a Melkisedeki pal pvɔ.»

¹⁸A na ɪ a ɣa a, be ír ɪ a koro za tub na be ti ter fãw na ɪ bom a ber, é be ter yel-ura a.

¹⁹Bũv n'v vɛ, a Naanmun-Wulu be ɪ bom za v páw a v vielv za ɪ. ɛ cɛ tierv na viel zuo, ti yãw a Naanmun yãw a, wa na, ɛ a vl zũú n'a ti mí tawr piɛɛ a Naanmun.

²⁰Le waar mì, a Naanmun pòb be n be. A be ña liéb i bawr-maalbe, ε a pòb ña buure be pò i.

²¹Ɛ ce a Yeezu a, pòb a Naanmun pò v liébi bawr-maale, a le a Naanmun na ti yel v a: «A Sore pò na, ε kũ liébi ber ε: fu i n Naanmun bawr-maale kura le.»

²²A na i a ña a, a Yeezu yãw n'a ti be buñe ni ke Wõ-taa, na viel zuo a, be n be i.

²³Bom ña n'v mì le be be, a bawr-maalbe bel ti yãwme n'a, a kũu na be ti sawr be na celi a yãw.

²⁴Ɛ ce a Yeezu vl na be be kura le a, a v bawr-maale tome be n kura le.

²⁵A le n'a so, a belu dem na tawr puele a Naanmun a v yãw a, v na tũõ mí faa be a nuor kù. Bũv n'v vë, v vuure ni kura le k'vũ tũõ puore a Naanmun kùre be.

²⁶A bawr-maal-kara tór za n'i a ña a na ti fer ke ti ter a: v i n sōw, v be ter sãwna i, v viel i v za; be búr v na v be puo a yel-bebe dem puo i, ε zew v k'v do gãw a salom.

²⁷A be fere v mē a baw-maal-kari a, ké bibir za, v mí de niwn maali bawr a vl mija yel-bebe yãw, ε a pùorí v maali a nibe dem yãw ε. Dayēn daadaa n'a v maali a bawr, a le v na de v tura tir a.

²⁸A Naanmun-Wulu mí yãw ni nibe na ter bãbaalu a, be i a baw-maal-kari; ε ce a pòb a Naanmun na yér pò n, a Wulu pùorí a, i na a v Bie na páw vielv za a nuor kù a, v i bawr-maal-kara na be kura le a.

EBIRE 8

¹A yérv ti na yére a yér-zu-kpěe siri n'i a ña: a bawr-maal-kara ña to n'v ti ter, vl na zĩ a Naanmun na i kpěe kpěe za a naalu da-kow duru lowr a saa zu a.

²U tone ni a v tome a zi-sōw puo, a pen-yi-siza puo a Sore na maali, ε a be i nisaal v maali a.

³Bawr-maal-kara za a, de-kub bome turu ni bawr maalu yãw n'a be mí ka nũu yãw v: le n'a a fer k'aa ti bawr-maal-kara ña mì mí ter bom na de tir.

⁴A Kírta ti be a tēw zu ka a, v kũv i bawr-maale mì ε, nibe na faa be be dier a de-kub bome ture mē a le a Naanmun-Wulu na yãw a.

⁵Ɛ ce a be baw-maal-ton i n a saa zu yele ñmē-taalu, a saa zu yele dasule, mē a le a Mōyir na ti bōbr a pen-sew maalu a Naanmun yel kù v a; v ti yel v na: «Nyë, fu na maal i a yele za a ñmē taa ni a al ï na wul fu a tãw zu a.»

⁶Ɛ ce yére ña a, baw-maal-ton na i kpěe zuo a n'v be kù a Yeezu; bũv n'v vë, v i n wõ-taa na viel zuo a lãlure, wõ-taa na maali tu n nee be na yãw a viel zuo a dãwdãw dem a.

⁷A Wõ-ta-dãw-niwn sob ti siri viel be ce a, be kũv le bōbr ke be lier v ni wõ-taa ayi sob ε.

⁸Ɛ cɛ a v nɪbɛ sãwna n'a a Naanmun ti yere a a ɲa: «Bibie waar a, a Sore n'v yere, ã na maal ɪ a lsrayel nɪbɛ nɪ a Zuda nɪbɛ Wõ-ta-paala.

⁹U kũ ɪ mɛ a vl ã na ti maal ɪ a bɛ sãakum mune a vlɪ bibir ã na ti nyɔw bɛ nũú, tɛr yi n a Ezipti tẽw pɔɔ a ɪ. Bɛ bɛ ti tɛr a ã wõ-taa ɲa ɪ, lɛ so ã mɪ tɛ bɛ bɛr, a Sore n'v yere.

¹⁰A Sore yere na, a Wõ-taa n'ɪ ɲa ã na na maal ɪ a lsrayel nɪbɛ, a bibie al pùorí a: ã na yãw nɪ a ã Wulu a bɛ tiɛrv pɔɔ, ã na sɛb v na yãw a bɛ socie pɔɔ. ã na ɪ n a bɛ Naanmun, ɛ bɛ ɪ a ã nɪbɛ.

¹¹Kãw kũ mí lɛ wule a v tẽ-bi-to bu a v yeb, yere kùrɛ v: «Bãw a Sore ɪ». Bũv n'v vɛ, bɛ za na bãw mɛ na, a bile za zie ti ta n a kpɛɛ za,

¹²ã na na dɪ a bɛ sãwna suur kù bɛ, ɛ mɪ bɛ cãa tɛr a bɛ yel-bebe tiɛrv a yãw.”

¹³A Naanmun na yɛrɛ Wõ-ta-paala yɛrv a, v ɪ na a wõ-ta-dãw-niwn sob v ɪ bũ-kura, ɛ cɛ bom na lɛbɪ bũ-kura ɛ kore a, v ta n baarv.

EBIRE 9

¹A wõ-ta-dãw-niwn sob ti tɛr ɪ a Naanmun puoru pɔlɛ nɪ ɔmun-yir na ɪ tẽw zu ka dem a.

²Bũv n'v vɛ, bɛ ti maal ɪ pɛn-sew na tɛr diru ayi a. A di-dãw-niwn sob pɔɔ, bɛ na buɔlɛ kɛ zi-sõw a, a fɪtɪlɛ dɔwlv zie ti bɛ n bɛ, nɪ a tabal vl zu bɛ na mí dɔwlv a dipɛ bɛ na de kù a Naanmun a.

³A diru ayi sob, bɛ na buɔlɛ kɛ zi-sõw-za-zi-sõw a, bɛ n a pɛnɛ ayi sob bɛ na 'lɛ yawlv a pùorí;

⁴a v pɔɔ n'a a salmɛ baw-maal-kúur bɛ, a vl zu bɛ na mí nyɪw a ti-suur zõ na nyuur vla a; a v pɔɔ mɪ n'a a Wõ-taa daga, bɛ na nyul salmɛ pàw v za a, mɪ bɛ; ɛ a daga pɔɔ a, a salmɛ duwle na yãw a mãan a, nɪ a Aarõ dabɔl na ti pu a, nɪ a kɔsɛ-pamɛ zu a Wõ-taa nɛ-yãwnɪ na ti sɛb yãw a, ti bɛ n bɛ. Wõ-taa daga (9.4).

⁵A Wõ-taa daga zu a, malkɪ mune bɛ na buɔlɛ Serubɛ a, ti bɛ n bɛ wule a Naanmun yúor-viɛlv-danv; a ti dɔl ɪ a pɪgɛ baarv pàw a zie vl bɛ na mí mur a zũ a yel-bebe suur pawfv yãw a. Ɛ cɛ ka bɛ n'a ti na yɛr a a ɲa za yɛrv wɛwrɪ ɛ.

⁶A yelɛ za na cɔbrɪ bin a a ɲa a, a bawr-maalbɛ mí kpɪɛr ɪ kura lɛ a di-dãw-niwn sob pɔɔ a bɛ tome tob yãw.

⁷Ɛ cɛ a ayi sob pɔɔ a, a bawr-maal-kara yõ n'v mí kpɛ, gb'a been a yuon za; ɛ v bɛ kpɪɛr a bɛ é bɛ tɛr dõw zũ kpɛ n ti de kù a Naanmun ɛ, a vl muɲa sãwna v na bɛ bãwnɪ kɛ sãw a yãw, nɪ a nɪbɛ dem yãw ɛ.

⁸A ɲa n'a a Vɔvrv Sõw wul, ké len daar za a di-dãw-niwn sob na cãa bɛ a, a zi-sõw-za-zi-sõw sɔr cãa bɛ yuo sɛr ɛ.

⁹Zɔkpar v a dĩa zie ɲa yãw: a pɛr lɛ kɛ de-kvb bome tɛr na, bage maalɛ kùrɛ a Naanmun, ɛ a kũ tũɔ ɪ a sob nɛ na yãwne a Naanmun a a ɲa a, a v pɔɔ viɛl ɛ.

¹⁰Nisaalbe tub tewr a, na caari bũ-diri, bũ-nyuuri ni dewr so-beru buure a, ale n'a be be na ti ta a len a Naanmun na na leb maal a yele za yãw a.

¹¹Ɛ ce a Kurita wa na mē a yel-viel na waar a bawr-maal-kara. Pen-yir na i kpē ɛ viel zuo a puɔ n'a v kpe, pen-sew na be i nisaalbe nuru bũ-maala a, a per le ke na be i tēw zu ka bũ-ira a.

¹²Buri ni nali zũ be n'a a Kurita kpe n a zi-sõw-za-zi-zõw puɔ gb'a been daadaa i, a vl muja zũ n'a v kpe n, ya de ni ti a baari.

¹³A buri ni a na-dē zũ ni a na-nyãw tãpelv, be na mí mur a bel dem na ter dewr a, ale mí wa i be leb viel a zi-kue a,

¹⁴a Kurita zũ na i n ħmun be i gãw le? Ul a Vuvu na be kura le a na yãw v de v tuɔra kò a Naanmun mē bawr-maal-bom na be ter dewr a, a v zũ na pew ni a ti puɔ dewr ber, a i-iri na waar i kũu a na yãw ti a, ké ti tũ tone a Naanmun na vuure a tome.

¹⁵A ħa n'a a Kurita i Wõ-ta-paala lãlvore; v na kpi k'vu ír a wõ-ta-dãw-niwn sob daar nuɔr zawru sãwna ber a, a bel dem a Naanmun na buɔli a, na tũ na mí páw a yel-viel na be kura le a Naanmun na yel k'vu na kò n a v nibe a.

¹⁶Be kũu daar pu-tierv sebe na be a, a fer a ké be wul k'aa seb-maale kpi na.

¹⁷Kũu wa kpi baar a n'a kũu daar pu-tierv sebe mí tu. A seb-maale wa cãa vuure a, a sebe kũ tũ tu ɛ.

¹⁸A ħa n'a a wõ-ta-dãw-niwn sob tɔr za be maal ɛ zũ be cir ɛ.

¹⁹A Mõyiir ti de ni niwn man a Naanmun ne-yãwni za, mē a le a Naanmun-Wulu na yãw a, kò a nibe za. Al pùorí, v de a nali ni buri zũ lãw ni kũɔ, ɛ de pi-kobl-zur ni tie kãw be na buɔle ɔɔpi a vaar mur i a sebe tɔr za ni a nibe za,

²⁰ɛ yel: «A wõ-taa zũ n'i a a ħa, a wõ-taa a Naanmun na yel ké nyi tuur a.”

²¹U mì ti mur i a pen-sew ni a baw-maalv tũ-tũ-bome za ni a zũ.

²²A Naanmun-Wulu zie a, zũ n'a mí ce blã na i bom za v leb viel, é zũ be wa cir a, yel-bebe suur-di-kùb mì be ka be i.

²³A ti fer a ke be mí tu a a ħa, a saa zu yele dasuli a ħa le viel; ɛ ce a saa zu yele tɛɛ za bɔbr i bawr na viel zuo a.

²⁴Bũ n'v vë, a Kurita be kpe zi-sõw puɔ nisaalbe na ħmãa i, zi-sõw nãá i a zi-sõw muja ħmē-ta-tɔ tewr a i. A tē-vla tɔr za puɔ n'a v kpe, k'vu ti be a Naanmun niñé a yere ħa a tum yãw.

²⁵Ɛ ce v be kpe k'vu ti de v tuɔra tir gb'aa yaga, mē a le a bawr-maal-kara na mí kpe yuon za a zi-sõw puɔ ni dũw zũ a i.

²⁶Ale be i le, a nãá fer a v wõ tuo gb'aa yaga, a len daar a tē-daa na tĩ ke be a. Ɛ ce, gb'a been daadaa n'a, a daar na wa ta a, v sãá a yere ħa, k'vu de v muja maal i bawr ír a yel-bier ber.

²⁷Mě a lɛ a na tuur k'aa nɪsaalbe mí kpi gb'a been yõ, ɛ a pùorí Naanmun maal ɪ be a yɛrv a,

²⁸lɛ n'a a Kírta, mì na de v tɔɔra maal ɪ bawr gb'a been daadaa k'vɔ ír nɪ-yaga yaga yel-bebe ber a, nãá wa sãá a gb'a ayi sob yãw, ɛ a kũ ɪ yel-bier ir-berɔ yãw ɛ, ɛ ɪ a belɪ dem na gùre v a faafv yãw.

EBIRE 10

¹A Naanmun-Wulu be wule a len tɔr za a yele na nmě a ɪ; a yel-vielɪ na waar a dasule tɛwr v v wule. U be be za na tɔɔ ɪ, a belɪ dem na tawr pɛlɛ a Naanmun a, be viel be ce ɪ, a bawr-been ne na saa maale kɔra lɛ, yuon za, be ter berɔ daar a.

²A belɪ dem, na puore a Naanmun a a ɲa a, ti ɪ mē be páw nɪ a vielɔ gb'a been daadaa a, be kũv cãa nyě be ter sãwna za ɪ, é be nãá ber ɪ bawr za maalv.

³Ɛ ce a bage a ɲa pɔɔ a, a yel-bebe tierv n'a be nĩe mí lɛb sɪw a nɪbe zie yuon za.

⁴Bũv n'v vɛ, na-dɛɛ nɪ buri zũ kũ tɔɔ ír yel-bebe ber towtow ɛ.

⁵A lɛ n'a so, a Kírta na wa waar a tẽ-daa zu a len daar a, v yel a Naanmun: «Fv be saw de bawr nɪ de-kvɔ bom ɛ, ɛ ce fv cɔbr ɪ yãgan kù m.

⁶Nɛn-nyɪw bawr nɪ yel-bebe suur-dɪ-kvɔ bawr be pɛlɪ a fv pɔɔ ɪ.

⁷Lɛ n'a ã yel: «Mãa n'ɪ ɲan waar, Naanmun ɪ, k'ũ wa maalɪ a fv pɔ-tierv mē a lɛ be na seb a ã yãw a Wulu sebe pɔɔ a.» “

⁸U de nɪ niwn yel a ɲa: «Bage, de-kvɔ bome, nɛn-nyɪw bawr, nɪ yel-bebe suur dɪ-kvɔ bawr, fv be saw de a ɪ, a be pɛlɪ a fv pɔɔ ɪ.» Ɛ ce a bage a ɲa a, a lɛ a Naanmun-Wulu na yel a n'a be mí maalɪ a.

⁹Al pùorí, v yel yãw pɔɔ: «Mãa n'ɪ ɲan waar k'ũ wa maalɪ a fv pɔ-tierv.» A ɲa n'a v ír a koro za bage ber, ɛ lier a nɪ a v bawr.

¹⁰A Naanmun pɔ-tierv ɲa na maalɪ a yãw n'a ti páw a sonu, a Yeezu Kírta na de a v yãgan maal ɪ bawr gb'a been daadaa a zũú.

¹¹Baw-maale za mí ar ɪ bibir za tone a v baw-maal-ton; v mí maale nɪ a alɪ bawr been ne kɔra lɛ, na kũ tɔɔ ír a yel-bebe ber towtow a.

¹²A Kírta vl a, v maal ɪ bawr been yõ a yel-bebe ir-berɔ yãw, al pùorí v zĩ a Naanmun durv lowr a baari,

¹³Ɛ v pãa gu k'aa Naanmun wa fer a v dõ dem yãw be liebi a v gbɛɛ dɔwlv zie.

¹⁴A na ɪ a ɲa a, bawr been n'v v ɪ n, a belɪ dem v na kùre a sonu a, be viel kɔra lɛ be ce ɪ.

¹⁵A Vvuv Sõw mì dure nɪ a dāsɛ a ti zie. Bũv n'v vɛ, v de nɪ niwn yel a ɲa:

¹⁶«A Sore yere na: a Wõ-taa n'ɪ ɲa ã na na maal ɪ be, a bibie al pùorí a: ã na seb ɪ a ã Wulu yãw a be socie pɔɔ, ã na wi v na yãw a be tierv pɔɔ. “

- 17 Al pùorí v yel yāw puo: «Í kũ cāa tēr a bē yel-bebe nɪ a bē bē-wonu tierv ε.”
- 18 Ε cē be bē na dɪ suur tɪr baari a, de-kvb bom bē leb tɪr a yel-bier yāw ε.
- 19 A na ɪ a ɲa a, yebr ɪ, tɪ mí bāa nɪ yāw kpε a zi-sōw-za-zi-sōw puo a Yeezu zũ zũú.
- 20 Sɔr-paala nɪ sɔr-mimir ɪ a ɲa v na puo kò tɪ tɔl ɪ a ɔmun-yi-kpēε pen-yawla puo a, a per le k'aa vl muɲa yāgan a.
- 21 Tɪ tēr ɪ bawr-maal-kara na kaare a Naanmun yir zie a.
- 22 A na ɪ le a, nyɪ ɪ tɪ taw pɪelɪ a Naanmun nɪ soci-dēdē nɪ a tɪ saw-deb za, ε tēr socie na viel bē cāa tēr sāwna za tierv a, nɪ yāgame bē na pɛw nɪ kũɔ vla walwal a.
- 23 Tɪ na yere ké tɪ yāw nɪ a tɪ tierv a Naanmun yāw a, tɪ tēr v kpēw za, bũv n'v vĕ, a Naanmun na yāw a nuɔr a ɲmĕ n v ɲmĕa.
- 24 Nyɪ ɪ tɪ kaare taa zie, tũɔ sīwne taa tierv a nōwfv yāw nɪ a ɪ-vielɪ maalv yāw.
- 25 Tɪ ta mí zawrɪ a tɪ lāw ziir cenu mĕ a le bē mine na ɪ mili a ɪ; nyɪ nĕ ɪ tɪ kpaale taa, nyɪ na baa nyĕ a Sore bibir v pɪele a.
- 26 Bũv n'v vĕ, tɪmε wa bāw a yel-muɲa za baari, ε cāa mí bāw kε maalɪ a yel-bier a, bawr bē le ka be na tũɔ ír a yel-bebe ber ε.
- 27 A yĕrv-maalv tɛwr a cē tɪ na pi pee gùre nɪ, nɪ a vūu tvlv kpākpā na na dɪ a zu-kpen dem a.
- 28 Nɪr na zawrɪ a Mōyiir-Wulu a, nɪ-baalv zɔba bē ka be ɪ, a kũu n'a: yel-mun-dem ayi bu ata wa yel kε sɪza n'a v sāw a.
- 29 Nyɪ tier bāw kε sob nε na ɪ a Naanmun Bie la a, na nyĕ a Wō-taa zũ na kò v a sonu a bē ɪ bom a, ε tv a Vuvuv na tɪr a maalv a, nyɪ tier bāw k'aa sob nε kũ sɛwnɪ dōwrv na kpε faa zuo le a bu?
- 30 Bũv n'v vĕ, tɪ bāw nɪ a sob nε na yel a yĕr-bie a ɲa a: «Māa so a san yaafv, māa n'v na yaa a ɪ-faa san», vlε n'v mɪ cāa le yel: «A Sore na maalɪ nɪ a v nɪbe a yĕrv.”
- 31 A Naanmun na vuvre a, na na yāw fv nũú a, a tɪr nɪ dēbĕ bē dɪ vuo ɪ!
- 32 Nyɪ leb tierv a le a na tɪ ɲmĕ nyɪ a per tib daar a: nyɪ na tɪ nyere a cāa wa baare a, nyɪ wō n tuo yaga, nyɪ mō nɪ mɔb na kpeme a.
- 33 Nyɪ mine tɪ nyĕ nɪ zume nɪ dōwrv a nɪbe za nɲé, ε a nyɪ ɲmaare tɪ lāw nɪ a bel bē na tɪ dōvre a a ɲa a.
- 34 Nyɪ tɪ lāw nɪ nɪ a gaso puo dem a bē kpɪerv puo, nyɪ tɪ saw na bē fa a nyɪ bũ-terɪ ε nũò cāa tɪr nyɪ, nyɪ na tɪ bāwnɪ a ké nyɪ tēr ɪ na-bom na viel zuo ε be be kura le a.
- 35 A na ɪ le a, nyɪ cāa bāa yāw ber tierv, a waar ɪ nɪ maalv.
- 36 Kanyir a a fεr ké nyɪ dɪrε, tũɔ maalɪ a Naanmun pv-tierv ε pāw a vlɪ bom nε v na yāw nuɔr k'vɔ na tɪr a a.

³⁷Bũv n'v vễ, be seb ɪ a ɲa: «Blã le n'a cãa cẽ, zaa pɔrɪ lɛ, ɛ a sob nɛ na waar a na wa, v kũ cɛɪ ɛ.

³⁸Ɛ cẽ a Naaɲmun yere na: Sob nɛ na ɪ nɪ-mɲa a ɪ zie a, na vuure nɪ a saw-deb zũú, ɛ cẽ vɛ wa leb pùor a, ɪ pɔɔ kũ cãa pɛɪ a v yãw ɛ. “

³⁹A tum a, ti be ɪ nɪbe na lebr pùor a be bɔrv yãw a ɪ, ti ɪ n nɪbe na saw de a ti síur faafv yãw a.

EBIRE 11

¹A Naaɲmun-saw-deb n'ɪ fv na be bɔnɛ ké fv na páw nɪ a bom vl fv na tiere a, v mí wul a kɛ a yelev fv na be mí nyẽ a be na.

²A be saw-deb zũú n'a Naaɲmun dɪ a nɪ-kore dāsɪɛ.

³A saw-deb zũú n'a ti bãw k'aa v yêrv n'a Naaɲmun cɔbrɪ nɪ a zie. A ɪ a lɛ, a bom fv na mí nyẽ a, yi bom fv na be mí nyẽ a pɔɔ.

⁴A saw-deb zũú n'a Abel ti maali bawr na viel zuo Kayẽ dem a kù a Naaɲmun. A saw-deb yãw n'a a Naaɲmun ti yel k'vɔ ɪ n nɪ-mɲa, a Naaɲmun mɲa na ti saw de a bome a Abel na kù v a yãw. A v saw-deb zũú, a Abel na saa kpi a cãa na yêrɛ.

⁵A saw-deb zũú n'a be ti ír a Enɔkɪ, k'vɔ ta kpi ɛ; be be lɛ ti nyẽ v ɛ, a Naaɲmun na ti ír v cen nɪ a v zie a yãw. Bũv n'v vễ, be na be ti ír v ser a, a Seb-sõw ti dɪ n a v dāsɪɛ yel k'vɔ pɛɪ nɪ a Naaɲmun pɔɔ.

⁶Ɛ cẽ a saw-deb be wa ka be a, nɪr kũ tũɔ pɛɪ a Naaɲmun pɔɔ ɪ. Bũv n'v vễ, sob nɛ na tawr pɛɛ a Naaɲmun a, a fer a k'vɔ saw de k'aa Naaɲmun be na, ɛ mí maali a belɪ dem na bɔbr v a.

⁷A saw-deb zũú n'a Nowe ti ber wõ a lɛ Naaɲmun na ti yel kù v a, yelev be na be ti nyẽ ser a yãw. U be ti de dīenv yãw a lɛ a Naaɲmun na ti yel a yãw ɛ, é ti maali gbor-kpẽɛ vɛ nɪ a v yir dem faafv yãw. A ɲa n'a v ti wul a tẽ-daa sãwna, ɛ a Naaɲmun nyẽ v ɪ nɪ-mɲa, a v saw-deb zũú.

⁸A saw-deb zũú, a Naaɲmun na ti buɔɪ a Abraham a, v saw na ɛ yi cen tẽw a Naaɲmun na na kù v k'v so v a. U ti yi na cere, ɛ be bãw be v na cere a ɪ.

⁹A saw-deb zũú n'a v ti kpɛ a tẽw vl mẽ nuura a, a tẽw vl a Naaɲmun na yel k'vɔ na kù v na a. Pen-yir pɔɔ n'a v ti kpɛr, vɛ nɪ a lzaakɪ nɪ a Zakɔb, a bel a Naaɲmun mɪ na ti yãw a vɪ nɔ-been nɛ kù a.

¹⁰Bũv n'v vễ, a Abraham ti gùrɛ nɪ tẽ-kpẽɛ be na sũɔ a per v kpɛmɛ a, ɛ a Naaɲmun ɪ a sob nɛ na tiert a mɛrv, ɛ lɛ ɪ a mɛrɛ a.

¹¹A saw-deb zũú n'a Saara mɪ ti páw a bie dɔwfv fãw, v na saa ti kor baar a; v na ti saw k'aa Naaɲmun na yãw a nuɔr a, ɲmẽ n v ɲmẽa.

¹²A a ɲa n'a nɪ-been yõ, na ti kpi v za baar a, ti dɔw nɪbe be yãwme mẽ a salom zu ɲmar-bie a, be be ter nuɔr ɛ, mẽ a kũɔ-kpẽɛ nuɔr biire a.

- ¹³A saw-deb v a nibe be ɲa za ti ter kpi n, é be páw a bome a Naanmun na yel k'uv na kù be na ɪ, ε ce be ti cãa na zãá ε nyẽ a, ε pùor a, ε saw ké be ɪ n nuurɪ nɪ sɔr-tɔlbe a tẽw zu.
- ¹⁴A belɪ dem na yẽre a a ɲa a, be wul ɪ cãàmí le ke sãà-tẽw n'v be bɔbr guɔr ɪ.
- ¹⁵A tẽw vl be na yi ke ber a ti n'v be tiere a, be nãá nyẽ nɪ vuo leb cen a v puɔ.
- ¹⁶ε ce ale ure mẽ bom v a, sãà-tẽw na viel zuo a n'v be ti bɔbr, a per le k'aa tẽ-vla puɔ dem. Le so a be ure a Naanmun vĩ be na buɔle v a be Naanmun a ɪ; bũv n'v vẽ, v cɔbr ɪ tẽ-kpẽe a be yãw.
- ¹⁷A saw-deb zũú n'a a Abraham ti maal ɪ a lzaakɪ bawr, a le a Naanmun na ti bãw ke ɪ v kaa a. A v bi-been n'v v ti maale nɪ a bawr, vl Naanmun na ti yãw a nuɔr kù a,
- ¹⁸ε yel a ɲa kù v a: «A lzaakɪ n'v na so fu páw a buɔre ã na yel k'ũ na kù b a a.”
- ¹⁹ε ce a Abraham ti tiere na ke Naanmun na tũɔ na ɪ a lzaakɪ v leb yi a kũuni puɔ, le so a Naanmun ti leb kù v a v bie, v ɪ nɪdaar yel bãwfu.
- ²⁰A saw-deb zũú m̀ n'a a lzaakɪ ti yẽr nɔ-vla kù a Zakɔb nɪ a Ezawu a nɪdaar yãw.
- ²¹A saw-deb zũú n'a a Zakɔb, na ti waar na kpi a, ti yẽr nɔ-vla kù a Zuzeb bibiir been been, ε nyɔw a v dabɔl nyuɔr yãw ε gũu pùori Naanmun nɪ v tuɔra siwru.
- ²²A saw-deb zũú n'a a Zuzeb, na ti ta kũu a, ti yẽr por a lsrayel bibiir na na yi a Eziptɪ tẽw puɔ a yúor, ε yel a le v na bɔbr ke be wa ɪ a v kɔbe a.
- ²³A saw-deb zũú n'a a Mõyiir na ti dɔw a, a sãà nɪ a mã ti sowl v cuwr ata; be ti nyẽ v na v ɪ bie na viel a, é be be zo dẽbĩe a nãà nuɔr zawru yãw ε.
- ²⁴A saw-deb zũú n'a a Mõyiir, na wa ɪ kpẽe baar a, be saw be buɔle v a Faarõ pɔwyaa bi-dɛb ε.
- ²⁵U ti nyẽ na, be na na dɔwɪ v lãwnɪ a Naanmun nɪ-buɔre a, a sa a yel-bier nũò v na na wõ blã a.
- ²⁶U m̀ ti nyẽ na, be na na ɪ v la mẽ a Kɪrɪta be na ɪ la a, a viel zuo a Eziptɪ tẽw na-bome; bũv n'v vẽ, a maalv na waar a n'a v ti tori niwn jure.
- ²⁷A saw-deb zũú n'a a Mõyiir ti yi ke ber a Eziptɪ tẽw, é be ti zo dẽbĩe a nãà na na nyẽ suur a yãw ε; v ti kpeme na be be, mẽ v nyere nɪ a Naanmun nur na kũ tũɔ nyẽ a.
- ²⁸A saw-deb zũú n'a v ti maalɪ a Tɔlv cuw ε yãw be yãw a zũ a dĩdɛε yãw, k'aa kũu malkɪ taa wa tuɔr a lsrayel nibe bi-dɛb-dãw-dɔwɪ ε.
- ²⁹A saw-deb zũú n'a be ti gãw a Kũɔ-kpẽe-zɪε mẽ tẽsow kôw n'v a, ε a Eziptɪ tẽw dem, m̀ na ti yel ke be ɪ kaa a, tu kũɔ.
- ³⁰A saw-deb zũú n'a a lsrayel bibiir ti cen viiri koli a Zeriko tẽw dacĩ-kpẽe, bibie ayopõi, v lo.

³¹A saw-deb zũú n'a a pɔw-yem Arahab be ti kpi lãw ni a belɪ dem na be ti de a Naanmun a ɪ, v na ti de a nibe na wa a tẽw piwru yãw vla a.

³²Bũv n'v ã na leb yel? Vuo be ka be ã na yẽr a Zedĩo, Baraki, Sãsõ, Zefite, Daviir, Samiel ni a Naanmun yẽr-manbe yẽrv e.

³³A saw-deb zũú, be ti zeb a tũo na-mune ten, e ti tu a munv pũor, e páw a alɪ bome ne a Naanmun na yel k'vũ na tir a a. Be ti pàw ni gben nee,

³⁴kpiiri vũu-bere bere ber, be be ti tũo kpi a sɔ-kpẽe kũu e. Be ti leb a nyẽ fãw a bàalv pũorí, be ti wul ɪ a zẽbr zie ké be ɪ n gãdaar, e cã a dõ dem zẽbr nibe ber be leb.

³⁵A saw-deb zũú, pɔwbe ti leb a nyẽ a be nibe na kpi a, be leb yi a kũu pɔo. E ce be ti dɔwr ɪ be mune ti kú; be be ti saw be na faa be ɪ, ké be tũo wa leb yi a kũu pɔo páw a nyɔ-vũvũ na viel zuo a.

³⁶Be mì ti ɪ n be mune la e fɔb be, e yãw be mune bame lɔb yãw gaso pɔo.

³⁷Be ti lɔb ɪ be mune ni kusebe kú, fɔw be mune ŋma ziir ayiri ni sɔ-nyume, kú be mune ni sɔ-kpẽe. Bu be mí ti cɔle na gvɔr, su píir bu bũv game kparɪ. Be be ti ter bom e, é be ure a kpier be, dɔwre ni be.

³⁸A tẽ-daa be ti sew taa ni a nibe be ŋa ɪ. Be mí ti bɔre na gvɔr a weja-kpalɪ pɔo ni a tan pɔo, e kpier a tãw bɔwri pɔo ni a tẽw bɔwri pɔo.

³⁹A Naanmun ti dɪ n a be za dāsɪe a be saw-deb zũú, e ce be be ti páw a vli bom ne v na yãw nvɔr k'vũ na tir a a ɪ.

⁴⁰Bũv n'v vẽ, a Naanmun ti de ni niwn bãwni ti bom na viel zuo a, ké be ta ta a vielv zie e ber ti e.

EBIRE 12

¹A na ɪ a ŋa a, a tum mì na ter yel-mun dem be jil koli ti sew a ŋa za a, nyi ɪ ti lɔb tuor za na gbine a ti cenu a ber, ni a yel-bier na be mí yaa ke nyɔw ti a, e dɪ kanyir zɔre ni a dãw-taa zɔba be na yel ke ti zɔre a.

²Ti tori niwn jure a Yeezu na ɪ a ti saw-deb tib zie ni a nvɔr kvb zie a. U ber ɪ a nũò v na ti so a, e be zɔ vĩ e, e saw kpi a da-gara zu. Yere ŋa a, v zĩ n a Naanmun naalv da-kɔw dɔrv lowr.

³Nyi leb tierɪ a v yele, a le a yel-bebe dem na be ti de a v yele towtow, vɔ dɪ kanyir a. Le n'a nyi kũ saw a balv tũo nyi e.

⁴A zẽbr nyi na zẽbr ɪ a yel-bier a, nyi cãa be zeb ti kpi n ser e,

⁵e yiiri a kpaalv ŋa ber a Naanmun na kpaale nyi mẽ a v bibiir a: «Ĩ bie e, ta de a Sore kpãafv v ɪ bũ-zaa le ɪ, fũv wa sãw v yere fv a, ta ter pv-sãwna ɪ.

⁶Bũv n'v vẽ, a Sore mí kpãa ni a sob ne v na nɔne a, v mí fɔb ɪ sob ne v na de v ɪ a v bie a.”

- ⁷A tuo nyi na wone a, a nyi kpãafv yãw n'a. A Naaɲmun ure ni a nyi zie mē a v bibiir a. E ce bi-buor sob v a sãa be mí kpãa?
- ⁸A Naaɲmun be wa kpãane nyi mē a le v na kpãane a v bibiir za a, nyi i n zĩ-yir-bibiir, nyi be i a bibiir tɛɛ za i.
- ⁹Ti ti tɛr i a ti sãa mine a tẽw zu ka, be kpãane ti, é ti yãwne be; é be nãa yere a ti Sãa na be a tẽ-vla pɔɔ a? A fɛr a ke ti sawr a v nuɔr, vɔ kò ti a nyɔ-vuuvu.
- ¹⁰A ti sãa mine mí ti kpãa ti ni blã le yãw, mē a le be na mí ti nyē a sew taa ni a. E ce a Naaɲmun vl a, a ti vla yãw n'a v mí kpãane ti, ké ti tũɔ pɔɔ a v sonu pɔɔ.
- ¹¹Kpãafv za a vli per ne pɔɔ be mí sãa i nũò yel ε, pɔ-sãwna mí n'a. E ce a pùorí a, a mí i n yã-ɓaarv ni munv a belɪ dem na nyē a kpãafv a zie.
- ¹²A na i le a, nyi leb dɔl a nyi nuru na yuɔre a, ni a nyi dume na mawr a.
- ¹³Nyi maali soli-dêdê a nyi gbêe yãw, a wuba gber taa nuɔre i, vɔ nĩe sanɪ.
- ¹⁴Nyi yãw fãw a yã-ɓaarv be nyume ni a nibe za cara pɔɔ, ε nyi bɔbr a sonu, bũv n'v vē, vɛ be wa ka be a, nur za kũ tũɔ nyē a Sore i.
- ¹⁵Nyi gu vla nur za taa gùre pùor cɔwr a Naaɲmun maalv ε, nur za taa wa i mē ti-nyitwr-tuo na bule sãwne ni-yaga bere a i.
- ¹⁶Nyi gu vla kãw za taa wa i pĩɔ-yel-maale i, bu ure a bũ-son laar mē a Ezawu a i; v ti de ni a v kpɛɛnv tɛw ni bũ-diri dayɛn yò yãw.
- ¹⁷Nyi bãwni a na, a pùorí v na wa bɔbr k'aa v sãa yɛr nɔ-vla kò v a, v be saw a le kò v ε. U ti bɔ n a le v na na i liebi a yeke a gu, v na saa ti lɔbr nuru zeke kone ni a.
- ¹⁸Nyi be taw pɛli bom be na na tũɔ tɔ a i, a Sinayi tãw ni a v vũu na dire a, a lige ni a ulu, a seseb kpêe,
- ¹⁹wie kɔkɔr ni nur kɔkɔr ε. A Israyel bibiir na ti wõ a kɔkɔr ɲa a, be ti zeke na ké yɛrv ta le yɛr dɔwli ε.
- ²⁰Bũv n'v vē, be be ti tuɔr tere a nuɔr ɲa na ti yãw a i: «Dũw saa wa n'v tɔ a tãw a, be na lɔb i v ni kvsebe kú.”
- ²¹A yel be na ti nyē a, ti suri na ure dēbĩe yaga, a Mõyiir yel: «Dēbĩe ure mē na, i mawr.”
- ²²Siyɔ tãw n'v nyi taw pɛli, ni a Naaɲmun na vuure a tẽ-kpêe, a tẽ-vla pɔɔ Zeruzalem ni a v malki tu-tu-tur.
- ²³Nyi taw na pɛli cuw-durbe lãw, a Naaɲmun bi-dãw-dɔwri, a yee na seb a tẽ-vla pɔɔ a. Nyi taw na pɛli a Naaɲmun, na i a nibe za yɛr-maale a, ε taw pɛli a ni-mun bel na nyē a vielv baari a sír.
- ²⁴Nyi taw na pɛli a Yeezu na i Wõ-ta-paala lɔlvɔre a, ni a v zũ na cir a, a zũ a ɲa na yɛre vla zuo a Abel dem a.

²⁵Nyi gu vla taa wa zawre a sob ne na yere a nyi zie a yeru ber-wob e. Bũv n'v vɛ, a belɪ dem, na ti zawri a sob ne na kpãane be a tẽw zu ka a ber a, be be cĩe ɪ, è be nãa yere a tum ɪ, ti mì kũ cĩe ɪ, tũe wa gur pùor cõw a sob ne na yere a ti zie a tẽ-vla puo a.

²⁶A koro za a, a Naanmun kòkòr ti dam ɪ a tẽw, e ce yere ɲa a, v yel ɪ a ɲa: «Ĩ na leb a báa dam a tẽw lãw nɪ a salom.”

²⁷A yer-bie a ɲa: «leb a báa» wul a k'aa bũ-iri na dam a e bõr, k'aa bom vl na be ter damnu a be be.

²⁸A na ɪ a ɲa ti páwr naalv tẽw na be ter damnu a, nyi ɪ ti ter a maalv ɲa vla, tũo puore nɪ a Naanmun mẽ a le a na nume a v zie a, ter ɪ a v yãwfv nɪ a v zoba.

²⁹Bũv n'v so, a ti Naanmun ɪ n vũu na dũre a.

EBIRE 13

¹Nyi cãa nõne taa mẽ yebr a.

²Nyi taa yiire a sãanv deb yebe berɛ ɪ. Bũv n'v vɛ, a sãanv deb ɲa puo n'a be mune de malkɪ mune sãanv e be bãwnɪ a ɪ.

³Nyi ter a gaso puo dem tierv mẽ nyi lãw nɪ be na be a gaso puo a; nyi ter a belɪ dem be na dõwre a tierv, nyi mì na ter yãgame a.

⁴A nbe za, be ter maal-ure a kul-taa yãw, a dẽbr nɪ a põwbe na kul taa a, be be taa bel tẽwr yãw. Bũv n'v vɛ, Naanmun na maal ɪ nɪ a pĩõ-yel-maalbe nɪ a põw-gaa-yel-bier-maalbe yeru.

⁵A libi-nõw ta tũo nyi e; a le nyi na ter a, a man nyi. Bũv n'v so, a Naanmun yel a: «Ĩ be be za na ber fv e, ĩ kũ je b ber towtow e.”

⁶Le so ti na tũo ber tierv e yel: «A Sore n'ɪ a ĩ sõwne, ĩ kũ zõre bom za dẽbĩe ɪ. Bũv n'v nusaal na tũo ɪ m?”

⁷Nyi leb tiert a nyi niwn-dierbe yebe, bel na ti manɪ a Naanmun yeru kò nyi a. Nyi nyẽ a le be na vuuri ti kpi n a, nyi cõwre a be Naanmun-saw-deb.

⁸A Yeezu Kırta been n'v, a zãa nɪ a dĩa, nɪ a yome za.

⁹Nyi ta saw wul-pe-buure za nɪ wul-yoru wa bõr ɪ nyi e. Naanmun maalv n'v a maal ɪ k'vũ mí ɪ a nur v kpeme socir, bũ-duri be n'a ɪ; a belɪ dem na tuur a nee be na yãw caari a bũ-duri a ɲa a, be be dãw nyẽ tõe a puo ɪ.

¹⁰Ti ter ɪ bawr-maal-kuur, a pen-sew puo bawr-maalbe na be ter sõr na dɪ bom na dõwli a v zu a ɪ.

¹¹A dũn al, a bawr-maal-kara na mí ɪ a zũ kpe n a zi-sõw-za-puõ-zi-sõw puo, ti de tur a yel-bebe suur pawfv yãw a, be mí yi na zaa nɪ a dũn a ɲa yãgame a kapame puo ti nyiw ber.

- ¹²A le n'a so a Yeezu mì yi zaa a tẽw pɔɔ ti kpi, k'aa vl mɪŋa zũ tũɔ ɪ a nɪbɛ bɛ ɪ son.
- ¹³A na ɪ a ŋa a, nyɪ ɪ ti yi a kapamɛ pɔɔ tuor v, ɛ saw de a vlɪ vĩ-been nɛ.
- ¹⁴Bũv n'v vɛ, a tẽw zu ka a, ti bɛ tɛr tẽ-kpɛɛ v be be kura le ɪ. A tẽ-kpɛɛ vl na waar a n'v ti bɔbr.
- ¹⁵Tɪ tu a Yeezu maale danv bawr kura le kùrɛ a Naanmun, a per le kɛ danv na yire nɛɛ na írɛ a v yúor a pɔɔ.
- ¹⁶Nyɪ taa yiire a nɪbɛ maalv nɪ a sɔw-taa bɛrɛ ɪ, a bawr a ŋa taabe n'a mí numɛ a Naanmun zie.
- ¹⁷Nyɪ sawr a nyɪ niwn-dierbɛ nuɔr ɛ siwre nyɪ tuɔra a bɛ zie. Bũv n'v vɛ, bɛ kaare nɪ a nyɪ zie kura le, mɛ Naanmun nãa wa sowri bɛ na a. Nyɪ urɛ bɛ tũɔ tone a bɛ tome nɪ nũɔ, ɛ ta tone zebr ɪ ɛ, a kũ wa n tɔnɛ za a nyɪ zie ɪ.
- ¹⁸Nyɪ puore kùrɛ ti. Tɪ bãwnɪ a na a ti tierv na vɛl a, bũv n'v vɛ, ti bɔbr a kɛ ti urɛ vla a yelev za pɔɔ.
- ¹⁹ĩ zelev nyɪ na ké nyɪ puore kpɛw za, a Naanmun saw ĩ leb wa a nyɪ zie fɔw.
- ²⁰A yã-ɔaarv Naanmun ɪ na a ti Sore Yeezu, na lɛbɪ a pi-cũn-kpɛɛ, a zũ v na cir bin nɪ Wɔ-taa na be kura le a yãw a, v ɪ na v leb yi a kũuni pɔɔ.
- ²¹A Naanmun ŋa a, v ɪ kè nyɪ mí tũɔ yel-vla za maali, tũɔ maale a v pu-tierv; v mí maali a le na pelɪ a v pɔɔ a, a ti zie, a Yeezu Kırta yãw, vl na so danv a yome yome za a. Amen.
- ²²Yɛbr ɪ, ĩ zelev nyɪ na ké nyɪ dɪ kanyir ber wɔ a kpaalv yér-bie a ŋa, ŋmãa ŋmãa le n'a ĩ sɛb nyɪ.
- ²³Nyɪ bãwnɪ a ké bɛ leb a bɛr a ti yeb Timote. Ule wa wa fɔw a, ĩ na wa na wa nyɛ nyɪ, mãa nɪ a vl za.
- ²⁴Nyɪ pùori a nyɪ niwn-dierbɛ za nɪ a Kırta-nɪbɛ za. A bɛl na yi a ltali tẽw a, puore nyɪ na.
- ²⁵A Naanmun maalv, v be a nyɪ za zie!

ZAKI

ZAKI 1

- ¹A mǎa Zaki, na ɪ a Naanmun ni a Sore Yeezu Kirta tǒ-tǒ-bie a, ɪ puore ni a Naanmun ni-buure na yaari be a tǐ-daa za zu a.
- ²Ǫ yɛbr ɪ, a len daar nyi na mí be a kpierv buure za puɔ a, nyi mí tiere ké nyi ter ɪ zu-nũɔ yaga;
- ³nyi bǎwni a na, a nyi Naanmun-saw-deb wa tũɔ a kpierv a, a kpierv mí wa n ni kanyir.
- ⁴Ɛ cɛ a nyi kanyir ɪb, v mí sǎá vla kè nyi tũɔ mí viel nyi za, ta ter faalv ɛ, bom za ta cɛ nyi ɛ.
- ⁵Ɛ cɛ a nyi kǎw be wa ter a yǎ-bǎwfv a, v zeli a yǎ-bǎwfv a Naanmun zie, vu na kù v na; v mí tir ɪ daadaa, ɛ be tire yere ni a sob ɛ.
- ⁶Ɛ cɛ v zele ni Naanmun-saw-deb ɛ ta buɛ ɪ; bũv n'v vǎ, sob ne na buɛ a, v ɲmǎ na taa ni a kũɔ-kpǎe kũɔ-mie seseb na mí damne ɛ ɓawr ire ni a. A kũɔ-kpǎe ni a kũɔ-mie (1.6).
- ⁷A nur ɲa tɔ sob ta mane k'vu na páw ni bom za a Sore zie ɪ,
- ⁸vl a tierv na mí pǒ, ɛ a v yele za puɔ v be mí bǎw bũv n'v v bɔbr a, i.
- ⁹A yeb vl na be ter a a, v cile a Naanmun na zɛwr v a yǎw,
- ¹⁰ɛ a yeb vl na ter a a, v cile a Naanmun na siwre v a yǎw. Bũv n'v vǎ, v na tɔl a mǎ mǔ-puuru a.
- ¹¹A mũtǔw pur a, a tɔlv dɪ a mũɔ a ko, a puuru kpa lo ɛ a mũɔ vielv baari. A ɲa n'a a tɛrá sob yelev mǐ na baari a v tǔ-toni za puɔ.
- ¹²Zu-nũɔ sob ɪ a nur vl na mí dɪ kanyir a kpierv puɔ a, bele wa ɪ v kaa baar a, v na páw ni a depaal-kpa-wuɔ na ɪ a nyɔ-vuuv na be kura le a, a Naanmun na yel k'vu na kù n a belɪ dem na nɔne v a.
- ¹³Belv wa ta nur a, v ta yere: «Naanmun n'v belɪ mǎ ɪ.» Belv kũ tũɔ bele Naanmun yel-faa maalv yǎw ɛ, ɛ Naanmun mǐ be bele nur k'vu maalɪ yel-faa ɪ.
- ¹⁴Da za pu-tierv bũ-bɔbra tɔr za n'v mí belɪ v, vle n'v mí dare v, ɛ ɪ zùm-pĩi bera nyɔw v;
- ¹⁵al pùorí, pu-tierv bũ-bɔbra za na be viel a, mí ter ɪ puɔ dɔw a yel-bier; ɛ a yel-bier wa kerɪ ti ta a v tab zie a, v mí dɔw ni a kũu.
- ¹⁶Ǫ yeb-nɔni ɪ, nyi ta bele nyi tuɔra ɪ:
- ¹⁷bũ-kùrá za na be ter tɔ a, yǎw-taa bom za na viel be cɛ a, saa zu n'a a yire siwr; Naanmun zie n'a a yire, vl na ɪ a salom zu bũ-caali Íre a, vl na be bǎw liebv a, ɛ be liebe kè ɓaaru liebe tuur a.

¹⁸U nɔnɛ na dɔw ti ni a v yɛrv na i a yel-mɔja a, ké ti tũɔ i niwn-dierbɛ a v bũ-iri za pɔɔ.

¹⁹Ĩ yɛb-nɔni i, nyi bãw ni a yel ɲa: nur za n'v a fer k'vɔ mí páwr a ber-wob yǎw, ɛ ta páwr a yɛrv yǎw ɛ, ta páwr a suur nyeb yǎw ɛ;

²⁰a nisaal suur bɛ maale a lɛ na viel a Naanmun zie a i.

²¹A na i a ɲa a, nyi ír dɛwr za ber a nyi zie ni a po-tuolu yel-bɛ-sɛwri za. Nyi saw de a yɛrv ni su-nũɔ a Naanmun na yǎwne a nyi pɔɔ a, a yɛrv ɲa na tũɔ na faa nyi.

²²Nyi taa waa beɛ nyi twɔra i a Naanmun yɛrv ber-wonbɛ tɛwr ɛ; nyi mí suri tu a yɛrv pùor a nyi i-iri pɔɔ.

²³Nur wa bere wone a yɛrv ɛ bɛ tuur a, v ɲmẽ na taa ni nur na jure a v niwn caala pɔɔ a.

²⁴U na jur v twɔra baari ɛ tɔl cen a, daadaa lɛ, v lɛb a yiiri a lɛ v na ɲmẽ a ber.

²⁵Ɛ cɛ sob nɛ na mí yǎw fǎw jel a Naanmun-Wulu na viel v za ɛ mí i ti so ti twɔra a, ɛ mí tu a wulu ɲa pùor vla a, v bɛ mí ber wõ a ber-wob tɛwr ɛ lɛ yiiri ber a pùorí ɛ, v mí tu n a pùor. A sob ɲa na nyẽ ni nũò a v yele za pɔɔ.

²⁶Nur wa yel k'vɔ puore na, é bɛ mí maal ter a v nvɔr a, v beɛ ni v twɔra: a v Naanmun puoru bɛ ter per ɛ.

²⁷A Naanmun Sâà niné a, a puoru na viel ɛ i sɪza a n'i ɲa: é fɔ kaare a bi-kpebe ni a pɔw-kɔbɛ zie a bɛ kpɛrv pɔɔ, ɛ gùre fɔ twɔra a tẽ-daa dɛwr za yǎw.

ZAKI 2

¹Ĩ yɛbr i, nyum na saw de a ti Sore Yeezu Kirita na ter danv a, nyi ta owre taa i.

²Mẽ a ɲa a, nur wa kpe a nyi puoru lǎw pɔɔ, yǎw salmẽ nu-tvɔr ɛ su kpari na viel nyiwrɛ a, é nǎw sob mì kpe su kpar-dɛgɛ a,

³nyumɛ wa jur a sob ɲa na su a kpari na viel nyiwrɛ a kaa ɛ yel v: «Fũv, zĩ zie ɲa na viel a», ɛ yel a nǎw sob: «Fũv a, ar sa-yẽwn ka» bu «Zĩ tẽsɔw a ĩ gbɛɛ yǎw» a,

⁴owru bɛ n'a nyi owri ɛ? Nyi bɛ liebi yɛr-maalbɛ a tierv na bɛ viel a i?

⁵Nyi bere wone, ĩ yɛb-nɔni i: a Naanmun bɛ tũɔ kaa ir a belɪ dem na i nan dem a tẽ-daa zie a, yǎw bɛ kpe a v saw-deb naalv, ɛ i a v Naalv gbã-dirbɛ i? A Naalv ɲa v na yǎw nvɔr k'vɔ na kù n a belɪ dem na nɔnɛ v a i?

⁶Ɛ cɛ a nyum a, nyi bɛ ter a nǎw sob yǎwfv ɛ. A tɛrá dem bɛ nɛ bɛ mí dɔwre nyi ɛ nyɔwr nyi cere ni a yɛrv-dɪb ziir ɛ?

⁷Beɛ bɛ nɛ bɛ mí sǎwne a yo-vla vl a Naanmun na kù nyi a i?

⁸Nyumɛ wa suri sawr a Nǎàɲa nvɔr mẽ a lɛ a Sɛb-sõw na yel a: «Fv na nɔnɛ ni a fɔ to sob mẽ a fɔ mɔja a», nyi urɛ ni vla.

⁹Ɛ cɛ nyumɛ wa owre a, nyɪ maale ni yel-bier, ɛ a nuɔr wule ni a nyɪ sãwna: ké nyɪ ɪ n nɔ-zawrbɛ.

¹⁰Bũv n'v yẽ, nɪr wa sawr a Naanmun nɛɛ za ɛ ti cɛ Naanmun nɔ-been yõ a, sãwna sob v a nɛɛ za yãw.

¹¹A sob nɛ na yel: «Fv kũ maali pɔw-gaa-yel-bier» a, vɛ n'v m̀i cãa lɛ yel: «Fv kũ kú nɪr ɛ.» A na ɪ lɛ a, fũv bɛ mí wa maali a pɔw-gaa-yel-bier a, ɛ mí kú a nɪr a, fv mí gãw ni a nuɔr bɛr.

¹²Nyɪ mí yɛrɛ ɛ ɪrɛ m̃ nibe, a nuɔr, na waar ɪ so-fv-tuɔra a, na na di n yɛrv a.

¹³A Naanmun wa maale ni nɪr na bɛ zɔrɛ v taabɛ nɪbaalv a yɛrv a, v m̀i kũ tɛr nɪbaal-zɔba a v zie ɪ; ɛ cɛ nɪbaal-zɔrɛ bɛ zɔrɛ a yɛrv-maalv ɛ.

¹⁴Ĩ yɛbr ɪ, nɪr wa yel k'vɔ tɛr ɪ a Naanmun-saw-deb, ɛ bɛ mí wul a sãá a v ɪ-ɪrɪ pɔɔ a, bũv yel-ɪra n'a a tɛr? A saw-deb ŋa na tũɔ na faa v bu?

¹⁵A ɪ m̃ a ti yɛ-dɛb kãw bu a ti yeepuule kãw bɛ tɛr bũ-suuri ni bũ-dɪrɪ na mí di a bibie za ɪ,

¹⁶ɛ a nyɪ kãw yel bɛ: «Nyɪ na kul ɪ vla; nyɪ ti su kpartɪ a yãgame tɔl ɛ nyɪ di tɪw», ɛ nyɪ bɛ kù bɛ a bɛ yãgame yel-bɔbrɪ ɛ, a tɛr ɪ pɛr bu?

¹⁷A ŋa n'a a m̀i ŋm̃ a Naanmun-saw-deb zie: vɛ bɛ wa sãá ɪ-ɪrɪ pɔɔ a, ɛ vl yõ yãw a, bũ-kũ n'v.

¹⁸Ɛ cɛ kapaw nɪr na yel a: «Fũv a, fv tɛr ɪ a Naanmun-saw-deb, ɛ m̃aa tɛr a ɪ-ɪrɪ.» Lɛn daar a ĩ na sɔw v: «Wul m̃ a lɛ a fv Naanmun-saw-deb na na tũɔ bɛ bɛ, ɛ bɛ tɛr ɪ-ɪrɪ a. M̃aa a, a ɪ-ɪrɪ pɔɔ n'a ĩ na wul fv a ĩ Naanmun-saw-deb.»

¹⁹Fv saw na de ké Naanmun ɪ n been i? A vɛl a wɛ. A kɔtɔmɛ m̀i saw na de, ɛ mawr dɛbɛ-mawfv.

²⁰Fũv nɪ-bɛ-tɛr-bir ŋa, fv bɔbr a ké fv bãw a lɛ a Naanmun-saw-deb na ɪ zaa lɛ vɛ bɛ wa tɛr a ɪ-ɪrɪ a?

²¹A ti sãakvm Abraham a, a v ɪ-ɪrɪ yãw bɛ n'a Naanmun ti nyɛ v k'v ɪ nɪ-mɪɲa ɪ? A v bi-deb lzaaki v na ti de tɪr a baw-maal-kuur zu a yãw bɛ n'a ɪ?

²²Fv nyɛ a na, a v Naanmun-saw-deb ni a v ɪ-ɪrɪ ti lãw ni taa: a v Naanmun-saw-deb ti vɛl ɪ v za, a ɪ-ɪrɪ na ti pɔɔ a yãw.

²³A ŋa n'a, a lɛ a Sɛb-sɔw na yel a tu: «A Abraham ti saw na de a Naanmun, a Naanmun nyɛ v k'v ɪ nɪ-mɪɲa a al yãw», ɛ buɔl v v bá.

²⁴A na ɪ a ŋa a, nyɪ nyɛ a na, a nɪr ɪ-ɪrɪ yãw n'a Naanmun mí saw kù v k'vɔ ɪ n nɪ-mɪɲa, a v saw-deb yõ yãw bɛ n'a ɪ.

²⁵Lɛ n'a a m̀i ti ŋm̃ a pɔw yɛm Arahab zie. A v ɪ-ɪrɪ yãw n'a Naanmun ti saw kù v k'vɔ ɪ n nɪ-mɪɲa, v na ti de a lsɪrayɛl biir na ti cɛn kɛ bɛ ti piwri bãw a zie a sãanv a, ɛ wul bɛ sɔr-yũo bɛ lɛb tu kul a.

²⁶Mě a lē a yāgan na ɪ bũ-kũu, vuvu be wa ka be a, lē m̀ n'a a Naanmin-saw-deb ɪ bũ-kũu, ɪ-urɪ be wa ka be a.

ZAKI 3

¹Í yebr ɪ, nyɪ ta bɔbr ké nyɪ ɪ wul-wulbe yaga ɪ. Nyɪ bāw na k'aa tum na wule a nibe a, be na maal ɪ ti ni a yēru a kpeme zuo a nibe dem.

²Tɪ za tule ni yaga za. Nɪr be wa tule towtow a v yēru puɔ a, v ɪ n ni-vla baari, v na tũɔ na nyɔw v muja.

³Tɪ mí yāw ni nɔ-bame a wie yāw k'aa sawr a ti nuɔr, kè ti tũɔ so a yāgame za liebe cere ni be ti na bɔbr a. A wie ni a nɔ-bame (3.3).

⁴Bu nyɪ m̀ nyē a gbee a: alē saa bermē sew ηmun, ε a sɛsɛb fure ni fāw dare a a, ε cɛ, bũ-dāana za puɪ n'v be mí dāane ni a, ε a cere a be a gbor-duwre na bɔbr a.

⁵Lē m̀ n'a, a zel ɪ n a yāgan ɔermē na ɪ puɪ lē a, ε na tũɔ pɔrɛ v na maale yel-bere a yāw. Nyɪ tierɪ nyē a lē vūu cāpile na mí nyɪw wɛ-kpē a!

⁶A zel m̀ ɪ n vūu. Faalu tēw n'v be a ti yāgan puɔ, sāwne a ti beba za. U mí ɪ na a ti beba za nyɔw vūu, na ɪ a tē-faa vūu muja a.

⁷Dũ-buvre kāw za be be be a nisaal kũ tũɔ pɔwli ε: a wɛ-dun ni a lili, a bũ-vuri ni a zúme.

⁸ε cɛ nisaal za kũ tũɔ pɔwli a zel ε: v kpɛ n faa ε liebe kura lē, v ɪ n low tɛwr na kúre a.

⁹Ule n'v ti mí dane ni a Sore ti Sāà, ε vɛ n'v ti mí ηmɪɛr ɪ yāwn a nisaalbe na ɪ a Naanmin ηmē-ta-taabe a.

¹⁰A nɔ-been nē puɔ n'a a maalv bu a ηme-yāw yēr-bie yire. Í yebr ɪ, a be tɛr sɔr k'aa mí ɪ a lē ɪ.

¹¹A kũɔ-nũɔ ni a kũɔ-tuo na tũɔ na bule yire bul-nɔ-been yāw ɪ?

¹²Í yebr ɪ, kākāw na tũɔ na wɔ̄ līeme, ε suw-tɛ wɔ̄ kākame bu? Bul-nuɔr na ɪ nyaaru a kũ tũɔ bule kũɔ na nume a ɪ.

¹³Āa n'v bāw yā ε tɛr yā a nyɪ puɔ? U wul a sāá cɛnu na viel a puɔ, ni ɪ-urɪ na ɪ yā-bāwne ni su-siwra sob ɪ-urɪ a puɔ.

¹⁴ε cɛ nyu-faa ni zuo-taa tieru wa n'a be a nyɪ socie puɔ a, nyum ta zɛwr nyɪ tuɔra ε ηmare ziri piwr ɪ a yel-muja ɪ.

¹⁵A yā-bāwfu ηa tɔ be yi Naanmin zie ɪ; tēw zu n'a v yi, nisaalv zie, kɔtome zie mɔ̄ m̀.

¹⁶A be a nyuur ni a zuo-taa tieru na be a, a damnu ni a ɪ-faar buvre za m̀ be n be.

¹⁷ε cɛ a yā-bāwfu na yi a Naanmin zie a, v m̀ de ni niwn ɪ vielv tɛwr; al puɔrɪ v ɪ yā-baaru, su-nũɔ̄, nuɔr sawfu; v mí ɪ n nibaal-zoba ni ɪ-vielv tɛwr; v be mí owre ɪ, ε be sowle a v pu-tieru ε.

¹⁸Belɩ dem na mí ɩɛ a yã-ɖaarɩ ɩb a, a yã-ɖaarɩ pɔɔ n'a be mí bɔr, ɛ a wome be na mí wa de a, ale n'i a munɩ.

ZAKI 4

¹A taw-taa nɩ a zebr na mí be a nyɩ cara pɔɔ a, nyune n'a a mí yi? A nɔ̀ɔ faar vɔla na mí muɔr a nyɩ yãgame pɔɔ a, be be n'a a mí yi ɛ?

²Nyɩ mí nyẽ nɩ bom bɔbr v ɛ kũ tũɔ páw v ɛ, a ɩ kú-taa nɩ nyuur, è nyɩ zebr taa ɛ tawr taa zaa le. Bũ-kāw vɔla mí kpɩɛr nyɩ na, é nyɩ kũ tũɔ páw v ɛ, le n'a nyɩ mí ɩr ɩ a zeb-taa nɩ a taw-taa. Nyɩ be ter a ɩ, nyɩ na be zeɛ a Naanɩmun zie a yãw.

³Nyɩ mí zeli na ɛ be páw ɛ, a nyɩ tierv na be viel a yãw: nyɩ na mí zeɛ a nyɩ nɔ̀ɔ wob tewr yãw a.

⁴Naanɩmun bel-belbe be ɲa! Nyɩ be bāw ké nɩr wa ɩ a tẽ-daa bá a, v mí lieb ɩ Naanɩmun dɔ̀ sob ɛ? Le so, vɩ sob wa bɔbr k'vɩ ɩ a tẽ-daa bá a, v mí lieb ɩ Naanɩmun dɔ̀ sob.

⁵Nyɩ tiere ké zawla le yãw n'a a Seb-sõw yel a yêr-bie a ɲa bu? «A Naanɩmun be sawr a vuuvu v na yãw v kpɩɛr a ti pɔɔ a yãw ɛ.”

⁶Ɛ ce a maalɩ a Naanɩmun na kù ti a ɩ n kpẽɛ zuo le. Bũv n'v vɛ, be mì cāa na le yel: «A Naanɩmun mí ba n gber a pòlv dem niɲé, ɛ maali a su-siwri dem.”

⁷A na ɩ le a, nyɩ mí ber nyɩ tuɔra kù a Naanɩmun; nyɩ mí ba gber a Gegera niɲé, vu na zo na zāá nɩ nyɩ.

⁸Nyɩ taw pieli a Naanɩmun, vu na taw na pieli nyɩ. Nyɩ pew a nyɩ nuru, nyum yel-bebe dem be ɲan ɩ; nyɩ maali a nyɩ socie a viel, nyum nibe a tierv na pō a!

⁹Nyɩ saw a nyɩ bābaalɩ, nyɩ ɩ ko-tuolu dem, nyɩ kone; nyɩ ber laarv ɛ kone, ɛ a nyɩ nɔ̀ɔ liebɩ pv-sāwna.

¹⁰Nyɩ siwre nyɩ tuɔra a Sore niɲé, vu na zew nyɩ na.

¹¹Yebr ɩ, nyɩ ta mí mane taa yel-faar ɛ. Vɩ sob na mane a v yeb yel-faar, ɛ bāwne a v sāwna a, v sāwne nɩ a Naanɩmun-Wulu yúor, ɛ bāwne a Naanɩmun-Wulu yeɛ. Ɛ ce fũv wa dɩɛ nɩ a Naanɩmun nuɔr yêrv a, fu be ɩ a Naanɩmun nuɔr nɔ-sawre ɩ, fu ɩ n a v yêr-dɩɛ.

¹²Naanɩmun yō n'v ɩ a nɔ-yāwne nɩ a yêr-dɩɛ; vɩ yō n'v na tũɔ faa, vɩ yō n'v na tũɔ kú. Fũv a, āa ne b, na bāwne a fu tɔ sāwna?

¹³Yere ɲa a, nyɩ bere wone, nyum na yere ké: «Dĩa bu bio, ti na cen nɩ tẽ-kpẽɛ ɲa pɔɔ, ti maali yuon a be, yèr yèrú páw libie a.”

¹⁴É nyɩ na be bāw a le a nyɩ nyɔ-vuuvu na na ɲmẽ a bio a! Bũv n'v vɛ, nyɩ ɩ na mẽ bũ-tvɩv uuru na mí sāane wa baare ɛ le bɔr a.

¹⁵A ɲa n'a a nĩe mí sew ké nyɩ yel: «A Sore wa saw a, ti na vuure na, ɛ ti na ɩ n bom ɲa bu bom ɲa.”

¹⁶Ɛ cɛ nyɛ mí bɛr a ɛ zɛwr nyɛ tɔɔra pɔrɛ nɪ pɔb tɛwr. A pɔb a ŋa taabe bɛ viɛl ɛ.

¹⁷Lɛ so, nɪr wa bɔw a vla maalɔ ɛ bɛ maale a, v maal ɪ yel-bier.

ZAKI 5

¹Yɛrɛ ŋa a, nyɛ bɛrɛ wone, nyum tɛrá dem i! Nyɛ kone lɔbr ɪ cɛlsɪ, a kpɛrɔ na na ta nyɛ a yɔw!

²A nyɛ na-bome pɔ na, ɛ mɔwr mɔw a nyɛ fɔbr.

³A nyɛ salmɛ nɪ a nyɛ libie lo n bazũ, bazũ na na wul a nyɛ sɔwna a; a na dɪ n a nyɛ yãgã-nɛn mɛ vũu a. Nyɛ bɔ n na-bome gbɔ taa a zie baarɔ daar.

⁴A tɔ-tɔ-biir na cɛ a ci a nyɛ poru pɔɔ a, nyɛ sib ɪ a bɛ sã-ya. Nɛb-taa na bɛ maal ɪ wob a n'v! A ci-cɛrɛ na kone a, a bɛ cɛlsɪ lo n a Naaŋmun, tɛ-daa za Sore, tobe pɔɔ.

⁵Nyɛ tɪ bɛ n nũɔ nɪ depaalu pɔɔ a tɛw zu. Nyɛ dɪ na 'wɔr kpɛ kãa mɛ dɔn a, gùrɛ nɪ a kùb bibir.

⁶Nyɛ yel a k'aa nɪ-mun sɔw na, ɛ nyɔw bɛ kú, é bɛ bɛ ba gber a nyɛ niŋé ɪ.

⁷A na ɪ lɛ a, yɛbr ɪ, nyɛ nyɔw nyɛ tɔɔra tɪ ta n a Sore waa daar. Nyɛ nyɛ a kɔɔra a, v mí nyɔw nɪ v tɔɔra ɛ gùrɛ a tɛsɔw bũ-kɔɔrɪ wɔmɛ na ɪ bũ-sɪza a, a bũ-dan lɔw nɪ a biɛrɪ.

⁸A nyum mɪ, nyɛ nyɔw nyɛ tɔɔra, nyɛ kpɛmɛ socir, a Sore waa na piɛli a yɔw.

⁹Yɛbr ɪ, ŋa ta mí kone a v tɔ na sɔw v a ɪ, k'aa Naaŋmun taa wa maale nɪ nyɛ yɛrɔ ɛ. Nyɛ nyɛ, a yɛr-maale n'ɪ ŋan ar a dɪdɛɛ yɔw.

¹⁰Yɛbr ɪ, a Naaŋmun-yɛr-manbɛ na yɛr a Sore yúor yɔw a, nyɛ cɔwrɛ bɛ a kanyir bɛ na dɪ a kpɛrɔ pɔɔ a yɔw.

¹¹Nyɛ nyɛ, a belɪ dem na mí dɪ kanyir a, tɪ mí yel a ké bɛ tɛr ɪ zu-nũɔ; nyɛ wɔ n a Zɔb kanyir yele, é nyɛ nyɛ nɪ a lɛ a Sore na maal v a baarɔ daar a. A Sore sɪrɪ na tɛr su-baarɔ yaga ɛ zɔrɛ nɪbaalu.

¹²Ɛ cɛ baa zuo a za, ɪ yɛbr ɪ, nyɛ ta mí pɔ ɪ: nyɛ ta mí pɔ n a saa ɪ, nyɛ ta mí pɔ n a tɛ-gán ɛ, nyɛ mɪ ta mí pɔ pɔb-bɔrɛ kãw za ɪ. A nyɛ ṽv v mí ɪ ṽv, ɛ a nyɛ ṽv'hũ ɪ ṽv'hũ, a Naaŋmun taa wa maale nɪ nyɛ yɛrɔ ɛ.

¹³A nyɛ kãw wone nɪ tuo bu? U puore. U wone nɪ nũɔ bu? U yiele danɔ yielu.

¹⁴A nyɛ kãw ɪ n baal bu? U yɔw bɛ bɔɔli a Lɔw-yir nɪ-kore bɛ wa pùori kù v, ɛ fɔɔr v nɪ kãa a Sore yúor yɔw.

¹⁵A puoru ŋa tɔ, na pùori nɪ Naaŋmun-saw-deb a, na faa nɪ a baal: a Sore na nyɔw v na v leb ɪr, ɛ vlɛ wa tɛr yel-bebe a, Naaŋmun na dɪ n suur kù v.

¹⁶A na ɪ lɛ a, nyɛ wore a nyɛ yel-bebe kùrɛ taa ɛ puore kùrɛ taa, ké nyɛ tũɔ sanɪ. A nɪ-mɪja zɛlv puoru tɛr ɪ fãw yaga.

¹⁷A Naanmin-yêr-manê Eli ti ɪ n nisaal mē a tum a, ɛ cɛ v ti pùor a nɪ v pɔɔ za, k'aa saa ta wa ɪ, ɛ a saa be ti wa a tēw zu ɛ, ti maali yome ata nɪ cuwr ayɔɔb.

¹⁸Al pùorí v le pùori, a salom ber a saa v wa, a tēsow bũ-kɔɔri wɔ̃ a wɔ̃mɛ.

¹⁹ĩ yebr ɪ, a nyɪ yēn sob wa bɔr zāá nɪ a yel-mɪɲa, é kãw le taw v wa n a,

²⁰nyɪ bãwnɪ a, nɪr na tɛr yel-bier-maale a v bɔrv sɔr zu leb wa n a, na faa v nɪ a kũu pɔɔ ɛ páw yel-bebe yaga suur dɪ-kùb.

1 PIËR

1 PIËR 1

¹A mǎa Pïer, na ɪ a Yeezu Kırta nı-tona a, mǎa n'v sebr a Naanmun nı-kaa-iri na yaari be a Põw, a Galasi, a Kapadostı, a Azi nı a Bitini ten puo mẽ nı-sǎanbe a.

²A Naanmun Sǎa n'v kaa ir nyı a tu a le v na ti dǎw tierı a yele bin a koro za a; vıe n'v yǎw a Vuvuv Sõw maalı nyı, nyı ɪ son ke nyı wa sawr a Yeezu Kırta nvor ε páw a vıelv a v zıı yǎw. A Naanmun, v kù nyı a maalı nı yǎ-baarv yaga za.

³A Naanmun, ti Sore Yeezu Kırta Sǎa, ter ɪ puoru. A v su-baarv na ɪ kpěe a yǎw n'a, v ɪ ti leb dõw ε yǎw a ti tierv a nyõ-vuvuv ti na páw a yǎw, a Yeezu Kırta kũu-puõ-le-yib zıı.

⁴U ɪ na ti leb dõw na páw a gbǎ-dı-bom vl na kũ pũõ a, na be ter dewr ε a vıelv mı be ter nǎa siwri a. A gbǎ-dı-bom ɲa gùre nyı nı a tẽ-vla puo,

⁵nyum a Naanmun na piw ter nı a v fǎw gùre nı a baarv daar a faafv na cõbrı gǎ nǎa wa sǎa a, nyı na saw de v a yǎw.

⁶Nyı cıle nı nyı za a al yǎw, yel-kpıerı buvre za saa na ɪ nyı ter pu-sǎwna blǎ a yere ɲa a.

⁷A kpıerv a ɲa na ɪ na kè be bǎw a le a nyı Naanmun-sawfv vıelv na ɲmẽ a, a nyı Naanmun-sawfv ɲa na zuo a salmẽ na mí we a, é be mí yǎw vũùmı ɪ kaa bǎw a vıelv a. A nyı Naanmun-sawfv be na ɪ kaa nyẽ v vıel a, na ɪ na nyı nyẽ danv, nı yúor-vıelv-danv nı yǎwfv, a len daar a Yeezu Kırta nǎa wa leb wa wul v tvõra a,

⁸a Yeezu Kırta nyı na nõne ε be nyẽ a, a vl nyı mı na saw de ε be nyẽ ser a. É nyı na saw de a, nyı cıle nı nũò cılv na be ter manv a, ε ɪ a nyı yúor-vıelv-danv cılv a,

⁹nyı na bǎwnı a ké nyı na páw nı a Naanmun-sawfv bom na ɪ a nyı síur faafv a.

¹⁰A faafv ɲa yele n'a a Naanmun-yer-manbe ti dǎw jel bõ, é yer Naanmun-yer-manbe yeru yel a maalı a Naanmun na ti bǎwnı nyı a.

¹¹Be ti yǎw nı fǎw jե ke be bǎw debor daar a, nı yele abobe n'a, a Kırta Vuvuv na be a be puo a, ti bõbr k'uv yel, a len daar v na ti de niwn yel a tuo na gùre a Kırta a yele, nı a yúor-vıelv-danv v na na páw a tuo wob puorı a.

¹²A Naanmun ti wul be na ke a yel ɲa be na ti yere a, a be ɪ bel muja yǎw ε, a nyum yǎw n'a. E a yere ɲa a, a Vuvuv Sõw be na tõ v yi a tẽ-vla puo wa a, v ɪ na a Yel-nũò hierbe manı a yel ɲa kù nyı, a yel ɲa a malkı mune na vuole bõbr ɪ a bǎwfv a.

¹³Le so, nyı cõbrı gu a tome, nyı mí nyõw nyı tvõra a dib nı a nyub yǎw, ε de a nyı tierv za yǎw a maalı vl yǎw be na na kù nyı, a len daar a Yeezu Kırta nǎa wa leb wul v tvõra a.

¹⁴Mẽ bibiir na sawr nvor a, nyı ta tu a dǎwdǎw terà vula puor ε, a len daar nyı na ti cǎa ɪ zõn a ɪ.

¹⁵Ɛ cɛ, mɛ̃ a lɛ a Naan̄mun na buɔli nyi a, na ɪ sɔw a, nyi mɪ lɛbi ni-son a nyi cɛnu za puɔ.

¹⁶Bɔv n'v vɛ̃, bɛ sɛb ɪ a Sɛb-sɔw puɔ: «Nyi ɪ ni-son, ɪ na ɪ sɔw a yɔw.»

¹⁷Nyume wa buɔlɛ a Naan̄mun kɛ Sɔ̄a a, vl na bɛ owre a yɛrv-maalv puɔ, v na mɪ maal ɪ ɲa za tu n a v ɪ-ɪri a, nyum zɔrɛ v ɛ yɔwne v a nyi ni-tɔli tɛw ɲa zu.

¹⁸Nyi bɔwnɪ a vla, bom na ɪ bɔ-wɛra mɛ̃ a salm-pele ni a salm-zur a, alɛ bɛ n'a bɛ ya ɪr ɪ nyi bɛr a ɪ-ɪri na bɛ tɛr tɔnɛ a puɔ, a nyi sɔ̄a mune na lɔvri kɔ nyi a ɪ.

¹⁹Ɛ cɛ zɪ na ɪ zɪ a n'a faa nyi, a Kurita zɪ, vl na ɪ a Pɛle na bɛ tɛr faalv ni dɛwr a.

²⁰Ule n'v a Naan̄mun ti dɔw bɔwnɪ, v na bɛ ti ɪr a tɛ-daa ser a, ɛ pɔa wa wul v sɔ̄a a nyum yɔw, a vuo ɲa puɔ na ɪ a vo-pe-baar a.

²¹A vl yɔw n'a nyi saw de a Naan̄mun, na ɪ k'v lɛb yi a kɔuni puɔ ɛ kɔ v a yúor-vielv-danv a. A ɲa n'a nyi saw de a Naan̄mun ɛ yɔw a nyi tierv za a v yɔw.

²²Nyi na tu a yel-mɲa a, nyi so n a nyi dɛwr bɛr kɛ nyi suri nɔnɛ taa yaga za mɛ̃ yɛbr a. A na ɪ lɛ a, nyi suri nɔnɛ taa ni socir-pla parpar.

²³Nɪsaal na na wɛ a, vlɛ bɛ n'v ɪ nyi lɛb dɔw ɛ, a Naan̄mun yɛrv na vuure ɛ bɛ kura lɛ a, vlɛ n'v ɪ nyi lɛb dɔw.

²⁴Bɔv n'v vɛ̃, bɛ sɛb a: «Nɪsaal za ɲmɛ̃ na mɛ̃ mɔɔ a, ɛ a v yúor na yi a, ɲmɛ̃ mɛ̃ mɔ-puuru a: a mɔɔ mɪ ko na, ɛ a puuru kpa lo,

²⁵Ɛ cɛ a Sore yɛrv bɛ n kura lɛ.» Ɛ a yɛrv ɲa n'ɪ a Yel-nɔ̄ò bɛ na hieri kɔ nyi a.

1 PIɛR 2

¹A na ɪ lɛ a, a potuolu buure za, ni a ziri za, a libelibe buure za, a nyuur ni a tɔ yel-faar manv, nyi bɛr a za a lo.

²Nyi bɔbr a Naan̄mun yɛrv bur-kɔ̄ɔ tɛwr mɛ̃ bi-pule a, k'vɔ tɔ̄ɔ mɪ ɪ nyi kɛrɛ ti páw a faafv.

³Bɔv n'v vɛ̃, Mɛ̃ a lɛ a Sɛb-sɔw na yel a: «Nyi lɛm a nyɛ̃ a lɛ a Sore na numɛ̃ a.»

⁴Nyi taw piɛli a Sore: vlɛ n'ɪ a kɔsɛ-mimir vl a nɪsaalɛ na jɛ bɛr a, ɛ a Naan̄mun zie v ɪ kɔsɛ-kaa-ira ni kɔsɛ-yúor a.

⁵A nyum mɪ, nyi ɪ mɛ̃ kɔsɛ-mimie bɛ na ɲmaare ni yir Vuurv Sɔw na kpɛr a; nyi ɪ Naan̄mun baw-maal-son maale tierv bawr a Naan̄mun na na tɔ̄ɔ saw de a Yeezu Kurita zɪú a.

⁶Lɛ so bɛ sɛb a Sɛb-sɔw puɔ kɛ: «Mɔ̄a n'ɪ ɲa n yɔwne dacɪ-goraa kusɛr a Sɪyɔ̄ tɛw puɔ, kɔsɛ-yúor ɪ na kaa ɪr a, vlɪ sob na de a v tierv yɔw a v yɔw a, v kɔ nyɛ̃ vɪ ɛ.»

⁷A na ɪ lɛ a, nyum na saw de a Naan̄mun a, nyume so yɔwfv; ɛ cɛ a belɪ dem na bɛ saw de a, «A kusɛr vl a yir-miɛrɛ na ɪr lɔb bɛr a, lɛb ɪ a yir pɛr kusɛr,» ni kɛ:

⁸«E ɪ a kusɪɛr vl yāw be na mí ɲmɪɛr gbɛɛ a, pɪɪr kusɪɛr na ure be lore a.» A belɪ dem na be saw de a, be ɲmɪɛr ɪ gbɛɛ a v yāw, a be na be saw de a Naanɲmun yɛrv a zūú. E le n'a a ti fer k'aa ɪ a be zie.

⁹E ce nyum a, nyɪ ɪ n «Nɪ-buure be na kaa ir a, Nāà bawr-maalbe, nɪ-son buure, nɪbe Naanɲmun na ya de a», ké nyɪ mane a v tō-vɪɛɪ, vl na buɔɪ nyɪ a lige pɔɔ yi wa n a v cāa na be ter tɔ a pɔɔ a.

¹⁰Nyum na be ti ɪ a v nɪ-buure a, yɛɛɛ ɲa nyɪ ɪ n a Naanɲmun nɪ-buure; nyum na be ti páw a v su-ɔaarv a, yɛɛɛ ɲa a, nyɪ páw v na.

¹¹Ĩ nɪ-nɔnɪ za, na ɪ mɛ nɪ-tɔɪ nɪ nɪ-sāanbe a, ĩ zɛɛ nyɪ na, nyɪ ciir a yāgan nũò-faar vula na mí zɛbr ɪ a sɪe a.

¹²Nyɪ cere dɛdɛ a nɪ-buur-yoru sɔgɔ, le n'a a bom vl yāw be na yere ké nyɪ ɪ n nɪ-faar a, a nyɪ ɪ-vɪɛɪ na caali be, be danɛ a Naanɲmun a v waa bibir.

¹³Nɪsaal za na dɪ nɪ-kpɛɛnv a, nyɪ sawr a v nuɔr a Sore yāw: a Urɔm tɛw na-kpɛɛ n'v bu, nyɪ sawr a v nuɔr, v na so bom za a zūú.

¹⁴A Urɔm tɛw na-kpɛɛ lɛɛbe nɛ be bu, nyɪ sawr a be nuɔr, a na-kpɛɛ n'v ír be yāw ké be mí dɔwri a ɪ-faa maalbe ɛ muuri a nɪ-vɪɛɪ.

¹⁵A Naanɲmun bɔbr a ké nyɪ ure ɪ-vɪɛɪ, k'aa belɪ nɪbe nɛ na be bāw bom, ɛ be bāw yā a, ta mí nyɛ yɛrv yɛr ɛ.

¹⁶Nyɪ vuure mɛ nɪbe na so be tuɔra a, ɛ ce nyɪ ta de a so-nyɪ-tuɔra páw nɪ a nyɪ poto-ɪb ɛ, nyɪ ure mɛ Naanɲmun tō-tō-biir a.

¹⁷Nyɪ yāwne a nɪsaalbe za, nyɪ nɔne a nyɪ yebr, nyɪ zɔre a Naanɲmun, nyɪ yāwne a na-kpɛɛ.

¹⁸Tō-tō-biir i, nyɪ sawr a nyɪ nɪ-bere nuɔr nɪ zɔba yaga za, a bel na ɪ nɪ-vɪɛɪ nɪ nɪsaal-baalv a, nɪ a bel na kpɛ po-tuo a.

¹⁹Bũv n'v vɛ, nɪr na saw a Naanɲmun nuɔr de a tuo na be sew a, a ɪ n maalv.

²⁰Nyume mí wa saw de a dɔwrv nyɪ na sāw a yāw a, bũv yúor v nyɪ na páw a pɔɔ? E ce nyume mí wa ɪ vla baar ɛ cāa saw de a dɔwrv a, a ɪ n maalv nyɪ páw a Naanɲmun zie.

²¹A a ɲa tɔr za yāw n'a be buɔɪ nyɪ. A Kɪrita mɲa mɪ wɔ n tuo a nyɪ yāw, a ɪ wulu v kù nyɪ ké nyɪ tuur a v gbɛɛ,

²²vl na be maali yel-bier, ɛ ziri mɪ be yi a v nũɔrí a;

²³vl be na mí ti tv, ɛ v be tv yaa a sān a; vl na mí ti wone tuo ɛ be ɲmɪɛr yāwn nɪr za a. U nɛ na mí ti de v tuɔra ber kù a Naanɲmun na maale a yɛrv nɪ minv a;

²⁴vl na tuo a ti yel-bebe a v yāgan pɔɔ a da-gara zu, ké ti kpi ta cāa pɔɔ yel-bier pɔɔ, ɛ vuure vuurv na tu yel-minv a; a vl natɛ na sanɪ nyɪ a.

²⁵Nyɪ ti bɔre na gvɔr mɛ píir a, ɛ ce yɛɛɛ ɲa a, nyɪ leb a cen a nyɪ sír cũne nɪ a nyɪ sír kaare zie.

1 PIÈRE 3

¹Le mì n'a, a nyum pòwbe, nyi sawr a nyi surbe nuor, kè be mune saa wa zawri a Naanmin yèrv saw deb a, bēe saw de é nîr be yèr yèrv é, a be pòwbe na ure vla a yāw,

²a nyi cenu na viel é nyi yāwne nibe a, a nyeb tewr na sew be na.

³Nyi ta mí ɪ a nyi vielv ɪ yāgan vielv é: a zu nyi na mí 'lē gāgoli a, a tokpame nɪ a salmē pieme, a depaal bũ-suuri.

⁴A nyi vielv, a ɪ a nyi nisaal vl na sowlɪ a vielv, su-nũò tierv nɪ yā-ɖaarv tierv vielv na be ter sāwfv a, a vielv ŋa ɪ n bũ-sɪza a Naanmin zie.

⁵A dāwdāw pòw-son na tɪ sawr a be surbe nuor é tiere Naanmin a, a ŋa n'a a be vielv tɪ ŋmē.

⁶A ŋa n'a a Saara tɪ ŋmē: v tɪ sawr ɪ a Abraham nuor, buole v v sore. Nyi lieb ɪ a v pòwyaar, nyi na ure vla a, é be saw dēbē kāw za ter nyi a.

⁷Le mì n'a, a nyum surbe, nyi lāw kpier ɪ a nyi pòwbe, é bāwnɪ a be na be ter fāw a. Nyi yāwne be, nyum nɪ a bel ne be lāw a gbā-dɪ-bom na ɪ a nyɔ-vuuv a Naanmin na kù nyi a. Nyi ure a le kè bom za ta piw a nyi puoru é.

⁸ĩ pāa yere na kure nyi za, nyi lāw taa tierv: nyi sōwne taa a kpierv puɔ, nyi nōne taa mē yebr a, nyi ɪ su-ɖaarv nibe, nyi siwre nyi tuora.

⁹Nyi ta mí yaa a yel-faa san é, bu yaa a zom san é. Nyi nīe mí yèr nɔ-vla, bũv n'v vē, maalv n'v a Naanmin yel k'vɔ na kù nyi na, a len daar v na buolɪ nyi a.

¹⁰Be seb a kē: «Nîr wa bɔbr k'vɔ nōne a nyɔ-vuuv a, nîr wa bɔbr kē a v nyɔ-vuuv bibie nūme a, a fer a k'vɔ maal ter a v zel a yèr-faa yāw, é gu a v nuor a ziri yāw;

¹¹k'vɔ gur pùor cōw a yel-faa é ure a vla, k'vɔ mí bɔbr a yā-ɖaarv é tuur a v pùor.”

¹²Bũv n'v vē, «A Sore jure nɪ a nɪ-min, é bere wone a be puoru; é cē a Sore mí ŋmēlɪ nɪ kpaar cōw a yel-fa-maalbe.”

¹³Nyime wa tule a vla yāw a, āa n'v na ɪ nyi faa?

¹⁴É cē nyime saa na nyere dōwrv a minv zūú a, zu-nũò dem n'ɪ nyi. Nyi ta zore be towtow é, é ta ter dēbē kāw za ɪ.

¹⁵É cē nyi yāwne a Kurita na ɪ Sore a, a nyi socie puɔ. É a Naanmin nyi na tiere a, nyi cɔbri gu a tierv ŋa manv nîr za nāà wa sowre nyi a per a.

¹⁶É cē nyi ter su-nũò nɪ yāwfv a v manv puɔ, lāw nɪ tierv na viel a, k'aa bom vl tɔr za yāw a nibe bel, na yere ké nyi sāw nɪ a nyi Kurita-nîr nyɔ-vuuv puɔ a, be nyē vī.

¹⁷Bũv n'v vē, fũv ure vla é wone tuo, a Naanmin pu-tierv wa n'v bɔbr a le a, ale sa fv na na ure a faa a.

¹⁸A Kírta tɔr za wõ n tuo dayɛn daadaa a yel-bebe yãw, vl na ɪ nɪ-muɲa a; v wõ n tuo a nɪ-faar yãw, k'vɔ ter nyɪ cen nɪ a Naanmun zie. Bɛ kú v na, v kpi a yãgan kũu, ɛ a Vvuru Sõw ɪ v leb vuure.

¹⁹A Vvuru ɲa fãw zũú n'a v ti sũomɪ cen ti kanɪ nɪ a kpĩmɛ na be a gaso puɔ a,

²⁰a pɛr lɛ kɛ a belɪ dem na ti dãw zawrɪ a Naanmun yɛrv sawfu a lɛn daar v na ti nyɔw a v suur a, a bibie al a Nowe na ti maale a gbor-kpɛɛ a. Nɪbɛ blã le lɛ tɛwr nɛ bɛ, bɛ za ti ɪ n nɪbɛ anɪ, belɛ nɛ bɛ ti kpɛ a gbor-kpɛɛ puɔ a kũo fáa bɛ.

²¹A kũo a ɲa ti ɪ n a suob na faare nyɪ a yɛrɛ ɲa a bãwfu: ɛ cɛ yãgan dɛwr so-bɛrv bɛ n'ɪ a suob ɛ, a suob ɪ n socir vielv bɛ mí zɛɪ a Naanmun zie. A suob faare nyɪ nɪ a Yeezu Kírta kũu-puɔ-lɛ-yib zũú,

²²vl na do a tɛ-vla puɔ ti be a Naanmun dɔrv lowr dɛrɛ naalv a malkɪ mɪnɛ zu, a kpɛnv dem nɪ a fãw dem zu a.

1 PIɛR 4

¹A na ɪ a ɲa, a Kírta wõ a tuo a v yãgan puɔ a, a nyum mɪ, nyɪ ter a tɛrv ɲa kpɛw za mɛ zɛbr bom a: nɪr na wõ tuo a v yãgan puɔ a, ír ɪ nũu a yel-bier puɔ;

²k'aa tɛw zu ka nyɔ-vvuru na cãa cɛ v a, v tũo vuure mɛ a lɛ a Naanmun na bɔbr a, v ta vuure tu n a nisaal tɛrá vula ɪ.

³A dãwdãw nyɪ na ti tu a pĩo-yele pùor a, a tɛrá vula, a dãa-kuolu, a dírú, a nyub nɪ a tɪbɛ maalv na bɛ puɔ a, nyɪ ti maal ɪ a sɔ-kura puɔ dem pu-tɛrv ti sɛw.

⁴Yɛrɛ ɲa nyɪ na bɛ cãa lãw nɪ bɛ dãwne taa a pĩo ɪ-urɪ maalv yãw a, a ur bɛ na ɛ yãw bɛ tɔvr nyɪ.

⁵ɛ cɛ a Naanmun na cɔbrɪ baarɪ na maal ɪ a nɪ-vvuri lãw nɪ a nɪ-kũuni a yɛrv a, vl zie n'a bɛ nãa wa mantɪ a pɛr.

⁶Al yãw n'a bɛ hieri a Yel-nũò kù a kũuni tɛɛ za, k'aa Naanmun na maal ɪ bɛ a yɛrv a bɛ tɛw zu ka nyɔ-vvuru yãw, mɛ a nisaalbe za a, bɛ tũo vuure a Naanmun nyɔ-vvuru a yɛrɛ ɲa a Vvuru Sõw zũú.

⁷A yelev za baarv piɛl a, lɛ so nyɪ mí nyɔw nyɪ tɔra a dɪb nɪ a nyub yãw, mí tũo pùori.

⁸ɛ baa zuo a za, nyɪ nɔnɛ taa yaga za, a nõwfu mí piwli yel-bebe na bɛ ter vuo a.

⁹Nyɪ mí saw de taa sãanv ɛ ta 'hũ'hune ɪ.

¹⁰A Naanmun maalv a nyɪ been been na mí páw a, v mí de v tone nɪ a v taabe vla yãw. Lɛ n'a nyɪ na ɪ nɪbɛ na kaare a Naanmun maalv zie vla a, a Naanmun maalv na ɪ tɛtɛɛ a.

¹¹Nɪr wa páw maalv a yɛrv yãw a, v yɛrɛ a Naanmun yɛrv kure a nɪbɛ. Nɪr wa páw maalv a tome yãw a, v tone nɪ a Naanmun fãw, kɛ Naanmun tũo nyɛ danv za a Yeezu Kírta yãw, vle so yúor-vielv-danv nɪ kpɛnv yome yome za. Amen.

¹²Í nɪ-nɔnɪ za a, nyume wa be a kpieru vūu puɔ a, a ta ur nyi mē yel bō-bon kāw n'v tare nyi ε.

¹³Nyi nīe cile nyi na puɔ a Kirita tuo puɔ a yāw, ké nyi mī wa tūɔ be a nūò nɪ a cilu puɔ, a len daar a v yúor-vielv-danv nāa wa sǎá a.

¹⁴Bele wa tūr nyi zume a Kirita yúor yāw a, zu-nūò dem n'i nyi, a Vuvuvu na ter danv a, a Naanmun Vuvuvu be n a nyi zu.

¹⁵Nyi been kāw za taa wa nyere dōwru v na ɪ nɪ-kure, bu nyānyuge, bu yel-fa-maale a ɪ, bu v na puɔre a v taabe yele na be jire v a puɔ a ɪ.

¹⁶Ɛ ce ale wa ɪ v na ɪ Kirita-nur a yāw n'a a, a ta ure v vī ε, v nīe dane a Naanmun, a Kirita-nur yúor ŋa v na ter a yāw.

¹⁷Siza n' a, a yērv-maalv na tine a daar ta na. Ɛ a Naanmun nɪ-buvre ne be be de niwn maal ɪ a yērv. Ɛ ce ale wa tine a ti zie a, ŋmɪmɪn n'a a baaru daar, a na ŋmē a belɪ dem zie na zawri na saw de a Naanmun Yel-nūò a?

¹⁸Mē a le a Seb-sōw na yel a: «A nɪ-mɪŋa wa nyē a faafv hanɪ nɪ a, ŋmɪmɪn n'a a na ŋmē a nur na be bāw ke Naanmun be na a zie, nɪ a yel-bier-maale zie?»

¹⁹A na ɪ a ŋa a, a belɪ dem na wone tuo mē a le a Naanmun na bōbr a, be de a be mɪŋa za yāw a Bome-za-Ire na ŋmē v ŋmēa a nuru puɔ, ε cāa ure a vla.

1 PIƎR 5

¹Māa mī na puɔ a nɪ-kore puɔ ε dɪ a Kirita tuo-wob dāsɪe a, māa mī na na páw a yúor-vielv-danv na waar na sǎá a, ɪ zele nɪ a nɪ-kore na be a nyi puɔ a:

²nyi cūne a píir a Naanmun na kù nyi a. Nyi kaare a zie vla, ε ce a ta ɪ mē fērv n'a ɪ, ε ɪ nyi na nɔne a, mē a le a Naanmun na bōbr a; a mī ta ɪ sǎ-ya nōwfv zūú ε, ε ɪ tome nyi na nɔne a zūú.

³Nyi ta dire naalv a belɪ dem be na kù nyi ké nyi kaare a zu ε, nyi nīe liebɪ nɪ-vielɪ a píir na na cōwre a.

⁴A Pi-cūn-kara wa sǎá a len daar a, nyi na páw nɪ a yúor-vielv-danv depaal-kpa-wuɔ na be ter sǎwfv a.

⁵Le mī n'a, a nyum pólé, nyi mī sawr a belɪ dem na ɪ bere a nyi yāw a nuɔr. Ɛ a nyi za a, nyi siwre nyi tɔɔra a nyi ɪ-urɪ puɔ, bŭv n'v vē, be seb a: «A belɪ dem na zēwr be tɔɔra a, Naanmun be mī de a be yele ɪ; ε ce a bel na siwre be tɔɔra a, v mī kù be nɪ a v maalv.»

⁶A na ɪ a ŋa a, nyi siwri nyi tɔɔra a Naanmun kpenu za sob zie, v tūɔ zēw nyi a daar vl v na yāw a, nāa wa ta a.

⁷A yele al za na yāwne nyi tieru a, nyi de a kù v, bŭv n'v vē v kaare nɪ nyi zie.

⁸Nyi mī nyɔw nyi tɔɔra a dɪb nɪ a nyub yāw, nyi ber gŭɔ! A nyi dō sob, a Gegera, lāne na viire mē gbēw na uore bōbr ɪ nur k'vɔ vɔl a.

⁹Nyi ba gbɛɛ a v niɲé ɛ kpɛmɛ a Naaɲmɛn-sawfu pɔɔ, ɛ bāwni a tuo a ɲa tɛɛ za mi na gùre a nyi yebr na be a tẽ-daa zu a.

¹⁰Ɛ nyume wa wõ tuo kɔwri blã a, a maalɔ za Naaɲmɛn, na buɔli nyi a v yúor-viɛlɔ-danɔ na be kura le a Kiritá pɔɔ a yǎw a, vl tɔr za na le maalɔ nyi na yǎw a pùorí; v na ɪ na nyi kpɛmɛ dɔwli, v na kò nyi ni fǎw dɔwli, ɛ ɪ nyi ta bāw damnɔ ɛ.

¹¹Ule so kpɛnɔ yome yome za! Amen.

¹²A Silvẽ, na ɪ yeɓ na be lebr pùor a mǎa zie a, vle n'v ɪ yǎw v seɓ a seɓ-ɲmale ɲa kò nyi, kũ kpaalɔ nyi ɛ yel kò nyi ké a Naaɲmɛn maalɔ sɪza pùor a nyi tu.

¹³A Naaɲmɛn ni-kaa-iri lǎw, na be a Babulɔn a, puore nyi na. A ɪ bie Markɪ mi puore nyi na.

¹⁴Nyi weri taa pùori taa ni nǔwfu mẽ yebr a. A nyum na lǎw ni a Kiritá a, a yǎ-ɓaarɔ, v be a nyi za zie.

2 PIËR

2 PIËR 1

¹A mǎa Simũ Piër, na ɪ a Yeezu Kırta tǔ-tone nɪ a v nɪ-tona a, mǎa n'v sɛbr a bɛlɪ dem na páw a Naanmun-sawfɪ v vɛl man a tɪ dem a. A tɪ Naanmun nɪ a tɪ Faarɛ Yeezu Kırta minv zũú n'a bɛ páw a Naanmun-sawfɪ ɲa.

²A Naanmun maalɪ nɪ a yǎ-ɓaarɪ a ta nyɪ yaga za, a Naanmun nɪ a Yeezu tɪ Sore bǎwfɪ zũú.

³A v naanmunv fǎw zũú, a Sore kù tɪ nɪ bom za a na sɛw kɛ tɪ ter tũɔ vuvrɛ nyɔ-vuvr-vla ɛ yǎwne a Naanmun a. U ɪ na tɪ bǎw a Sob nɛ na yǎw tɪ pɔɔ a vl mɲa yúor-vɛlv-danv pɔɔ, ɛ ter a v fǎw v na tone nɪ ton-vɛlɪ a.

⁴A v yúor-vɛlv-danv nɪ a v fǎw yǎw, tɪ páw nɪ a bome na vɛl bɛ ter tɔ, v na dǎw yǎw nvɔr kɛ tɪ na páw na a. Ɛ a bũ-vɛlɪ a ɲa ɪ na nyɪ pɔɔ a naanmunv pɔɔ ɛ yi za a faalv pɔɔ, a faalv a tɛrá vɪla na guole a tɛ-daa zu a.

⁵Alɛ n'a mǐ cǎa lɛ so, nyɪ yǎw a nyɪ fǎw za ter ɪ vɛlv yǎw pɔɔ a nyɪ Naanmun-saw-deb yǎw, ɛ ter Naanmun bǎwfɪ sɪza yǎw pɔɔ a vɛlv yǎw;

⁶nyɪ ter tvɔra-nyɔwfɪ yǎw pɔɔ a Naanmun bǎwfɪ yǎw, nyɪ ter a kanyir yǎw pɔɔ a tvɔra-nyɔwfɪ yǎw, ɛ yǎwne a Naanmun yǎw pɔɔ a kanyir yǎw;

⁷nyɪ nɔnɛ taa mɛ yɛbr a, yǎw pɔɔ a Naanmun yǎwfɪ yǎw, ɛ pǎa baa ter a nɔwfɪ yǎw pɔɔ a yɛbr nɔw-taa yǎw.

⁸Nyume wa ter a ɪ-vɛlɪ a ɲa za a, a na ɪ na nyɪ tvlɛ ɛ bǎwne a tɪ Sore Yeezu Kırta dɔwle.

⁹Sob nɛ za na bɛ ter a a, ɪ n zǔw na bɔblɛ a: v yiir a kɛ bɛ pɛw nɪ a v dǎwdǎw yel-bebe dɛwr bɛr.

¹⁰Alɛ n'a so yɛbr ɪ, nyɪ lɛ bǎw yǎw fǎw ɪ a buɔlv a Naanmun na buɔlɪ nyɪ, ɛ kaa ir nyɪ a, v kpɛmɛ dɔwli, lɛ n'a nyɪ bɛ bɛ za nǎa faa lo ɪ.

¹¹Ɛ lɛ n'a nyɪ na kpɛ a tɪ Sore nɪ a tɪ Faarɛ Yeezu Kırta naalɪ na bɛ kura lɛ a pɔɔ, mɔlɛ mɔlɛ lɛ.

¹²Alɛ n'a so ɪ bɔbr kũ lɛ sǐwne a nyɪ tɛrv a yɛlɛ a ɲa yǎw kura lɛ, nyɪ na saa bǎw a, ɛ ter a yel-mɲa bɛ na yel kù nyɪ a kpɛw za a.

¹³Ƴ na dɛ cǎa a tɛw ɲa zu a, ɪ tɛrɛ na k'aa sɛw na kũ cǎa kpaalɛ nyɪ a yɛlɛ a ɲa yǎw, kɛ nyɪ cɪ a yǎw.

¹⁴Ƴ bǎwnɪ a na, a ɪ kulu piɛl a, mɛ a lɛ a tɪ Sore Yeezu Kırta na ɪ ɪ bǎw a.

¹⁵Ɛ cɛ ɪ na yǎw nɪ fǎw kɛ mǎa bɛ wa ka bɛ a, nyum tũɔ ter a ɪ wulu a ɲa kura lɛ nɪ ziir za, taa wa yiirɛ a bɛrɛ ɪ.

¹⁶A ti Sore Yeezu Kirita kpenu ni a v leb-waa ti na i nyi bāw a, suolu be n'a ti suoli vla za kò nyi ε. Ti nyē ni a v yúor-vielv-danv za ni mimir siza.

¹⁷U ti suri na nyē yāwfu ni yúor-vielv-danv a Naanmun Sāà zie, a len daar kòkòr na ti yi a Naanmun vielv za zie yere a: «A ï bi-nōna n'i a ña, ï pvo za peli ni a v yāw.”

¹⁸A kòkòr ña na ti yēre yire a salom zu a, tum muja wō v ni a len daar tume ni a vl na ti be a tāw sōw zu a.

¹⁹ε le waar, ti nyē na k'aa Naanmun-yēr-manbe yērv suri na ter fāw, é nyi ter i yel-muja nyi na saw cele a yērv a ña zie a. Nyi de a, a i mē fitile na caale lige pvo a, ε gu a zi-vie-ñmar-bir nāà wa pur a nyi socie pvo a.

²⁰Nyi páw bāwni a vla za: nisaal za kũ tũ bāw ír a Naanmun-yēr-manbe yērv per na be a Seb-sōw pvo a, v yō i.

²¹Bũv n'v vē, Naanmun-yēr-manbe yērv kāw za be dāw yi nisaal yō na bōbr a zie i, Vvuv Sōw n'v ti yāw nibe yēr a Naanmun yúor yāw.

2 PIÈR 2

¹Naanmun-yēr-man-bele bele mine mī ti be n a Naanmun ni-bvure pvo. Le n'a wul-wul-bele-bele mine mī na be a nyi pvo. Be na wa n ni wulu na be tu sòr ε bōre a nibe a, mō mī, be na zawr i a Wul-wul-kara na ya de be a ber. A ña n'a be na i yāw be tvōra kũu na kũ yaa ke ta a pvo.

²ε ce ni-yaga na tu be ni a be faalv a ña pvo. A bel yāw, a yel-muja sòr na leb i zume bom.

³É be na nōne ke be ter a a, be na ter i nō-kāa nebr i nyi. ε ce be maal i be ni a yērv baari koro za, ε a be loba i n yīe le.

⁴Bũv n'v vē, a malki mine bel na sāw a, Naanmun be ber be i, v lob be na yāw a tē-faa lige pvo cele ni a yērv-maalv.

⁵U mī be ber a dāwdāw tē-daa a i, v yāw na kũ paali pàw a ni-faar tēw ña; ε ce v ti piw ni a Nowe na ti hiere a yel-muv a ter, lāw ni nibe ayopōi kāw.

⁶A pùorí, v yāw ni dōwrv a Sodòm ni a Gomōr ten. U yāw ni vūu dī a kũmkũm, k'aa wul k'aa ña n'a a nāá ñmē a ni-faar za zie.

⁷ε ce v ti faa ni a ni-muja Loti, a ni-faar be ña nyō-vvur-faa na ti ure a kpier yaga za a.

⁸Bũv n'v vē, a ni-muja ña ti kpier i a be sōgo, nyère ε wone a be i-faar bibie za. A be i-urī na be tu sòr a, ti i v ni kpierv be dī vuo i.

⁹A wul a k'aa Sore na tũ na faa a bel dem na yāwne v a ber a tuo pvo, ε ter a ni-faar gùre ni a yērv-maalv bibir, k'v yāw be dōwrv.

¹⁰ε baa zuo a za, v na yāw ni dōwrv a bel dem na mí zore tuur a yāgan nũò, a be pīo yele tier-faa zūú, é be mako be ka be a Sore ni-kpēenv yāw a. Be kpe n pura, ε i pòlv dem, be be zore dēbīe a salom zu dem na ter yúor-vielv-danv a tvb yāw ε.

¹¹Ɛ cɛ malkɪ mɛnɛ na ter fãw zuo a nɪbɛ bɛ ɲa, ɛ lɛ kpɛmɛ zuo bɛ a, bɛ sawr tuur a salom zu dem bɛ ɲa a Sore niɲɛ ɪ.

¹²Ɛ cɛ, mɛ dɔn na bɛ bãw yã ɛ be bɛrɪ nyɔwɔv yãw, ɛ na kpi wɛ a, a nɪbɛ bɛ ɲa tuur ɪ bom bɛ na bɛ bãw a, bɛ na kpi na wɛ mɛ a dɔn a.

¹³A ɲa n'a bɛ na páw a bɛ ɪb na bɛ tu yel-mɪɲa a sã-ya. Cãàmí lɛ n'a bɛ nɔnɛ a pɔw yele maalɔ. Beɛ wa lãw nɪ nyɪ dɪrɛ a len daar a, ɛ a bɛ nũò ɪ a bɛ ziri a, bɛ mí ɪ n nɪ-dɛgɛ nɪ nɪ-ɪlaari.

¹⁴Pɔw-gaa-yele jurɔ n'a a bɛ mimie nɔnɛ yaga za, é bɛ bɛ dãw sew a yel-bier maalɔ ɛ. Lɛ n'a bɛ urɛ beɛ nyɔwr a belɪ dem na bɛ ter fãw a, nur bɛ nɔw a tɛrà man bɛ ɪ, nɪ-ɲmɛ-yãwnɪ nɛ bɛ.

¹⁵Be bɛr ɪ a sɔr dɛdɛ, ɛ bɔr tu a Bosɔr bi-deb Balaam pùor, vl na tɪ bɛr ɪ-faar sã-ya belɪ nyɔw v a.

¹⁶Ɛ cɛ, v tɪ nyɛ nɪ kpãafɔ a v sãwna yãw: bɔw na bɛ yɛrɛ a, tɪ yɛrɛ na mɛ nɪsaal a, ɪ a Naanmun-yɛr-manɛ dãbolu baari.

¹⁷A nɪbɛ bɛ ɲa ɪ na mɛ buli na ko kpar a, ɛ ɲmɛ mɛ zũzuwe saa sɛsɛb na darɛ cere nɪ a. Liw lige n'a gã cɛɛ bɛ.

¹⁸Be mí yɛrɛ nɪ yɛr-bɛrɛ yɛr-zawɛ, a pɔw yele yãgan nũò-faar tɛrɔv na urɛ vɪ a, n'a bɛ mí belɪ nyɔw nɪ a belɪ dem na búr yi paalɔ a nɪbɛ bel pɔw na vuurɛ a tulu pɔw a.

¹⁹Be mí yel a kɛ bɛ na ɪ na bɛ so bɛ tuɔra, zĩ kɛ bel tɛɛ za ɪ n a ɪ-faar bɛ na mili nɪ a gbãgbaar. Bũv n'v vɛ, bom na tũɔ a nɪsaal a, a nɪsaal ɪ n a bom vl gbãgbaa.

²⁰Yel-mɪɲa n'a, a belɪ dem na faa bɛ tuɔra a tɛ-daa dewr yãw, a tɪ Sore nɪ a tɪ Faare Yeezu Kɪrita bãwɔv zũú a, beɛ wa lɛ bɛr a dewr a ɲa lɛ páw bɛ ɛ tũɔ bɛ a, bɛ nɛ na mí lɛ kpɛ faa zuo a dãwdãw.

²¹Bũv n'v vɛ, beɛ nɛ bɛ tɪ dãw bãw a munɔ sɔr a, alɛ sa bɛ na bãw v baari ɛ lɛ zawrɪ a Naanmun nɔ-yãwna sɔw bɛr, bɛ na tɪ luɔrɪ kù bɛ a.

²²A ɲmɛ na mɛ a lɛ a zɔkpar na yel a: «A baa lɛb a dɪrɛ a v tiiru!» Nɪ kɛ: «A dobaa so na kũɔ wa baare ɛ lɛ miili a mɛmɛrɛ.»

2 PIƎR 3

¹Í ba mɛnɛ ɛ, gb'a ayi za n'ɪ a a ɲa í na sɛb a sɛbɛ kɔrɛ nyɪ a. A yele al za í na lɛ manɛ kɔrɛ nyɪ a sebr a ɲa pɔw a, í bɔbr a k'ũ lɛb sɪw nyɪ tɛrɔv, nyɪ ter tɛr-vɛɪɪ.

²Nyɪ lɛ tɛrɪ a yɛrɔv al a Naanmun-yɛr-man- son na tɪ dãw yɛr a, nɪ a Sore nɪ a Faare nɔ-yãwna a nyɪ nɪ-toni na luɔrɪ kù nyɪ a.

³Nyɪ páw bãwnɪ a, a bibi-pɛ-baari pɔw a, nɪbɛ na urɛ bɛ taabɛ laar a, na yi na, vuurɛ mɛ a lɛ bel mɪɲa na bɔbr a,

⁴ɛ yere: «U bɛ yel k'vɔv na wa na ɪ? U wa? A tɪ sãà mɛnɛ na kpi wa tɔ dĩa a, bom za cãa na ɲmɛ a lɛ v na tɪ ɲmɛ a tɛw iru tib daar a.»

⁵Be bãw na ke yiiri ke a koro za a, Naaŋmun yêrvu ti ɪ na salom ni tẽw yi kũòmí be, ɛ kũo ɪ a nyow taa.

⁶A kũo-paalu kpẽe daar, kũo n'a mì sãw a dãwdãw tẽ-daa.

⁷Ɛ a dĩa tẽw ni a dĩa salom a ɲa a, a Naaŋmun yêr-been ɲa cãa na ter a cɛɛ ni a vũu a na na di a, v ter a na gùre ni a yêrvu-maalu bibir ni a yel-bier-maalbe loba bibir.

⁸Ĩ ba mine ɛ, bũ-been ɲa n'v a fer ké nyi taa yiire ɪ: a Sore zie a, bibir been yõ mí ɪ na mẽ yome tur a, ɛ yome tur ɪ mẽ bibir been a.

⁹A Sore be cɛɛ a v nuor v na yãw a tub ɛ, mẽ be mine kãw na yel k'vu cɛɛ na a ɪ. Ɛ cɛ, a nyum yãw n'a v nyow v tuora be páwr ɛ, é bɔbr ke nur kãw za taa wa bɔre ɪ, ɛ cɛ, ke nibe za liebi a be ɪb.

¹⁰A Sore waa bibir na vie na mẽ nyãnyuge a, a vli bibir ne a, a salom na dam a ɪ gômẽ tewr ɛ bɔr, a salom zu bũ-iri na nyow ni vũu di nyl, a tẽw ni a bome al za na be a v zu a kũ cãa ɪ.

¹¹A bome a ɲa na na sãw a ɲa a, nyi bãw le a na fer ke nyi ure a. A fer a ke a nyi cenu viel, ɛ nyi tu a Naaŋmun pùor,

¹²nyum na gùre ɛ yãw fãw ure ke a Naaŋmun bibir ta fõw a. A bibir vl a salom na na di we a, ɛ a salom zu bũ-iri nyow vũu di nyl a.

¹³Mẽ a le a Naaŋmun na yãw nuor a, salom paala ni tẽsow paala puo munv na be a, ale n'a ti gùre.

¹⁴Ale so, ĩ ba mine ɛ, nyi yãw fãw viel ɛ ta ter dewr a Naaŋmun zie ɪ, gùre ni a bibir ɲa, ɛ yã-baarv be nyum ni a Naaŋmun cara puo.

¹⁵Nyi bãwni a, a Sore wa nyow v tuora kɔwri a, a nyi faafv n'a, mẽ a le a ti yeb ni a ti bá Pol na seb kù nyi ni a yã-bãwfv a Naaŋmun na kù v a.

¹⁶Le n'a v mì cãa le yere, a sebr al za puo v na yêr a yel ɲa yêrvu a. Yêr-bie be n a sebr a ɲa puo a per bãwfv kpeme; nibe na be bãw bom za ɛ a tierv be mí yaa ke liebi a, mí nyow ni a yêr-bie a ɲa pɛe liebi, ɛ le n'a be mì ure a Seb-sõw sebr ɲmãa al na cɛ a yãw. Bel muja loba yãw n'a be mí ure a le.

¹⁷Nyum ĩ ba mine ɛ, nyi bãwni a na baari: nyi gu nyi tuora ɛ ta saw a ni-faar be ɲa tulu wa bɔr ɪ nyi ɛ; nyi na dãw kpẽme ar a, nyi ta saw be dam nyi ɛ.

¹⁸Ɛ cɛ nyi kere a ti Sore ni a ti Faare Yeezu Kirita maalu ni a v bãwfv puo. Ule so yúor-vielv-danv yêre ɲa ni kura le. Amen.

1 ZÃ

1 ZÃ 1

- ¹Bom ne na ti be a Yele za per tib daar a, bom ne ti na wõ a, bom ne ti na nyẽ ni mimir a, bom ne ti na jir gbẽgbẽ a, ε to n a ti nuru a, v caar i a yẽrv na ture nyo-vuuvu a.
- ²Bũv n'v vẽ, a nyo-vuuvu ɲa sãá na, ti nyẽ v na, ti dure ni a v dāsɛ, ti mane ni a nyo-vuuvu na be kura le a yele kùre nyi, a nyo-vuuvu ɲa na ti be a Sãà zie ε wa sãá ti nyẽ a.
- ³Bom ne ti na nyẽ ε wõ a, ti yere v na kùre a nyum m̀, ké nyi m̀ tũ lãw ni ti, ε a ti lãw-taa i n lãw-taa na be tum ni a Sãà cara puo, ε be tum ni a v Bie Yeezu Kirta cara puo a.
- ⁴Ti sebr nyi ni a a ɲa ke a nũò na kpier ti a, tũ kpɛ ti ti to.
- ⁵Nyi nyẽ a yẽrv ti na wõ a Yeezu Kirta zie ε yere kùre nyi a: Naanmun i n cãa, ε lige kãw za be be a v zie i.
- ⁶Tumε wa yel ke ti lãw ni v na ε cãa cere lige puo a, ti ɲmare ni ziri, ε a ti ib be tu yel-mɲa i.
- ⁷ε tumε wa cere a cãa puo mẽ a Naanmun mɲa na be a cãa puo a, ti lãw ni taa ε a v Bie Yeezu Kirta zũ pɛwr i yel-bier za dɛwr bere ti.
- ⁸Tum wa yel ke ti be ter yel-bier a, ti tule ni ti tũra, ε a yel-mɲa be be a ti zie i.
- ⁹ε ce tumε wa yere a ti yel-bebe kùre a Naanmun a, v ɲmẽ n v ɲmẽa, ε i ni-mɲa, v na di n a ti yel-bebe suur kù ti ε pɛw a ti yel-faar za dɛwr ber.
- ¹⁰Tum wa yel ke ti be i yel-bebe dem a, Naanmun n'v ti buole zir-ɲmare, ε a v yẽrv be be a ti zie i.

1 ZÃ 2

- ¹ĩ bibiir i, ã sebr nyi ni a a ɲa ké nyi taa maale yel-bier ε, ε ce nur wa i mẽ v maal i yel-bier a, ti ter i nur a Sãà zie v mí yẽr faa ti, vle n'i a Yeezu Kirta na i ni-mɲa a.
- ²Bũv n'v vẽ, v de ni v tũra maal i bawr, ké Naanmun tũ di a ti yel-bebe suur kù ti. ε ce tum yõ yel-bebe be n'a i, a nisaalbe za dem m̀ n'a.
- ³ε a ɲa n'a ti nyẽ ké ti bãw ni a Naanmun: tumε wa sawr a v ne-yãwni a.
- ⁴Sob ne na yere: «ĩ bãw v na», ε be sawr a v ne-yãwni a, v i n zir-ɲmare, ε a yel-mɲa be be a v zie i.
- ⁵ε ce sob ne na sawr dier a Naanmun yẽrv a, a Naanmun nõwfu mí siri na viel v za a v sob zie. A ɲa n'a ti na tũ mí bãw ke ti lãw ni ni a Naanmun.
- ⁶Sob ne na yel k'vũ lãw ni ni a Naanmun a, a fer a k'vũ vuure mẽ a le a Yeezu na dãw vuuri a.

- ⁷Ĩ ba mune ε, Naanmun nɔ-yǎwna na ɪ paala a be n'v ĩ sebr kùre nyi ε, a nɔ-kura vl nyi na ter a per tib daar a n'v, a nɔ-kura ŋa ɪ n a yǣrv nyi na ti wõ a.
- ⁸Ɛ ce Naanmun nɔ-yǎwna na ɪ paala n'v ĩ sebr kùre nyi, ε a v yel-muɲa sǎá nɪ a Kırta zie nɪ a nyi zie m̀. Bũv n'v vẽ, a lige tɔle na, ε a cǎa tɔr za caale baari.
- ⁹Uli sob na yere k'v̄v be n cǎa p̄v̄ ε hĩen a v yeb a, cǎa na be a lige p̄v̄.
- ¹⁰Sob ne na nɔne a v yeb a, be n cǎa p̄v̄ ε bom za be be a v zie na ɪ k'v lo ɪ.
- ¹¹Ɛ ce sob ne na hĩen a v yeb a, be n lige p̄v̄; v cere nɪ lige p̄v̄ ε be bǎw be v na cere a ɪ, a lige na ɪ v zõw a yǎw.
- ¹²Ĩ bibiir i, ĩ sebr nyi na ké Naanmun dɪ n a nyi yel-bebe suur kù nyi a Yeezu yúor yǎw.
- ¹³Sǎà mune ε, ĩ sebr nyi na ké nyi bǎw nɪ a sob ne na be a per tib daar za a. Pɔl-bili i, ĩ sebr nyi na ké nyi zeb a t̄v̄ a Faalv-sob.
- ¹⁴Ĩ bibiir i, ĩ sebr nyi na ké nyi bǎw nɪ a Sǎà. Sǎà mune ε, ĩ sebr nyi na ké nyi bǎw nɪ a sob ne na be a per tib daar za a. Pɔl-bili i, ĩ sebr nyi na ké nyi kpeme na ε a Naanmun yǣrv be a nyi zie, nyi zeb a t̄v̄ a Faalv-sob.
- ¹⁵Nyi ta nɔne a tẽ-daa nɪ a tẽ-daa zu bome ɪ, nur wa nɔne a tẽ-daa a, v be mí ter a Naanmun Sǎà n̄wfv ε.
- ¹⁶Bũv n'v vẽ, bom za a tẽ-daa na so a: a nɪsaal pv-tierv bũ-bɔbrɪ na be viɛl a, bom fv na mí nyẽ a mimir zaale a, a pɔl-ɪb a t̄erá p̄v̄, a a ŋa za be yire a Naanmun Sǎà zie ɪ, a tẽ-daa zie n'a a yire.
- ¹⁷A tẽ-daa tɔle na, vlɛ nɪ a v bome a nɪsaalbɛ na mí bɔbr a, ε ce sob ne na maale a Naanmun pv-tierv a, mí be n be kura lɛ.
- ¹⁸Ĩ bibiir i, a yele za baarv p̄ɪɛl a. Nyi wõ na be yel kɛ Kırta dõ sob waar a. Ɛ ce ȳere ŋa a, Kırta dõ-dem yaga be n ka. A ŋa n'a ti bǎw k'aa yele za baarv daar ta na.
- ¹⁹A nɪbe be ŋa yi n a ti zie, ε ce be be ti ɪ a ti nɪbe ɪ. Beɛ ti sɪrɪ ɪ a ti nɪbe a, be nǎa ti cǎa na be a ti zie. Ɛ ce be yi na zaa a ti p̄v̄, k'aa ɪ cǎa ké be been kǎw za be ti ɪ a ti nur ε.
- ²⁰A nyum a, nyi páw nɪ a Vv̄v̄v̄ Sõw a Kırta na kù nyi a, lɛ n'a nyi za bǎw a yel-muɲa.
- ²¹Ĩ be sebr nyi ké nyi be bǎw a yel-muɲa ɪ, ĩ sebr nyi na ké nyi bǎw v na, nɪ kɛ bom za na ɪ ziri a, be yire yel-muɲa p̄v̄ ɪ.
- ²²Ǻa n'ɪ a zir-ŋmare, v be ɪ a sob ne na yere k'aa Yeezu be ɪ a Kırta a? A Kırta dõ sob ɪ a ŋa: v na zawrɛ a Sǎà nɪ a Bie za a.
- ²³Sob ne za na zawrɛ a Bie a, m̀ be ter a Sǎà ɪ. Ɛ sob ne za na saw a Bie a, m̀ ter ɪ a Sǎà.
- ²⁴A na ɪ a ŋa a, nyi maal ter a yǣrv nyi na wõ a per tib daar za a. A vlɪ bom ne nyi na wõ a per tib daar za wa be a nyi zie a, a nyum m̀, nyi na lǎwnɪ nɪ a Bie nɪ a Sǎà.

²⁵Ɛ a vli bom ne a Kurita na yel k'vɔ na kù ti na a, n'i a nyɔ-vɔvɔ na be kura le a.

²⁶A a ɲa n'a ã yel k'ũ seb kù nyi caar i a belɪ dem na mí bɔbr ke be tuli nyi a.

²⁷A nyum a, a Vɔvɔ Sɔw nyi na páw a Kurita zie a, v be n a nyi zie, é nyi be gu ke nur káw za wule nyi ɛ. Bɔv n'v vɛ, a Vɔvɔ wule nyi ni bom za: v wule nyi ni a yel-mɔja, ziri be n'a v wule nyi ɛ, le so nyi ure a le v na wul nyi a: nyi láw ni a Kurita.

²⁸ĩ bibiir i, a yɛre ɲa a, nyi láwni ni a Kurita, ke vɛ wa sǎá a, tum ɓǎa yǎw ber tierv, ɛ ta nyɛ vɪ ar zǎá ni v, a v waa daar ɛ.

²⁹Nyi na báwni a k'aa Kurita i n ni-mɔja a, nyi saw ke sob ne za mi na tuur a minv sɔr a, i n Naanmun bũ-dɔwra.

1 Zǎ 3

¹Nyi nyɛ a Naanmun Sǎa na nǔw ti sew, ti yǎw be buɔle ti Naanmun bibiir a. Ɛ ti i v na. A le n'a so a tɛ-daa be báw ti ɛ, v na be báw a Naanmun a yǎw.

²ĩ ba mune ɛ, a yɛre ɲa ti i n Naanmun bibiir, ɛ ce a le ti nǎa ɲmɛ a n'a be sǎá ser ɛ. Ti báwni a n'a k'aa Kurita wa sǎá a len daar a, ti na ɲmɛ na taa ni v, ti na na nyɛ v mɛ a le v na ɲmɛ a yǎw.

³Ɛ nisaal za na yǎw a tierv ɲa tɔ a v yǎw a, mí yǎw ni fáw viɛl mɛ a Kurita na viɛl a.

⁴Nir za na maale yel-bier a, mí zawr i Naanmun nuɔr, bɔv n'v vɛ, a yel-bier i n Naanmun nuɔr zawrv.

⁵Ɛ ce nyi báwni a na, a Kurita sǎá na k'vɔ wa ír a yel-bebe ber, ɛ ce vl be maali yel-bier ɛ.

⁶Nisaal za na maale yel-bier a be nyɛ v ɛ, ɛ be báw v ɛ.

⁷ĩ bibiir i, nyi ta saw nir za tuli nyi ɛ. Sob ne na tuur a yel-mɔja a, i n ni-mɔja mɛ a Kurita na i ni-mɔja a.

⁸Sob ne na maale a yel-bier a, Gegera so v. A Gegera na i yel-bier-maale a per tib daar za a yǎw. Yel ɲa yǎw n'a a Naanmun Bie sǎá: k'vɔ wa sǎw a Gegera tome ber.

⁹Nisaal za na i Naanmun bũ-dɔwra a, v be cǎa maale yel-bier ɛ, a nyɔ-vɔvɔ fáw na yi a Naanmun zie a na be a v pɔɔ a yǎw; ɛ a Naanmun na n'v dɔw v a, v kũ tũ cǎa maale yel-bier ɛ.

¹⁰A ɲa n'a be mí báw a Naanmun bibiir ni a Gegera bibiir: sob ne za na be tuur a yel-mɔja a, ɛ mi be le nɔne a v yeb a, be i Naanmun bie i.

¹¹Yel ɲa n'v nyi wɔ a per tib daar za: ké ti nɔne taa.

¹²A be sew ke ti ɲmɛ mɛ a Kayɛ a i: v na ti i a Faalv-sob nir a n'a so v kú a v yeb. Ɛ bɔv yǎw n'a v ti kú v? A v i-iri be ti viɛl ɛ, ɛ a v yeb dem tu a yel-minv.

¹³Yɛbr i, a tɛ-daa ɲa niɛ wa hɛn nyi a, a ta i mɛ a ur nyi na i.

- ¹⁴Tum a, ti bãw na ke ti yi n a kũu puɔ kpɛ nyɔ-vuuru puɔ, ti na nɔnɛ a ti yebr a yãw. Sob ne na be ter a nõwfu a, cãa na be a kũu puɔ.
- ¹⁵Nɪr za na hĩen a v yeb a, nɪ-kúre n'v, é nyi bãwnɪ a na nɪ-kúre kãw za na be mí ter a nyɔ-vuuru na be kura le a.
- ¹⁶Yel ɲa puɔ n'a ti bãw vli bom ne na n'i a nõwfu a: a Yeezu de nɪ a v nyɔ-vuuru tur a ti yãw. A na ɪ le a, a tum mɪ, a fer a ke ti mí mɪ de a ti nyɔ-vuuru tur a ti yebr yãw.
- ¹⁷Nɪr wa ter a a tẽw zu, ε nyẽ a fere a v yeb, vu be zo v nɪ-baalv a, ɲmɪɲmun n'a v na tũɔ yel k'vu nɔnɛ nɪ a Naanmun?
- ¹⁸Ĩ bibiir i, nyi ta ɪ ti nɔnɛ nɪ nuɔr nɪ yẽr-vieli tẽwr ε, nyi ɪ a ti nõwfu sãá a ti ɪ-ɪrɪ puɔ ε tu a yel-mɲa.
- ¹⁹A ɲa n'a ti na bãw ké ti ɪ n yel-mɲa nɪbe, é mí ɔãa yãw ber tierv a Naanmun niɲé.
- ²⁰Bũv n'v vẽ, a ti tierv wa yel ke ti sãw na a, Naanmun ɪ n kpẽe zuo a ti tierv, ε v bãw nɪ bom za.
- ²¹Ĩ ba mune ε, a ti tierv be wa yel ke ti sãw na a, ti mí ber ɪ dẽbĩe a Naanmun niɲé.
- ²²Ɛ bom za ti na zele a, ti mí páw v nɪ a v zie, ti na sawr a v ne-yãwnɪ ε ure a le na pelɪ a v puɔ a yãw.
- ²³Ɛ a nuɔr v na yãw kù ti a n'i ɲa: ké ti saw de a v Bie Yeezu Kɪrɪta, ε nɔnɛ taa mẽ a le a Kɪrɪta na yãw a nuɔr kù ti a.
- ²⁴Sob ne na sawr a Naanmun ne-yãwnɪ a, v lãwnɪ nɪ a Naanmun ε a Naanmun mɪ lãw nɪ v. A ɲa n'a ti bãw k'aa Naanmun lãw nɪ ti na, a Vuuru Sõw v na kù ti a.

1 ZÃ 4

- ¹Ĩ ba mune ε, nyi ta mísaw de a belɪ dem za na mí yel ke be ter ɪ Naanmun Vuuru a ɪ. Ɛ ce, nyi mí ɪ be kaa nyẽ a vuuru be na ter a, wa surɪ yi a Naanmun zie a. Bũv n'v vẽ, Naanmun-yẽr-man-bel-belbe yér a pàw a tẽ-daa.
- ²A ɲa n'a nyi na mí bãw Naanmun Vuuru wa n'v a: sob ne za na yere ke a Yeezu Kɪrɪta surɪ na liebi nɪsaal a, ter ɪ a Vuuru na yi a Naanmun zie a.
- ³Ɛ ce sob ne za na be saw de a Yeezu Kɪrɪta a a ɲa a, v be ter a Vuuru na yi a Naanmun zie a ɪ, a Kɪrɪta dõ sob nyi na wõ be yel k'vu waar a, a v vuuru n'v v ter. Ɛ ce a yère ɲa a, a Kɪrɪta dõ sob be n a tẽ-daa zu baari.
- ⁴Ĩ bibiir i, a nyum a, Naanmun so nyi, é nyi zeb a tũɔ a Naanmun-yẽr-man-bel-belbe be ɲa; bũv n'v vẽ, a sob ne na be a nyi sɔgo a, ɪ n kpẽe zuo a sob ne na be a tẽ-daa zu a.
- ⁵A nɪbe be ɲa ɪ n a tẽ-daa nɪbe, ale so be mí yère mẽ a le a tẽ-daa na mí yère a, ε a tẽ-daa bere wone a be yerv.

⁶Ɛ cɛ a tum a, Naanmun so ti. Sob ne na bāw a Naanmun a, mí bere na wone a ti yêrv. Ɛ sob ne a Naanmun na be so a, be mí bere wone a ti yêrv ɛ. A ɲa n'a ti mí bāw a yel-mɲa Vuvuvu ni a tulu vuvuvu.

⁷Í ba mune ɛ, nyi i ti nɔne taa, bũv n'v vɛ, a nɔwfu yi n a Naanmun zie. Nur za na ter a nɔwfu a i n Naanmun bie, ɛ bāw a Naanmun.

⁸Sob ne na be ter nɔwfu a, be bāw a Naanmun ɛ, a Naanmun na i nɔwfu a yāw.

⁹A ɲa n'a a Naanmun wul a v nɔwfu v sãá a ti zie: v tɔ n a v Bi-been a tẽ-daa zu k'uv wa i ti vuvuvu.

¹⁰A ɲa n'a a nɔwfu ɲmɛ: tume be ne be nɔw a Naanmun ɛ, vɛ n'v nɔw ti, ɛ tɔ a v Bie k'uv wa de v tɔra maal i bawr a ti yel-bebe suur di-kùb yāw.

¹¹Í ba mune ɛ, a Naanmun wa nɔw ti a ɲa a, a fer a k'aa tum m̀, ti m̀ nɔne taa.

¹²Nur za be dāw nyɛ a Naanmun ɛ. Tume wa nɔne taa a, Naanmun lāwni ti na, ɛ a v nɔwfu a ti zie viel i v za.

¹³A ɲa n'a ti mí bāw ke ti lāw ni ni a Naanmun, uv lāw ni ti: v na kù ti a v Vuvuvu a yāw.

¹⁴Ti nyɛ na, ɛ dure a dāsɛ k'aa Sāà tɔ n a v Bie k'uv wa i a tẽ-daa faare.

¹⁵Nur wa yel k'aa Yeezu i n a Naanmun Bie a, Naanmun mí lāwni ni a v sob, ɛ a sob m̀ lāw ni a Naanmun.

¹⁶A tum a, ti bāw na ɛ saw de a nɔwfu a Naanmun na ter a ti yāw a. Naanmun i n nɔwfu. Sob ne na ter a nɔwfu a, v lāwni ni a Naanmun, ɛ a Naanmun m̀ lāw ni v.

¹⁷A nɔwfu wa viel v za a ti zie a, ti na ber i tierv a yêrv maalv bibir, bũv n'v vɛ, a ti nyɔ-v uvuvu a tẽw zu ka ɲmɛ na taa ni a Yeezu Kirita dem.

¹⁸N ɔwfu be bāw dɛbɛ i. Nɔwfu na i nɔwfu mɲa a, mí diw ni a dɛbɛ ber. Bũv n'v vɛ, a dɛbɛ mí wul a ke dɔwru na wa na. Ɛ sob ne na zɔre dɛbɛ a, a nɔwfu be viel v za a v zie i.

¹⁹Tum a, ti nɔne na, a Naanmun na n'v de niwn nɔw ti a yāw.

²⁰Nur wa yel: «Í nɔne ni Naanmun», ɛ hɛn a v yeb a, zir-ɲmare n'v. Bũv n'v vɛ, sob ne na be nɔne a v yeb v na mí nyɛ a, kũ tɔv nɔne a Naanmun v na be mí nyɛ a i.

²¹A nvɔr a Kirita na yāw kù ti a n'i ɲa: sob ne na nɔne a Naanmun a, v m̀ nɔne a v yeb.

1 ZĀ 5

¹Nur za na saw de k'aa Yeezu i n a Kirita a, i n Naanmun bũ-dɔwra. Ɛ sob ne za na nɔne a dɔwre a, m̀ mí nɔne ni a v bũ-dɔwra.

²A ɲa n'a ti mí bāw ke ti nɔne ni a Naanmun bibiir: a len daar ti na mí nɔne a Naanmun ɛ sawr a v ne-yāwni a.

³A ɲa n'a a Naanmun nɔwfu sɪri ɲmɛ: kɛ ti sawr a v nɛ-yɔwɲi. ɛ a v nɛ-yɔwɲi bɛ kpɛmɛ zuo ɪ,

⁴bɔv n'v vɛ, Naanmun bɔ-dɔwra za tɔɔ nɪ a tɛ-daa, ɛ a tɔɔfu ti na tɔɔ a tɛ-daa a, n'ɪ a ti Naanmun-saw-deb.

⁵Åa n'v tɔɔ a tɛ-daa, a bɛ ɪ a sob nɛ na saw de k'aa Yeezu ɪ n a Naanmun Bie a?

⁶A Yeezu Kɪrita n'v wa n a v suob kɔɔ nɪ a v kɔu zɪ. A kɔɔ tɛwr bɛ n'a v wa n ɛ, v wa n nɪ a kɔɔ nɪ a zɪ. ɛ a Vuvuv sɔw n'v dɪrɛ a dɔsɛ kɛ sɪza n'a, a Vuvuv Sɔw na ɪ a yel-mɲa a yɔw.

⁷Dɔsɛ dem ata nɛ bɛ:

⁸a Vuvuv Sɔw, a kɔɔ nɪ a zɪ, ɛ bɛ za ata lɔw nɪ taa dɪrɛ a dɔsɛ-been.

⁹Tɪ mɪ saw nɪ a nɪsaalbɛ dɔsɛ, a Naanmun dɔsɛ ɪ n kpɛɛ zuo a nɪsaalbɛ dem. ɛ a dɔsɛ ɲa n'v v dɪ a v Bie yɔw.

¹⁰Sob nɛ na saw de a Naanmun Bie a, mɪ tɛr ɪ a dɔsɛ ɲa a v pɔɔmɪ. ɛ cɛ sob nɛ na bɛ mɪ saw de a Naanmun a, mɪ de v na buɔlɛ zir-ɲmare, v na bɛ saw de a Naanmun dɔsɛ v na dɪ a v Bie yɔw a.

¹¹A dɔsɛ vl n'ɪ ɲa: Naanmun kɔ ti nɪ a nyɔ-vuvuv na bɛ kɪra lɛ a, ɛ a nyɔ-vuvuv ɲa n'v ti pɔw a v Bie zie.

¹²Sob nɛ na tɛr a Bie a, tɛr ɪ a nyɔ-vuvuv ɲa, ɛ sob nɛ na bɛ tɛr a Naanmun Bie a, bɛ tɛr a nyɔ-vuvuv ɛ.

¹³ɪ sɛb nyɪ nɪ a a ɲa za kɛ nyɪ bɔw kɛ nyɪ tɛr ɪ a nyɔ-vuvuv na bɛ kɪra lɛ a, a nyum na saw de a Naanmun Bie a.

¹⁴ɛ bom ɲa n'v so ti mɪ bɛr tɪrɪv a Naanmun nɪɲɛ: tɪmɛ wa zɛlɛ bom a tu a v pɪ-tɪrɪv a, v mɪ bɛr a wɔ a ti zɛlv.

¹⁵ɛ ti na bɔw k'vɪv mɪ bɛrɛ na wone tɪmɛ wa zɛlɛ bom a v zie a, ti bɔw na kɛ ti pɔw nɪ a bom nɛ ti na zɛlɪ a v zie a.

¹⁶Nɪr wa nyɛ a v yɛb v maalɛ yel-bier na bɛ kɔrɛ a, v puore, ɛ Naanmun na kɔ n nyɔ-vuvuv a v yɛb, a yel-bier vl wa sɪri bɛ kɔrɛ a. ɛ cɛ, yel-bier kɔw bɛ n bɛ kɔrɛ. A vl yɔw bɛ n'a ɪ yel kɛ nyɪ puore ɪ.

¹⁷l-faa za ɪ n yel-bier, ɛ cɛ yel-bier za bɛ kɔrɛ ɪ.

¹⁸Tɪ bɔwɲi a na kɛ Naanmun bɔ-dɔwra za bɛ maalɛ yel-bier ɛ, a Naanmun Bie gu v na, ɛ a Faalv-sob kɔ tɔɔ ɪ v bom ɛ.

¹⁹Tɪ bɔw na kɛ Naanmun so ti, ɛ a Faalv-sob so a tɛ-daa za.

²⁰Tɪ bɔw na kɛ a Naanmun Bie wa na, wa kɔ ti a yɔ kɛ ti bɔw a Naanmun-sɪza. Tɪ lɔw nɪ nɪ a Naanmun-sɪza a v Bie Yeezu Kɪrita yɔw. Uɛ n'ɪ a Naanmun-sɪza nɪ a nyɔ-vuvuv na bɛ kɪra lɛ a.

²¹ĩ bibiir i, nyi gùre nyi tɔɔra a tɔɔ yãw.

2 ZÃ

2 ZÃ 1

¹A mää nɪ-kura, mää n'v sebr a fũv nɪ a fɔ bibiir, fũv pɔw-nɪ-kpɛɛ a Naanmun na kaa ir a. Ɔ nɔnɛ nyɪ nɪ yel-mɔja za, ɛ cɛ mää yɔ be n'v ɛ, a belɪ dem za na bāw a yel-mɔja a, mɪ nɔnɛ nyɪ na.

²Bũv n'v vɛ, a yel-mɔja be n a ti zie, ɛ na cāa be a ti zie kura lɛ.

³A Naanmun Sāa, nɪ a Yeezu Kɪrta, na ɪ a Sāa Bie a, be kù ti maalɔ, su-ɓaarɔ nɪ yā-ɓaarɔ ti vuure nɪ a yel-mɔja nɪ a nɔwfu pɔɔ.

⁴Nũò ti kpe m ɪ yaga za, ɪ na ti nyɛ a fɔ bibiir be mune be cere a yel-mɔja pɔɔ, mɛ a lɛ a Naanmun Sāa na yāw a nuor kù ti a.

⁵Pɔw-nɪ-kpɛɛ ɛ, ɪ zeɛ fɔ nɪ a yɛrɛ ɲa ké ti nɔnɛ taa. U be ɪ Naanmun nɔ-yāwna na ɪ paala n'v ɪ sebr fɔ ɛ. A vl ti na ter a per tib daar za a n'v.

⁶A ɲa n'a a nɔwfu ɲmɛ: ké ti sawr a Naanmun nɛ-yāwnɪ. Ɛ a Naanmun nɔ-yāwna, nyɪ na wɔ a per tib daar za a, n'ɪ ké ti vuure a nɔwfu pɔɔ.

⁷Nɪ-belbe yaga yér a pàw a tẽ-daa. Be be saw de k'aa Yeezu Kɪrta wa na ɪ nɪsaal ɛ. A ɲa n'a be mí bāw a nɪ-bele nɪ a Kɪrta dɔ sob.

⁸Nyɪ gúre nyɪ tuɔra taa wa guure a ti tome tɔne ɪ, ɛ páw a sã-ya za.

⁹Nɪsaal za na be ter a Kɪrta wulu, ɛ mí wul col ɪ a, v be lāw nɪ a Naanmun ɛ; sob nɛ na mí ter a wulu ɲa a, v lāw nɪ nɪ a Sāa nɪ a Bie.

¹⁰Nur wa waar a nyɪ zie ɛ be ter a wulu ɲa a, nyɪ taa dier v sãanɔ a nyɪ yir ɛ, ɛ mɪ taa puore v a v waa yaanɪ ɛ.

¹¹Bũv n'v vɛ, sob nɛ na puore v a v waa yaanɪ a, v pɔɔ nɪ a v ton-faar pɔɔ.

¹²Ɔ cāa na ter yel-yaga nāá yel kù nyɪ, ɛ cɛ ɪ be ti bɔbr kũ manɪ a seɓ-ɓel zu nɪ seɓ-dale kũ ɛ; ɪ tiere na kũ ta a nyɪ zie, ti yér sɔw taa, a ti nũò tũɔ viɛl v za.

¹³A fɔ yeb, Naanmun mɪ na kaa ir a, bibiir puore fɔ na.

3 ZÃ

3 ZÃ 1

- ¹A mãa Ní-kvra, mãa n'v sebr fu, fũv ã nı-nɔna Gayisi, ã na nɔnɛ yel-muɔa za a.
- ²Ã ba-nɔna a, ã zɛɛ na k'aa yeɛ za cere vla a fu zie, ɛ fu mĩ ter a yãgan yã-baarv mẽ a le fu na ter a sɛ yã-baarv a.
- ³Nũò kpɛ m ı yaga za, bũv n'v vẽ, yebr ta n a ka dı a yel-muɔa na sãá a fu nyɔ-vũvũv puv a dãsɛ: a fũv a, fu vuvre nı a yel-muɔa cãa puv.
- ⁴Nũò be mĩ kpɛ m bom za yãw sew ã na mĩ wa wõ k'aa ã bibiir cere nı a yel-muɔa sɔr puv a ı.
- ⁵Ã ba-nɔna a, fu kaare nı a yebr zie vla tu n a fu Naanmun-sawfu, beɛ saa ı nı-sãanbe a.
- ⁶Be dı n a fu nõwfu dãsɛ a Lãw-yir niɲé. Fu na maal ı vla, fũv wa sõw be mẽ a le a na sew a Naanmun zie, be cãa lo a be sɔr cere a.
- ⁷Bũv n'v vẽ, a Kırta yúor yãw n'a be lo a sɔr, ɛ be saw de tıbe dem sõwfu kãw za ı.
- ⁸A na ı a ɲa a, a tum a, a fer a ké ti mĩ tıɛ a nıbe be ɲa taabe ter, tũv mĩ mĩ puv a yel-muɔa manv tome puv.
- ⁹Ã seb ı seble kù a nyı Lãw-yir, ɛ ɛ a Diotırefu na nɔnɛ a be niwn deb a yeɛ za puv a, be dier a ti yêrv ɛ.
- ¹⁰Le so mãa wa ti wa a len daar a, ã na wo n a v ı-faar za, vl na mĩ bul yêr-faar tewr yêre caare nı ti a. ɛ ɛ a za cãa be n'a ı, a vl tɔr za be mĩ saw de a yebr a sãanv ɛ, ɛ a belı dem na mĩ bɔbr ké be nãá de be a sãanv a, v be mĩ sawr ɛ, ɛ diwr be bere a Lãw-yir puv.
- ¹¹Ã ba-nɔna a, ta cɔwre a yel-faa ı, cɔwre a yel-vla. Sob ne na ıre vla a, ı n Naanmun nı-sora, ɛ sob ne na maale faa a, be bãw a Naanmun ɛ.
- ¹²A Demetıryisi vl yãw a, nıbe za dıre nı a v dãsɛ vla. ɛ a yel-muɔa tɔr za dıre nı a v dãsɛ. A tum mĩ, ti dıre nı a v dãsɛ, ɛ fu bãwnı a n'a a ti dãsɛ na ı sıza a.
- ¹³Yel-yaga cãa nı be ã nãa yel kù b, ɛ ɛ, ã be bɔbr k'ũ seb ı seb-dale nı seb kũv ɛ.
- ¹⁴Ã tiere na k'ũ kũ yaa ke nyẽ b ti yêr sɔw taa ı.
- ¹⁵A yã-baarv, v be a fu zie. A fu ba mune puore fu na. Mĩ pùori a ti ba mune, be za been been.

ZID

ZID 1

¹A mǎa Zid, Zakɪ yɛb, na ɪ a Yeezu Kɪrɪta tō-tōne a, ɪ sebr ɪ a belɪ dem a Naanmun Sāà na buɔli, a bel v na nɔne ε yǎw a Yeezu Kɪrɪta gu a.

²A nɪ-baal-zɔba, a yǎ-baarv nɪ a nōwfv, a be a nyɪ zie yaga yaga za.

³ɪ ba mune ε, ɪ ti bɔbr a nɪ ɪ pɔɔ za, kʼɪ seɓ nyɪ manɪ a faafv ti za na lǎw a yele kù nyɪ. E ce a wa ɪ fɛrv kʼɪ tur a seɓe ɲa kù nyɪ, yel kù nyɪ ké nyɪ yǎw fǎw muɔr a saw-deb yǎw, a Naanmun na kù a v nibe dayɛn daadaa a.

⁴Bǔv n'v vɛ, nɪ-faar kǎw wa na wa sɔwli kpe a nyɪ pɔɔ. Be mí de nɪ a ti Naanmun-maalv tu n zi-yoru, bɔbr ɪ ké be wul ke be ter ɪ yel-mɲa a be pǔɔ-ɪb pɔɔ, é be sawr dier a ti Sore Yeezu Kɪrɪta na ɪ a ti Wul-wul-kara been yō a ɪ. Koro za n'a a Seɓ-sōw mane a dɔwrv na na lo a be zu a.

⁵Nyɪ na saa bǎw a a ɲa za baarɪ a, ɪ cǎa na bɔbr kʼɪ lɛb sǐw a nyɪ tierv k'aa Sore na ti faa a v nɪ-buɔre Israyel a Eziptɪ tēw pɔɔ baar a, v ɪ n a belɪ dem na be ti saw de v a, be kpi.

⁶A malkɪ mune na be ti saw ter a fǎw vl tɛwr a Sore na kù be a, é ti zawrɪ a be kpeɓ zie ber a, a Naanmun nyɔw be na yǎw bame kura le lɔb yǎw lige pɔɔ, gùre nɪ a yǛr-vielv-danv malkɪ mune na be a salom zu a.

⁷A Sodòm nɪ a Gomɔɔr nɪ a tē-kpɔwli nibe ti ter ɪ pǔɔ-ɪ-urɪ mɛ a malkɪ mune be ɲa a, é ti bɔbr a lǎw-taa na be tu sɔr a, Naanmun yǎw be nɪ dɔwrv nɪ vūu na be ter kpiiru a, k'aa ɪ wulu a nibe za zie.

⁸A ɲa tɔr za n'a a nibe be ɲa mɪ ure: be mí tuur ɪ a le a be tierv na bɔbr a, dɛwr ɪ a be yǎgame; be be mí sawr a Naanmun nɪ-kpɛɛnv a be zu ε, ε tuur a v yúor-vielv-danv malkɪ mune na be a salom zu a.

⁹E ce a malkɪ-kpɛɛ Misel tɔr za be ɪ a ɲa ɪ. Ule nɪ a Gegera na ti ɲmɛr nɔkpen ε zebr ɪ taa a Mōyiir yǎgan a, v be ti saw tv v ε. A ɲa tɛwr a v ti yel kù v: «A Sore, v yǎw fv dɔwrv.»

¹⁰E ce a nibe be ɲa bel tuur ɪ bom ne be na be bǎw a, ε a al be na mí bǎw, a bǎwfv ɪ mɛ a wɛ-dɔn bǎwfv a, a be kūu yǎw cǎa n'a.

¹¹Baw-bio dem ne be, bǔv n'v vɛ, be tu n a Kayɛ sɔr; be kpe n tulu pɔɔ mɛ a Balaam a, libie yǎw. Be na ti zebr mɛ a Koore na ti zɛb ɪ a Mōyiir a, be kpi na.

¹²Bele sɪrɪ ne be mí sǎwne a nyɪ yebr lǎw-dɪb bere, a len daar be na mí su zu dɪre be zɔre nɪ vɪ a. Be ɲmɛ na mɛ zūzuwe sesɛb na mí dare, ε a be mí mɪ saa a. Be ɲmɛ na mɛ turv na be wɔne a, a wɔb daar saa n'a a, ε bele wa vɔ a ber a, āa kpi gb'a ayi a.

¹³Be ɲmɛ na mɛ kǔɔ-kpɛɛ kǔɔ-mie na damne nɪ fǎw a, a be vɪ yele na ɪ mɛ a kǔɔ-puuru a, mí de be nɪ niwn. Be ɲmɛ na mɛ ɲmar-bie na mí wa yi tūɔ a salom a; Naanmun bǎwnɪ be nɪ zie na liw v za a, kura le yǎw.

¹⁴A bel yāw mī n'a a Enokī, na ɪ a tī sāakũ-suwle ayopōi sob na tu a Adama zu a, tī yēr a Naanmun-yēr-mane yēr-bie a ɲa: «A Sore n'ɪ ɲan waar, vɛ nɪ a v malkɪ-son tur-piir piir,

¹⁵k'vɔ wa maal ɪ a nɪbe za yērv. U na wul ɪ a yel-bebe dem za a be ɪ-faar be na ɪ caar ɪ v a be be-wonu zūú a, nɪ a zume yēr-bie a yel-bebe dem be ɲa, na be ter yāwfv a, na yēr caar ɪ v a.”

¹⁶A nɪbe be ɲa mī zebr ɪ kura le, ε a be suur be nume be a be nyɔ-vvuv yāw ε. Be mī tiere nɪ a be bũ-bɔbrɪ tewr. Pɔl-yērv n'a be mī yēre, ε bele wa mvure nur a, bel muja tone yāw n'a.

¹⁷ε a nyum, ã ba mune ε, nyɪ le tiert a yērv al a tī Sore Yeezu Kɪrita nɪ-toni na tī dāw yēr kù nyɪ a.

¹⁸Be tī yere nɪ a ɲa kure nyɪ: «A yele za baarv daar a, nɪbe na ure nyɪ na laar ε tuur a be ɪ-faar vɔla.”

¹⁹Bele n'ɪ be ɲan, bel na mī yāwne búr-taa a nɪbe cara pɔɔ a! A tēw zu ka yele tierv tewr a be ter, be be ter a Vvuv Sōw ε.

²⁰ε ce, nyum ã ba mune ε, nyɪ cāa de a nyɪ nyɔ-vvuv tu n a nyɪ Naanmun-saw-deb na ɪ sōw yaga za a, nyɪ puore nɪ a Vvuv Sōw fāw.

²¹Nyɪ be a Naanmun nōwfv pɔɔ gùre nɪ ké a tī Sore Yeezu Kɪrita wa kù nyɪ a nyɔ-vvuv na be kura le a, a v su-ɔaarv pɔɔ.

²²Nyɪ zore a belɪ dem na búne a nɪ-baalv.

²³Nyɪ mī faa be a vūu pɔɔ; ε a be mune a, nyɪ ter a be nɪ-baal-zoba ε lāw nɪ dēbĩε. Nyɪ hien a be ɪ-faar tī lāw nɪ a be bũ-suuri dewr, a be nisaal ɪ-dege na mī wa n a.

²⁴A Sob ne na na tũɔ gu nyɪ, nyɪ ta lo towtow a, é ɪ kè nyɪ viel ε be nũɔ pɔɔ ar ɪ a yúor-vielv-danv nĩɲé a,

²⁵a Naanmun been yō tī Faare, vɛ so yúor-vielv-danv, depaalu, fāw nɪ kpenu a tī Sore Yeezu Kɪrita yāw, a dāwdāw za, a yēre ɲa nɪ kura le. Amen.

YEL-WULA

YEL-WULA 1

¹A yel-wula a Yeezu Kirita na páw a, a sebe ɲa puɔ n'a v be. Naanmun wul v ni a yel ɲa, k'aa Yeezu Kirita i a Naanmun tō-tō-biir bāw a yel vl na kũ yaa ke ta a. A Kirita tō n a v malki, a v tō-tōne Zā zie, k'vɔ ti i v bāw a yel ɲa.

²A Zā di n a dāsɛ, k'aa al za v na nyɛ a, i n Naanmun yɛrv ni yel-mɲa a Yeezu Kirita na wul a.

³Zu-nũɔ sob i sob nẽ na kane a sebe ɲa a, zu-nũɔ dem n'i a belɪ dem na bere wone a Naanmun-yɛr-manɛ yɛrv, ɛ maal ter a yele al na seb a sebe ɲa puɔ a vla a! Bũv n'v vɛ, a daar pɛl a, a na na ta a.

⁴Māa Zā, māa n'v puore a Lāw-yie ayopōi na be a Azi tɛw vuo puɔ a nɪɛ: a Naanmun na be, dāw be ɛ waar a, v kù nyi a maalv ni a yā-baarv; a Vuvuv ayopōi na be a v naalv da-kōw niɲé a, a kù nyi a maalv ni a yā-baarv;

⁵a Yeezu Kirita na i dāsɛ-dɛɛ na ɲmẽ v ɲmɛa a, Bi-dāw-dōwra na de niwn lɛb yi a kũuni puɔ a, a tɛw zu na-mɛɛ za nāa, v kù nyi a maalv ni a yā-baarv. A Kirita nɔne ti na, ɛ cir a v zũ ír ti ber a ti yel-bebe puɔ.

⁶U i na ti i na-mɛɛ ni-buvɛ, bawr-maalbe a Naanmun v Sāa yāw, vlɛ so yúor-vielv-danv, ni kpɛv a yome yome za. Amen.

⁷Nyɛ, v be n a zũzuge puɔ waar, nɪsaal za na nyɛ v na, lāwni a belɪ dem na cɔr v col a. A tɛw zu yie dōwlv za na kone ni a v kuor. Siza n'a. Amen.

⁸A Sore Naanmun yere na: «Māa n'i a Alfa ni a Omega, a sob nɛ na be, dāw be, ɛ waar a, a Kpɛv za sob. “

⁹Māa n'i a nyi yeb Zā; ï na lāw ni a Yeezu mɛ a nyum a, ï i n a nyi tɔ sob a kpɛrv puɔ, a naalv dɪb puɔ ni a kanyir dɪb puɔ. Be diw mɛ na ï ti be a kũɔ-kpɛɛ sɔgɔ tɛw vl be na buɔle Patimɔsi a, a Naanmun yɛrv ï na ti hieri a yāw, ni a yel-mɲa a Yeezu na wul ï saw de a yāw.

¹⁰A Naanmun Vuvuv ti siw mɛ ni a Sore bibir, ɛ ï ti wõ kɔkɔr na yire kpɛw kpɛw za a ï pùorí a, mɛ wɛ na peble a;

¹¹v ti yere na: «Seb a vli bom fu na nyere a yāw sebe puɔ tur kù a Lāw-yie ayopōi a ɲa: Efɛɛzi, Sumur, Pergam, Tiatur, Sardi, Filadelfi ni Lawdise.”

¹²Ï ti lɛb a k'ũ nyɛ a sob nɛ na yɛɛ a ï zie a. Ï na ti lɛbi a, ï nyɛ ni salmɛ fɪtɪlɪ ayopōi.

¹³Nur kāw ti ar i a fɪtɪlɪ sɔgɔ, i mɛ nɪsaal-bie a. U ti su n kparv v siw ti tɔ a gbɛɛ, ɛ v ɲmāa ni salmɛ kpawr a nyāa zu.

¹⁴A v zu-kɔbe ti pɛlɪ na mɛ pikɔbl-pɛle a, mɛ gon a, ɛ a v mimie i mɛ vūu-'lera a;

¹⁵a v gbɛɛ ti nyɪwre na mɛ kur-zɛ be na zuw v mũɔ a, ɛ a v kɔkɔr yire kpɛw za mɛ a kũɔ-kpɛɛ gɔmɛ a.

¹⁶ Dmar-bie ayopōi ti be n a v duru nūú, é zēbr so-kpēē na dūre a loge ayi ε a nuor i bulbul a, yire a v nuorí. A v niwn ti nytwre na mē mūtōw na pur v za a.

¹⁷ Ī na ti nyē v a, ĩ lo na gā a v gbēē yāw mē ĩ kpi na a. E ce, v ti dowl i a v duru nūu a ĩ zu ε yel: «Ta zōre dēbīe i: maa n'i a niwn-diere ni a po-pawre,

¹⁸ a sob ne na vuure a. Ī ti kpi na, ε maa n'i gan vuure kura le. Ī dūre ni naalv a kūu ni a kpume tēw zu.

¹⁹ A na i a ŋa a, seb a yele fv na nyē a, a al na ure a yēre ŋa a, ni a al a na fer k'aa i a pùorí a.

²⁰ A ŋmar-bie ayopōi, fv na nyē a ĩ duru nūú a, ni a salmē fītuli ayopōi per na sowli a n'i ŋa: a ŋmar-bie ayopōi i n a Lāw-yie ayopōi malki mune, ε a fītuli ayopōi i a Lāw-yie ayopōi. »

YEL-WULA 2

¹ «Seb yel a Efēezti tēw Lāw-yir malki: «A ŋa n'a a sob ne, na ter a ŋmar-bie ayopōi a v duru nūú ε cere a salmē fītuli ayopōi sogo a, yere:

² ĩ bāw ni a fv tome, a balv fv na bal fv twora a, ni a fv kanyir. Ī bāwni a na fūv ni a po-to-dem na kū tōo taa a; a bel na yel ké be i n ni-toni ε be i ni-toni a, fv i be na kaa nyē be i zir-ŋmarbe.

³ Fv ter i kanyir, fv wō n tuo a ĩ yāw ε be bal tie ber ε.

⁴ E ce, ĩ yere fv na: fv na be cāa nōne mē mē a per tib daar a.

⁵ A na i le a, le terti a be za fv na yi ké wa lo a! Liebi a fv ib ε leb de a fv dāwdāw i-iri. Fūv be wa liebi a fv ib a, ĩ waar i a fv zie, ε ĩ na wa ír i a fv fītule a v beba zie ber.

⁶ E ce, yel-vla ŋa n'v fv ter: fv be nōne a Nikolayiti mune tome mē a maa mi na be nōne a a i. » “

⁷ «Sob ne na ter tobe a, v bere wone a vli bom ne a Naanmun Vuuru na yere kùre a Lāw-yie a.» «Sob ne na na zeb tōo a, ĩ na kù v ni a nyo-vuuru tie wome v di, a nyo-vuuru tie na ar a Naanmun zaardē puo a.”

⁸ «Seb yel a Sumur tēw Lāw-yir malki: «A ŋa n'a a niwn-diere ni a po-pawre yere, a sob ne na ti kpi ε leb vuure a:

⁹ ĩ bāw ni a fv kpieru ni a fv nāw (ε ce, fv nīe na kpe naalv). Ī bāw ni a zome, a bel dem na yel ké be i n Zifu mune ε be i Zifu a, na tuur fv a: Sitaana lāw nibe ne be.

¹⁰ Ta zōre a tuo fv na na wō a dēbīe i. Nyē, a Gegera na yāw ni nyi mune gaso puo k'vu i nyi kaa, é nyi na nyē ni kpieru bibie pie. Taa lebr pùor ε, ε ti ta a fv kūu daar, ε ĩ na kù b i a zeb-tōofv kpa-wu, na i a nyo-vuuru a.» “

¹¹ «Sob ne na ter tobe a, v bere wone a vli bom ne a Naanmun Vuuru na yere kùre a Lāw-yie a.» «Sob ne na na zeb tōo a, a kūu ayi sob be páwr v ε. “

¹²«Seb yel a Pergam tēw Lāw-yir malki: «A ɲa n'a a sob ne na ter a zebr-so-kpɛɛ na dire a loge ayi, ε a nuor i bulɔl a, yere:

¹³ĩ bāw ni a be fu na kpier a: a be a Sitaana naalv da-kow na be a n'a. E ce, fu yāw ni fāw tu a ĩ pùor. A bibie al pɔv be mi na saa ti kú a ĩ dāsɛ-dire Ātipasi na be lebr pùor a nyi zie be a, a be a Sitaana na kpier a, fu be saw de m ε leb wa zawri ber ε.

¹⁴E ce, yele blā be n be, ĩ na yere fu a al yāw: nibe be n a fu zie de a Balaam wulu. A Balaam ɲa n'v ti wule a Balaki, k'vɔ belɩ a Israyel nibe yāw be 'wɔb tibe bawr-maal-nene ε maali pɔv yele.

¹⁵A fu zie mi a, nibe be n be de a Nikolayiti mune wulu.

¹⁶A na i a ɲa a, liebi a fu ib. Ale be i le a, ĩ kũ yaa ke wa a fu zie i, ε ĩ na zeb i ni a nibe bel ni a zebr-so-kpɛɛ na be a ĩ nuorí a.» “

¹⁷«Sob ne na ter tobe a, v bere wone a vli bom ne a Naanmin Vuvuv na yere kùre a Lāw-yie a.» «Sob ne na na zeb tɔv a, ĩ na kù v ni mään sowla. ĩ mi na kù v ni kuse-pla, ε yo-paala seb a kusier zu, yo-paala nur za na be bāw, a be i a sob ne na páw v a i.”

¹⁸«Seb yel a Tiatu tēw Lāw-yir malki: « A ɲa n'a a Naanmin Bie yere, vl a mimie na i mē vūu-'lera ε a gbɛɛ nyiwre mē kur-zie be na kàr a.

¹⁹ĩ bāw ni a fu tome, a fu nõwfu, a fu saw-deb, a nibe sōwfu tierv fu na ter a, ni a fu kanyir. A tome fu na biert tō a, a yāwme na zuo a al fu na de niwn tō a.

²⁰E ce, yel ɲa yāw n'a ĩ yere fu: fu ber i a Zezabel, a pɔw ɲa na yel k'vɔ i n Naanmin-yer-manε ε tule a ĩ tō-tō-biir, ε wule be be maale a pɔv yele ε 'wɔbr a tibe bawr-maal-nene a.

²¹ĩ ber i vuo kù v k'vɔ liebi a v ib, ε ce, v be bɔbr k'vɔ liebi a v ib, ber a v pɔv yele i.

²²Le so ĩ na lob v dowlɩ kpieru na be ter manv a gado zu, vle ni a belɩ dem na lāw maale a pɔw-gaa yel-bebe, bele be wa ber a i-faar v na wule be a.

²³ĩ mi na kú n a v bibiir. Le n'a a Lāw-yie za na bāw ke mää n'i a sob ne na jele a puvr, ε bāw a nisaalbe tierv a. ĩ na mí ya n a nyi za been been man ni a v tome.» “

²⁴«E ce, a nyum na be a Tiatu a, é be tu a wul-ziri ɲa pùor a, é be zànɩ a vli bom ne a nibe be ɲa na buole a « Sitaana yel-sowlɩ sowlɩ » a, ĩ yere ni a ɲa kùre nyi: ĩ be le dowlɩ nyi tuor yāw pɔv i.

²⁵E ce, a vli bom ne nyi na ter a, nyi yāw fāw fur v ter ε gu ĩ wa wa.”

²⁶«Sob ne na na zeb tɔv, ε tō a ĩ tome ti ta n a baaru daar a, ĩ na kù v ni fāw a ni-buvre zu, mē a le a mää muja na páw fāw a ĩ Sāa zie a; gāda-ib a v na ter kaare ni a be zie, é mí ɲmer be ber mē yawra bũ-miert a. ĩ mi na kù v ni a zi-vie-ɲmara.”

²⁹«Sob ne na ter tobe a, v bere wone a vli bom ne a Naanmin Vuvuv na yere kùre a Lāw-yie a. »

YEL-WULA 3

- ¹«Seb yel a Sardı tēw Lāw-yir malkı: «A ɲa n'a a sob ne na ter a Naanmun Vuurv ayopōi nı a ɲmar-bie ayopōi a yere: ı bāw nı a fu tome; be yel ke fu vuure na, e ce fu kpi na.
- ²Cele be, e a yele al na ce e bōbr kūu a, ı k'a le kpeme. Būv n'v vë, ı be nyë a fu ı-ı a vıel a za a ı Naanmun niɲé ı.
- ³A na ı le a, leb tıerı a le fu na de a wulu e wō v a; tuur a wulu ɲa e liebi a fu ıb. Fūv be wa cele be a, ı na wa na wa ùr fu mẽ nyānyuge a, é fu kū bāw a tem e.
- ⁴E ce fu ter ı nıbe blā a Sardı, na be dew a be kparı ber a. Be na su n kpar-pele bıele nı mẽ, būv n'v vë, be sew na taa nı.» “
- ⁵«A ɲa n'a a sob ne na na zeb tūo a na su kpar-pele; ı kū sāw a v yúor ber a nyo-vuurv sebe puo ı, e ı na yel ı a ı Sāa nı a v malkı mine niɲé k'ı nı v.”
- ⁶«Sob ne na ter tobe a, v bere wone a vlı bom ne a Naanmun Vuurv na yere kùre a Lāw-yie a.”
- ⁷«Seb yel a Filadelfı tēw Lāw-yir malkı: «A ɲa n'a a Nı-sōw, a Sob ne na ter yel-mıa a, yere, vı na ter a nāa Daviir pıı a, vı na mı yuo é nı kū tūo pāw a, vı na mı pāw é nı kū tūo yuo a:
- ⁸ı bāw nı a fu tome. Nyë, ı yuo nı pan a fu niɲé nı na kū tūo pāw a. Fu be ter fāw yaga ı, e ce fu ter ı a ı yerv vla e be je m ber e.
- ⁹Nyë a le ı na na ı a Sıtaana lāw nıbe a, a zir-ɲmarbe be ɲa na yel ke be ı n Zıfu mine e be ı Zıfu a: ı na fer be na yāw be wa gbı dume a fu niɲé. Be na nyë na bāw k'ı nıne fu na.
- ¹⁰ı na yel ké fu dı kanyir fu saw a, ı mı na gu b ı a kpıerv daar, a kpıerv na na páw a tē-daa za k'vı ı a tēw zu nıbe kaa a.
- ¹¹ı kū yaa ke wa ı. A vlı bom ne fu na ter a, fur v ter kpēw za, nı za taa faare a fu zeb-tūofu kpa-wuo ı.
- ¹²Sob ne na na zeb tūo a, ı na ı na v ı kpul a ı Naanmun yir puo, e v kū yi zaa a v puo towtow e. ı na seb ı a ı Naanmun yúor yāw a v zu, nı a ı Naanmun tē-kpēe yúor, a Zeruzalem paala na yi a ı Naanmun zie a salom zu siwr a. ı mı na seb ı a ı yo-paala yāw a v zu.
- ¹³Sob ne na ter tobe a, v bere wone a vlı bom ne a Naanmun Vuurv na yere kùre a Lāw-yie a.» “
- ¹⁴«Seb yel a Lawdise tēw Lāw-yir malkı: «A ɲa n'a a Amen, a dāsıe-dıre mıa na be lebr puor a yere, vı na ı a Naanmun bū-iri za yib zie a:
- ¹⁵ı bāw nı a fu tome, fu be bāa gbinini e, e mı be tıle kpākpā ı. Fu nāá nıe tı bāa gbinini bu tıle kpākpā!
- ¹⁶E ce, fu na tıle bunbun, be bāa gbıniini e mı be le tıle kpākpā a, ı na ti fu na ber.

¹⁷Fu yere ni a ɲa: «Ĩ ter a na, ĩ kpe n naalɔ, bom za tuo be kpɛr mɛ ɪ.» E nɛ be bɔw ke fu be ter ɲmɛa ɪ, kɛ fu ure ni ni-baalɔ, ke fu ɪ n nɔw sob, zɔw ɛ ɪ yɔgan zawla ɪ!

¹⁸Ĩ wule fu ni yɔ a: da salmɛ a ĩ zie, tɔɔ sɪrɪ kpe naalɔ, salmɛ be na zuw ɪr a dɛwr bɛr a; da kpar-pele su pɔw fu twɔra, a fu yɔgan zawla na ure vɪ a ta cɔa sɔa ɪ; mɪ da mimie tɪ sanɪ ni a fu mimie kɛ fu tɔɔ nyere.

¹⁹Belɪ dem za ĩ na nɔne a, ĩ mɪ wule be ni a be sɔwna ɛ kpɔane be. A na ɪ le a, tɔle ɛ liebɪ a fu ɪb.

²⁰Mɔa n'i ɲan ar a dɪdɔr nɔr kpawre a pan. Nɪr wa wɔ a ĩ kɔkɔr ɛ yuo mɛ a pan a, ĩ na kpe n a v zie ti lɔw ni v dɪ, ɛ v lɔw ni mɛ dɪ.» “

²¹«Sob ne na na zeb tɔɔ a, ĩ na ɪ na v lɔw ni mɛ zɪ a ĩ naalɔ da-kɔw zu, mɛ a le a mɔa mɪ na zeb tɔɔ, ɛ cen ti lɔw ni a ĩ Sɔa zɪ a v naalɔ da-kɔw zu a.”

²²«Sob ne na ter tobe a, v bere wone a vɪ bom ne a Naanmun Vɔvɔ na yere kɔre a Lɔw-yie a.»

YEL-WULA 4

¹A a ɲa pɔrɪ, ĩ ti nyɛ ni bɔ-yɔ: ĩ nyɛ ni pan na yuo a tɛ-vla pɔ a. A kɔkɔr vɪ ĩ na ti dɔw wɔ, v yire mɛ a wɛ a, ti yel mɛ na: «Do wa a ka, ɛ ĩ na wul fu ni a vɪ bom ne na na wa a pɔrɪ a.”

²A Naanmun Vɔvɔ ti siw mɛ ni daadaa le. E naalɔ da-kɔw n'i ɲan ti be a tɛ-vla pɔ be. Nɪr kɔw ti zɪ n a naalɔ da-kɔw zu;

³v ti nyɔwe na mɛ kɔse-bi-nyɪ kɔw be na bɔle ke zasɪ ni sardɔan a. Sa-sɔ na nyɔwe mɛ kɔse-bi-nyɪ be na bɔle ke emerodi a, ti viir a koli a naalɔ da-kɔw.

⁴Naalɔ da-kɔwr lɪzɛr ɪ anaar ti viir a koli a naalɔ da-kɔw, ɛ ni-kore lɪzɛr ɪ anaar, na su kpar-pele ɛ vɔbɪ nɔa kpa-wɔr na ɪ salmɛ a, ti zɪ a da-kɔwr al zu.

⁵Saa nyɔwɔ, ni kɔkɛ, ni saa tanɔ ti yire ni a naalɔ da-kɔw yɔw. Lɔpa vɔuni ayopɔi ti lere ni a naalɔ da-kɔw niɲɛ: a Naanmun Vɔvɔ ayopɔi n'a.

⁶Bom kɔw ti be n a naalɔ da-kɔw niɲɛ, ɪ mɛ kɔ-kpɛ kɔ na ɪ walwal cuoli ɲmɛ mɛ kɔ-kuur A sɔwɪsɔw a, bɔ-vɔvɔ anaar, na ɪ mimie tɛwr a niɲɛ ni a pɔrɪ a, ti jil a koli a naalɔ da-kɔw.

⁷A bɔ-vɔvɔra dɔw-niwn sob ti ɲmɛ na taa ni gbɛw, a ayi sob ɲmɛ taa ni na-dele; a ata sob ti yɔw ni niwn mɛ nɪsaal niwn a; ɛ a anaar sob ti ɲmɛ taa ni tuw na laare a.

⁸A bɔ-vɔvɔ anaar a ɲa kɔw za ti ter ɪ pɪge ayɔb na ɪ mimie tɛwr a zi-kuri ni a pɔmɪ a. Mɔtɔw ni tɪsɔw, a ti yere na be ter nɔa ber ɛ: «Sɔw, sɔw, sɔw n'i a Sore, Naanmun kpɛnɔ za sob, vɪ na ti be, na be, ɛ waar a!”

⁹A bɔ-vɔvɔ anaar na mɪ wa yiele dane ni, yɔwne ni ɛ puore ni a sob ne na zɪ a naalɔ da-kɔw zu a yaanɪ a, a sob ne na vɔre kɔra le a,

¹⁰a nɪ-kore lɪzɛr ɪ anaar mɪ gbĩ n dume a sob nɛ na zĩ a naalɔ da-kɔw zu a niɲé, bɛ mɪ pùor ɪ a sob nɛ na vùurɛ kura lɛ a, nɪ bɛ tɔɔra siwru. Bɛ mɪ lɔb ɪ a bɛ nãa kpa-wùur bin a naalɔ da-kɔw niɲé ɛ yere:

¹¹«Sore ti Naanmun ɪ, fɔ sɛw na na nyɛ danɔ, yãwfu nɪ kpɛnɔ. Bũv n'v vɛ, fũv n'v ír a bome za, fɔ saw na k'aa be, é ír a.»

YEL-WULA 5

¹ĩ ti nyɛ nɪ sɛbɛ na pili a, a sob nɛ na ti zĩ a naalɔ da-kɔw zu a dɔrv nũú; bɛ ti sɛb a yãw a pũomɪ nɪ a zìkùrí, ɛ mɛr a nɔɔr pàw ziir ayopɔi nɪ sɪ-suur.

²ɛ ĩ ti nyɛ nɪ malkɪ na kpɛmɛ a, v hiere yere nɪ kɔkɔr-kpɛw: «Ãa n'v sɛwnɪ na 'lawrɪ a sɪ-suur bɛr ɛ yuo a sɛbɛ?»

³ɛ cɛ, nɪr za bɛ ti ka be, a salom zu, a tɛw zu nɪ a tɛw pile, na tũɔ yuo a sɛbɛ ɛ jur kaa a v pɔɔ ɪ.

⁴ĩ ti kone nɪ yaga, bɛ na bɛ ti nyɛ nɪr v sɛw taa nɪ na yuo a sɛbɛ ɛ jur a v pɔɔ a.

⁵Lɛ n'a a nɪ-kore yɛn sob yel mɛ: «Ta kone ɪ. Nyɛ, a Zuda dɔwlv gbɛw, a nãa Daviir bie zɛb a tũɔ; v na 'lawr ɪ a sɪ-suur ayopɔi ɛ yuo a sɛbɛ.»

⁶Lɛ n'a ĩ ti nyɛ Péle v ar a naalɔ da-kɔw sɔwlvɔw, ɪ mɛ bom bɛ na ŋmaari a kɔkɛɛ a, ɛ a bũ-vùurɪ anaar nɪ a nɪ-kore jil koli v. U ti ter ɪ lɛ ayopɔi nɪ mimie ayopɔi, na ɪ a Naanmun Vùurɔ ayopɔi v na tɔ a tɛw za zu a.

⁷U ti taw na ta de a sɛbɛ a sob nɛ na zĩ a naalɔ da-kɔw zu a dɔrv nũú.

⁸A Péle na ti dier a sɛbɛ wa baare a, a bũ-vùurɪ anaar nɪ a nɪ-kore lɪzɛr ɪ anaar ti lo na gbĩ dume a v niɲé. Ða za mɪ ti ter ɪ korijom nɪ salmɛ lali-jojan, a paalɪ ti-suur zɔ na nyuur vla a, na ɪ a Naanmun nɪ-bùurɛ puoru a.

⁹Bɛ ti yiele nɪ yiel-paala yere nɪ: «Fɔ sɛw na na de a sɛbɛ, ɛ 'lawrɪ a sɪ-suur bɛr. Bũv n'v vɛ, bɛ ŋmaari fɔ nɪ a kɔkɛɛ, fɔ ya de dɔwlv bùurɛ za, yɛr-pɛ-bùurɛ za, nɪ-bùurɛ za nɪ ten bùurɛ za nɪbɛ nɪ a fɔ zũ kò a Naanmun.

¹⁰Fɔ ɪ na bɛ ɪ na-mɛnɛ nɪ-bùurɛ nɪ bawr-maalbɛ a ti Naanmun yãw, é bɛ na dɪrɛ nɪ naalɔ a tɛw zu.»

¹¹ĩ ti nyɛ na ɛ wɔ malkɪ yaga kɔkɔr. Malkɪ yaga yaga na viiri koli a naalɔ da-kɔw, a bũ-vùurɪ nɪ a nɪ-kore a. Bɛ ti ɪ n tu-tu-ture ture ture.

¹²Bɛ ti yere na nɪ kɔkɔr-kpɛw: «A Péle bɛ na ŋmaari a kɔkɛɛ a, v sɛwnɪ nɪ kpɛnɔ, naalɔ, yã-bãwfu, fãw, yãwfu, yúor-zɛwfu nɪ danɔ!»

¹³ĩ mɪ ti wɔ n a bũ-iri za a salom zu, a tɛw zu, a tɛw pile nɪ a kũɔ-kpɛɛ pɔɔ, a tɛ-daa bũ-iri za, a yere: «A sob nɛ na zĩ a naalɔ da-kɔw zu a, nɪ a Péle, bɛlɛ so danɔ, yãwfu, yúor-zɛwfu nɪ kpɛnɔ a yome yome za!»

¹⁴A bũ-vùurɪ anaar mɪ ti sow na kɛ: «Amen!» A nɪ-kore mɪ ti gbĩ na ɛ pùori nɪ bɛ tɔɔra siwru.

YEL-WULA 6

- ¹Al pùorí, ì ti nyě nɪ a Péle na 'law a sɪ-suur ayopõï dāw-niwn sob a, ε ì ti wõ a bũ-vuuri anaar yẽn sob v tant mẽ saa a: «Wa!»
- ²Ì ti jur a nyě wur-pla. A v zòmne ti ter ɪ tam, é be kù v zeb-tũɔfɔ kpa-wuɔ, v cen nɪ mẽ nur na zeb tũɔ, ε na cãa le zeb tũɔ a.
- ³A Péle na wa 'law a sɪ-suur ayi sob a, ì wõ n a bũ-vuuri ayi sob v yere: «Wa!»
- ⁴Le n'a wur yũo ti yi, ɪ zìe. Be ti kù n a v zòmne fāw k'vɔ ɪ yã-baarv za ta cãa a tẽw zu ε, a nɪsaalbe kúre taa. Be ti kù v nɪ zebr sɔ-kpẽε.
- ⁵A Péle na wa 'law a sɪ-suur ata sob a, ì wõ n a bũ-vuuri ata sob v yere: «Wa!» Ì ti jur a nyě wur-sɛbla. A v zòmne ti ter ɪ bũ-mána a v nũú.
- ⁶Ì ti wõ na mẽ kɔkɔr na yere yire a bũ-vuuri anaar sɔgo a, v ti yere na: «Ka-pla bũ-mána nɔ-been bibi-been sã-ya libie yāw, é ka-zìe bũ-mána nɛε ata bibi-been sã-ya libie yāw. E cε, a kãa nɪ a divẽ a, taa sãwne a bere ɪ.»
- ⁷A Péle na wa 'law a sɪ-suur anaar sob a, ì wõ n a bũ-vuuri anaar sob v yere: «Wa!»
- ⁸Ì ti jur a nyě wur na sɔb mẽ va-sɛbla a. A v zòmne dɪ na ke Kũu, ε a kpume tẽw ti tuur v. Be ti kù a nɪ fāw a tẽw ziir anaar sob zu, k'aa kúre a nɪbe nɪ a zebr sɔ-kpẽε, nɪ a kɔ, nɪ a baal-faar nɪ a tẽw zu wε-dɔn-faar.
- ⁹A Péle na wa 'law a sɪ-suur anũu sob a, a belɪ dem be na kú a Naajmɪn yere yāw nɪ a dāsɛ be na dɪ a yāw a, ì nyě nɪ a be síur a bawr-maal-kuur pile.
- ¹⁰Be ti cure na nɪ kɔkɔr-kpẽw yere: «Zu-sob na ɪ sōw, ε ɪ Zu-sob sɪza a, debor a fɔ na gu n a yere-maalv nɪ a ti kũu san sowru a tẽw zu nɪbe zie ti ta?»
- ¹¹Le n'a be ti kù ɲa za kpar-pla wogo, ε yel be ké be cãa alɛ blã, ε gu a be tō-tō-taabe nɪ a be yebr, a na fer ke be kú mẽ a bel a, nuɔr ti paali.
- ¹²Al pùorí, ì ti nyě nɪ a Péle v 'law a sɪ-suur ayuɔb sob. Le n'a a tẽ-sow-kɔbr ti dam kpẽw kpẽw za! A mũtɔw ti lɛb a sɔb mẽ pen-sɛbla kpirkpir a, ε a cuw lɛbɪ v za, mũɔ mẽ zũ a;
- ¹³a saa ɲmar-bie ti pɔre na lore a tẽw zu, mẽ kākã-tɛ sɛsɛb kpẽε na fu a wɔm-kere lɔb a.
- ¹⁴A salom ti bɔr a, ɪ mẽ sɛbe be na pili a; a tan nɪ a kũɔ-kpẽε sɔgo ten be ti cãa be a beba ziir ε.
- ¹⁵A tẽw zu na-mɛε, a nɪ-bere, a sojari nɪ-bere, a tɛrá dem, a fāw dem, be za, gbāgbaar nɪ nɪbe na so be tuɔra a, ti sowl ɪ a bɔwri puɔ nɪ a pie puɔ a tan zu.
- ¹⁶Be ti yere nɪ a tan nɪ a pie: «Nyɪ lo guri pàw ti, sowl ti zãá nɪ a sob nɛ na zĩ a naalv da-kɔw zu a niɲé, zãá nɪ a Péle suur.
- ¹⁷Bũv n'v vẽ, a be suur bibi-kpẽε vie na, ε ãa n'v na tũɔ cãa be?»

YEL-WULA 7

¹A a ɲa pùorí, ï ti nyẽ ni malki anaar be ar a tẽw gōgone anaar yãw. Be ti nyow ni a tẽw sesebr anaar ter, ké seseb za taa fure a tẽw zu, a kũo-kpẽe zu ni tie kãw za zu ε.

²Ɛ ï ti nyẽ ni malki yũo, v yi a mũtõw puru zie duor waar, ε ter a Naaɲmun na vuure a bãwfu bũ-yãwna. U ti cur i kpẽw za yel a malki anaar bel, be na ti kũ fãw a tẽw ni a kũo-kpẽe sãwfu yãw a:

³«Nyɪ taa sãwne a tẽw, a kũo-kpẽe ni a tur ε, ε gu ti wa ti yãw a bãwfu a ti Naaɲmun tō-tō-biir gbée baari.»

⁴Ɔ ti wõ n a nibe be na yãw a bãwfu a nuor: nibe tur liz'a ayopõi ni tur anaar, na yãw a bãwfu a Israyel bibiir dowlu za puo a:

⁵Zuda dowlu puo, tur-pie ni ayi; Uruben dowlu puo, tur-pie ni ayi; Gadɪ dowlu puo, tur-pie ni ayi;

⁶Asɛer dowlu puo, tur-pie ni ayi; Nɛfitali dowlu puo, tur-pie ni ayi; Manase dowlu puo, tur-pie ni ayi;

⁷Sumõ dowlu puo, tur-pie ni ayi; Levi dowlu puo, tur-pie ni ayi; Isakaar dowlu puo, tur-pie ni ayi;

⁸Zabulõ dowlu puo, tur-pie ni ayi; Zuzɛb dowlu puo, tur-pie ni ayi; Bẽzame dowlu puo tur-pie ni ayi.

⁹A a ɲa pùorí, ï ti jir a nyẽ zu-sɛbla nur na kũ tũo sɔr bãw be nuor a. Ten za, dowlu za, ni-buure za ni yɛr-pe-buure za nibe ti ne be. Be ti ar i a naalu da-kow ni a Péle niɲé, su kpar-wowr peɛ ε ter kpãkparmẽ wuli a nuru puo.

¹⁰Be ti cure ni kpẽw za yere: «A faafu yi n a ti Naaɲmun na zĩ a naalu da-kow zu a zie, ni a Péle zie!»

¹¹A malki mune za ti ar a viiri koli a naalu da-kow, a ni-kore ni a bũ-vuuri anaar. Be ti lo na vɔbli muru a naalu da-kow niɲé, ε pùori a Naaɲmun ni be tuora siwru,

¹²yere: « Amen! Sɪza n'a, a ti Naaɲmun so a yúor-vielu-danu, a yúor-zɛwfu, a yã-bãwfu, a barka puoru, a yãwfu, a kpɛnu, a fãw, yome yome za! Amen!»

¹³A ni-kore yɛn sob ti de ni a yɛru sowri mɛ: «Ãa mune n'i a nibe be ɲa na su a kpar-wowr peɛ a, é nyune n'a be yi wa?»

¹⁴Ɔ ti sow v na: «Ɔ Zu-sob i, fũv n'v bãw.» Le n'a v ti yel mɛ: «Beɛ n'i a bel na yi a kpɛru kpẽe puo wa a. Be pɛw ni a be kpar-wowr, ε i a peli a Péle zĩ puo.

¹⁵Alɛ so be ar a Naaɲmun naalu da-kow niɲé, ε yãwne a Naaɲmun mũtõw ni tũsow, a v yir puo. A sob ne na zĩ a naalu da-kow zu a, na piw be na ter.

¹⁶Kõ bu kũo-nyuur kũ le kpe be towtow ε, a mũtõw ni tulv kãw za kũ le di be i.

¹⁷Bũv n'v vễ, a Péle na be a naalv da-kɔw sɔwɩsɔw a, na ɪ n a be cĩne, v na ter be na cen nɪ a be a kũɔ-walwal na bùle yire a. É Naaɲmun na fiɛl ɪ mũtã-kũɔ za ber a be mimĩé.»

YEL-WULA 8

¹A Péle na wa 'law a si-suur ayopɔi sob a, a zie ti ɲmãa nɪ vuuvu a salom zu ti faar na ta tem ɲmãa.

²Al pùorí ï nyě a malkɪ mine ayopɔi bel na mí àr a Naaɲmun niɲé a; be ti kù be nɪ wur ayopɔi.

³Malkɪ yẽn sob ti wa na wa àr a bawr-maal-kuur per; v ti ter ɪ ti-suur zɔ na nyuur vla a bũ-nyìwrá na ɪ salmẽ a. Be ti kù v nɪ ti-suur zɔ na nyuur vla a be di vuo ɪ, k'vu de a lãwnɪ a Naaɲmun nɪ-buure puoru tur a salmẽ bawr-maal-kuur zu, na be a naalv da-kɔw niɲé a.

⁴A ti-suur zɔ na nyuur vla a zùúr, lãwnɪ a Naaɲmun nɪ-buure puoru, ti yi n a malkɪ nũú do a Naaɲmun niɲé.

⁵Le n'a a malkɪ ti de a ti-suur na nyuur vla a bũ-nyìwrá, mũɔ a vũu a bawr-maal-kuur zu paali ε lob ber a tẽw zu. A ti ɪ n saa tanv, kɔkɛε gɔmɛ, saa nyiwruv nɪ tẽsɔw kɔbr damv.

⁶A malkɪ ayopɔi na ti ter a wur a ayopɔi a, ti cɔbrɪ na gùre a peblv.

⁷A dãw-niwn sob ti pebl ɪ a v wíε; sa-bi-kube nɪ vũu, na jer zũ a, ti lo n a tẽw zu. A tẽw na pɔ ziir ata a, zi-been ti di n vũu; a tur na pɔ ziir ata a, zi-been mɪ ti di n vũu, lãwnɪ a mɔ-baar za.

⁸A malkɪ ayi sob ti pebl ɪ a v wíε; a ti ɪ na mẽ tãw-kpěε na nyɔw vũu dɛre a n'v be lob yãw a kũɔ-kpěε puɔ a. A kũɔ-kpěε, na pɔ ziir ata a, zi-been ti lieb ɪ zũ.

⁹A bũ-iri na vuure a kũɔ-kpěε puɔ ε pɔ ziir ata a, a zi-been dem ti kpi na, ε a gbee na pɔ ziir ata a, a zi-been dem ti sãw na.

¹⁰A malkɪ ata sob ti pebl ɪ a v wíε; ɲmar-bir-kpěε, na ti dɛre mẽ mɔ-'lena vũu a, ti yi n a salom zu wa lo. U ti lo n a mame nɪ a bul-nεε, na pɔ ziir ata a, zi-been zu.

¹¹A ɲmar-bir nε yúor di na ke Low. A kũɔnɪ na pɔ ziir ata a, a zi-been ti tome na, é nɪ-yaga na ti nyũ a a, ti kpi na, a kũɔ na ti tome a yãw.

¹²A malkɪ anaar sob ti pebl ɪ a v wíε; be ti ɲmɛ n a mũtɔw na pɔ ziir ata a zi-been, nɪ a cuw na pɔ ziir ata a zi-been, lãwnɪ a ɲmar-bie na pɔ ziir atarɪ a zi-be-yěni, a ɪ le a pɔ ziir-atarɪ a ɲa zi-be-yěni ti liw; a bibir cãa, na pɔ ziir ata a, a zi-been cãa be ti cãa caale ɪ, ε le n'a a mɪ ti ɲmẽ a tũsɔw yãw.

¹³Ĩ ti nyě na ε wɔ tuw na laare a saa zu za a, v yere kpẽw kpẽw za: «Zu-bio! Zu-bio! Zu-bio n'a a tẽw zu dem yãw, a len daar a malkɪ mine ata na ce a nãa wa pebli a be wur a!»

YEL-WULA 9

- ¹A malki anũu sob ti pebl i a v wíe; ï ti nyẽ ni ñmar-bir v yi a salom zu wa lo a tẽw. Be ti kù v ni a kõtõme dõwru bõw-zulu pĩi.
- ²A ñmar-bir ti yuo ni a kõtõme dõwru bõw-zulu, é zùúr na i mẽ vũu-kpěe zùúr a ìr do. A ti i na a mũtõw ni a zie a liw.
- ³Sāsoge ti yi n a zùúr puo yér pàw a tẽw; be ti kù a ni fãw na ñmẽ taa ni nan fãw a.
- ⁴Be ti yel a na k'aa taa wa ure mũo kãw za, ni vaar kãw za, ni tie kãw za bom e; e ce, a ure a kpier a nisaalbe bel na be ter a Naanmun bāwfu a be gběé a.
- ⁵A be ti ter sɔr na kú a nibe be ña i, dõwru tewr a a na dõwre be ti ta cuwr anũu. E a dõwru a na yãwne a, i na mẽ nãw na mí teb nur a.
- ⁶A alɔ bibie ne a, a nisaalbe na bɔbr i a kũu e kũ nyẽ v e; be na bɔbr a ke be nãá kpi, e a kũu mí zo ke ber be.
- ⁷A sāsoge a ña ti ñmẽ na taa ni wie be na cɔbri zebr yãw a; a zuru ti i na mẽ nãa kpa-wuur na i salmẽ a n'a a vɔbli a, e a niñe ti i mẽ nisaalbe niñe a.
- ⁸A zukɔbe ti i na mẽ pɔwbe zukɔbe a, e a nyumé i mẽ gbẽw nyumé a.
- ⁹A mí ti i na mẽ kure kparv n'v a su pàw a nyãa a, e a pige gome mí ti i mẽ wi-yaga zebr-torkori gome, a na tawr zore ni zebr zie a.
- ¹⁰A ti ter i zue na ñmẽ taa ni nan zue a, zv-bulbul, e a fãw a na ter dõwre ni a nisaalbe a cuwr anũu a, a zue puo n'a a fãw ña be.
- ¹¹A ter i nãa, na i a kõtõme dõwru bõw-zulu malki a; be buole v ni «Abadõ» a ebire yérv puo, e buole v «Apolĩo», a gureki yérv puo.
- ¹²A zu-bio dāw-niwn sob tol a, e zu-bio ayi n'i a ña na waar a pùorí a.
- ¹³A malki ayvɔb sob ti pebl i a v wíe; ï ti wõ n kɔkɔr v yére yire a salmẽ bawr-maal-kuur, na be a Naanmun niñe a, gōgone anaar yãw.
- ¹⁴A kɔkɔr ti yere na kùre a malki ayvɔb sob na ter a wíe a: «Cɛr a malki anaar be na 'lẽ a Efaratɔ man-kpěe nvɔr a ber.»
- ¹⁵Be ti cɛr i a malki mune anaar ber na ti cɔbri gu a tem, a bibir, a cuw ni a yuon be na na kú a nisaalbe na pō ziir ata zi-been dem a.
- ¹⁶Ï ti wõ n a zebr nibe na zom a wie a nvɔr: be ti i n tu-tur kɔbr ayi.
- ¹⁷A ï yel-nyera puo a, a ña n'a a wie ni a zomnbe ti sãá: be ti su n kure nyãa-kpali na mũo mẽ vũu a, a mune i seble mẽ kvse-bi-nyula kãw be na buole safur a, e a mune i dvɔr mẽ cirbi a. A wie zuru ti i na mẽ gben zuru a, e a nee ovr vũu, zùúr ni cirbi.
- ¹⁸A bũ-faar a ña ata na ti yire a wie nee puo a, a vũu, a zùúr ni a cirbi, ti kú n a nisaalbe na pō ziir ata a zi-been dem.

¹⁹Bõv n'v vê, a wie nêe puo n'a a fãw be, ni a zve puo mî. A zve ñmê na mê wur a, e ter zuru, e ale n'a a male ni a nibe.

²⁰A nisaalbe bel na ti ce a, a bel a bũ-faar ata al na be ti kú a, be ti ber a be ton-faar e, be ti cãa na puore a kôtomê ni a tibe be na maali ni salm-ziir ni salm-pele a, be na maali ni kure ni kvsebe ni daàr a, tibe na kũ tũo nyê bom, kũ tũo wõ bom e kũ tũo cen a.

²¹Be mî be ti ber a be ni-kú, a be titiblv, a be pĩo i-iri, ni a be nyãnyuwlu e.

YEL-WULA 10

¹Al pùorí, ï ti nyê ni malki na kpeme a, v yi a salom zu siwr. Zũzuwr ti pili na pàw v, e sa-gõ-guo be a v zũú mê nãà kpa-wuo a; a v niwn ti i na mê mũtõw a, e a gbêe i mê vũu kpule a.

²U ti ter i seble na yuo a, a v nũú. U ti bin ni a durv gber a kũo-kpêe zu, e bin a gvba gber a tẽw zu.

³U ti cur i kpẽw za, mê le gbẽw na mí uor a. U na ti curi a, a saa tanv ayopõi kòkêe ti sow na.

⁴Ï ti maal a kũ sebl a le a na yel a, e wõ kòkòr a salom zu v yere a ï zie: «Maal ter a vli bom ne a saa tanv ayopõi na yel a, v i yel-sowla, taa sebr v e.»

⁵Le n'a a malki vl, ï na ti nyê v ar a kũo-kpêe zu ni a tẽw zu a, ti zew a durv nũu cow a salom

⁶e po n a Naañmun na vuure kura le a, a Naañmun na ír a salom ni bom za na be a v zu a, na ír a tẽw ni bom za na be a v zu a, na ír a kũo-kpêe ni bom za na be a v puo a. A malki ti yel a: «Ale-ser kũ le cãa be i!

⁷A vli bibir a malki ayopõi sob nãà wa peble a v wíe a, len daar a a Naañmun yel-sowla, v na tieri bin a, na maali mê a le v na ti dãw yel kù a v tũ-tũ-biir na i a v yêr-manbe a.»

⁸A kòkòr ï na ti wõ v yêre yire a salom zu a, ti leb a yêr a ï zie yel mê: «Cen ti de a seble na yuo a, a malki na ar a kũo-kpêe zu ni a tẽw zu a nũú.»

⁹Ï ti taw na ta a malki zie yel v k'vũ kù m a seble. U ti yel mê na: «De v 'wõb: v na tome ni a fv puorí, e a fv nvorí v nume mê siwr a.»

¹⁰Ï ti de ni a seble a malki nũú 'wõb. U ti nume ni a ï nvorí mê siwr a; e ce, ï na wa vól baar a, v tome ni a ï puorí.

¹¹Le n'a be ti yel mê: «A fer a ke fv le maal yel a vli bom ne a Naañmun na cõbri ni-buur-yaga yãw a, ten yaga, yêr-pe-buur yaga ni na-mune yaga yãw a.»

YEL-WULA 11

¹Be ti kù m i bàa-kèker na i mê dali-mána a, e yel mê: «Ïr cen ti maní a Naañmun yir ni a bawr-maal-kuur za, e sor a belí dem na gbine dume puore a Naañmun a be a.

²Ɛ cɛ, bɛr a ɔmun-yir yẽw davora; taa manɛ v ɛ, bũv n'v vɛ, bɛ bɛr v na kù a nɪ-buvr-yoru, bɛ na neb a tẽ-sõw tɪ ta cuwr lɪz'a ayi nɪ ayi.

³Ɓ na yãw na a ɪ dāsɛ dem ayi su ko-tuolu bũ-suuri manɛ nɪ a ɪ yɛrv, bibie tur dɔwɪ kɔbr ayi lɪz'a ata.”

⁴A dāsɛ dem ayi ɪ n a Olivv-tur ayi, nɪ a fɪtɪlɪ ayi na ar a tẽw za Sore ninɛ a.

⁵Nɪr wa bɔbr k'uv mal bɛ a, vũu mí yi n a bɛ nuɔrí dɪ a bɛ dõ dem; a ɲa n'a, nɪr za na bɔbr k'uv mal bɛ a, na kpi.

⁶Bɛ tɛr ɪ fãw na tũɔ nyɔw a saa tɛr v ta wa ɪ, a bibie al bɛ na manɛ a Naanmun yɛrv a. Bɛ mɪ tɛr ɪ fãw na tũɔ ɪ a kũɔ a lɛbɪ zĩ, ɛ ɪ bũ-faar buvre za a páw a tẽw, sɛw lɛ za bɛ na bɔbr a.

⁷Beɛ wa dɪ a bɛ dāsɛ baar a, a dũw na yi a kɔtɔmɛ dɔwrv bɔw-zulu puɔ duor a, na zɛb ɪ bɛ na, v na tũɔ bɛ na é kú bɛ.

⁸A bɛ kũuni na gã nɪ a tẽ-kpɛɛ laɪ puɔ, a bɛ bɛ na kpa a bɛ Sore a da-gara zu a. Bɛ buɔlɛ nɪ a tẽw vl kɛ Sodɔm nɪ Eziptɪ, v ɪ zvɪkpar v bɛ mí lɔb.

⁹Nɪbɛ na yi buvre za, dɔwɪ za, yɛr-pɛ-buvrɛ za nɪ tẽw za puɔ a, na jur ɪ a bɛ kũuni bibie ata nɪ ɲmãa, ɛ kũ saw bɛ ũù bɛ ɪ.

¹⁰Nũɔ na ɪrɛ nɪ a tẽw zu nɪbɛ, a nɪbɛ bɛ ɲa kũu yãw; bɛ na culɛ na kùrɛ nɪ taa bome, bũv n'v vɛ, a yɛr-manbɛ bɛ ɲa ayi tɪ dɔwrv bɛ nɪ yaga.

¹¹Ɛ cɛ, a bibie ata nɪ ɲmãa a ɲa pùɔrí a, nyɔ-vuvrv pɪɛlv na yi Naanmun zie a, tɪ kpɛ n a bɛ puɔ bɛ ɪr ar. Lɛ n'a dɛbĩɛ tɪ ɪrɛ a belɪ dem za na nyɛ bɛ a yaga.

¹²Bɛ tɪ wõ n kɔkɔr-kpɛw v yɛrɛ a salom zu a bɛ zie yere: «Nyɪ do wa ka!» Bɛ tɪ do n a salom zu zũzuwr puɔ, a bɛ dõ dem mimíɛ.

¹³A vɪlɪ pɛr nɛ puɔ, a tẽ-sɔw-kɔbr tɪ dam ɪ faafaa; a tẽ-kpɛɛ na põ ziir pie a, zi-been tɪ lo na, nɪbɛ tur ayopõɪ kpi a tẽ-sɔw-kɔbr damnv ɲa puɔ. Pvl-vũɔ tɪ tɛr ɪ a bel na cɛ a, bɛ dane a saa zu ɔmun.

¹⁴A zu-bio ayi sob tɔl a, ɛ a zu-bio ata sob ɪ ɲan tarɛ fõwfõw lɛ.

¹⁵A malkɪ ayopõɪ sob tɪ pɛbl ɪ a v wíɛ; kɔkɔ-kpɛn tɪ yɛrɛ na yire a salom zu yere: «A tɪ Sore pãa so a naalv dɪb a tẽ-daa zu, vlɛ nɪ a v Kɪrɪta, ɛ v na dɪrɛ nɪ naalv yome yome za!”

¹⁶A nɪ-kore lɪzɛr ɪ anaar na zĩ a bɛ naalv da-kɔwr zuru, a Naanmun ninɛ a, tɪ lo na vɔblɪ muru pùɔri a Naanmun nɪ bɛ tɔɔra siwru,

¹⁷yere nɪ: «Tɪ puore fɪv nɪ yaani, Sore Naanmun kpɛnv za sob i, fũv na bɛ ɛ dãw bɛ a, fɪv sɪrɪ na wul a fɪv fãw kpɛɛ ɛ zɪlɪ a fɪv naalv.

¹⁸A ten ten nɪbɛ nyɛ nɪ suur, ɛ cɛ, yɛrɛ ɲa a, a fɪv suur ɪr a. A kũuni yɛrv maalv daar ta na. A daar vl fɪv na na kù a sã-ya a fɪv tũ-tũ-biir, a yɛr-manbɛ, nɪ a belɪ dem za fɪv na so,

é be zore fu a, a bere lāwni a purpur; a bel dem na sāwne a tēw a, a be sāwfu daar a ta!”

¹⁹Le n'a a Dmun-yir na be a salom zu a ti yuo, é a Wō-taa daga sãá a v puo. A ti i n saa nytwrv, kōkēe gōme, saa tanv, tē-sow-kōbr damnv ni sa-bi-kube na lo yaga za a.

YEL-WULA 12

¹Bāwfu kpēe kāw ti sãá ni a salom zu: pōw na su a mūtōw mē kparv a, a gbēe dōwli a cuw zu, é ηmar-bie pie ni ayi viiri koli a zu mē nãà kpa-wuo a.

²U ti ter i puo, v 'wōbr, v kone ε dōwr wone ni tuo.

³Bāwfu yūo ti sãá ni a salom zu: wa-bie berv zìe na ter zuru ayopōi ni ile pie a, a zu za mí ti vōbl i nãà kpa-wuo.

⁴A salom zu ηmar-bie na pō ziir ata a, v ti pur i a zi-been dem lōb a tēw zu ni a v zuvr. U ti ar i a pōw na dōwr a niñé, ké vle wa dōwr a v bie wa baare a, ũv nyow vol.

⁵A pōw ti dōw ni bi-dēble, na na kaare a ten za zie ni gādaalv a. Be ti zaa ni a v bie cen ni a Naanmin zie, a v naalv da-kōw per.

⁶A pōw vl a, v ti zō na kpe a weja kpale puo, a be Naanmin na ti cōbri zie ber v, be na ti guol v bibie tur i kōbr ayi dōwli liz'a ata a.

⁷Le n'a zēbr ti ìr a salom zu: Mìsel ni a v malki mune ti zēb i ni a wa-bie, ε a wa-bie ni a v malki mune mì ti zēb i be.

⁸É ce, be ti zēb a tūo a wa-bie, zie be ti cãa be a salom zu vle ni a v malki mune yāw ε.

⁹A wa-bie, a tē-kor-waab, a vl be na buole Gegera ni Sitaana a, a tē-daa za bel-bele, be ti cã v na lōb a tēw zu lāwni a v malki mune.

¹⁰Al pùorí, ì ti wō n kōkō-kpēw a salom zu v yere: «Yere ηa a, a faafv pãa ta na, a ti Naanmin kpenu ni a v naalv dib, a v Kırta na di ni-kpēenu a. Būv n'v vē, a sob ne na mí mul a ti yebr a, be cã v na lōb, a vl na mí ti mule be a Naanmin niñé mūtōw ni tūsow a.

¹¹A ti yebr zēb a tūo v a Péle zū yāw, ni a yērv dāsie be na di a yāw; be be ti nōw a be nyō-vuvrv ti zō n a kūu dēbīe i.

¹²A na i a ηa a, cule salom i, ni nyum za na kpier a v zu a! É ce, baw-bio páw nyi na, nyum tē-sow ni kūo-kpēe ε! Būv n'v vē, a Gegera siw na wa a nyi zie, i suur tewr, v na bāw k'aa vuo na ce v a i n ηmale le a.”

¹³A wa-bie na wa nyē be cã v lōb a tēw zu a, v ìr a diwr a pōw na dōw a bi-dēble a.

¹⁴É ce, be ti kù n a tuw-kpēe pige ayi a pōw, k'uv yāw ni kpe n a weja kpale puo, a zie vl be na cōbri a v yāw a, be ti guol v a be yome ata ni ηmãa, zãá ni a waab.

¹⁵Le n'a a waab ti ow kūo mē man-kpēe kūo a, a pōw pùorí, k'aa kūo tūo tuo v cen ni.

¹⁶Ɛ ce, a tẽ-sow ti sōw nɪ a pɔw: a tẽ-sow ti haa nɪ a v nɔɔr fuori a man-kpɛɛ kũɔ a wa-bɛ na ow a.

¹⁷A wa-bɛ ti nyɛ nɪ nɪ a pɔw suur, cen ti zɛbr ɪ a pɔw buure bel na ce a, a bel na tuur a Naanmin nɛ-yāwnɪ ɛ maal tɛr a yel-mɪŋa a Yeezu na wul a.

¹⁸A wa-bɛ ti ar ɪ a kũɔ-kpɛɛ nɔɔr biire pɔɔ.

YEL-WULA 13

¹Al pùorí, ï ti nyɛ nɪ dŵw na yire a kũɔ-kpɛɛ pɔɔ a. U ti tɛr ɪ ɪɛ pie nɪ zuru ayopõi; nãà kpa-wɔɔ mí ti be n a ɪl za zu, é yúor na ɪ zɔm be tɔ Naanmin a be a v zuru zu.

²A dŵw ï na ti nyɛ a, ti ŋmɛ na taa nɪ nyũo, ɛ a gbɛɛ ɪ mɛ wɛ-dũ-faa kãw be na buɔle ursɪ a gbɛɛ, ɛ a nɔɔr ɪ mɛ gbɛw nɔɔr a. A wa-bɛ ti de nɪ a v fãw kù a dŵw, nɪ a v naalɔ da-kɔw nɪ kpɛnɔ na be dɪ vuo a.

³A dŵw zu kãw ti ɪ na mɛ be yãw v nɪ natur v na kpi a, ɛ ce, a natur nãá ti kú v a, ti sanɪ na. A ti ɪ n nɔ-bãan a tẽw za zie, v tu a dŵw pùor.

⁴A nɪbe za ti lo na gbɪ dume pùori a wa-bɛ, v na ti kù kpɛnɔ a dŵw a yãw. Be za mì ti lo na gbɪ dume pùori a dŵw ɛ yel: «Āa n'v ŋmɛ taa nɪ a dŵw? Āa n'v na tũɔ zɛb ɪ v?»

⁵Be ti kù v nɪ sɔr k'vɔ yɛrɛ yɛr-seble tɔvɪ ɪ Naanmin zɔmɛ; be ti kù v nɪ fãw k'vɔ ɪrɛ nɪ cuwr lɪz'a ayi nɪ ayi.

⁶U ti tĩ na yɛrɛ yɛr-faar caare nɪ a Naanmin, tɔvɪ a v yúor nɪ a v kpɛb-zie, lãwnɪ a belɪ dem za na kpɪɛr a salom zu a.

⁷Be ti kù v nɪ sɔr k'vɔ zɛbr ɪ a Naanmin nɪ-buure ɛ tũɔ be; be ti kù v nɪ fãw dɔwlv za zu, buure za, yɛr-pe-buure za nɪ tẽw za zu.

⁸A tẽw zu nɪbe za na gbɪ n dume pùor v, belɪ dem za a yée na be seɓ yãw a Péle be na kú a nyɔ-vuuvɔ seɓe pɔɔ a tẽ-daa iru daar za a.”

⁹«Nɪr wa tɛr tobe a, v berɛ wone.

¹⁰Nɪr wa be a gaso kpɛb yãw a, v na kpɛ n a gaso; nɪr wa be a sɔɔ-kũu yãw a, v na kpi n a sɔɔ-kũu. A Naanmin nɪ-buure kanyir dɪb nɪ a be Naanmin saw-deb daar ɪ a a ŋa.”

¹¹Al pùorí, ï ti nyɛ nɪ dŵw yũo v yire a tẽ-sow pɔɔ. U ti tɛr ɪ ɪɛ ayi, mɛ pɔrale ɪɛ a, é ti yɛrɛ mɛ wa-bɛ a.

¹²U ti tɛr ɪ a dŵw dãw-niwn sob kpɛnɔ za tone nɪ a v niŋé. U ti ɪ na a tẽw nɪ a v nɪbe lore gbine dume puore a dŵw dãw-niwn sob, a vl a natur nãá ti kú a na sanɪ a.

¹³A dɔn ayi sob ŋa ti maale nɪ nɔ-bãa-yel-berɛ, mí ti ɪ vũu yi a salom zu siw a tẽw zu, a nɪsaalbe za niŋé.

¹⁴U ti bèlɛ nɪ a nɪbe na kpɪɛr a tẽw zu a, nɪ a nɔ-bãa-yele be na ti kù v a fãw v maale nɪ a dŵw dãw-niwn sob niŋé a. U ti yãw na be mí maali a dŵw vl, na ti tɛr a sɔɔ natur ɛ le vuure a, dasule a v yãwfv yãw.

¹⁵Be ti kù n a dòn ayi sob fãw, v na tũo i a dũw dãw-niwn sob dasule v vuure, k'aa dasule ɲa tũor yere e yãw be kù a belɪ dem za na be gbine dume puore v a.

¹⁶A dũw ti fer i a nibe za, a pɔɔpɔɔ nɪ a bere, a na-mune nɪ a nan dem, a gbãgbaar nɪ a nibe na so be tũora a, v ti fer i be za be i be yãw be bãwfu a durv nũu bu a gběe.

¹⁷Nɪr be ti ter sɔr na da bom bu kũorɪ bom, vle be wa ter a bãwfu ɲa a i, a per le k'aa dũw yúor bu a v yúor sɔr-nvɔr.

¹⁸A ka a, a sew na ké nɪr za ter tierv. Sob ne na ter yã a, v manɪ bãw a dũw sɔr-nvɔr, bũv n'v vɛ nɪsaal sɔr-nvɔr v, e a sɔr-nvɔr vl i n kɔbr ayvɔb dɔwli liz'a ata nɪ ayvɔb.

YEL-WULA 14

¹ĩ ti nyẽ nɪ a Péle v ar a Sɪyɔ tãw zu, vle nɪ a nibe tur lɪz'a ayopɔi nɪ tur anaar, a v yúor nɪ a v Sãa yúor na ti seb a be gběe a.

²ĩ ti wõ n kɔkɔr na yere yire a salom zu a, i mẽ kũɔ-kpɛẽ kũɔnɪ na damne a, mẽ saa na tane kpɛw kpɛw za a. A kɔkɔr ĩ na ti wõ a, ti i na mẽ korijom ɲmɪerbe na ɲmɪer a be korijom a.

³A nɪ-yaga be ɲa za ti yiele nɪ yiel-paala a naalv da-kɔw niɲé, a dòn anaar nɪ a nɪ-kore niɲé. Nɪr za be ti tũor zane a yielu ɲa, a be i a nibe tur lɪz'a ayopɔi nɪ tur anaar bel be na ya de a tẽw zu a i.

⁴Be be tɔ pɔwbe dew be tũora i, be be ter dewr kãw za i. Be tuur i a Péle, zie ne za v na cere a; be ya na de be a nɪsaalbe pɔɔ, ké be tũo i a dãw-niwn dem be na na de kù a Naanmun nɪ a Péle a.

⁵Ziri be dãw yi a be nvɔrɪ e; be be ter sãwna i.

⁶Al pùorɪ, ĩ ti nyẽ nɪ malkɪ yũo v laare a saa zu za; v ti ter i Yel-nũò na be kura le a, na yel kù a belɪ dem na kpɪer a tẽw zu a: tẽw za, dɔwlv za, yɛr-pe-buure za nɪ nɪ-buure za.

⁷U ti yere na nɪ kɔkɔ-kpɛw: «Nɪr zɔre a Naanmun e ire a v yúor, bũv n'v vɛ, a v yerv-maalv daar ta na. Nɪr lore gbine dume puore a salom nɪ a tẽw Íre, a kũɔ-kpɛẽ nɪ a kvl-bɔwri Íre.»

⁸Malkɪ ayi sob ti tu n a dãw-niwn sob, e yere: «A Babilɔn tẽ-kpɛẽ lo na, v lo na! Ul na yãw a ten za nyũ a v pĩɔ i-urɪ na be maal i wob a divẽ a.»

⁹Malkɪ ata sob ti tu be na, e yere nɪ kɔkɔ-kpɛw: «Nɪr wa lore gbine dume puore a dũw nɪ a v dasule a, é wa yãwne a dũw bãwfu a v gběe bu a v nũu a,

¹⁰v mɪ na nyũ n a Naanmun suur divẽ, divẽ be na be pili e cir yãw a v suur koli-nyuura pɔɔ a; e a nibe be ɲa taabe na wone nɪ tuo a vũu nɪ a cirbi pɔɔ, a malkɪ son nɪ a Péle niɲé.

¹¹A be dɔwrv vũu zòúr ire na duor kura le. Be be bãw pĩenv mũtɔw nɪ tũsɔw e, a belɪ dem na gbine dume puore a dũw nɪ a v dasule a, nɪ sob ne za be na yãwne a dũw yúor bãwfu a.»

¹²A Naanmun ni-sori, a bel na sawr a v ne-yāwni ε ter a Yeezu saw-deb a, a be kanyir dib daar a ta.

¹³Al pùorí, ï ti wõ n kòkòr a salom zu v yere a ï zie: «Séb yel: <Zu-nũo dem n'i a bel na tĩ kpiir a yère ɲa ε lāw ni a Sore a!> A Naanmun Vuuu yere na: <Siza n'a, be na tũo na pĩene ni a be balv be na nyẽ a, bũv n'v vẽ, a be tome sã-ya tuur be na.> “

¹⁴Lε n'a ï ti nyẽ zũzuwr-pla, ni nur na zĩ a v zu ı mẽ nısaal-bie a. U ti vobl ı nãa salmẽ kpa-wuɔ, ε ter ci-ɲma-sɔ-nɔ-goraa na dıre a, a v nũú.

¹⁵Malkı yẽn sob ti yi n a Ɖmun-yir puɔ, ε curı ni kòkò-kpẽw yel a sob ne na ti zĩ a zũzuwr zu a: «Lɔb a fɔ suɔ cε n a ci, a ci cɛb daar ta na; bũv n'v vẽ, a tẽ-daa ci bı na.”

¹⁶Lε n'a, a sob ne na zĩ a zũzuwr zu a, ti lɔb a v suɔ a tẽw zu, a tẽw ci cε.

¹⁷Malkı yẽn sob ti yi n a Ɖmun-yir puɔ na be a salom zu a; v mĩ ti ter ı sɔ-nɔ-goraa na dıre a.

¹⁸Malkı yẽn sob, na ı a vũu ni-kpẽe a, ti yi n a bawr-maal-kuur per wa. U ti cur a ni kòkò-kpẽw yel a sob ne na ter a sɔ-nɔ-goraa na dıre a: «Lɔb a fɔ sɔ-nɔ-goraa na dıre a, ɲma a tẽw divẽ-tur-puó wɔmε: a mũo na.”

¹⁹A malkı ti lɔb ı a v sɔ-nɔ-goraa a tẽw zu, ɲma a tẽw divẽ-tur-puó wɔmε, lɔb yāw a Naanmun suur bɔw-kpẽe vl puɔ be na mí neb a a.

²⁰Be ti neb ı a divẽ-ti-wɔmε a bɔw-kpẽe puɔ, na be ti be a tẽ-kpẽe puɔ ε be yẽw a; zũ ti yi n a bɔw puɔ do ti ta a wie nɔ-bame, ε gbɔli ti ta kilo kɔbr ata.

YEL-WULA 15

¹Al pùorí, ï ti nyẽ ni bāwfv yũo a salom zu, bāwfv na ı kpẽe ε ı nɔ-ɓāan a: malkı mune ayopɔi ti ter ı bũ-faar ayopɔi, a per-baari; bũv n'v vẽ, ale n'a na pāa wul a Naanmun suur na ır a.

²İ mĩ ti nyẽ ni bom na ı mẽ kũɔ-kpẽe kũɔ na ı walwal ε jer ı vũu a. A belı dem, na ti zɛb tũo a dũw ni a v dasule ni a v yúor sɔr-nuɔr a, ti ter ı a korijom a Naanmun na kù be a, ar ı a kũɔ-kpẽe zu.

³Be ti yiele ni a Naanmun tō-tō-bie Mōyiir yielu, ni a Péle yielu a ɲa: «Sore Naanmun kpɛnv-za-sob i, a fɔ tome ı n tō-bere ε ı nɔ-ɓāa-tome. Ten za Nāa a, a fɔ ıb tu n munv ni yel-mɲa.

⁴Āa n'v kũ zɔre fɔ, Sore e, āa n'v kũ zɛwr a fɔ yúor? Bũv n'v vẽ, fũv yō n'v ı sōw, a ten za nıbe na wa na wa lo gbĩ dume a fɔ niɲé, a fɔ ı-ıri na tu yel-mɲa sãá a yāw.”

⁵Al pùorí, ï ti nyẽ ni a Ɖmun-yi-kpẽe v yuo a salom zu, a Ɖmun-yir vl puɔ a Wō-taa pen-sɛw na ti be a.

⁶A malkı ayopɔi bel, na ti ter a bũ-faar ayopɔi a, ti yi n a Ɖmun-yir puɔ; be ti su n kpar-wowr-pele parpar ε ɲmāa ni salmẽ kpàgé a nyāa zu.

⁷A bũ-vuuri yẽn sob ti kù n a malki ayopõï salmẽ koli-nyuuri ayopõï, na paali a Naanmun na vuure kura le a suur a.

⁸A Naanmun yúor-vielv-danv ni a v kpenv ti i na zùúr paali a Dmun-yi-kpěe, e a be ti ter nur na kpe a v pvo i, e gu a malki ayopõï bũ-faar ayopõï ti tol baari.

YEL-WULA 16

¹Al pùorí, ï ti wõ n kòkò-kpěw v yire a Dmun-yi-kpěe pvo yere a malki ayopõï zie: «A koli-nyuuri ayopõï na paali a Naanmun suur a, nyi cen ti cir a yãw a tẽw zu.»

²A malki dāw-niwn sob ti cen na ti cir a v dem yãw a tẽw zu. Nati-faar na 'wobr a, ti te n a nibe bel na ter a dõw bāwfv e gbine dume puore a v dasule a.

³A malki ayi sob ti cir i a v dem yãw a kũo-kpěe pvo. A kũo ti lieb a, i mẽ kũu zũ a, é bũ-vuura za na be a kũo-kpěe pvo a kpi.

⁴A malki ata sob ti cir i a v dem yãw a mame pvo ni a kũoni bul-nee yãw, a liebi zũ.

⁵Le n'a ï ti wõ a kũoni malki v yere: «Fv ter i yel-miɲa, fũv na be e dāw be a, fũv na i a Ni-Sõw a, a ɲa n'a fv siri wul a fv yel-munv.

⁶Be na cir a fv nibe ni a fv yér-manbe zũ a, zũ n'a fv mi kù be ké be nyúur. Be ter i!»

⁷Ï ti leb a wõ kòkòr v yère yire a bawr-maal-kúur lowr yere: «Ûv, Sore Naanmun kpenv-za-sob i, a fv yérv fv na maali a i n siza e ter yel-miɲa.»

⁸A malki anaar sob ti cir i a v dem yãw a mũtõw zu, be kù v sòr k'vv dũe a nisaalbe ni a v vũu.

⁹Tvuv na be di vuo a, ti di n a nisaalbe; be ti tv n a Naanmun yúor zume, a Naanmun na ter fāw a bũ-faar a ɲa zu a, e ce, be be ti liebi a be ib zew a v yúor e.

¹⁰A malki anũu sob ti cir i a v dem yãw a dõw naalv da-kow zu, a v naalv tẽw za be lige pvo. A 'wobr ti i na a nibe dũe a zele;

¹¹a 'wobr na 'wobr be a, ni a be natie ti i na be tvur a saa zu Dmun zume. E ce, be be ti ber a be tō-faar e.

¹²A malki ayvob sob ti cir i a v dem yãw a Efarati man-kpěe pvo. A kũo ti sir a, pùo sòr kù a na-mune na ti yi a saa-perí waar a.

¹³Le n'a ï ti nyẽ kõtõ-faar ata, na ɲmẽ mẽ lon a, a yi a wa-bie nvorí, a dõw nvorí ni a Naanmun yér-man-bele bele nvorí.

¹⁴Kõtõmẽ siri n'a, na maale yel-bāw-guuri a. A mí cen ni a tẽ-daa za na-mune zie, k'aa ti buoli be bã taa a Naanmun kpenv-za-sob zebr bibi-kpěe yãw.

¹⁵«Nyẽ, ï waar a mẽ nyānyuge a! Zu-nũo sob i sob ne na ber gũo e ter a v bũ-suuri, k'vv taa wa cere ni yāgan-zawla be nyẽ a v faalv a ure v vĩ a i.»

¹⁶A kõtõ-faar ti bã n a na-mune taa zie kāw be na buole ké Amagedõ a ebire yérv pvo a.

¹⁷A malki ayopōi sob ti cir i a v dem yāw a pɛlv pɔɔ. Kɔkɔ-kpɛw ti yɛr a yi a ɔmun-yi-kpɛɛ pɔɔ, a naalv da-kɔw pɛr. U ti yere na: «A maal a.»

¹⁸Lɛ n'a a ti i saa nyɪwɔv, kɔkɛɛ gɔmɛ ni a tɛ-sɔw-kɔbr na dam i fāw a, mɛ be na be dāw nyɛ v dam i a fāw ɲa tɔ, a nɪsaal na tɪ kɛ be a tɛw zu a.

¹⁹A tɛ-kpɛɛ ti ɲmɛr i ziir ata, ɛ a ten za tɛ-bɛrɛ lo. Naanmun ti lɛb a tɛrɪ bāwni a Babilɔn tɛ-kpɛɛ yele, kù v a v divɛ ni a kole v nyũ, a v su-tɔlv divɛ.

²⁰A kũɔ-kpɛɛ sɔgɔ ten za ti bɔr a, ɛ nɪr be mí le ti nyɛ tāw kāw za i.

²¹Sa-bi-ku-bɛrɛ, na tɪbrɛ be di vuo a, ti yi n a salom zu ɛ lore a nɪsaalbe zu. A nɪsaalbe ti tɔvɪr i a Naanmun a sa-bi-kube dɔwɔv yāw, bũv n'v vɛ, a dɔwɔv ɲa ti sɪrɪ na kpɛ kpɛɛ be di vuo i.

YEL-WULA 17

¹Lɛ n'a a malki ayopōi na ti tɛr a koli-nyuuri ayopōi a, a be yɛn sob ti wa wa yel mɛ: «Wa, ɛ i na wul fɔ ni a lɛ be na maal i a pɔw-yɛm-kpɛɛ a yɛrv a, a pɛr lɛ k'aa tɛ-kpɛɛ vl na ar mame yaga nvɔr a.

²A tɛw zu na-mɛnɛ lāw ni v na maali a pɔɔ yele, ɛ a tɛw zu nɪbɛ nyũ a v pɔɔ i-ɪrɪ divɛ kuoli.»

³Lɛ n'a a Naanmun Vɔvɔv ti siw mɛ, ɛ a malki baw mɛ kpɛ n wɛja-kpalɛ pɔɔ. I ti nyɛ ni pɔw a be, v zɪ wɛ-dũw-zɪɛ ɔɔɔɔ zu; yɛɛ na tɔvɪr Naanmun zɔmɛ a ti seɓ a pàw a wɛ-dũw yāgan za, ɛ v ti tɛr zuru ayopōi ni ɪɛ pie.

⁴A pɔw ti su n kpar-vɛɪɪ zur ɔɔɔɔ, ɛ nyɪɛ v za ni salmɛ ni kɔsɛ-bi-nyɪɪ ni lɛgɛ. U ti tɛr i salmɛ koli-nyuura na paali yel-faar na be maal i wob a, ni a v pɔɔ-i-dɛgɛ a, a v nũú.

⁵Yúor, a pɛr na sɔwɪ a, ti seɓ i a v gbɛɛ a ɲa: «Babilɔn kpɛɛ, pɔw-yɛmɛ ni a tɛw yel-faar na be maal i wob a mā.»

⁶I ti nyɛ ni a pɔw ɲa v nyũ a Naanmun nɪbɛ ni a Yeezu dāsɛ dɪrɛ zɪ kuoli. I na ti nyɛ v a, nvɔr ti bāa mɛ ni yaga.

⁷Lɛ n'a a malki ti yel mɛ: «Bũv n'v i nvɔr bāa fɔ? I na man ni a pɔw ɲa yele kù b fɔ bāw a pɛr, ni a wɛ-dũw v na zɔm, v tɛr zuru ayopōi ni ɪɛ pie a.

⁸A wɛ-dũw fɔ na nyɛ a, ti be na, ɛ cɛ v be cāa i; v na yi n a kɔtɔmɛ dɔwɔv bɔw-zulu pɔɔ do wa, wa wɪɛr a v kũu zie. A tɛw zu nɪbɛ bɛl, a yɛɛ na be seɓ a nyɔ-vɔvɔv seɓɛ pɔɔ a tɛ-daa iru daar za a, na nyɛ ni a wɛ-dũw a nvɔr bāa be, bũv n'v vɛ, v ti dāw na be, ɛ be cāa i, ɛ na le wa.»

⁹«A sɛw na kɛ fɔ tɛr yā ni tɛrv a ka. A zuru ayopōi i n tan ayopōi zu a pɔw na zɪ a. A mɪ i n na-mɛnɛ ayopōi:

¹⁰a be pɔɔ a, anũu naalv baar a, been n'v dɪrɛ a naalv a yɛrɛ ɲa, ɛ a ayopōi sob be wa sɛr ɛ; ɛ vlɛ wa wa a, v kũ cɛɪ ɛ.

¹¹A wε-dǔw na ti dǎw be, ε be cǎa a, a vl mɪja ɪ n na-mɪnε ani sob. U pɔɔ nɪ a na-mɪnε ayopɔi pɔɔ ε wɪɛr a v kũu zie.”

¹²«A ɩε pie fu na nyɛ a, ɪ n na-mɪnε pie na be tĩ dɪrε a naalɔ ser a; ε cε be na páw nɪ a naalɔ dɪb fǎw, dɪ a naalɔ lǎwnɪ a wε-dǔw tɛm been.

¹³Tɪɛr-been yɔ n'v be za tɛr: be de a be fǎw nɪ a be nɪ-kpɛɛnv tu n a wε-dǔw.

¹⁴Be na zɛb ɪ nɪ a Péle, ε cε a Péle na zɛb a tǔɔ be, v na ɪ a sorbe za Sore nɪ a na-mɪnε za Nǎa a yǎw; v na zɛb a tǔɔ be, vlε nɪ a belɪ dem be na buɔlɪ a, a belɪ dem be na kaa ɪr a, nɪ a belɪ dem na be leb pùor a.”

¹⁵A malkɪ ti cǎa na yel mɛ: «A kǔɔnɪ fu na nyɛ a, a be a pɔw-yem na zĩ a, nɪ-bɔvɛrε bɔvɛrε nε be, zu-sebla yaga yaga, ten ten nɪbe nɪ yɛr-pε-bɔvɛrε bɔvɛrε nɪbe nε be.

¹⁶A ɩε pie fu na nyɛ a, alε nɪ a dǔw, na ɪr a hĩen a pɔw-yem, a na fa n a v bome za, ε ber v yǎgan zawla, a na 'wɔb ɪ a v yǎgǎ-nen ε nyɪw v ber.

¹⁷Bǔv n'v vɛ, Naaɲmɪn yǎw a nɪ tɪɛrv a socie pɔɔ k'aa maali a v pɔ-tɪɛrv; a na lǎw na dɪ a naalɔ tu n a wε-dǔw ε gu a Naaɲmɪn yɛrv ti tu.”

¹⁸«E a pɔw fu na nyɛ a ɪ n a tɛ-kpɛɛ vl na dɪrε naalɔ a tɛw zu na-mɪnε zu a.»

YEL-WULA 18

¹Al pùorí, ɪ ti nyɛ nɪ malkɪ yũo v yi a salom zu siwr waar. U ti tɛr ɪ fǎw kpɛɛ, ε a v vɪelɔ cǎa caali a tɛw za.

²U ti cur a nɪ kɔkɔ-kpɛw yel: «U lo na! A Babilɔn tɛ-kpɛɛ kpɛɛ lo na! Yere ɲa a, v lɛb ɪ kɔtɔmε kpɛb zie, kɔtɔ-faar za nɪ lili-faar nɪr na be nɔnε a sowlv zie.

³Bǔv n'v vɛ, a ten za nyũ n a v pĩɔ-ɪ-urɪ na be maal ɪ wɔb a divɛ. A tɛw zu na-mɪnε lǎw nɪ v na maali a pĩɔ yele, ε a v naalɔ, na be vɔvɔr a, ɪ na a tɛw zu ye-yerbe kpε naalɔ.”

⁴ɪ le ti wɔ n kɔkɔ-yũo v yire a salom zu yere: «ɪ nɪbe ε, nyɪ yi zaa a v pɔɔ, taa pɔvɔrε a v yel-bebe pɔɔ ɪ, é mɪ taa pɔvɔrε a v dɔwrv na waar a pɔɔ ɪ.

⁵Bǔv n'v vɛ, a v yel-bebe gbɔ n taa do ti tɔ a salom, ε a Naaɲmɪn be yiiri a v ɪ-faar ber ε.

⁶Nyɪ ɪ v mɛ a le v na ɪ a nɪbe a, nyɪ ya v a v ɪb san gb'a ayi. Nyɪ paali a v koli-nyuura nɪ divɛ na kpɛmε gb'a ayi gǎw a al v na yǎw a nɪbe nyũ a.

⁷Mɛ a le v na nyɛ a yúor ε dɪ a dɛpaalɔ a, nyɪ ɪ k'v mɪ nyɛ a kpɪɛrv nɪ wahala. Mɛ v taa tɪɛr ɪ v pɔɔ a ɲa: «ɪ zĩ n a ka mɛ pɔw-nǎa a, ɪ be ɪ pɔw-kvɔr ε, é kũ bǎw wahala towtow ε.»

⁸A le n'a so a v bũ-faar a ɲa na ta v bibi-been: a kũu, a wahala nɪ a kɔ; vũu na dɪ v nɪ kumɔkumɔ. Bǔv n'v vɛ, a Sore Naaɲmɪn na dɪ n v a yɛrv a tɛr ɪ kpɛw.”

⁹A tɛw zu na-mɪnε, na lǎw nɪ v maali a pĩɔ yele, ε lǎw nɪ v dɪ a dɛpaalɔ a, na tuo nɪ nuru zũú kone nɪ a v yǎw, a len daar be nǎa wa nyɛ a v vũu zùúr a.

¹⁰Be na ar a zãá, a v dɔwrv na ure dẽbĩe a yãw, e yere: «Zu-bio we! Zu-bio we! Babilon ɪ, tẽ-kpẽe na ter fãw a! A wa ɪ n tem been yõ e a fu yẽrv dɪ!”

¹¹A tẽw zu ye-yerbe mĩ na tuo nɪ nuru zũú kone nɪ a v yãw, nɪr za na be cãa daar a be yerv bome a ɲa a yãw:

¹²salm-zur, salm-pele, kuse-bi-nyɪlɪ nɪ lege, pen-pele saali, pen-zur, pen-saali nyɪlɪ vɔlvɔl nɪ pen-zur ɔɔbɔ; da-buure buure za na be nyere a, wɔb nyímé bũ-maali, da-viɛlɪ, kur-zie, kure bu kuse-pele bũ-maali;

¹³tie kãw be na buɔle ke kanel a pege nɪ a bũ-dɪ-mula buure a mune, bũ-nyuure, kãa-nyũu nɪ ti-suúr-zɔ na nyùur vla a; divẽ, kãá, zɔ nɪ ci; nĩ nɪ píir, wie nɪ wie torkori, gbãgbaar nɪ nɪ-pàwri.

¹⁴A ye-yerbe yere na: «A bome al za fu na ti bɔbr a, bɔr ɪ a fu zie, a fu na-bome nɪ a fu depaalu a, a baar ɪ a fu zie, nɪr kũ le nyẽ a towtow e!”

¹⁵A ye-yerbe bel, v na ti ɪ be kpe naalu a, na ar a zãá, a v dɔwrv na ure be dẽbĩe a yãw; be na tuo nɪ nuru zũú kone nɪ;

¹⁶be na yere na: «Zu-bio! Nyẽ zu-bio na páw a tẽ-kpẽe a! U mí ti su n pen-pele saali fɔbr, pen-zur nɪ pen-zur-ɔɔbɔ fɔbr, v mí ti yãw nɪ salme, kuse-bi-nyɪlɪ nɪ lege pĩeme.

¹⁷E a wa ɪ tem been yõ, e a naalu a ɲa za baari!» A gbor-bere duwrbe nɪ a nibe be na mí de a, a gbor tɔ-tɔ-biir nɪ a belɪ dem za a kũɔ-kpẽe na guole a, ti ar a zãá,

¹⁸é be na ti nyẽ a v vũu zùúr a, be ti ɲmɛr ɪ celsɪ yere nɪ: «Tẽ-kpẽe buor v ti ta a tẽ-kpẽe kpẽe ɲa?”

¹⁹Be ti 'wɔwne nɪ tane yãwne a be zũú, be ti tuore nɪ nuru zũú kone cure yere nɪ: «Zu-bio! Nyẽ zu-bio na páw a tẽ-kpẽe a! A v naalu n'a ti yãw a belɪ dem za, na ter gbee a kũɔ-kpẽe zu a, be kpe naalu. E a wa ɪ tem been yõ, e a v yele baari!”

²⁰Salom i, cule a v loba yãw! Nyɪ cule, nyum Naanmun nibe e, nɪ-toni nɪ Naanmun-yer-manbe e! Bũv n'v vẽ, Naanmun maal ɪ v nɪ a yẽrv kpe nyɪ.

²¹Le n'a, malkɪ kãw na ter fãw a, ti ɔaw kusɛr, na ɪ mẽ ne-kpẽe a, lɔb yãw a kũɔ-kpẽe puɔ e yel: «A ɲa n'a be na lɔb a Babilon tẽ-kpẽe kpẽe ber nɪ fãw, é nɪr kũ le nyẽ v e.

²²Nɪr kũ le wɔ korijom nɪ bũ-ɲmɛrɪ a ɲme a fu puɔ ɪ, wele nɪ wíe a pɛblɪ e. Nɪr kũ le nyẽ tɔ-no-buure kãw za tɔ-tone a fu puɔ ɪ; nɪr kũ le wɔ be yẽr nɛr zu e.

²³A fɪtɪle cãa kũ le caali a fu puɔ ɪ; be kũ le wɔ a deb-sãan nɪ a pɔw-sãan kɔkɔr a fu puɔ ɪ. Bũv n'v vẽ, a fu ye-yerbe ti ɪ n a nɪ-bere a tẽw zu, é fu ti tuli a nɪ-buure za nɪ a fu titɪlv.”

²⁴A fu puɔ n'a a Naanmun-yer-manbe nɪ a Naanmun nɪ-buure zũ cir, lãw nɪ a belɪ dem za be na ti kú a tẽw zu a zũ.

YEL-WULA 19

- ¹Al pùorí, ì ti wõ n kòkò-kpěw a salom zu, na ɪ mẽ zu-sebla na be dɪ vuo a kòkòr a, v ti yere na: « Aleluya! A ti Naanmun so a faafv, a danv nɪ a kpěv.
- ²A yěrv v na maali a ɪ n sɪza ɛ tu yel-munv. Bũv n'v vễ, a pɔw-yem-kpěe vl na ti sãwne a tẽw nɪ a v pĩɔ-ɪ-urɪ a, v yãw v nɪ dɔwrv. A v tũ-tũ-biir, a pɔw ɲa na kú a, v yaá nɪ a san a v zu.”
- ³È be le ti maal yel: « Aleluya! A tẽ-kpěe kpěe vl na dɪre a zũr ire na duor yome yome za!”
- ⁴A nɪ-kore lɪzɛr ɪ anaar nɪ a bũ-vũurɪ anaar ti gbĩ n dume pùori a Naanmun na zĩ a naalv da-kɔw zu a, nɪ be tũɔra siwru ɛ yel: « Amen! Aleluya!”
- ⁵Kòkòr kãw ti yi n a naalv da-kɔw pɛr yere: «Nyɪ danɛ a ti Naanmun, nyum v tũ-tũ-biir za a, nyum na yãwne v a, a pɔrpɔr lãw nɪ a bere!”
- ⁶Ì le ti wõ na, a ɪ mẽ nɪ-yaga yaga kòkɛɛ na yire, mẽ kũɔnɪ yaga na damne a, mẽ saa na tane kpěw kpěw za a. A ti yere na: « Aleluya! Bũv n'v vễ, a Sore, a ti Naanmun na ɪ kpěv za sob a, zul ɪ a v naalv.
- ⁷Nyɪ ɪ ti cɪlɛ, é nũò ure ti, nyɪ ɪ ti zɛwr a v yúor! Bũv n'v so, a Péle kul-taa maalv ta na, a v pɔw cɔbr ɪ v tũɔra.
- ⁸Pɛn-pla saala na viɛl nyɪwre a kparv n'v be kù v v su.» A pɛn-pla saala wule nɪ a Naanmun nɪ-bũurɛ ɪ-urɪ na tori a.
- ⁹A malkɪ ti yel mẽ na: «Sɛb yel: zu-nũɔ dem n'ɪ a bɛl be na bũɔlɪ ké be wa a Péle kul-taa cuw dɪb zie a.» U ti lɛb a yel mẽ: «A yěrv a ɲa ɪ n Naanmun yěrv tɛɛ za.”
- ¹⁰Lɛ n'a ì ti lo gbĩ dume a v pile kũu pùor v nɪ ì tũɔra siwru, ɛ cɛ v ti yel mẽ na: «Taa wa nanɪ ure a le ɪ! Ì ɪ n tũ-tone mẽ fũv nɪ a fɔ yɛbr na maal ter a Yeezu yel-mɲa yěrv a. Naanmun n'v a fɛr ké fɔ puore nɪ fɔ tũɔra siwru.» A Yeezu yel-mɲa yěrv n'a kùrɛ a Naanmun-yɛr-manɛ a tierv.
- ¹¹Al pùorí, ì ti nyě nɪ a salom v yuo, ɛ wur-pla sãá. A v zɔmnɛ dɪ na kɛ Pùor-be-lɛbrɛ nɪ Mɲa-sob; v maale nɪ a yěrv ɛ zɛbr a zɛbr nɪ munv.
- ¹²A v mimie ti ɪ na mẽ vũu-'lera a, ɛ v ti vɔbl ɪ nãà kpa-wɔ-yaga a v zũú. Yúor ti sɛb ɪ a v zu, nur za na be bãw, a be ɪ a vl yõ a ɪ.
- ¹³U ti su n kpar-kpěe na ɪ zũ v za a. A v yúor dɪ na kɛ: «Naanmun-yěrv.”
- ¹⁴A saa zu zɛbr nɪbe ti tuur v na, zɔm wur-pɛlɛ ɛ su pɛn-pla saala na viɛl v za a kparɪ.
- ¹⁵Zɛbr sɔ-kpěe na dɪre a, ti yire nɪ a v nuɔrí, a nɪ-bũurɛ gɔrv yãw. Ulɛ n'v na ɪ a be cĩune, cĩune be nɪ gãdaalv, ɛ neb a divě-tɛ-wɔmɛ a Naanmun kpěv-za-sob suur bɔw-kpěe pɔɔ.
- ¹⁶Yúor ɲa n'v ti sɛb a v kpar-kpěe zu nɪ a v gbɛkpěe zu: «Na-munɛ za Nãa nɪ sorbe za Sore.”

¹⁷Le n'a ï ti nyẽ malkı kãw v ar a mũtõw zu. U ti cur a ni kòkò-kpẽw yel a lili za na laare a salom zu a: «Nyı wa, wa bã taa a Naanmun cuw-kpẽe dib yãw!

¹⁸Nyı wa dı na-mune, sojari ni-bere ni sojari yãgã-nene, wie nene ni a be zomnbe yãgã-nene, nibe za yãgã-nene, a bel na so be twora a ni a gbãgbaar, a ni-purme lãw ni a ni-bere.”

¹⁹Ɛ ï ti nyẽ ni a we-dõw, a tẽw zu na-mune ni a be sojari be bã taa na zeb ı a sob ne na zom a wur a, ni a v sojari.

²⁰Be ti nyow ni a we-dõw, lãw ni a yẽr-man-bele bele na ti maali nõ-bãa-yele a v niné, bèli nyow ni a belı dem na ti ter a we-dõw bãwfu a be zu, ɛ gbĩ dume pùori a v dasule a. Be ti lob ı be za ayi a mimir, yãw a cirbi vũu gbãtar-kpẽe puo.

²¹A zebr-suo, na yire a sob ne na zom a wur a nuorı a, ti kú n a bel na baa ce a, a lili za dı a be yãgã-nene tiw.

YEL-WULA 20

¹Al pùorı, ï ti nyẽ ni malkı na yi a salom zu siwr a; v ti ter ı a kõtome dõwru bõw-zulu pĩ ni bãzol-tıbrv a v nũú.

²U ti nyow ni a wa-bıe, a tẽ-kor waab, a per le k'aa Gegera bu Sitaana, v ti nyow v na lẽ ni a bãzol-tıbrv vl, ɛ gu yome tur.

³A malkı ti lob v na yãw a kõtome dõwru bõw-zulu puo, ɛ kpa n a pĩ, ɛ bè a nuor pàw, k'aa wa-bıe ta cãa bele a ten nibe ı, ɛ gu a yome tur ti tol baari. Al pùorı, a na fer a kè be cer v ber blã.

⁴Ɛ ï ti nyẽ ni naalv da-kõwr: be ti kù n a belı dem na ti zĩ a da-kõwr a ɲa zu a, a yẽrv-maalv fãw. A belı dem be na ti kú, a yel-mıɲa dāsıe a Yeezu na dı a yãw ni a Naanmun yẽrv yãw a, ï mĩ ti nyẽ ni a be súr. Be be ti gbĩ dume pùori a we-dõw ɛ, ni a v dasule mĩ ɛ, é be ti tẽr a v bãwfu a be gbẽé ni a be nũú ɛ. Be ti leb a vuure ɛ dı naalv lãw ni a Kırta yome tur.

⁵A kũuni bel na ce a, be ti leb vuure ı, ɛ gũre a yome tur na ti tol baari. A kũu-puo-le-yib dãw-niwn sob ı a ɲa.

⁶Belı dem na puo a kũu-puo-le-yib dãw-niwn sob ɲa puo a, be ı n zu-nũo dem ɛ ı Naanmun ni-sori. A kũu gb'a ayi sob be ure be bom za ı: be na ı n a Naanmun ni a Kırta bawr-maalbe, é be na lãw ni ni a Kırta dı naalv yome tur.

⁷A yome tur nãá wa tol baar a, be na cer ı a Sitaana ber v yi a v gaso puo,

⁸é v na cen na ti bèle a ten ten na be a tẽ-daa za zu a, a per le k'aa Gõg ni Magõg. U na buolı be na bã taa a zebr yãw, é be na yãwme na mẽ a kũo-kpẽe nuor biire a.

⁹Be yẽr a pàw a tẽw za, ɛ ɲmãa jil koli a Naanmun ni-bvuure lai ni a tẽ-kpẽe a Naanmun na nõne a. Ɛ ce, vũu yi n a salom zu siw dı be.

¹⁰Ɛ a Gegera na ti bèlɛ bɛ a, bɛ lɔb v na yǎw a cirbi vǔu gbātar-kpɛɛ pɔɔ, a wɛ-dǔw nɪ a yɛr-man-bɛlɛ-bɛlɛ zie. Bɛ n'a bɛ na nyɛrɛ dǔwɔv mǔtǔw nɪ tǔsɔw, yome yome za.

¹¹Ĩ lɛ ti nyɛ nɪ naalɔ da-kɔw-pla kpɛɛ nɪ a sob nɛ na zĩ a v zu a. A tɛsɔw nɪ a salom ti bɔr ɪ a v niɲɛ, bɛ bɛ lɛ nyɛ a ɪ.

¹²Al pùorí, ĩ ti nyɛ nɪ a kǔuni, a bɛrɛ nɪ a pɔrpɔr, bɛ ar a naalɔ da-kɔw niɲɛ, ɛ sɛbsɪ yùori. Bɛ ti lɛb a yùo sɛbɛ yɛn sob, a nyɔ-vɔvɔv sɛbɛ, ɛ maal ɪ a kǔuni a yɛrv tu n a bɛ ɪ-ɪɪ na sɛb yǎw a sɛbsɪ pɔɔ a.

¹³A kǔɔ-kpɛɛ ti tur ɪ a v kǔuni, a kǔu nɪ a kpɛmɛ tɛw mɪ tur a bɛ kǔuni: bɛ ti maal ɪ nɪ bɛ za a yɛrv tu n a bɛ ɪ-ɪɪ.

¹⁴Bɛ ti lɔb ɪ a kǔu nɪ a kpɛmɛ tɛw yǎw a gbātar-kpɛɛ vǔumí. A gbātar-kpɛɛ vǔu ɪ n a kǔu-gb'a-ayi sob.

¹⁵Sob nɛ za, a yúor na bɛ ti sɛb a nyɔ-vɔvɔv sɛbɛ pɔɔ a, bɛ ti lɔb v na yǎw a gbātar-kpɛɛ vǔumí.

YEL-WULA 21

¹Lɛ n'a ĩ ti nyɛ salom paala nɪ tɛsɔw paala. Bǔv n'v vɛ, a salom dǎw-niwn sob nɪ a tɛsɔw dǎw-niwn sob ti bɔr a, a kǔɔ-kpɛɛ bɛ ti cǎa bɛ ɪ.

²Ɛ ĩ ti nyɛ nɪ a tɛ-sɔw, a Zeruzalem paala, na yi a Naaɲmun zie a salom zu siwr a, ɪ mɛ pɔw-sǎan na yǎw v pǐemɛ a v sɪr yǎw a.

³Ĩ ti wɔn n kɔkɔ-kpɛw na yire a naalɔ da-kɔw pɛr a, v ti yere na: «Yɛrɛ ɲa a, a Naaɲmun kpɛb-zie bɛ n a nɪsaalbɛ sɔgɔ. U na lǎw na kpɛr ɪ bɛ, ɛ bɛ na ɪ n a v nɪ-bɔvɛrɛ, ɛ v ɪ a Naaɲmun na bɛ a bɛ zie a.

⁴U na fiɛl ɪ mǔtǎ-kǔɔ za bɛr a bɛ mimíɛ. Kǔu kǔ lɛ cǎa bɛ ɪ, kuor nɪ cɛlsɪ nɪ kpɛrv kǔ lɛ cǎa bɛ ɪ. Bǔv n'v vɛ, a koro za zie tɔl a.”

⁵Lɛ n'a a sob nɛ na zĩ a naalɔ da-kɔw zu a, ti yel: «Yɛrɛ ɲa a, ĩ maalɛ nɪ a bome za a ɪ paalɛ.» Al pùorí v yel mɛ: «Sɛb k'aa yɛr-bie a ɲa ɪ n sɪza ɛ bɛ tɛr bɔvɔv towtow ɛ.”

⁶U ti lɛb a yel mɛ: «A maal a! ĩ ɪ n a Alfa nɪ a Omega, a pɛr-tib nɪ a baarv. Sob nɛ kǔɔ-nyuur na kpɛr a, ĩ na kù v nɪ a nyɔ-vɔvɔv kǔɔ na bule yire a, mɔlɛ.

⁷A bom ɲa n'v a sob nɛ na zɛb tǔɔ a na páw, ɛ ĩ na ɪ n a v Naaɲmun, ɛ v ɪ a ĩ bie.

⁸Ɛ cɛ, a dɛbɛ dem a, a belɪ dem na lɛb pùor a, a nɪ-faar, a nɪ-kúrɛ, a pǔɔ-yel-maalɛ, a titɔlɛ a, a belɪ dem na maalɛ a tɔbɛ a, nɪ a zir-ɲmarɛ za a, a bɛ zie n'ɪ a cirbi vǔu gbātar-kpɛɛ: a kǔu-gb'a-ayi sob v.”

⁹A malkɪ mɛnɛ ayopɔi na ti tɛr a koli-nyuuri ayopɔi na paalɪ a baarv daar bǔ-faar ayopɔi a, a bɛ yɛn sob ti wa na wa yel mɛ: «Wa, ĩ wa wul fɔ a pɔw-sǎan, a Péle pɔw.”

¹⁰A Naaɲmun Vɔvɔv ti siw mɛ na, ɛ a malkɪ ti tɛr mɛ do n tǎw-kpɛɛ na kɛrɪ a zu, ti wul mɛ a tɛ-sɔw-kpɛɛ, a Zeruzalem, na ti yi a Naaɲmun zie a salom zu siwr a.

- ¹¹U ti nytwre na ni a Naanmin muja yúor-vielv-danv, v ti nytwre na mẽ kvse-bi-nyila a, mẽ zasıptı kvse-bi-nyila na cuoli mẽ kũo-kuur a.
- ¹²A tẽw ti ter ı dacĩ-kpẽe na kerı a, be me viiri koli v, e mi ter dĩdee pie ni ayi, yee seb yãw a dĩdee yãw.
- ¹³Lõbowr za mı ti ter ı dĩdee ata: ata a saa-perı, ata a saa-perı guba lowr, ata a saa-perı durv lowr, ata a mũtõw kpeb lowr.
- ¹⁴A tẽw dacin ti me na dõwlı kvsebe pie ni ayi zu, be na sũó ni a per a, e a Péle ni-toni pie ni ayi yee seb a kvsebe zu.
- ¹⁵A malkı na ti yere a ı zie a, ti ter ı bũ-mána, salmẽ bàa-keker, k'uv man ni a tẽw, a v dĩdee ni a v dacin.
- ¹⁶A tẽw ti ter ı lõbowe anaar na sew taa a: a wogo ni a yelv za ti zẽ n taa. A malkı ti manı ni a tẽw ni a v bàa-keker cen ni, a ti ı kilo tur ayi dõwlı kobr ayi: a wogo ni a yelv ni a keru za ti zẽ n taa.
- ¹⁷U mi ti manı ni a dacin, a ı a na fı a nısaal kpãkpãnyũgbiel yãw ti baarı a nobie a, gb'a a lız'a ayopõı ni anaar, nısaal bũ-mána a malkı na ti mane ni a.
- ¹⁸Zasıptı n'a be ti me n a dacin, e me a tẽw tər za ni salmẽ muja na ı mẽ kũo-kuur na cuoli a.
- ¹⁹Be ti yãw ni kvse-bi-nyılı burre za a tẽw dacin-per kvsebe yãw: zasıptı n'a be ti yãw a kvse-dãw-niwn sob yãw, safur, a ayi sob yãw, agatı, a ata sob yãw, emerodi, a anaar sob yãw,
- ²⁰onıstı, a anũu sob yãw, sardvan, a ayvob sob yãw, kirizolitı, a ayopõı sob yãw, beril, a anı sob yãw, topaazı, a pi-watı sob yãw, kirizopvrazı, a pie sob yãw, turkvazı, a pie ni been sob yãw, ametıstı, a pie ni ayi sob yãw.
- ²¹A dĩdee pie ni ayi ti ı n lew-bie pie ni ayi; lew-bi-be-yẽni n'a be ti maal ı a dĩdee been been. A tẽw laı ti ı n salmẽ muja na ı mẽ kũo-kuur na cuoli a.
- ²²İ be ti nyẽ Dmun-yir a v pvo ı, bũv n'v vẽ, a Sore, a Naanmin kpenv-za-sob ni a Péle ti n'ı a v Dmun-yir.
- ²³A tẽw be ter a mũtõw ni a cuw cãa yel-ıra ı, a Naanmin yúor-vielv-danv na caale a v yãw, ni a Péle na ı a v fıtle a yãw.
- ²⁴A ten ten nıbe za na cere ni a v cãa pvo, e a tẽw zu na-mune wa n a be na-bome a be.
- ²⁵A tẽw dĩdee na mı yuo na gã a bibi-õil za, kũ le pãw e, nur na kũ le bãw tũsow a be a yãw.
- ²⁶Be na de ni a ten ten na-bome ni a yúor-vielv wa n a be.
- ²⁷E ce, dewr za be kpier a tẽw pvo ı, nur za na ure ı-faar na be maal ı wob a, e ģmare ziri a, mi be kpier a v pvo ı. Belı dem a yee na seb yãw a Péle nyo-vuvuv sebe pvo a, bel tewr ne be na kpe a v pvo.

YEL-WULA 22

- ¹A malki m̀i ti wul m̃e nı a nyɔ-vuuru k̃ɔ man na ti yire a Naaɲmun nı a Péle naalɔ da-kɔw ỹaw a, é ti nyɔwre m̃e k̃ɔ-kuur a;
- ²v ti zɔre nı a t̃ew lai sɔwɩsɔw. A nyɔ-vuuru tie ti ar ı a man k̃ɔkɔwe ỹaw, mí w̃ɔ gb'a a pie nı ayi yuon za, cuw za v mí w̃ɔ na, ε a v vaar ı t̃u sanε a ten ten nibe.
- ³Naaɲmun ɲmε-ỹaw k̃aw za k̃ɔ le c̃aa a be ı. A Naaɲmun nı a Péle naalɔ da-kɔw na be n a t̃ew puɔ, ε a Naaɲmun t̃ɔ-t̃ɔ-biir na puore v na.
- ⁴Be na nỹe nı a v niwn, ε a v yúor seɓ a be gb̃éé.
- ⁵T̃usɔw k̃ɔ le c̃aa be ı, be k̃ɔ c̃aa ter fitile c̃aa nı m̃t̃ɔw c̃aa yel-ıra ı, a Sore Naaɲmun na na caale be nı a v c̃aa a ỹaw, é be na d̃re nı naalɔ yome yome za.
- ⁶Al pùorí, a malki ti yel m̃e na: «A ỹerɔ a ɲa ı n sɩza ε be ter buɩv ε. A Sore Naaɲmun, na mí k̃ɔ a tierɔ a v ỹer-manbe a, ṽle n'v t̃ɔ a v malki v wa wul a v t̃ɔ-t̃ɔ-biir a yeɓe na k̃ɔ yaa ke ta a.”
- ⁷A Yeezu yel a: «Nỹe, ı k̃ɔ yaa ke wa ı! Zu-ñɔ sob ı a sob ne na maal ter a Naaɲmun-ỹer-manε ỹerɔ na be a seɓe ɲa puɔ a!”
- ⁸A m̃aa Z̃a, ı w̃ɔ na ε nỹe a yeɓe a ɲa. E ı na ti w̃ɔ ε nỹe a baar a, ı lo na gb̃i dume a malki na wul m̃e a yeɓe a ɲa a pile k̃ı pùor v.
- ⁹E ce, v ti yel m̃e na: «Taa wa nanı ure a le ı! ı ı n t̃ɔ-tone m̃e a f̃v nı a fv yebr Naaɲmun-ỹer-manbe a, nı a belı dem za na maal ter a seɓe ɲa ỹerɔ a. Naaɲmun n'v a fer ké fv puore nı fv tuɔra siwru!”
- ¹⁰U ti leb a yel m̃e: «Taa sɔwle a Naaɲmun-ỹer-manε ỹerɔ na be a seɓe ɲa puɔ a bere ı, b̃v n'v ṽe, a daar vl a Naaɲmun na ỹaw a p̃el a.
- ¹¹Sob ne ıb na be tu sɔr a, v c̃aa ure a ta tu a sɔr ε, ε a nı-faa c̃aa ure a nı-fa-ıb; a nı-m̃ɲa, v c̃aa ure a nı-m̃ɲa ıb, ε a nı-s̃ɔw c̃aa ure a nı-s̃ɔw ıb.”
- ¹²A Yeezu yel a: «ı k̃ɔ yaa ke wa ı! E ı na ter ı a s̃a-ya wa n, mí wa ya ɲa za manı nı a v tome.
- ¹³M̃aa n'ı a Alfa nı a Omega, a niwn-diere nı a po-pawre, a per-tib nı a baaru.”
- ¹⁴Zu-ñɔ dem n'ı a belı dem na p̃ewr a be kparı, ké be t̃ɔ ter sɔr dı a nyɔ-vuuru tie wome, ε tu a d̃ideε ỹaw kpe a t̃ew puɔ a.
- ¹⁵E ce, a nı-faar na be ter ɲm̃εa a, a titilbe a, a p̃ɔ-yel-maalbe, a nı-kúrbe, a bel na maale a tibe a, a belı dem na ñɔne a ziri ɲmab ɲmare a ziri a, be be ỹew!
- ¹⁶« A m̃aa Yeezu, ı t̃ɔ n a ı malki k'ṽv wa dı a yeɓe a ɲa d̃as̃ε a nyı zie a L̃aw-yie ỹaw. M̃aa n'ı a Daviir bie nı a v buure, a zi-ṽie-ɲm̃ara na nyɔwre a.”
- ¹⁷A Naaɲmun Vuuru nı a P̃ɔw-s̃aan yere na: «Wa!» Sob ne na wone a a ɲa a, v m̀i yel: «Wa!» Sob ne k̃ɔ-nyuur na kp̃ier a, v wa; sob ne na b̃ɔbr a, v páw a nyɔ-vuuru k̃ɔ, m̃ole.

¹⁸A mǎa Zǎ, yel-muṇa n'a ǐ yere kùre nɔ za na wone a Naanmun-yer-manɛ yeru na be a sebe ṇa puo a: nɔ wa dɔwle bom a, Naanmun na dɔwl v nɔ a bũ-faar al be na manɛ a sebe ṇa puo a.

¹⁹Ɛ nɔ wa ɪr bom ber a Naanmun-yer-manɛ yeru puo na be a sebe ṇa puo a, a nyɔ-vuuu tɛ wome nɔ a tẽ-sõw yele be na manɔ a sebe ṇa puo a, Naanmun mɔ na ɪr ɪ a v dem ber.

²⁰A sob nɛ na dɔre a yele a ṇa dāsɛ a yere na: «Ũv, ǐ kũ yaa ke wa ɪ!» Amen! Sore Yeezu u, wa!

²¹A Sore Yeezu maalv, v be a be za zie.

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer “não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR” (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: “e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações” (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira

2021, Vitória/ES - Brasil